

།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་
བཞི་སྐྱགས་བཞུགས་སོ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
Paldan Drepung Gomang Library

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་སྒྲེང་།	1
དབར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	3
མཆན་རྟགས་གསར་བཙུག་གི་ལོ་རྒྱུས།	5

༡༡། །མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོའི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་མཆན་བྱ་བཞིའི་སྒྲིབ་ཞུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གསལ་སྒྲིབ་ཞུས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	12
ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྐྱོད་པ།	16
གདམས་ངག་ལ་གྱུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གྱི་ཆེ་བ་བསྐྱོད་པ།	28
༥ ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ནི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།	40
༥ ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ།	60
༥ གཉིས་པ་བསྐྱོད་ནས་སྒྲོ་ནི་ལྟར་སྐྱུང་བའི་རིམ་པ།	122
ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ།	134

༥ རྒྱུས་བྱ་ཆུང་བྱ་དང་བྱ་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ།	154
ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ།	179
བསྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་དམ་པ་སྐྱུབས་འགྲོ་སྐྱུང་པ།	201

བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་བ་བསྐྱེད་པ།	241

༥ རྩོམ་བྱ་འབྲིང་དང་བྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

བསམ་བ་སྤྱང་བ་དངོས།	311
ཐར་པ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ།	315
ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ།	375
བསམ་བ་དེ་སྤྱིས་པའི་ཆད།	387
དེ་ལ་ལོག་ཏུ་བསམ་པ།	388
ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	392

༥ རྩོམ་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུག་སྒྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྐྱར་པ།	424
རྒྱ་གང་ལ་བཏེན་ནས་རི་ལྷར་སྤྱེ་པ།	431
རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ།	435
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒྲོ་ནས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ།	459
སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ།	476
སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཚུལ།	499
༥ དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།	518

ལྷོད་པ་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ།

སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	529
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	561
བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	570

བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཁྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	609
བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་ཁྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	646
ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཁྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།	648
བསྐྱ་བའི་དཔོན་པོ་བཞི་ལ་སློབ་ཚུལ།	666

॥५॥

༩ འདིར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྟོན་པའི་གྲགས་
པ་ཚུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བརྒྱལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་
བསྟུས་པ། ཆེ་བ་བཞི་ལྟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱང་རྒྱབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་
བཅོམས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ས་ཡི་ཚོུན་ཀུན་ཉིན་བྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་
གཅིག་ཅར་དུ་ཤར་བ་ལྟར་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་ཁྲབ་ཡོད་ཕྱིས་ཁར། ཡུལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་ལྟར་སྟོན་བརྒྱད་གདམས་པའི་བཀའ་བབས་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
སྐྱེ་བྱེད་ལྟ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དཀའ་བའི་གནད་ལ་མཆོན་ཡིག་ཞིག་མཛད་
པའི་ནག་མཆན། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུ་ཁྱི་སྟག་ལུང་བྲག་པ་སྟོ་
ཤོས་རྒྱ་མཆོ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་
ནས་རིམ་བརྒྱད། ལྷེ་དྲུག་མཁན་པོ་དག་དབང་རབ་བརྟན་ནས་མཆོན་ཡིག་བཏབ། དེ་
རྗེས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཅོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཆན་འབྲེལ་
གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དཀའ་གནད་ཀུན་ལ་དོན་གྱིས་ཁོག་སྟབ་པའི་ཞིབ་མཆན་
ཞིག་མཛད། དེ་རྗེས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་སེར་བྱས་བྱ་ཉིའི་དགེ་
བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་འགྲུབ་ཀྱིས་སྟག་མཐོང་གི་མཆན་ཡིག་ཞིག་མཛད་པ་བཅས་མཆན་
བཞི་བྱང་བ་དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱར་བའི་འཆད་ཉན་བྱང་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཆེ་ཆོག་སྤིང་ནས་
མཆན་སྦྱར་མ་ཞིག་བྱས་པར་ནོར་འཁྲལ་ཆེ་རྒྱུན་སྤིང་སྤྱོད་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་སྤྱ་འཛིགས་མེད་
རྒྱ་མཆོས་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་མཆན་བཞི་མ་ཞིག་གསར་བཞེངས་དགོངས་བཞེད་ཀྱིས་
ཡོངས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོ་སྤིང་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ཁྱི་མས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་ལ་རེ་
བསྐྱལ་གནད་བར་ཁོང་པས་ཞལ་བཞེས་ཀྱིས་དབེན་གནས་སྟག་ལུང་བྲག་དུ་ལོ་མང་རིང་།

བཙོན་པ་ཆེན་པོས་གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་དག་ཐེར་ལན་མང་གནང་མཐར་དཔར་གསར་བསྐྱོན་མཛད་པ་དེ་ཡང་། ཡོངས་འཛིན་མཛད་ནས་ལས། ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞི་ནས་ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བཞི་པར་ཉིན་བཅུ་གཅིག་རིང་རྩེ་པོ་ཏེ་ལའི་ལམ་རིམ་ལྟ་ཁང་དུ་སྤྲི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་དང་། ལྷ་ལ་མཆོག་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་རྩེ་དང་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱོན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་སྤྲིམས་ནས་རྒྱལ་ཀྱི་དབང་ནས་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་མན་དག་ཟབ་བཤད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལེགས་པར་མཐོས་ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་དཔར་གསར་མཆན་བཞི་མའི་སྟེང་ནས་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་ཐོག་མ་དགེ་བཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བར་སྣང་། དཔར་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱང་འགྲོ་དོན་ཆེ་བས་བཤེས་ཟད་ལ་བཞེད། ཕྱིས་སྤྲིད་སྟོང་སྟག་ལུང་བྲག་དག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་ཐོབ་བསྐྱོན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱིས་པར་གཞི་གསར་བསྐྱོན་ཞོལ་དཔར་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ནས། ད་ལམ་སྐྱ་མ་གསེར་སྤྲིང་པ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་སྦྱིས་རབས་ཀྱི་སྤྲིང་བ་འཛིན་པ་དྲགས་པོ་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་ལྷན་གྲུབ་ཞེས་ཆེ་དང་སྦྱབ་པ་མཉམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྦྱལ་དྲགས་པོ་བམ་ཆོས་མཆོག་སྦྱལ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ནས་མཆན་བཞི་མ་འདི་ཉིད་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ལ་སྦྱན་སྦྲད་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་དེབ་གཟུགས་གསར་བསྐྱོན་བཀྱིས་པར། མཆན་ནམས་འཛིངས་པ་དང་། འཇུག་མཆམས་ལོ་ར་བ་སོགས་ཀྱི་འཕྱལ་གཞི་འབྱུང་ཉིན་ལ་ཞིབ་ཏིག་ཞུས་དག་ཐེངས་མང་གིས་དག་གཙང་བྱུང་བར་སེམས་ཡང་བྱིས་སྟོས་མ་སྟོགས་པ་སྤྲིད་ན་གང་གིས་མཛུབ་ཚུགས་ཀྱིས་སྟོན་སེལ་གནང་བའི་རེ་འདུན་དང་། དམ་པ་གང་གི་དགོངས་བཞེད་ནམས་དེ་དེ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་སྟོན་འདུན་བཅས།

འབྲས་སྤངས་མཁན་ཁྲི་སྟོ་མང་མཁན་བྱུར་བསྐྱོན་པ་བསྐྱོན་འཛིན་པས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོ་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༡༡

རབ་བྱུང་ ༡༢ པའི་གིང་བྱ་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གྱིས་པ་དགེའོ།

དཔར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ཕྱི་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་མཆན་བཞི་མ་འདིའི་མ་དཔེ་ལྟ་ས་ཅེ་ཞོལ་དཔར་མ་གཞིར་བཟུང་། ཅེ་ཞོལ་དཔར་མའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་ཡང་བསྐྱར་ནས་ཞུས་དག་གང་ཐུབ་བྱས་ཀྱིས་ཡིན། དཔར་མ་གཉིས་ཀའི་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་དང་། མཆན་རྟགས་ཡི་གེ་མི་གསལ་བ་དང་། ཡང་གྲངས་མི་གསལ་བ་སོགས་དྲོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་སོ་སོའི་མཐུག་ཏུ་མཆན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད་པར་མཐུན་ལྟར་རྣམས་གྱི་དབྱད་པར་འཇུག་

ཡང་པར་གཞི་བོད་ནས་ཐོན་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དེ་བ་གཟུགས་སྤེལ་ནས་སོགས་ནས་དཔར་བྱས་བྱས་པ་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་མཆོངས་ཏེ་དེ་བ་དེའི་མགོ་མཐུག་ཏུ་བོད་དཔར་དཔེ་རྒྱུ་དང་མི་མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དཔེར་མཆོན་ཅུ་ཞུ་

ཤོག་རིས་ ཐེང་།

༡ དབུ་ཤོག་ནང་མའི་དགེ་སྤྱི་སྤོན་ཆོག་དབུར།

ཤར་ཅོང་ཁ་བོ་ཆེན་སོག།

༡ ༡ སྤུལ་བོས་རྣམ་རྟེན་པ་

༡ ༡ སྤུལ་བཟང་ཐར་བོར་།

༤ ༤ བརྒྱད་ཅུ་བོ་ལས།

༤ ༤ མངའ་ཐང་འབྱོར་བོ་ནི་

- ༤ ༩ རྟོང་ཁུན་རྒྱལ་བོ་འདྲ་
- ༤ ༡༩ ཕྱི་བོ་དང་ནང་བོའི་
- ༥ ༡ བྱད་བོར་དུ་
- ༥ ༩ ཁྲོང་ལུང་བོ་ཆེན་པོ་
- ༥ ༡༤ བལ་ཆེན་སྡེ་བོའི་
- ༦ ༩ སོ་སོ་ཐར་བོའི་སྒྲུལ་པ་
- ༦ ༡༦ སྒྲུལ་པ་དང་ལྟན་བོ་ནི་
- ༧ ༡ ཞི་བ་ལྟ་ལ་བརྒྱད་བོའི་གདམས་པ་
- ༧ ༤ བདག་བོས་གཞན་བཅས་
- ༧ ༡༣ རྣལ་འབྱོར་བོའི་གཙོ་བོ་ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་

དེ་དག་

ནི་མཆོན་ཙམ་ཡིན། དེ་ནམས་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གོང་གི་ལམ་རིམ་
 དེ་དག་རྒྱ་བོད་ཀྱན་ལ་ཏུ་ཅང་བྱས་ཆེ་བས་ནམ་ཞིག་བོད་དཔེ་ཤིང་དཔར་རྟིང་པ་དག་
 པ་ནམས་མོན་གྱི་རྩོད་གཙོད་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་འགྱུར་ཉེན་ཆེ་བས་སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་
 འབྲི་བར་ཐལ་བས་གསར་གཙོད་ཀྱི་རིགས་ལ་དགའ་མོས་ཆེ་བའི་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱི་
 ཐུགས་ལ་སོག་ན་ནི་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་འབྲས་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་
 པས་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་ཁྱེད་པར་ཐལ་ལོ།

མཆན་ཉགས་གསར་བཅོས་ཀྱི་ལ་རྒྱས།

༣༡ །ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བྱ་མཆོད་བརྗོད་བསྟོད་ཕྱག་མཐའ་གཙོད་
མཆན་རྟགས་གསར་བཅོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་བཞུགས་སོ། །

༢༡། །ནམས་སྐྱེ་མཁའ་ལྷོ་ལྷུང་ལྷུང་སྐྱེ་སྐྱེ་

མོས་སྒྲོང་དུས་ནས་སྒྲོང་སྒྲོང་ཉི་ཟླ་ལྟར།

ལྷ་དང་བྲལ་བར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་གྱང་། །

པད་དཀར་ལྟར་བསྒྲགས་ཉི་མའི་གཉེན་གཅིག་གི།

ཐུགས་རྗེའི་བྱ་གཏུག་བདག་དེང་སྐལ་བཟང་མངོན། །

ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་། །

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་མཐུན་པའི་གདེང༌།

ལ་སོགས་མཆོག་གསུམ་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པར་བཅས། །

དུས་ཀྱི་གཞུང་གི་རྒྱ་མཆོག་ནམས་ལ་འདྲད།

ཀླུ་བའི་ལྷགས་བཟང་ས་གསུམ་འགྲོ་བ་ལ།

འབྲུལ་བྲལ་སྒོལ་བཏོད་མཆོག་ཏུ་གསལ་མཛད་པའི།

ཤིང་རྟ་གཉིས་དང་རྫོ་བོ་ཡབ་སྐུས་དང་། །

དགོན་པ་བ་དང་སྒྲུ་ཟུར་པོ་ཉི་ལ།

སྐྱུ་ལྷ་བ་དང་རིན་ཆེན་སྒྲིང་པ་སོགས།

ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་ལ་འདུད།

ཕྱི་ཀྱལ་འདི་བཤེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གངས་ཅན་འདིར་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་
མཛད་པའི་རྩེ་སྒྲ་མ་ཙུང་ཁ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་རིམ་གྱི་གཞུང་འདིའི་དབུ་ལ་མཆོད་
པར་བརྟེན་པ། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཉན་པར་བསྐྱེད་པ། བཤད་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་
བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་ཉན་བཤད་རིམ་བྱ་བ་སྒྲེ་རིམ་པ་བཞི་མཛད་འདུག་པ་ལས། དང་པོ་
ནི་ཤུག་སྒྲོལ། ཡ་རབ་དག་ནི་སལ་ཆེར་བསྐྱེད་བཅས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་བདག་ཉིད་འདོད་
པའི་ལྷ་ལ་བྱག་བཅུད་དོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་པའི་ལྷ་ནམས་
ལ་བསྟོད་བྱག་མཛད་པ་ནི།

ཕྱི་ན་མོ་གུ་རུ་མཆོ་འདྲེ་ལྷོ་ཡེ།

སངས་རྒྱུ་ཀུན་དངོས་སྒྲ་མའི་ཞབས་བུད་ནས།

གསུང་གི་མན་ངག་མཆན་བྱའི་ལྷོ་མིག་གིས།

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆོས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཀྱི།

ཆོག་དོན་དཀའ་གནད་སྒྲོ་མོ་དབྱེ་བར་བཅུ།

དེ་ལ་འདིར་སྒྲོ་མོ་འགྲོ་བཤད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག །བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་
འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལྷག་པའི་ལྷ་དང་ཅ་བརྟུད་
ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ། བསྐྱེད་བཅས་རྩོམ་བཞེད་པའི་རྩེ་མཆན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། སྒྲོ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་མཉན་པར་བསྐྱེད་པ། བཤད་བྱའི་

ཆོས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་སློན་ནས་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ། གང་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་འཆད་པའི་ཁྱད་སྟངས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྟ་ ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི། ཐུབ་པའི་སྒྲིབ་
ལུས་ཡིན་པས། སྒྲིབ་ཐུབ་པའི་སྒྲིབ་ལུས་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཆད་བཟུང་བ་མེད་པ་
ལྟར་སྒྲིབ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མཆན་དཔེ་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཡང་ཆད་བཟུང་མེད་ཀྱང་
མཆན་དཔེ་སྒྲིབ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བརྗོད་ན། ཉན་རང་གི་བདེ་བ་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་
བཅུ་འབྲུར་གྱིས་ཐུབ་པའི་བ་སྒྲིབ་བྱ་ག་གཅིག་འབྲུབ། བ་སྒྲིབ་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་
བསོད་ནམས་བཅུ་འབྲུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འབྲུབ། དཔེ་བྱད་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་
བསོད་ནམས་བཅུ་འབྲུར་གྱིས་མཛོད་སྒྲིབ་གཙུག་ཏྱར་མ་གཏོགས་པའི་མཆན་བཟང་ནམས་
འབྲུབ། མཆན་དཔེ་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འབྲུར་གྱིས་མཛོད་སྒྲིབ་འབྲུབ། དེ་འབྲུབ་
པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་འབྲུར་གྱིས་གཙུག་ཏྱར་འབྲུབ་པར་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་
ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲིབ་ཆོགས་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

ལྟ་ ཆོགས་བཅད་ཀྱི་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་
ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱང་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ལ་རང་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་དུས་དཔག་མེད་
ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྟེན་ལ་མཛད་པ་དང་། ས་དབྱ་པ་བཅུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་མ་རྒྱས་གོང་དུ་མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཛད་ཅིང་། གང་ཟག་གཅིག་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་ཆོགས་བསགས་ཏེ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་དེ་ལ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཛད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་བཅས་
མཛད་ཚུལ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ལས། སྐབས་འདིར་སྐབས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་
མཛད་པ་ཀུན་གྱི་ཁྱད་སྟངས་པ་ནི་མཛད་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

ལྟ་ ཆོགས་བཅད་ཀྱི་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག །ལམ་རིམ་བསྟན་དོན་འགའ་

ཞིག་ལས་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཐད་པས།
གཞུང་བཟང་ནི་གསུང་རབ་སྤྱི་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཇི་བཞིན་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཛད། ཅེས་
སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་དངས་ངེས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཟེར། ཁ་ཅིག་། དབྱ་སེམས་ཀྱི་
ཚུལ་སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་སོགས་འདོད་ཚུལ་མང་དུ་སྤང་ངོ་།

༥ ཆོགས་བཅད་ལྟེན་པ་ལ་ཁ་ཅིག་། རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་བལྟ་བའི་
མིག་ཡོངས་འདྲིན་ནམས་ཀྱིས་སྐལ་བཟང་ཐར་པར་བཀྲོད་པའི་འཇུག་ངོགས་མཆོག་། བཅེ་
བས་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིས། གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་
བཤེས་གཉེན་ནམས་ལ་གུས་པས་བྱག་འཆལ། ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་ལྟ་
བའི་མིག་དང་། སྐལ་བཟང་ཐར་པར་བཀྲོད་པའི་འཇུག་ངོགས་མཆོག་། བཅེ་བས་བསྐྱོད་
པའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིས། གསལ་བར་མཛད་པའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་ལ་གུས་
བྱག་འཆལ་ཞེས་འཆད་པའི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་བྱང་བའི་སྤྲ་མས་མིག་ཅེས་ཡོངས་འདྲིན་
དང་བྱི་མས་མིག་ཅེས་སྤྱིས་བྱ་བའི་ལམ་རིམ་ལ་མཛད་འདུག་གོ།

༦ འདི་ནང་གི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བཞི་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་གང་ཡིན་འདམ་
མགོན་སྤྱི་མཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁྱི་ཐོག་དུག་པ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱི་གསུང་མཆན་
དང་། རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་
སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་འདམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་བཞིན་སྤྱི་མཆོས་
ཆེན་ཁ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་
བུ་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་
ཀྱི་མཆན་བུ་ཡིག་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་རྩ་བ་རྩ་གས་ཅན་
གཉེན་རིན་ཆེན་དོན་བུ་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅས་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་ལྟག་
པར་བཀྲོལ་བའི་མཆན་བུ་ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་
བུ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་མཆན་བཞི་སྒྲགས་མ་འདི་ནི། སྤྱི་གས་དུས་ཀྱི་འདེན་

མཆོག་མཚུངས་མེད་ཡོངས་འདྲིན་པ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་
 བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དང་། གཞུང་མཆོག་འདིར་
 ཐོས་བསམ་གྱིས་འཕྲུག་པ་དག་ལ་ཕན་དུ་རེ་བས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྩ་ཆེན་ཞེས་
 པ་རྒྱ་གྲི་ལོར་ཆོ་མཆོག་སྤིང་མཛོད་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཆན་ནས་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་
 སྲང་འཁོར་ཆེག་སྟོང་བརྒྱ་ཕྲག་བཀལ་བས་རྒྱ་རྒྱུར་ཞིང་། ཚད་ལྡན་གྱི་ལམ་རིམ་དུ་མར་མ་
 ཕྱི་བཅུས་ཏེ་ཁྱས་དག་བཅུས་ཁུལ་གྱིས་པར་གསར་དུ་བསྐྱབ་འདུག་པར་སྒྲེགས་བམ་འདི་
 བཞིན་རྒྱན་འབྲམས་སུ་སོང་བ་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་རྒྱུངས་པ་མི་དཔན་ཞིང་མཁྱེན་
 རབ་ཀྱི་འཕྲུག་པ་ཡངས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་དང་། བྱད་པར་མཁས་ཤིང་གྲུབ་
 པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་སྟན་གྲགས་པའི་ཞལ་སྡེ་ནས་གྱིས་སྒྲེགས་བམ་
 འདིར་བཀོད་པའི་མཆན་བྱ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲིངས་ཤིང་འཕྲུག་མཆམས་ནོར་བ་སོགས་
 མ་དག་པ་ཆེས་མང་བས། དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་མེད་གཞོད་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པར་བརྟེན་ཡོངས་འདྲིན་པ་རྒྱུ་ལོ་མིན་ཏན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
 བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པའི་
 མན་དག་བྱད་པར་ཅན་འདི་ལྟ་བུར་ཁྱས་དག་ཡང་དག་པར་བཅུས་ཏེ་གཅིས་སྤྲས་སུ་བྱེད་
 པ་འདི་ཙམ་ཡང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་ཁྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་གོར་མ་ཆག་གོ་སྟམ་
 དུ་དགོངས་ཏེ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་བཅོས་པའི་ཁུར་བཞེས་ཀྱི་བཀའ་ནན་ཆེར་ཐེབས་པ་
 དང་། རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཚུང་ཟད་ཕན་ན་སྐལ་བ་རེ་བཟང་སྟམ་
 པས་མཆམས་རྒྱུར་ཏེ་ཁྱས་དག་བཅུས་པར་དེ་ཡང་སྟོང་བ་པ་དགེ་སྟོང་དགོན་མཆོག་
 དར་རྒྱས་གྱིས་ཀྱང་མཆན་བྱ་རྩ་རྟགས་ཅན་རྣམས་དཔེ་རྟེན་ཁུངས་དག་དུ་མ་ཞིག་དང་
 རྒྱུར་ཏེ་ཁྱས་དག་བཅུས་འདུག་པ་དེ་དང་། དྲག་རི་དགེ་བཤེས་བྱུང་བདག་གི་ཕྱག་དཔེ་
 ཁུངས་དག་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཨ་མདོ་དང་སོག་ཡུལ་གྱི་པར་མ་གཉིས། ལྷ་བས་མགོན་
 རྒྱལ་ཚབ་ཁྱི་ཆེན་ནོ་མིན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་བཤད་སྟུབ་སྤིང་གི་ཕྱག་དཔེ་སོགས་མཆན་
 བཞི་མ། མཆན་གསུམ་མ། མཆན་གཅིག་མ་བཅས་ལམ་རིམ་མཆན་ལྡན་བཅུ་གཅིག་ཙམ་

དང་གཞན་ཡང་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། གཞུང་ལྔགས་
ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་པས་སྒོ་བས་པ་རུང་ཟད་ཐོབ་པའི་སྒོར་བ་པ་དག་བཞེས་མིང་ཅན་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམས་རྒྱལ་བདག་གིས་དཔེན་གནས་སྟག་ལུང་བྲག་ཏུ་ལོ་ངོ་གསུམ་བཞི་འུ་རིང་
འབད་པས་ལེགས་པར་བཅོས་པ་ཡོངས་འཛིན་པ་རྩིས་ལྟོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱལ་
ཆབ་ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་སྦྱན་ལམ་དུ་པབ་པར་ཡུལ་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་
ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཞིབ་གཟིགས་ཞུས་དག་དང་། བྱང་ཆེ་ཆོས་རྩེ་ཞལ་སྤྲེལ་ནས་སྒོ་
བཟང་ལྟན་གྱུབ་ལའང་ཞུས་དག་ལན་གཅིག་གཉིས་བཅུད་དུ་སྦྱལ་བའི་ཐོག་སྒྲོན་དུ་ལན་
དུ་མར་དག་ཐེར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་སྦྱར་སྦྱོར་ཆོགས་པ་བྱུང་ཞིང་འདི་རིམ་བཞིན་དུ་
བསྐྱེད་ལྟོ་མོར་འཁྲལ་མེད་པར་པར་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡའང་མ་གོན་སྤྲེལ་མ་ཅོང་ཁ་
པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་དང་། མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེའི་གསོས་
སྤྱའལྲུང་བའི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་གཞན་མ་མཆིས་པས་འདི་ཉིད་ཅིས་ཀྱང་པར་དུ་འཁོད་
པ་ཞིག་བཅུད་འཆལ་ཞེས་བཀའ་ནན་གྱིས་ཐེབས་པ་དྲུང་དུ་སྤངས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་
པ་རྩིས་ལྟོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པར་འཕྲིན་ལས་པ་རྣམས་རྒྱལ་
ཆོས་བཟང་ཅན་ནས་ཀྱང་ལྟག་བསམ་རྣམས་པར་དག་པས་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་སྤང་འཁོར་
བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་གྱི་རྒྱ་སྦྱར་ཏེ། སྤར་ཡང་སྦྱབ་སྤྲེལ་ཆེ་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་
སྤིང་དུ་ཞུས་དག་ནན་ཆེར་བཅུས་ཤིང་། པར་རྟེང་འདིའི་ཆེས་མ་དག་པ་རྣམས་པར་ཤིང་
གསར་བརྩེ་དང་། གཞན་མ་འཇུགས་འོས་པ་རྣམས་བརྟགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་
དགེ་བྱེད་ཅིས་པ་རྒྱ་སྟག་ལོར་ལེགས་པར་བཅོས་པ་འདི་ནི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྡན་པ་དག་
གིས་ཐོགས་ལྷུང་གི་དྲི་མ་རིང་དུ་དོར་ཏེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སྤྱུ་བར་རིགས་སོ། །གཞན་
དུ་ཞུས་དག་ཅུམ་ཡང་མ་བྲས་པར་མ་དཔེ་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་ཆ་རྒྱན་རུང་ཟད་འཕྱོར་བ་
ཉགས་སྤྱུ་བཀོད་དེ་སྤྲེགས་བམ་པར་དུ་བསྦྱར་བ་དང་འདི་བ་དག་ལ་གྲུ་ཆོམ་དུ་འཇུག་
པས་གསུང་རབ་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྲས་ཤིང་། དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་གོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བསྐྱེད་པའི་དཔེ་ཉོག་ཡིད་རྟོན་མི་རུང་བ་གསར་དུ་བསྦྱར་ན་ཉེས་ཆབས་ཅན་དུ་འཁྲུར་

བས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་གནས་འདི་ལ་སློ་གྲོས་ཞིབ་མོས་དཔུང་དེ་འཇུག་
པར་རིགས་སོ། །

ཤོག་གྲངས་ནི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བྱ་ནམས་ཀྱི་མཆོད་བཟློག་དང་བསྟོད་
བྱུག་གི་ཆོགས་བཅད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་གཅོད་མཆན་རྟགས་དང་གསར་བཅོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
བཅས་ལ་ཤོག་བྱ་༩༥༽ མཉམ་མེད་རྩི་བཅུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་བའི་གནས་ནམས་མཆན་བྱ་བཞིའི་སློ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་
པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་གསལ་སློན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་སྦྱི་ལ་སློབ་ཚུལ་
ཡན་ལ་༩༩༩༽ བྱེ་བྱག་རུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་༩༩༩༽ བཅས་ཁྱོན་༩༥༥
རིང་༽ཤོག་གྲངས་༩༥༥༽ བཞུགས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ། །

ཕུ་དེ་ལྷར་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་ཆེ་མཆོག་གླིང་པར་རྟིང་གི་དཀར་ཆག་འདི་བཞིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི་
ལོར་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་པར་གསར་བསྐྱར་མཛད་ཀྱང་། མཆན་བཞིའི་འཁྲིད་ལུང་གནང་སྐབས་གོང་གསལ་དཀར་ཆག་འདི་
ཡང་ཆབས་ཅིག་ལུང་གནང་བའི་རྒྱན་བཞུགས་སྦྱས་ལ་བརྟེན། ལུང་རྒྱན་ལ་གཞོད་ཀྱིས་དོགས་ཏེ་པར་གསར་བསྐྱར་གྱི་ཨང་
གྲངས་ཅོམ་ལས། པར་རྟིང་གི་རྒྱན་བདག་སོགས་ཀྱང་བསྐྱར་བཅོས་མ་ལུས་པར་མ་དཔེ་མོར་བཞག་བཞིས་གིང་། པར་གསར་
ཀྱི་སློན་བྱང་མཆན་བཞི་པོད་གཉིས་པའི་མཇུག་རུ་བཞུགས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །འགྲོ་དོན་འཕེལ། །

༡༡། །མཉམ་མེད་རྗེ་བརྩན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་
རིམ་ཆེན་མའི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་མཆན་བྱ་བཞིའི་སྒྲ་ནས་ལེགས་
པར་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གསལ་སྒྲོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༢། །ན་མོ་འོ་འདུད་དམ་ཕྱག་འཆལ་གྱ་རུ་འོ་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་བ་དང་བརྗིང་བ་
མཆུ་འོ་འཇམ་དཔལ་སྟོ་ལྷ་འོ་སྒྲ་འམ་སྐད་དམ་དབྱངས་ཡ། འོ་དགོས་ཆེད། འོ་ཞེས་པ་
ལྷག་པའི་ལྷ་འམ་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་སྟེ། རྗེ་ཉིད་
ཀྱིས། སྒྲ་མའི་དྲིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་འོ་ནས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་
མ་དག་ལས་ཐོག་མར། བརྗོད་པའི་བདག་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། སུན་ཆོགས་ནི་འོ་
དཔལ་ཉེ་ལུས་སོགས་དང་དགེ་ལེགས་བྱེ་བས་འོ་ནི་གངས་བརྗོད་དུ་མེད་པའམ་གངས་
ཀྱི་ཆེ་མོ་ལ་བྱ་སྟེ་བྱེ་བའི་སྐད་དོད་ཀོ་ཉི་ཆེ་མོ་ལའང་འདུག་ཅིང་འདི་ག་ཉེན་ན་གངས་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བྱེ་བའི་ཐ་སྐད་ཐོབ་པ་ན་བ་བྱེ་བ་རིའི་སྒྲིམ་རབས་ལས་བཤད་པས་
འདིར་དེ་བཟུང་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསགས་པས་ན་འམ་སྒྲ་སྒྲོགས་པས་ན་
སྒྲོ། །བརྗོད་པ་འོ་འོ་བས་བུའི་སྒྲ། །འོ་ལུས་མཆན་དཔེས་སྒྲས་པ་བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་
པའོ། །འོ་མཐའ་མེད་པས་ན་མཐའ་ཡས་འོ་སྒྲ་མ་ནས་བྱི་མར་འགོ་བས་ན་འགོ་བའི་འོ་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་སྐོང་བས་ན་རེ་བ་སྐོང་བའི་འོ་མཐོ་དམན་
བར་གསུམ་དང་འཆམས་པའི་གསུང་། །འོ་གང་ལ་གང་འཆམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པས་ན་

གསུང་གཅིག་ཉིད་ལའང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའམ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བཞི་ཚང་བའི་དབྱངས་དང་། རྒྱུ་མ་ལྟག་པས་མ་ལུས་སྒྲོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་རྒྱུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་རི་བཞིན་གཟིགས་པའི་བྱུགས། རྒྱུ་ཉེ་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས། སྤྱུ་ནི་རྒྱུ་པའམ་མོད་པའི་རྒྱུ་ཅེས་པ་དེའི་རྒྱུ་རིགས་སུ་འབྱུངས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཐུ་མས་རབ་དུ་དད་པས་ཡན་རྒྱུ་ལག་གི་མཚོག་མགོ་རྒྱུ་མོས་རྒྱུ་ལོ་བུད་དེ་བྱུག་འཚལ། རྒྱུ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོ་གསུམ་གྲས་པས་འདུད་པའོ། དེ་ན་རྒྱུ་ས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་སྟོན་པའི་དང་པོ་ནི། འཇམ་དབྱངས་ནས་སྐྱེ་སྐྱེ་ལ་བརྒྱད། བྱི་མ་བྱམས་པ་ནས་ཐོགས་མེད་ལ་བརྒྱད་ཅིང་། ཡང་བྱི་མ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ནས་ཞི་བ་ལྟ་ལ་བརྒྱད་པ་གསུམ་པོ་ཙོ་ཙོ་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་བས། དེ་དག་དང་མཐུན་པར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟོད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་མ་རྣམས་ལ་བྱུག་འཚལ་བ་གཅིག་རྣམས་ལས། དང་པོ། བྱམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། རྒྱུ་འབྱུང་སྐྱེ་མེད་རྒྱུ་པ་པད་དཀར་ལྟར་བསྟགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་འཚོས་པས་སྟོན་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་མཚོག་རྒྱུ་ལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱུ་བུ་གཉིས་གང་ལ་གང་འདུལ་ཀྱི་མཛད་པ་ཀུན་ཀྱི་ཁུར་བསྟམས་ནས། བྱངས་མེད་ཞིང་དུ་རྒྱུ་བརྟན་གཡོ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྐྱེལ་པས་རྣམ་རོལ་པ། རྒྱུ་བུད་བཞི་ལས་རྒྱུ་བས་མི་པམ་རྒྱུ་ཚལ་ཚབ་དང་རྒྱུ་ལྟན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ། རྒྱུ་ཞེས་དང་། དེ་རྒྱུ་ནས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་བྱུག་ནི། རྒྱུ་ལ་བསྟན་གྱང་གོ་བར་མི་རྒྱས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤིན་དུ་དཔག་པར་དཀའ་བ་རྒྱུ་འཕགས་པ་གསུམ་དང་རྒྱུ་ལ་བའི་རྒྱུ་གསུང་རབ་ཀུན་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྐྱེད་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ། རི་རྒྱུ་ལ་བཞིན་རྒྱུ་ལ་རང་གི་དགོངས་པ་རྒྱུ་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེལ་རྒྱུ་བར་མཛད་རྒྱུ་པས་ཤིང་རྒྱུ་འཇམ་བྱས་མཚན་པས་འཇམ་རྒྱུ་སྐྱེད་རྒྱུ་དོན་གཉིས་སྐྱང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། རྒྱུ་དང་སྐྱེད་སྐྱེ་དང་མཚུངས་པས་སྐྱེ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་ས་གསུམ་ན། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་བདག་བྱུག་འཚལ། ཞེས་རྒྱུ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་ཐོགས་མེད་གཉིས་དང་དེ་ནས་རྒྱུ་

ལམ་འདི་མཛད་པ་པོ་ལྷ་གཅིག་ལ་བསྟོད་བྱ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་སྤོ་ཆོག་
དོན་དང་བྱིན་རྒྱལ་སོགས་ཆང་ཞིང་ཉོར་ཁང་དང་དུག་ཅན་སོགས་མ་ཡིན་པར་སྤོ་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ལེགས་སྤོ་པར་བརྟུན་པའི། ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་སྤོ་དང་རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པ་སྤོ་གཉིས་
ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཞོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྟོད་པའི་ལམ། སྤོ་བྱི་རིམ་པ་དང་། སྤོ་ངོ་བོ་
དང་བྱུང་པར་སོགས་མ་ཞོར་སྤོ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཆ་ཆང་བསྤོ་སྟོང་སྟོན་ཞོགས་པ་སྤོ་
དང་དེ་ཡང་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད་སྤོ་འགག་སྤོ་
བསྟུན་པའི། སྤོ་མདོ་རྒྱུད་མཐའ་དག་གི་གདམས་པ་སྤོ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་
མཛོད་ཟེ་སྤོ་དྲུག་མེད་ཅིང་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་འདྲིན་སྤོ་བ་སྤོ་དཔལ་མར་མེ་
མཛད་ཡེ་སྤོ་ཤེས་ལ་འདུད། སྤོ་ཅིས་མཉམ་མེད་ངོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་སྤོ་ནས་རྩེ་རང་
གི་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་དང་ཆོས་སྟབས་དཔལ་བཟང་སོགས་ལ་བསྟོད་
བ་ནི། སྤོ་མཐའ་ཡས་པས་རབ་འབྱམས་གསྤོ་སྟངས་པ་ཀུན་ཀྱི་རབ་ཡིན་པས་གསུང་རབ་
ཀུན་ལ་བལྟ་བའི་མིག ལྷ་སྤོ་བུའི་ལམ་རིམ་དང་བཤེས་གཉེན། སྐལ་བཟང་ཐར་པར་
བསྟོད་པའི་སྤོ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་བཀྲལ་བའི་འབབས་སྟེགས་སམ་འཇུག་ངོགས་སྤོ་སྟེས་
བྱ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་དེ་བཟོད་བྱར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་མཆོག ལྷ་སྤོ་
བྱ་སྟེ་བདེ་བར་འཇུག་ལ་དོན་ཆེན་སྟེར་བས་སོ། དེ་སྤོ་ལྷ་བུའི་ལམ་རིམ་ཡང་ཐུགས་བརྩེ་
བ་སྤོ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཐུགས་སྤོ་རང་དབང་མེད་པར་བསྟོད་པ་སྤོ་གཤུལ་བུའི་སྟོན་རིམ་
པ་གསུམ་དང་བསྟུན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འཁྲིད་པའི་ཐབས་ལ་སྤོ་མཁས་སྤོ་
པའི་མཛད་པ་ཡིས། སྤོ་བྱོགས་དུས་ཀུན་དུ་སྤོ་ལམ་རིམ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་གསུང་རབ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྣམས་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་གསལ་སྤོ་བར་མཛད་སྤོ་པའི་
བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་གུས་བྱ། ཞེས་དེ་དག་སྤོ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འདི་ཡི་
སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་བྱ་འཆོལ་བའོ། དེ་ནས་གཉིས་སྤོ་བ། རྩེ་སྤོ་པའི་རྒྱ་ནི། དེ་དུས་རྣལ་
འབྱོར་ལུགས་གཞན་དུ་ཚུལ་གཞན་བཤད་ཀྱང་འདིར་ནི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཞེ་སྤོ་ལྷ་ག་
ཟུང་འབྲེལ་དང་དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་ནང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་བརྩོན་ཞིང་སྤོ་དགའ་

བ་རྣམས་ནི་ཁོ་ལ་ཆེར་ཐོས་པ་ཉུང་། ཁོ་ལ་མང་དུ་ཁོས་པ་ཁོ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་
ལེན་གྱི་གནད་ལ་མི་མཁས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཆེར་ཁོ་རང་བཤད་སྟུབ་
གང་ལ་མོས་པ་དེ་ཡི་ཚུགས་བབྱང་བས་གསུང་རབ་བལྟ་བུ་ལ་ཚུགས་རེའི་མིག་ཏུ་
ཐུར་ཁོ་ནས་ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་པའི་སྒོ་ལོ་མཐུ་མེད་པས། ཁོ་ལུང་རྟོགས་གྱི་
བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་གདམས་པ་མཆོག་རྟེན་པའི་མཁས་
པ་དགས་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བར་མཐོང་ནས། དེ་དག་ལ་ལྷགས་བཅེ་བས་རྒྱ་དེ་
ས་རྩོམ་པར་སྒྲི་ཞིང་དམ་བཅའ་བ་ནི། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་བཤད་པ་
ལ། རྩི་སྒྲ་མ་བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ནས་སྒྲོ་བར་ཐུར། ཅེས་སོ། ཁོ་ལྟས་ལ། རྩོད་ལ་
ཁོ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི་གང་དག་ཚུགས་འདྲིན་སྟན་པས་མ་བསྐྱབས་ལ། ལེགས་ཉེས་
འབྱེད་པའི་སྒོ་ལོ་མཐུ་ལྡན་ཞིང་། དལ་བའི་རྟེན་བབྱང་དོན་ལྡན་བྱེད་འདོད་པའི། སྐལ་
ལྡན་དེ་རྣམས་ཅེ་གཅིག་བསྐྱེམས་ཏེ་ཉོན། ཁོ་ཞེས་པའོ།

ཁོ་བཞི་ལ། ཁོ་མཆོད་དོན་དང་བཤད་བྱའི་ཆོས་ངོས་བབྱང་བ་ནི། འདིར་རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟུས་པ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལྟ་སྟུབ་དང་ཐོགས་མེད་
གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྒོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་འགྲོ་བའི་སྒྲེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་
ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་
བསྟུས་པ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
འཁྲིད་པའི་ཚུལ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། ཁོ་འཆད་རྒྱལ་ལ་མཁས་པའི་རྣམ་
གངས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་དཔལ་རྒྱ་ལེན་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱའི་འཁྱུངས་སར་ཆོས་རྒྱལ་
ལྷ་ངན་མེད་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེགས་བམ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་
བཞེངས། དེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བརྒྱ་པོ་བཅུན་སྐྱེམ་མཆོད། ལྷ་སྟུབ་སོགས་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་པའི་ཉུ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་རྒྱ་གར་གྱི་དགེ་འདུན་
གྱི་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ཐུར་པ་ཡིན་གསུང་འདིའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་དག་དག་པ་དང་། སྟོབ་མའི་རྒྱུད་དག་པ་དང་། བཤད་བྱའི་ཆོས་དག་པ་སྟེ། དག་

པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་འཆད་པར་བཞེད་ལ། དུས་ཕྱིས་ནི་བྲི་ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལར་བསྟན་པ་
དར་བས། ^{༡༩༥༡}འདི་མ་ག་རྒྱའི་བྱང་ངོས་རྒྱ་བོ་གརྒྱའི་འགྲམ་རི་དེའུ་ཞིག་གི་ཆེད། ལྷ་ཁང་
བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་གཙང་ཁང་དབུས་མར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་དང་སྐྱ་
ཆད་མཉམ་པའི་བྱབ་པའི་སྐྱ་བཞུགས་ས་ཕྱི་ལྷགས་རིས་བསྐྱར་བ། དེར་པརྒྱེད་བཞུགས་པ་
རྣམས་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་མཛད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་འཆོ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་
བཟང་བའི་གནས་གཞི་ཡིན། རོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་བོད་དུ་དེ་ནས་གདན་དྲངས་པ་ཡིན་ལ།
འདི་བཞེངས་པ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་ལྷ་ལ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོའི་སྦྱིན་བདག་
དེ་ཡིན་གསུང་། དེའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་རྒྱལ་པ་པོའི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་།
དེ་རི་ལྟར་བཤད་ཅིང་ཉན་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་དུ་གཤེལ་ཆེ་བར་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
བྱུང་བར་གྲགས་པ་^{༡༩༥༡}གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བསྟན་པ་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་བཤད་
པར་བྱའོ།

ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་^{༡༩༥༡}པ། ^{༡༩༥༡}བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་དགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་
བསྟན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་གྲས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཆེ་
བ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་
སློབ་མ་རི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་^{༡༩༥༡}གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩ་བ་དང་དངོས་
ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ནི། གདམས་ངག་འདི་སྦྱར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་པའི་མཛོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། བྱུང་པར་དུ་འདིའི་གཞུང་ནི་ཡིད་^{༡༩༥༡}ལ་རབ་
ཏུ་གནས་པར་བྱེད་པས་ན་གཞུང་དང་། ལུན་ཁུང་གི་གསེར་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྟོན་

མེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་འདིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་སློན་མ་ཡིན་པས་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་མཛད་པ་པོ་འོ། །**འོ་ཁ་ཅིག་**
གསུང་འདིས་སླ་མ་གཉིས་སྤྱགས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཟེར་ཡང་། སྤྱགས་སྤྱགས་རྒྱུད་
གཅིག་ན་འང་གསུང་འདིའི་དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འདིའི་བཤད་བྱ་ཙུ་བའི་གཞུང་
ངམ་ཙུ་ཆོག་ལྟ་བུ་ནི་རྩོམ་མཛད་པའི་ལམ་སློན་ཡིན་པས་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་ལམ་རིམ་
འདིའི་ཡང་མཛད་པ་པོར་དོན་གྱིས་སོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་
པ་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་སློན་གྱི་ཆེ་བ་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། དེ་ཡང་སྟོན་འོ་ཆུལ་
བ་འཛིག་ཉེན་ཏུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་ཆུལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱིས་བདག་གི་ཆུལ་འཛིན་པ་བྱང་
ཆུབ་མེས་དཔལ་བཟང་སྦྱོང་ཞེས་གྲགས་པ་གྲོ་ལུང་པས་ཆུལ་བའི་མདུན་ན་ཆུལ་སྐས་
བཟང་པོ་སྦྱོང་ཞེས་དང་། ཁོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་བས་ཁྱོད་སྟོན་སྤྱབ་པའི་དུས་ན་བཟང་སྦྱོང་སྟེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དྲི་པི་འོ་མར་མེ་ཀ་ར་འོ་མཛད་མྱི་འོ་དཔལ་རྩོ་
ན་ཡེ་འོ་ཤེས་མཆོན་གཞན་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་འོ་འདི་ལ་སླ་མ་ཁ་ཅིག་ལྷག་པའི་བསམ་
པ་དང་ལྷན་པས་ཨ་རྒྱ་ཤ་ཞེས་བཤད། སྤྱ་པ་དག་གིན་ཏུ་ཞི་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཡང་། རྩེ་
རིན་པོ་ཆེས་སྤུལ་བྱུང་ནས་ནི་སྤུམ་བརྒྱ་བརྒྱ། སོང་ཟེར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཨ་ཉི་ཤ་ཞེས་
པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའམ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། འོ་གཉིས་
པ། དེའི་ཆེ་བ་ལ་གསུམ། རིགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་སྦྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཆུལ། ཉེན་དེ་ལ་
ཡོན་ཏན་བརྟེས་པའི་ཆུལ། བརྟེས་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ནག་ཆོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། **དོ་རྩེ་འོ་གདན་**
གྱི་ཤར་བྱོགས་སུ་འོ་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། དེའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་གར་
བ་རྣམས་སྤྱ་རྩེར་ཟེར། བོད་རྒྱུད་དུ། ཟ་རྩེར་ཞེས་འོ་འབོད་པའི་ཡུལ་མཆོག་ཡོད་པ་འོ་
ན། འོ་ཡུལ་དེ་ན་གོང་བྱིར་ཆེན་པོ་འོ་མང་པོ་ཡོད། དེའི་འོ་ནང་ནས་ཆོས་ཤོས་བི་འོ་
རྣམ་པར་ཀྱ་མ་ནི་འོ་རིམ་པ་སྤུ་ར་གོང་འོ་བྱིར་ཡིན། །འདི་ཁ་ཆེ་བྱི་བསྟན་དང་མཉམ་
པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་ལ་མི་བྱིས་འབུམ་སྤྱག་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞེའམ་ཙུ་བདུན་ཡོད་དེ་བསྟོད་པ་

དེ་ཁོའི་འཕྲོ་ལས་མི་བྱིས་འབྲུམ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་བདུན་ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡི་དབུས་ན་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །རྒྱ་ཁྱིམ་གསལ་པའི་སོ་བྲང་གི་ན་རྒྱ་ཡངས་པ་ཡོད། །སོ་ཁྱིམ་བྲང་དེ་ལ་གསེར་
གྱི་རྒྱལ་མཆན་ནི་དེ་ཁྱིམ་གསལ་པའི་འབྲུམ་གསལ་པ་འདི་ཡིན་ཟེར། ཅན་ཞེས་བྱ། །ཁྱིམ་
ཡིག་ལས་ནི་རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་ཟ་ཏོར་ཡུལ་ཕྱོགས་ན། ལྷ་ག་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་བྲོང་བྱིར་
ཡོད་ཅེས་སོགས་འབྲུང་བས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་མངའ་ཐང་འབྱོར་པ་ནི། །རྒྱ་
ནག་སྤོང་ཁུན་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །འདིའི་དོན་ལ་ཁྱིམ་ཁེག་གི་མང་གང་ལ་ཡོད་པའི་སྤང་པོ་
ཆེ་དེ་ཁུན་པ་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་སྤང་ཆེན་སྤོང་ལ་དེ་འདྲ་རེ་ལས་མི་འབྲུང་བ་ལ་རྒྱལ་
པོ་འདི་ལ་དེ་འདྲ་སྤོང་ཡོད་པས་འབྱོར་པ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁེག་གསེར་
གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྤོང་པའི་རྩིབས་རེའི་སྤོང་དུ་བཅས་སྤྱོད་རེ་བཞག་ནས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་
དུ་བཞག་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་གང་བྱུང་བ་བཟའ་བ་ཅམ་ལས་མང་
དུ་བཟའ་མི་རྣམས་པས་ཁུན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་མང་དུ་འཆད་པར་སྤང་ཡང་། རྒྱ་ནག་གི་
རྒྱལ་པོ་ལ་སྤོང་ཁུན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འདྲོད་རྒྱལ་བས་བད་སྐྱར་བའི་མིང་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མཆན་
གཞན་མེད་དེ། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཆ་ཞིང་བཅའག་པ་ལ་མེ་ཟེར་བ་ལ་རྒྱ་མཆན་
གཞན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་གསུང་ངོ། །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དག་
བའི་དཔལ། །བརྩན་མོ་དཔལ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན། །ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་མང་ལ།
སྟོལ་ལྟོ། །ཆེ་བ་བརྒྱའི་སྟོང་པོ་ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་འབྲིང་པོ་སྒྲ་བའི་སྟོང་། །སོ་ཁྱིམ་དང་། རྒྱུང་བ་
དཔལ་གྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་བུ་ཆེ་ཁྱིམ་བརྒྱའི་སྟོང་པོ་ལ། །བརྩན་མོ་ལྷ་ཡོད་སྲས་ནི་
དགུ། སྲས་ཀྱི་སྤུ་པོ་ཁྱིམ་པོས་བསོད་ནམས་དཔལ། །དེ་ཁྱིམ་དུས་ན་མཁས་པ་ཆེ། །རྟོན་སྤྱི་
མི་ཐུ་ཁྱིམ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོན་དག་བསྟོན་པ་རྟོན་པ་རྟོན་པའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་ལ་
མཁས་པར་གྲགས། །ཁྱིམ་གསལ་གྱི་རྒྱུང་བ་དཔལ་གྱི་སྟོང་པོ་ནི། །དག་སྤོང་བུ་ཅོ་ཅོ་
ཁྱིམ་པོ་ཆོན་འབྲུམ་སྒྲ་བ་ཡིན། །ཁྱིམ་པོ་སྤྱོད་གསལ་གྱི་གདམས་པ་ཆེ་བ་དེ་ཁྱིམ་འཁོར་དངོས་སུ་
སྤྱུལ་རྣམས་པ་ཞིག་སྟོ་བོད་དུ་བྱོན། །སྤོང་ལུང་མཆོ་སྤྱད་དུ་ཁེར་བ་པས། །ཡར་ལུང་དུ་ཁེབས་
ངམ་ཤོད་ཀྱི་དགོན་པར་སྤྱོད་གཞེགས་ཟེར། །ཁྱིམ་པོ་དག་བའི་དཔལ་གྱི་སྲས། །འབྲིང་པོ་སྒྲ་བའི་

སྒྲིང་པོ་ནི། ཏ་ལྷ་སྒྲ་མ་ཐེ་བཙུན་རྩ་བོ་ཡིན། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །

འོག་གཉིས་པ་རྟེན་དེ་ལ། ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མང་དུ་མཆེན་པ་
ལུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་
ཚུལ་ལོ། ཏ་པོ་ལ་བཞི་ལས་འོག་གཉིས་གནས་སྤྱི་ལ་སྤྱངས་ཚུལ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཡོ་ནི་
ཉེ་ཤུ་ཆ་གཅིག་ན། འོག་མོང་གི་སྤྱི་ཚལ་དུག་ཅུ་ཆ་བཞི་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་
ཅད་དང་། འཇགས་པར་སྤྱར་བའི་སྐད་དང་ནི། ཁོད་མ་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ལགས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་ཚུན་ལ་བྱི་པ་དང་ནང་པའི་རིག་པའི་གནས་སྤྱན་མོང་བ་སྒྲ་
དང་གཏན་ཆེགས་རིག་པ། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་བཞི་ལ་སྤྱངས་པས་མཁས་པའི་སྤུལ་
དུ་བྱིན་པར་གྱུར་རོ། ཁྱད་པར་དུ་ལོ་བཙོ་ལ་བཞེས་པའི་ཆོ། རིགས་ཐིགས་ཆར་གཅིག་
གསན་པས་བྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གེ་བ་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཞིག་དང་བཙུང་པས་དེ་ཐམས་
པར་མཛད་པས་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་སོ་ཞེས་གོ་ལུང་བ་ཆེན་པོ་གསུང་རོ། འོག་
གཉིས་པ་སྤྱགས་ལ་སྤྱངས་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་རི་ནག་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་དབང་ཕྱག་དཔལ་གྱི་རྩ་རྒྱུ་ཞེས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་རྩ་རྒྱུ་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་
ཐོབ་པའི་སྒྲ་མ་རྒྱ་ཏུ་ལ་གྱུར་འོག་གཉིས་གནས་པའི་སྤྱི་སྤྱངས་ཚུལ་ལ་དབང་ཡོངས་
སྤྱོད་གས་པར་ཞུས་ཤིང་། གསང་མཚན་ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་རྩ་རྒྱུ་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་ཞེས་
དབྱང་ལོ་ཉེར་དགུ་ཚུན་ཆད་ལ་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མ་དུ་མའི་སྤྱན་སྤྱར་རྩ་རྒྱུ་
ཐིག་པ་ལ་སྤྱངས་པས་གཞུང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་འོག་གཉིས་
ཡུལ་དུས་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་གསན་པར་མ་ཟད་ཀུན་གཅིག་གི་མནལ་ལམ་དུ་བརྟེན་ངག་
གི་དབང་ཕྱག་གྲགས་པ་ལ་རྒྱུད་འབྱུང་སྤྱག་གཅིག་དང་བཞི་བརྒྱ་ལ་བཙུང་ཆ་གཅིག་གསན་
ཏེ་གསང་སྤྱགས་ལ་ང་ཉིད་མཁས་སོ་སྟུང་དུ་དགོངས་པ་བྱུང་བ་ན། རྒྱ་གི་མ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱེགས་བམ་སྤྱར་མཐོང་མ་ཞུང་བ་མང་པོ་མནལ་ལམ་དུ་བསྟན་ནས་སྤྱགས་རྒྱལ་
བཅག་གོ། འོག་གཉིས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ནང་རིག་པའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱངས་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་
སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་དང་མི་ལམ་ཅི་རིགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་

དང་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟོན་པ་
ལས། བྱི་མཁན་པོ་སྦྱར་ལམ་པ། ཡིན་པར་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར།
ཁྱེ་བའི་སྡེ་བཞི་ལས་སལ་ཆེན་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་པས་དེ་
ལྟར་གསུང་གི་སལ་ཆེན་སྡེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་པ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར། སལ་ཆེན་སྡེ་བའི་གནས་བཏན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་གྲི་ལ་རྟེན་
ཏེ་ཁྱེ་ལ་ཁྱིམ་ས་བསྐྱུངས་པའམ་ཁྱེ་ལ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བའི་ལམ་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཁྱེ་བའི་བཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཟེར་བ་ལ་ཞུགས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟེས་པ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཆན་ཡང་དཔལ་
མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་སོ། །བཞི་པ་ཁྱེ་ནང་རིག་པའི་མདོ་སྒྲགས་ལ་སྦྱངས་
ཁྱེ་ལ། དེ་ནས་ལོ་སྟམ་ཅུ་ཆ་གཅིག་གི་བར་དུ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ནང་རིག་པའི་སྡེ་
སྟོན་གོང་འོག་ནམས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཁྱེ་དག་
བཅོམ་པ་ཉེར་སྤྲས་སམ་ཆོས་སྦྱབས་སམ་ཆོས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་བམ་པོ་བརྒྱད་
བརྒྱ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་སྤྲ་མ་རྣམས་རྟེན་ཏེ་ཁྱེ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆའི་སྤྱན་རྒྱར་མར་ཨོ་ཏན་ཏེ་བྱ་
རིར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསན་ནོ། །ཁྱེ་འདི་སྟོན་ནང་པའི་དགེ་བསྟེན་ཞིག་གིས་སྦྱེགས་
པ་ཞིག་རྫོ་ལངས་བསྐྱབས་པའི་སྦྱབ་གཏོག་བྱས། རྫོ་ལངས་སྦྱབ་ནས་རྫོ་ལངས་ཀྱི་སྦྱེ་རལ་
གྱིར་སོང་བ་དགེ་བསྟེན་དེས་ཁྱེ་ནས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེར་བྱ། སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕན་དང་
བཅས་པ་ཡུད་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་རལ་གྱི་སྦྱེགས་དེ་ལ་གཏད་པས། དེ་ན་རེ་ལུས་གསེར་
དུ་སོང་བ་འདི་ཁྱེ་དང་གིས་རུས་པ་ལ་མ་སྤྱག་པར་ཤ་ནས་ཆོད། དེ་རིང་བཅད་པའི་ཤུལ་
དོ་རྒྱབ་ཁངས་ཏེ་ཟད་མི་ཤེས་པ་འོང་ཟེར་ནས་སྦྱེགས་ཁོ་རང་རལ་གྱི་ཐོགས་ནས་ལྟ་
ཡུལ་དུ་སོང་ངོ་། །དགེ་བསྟེན་གྱིས་རྫོ་ལངས་ཀྱི་གསེར་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གཙུག་ལག་
ཁང་ཆེན་པོ་ཁོ་རང་གིས་ནམ་མཁར་བྱིན་ནས་རི་རབ་སྤྱིང་བཞི་སོགས་དངོས་སུ་མཐོང་
བའི་བཀོད་པ་ལྟར་བཞེངས། དེར་གསེར་དེ་ཁོ་ནས་དགེ་སྟོང་བརྒྱ་དང་དགེ་བསྟེན་བརྒྱའི་
འཆོ་བ་ལོ་མང་པོར་སྦྱར་བའི་གནས་དེ་ཡིན་གསུང་། བོད་ཀྱི་བསམ་ཡས་འདི་ཡང་མཁན་

པོ་ཞི་བ་འཆོས་ལྷ་ཁང་དེ་ལ་དཔེ་བྱས་ཞལ་བཀོད་མཛད་ནས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་
གྲགས་སོ། །གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ཕལ་ཆེན་པ་གནས་བརྟན་པ་མང་པོས་བཀྱར་
བ་སྟེ། ཆ་བའི་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་ནམས་ཀྱི་བྱིན་ལེན་
ལ་སོགས་པ་སྦྱང་དོར་གྱི་ཆ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་མཐེན་ནོ། །^{༡༥༩}སྦྱངས་པར་མ་
ཟད་ཚུལ་བཞིན་མཐེན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་^{༡༦༠}རང་སྡེ་དབུ་མ་པ་དང་གཞན་སྡེ་དངོས་སྐྱབ་
བ། རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་བྱུང་བའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་ས་རོལ་ཏུ་སོན་པས་ན་ལུང་
གི་བསྟན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །

^{༡༦༡}གཉིས་པ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཏུ་འདུ་
ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཏུ་འདུ་ཚུལ་
དངོས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། སྦྱར་རྒྱལ་བའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཐམས་
ཅད་^{༡༦༢}འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མདོན་པ་སྟེ། སྡེ་སྟོད་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཏུ་འདུ་བས། རྟོགས་
པའི་བསྟན་པ་འང་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཏུ་འདུ་དགོས་སོ། །^{༡༦༣}དེ་ནི་^{༡༦༤}ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བས་དཀའ་བ་དཀོན་པ་རིན་
ཐང་ཆེ་བ་ཕན་འདོགས་པ། གཞོད་པ་ལས་སྦྱོབ་པ་དཀའ་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་དུག་གིས་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའོ། །^{༡༦༥}གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཚུལ་ལ་གསུམ། དང་
པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བ། དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྟེན་ཏུ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ལན་ཏུ་མར་བསྐྱགས་པས་ན་ཐོག་
མར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་དགོས་
སོ། །^{༡༦༦}གཉིས་པ་ལྡན་ཚུལ་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ལ་གསུམ་ལས། ^{༡༦༧}དང་པོ་སོ་སོར་ཐར་
པའི་སྟོན་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། བྱོད་ནི་ཉན་ཐོས་^{༡༦༨}ཀྱི་ཐེག་
པའི་^{༡༦༩}ལུགས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོན་པའི་སྟོར་ཁྱུགས་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཡག་རྩ་
བཞིན་ཏུ་བསྐྱང་མཛད་ཅིང་། ^{༡༧༠}བྱང་རྒྱལ་ལམ་ཀྱི་སྟོན་མ་ལས། སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་

བདུན་དུ། འདི་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལས། ཁོངས་སྟོང་དཔལ་ནི་མཆོག་ཡིན་
ཏེ། འདི་སྟོང་སྟོམ་པ་དག་ཏུ་བཞེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོངས་སྟོང་དཔལ་དང་ལྡན་
པའི་དགེ་སྟོང་མཆོག་ གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འདྲིན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་ཡོངས་སུ་
རྒྱུགས་པ་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་མཐོན་ནས་རྩ་ཅིད་ལ་ཆགས་པའི་གཡག་གིས་རྩ་མ་ཉག་
མ་རེ་རེ་གིང་ལ་ཐོགས་པ་ན། རྩོན་པས་སྟོག་དང་འཕལ་བར་མཐོང་ནའང་སྟོག་དང་
བསྟོས་ཏེ་རྩ་མ་མི་གཙོད་པར་བསྐྱང་བ་ལྟར། ཁས་སྦངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་
ལྟ་ཅི་སྟོས། བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྤ་མོ་རེ་རེ་ཡང་སྟོག་དང་བསྟོས་ནས་བསྐྱངས་པས་གནས་
བརྟན་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བསྟོད་པ་ལྟར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ།** དྲང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་ས་རོལ་བྱིན་པའི་སྟོར་ཁྱེད་སྟོགས་
ནས། ལྟག་པའི་བསམ་པ་ནམ་པར་དག་གྱུར་ཅིང་། དྲང་ཆུབ་ཐུགས་ཀྱིས་འགོ་ནམས་མི་
གཏོང་བ། སྟོན་ལྟ་སྟེང་རྩེ་ཅན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། **ཁྱེད་ཀྱིས་པ།**
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སོགས་ལ་ དྲང་སྟོང་རྩེ་རི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་དྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྟོང་པའི་གདམས་པ་མང་པོ་དང་། བྱད་པར་དུ་**ཁྱེད་ཀྱིས་པ།** **ཁྱེད་ཀྱིས་པ།** གསེར་སྦྱང་
པ་བསྟེན་ནས་རྩེ་བཙུན་དྲངས་པ་དང་འཇམ་པའི་དྲངས་ནས་ཐོགས་མེད་དང་ཞི་བ་ལྟ་
ལ་བརྟུད་པའི་གདམས་པ་མཆོག་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་པ་ལས། བསྟོད་པ་ལས། རང་དོན་ཡལ་
བར་དོར་ནས་གཞན་གྱི་དོན། ལྟར་མཛད་དེ་ནི་བདག་གི་སྒྲ་མ་ལགས། ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་དྲང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐུགས་ལ་འཁྱུངས་གིང་སྟོན་པའི་
སེམས་དེས་ཀྱན་ཏུ་དྲངས་པའི་འཇུག་པའི་སེམས་དྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་སྦྱབས་
ཆེ་བ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་སྦངས་པའི་རྩེ་སྟེང་འགོ་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་སྟོད་པ་བཟང་
པོས་རྒྱལ་སྐྱས་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་མཛད་དོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ།**
རྩེ་རི་ཐོག་པའི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རྩེ་རི་ཐོག་པའི་སྟོར་
ཁྱེད་སྟོགས་ནས། རང་ལྟར་གཟིགས་གིང་རྩེ་རི་ཐོག་དང་ལྡན། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཐུག་ཨ་
ལ་རྩེ་རི་པ། སྐྱས་པའི་བརྟུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་

གི་ལུས་ལྟར་གཟིགས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྫོང་ལྷོ་ཐུགས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པས་རྣལ་འབྱོར་བའི་གཙུག་པོ་ཞེས་སྒྱུར་བསྟོན་ཅིང་། བྱད་པར་བྱ་
བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་བྱ་བསྐྱེད་བའང་བསྟོན་པ་
ལས། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་ཡིད་མི་མཛད། །བག་ཡོད་
དྲན་དང་གཡོ་རྒྱ་མེད། །ལྟར་བའི་ཉེས་པས་ཁྱོད་མ་གོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །^{༡༩༡}
གསུམ་པ། རྫོམ་གསུམ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྫོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གྱི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔའ་བ་ཙམ་མིན་པར་ངེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེད་པའི་རྫོམ་
སྐྱེད་འབྲངས་ཉེ་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱེད་ཞིང་། བརྒྱལ་ཅུང་ཟད་
འདས་ནའང་ལྟར་བ་ལྟར་བར་རང་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་ཆོ་གས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་འདི་ནི་གསུང་རབ་གྱི་གནད་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ལ། དམ་པ་རྣམས་གྱི་རྫོམ་སྐྱེད་པར་བྱོ། །

^{༡༩༢}**གཉིས་པ།** ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་^{༡༩༣}**ཐུན་མོང་བ་དང་**
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི། ཞི་གནས་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ལས་སྐྱུང་
བ་བརྟེན་ཤིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་མངའ་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྒྱུར་པ་ལོ་བྱུག་གས་གསུམ་ཏུ་
མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆོ་ལྷ་རྒྱུ་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་གྱིས་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་གསན་ནས་ཐུགས་
ལ་བཟུང་བའང་ཡོད་དོ། །^{༡༩༤}**གསུམ་པ།**ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་**ཐུན་མོང་**
ཡིན་མིན་^{༡༩༥}**གཉིས་ལས།**ཐུན་མོང་བ་ནི། ཞི་ལྷག་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་བརྟེན་ཤིང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བྱད་པར་
ཅན་བརྟེན་པ་སྟེ་^{༡༩༦}**རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱེད་ལུས་ཐོབ་པས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གི་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་**
པར་ཆེ་དེ་ལ་འཆང་བྱ་བའི་ལམ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པ་སྟེ་བསྟོན་པ་ལས། གསང་སྤྲུགས་
ཐེག་པའི་གཞུང་ལྟར་ན། སྒྱུར་བའི་ལམ་པ་ཡིན་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །^{༡༩༧}
གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ནས། བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་གར་ཏུ་མཛད་

ཚུལ་དང་། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི་དཔལ་རྫོང་རི་གདན་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་
པོ་བྱང་དུ་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟུང་ན་ལན་གསུམ་དུ་ཆོས་ཀྱིས་པམ་པར་མཛད་ནས་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བཟུང་ཞིང་། རང་གི་སྡེ་པ་གོང་ཁྱིམ་དབུ་མེས་གཉིས་དང་། འོག་མ་
བྱེ་མདོ་གཉིས་ཏེ་གོང་འོག་གི་བསྟན་པ་ལའང་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་
ཆོམ་གྱི་རི་མ་ངན་པ་ནམས་བསལ་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་བར་མཛད་པས། སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་འཛིན་ཏེ། བསྟོད་པ་ལས། བྱང་ཚུབ་ཆེན་
པོའི་པོ་བྱང་དུ། ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་འཆོགས་པ་ན། རང་ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་གཞན་
ཀྱི་སྡེ་པ་ཡི། བྱུང་མཐའ་ངན་པའི་ཆོལ་བ་ཀྱུན། བེད་གཏེ་ང་རོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས། ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནི་སྤྱད་པ་འགེམས། བེས་དང་། ཞོ་ཏན་ཏ་ཡི་ཕུ་རི་ན། རབ་བྱང་བརྒྱ་ཕྱག་ཕྱིད་
དང་གསུམ། བི་ཀུ་མ་ལ་ཕྱི་ལ་ན། རབ་བྱང་བརྒྱ་ཕྱག་མ་ལོང་ཅམ། རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ཆང་
བར་བཞུགས། སྡེ་བའི་ཁེངས་རྟེན་ཁྱོད་མི་མཛད། མ་ག་རྩ་ཡི་ཡུལ་གྱི་ནི། གནས་གཞི་
མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྟོན་པའི་འཁོར་ནི་དགེ་སྟོང་ཁྱིམ་མ་དགེ་བསྟོན་པ་མ་བཞི་
པོ་ཡི། ཀྱུན་གྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བྱར་ལྟར། ཁྱོད་པོ་ཉིད་ལྟ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་
བཀའ་བརྒྱུད་པལ་ཆེན་སྡེ་པ། དེའི་ནང་ཆོན་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྤྱོད་པའི་སྡེ་པ་
ཡིན་ཡང་། སྡེ་བའི་ཕྱོགས་རིས་མི་མཛད་སོ་སོའི་ལུགས་མ་འདྲིས་པར་འབྱེད་མཁྱེན་པས།
ཁྱོད་ནི་སྡེ་པ་བཙུན་ཀྱི། ཀྱུན་གྱི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ལུང་ཡང་
ལེན། བེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ཁྱོད་གཉིས་པ། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལ་ཁྱོད་ལས་དང་པོ་ཆོས་
ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་ཞིང་གསར་དུ་སྟོལ་བཏོད་པ་ནི། ལྷ་སྤྱོད་མ་ཁྱོད་ཤེས་འདྲ་དང་བྱང་
ཚུབ་འདྲ་ཁྱོད་པོན་གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་བཙོན་སེང་དང་ནག་ཆོ་ཚུལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་
རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བཟངས་ཏེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟུན་འདྲེན་
བཏང་བས་བྱང་ཚུབ་འདྲ་གྱི་རིང་ལ་སྟུན་འདྲོངས་ཏེ་མངའ་རིས་སྟོད་དུ་ཐུག་ཐེབས་པ་ན།
སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་དག་ཐེར་མཛད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོ་
སྟགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་རིལ་བ་གཞུང་བྱང་

ཐུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་པ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་
མངའ་རིས་སུ་ལོ་གསུམ། ལྷེ་ཐང་དུ་ལོ་དགུ། དབུས་གཙང་གཞན་དུ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་སྐལ་བ་
དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་མདོ་སྟགས་གྱི་གཞུང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་བསྟན་། **དགའ་ལྷན་**
ཆོས་འབྱུང་དུ་རྩོམ་ཆུང་སྟེ་ལ་འབྲུངས་པའི་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་ལ་རྒྱ་གར་ནས་གདན་
བཏེག་ །དུག་རྩ་པ་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས། རེ་གཅིག་པ་ལ་མངའ་རིས་སུ་བྱོན། རེ་གསུམ་
པ་ལ་དབུས་སུ་ཐེབས། རོན་གསུམ་པ་ལ་ལྷེ་ཐང་དུ་ཞི་བར་གཤེགས་ཞེས་བོད་དུ་ལོ་བཅུ་
གཅིག་བཞུགས་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་ན་གཙོ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཡིག་དག་
པ་ལས་རྩོམ་ཆུང་གས་སྟེ་ལ་འབྲུངས་པའི་དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་ལ་རྒྱ་གར་ནས་གདན་
བཏེག་ །ལོ་དེ་གའི་མཇུག་ལ་བོད་དུ་ཐེབས། རོན་གསུམ་པ་ཤིང་སྟེ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་
ཞེས་བོད་དུ་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞུགས་པའི་ལུགས་གཉིས་གསུངས་ནས་ལུགས་སྡེ་མ་གཙོ་
བོར་མཛད་བཤད་འདུག་ཀྱང་ལམ་རིམ་འདིར་གསུངས་པ་ནི་ལུགས་བྱི་མ་དང་། **མཐུན་**
ཏེ་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞུགས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱལ་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཅུགས། སྒྲོལ་
རྒྱུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་མཛད། ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྩི་མས་སྟགས་པ་རྣམས་
ལེགས་པར་བསལ་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྩི་མ་དང་བྲལ་བར་མཛད་དོ། །**དེ་གཉིས་པ་**
ཆངས་སྒྱུད་དང་བསྐབ་པ་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བསལ་བ་ནི། སྦྱིར་ན་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་
བསྟན་པ་སྤར་དར་ལ་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་འཆོ་སྟེ་། **མཁན་པོ་བོ་རྟོ་ས་ཏེ་དང་པལ་སྐྱེ་བ་**
སྟེ་པལ་ལྷན་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲོལ་བཅུགས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གནད་
དུ་མ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྦྱར་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་
པའི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏེ་ཤང་གིས་བསྟན་པ་འགྲིབས་པར་བྱས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་སྟེ་། **པལ་ལྷན་པའི་རང་རྩལ་གྱིས་**ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
གཏན་ལ་ཐབ་པས་སྦྱི་རྩིན་གྱི་ཆེ་ལ། ཕྱི་དར་ལ་རྒྱུད་ལྷེའི་རོན་ལོག་པར་བཟུང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་པལ་ལྷན་དང་རྣལ་འབྱོར་པར་རྫོམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཆངས་
པར་སྒྱུད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་།

གཞན་ཡང་ལོག་པར་བབྱང་བ་ནམས་རྒྱལ་པར་བྱས་ནས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟན་པ་
འཕེལ་བར་མངོན་པས་ཁ་བ་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བྱིས་བྱུང་པར་མངོན་དོ། །^{༡༩༩}
གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་སྟན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ངོས་བབྱང་བ་ནི། དེ་ལྟར་
བྱུང་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཚོམ་པ་ལའང་སྟན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་
གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་གྲེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྡན་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བབྱང་
སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་
ཞལ་གཟིགས་ནས་གསུང་གི་གནད་བ་ཐོབ་པའོ། །འདི་དག་རེ་རེས་བྱང་གཞུང་ཚོམ་པར་
རྒྱས་ན་གསུམ་ག་ཆང་ན་ཆེས་སྟན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་ལ་
ནི་གསུམ་ག་མངའོ། །^{༢༠༠}**བཞི་པ་རྒྱ་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་**
ལ་འབེབས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་རྒྱུ་གབྱང་བ་
ནི། དེ་ལ་ཡི་དམ་གྱིས་རྒྱུ་གབྱང་བ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། དཔལ་ལྡན་དགེས་པའི་རྩི་རྩི་
དང་། །དམ་ཆོག་^{༢༠༡}**གསུམ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་།** ^{༢༠༢}**བྱ་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྤྱབ་པ་**
བྱུག་ཆོས་འཆད་མངོན་པ་ད་ལྟ་སྤྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ན་བཞུགས་པ་འདི་ཉིད་དེ་དམ་
ཆོག་གསུམ་ནི་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་སམ། ཡང་ན་ཁྲི་ལ་མི་ཉལ། ཆང་མི་བརྟུང་། བྱུག་རྒྱ་འབྲ་
བ་མི་བ་བ་གསུམ་མོ། །སྤྱབ་པ་དེ་དང་། དཔལ་པོ་འདིག་ཉིན་དབང་བྱུག་སྟེ་^{༢༠༣}**སྐྱེན་རས་**
གཟིགས་དང་། །རྩི་མོ་རྩི་བཅུན་སྟོལ་མ་སོགས། ^{༢༠༤}**འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་མི་གཡོ་བ་དང་**
བྱུག་ཞལ་གཟིགས་གནད་བ་ཐོབ་པས་ན། །མི་ལམ་ནའམ་མངོན་སུམ་དུ། །ཟབ་པ་དང་ནི་
རྒྱ་ཆེ་བའི། །དམ་ཆོས་ཉག་ཏུ་གསན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

^{༢༠༥}**གཉིས་པ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་རྩལ་ནི།** སྤྱི་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བ་
དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བརྒྱད་པ་གཉིས། དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གསང་སྤྲུགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་བརྒྱད་པ་དང་སྟོད་པའི་བརྒྱད་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་བྱམས་པ་ནས་
བརྒྱད་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་ནས་བརྒྱད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པ་གསུམ་མོ། །གསང་སྤྲུགས་ལའང་

ཁྱེད་ཀྱི་མཐའ་དག་གི་བརྒྱུད་པ་དང་། གསང་འདུས་བརྒྱུད་པ་དང་། མ་རྒྱུད་བརྒྱུད་པ་
དང་། གྲི་ཡ་དང་ཡོ་གའི་བརྒྱུད་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སྟེ། བརྒྱུད་པ་ལུགས་ལྔ་
དང་། གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའི་བརྒྱུད་པ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དང་གདམས་པ་སྟེ།
ཆོགས་པའི་བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་ཞིང་དངོས་སུ་གསན་པའི་
སླ་མ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཉག་ཏུ་བསྟེན་པའི་སླ་མ་ནི། །ཤེད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་བ་དང་གསེར་སྤིང་
པ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་བཟང་པོ་རྣམས་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་དཔལ།
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་མང་པོ་དང་། །བྱང་པར་དུ་ནི་སྤྲུལ་བ་ནས། །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
བརྒྱུད་པ་ཡི། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །གདམས་པ་ཁྱོད་ལ་མངའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སླ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་གཞན་ཡང་མང་
ངོ་། །ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་འགྲུལ་ལ་མཁས་རྒྱལ་བཤད་ཟིན་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་
མཁས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱས་སོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབ་མའི་བྱང་པར་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་གར་དང་མངའ་རིས། བོད་
གསུམ་ཀྱི་སྟོབ་མ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ལ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོ་ན་ལུས་
ཆག་པ་ལྟ་རྒྱུ་ཏེ། འཕྱར་འགྲོ་བལ་པོ་བོད་རྒྱལ་ན་སྟོབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་ན་རོ་བོ་དང་མཁུན་པ་མཉམ་པའི་པལྟོད་ཀྱི་རིག་
པ་ཆེན་པོ་པེ་ཏོ་པ། རྒྱ་ལ་ཀླ་ར་མ་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སྟོ་གྲོས། དབུ་མ་ལེའི།
སའི་སྟོང་པོ་སྟེ་བཞི། ཁ་ཅིག་བཤེས་གཉེན་གསང་བ་དང་ལྡར་ཡང་བྱེད་དོ། །མངའ་རིས་
ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཀ་ཙ་ལྟ་འདིག་ཏེན་མིག་ཅེས་པར་སྒྱུར་བ་བསུས་
པ་ལོ་རྒྱུ་བའོ། །ནག་ཆོ་ལོ་རྒྱུ་བ། ལྷ་སླ་མ་བྱང་རྒྱུ་འོད། གཙང་ནས་འགར་དགེ་བ་དང་།
འགོས་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབ་པའི་སྟེ་བྱུག་ནས་བྱུག་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་། དགེ་བ་སྦྱོང་། ཁམས་ནས་
རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་བ། ཤེས་རབ་རྩོམ་ཆེ། བྱུག་དར་སྟོན་པ། དབུས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་
འབྲོམ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབ་མ་མཆོག་ནི་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟོབ་མ་ཉིད་

ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འདྲིན་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲོལ་མས་ལུང་བསྟན་པའི་འབྲོམ་
སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་སོ། །འདི་དག་ནི་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྟུས་པ་སྟེ་
རྒྱས་པར་ནམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་མོ་ནམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །**ཏཱིཀའི་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་**
བསྟན་པ་ལ་ཏཱིཀསུམ་ལས་དང་པོ་ཆོས་ངོས་བབྱང་བ་ནི། ཆོས་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་
གཞུང་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མའོ། །**ཏཱིཀའི་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ལག་ཏུ་སྒྲང་**
བདེ་བ་དང་། ལུགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གསུམ་ལྟན་དུ་བཤད་པ་ནི་རྫོ་བོས་མཛད་
པའི་གཞུང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་སྟོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྟུགས་གཉིས་ཀའི་གནད་བསྟུས་ནས་སྟོན་པས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་
འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཙུག་པོར་བྱས་པས་ལག་ཏུ་སྒྲང་བདེ་བ་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་ལུགས་གཞན་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །**ཏཱིཀ་མ་གཉིས་ནི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པ་གསེར་**
སྒྲིང་པ་དང་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པ་རིག་པའི་ཁྱུ་བྱག་རྒྱུང་བ་སྟེ་ལམ་རིམ་གསོལ་
འདེབས་ལས་འབྲུང་བ་ལྟར་རྫོ་བོའི་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་མ་གཉིས་ཡིན་གསུངས། ཁ་ཅིག་ཨ་བ་རྒྱུ་
ཏི་པ་དང་གསེར་སྒྲིང་པ་ལ་ཟེར་ཡང་། ཞལ་སྡེ་ནས་བདེ་བ་ཅན་པ་དང་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀ་ལུགས་སྡེ་མ་ལྟར་བཞེད་དོ། །

གདམས་ངག་ལ་བྱས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

ཞུ་གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ་ལ་བཞི།

ཏཱིཀསུམ་པ་ཆེ་བ་བཞི་ལྟན་དུ་བཤད་པ་ནི། གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ་
ལ་བཞི། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་

གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འབྱོར་ཆེགས་རྒྱུ་
དུས་རྒྱུད་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་འཛོམས་སྤྱོད་གི་ལས་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་འཁྱུད་ལས་དང་པོ་བསྟན་པ་རྩིས་བཟུང་བ་ནི། འཁྱུད་པ་ཆོས་འདི་
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་བསྟན་པ་ནི་
གང་། འགལ་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི་གང་ཞེ་ན། བསྟན་པ་ནི་འཁྱུད་པའི་ཆེ་བ་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ། ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་འབྱུག་
རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཛོམས་སྦྱབ་
པའི་རྟེན་ཏུ་བྱང་བས་ལྟ་དང་མི་འབྱོར་ཏེ་བདུད་ཅིའི་འབྱོར་དོད་ཨ་མི་ཏེ་ཞེས་པ་འཆི་
མེད་ལ་འཇུག་པས་འཆི་མེད་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་འབྱོར་གྱོལ་བ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་རྣམས་འབྱུག་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། འབྱུག་འབྱུང་སྤང་
བར་བྱ་བ་དང་། འཁྱུད་པ་མཛོན་སྟེན་ཏུ་བྱ་བ་དང་འཁྱུད་པ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་འབྱོར་
དག་ལ་འཁྱུད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྟེ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཅེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུག་པའི་རྒྱུས་མཛོན་པའི་རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རི་སྟེད་
པའོ། །འཁྱུད་པ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་ཏུ་རྟོགས་ཚུལ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་
འགལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། འདིར་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཏུ་གོ་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་
པའོ། །འཁྱུད་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་ལྟང་རིགས་ཀྱིས་འགལ་བ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལ་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ནི་འདིག་རྟེན་ཀྱི་དོན་བསྟོབ་པ་ཡིན་ལ།
གདུལ་བྱ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་འདིན་དགོས་པས་དེ་དག་གི་ལམ་ལ་བསྟོབ་
དགོས་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་འབྱུག་པའི་རྒྱུས་མཛོན་པ་བཞེད་པ་
གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། རྟག་ཏུ་འཁྱུད་པའི་དོན་
ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། །མཁས་པ་འབྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འབྱུག་པའི་ལ་
འདོམས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་འབྱུག་པའི་དོན་

རང་གི་ཤེས་པ་ནི་ཐབས་དང་། དེ་གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་
ལས། ཐབས་བྱུང་འོག་གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པ་དེ་འོ་ཡི་རྒྱ་འོག་ཐབས་དེ་རང་ལ་སྒྲིག་འོག་
བྱུང་པ། །སྟེ་འོ་རང་གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ན་དོན། དེ་འོ་གདུལ་བྱ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་
དུ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ངེས་ན་
གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར་འོ་རྒྱལ་བ་མ་ཐམ་པས། འོ་རྟེན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་ལ་འོ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སུན་འོ་པ་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་འོ་པ་རྣམས་འོ་ཐབས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་
ཀྱིས་འོ་འབྲས་བྱ་འཇིག་རྟེན་འོ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་འོ་པར་མཛད་པ་གང་།
འོ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་
པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་འོ་གཟུང་འཇིན་རྟེན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་འོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་གང་
ཡིན་པའི་ལམ་བགསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་འོ་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
པར་བྱ་ཞིང་ལམ་འོ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་འོ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་
བའི་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ། ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་གཉིས་པོ་དེར་མ་ཟད་ལམ་གསུམ་པོ། དེ་
དག་ཀྱང་སྒྲོམ་འོ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱ་ཞིང་། འོ་བསྐྱེད་ཤེས་རྟོགས་གསུམ་བྱེད་པར་མ་ཟད་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་
བྱ་བ་འོ་སེམས་ཅན་ལ་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་སྤྱད་པ། བསྐྱུས་པ་སྦྱིན་པ། སྦྱིན་པ་གྲོལ་བ།
གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་
དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་འགལ་བའི་རྟགས་སོ། །འོ་བཞི་པ་
བསྟན་པ་འགལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལ་འོ་ཉམས་སུ་
སྤང་བྱའི་ལམ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྱན་མོང་བ་ནི་ཐེག་

དམན་གྱི་ཐེ་སྟོང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བའི་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས། འཁོར་བ་སྦྱི་དང་།
ཁྱེ་བྲག་གི་སྦྱག་བསྐྱེད་བསམས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་བདེན་བཞི། ཉེན་
འབྲེལ་སོགས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཏེ་མདོར་ན་སྦྱིས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ཆོས་སྐོར་ནམས་ཡིན་པས་དེ་དག་དོར་བྱར་ག་ལ་འཁྱུར། དེས་ན་རང་གཅིག་ཕྱ་
ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱི་ཐུན་
མོང་བ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྦྱང་དགོས་པས། བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་
གིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཐེ་སྟོང་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ག་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོན་ཕྱོགས་རེ་བདེ་བ་དང་ཡོན་
ཏན་ཕྱོགས་རེ་རྫོགས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་བདེ་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སྟོན་མཐའ་དག་འགོག་
ཅིང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་ན་ཐེག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱངས་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་
རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་སྟེ།
སྟོན་སྣ་རེ་བདེ་བའམ་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པས་མི་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེ་ལྟ་པ་ཙོང་སྦྱང་**
ལ་གཉིས་དང་པོ་ཙོང་པ་ནི། གལ་ཏེ་ས་རྩ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་
ཐེག་དམན་གྱི་ཐེ་སྟོང་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ནམས་དགོས་ན་འང་རྟོ་རྟེན་ཐེག་པར་འཇུག་
པ་ལ་ནི་སར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་ནམས་ཐུན་མོང་བར་མི་འཁྱུར་ཏེ། **ཁྱེ་འདོད་ཡོན་ལ་**
ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་མི་བྱེད་སོགས་ལམ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། **ཁྱེ་གཉིས་པ་ལན་**
ནི། འདི་ཡང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ས་རྩ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བོ་ནི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ས་རྩ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོབ་པར་འདུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
རྟོ་རྟེན་ཐེག་པར་འཇུག་པས་ཀྱང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དགོས་པར་དཔལ་རྟོ་རྟེན་
ཆེ་མོ་ལས་ཁྱེ་གསུངས་ཏེ་ངེས་པ་དུ། འཆོ་བའི་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་

དོར་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། ས་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་སྟོང་པ་ནི། །ནམ་ཡང་དོར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། །གཞན་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མར་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་ཅིང་།
པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་དུ་མར་ཡང་སྤྱོད་མོང་བ་དང་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་གཉིས་བཟུང་དགོས་པར་གསུངས་ལ། སྤྱི་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་སྟོམ་པ་བཟུང་བ་ནི། **ཁྱེས་སྟོང་སྟོམ་པ། དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད། སེམས་**
ཅན་དོན་བྱེད་དེ། ལུ་སྤྱི་མས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་
སྟོབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་
བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་སྐྱེ་ཁྱེད་དེ་རྗེ་ཆེ་མོ་རྣམས་སྟུ། ཕྱི་**ཁྱེས་སྟོང་དང་གསང་བ་**
ཁྱེས་སྟོང་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་ཅིང་གཉིས་དང་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཁྱེས་
གསུམ། **ཁྱེས་སྟོང་དམ་པའི་ཆོས་ནི་མ་ལུས་བཟུང་།** །ཞེས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གཟུང་
པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་ན་ཁས་སྐྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་དག་ལ་གནང་བཀལ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཐན་སྤྱོད་མཐོང་ནས་ཆ་གང་ལྟར་ཐམས་
ཅད་དུ་འགལ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆིང་བར་གསལ་ལོ། །**ཁྱེས་སྟོང་པ་དེའི་འཐད་**
པ་བསྐྱར་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོ་སྒྲགས་སྤྱོད་མོང་གི་འཐད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་
དམིགས་བསལ་ཅན་ཀྱི་གནང་བཀལ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་གསུང་རབ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་
མཐུན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་མམ་ལམ་ལྟ་བུ་གོང་མ་གོང་མར་འཇུག་པ་ན་ཐེག་པ་དང་
ལམ་འོག་མ་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རིགས་ཆང་བ་དགོས་སོ། །**ཁྱེས་སྟོང་ན་སྤྱོད་པའི་**
ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟར་གང་
བཞུགས་པ། །ཀུན་**ཁྱེས་སྟོང་པ་གཅིག་པའི་**ལམ་ས་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་བསྟོད་པའི་ལམ་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
དོར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ཉིད་དེ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་བཀའ་སྤྱུལ་པས་ན་མདོ་
རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ལམ་སྤྱོད་མོང་བའོ། །དེའི་སྟོང་དུ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་སྤྱོད་མོང་མིན་པ་

དབང་དང་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་དང་རིམ་པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྟན་པས་
སངས་རྒྱུ་ལྷ་བཀོད་པ་ལྟར་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་སྟེན་མོང་བ་དོར་ན་ནི་ནོར་པ་ཆེན་པོ་འོ། ^{༡༩༡}
གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཆོས་སྤྱང་འབྱུང་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་མ་རྟེན་ན་ཆོས་རེ་
རེ་ལ་ངེས་པ་ལྟར་སྤྱང་རེ་རྟེན་པ་ན་གཞན་ནམས་སྤྱང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་ལ་
མོས་པ་ལྟར་སྤྱང་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྤྱད་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་ནམས་སྤྱང་ཞིང་། རྒྱགས་ལའང་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བར་འཇུག་
བས་འབྲེལ་ཆེ་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་ནམ་པར་སྤྱིན་པ་ཆེས་ལྷི་བའི་ཆོས་སྤྱང་བའི་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་
པ་ཆེན་པོ་གསོག་པར་འཇུག་ཏེ། དེའི་ཁྱད་ས་ནི་འོག་དུ་སྟོན་པར་འཇུག་རོ། ^{༡༩༢}**བདུན་པ་**
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ནི། དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་མགོན་ལ་
བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འཇུག་པའི་
རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ལ་ད་ལྟ་ཉམས་སུ་ལོངས་པ་ནམས་ཉམས་སུ་སྤང་ཞིང་
དངོས་སུ་འཇུག་ཐོག་མ་རྣམས་པ་ནམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་མ་རྣམས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་མི་སྤྱང་བར་དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ཐོག་གི་སྟོན་ནས་ཉམས་སུ་ལོན་པ་ཞིག་
ནམ་ཞིག་ན་འོང་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱར་ཆོགས་བསགས་པ་དང་སྐྱིབ་པ་སྤྱང་བ་
དང་སྟོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ། དེས་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྟོའི་མཐུ་རྩེ་ཆེ་རྩེ་ཆེར་
སོང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་ལེན་རྣམས་པར་ཡང་འཇུག་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། **འདོད་ཡོན་**^{༡༩༣}**ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་མི་**
བྱེད་སོགས་ཀྱི་གནང་བཀག་མི་འདྲ་བ་ནམས་རྟེན་དང་དུས་སྐབས་དང་། དགག་དགོས་
ཀྱི་དབང་གིས་སོ་སོར་ཤེས་ནས་མདོ་རྒྱགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་^{༡༩༤}**ལན་རྒྱུན་མི་**
འགལ་ཞིང་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཇུག་པའི་བྱ་བཞི་ལམ་ཀྱིས་འབྱེད་ཤེས་པ་ངའི་སླ་མ་
ཞེས་^{༡༩༥}**མཉམ་མེད་རོ་པོ་ལ་བསྟགས་པ་**གསུངས་ཏེ་ཆེག་འདི་དབྱད་གཞི་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་
ཡིན་ནོ། ^{༡༩༦}**བརྒྱད་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་སྟོན་པས་**
ན། དེའི་ཆེ་བ་དང་ལྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་འདིས་མདོ་རྒྱགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་

ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་འབྲིང་པས་ན་འདི་ནི་བསྐྱེད་པ་
ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །

འོག་ཉིས་པ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་དུ་འཆར་བ་འོག་པ་བདུན་ལས་
དང་པོ་མདོ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་གདམས་ངག་གི་མཆོག་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྤྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་
ནམས་ལ་འབྲལ་དང་ལུན་གྱི་ཐན་བདེ་ཐམས་ཅད་འབྲལ་བའི་ཐབས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལ་འབྲལ་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་
བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྤྲོ་མ་ལ་གླིང་། ག་གླིང་
ང་འོག་གི་ཕྱིར་འོག་རྒྱལ་བ་འོག་བཙུང་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ལས་ཆེས་མཐས་འོག་པ་འགའ་
ཡང་སྟེ་འོག་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་འོག་པ་མིན་ཏེ་འོག་འམ། །འོག་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་མ་ལུས་འོག་པ་དང་ཇི་སྟེད་པ་འོག་པ་ཉིད་མཆོག་ནི་འོག་
ཡིན་ཚུལ་འོག་ཇི་སྟེད་པ་བཞེན་འོག་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཏེ་འོག་ཉིད་ཀྱིས་མཁྱེན་ཅིང་འོག་གང་
ཟག་གཞན་འོག་གྱིས་མཁྱེན་པ་མིན་པ། །དེ་འོག་ཡི་ཕྱིར་འོག་འོག་མདོ་སྟེ་བཀྲུག་པ་ལ་ཉིས་
པ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན་མདོ་སྟེ་དཀྲུག་པ། འོག་ཡོ་སྟེ་མེད་པར་ལམ་དང་པོར་སྤྲོད་བས་
ན་འོག་དང་སྤྲོད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འོག་རང་གི་ལུགས་
བཞག་འོག་པའི་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་འོག་པ་དེ་འོག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རིས་སུ་བོར་བའི་
བསམ་པས་དང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དང་ངེས་དོན་ལ་དང་དོན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མདོ་བཀའ་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་མི་བཀྲུག་འོག་
པའམ་དཀྲུག་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན། དེ་ས་འོག་ཐུབ་པའི་འོག་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ་འོག་ལུགས་
བཞིག་པ་ཡིན་འོག་པའི་ཕྱིར་དེ་འོག་ཡང་དམ་འོག་པའི་ཆོས་ལ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པ་འོག་སྟེ་
ཆོས་སྤྲོད་པའི་སྤྱི་བ་པར་འགྱུར་འོག་ཏེ། །འོག་པ་འོག་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
མདོ་སྟེ་དང་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ནམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །འོག་ཉིས་པ་དེ་དག་
གི་དགོངས་པ་མན་ངག་དང་བྲལ་ན་སྟོན་ཞན་པས་མི་རྟོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་ན་འང་ཆད་ལྡན་
གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་དམ་པའི་མན་ངག་དང་མི་ལྡན་པར་བཀའ་ལ་རང་སྟོན་གྱིས་

ཞུགས་པས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་མི་རྟེན་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་མན་ངག་རྣམས་མཛད་དོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་**
པ་གདམས་ངག་ཡང་དག་དང་ཉམ་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། དེའི་ཕྱིར་མན་ངག་རྣམས་པར་
དག་པ་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། མན་ངག་ལ་ཅི་
ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་མི་རུས་
པའམ་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་གོ་**
ལུགས་དག་མ་དག་གི་བྱེད་པར་ནི། གང་ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་
གནད་མེད་པའི་བཤད་ཆོས་སུ་བྱས་ཤིང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྟོང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་
མན་ངག་ཟུར་དུ་ཡོད་པར་གོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རང་ལ་བཤད་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་
ལོགས་ལོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ནི། ཇི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་ཇི་མ་མེད་
པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་བའི་གེགས་བྱེད་ཅིང་། དེ་
དག་ལ་ནང་གི་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིའི་གོ་རྒྱུ་ཙམ་གཅོད་པའོ་ཞེས་བརྟན་པའི་གནས་སུ་
འདྲིན་པའི་ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་གསོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་**ཁྱེད་ཀྱིས་**
གི་སྟོ་ཆོད་དང་མཐུན་པའི་མན་ངག་བསྐྱེད་པ་ཆོལ་དགོས་པ་བྱུང་བ་ན་ཡང་སྦྱིར། ཐར་
འདོད་རྣམས་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་གདམས་པ་མཆོག་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཡིན་པའོ། དེ་
ལྟ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡང་རང་ཉིད་སྟོ་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་
གཞུང་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་མི་རུས་པས་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་
ལ་ངེས་པ་བཅུལ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་མན་ངག་ཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱི། གཞུང་རྣམས་ནི་ཕྱི་རྒྱ་
གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་མེད་ལ། མན་ངག་རྣམས་ནི་ནང་གི་དོན་སྟོན་པས་མཆོག་
གོ་སྟམ་དུ་མི་བབྱུང་ངོ་། །**ཁྱེད་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་རྒྱུ་ནི།**
རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། གདམས་ངག་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་
ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནི། བེའུ་བྱམ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ལ་ཟེར་ཞེས་པ་དང་། རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་སྟོབ་མ་སྟོབ་

པ་རིན་ཆེན་སྒྲ་མས་ཀྱང་། ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་ངག་ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ། **འཁོམ་བསམ་**
སྒྲིམ་གསུམ་གྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རུལ་དུ་བསྐྱགས་**འཁོམ་པའི་བཙོན་འགྲུས་བཅུམས་**
པས་དེའི་འཁོམ་ཁྲིམ་ལ་ད་འཁོམ་གཞུང་བཙོན་བཙོན་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་
ཏུ་གོ་བ་ཞིག་བྱུང་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། **འཁོམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱན་མཆོམས་**
སྒྲིམ་སྒྱུད་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་དུས་འདའ་བས་རྒྱུ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམས་ལ་
ཉིན་དེ་ཉིན་བྱང་མཆན་དེ་མཆན་བྱང་ཟེར་བ་དེ་ཡི་དོན་ཡིན་ནོ། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་ནས། ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་ནས་ཆོས་བྱེད་ལུགས་གཞན་དུ་ཅད་གཅོད་དགོས་པ་
བྱུང་ན་ནོར་བ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར། ལུན་རིང་པོར་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཆོས་བྱེད་
ལུགས་ཡེ་མི་ཤེས་པར་ཆོས་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ་ན་ཅད་གཞན་ནས་གཅོད་དགོས་པ་རྣམས་
ཀྱང་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་མ་གོ་བས་ནོངས་ཏེ། **འཁོམ་ཉིད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱི་**
སྒྱུར་བ་ལས། མང་དུ་སྒྲིམ་ཀྱང་ཆོས་ཀྱིས་སྒོངས་པ་ནི། གསུང་རབ་གདམས་པར་ཤར་བ་
མེད་པས་ནོངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདིར་**འཁོམ་ངས་རྒྱས་ཀྱི་**བསྟན་པ་ནི་མཛོད་
ལས། སྟོན་པའི་དམ་**འཁོམ་ཆོས་འཁོམ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་འཁོམ་གཉིས་ཏེ།** **དེ་འཁོམ་**
ཞེ་ན། ལུང་གི་**འཁོམ་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་འཁོམ་བསྟན་པའི་**བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ལག་ཏུ་
ལེན་པའི་རྒྱལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་
ནི་གཏན་ལ་མེབས་པ་ན་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་རྒྱག་པ་ན་སྟོན་ལ་རྟ་ལ་དཀྲུག་སྟོན་པ་དང་བསྟན་
ཟིན་ནས་དེར་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། དཀྲུག་གཞན་དུ་བསྟན་ནས། རྒྱག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་
ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་སྒྲིམ་བསམ་གྱིས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱབ་པ་
ན་གཞན་ཞིག་བསྐྱབ་ཏུ་ག་ལ་རུང་། དེ་ལྟར་ཡང་བསྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་ལས། ཡང་སྒྲིམ་
པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲིམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྲིམ་པར་བྱ་ཡི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟ་དཀྲུག་གྱི་ས་བསྟན་

ནས་རྒྱག་པ་བཞིན་ནོ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་པབ་པའི་}
^{དོན་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་རྟ་རྒྱག་ས་གང་དུ་བསྟན་པ་དེར་}
^{རྒྱག་པ་བཞིན་ནོ། །}ཞེས་གསུངས་སོ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱག་པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་}
^{ཏུ་འཆར་བའི་ཐབས་དབྱེད་བསྒྲིམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།} དེ་ལྟར་ན་གདམས་པ་འདིས་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ཞི་གནས་དང་སྒྲག་མཐོང་གི་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་བསྟུས་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲིལ་
སྒྲིམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་འདྲིལ་སྒྲིམ་བྱེད་དབྱེད་ནས་སྒྲིམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དེའི་ནས་འཁྲིད་པས་ན་གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་རོ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་བདུན་པ་དབྱེད་སྒྲིམ་སྤངས་ན་གསུང་རབ་}
^{ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་མི་འཆར་བས་དབྱེད་ཚུལ་རྣམ་དག་གཅིས་པར་བཤད་པ་ནི་}
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་རེ་ལ། སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་ཆེ་དེའི་ནས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
གདམས་ངག་ཏུ་མི་འཆར་བར་མ་ཟད་དེ་དག་ལ་ཕྱིར་གོ་བྱ་གཅོད་པ་ཅམ་དུ་མཐོང་ནས་
སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤང་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་
དོར་ན་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་རྒྱུ་ལྟར་སྟེ། དེ་དག་གདམས་
པའི་མཆོག་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་མཛད་པ་ལས་སྟག་པའི་གདམས་ངག་མཁན་སོ་སྟེ་ཞིག་
གིས་རྟེན། དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་
ཤར་ན་རྒྱད་སྟེ་ཟབ་མོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་
ཆོགས་མེད་པར་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ནས་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འདྲིན་པའི་
ངེས་པ་སྟེ་ཉིད་དེ་རྣམས་གདམས་ངག་དངོས་མིན་པའི་ཆོས་རྒྱུ་ཅམ་དུ་འདྲིན་པའི་ལོག་
རྟོག་རྣམས་སྟག་མ་མེད་པར་བསྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་སྟགས་རིམ་ལས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་}
^{ཐོགས་ཐ་དད་པ་ནས་རྒྱ་མང་སོ་འབབ་པ་ལྟར།} ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཐད་ཀའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པའི་ཐབས་ཁོ་
ནའོ། །འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་མཆོག་དཔན་གྱི་དབང་གིས་ཐབས་དེ་ལ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་།
ལྷུར་བྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ཡང་འཐད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཁྲིད་པའི་ཡན་ལག་
ཏུ་འཁྱུར་བའི་ཐབས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གཉིས་མི་གཅིག་གོ། །མཆན་བརྗོད་ལས། ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །ཞེས་སོ། །

༼དེ༽གསུམ་པ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟེན་པ་༼དེ༽ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་
གདམས་ངག་མེད་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་མི་རྟེན་པ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་
འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་
སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པས་ནི་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་དག་ལ་
ཞུགས་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་རྟེན་ལ། རྟེན་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་ཆོགས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བ་ལ་བསྟོན་སོ། །༼དེ༽གཉིས་པ་སྤྱི་མའི་མན་ངག་གིས་རྟེན་པ་ནི་སྤྱི་མའི་མན་ངག་ལ་
བརྟེན་ན་ནི་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འཁྱུར་རོ། །༼དེ༽གསུམ་པ་གདམས་ངག་འདིས་རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕམ་གནད་ཆོགས་རྒྱུད་ཏུ་རྟེན་ཚུལ་དང་དགོངས་པ་ངོས་
འཛིན་འཆད་འཁྱུར་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། གདམས་པ་འདིས་ནི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
གནད་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བར་འཁྱུར་ཏེ་དེའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་ནམས་སུ་རྒྱས་པར་
སྟོན་པར་འཁྱུར་རོ། །

༼དེ༽བཞི་པ་ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ་༼དེ༽ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཉེས་སྦྱོང་གྱི་ཆེ་ཤོས་སུ་ཆོས་སྤྱོད་བསྟན་པ་ནི། བརྒྱ་དཀར་པོ་དང་བདེན་པ་པོའི་ལེན་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཐབས་སྟོན་པར་མ་གོ་བར་འགའ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དང་འགའ་ཞིག་འཆང་
རྒྱ་བའི་གེགས་སུ་བབྱུང་ནས་༼དེ༽ཐབས་བཟང་ངན་དང་རིགས་མི་རིགས་དང་ཐེག་པ་

ཆེ་ཆུང་དུ་བྱེ་སྟེ། བྱང་མེམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སློབ་དགོས་ལ་འདི་ལ་སློབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་
དོར་བྱར་བཟུང་ན་ཆོས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་
མདོ་ལས་འཇམ་དཔལ་༼བོ་ཞེས་པོས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་སྤྱོད་
༼བོ་བ་སྟེ་ཟབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བའོ།༽དེ་༼བོ་གང་ཞེ་ན་འཇམ་དཔལ་༼བོ་ཞེས་པོས་
ནས་གང་ཟག་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་
ཤེས་༼བོ་པས་སྤྱོད་བར་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་༼བོ་པས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ནི་
ཆོས་སྤྱོད་བའོ།༽གང་ཆོས་སྤྱོད་བ་དེས་ཆོས་སྤྱངས་པས་༼བོ་གསུང་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱུར་བ་
བཟུང་པས་གསུང་བ་པོ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བ་བཟུང་པར་འགྱེ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱུར་
བ་འདེབས་པ་ཡིན། བབསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱུར་བ་བཟུང་པས་སྐྱུབ་པ་པོ་དགེ་འདུན་ལ་
ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།༽སྟེ་དེ་༼བོ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ཐོབ་
པ་དང་། དགེ་འདུན་ནི་ཆོས་སྐྱུབ་པ་པོ་ཡིན་པས་སོ།༽ཆོས་སྤྱོད་བའི་སྟོ་གཞན་ཡང་ཡོད་
དེ་འདི་ནི་རིགས་པའོ་འདི་ནི་མི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤྱོད་བའོ།༽འདི་ནི་བྱང་
ཆུབ་མེམས་དཔལ་ལྷན་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ།༽འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
གསུངས་པའོ།༽ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ།༽འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་
དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ།༽༼བོ་སྐྱུར་བཤད་པའི་ཆོས་ལ་བཟང་
ངན་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་ནས་རིས་སུ་བཅད་དེ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་མེམས་དཔལ་ལྷན་ཀྱིས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ།༽འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་མེམས་དཔལ་ལྷན་ཀྱི་བསྐྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་
སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།༽ཆོས་སྤངས་ན་དེའི་ཉེས་པ་ཤིན་དུ་སྦྱི་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། ༼བོ་གང་ཟག་གང་གིས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་ནི། བཅོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་
བཞིག་བྱེད་པས། ༼བོ་གང་ཟག་གང་གིས་མདོ་སྟེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། སྤྱིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་བྱང་
འཐགས། ༼བོ་པ་སྟེ་སྦྱི་བའོ།༽གང་གིས་གཞུང་བྱེ་སྟེ་དེ་ཀྱི། དཔྱད་བཅོམ་བསད་པར་སྐྱུར་བ་
པས། གང་གིས་མདོ་སྟེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། སྤྱིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་བྱང་འཐགས། ཞེས་གསུངས་

སོ། རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲོང་འབྱུང་བ་ལ་སྒོ་མང་དུ་སྒྲུང་ནའང་སྒྲུང་བ་ལྟར་པའི་སྒོ་འདི་ཆེ་ཤོས་སུ་
སྒྲུང་བས་འབད་པས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །**ཁྱེ་གཉིས་པ་ཆེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་རྟོགས་ན་ཉེར་**
སྒྱུད་དེ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། དེ་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཅམ་
གིས་བསྒྲོག་པར་འགྱུར་བས་ཉེས་སྒྱུད་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའོ། །**ཁྱེ་གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་**
ངེས་པ་བད་དཀར་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ངེས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་པོའི་ལུ་དང་དམ་
པའི་ཆོས་པ་སྒྲུང་དཀར་པོ་མང་དུ་བལྟས་པ་ལས་བཅའ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་སྒྲོང་གི་སྒོ་གཞན་
ནམས་ནི་ནམས་པར་འཐག་པ་བསྒྲུས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །**ཁྱེ་ཆོས་ཉན་པ་དང་**
བཤད་པའི་ཀུན་སྒོང་མ་དག་པ་སོགས་བསམ་པའི་སྒྱུན་དང་ཆོག་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་
བཤད་པ་དང་། སྒྱུད་མིན་ལ་བཤད་པ་སོགས་སྒྱུར་བའི་སྒྱུན་ནོ། །

༥ ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་ཆུལ།

ཁྱེ་གསུམ་པ་མཛད་པ་པོའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཀྱི། ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་
ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ཉན་པའི་ཆུལ་དང་། བཤད་པའི་ཆུལ་དང་།
མཐུག་ཏུ་བྱན་མོང་དུ་བྱ་བའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཐོས་པའི་སྐབས་ལོན་
བསམ་པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ། ཉན་པའི་ཆུལ་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ནི། **ཁྱེ་མི་ཤེས་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐོས་པས་བདེ་སྐྱེད་རང་གི་**
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། མིད་པ་སྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ལས་སྒྱུབ་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སོགས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོས་པའི་
ཆོས་ལས། སྒྲོན་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ལྟ་ཞིག་གིས་གསོལ་བ། ཆོས་ནམས་གང་གིས་
ཤེས་འགྱུར་ཞིང་། ཞིག་ལས་གང་གིས་སྒྲོག་པར་འགྱུར། དོན་མེད་གང་གིས་སྒྲོང་བ་
དང་། གང་གིས་མུང་ངན་འདས་ཐོབ་འགྱུར། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་འདི་གསུངས་པ།

ཐོས་པས་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། །འོ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་པན་ཡོན་ཐོས་པས་ཐེག་
 ལས་ཐོག་པར་བྱེད། །འོ་རྒྱུ་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་བསྐབ་པ་སྟོན། ཐོས་
 པས་དོན་མ་ཡིན་པ་འོ་རྣམ་གཤེད་སྟོང་། །འོ་འདིས་ཐོས་པའི་དོན་རྒྱལ་བཞིན་
 ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་བསམ་པའི་པན་ཡོན་འདིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐབ་པ་སྟོན། ཐོས་
 པས་འོ་བསྐབ་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐབ་པས་ཉོན་མོངས་པའི་
 འཆིང་བ་བཅད་ནས། ཟུང་ན་འོ་ལས་འདས་པ་འཐོབ། །འདི་ཐོས་འོ་བསམ་གྱི་དོན་
 བསྟོམ་པའི་པན་ཡོན་ལ་སྐྱར་རོ། །ཅེས་དང་། རི་ལྟར་ཏེ་འོ་དཔེར་ན་བྱིས་ནི་སྟེ་འོ་
 བ་ལེགས་འོ་པར་གཡོགས་པ། །འོ་ཐོགས་ཀྱན་ནས་བསྟོར་བས་ན་སྐྱན་པས་ཁེབས་
 པའི་ནང་འོ་དུ་ཞུགས་འོ་པ་ན། །དེར་འོ་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཞུགས་རྣམས་ཡོད་
 པར་སྐྱར་ཀྱང་ནི། །འོ་རང་ཉིད་བལྟ་བྱེད་གྱི་མིག་འོ་དང་ཡང་ལྟ་བཞིན་དུ་མི་
 མཐོང་བ། །འོ་དེ་ནི་སྐྱན་པས་སྐྱིབ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་དེ་སེལ་བྱེད་སྟོན་མི་
 དགོས་པ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་འདི་ན་འོ་ལུས་ཉིན་མའི་རིགས་འོ་སྐྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པར་
 སྐྱེས་པའི། །མི་ནི་འོ་སྐྱེས་སྟོབས་གྱི་བསམ་པའི་རྟེན་ལེགས་ཉེས་གོ་བའི་སྟོ་གྲོས་འོ་
 དང་ལྟ་འོ་པར་སྐྱར་ཀྱང་། །ཐེག་པ་འོ་གང་ཡིན་པ་དང་ནི་དགོ་བའི་ཆོས། །འོ་
 གང་ཡིན་པ། མ་ཐོས་འོ་གྱི་བར་དུ་འོ་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་འོ་པར་མི་འགྱུར། །འོ་
 ལ། སྐར་བཤད་པའི་ཁང་པ་དེར་མིག་ལྟ་མར་མེ་ཡོད་པའི་འོ་མི་ཡིས། །གཞུགས་
 རྣམས་མཐོང་བར་འོ་འགྱུར་བ་རི་ལྟ་བར། །འོ་དཔེ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་སྟོ་གྲོས་དང་
 ལྟ་པའི་མི་དེས་ཀྱང་དགོ་འོ་བ་དང་ཐེག་པའི་ཆོས། །འོ་གང་ཡིན་པ་ཐོས་པས་འོ་
 སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཁེས་དང་། སྐྱེས་རབས་འོ་སྟོ་གཅིག་
 པ་ལས་ཀྱང་། །འོ་བཙམ་ལྟ་འདས་རྒྱལ་བུ་རྒྱ་བར་འཁྱུངས་པའི་ཆེ་བམ་ཟེ་ཞིག་ལ་
 ཆོས་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསན་པའི་ཆོགས་བཅད་རེའི་རིན་ལན་དུ་གསེར་སྒྲུང་སྟོང་
 ཡག་རེའི་ཆོས་གྱི་ལོ་རྒྱུ་སྐུ་ལས་ཡབ་རྒྱལ་བོས་རིན་ལན་དེ་ཙམ་ཏེ་ཅང་ཆེ་
 ཞེས་བྱེད་ཁ་གསུངས་པ་ལ། རྒྱལ་བུ་རིན་ལན་མ་ཆེས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཆོས་གྱི་ལེགས་

བཤད་ལ་རིན་ཐང་བཅད་ཏུ་རུང་ན་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་རིན་ལ་རྒྱལ་སྤིང་གྲང་
བྱིན་པར་རིགས་སོ། །དེ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟར་
ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་བུ་རྒྱ་བས་ཡབ་ལ་ཐོས་པའི་སན་ཡོན་གསུངས་པ། །འོ་རྒྱལ་བུ་
རྒྱ་བས་སུ་ཏ་སའི་བུ་ལ་གསུངས་པ། རྒྱེས་བུ་གང་ཞིག་འོ་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་
དང་ལས་འབྲས་ངེས་པའི་ཚུལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲོན་ཡོན་སོགས་ཐོས་པས་ཡིད་ནི་འོ་
དང་བ་དང་ཡིད་ཆེས་དང་འདྲོད་པའི་དད་འོ་པར་གྱུར་ནས། །འོ་སྒྱུབས་གསུམ་ལ་
རིམ་པ་ལྟར་མཆོད་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་འགོད་པ་དང་དགེ་སྤྲེལ་འདྲོར་ལེན་དང་
བདེན་བཞི་ལ་འཇུག་ཐོག་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་དགའ་འོ་བ་ལ་བརྟན་པ་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་རྒྱེ་ཞིང་གཏི་མུག་མེད་པར་འགྱུར། །རང་གི་ཤས་འོ་རིན་
ཏུ་བྱས་ནས་གྲང་འོ་ཐོས་པ་དེ་ནི་ཉོ་བའི་རིགས། །འོ་ཅེས་སོགས་གཞན་སྤོ། །ཐོས་
པ་གཏི་མུག་འོ་གི་མུན་འོ་པ་སེལ་འོ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཡིན། །རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་འོ་གྱི་
མི་འབྱེར་འོ་བའི་ནོར་གྱི་མཆོག་ཡིན་འོ་པ་དང་། །རྒྱན་ཏུ་ཚོངས་པའི་དབྱ་འཛོམས་
མཆོན་ཆ་ཡིན། །འོ་འདིས་རྒྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་དབྱ་ཡི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་
འཛོམས་པའི་མཆོན་ཆ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་གྱི། །རྒྱན་ཚོངས་བྱུང་གཞིར་བབྱང་ནས་དེའི་
དབྱ་འཛོམས་ཞེས་པ་མིན་ནོ། །འདིའི་རིགས་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །སན་པ་བསྒྱུབ་
པ་དང་གཞོད་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྟོན་པས་གོགས་གྱི་མཆོག་འོ་
བས་ནོར་ཡོངས་སྒྱུད་སོགས་གྱིས་སོངས་པར་གྱུར་གྲང་མི་འགྱུར་འོ་བའི་མཛའ་བོ་
ཡིན། །འོ་སྒྲོན་འགའ་ཞིག་གིས་ཆ་བ་ལ་སན་ཡང་གྲང་བ་ལ་གཞོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར་ཉོན་ཚོངས་པའི་ནད་རྒྱན་ལ་སན་པས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཟུང་ན་འོ་དང་སྒྱག་
བསུལ་གྱི་ནད་འོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲོན། །ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འོ་འཁོར་བའི་ཉེར་འཆའི་
རྒྱ་ལས་ཉོན་དང་བཅས་པའི་དཔུང་འཛོམས་འོ་བའི་དཔུང་གི་མཆོག་འོ་ཡིན་པ་
དང་། །སྟན་པའི་གྲགས་འོ་པ་དང་འདི་བྱིའི་འོ་ཐུན་ཆོགས་གྱི་དཔལ་དང་དགོས་འོ་
ཏུས་ཡོངས་སྒྱུད་ཆོག་པའི་གཏེར་གྱི་མཆོག་གྲང་ཡིན། །རྒྱེས་བུ་འོ་དམ་པ་ཡ་རབས་

རྣམས་དང་ཕྱད་ན་ནོར་ཡོངས་འབྱོར་སོགས་ལས་ལྷག་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་མཆོག་འཁོར་འགྲུར་བ་དང་། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ན་ལེགས་འབྱེད་ཀྱི་མང་དུ་
 ཐོས་པའི་མཁས་པ་འགྲུག་ཡིན་པ་མཁུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱལ་བུས་
 ཡབ་ལ་ཐོས་པའི་རྗེས་འདུག་སྐབས་ལ་སྒྲིང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྫོང་ལས་དཀྱུག་འཆོགས་ཆུང་འབྱུངས་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་བཞེན་ནས་འཁོར་བའི་
 ལྷག་བསྐལ་གཞན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས། དེ་ལས་ཐར་ན་གཞན་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱང་ཐར་བས་ས་མཆོམས་ཀྱི་རྫོང་དང་འབྲུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐོས་
 པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་ལ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་བསྐྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་། སངས་
 རྒྱུ་འབྱུང་བ་བརྒྱ་ལམ་ན་ཡིན་ཅིང་དེའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲུ་བས་དཀོན་པའི་
 དོན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་འདུ་ཤེས་དང་། འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་
 རི་ཆེར་བསྐྱེད་པས་མིག་གི་འདུ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་བྱིན་པ་དེས་རི་ལྷ་བ་
 དང་རི་སྟོན་པ་རྣམས་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཐར་ཐུག་ཐར་
 པ་ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་
 ལྟེར་བས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཞི་གནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་
 ལྷས་མཉན་དགོས་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྷར་སེམས་པ་ནི་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་
 སེམས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཆོས་དང་ཆོས་རྒྱ་པ་ལ་རིམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་སའི་སྒྲིང་པོའི་
མདོ་ལས། རྒྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་རྒྱ་རྒྱ་པ་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པས་ཆོས་མཉན་
གྱི། དེ་ལ་འཕྱ་ཞིང་རྒྱར་བར་མི་བྱའོ། ཆོས་རྒྱ་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི། ཁངས་
རྒྱས་འདྲ་བར་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་
བར་བལྟས་ལ་སེལ་ཆེ་འི་ཁྱིམ་སོགས་པའི་བཀྲར་སྒྲིང་དང་རྒྱེད་པས་མཆོད་དེ་མ་གྲུས་པ་
སྤང་ཞིང་། བྱང་ས་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་རྒྱ་པ་ལ་གནས་

ལྷན་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་མཉན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཤིང་དང་བུལ་བ་ལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཁེངས་པ་དང་བུལ་བ་ནི། ཤིག་སྒྲགས་བདེ་ཞིང་སྒྲགས་བེལ་མེད་པ་
སྒྲགས་ཀྱི་དུས་སུ་ཉན་པ་དང་། ཤིག་སྒྲག་དང་སྒྲོན་དུ་སྤང་བ་སྒྲགས་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་
དང་ཤིག་སྒྲ་མཉེ་དང་ཞབས་བརྒྱ་བ་སྒྲགས་སྟེ་ཁྱེད་པ་དང་ཤིག་སྒྲ་མཉེ་བྱ་བ་བསྒྲུབ་
པ་ལ་མི་ཁྱོ་བ་དང་ཤིག་བཀའ་བཞིན་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཤིག་ལུས་བསྟོ་བ་སྒྲགས་
ཀྱིས་ལྷན་ཀ་མི་ཆོལ་བ་དུག་གིས་ཉན་པའོ། །ཁྱད་གསོད་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་དང་བུལ་
བ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲ་བ་ལ་གུས་པ་དང་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པའོ། །ཤིག་
དེ་གཉིས་ནི་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པ་མེད་པས་ཉན་པའོ། །གནས་ལྷན་ཡིད་ལ་མི་བྱ་
བ་ནི། ཚུལ་ཁྱིམས་ཉམས་པ་དང་རིགས་དམའ་བ་དང་བྱད་ངན་པ་དང་ཆིག་འབྱུང་ངན་
པ་དང་ཆིག་རྒྱབ་ཅིང་མི་སྟན་པར་སྒྲ་བས་འདི་ལ་མི་མཉན་ནོ་སྟམ་པ་འདོར་བའོ། །
སྒྲིས་པའི་རབས་ལས་ཀྱང་། ཤིག་རྒྱལ་བུ་ལྷ་བས་སུ་ཏ་སའི་བྱ་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་པ་
དང་སྟོད་རུང་དུ་སྐྱར་བ་གཉིས་གཟིགས་ནས་ཁྱོད་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་ན་ཀུན་སྟོད་
འདི་བཞིན་དུ་ཀྱིས་ནས་ཉན་ཅིག་ཅིས་གསུངས་པ། ཤིག་ཆོས་ཉན་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་
ལུས་རབ་ཏུ་དམའ་བའི་སྟན་ལ་འདུག ཤིག་དབང་པོ་དུལ་བའི་དཔལ་ནི་ནམ་པར་
བསྐྱེད། །དགའ་དང་ལྡན་པའི་མིག་གིས་ཤིག་ཆོས་སྒྲ་བ་པོ་ལ་བཟླ། ཤིག་ཆོས་སྟོན་པའི་
ཆིག་གི་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་བཞིན། ཤིག་བག་ཡོད་པས་གུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཅི་གཅིག་
བདུད། ཤིག་སེམས་སྟོ་སིང་ངེ་བའི་རབ་ཏུ་དང་ལ་ཤིག་ཀུན་སྟོང་ངན་པའི་དྲི་ཤིག་མ་
མེད་ཤིག་པའི་ཡིད། ཤིག་ཀྱིས་ནད་པས་སྟན་པའི་ཆིག་ཉན་ཤིག་བཞིན། ཤིག་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་བསམ་པས་ཆོས་སྒྲ་བ་པོ་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཉན་ཅིག་ཅིས་རྒྱལ་
ཤིག་བྱ་ལྷ་བས་སུ་ཏ་སའི་བྱ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤིག་གསུམ་པ་ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་ཤིག་གསུམ། ཉན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་
པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱད་ཉིད་དུ་སྐྱར་ནས་ཉན་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྐབ་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་སྤང་བ། འདུ་ཤེས་དུག་བསྟེན་པའོ། །དང་

པོ་ནི། རྫོང་ཁ་སྐབ་པ་དང་། ཁ་ཁྱེན་དུ་བཟེད་ཀྱང་མི་གཙང་བ་དང་། གཙང་དུ་
ཟིན་ཀྱང་ཞབས་རྩིས་ན་དེར་ལྷན་ཆབ་སབ་ཀྱང་ནང་དུ་མི་འགོ་བ་དང་། སོང་ཡང་
མི་གཙང་བས་སྐགས་པས་འཐུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། མི་
གཙང་བས་མ་བསྐྱད་ཀྱང་ནང་དུ་མི་གནས་པར་ཟགས་ནས་འགོ་བའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཆོས་འཆད་པའི་གྲར་བསྐྱད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། རྒྱུར་ཆོས་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་སན་
ཡོན་ཆེ་རུང་ཆོས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཐོས་པ་ཙམ་ལྟིག་ལས་བསྐྱོག་པ་མི་འཐུང་བས་
ཆོག་འདི་གསུངས་ཞེས་མཁན་ཆེན་གྱིས། རྟོག་གེ་ལ་སྐྱུངས་སོགས་ས་གསུམ་མའི་
ལུང་བྲངས་ནས་བཤད་པ་གིན་དུ་ལེགས་ན་ལེགས་པར་མི་གཏོད་པ་། རྒྱུན་དང་པོ་
རྫོང་། རྒྱུ་ཁ་སྐབ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་བཅ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཀྱི་ཕན་ཆོགས་འགྲེལ་
པ་ལས། འགའ་ཞིག་གི་ཡིད་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འརྩིན་
པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །གཏད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལོག་པར་བབྱང་བའམ་ཀྱན་སྟོང་
རྒྱུན་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་། རྒྱུ་གཉིས་པ་མི་གཙང་བའི་རྫོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་དེ་
ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་འཇུག་ཅིང་གནས་ལ། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
ལོག་པར་བབྱང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྒྱུན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཉན་པའི་
དུས་སུ་བབྱང་བའི་ཆོག་། རྒྱུ་ཁ་རྟོན་སོགས་བྱ་བ་དང་དོན་ཅམས་། རྒྱུ་ཡང་ཡང་ཡིད་
ལ་སེམས་པའི་བརྟན་པར་མ་བྱས་པར་བརྟེན་པ་རྒྱུན་། རྒྱུ་གསུམ་པ་ཞབས་རྩིས་བ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཁ་ཅིག་འཇུག་དུ་ཟིན་ཀྱང་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་ཆོས་ཐོས་པ་དགོས་པ་ཆེན་
པོར་མི་འགྱུར་བས་དེ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་ལས།
ལེགས་པར་། རྒྱུ་ཞེས་པས་རྫོང་དུག་ཅན་སེལ་རབ་དུ་ཉོན་ལ་ཞེས་། རྒྱུ་པས་ཁ་སྐབ་
སེལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་གིག་ ཅེས་། རྒྱུ་པས་ཞབས་རྩིས་སེལ་ཅེས་ཆོག་གསུམ་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་ཕན་ཆོགས་འགྲེལ་པ་ལས། ལེགས་པར་གྱིས། རབ་དུ་གྱིས། ཡིད་ལ་
གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་ཉོན་ལ། མི་བརྟེན་

པའི་ཕྱིར་རབ་རྟུ་ཉན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ས་ནས། །སྒྲིག་ཡེང་བ་ནི་བཞི་སྟེ་དོན་དང་། ཆོག་དང་།
བླན་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་གཡེང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་སྒྲང་བར་སྐྱར་
པ་དང་། ལྷན་པའོ། །དང་པོའི་གཉིན་པོ་ནི། ཀུན་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་། །སྒྲིག་ཉིས་
པ་ལྷན་པའི་གཉིན་པོ་ནི་ཆེ་གཅིག་པ་དང་། །སྒྲིག་ཉིས་པ་ཆོག་ལ་གཡེང་བའི་གཉིན་
པོ་ནི། རྒྱ་སྒྲིབ་སྒྲགས་པ་དང་། །སྒྲིའོད་པ་དང་ལྷན་པ་མེད་པར་མི་གཡེང་བར་སྒྲིབ་
ནང་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡིད་བརྟུང་པ་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ནས་ཏེ་སྒྲིབ་
དབང་པོའི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱིར་མི་གཡེངས་པར་ནང་དུ་བསྐྱམས་ནས་ཉན་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིག་ཉིས་པ་འདུ་ཤེས་རྒྱག་བསྟེན་པ་ལ། །སྒྲིབ་རྒྱག་ལས། དང་པོ་རང་ལ་ནད་
པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། སྒྲིའོད་འདུག་ལས། ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཡང་།
སྒྲན་པའི་ངག་བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི། །ནད་ཀྱིས་
ཉག་བཏབ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱན་རིང་བ་གསོ་དཀའ་བ་སྐྱག་
བསྐལ་བྱག་པོ་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཆགས་སོགས་ཉེན་མོངས་པས་དུས་ཉག་རྟུ་ན་བ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་དེར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། དོན་ལ་མིན་ན་དེ་ལྟར་
བསྒྲོམ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་རྟུ་འགྲོ་སྟེ་རྒྱག་གསུམ་གྱི་གཅོང་ནད་ཆེན་པོས་ཐེབས་ནས་
ནད་ཆབས་ཤིན་རྟུ་ཆེ་བ་ལ་འོ་སྒྲོལ་གྱིས་ན་བར་ཡི་མ་ཤེས་གསུང་།

སྒྲིབ་སྒྲིག་ཉིས་པ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། དཔེར་
ན་རྒྱང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཆབས་པོ་ཆེས་བཏབ་པ་ན་སྒྲན་པ་མཁས་པ་
འཆོལ། དེ་དང་ཕྱད་པ་ན་དཀའ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཅི་ཟེར་ཉན་གྲས་པས་བསྟེན་བཀྱར་
བ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉིན་ལའང་དེ་ལྟར་འཆོལ་བ་དང་རྟེན་ནས་ཁྱར་དུ་
མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་དུ་འཛིན་ཏེ་ཅི་གསུང་བསྐྱབ་ཅིང་གྲས་པས་བསྟེན་བཀྱར་བར་བྱེད་

པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲད་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་**འབྱོར་ན་མེད་**
པའི་བྱང་ཆུབ་འཆོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་**འབྱོར་གསུང་དག་པོ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་འབྱོར་**
ཆུབ་མེམས་དཔའ་མཁས་པས་རང་འབྱོར་གྱི་ང་རྒྱལ་ངེས་**འབྱོར་**བཅོམ་སྟེ། །ནད་
པའི་ཆོགས་ཀྱིས་**འབྱོར་གྱི་ནད་**གསོ་**འབྱོར་**བྱིར་སྐྱབ་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། །གཡེལ་
བ་མེད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །**འབྱོར་**
འབྱོར་གསུམ་པ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྐྱབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། །ནད་པས་སྐྱབ་པས་
སྐྱར་བའི་སྐྱབ་ལ་གཅེས་སྐྱས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལྟར་ཆོས་སྐྱ་བས་གསུངས་པའི་
གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་གཡེལ་པོ་ཆེར་མཐོང་ནས་འབད་པ་དུ་མས་
གཅེས་སྐྱས་སུ་འཛིན་ཅིང་བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆུད་འཛའ་བར་མི་བྱེད་
པའོ། །**འབྱོར་འབྱོར་པ་**ནན་ཏན་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ་ནད་འཆོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
འབྱོར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་སྐྱད་པ་ནི། །ནད་
པས་སྐྱབ་པས་སྐྱར་བའི་སྐྱབ་མ་འཕྲངས་ན་ནད་ཞི་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་འཕྲང་བ་
ལྟར། ཆོས་སྐྱ་བས་བསྟན་པའི་གདམས་པ་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ན་ཆགས་སོགས་གཞོམ་
མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མེད་
པར་ནམ་གངས་མང་པོ་གསོག་པའི་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་མངོ་ཅན་ལག་
པ་དང་རྐང་པ་ཆད་པ་ལ་སྐྱབ་ཐུན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་བསྟེན་པས་ཅིར་ཡང་མི་
འཕྱར་བ་ལྟར། འོ་སྒོལ་སོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་གཞི་ཆབས་ཅན་
གྱིས་ཐེབས་པ་ལ་གདམས་ངག་གི་དོན་ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཅམ་ཉམས་སུ་
བླངས་པས་མི་ཆོག་པས་ལམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་གྱིས་དབྱད་ཅིང་ཆུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་འབད་འཆོལ་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
ཙམ་གྱི་མིས་བཤགས་བསྟོད་ལས། **འབྱོར་འཁོར་བ་པ་ནམས་འཁོར་བ་**དེར་ཡང་**འབྱོར་གྱི་**
མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་དུས་རྒྱུད་དུ་འབྱོར་དོར་གྱི་གནས་ལ་མེམས་ནི་ནམ་**འབྱོར་**
པར་མོངས་པའི་འབྱོར་བཅུང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། །ཡུན་འབྱོར་

ཡང་གིན་ཏུ་རིང་འཁོར་ཏུས་སུ་ནད་གཞི་སྟེན་འཁོར་བྱེད་ཅིང་། །སྟེ་འཁོར་བ་
ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་ཅུད་ཟད་ཀྱིས་མི་པན་ཅིང་ལམ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་ལ་ཡུན་རིང་
ཏུ་བཅོན་པས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན། མངོ་འཁོར་ནད་རྒྱུ་ལག་པ་
ཆད་པ་ལ། །ཐང་འགའ་སྟེན་བསྟེན་པ་ཡིས་ཅི་བཟུར་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་
རོ། །འཁོར་གཉིས་པ་དེ་ལ་རང་ལ་ནད་པ་སྟེ་བྱུང་འདུག་ཤིས་གཤམ་ཆེ་བ་ནི། དེ་སྟར་ན་
རང་ལ་ནད་པ་སྟེ་བྱུང་འདུག་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་གཞན་ཅམས་ཀྱང་
འབྱུང་ལ། དེ་ཆོག་ཅམས་ཏུ་སོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་གདམས་པའི་
དོན་མི་བསྐྱབ་པར་ཉན་པ་ཅམས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྟེན་པ་བཅའ་ནས་སྟེན་མི་འཐུང་
བར་སྟེན་སྟོར་བ་ཁོ་ན་སྟུར་སྒངས་ན་ནད་པ་ནད་ལས་མི་ཐར་བ་དང་འབྲས་སྟེ། ཉིང་
ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་དག་ན་ཞིང་ལུས་ནི་སྟུག་བསལ་ཏེ། །ལོ་གངས་མང་པོ་
རེས་འགའ་མ་ཐར་བ། །དེ་ནི་ཡུན་རིང་ནད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས། །ནད་ཅམས་གསོ་
བའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེན་པ་བཅའ་། །ཡང་དང་ཡང་ཏུ་དེ་ཡིས་བཅའ་བ་ཡིས། །སྟེན་པ་
མཁས་ཤིང་རིག་པ་དེ་རྟེན་དེ། །དེས་ཀྱང་སྟོང་རྩེ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་ནི། །སྟེན་འདི་
བཏང་བར་ཀྱིས་ཞེས་བྱིན་པ་དང་། །སྟེན་མང་བཟང་ཞིང་པངས་པ་དེ་སྒངས་ནས། །ན་
བ་འཆོ་བར་འགྱུར་བའི་སྟེན་མི་འཐུང་། །སྟེན་པས་མ་ལན་སྟེན་ཀྱིས་མ་ཉེས་ཏེ། །ནད་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉེས་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བསྟེན་པ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་སྟེ། །འཁོར་དང་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་འཁོར་དང་སོགས་དབང་པོ་འཁོར་པོ་ཀྱན་
འཁོར་བསྟེན་པའི་ཐབས་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱུང་པན་ཡོན་སོགས་སོས་པས་རིག་འཁོར་
པར་བྱས་ནས། །འཁོར་དེ་དག་བསྟེན་པའི་ཐབས་བསྟོམ་པ་ལ་ནི་མངོན་པར་བཅོན་འཁོར་
པར་མི་བྱེད། །འཁོར་ཅིང་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རྒྱལ་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཏུ་རིག་པར་མི་
བཅོན་འཁོར་དེ་ག་ལ་ཐུང་ན་འཁོར་ལས་འདུལ། །འཁོར་སྟེ་མི་འདུལ་ཞེས་དང་། ངས་ནི་
རབ་ཏུ་བཟང་པོའི་ཆོས་བཤད་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་སོས་ནས་ཡང་དག་མ་སྟུང་ན། །ནད་
པ་སྟེན་གྱི་རྒྱལ་པ་སོགས་པ་དག །བདག་གི་ནད་ནི་གསོ་བར་མི་ལུས་བཞིན། །ཞེས་

དང་། སྤྱོད་པ་ལ་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་གྱིས་འདི་དག་སྤྱད་པར་བྱ། རྒྱུ་ཚམ་
 བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་། སྤྲོད་དཔུང་བསྐྱེད་པ་ཚམ་གྱིས་ནི། ཉན་པ་དག་ལ་
 བན་འགྱུར་རམ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནན་ཏན་ངོས་བབྱང་ནས་**
བྱེད་པར་གདམས་པ་ནི་དེས་ན་ནན་ཏན་ལ་ནི་ནད་སེལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནན་ཏན་ནི། བཤེས་གཉིས་གྱིས་གདམས་པའི་སྤང་དོར་གྱི་
 གནས་ཆམས་ལ་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་
 ཐོས་དགོས་པ་དང་ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དགོས་པའང་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཐོས་
 པའི་དོན་ལ་ལུས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་ལག་ལེན་རེ་གནད་དུ་ཆེད། །**ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་**
ཐོས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གྲོགས་ལ་དི་ཚམ་ཐོས་པ་ལག་ལེན་ལ་
འདེབས་པའི་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལ་གཅིག་ཀྱང་མི་
འདེབས་པའི་ཐོས་ལོའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བསགས་པ་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པ་ནི་
བསྐྱེད་པར་མི་འོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཐོས་པའི་ཆོམས་ལས། གལ་ཏེ་ཐོས་པ་མང་
 ལྟར་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྟོན་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་**ཁྱེད་ཀྱིས་ཐོས་པའི་**
བྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག་གྱིས་སྤྱད་ཅིང་། ཁྱེད་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དེ་ཡི་ཐོས་པ་
ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཐོས་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཐོས་པ་དེ་ཚམ་ཁྱེད་
ཀྱི་མང་ཞིང་ཞིང་ཉུང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱད་ཀྱང་། །དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྟོན་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱེད་ན། ཁྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཁྱེད་ཀྱིས་བྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཐོས་ཤིང་། ཁྱེད་ཀྱི་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་ཡི་ཐོས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཚམ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཐོས་པ་
འབྱུང་། ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཁྱེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་
མི་སྟོན་པ། །དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་གཉིས་གཉིས་བྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོག་གྱིས་སྤྱད་ཅིང་། ཁྱེད་
ལ་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅི་ཡང་མེད་པས་གང་ཟག་དེ་ཡི་ཐོས་སྤྱོད་
པའི་བརྟེན་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་

ཡང་གང་ཟག་མཚོག་།གང་ཞིག་མང་དུ་སྐྱོད་པ་དང་། །འོ་ཐོས་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་
ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་བྱད་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་མས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་འོ་པར་
བྱེད་པ། །དེ་ནི་འོ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་འོ་རམ་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བསྐྱགས་འོ་པར་འོས་
ཤིང་། །དེ་འོ་ལ་བཞེན་ནས་གང་ཟག་དེ་ཡིས་འོ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་བརྒྱལ་བྱགས་འོ་ཆ་
ཐམས་ཅད་ནས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་འོ་སྐྱ་བཞིར་གསུངས་པ་དང་།
དེའི་འོ་སྐྱང་གཞི་སྒྲ་ཞིག་གིས་ཁྱས་པ་ལ་གསུངས་པ་གོང་དུ་བཀོད་པ་དེའོ། །གཞན་
ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ལེགས་འོ་པར་གསུངས་འོ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱོད་པ་བྱེད་
འོ་པ་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོར་གཤེས་པ་དང་། །དེར་འོ་མ་བཟད་ཉིང་ངེ་འཇིན་འོ་བསྐྱོམ་པ་
དག་འོ་ཁྱང་སྒྲིང་པོར་གཤེས་པར་གྱུར་གྱུང་། །འོ་དེ་འདྲ་པའི་མི་གང་ཞིག་འོ་ཁས་
སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་མས་མི་བསྐྱེད་པར་བག་མེད་པའི་འོ་དབང་གིས་ཡིད་བསྐྱེད་པོར་
འོ་ཉེ་མ་རུངས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འོ་སྐྱང་ཆེན་མོས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་མོངས་པའི་
དབང་དུ་སོང་བས་དེའོ། །སྐྱོད་པའི་འོ་དོན་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་འོ་
དེའི་དོན་གཤེས་པ་འོ་འང་རང་གཞན་ལ་སན་པའི་དོན་ཆེན་འོ་པོར་མི་འགྱུར་
རོ། །འོ་ཡང་མི་གང་ཞིག་འོ་སྐྱ་མ་དེ་ལས་ལྷག་སྟེ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་འཕགས་པས་
བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱོད་འོ་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། །འོ་ཐོས་པའི་དོན་ཡིད་གྱིས་བསམ་པ་
རི་སྐྱ་བ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་ལུས་དང་དག་གིས་འོ་སྐྱང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱོད་འོ་
པར་བྱེད་པའི་འོ་གང་ཟག་། །དེ་དག་འོ་ནི་བཟོད་པ་འོ་དང་ངེས་པ་དང་ལྷན་འོ་
པས་ཁྱོགས་འོ་གཞན་དགའ་འོ་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཉིད་ཁྱང་དབང་པོའི་སྐྱོ་འོ་གིན་
དུ་བསྐྱེད་པ་འོ་པས་ཉེས་པས་མི་གོས་ཤིང་། །ཆོས་སྐྱོད་འོ་པ་དང་འོ་ཐོས་པའི་དོན་
གཤེས་འོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ས་རོལ་འོ་དུ་བྱིན་པ་འཕྲོལ། །ཅེས་དང་། །ལྷག་
བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཁྱང་། །འོ་སྐྱ་བ་སྐྱོགས་རྣམ་གཡེང་ལ་དགའ་བས་སྐྱོད་པའི་དོན་
ཉམས་སུ་མ་སྐྱེད་པའི་གང་ཟག་དེས་བདག་ནི་སྐྱབ་ཉམས་ད་ནི་ཅི་བྱ་ཞེས། །འཆི་
བའི་དུས་འོ་གྱི་ཆེ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱོ་བོ་དེས་སྐྱ་ངན་བྱེད། །འོ་ཉམས་སུ་མ་སྐྱེད་པ་

བས་མི་འདིགས་པའི་གདེངས་མ་ཐོབ་པས་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་རྟེན་འབྲས་མ་གྱུར་པས་
 བས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུག་བསྐལ་པོ་བར་འགྱུར། །འོ་ཏི་སྐྱ་འོ་བ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་
 ཆོས་འོ་སྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པས་སྒྲུག་བསྐལ་བ་དག་གོ། །ཞེས་དང་། །འོ་གཞན་ཡང་
 དཔེར་ན་གར་འོ་མཁན་ལ་འོ་བལྟ་དམོ་བལྟ་བའི་ཁྲོད་ན་འདུག་པའི་འོ་མི་
 ཞིག་འོ་གར་མཁན་གྱི་ལད་མོ་བྱེད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་ཁྲོད་ཀྱིས་གར་ཤེས་སམ་ཤེས་
 ན་གྱིས་ཟེར་བ་ལ་ཁོ་བོས་ནི་མི་ཤེས་གཞན་གྱི་ལད་མོ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།
 ཡང་མི་ཞིག་གིས་དཔའ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གཞན་གྱི་སྟོབས་རྣམ་པར་འདོམས་པ་
 སོགས་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱས་པ་ན། གཞན་གྱིས་འདི་འདྲི་
 ལུགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཁོ་རང་ལ་ཡང་ཡོད་དམ་སྐྱམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་
 ཏན་ཁྲོད་ཉིད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེས་ངེས་པ་ན་བདག་གིས་ནི་དཔའ་པོ་གཞན་གྱི་ཡོན་
 ཏན་བརྗོད་པ་འོ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མེད་དོ། །ཞེས་སྐྱབ་དེ་
 བཞིན། །འོ་དུ་རང་རེས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ན། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་མངའ་འཇགས་ཞེས་ངེས་པ་ན་བདག་གིས་ནི་ཉམས་སུ་མ་བླངས་ཀྱི་
 རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི། བདག་ཉིད་འོ་
 སྐྱབ་པ་ནན་ཏན་འོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་འོ་འཇགས་ཀྱུར་པའི་སྟོན་སྟེ། །འོ་ཆོག་སྐྱ་
 འོ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་དང་། །འོ་ཡང་དཔེར་ན་
 བྱ་རམ་འོ་གྱི་ཤིང་འོ་གྱི་ཤུན་འོ་བ་ཅམ་ལ་མངར་བའི་རོ་ཡི་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་
 འོ་ལ། །མི་འོ་རྣམས་དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་འོ་འཇགས་སྟོང་པོ་དངོས་ནི་འོ་ཤུན་པའི་
 བང་ན་འདུག་འོ་བ་ཡིན་པས་བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཤུན་པ་འོ་ཅམ་རྩོས་པས་མིས་ནི་བྱ་
 རམ་གྱི་འོ་སྟོང་པོ་འཇགས་རོ། །ཞིས་པོ་འོ་དངོས་ནི་རྟེན་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་
 ལྟར་འོ་ཏི་དཔེར་ན་བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཤུན་པ་ཡི་རོ་འོ་ཡང་ཤིང་གཞན་དང་མི་འདྲ་
 བའི་མངར་བ་ཅམ་ཡོད་པ་ཁྱོད་བ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཅམ་སྐྱབ་སྟེ། །འོ་
 བྱ་རམ་གྱི་སྟོང་པོ་འཇགས་རོ་འོ་ཁྱོད་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་འོ་ཐོས་པ་འདི་ལ་འོ་ལམ་འདི་

ཡི་དོན་སེམས་འབྲི་ཤིང་བསྐྱོམས་པ་ཡིན། །འབྲི་ལ་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟ་བུས་ན་འབྲི་ཆོས་ཀྱི་
དོན་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཆིག་སྟེ་བ་འབྲི་བའ་ཞིག་ལ་དགའ་འབྲི་བ་སྤངས་ཏེ། །འབྲི་
དུས་ཉག་ཏུ་འབྲི་བའ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བག་ཡོད་འབྲི་པར་བྱས་ལ་འབྲི་ཆོས་ཐོས་པའི་
དོན་སེམས་འབྲི་བའ་མ་བསྐྱོམས་པས་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །འབྲི་འདི་
ལ་དཔགས་ན་སྤར་སྟེ་བ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་
འདུ་འཇི་དེ་གཏམ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པར་མ་ཟད། །གཙུག་པོ་འདི་ཆོས་ཐོས་པའི་དོན་
ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཆིག་གཞན་ལ་སྟེ་བ་འབྲི་བའ་ཞིག་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པར་
གསལ་སོ། །འབྲི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི།
ཆོས་གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཐེས་སུ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་པ་བསྦྱེད་པའོ། །

འབྲི་དུག་པ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྦྱེད་པ་ནི། ཆོས་
འདི་ལྟ་བུ་མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་ན་རིང་དུ་གནས་
ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་པའོ། །འབྲི་གཉིས་པ་རྒྱུད་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་ནས་ཉན་དགོས་
ཚུལ་ནི་གཞན་ཡང་ཆོས་འཆད་པའམ་ཉན་པ་ན་རང་གི་རྒྱུད་ལོགས་སུ་བཞག །ཆོས་
ལོགས་སུ་བཞད་པ་དེས་ཅི་བཞད་ཀྱང་གནད་དུ་མི་འགྲོ་བས་རང་གི་རྒྱུད་གཏན་ལ་
དབབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་ཀྱི་ནག་ལོག་ལ་
སོགས་པའི་དྲི་མ་ཡོད་མེད་རྟོག་པར་འདོད་པ་ན་མེ་ལོང་ལ་བཞུས་ནས་ཤེས་པར་
བྱས་ཏེ་དྲི་མ་སེལ་བ་ལྟར། རང་གི་སྦྱོད་པ་སྦྱོན་ཆགས་པ་ནམས་ཀྱང་ཆོས་མཉམ་པ་
ན་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཆོ་བདག་གི་རྒྱུད་འདི་ལྟ་བུར་སོང་ངོ་ཞེས་ཡིད་
ལ་གདུང་བ་སྦྱེས་ཏེ་དེ་ནས་སྦྱོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྟུབ་པ་ལ་འདུག་པས་ཆོས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྦྱེས་པའི་རབས་ལས། སྦྱོན་སུ་ཏང་སའི་བྱ་ཞེས་མི་
མང་པོ་བསད་ནས་དེའི་ཤ་ཟ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྒྱལ་བུ་རྒྱ་བ་ཟ་བར་ཚོམ་པའི་ཆོ་
རྒྱལ་བུས་གཡོ་སྟེ་མེད་པའི་ཆོས་ལུན་ཀྱི་གཏམ་དག་སྟེས་ནས་ངའི་ལུས་འདི་ཁྱོད་ཅི་
བདེར་ཀྱིས་ཞེས་ཁོའི་མདུན་དུ་བག་པའ་ནས་བཞུགས་པ་ན་ཁོ་རྒྱལ་བུའི་ཡ་རབས་

ཀྱི་ངང་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེས་སྤྱིང་ལ་འབབ་པའི་གཏམ་དེ་དག་གིས་
 རང་སྟོན་རིག་པས་ཡིད་འཁྱེད་དེ་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་ནས་སུ་ཏ་སའི་བྱས་རྒལ་བྱ་
 རྒྱ་བ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་པ། བདག་གི་སྟོད་པ་ངན་པའི་གཟུགས། །^{ཁྱོད་}བརྟན་ཐོད་
 ཀྱིས་བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་བའི་^{ཁྱོད་}ནང་དུ་ཤར་བ་མཐོང་^{ཁྱོད་}ལ་ན། །^{ཁྱོད་}
 ལྟར་བྱས་ཀྱི་ལས་ལ་འཁྱེད་པའི་ཡིད་ལ་གདུང་བ་རབ་^{ཁྱོད་}སྐྱེས་ཏེ། །^{ཁྱོད་}སྐྱེད་ནས་
 བདག་ནི་ཆོས་ལ་^{ཁྱོད་}མཛོན་སུམ་དུ་ཡིད་ཚྱུགས་པར་འགྱུར། །^{ཁྱོད་}སྐྱེས་རབས་རང་
 དུ། ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་མཐོང་ནས། །ཞེས་པ་དང་། བདག་ནི་ཆོས་ལ་ཚྱུགས་པར་
 གྱུར། །ཅེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཐོང་ན་ཞེས་པ་དང་ཚྱུགས་པར་འགྱུར་ཞེས་
 འདིར་གསུངས་པ་ནི་དགོས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །ཞེས་སུ་ཏ་སའི་བྱས་རྒལ་སྐྱས་
 རྒྱ་བ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱིར་ཞུས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེའི་བསམ་པ་ཆོས་
 ཉན་པའི་སྟོད་དུ་གྱུར་པར་མཆོད་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །^{ཁྱོད་}གསུམ་པ་བྱུང་
 དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
 སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ལ་ཤེས་དགོས། དེ་
 ལ་ཆོས་ཐོས་པ་དགོས་པར་སྤང་བས་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ་སྟུང་ཁྱེས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། ཐོས་
 པའི་པན་ཡོན་དན་པར་བྱས་ཏེ་སྟོ་སིང་བ་བྱས་ནས་སྟོད་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་བ་སོགས་བྱས་
 ཏེ་མཉན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། ཆོས་བཤད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་
 པ། སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པ། བསམ་པ་དང་སྟོར་བ་རི་ལྟ་བུས་བཤད་པ།
 ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་བཀྱར་དང་
 གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་མི་བལྟ་བར་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་པན་ཡོན་
 ཆེ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་བ་ལས། བྱམས་པ་^{ཁྱོད་}ཞེས་པོས་ནས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ནི་
 ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་པ་^{ཁྱོད་}རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་མི་འདོད་པར་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་པན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།

འོ་ལུགས་འདི་རི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གི་གསུང་ལས་ཆོས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་ལ་
རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དྲུག་ཁྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བཞི། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དྲུག་ཀྱི་སྒྲ་
སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ནམས་སུ་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ཆོས་བཤད་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དྲུག་ནི། འོ་ཆོག་དོན་མི་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བྲན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་དོན་དམ་མཉམ་གཞན་བསྐྱེམ་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ངེས་པའི་སློ་བྱོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་ཀློག་རྩོམ་
རྩོམ་ཐོབ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ངེས་པའི་སློ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
འོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་གོང་ནས་གོང་དུ་ངེས་པའི་ངེས་དོན་ལྟ་བུ་སེམས་མི་འཕྲོག་པའི་བརྟན་
པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིག་
རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྩིས་སུ་རྟོགས་འོ་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་དང་། འོ་དྲུག་གོ་ཁྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བཞི་ནི། འདོད་ཆགས་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ཞེ་སྤང་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཏི་ཐུག་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་དྲུག་
གསུམ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བུ་དྲུག་གི་ས་ལ་སྐྱགས་མི་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཞི་འོ། འོ་
བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དྲུག་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ནམས་ཀྱིས་འོ་བྱ་གཅིག་
པ་སྐྱུག་པ་ལྟར་དེ་ལ་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་ཁྱོགས་སྦྱོར་བརྩེ་ལ་སོགས་
པ་དཀར་ཁྱོགས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ནམས་དེ་ལ་མི་འོ་
མཐུན་ཁྱོགས་ལས་བསྐྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་སོགས་
ལྟ་ནམས་དེ་ལ་གཟི་ཕྱིན་འོ་མདངས་དང་སྟོབས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་
ཟང་ཟིང་ལ་མི་བལྟ་བས་མི་མཛོང་བ་འོ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་འོ་
མཐོ་འཆམས་པ་དང་འབྱར་ཀ་འདོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱགས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བ་
དང་། དེའི་འོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཛོང་བཤེས་ནམས་འོ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་
ཕྱིར་དད་པས་མཛོང་བ་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོ་རང་འདོད་རྟེན་བཀྱར་

དོན་གཉེར་མེད་པས་ཆོག་བཅུན་པར་ཏེ་ཁྱོད་བཟུང་བར་འོས་པ་འདྲིན་པར་འགྱུར་
བ་དུང་། ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་འཕེལ་ཞིང་རྟེན་བཀུར་དོན་གཉེར་མེད་པ་སྟེ་དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་
མཁས་པའི་མདུན་སར་མི་འདིགས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དུང་། ཁྱོད་མ་རྟེན་
སོགས་མི་སེམས་པའི་རྒྱ་དེ་ལས་ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དུང་། ཁྱོད་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་གོང་མ་མཁས་པས་ཁྱོད་ལྟན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་
དུང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀློང་ལ་འཁྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་གཅིག་ནི་དེའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཡོན་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཉན་དང་བཀའ་ངེན་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་
སོགས་མདོ་སྟེ་དུ་མར་གསུངས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་བསྐྱེད་
པའོ། །དེ་ལ་བརྟན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། བསྐྱེད་བཅུས་འགྱུར་གསར་དུ་མོས་པ་དང་ལྷན་
པར་བསྐྱུར་ལ། འགྱུར་རྟེང་ཁ་ཅིག་ལས་བརྟན་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་བཙོན་འགྲུས་
ལྷགས་དྲག་ལ་ཟེར་བ་དང་ལྷན་པར་བསྐྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་པ་དང་ཆོས་ལ་
རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུང་བ་ན་བཙོན་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས་གདན་
བཤམས་པ་སོགས་མཛད་པ་ལྟར། ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འང་བཀུར་བའི་ཞིང་
ཡིན་པས་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཉན་དང་འདྲིས་ཁྱོད་ཀྱིས་
དུ་མས་བསྐྱེད་པས་བདག་གིས་ཀྱང་སྐྱབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཉན་དུ་བཀའ་ངེན་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་
གྲུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

ཁྱོད་ཀྱིས་པ་དང་སྐྱུར་བ་ངེ་ལྟར་བྱས་བཤད་པ་ལ། བསམ་པ་ནི། རྩོ་
གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱེད་པ་ལས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དང་
ཆོས་ལ་སྐྱབ་དང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ནད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་
པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་འཁོར་ལ་བྱམས་
པ་བསྐྱོམ། གཞན་མཐོ་བར་དོགས་པའི་ཕྱག་དོག་དང་བྱི་བཤོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་དང་
ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་པའི་སྐྱོ་བ་དང་བདག་ཉིད་སྐྱོགས་ཤིང་གཞན་ཀྱི་སྐྱོན་སྤེང་
བ་དང་ཆོས་ལ་དཔེ་མཐུད་བྱེད་པ་དང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་བལྟ་བ་

སྤངས་ཏེ། རང་དང་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་
ཉིད་བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དོ་སྟེ་སྤངས་དུ་བསམ་པའོ། །སྒྲིབ་བ་ནི། ལྷན་བྱས་ཤིང་
གཙང་སྒྲ་དང་ལྷན་པས་གོས་གཙང་མ་བགོས་ཏེ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་
ཚྭགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་དང་སྟན་ལ་འཁོད་ནས། བདུད་ཚར་བཅད་པའི་སྟགས་ཁ་ཏོན་
དུ་བཏོན་ན་དེའི་ཁོར་ལུག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་དུ་བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་
ཀྱི་སྟ་རྣམས་མི་འོང་ལ། འོངས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པར་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་
ལྷན་པ་ལས་གསུངས་པས་སྟགས་དེ་གདོན་ལ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཏུང་སྒྲ་ཤ་མེ་མཉམ་
མ། ཤ་མ་བ་ཏི་མཉམ་ལྷན་མ། ཤ་མི་ཏ་ཤ་ཏུ་དག་ཞི་མ། ཨི་ཀུ་རེ་ལྷ་གྲུ་མ། མང་ཀུ་
རེ་རང་གི་ལྷ་གྲུ་མ། ལྷ་རྒྱ་ཇི་ཏི་བདུད་འཕམ་མ། ཀ་རྒྱ་ཏི་མཐུ་ལྷན་མ། ཀེ་ལྷ་རེ་
དཔུང་བརྒྱན་མ། ཨོ་སྟོ་བ་ཏི་རྒྱ་ལྷན་མ། ཨོ་རྟོ་ཀ་མ་ཏི་གཡོ་བལ་མ། བི་ཤ་ཐ་ཁྱད་
པར་འཕགས་མ། ཉི་མ་ལེ་རི་མེད་མ། མ་ལྷ་བ་ཏེ་ཡེ་རི་མ་སེལ་མ། ཨོ་ཁ་རེ་མང་
འཛིན་མ། ཨོ་ཁ་ར་ག་མེ་ཁ་ལྷ་མཁའ་འགོ་མ། བྲ་སོ་བྲ་ས་ནི་བ་བ་མ། ཏེ་ལྷ་ཁྲི་ཀྱི་
གདོང་མ། ལྷ་ར་ལྷ་ཁི་ཕྱིར་ཚྭགས་མ། ཤ་མི་ཏ་ནི་ཞི་བ་རྣམས། སྐབ་བྲ་ཏ་བརྒྱ་རྒྱ་ནི་
གདོན་ཀྱིས་འཆིང་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད། ཉི་གྲི་རྒྱ་རྒྱ་ཆར་གཙོད་པ། སྐབ་པ་ར་བྲ་
བ་དི་ནུ་པས་ཀྱི་ཆོལ་བ་རྣམས་ཆར་གཙོད་པ། བི་ལྷ་ལྷ་མ་ར་ལྷ་ཤུ་སྒྲ་བི་རྒྱ། བདུད་
ཀྱི་ཞགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་མ། བུརྒྱ་མི་བྲ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ། ས་ལྷད་སྒྲ་
ཏི་རྒྱ་མ་འདས་པ། སྐབ་སྒྲ་རུ་ཨ་ཙ་མི་ཏུ་བདུད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཀུན་
ཏུ་འཛོམས་ཤིང་མི་གཡོ་མ། པ་ད་པ་རི་ལྷད་རྒྱ་རྒྱ་གཙོ་སྒྲ་རྒྱ་རྒྱ་སྒྲ་རི་ཆིག་ཡོངས་
སྟུང་ག་པས་བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ལྷག་པར་གྲོལ་བར་མཛོད། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ལྷན་
པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་བདུད་ཚར་གཙོད་པའི་སྟགས་འདི་འགོས་དང་བཅས་པ་
རྩོ་རྩོ་འཆང་དགེ་འདུན་བཟླ་ཤིས་པའི་བྱག་བྲིས་ལས་བཟུས་པས་ཤིན་ཏུ་དག་པར་
ཡོད་དོ། །འདིའི་ཆབ་ཏུ་ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་གསུངས་ནས་བདུད་བརྒྱུག་མཛད་པ་ད་
ལྟ་བྱག་ལེན་ལ་གནང་བའང་འཐད་དོ། །བཞིན་ཀྱི་མདངས་རབ་ཏུ་གསལ་བས་དོན་

[illegible]

བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱན་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱམ་པོ་དུ་མེས་ས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོ་པོ་སྤོང་། །

བཞི་པོ་ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱད་པར་ནི། འདུལ་བའི་མདོ་ལས། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྐར་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར་མི་བཤད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལའང་སྟོད་བརྟག་པ་དང་སྟོད་དུ་ཤེས་ན་མ་གསོལ་བར་ཡང་བཤད་དུ་བྱང་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཇིག་གི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་པའི་པོ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་པོ་སྤོང་འོད་གཞོན་ལུ་ཁྱེད་ལ་པོ་ཉན་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་དང་བསྟན་ཆོས་འདི་ལྟ་ཞེས་གསོལ་པོ་བ་འདེབས་པོ་པར་བྱེད་ན། །དེ་པོ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་བསྐྱབས་ཞེས། པོ་ཁེངས་བསྐྱངས་ཤིང་རྒྱལ་བཅག་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ཆོག་དེ་བཞེད་པར་བྱ། པོ་གཞན་ཀྱི་མོས་པ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་མི་སྟོབས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཁྱེད་ནི་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཤེས་ཤིང་མཁས་པོ་པ་ཡིན་ན། །ཤེས་པོ་རབ་དང་སྟོང་རྗེར་ལྟན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ནི། །བདག་གི་པོ་ཆོས་ཇི་སྟར་བཤད་ལུས་ཞེས། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་སྟོད་བཞེད་པར་བྱ། །འཕྲལ་དུ་སྟེ་པོ་སྟོང་བྱང་དུ་མ་བརྟག་པར་ཁས་ལེན་བཞེད་པར་མི་བྱ་ཡི། །སྟོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་པོ་ཁས་ལེན་བྱ། །དེ་པོ་ཡང་གལ་ཏེ་སྟོད་པོ་དང་ལྟན་པར་ནི་ཤེས་པོ་པར་ཐུར་ན། །གསོལ་པོ་བ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་པོ་ཆོག་ས་བཅད་འདིས་ཕན་པ་ལ་བཤད་ཀྱི་མི་ཕན་པ་ལ་མི་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། འདུག་པ་ལ་འགྱུང་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་པར་རོ། །ཉལ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་པར་རོ། །སྟན་མཐོན་པོ་ལ་འདུག་པ་ལ་སྟན་དམའ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་མི་བཤད་པར་རོ། །ངན་པ་དང་བཟང་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མདུན་དུ་འགོ་བ་ལ་བྱི་ནས་འགོ་ཞིང་མི་བཤད་པར་རོ། །ལམ་ནས་འགོ་བ་ལ་ལམ་ཀྱི་འགྲམ་ནས་འགོ་ཞིང་མི་བཤད་པར་རོ། །གོས་པོ་ལ་སོགས་པ་མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དང་གོས་པོ་མཐའ་ནས་བརྗེས་པ་དང་གོས་པོ་ཕྲག་པ་གཉིས་སུ་

གཟར་བ་དང་འཁོལ་ག་པ་གཉིས་མདུན་ནས་གཉའ་གོང་དུ་བསྐྱོལ་བ་དང་འཁོལ་ག་པ་
གཉིས་རྒྱབ་ནས་ལྷག་པར་བསྐྱོལ་བ་ལ་མི་བྱའོ། །མགོ་དོ་གེར་ཏེ་འཁོལ་ཙག་ཙག་
དང་འཕྲེང་འཁོལ་ཐོད་བྱ་བྱ་བཅུགས་པ་སོགས་དང་ཞུ་གྱུན་པ་དང་ཅོད་པན་འཁོལ་རྒྱན་
ཀྱི་ཕྱིང་བས་མགོ་ལ་བརྒྱན་པ་ཙན་དང་(ལམ་རིམ་ཞོལ་པར་དུ། ཅོད་པན་ཙན་དང་ཕྱིང་བ་ཙན་དང་
ཞེས་འདུག)འཁོལ་གྱིས་མགོ་དགྱིས་པ་ལ་མི་བཤད་པར་རོ། །སྤང་བོ་ཆེ་དང་རྟ་ཞོན་པ་
དང་ཁྱོགས་དང་བཞོན་པའི་སྤྲོང་ན་འདུག་པ་དང་མཆིལ་ལྷམ་གྱུན་པ་ལ་མི་བཤད་
དོ། །ལག་ན་མཁར་བ་དང་གདུགས་དང་མཆོན་དང་རལ་གྱི་དང་དགྲ་ཆ་སོགས་པ་
དང་གོ་ཆ་གྱུན་པ་ལ་མི་བཤད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ལྷག་པ་ལ་ནི་
བཤད་དུ་བྱང་སྤྱོད་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྤྱོད་འཁོལ་དང་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དེ་དག་
ལས་འགའ་ཞིག་གནང་བའོ། །

འཁོལ་གསུམ་པ་མདུག་དུ་བྱན་མོང་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་འཁོལ་བཞི་ལས་དང་
པོ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དངོས་ནི། བཤད་པ་དང་མཉན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ནམས་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒོན་གནས་ནམས་སུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྐྱོ་བར་
བྱའོ། །འཁོལ་གཉིས་པ་དེའི་སྤྱོད་ཡོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བཤད་ཅིང་ཉན་ན་
བྱན་ཅེ་ཙམ་ལའང་རི་སྐད་གསུངས་པའི་སྤྱོད་ཡོན་ནམས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་
ལ། ཆོས་ཉན་བཤད་གནད་དུ་(ལམ་རིམ་ཞོལ་པར་དུ། གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཞེས་འདུག)སོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྱར་བསགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདག་ཅིང་། གསར་དུ་གསོག་པ་ནམས་ཀྱང་འཕྲོ་འཆད་པ་དང་།
འཁོལ་གསུམ་པ་དམ་པ་སྤྱིའི་མཛད་ཚུལ་ནི་འཆད་པ་དང་ཉན་པའི་ཚུལ་གནད་དུ་སོང་
བས་བཤད་པའི་གདམས་ངག་གིས་ཀྱང་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་གཟིགས་
ནས། སྤྱིར་ན་དམ་པ་སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ནན་ཏན་མཛད་ཅིང་བྱད་པར་དུ་
གདམས་ངག་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་ནམས་ནན་ཏན་གིན་དུ་ཆེ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནི་
གདམས་པ་ཆེན་པོར་སྤྱང་སྤྱོད། འཁོལ་གྱི་པ་དེ་ལས་བསྐྱོག་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་གཅེས་

པར་གདམས་པ་ནི། འདི་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ཅིང་སློ་སྒྲ་མ་འཇུག་བས་ཆོས་ཟབ་ལ་
རྒྱ་ཆེ་བ་རི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ལྟ་བུ་དང་དུ་བབས་པ་ལྟར་ཇུག་ནས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉོན་
མོངས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཆེས་མང་བར་སྒྲུང་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་གཅིག་ནས་
འཇུགས་ན་བཙོ་ལཱི་བར་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་ལམ་
དུ་གཏོང་ཚུལ་འདི་ལ་སློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་ནས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་
བྱང་རེས་ཀྱིས། **ཐ་ན་འང་ཁྱེད་མཆན་ཉིད་**མ་མཐའ་རེ་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། གདམས་
པ་སྟོན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་མཆོག་ནི་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཆོག་མངས་
སུ་དོགས་ནས་གཅེས་གཅེས་རྣམས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གདམས་པའི་སྟོན་འགྲོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་རི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། ལམ་
གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟན་ནས་སློ་རི་ལྟར་སྒྱུར་བའི་རིམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་སློས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། སློང་
ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་**ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས་**
པས་བསྟན་དགོས་པ་དང་། སྒྲ་མ་བསྟན་ཚུལ་དངོས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྟོང་པོ་ངེས་
པར་བསྐྱུ་བ་ལས། **ཐེག་ཆེན་གྱི་**རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས། **འདིའི་སྐབས་**
གྱི་རིགས་ནི་དབུ་མ་པས་བཞེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལའང་
མི་བྱེད། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྟོང་རུང་དང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་རུང་
གི་རྒྱ་ཙམ་ཡང་མིན་ཞིང་། སྐབས་པའི་རིགས་སམ་རྒྱས་འཇུག་གྱི་རིགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་། ཕྱིན་དུག་གི་ས་བོན་དང་། ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་

བ་ལྟར་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ས་
པོན་རྣམས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་བྱས་ལ། ཞེས་དང་། པོ་རྟོ་
བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་པས་བསྐྱེགས་པ་ལས་ཀྱང་། མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་འགོ་
ནི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་བཏང་བ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སློབ་མ་ལ་རྒྱུད་ལ་^(བ)
བཤེས་གཉེན་ལ་གྱུས་པ་ནས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་
སྟེ་བ་དང་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གྱུས་པ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་བར་
གྱི་སྟོན་སྣ་གཅིག་འགྲིབ་པ་ཡན་ཆད་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི་དམ་པའི་
བཤེས་ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་གཡ་ཆེ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་
ལས་མདོར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
དང་དེ་བཞིན་དུ་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ས་དང་བཟོད་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མདོན་
པར་ཤེས་པ་དང་གཟུངས་དང་སློབས་པ་དང་བསྟོ་བ་དང་སློན་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
^(བ)རྒྱུ་དང་འབྲས་བྱ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་^(བ)སྐར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཅིང་
^(བ)ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སླ་མ་ལ་རག་ལས། སླ་མ་རྩ་བར་གྱུར་སླ་མ་ལས་བྱུང་སླ་
མ་སྟེ་གནས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་གྱུར་སླ་མས་བསྐྱེད་སླ་མས་སྟེལ་སླ་མ་ལ་བཏེན་སླ་མ་རྒྱར་
གྱུར་པ་དག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟོ། །པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་
ལ་སླ་མ་ལས་གཡ་ཆེ་བ་མེད་དེ། ཆོ་འདིརི་བྱ་བ་བལྟས་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ་ལའང་སློབ་
མཁན་མེད་པར་མི་འོང་ན་ངན་སོང་ནས་འོངས་མ་ཐག་པ་འགོ་མ་སྤྱང་བའི་སར་འགོ་བ་
ལ་སླ་མ་མེད་པར་ག་ན་འོང་གསུང་ངོ། །

^(ཁ)གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་ལ་དུག །བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཆོན་ཉིད། དེས་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་
རྒྱལ། བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་
པོ་^(ཁ)ལ་སླ་མ་ཐོས་བརྒྱུད་བ་དང་། དེའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གསུང་རབ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་

གྲང་། འདིར་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་བྲིད་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ལམ་ཐོག་པ་
 ཆེན་པོ་ལ་འབྲིང་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །**ཁོ་གཉིས་པ་མཚན་**
ཉིད་ལ། རབ་གྱི་དང་། འབྲིང་གི་དང་། ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ལ་དགོས་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་དོན་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་མདོ་
 རྩེའི་རྒྱན་ལས། **ཁོ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁོ་**
ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པས་ ཏུལ་བ་**ཁོ་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་བསྐྱབ་པས་** ཞི་བ་**ཁོ་ཤེས་རབ་གྱི་**
བསྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པས་ ཉེར་ཞི་བ། **ཁོ་སྟོབ་མ་ལས་** ཡོན་ཏན་**ཁོ་ཆོས་ལྷག་པ་ཁོ་གཞན་**
དོན་ལ་སྟོ་བའི་བཙུན་ཁོ་འགྲུས་དང་བཅས་ཁོ་པ་མང་ཏུ་ ཐོས་པའི་ལུང་གིས་སྤྱད། **ཁོ་**
ལ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་བྱད་པར་བ་དེ་ཁོ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་ཁོ་མདོན་རྗེས་ལུང་རིགས་
གང་རུང་གིས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཁོ་གདུལ་བྱ་བའི་ རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བརྟེན་ཉེད་
 པའི་སྐྱ་མཁས་**ཁོ་དང་ལྡན།** **ཁོ་པ།** གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱད་པ་བཅེ་བའི་**ཁོ་དབང་གིས་ཆོས་**
སྟོན་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་བའི་སྟོ་བ་སྤངས་ཁོ་པ་ལ་བརྟེན་ཁོ་
པར་བྱའོ། ཞེས་བཤེས་གཉེན་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་སྟོབ་མས་བརྟེན་དགོས་པར་
 གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་མ་ཏུལ་བས་གཞན་འདུལ་བ་གནས་མེད་པར་གསུངས་པས་
 གཞན་འདུལ་བའི་སྐྱ་མ་དེས་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱད་བཏུལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་
 བཏུལ་བ་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན། གང་བྱང་བྱང་གི་སྐྱབ་པ་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཏུ་
 མིང་བཏགས་པ་རེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་མི་པན་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྦྱི་དང་མཐུན་པའི་
 རྒྱད་འདུལ་ལྷགས་ཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཏུ་ངས་པས་ཏུལ་བ་
 ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཏུལ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སོ་སོར་ཐར་
 པ་ལས། རྟག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། ཞེས་ཀྱང་ཁ་སྐྱོན་དཀའ་བ་ལ། མཐུན་པའི་གཟེར་
 རྟོན་བརྒྱ་བ་ཡི། སྐབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།
 གདུལ་བྱ་མ་སྤུལ་བ་ཡི་སྐབ་འདི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟ་དམ་མོད་འདུལ་སྦྱོང་
 མཁན་གྱིས་སྐབ་བཟང་པོས་འདུལ་བ་ལྟར། དབང་པོ་ལོག་པའི་ལུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་

རྟོག་པོ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ན་ཆར་གཅོད་ཅིང་། འབད་པ་དུ་མས་བྱ་བར་
 འོས་པའི་ཚུགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པས་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པོ་བར་
 བྱས་པའོ། ཞི་བ་ནི་དེ་ལྟར་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་འཇུག་ལྟ་བུ་ལ་དབྱ་
 པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་པས་སེམས་ནང་དུ་ཞི་བར་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་
 པ་སྐྱེས་པའོ། ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་སེམས་ལས་སྤྱད་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་
 པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱེས་པའོ། ཉེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་རྒྱུད་དུ་ལ་བར་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ལྡན་པས་མི་ཆོག་གི་ལུང་གི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་དགོས་པས་ལུང་གིས་བྱུག་ཅིས་པ་ནི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའོ། ཉེ་གེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲ་མ་བྱ་བ་
 རྟོན་གཅིག་བཤད་པ་ན་རྟོན་གསུང་རབ་འབྱམས་ཀླས་པར་གོ་བ་བསྐྱེད་ལ་ལག་དུ་ལེན་
 པ་ན་རྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་རྟོན་གསུང་པའི་བསྟན་པ་འཕམ་བསྐྱབ་གསུམ་
 བསྟོམ་པ་ལ་གང་ཕན་དང་། སྟོན་རྟོན་གང་འཆམས་ཐད་ཀར་རྟོན་གསུང་བྱའི་སེམས་ལ་
 ཕན་ཞིང་འདུལ་བའི་དོན་དུ་གང་འགྱུར་བ་རྟོན་གསུང་ནས་དེ་སྟོན་རྟོན་པ་ཞིག་དགོས་
 གསུང་ངོ་། ཉེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་བདག་མེད་པ་
 རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོད་དུ་གྱུར་བ་རྟོན་མཛོད་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གཙོ་
 བོར་བཟུང་སྟེ་དེ་མེད་ནའང་རྟོན་བདག་མེད་གཉིས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་ཀྱང་
 འབྱུང་གསུང་ངོ་། ཉེ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་དང་ལྡན་ཡང་སྟོབ་མ་ལས་དམན་པ་དང་མཉམ་
 པས་མི་ཆོག་པས་ཡོན་ཏན་ལྟག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཛོད་བཤེས་ཀྱི་ཆོམས་ལས། རྟོན་རང་
 ལས་དམན་པ་བསྟེན་པས་མི་དག་ཉམས་འགྱུར་ཞིང་། རྟོན་རང་དང་མཉམ་པའི་ཐད་ཀར་
 བབས་པ་བསྟེན་པས་སོན་རྟོན་འཕམ་མལ་ན་གནས། རྟོན་རང་ལས་ཆེས་གཙོ་བོར་རྟོན་གྱི་
 པ་བསྟེན་པས་དམ་པ་རྟོན་འཕམ་མཆོག་ཐོབ་རྟོན་པར་འགྱུར་བས་རྟོན་། རྒྱ་མཆན་དེའི་ཕྱིར་
 བདག་པལ་གཙོར་གྱུར་བསྟེན་པར་བྱ། ཚུལ་བྱིན་པ་རྟོན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྟེ་
 རྟོན་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་རྟོན་སྟོབ་མ་ལས་ཆེས་མཆོག་ལྡན་པ་ཡི། གཙོ་བོ་གང་

ཡིན་དེ་བསྟེན་ན། གཙུ་བོ་འབྲེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གཙུ་བོ་འབྲེ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། སྤྱི་ཆུང་བས་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསན་ཅ་ན་དེ་ལ་ནི་ང་ཡར་ལྷ་བ་ཡིན་
གསུང་བ་དང་། མཐའ་བཞིའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་རྒྱུང་བའི་མདུ་པོ་དེ་ནམས་ལ་མིག་ཉིན་
བྱེད་གསུང་བ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ལ་མིག་ཡར་བལྟ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། ཉེ་ལྟར་ཆོས་
དྲུག་པོ་དེ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ།

འབྲེ་གཉིས་པ་གཞན་དོན་དྲུ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ལྷག་མ་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། ཐུབ་འབྲེ་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ནམས་འགྲོ་འབྲེ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་རྒྱ་ཡིས་འབྲེ་མ་འཁུན་པ་ལྟར་མི་འཁུ་ཞིང་། འགྲོ་
བའི་སྤྲིག་བསྐལ་འབྲེ་ཆོར་མ་འདོན་པ་ལྟར་ཕྱག་གི་མི་སེལ་ལ། ཡོ་འབྲེ་བྱད་ལག་པ་གཡས་
ནས་གཡོན་ཏུ་སློབ་པ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་འབྲེ་ཕྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲེ་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་
སློབ་འབྲེ་མཐའ་མིན་ཏེ། འབྲེ་འོན་ཅི་ཞེ་ན་ཆོས་ཉིད་དོན་འབྲེ་དམ་བདེན་པ་དངོས་འབྲེ་སམ་
རྒྱུད་ནས་བསྟན་འབྲེ་པའི་དོན་བསྟོམས་པས་འགྲོ་འབྲེ་པ་ནམས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་
མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་ལམ་མ་འོར་བར་བསྟན་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་མ་
གཏོགས་པ་སྤྲིག་པ་རྒྱུས་འཁུ་བ་སོགས་བྱར་མེད་དོ། ཉེ་ལ་ཆོས་བཞི་ལས། སྤྱི་མཁས་པ་ནི་
རི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་གཏུལ་བྱའི་སློབ་སྤྲིལ་བ་ལ་གཙོ་བའོ། བཙེ་
བ་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་དག་པ་སྟེ་ཉིད་བཀུར་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་བྱམས་པ་དང་
སྟེང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོན་པའོ། ཁོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་སྤྲིལ་སྤྲིལ་ལ། ལི་མོའི་བྱ་འབྲེ་
ཞེས་ཕྱགས་ཉི་བའི་སློབ་ནས་པོས་ནས་ངས་ཅི་ཙམ་པའི་ཆོས་བཤད་ཅིག་བྱས་ཏེ་ལེགས་སོ་
གཅིག་ཀྱང་འབྲེ་རང་དོན་དྲུ་བདག་གིར་བྱེད་མ་ཐུང་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་མིན་པ་མེད་འབྲེ་
བསམ་གསུང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པར་གདལ། དེ་ནི་འབྲེ་འདོད་ཆགས་མེད་པར་
ཆོས་སྟོན་པའོ། བཙེན་བཅས་ནི་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་སློབ་བརྟན་པའོ། ཉེ་ནི་ཞེ་འབྲེ་སྤྲིལ་
མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པའོ། སློབ་སྤྲིལ་པ་ནི། ཡང་ཡང་འཆད་པས་མི་ངལ་བ་སྟེ་འཆད་
པའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའོ། འབྲེ་གཉིས་པ་འབྲིང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་དངོས་དང་། མི་འོས་

པ་འདྲོར་བ། མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་ཐབས་གསུམ། དང་པོ་ནི། པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། བསྐྱབ་
 པ་གསུམ་དང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་སྒྲིང་བཅེ་བ་ལྷ་གཙུག་པོ་ཡིན། དེད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
 བློ་ཡིར་བའི་ཞང་བཙུན་ཀྱན་ལ་མང་དུ་ཐོས་པའང་མེད་སྟེ་བ་བཟོད་པའང་མེད་པས་
 རྒྱ་བོ་དྲིན་དུ་གཅགས་པ་རེ་བྱེད་པའང་མེད་དེ་སྤྲ་མ་སྤྲ་ཡོད་པས་དུང་ན་སྤྲ་ཡོད་པ་ལ་
 སན། གཉེན་སྟོན་ལ་སྤྲ་མཁས་པ་ཡི་མེད་ཡོན་བཤད་རེ་བྱེད་པའང་འདྲི་ཀྱན་གྱིས་ད་རེས་
 མི་གོ་སྒྲུམ་པ་ལས་མི་ཤེས་ཏེ་ལྷ་པོ་ཡོད་པས་སྤྲ་ཉེ་བ་ལ་སན་གསུང་རོ། །འཁྲིག་ཉིས་པ་མི་
 འོས་པ་འདྲོར་བ་ནི་དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་པ་ནམས་ལ་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་མེད་པར་དེ་དག་གི་
 བསྐྱགས་པའམ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་རང་གི་འཚོ་བ་བསྐྱབ་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་མི་
 འོས་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པས་འཚོ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཅན་དན་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ལ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་སྒྲུས་པ་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་
 དོན་མེད་པར་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཕྱི་མའི་དུས་
 ལ་དགེ་སྦྱོར་ནི། སྒྲོམ་པ་མེད་པ་མང་པོ་དག་མང་དུ་ཐོས་པ་དག་འཁྲིག་ཞེས་འདོད་འཁྲི
 པར་འགྱུར། །བའི་འཁྲི་རྒྱ་དེས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲི་གྱི་བསྐྱགས་པ་འཁྲི་གཞན་ལ་རྗོད་འཁྲི་པར་
 བྱེད་ལ། འཁྲི་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་དུ་གཉེར་བ་འཁྲི་འམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་མེད། ཁེས་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། འཁྲི་དེ་ནས་རི་ལྟར་
 ཏེ་འཁྲི་དཔེར་ན་སྒྲིས་བྱ་ལ་ལ་དག ཁེན་དན་དག་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། སྒྲོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་
 འོང་ཞེས། ཁེན་དན་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད། །དེ་ནས་མི་གཞན་ལ་ལ་ཡིས། །དེ་ལྟར་
 བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་ཡི། ཁེན་དན་ཅུང་ཟད་ཁྱེད་འཁྲི་ལ་བསྐྱེད་ལྟམ་སྟེ་ཡོད་འཁྲི་དམ་
 ཞེས། སྒྲིས་བྱ་ལ་ལས་དེ་དྲིས་ན། སྒྲིས་བྱ་དེ་ལ་སྤྲར་སྒྲུས་པ། འཁྲི་ཐབས་གང་གིས་འཚོ་
 བར་བྱེད་པ་ཡི། འཁྲི་ཐབས་ནི་སྒྲོས་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་དེ། འཁྲི་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་
 སྒྲོས་དེ་ང་ལ་མེད་ཅེས་སྒྲུ། འཁྲི་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲི་རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་འཁྲི་ཉམས་ལེན་
 ལ་མི་བཙོན་པར། འཁྲི་གཞན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲི་གྱི་བསྐྱགས་པ་འཁྲི་བ་བརྗོད་པས་འཚོ་བའི་
 འཁྲི་དགེ་སྦྱོར་དག ཕྱི་མའི་དུས་ན་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་འཁྲི་གཞན་ལ་བཤད་

པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་འབྱོར་ལ་མེད། །ཅེས་སྒྲགས་འབྱོར་ངེ་འཇིག་ཤེས་རབ་རྣམ་གྱོལ་
གསུམ་ལའང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འབྱོར་གསུམ་པ་མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་ཐབས་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་གྱོལ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲ་
མ་ནི་གཏན་གྱི་མདུན་མའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་
དག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་འཚོལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོབ་མ་
བསྟེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ན་མཆན་ཉིད་དེ་དག་དང་
ལྡན་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ། འབྱོར་གསུམ་པ་ཐ་མའི་མཆན་ཉིད་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོན་
ཏན་དེ་དག་ཚང་བར་རྟེན་པ་དཀའ་བས་དེ་ལྟར་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དཔུང་བཟང་
གིས་ཁྱས་པ་ལས། རི་ལྟར་རྟེན་འབྱོར་པེར་ན་གཡས་གཡོན་དུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་མེད་པར་
འཁོར་ལོ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ་ནི། འབྱོར་པེར་བྱེད་ཀྱི་རྟ་དང་ལྡན་ཡང་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་འབྱོར་
བ་ལྟར། འབྱོར་པེ་དེ་བཞིན་འབྱོར་བསྐྱབ་པ་ཡི་ནི་གྲོགས་མེད་ན། །ལུས་ཅན་དངོས་སྤྱབ་
འཕོབ་པར་མི་འཁྱུར་རོ། །འོ་འབྱོན་གྲོགས་དེ་རི་ལྟར་སྒྲུམ་ན་དེ་ནི་སྟོ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་འབྱོར་
ནང་དང་བྱིའི་གཞུགས་བཟང་གཙང་སྒྲ་ཆེ། །རིགས་ནི་བཅུན་ཞིང་འབྱོར་མ་གཙོ་བོར་
བྱེད་པས་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང་། །སྟོབས་པ་ཆེ་ཞིང་འབྱོར་སྟོབས་ཆེ་བས་དཔའ་དང་
དབང་པོ་དུ་ལ། །སྟེན་པར་འབྱོར་དམ་དང་ཐ་སྟོད་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་ཞིང་སྦྱོན་པོད་སྟོང་
རི་ཅན། །བཤེས་དང་སྟོམ་དང་ཉོན་མོངས་འབྱོར་མ་སྤྱད་བསྐྱུལ་བྱུང་ཡང་སྒན་བཟོད་པ་
དང་། །བྱི་འབྱོར་ལ་པ་སོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་དང་ནི་ལྟ་གཞན་མཚོད་མི་བྱེད། འབྱོར་གེ་བ་ལ་
མཁས་ཤིང་སྟོབས་བསྐྱོན་འབྱོར་པའམ་གྱིས་ཅིང་གཞོ་འབྱོར་པའམ་གཞོ་ལ་བྱས་པ་དེན་འབྱོར་
བཟོ་བ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དེ་འབྱོར་བྱ་ནི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
གྲོགས་པོ་ཡིན། །འོན་འབྱོར་ཀྱང་དེ་ལྟ་འབྱོར་པེར་ཏན་མ་ལུས་ལྡན་པ་དག །རྩོད་པའི་དུས་
ན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན། །ཡོན་ཏན་བྱེད་དམ་བཞི་ཆ་བརྒྱད་ཆ་ཅན། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱགས་
པའི་གྲོགས་པོར་བསྟེན། །ཞེས་གྲོགས་ལ་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་ཆ་
ལ་མ་མཐར་གསུངས་ལ། །དེ་སྒྲ་མ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེས་རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་གསུང་བར་བོ་རྟ་

བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་པས་བསྐྱེགས་པ་ལས་བཤད་པས་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡོངས་
སུ་རྒྱུགས་པར་ཆང་བ་ནམས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱོད་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱེབས་པའི་བརྒྱད་ཆ་དང་ལྷན་
པ་ལ་མ་མཐར་བུའོ།།

གཉིས་པ་སྟེན་བྱེད་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་ལྷན་
དུ་ཆང་མ་ཆང་གི་སྟོན་ཡོན་དང་། ཆང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་
པར་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བཞི་ལྷན་གྱི་འགལ་རྒྱུན་མཐུན་རྒྱུན་འདོར་བསྐྱབ་
བྱང་པར་དང་། ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱ་ལ་འབད་དགོས་པར་བཤད་པ་ལྷ་ལས། དང་
པོ་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དུ་ཆང་མ་ཆང་གི་སྟོན་ཡོན་ནི། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། ཀྱི་ཚྭ་གས་ལྷང་
མེད་པའི་སྟོ་གཟུ་ཀྱི་བོར་གནས་ཀྱི་པ་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་སྟོ་གྲོས་
ཀྱི་དང་ལྷན་པ་ལེགས་བཤད་དོན་ཀྱི་དུ་གཉེར་བའི། བཙོན་ཀྱི་འགྲུས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་
གསུམ་ལྷན་གྱི་ཉན་ཀྱི་པ་པོ་སྟོན་གྱི་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཅེས་བུ་བར་བཤད་ཀྱི་
ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཆང་ན་ཆོས་སྟོ་ཀྱི་བ་པོའི་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་དེ་ལས་ནམས་ཀྱི་པ་གཞན་
དུ། ལྷང་ཀྱི་བར་མི་འགྱུར་ཀྱི་དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཉན་པ་པོའི་གྲོགས་ཀྱི་ནམས་ལའང་དེ་ཀྱི་
དག་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་དུ་ལྷང་བར་འགྱུར་བ་མིན། ཉེ་སྟོན་ཀྱི་ཡོན་འབྱེད་པའི་སྟོ་གྲོས་
དང་ནི་ལྷན། ཡོན་ཏན་ལ་སྟོན་དུ་བལྟ་བའི་ཚྭ་གས་ལྷང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཆོས་གསུམ་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཉན་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་བ་དང་དེ་གསུམ་ཆང་ན་ཆོས་སྟོ་བ་པོའི་ཡོན་
ཏན་ནམས་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷང་གི་སྟོན་དུ་ལྷང་བར་མི་འགྱུར་ལ་དེར་མ་ཟད་ཉན་པ་པོའི་
ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷང་གི་སྟོན་དུ་མི་ལྷང་བར་གསུངས་ཏེ།
སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མ་ཆང་ན་ཆོས་སྟོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་
ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་སྟོན་ཅན་དུ་འཛུགས་ལ་འཆད་པ་པོའི་སྟོན་ཡང་ཡོན་ཏན་
དུ་འཛིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། ཀྱི་གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཆང་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་དེས་ན་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ཞིག་རྟེན་གྱི་དེ་ལ་དེར་
ངོ་ཤེས་པ་དཀའ་བས་དེར་ཤེས་ན་བསྟེན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཆང་དགོས་སོ། ཀྱི་

གསུམ་པ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི་དེ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི། རྒྱགས་
ལྷང་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཡོད་ན་དེས་བསྐྱེད་ནས་ནས་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་བས་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་དོན་མི་རྟོག་དེ། དབུ་མའི་སྟོང་པོ་ལས། རྒྱགས་སུ་ལྷང་བས་སེམས་གདུངས་པས། ཁྱི་
བ་ཀྱི་བྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནམ་ཡང་རྟོགས་ཀྱི་པར་མི་འགྱུར་ཀྱི་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རྟོ། རྒྱགས་ལྷང་ནི། རང་གི་ལུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེ་
སྤང་བའོ། །ཀྱི་ལས་དང་པོ་པ་པལ་ཆེར་སྟོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྤང་གི་རྒྱགས་
སུ་ལྷང་བཤས་ཆེས་བས། དེ་འདྲ་བ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་དོར་དགོས་ཏེ། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། རང་གི་འདོད་པ་བཏང་སྟེ་མཁན་པོ་དང་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་གུས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟོ། །དེ་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན་གཟུ་བོར་གནས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་ཉེས་
བཤད་ལམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་སྟོང་མཐུ་མེད་ན་སྟོད་དུ་མི་བྱང་བས་དེ་
གཉིས་གོ་བའི་སྟོ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ་དེས་ནི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་རྒྱགས་དོར་ནས་སྟོང་པོ་
ལེན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རི་མོའི་ཆོས་ཉན་ལྟར་
མི་ཆོས་ན་སྟོད་དུ་མི་བྱང་བས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །འགྲེལ་པ་
ལས། ཆོས་དང་ཆོས་སྣ་བ་ལ་གུས་པ་དང་ཡིད་གཏོད་པ་གཉིས་བསྟན་ནས་ལྟར་གསུངས་
ཏེ་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྟབ་པ་
དང་། འགལ་རྐྱེན་འདོར་བའི་བྱང་པར་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ་ཉན་པའི་
ཆེ་ཡིད་ལེགས་པར་གཏོད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་སྣ་བ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་འཛོག་པ་ཉེས་བཤད་
དོར་ནས་ལེགས་བཤད་འཛིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ནི། སྟོ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ལ། འགལ་རྐྱེན་འདོར་བ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའོ། །ཀྱི་ལ་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གི་
རྒྱུ་བཤད་པ་ནི་སྤྲ་མས་བགྱིར་བྱང་བའི་ཆོས་དེ་ནམས་ཀྱི་ད་ལྟ་རང་ཉིད་ལ་ཆང་མ་ཆང་
བརྟགས་ལ་ཆང་ན་དགའ་བ་བསྟོམ། མ་ཆང་ན་བྱི་མ་ཚུན་ཆོད་དུ་ཆང་བའི་རྒྱུ་ལ་འབད་
པར་བྱ་དགོས་པས་ཉན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་ན་

རྟོག་དབྱེད་མི་འདུག་པས་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེས་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་པོ་ལས་དང་པོ་མཆན་ཉིད་
དང་ལྡན་པ་ཅིག་བསྟེན་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་དང་ལྡན་པ་དེས་སྤྲོ་མ་
མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་མཆན་ཉིད་
དང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ངེས་ཅོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་དང་གསང་
སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་པར་ཐར་པ་མི་མཐུན་ཏེ། གསང་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་མ་མང་སྟེ་བཤད་ཆད་ལ་ཉན་
པས་ཁམས་ནས་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་དགེ་བསྟེན་ཞིག་ཆོས་བཤད་ཀྱིན་འདུག་པ་ལའང་
མཉན་པས་འཁོར་ཀྱིས་དེ་ལ་ཉན་པ་སྤངས་ཞན་བྱས་པས་བྱིད་ཀྱིས་དེ་སྤྲོ་མ་
ཟེར་ང་ལ་ཐན་པ་གཉིས་བྱུང་གསུང་སྟེ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་སྤྲོ་མ་ཉུང་སྟེ་འུ་གར་པ་
གཉིས་ནི་རྩོམ་རྩེ་དང་། བསྟེན་སྟེ་ཆོས་མ་ཅན། བོད་པ་གསུམ་ནི་སྤྲོ་མ་མེ་བཅུན། རྒྱལ་
ཀྱི་ཞང་སྤྱོད་ནས་རྩོམ་རྩེ་དབང་བྱུག་ །རྩེ་མཆོམས་ཀྱི་གཡུང་སྟོན་དང་ལྡན་ལས་མེད་པ་ལ་བོ་རྟོ་
བ་དང་སྟོམ་པ་རིན་ཆེན་སྤྲོ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གང་ལེགས་བཀའ་བསྟོས་པ་ལ་སྟོ་
མ་སྤངས་པས་སྟོན་མཐོང་ཞིང་མ་དད་པ་སྟེ་བའི་རིང་ལ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ལུགས་དེ་
ལེགས་པར་ཁ་འཆམ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་གསུང་པ་དེ་གིན་ཏུ་མད་པོ་ལས་བདེན་པར་སྤང་
བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

འུ་གར་པ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་བསྟེན་ཚུལ་དངོས་ནི། དེ་ལྟར་བཀའ་
ངེས་མཐོས་པ་སྟེ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་གདམས་ངག་གིས་སྟོ་ལེགས་
པར་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་པས་བསྟེན་
པའི་ཚུལ་དང་། སྦྱོར་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་པའི་བསམ་པ་
སྦྱོར་བསྟེན་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཆ་བ་དད་པ་སྤང་བ་དང་། བཀའ་ངེས་རྩིས་སུ་བྱ་རྟེ་
གསུང་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་འུ་གར་པ་སྤྲོ་མ་བསྟེན་ཚུལ་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྟོང་པོ་
བཀོད་པ་ལས་སེམས་དགུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀའ་བར་གསུངས་པ་ནི་

བསྟེན་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟུས་པའོ། །**འོག་ཉིས་པ་**དེ་དག་ཀྱང་བསྟུ་
ན་**འོ་རང་དབང་དོར་བ་དང་། མཛའ་བ་མི་རྟག་པ་སྤང་བ་དང་། སྒྲ་མའི་ཁྱར་ཐམས་ཅད་**
འཁྱར་བ་དང་། ཁྱར་རི་ལྟར་འཁྱར་བ་བཞི་ལས་**འོ་དང་པོ་**རང་དབང་དོར་ནས་རང་ཉིད་
སྒྲ་མའི་དབང་དུ་གཏོང་བ་ནི། བྱ་མཛའས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། བྱ་མཛའས་པ་དེ་བྱ་བ་ལ་
རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་གི་མའི་ངོར་བལྟ་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ངག་བཞིན་བྱེད་
པ་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ངོར་བལྟ་བའོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་པའི་
ཆོས་འོ་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་། དེས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཉམས་**འོ་སམ་རང་**
དབང་དུ་གཏོང་བ་དོར་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་སྒོ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །**འོ་**
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཛད་སྟོན་མཐུན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐུགས་དང་
མི་འགལ་བར་རི་ལྟར་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡང་ཕྱད་པའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཀྱི་སུ་རུང་རུང་ལ་སྒྲ་ཤ་སྒྲིན་དུ་མི་
བདུབ་གསུང་ངོ་། །**འོག་ཉིས་པ་མཛའ་བ་མི་རྟག་པ་སྤང་བ་**མཛའ་བ་དེ་སུས་ཀྱང་མི་བྱེད་
པར་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ་བདུད་དང་སྤིག་གྲོགས་སོགས་ཀྱིས་
མི་བྱེད་པའོ། །མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མཛའ་བ་མི་རྟག་པ་དང་ངོ་མི་རྟག་པ་སྤང་བ་དང་ཞེས་
གསུངས་སོ། །**འོག་སུམ་པ་**སྒྲ་མའི་བྱ་བའི་ཁྱར་ཐམས་ཅད་འཁྱར་བ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སེམས་
ཏེ་ཁྱར་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲོ་བའོ། །པོ་ཏོ་བས་སྒྱུན་སྒྲུའི་གྲ་བ་ནམས་ལ།
བྱེད་ངའི་དགེ་བཤེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ཕྱད་ནས་བཀའ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །ད་ཁྱར་དུ་མི་འགོ་བར་རྒྱན་དུ་འགོ་བར་གྱིས་ཤིག་
གསུང་བ་ལྟར་རོ། །**འོ་དེ་ཡང་དཔེར་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་དང་དམག་མིའི་གོ་ཆ་སོགས་**
ལ་རྒྱན་དང་གོ་ཆའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་དག་བསྟུས་ནས་ཁྱར་དུ་བསྐྱར་
ན་མི་ཐེག་པའི་ཉམས་སྒྲེ་བ་བཞིན་དུ། **སྒྲ་མ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་བསྟེན་དགོས་བྱུང་སྒྲམ་པ་**
བྱས་ན་ཁྱར་དུ་འགོ་བས་མི་ཐེག་པའི་ཉམས་འབྱུང་ལ། བཤེས་གཉེན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་
དུ་ཡོད་པ་སྐལ་པ་བཟང་སྟམ་པ་བྱས་ན་རྒྱན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །**འོ་བཞི་པ་**ཁྱར་འཁྱར་

བ་ན་རི་ལྷན་བྱ་བ་ལ་འཁོར་མཁས་ཏུ་གྲགས་པ། འཁོར་མཁས་འོ་ཁྲི་ལྷན་བྱའི་མཁས་ནི།
 ལྷན་བསྐྱེད་ཅི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་པའོ། ལྷན་ལྷན་བ་ཏུ་གྲགས་པ་ན་བཞུགས་ཅ་
 བ། ལྷན་པ་ཡོན་ཏན་འབར་གྲང་བ་ཆེས་པས་ཁམས་ཞན་ནས་རྩོམ་གཞིན་ཏུ་གྲགས་པ་
 འགྲོ་འདུག་གི་གྲོས་ཞུས་པས། གནས་མལ་བདེ་བ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ཏུ་བསྐྱེད་
 པའང་ཅི་ཙམ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཞེས་གཉིན་ལ་བཞེན་ཅིང་ཆོས་ཉན་པ་ད་རེས་
 ལས་མ་ཐུང་བ་ཡིན་པས་ཅོག་གི་སྒྲོན་ཅིག་གསུང་བ་ལྟར་རོ། འཁོར་གཉིས་པ་འཛིན་ཏེན་
 གྱི་བྱ་ལྷན་བྱའི་མཁས་ནི། ངན་ལས་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ་ལའང་བརྟན་དོགས་མེད་
 ཅིང་ཡི་མི་འཕྲིག་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། གཙང་ཏུ་ལོ་པའ་ཀུན་ལ་གནས་རྒྱུ་གསེབ་ཅིག་བྱུང་
 བས་སྟོན་པས་ན་བཟའ་ཐམས་ཅད་བསེལ་ནས་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཀྱུ་གྲགས་ཏེ་ག་ནས་བྱུང་ཆ་མེད་
 པར་ས་དཀར་སྐྱམ་པོས་གཡོགས། རྩོམ་པའི་མདུན་ན་མཐུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག་པས། རྩོམ་
 པའི་ཞལ་ནས། ཨ་རེ་ཁྱོད་ལྷན་བྱ་ཞིག་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་གསུང་བ་ལྷན་བྱའོ། འཁོར་གསུམ་པ་
 རྒྱག་དར་བ་ལྷན་བྱའི་མཁས་ནི། ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སྤོང་ཞིང་
 རང་སྤྱོད་ལས་དམའ་བར་འཛིན་པའོ། དཔེ་བཞེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱང་
 བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མི་འབྱུང་གསུང་བ་ནི། འཁོར་མཁས་པ་དག་གི་བཞེས་ལྷན་རྒྱུང་
 བས་དག་གི་བཞེས་སྟོན་པའི་ལྷན་ལྷན་འཁོར་སུམ་རྒྱ་ཙམ་དང་བཅས་ནས་བྱོན། དེ་ཙམ་ན་
 ཁོང་པ་བས་སྐྱེ་ཆེ་བ་མེད་སྐད་པ་ལ། དག་གི་བཞེས་སྟོན་པས། ཞེས་རབ་གཡུང་ཏུང་ང་རྒྱལ་
 གྱི་སྤྱང་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མི་འབབ། ཀ་མགོ་བག་ཙམ་སྒྲོན་གསུངས་སྐད། དང་ལྷན་
 ལྷན་ཞེས་ཞུས་ཀྱི་དུས་ན་རིམ་རྒྱ་མོ་གང་མཐོ་བ་ནས་སྤྱོད་ལྷན་གྱིས་འོང་བར་འདུག་
 གས་གཤོང་བྱ་གང་དམའ་བ་ནས་འོང་སྟོན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། འཁོར་བཞི་པ་ཐེག་པ་ལྷན་བྱའི་
 མཁས་ནི། ལྷན་མའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་ཁྲི་ལྷན་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་སྤྱོད་བཞིན་ཏུ་འཛིན་
 པའོ། འཁོར་ལྷན་པ་ལྷན་བྱའི་མཁས་ནི། ལྷན་མས་བརྟན་ཤིང་གཤེ་ཡང་དེ་ལ་མི་ཁྱོ་བ་སྟེ། དག་
 བཞེས་ལྷན་བཟོ་ལ་སྟོན་ལུང་པས་མཐུལ་རེས་ཀྱིས་བཀའ་བབ་སྟེ་བཀའ་འཁོར་བཞུགས་
 པ་ལ། ལྷན་བཟོའི་སྟོབ་མ་ཉག་མོ་པས་སྟོབ་དཔོན་འདི་འོ་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་ལ་སྤང་བ་ཞིག་

འདུག་བྱས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་བཏུན་དུ་གོའམ། ཁོ་ལོ་ལ་འདིས་འདི་ལྟ་བུ་རེ་མཛད་
རེས་ཀྱིས་ཉེ་དུ་གས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་འདྲ་རེ་འོང་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པ་
ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་ཆོས་འདོད་པ་དག་ལ་བརྟམས་ཤིང་མི་སེམས་པ་ལྟར་
འབྱོར་ནའང་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱིར་འབྱོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྷག་པར་ཡང་ཆོས་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དང་གུས་ཤིང་མི་སྦྱོར་བས་དེའི་བྱི་བཞིན་འབྲང་བར་འབྱོར་བྱེས་གསུངས་སོ། །འོ་
དུག་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། གླ་མའི་བྱ་བ་ལ་རི་ཙམ་ཞུགས་ཀྱང་འགྲོ་ཞིང་འོང་བས་མི་སྦྱོར་
བའོ། །

གཉིས་པ་ཙམ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་འོ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་དད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཞིར་བཤད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། འདི་ནི་ལོ་རྒྱུ་འོ་ལ་
པོད་དུ་འབྱོན་ཁར་བརྟེན་ལ་འདིའི་མཆན་རྒྱས་པ་ན། བརྟེན་གསུང་ངག་བཅད་པ་དང་
བྱག་པས་འོ་ལྟ་བུ་པར་དུ། མཆན་ལ་དཀོན་མཆོག་སྟོན་མའི་གཟུངས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་
ལ། གསུང་ངག་གི་དབང་གིས་ཞལ་ནས་དཀོན་མཆོག་ཅེས་གསུངས་ནས། མཐུན་དུ་སྟོན་
མེ་འབར་བ་ལ་བྱག་མཛུབ་གཏད་པས། སྟོན་མེ་ཏ་ལ་ལ་འབར་གྱིན་ཡོད་པས་ལོ་རྒྱུ་བའི་
བསམ་པ་ལ་དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལ་ཟེར་བར་འདུག་སྟམ་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་
སོ། །དད་པ་ནི་ཐོག་འོ་མར་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་འོ་དུ་འགྲོ་འོ་ལ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་འོ་ལར་
བྱེད་པ་སྟེ། འོ་དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་མ་སྐད་ཅིག་དང་པོས་བྱས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་
ལུས་བསྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་ནས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུན་གྱི་སྟོང་ནས་བར་དུ་ལུས་བསྐྱེད་ཞིང་གསོ།
ཐ་མར་འཕེལ་ཞིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་
པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། འོ་ལར་དུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
བསྐྱེད་ཞིང་འོ་ལ་མར་འཕེལ་བ་འོ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད། འོ་ལ་དང་། གཞན་
ཡང་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་དོགས་པའམ་འཇིགས་འོ་ལ་སེལ་ཞིང་འོ་ལ་རིག་འདོད་སྟེད་ལྟ་
བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་པོ་འོ་ལ་ཞི་པོ་ནམས་ལས་སྟོན་འོ་ལ་དང་། དད་པ་བདེ་
ལེགས་འོ་སྦྱུ་གསུམ་གྱི་གྲོང་བྱེར་མཆོན་བྱེད་འོ་དམ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པ་འོ་དང་། དད་པ་

འབྲེལ་མ་དང་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འབྲེལ་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་འབྲེལ་
པ་དང་། རང་ཉིད་ལྷག་པར་འདོད་པའི་ང་རྒྱལ་སྤོང་ཞིང་དམ་པ་འབྲེལ་ཞུས་པས་
འབྲེལ་འདུད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་འབྲེལ་པར་སྦྱར་བའོ། དད་པ་འབྲེལ་མགས་པའི་ནོར་གྱི་འཛོམས་
དང་གཉེར་གྱི་འཛོམས་དང་འབྲེལ་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་པའི་འཛོམས་འབྲེལ་དང་། ལག་པ་
བཞིན་དུ་དགེ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྤྱད་འབྲེལ་པའི་རྩ་བ་འབྲེལ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཆོས་བཅུ་པ་
ལས་ཀྱང་། འབྲེལ་ཐབས་གང་གིས་འདྲེན་པ་འབྲེལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ངེས་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འབྲེལ་
འམ་འགྲོ་བ་ལ། དད་པ་འབྲེལ་འདི་ཐེག་འབྲེལ་པའམ་བཞོན་པའི་འཛོམས་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་རྒྱ་མཚན་
དེ་འབྲེལ་གྱི་མི་སྤྱོད་འབྲེལ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པའི་མིས་འབྲེལ་པ་ལ་བཞིན་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་སྦྱེ་བས། དད་འབྲེལ་པས་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་པར་འབྲེལ་བྱ་རིགས་
ཏེ། མ་དད་པའམ་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡི་མི་དག་ལ། འདིག་རྟོན་འབྲེལ་ལས་འདས་མ་འདས་
ཀྱི་དཀར་པོ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཡང་འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་མི་སྦྱེ་སྦྱེ། འབྲེལ་བའི་ན་ས་
བོན་མེ་ཡིས་ཆོག་པ་ལ། ལྷ་གྱ་སྟོན་པོ་མི་འབྱུང་བ་ཇི་འབྲེལ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། སྦྱེ་ཡིན་
འབྲེལ་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱུ་ལྟར་འགྲོ་ལྷག་གི་སྟོན་ནས་དད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་
གསུངས་སོ། རྩོ་བོ་ལ། སྟོན་པས་བོད་ལ་སྟོན་སྤྱོད་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷད་
པར་ཅན་བཞེས་པ་མི་བདོག་ཞུས་པས། རྩོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྦྱོར་
རྒྱུ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ལ་བཞིན་ནས་སྦྱེ་བ་ལ་བྱེད་བོད་སྤྱོད་པ་ལ་ཐ་མལ་བའི་འདུ་
ཤེས་ལས་མེད་ག་ན་སྦྱེ་གསུང་བ་དང་། རྩོ་བོ་ལ། ཨ་ཉི་ཤ་གདམས་ངག་ཞུ་ཞེས་སྐད་ཆེན་
པོས་ཞུས་པ་ན། ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྩ་བ་ཏ་བཟང་པོ་བཟང་པོ་བདོག་སྟེ་མན་ངག་བྱ་བ་དད་པ་
ཡིན་དད་པ་དད་པ་འབྲེལ་ཞེས་ཐུགས་མ་རངས་པའི་ཆོག་གསུང་པ་ལྟར་དད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེའོ། འབྲེལ་ཉིས་པ་དད་པ་ངོས་འདོན་པ་ནི་དེ་ལ་སྦྱར་དགོན་འཛོམས་དང་ལས་འབྲས་
དང་བདེན་བཞི་ལ་དད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་དད་པའོ། འབྲེལ་སྤྱོད་པ་
སྤྱོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་ཇི་ལྟར་བཟོ་བ་ནི།
ལག་ན་དོ་རྩོ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུ་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་འབྲེལ་བོས་ནས་སྤྱོད་

དཔོན་ལ་སློབ་མས་རི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ལ་རི་ལྟར་
དེ་བཞིན་དུའོ། **སློབ་པོ་མ་**དེ་ཡི་སེམས་ནི་དེ་ལྟ་ན། ཉག་ཏུ་དགོ་བ་སྦྱོར་བར་འགྱུར། **པོ་**
དགོ་བ་རི་ལྟ་བུ་བསྦྱེད་ན། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། རམ་པར་བྱེད་པའི་སངས་
རྒྱས་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུའང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་
བསྦྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་འདུལ་བ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་
དོན་ནི་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་དེ་ལ་སྟོན་རྟོག་པའི་སྟོ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཡོན་
ཏན་སེམས་པའི་སྟོ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྒྲ་མ་ལའང་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོན་རྟོག་པ་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་འདོར་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྟོག་པའི་སྟོ་སྦྱང་བའོ། **པོ་བཞི་པ་སྟོན་རྟོག་གི་ཉེས་པ་ནི།**
དེ་ཡང་རྒྱད་དེ་ལས། **སློབ་པོ་མས་སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་པོ་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་**
བབྱང་པོ་ཞིང་། སྟོན་ནི་པོ་ཅུང་ཟད་སྒྲུང་ཡང་རང་གི་སྒྲུང་བ་མ་དག་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་
བསམས་ནས་ནམ་ནམ་ཡང་པོ་སྟོན་སྟོན་ཆེད་དུ་བབྱང་པོ་བར་མི་བྱ། **པོ་སྟེ།** དེའི་རྒྱ་མཆན་
སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་པོ་སེམས་ལ་བབྱང་ན་**སློབ་པོ་མས་**དངོས་གྲུབ་འཕྲོ་པོ་ཅིང་། སྟོན་
རྣམས་བབྱང་ན་དངོས་པོ་གྲུབ་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པོ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་མ་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་དོས་ནས་
བརྟགས་ན་རང་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཤམ་སུ་འགྱུར་ལ། སྟོན་ཤས་ཆེ་བ་ལའང་སྟོན་གྱི་དོས་
ནས་མ་བརྟགས་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་དོས་ནས་དད་པ་སྦྱངས་ན་རང་ལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་
བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་ན་སྟོན་ཆེ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་དོས་
ནས་རྟོག་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ་སྟོང་སེམས་མང་དུ་བྱས་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། **པོ་**
ལྟ་པ་སྟོན་སྟེ་མ་རྒྱལ་ནི་གལ་ཏེ་བག་མེད་པའམ་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་
རྟོག་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་ནའང་བཤགས་བསྐྱམས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་
མཐུ་རྒྱུ་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྒྱལ་ཁྱིམས་སམ་མང་དུ་ཐོས་པའམ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོས་དེའི་ཕྱོགས་བབྱང་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་གོམས་པ་ན་སྟོན་ཐན་སྟན་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་སྟོས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་འཇིན་པས་

དད་པ་ལ་གཤམ་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་མི་འདྲི་པའི་སྒྲིགས་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་
 ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་སྒྲིན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བྱུགས་དྲག་པས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བྱེད་
 གིས་གཞོན་པ་དང་ཡང་རང་ལ་སྒྲིན་མང་པོ་མཐོང་ཡང་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་
 བའི་སྒྲོ་བྱུགས་དྲག་ན་དེས་སྒྲིན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བྱེད་གིས་གཞོན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
 རྩོམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དབུ་མ་འཛིན་ཅིང་གསེར་སྒྲིང་པ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅམ་ནམ་བདེན་འཛིན་
 པས་ལྟ་བའི་སྒྲོ་ནས་མཆོག་དཔལ་ཡོད་ཀྱང་། ^{ཁྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲིན་རྟོགས་མི་མཛད་པར་}
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྒྱི་དང་། ^{ཁྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲིན་རྟོགས་མི་མཛད་པར་}
 གསེར་སྒྲིང་པ་ལ་རང་དང་འདྲ་བའི་སྒྲོ་བ་མ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་རྩོམ་ཆེན་པོ་ རྒྱ་ན་གྱི་མི་
 གྲ། རྒྱ་གྱི་རྒྱ། རྒྱ་གྱི་པ་དང་བཞི་ལས། རྒྱ་གྱི་པ་ལ་གསུམ་པོས་ཀྱང་ཆོས་གསན་ཅིང་། རྒྱ་
 པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཆེན་པོ་ལ་མང་ནོ། །^{ཁྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲིན་རྟོགས་}
 མི་རྩང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་སེམས་ཤིང་སྒྲིན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟག་མི་ཉན་པ་ནི་
 ཚུལ་འཆལ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅམ་ཉན་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱད་པར་མེད་
 པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་ལས། སྒྲོ་བ་བསྟེན་ན་དགེ་བ་འཕེལ་ཞིང་མི་དགེ་བ་
 འབྱིབ་པར་རྟོགས་པས་མཁན་པོ་ཐོས་པ་ཆེ་བའམ་རྒྱུད་བའམ་ཤེས་པའམ་མི་ཤེས་པའམ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལའང་སྒྲིན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །
^{ཁྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲིན་རྟོགས་} རྩོམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དབུ་མ་འཛིན་ཅིང་གསེར་སྒྲིང་པ་ལྟ་བུ་སེམས་
 ཅམ་ནམ་བདེན་འཛིན་པར་དགའ་བར་བྱའོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ནམས་ལ་ཞེས་དང་རིམ་གྱི་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་མ་རྟོགས་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཉན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་ནི་སྤོང་
 བར་འགྱུར་སྟམ་སྟེ་དགའ་བ་དང་རངས་པ་འཕྲོག་ཅིང་། ^{ཁྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲིན་རྟོགས་} རྩོམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་
 འཆལ་སོགས་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུས་དགོས་ན་རང་ཡང་མཐོང་གཅིག་ཏུ་དེ་དང་མཐུན་
 པར་སྒྲིན་དམ་སྟམ་ན་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲིན་ལ་མི་
 དགེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྒྲིན་དོ། །ཞེས་དང་། དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། ཁྱིམ་

བདག་པོ་ཅེས་བོས་ནས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་གདམས་ངག་གི་ལུང་ལོད་པ་དང་པོ་སྒྲོག་པ་ལ་ཏོན་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་པོ་བརྗོད་བྱ་སྦྱོར་པ་དང་ཚུལ་སྤྲོས་དང་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་ཡང་པོ་གང་ཟག་སུ་ལས་པོ་ཉན་འདོད་སྟོབ་འདོད་ཀྱིས་མཉན་ཏམ་ལུང་མཐོན་སམ་གླངས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་ཅི་པོ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཆོས་ཀྱིས་ཏེ་ཆོས་རྒྱ་པོ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་གྲས་པར་བྱའོ། མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་བསྟན་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་གལ་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་གཡོ་མེད་པར་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་གྱི་དང་བསྟན་བཀྱར་བྱས་ཀྱང་། བྱིམ་བདག་ཅེས་བོས་པོ་ནས་དེས་ཀྱང་དུང་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་དུ་གྲས་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོགས་པོ་སུ་བཅད་པ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པར་མཆོད་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་དེ་པོ་ལས་ལྟན་བྱང་བར་རྟེན་སོགས་ཀྱི་གྲས་པ་པོ་བྱས་པས་སྟོབ་པོ་དཔོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་དུ་གྲས་པར་བྱ་བ་མི་རྒྱུགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པོ་གྲས་པར་བྱ་བ་མི་རྒྱུགས་པའི་དོན་ནི་བརྗོད་བྱ་སྦྱོར་པའི་ཆོག་བཞི་པ་ཞིག་གང་ལས་ཐོས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཆོག་འབྱུང་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པར་རྟེན་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེ་བའི་འཆོག་ཆས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་བཀྱར་བྱས་ཀྱང་དེའི་དྲིན་ལན་མི་འཁོར་ཏེ། ཡོངས་སྟོད་ནི་མཛད་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱིས་ཐུང་ངན་ལས་འདས་པ་ཟད་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི། ཆོས་བརྒྱུ་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་ནི། བདག་ལྟན་རིང་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལྟན་རིང་དུ་གཉི་ཟུག་གིས་བསྐྱིབས་ཤིང་གཉིད་ལོག་པའི་སད་བྱེད་དང་། བདག་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་བྱིང་པའི་འབྲིན་བྱེད་དང་། བདག་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལམ་བཟང་

པོ་སྟོན་བྱེད་དང་། བདག་སྲིད་པའི་བཙུན་རར་བཅིངས་པ་འགྲོལ་བྱེད་དང་། བདག་ལུག་
 རིང་པོར་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སྟོན་པ་དང་། བདག་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མེས་
 ཀྱན་ཏུ་འབར་བ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆར་སྲིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་པ་དང་། སྟོང་
 པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། གཞོན་ལྷ་ལོ་ར་བཟང་དགེ་འཕེལ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཀའ་འདོད་
 རྒྱུ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་འཕྲོགས་ཏེ་ཏུ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟུར་རོ། ཀྱང་རྒྱུ་
 རྒྱུ་ཡིན་པས་ཏུ་བར་བྱེད་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ངན་སོང་ཐམས་
 ཅད་ལས་སྟོབ་པའོ། དེ་འཕེལ་བའི་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་གིས་ཆོས་
 མཉམ་པ་ཉིད་འཕེལ་བའི་སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། འཕེལ་བའི་རིས་དང་ཐར་
 པའི་ལམ་བདེ་བ་དང་འཕེལ་བའི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་སོགས་ལམ་མི་བདེ་བ་སྟོན་པའོ། ཀྱན་
 ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོང་པ་ནི་རྒྱ་འཕེལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བཟང་བས་
 འདོམས་པའོ། ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་གྲོང་གྲེས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པའོ། ཐམས་ཅད་མཆོད་
 པའི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བའོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འདུག་པའོ། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་
 བྱའི་རྒྱ་མཚོར་སྟོན་པའོ། འཕགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བདེ་འཕེལ་ཅན་བྱའི་
 རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་བྱེད་པ་སྟོན་པའོ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་
 བདག་གི་རྒྱ་འཕེལ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་བྱེད་
 པའོ་ཞེས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་ཏུ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་སྐྱར་ལ་མདུན་ཏུ་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ངག་ཏུ་ཆོག་དེ་རྣམས་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་དེ་དག་
 གི་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཡན་པར་བྱའོ། མདོ་སྡེ་མ་ལའང་ཆོག་དེ་ལྟར་སྐྱར་རོ། ཀྱང་ལྟར་ཡང་
 སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་དགེ་འཕེལ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་སྐྱེ་བ། འཕེལ་
 སྐྱེར་རྣམ་བུ་གི་ཆོས་ཀྱན་འཕེལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྟོན་བྱེད་དེ། འཕེལ་བར་ཏུ་བྱང་
 རྒྱུ་མེས་དཔའི་སྟོང་ལམ་ཡོངས་འཕེལ་སྟོན་པ། ཡིན་ཞེས་སེམས་འཕེལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 བསམས་ནས་འདིར་འོངས་སོ། འཕེལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་དག་འཕེལ་བཤད་

པའི་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོད་པ་ནམས་སྒར་མེད་གསར་དུ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་མ་ལྟ་
བྱ། །ཡོན་ཏན་འོ་མ་ལྷན་པས་འོ་སྒར་ཡོད་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་མ་མ་འདྲ་འོ་
བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་འོ་ཀྱི་ཡན་ལག་འོ་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་འོ་བྱེད་པས་མ་
ལྟ་བུ་ཡིན་འོ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་འོ་བའི་བཤེས་འོ་གཉིན་འདི་དག་འོ་བདག་
གི་གཞོད་པ་ནམ་པར་བསྒྲགས་འོ་པར་བྱེད་པས་གྲོགས་ལྟ་བུ། །ཀླུ་མེད་འོ་ནད་ལས། ཐར་
འོ་བར་བྱེད་འོ་པས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འོ་དམ་ཚོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཆར་འབབས་འོ་པས་
ལྟ་འོ་ཡི་དབང་འོ་པོ་བརྒྱུ་བྱེད་འོ་དང་འདྲ་འོ་བ་དང་། །སྒྲུ་འོ་བ་ཉ་འོ་གང་བ་ལྟ་བུར་
དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱིས་འོ་ཀྱུན་ནས་རྒྱས་པ་འོ་དང་། །ཞི་བ་འོ་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་
གྲོང་རྒྱུར་དུ་འགོ་བའི་བྱོགས་ཀྱི་འོ་ལམ་གསལ་བར་སྟོན་འོ་པས་ཉི་མ་གསལ་བ་འོ་དང་
འདྲ་འོ་བ་དང་། །ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་འདི་བདག་དག་དང་གྲགས་ཉེ་འོ་གཉིན་
ལ་ཆགས་འོ་སྒྲུང་གིས་སེམས་གཡོང་བ་ལས་སྟོབ་པས་རི་བོ་འོ་དང་འདྲ་བ་སྟེ། །སྟོབ་
འོ་ལྷགས་ནི་དཔེར་ན་ཤིང་བལ་རྒྱུང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་དེ་རི་ཆེན་པོའི་
བྱ་སྐྱབས་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་དང་ལྡན་ན་མི་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཀྱི་
དྲིན་ཀྱིས་ཆགས་སྒྲུང་ལས་སྟོབ་པའོ། །རྒྱ་མཚོ་འོ་རྒྱུང་སོགས་རྩེ་ཟད་ཀྱིས་གཡོ་མི་
རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་འོ་སྐྱེན་ཀྱིས་རྩེ་ཟད་ཀྱང་མི་འཁྲུགས་འོ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་འོ་
དང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་ཀྱི་ཅ་རྒྱབས་འཁྲུགས་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་རྒྱུང་དུ་མི་རྒྱུང་བར་ཡོངས་
སུ་སྐྱོང་འོ་བ་དང་འོ་པ་རོལ་དུ་སྟོལ་བར་བྱེད་པས་མཉན་པ་འོ་དང་འདྲ་བ་ཞེས། །འོ་
བྱ་བའི་བར་སྒར་བཤད་པ་དེ་འདྲ་འོ་བསམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་འོ་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཉེ་
གཞོན་ཅུ་ཞེས་བཟང་འོ་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཀྱི་རྩེ་འདིར་འོངས་སོ། །ཞེས་
འོ་དང་། །ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྟེ་ཐེག་འོ་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་འདི་
བདག་གི་འོ་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོབ་སྐྱེད་པར་འོ་བྱེད་པ་དང་། །དེར་
མ་ཟད་སངས་རྒྱས་སྐས་པོ་འོ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་འདི་བདག་གི་རྒྱད་ལ་འབྲས་བུ་
སྐྱེན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སྐྱེད་འོ་པར་བྱེད་པའང་འོ་ཡིན་པས། །འདི་དག་བདག་གི་འོ་

དགེ་བའི་བཤེས་པའི་གཉེན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས། དེ་ལྟར་པོ་བསམ་པའི་དགེ་བའི་སེམས་གྱིས་པོ་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱང་འདིར་འོངས་སོ། པོ་ཞེས་དང་། ཡང་འདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་ཏེ་པོ་སེམས་ཅན་འཇིགས་པ་ལས་སྟོབ་པས་དཔའ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། པོ་དཔེར་ན་མི་སྟོབས་རྒྱུ་བས་ཁས་བྲག་ལ་རྩེ་བོ་ཁྱུས་པ་བཞིན་ནོ། ཡང་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ནས་ནོར་བུ་ལེན་པ་ལ་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ནོར་བུ་ལེན་པའི་དེད་དཔོན་མགོན་མེད་པོ་པའི་མགོན་དང་སྐྱབས་མེད་པོ་པའི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་དག་བདག་ལ་བདེ་བའི་ཡོ་པོ་བྱད་སྟོབ་པོ་པའི་མིག་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། པོ་རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲ་བ་བསམ་པོ་པའི་སེམས་གྱིས་པོ་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དགེ་པོ་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད། ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་གྱིས་ཀྱང་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་པོ་འདྲ་བའི་སེམས་གྱིས་ཁོ་བོ་འདིར་འོངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་ནོར་བཟང་ནི་རང་ལ་འདོན་པ་བསྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་པོ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་དགོས་པ་ནི། སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། པོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་སྐྱབས་འདིར་མང་པོ་དུ་སྟོན་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། ཏེ་མི་པོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་མདོར་བསྟུན་སྐྱ་མའི་པོ་བྱགས་དཔྱེས་པོ་པར་བྱེད་པའི་པོ་ཐབས་གང་ཡིན་པོ་པ་དེ་རྣམས་བྱ་པོ་ཞིང་། བྱགས་མི་མཉེས་པོ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་པོ་བ་ཀྱན་སྟོང་བའི་པོ་ཚུལ་ནི། གང་པོ་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ལ་འབད་དེ་སྟོན་ཞིབ་པོ་དུ་བརྟགས། ཁན་པོ་སྤང་དོར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྦྱིར་བཏང་ཡིན་གྱི་བརྒྱལ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བས་བྱགས་དཔྱེས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྦྱབ་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་པ་ཡིས་ནི་མི་རྒྱས་ན། མི་རྒྱས་དེ་ལ་ཆོག་གི་སྦྱངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་སྤྱབ་པོ་ཐམས་ཅད་རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་པོ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་རྩེས་པོ་སུ་འབྲང་པ་པོ་ཡིན་ཞེས། རྩི་རྩེ་

འཇིག་པ་འབྱོར་ལྟེ་འཆང་ཉིད་ཀྱིས་འབྱོར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར། གསུང་བར། བཤེས་ནས་
འབྱོར་ལྟེ་འཆང་སྒྲིབ་དག་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྒྲོ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲ་མའི་
འབྱོར་གསུངས་ཡོངས་སུ་མཉེས་འབྱོར་ཐམས་ལ་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་འབད་པར་བྱ་བའོ། བཤེས་
གསུངས་པར་ལྟར། མདོར་བསྟན་ན་མཉེས་པ་བསྟན་པ་དང་མི་མཉེས་པ་སྟོང་བ་ལ་འབད་
པར་བྱེད་པའོ། འབྱོར་གཉིས་པ་མཉེས་པའི་སྒྲོ་གསུམ་མདོར་བཤད་པ་ནི་མཉེས་པ་བསྟན་པ་
ནི་སྒྲོ་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དབུལ་བ་དང་ལུས་ངག་གིས་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་བཀའ་བཞེན་
ཏུ་བསྟན་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། འབྱོར་གདན་སྟོབ་པ་དང་མདོར་ཏུ་ལྷང་བའི་
བཀྱར་སྟེ་འབྱོར་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཟའ་བཏུང་སོགས་འབུལ་བའི་རྟེན་པ་དག་དང་འབྱོར་
མཉེ་རིམ་བྱིས་སོགས་ཀྱི་རིམ་གྱོད་དང་། འབྱོར་ཚུལ་བཞེན་བསྟན་པའི་འབྱོར་མཆོད་པའི་སྒྲོ་ནས་
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། བཤེས་དང་། བརྟན་པ་སྟེ་འབྱོར་བྱེད་ཚུལ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་མས་
རི་སྐད་བསྟན་པ་འབྱོར་བསྟན་པ་དེས། འབྱོར་མ་དེ་ཡི་སེམས་ནི་ཡང་དག་མཁུ་བར་
བྱེད། བཤེས་གསུངས་སོ། འབྱོར་གསུམ་པ་དེ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དེ་ལ་
དང་པོ་འབྱོར་ཟིང་འབུལ་བ་ནི། ལྷ་བཅུ་པ་ལས། སྟོབ་འབྱོར་རང་གི་དམ་ཆོག་སྟོབ་
དཔོན་འབྱོར་བཟུར་རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་གནང་བའི་གསུམ་ལྟན་ལྟ་བུ་ནི། འཇིག་འབྱོར་
རྟེན་ན་སྒྲིབ་འབྱོར་མིན་འབྱོར་ཐམས་པའི་བྱ་དང་རྒྱང་མ་དང་། དེར་འབྱོར་ཟིང་རང་
ཉིད་འབྱོར་གྱི་སྟོག་གིས་ཀྱང་འབྱོར་རྒྱལ་འབྱོར་བསྟེན་ཅིང་འབྱོར་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་འབྱོར་གོས་
ན། དེ་དག་འབྱོར་ལས་གཞན་པའི་མོར་དང་ཡོངས་སྒྲིབ་འབྱོར་ཏུ་འཇིག་ཅིང་འདོར་དགོས་
པའི་གཡོ་བས་འབྱོར་བསྟེན་བཀྱར་བལྟ་སྟོབ་འབྱོར་ཅི་འབྱོར་གོས། བཤེས་དང་། དེ་འབྱོར་
ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་སྒྲ་མ་དེ་འབྱོར་བྱིན་འབྱོར་ཐམས་སུ་བས་བྱོགས་བཅུད་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། རྟག་ཏུ་སྟེན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། དེ་འབྱོར་མ་སོ་སོ་སྟེ་པོ་ཐམས་ལ་
བ་ཡིན་ཡང་སྟོབ་མས་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟས་ནས་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེའི་བ་
སྟེན་ཁུང་བུར་ཞུགས་ནས་མཆོད་པ་ལེན་པར་གསུངས་པའི་བྱིས། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་རིམ་ལྷ་
ལས་ཀྱང་། ཏུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་མཆོད་པས། སྒྲ་མའི་བ་སྟེན་གཅིག་མཆོད་ལྟག་བཤེས་

གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོས་ནས་མཆོད་པ་སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་འཛོལ་ཁྱད་། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་ངོས་པ་མེད་ལ། སྤུལ་མཆོད་པ་སྤུལ་ན། སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཅམ་ཏུ་མ་ཟད་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གིས་མཛད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཐོབ་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྤུལ་མ་ལ་སྤུལ་བ་དེས་ཅིར་འགྱུར་སྟམ་ན་དེ་འབྲེལ་སྤུལ་འབྲེལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་གས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་ཆོགས་འབྲེལ་གཉིས་རྒྱུ་ལས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་འབམ་ཡིན་ལ། ཆོགས་གཞིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་བ་ནས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་སྟེ་འབྲེལ་ཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སངས་རྒྱུ་རབ་ཏུ་ཐོབ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་ལག་སོར་བའི་ཞལ་ནས། བཟང་སོ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་ངན་པ་འབྱུལ་ན་དམ་ཆོག་ཉམས་ཏེ་སྤུལ་དེ་ལ་དགུས་པའམ་ངན་པ་ལས་མེད་ན་ཉེས་པ་མེད་གསུང་ངོ། །ལྷ་བཙུ་པ་ལས་ཀྱང་། མི་ཟད་དེ་ཉིད་སངས་འབྲེལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཁྱུང་ཟད་འབྲེལ་པར་གྱི་ཡིད་འབྲེལ་འོང་འབྲེལ་གང་དང་གང་། ཡོད་འབྲེལ་དེ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་ཏུ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་པ་ཉིད། འབྲེལ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་སྤུལ་མར་དབྱུལ་འབྲེལ་ཏེ། གང་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་དང་དམན་པ་ནས་མི་འབྱུལ་བའོ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ། །དེ་ཡང་སྤོབ་མའི་ངོས་ནས་ཆོགས་བསག་པའི་འབྲེལ་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྤུལ་མའི་ངོས་ནས་དེ་ལ་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཤར་བའི་ཞལ་ནས། སྤུལ་པས་མཉེས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་ཁྱུང་ཟད་ཅམ་ལའང་མི་བལྟ་བ་ཞིག་ལ་སྤུལ་མ་ཟེར་བ་ཡིན་དེ་ལས་ཐོག་པས་རྣམ་ཐོལ་བསྤུལ་པའི་སྤུལ་མ་མི་འོང་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བསྟེན་བཀུར་ནི་ཁྱུས་བསྟེན་མཉེ་རིལ་བྱིས་དང་བསྟེན་གཡོག་སོགས་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བཞིན་སྤུལ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་སོ་སྤྱིར་བཏང་ནི། ཇི་ལྟར་གདམས་པ་ལས་དགེ་འབྲེལ་བའི་བཞེས་གཉེན་སོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། ང་ཡི་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱ་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་རྟོགས་པའམ་གཉེན་སོ་ཐོབ་ལ། འབྲིང་གྲུབ་མཐའ་འདྲིན་ལ། ཐ་མ་མི་ཁྱུང་བ་ལ་འདྲིན་ན། མི་འགལ་བར་

བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཙ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་པའི་རབས་ལས། རྟོན་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཏུ་
འཁྲུངས་སྐབས་ཤིག་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛའ་བོ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་འབངས་དང་བཅས་པ་
ཆང་ལ་བག་མེད་ཏུ་སྦྱོད་པ་གཟིགས་པས་དེའི་དོན་ཏུ་ཆངས་པའི་གཟུགས་ཆང་གི་བྱམ་
པ་ལག་ན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཏུ་སྦྱལ་ཏེ་ཁོང་འཁོར་བཅས་ཆང་གི་གཏམ་སྣ་ཆོགས་སྦྱང་པའི་
མཐུན་ཏུ་བྱོན་ནས། བྱིད་ཅག་བྱམ་པ་འདི་ཉི་ལྟ་བུ་འདོད་དམ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་
བྱམ་པ་འདི་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་འདི་བ་ལ་འདི་ན་འདི་བྱི་གཉིས་ཀ་ཆུག་བྱེད་ཀྱི་ཆང་ཡོད་
དོ་ཞེས་ཆང་གི་ཉེས་པ་མང་བོ་གསུངས་པས་ཁོང་ནམས་ཀྱིས་ཆང་གི་སྦྱོན་རིག་པས་ཆང་
འཁྲུང་བ་ལས་སློ་ལོག་ནས། དེའི་སན་ལན་ཏུ་ཡུལ་གྱ་སོགས་མཆོད་པ་མང་བོ་སྐུལ་བ་ན་
བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་དེ་དག་མ་སྦངས་པར། བྱིད་ཅག་སན་ལན་བྱེད་ན་འདི་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
གསུངས་པ། པོ་མར་ལ་སན་པོ་བཏགས་པའི་པོ་རྒྱུན་ལན་ཏུ་པོ་རྒྱུར་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བའི་
པོ་མཆོག་ནི། རྒྱུ་པོ་ལྟར་བསྒོ་བའི་ཆོག་པོ་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་པོ་ཏུ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། པོ་གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་
ནི་གལ་ཏེ་སྒྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་ན་སྒྲ་མ་དེ་བསྟེན་ན་མི་རིགས་པའི་ལམ་
ཏུ་འཁྲིད་པ་དང་སྒྲུ་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་བྱའམ་
ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། པོ་མཁན་པོས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྦྱ་ན་བསྒྲག་པར་
བྱའོ། ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་སྦྱིན་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་
ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྦྱོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་བསྒོ་བ་ལ་མི་ཉན་དགོས་
སོ། མི་རིགས་པ་ལ་མི་འདུག་པ་ནི་རྒྱུ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ན་གསལ་བར་ཡོད་དོ། རྟོན་
པོ་བ་བྲམ་ཟེའི་བྱིར་འཁྲུངས་པ་ན། དེའི་སྦོབ་དཔོན་གྱིས་སྦོབ་མ་ནམས་ཀྱི་ཉམས་སད་
པའི་བྱིར། བྲམ་ཟེ་རྒྱུ་ཆེ་རྒྱ་བ་ཆོས་སུ་བཤད། ཅེས་སོགས་སྒྲས་པས། གཞན་གྱིས་ཁས་
སྦངས་པ་ན་འདིས་དང་ཏུ་མ་སྦངས་པར། ལྟ་དབང་བྱིར་ཡང་ངོ་ཆ་བོར་ནས་ནི། ཡིད་
ལ་ཆོས་དང་འགལ་བར་བྱེད་པ་ལས། ཁྱོ་མའི་སྦོད་ཐོགས་གོས་ངན་གྱོན་ནས་ནི། དེ་གྲ་
ཡི་བྱིམ་ནས་འབྱོར་པ་སྦོང་ཡང་སྒྲ། ཞེས་སོགས་སྒྲས་པས་བྲམ་ཟེའི་སྦོབ་དཔོན་རབ་ཏུ་

དགའ་བར་གསུངས་པ་དེའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཤེས་པའི་གཉེན་
 དེ་ལ་མི་གྲས་པ་དང་བརྟན་པ་དང་སྒྲོན་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་བས། སྒྲ་མ་ལུ་བརྩུ་བ་ལས།
 བོ་སྒྲ་མའི་གསུང་དེ་རིགས་པ་ཡིས་ནི་བོ་ཉེ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་
 མི་རུས་ན། བོ་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་བོ་འངས་པོའི་ཆོག་གི་སྒོ་བོ་ནས་
 སྐྱར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་སྐྱར་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་མི་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །བོ་བཞི་
 པ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོ་བོ་ན་
 ཡང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྒྲ་བོ་མ་དེ་བོ་ཡི་ཆོས་བོ་ཀྱི་བཤོ་སྐལ་ལ་བོ་འོངས་སྟོན་བོ་
 པས་རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་བོ་དང་ལྡན་བོ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། བོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བོ་དེ་རབ་ཏུ་བསྟེན་བོ་པར་བྱེད་བོ་པ་ཡིན་གྱི་ཟང་ཟིང་གི་བོ་བཤོ་སྐལ་ལ་འོངས་སྟོན་
 པས་ནོར་དང་ལྡན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བཤེས་གཉེན་དེ་བསྟེན་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བཤོ་སྐལ་ལ་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། པོ་ཏྟ་བའི་ཞལ་ནས། ཀུན་དགའ་པོ་སྟོན་
 པའི་ཞམ་རིང་དུ་བསྐྱོས་པའི་ཆོ་སྟོན་པས་མི་གསོལ་བའི་ན་བཟའ་འཆང་དུ་མི་འདུག་པ་
 དང་སྟོན་པའི་བཤོས་ལྷག་མི་འཆལ་བ་བོ་ཉེ་མི་ཞུ་བ་དང་དུས་ངས་བོ་པ་མེད་པར་བོ་
 བམ་འདོད་པར་སྟོན་པའི་སྐུན་སྒར་འགྲོར་གནང་ན་སྟོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དོ་ཞེས་
 གཅིགས་པ་བཟུང་བ་དེ་མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཅིར་
 ཡང་མི་བཅི་བར་ཇ་སུན་རེའི་མཐོ་དམན་ལ་ཐུགས་ལ་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་
 བཅི་བ་དེ་ཐུགས་རུལ་བའི་རྟགས་ཡིན་གསུང་ངོ། །བོ་ལྷ་པ་དུས་རི་ཅམ་དུ་བསྟེན་པ་ནི།
 པོ་ཏྟ་བའི་ཞལ་ནས། ཁོང་བོ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་ཡིན་པས་སྒོ་བ་མ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 ཡོད་པའི་ཁ་ཅིག་གནང་བ་ཞུ་བ་ལ་འདི་གསུངས་ཏེ། ང་ལ་ཏ་སྒོ་བ་བོ་མ་རེ་རེ་བོ་ཚུར་
 བྱང་ན་ཁྱར་བསྟན། རེ་རེ་བོ་པར་སོང་ན་ཁྱར་བྱི་སྟེ་བོ་བྱེད་ལེགས་སུ་བསྟན་ན་མི་འོང་
 བས་ཉེ་རིང་རན་པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་བསྟེན་པའི་སན་ཡོན་བོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱི་སན་ཡོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་

དགྲེས་པ་དང་། འདི་ནི་དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རང་གི་ས་མ་ལ་གིན་ཏུ་གྲུས་པའི་བྱ་
དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཚུན་ཆད་དགྲེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཏུ་
སྐྱེས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་མོངས་པ་དང་བྱི་འོ་མར་ཁྱོད་བར་ངེས་པའི་
ལས་ངན་མ་བསགས་པར་གི་ནས་ངན་འགྱོར་མི་ལྟར་བ་དང་ཆོ་བའདི་ལ་ཁྱོད་བར་ངེས་
པའི་མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོད་འཇུག་གི་ལས་དང་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་འཇུག་གི་ལས་ངན་པ་དང་ཞེ་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འོ་དྲག་པོས་ཀྱང་སྤུབ་པར་དཀའ་བ་དང་། འོ་ལས་ཀྱི་
ནམ་པར་སྤྱིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆོ་སྤྱ་མའི་ལས་ཀྱིས་མའི་མངལ་ཏུ་
འཕངས་པ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱ་སྤུབ་ཟིན་མི་ལྡོག་པའི་དོན་འོ། །ལས་སྤངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་བྱན་པ་མི་འོ་ཉམས་པ་
དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ངེ་མཐོ་ངེ་མཐོར་འཇུག་ཞིང་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འཇུག་པར་འཇུག་བ་དང་། འོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་
ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བས་བསམ་སྦྱོར་དགེ་བ་ཐོབ་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་ཆོགས་
རྗེས་པར་འཇུག་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤོང་པོ་བཏོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་ངན་འགྱོར་མི་ལྟར་
ངོ་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསམས་འོ་པ་ཏེ་སྤྱགས་རྗེས་དགོངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་
མངོན་པར་འཕགས་པ་ཡིན་འོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་བྱས་པའི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པར་སྦྱོད་པ་ཡིན་འོ། །དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤུབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་འོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྐྱེན་པ་ལ་ཁྱེགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྡན་འདས་ནམས་སྤྱགས་མཉེས་པར་འཇུག་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆོག་

དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉི་པར་
 འཇུག་རྟོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 རྣམས་ཉི་པར་འཇུག་རྟོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་དོན་
 ཐམས་ཅད་མཛོན་ཏུ་འཇུག་རྟོ། །འདི་འདྲེན་གྱི་ཆོག་དོན་སྟོན་ལ་སྦྱངས་ནས་གསུངས་པ་
 དེ་དག་གོ། །བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པས་ཆེ་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
 ཐུགས་རྗེས་འདིན་ཅིང་གང་དགོས་གྱི་ཆོས་གནང་། དགེ་བ་དེའི་འབྲས་བུས་འདི་ཕྱི་ཀྱན་
 ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་སོངས། དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐུགས་གྱིས་གཟུང་བ་
 དང་རང་གི་དད་པ་འདྲིམ་ན་བྱིན་རྒྱལས་ལྷུང་ཏུ་འཇུག། དད་པ་མེད་ན་ཐུགས་རྗེས་གཟུང་
 ཡང་བྱིན་རྒྱལས་མི་འབྱུང་། དད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེས་མ་གཟུང་ན་བྱིན་རྒྱལས་རྒྱང་
 ཡང་འབྱུང་ནི་འབྱུང་ཞེས་གོང་མ་དག་གསུང་ཞེས་པ་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པ་ལས་ཀྱང་རིགས་གྱི་བྱའམ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པས་སྒྲ་མ་ལ་འབྱོར་ཚུལ་
 བཞིན་ཏུ་བཞེན་པ་དང་འབྱོར་ཏུ་ཉི་པར་བསྟེན་པ་དང་འབྱོར་བྱེད་ཅིང་དང་ལུས་ངག་གི་
 བསྟེན་བཀུར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འབྱོར་ན་སྒྲ་འམ་ལས་དགེ་བའི་ཆོས་སོས་པ་འབྱོར་བཞེན་
 རྣམ་ཐོག་མར་བསམ་པ་དགེ་བ་འབྱུང་འབྱོར་དང་དེ་ལ་འབྱོར་བཞེན་ནས་སོས་འབྱོར་བསམ་
 སྟོན་གསུམ་དང་དགེ་སྤྱིག་ལ་འཇུག་སྟོན་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དགེ་བ་འབྱོར་བར་འཇུག་
 རྟོ། །འབྱོར་བསམ་སྦྱོར་དགེ་བ་དེས་འབྱོར་ཏུ་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་སྟོན་འབྱོར་གསུམ་དགེ་
 བར་འགོ་བའི་འབྱོར་སྦྱོད་དེས་དགེ་བའི་གྲོགས་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་སེམས་མཁྱེན་བར་བྱེད་
 དོ། །བཤེས་འབྱོར་གཉེན་བསྟེན་པ་དེ་ལས་འབྱོར་བདག་ཉིད་སྤྱིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་དགེ་
 བ་བྱེད་པས་བདག་གི་ཡིད་འབྱོར་དང་བར་མི་བྱེད་པ་དང་སྟན་འབྱོར་དང་གཞོན་འཆོ་
 མི་བྱེད་པས་གཞན་ལ་འབྱོར་གདུང་བར་འབྱོར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་འབྱོར་ལྟར་རང་ཉེས་པས་
 མ་གོས་ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱིག་རྒྱུན་ཏུ་ཡང་མི་འཇུག་བས་ན་བདག་དང་གཞན་གཉིས་འབྱོར་
 རྗེས་སུ་འབྱོར་བསྐྱུང་བར་འཇུག་ཞིང་དེ་ལྟར་བསྐྱུང་བས་ནི་འབྱོར་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་གྱི་ལམ་ཡོངས་འབྱོར་སྟོན་གསུངས་པར་བྱེད་ཅིང་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལམ་ངན་པར་ཁྱེད་གསུངས་

པའི་སེམས་ཅན་འོག་ཀྱི་ཆུ་མཆན་དེ་བས་
འོག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྒྲ་མ་ལ་བཞེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོག་ཀྱི་ས་ལས་ངན་ནམས་ཟད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་
པོར་སྤུལ་བ་བས་ཀྱང་ལྷག་པ་ནི་གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི། འོག་རང་
གིས་ངན་འགྲོའི་འོག་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཚུང་བའི་ལས་ནམས་ཆོ་འདི་ལ་འོག་སྤྱོད་ནས་
ལུས་སེམས་ལ་གཞོད་པ་འོག་ཆེན་པོར་མ་ཟད་ཕྱ་མོ་ཙམ་མམ་དངོས་འོག་སྤྱོད་བར་མ་
ཟད་མི་ལམ་དུ་ཚུང་བས་ཀྱང་ལས་དེའི་འོག་ནམ་སྤྱོད་ཚུར་འདྲོངས་ནས་ལས་འོག་ངན་སྤྱོད་
དུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་
ཆ་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་གྱི་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས།
དགེ་འོག་པའི་བཤེས་གཉེན་དེས་ཟིན་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ངན་འགྲོར་
འབྱམ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ནམས་ཆོ་འདིར་རིམས་ལ་སོགས་པའམ་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་
ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱུང་བས་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ་ཐ་ན་བརྒྱད་བཀག་གམ་མི་ལམ་
ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །འོག་བརྒྱད་བཀག་ནི་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་རང་ལ་
བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའམ་ཙམ་འདི་ཀྱུ་ཀ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། རྩ་མ་དག་སྟོབས་གྱིས་
རང་དབང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དུ་འདུག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འོག་བརྒྱད་བཀག་ནི་སྤྱོད་པའི་བྱེ་
བྱག་སྟེ། སྤྱོད་པ་ལ་སྐད་དོད་མང་བས་དོན་སོ་སོར་གོ་དགོས་པ་ནི། བ་རི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
སྟེ་དེ་ནི་ཡོངས་སྤུལ་པའི་དོན་ནོ། །ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་པའམ་བརྒྱད་པའམ་ཆར་བཅད་
པའོ། །མདོན་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲུང་བར། རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་འཕྲུང་བར་སྤྱོད་པ་དང་། འོག་
བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བ་དེས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་ཆ་
བ་བསྟེན་པ་སྤྱོད་པའམ་མཆོད་པ་འམ་བསྐྱེད་པ་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་སྤྱོད་གཅིག་
གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ནོ། །སྤྱོད་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ་དང་ལྷན་པའོ་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོག་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་པར་འབྱུལ་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འོག་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་འདི་ལས་

བྱང་བར་བལྟོལ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་**དི་པོ་ལྷར་བྱ་བ་པོ་དེ་ལྷར་སྒྲ་མ་ལ་པོ་བསྟེན་**
པ་དང་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པོ་གསུམ་པ་དམ་
པ་བསྟེན་ན་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བས་བསྟེན་དགོས་པ་ནི། རྣམས་རབས་ལས་
 གྱང་། **པོ་རྣམས་བྱ་དམ་པ་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་ནི་སྟོ་དང་པོ་ལྷན་པ་སྲས་**
 གྱང་པོ་རང་ལས་ཐག་མི་བསྐང་སྟེ། **པོ་གསུམ་པའམ་དུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དགེ་བ་སྟེ་རྣམས་**
པོ་བྱ་དམ་པ་དེ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །པོ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྣམས་བྱ་དམ་པ་དེ་དང་ཉེ་ན་པོ་
དམ་པ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་པོ་གྱི་རྩལ། པོ་རང་ལ་ཆེད་དུ་མ་བསྐྱོས་པར་ཡང་པོ་རམ་ངམ་
 ལྷགས་ཀྱིས་གོས་པར་འགྱུར་པོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། **པོ་འདི་རྒྱལ་སྲས་སྒྲ་བས་སྲ་**
ཏ་སའི་བྱ་ལ་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསུངས་པའི་ནང་གི་ཆོས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱལ་སྲས་དེས་བྲམ་ཟེ་ལ་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསན་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པའང་
འདིའོ། །པོ་ལྷན་བསྐང་ནས་འགྲོགས་པའི་ཆོང་བསྟེན་ཚུལ་ཉེས་ན་དི་ལྷར་འགྱུར་བ་
ནི། བོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། འོ་སྟོལ་སལ་པོ་ཆར་དུ་སྟོག་རྩལ་དུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ་སྟེ། དི་པོ་ལྷར་
ན་སྟོག་རྩལ་དུད་པས་སྤྱར་མ་འབྱར་འོང་གསེར་སྒྲམ་མི་འབྱར་བ་བཞིན་དུ་པོ་སྒྲ་མའམ་
གྲོགས་དམ་པ་དང་འགྲོགས་པའི་ཆོང་འགྲོགས་ལྷགས་མཤེས་ན་དགེ་བཤེས་དེའི་ཡོན་
ཏན་མི་འགོ་བར་ཆོད་པོ་ལྷན་དབང་གིས་སྒྲ་མ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འདེས། རྣམ་པ་ཀྱན་
ཏུ་རྟིག་པ་མེད་པ་ཡོད་མིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་བག་རེ་ཅམ་ཡོད་པོ་སྲིད་
པ་འགོས་ནས་འོང་བས་པོ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོགས་པོ་ལྷགས་ལུད་ལུད་བྱས་པས་མི་
འོང་གསུང་རོ། །ཞེས་པོ་པ་ནི་སྟོན་ཡོན་སོ་སོར་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྟོན་རང་ལ་མི་འགོ་
བ་དང་དེའི་སྟོན་སོག་ལྷ་སྤྱར་འདེབས་སོགས་མི་འོང་བར་བྱེད་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་
དད་པ་དང་དག་སྦྱང་སྦྱངས་རང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་པོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཆོ་འདི་ཕྱིར་སྤང་
 ཚུལ་ནི། བཤེས་གཉེན་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་ཆོ་འདིར་ནད་དང་གདོན་དུ་མས་
 གཙེ་བ་དང་བྱི་མར་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྦྱང་

བར་འཇུར་ཏེ། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་དག་སྟོབ་
དཔོན་ལ་བརྟམ་པར་བཅུད་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་རི་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་ཀྱི་ཕྱག་
ན་དོ་རྩེས་ཞུས་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱི་ལན་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ལག་ན་དོ་རྩེ། ཞེས་
བོས་ཀྱི་ནས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་རྫོགས་པར་བཤད་ན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱག་པར་
འཇུར་གྱི་ཀྱི་དེ་ཤོད་ཅིག་ཅས་དེ་སྐད་མ་སྤྲེལ་ཞིག ཀྱི་ཅེས་རྫོགས་པར་མི་གསུང་བ་དང་
དེ་ལྟ་ནའང་འདྲི་བ་བོད་འག་མི་གཙོག་པའི་ཕྱིར་གསང་བའི་བདག་པོ་ཞེས་ཀྱི་སྐྱར་ཡང་
བོས་ནས། རྫོགས་པར་མི་འཆད་དེ་འོན་ཀྱང་ཅུང་ཀྱི་ཟད་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ་ཡི། དཔའ་བོ་
ཀྱི་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཁྱེད་བསྐྱིམས་ཏེ་དེ་ཉོན་ཅིག ཀྱི་ཅེས་བསྐྱུལ་ནས། དེ་གང་ཞེ་ན་
སྐྱག་བསྐྱུལ་བར་མཆོམས་མེད་ཀྱི་པར་ཁྱོད་བའི་མནར་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་
པའི་ཀྱི། དཔུལ་བ་གང་དག་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ངས་བཤད་པ། བློ་སྟོབ་ཀྱི་
དཔོན་ལ་བརྟམ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བཟོད། ཅེས་ཀྱི་སྟོ། འོ་ན་དེར་
ཡུན་རི་ཙམ་གནས་དགོས་སྟམ་ན་གནས་དེར་ནི་ཀྱི་ཡུན་བསྐྱུལ་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སུ་
གནས་དགོས་སོ། ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟ་བུ་ན་སེམས་ཀྱི་ཅན་གང་གིས་ཀྱང་། རྣམ་ཀྱི་པ་
ཀྱན་ཏུ། ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་ཀྱི་དུས་ནམ་ཡང་བརྟམ་ཀྱི་པར་མི་བྱ། ཀྱི་ཅེས་སོ། ཞེས་
དང་། ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་སྟོང་ཀྱི་ནས་སྟོད་པ་དེ། ཡམས་ནི་རིམས་
ཀྱི་ནད་ལས་གཞན་པའི་འགོ་བའི་ནད་དང་མཛོ་དང་ཀྱི་ཡམས་རིམས་ལས་གཞན་པའི་
སྟོ་ཁྱག་སོགས་ཀྱི་ནད་རྣམས་དང་། ཀྱི་ལྟ་སྟུ་སོགས་གདོན་དང་ཉོན་ཀྱི་གཅིག་པ་སོགས་
གསོར་མི་རུང་བའི་རིམས་དང་ཀྱི་སྐྱར་བའི་དུག་རྣམས་ཀྱིས། ཀྱི་འཆི་རྒྱུན་བྱས་ནས།
ཆོངས་ཆེན་སྟོབ་ཀྱི་དཔོན་ལ་སྤྲད་པ་དེ་ནི་ཆོ་ཀྱི་འདིའི་སྟོག་དང་བྲལ་ནས་དུས་མ་ཡིན་
པར་འཆི་བར་འཇུར་ཀྱི་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྐྱུལ་གདུག་དང་། རྒྱ་དང་
མཁའ་འགོ་རྒྱན་པོ་དང་། ཀྱི་དོན་དང་ལོག་འདེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དམ་ཀྱི་ཉམས་དེ་
བསད་ནས་ནི་ཀྱི་བའི་འག་རྒྱ་ཡང་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་འགོ་ཀྱི་བར་འཇུར་རོ། རྒྱ་
མཆན་དེས་ན་སྟོ་ལྷན་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དག་གི་ནི། ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱན་

ཏུ་མེམས་དགྲུག་འབྲེལ་མི་བྱ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་འབྲེལ་མེམས་སྤང་དོར་ལ་ཚོངས་པས་དེ་འབྲེལ་ལྟར་
བྱས་འབྲེལ་ལྟར་ན། དེའི་འབྲེལ་བྱ་དཔུལ་བར་སྟེས་འབྲེལ་ནས་མེ་དང་འབྲུར་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་སྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་འཛེད་པར་འབྱུང་། འབྲེལ་དོར་ན་མནར་མེད་ལ་སྟགས་འབྲེལ་
འཛིགས་འབྲེལ་བྱ་བའི་དཔུལ་བ་ཡོད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་
འབྲེལ་དག་སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་སྟོད་པ་རྣམས། འབྲེལ་གནས་དེར་ནི་གནས་པར་ཡང་དག་འབྲེལ་
བཤད། ཅེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཤུའི་བས་མཛད་པའི་དབང་ནག་གི་དཀའ་འབྲེལ་བྱ་
བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་འདོད་སྟོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་ཆོག་མང་པོར་མ་ཟད་ཐ་ན་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་ཅུ་མཉན་པ་ལ་འབྲེལ་གང་ཟག་གང་གིས་སྤྲོ་མར་མི་འཛིན་པ། འབྲེལ་དེ་
ནི་བྱི་ཡི་སྟེ་གནས་འབྲེལ་མ་ཆད་པར་བརྒྱར་སྟེས་ནས། དེ་འབྲེལ་རྩིས་སྟེ་ཤ་ཅན་ཏེ་བཤན་
འབྲེལ་ལྟ་བུའི་རིགས་ངན་བྱ་སྟེ་བར་འབྱུང་། འབྲེལ་འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་མ་ལ་སྟོད་པ་
སྟགས་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ལྡན་དེ་ཀྱན་ནས་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེའི་སྟོང་བྱེད་དེའི་ཆ་ཤས་
བརྒྱ་དང་བྱས་གཅིག་ཏུ་གྱུབ། མ་རིག་པ་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་
པའི་བྱིའི་སྟེ་བ་དང་པོ་ནས་སྟེ་ཤ་ཅན་ཀྱི་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ལས་རྣམས་རིམ་
གྱིས་བསྟེད་པའི་ལས་དང་པོ་དེ་ལ་སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཅུ་བ་ནས་བྱིའི་སྟེ་སྟེད་དང་པོ་
གྲུབ་པ་ནས་དེའི་ཆ་ཤིའི་བར་འབྱུང་། དེ་བཞིན་བྱ་སྟེ་ཤ་ཅན་ཀྱི་བར་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཆེ་རེ་ལ་མ་རིག་པའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་འགགས་ཀྱང་མ་རིག་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཉིན་འབྲེལ་ཆར་
གཅིག་ལ་གཏོགས་པས་སྟེ་ཤ་ཅན་ཀྱི་བར་བྱ་མི་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་།
བདག་གི་སྤྲོ་མ་ནི་ལས་སྟེ་མ་སྟེ་མས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟེལ་བྱེད་བྱས་ནས་སྟེ་བ་དེ་
དག་གཞན་ཀྱི་བར་མ་ཆོད་པར་ལེན་པས་བྱས་པ་དེ། ལས་དེ་མཐུ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་མ་
རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་མང་པོ་བྱས་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པ་སྟགས་མིན་ལ། དེ་བཞིན་བྱ་བསྟེན་
བཅུ་སུ་མདོ་བྱངས་པ་ལས། དག་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྟེལ་ཀྱི་སྟོང་པོ་
ཅན་ཀྱི་མཆོད་ཉིན་ལ་མེམས་དང་བས་བྱག་འཆལ་བའི་ལས་ཀྱིས་གསེར་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་
ཐུག་གི་བར་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ངི་ཅུ་ལོན་པའི་རྩལ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་

བསྐྱར་བ་སྤྱོད་འགྱུར་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་ལས་དང་པོ་དེས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་ལུས་དང་པོ་དེ་འཕངས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྐྱལ་བྱེད་བྱས་ནས་ལུས་གཉིས་པ་དེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་
དེ་ནམས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ངེས་པར་ལེན་པས་བྱབ་པ་དེ་ལས་དེའི་
རྒྱས་པའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། ཡང་འདིའི་སྟེ་ཤ་ཅན་རིགས་ངན་ལ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
དེ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་བྱིའི་སྟེ་བ་ནམས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེའི་འཕངས་
འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་རང་གི་བྱས་མ་ཟ་བར་བྱེད་པས་སྟེ་ཤ་ཅན་ཏེ་
སྟག་ཆགས་སྟེག་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ལུས་དེ་དག་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
བསགས་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །སྐབས་གཞན་དུ་སྟེ་ཤ་ཅན་ཞེས་
པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་རངས་པ་ལས་ཤ་ཟ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་
གདོལ་པ་གཞུང་ལུགས་ལ་མི་བརྟེན་པ་རིགས་ངན་སྟེ་ཤ་ཅན་གྱི་རིགས་དང་། བཙོ་སྟག་
མཁན་དུ་ཡང་ཡང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་སྟེ་ཤ་ཅན་སྟེག་པ་རྩ་ཅན་ལ་བྱེད་པ་མི་རིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཤིག་ཉེས་པ་ཡོན་ཏན་མི་ཐོབ་ཅིང་སྤར་ཡོད་ཉམས་པ་ནི་གཞན་
ཡང་ཡོན་ཏན་ཤིག་མ་སྟེས་པ་ནམས་ཤིག་གསར་དུ་མི་སྟེ་ཞིང་ཤིག་སྟེས་ཤིག་ཟེན་པ་
ནམས་ཀྱང་ཉམས་ནས་འགྲོ་སྟེ་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས།
གལ་ཏེ་ཤིག་རང་གི་ཆོས་ཐོས་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་ན་སྟོབ་མ་དེས་སྒྲ་ཤིག་མ་དེ་ལ་གཞོད་ཤིག་པར་
འདོད་པའི་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་སམ་ཁོང་ཤིག་སྟན་འཆའ་བའི་ཐ་བའམ་ཤིག་གཞོད་
སེམས་མེད་པའི་རང་གར་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤིག་གནས་པས་གནས་ན་དེའི་ཤིག་རྒྱུད་ལ་
ཡོན་ཏན་འཕོབ་པ་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཤིག་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྟོན་པའི་
འདུ་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ནའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཤིག་ལས་གཞན་ཡང་། ཤིག་ལྟ་འཕྱལ་བའི་
རྒྱུད་ལས། སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པར་བྱེད་པ་དག་མི་ལམ་དུ་ཡང་མཐོང་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་
ཤིང་སྟོང་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྟོད་ཀྱིས་དགའ་
བར་བྱེད་པས་ཀྱང་དངོས་བྱབ་མི་འགྱུར་ཅིང་གཞན་སྟོད་པའི་གྲོགས་བྱེད་ནའང་དངོས་

ཐུབ་ཀྱི་གཤམ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་འོ་རང་གིས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་
 གྱུར་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་གང་ཟག་དང་། རྒྱ་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་སློང་ལ་གྲས་
 པ་དང་སླ་མའམ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་འོ་སྤྱར་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་འཕྲོ་
 པའམ་འོ་སྤྱར་ཐོབ་འོ་ཟེན་པ་ཚུད་མི་ཟ་བ་ནི་གནས་མེད་དེ་དེའི་འོ་སྤྱར་མཆོད་ཆོས་སྤྱོ་
 བ་ལ་མ་གྲས་པས་ནི་ཆོས་རྒྱུ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་དེས་
 བ་བསྟན་འཛིན་ལ་མ་གྲས་པའང་བསྟན་པ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས། འོ་གསུམ་པ་མི་
 དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྱི་གྲོགས་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། མི་དགེ་པའི་བཤེས་
 གཉེན་དང་འོ་དེར་མ་ཟད་སྤྱི་གྲོགས་ཀྱང་བསྟེན་ན་ཡོན་ཏན་འོ་སྤྱར་ཡོད་ན་མས་ཁད་
 གྱིས་འགྲིབ་ཅིང་འོ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་མི་སྦྱེ་ལ་ཉེས་པ་འོ་སྤྱར་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་
 འཕེལ་ནས་ཆོ་འོ་འདི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་འོ་མི་དགེ་པའི་བཤེས་
 གཉེན་དང་སྤྱི་གྲོགས་ནས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འོ་སྤྱར་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་དཔ་པ་ཉེ་
 བར་བཞག་པ་ལས། ཉོན་འོ་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སྤྱི་གྲོགས་པོ་སྟེ་དེ་ནི་དུག་གི་འོ་ཡལ་འདབ་གང་ལས་སྦྱེ་བའི་
 སློང་པོ་ལྟ་བུའི་ཞེས་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་། འོ་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ནི་གྲོགས་ངན་པ་ལ་རི་འོ་ལྟར་འཛིགས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་ཆེ་མུས་པ་སོགས་པ་
 ལ་ནི་འོ་སྤྱི་གྲོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་སྤྱང་ཆེན་མུས་པ་འདིས་ནི་ཆོ་འོ་འདིའི་ལུས་ཅམ་འཛིག་
 པར་བྱེད་གྱི་ཕྱི་འོ་མའི་བདེ་བ་དང་དེའི་རྒྱ་དགེ་བ་སོགས་འཛིག་པར་མི་བྱེད་ལ་སྤྱོ་མ་
 སྤྱི་གྲོགས་གྱིས་ནི་ཕྱི་མར་འོ་བདེ་བའི་རྒྱ་དགེ་བ་དང་དེ་འོ་གྲུན་ནས་སློང་བའི་
 སེམས་ནས་པར་དག་པ་གཉིས་ཀ་འོ་འང་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །འོ་གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་
 གྱི་འོ་བྱུང་པར་ནི་སྤྱོ་མས་ཤའི་ལུས་ཅམ་འཛིག་འོ་པར་བྱེད་པ་དང་ཕྱི་འོ་མས་ཆོས་གྱི་
 ལུས་འཛིག་པར་འོ་བྱེད་པ་དང་། དེར་འོ་མ་ཟད་སྤྱོ་མས་ངན་སོང་དུ་བསྐྱུར་བར་མི་རུས་
 པ་དང་། ཕྱི་འོ་མས་ངེས་པར་ཉེ་འོ་གཏོན་མི་ཟ་བར་ངན་སོང་དུ་བསྐྱུར་རུས་པར་ཡང་
 གསུངས་པ་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས་ཀྱང་། འོ་སེམས་ཅན་གང་དག་སྤྱི་གྲོགས་པའི་

[illegible]

བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་**ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ན་གང་ལ་བརྟེན་ན་རང་བཞིན་དང་**
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཉེས་སྦྱོད་སྒྲུབ་ཡོད་པ་ནམས་མི་འགྲིབ་ཅིང་སྒྲུབ་མེད་པ་
ནམས་གསར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནམས་སོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་**འདྲི་གང་**
ཟག་མ་མ་ཞིག་གྲོགས་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་འབྲིང་ལས་མི་ཐེངས། **འདྲི་གང་ཟག་**
རབ་ཅིག་གྲོགས་མ་མ་དང་འགྲོགས་ན་མ་མར་འགྲོ་བ་ལ་དཀའ་ཆེགས་མེད་གསུང་
ངོ། །དེས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དང་གྲོགས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་འདིར་གྱི་ཉེས་ཀྱི་གལ་
ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཏན་གྱི་མདུན་མའི་རྩ་
བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་པན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྤྲོ་མའི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པའི་གདམས་པའང་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་
ཞིག་བཅལ་ནས་དེ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་
ཀྱི། དམིགས་པ་ཐུན་རེ་ཅམ་ལ་སྦྱངས་པས་ནི་གར་ཡང་མི་བྱིན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཆོས་
ཤིག་བྱེད་ན་ནི་ལམ་མ་ཞོར་བར་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་རྒྱན་རིང་དུ་
བསྟེན་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས། **སྤྲོ་མ་བསྟེན་བདོ་ཅ་ན་སྤངས་**
དོགས་ཡོད་གསུང་པ་ལྟར་བསྟེན་སྟུལ་མཐེས་པར་བསྟེན་ན་ནི་ཁེ་མི་ཐོན་པར་གྱུང་འབྱུང་
བས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོས་སྟོར་འདི་ནམས་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་གཏན་
གྱི་མདུན་མའི་རྩ་བར་སྤང་བས་རགས་རིམ་ཞིག་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་
འབྲེལ་ནས་དངས་ཏེ་གོ་སྤྲོ་ལ་ཡིད་འཁུལ་ཞིང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིལ་བའི་དམ་པ་
ནམས་ཀྱི་གསུང་སྟོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཀོད་དེ། རྒྱས་པར་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །**འདྲི་**
གཉིས་པ་བཤེས་གཉེན་སྟུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དེ་མ་བྱུང་ན་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་ནི་
འོ་སྟོལ་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་རགས་ལ། **སྤྲོ་མ་བསྟེན་སྟུལ་མི་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་**
དུ་མ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནམས་ལ་སྤྲོ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་
ཞིང་། དེ་ལ་འང་**སྤྲོ་མ་འཆགས་པ་དང་སྤྲོ་མ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དཀའ་བས་**

སྤར་བཤད་པ་ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བསམས་ལ་ཆོ་རབས་སྤེལ་ནམས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་རི་བཞིན་དུ་མ་བྱུང་བ་ནམས་བསམ་
པ་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ཤིང་སྟོམ་སེམས་མང་དུ་བྱ། **འོག་སྤུམ་པ་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་**
བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི། སྟོན་
རུང་གི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་རང་ལ་འབད་པས་བསྐྱབས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནམས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
བར་དུ་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་གསོག་ཅིང་སྟོན་ལམ་མང་དུ་གདབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྟིང་སྟོབས་སུ་ལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཉག་ཏུ་བྱ་དང་
བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བས་རོམས་མི་ཤེས་པའི་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། **ཞེས་**
འོག་རྒྱ་མམ་རང་རེ་རྗེས་འདུག་ནམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་གནང་བ་
སྟིང་ལ་བཅངས་ནས་ལག་ལེན་ལ་གང་ཐེབ་ཐེབ་མཛད་འཆལ་ལོ།

འོག་གཉིས་པ་སྟོང་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་ཚུལ་དངོས་
དང་། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་**འོག་སྤུམ་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་སྤུམ་**
མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། **འོག་དང་པོ་སྤུམ་གྱི་རོ་བོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་དངོས་**
འོག་དང་། སྟོམ་པའི་དུས་སོགས་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་
ལས། དང་པོ་སྟོར་བའི་ཆོས་ནི་དུག་སྟེ། དེ་འོག་འདྲེན་ཚུལ་ནི། གནས་ཁང་བྱི་དོར་བྱ་
བ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཟམ་ཞིང་མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཤམས་པ། སྟན་བདེ་བ་
ལ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་གིས་འཁོད་པ། ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ། ཆོགས་བསགས་པ། སྦྱིབ་པ་
སྦྱང་བ་གཉིས་ནམས་ཡིན་གསུངས། **འོག་གནས་ཁང་བྱི་དོར་བྱས་ལ་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་**
རྟེན་ལེགས་པར་དབུམ་པ་དང་། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་
པ་དང་། སྟན་བདེ་བར་སྟོན་ལམ་བག་ཡོད་པས་འཁོད་དེ་སྦྱབས་སེམས་རྒྱད་དང་འདྲེས་
ངས་བྱ་བ་དང་། ཆོག་ས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ་དང་། བས་ག་སྦྱངས་བྱེད་ཚུལ་དང་།
མཚུ་ལ་སུལ་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་པ་དུག་ཡིན་པར་ཆོས་འབྱུང་ཡབ་སྐྱེས་དང་སྦྲེལ་མཁའ་

ཆེན་གསུང་ལྟར་འབད་པས་དང་པོ་ནི། གསེར་གྱིང་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས། གནས་ཁང་
ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་ལ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལེགས་པར་དབྱམ། །^{༩༡}གཉིས་པ་ནི།
མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཅལ་ལ་བཀོད་པ་མངོས་པར་བཤམ། །^{༩༢}གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་
ཉན་ས་ལས་གཉིད་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་འཆག་
དགོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་
སེམས་སྦྱོང་བའི་ཆོ་སྤྲིའམ་སྤྲུལ་སོགས་པའི་སྦྱང་དུ་སྦྱིལ་མོ་གྲང་དུ་འཁོད་ནས་བྱ་བར་
གསུངས་པས་གནས་མལ་བདེ་བ་ལ་ལྷས་དྲང་པོར་བསྐང་སྟེ། །^{༩༣}འདི་ལ་པན་ཡོན་ལྷ་
སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བ། ཡུན་རིང་དུ་ཚུགས་པ། མི་མ་ཡིན་པས་མི་ཚུགས་པ། ལྷས་
མཁོས་ལ་ཕེབས་པ། སེམས་དང་བའོ་ཞེས་ལྷ་མ་དག་གསུངས། སྦྱིལ་མོ་གྲང་ངམ་སྦྱིལ་མོ་
གྲང་ཐུད་དུ་འང་རུང་བའི་སྦྱོད་ལམ་ཀྱིས་འཁོད་ནས་སྐབས་སུ་འགོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
པ་རྒྱད་དང་འདྲིས་ངེས་པ་ཞིག་བྱ། །^{༩༤}བཞི་པ་ཆོགས་ཞིང་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་
ཆེན་སྦྱོད་པ་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་པའི་ཁྲ་མ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བཀའ་མྱོད་དང་བཅས་
པ་དཔག་དུ་མེད་པ་བཞུགས་པར་བསམས་ཏེ་ཆོགས་གསོག་པའི་ཞིང་གསལ་གདབ། །^{༩༥}
ལྷ་པ་ལ་བསག་སྦྱངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསག་སྦྱངས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། སོ་
སོའི་དབྱེ་བ་བསྟུ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི་དེ་ནས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་མཐུན་ཆུན་ཆོགས་
བསག་པ་དང་འགལ་ཆུན་སྐྱིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་མེད་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
དམིགས་རྣམ་སྦྱོང་བ་ཙམ་ལ་འབད་གྲང་ལམ་གྱི་རྒྱ་དཀར་བས་བསག་སྦྱང་གི་གནད་
རྣམས་བསྟུས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པས་རྒྱད་སྦྱང་དགོས་སོ། །^{༩༦}གཉིས་པ་ལ་སོ་སོར་
བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་གྱི་གདམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་
ལས། དང་པོ་ནི། །^{༩༧}སྤྱིག་བཤགས་ཀྱིས་འགལ་ཆུན་སྦྱོང་བའི་སྟོན་ནས་དགེ་བ་སྟེལ། ལྷག་
མ་དུག་གིས་མཐུན་ཆུན་སྦྱབ་པའི་སྟོན་ནས་དགེ་བ་སྟེལ་ཞེས་ཟེར་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་
ཡན་ལག་ལ་^{༩༨}གཉིས་ལས།

དང་པོ་སྒྲོག་གསུམ་བསྐྱེམས་པའི་བྱག་ནི། ཇི་སྟེད་སྤྱད་ག །ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚྭགས་རེ་བ་དང་དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི། ཚྭགས་བཅུ་ག་ན་བཞུགས་པ་དང་སྤྱི་ཕྱི་ཟླ་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱོན་པར་འཇུག་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོག་གསུམ་གྲུས་པས་བྱག་འཛལ་བའོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བྱག་འཛལ་ན་འང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱག་འཛལ་ན་ལྟ་བུ་སྒྲོས་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་འབྲེལ་བར་བཤད་དོ། །**འོག་ཀྱིས་པ་**སྒྲོག་གསུམ་སོ་སོ་བའི་བྱག་ལ་**འོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་**ལུས་གྱི་བྱག་ནི། བཟང་པོ་སྟོད་པ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་རྒྱལ་བ་ཚྭགས་དང་དུས་གྱི་བསྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་པ་ལྟར་དམིགས་ལ་རང་གི་ལུས་ཞིང་རྣམས་གྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་གྲངས་མཉམ་པར་སྦྱལ་ལ་བྱག་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་རྣམས་གྱི་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། །ལུས་གཅིག་གིས་བྱག་བྱས་པའང་བསོད་ནམས་ཆེན་ལུས་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱག་བྱས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེ་གསུང་ངོ་། །**འོག་ཀྱིས་པ་**ཡིད་གྱི་བྱག་ནི། རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་རྩལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེའི་སྟེང་ན་འང་རྩལ་ཐམས་ཅད་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བྱང་སེམས་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཚོས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །**འོག་གསུམ་པ་**ངག་གི་བྱག་ནི། དེ་དག་བསྐྱེམས་པ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་ཡུལ་རྣམས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱེམས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་མགོ་རེ་རེ་ལ་ཁྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྦྱལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་དབྱངས་གྱིས་བརྟེན་པའོ། །འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱ་སྟེ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་གོ།

འོག་ཀྱིས་པ་མཚོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་**འོག་ཀྱིས་ལས།** དང་པོ་སྤྱན་ཡོད་པའི་

མཚན་པ་ནི། མེ་རྟག་དམ་པ། ཞེས་པའི་ཆོག་པ་བཅད་གཉིས་ཏེ་མེ་རྟག་དམ་པ་ནི་ལྟ་དང་
 མིའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་རྟག་ཅན་དུ་བྱུང་བ་སེལ་མ་རྣམས་སོ། །ཕྱིར་བ་ནི་མེ་རྟག་སྣ་
 ཆོག་སྣ་སྤེལ་ཏེ་བརྒྱས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དངོས་དང་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །སེལ་
 སྟེན་ནི། རོལ་མོ་རྒྱུད་ཅན་དང་འབྲུད་པ་དང་བརྒྱུད་པ་དང་དགྲོལ་བ་རྣམས་སོ། །བྱུག་པ་
 ནི་སྟོན་ཞེས་པའི་ཕྱེ་གྲུའོ། །གདུགས་མཚོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་གོ། །མར་མེ་ནི་
 སྟོན་མར་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞེས་ཞིང་འོད་གསལ་བ་དང་རིན་ཆེ་བའི་འོར་བུ་འོད་གསལ་
 བའོ། །བདུག་པ་ནི་བདུག་སྟོན་སྦྱར་བ་དང་སྣ་གཅིག་པའོ། །ན་བཟའ་དམ་པ་ནི། གོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་གོ། །དྲི་མཚོག་ནི། སྟོན་རྒྱ་ཡོན་ཆབ་ཏུ་གསེལ་བ་ཟེར་ཏེ་སྟོང་གསུམ་
 དུ་དྲི་དང་ལྡང་བའི་དྲིས་བསྟོན་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱེ་མ་སྦྱར་མ་ནི། སྟོན་ཞེས་པའི་
 ཕྱེ་མ་གཏོར་ཞིང་བདུག་ཏུ་བྱུང་བ་སྦྱར་པོར་བྱས་པའམ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་པའི་ཆོན་ཕྱེ་
 སྤེལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་རྩམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པའོ། །བཀོད་པ་ནི། གོང་མ་ཀུན་ཀྱི་
 མཐར་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྦྱས་པ་དང་སྣ་ཆོག་པ་ལ་བྱའོ། །**ཁྱེད་གཉིས་པ་ལ་དངོས་**
དང་བྱུག་མཚན་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གཉིས། དང་པོ། མཚན་པ་སྟེ་ན་མེད་པ་ནི། མཚན་པ་གང་
 རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོག་པ་བཅད་གཅིག་སྟེ་སྟེ་ན་ཡོད་པ་ནི་འདིག་ཉེན་པའི་མཚན་པ་ཡིན་
 པས་འདིར་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགྲ་སྦྱུལ་
 པའོ། །**ཁྱེད་གཉིས་པ་ཀུན་སྟོང་ནི།** ཆོག་རྒྱུད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་དེ་གཉིས་མ་ཆང་བ་
 ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བྱུག་དང་མཚན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ། །

ཁྱེད་གསུམ་པ་སྟེ་ག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདོད་ཆགས། ཞེས་པའི་ཆོག་པ་
 བཅད་གཅིག་སྟེ་རྒྱ་དུག་གསུམ་ལ་བཞེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་རང་
 བཞིན་ནི་བདག་གིས་བཀྱིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་རང་གིས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་དང་
 གཞན་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་
 བསྟུང་པ་ནི་ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དྲན་ནས་སྦྱ་མ་ལ་འཁྱོད་
 ཅིང་བྱི་མ་ལ་བསྟུང་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ན་སྦྱར་བྱས་འཕེལ་བ་

འཆད་ཅིང་བྱི་མ་ནམས་འཕྲོ་འཆད་དོ། །^{༡༩༽}བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ནི།
ཐྱོགས་བཅུ་འཁྱུ་བ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་གང་ཟག་ལྡ་པོ་དེའི་དགེ་བའི་
པན་ཡོན་དཔྱ་ནས་དབུལ་པོས་གཏེར་རྟེན་པ་ལྟར་དགའ་བ་བསྟོམ་པའོ། །^{༢༠༽}ལྔ་པ་ཆོས་
འཁོར་བསྟོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། གང་ནམས་ཐྱོགས་བཅུ་འཁྱུ་བ། ཞེས་པའི་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ་ཐྱོགས་བཅུ་འཁྱུ་བ་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་དུ་ནམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མ་ཆགས་ཤིང་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྟེན་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ནམས་ལ་ལུས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་
སྐྱལ་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་བསྐྱལ་མ་གདབ་པོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས། བྱང་ཆུབ་ནམ་པར་
སངས་རྒྱས། ཞེས་བཏོན་ནས་བཤད་པ་མཛད་དོ། །

^{༢༡༽}དྲུག་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་ནི། ལྷ་རན་འདའ་སྟོན། ཞེས་པའི་
ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་ཐྱོགས་བཅུ་འཁྱུ་བ་ཞིང་དུ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནམས་
ལ་འགྲོ་བ་ནམས་སུགས་སུ་པན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་
ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་པར་ལྷ་རན་མི་འདའ་བར་
བཞུགས་པར་ལུས་དཔག་དུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། །^{༢༢༽}བདུན་པ་བསྟོ་བའི་
ཡན་ལག་ནི། བྱག་འཆལ་བ་དང་། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་གོང་གི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་
དགེ་བས་མཆོན་ནས་དགེ་ཆ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྟོས་པས་ནམ་ཡང་མི་མཛད་པའོ། །^{༢༣༽}
གཉིས་པ་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་ནི། དེ་ལྟར་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་གོ་བར་
བྱས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དལ་བྱས་ཅི་སྐད་བཞུན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དཔག་དུ་མེད་པ་འདྲིན་ཏོ། །^{༢༤༽}**གསུམ་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བསྟར།** དེ་ལྟར་
ན་བྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ཡི་རང་དང་ལྡ་ནི་མཐུན་
ཞུན་ཆོགས་གསོག་པ་ཡིན་ལ། བཤགས་པ་ནི་འགལ་ཞུན་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་དང་ཡི་རང་གི་
ཐྱོགས་གཅིག་རང་གི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྟོམ་པ་ནི་རང་གི་དགེ་བ་སྟེལ་བར་
ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྟོ་བས་ནི་བསགས་པ་དང་སྐྱངས་པ་དང་སྟེལ་བའི་དགེ་བ་ནམས་ཉུང་

དུའང་ཆེས་མང་བར་སྤེལ་བ་དང་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཕྱང་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་
 རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྟུ་ན་བསག་པ་དང་སྤྱང་བ་དང་སྤེལ་ཞིང་
 མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །^{༡༥༩}དེ་ཡང་དགོས་ཆེད་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་བསོད་ནམས་
 མ་བྱས་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་ལས་བྱས་པའམ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་བར་ཆད་བྱས་པ་དགེ་
 རྩ་ཟད་པ་བཞི་ཡི་གཉེན་པོ་སྟེ། དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཆལ་བ་དང་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ། གཉིས་
 པ་ནི་མཆོད་པ་དང་ཡི་རང་། གསུམ་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ། བཞི་པ་ནི་
 བསྟོ་བ་སྟེ་སྤགས་ཀྱི་ལས་ཁ་ཆར་གྱི་དོད་ཡིན། སྤགས་ཀྱི་དེ་སྤགས་ཀྱི་ཁེ་མི་ཁྱོད་བར་
 འབྲལ་གྱི་ཉེན་འབྱུང་ཉེན་ཡོད། འདི་ཀྱན་པན་ཡོན་ཆེ་ལ་ཉེན་མེད་པའི་ལས་ཡིན་གཤགས་
 སེལ་བ་དང་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་པས་སྟོན་གྱི་ཆེ་བཀྲེས་མང་པོས་ཀྱང་
 སྤགས་དམ་གྱི་མཐིལ་ལྟ་བུར་མང་དུ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་སྦྱོར་གྱི་གཙོ་བོ་འདི་
 ཁོ་ན་ལ་བྱ་ཞེས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གི་གསུང་ལས་བྱུང་ངོ་། །^{༡༦༠}དུག་པ་མཐུལ་དང་གསོལ་
 འདེབས་ནི། དེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མ། ལ་སྤེལ་ཏེ་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་
 བྱས་པ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་སྟོ་མཐའ་
 དག་ཕྱུར་དུ་འགག་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་ལ་བྱས་པ་ནས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྟོ་སྟོ་མཐའ་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་། ཕྱི་དང་
 བར་གྱི་བར་ཆད་མཐའ་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ལན་མང་དུ་
 འདུན་པ་དྲག་པོས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །

^{༡༦༡}གཉིས་པ། དངོས་གཞི་ལ་ངི་ལྟར་བསྐྱང་བ་ལ་གཉིས། སྦྱིའི་སྦྱོང་ཚུལ་
 དང་། སྐབས་འདིའི་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་^{༡༦༢}ལ་སྟོམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང་བཅས་
 པ་དང་། སྟོམ་མ་ལེགས་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྟོམ་ལེགས་པར་སྦྱོང་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་
 པོ་ནི། ^{༡༦༣}ད་ལྟ་སྟོམ་ཞེས་གྲགས་པ་^{༡༦༤}ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་གཏོད་པའི་དམིགས་རྣམས་སྦྱོང་བ་^{༡༦༥}ཡིན་ལ་འདིའི་^{༡༦༦}དགོས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་
 བས་རང་སེམས་ཀྱི་^{༡༦༧}པར་དབང་དུ་གྱུར་ཞིང་སེམས་རང་གི་^{༡༦༨}ཚུར་དབང་དུ་མ་གྱུར་

ལ། རྒྱུ་རང་ཕར་གང་གི་དབང་དུ་སྤོང་བའི་སེམས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུ་རང་དབང་མ་
ཐོབ་པར་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་དབང་དུ་སྤོང་བ་དེ་ལ་
རྗེས་སུ་སྒྲགས་པས་ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་འདི་རྒྱུ་དེ་ཕྱིན་ཆད་
རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
བཀོལ་དུ་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་རྒྱུ་ཡིན་ལོ། ། རྒྱུ་གཉིས་པ་སྒྲོམ་མ་ལེགས་པའི་ཉེས་
པ་ནི་དེ་རྒྱུ་ལྟར་འགྱུར་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་རང་ཕོར་བསྒྲོམ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཆེ་གང་ཟིན་ཟིན་
ནས་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱངས་ན་རང་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གངས་
འདི་ཅམ་དང་གོ་རིམ་འདི་བཞིན་བཏང་སྐྱམ་ནས་བཏང་ཡང་རྒྱུ་འདོད་པ་ལྟར་འགྲོར་མི་
ཉན་པས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་བྱང་བའི་གེགས་
ཆེན་ཕོར་འགྱུར་ཞིང་། དང་ཕོ་ནས་ལང་དུ་སྤོང་བས་ཆེ་ཤིས་ཕོའི་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོན་ཅན་དུ་
འགྲོའོ། ། རྒྱུ་གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལེགས་པར་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཐོག་མར་གང་བསྐྱང་བར་
བྱ་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་ངེས་བྱ། དེ་ནས་རི་ལྟར་ངེས་པར་
བྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་འགའ་ཞིག་བཏང་
ལ་རྒྱུ་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་རི་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དྲན་པས་ཆེར་གྱིས་
བབྱང་ནས་སེམས་གཏད། དེ་ནས་སྐབས་སྐབས་སུ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལྷག་ཆད་འདུག་མི་
འདུག་སོགས་བཏགས་ནས་འདུག་ན་ལེགས་པ་གསོས་ཏེ་སྐར་ངེས་པར་བྱས་པའི་དོན་དེ་
ལས་བྱིང་རྒྱུ་ཆོད་དང་བྲལ་ཞིང་ལྷག་ཆད་མེད་པར་དྲན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པར་བསྐྱང་
བར་བྱའོ། ། དེ་རྒྱུ་ཡང་བསྒྲོམ་བྱའི་དམིགས་པ་ལ་གངས་ངེས་པ་མེད་ན་ཆད་ལྷག་དུ་འགྱུར།
གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་ན་སྐྱོན་པས་སྐྱོན་གཏོང་བའི་གོ་རིམ་ལོག་ན་ནད་ལ་མི་པན་པའམ།
སྦྱོར་བ་ལོག་པར་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་
གལ་ཆེའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྒྱུ་གཉིས་པ་སྐབས་འདིའི་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་ལས་དང་
ཕོར་རྒྱུ་པན་ཡོན་དང་ཉེས་པ་བསྒྲོམ་ཚུལ། བརྟེན་པའི་པན་ཡོན་སངས་རྒྱས་ལྟར་དུ་འཐོབ་
པ་སོགས་དང་མ་བརྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་འདི་དང་བྱི་མར་སྐྱག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་

བསམ། འདི་འབྲེལ་བཞེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་དད་པ་སྦྱང་བ། བཀའ་ངིན་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་གུས་པ་སྦྱང་བ། མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ་བ་དམིགས་པ་བར་མ་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་། དང་པོ་གཉིས་པོ་འདི། འདི་ནས་བཟུང་ཞི་ལྷག་གི་བར་རེ་རེ་ཞིང་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་མ་བསྒོམ་པའི་ཉེས་དམིགས་ཞེས་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་འདི་ཡིན་པས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ལས་སྒོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོ་བོར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་གསུང་ངོ་། ། འབྲེལ་གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་བྱ་བའི་དད་པ་སྒོམ་ཚུལ། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་སྒོ་ཡེ་མཐོར་བར་བྱ་སྒྲམ་པའི་སྒོམ་སེམས་མང་ཏུ་བཏང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གེས་རབ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་གིས་གང་རྟོགས་པ་རྣམས་བསམས་ཏེ་སེམས་དང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དད་པ་མ་སྒྲིས་ཀྱི་བར་ཏུ་བསྒོམ་མོ། ། འབྲེལ་སྐུམ་པ་བཀའ་ངིན་བྱ་བའི་གུས་པ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ནས་རང་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་བཀའ་ངིན་རྣམས་སྒར་མདོ་སྡེ་ནས་བྱངས་པ་ལྟར་བསམ་སྟེ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་གུས་པ་མ་སྒྲིས་ཀྱི་བར་ཏུ་བསྒོམ་མོ། །

འབྲེལ་སྐུམ་པ་ཐུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བསགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་དང་། སྒོན་ལམ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་བྲག་པོས་བསྡོ་བར་བྱའོ། ། འབྲེལ་གཉིས་པ་སྒོམ་པའི་དུས་སོགས་ལ། སྒོམ་པའི་དུས་དང་། ཐོག་མར་སྒོམ་ཚུལ་དང་། ཅུང་ཟད་བཏན་པས་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། ངལ་དུབ་མི་འོང་བའི་མན་ངག་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་དེས་ཐོ་རངས་དང་སྒྲ་རྩོད་དང་སྦྱོང་དེ་སྦྱོང་བཞི་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་གཉིས་པ་ཐོག་མར་སྒོམ་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་དང་པོར་ཡུན་རིང་ན་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་ཏུ་འགོ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་ལ་གོམས་ན་སྒོ་འཆོས་དཀའ་བས་ཐུན་ཆུང་ལ་གངས་མང་བར་བྱ། བསྒོམ་འདོད་པའི་འཕྲོ་ལ་བཅད་ཀྱིན་བྱས་ན་བྱི་མ་རེས་ཀྱང་འཐུག་སྟེང་འདོད་གཞན་དུ་ན་མལ་མཐོང་བའི་ཆོ་

ན་སྒྲུག་ལོག་ལོག་འོང་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །**འིགས་པ་ཅུང་ཟད་བཏན་པས་སྐྱོང་ཚུལ་ནི།**
ཅུང་ཟད་བཏན་དུ་སོང་བ་ན་ཐུན་བསྐྱང་། འིགས་པ་ངལ་དུ་བ་མི་འོང་བའི་མན་ངག་ནི་
དེ་ཐམས་ཅད་ལའང་སྒྱུར་བ་ཏུ་ཅང་དམ་པ་དང་ཏུ་ཅང་སྟོད་པའི་སྒྱུན་དང་བུལ་བར་
བྱས་ལ་བསྐྱང་སྟེ། མི་སྟོད་འིགས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་བསོད་སྟོམས་དང་སྦྲུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་རམ་
ནད་གཡོག་གམ་བྱག་བྱ་བ་སོགས་ལའང་དཔ་པ་བསྟེན་ཅིང་ལྷུང་དུ་བྱ། དེའི་ཆོ་འཁོར་ལ་
སོགས་པ་ལྷགས་ནའང་འདྲུ་འཛིན་ཡུན་རིང་དུ་འདའ་བར་མི་བྱ་ཆོད་རན་པར་སྡོམ་ཞིང་
གཏམ་མང་བོའི་སྤང་མི་བསྐྱང་། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲོ་ལྷུང་དུ་བསྟུང་ནས་ནད་དུ་ཡང་
དག་འཛིག་ལ་སོགས་པ་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་དགེ་སྒྱུར་ལ་ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་འཇུག་ ཉག་ཏུ་
དབེན་པ་བསྟེན་ཅིང་འཕོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ལྷུང་དུ་འཕོབ་པར་བྱ་སྟེ་འཆི་ཁྱེན་གྱིན་ཏུ་མང་
ཞིང་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་ལུགས་འདི་འཛིན་པའི་སྦྲུམ་དག་གི་གསུང་
ལས་བྱུང་བ་བཀོད་པའོ། དེས་ནི་གཤམ་ཉུང་ཞིང་ཏུ་ཅང་དུ་བ་དང་བྱིང་སྒྲགས་སོགས་
ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །

འིགས་པ་ཐུན་མཆོམས་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་འིགས་པ་དམིགས་པ་སྦྱིའི་སོགས་འདོན་
དང་། ཞི་ལྷག་གི་རྒྱུའི་སྐྱོད་པ་གཉིས་ལས་དང་བོ་ནི། སྦྱིར་བྱག་དང་བསྐྱོར་བ་དང་ཁ་ཉོན་
སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འབད་
ནས་ཐུན་བཏང་བའི་མཆོམས་སུ་བསྐྱང་རྒྱུའི་དམིགས་ནམ་ལ་དཔ་ཤེས་མ་བསྟེན་པར་རྒྱ་
ཡན་དུ་བཏང་ན་སྦྱེད་གྱིན་ཏུ་རྒྱུང་བས་ཐུན་མཆོམས་སུ་འང་དེ་སྟོན་པའི་ཆོས་ནམས་བལྟ་
བ་དང་ཡང་ཡང་དཔ་པར་བྱ། ཡོན་ཏན་སྦྱེ་བའི་མཐུན་ཁྱེན་ཆོགས་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསག་
ཅིང་འགལ་ཁྱེན་སྦྱིབ་པ་སྐྱོང་བའང་སྟོ་དུ་མ་ནས་བྱ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་གང་ཁས་སྤངས་
པའི་བསྐྱུང་སྟོམ་ལ་གང་ཤེས་པའི་སྟོ་ནས་འབད་དེ་དམིགས་ནམ་ལ་སྟོ་སྐྱོང་བ་དང་སྟོམ་
ཁྱིམས་དང་ཆོགས་གསོག་གསུམ་ལ་སུམ་བསྐྱིལ་དུ་མིང་བཏགས་ནས་འཁྲིད་པའང་ཡོད་
དོ། །སྟོ་སྐྱུངས་མེད་ན་རི་མོའི་མར་མེ་འདྲ། སྟོམ་ཁྱིམས་མེད་ན་བདག་མེད་གཉེར་དང་
འདྲ། ཆོགས་གསོག་མེད་ན་རྩན་མེད་ས་བོན་འདྲ། ཞེས་སྦྲུམ་གོང་མ་དག་གི་གསུངས་

ལས་བྱང་རོ། །

འི་གཉིས་པ་ནི་ལྷག་གི་རྩ་ནི་གཞན་ཡང་ནི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལས་
བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེ་བདེ་རྩུ་རྩུ་པའི་ཆོགས་བཞི་ལའང་བསྐབ་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་སྟོ་
སྟོ་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་ཏུ་སྟོད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བརྟེན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་འི་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ལ། འི་གང་གིས་
སྟོ་པ། གང་སྟོ་པ། ཡུལ་གང་ལས་སྟོ་པ། རི་ལྟར་བསྐྱམ་པ། སྟོ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་
ལྷ་ལས། འི་དང་པོ་གང་གིས་སྟོ་པ་ནི། དན་པ་ཀྱུན་ཏུ་བསྐྱང་བ་དང་། དན་པ་ལ་ཉག་
འབྱས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་སྟོ་སྟོ་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཆོས་རྣམས་
མི་བརྟེན་པར་ཡང་ཡང་སྟོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་དན་པ་དེ་ལ་རྩུན་ཏུ་སྟེ་འི་རྩུན་བསྐྱིང་
བ་ཉག་སྟོར་དང་གུས་པར་ཏེ་འི་གུས་སྟོར་གྱིས་སྟོང་བའོ། །འི་གཉིས་པ་གང་སྟོ་པ་ནི།
དབང་པོ་བྱག་གོ། འི་གསུམ་པ་གང་ལས་སྟོ་པ་ནི་ཡུལ་བྱག་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་
བ་ལས་སོ། །བའཞི་པ་རི་ལྟར་བསྐྱམ་པ་ལ་འི་དབང་པོ་སྐྱང་བར་བྱེད་པ་དང་དབང་པོ་
བྱག་གིས་ཀྱང་སྟོ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། འི་དང་པོ་དབང་པོ་སྐྱང་བར་བྱེད་
པ་ནི། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་འི་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱག་
སྟེས་འི་ཟིན་པའི་མཐུག་ཏུ་ཡིད་ཤེས་འི་གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡུལ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་
བྱག་དང་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་བྱག་ལ་འི་སྐྱ་མ་བྱག་ལ་ཆགས་པ་དང་འི་བྱི་མ་བྱག་ལ་སྐྱང་
བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་འི་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་འབད་པ་ཆེན་པོས་འི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་
ཆགས་སྐྱང་མི་སྟེ་བར་འི་མེས་བསྐྱང་བའོ། །འི་གཉིས་པ་དབང་པོ་བྱག་གིས་ཀྱང་སྟོ་པ་
པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་
ཡུལ་འི་ཡིད་འོང་བྱག་པོ་དེ་རྣམས་ལ་འི་དང་པོ་ནས་དབང་པོ་མི་གཏོང་བ་སྟེ་མི་འི་
འཕྲོ་བར་འགོག་པའོ། །འི་མདོར་བསྐྱུ་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ། དབང་པོ་བྱག་ཡུལ་
ལ་གཡོས་ནས་ཆགས་སྐྱང་སོགས་སྟེས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འགོག་པ་ནི་
དང་པོ་དང་། དབང་པོ་བྱག་ཡུལ་ལ་དང་པོ་ནས་གཡོ་བ་ཡང་བྱེད་མི་འཐུག་པར་འགོག་

པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པ་གཉིས་པོ་སྟོབས་རྒྱུ་བའི་རིགས་ལ་ཕྱི་མ་འདི་གལ་
ཆེ་བར་གསུངས། །བོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དབང་པོ་བསུང་བ་དེ་། །བོ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
ཡང་ཡུལ་། །བོ་ཡིད་འོང་དྲུག་ལ་། །བོ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མར་དང་མངོན་རྟགས་
སྲུ་མི་འཛིན་ཅིང་། །བོ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བཟུང་ཡང་བརྟེན་ངས་དང་ཉོན་མོངས་མང་བས་
། །བོ་ཆགས་པ་སོགས་སྒྲིག་པའི་སེམས་བྱུང་ནའང་། །བོ་དེ་མ་ཐག་སྟོམ་པར་བྱེད་པས་བསྐྱབ་
བོ། །། །བོ་འོ་ན་མཆན་མར་འཛིན་པ་དང་མངོན་རྟགས་སྲུ་འཛིན་པའི་བྱེད་པར་རི་ལྟ་བུ་
སྟམ་ན། མཆན་མར་འཛིན་པ་ནི། བལྟ་བར་མི་བྱ་བ་སྟེ་མི་། །བོ་བྱུང་བའི་ཡིད་དྲུ་འོང་བའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་། །བོ་ཆེད་དྲུ་གཉིས་ནས་བལྟས་པའི་ཡུལ་དྲུ་བྱས་པའམ་། །བོ་ཞར་ལ་
མངོན་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྤང་བ་ནམས་། །བོ་ལ་ཡུལ་དེ་། །བོ་མཐོང་བ་དག་། །བོ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བ་སྟེ་། །བོ་ཡུལ་དེ་མཐོང་ཅམ་ཉིད་ནས་འདི་ནི་མཛེས་པ་སོགས་འདི་ལྟ་བུའོ་སྟམ་དྲུ་ཡུལ་
དེའི་མཆན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་སྲུ་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་སྟོ་། །བོ་ནས་
ཆགས་སོགས་བསྐྱེད་པའོ། །མངོན་རྟགས་སྲུ་འཛིན་པ་ནི་། །བོ་ཡུལ་དེ་མཐོང་བའི་དུས་ཉིད་
ནས་ཡུལ་དེའི་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་མ་བཟུང་ཡང་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་། །བོ་ཡུལ་དེ་
མཐོང་བའི་མཐུག་དྲུ་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་སྟེ་བའི་ཡུལ་། །བོ་སྤར་མཐོང་བ་དེ་ལ་
ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་འདི་ནི་། །བོ་མཛེས་པ་སོགས་སོ་སྟམ་དྲུ་སྤར་འཛིན་པའམ་། །བོ་ཡང་ན་
རང་གི་ཡུལ་། །བོ་དེ་མངོན་སྲུ་བྱ་མི་སྤང་། །བོ་བ་སྟེ་དངོས་སྲུ་མ་མཐོང་ཡང་གཞན་ལས་
། །བོ་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་ཐོས་ནས་དེ་དག་ལ་རྗེས་། །བོ་སྲུ་སེམས་ཤིང་རྟོག་ལ་། །བོ་
ཆགས་པར་བྱེད་པའོ། །། །བོ་ལྟ་པ་སྟོམ་པའི་། །བོ་འོ་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི་། །བོ་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་
འཇུག་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཡིད་བསུངས་། །བོ་པའམ་བསྐྱམས་ཟིན་ནས་ཡིད་། །བོ་གང་
ལ་འཛིག་སྟམ་ན་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འཛིག་པའོ། །། །བོ་འཛིག་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་
སྐབས་འདིར་མ་བསྐྱབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འཛིག་པའི་། །བོ་དུས་ནི་སེམས་དགེ་བའི་
དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པའི་དུས་མིན་ཀྱི་སྟོང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་། །བོ་དུས་གཞན་ཀྱི་སྐབས་
སྟའོ། །

འོག་གཉིས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྱུད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་སྒྱུད་པའི་གཞི་དང་། དེ་
ལ་སྒྱུད་པའི་ཤེས་བཞིན་ནོ། དང་པོ་ནི་འོག་གཉིས་པའི་ལས་དང་། སྒྱུད་པའི་ལས་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་
བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ལྡ་དང་། སྒྱུད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ལྡོ། འོག་གཉིས་པའི་ལས་ལྡོ་ལ་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་གང་ལ་སྒྱུད་པའི་གཞི་འཕྲུལ་ཤེས་བཞིན་གང་ལ་འཛོག་པའི་གནས་ཡིན་
ཞིང་འདི་དག་དང་སྐར་དབང་སོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་རྣམས་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་ས་སྒྲེར་མདོ་དང་ས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་བཤད་གཞིར་མཛད་
ནས་དེ་ལ་རྩེ་ཉིད་གྱིས་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་པས་དགོངས་པ་འཆོལ་ལུགས་དེ་ལྟར་བྱ་
དགོས་ཤིང་དེར་མ་བཟོ་བཞུགས་འདིར་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོགས་རྣམས་ཐོགས་
མེད་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཟབ་མོའི་ཐོགས་རྣམས་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་
གཞུང་གཞིར་བཞག་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་ཁྱད་མེད་པར་རང་བཟོའི་བཤད་པ་མི་
མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་དང་པོ་རྒྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ལྡོའི་འོག་གཉིས་པའི་ལས་
ཀྱི་ལས་ནི། ཁྱོད་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་པར་འགྲོ་བ་དང་དེ་ནས་ཚུར་
ལྷོག་པའོ། འོག་གཉིས་པ་མིག་གི་ལས་ནི་སྒྲོ་སྒྲོམ་དུ་མ་བཏང་བར་ཡུལ་སྐྱོ་ཆོགས་མཐོང་
བའི་ཚུང་བཟང་བལྟས་པ་དང་། སྒྲོ་སྒྲོམ་དུ་བཏང་ནས་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་བལྟས་པའོ། འོག་
གསུམ་པ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ནི། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བརྒྱུད་
པ་དང་བསྐྱམས་པའོ། འོག་གཉིས་པ་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལས་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་
དང་ལྷུང་བཟེད་ལོངས་སྒྱུད་པ་དང་བཅང་བར་བྱ་བའོ། འོག་གཉིས་པ་བསོད་སྦྲོམས་ཀྱི་ལས་
ནི། ཟོས་འཕྲངས་སོགས་སོ། འོག་གཉིས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་ན་སྒྱུད་པའི་ལས་ལྡོའི་འོག་
གཉིས་པའི་ལས་ནི། འཆག་ས་ན་འཆག་པའམ་ཆོས་མཐུན་པའི་གན་དུ་འགྲོ་བའམ་ཆོས་
ཀྱི་ཕྱིར་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་སོང་བ་དང་འཆག་ས་ཆོས་མཐུན་པ་མཁན་སྒྲོབ་སྒྲོམ་དང་དེ་
འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་སྒྲོད་པ་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ནས་
འདུག་པའོ། འོག་གཉིས་པ་ངག་གི་ལས་ནི། ལུང་མ་མཐོས་པའི་གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ལུང་ནོད་ཅིང་ཀུན་རྒྱུབ་པར་བྱེད་པ་དང་མཐོས་པ་རྣམས་ཁ་ཏྲོན་དང་གཞན་ལ་སྒྲོན་པ་

དང་བཙུག་འགྲུལ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གཞན་དང་སྟན་ཅིག་གཏམ་འདི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་
 བཤོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི།** བཅོམ་གྱི་སྒྲུབ་བར་བ་ལ་ཉལ་བ་དང་དབེན་པར་སོང་
 རྟེན་འཁྲུག་ཐོས་པའི་དོན་སེམས་པ་དང་སེམས་དགུལ་ཉིང་དེ་འདྲིན་དུ་བྱེད་པ་དང་སྟག་
 མཐོང་ལ་བཙུག་པའི་མི་སྒྲུབ་དང་། ཆ་བའི་དུས་སུ་ངལ་བའི་ཆེ་དུས་མ་ཡིན་པར་གཉིད་
 གྱི་སྟོམས་པ་འདོད་པ་བསང་བར་བྱེད་པའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་ཉེན་མོ་དང་།** **ཁྱེད་ཀྱི་མཆོན་**
 མོའི་ལས་གཉིས་ནི། ཉེན་མོ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བས་བསྟན་ལ་དེས་ལུས་
 ངག་གི་ལས་ཀྱང་བསྟན་རྟོ། ཉལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མཆོན་མོའི་ལས་དང་ཡིད་གྱི་
 ལས་ཁོ་ན་བསྟན་རྟོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་གཞི་བཅུ་པོ་དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་མཐོང་ར་**
བསྟན་ཀྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་ལ་སྟོད་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་
 རི་ལྟར་སྟོད་པའི་ཚུལ་ནི་**ཁྱེད་ཀྱི་ལ་སྟོད་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་**རི་ལྟར་
སྟོད་པའི་ཚུལ་རྒྱ་བའམ་སྟོད་པའི་ལས་ཤིག་ཚོམ་པར་བྱེད་ན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ལས་དེ་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཉེ་བར་བཞག་ཅིང་བག་ཡོད་པར་སྟོད་ལ། དེ་གཉིས་གྱིས་ཟིན་པས་ནམ་པ་གང་
 ཤིས་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་ཚུལ་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ནམ་པ་དེས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོག་
 པར་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།** **སོ་སོར་བཤད་པ་**
དང་། དོན་བསྟན་པ་དང་། སྟན་པའི་གསུམ་ལས།

དང་པོ་དེ་ཤིང་ལ་དང་ཤིང་གཞི་ཤིང་ཕྱགས་དྲུག་ལས་ཅམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་
ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་གང་ལ་ཅམ་པ་གང་གིས་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་
བའི་གཞི་དེ་ལ་ཅམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕྲོ་བ་དང་ལྟོག་པའི་
ལས་ལ་འཕྲོ་བ་དང་འོང་བའི་ཀུན་སྟོན་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་དེའི་ཆེ་
ད་ལྟ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱགས་གང་དྲུག་མ་གང་
གིས་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཕྱགས་དེ་ལ་ཅམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
འཕྲོ་བའི་ཆེ་ཆང་འཆོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྟ་སྟེ་ཆང་ཆོ་ང་མ་ལུས་ཆོ་ང་མ་གཏོང་པ་
པ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་བཤན་པའི་ག་ནས་ལྟར་མི་འཕྲོ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དྲུ་འཕྲོ་བའི་སྟུལ་

ནམས་ཤེས་ནས་དེ་དང་དེའི་ཆོ་ཤེས་བཞིན་འཛིག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དུས་གང་གི་
 ཆོ་ནམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དུས་དེའི་ཆོ་ནམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་
 ལྟེ། དཔེར་ན་སྔ་རྩོག་རྒྱུར་རུང་ཡང་བྱི་རྩོམ་རུང་བར་ཤེས་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲིད་ཅིང་དེའི་
 ཆོ་ཡང་ཤེས་བཞིན་འཛིག་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ལས་དེ་དག་ཇི་སྟེད་ཅིག་ནམ་པ་གང་
 གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ལས་དེ་སྟེད་ཅིག་ནམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
 ལྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཤིན་ཏུ་བསུམས་ཤིང་བྱིས་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བསྐབ་བྱ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ནམས་བྲན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །**ཁྱིམ་གཉིས་**
པ་དོན་བསྟུ་ནི། མདོར་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཀུན་སྒྲིད་ཇི་ཅམ་ཡོད་བྲན་པར་བྱས་
 བས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་འཇུག་ཞོག་གི་ཆོ་ནམ་པ་
 ད་ལྟ་འཇུག་པའམ་ཞོག་པ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་**ཁྱིམ་གཉིས་པ་ལ་ཤེས་**
བཞིན་དུ་སྒྲིད་ཚུལ་ལ་ཤེས་བཞིན་འཛིག་པའོ། །ཁྱིམ་གཉིས་པ་མན་ཡོན་ལ། དངོས་དང་
གཅེས་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྒྲིད་ཚུལ་ནི།
 དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོ་འདིར་ཡང་ལྷུང་བས་མི་གོས་པ་དང་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་
 བ་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱའི་ཆོགས་ལ་གནས་པར་**ཁྱིམ་**
སྒྲེ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འདི་དང་ཁྱིམ་གཉིས་པ་གཉིས་གཅེས་པར་
གདམས་པ་ནི། འདི་དང་དབང་སོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་སོགས་མེད་གྱིས་མདོ་
 བྲངས་ནས་དེའི་དོན་བཀྲལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ལ་འབད་ན་དགེ་སྦྱར་བྱེད་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འོང་ཞིང་བྱེད་པར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་
 སྒྲིད་ག་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པས་འབད་པར་བྱའོ། །**ཁྱིམ་གཉིས་པ་ཟས་**
གྱི་ཆོད་རིག་པ་ཁྱིམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཟས་གྱི་ཆོད་རིག་པ་ཁྱིམ་གཉིས་ནི། ཆོས་བཞི་
 དང་ལྡན་པ་སྟེ། **ཁྱིམ་གཉིས་ཆོས་དང་པོ་**ཉ་ཅང་ཉུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉ་ཅང་ཉུངས་ན་བཀའ་
 པ་དང་ཉམ་ཆུང་བར་ལྷུར་ནས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སང་གི་ཟས་

ཀྱི་དྲུག་ལ་མ་སླེབས་ཀྱི་བར་དུ་བཀྲེས་པས་མི་གནོད་པའི་ཚད་ཅུ་ཟ་བའོ། །**༼༥༽ཁྱད་**
ཆོས་གཉིས་པ་ཏུ་ཅང་མང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། མང་ན་ལུས་ཁྱར་ཐོགས་པ་ལྟར་སྤྱི་བ་དང་
དབུགས་འབྱུང་རྩལ་དཀའ་བ་དང་གཉིད་སྒྲགས་འཕེལ་བ་དང་ལས་སྒྲུ་མི་རུང་བས་ཉོན་
མོངས་སྤོང་པ་ལ་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །**༼༥༽ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་**ཟས་ཁྱབ་དང་
འཕྲོད་པས་ནི། ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་སྒྲག་བསྐྱལ་བ་རྒྱུ་དང་པ་རྣམས་སྤོང་ཞིང་ཆོར་
བ་སྒྲག་བསྐྱལ་གསར་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་དོ། །**༼༥༽ཁྱད་ཆོས་བཞི་པ་**ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཟས་རན་པས་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་
པའོ། **༼༥༽ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ནི་བསྐྱང་པའི་ཆོ།** ཆོས་མིན་པས་བསོད་སྟོམས་ཡོངས་སྒྲུ་
བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་གྱིས་མིན་པ་དང་། སྦྱོད་པའི་ཆོ་ཆགས་ཞེན་འཇུགས་གྱིས་སྦྱོད་པའོ། །

༼༥༽གཉིས་པ་ཟས་ལ་སྤྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི། དེ་ཡང་ཟས་
ལ་སྤྱེད་པའི་གཉེན་པོ། དེའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཉེས་དམིགས་ནི་
གསུམ་ལས། **༼༥༽དང་པོ་**ལོངས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཁ་དོག་དྲི་རོ་
བཟང་པོའི་ཟས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཀྱང་སོ་ཡིས་བལྟ་དེ་ཅིང་མཆིལ་མས་བཟུན་པ་ན་སྒྲགས་
པ་ལྟར་སྤྱང་བ་སེམས་པའོ། **༼༥༽གཉིས་པ་**ཟས་ཁྱབ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ཟས་
དེ་ནམ་གྱི་ཐུན་བར་བའམ་ཐ་མ་ལ་ཁྱུ་ནས་ཤ་ཁྲག་སོགས་སྤྱི་ཞིང་ཁ་ཅིག་ནི་བཤང་གཅིར་
གྱུར་ནས་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ཡང་ཉོན་རེ་བཞིན་བསལ་དགོས་པ་དང་ཟས་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཀྱི་རིགས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་སེམས་པའོ། **༼༥༽ཟས་བཞི་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས།**
རེག་པའི་ཟས། སྒྲུ་མཉེ་དང་ཉི་མ་སོགས། **བསམ་པའི་ཟས།** སྟོན་ལྷ་གེ་བྱུང་དུས་ས་མས་
ཐལ་བའི་རྒྱལ་པ་ལ། འདི་རྩམ་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ས་མ་མེད་དུས་བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་བལྟས་
པས་ཐལ་བར་མཐོང་བ་ན་བྱིས་པ་རྣམས་སྒྲུ་གས་ཤི་སྐད། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཟས་ཟེར། **༼༥༽**
གསུམ་པ་ཟས་ཆོལ་བ་ལས་གྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྷ་ལས། **༼༥༽དང་པོ་**བསྐྱབས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཟས་དང་ཟས་ཀྱི་རྒྱུའི་དོན་དུ་ཆ་གྲང་གིས་ཉོན་བཞིན་
དུ་འབད་པ་དུ་མ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་ཅིང་མ་གྲུབ་ན་སྒྲུ་དན་སོགས་གྱིས་སྒྲག་བསྐྱལ་ལ་གྲུབ་

ནའང་ཐོགས་པ་དང་ཚུད་ཐོས་ཀྱིས་དོགས་ནས་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་བ་དག་པོས་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 བའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་མཛའ་བ་ཉམས་པ་ནི།** དེའི་ཕྱིར་དུ་པ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པའང་པན་
 ཚུན་ཚོད་ཅིང་འཐབ་པའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རོམས་མི་ཤེས་པ་ནི།** དེ་ལ་སྟེད་པ་རྩེ་ཆེར་སྐྱར་
 བས་ཀྱིས་པོ་སོགས་པན་ཚུན་དུ་གཡུལ་སྟོང་ཅིང་སྐྱབ་བསྐྱལ་དུ་མ་ཐོང་བའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་**
 རང་དབང་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཟས་ཟ་བ་ནམས་རྩེ་པོའི་དོན་དུ་པ་རོལ་དང་
 འཐབ་པ་ན་སྐྱབ་བསྐྱལ་དུ་མ་ཐོང་བའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ཉེས་པར་སྐྱད་པ་ལས་བྱང་བ་ནི།** ཟས་
 དང་ཟས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་པ་བསགས་ནས་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་དཔྱད་ནས་
 འཁྱོད་བཞིན་དུ་འཆི་ཞིང་གི་ནས་ཀྱང་རྒྱ་འཁྱོར་ལྷུང་བའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལེགས་པར་**
སྐྱད་པའི་པན་ཡོན་དང་བསམ་པའི་བྱད་པར་ནི། དེ་ལྟ་ནའང་པན་ཡོན་འགའ་ཡོད་དེ་
 ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གནས་པའོ། །དེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཟས་བསྟེན་པར་མི་རིགས་པས་
 ལུས་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་ཆངས་པར་སྟོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །སྐྱབ་པ་པོ་སྟེ་**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དང་སྐྱབ་བདག་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བདག་པོ་**བགས་པ་དང་
 ག་ཁྱག་བཅོར་ཏེ་འབྲས་བྱ་བྱད་པར་ཅན་འདོད་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་
 བྱས་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་འཁྱུར་བར་བྱའོ་སྟེ་པ་དང་བསམས་ལ་དེ་ནས་འོངས་
 སྐྱད་དོ། །བསྐྱབ་བཀྱས་སུ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་པན་གདགས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྒྲིན་བྱ་ད་ལྟ་བུར་
 ཟིང་གིས་བསྐྱུ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུ་སྟེ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དོན་བསྐྱབ་སྟེ་པའི་བསམ་པས་བཟའ་བར་གསུངས་པའང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་**
བྱིན་པའི་ཟས་སྟོད་པ་ལ་ལྷན་གྱིས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཚུལ་
ཁྱེད་ཀྱིས་དང་ལྷན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱུད་གྱིས་བའོ། དེའི་རྒྱུ་དུ་ཁ་ཉོན་སོགས་
ཀྱིས་ཡོན་མ་སྐྱངས་ན་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་བྱ་ལོན་དུ་འཁྱུར་ཞེས་འཆད་དོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་
 ཀྱང་། ཁ་ཟས་སྟེན་དང་འདྲ་བར་རིག་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་
 བཞི་སྟེ། །རྒྱགས་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་མཛའ་དེགས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེན་མས་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་མཛའ་བཤེག་
 པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །མཆག་པ་སྟེ་**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་མཛའ་བཟའ་བའམ་ཆགས་དམ་པའི་ཕྱིར་མ་**

ལགས་ཁོ་ཙམ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན་ལུས་གནས་ཁོ་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་གི་ཕྱིར། ཉེ་ཁོ་འབའ་
ཞིག་གི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཕྱིར་བཟའ་བ་སོགས་གཙོ་བོ་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པ་སོགས་མི་
གཙོ་བོ་དེ་ལུས་གནས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁོ་པ་ཞེ་ན་མི་ཉལ་བར་ནལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་། ཉལ་བའི་ཆེ་འཁྱར་བ་ཁོ་པ་
ལ་ཉལ་བའི་དུས་དང་། ཀྱན་སྦྱོང་ལེགས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཉལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོང་དངོས་
ཁོ་ལ་ཀྱན་སྦྱོང་དེའི་སེམས་དང་། གཅིས་པར་གདམས་པ་དང་། སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་
མཚམས་སུ་སྦྱོར་རྒྱུ་ལྟར་དང་། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཐུན་དང་སྤྱོད་མཚམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་ཁོ་པ་ལྟར་པོ་བདེ་སྦྱོང་
བཟའ་པོ་ལ་པོས་ནས་ཁྱོད་ཉིད་པར་མཐའ་དག་དང་། ཉེ་བ་མ་ཟད་མཆན་མོང་སྤྱོད་ཀྱི་
སྦྱོང་སྤྱོད་ཁོ་པ་གཉིས་དག་པའི་བྱ་བས་དུས་འདས་ཁོ་པར་བྱས་ནས་ནི། ཁོ་པ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུང་
སྤྱོད་ལ་མནལ་ཁོ་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིད་ལོག་པའི་ཆོང་འབྲས་བྱ་མེད་པར་མི་འཁྱར་བར། ཁོ་པ་
གཉིད་གཞན་འཁྱར་ཡིན་པས་དག་པའི་སྦྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་ཁོ་པ་མ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པར་
དེ་དག་བར་དུ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པས་ཉིད་མོ་མི་པོ་དང་མཆན་མོང་ཆ་སྦྱོང་སྦྱོང་
གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྤྱོད་མཚམས་སུ་འཁྱར་བ་བསྐྱོད་པས་འཆག་པ་དང་འདུག་
ནས་སྤྱོད་པ་ལྟར་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པས་དོན་ལྡན་དུ་བྱ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལྟར་
རོ། ཁོ་པ་གཉིས་པ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་མཚམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་དང་དབང་པོའི་སྦྱོང་སྦྱོང་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྤྱོད་མཚམས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡོད་
པས་འདིར་སྤྱོད་མཚམས་རྣམས་བཟུང་རོ། །

ཁོ་པ་གཉིས་པ་ཉལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོང་ཁོ་པ་ལེགས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཐུན་མཚམས་ཡིན་
པས་དེ་ཡང་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་བར་བྱོ། ཉེ་འཁྱར་བ་ནི་ཉིད་མོ་དང་མཆན་མོང་ལ་
ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་སྦྱོང་ལ་དག་པའི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་བྱས་ནས་ཆ་བར་བ་ལ་
བབ་པའི་ཆེ་ཉལ་བར་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་འབྲུང་བ་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལུས་དེ་བརྟན་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཅོན་འགྲུལ་གཉིས་བྱ་
 བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་བྱུང་ཞིང་པན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། ། **གསུམ་པ་འཁོར་ལ་འཁོར་བའི་ཀློག་སྤྱོད་**
དངོས་ནི། ཉལ་བའི་ཆོ་ན་གནས་ཁང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ་རྟེན་པ་བསྐྱུས་ནས་ནང་དུ་ཁྱུགས་
 པ་དང་སྟོ་གཡས་པ་པལ་སྟེ་རྟེན་པ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་སེང་གེ་ལྟར་
 ཉལ་བར་བྱའོ། །སེང་གེ་ལྟར་ཉལ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་དུད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སེའི་ནི་
 ལུས་ཚུལ་ཆེ་བ་དང་སེམས་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་བརྟན་པས་ས་རོལ་གཞོན་པ་བཞིན་དུ།
 མི་ཉལ་བར་ནལ་འབྱོར་ལ་བཅོན་པའང་ཚུལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ས་རོལ་གཞོན་ཞིང་གནས་
 པས་སེའི་བཞིན་དུ་ཉལ་གྱི། ཡི་དྲགས་དང་ལྟ་དང་འདྲོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དག་གི་ཉལ་སྒྲངས་
 ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལེ་ལོ་ཅན་བཅོན་འགྲུལ་ཞན་པ་ས་རོལ་གཞོན་པ་
 རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། **འཁོར་ལ་འཁོར་ཁ་སྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཡི་དྲགས་བསྐྱུས་ནས། འདྲོད་པ་**
ལ་བཞེན་པ་སྟོ་གཡོན་པལ་པའོ་ཞེས་ཟེར་ནམ་གངས་གཅིག་ཏུ་ན། སྟོ་གཡས་པས་སེའི་
 བཞིན་དུ་ཉལ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་སྟོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་གཉིད་ལོག་ནའང་བྱ་
 པ་མི་བརྟེན་པ་དང་གཉིད་སྒྱག་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་མི་ལམ་སྒྲིག་པའམ་ངན་པ་མི་མི་བ་
 ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཉལ་བ་ནི་སྒྲ་མ་བཞི་ལས་སྟོག་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བའོ། ། **འཁོར་ལ་འཁོར་པའི་སེམས་ནི།** བསམ་པ་རིམ་བུ་བསམ་ཉལ་བ་ལ་བཞི་ལས། **འཁོར་**
པོ་སྒྲང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། འོད་ཀྱི་མཚན་མ་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་ཉལ་ཏེ་དེས་གཉིད་ལོག་པའི་ཆོ་སེམས་ལ་སྐྱབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། ། **འཁོར་གཉིས་པ་**བྱ་
 པ་ནི། ཆོས་དགེ་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་མཉན་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་བྱ་བ་གཉིད་དུ་མ་སོང་གི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་བསྟེན་པའོ། །དེས་ནི་གཉིད་
 ལོག་པའི་ཆོ་ཡང་མ་ལོག་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་དེ་དག་ལ་སེམས་དེ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་
 འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་མདོར་ན་གཉིད་ཀྱི་ཆོ་ཡང་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོར་བའོ། ། **འཁོར་གསུམ་པ་**
 ཤེས་བཞིན་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་བ་བསྟེན་པའི་ཆོ་ཉན་མོངས་པ་གང་བྱུང་བྱུང་ན་དེ་ཤེས་ནས་
 དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །

འི་བཞི་པ་ལྟར་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་གསུམ་ལས། དང་པོ་འི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་
ལྟར་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིད་ཀྱིས་འོན་པ་ལ་སེམས་གཞོལ་བར་
མི་བྱེད་པར་བཅོལ་འབྱས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རི་དྲགས་བཞིན་དུ་བྱམ་ཕྱས་ཀྱིས་
ཉལ་བའོ། །དེས་ནི་གཉིད་མི་འབྱུག་ཅིང་ལྟར་བའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་སད་པར་རྒྱས་
སོ། །གཉིས་པ་འི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཉལ་བ་བསྐྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། གྱེ་མ་
བདག་གིས་འི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཉལ་སྒྲངས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བཤད་ན་འོག་དུ་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་སེལྟེའི་ཉལ་སྒྲངས་ལས་
ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཉལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ལམ་གསུངས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་
མི་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྒྲམ་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དུ་འབད་པ་ཆེན་
པོས་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་སེལྟེའི་ཉལ་སྒྲངས་ལས་
ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཉལ་ལོ། །གསུམ་པ་དགེ་བ་ལ་འི་བཅོལ་པ་མི་འདོར་བའི་འདུ་ཤེས་ནི།
ཇི་ལྟར་བདག་གིས་དེང་མི་ཉལ་བ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བཅོལ་པས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་
སང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྒྲམ་དུ་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་དགེ་བ་ལ་འདུན་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་
བྱེད་དེ་བཟེད་ངས་ནའང་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་བཅོལ་པར་བྱེད་དོ། །འི་ལྷ་པ་
གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི་ཟས་དང་ཉལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་འདི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང་དོན་
ལན་དུ་སྦྱོད་པ་བྱུང་ན་ཆེ་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཞིགས་པར་སྤང་བས་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་བྲངས་ཏེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འི་
དུག་པ་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མཆོམས་སུ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་
ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཐུག་
དང་ཐུན་མཆོམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷག་མཐོང་གི་བར་ཀྱི་
དམིགས་རྣམ་གང་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཐུན་མཆོམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་
ཟིན་ནོ། །

འི་ལྷ་པ་བཤད་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་འདི་རྣམས་སལ་ཆེར་

དབྱད་བསྟོམ་ཤས་ཆེ་བས་གཉིས་པ་འབྲི་དབྱད་བསྟོམ་གྱིས་སྒྲིང་ཚུལ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་
 དགག་པ་འབྲི་ལ་གསུང་རབ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་སྒྲིན་པོ་དགག་པ་དང་། དབྱད་འཛིག་
 གི་སྟོམ་གཉིས་མི་ཤེས་པའི་འབྲུལ་པ་དགག་པ་དང་། སྟོམ་ལ་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་མཁས་
 སྟོམ་དགག་པ་དང་། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བཤད་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་
 འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་འབྱེལ་དང་
 བཅས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་མན་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་ནི་འབྲི་སྟོན་
 གྱི་ཉ་ཤང་དང་བྱིས་གྱི་ཆད་ལྟ་བུ་ནམས་ན་རེ། ཕྱོགས་འབྲི་སྟེ་སྟེ་བ་པོ་འདི་དང་གསུང་རབ་
 ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་མ་ཤར་བ་གནད་གཅིག་གསུངས། ལམ་སྟོམ་པའི་ཆེ་ནི་ཡུལ་ལ་
 ཡང་ཡང་མི་དབྱེད་པར་འཛིག་སྟོམ་ཁོ་ན་བྱ་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་དབྱེད་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྟོག་པ་ནམས་ནི་མཚན་
 མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། འབྲི་གཉིས་
 པ་དེ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ཐོག་མའི་ཉེས་བཤད་མཁན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་
 དང་། ཉེས་བཤད་དེ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རང་ལུགས་དབྱད་
 འཛིག་གཉིས་གྱིས་སྟོམ་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་རྒྱག་ལས། དང་པོ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་
 གྱི་ནམ་གཞག་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གཏན་ནས་
 མ་རྟོགས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། འབྲི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་
 རིམ་གྱིས་འབྲུག་པའི་སྐབས་འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་པའི་འབྲི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་
 པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་འབྱུང་། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་གོམས་འབྲི་པ་དེ་ལ་འབྲི་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་འབྲི་པའི་དོན་འབྲི་གནས་ལུགས་
 མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡུལ་འབྲི་བྱེད་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། ཞེས་ཆོགས་
 འབྲི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོས་པའི་དོན་བསམ་པ་ལས་སྦྱར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
 བསམ་བྱུང་དང་འཛིག་རྟོག་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་ཞེས་ཐོས་པའི་དོན་

ནམས་བསམས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་
དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབས་བྱང་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
གང་ཉམས་སུ་སྒྲང་རྒྱ་དེ་དང་པོར་གཞན་ལས་མཉན་ནས་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་
བྱེད། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལུང་དང་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་དང་
བྲལ་བ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བས་ཡང་ཡང་དབྱད་
ཀྱིན་བསྒྲུབ་པ་དང་མི་དབྱེད་པའི་འཛོག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གཏན་
ལ་སབ་པ་དེ་ལ་མི་དབྱེད་པར་འཛོག་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱད་ནས་བསྒྲུབ་པ་
གཉིས་ཀ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་འཛོག་སྒྲུབ་དུ་འདོད་པ་ནི་དཔེར་ན་
ནས་རྟོག་གཅིག་བརྒྱུད་ནས་འབྱུ་ཐམས་ཅད་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་འབྲེལ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཐོས་པ་དང་། བསམས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྟོན་དུ་བསམ་པ་འགོ་དགོས་པ་ལྟར་བསྒྲུབས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་འང་སྒྲུབ་པ་
འགོ་དགོས་ཏེ་ཤེས་རབ་དེ་ནི་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྒྲུབས་
བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲུབ་པ་དེ་བསམས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་
བྱས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བསམས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ལས་བསྒྲུབས་
བྱང་གི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་པ་རི་ཙམ་མང་བ་ཙམ་དུ་
དེ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་མང་ལ་དེ་མང་བ་ཙམ་དུ་བསམ་པ་མང་བ་དང་། དེ་མང་བ་
ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་དེ་རི་ཙམ་མང་བ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་ལ་དེ་མང་ན་སྟོན་འགོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་མང་
བས། སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གལ་ཆེ་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གཏན་ལ་སབ་པ་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མིན་པར་
ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཙམ་དང་བསྒྲུབ་པ་ན་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅིག་བསྒྲུབ་ན་ནི་
དུལ་ས་གཞན་དུ་བསྐྱོན་ནས་རྒྱག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འབྲེལ་

མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་རབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གསུང་རབ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་
 གྱུང་ལེགས་པར་བཤིག་པ་ཡིན་ལ། ལམ་མ་ནོར་བར་བཀོད་པ་ལ་མང་དུ་སྒོས་པ་མི་དགོས་
 ཞེས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཡང་ལེགས་པར་སྒྲས་པར་འགྱུར་རོ།། **༼དེ་གཉིས་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་**
གསུམ་གྱི་གནད་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་ནི། འདི་དག་གི་གནད་མ་རྟགས་པའི་རྟགས་སུ་མདོ་
 ཟླགས་སམ། རྒྱུད་སྒྲེའི་ཟླགས་ལ་མང་དུ་སྦྱངས་པ་ཞིག་དང་གཞུང་ལ་སྦྱང་བ་ཡི་མ་བྱས་པ་
 གཉིས་ད་གདོད་སྦྱབ་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་མི་འོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་
 རྒྱབ་པ་བྱེད་པ་དེས་ཆོས་ཉན་པ་དང་ལྟ་རྟོག་སོགས་བྱས་ན་མཆང་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་
 ངན་པ་རྣམས་**༼དེ་གཉིས་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་**འདིར་གཏན་ཆགས་པར་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།། **༼དེ་གསུམ་**
པ་སྒོམ་དང་བསྒོམས་བྱུང་མི་འདྲ་བ་ནི། དེས་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ངེས་པ་དེ་
 ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་དེ་བསྒོམས་བྱུང་མ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་སྒོམ་པ་ཡིན་པ་ཅི་
 ཞིག་འགལ། འགལ་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲགས་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྦྱོར་ལ་སྒོམ་
 གཏན་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་ས་ལ་**༼དེ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་**
གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་ས་མཐོན་པོར་རྒྱུད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་༼དེ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་
པ་ན་བསྒོམས་བྱུང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་༼དེ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་
བྱུང་མེད་པར་ཆོས་མདོན་པ་ལས་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ།། **༼དེ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་**
དོན་ནི། དེས་ནི་སྒོམ་ཞེས་པ་ནི། སར་བྱིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་བ་ལས། སྒོམ་པར་
 བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་**༼དེ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་**དོན་དེའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པའམ་དེའི་དངོས་
 པོར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན་དད་པ་སྒོམ་སྦྱིང་རྗེ་སྒོམ་ཞེས་པ་
 ནི་ཡིད་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།། **༼དེ་གསུམ་པ་ཐོས་བསམ་**
གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཉིས་པར་དགོས་པ་ནི། དེའི་བྱིར་ལོ་རྩལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་གྱུང་
 རེས་འགའ་བསྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་མདོན་རྟགས་རྒྱན་ལས།
 མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོམས་པར་བསྒྱུར་ཏེ་སྒོམ་པ་
 དང་གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཉིས་པོ།

འོད་ཀྱི་དབྱེད་པ་དང་སྒྲོམ་འགལ་བར་འདྲི་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཚུལ་ནི།
གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་འོག་སྐྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་
བའི། ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། འཇལ་དང་དེས་
རྟོག་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་འོག་སྐྱོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱར་ཟེར། ཐོས་པའི་དོན་
ལ་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་ཡང་སེམས་པ། བསམ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པའི་ཞི་
གནས་དགུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཛིག་པ་དང་། དོན་དགུ་པོ་དེ་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་ནམ་
པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་བཞིས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་དེས་པར་རྟོག་པ་དེ་འབྱུང་། ཡང་ཡང་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་དེས་པར་
རྟོག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་དབྱེད་ནས་སྐྱོང་བ་དང་སྒྲོམ་གཉིས་འགལ་བར་འདྲི་པ་
ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། འོད་ཀྱི་དབྱེད་པ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་
དང་། རིགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་དང་པ་སྒྲོམ་པ་དང་ཚད་མེད་བཞི་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
སྒྲོམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསུལ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
དབྱེད་ནས་སྐྱོང་དགོས་པ་ལ་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྤང་སྟེ། སྐྱོད་འཇུག་
དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒྲོམ་བྱིར་ངས་འདི་བཙམས། ཞེས་གཞུང་དེ་
གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་
ལས། དེ་བས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྐྱོད་དང་བསོད་ནམས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཏང་བ་
དང་བསྐྱབ་བ་དང་དག་པ་དང་སྟེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུས་ལོངས་
སྐྱོད་དག་རྩ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་བཏང་བསྐྱབ་དག་སྟེལ་བཞི་བཞི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་དུ་
གསུངས་པའི་བྱིར་སྒྲོམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་མི་བབྱང་ངོ། །

འོད་གཉིས་པ་ཐོག་མའི་ཉེས་བཤད་མཁན་པོ་ངོས་བབྱང་བ་ནི། གཞན་ཡང་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་བབྱང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་འདྲོར་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏུ་ཤང་

གི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་
བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ཉེས་བཤད་དེ་འདྲ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་**
ནམས་ལ་གྲས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་བའི་གེགས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་འདིས་བྱེད་དེ་གཞུང་དེ་དག་གི་
དོན་ནི་པལ་མོ་ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་ལ་དབྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་
ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བས་སོ། །བསྟན་པ་བྱ་བ་པའི་བྱ་བ་དུང་འདི་
ཆེ་སྟེ་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་མོ་ནམས་གདམས་ངག་རྒྱ་མི་འགོ་བར་མཐོང་
ནས་ཞེ་ཆིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རང་ལུགས་དབྱད་འཛིག་གི་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ། ཡུལ་གང་
ལ་དབྱད་སྒྲོམ་དང་། གང་ལ་འཛིག་སྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྩི་བ་དང་།
ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབྱད་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་མི་དབྱེད་པར་
འཛིག་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་ཡོད་ན་ལམ་རི་འདྲ་བ་ནི་དབྱད་སྒྲོམ་ཡིན་ལ། རི་འདྲ་ཞིག་ནི་
འཛིག་སྒྲོམ་ཡིན་ཞེ་ན། **ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལན་ནི།** བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་
བསྒྲོམ་པ་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ་དང་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་ལས་
འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དབྱད་
སྒྲོམ་དགོས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་རྩ་མཆན་**འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་སྟོན་ལས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་
བའི་ཡིད་འཁུལ་རྒྱས་པ་རེ་དགོས་ཏེ་དེ་མེད་ན་དེ་དག་གི་ལྷོག་སྟོགས་མ་གྲས་པ་སོགས་
འགོག་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། སྟོ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པས་
དབྱད་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆགས་ཡུལ་ལ་སྐྱུག་པའི་
མཆན་མ་སྟོ་འདོགས་པ་མང་ན་འདོད་ཆགས་དག་སོ་སྟེ་བ་དང་། དག་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་
བའི་མཆན་མ་མང་དུ་བསམས་ན་ཞེ་སྤང་དག་སོ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་དེ་དག་
སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་གསལ་མི་གསལ་འདྲ་ཡི། སྟོའི་འཛིན་སྤངས་ལྟགས་དག་ལ་
རྒྱན་རིང་བ་དགོས་པས་དབྱད་སྒྲོམ་བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་གང་ལ་འཛིག་སྒྲོམ་བྱེད་ཚུལ་ནི་**
སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་སུ་མི་བརྟུབ་པ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་འདོད་

འདྲི་དྲུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་གནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱད་ན་སེམས་གནས་པ་སྐྱེར་མི་ཉན་པས་དེ་ལ་ནི་འཛོག་
སྒྲིམ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་ཞི་ལྷག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།

༼༥༽གཉིས་པ་དབྱད་འཛོག་གི་སྒྲིམ་གཉིས་མི་ཤེས་པའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ལ།
འདྲི་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་མཁས་
པ་ཡིན་ན་དབྱད་སྒྲིམ་ཁོ་ན་བྱ་ལ། གུ་ས་ལིས་ནི་འཛོག་སྒྲིམ་ཁོ་ན་བྱའོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ་༼༥༽གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྷ་ལས་མཁས་པ་དང་གུ་ས་ལིས་སྒྲིམ་ལ་དབྱད་
འཛོག་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ནི་རེ་རེས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ་མཁས་པས་
ཀྱང་ནི་གནས་སོགས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། གུ་ས་ལིས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་ཤུགས་ངག་
སོགས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་༼༥༽དབྱད་འཛོག་གཉིས་ཀས་སྒྲིམ་དགོས་
པའི་ཁུངས་བཤད་པ་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེའི་ཐོགས་གཉིས་
ཀར་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ནས་བསྒྲིམ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་ལ། གསུམ་པ་
༼༥༽དབྱད་སྒྲིམ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚུལ་དེས་སྒྲིམ་པ་མེད་པའམ་ཉུངས་ན་ལམ་གྱི་སོག་
དམ་པ་ངི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་བ་དང་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་རྩེ་ཆེར་མི་
འཕེལ་བས་ལམ་ལ་ས་ཆོད་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ་ལམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཤེས་
རབ་ནང་ན་གུན་མཁྱེན་ལྟར། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་མ་ཁོལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་རི་ལྟ་རི་
སྟེད་ཐམས་ཅད་མ་འདྲིས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུག་པའི་བྱིར་རོ། །༼༥༽བཞི་པ་
སྒྲིམ་ཉེས་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ནི་དེའི་བྱིར་ལམ་རི་ཅམ་བསྒྲིམས་པ་ཅམ་དུ་བརྗོད་ངས་
ཆེ་བས་ངན་པ་རྟུལ་བ་དང་སྤང་སྤང་འབྱེད་པ་ལ་ཡིད་རྟུལ་དུ་འགོ་བར་སྤང་ན་ལམ་གོལ་
བར་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །༼༥༽ལྷ་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་
གྱི་དབྱད་སྒྲིམ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་མང་པོ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དད་པའང་མང་པོར་འཕེལ་
བ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་མང་བ་

དང་ཐར་པའི་སྐྱོན་ཡང་སྒྲིལ་ནས་མཐོང་བས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་དྲག་པ་དང་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་ཕྱིན་དྲག་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུད་པ་ངོ་མཚར་བའང་དུ་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་
ནས་དེ་དག་ལ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་བཙོན་པ་ནམས་རི་རྒྱས་སུ་
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་དབྱད་ནས་
སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་སྒོ་དང་ལྡན་པ་ནམས་གྱིས་༼བ༽**དབྱད་སྒྲོམ་གྱི་**ཚུལ་འདི་ལ་
གཞན་གྱིས་བཀྱི་བར་མི་རུས་པའི་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། ༼༼བ༽**གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལ་གོ་བ་རྒྱུ་**
བའི་མཁས་སྒྲོམ་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་༼བ༽
ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་དབྱད་སྒྲོམ་ལ་ངེས་པ་དྲང་བ་མི་རིགས་ཏེ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཆེ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་བསྐྱབ་དགོས་པ་གང་ཞིག ༼སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱེད་པ་དང་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་སྐྱེས་
ནས་སྒྲོམ་གྱི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་བ་ནམས་ན་རེ། སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་པ་ཆེས་
མང་བར་བྱས་ཏེ་༼བ༽**དབྱད་སྒྲོམ་གྱིས་**བསྐྱུངས་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ཆེ་གཅིག་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་མི་འགྱུར་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

༼བ༽**གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།** ༼བ༽**དེའི་ལན་**བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དམིགས་
པ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐར་མ་གྲུབ་པ་
གསར་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་ལ་དབྱད་ན་དེ་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་མ་
གྲུབ་བར་དུ་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ལ་འཛིན་སྒྲོམ་ཉིད་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་
འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྐར་མ་ལ་དབྱད་སྒྲོམ་མང་ན་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་གེགས་སུ་འདོད་ན་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་ལུགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་
དགོངས་འགྲུལ་ནས་བཤད་པ་གཏན་ནས་མ་གོ་བར་གསལ་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན་གསེར་
དང་དབྱལ་ནི་མགར་བ་མཁས་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མེར་བསྐྱེགས་ཤིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་
རྒྱར་བསྐྱེད་ན་ངོ་མ་དང་སྒྲིགས་མ་ཐམས་ཅད་སྐྱུངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་བྱང་
བར་འགྱུར་བས་དེ་ནས་ན་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཆ་ཅི་འདོད་འདོད་དུ་བསྐྱར་བས་ཆོག་

པ་བཞིན་དུ། སྒོན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་སྦྱོད་རྣམས་ལ་ནག་པོའི་
ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར།
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོམ་པ་སེམས་
ཀྱན་ཏུ་གཏུང་བར་འཁྱར་བའམ་སྦྱོར་བར་འཁྱར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསེར་མེར་བསྐྱེད་པ་
པ་བཞིན་དུ་ནག་ཕྱོགས་རྣམས་ལས་ཡིད་བྱེད་ཕྱོགས་པར་བྱེད་ཅིང་རྩི་མ་དེ་དག་སྦྱོང་
ལ། བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་དང་དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་
སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་
བསྒྲོམ་པ་སེམས་བརྒྱན་པར་འཁྱར་བའམ་དང་བར་འཁྱར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསེར་ཆུར་
འཁྱུ་བ་ལྟར་དཀར་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཡིད་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་ནས་
དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་བརྒྱན་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཁྱུར་ན་ཞི་ལྷག་གང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་ཆོགས་
མེད་པར་འཁྱུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་སྒྲོམ་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་བསྐྱབ་པའི་
ཐབས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས། དཔེར་ན་
མགར་བའམ་མགར་བའི་སློབ་མ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་གང་གི་ཆོ་གསེར་རམ་དདུལ་ཞིག་
རྩི་མ་དང་སྒྲིགས་མ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། དུས་དུས་སུ་མེར་བསྐྱེད་ཤིང་ཆུས་
བཟུས་ན་རྒྱན་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱ་བ་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་བྱས་པར་འཁྱར་ཏེ། དེ་ལ་མགར་བའམ་མགར་བའི་སློབ་མ་མཁས་པ་དེ་དང་མཐུན་
པའི་བཟོ་ཤེས་པ་དེས་མགར་དབྱེད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདོད་པ་དེར་སྦྱར་བར་བྱེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་གང་གི་ཆོ་སེམས་དེ་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་རྩི་
མ་དང་སྒྲིགས་མ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་བྱས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་
བདེ་བ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སེམས་དེ་ཞི་གནས་

ཀྱི་ཚྭ་གས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཚྭ་གས་གང་དང་གང་དག་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་
དང་དེ་དག་ལ་གིན་ཏུ་ཉེ་བར་འབྱོར་བ་དང་གིན་ཏུ་ནལ་བྱུ་འབབ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་དང་
མི་འབྱུལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ངེས་པར་སྒྱུར་བས་མས་པའི་དོན་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་
བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཆགས་པར་གནས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཉེས་ཉེ་བྱིང་བ་དང་ཁོད་པའོ། །དེ་ལ་དགོན་མཆོག་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བྱུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་གཙོད་
པར་གིན་ཏུ་སྒྲ་སྟེ་དེའི་གཉེན་བོ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་
ཡིན་པར་ཆད་ལྷན་དུ་མས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསུལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་སྒྲོ་བྱུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཡོད་ན་ཁོད་པ་གཙོད་པར་
གིན་ཏུ་སྒྲ་སྟེ་ཁོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་གཡེང་བ་ཡིན་པས་
དེའི་གཉེན་བོ་ལ་སྒྲོ་ཤས་བསུགས་པར་གཞུང་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

།**དེ་ལྟར་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་**
པོ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གོང་མའི་གསུང་དང་སྒྱུར་བ་ནི་དེས་ན་
བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་སྒྱུར་བ་ནས་འདུག་སེམས་སྒྱུར་བ་མན་ཆད་ལ་ངེས་པར་མང་དུ་
བསྒྲུབས་པ་དེ་ཅམ་དུ་མཁས་པ་དགུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ནམས་བདེ་སྤྱུག་ཏུ་
འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིན་སྒྲོམ་དུ་མ་ཟད་དཔུང་སྒྲོམ་ནམས་ལའང་བྱིང་ཁོད་གཉེས་དང་
བྲལ་བར་བྱས་ལ་བསྐྱང་དགོས་ཤིང་། མན་ངག་འདི་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་མཁས་པ་ནམས་
སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་འབོགས་པ་དེའི་དམིགས་སྒྲོར་ལ་ངེས་ཤེས་དང་བའི་ཕྱིར་དུ་
མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་སེམས་
ལ་བསྒྲོར་ནས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། མཐའ་དག་པར་འཆད་ཅིང་
ཆོས་འཆད་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཉན་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བཤད་པ་ན་ཆོས་སྤྱི་སྒྲོའི་འབྲུལ་འདྲ་

བ་སྒྲིག་ཏུ་བསམས་པ་ལ་འོང་དཀའ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་མད་པས། ད་རེས་
དམིགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ཟེར་ནས་འབྲས་ཅམ་རེ་བྱར་མི་རུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་
དུས་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་ཞེས་ཆོས་མང་དུ་བཤད་པ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་གཉིས་
འགལ་བར་འདྲིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟོ།

༼དེ༽གཉིས་པ་རྒྱལ་པོའི་བྲིད་ཡིག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་
ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་བྲིད་མཐའ་རུ་སྒྲུང་བས་སྟོང་རྒྱ་ཉེ་བར་བསྐྱུས་པ་རེ་ཡང་
གུད་དུ་བྱའོ།

༼དེ༽གསུམ་པ་དབྱུད་བསྐྱེད་གཅེས་པའི་ཚུལ་ནི། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་
ངག་ཏུ་འཆར་མི་འཆར་ནི་སྟོང་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་མ་རྟེན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་
སྒྲུང་ཞིང་ཕྱེ་སྟོད་ལ་མ་སྦྱངས་པ་ནམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་རིང་
དུ་སྦྱངས་པ་ནམས་ཀྱང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་རང་གིས་གང་ལ་སྦྱངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་
གི་སྟོགས་སྲ་མར་འོང་བར་སྒྲུང་བས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པར་འདུག་ནའང་
ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་དེ་ཅམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །སྟོང་ཚུལ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་བཤད་
ཟིན་ཏོ།

ལྷ་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་སྟོ་རི་ལྷར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ།

ད་ནི་སྒྲུང་བཤད་པ་ལྷར་བཤེས་གཉིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་སྟོ་བ་མ་དེ་སྟོ་
མས་རི་ལྷར་འབྲིད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་པས། གཉིས་པ་བསྟན་ནས་སྟོ་རི་
ལྷར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྦྱང་པོ་སྦང་བའི་བྱིར་དུ་བསྐྱུས་པ་
དང་། སྦྱང་པོ་རི་ལྷར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་

དང་། དེ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་དང་། རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དལ་བ་
 དང་། འགྱུར་པ་ལོ། །དང་པོ་རྒྱལ་དལ་བ་དོན་བཟུང་བ། མི་ཁོམ་པས་མི་ཁོམ་ལྷགས་བཤད་
 པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྟུང་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་མཐུན་
 རྒྱུ་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་འགྲོ་བ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་པ་དང་ཁ་འཁོར་
 བ་སོགས་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུ་དེར་མ་ཟད་སྤྱིར་མི་ཁོམ་བརྒྱུད་སྤོང་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་དེར་
 མི་སྤྱི་ཞིང་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ལས་བརྒྱུད་པ་དང་གྲིམས་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྒྱུ་བརྒྱུད་
 ཏེ་ཏེ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་ལར་འགྱུར། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་
 བ་ལོ། །རྒྱུ་གཉིས་པ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་ནི་རྒྱུ་གང་ཞིན། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ལོག་པར་ལྟ་
 བ་འདྲིན་དང་དུང་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྭགས་ཉིད་དང་དམུ་ལ་བར་སྤྱི་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་
 བཀ་འཁེད་པ་དང་མཐ་འཁེབ་དུ། ལྷ་ལྷོར་སྤྱི་བ་སྤོན་ཞིང་སྤྱི་གས་པ་ཉིད། ཆེ་རིང་
 ལྟ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། སྤྱི་བ་ཞེས་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་
 མི་ཁོམ་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་སྤོན་བརྒྱུད་པོ། དེ་དག་དང་བྲལ་རྒྱུ་ལྷན་མི་ཁོམ་པ་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་
 ལྷན་མཐོན་དུ་མཐོན་ནས་ནི། རྒྱུ་ལས་ཉོན་ལྷན་འཁོར་བར་སྤྱི་བ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་བ་
 འབད་པར་མཐོན། རྒྱུ་ཅེས་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱི་བ་བཟང་པོ་ལ་གདམས་པ་དེ་འཁོར་བའི་སྤྱི་བ་
 བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་ལྷན་དབང་གིས་སྤྱི་བ་བྲངས་པ་ལ་སྤྱི་བ་པས་དེ་བརྒྱུད་
 བ་གཞན་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་པ་སྤྱི་བ་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱི་
 འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལྟར་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ནས་བཞི་མི་རྒྱུ་
 བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དང་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་
 འདྲིན་ནི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྤྱི་བ་དེ་ཡང་ཐོད་འདྲིན་ཆོགས་ལྟར་ན་མཐའ་
 འཁོབ་ཡིན་ཞིང་ཆོས་ཆོགས་ལྟར་ནའང་ཁ་ཅིག་དགེ་སྤོང་མ་མེད་པས་མཐའ་འཁོབ་
 ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་དགེ་སྤོང་མའི་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཡོད་པས་སྤོན་མེད་ཟེར་ཡང་འཁོར་
 རྣམ་བཞིའི་གཙོ་བོ་དགེ་སྤོང་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དབྱས་ཡིན་
 གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ཡིད་ལ་སྤོན་ལྷགས་པའི་སྤོན་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་དང་དག་ལ་སྤོན་ལྷགས་པའི་སྤྱི་བ་

པོ་དང་ཡན་ལག་དང་ན་བ་སོགས་མ་ཆང་བའི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་ཆེ་སྡེ་ཕྱི་དང་
ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་འདྲིན་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་
འབྱུང་བ་མེད་པའི་པོ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པོ་དང་བཞི་ལས་དང་
པོ་གཉིས་དང་ཐ་མས་ནི་སྒྲང་དོར་གྱི་པོ་གནས་སྟོན་མཁན་མེད་པར་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་ལ་
གསུམ་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མི་མོས་པའོ། །ངན་སོང་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་སྐྱེ་བར་ཤིན་
ཏུ་དཀའ་ལ་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ཀྱང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་པོ་མར་མཆོམས་མེད་པར་མནར་བས་
པོ་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་ནི་བཤེས་སྤྱིངས་འགྲེལ་པར། འདྲེ་ཤེས་མེད་
པ་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་གཉིས་ལ་བཤད་ཅིང་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདྲོད་
པའི་བྱ་བས་རྟག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདྲོད་ལྟ་ལ་བཤད་དེ། འདྲེ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་ཏུ་
ཡོད་ཅིང་དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཆེ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་
བ་འགགས་ནས་བསྐྱེད་ཆེན་མང་པོར་གནས་པར་མངོན་པ་ནས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་
མེད་ན་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་མི་ཁོམ་པར་མི་རིགས་པས་དེར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་
ནི་ཐར་ལམ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱེལ་བ་མེད་པས་མི་ཁོམ་པའོ། །རྟག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདྲོད་ལྟ་
ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པས་གཟུགས་མེད་དང་འདྲོད་ལྟའི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་མི་ཁོམ་
པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིངས་འགྲེལ་པ་ལས།
གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་དགེ་བ་བྱ་བའི་དལ་བ་མེད་པས་ན་མི་ཁོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་འབྱོར་པ་ལ་པོ་རང་འབྱོར་གཞན་འབྱོར་གཉིས་ལས་པོ་དང་པོ་ལ་
དངོས་དང་སྐྱབ་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་རང་འབྱོར་ལྟ་ནི། མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་
ཆང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོར་
རྣམ་བཞི་རྒྱ་བ་ཡོད་སར་སྐྱེས་པའོ། །དབང་པོ་ཆང་བ་ནི་སྟེན་སྦྱགས་སུ་མ་སོང་ཞིང་ཡན་
ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་མིག་ན་སོགས་ཆང་བའོ། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི་མཆོམས་མེད་

བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། གནས་ལ་དད་པ་ནི་འཛིག་ཉིན་དང་འཛིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གནས་འདུལ་བ་ལ་དད་པ་སྟེ་འདུལ་བ་ནི་འདིར་ཐེ་སྟོང་གསུམ་ག་ལ་བྱའོ། །^{༡༥༡}གཉིས་པ་སྐྱ་བཤད་པ་ནི་ལྷ་པོ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་གིང་ཆོས་བསྟུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པས་རང་གི་འབྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །^{༡༥༢}གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་སྐྱ་བཤད་པ་དང་དོགས་གཙོད་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་འབྱོར་ལྷ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་སྟོན། བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག་གཞན་གྱིར་སྟོང་ནི་བཅེ་བ་འོ། ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའམ་འབྱུང་བ་ནི་བསྐྱལ་པ་ཁྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་བསགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ནི་ཞོ་ཡི་སྟོང་པོ་^{༡༥༣}ལྟ་བུ་སྟེ་གནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་། རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོའོ། །དང་པོ་ནི། ལོངས་སྤྱིའི་གནས་འོག་མིན་དང་། སྤྱལ་སྤྱིའི་གནས་རྟོ་རྗེ་གདན་དུ་རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་མངོན་པ་དང་། གཉིས་པ་རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ནི་ཟླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དོ་ཟེར། ལ་འདུག་སྟེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཁོར་བྱ་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གིང་ཆོས་བསྟན་པ་ནས་ཐུང་ན་ལས་མ་འདས་བར་དུ་དོན་དམ་པའི་དམ་ཆོས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྟུབ་པའི་ཆོས་མ་ཉམས་པའོ། །ཆོས་གནས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ནམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་པར་རིག་ནས་རི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །གཞན་གྱི་གྱིར་སྟོང་བཅེ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱོན་པ་པོ་དང་སྐྱོན་བདག་གིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བའོ། །^{༡༥༤}གཉིས་པ་སྐྱ་བཤད་ནི་དེ་ལྷ་ནི་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་ཆོས་བསྟུབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པས་གཞན་འབྱོར་རོ། །^{༡༥༥}གསུམ་པ་དོགས་གཙོད་ནི་ཉན་ས་ལས་བཤད་པའི་གཞན་འབྱོར་བཞི་ནི་ད་ལྟ་མ་ཁོང་བར་སྤང་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་ནམས་གནས་པ་དང་ཆོས་གནས་པ་ནམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་མཐུན་པ་ཁོང་དུ་རུང་ངོ་། །^{༡༥༦}འདིར་གཞུང་གི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཉིན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཞལ་བཞུགས་

པ་སངས་རྒྱལ་དེའམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་བཞིན་པ། ཉན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་
ཀྱི་སྐབ་པའི་ཆོས་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ། སངས་རྒྱལ་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་
པས་གང་ཟག་དམན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་སོགས་མཐོང་བས་མིག་རྒྱུ་
བྱས་ཏེ་གདུལ་བྱ་གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ལ་འདུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་དབང་བཅོམ་པ་ལེགས་
འོངས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དང་སྦྱོར་བདག་སོགས་གཞན་ཀྱིས་རང་ལ་སྦྱིང་བཅེ་བས་ཆོས་
གོས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་སྟེར་བ་དང་ལྷན་གསུངས་པའི་དང་པོ་བཞི་ནི་སངས་རྒྱལ་ཞལ་
བཞུགས་པའི་སྐབས་ལ་བྱེད་པར་འདུག་པས་ད་ལྟ་རང་ཅག་ལ་དངོས་སུ་ཆང་བ་དཀའ་
ཡང་དོད་བྱུང་ཅིས་པས་ཆོག་པས་གཞན་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་གོ་ཆོད་པར་ཡོད་
ཅིས་གསུངས།

གཉིས་པ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བསམ་པ་འོ། ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་རྟེན་བྱུང་པར་
ཅན་ཀྱིས་དུད་འགོ་ལྟར་མི་རིགས་པ་ནི། གཏན་ཀྱི་བདེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དུ་ཆོས་
ནམ་དག་བསྐྱབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་མ་གྱི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་
སེལ་བ་ཙམ་ལ་བཅོན་པ་ནི་དུད་འགོ་ལའང་ཡོད་པས་བདེ་འགོར་སྦྱེས་ཀྱང་དུད་འགོ་
དང་འདྲ་སྟེ། སློབ་སྦྱངས་ལས། རི་ལྟར་སྤང་བུ་ཁོན་ཟབ་ཁ་ནས་འཁྱུངས་པ་ཡི། །རྩ་ལོ་
ཁམ་འགའ་ལ་ནི་ཡིད་ནི་ཆགས་ཀྱར་ནས། །རྟེན་པ་བྱུང་བ་མེད་པར་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་
ལྟར། །འཆོ་བའི་འཇིག་རྟེན་འོ། རྟེན་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་ནས་
དེའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའང་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ། གཉིས་པ་
རྟེན་དེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྐྱབ་ཀྱས་པས་ལྟས་ཀྱང་སྟོན་པ་ནི། སྦྱིར་
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟེན་གང་རུང་
རུང་གིས་མི་ཆོག་པས་སྤར་བཤད་པའི་རྟེན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཏེ། སློབ་སྦྱངས་ལས།
འོ། ལམ་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་བ་ལ་མིའི་རྟེན་དང་རྟེན་གཞན་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་
པར་མ་ཟད། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས་མིའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
སྟོབས་ཆེན་སྦྱེ་བའི་ཆོད་ཙམ་འགོ་བ་གཞན་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་མེད་ཅིས་སྟོན་པ་ནི་བདེ་འོ།

བར་གཤེགས་པའི་འོས་ར་འགོ་བའི་ལམ་འོས་སྒྲིན་སོགས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་སྒྲིང་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྟེན་འགོ་བ་མ་འོས་ལྷན་པ་ལྟར་དུ་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་འདྲེན་པར་ཆས་འོས་པར་གྱུར་
 ཅིང་། འོས་དེ་ཡང་རང་གཅིག་ལྷན་ཁྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་འོས་དང་ལྷན་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཡིས་འོས་རྟེན་ལ་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་འོས། ལམ་དེ་འོས་ལྟར་དང་
 ལྷན་ཡིས་རྟེན་འོས་པར་མིན་འོས་ལྷན་མིན་དང་། མཁའ་ལྷིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་སྟོ་
 འབྲེས་འོས་ཀྱང་རྟེན་དེ་ལ་རྟེན་པ་མིན། ཞེས་དང་། མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། མིར་སྐྱེས་
 བའང་དེ་ལྟར་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་ཡང་གནས་མཆོག་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་
 བྱེད་པར་ཡང་རྟེན་དཀའོ། ལྷན་དག་འཆི་བ་ནའང་ལྷན་གཞན་དག་ཁྱེད་བདེ་འགྱུར་སྐྱེ་བར་
 གྱུར་ཅིག འོས་ཅིས་སྒྲོན་ལམ་འདྲེན་པའི་བདེ་འགྱུར་ནི་མིའི་འགོ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ལྷན་ཅམས་ཀྱང་རྟེན་འདི་ལ་སྒྲོན་གནས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འོས་གསུམ་པ་དལ་འགྱུར་
 གྱི་ལྷན་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ནི་གཞན་ཡང་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་ལམ་ལ་སྤྱད་པའི་བག་ཆགས་
 འཕྲག་པའི་འདོད་ལྷན་ཁ་ཅིག་དང་ཐོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང་ཁམས་གོང་
 མའི་རྟེན་ལ་དང་ཐོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདོད་ལྷན་པལ་ཆེར་ཡང་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་གསུངས་པས་ལམ་ཐོག་མར་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་མི་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་སྐྱ་མི་སྟན་པ་སྟོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་སྤྱིང་གསུམ་
 གྱི་རྟེན་བསྐྱེད་པ་འདི་ནང་ནས་ཀྱང་འཛམ་བུ་སྤྱིང་བའི་རྟེན་བསྐྱེད་པ་སོ། འོས་པའི་པ་
 དེ་ཡན་ཆད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོམ་
 པའི་རྣམ་པ་ནི་དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་འདི་བདག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་
 འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱ། འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ན་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱེས་པ་དང་སྤོངས་
 ཆབས་འདི་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ངན་འགོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཀྱི་འཕྲང་
 མང་པོ་ལ་བརྟུད་བརྟུད་དེ་ལན་ཅིག་ཙམ་ཐར་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ནས། ཡང་གནས་
 དེ་དག་ཏུ་ལོག་ནས་འགོ་ན་ནི་རིག་སྤྲེགས་ཀྱིས་སྤོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་
 སེམས་མེད་པར་གྱུར་པའོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་

སྟེ། འཕགས་པ་དཔའ་བོས། བོ་མི་ལུས་གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་ཡི། ལ་རོལ་བྱིན་པ་བོ་
ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱབ། བོ་མི་མེད་བྱང་ཚུབ་དཔལ་གྱི་ས་བོན་མཆོག་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བྱ་ལས་ལྷག་པའི། ཡོན་ཏན་རྒྱན་བོ་མི་འཆད་པའི་རྟེན་གྱི་མི་རྣམས་ནི། བོ་སྟོ་ལྷན་སྲ་
ཞིག་བོ་སྟེ་བ་འདིར་བོ་རྟེན་དེ་འབྲས་བོ་བྱ་མེད་བོ་པར་བྱེད། བོ་སྟེ་བྱེད་མི་རིགས་
ཅེས་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟེན་གྱར་ནས། བདག་གིས་དགེ་
གོམས་མ་བྱས་པ། འདི་ལས་བསྐྱས་པ་གཞན་མེད་དེ། འདི་ལས་ཚོངས་པའང་གཞན་མེད་
དོ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། ཚོངས་པས་བྱིས་ཀྱང་སྦྱིད་ལྷག་ན། འཆི་བར་
འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། ཟླ་ངན་ཆེན་པོ་ལྷང་བར་འགྱུར། དཔུལ་མེ་བཟོད་དགས་ལུན་
རིང་དུ། བདག་གི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་ཀྱར་ན། འཁྱོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས། སེམས་
གདུང་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ། ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སན་པའི་ས། ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་རྟེན་
བོ་དཀའ་དཀའ་ལྟར་གྱུར་ནས། བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྷན་བཞིན་དུ། བྱིར་ཡང་དཔུལ་
བ་དེར་བྲིད་ན། སྐྱགས་ཀྱིས་ཚོངས་པ་བྱས་པ་བཞིན། བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་
ཟད། ཅིས་ཚོངས་བདག་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ། བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། བོ་ལྷ་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་བྱོང་བ་རི་འདྲ་བ་སྟེ་བ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་
རྣམ་ཐར་དང་སྐྱར་བ་ནི། བོ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་སྐྱན་སྐྱ་བ་ལ། དལ་བ་
འབྱོར་བ་མའི་ལུས་ཐོབ་པ་དྲན་ནས་གསུང་བ་དང་། སྐྱན་སྐྱ་ཡང་སྐྱགས་དམ་ལ་འཇུག་
རེས་ཀྱིས། གང་བོ་གི་ཆོ་ཆོས་བོ་སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་བོ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་མཐུན་
བོ་སྐྱེན་ཆང་བའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་གནས་པས། གལ་ཏེ་འདི་བོ་འདྲའི་དུས་སུ་བདག་བོ་
ཉིད་ངན་འགྲོའི་གཡང་སར་མི་ལྷང་བར་འདྲིན་པར་མི་བྱེད་ན། བོ་བྱིས་གཡང་སར་ལྷང་
བོ་ཆར་བས་གཞན་དབང་བོ་དུ་འཇུག་དགོས་བོ་པར་འགྱུར་བའི་བོ་ཆོ། དེ་ལས་བྱིས་
ནས་བོ་གཞན་གང་གིས་སྟོང་བར་འགྱུར། ཏེ་མི་བོ་འགྱུར་ཞེས་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་
པ་དེ་ལན་རེ་རེ་བཏོན་ནས་སྐྱགས་དམ་མཛད་པ་ལྟར་བྱའོ། བོ་དུག་པ་སྟོ་དམན་གྱིས་
སྟོང་ཚུལ་གྱང་དུ་བྱས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཐར་སྐྱག་ལ་བསྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་

གནས་སྐབས་ལ་བསྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་མཐོའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་འཁོར་སུན་སུམ་
 ཆོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟེན་འདིས་བདེ་
 བླག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱས་ལུགས་རྣམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་
 བསྟེན་ཏེ་དོན་ཆེ་བའི་རྟེན་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་མ་འབད་པར་རྒྱུད་གཟན་
 བ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱིང་ནས་ལག་སྟོང་དུ་ཐོག་པ་ལྟ་བུ་དང་བྱི་མར་ཡང་བདེ་བས་སོངས་པར་
 འགྱུར་ཁིང་དལ་བའི་རྟེན་མི་འཐོབ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་ན་སྐྱུག་བསྐྱལ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་དེ་
 བས་བསྐྱུས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་དུ་བསམ་སྟེ། འཕགས་པ་དཔའ་བོས། **ཁྱི་གང་ཞིག་ཁྱི་**
ད་ལྟ་དགེ་བས་བྱུག་པའི་མི་ཁྱི་ཡི་ལུས། སྟོན་བསྐྱལ་པ་ཀྱངས་མེད་དུ་ཁྱི་བསགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་ནས། ཁྱི་སྟེ་བ་འདིར་ནི་ཁྱི་སྤྱང་དོར་ལ་སྤོངས་པས་བྱི་ཁྱི་མར་
ཕན་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱི་ཀྱི་གཏེར། །རུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་གསོག་པ། །དེ་དག་འཇིག་
 རྟེན་ས་རོལ་ཏུ། **ཁྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་མི་བཟད་པའི་ཁྱི་གནས་སུ་སྟེན་ཏེ་མུངན་ཁྱི་ཁྱི་ཁང་**
པར་འཇུག །པར་ཁྱི་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་རིན་ཆེན་སྤྱིང་བྱིན་ཆོང་པ་ནི། །ལག་པ་སྟོང་པས་
 རང་བྱིམ་ཁྱི་དུ་འཁོར་བ་བཞིན་ཁྱི་དུ། **ཁྱི་དེ་ཡང་སྤར་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཡང་དགེ་བཅུའི་**
དབང་གིས་ཡིན་པས་ད་དུང་དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མེད་པར། །བྱི་ནས་ཡང་ནི་ཁྱི་མི་
ལུས་ཐོབ་པར་ཁྱི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཁྱི་ལ། མི་ཁྱི་ལུས་མ་ཐོབ་པར་ཁྱི་ཡང་བདེ་བ་ནི། །རི་
 ལྟར་ཡོད་དེ་ཁྱི་མེད་དོ་དེ་ཁྱི་ལྟར་བདེ་ཁྱི་བ་མེད་ཅིང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཉིད་ཁྱི་ཡིན་ལ། །དེ་
 བས་ཁྱི་འཇིག་རྟེན་ས་རོལ་ཁྱི་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་བསྐྱུས་པ་ཁྱི་གཞན་ཡོད་ཁྱི་པ་མིན་ཁྱི་
 ལ། །དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་སྤོངས་པ་ཁྱི་ཡང་གཞན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། **ཁྱི་བདུན་**
པ་སྟོང་ཚུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་དང་བཅས་པ་ནི་དེ་ལྟར་
 བསམས་པའི་མཐར་ཡང་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་ཆེན་པོ་བསྟེན་དེ། སྟོང་འཇུག་ལས། འདི་ལ་
 རྟེན་རྒྱུན་བྱིན་ནས་ནི། །ད་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཚུག །ཕན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་
 ཅད་རྒྱུན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མི་ཡི་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྐྱུག་བསྐྱལ་རྒྱ་བོ་ཆེ་ལས་
 སྟོལ། །བྱ་འདི་བྱིས་ནས་རྟེན་དཀའ་བས། །སྤོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག །ཅེས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། །པོ་རྟོ་བའི་དཔེ་ཚོས་ལས་ཀྱང་། སྤེན་བྱས་བྱག་འཆལ་རྒྱང་ལ་ཞོན། །གཙང་པའི་
ཉ་དང་སྤུ་ཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་པ་འོ་ལ་རྟེན་དཀའི་དཔེ་དང་། དེ་ལྟར་
རྟེན་དཀའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་སྒྲུབ་མཁན་དགོན་པ་དང་། ངན་འགོ་ནའང་
ཐྲིག་པ་གསར་སོགས་ཆེ་ཚུལ་དང་། དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དང་།
ཁྱུང་བའི་ལག་རྒྱུས་དང་། བྱད་པར་བཞི་ལྟན་ཏུ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྒོ་དམན་གྱིས་སྦྱོང་ཚུལ་
ཀྱུད་ཏུ་བྱས་པ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དལ་བ་དེ་ཡང་། ལུང་གཞི་ལས། ངན་
འགོ་ནས་ཤི་འཕྱོང་ཏེ་འོ་སྒྲུབ་པ་དང་འགོ་དེར་སྒྱེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་འོ་འབྱོར་བ་དང་དེ་
ནས་འོ་ཤི་འཕྱོང་ཏེ་བདེ་འགོར་སྒྱེ་བ་ནི་འོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱག་གི་སེན་མོའི་
ཆེ་མོས་སྒྲངས་པའི་རྩལ་དང་འབྱོར་ཞིང་། བདེ་འགོ་འོ་ལྟ་མི་གཉིས་ནས་ཤི་འཕྱོང་ཏེ་པ་
འགོར་འགོ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་། དེ་འོ་གཉིས་ནས་ཤི་འོ་འཕྱོང་ཏེ་སྒྲུབ་ཡང་
བདེ་འགོར་སྒྱེ་བ་ནི་བྱག་སེན་གྱི་ཆེ་མོས་བཞེས་པའི་རྩལ་དང་འབྱོར་བར་གསུངས་པས་
བདེ་འགོ་དང་པ་འགོ་གཉིས་ཀ་ནས་རྟེན་པར་དཀའ་ལོ། །འོ་གཉིས་པ་རྟེན་དཀའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། དེ་ཙམ་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་རང་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན་དེའི་རྩལ་མཆན་ནི། བཞི་
བརྒྱ་པ་ལས། སལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འོ་ལས་མི་དགེ་བའི་
ཚྭ་གས་ཡོངས་འོ་སྒྱུ་འཛིན། །པ་སྤྱོད་དེ་འོ་ལ་གཞོལ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སོ་
སོའི་སྒྱེ་བོ་རྣམས། །སལ་ཆེར་འོ་ཤི་འཕྱོང་ནས་ངེས་པར་པ་འགོར་འགོ་འོ་བ་ཤས་
ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་འགོ་མི་ལ་སོགས་པའང་སལ་ཆེར་དམ་པ་མིན་པ་མི་དགེ་
བརྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཚྭ་གས་ཡོངས་སྒྱུ་འཛིན་པ་མང་ལ་དེས་ཀྱང་པ་འགོར་འགོ་བའི་ཕྱིར་
དང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བཟུ་བྱ་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐྱལ་
པར་མནར་མེད་ཏུ་གནས་དགོས་ན། སྒྱེ་བ་ཏུ་མར་སྒོན་བསགས་པའི་ཐྲིག་པ་འབྲས་བུ་
མ་ཕྱུང་ཞིང་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཏུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་པ་འགོར་
བསྐྱལ་པ་ཏུ་མར་གནས་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། །འོ་གསུམ་པ་དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་དགོན་

པ་ནི། དེ་ལྟ་ནའང་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་འདག་ངེས་སུ་སྤྱང་ཞིང་། གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྒོམ་པར་བྱེད་ན་བདེ་འགྲོ་མི་དགོན་ནའང་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གིན་དུ་དགོན་ནོ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་དགེ་བ་ནི་མི་བྱེད་ལ་སྤིག་པ་ནི་རྒྱན་དུ་བྱེད་པས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཡང་བདེ་འགྲོའི་མིང་ཡང་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་པར་དཀའ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་འཐོབ་མི་འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྤིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་བ་མེད། །གང་ཆོ་དགེ་སྤྱད་སྐལ་ལྡན་ཡང་། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་ཚོངས་པ། །དེ་ཆོ་བདག་གི་ཅི་བྱར་ཡོད། །དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། །སྤིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསགས་ན། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །བདེ་འགྲོའི་སྤྱ་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཙམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་གིང་གི །བྱ་གར་དུས་སྐལ་མགྱིན་རྒྱུད་ལྟར། །མི་ཉིད་གིན་དུ་ཐོབ་དཀར་གསུངས། །སྒྲ་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྤིག་པས་ཀྱང་། །བསྐལ་པར་མནར་མེད་གནས་འགྱུར་ན། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྤིག་གིས། །བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་སྒོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་པ་ངན་འགྲོ་ན་ཡང་སྤིག་ཆེ་བ་སྟེ་ཚུལ་ནི།** གལ་ཏེ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་ཐྱོང་བ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་པ་རྣམས་ཟད་ནས་ཡང་བདེ་འགྲོར་སྟེ་བས་ཐར་བར་མི་དཀའ་འོ་སྟམ་ན། སྤྱག་བསྐལ་དེ་ཐྱོང་བཞིན་དུ་སྤིག་པ་འབྲལ་འབྲལ་ལ་གསོག་པས་ངན་འགྲོ་ནས་གི་འཐོས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་བརྒྱད་དགོས་པས་ཐར་བར་དཀའ་སྟེ། **ཁྱེད་ཀྱི་ཐར་བསགས་པའི་ལས་དེ་ཅམ་གྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐོང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་རྣམས་པ་ཟད་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲོ་ལས་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲོར་སྟམ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་འདི་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ཐར་བསགས་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱེད་སྐབས་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་དེ་ནི་ཐོང་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་། །སྤྱག་བསྐལ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤིག་པ་གཞན་དག་རབ་དུ་སྟེ། །བ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་གསར་དུ་གསོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་པ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟེན་དཀའ་བ་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་ཉེན་འདི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་བཀོལ་ན་ནི་གིན་དུ་****

ཅུད་ཐོས་པར་བཞུགས་ལ་དམ་ཚིག་བསྐྱབ་པས་དུས་འདུག་པར་བྱའོ་སྒྲམ་དུ་སྒྲིང་པོ་ལེན་
འདོད་བསྐྱེད་དེ། བཤེས་སྒྲིངས་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གནས་གཉའ་གིང་བྱག་པ་དང་། །རུས་
སྤལ་ཕྱད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་
ཚིག་སྐྱད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། །^{༡༥༥}དུད་འགོ་ལས་ཆོ་འཕོས་ནས་མི་ལུས་ཐོབ་
དཀའ་བར་གསུངས་པ་འདི་འགོ་བ་གཞན་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གསེར་སྒྲོད་རིན་
ཆེན་སྒྲས་པ་ཡིས། །ངན་སྒྲུགས་འབྱུག་པར་འབྱིད་པ་དེ་བས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་མི་རུ་སྐྱེས་
ནས་སྤིག་པའི་ལས། །བཅིད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་སྒྲུབ་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། །སྒྲོབ་སྒྲིངས་
ལས་ཀྱང་། །མི་ཡི་དངོས་པོ་གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་རྟེན་གྱུར་ནས། །སྐྱེ་བའི་^{༡༥༦}རྒྱ་མཚོ་མཐར་
འབྱིན་པ་དང་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོའི་ས་བོན་འདེབས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་གསལ་ཉེར་བྱ་འདི་ཐོབ་
ན་སྒྲམ་དུ་ཡིད་ལ་བརྟག་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་བརྟུན་ཏེ་འམ་^{༡༥༧}བཙོན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་
དེ་སྐྱབ། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །^{༡༥༨}དུག་པ་དམིགས་ནས་དེ་བསྐྱུངས་པའི་ལག་རྒྱུས་
ནི། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་སྤེལ་བག་རེ་སྒྲུགས་^{༡༥༩}ཞེས་པ་འཆག་པའི་
སྒྱུད་ལམ་རེ་ཡང་གྱིས་གསུང་བ་ལ་དེ་ལྟར་འཆལ་བ་ལ་སྟེ་^{༡༦༠}བྱེད་དགོས་རྒྱར་འདུག་
པ་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་དལ་འབྱོར་འདི་རྟེན་པར་དཀའ་བས་དེ་^{༡༦༡}བསམ་པ་ཡིན་གསུང་བ་
དང་། །འཕན་ལུལ་ན་ཆའི་ཕྱ་མཁར་བྱ་བ་^{༡༦༢}མཁར་རྩེ་ཟེར་བ་འདི་ཡིན་གསུང་དོས་ཅན་
ཞིག་ཡོད་པ་དངས་སྒྲོགས་ནས་ལུན་རིང་ཞིག་ཁ་ཉེན་པོར་སོང་བས། །ཟད་པོ་ཞིག་མཁར་
དེས་གདུངས་ཡོད་པ་ལ་ལན་ཅིག་མཁར་དེ་ཐོབ་ཟེར་བ་ཐོས་པས་འགོ་མི་རུས་བཞིན་དུ་
མདུང་ཞིག་བབྱང་ནས་བཤལ་དུད་བྱེད་ཅིང་ཆའི་ཕྱ་མཁར་ཐོབ་པ་འདི་མི་ལམ་མིན་ན་
རུང་སྟེ་ཟེར་བ་ལྟར་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་བ་རྟེན་ནས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་
དགོས་ཞེས། །པོ་རྟོ་བ་གསུང་བ་ལྟར་སྟོ་དེ་ལྟ་བུ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

^{༡༦༣}བདུན་པ་བྱད་པར་བཞིས་སྒྲོམ་རྩལ་ནི། །དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྒྲིང་པོ་
ལེན་འདོད་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་བཞི་བསམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་
དགོས་པ་ནི་^{༡༦༤}དལ་འབྱོར་ལ་སྒྲིང་པོ་ལེན་ཞེས་པ་ཡང་ཐབས་གཞན་གྱིས་མི་ལོན་པས་

ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གྲུབ་ན་ལེགས། མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོག་གམ་སྐྱམ་
ན་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་སེམས་བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་ཀྱས་པ་ནི་འཁོར་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཞེ་ཀྱས་མི་ཤེས་སྐྱམ་
ན་ཀྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཐུན་བཤེས་གཉེན་དང་ནང་གི་ཐུན་དལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་ཆོ་འདིར་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་དེ་འཁོར་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་འདིར་མ་སྐྱེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཞན་
ཏུ་སྐྱེ་བ་པས་ཆོག་མོད་སྐྱམ་ན་དེ་ཡང་མིན་ཏེ་འདིར་མ་བསྐྱེད་ན་སྐྱེ་བ་ཏུ་མར་དལ་
འབྱོར་གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་ཉིད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་ཆོ་འཁོར་འདིར་
སྐྱེ་བ་དགོས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་དལ་ཁོམ་དང་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གམ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བམ་འཆི་
ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གསུམ་པས་ནི་སྐྱེ་བ་རྟེན་མ་རྣམས་སུ་ཆོས་བྱེད་སྐྱམ་
ནས་འདོར་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་ལ། བཞི་པས་ནི་ཆོ་འདིར་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་ལོ་དང་ཟླ་བ་
དང་ཞག་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་སྐྱམ་ནས་མི་འདུག་
པའི་ལེ་ལོ་འགོག་པས་དེ་གཉིས་སྟུར་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་ནས་གསུམ་ཏུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་
གོ། །དེ་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆི་བ་དྲན་པ་ནི་འདིར་ཡང་འབྲེལ་མོད་འོན་ཀྱང་ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བས་
འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །འཁོར་བརྒྱུད་པ་སྒྱུར་ཆུ་ལ་གྱུད་ཏུ་བྱས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་སྒོ་སྐྱ་ཆོགས་ནས་བསམ་ཆུ་ལ་ནི། དེ་ལྷ་རྒྱུད་སྒོ་སྐྱ་ཆོགས་ནས་བསམས་ན་སྒོ་རིམ་འབྲེལ་ཆེ་
བས་སྟེར་བཤད་པ་ལྷ་རྒྱུད་བསམས་ལ་དེ་ཅམ་མ་ཀྱས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་རོ་བོ་རིམ་ལྷ་རྒྱུད་ཡིན་
པ་དང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒོ་ནས་དོན་ཆེ་ལུགས་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་
ནས་རྟེན་དཀའ་ཆུ་ལ་དང་འཁོར་གསུམ་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་རིམ་ལྷ་རྒྱུད་འཆོས་པ་རེ་སྟེར་བཤད་པ་ནས་
ཟངས་ལ་བསྐྱེད་མོ། །

འཁོར་གཉིས་པ་བྱུང་པར་ཏུ་བསམ་ཆུ་ལ་དེ་ལ་འཁོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་རིམ་སྒོ་ནས་
རྟེན་དཀའ་བའི་འཁོར་ཆུ་ལ་བསམ་པ་ནི། སྐྱིར་བདེ་འགོ་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལའང་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་
ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་རྣམ་དག་སྐྱ་གཅིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་བྱུང་པར་ཏུ་དལ་འབྱོར་

ཆང་བ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་ཏེ་མཐོའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་གྱི་མཐུ་ལས་གཞན་མེད། ཅེས་པ་ལྟར་ཚུལ་གྱི་མཐུ་དག་པ་མེད་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ངོ་བོ་མི་ཐོབ། དེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྱུན་སོགས་གྱི་གྲོགས་མེད་ན་རྟེན་དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་སོགས་མི་འབྱུང་། དེ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་ལམ་ནམ་པར་དག་པའི་མཆམས་སྟོར་མེད་ན་དམ་པའི་ཆོས་དང་མི་འབྲད་པས་ཚུལ་གྱི་མཐུ་ནམ་པར་དག་པས་གཞི་བབྱང་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པས་གྲོགས་བྱས། སྟོན་ལམ་དེ་མ་མེད་པས་མཆམས་སྟོར་བ་སོགས་དགེ་ཆ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ན་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་བསྒྱུབ་པ་འདུག་ཏུ་ཉུང་བར་སྤང་བས་དེ་ལ་དཔགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་སྒྱུ་དང་ཆོས་བཅོ་ཏེ་བརྒྱད་ཆང་བའི་རྟེན་བྱང་པར་བ་རྟེན་དཀའ་བར་སེམས་པའོ། ཏེ་གཉིས་པ། འབྲས་བུའི་སྟོན་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི། རིགས་མི་མཐུན་ངན་འགྲོ་ནམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེ་འགྲོ་ཙམ་ཡང་སྲིད་མཐར་སྤང་ལ། རིགས་མཐུན་བདེ་འགྲོ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དལ་བ་བྱང་པར་ཅན་ནི་ཆེས་དཀོན་པ་བསྟོམ་པའོ། ཏེ་དབྱར་དུས་ཆ་མུང་གཅིག་གི་སྟེང་གི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་ནས་ལྟ་མིའི་ལུས་སྲིད་མཐར་སྤང་ཞིང་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པ་ལ་བསྟོས་ནས་ཀྱང་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཆང་བའི་རྟེན་བྱང་པར་བ་སྲིད་མཐར་ཙམ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་དེ་ལ་འདྲ་ཆོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སོགས་བསམ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དགེ་བཤེས་དོལ་བས་འདི་ལ་ནན་ཆེར་མཛད་པས་ཆོས་གཞན་ཀུན་དེས་སྒྲ་བྲངས་ནས་བྱང་གསུང་པ་ལྟར་ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །

ལམ་སྒྱུའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྟེན་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྟེང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་སྒྱུའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་སྟེང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲིས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་། ཏེ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། ཀང་ཞིག་

རྟོགས་ན་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱའི་དོན། རམ་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་གནད་གྲོལ་བ། རྟེན་བྱ་
གསུམ་གྱི་གདམས་ངག་འདི་ཡིན་ནོ། གསུང་རབ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་ཡི། གལ་པོ་ཆེ་
ཞིག་ཡིན་པ་འདིར་བཤད་ཅིང་། རྟེན་གས་དང་བསྐྱེད་ནས་གཞུང་འབྲེལ་གཞན་དུ་འཆད།
ཅས་འབྱུང་ཞེས་གོང་མ་གསུང་ངོ་། རྟེན་བྱ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའོ། དང་པོ་འཁྱེད་ལ་ལྷན་དང་པོ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དོན་
གཉིས་སྟབས་པར་འདུ་ཚུལ་ནི། གངས་རྒྱུ་གྱིས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་བར་དུ་
ཆོགས་བསགས་པ་དང་ཐ་མར་མདོན་པར་རྟོགས་པར་གངས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་
སྟབས་པར་བྱེད་པའོ། དེ་ལྟར་ན་བསྟབས་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ་གནས་སྟབས་
མདོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་སོ། འཁྱེད་ཀྱིས་པ་རྟེན་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་མདོན་མཐོ་
སྟབས་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་གནས་སྟབས་ཀྱི་མདོན་མཐོ་བསྟབས་པ་ལས་བཅུམས་ཏེ་རི་སྟེད་ཅིག་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དངོས་སམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྟོར་
དུ་འདུ་སྟེ། ཆོ་འདིའི་འཁྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་སྟབས་པར་རྟེན་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་ལམ་པའམ་ཅམ་པོ་བ་ཡིན་པས་འདིར་བཟང་རྒྱུའི་རྟེན་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཆོ་འདི་ལ་ཆེས་ཆེར་མི་བྱེད་པར་འདིག་ཏེ་ནི་མའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྟབས་
སུམ་ཆོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་བསྟབས་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་
སྟོན་ལས། འཁྱེད་ཀྱིས་རྟེན་བྱ་གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལྷ་མིའི་
དབང་ཕྱུག་ཅམ་འཁྱེད་ཀྱིས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱིག་སྟོང་དགེ་བ་སྟབས་
པ་གཙོད་དག་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ། རྟེན་
བྱ་དེ་ནི་རྟེན་བྱ་ཀྱིས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྟེན་བྱ་ཐ་མར་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱུ་བར་ཤེས་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འཁྱེད་ཀྱིས་པ་འབྲིང་གིས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐར་པ་སྟབས་ཚུལ་ནི་ངེས་ལེགས་ལ་
གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཅམ་གྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་

ངོ་། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟེས་བྱ་འབྲིང་དངོས་སམ་འབྲིང་དང་བྱན་མོང་བའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ།
སྟེས་བྱ་འབྲིང་ནི། སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིད་པ་ལས་ཁོལ་བའི་ཐར་པ་
རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱར་བྱས་ཏེ་དེའི་ཐབས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྟོན་ལས། །འོ་སྤྱི་བདེན་སྤྱིད་པ་འོ་འཁོར་བའི་བདེ་འོ་བ་ལ་སྐྱོ་འོ་བས་
རྒྱལ་འོ་གྱི་ཕྱོགས་ཤིང་། །འོ་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྤྱིག་པ་འོ་ཀྱུན་འབྱུང་བའི་ལས་ལས་འོ་ལམ་
བདེན་ཐོག་འོ་པའི་བདག་ཉིད། །འོ་ཅན་གྱི་སྟེས་བྱ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་འོ་འབའ་ཞིག་
གི་ཕྱིར་འགོག་བདེན་ཞི་བ་འོ་ཐར་པ་ཅམ་འདིའི་འོ་ཅམ་སྒྲས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བ་
འཛིན་པ་དང་འོ་སྤྱིག་སྟོང་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་གཙོད་དོན་འོ་དུ་གཉེ་ར་འོ་བ། །སྟེས་བྱ་
དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་ཐོས་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་ལོ། །

འོ་བཞི་པ་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་རོ་པོས་སྟོང་
བསྐྱུས་སྟོན་མ་ལས། གསང་སྤྱགས་ས་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །བཞེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས།
སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་གསུང་བས་ན། །དེ་དོན་འདིར་ན་བྱི་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་
མཁྱེན་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ས་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་གཉིས་ནི་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྟེས་བྱ་
ཆེན་པོ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་སྐྱར་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིག་བསྐྱུ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱར་བྱས་ཏེ། ཕྱིན་དུག་དང་རིམ་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྟོན་ལ། །༡༽ །འོ་གྱི་རྒྱུད་འོ་ལ་ཆད་
མས་རྟོགས་འོ་བ་སྟེ། །འོ་འདི་ལ་བདག་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྤྱིག་བསྐྱུ་ལ་གྱི་ཞེས་རང་རྒྱུད་
ལ་གཏོགས་པའམ་ཡོད་པའི་སྤྱིག་བསྐྱུ་དེས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྤྱིག་བསྐྱུ་ལ་གྱི་གོ་
ཆོད་ནས་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པའི་སྟོ་སྟོང་གི་གཏོང་ལེན་སྐོམ་པ་ལྟ་བུའི་ག་ཡིག་སྟོན་དུ་
འཇུག་པའི་ག་གཏོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། ཡང་ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིག་བསྐྱུ་རྟོགས་

ནས་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སློང་ནས་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་དེ་ཡང་ཟད་པར་འདོད་ཅེས་ར་
འགོ་ཅན་གྱི་ར་རྟོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་མོག་པ་ལས་ལམ་རིམ་འདིར་བྱི་མའི་དབང་
ཏུ་མཛད་པ་ཤས་ཆེན་ཞེས་གསུངས། བྱོལ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས། རང་བྱོལ་ཉམས་ལ་
དཔགས་ནས་གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་གཏོང་ཞིག་གཞག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཡང་དག་
པར་ཟད་པར་བྱོལ་བའི་བྱིར་ཏུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཀུན་ནས་འདོད་
པལ། སྐྱེས་ཆོས་བྱ་དེ་ལོ་ནི་མཆོག་ལོ་བྱོལ་གས་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྐྱེས་
བྱ་དེས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་སྐྱགས་གཉིས་ཀ་འོག་ནས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། བྱོལ་པ་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་སྤངས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལོ་
ལྟར་ཡིན་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་འདི་དག་
གཞུང་ལུགས་ལས་མི་འབྱུང་ངམ་སྐྱམ་ན་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྐྱད་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱེད་པར་གཞན་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་སྐྱེ་བྱོལ་བྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོམ་པར་འབྱུར་
པ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་པའང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་
གསུམ་མི་དགེ་བ་བརྩུ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ཡོད་པས་སྒྲོམ་པ་བྱོལ་བ་ནས་མ་ཡིན་པའང་
མ་ཡིན་པས་བསྐྱེས་པའི་བྱོལ་མི་དགེ་བརྩུ་སྒྲོམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་
སྤངས་པ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་དོ། ཉན་ཐོས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་འཁོར་བ་མཐའ་
དག་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་དོ། བྱོལ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་དོ། དེ་ལའང་དང་
པོ་ནི་བྱོལ་སྐྱེས་བྱ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་བྱོལ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི་
བྱོལ་སྐྱེས་བྱ་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་དོན་འདྲ་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱེས་
བྱ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་འདོག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོ། ལམ་སྒྲིལ་བཞིན་
ཏུ་མཛད་འབྲེལ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་

གསུངས་སོ། །**འོ་དྲུག་པ་དྲུགས་གཙོད་ནི་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་ལ་ཆོ་འདི་ལྟར་ལེན་པའི་འོ་**
ཅམ་པོ་བ་དང་བྱི་མ་ལྟར་ལེན་པའི་ཁྱད་འོ་པར་བ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་གཉིས་
པ་སྟེ། དེ་འོ་ལ་ཡང་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱི་མ་མི་བཟུང་བས་
མངོན་མཐོའི་ཐབས་མ་ཞོར་བ་ལ་ཁྱགས་པ་བཟུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་
མཆན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་ནས་འཁྲིད་པའི་དོན་གང་ཡིན་
པ་དང་། རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་**འོ་གསུམ་ལས་རྒྱུ་**
འབྲིང་གཉིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཚུལ་ནི་འོ་ན་འོ་སྐྱར་བཤད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
ལམ་སྐྱབས་འདིར་འཆད་རིགས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲིང་གི་ལམ་གཉིས་སྐྱབས་འདིར་འཆད་མི་
རིགས་སོ་སྟམ་ན་སྟོན་མེད་དེ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་
གྱི་རིམ་པར་སྐྱེས་བུ་གཞན་གཉིས་གྱི་ལམ་ཡང་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འདུ་བས་དེ་གཉིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྟོན་པ་ལས། འོ་སྟོན་གཙོད་སྟོང་བའི་མི་འཆོ་བ་དང་འོ་བརྟན་སྟོ་
སྟོང་བའི་བདེན་པ་དང་། འོ་མ་བྱིན་ལེན་སྟོང་བའི་བྱིན་ནས་ལེན་འོ་པ་དང་འོ་ལོག་
གཡེམ་སྟོང་བའི་ཆངས་པར་སྟོད། །པ་སྟེ་འོ་རྩ་བ་བཞིའི་སྟེང་དུ་འདྲིན་པ་ཐམས་ཅད་
བཏང་བ་ནི། རྟེ་སྐྱིན་འོ་པ་དང་ལྷ་པོ་འདི་ནི་བདེ་འགྲོའི་འོ་ལུས་ལྷངས་སྟོད་སྟན་ཆོགས་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡི་སྟོད་པ་ཡིན་འོ་པས། །དེའི་སྟེང་ནས་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་འབྲིང་ལམ་འཛོག་པ་
དང་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་སྐྱི་འོ་དང་བྱེ་བྲག་ནམས་ཡོངས་འོ་སྟུ་མཐོང་ནས། འོ་དེ་
སྟང་འོ་བའི་བྱིར་འོ་དུ་བདེན་པའི་འོ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྟོན་ཞིང་། འོ་འཁོར་བའི་
རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་འོ་པ་གཉིས་སྟོང་བ། །འདི་ནི་ཞི་བ་འོ་རྒྱུང་འདས་སྟབ་པའི་
འོ་རྒྱུའི་སྟོད་པ་ཡིན་འོ་པས། །དེའི་སྟེང་ནས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་འཛོག་པ་དང་། སྐྱར་
བཤད་པ་འདི་དག་ཀུན་ཀྱང་འོ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་ཉམས་སྟུ་སྟང་འོ་བར་བྱ་
བ་འོ་ཡིན་སྟེ། །དེ་འོ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་འོ་མཆོག་རྟེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་། བོ་གམ་ཆ་གས་སམ་གྲོགས་ཡིན་། བོ་པའི་བྱིར། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པ་
 དེ་རྣམས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་དེའི་སྤྱིང་ཏུ་ཆོས་ཀྱང་སྤོང་བ་ཉིད་། བོ་ཏུ་རྟོགས་
 བ་། བོ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །འགྲོ་ལ་སྤྱིང་རྗེའི་ཚུ་རྒྱན་འབྱུང་། །བ་སྤྱི་། བོ་བྱམས་པ་དང་
 སྤྱིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐབས་། བོ་ལ་མཁས་པའི་། བོ་རྒྱལ་
 སྤྱི་གྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་། བོ་ལ་སློབ་པ་ནི། །དེས་འབྱུང་མཆོག་གི་སྤྱི་། བོ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་
 བོའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་། བོ་ནོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ཙམ་
 ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུད་ཏུ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཙམ་རང་གི་དོན་ཏུ་ཐོབ་
 བྱར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་ཏུ་འཁྲིད་པ་མིན་གྱི་དེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་
 ལམ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་སྤོན་འགྲོར་བྱས་ནས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་
 བོའི་ལམ་སྤྱོད་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། བོ་ཞེས་པ་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
 རིམ་གྱིས་འཁྲིད་པའི་དོན་ཡང་། སྐྱེས་བྱ་རྒྱུད་འབྲིང་སོ་སོའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་ས་ནས་
 འཁྲིད་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་བ་རྣམས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པའི་སྤོན་འགྲོ་ལྟ་བུར་
 བྱེད་པ་སྤྱི་ དཔེར་ན་དགའ་ལྷན་ནས་ལྟ་སར་འགྲོ་བའི་བྱིར་ཆལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 གསུངས།

རྒྱུ་ལྡན་པ་ཆུང་འབྲིང་ལྟར་བསམ་ནས་ཆེན་པོར་འབྲུག་ཚུལ་ནི་དེའི་ཕྱིར་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་སྟིང་པོ་ལེན་འདོད་སྟེས་པ་ན་སྟིང་པོ་ལེན་ལུགས་ནི། དབུ་མ་སྟིང་པོ་ལས།
 རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་དང་ལྟན་པ་སྟེ་ཞིག་ཆུ་ཤིང་རྒྱུ་དང་ཆུ་ཡི་དབུ་བ་ལྟར། རྒྱུ་ལས་ཉེན་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་སྟིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་འདི་དག། རྒྱུ་དཔལ་འཕྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་རྒྱུ་ལ་
 བན་རྒྱུ་པའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་སྐྱབ་རྒྱུ་པར་བྱེད་པས། ལྟན་པོ་རྒྱུ་དང་འབྲུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟིང་
 པོར་རྒྱུ་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་སྐྱབ་རྒྱུ་པར་མི་བྱེད་སྟེ་བྱེད་རྒྱུ་རིགས་སོ། བསྐྱབ་
 ཚུལ་ནི་ཡ་རབས་སྟིང་རྩེ་ལྟན་པ་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི། གླུ་ཅིག་རེ་རེར་རྒྱུ་
 ཡང་ཆུད་མ་ཚོས་པར་ཁ་ཤི་དང་། རྒྱུ་དེས་མཚོན་པའི་ནད་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་གཞོད་རྒྱུ་པ་
 དུ་མའི་གཞིར་གྱུར་རྒྱུ་པའི་ལུས་རྒྱུ་འདི་དག་ནི། གཞན་ལ་རྒྱུ་པ་དང་བདེ་རྒྱུ་པ་

བསྐྱེད་པོ་པའི་གཞིར་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་པོ་ཚུལ་ཡང་དམ་པོ་པའི་ཆོས་པོ་གི་
སྒྲོན་པོ་མེ་དང་བཅས་པ་ལ། །པོ་བཞེན་ནས་མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་པོ་དལ་བའམ་
ཆོས་བྱེད་ཁོམ་པའི་པོ་ཞེན་འདི། །པོ་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྱུར་བ་བྱིན་དུག་བསྐྱེད་བཞི་
སྒྲགས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྒྱུད་པ་པོ་ཉམས་སྒྲུངས་པ་ཡིས། །པོ་དལ་འབྱོར་འདི་སྤྲ་མེད་
བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་བྱ་བའི་རིགས། །ཡིན་པོ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་གི་ལུས་ཚུལ་ཤིང་དང་དབྱ་བ་ལྟར་སྒྲིང་པོ་མེད་ལ་ནད་གི་
ཆང་ཆ་བ་ལ་སྒྲགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་འདི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཀྱན་སྒྱུད་
གིས་ཉིན་མཆན་འདའ་བར་བྱ་སྟེ་དོན་ལྡན་དུ་བྱའོ་སྐྱམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་
ཡིན་ནོ། །པོ་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུད་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ནམས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་
པའི་སྒྲོན་འབྱོར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །པོ་གསུམ་པ་ཚད་སྒྲོང་ནི་རྒྱུད་འབྲིང་དང་
ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྒྲོང་བ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྐྱེད་པའི་སྒྲོན་འབྱོར་ཡིན་ཚུལ་ནི་འོ་ན་
དང་པོ་ནས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་པོ་ཞེན་ནས་འཁྲིད་པར་རིགས་མོད་རྒྱུད་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་བའི་ལམ་སྐྱུངས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྒྲོང་བ་ཉིད་སྐྱེས་
བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་འབྱོར་ཡིན་ཏེ་དེར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཆན་དངོས་དང་།
དགོས་པའོ། །དང་པོ་པོ་ལ་བརྒྱ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གི་འཇུག་སྒྲོ་ཡིན་པ་ནི། སྐྱེས་
པོ་བྱ་གསུམ་གི་ལམ་ལ་རིམ་གིས་ཁྲིད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གི་འཇུག་
སྒྲོ་ནི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གི་
ལམ་ལ་རིམ་གིས་ཁྲིད་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱར་དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲོ་ནི་བྱང་ཆུབ་གི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་
དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན། སྐྱེད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་དེ་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པོ་པར་
གྱུར་ན་པོ་དེ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གིས་སྐྱེད་ཅིག་གིས། །པོ་སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་ཅིག་སྤྲ་མ་
ལ་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་པོ་གང་ཡིན་པ་ནམས་གྱང་། །སྐྱེད་ཅིག་

ཕྱི་པོ་མ་ལ་བདེ་པོ་བར་གཤེགས་པོ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་པོ་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་
པོ་པར་བྱ་ཞིང་། །སྟེ་པོ་མིང་དེ་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་སམ་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ནས་རྟེན་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་ཚུད་ལ་པོ་བྱང་རྒྱལ་
ཀྱི་སེམས་དེ་ནམ་ཉམས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ནས་ཕྱིར་ལ་འཐོན་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །པོ་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོན་དུ་དེའི་སྐྱོན་ཡོན་བསམས་ནས་སྟོ་ཤུགས་
འཕེལ་བ་སོགས་དགོས་པ་ཁུངས་དང་བཅས་པ་ནི་དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་དེ་ཐབས་དུ་མས་འབད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། བོང་གི་པོ་རྟགས་
ཟུར་གཉིས་པ་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དེ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཁྲིད་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི། སྟོན་དུ་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་
སྐྱོན་ཡོན་སྟོང་པོ་བཞེད་པོ་པའི་མདོ་དང་སྟོན་འཇུག་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་
ནས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྐྱོན་ཡོན་ལ་སྟོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ཞིག་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་
དུ་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགོ་དང་བཅས་པ་དགོས་པར་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། བསྐྱབ་བཅུས་དང་སྟོན་
པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་པོ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཡོན་ལ་
སྟོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་དང་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགོ་དང་བཅས་པ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་
གསུམ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་ལ་སྟོ་
ཤུགས་འཕེལ་བ་ལ་ཡང་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྟོང་དགོས་སྐྱོན་ཡོན་
ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་ནས་སྐྱོན་ཡོན་ཅན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པའི་ཆོ་ན་ཡང་སྐྱེས་བུ་
རྒྱུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་དགོས། རྒྱུང་འབྲིང་གི་སྐྱབས་
ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་འཆད་པ་ནི།

པོ་གསུམ་པ་སེམས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་
པའི་སྐྱོན་ཡོན་ཡང་བསྟར་ན་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱོན་ཡོན་ནོ། །དང་
པོ་ལའང་ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། སེམས་དེ་སྐྱེས་ན། པོ་

དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྤྲིག་ཅན་ནམས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ངེས་པར་བསྐྱེད་པར་
བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་ལྡར་བསགས་དུ་མ་འདག་པ་དང་། བྱིས་གསོག་པ་ནམས་
རྒྱན་འཆད་པ་དང་། །^{༡༥༩}དགེ་བ་གཞན་ཀྱན་རྒྱུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་སྦྱིད་ནས་ཟད་
པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྡོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་
ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་ལྡར་བསགས་ནམས་དེས་
ཟིན་པས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་དང་། གསར་དུ་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་དེས་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བས་
ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམས་
ཀྱང་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ། སྡོན་དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་པན་ཡོན་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བཙས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ན་པན་ཡོན་
དེ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུང་བས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲས་
ཀྱང་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །^{༡༦༠}བཞི་པ་པན་
ཡོན་དེའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྒྱུད་འབྲིང་དགོས་ཚུལ་ནི་དེས་ན་སྡོན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་
ངེས་ལེགས་ཀྱི་པན་ཡོན་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱེས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡང་འབྲིང་
དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྦྱོང་དགོས་པ་སོ། །^{༡༦༡}ཡང་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་ལ་ངན་
འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་བདེ་འགྲོར་སྦྱེ་བའི་པན་ཡོན་འདི་གཉིས་ལ་སྦྱོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ལ་
ཡང་ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མཐོང་ནས་དེར་མི་སྦྱེ་བ་དང་མངོན་མཐོའི་པན་ཡོན་མཐོང་
ནས་ཐོབ་འདོད་ཡོད་པ་དགོས་པས་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་དང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་ནམས་
དགོས་ལ་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
དང་པོ་ལ་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་མེད་ན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་དང་
ལྷན་པའི་ཆ་ནས་སྦྱོ་བ་མི་འབྱུང་བའི་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་ནམས་
དགོས་སོ། །^{༡༦༢}ལྷ་པ་སེམས་དངོས་སྦྱོང་དུས་ཀྱང་རྒྱུད་འབྲིང་དགོས་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་པན་
ཡོན་གཉིས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྦྱེས་ནས་པན་ཡོན་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན།
སེམས་དེའི་རྒྱ་བ་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྒྱ་ཆེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་བདེ་བས་

མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། བ་
 སྤྱ་གཡོ་འགུལ་མེད་པ་ཞིག་ལ། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་ཆོ་བ་དེ་བས་
 མོངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོང་ས་མེད་དེ། སྤྱོད་འདུག་ལས།
 སེམས་ཅན་དེ་དག་ནམས་ལ་སྡོད། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲི་སེམས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་
 མ་མིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྤྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱེས་བྱ་
 རྒྱུ་དུའི་སྐབས་སུ་རང་ལ་ངན་འགྱོར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞོན་པ་འབབ་ཚུལ་དང་། འབྲིང་
 གི་སྐབས་སུ་མཐོ་རིས་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིང་ཞི་བའི་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་ནམས་བསམས་
 བས། དེ་ནས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་
 བསྐྱོམས་པས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་སྤྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 སྤྱེ་བས་ན་རྒྱུང་འབྲིང་དང་བྱུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྤྱོད་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་
 མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱེ་བའི་ཐབས་ཡིན་གྱི། ལམ་ལོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲིད་པ་མིན་ནོ། །^{༡༥༩}དུག་
 པ་སེམས་དེའི་ཆོ་གའི་བསག་སྤྱངས་ལ་ཡང་རྒྱུང་འབྲིང་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་^{༡༦༠}ལྟར་ཡིན་
 མོད་འོན་ཀྱང་སྤྱེས་བྱ་རྒྱུང་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱབས་འགོ་དང་ལས་འབྲས་
 སེམས་པ་སོགས་འདིར་མི་དགོས་སམ་སྤྱམ་ན་སྤྱ་མ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་
 སྤྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསག་སྤྱང་གི་སྒོ་དུ་
 མ་ལ་འབད་པ་^{༡༦༡}ཡང་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྡོན་འགྲོ་རྒྱུད་སྤྱོད་བའི་ཐབས་ཡན་
 ལག་བདུན་པ་སྤྱབས་འགོ་དང་བཅས་པ་ནམས་སུ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཀྱང་
 སེམས་དེ་སྤྱེ་བའི་ཐབས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །^{༡༦༢}བདུན་པ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་མི་ཉམས་པའི་
 ཐབས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགོ་ཚུལ་གཅིས་པར་གདམས་པ་ནི་འདིར་རྒྱུང་
 དུ་དང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐྱོར་ནམས་སྤྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 འགོ་ལུགས་ནམས་སྤྱ་མས་ཀྱང་ལེགས་པར་བརྟེན་ཟུང་། སྤྱོད་མས་ཀྱང་དེ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
 པར་བྱས་ལ། སྤྱོད་རེས་ཀྱིས་^{༡༦༣}རྒྱུང་འབྲིང་གཉིས་ཆེན་པོའི་སྡོན་འགྱོར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་
 དག་བདུན་པར་བྱས་ནས་^{༡༦༤}རྒྱུང་འབྲིང་གི་སྤྱོད་གཉིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱེ་བའི་ཡན་ལག་

དུ་འོ་བྱས་ནས་སྒྱུར་བ་ཤིན་དུ་གཅིས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་འོ་བར་སྐྱེ་མ་གཉིས་རྒྱུ་པ་སོ་
སོར་སྒོམ་དགས་པ་ན་སྒོ་འོ་ཡུལ་དུ་སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་ལམ་འོ་སྐྱེ་མ་གཉིས་སོ་
སོ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་ལ་མ་སྒྲེབས་འོ་བྱི་བར་དུ་
བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལ་ངེས་པ་གང་ཡང་མི་རྟེན་པས་འཁོར་འོ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་བསམ་
དགས་པས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིལ་བ་ལྟ་བུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
དེ་སྒྲིལ་བའི་གཤགས་སམ་འོ་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའང་སྲིད་ཡང་ན་འོ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
བསྒོམ་པ་དངོས་ལ་མ་སྒྲེབ་པ་དེའི་བར་དུ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་ནས་འགོ་བས་འོ་སྐྱེ་
མ་ནམས་སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོའི་སྒོན་འགོ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འདི་ལ་ནན་ཏན་
བྱའོ། །འོ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་ལུགས་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲིལ་བུ་རྒྱུ་འབྲིང་གི་ལམ་
ནམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྒྲིལ་བའི་སྒོན་འགོའི་ཆོས་སྐྱོར་ཉིད་དུ་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་
ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཞིང་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པ་ལ།
དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པ་སྒྲེ། དཔེར་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྩོམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མངལ་
འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་ལྟ་སར་བྱིན་པ་ན་གོམ་པ་རེ་རེ་བོར་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་དཔག་དུ་མེད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོང་བྱེད་འདོད་སོགས་
ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་ལྟ་སར་བྱིན་ནས་ཞོར་ལ་རྩོམ་པོ་མངལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་
མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

འོ་བརྒྱུད་པ་སེམས་གཉིས་སོགས་གོ་རིམ་དང་སྒྲུངས་རྒྱུ་དང་། འོ་སྒོམ་པའི་
གོ་རིམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲིང་གི་ལམ་སྒྱུར་བ་དང་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་སུ་
བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྒྲུངས་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་ཅི་
སྒྲིལ་བྱ། དེ་ནས་སེམས་དེ་བཟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྒྲུབས་འགོ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྒོན་དུ་
བཏང་ནས་སྒོན་པའི་ཆོག་བྱ། སྒོན་པ་ཆོགས་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལ་འབད་
པས་བསྐྱབ། དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་བྱིན་དུག་དང་བསྐྱབ་བཞི་སོགས་ལ་སྒོམ་པར་
འདོད་པའི་སྒོམ་འདོད་མང་དུ་སྒྲུངས་ལ། སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྒོམ་འདོད་བྱུང་བ་ན་འཇུག་

པའི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་ཞིག་ངེས་པར་སྤང་། །^{ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་}
^{དད་པ་མེད་པ་དང་བྱིན་རྒྱལ་གི་མི་མཐུན་ཚུགས་དང་ལྷན་པ་ལ་མི་སྤང་ཞེས་སོ། །}^{ཁྱོད་}
^{གཉིས་པ་ནི།} དེ་ནས་ཆ་ལྷུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་སྒྲོག་བསྒྲོམ་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཟག་པ་
ཆུང་འབྲིང་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་གོས་ནའང་
ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་པར་སྤྱང་། དེ་ནས་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་
ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བྱུང་པར་དུ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཀོལ་
དུ་བྱང་བར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་རོ་བོ་བསམ་གཏན་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བོ། །ལམ་
སྒྲོན་ལས། མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་
ཙམ་སྟེ་སྐབས་གཞན་དུ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་ཡང་གསུངས་པས་
^{ཁྱོད་ཀྱི་ཆོ་བར་ནི་དེའི་བྱིར་དུ་ཡང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་བོ། །}དེ་ནས་^{ཁྱོད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་}
བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་བཅད་པའི་བྱིར་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ལྟ་བུས་ཐག་ཆོད་པར་བྱས་ལ་བསྒྲོམ་ཚུལ་མ་གོར་བར་བསྐྱུངས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རོ་
བོ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་དགུ་པ་ལས་ཐེགས་ཅན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་སྤྱད་པ་}
^{ནི་དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ཆོགས་གཉིས་དང་ཐབས་}
^{ཤེས་གཉིས་སོགས་ཆང་བ་ནི་}ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཇུག་
སྒྲོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་པ་མན་ཆད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཞི་གནས་ནི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ནམ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྒྲོན་
འབྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

^{ཁྱོད་ཀྱི་བཅུ་པ་དབྱེ་བསྐྱེད་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ལམ་ཐེགས་ཅན་ཆོགས་གཉིས་སུ་སྤྱད་}
^{པ་ནི།} གཞན་ཡང་ཞི་གནས་མན་ཆད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཀྱུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ^{ཁྱོད་ཀྱི་རྫོབ་}
^{དང་དོན་དམ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཤེས་པའི་}ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་
བསྐྱེད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་

པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས་པ་དང་
ཐབས་ཤེས་ཡ་བྲལ་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟ་
བུའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་སྐས་ངང་
པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནམས་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཀླན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་
གཤོག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཤོག་པ་གཉིས་བབྱད་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད་ཀྱི། དྲ་གཤོག་ཆག་ལྟར་
ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཚུགས་རེ་བཟུང་ནས་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་དེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཀླན་
རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་ཐུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྤྱི་བོའི་ངང་པ་
ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཚོའི་ས་རོལ་མཆོག་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
༡༥༽ ཏྲ་ཏུ་བྱའི་ལེའུར་གསུངས་
པ་ལྟར་སྤྱིས་བྱ་རྒྱུང་བྱའི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མདེའུ་དུག་ཅན་སྟིང་ལ་སོག་པ་ན་དེ་འབྲིན་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་མི་སེམས་པ་ལྟར་ངན་སོང་གསུམ་
ཀྱི་འཇིགས་པས་སྐག་སྟེ་དེ་ལས་ཐར་པའི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་སྤོང་བ་མིན་པ་གཞན་གང་ཡང་
མི་སེམས་པ་ཞིག་དགོས། དེའི་སྟིང་དུ་སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་ལ་ཁམས་གསུམ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་
སྐྱལ་བསྐལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་ཐར་པ་འདོད་པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་སེམས་པ་ཞིག་
དགོས། སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་དེའི་སྟིང་དུ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱལ་
བསྐལ་མ་བཟོད་པར་དེ་སེལ་བའི་བྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་སོབ་པར་འདོད་པ་མིན་པ་གཞན་
གང་ཡང་མི་སེམས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱལ་བསྐལ་དང་སྲིད་པ་གསུམ་
གྱི་སྐྱལ་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱལ་བསྐལ་ལ་མི་བཟོད་པ་
མདེའུ་སྟིང་ལ་བྱུག་པ་བཞིན་དུ་སེམས། དེ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་ནི་མདེའུ་འབྲིན་པའི་
སྐྱན་དང་སྐྱན་པ་ལ་གདུང་བ་ལྟ་བུ་དགོས་ཞེས་སྒྲ་མ་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

༡༦༽ བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱགས་ལ་འཇུག་དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ནམས་
ཀྱིས་རྒྱད་རྒྱུངས་ནས་༡༧༽ ཚུལ་བཞིན་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་དང་བསྐྱོག་དུ་མེད་པའི་དང་

པ་དང་། རྒྱུ་ཆད་མེད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་འོར་གྱི་འབྱོར་བ་དང་
 ལྷན་ཞིང་སློ་ཡི་མཐུ་གཞན་ལས་བྱུང་བྱུགས་པའི་སྐལ་བ་མཆོག་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ནི་
 རེས་པར་གསང་སྤྲུགས་ལ་འདུག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་བྱུགས་ན་ལྷུང་དུ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༩༩}བཙུ་གཉིས་པ་པར་བྱིན་རྒྱུ་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གལ་ཏེ་དེ་
 ཅམ་ལས་མི་སྟོགས་པའམ་རིགས་ཀྱི་དུས་པ་རྒྱུད་བས་འདུག་པར་མི་སྟོན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 དེ་ཉིད་རྟེན་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ཅམ་བུའོ། །^{༢༠༠}བཙུ་གསུམ་པ་སྤྲུགས་ལ་འདུག་རིམ་ནི། གསང་
 སྤྲུགས་ལ་འདུག་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་པར་དུ་གསང་སྤྲུགས་ནས་ནན་
 ཏན་ཆེ་བར་གསུངས་པས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྟོན་^{༢༠༡}པར་བྱིན་གྱི་སྐབས་ལས་
 བྱུང་པར་དུ་ལྷུང་བ་ཞིག་^{༢༠༢}སྤྲུགས་དེ་ནས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྱ། དེ་ནས་རྒྱུད་
 གྲེ་བྱངས་མ་ནས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་དུས་སུ་ཐོབ་པའི་
^{༢༠༣}བཟའ་བསྐྱེད་བསྟེན་པའི་དམ་ཆོག་དང་^{༢༠༤}རིགས་ལྡ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྟོན་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྟོག་བསྟོན་བྱས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད། བྱུང་པར་དུ་རྒྱུད་བས་སོག་ན་
 སྐར་སྐར་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཐོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཏུ་སྤྱོད་བར་དཀའ་བས་རྒྱུད་གིས་
 ཡི་མ་གོས་པ་ལ་འབད། ^{༢༠༥}མགོ་དང་རྒྱུད་ལག་སོགས་དང་པོ་ནས་མ་ཆག་པ་དང་ཆག་
 ནས་སྐར་གསེས་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་བྱུང་པར་སྤྲུགས་སྐྱེད་ཀྱི་ཟབ་བྱུང་
 ལྷིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་བ་འདི་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུད་གིས་སོག་པའི་ཆེ་དེ་
 ལ་སངས་མི་རྒྱུ་བས་བྱུང་བ་ཡིན་གསུངས། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་བ་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་
 འབད་ཅིང་གོས་ན་འང་བཤགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དག་པར་བྱ་སྟེ། དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ནི་ལམ་
 ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་གྲེ་འོག་མ་ལྟར་ན་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། གོང་མ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་པར་བྲིད་ལ་
 བསྐྱེད། དེ་བཟུན་ནས་རྒྱུད་གྲེ་འོག་མ་ལྟར་ན་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གོང་
 མ་ལྟར་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་པོ། །

^{༢༠༦}བཙུ་བཞི་པ་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀར་འདུག་པ་ལམ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་

པར་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་ནམ་པར་བཞག་པའི་ལུས་ནི། ལམ་སློན་ལས་གསུངས་
ཏེ། རྒྱུ་འདིར་ལམ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའོ། །གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་རྩ་བོ་
ཆེན་པོས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྟུས་པ་ལས། རྒྱུ་སྒྲོས་བསམ་
གིས་མི་བྱུང་། རྒྱུ་པའི་སྒྲུ་ཆེ་བའི་ཡོན་རྒྱུ་ཏན་མངའ་རྒྱུ་པའི། རྒྱུ་རྒྱུ་མེད་རྒྱུ་པའི་བྱང་
ཆུབ་རྒྱུ་དེ་ཐོབ་རྒྱུ་པར་འདོད་ན་ཀྱོ། །བྱུ་ཀྱོང་ཆུབ་རྒྱུ་དེ་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་རྒྱུ་པ་ལ་རག་ལས་
པས། རྒྱུ་ན་དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུ་ལོབ་པ་སྒྲུར་སྒྲུང་སྒྲིང་པོར་བྱ་རྒྱུ་དགོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་འབྱོར་གྱི་
རྒྱུ་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཆང་བས་རྩ་བོ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ན་དོན་ཆེ་བའི་ལུས། འདི་
རྒྱུ་སྒྲུར་གྱིན་དུ་རྒྱུ་དཀའ་བ་རྒྱུ་ཞིག་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་པར་གྱུར་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱུ་དེར་མ་
བད་ཕྱིས་ཀྱང་གྱིན་དུ་རྒྱུ་དཀའ་བས་རྒྱུ་ན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བསྒྲུ་ལོབ་རྒྱུ་
པ་ལ་རྒྱུ་ཆེ་གཅིག་དུ་འབད་པས་རྒྱུ་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་རྒྱུ་བྱ། རྒྱུ་རིགས་ཏེ་ཞེ་
ས་དང་། རི་ལྟར་རྒྱུ་ཏེ་དཔེར་ན་ཉེས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བོའི་བཙོན་རར་བཅུག་
པའི་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་རྒྱུ་དེ་ལས། འབྲོས་པའི་སྐགས་སམ་སྐབས་ནི་བརྒྱ་རྒྱུ་ལ་གལ་
ཏེ་བྱང་བའི་ཆོ། རྒྱུ་ན་ཟས་ནོར་སྒྲན་གྲགས་སོགས་ཆེད་ཀ་གཞན་རྒྱུ་གང་དང་རྒྱུ་ཡང་
མི་སྒྲུམས་པར། རྒྱུ་སྒྲུར་དུ་བཙོན་ར་དེ་ཡི་གནས་ནས་འབྲོས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། རྒྱུ་རང་
རེ་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ཡང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་རྒྱུ་པོ་འདི་ལས། བརྒྱལ་རྒྱུ་ནས་
ཐར་པའི་སྐགས་སམ་རྒྱུ་སྐབས་དག་རྒྱུ་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་པར་གྱུར་ན། ཆོ་འདིའི་རྒྱུ་ལུས་
ཡངས་སྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཀ་གཞན་གང་དང་རྒྱུ་ཡང་མི་མཉམ་པར། རྒྱུ་བཞིན་དུ་
སྲིད་པ་རྒྱུ་འཁོར་བའི་ཕྱིས་རྒྱུ་མམ་གནས་ནས་འབྱུང་བར་བྱ། ཞེས་དང་། དེ་རྒྱུ་ཡང་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབས་འགྲོ་བྱེད་པར་བ་གཞི་རྒྱུ་དུ་བྱས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་
པའི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་སྒྱི་དང་། རྒྱུ་བྱེད་པར་སློན་པའི་རྒྱུ་མམས་བསྒྱུད་ནས་
དེའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་གནས་པ་ཡིས། རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་མམས་དཔའི་རྒྱུ་འབྱུག་པའི་སྒྲོམ་
པ་རབ་རྒྱུ་བྱུང་ཞིང་། ལ་རོལ་རྒྱུ་ཕྱིན་རྒྱུ་པ་དུག་རྒྱུ་དང་བསྒྲུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་
ལ་སོགས་པ། བྱང་རྒྱུ་ཆུབ་མམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཅི་རུས་ཏེ་རྒྱུ་རང་གི་

སྒྲིལ་བའི་ཡོད་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཏེ་གོ་བོ་རིམས་མ་འཆོལ་ཞིང་གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་
 བཞིན་བོད་ཀྱི་སྤྱད། ཅེས་དང་། དེའི་ནང་བོད་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་ཐོག་ལས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་
 བོད་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་པོ་དཀོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲིང་པོ་གང་ཡིན་བོད་པ། ཞི་གཏེན་ནས་
 ལྟོང་ཤིང་མཐོང་བོད་དང་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ནལ་འབྱེད་བསྐྱེད། ཞེས་གསུངས་
 བཤིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོགས་ཀྱི་ལེན་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་སྒྲིལ་བུ་བོད་རྒྱུང་འབྲིང་གི་ལམ་
 སྒྲིལ་དུ་བཏང་ནས་བཅེ་བསྒྲིང་རྗེ་བོད་ཆེན་པོའི་སྒྲིལ་ལས་ཟུང་བོད་པའི། སྒྲིལ་པའི་ཏེན་
 རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་བོད་ཀྱི་སེམས་མཆོན་ཏེན་བོད་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་བ་
 བཏན་བོད་པར་བྱ། ཞིང་དེ་བོད་ནས་སྤྱི་དཔལ་འཁོར་བའི་ཡོངས་སྒྲིལ་བའི་བའི་བོད་
 ལ་མ་ཆགས། ཞིང་སེར་བོད་སྤྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་བོད་མཐའ་དག་ལས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲིལ་སྤྱོད།
 པའི་སྒྲིལ་བོད་པ་སོགས་པར་བྱིན་དུག་དང་དད་སོགས་བོད་འཕགས་པའི་ནོར་བོད་བཏུན་
 བོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས། ལ་བོད་དང་ལུན་པ་སོགས་མཆོན་ཏེན་དང་ལུན་པའི་ཏེན་གྱི་གང་
 ཟག་གིས་མཆོན་ཏེན་དང་ལུན་པའི་སྒྲིལ་མ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་བོད་ལ་སྒྲིང་ནས་གྲུ་གཤི
 ལ། བོད་པས་བསམ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཏེ། བོད་སྤྱོད་པའི་དཔལ་དེས་བོད་
 དབང་དུས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་བོད་སོག་པའི་དཔལ་ཆོག་བོད་དང་སྒྲིལ་པ་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་པ་དང་
 ལུན་པ་ནི། བོད་ཏེན་མཆོན་དུས་དུག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲིལ་བ་ལ་རབ་དུ་བཅོན་བོད་པ་དེ་
 བོད་། བྱ་གཤིམ་པའི་བོད་དབང་དང་གསང་བའི་དབང་བོད་དེས་མཆོན་པའི་དབང་བཞི་བསྐྱེད་
 བ། སྒྲིལ་པ་བོད་དེའི་དེན་གྱིས་བོད་རྒྱུད་སྤྱོད་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོན་
 ཏེན་དང་ལུན་པར་བཅུག་སྤྱོད་དབང་བཞི་ཡོང་བོད་སུ་བོད་རྒྱུགས་པར་ཐོབ། ཅིང་དེའི་བོད་
 བྱེད་ལས་ཀྱིས་ལུས་ངག་སེམས་བོད་གསུམ་སོ་སོ་དང་ཐུན་མོང་གི་དེ་མ་ནི་བོད་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པ་ནམ་པར་དག་པ། བོད་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བ་དང་འབྲས་
 བྱ་སྒྲིལ་བཞི་འབྲས་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞི་གསུམ་སྒྲིལ་པ་པོ་དེ་བོད་མཆོག་དང་
 ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བོད་སྒྲིལ་པའི་ཐབས་ལམ་རིམ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་བོད་དུ་
 བསྐྱེད་ནས། བོད་ལམ་བོད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་བོད་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བོད་སྤྱོད་རྒྱ་

ལས་བྱང་བའི། །བསྐྱོད་པོ་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་པོ་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ལས། །ལྷན་དུ་སྡོམ་སྡོམ་པོ་ཉིད་དུ་ལམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་རྩི་རྩི་པོ་འཆང་འཕོ་བ་པོ་
པར་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟར་སྡོམ་པོ་པོ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་པོ་སྡོམ་ཚུལ་པོ་ལ་གནས་པོ་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པ་པོ་ལ་དངོས་དང་ཁྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ལ་དྲི་བ་
དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྡོམ་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐྱོར་ནམས་སྡོམ་བྱ་ཆེན་
པོའི་སྡོམ་འགྲོ་ཡིན་ན་སྡོམ་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་པོ་ཉིད་དུ་བྱས་པས་ཆོག་མོད། སྡོམ་བྱ་
ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱ་ཅི་དགོས་པོ་དེར་མ་ཟད་སྡོམ་བྱ་
ཆུང་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་སྡོམ་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐྱོར་ཀྱི་སྡོམ་འགྲོ་ལ་གང་དགོས་པའི་ལམ་
ཐུན་མོང་བ་ཙམ་རེ་བསྟན་པས་ཆོག་མོད། སྡོམ་བྱ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལམ་རང་
རང་ལ་བསྟོས་པའི་མགོ་ལུས་མཆུངས་བའི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་རེ་བསྟན་འདུག་པ་འདི་ཡང་
ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེ་ན། པོ་གཉིས་པ་ནི། སྡོམ་བྱ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྡོམ་བྱ་ལ་དགོས་པ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་པོ་དྲི་བ་དང་པོ་སྡོམ་བྱ་གསུམ་སོ་སོའི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་
དགོས་པ་ནི་སྡོམ་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྡོམ་སྡོམ་པར་ཡང་རང་ཉིད་སྡོམ་
བྱ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གཞིམ་པའི་པོ་ཆེད་དང་དྲི་བ་བྱེ་པོ་ལ་
སྡོམ་བྱ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་ལམ་ཆ་ཆང་རེ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྡོམ་པ་འབྲིང་
ཐ་གསུམ་ལ་པན་ཆེ་བའོ། །པན་ཆེ་ལུགས་ནི་སྡོམ་བྱ་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲིང་པོ་ལ་
མངོན་མཐོ་དང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཐར་པ་དོན་གཉིས་དགོས་པས་བཀྱི་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་
ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ལ་ཡང་པོ་སྡོམ་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་
རང་པོ་རང་ལམ་ལས་འགྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྡོམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་ངན་སོང་པོ་དང་འཁོར་
བ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྡེད་པའི་བྱིར་དང་། པོ་ཆོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་ངན་སོང་དང་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སོགས་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས་དེ་དག་ལས་ཐར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཐོབ་

འདྲོད་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྟབས་ཅིག་ཏུ་བྱས་ན་འང་ཆོག་མོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་འདིའི་གདུལ་བྱ་སྒྲིམ་གྱི་དོན་ཡང་བྱེད་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་ནི་གདུལ་བྱ་ཐ་མའང་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཐ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འབྱོར་གི་སློང་དང་འཆམས་པའི་ལམ་ཆ་ཆང་ཞིག་བསྟན་པས་ཁོ་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆམས་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་གོང་མ་ནས་སྦྱངས་ཀྱང་། བསམ་པ་གོང་མ་མི་སྦྱེ་ལ་འོག་མ་དོར་བས་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གོང་མའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་ཏེ་སྦྱངས་པ་ན། སྤར་ནས་སྦྱེས་ཟིན་པའམ། སྤར་མ་སྦྱེས་ཀྱང་ཕྱར་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས་འོག་མ་འོག་མ་སྦྱེས་པ་ནི། གོང་མ་གོང་མར་བྲིད་པས་ཆོག་པས་རང་གི་ལམ་ལས་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །

འབྲིག་ཤིང་པ་སློང་རིམ་གྱིས་བཀྱིད་དགོས་པའི་འབྲིག་པ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཁྱས་པ་ལས། འོར་བུ་མཁན་མཁས་པས་འོར་བུ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །འབྲིད་ཡང་འདི་གྲགས་ཆེ་བས་གསལ་དུ་གཏོང་མི་དགོས་སོ། །འབྲིད་པའི་གོ་རིམ་འདི་ནི་མགོ་བོ་ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བ་བབ་དེ་འགྲོའི་རྟེན་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སྦྱེས་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་འབྱུང་། དེའི་བྱིས་ནི་སྦྱེ་འབྲིངས་སུ་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབྱུང་བ་འབྱེད་པའི་ལམ་ལས། ཐམས་སྦྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐྱོར་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཆན་གང་འབྱེད་གྱི་བྱིས་ན་འབྱུངས་སུ་ཆེ་དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བ་ལྷ་སྦྱ་མའི་ལུས་ཐོབ་ནས། འབྲིད་འདྲ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྟེན་ལ་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་འོང་འབྱེད་པའི་བྱིས་ཤིང་མངོན་པའི་ཆོས་སྐྱོར་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འབྲིད་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཡང་བྱང་རྒྱལ་ཐམས་དཔའ་ནི་རིམ་གྱིས་དགེ་བའི་ཐོགས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་བྱིས་ཐམས་ཅན་བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ། ཐོག་མར་སྤྱི་བའི་ཆོས་སྐྱོར་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་བའི་སྤྱར་མ་ཤེས་པའི་དོན་གསར་དུ་སྐྱོན་པའི་

གདམས་ངག་དང་། བློ་སྒྲུབ་ཤེས་ཟིན་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་རྗེས་
སུ་འབྲུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་འབྲིང་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་ཆོས་
བསྟན་པ་འབྲིང་དང་། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འབྲིང་རྗེས་སུ་འབྲུག་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོན་ཞིང་
གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱ་བ་རྗེས་སུ་འབྲུག་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེའི་སེམས་
ཅན་ནམས་ལ་དོན་སྦྱོང་པ་གོ་རིམ་དུ་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་
པ་ལྟས་ཀྱང་། སྦྱོང་པ་བསྟུན་པའི་སྟོན་མེད། སྟོན་དུ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་
སྦྱངས་ནས་དེ་ནས་སྒྲགས་ལ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་རིམ་ཅན་དུ་དགོས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་དེའི་
དོན་བསྟུས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་ཏེ། བློ་སྒྲུབ་རིམ་པ་ནམས། །དམ་པའི་དོན་
བློ་ནམ་དོན་དམ་རྟོགས་རིམ་ལ་འབྲུག་པ་ལ། བློ་དང་པོར་བསྒྲུབ་རིམ་དང་དེ་རྗེས་རྟོགས་
རིམ་སྟོན་པའི་ཐབས་བློ་མཁས་པ་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱེས་ཀྱི་ཐེམ་པ་
འོག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་མར་འརྟེགས་པའི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཅིས་པ་དང་། བཞི་
བརྒྱ་པར་ཡང་། བསོད་ན་ལུ་མས་མིན་པ་བློ་མི་དགེ་བཅུ་དཀྱིང་པོར་བསྒྲོག་ཀྱི། པའི་བློ་
སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་དུའི་ཆོས་སྟོར་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བར་དུ་འཁོར་བློ་བའི་རྩ་བ་བདག་བློ་
ཏུ་ནི་འཁོར་པ་བསྒྲོག་པའི་སྦྱོང་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྟོར་དང་། །དེ་རྗེས་བློ་དུས་ཐ་
མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་ཏེ། ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་བསྒྲོག་
པ་བློའི། །སྦྱོང་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་གང་ཟག་གང་གིས་ཤེས་བློ་པ་
དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་
མ་ཁོལ་གྱིས་ཀྱང་། དེ་བློ་མ་དང་བྲལ་བློ་བའི་གོས་བློ་དཀར་པོ་ལ་ཆོན་ཏེ་ཆོས་བློ་གྱིས་
ཁ་བསྐྱར་བའི་ཆོ་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་གདན་ལ་བཙོས་ནས་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཆོས་བཟང་
པོར་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ། །དང་པོར་བྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོན་
པའི་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་འབྲིང་གི་གཏམ་ནམས་ཀྱིས། །སེམས་ལ་སྟོན་བློ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ལེགས་
པ་ཉིད་བསྒྲུབ་དེ། །དེའི་རྗེས་ནས་བློ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རིགས་པའི་ནམ་གངས་

མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་མཛད། །པའི་སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཁྲིད་ཅེས་
གསུངས་ཏེ་ལུང་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་ཁྱུངས་སུ་བྱངས་ནས་ལམ་
གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་མཛད་ལ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་གོ་རིམ་གིན་ཏུ་
གཅེས་པར་སྒྲུང་བས་ཚུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པར་བྱའོ། །སྒྲིས་གྱི་གོ་རིམ་འདི་
གིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་འདི་ལེགས་པར་མ་བཟོན་པར་འཕྱགས་ན་རི་ཙམ་འབད་
ཀྱང་ལམ་གཏན་མི་སྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལམ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་
ལ་འཁྱལ་ནས་དུས་འདའ་ལ། གོ་རིམ་མ་འཕྱགས་ན་གང་སྟོམ་གནད་དུ་འགོ་བས་ཐད་ཀ་
དེའི་ལམ་ཡང་ལྟར་དུ་སྟེ་ལ་དེའི་མཐུས་ལམ་གོང་མ་ཡང་གིན་ཏུ་སྟེ་ལྟར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
ཟེ་མ་དག་གསུང་རོ། །

༥ རྒྱུས་བྱ་ཚུང་བྱ་དང་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

གཉིས་པ་སྤྱིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། རྒྱུས་བྱ་ཚུང་བྱ་དང་བྱུན་མོང་བའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་བྱུང་བ་དང་། འབྲིང་དང་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་བྱུང་བ་
དང་། རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུང་བྱའི་བསམ་
པ་བྱུང་བ་དངོས། བསམ་པ་དེ་རྒྱུས་པའི་ཆད། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསམ་པ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མར་བདེ་
བའི་ཐབས་བསྐྱེད་པ་འོ། །

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་
བསམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མར་རི་ལྟར་འཇུར་བ་འགོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་བསམ་
པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཆི་བ་བྱུང་བ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱོམས་པའི་
ཕན་ཡོན། འཆི་བ་བྱུང་བའི་སློབ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ། འཆི་བ་བྱུང་བ་བསྐྱོམས་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་^(༥)རྟག་ལས། **དང་པོ་རྟག་འཇིན་སྤྱོད་རགས་གང་ཡིན་དང་གཞོན་པའི་**
སྒྲོར་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཇིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དང་པོར་གཞོན་པའི་སྒྲོར་
འཇུར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ལས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་འཆི་བ་ལ་མི་འཆི་སྐྱུམ་པའི་

ནམ་པར་རྟག་པ་ཉིད་གནོད་པའི་སྒོ་ལོ། །འདི་ལ་ཡང་ད་གཞོད་མཐར་འཆི་བ་ཞིག་འོང་
 ལྷམ་པ་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དེ་རིང་མི་འཆི། དེ་རིང་ཡང་མི་འཆི་སྐྱམ་
 ཏུ་སྒོས་མི་འཆི་བའི་ཚུགས་འཛིན་པ་ནི་འཆི་ག་མ་ཚུན་ལ་འབྱུང་ངོ་། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་བྱི་མ་**
དོན་གཉེན་ཅམ་ཡང་འགོག་ཚུལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་དེས་
 བསྐྱབས་ན་ཆོ་འདིར་སྔོན་པའི་སྒོ་སྐྱེས་ནས་དེའི་རིང་ལ་འདི་དང་འདི་དགོས་སོ་ཞེས་
 ཆོ་འདི་ཅམ་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་སེལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་
 སེམས་ནས། འཛིག་རྟེན་བྱི་མ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
 ཆེན་པོ་དག་ལ་ནམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྒོ་མི་སྐྱེ་བས་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱེར་མི་སྟེར་ལ།
ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དོན་ཏུ་གཉེན་ཡང་མཐུ་རྒྱུད་བར་བྱེད་ཚུལ་བརྒྱལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་
 དང་བསྒོམ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོ་འདི་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་ཏུ་སོང་ནས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་
 མཐུ་རྒྱུད་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉེས་སྦྱོད་སྤྱི་ལྟར་དང་འབྲེལ་བར་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་
 མ་འདྲེས་པ་དཀོན་ནོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དེས་བྱི་མའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱང་བྱི་བཤོལ་བྱེད་ཚུལ་**གལ་ཏེ་
 འཛིག་རྟེན་བྱི་མ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་། བྱིས་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པོ་སྐྱམ་
 པའི་བྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་མི་རྒྱས་ཤིང་གཉིད་རྒྱགས་དང་བྲེ་མོའི་གཏམ་དང་། བཟའ་
 བཏུང་ལ་སོགས་པའི་ནམ་གཡང་གིས་དུས་འདའ་བས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱབ་པ་མི་འོང་ངོ་། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རྟག་འཛིན་ལས་ཆགས་སྤང་དག་པོ་འབྱུང་ཚུལ་ནི།** དེ་ལྟར་
 ལུས་སྟོག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སུ་རེ་བས་བསྐྱུས་པ་ན་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་
 ལ་ཆགས་པ་དག་པོ་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་གཤམ་བྱས་པའམ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་ལ་སྤང་བ་དག་པོ་
 དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་ཚོངས་པའི་གཏི་མུག་དང་དེ་དག་གིས་ང་རྒྱལ་བ་དང་
 སྤྱག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་ནམས་ཚུ་བོའི་རྒྱན་
 བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། **ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རྟག་འཛིན་ལས་ཉེས་སྦྱོད་མང་པོ་འབྱུང་ཚུལ་**དེ་ལས་ཀྱང་
 ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་བརྒྱ་དང་མཚམས་མེད་པ་དང་དེ་དང་ཉེ་བ་དང་དམ་
 པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་དག་

པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ངེ་རྒྱས་སུ་འགོ་ལ།
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅི་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ངེ་སྟོགས་སུ་
སོང་ནས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོག་བཅད་དེ། ངན་འགོ་སྤྱད་བསྐལ་དྲག་ཅིང་
རྒྱབ་ལ་ཆ་ཞིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གནས་སུ། འཆི་བས་ཉེ་བར་བཅོམ་ནས་ལས་ངན་པས་
འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལས་མ་རུངས་པའི་སྒོ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
ཀྱང་། བློ་གང་ཟག་གང་ལ་ཀྱོ་འཆི་བློ་བདག་དེ་ས་འོག་ས་སྤྲེང་ས་སྤྲེའི་འཛིག་ཉེན་
གསུམ་ཀ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་བདག་པོ་ཡིན་པ་བློ་ནི་བྱད་ཆོས་དང་པོ་དང་དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བློ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱད་ཆོས་གཉིས་པ་དང་འཆི་བད་ལོ་
ག་བློ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་འཁྱེད་དུ་འདྲུག་པ་པོ་བློ་གཞན་མེད་པའི་
པ་ནི། བྱད་ཆོས་གསུམ་པའོ། བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ཀྱི་འཆི་བདག་དེ་ཡོ་གེད་བཞིན་
དུ་གང་ཟག་དེས་ནལ་བློ་མར་སྒྲེ་འཆི་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་བཞིན་བློ་དུ་བདེ་བར་
གཉིད་ལོག་པའི་སྟོགས་སོས་དལ་དུ་སྡོད་ན། །དེ་ལས་མ་རུངས་བློ་པའམ་མི་རིགས་པ་
ཆེ་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པའི་པར་ངེས་སོ། །ཅེ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་།

བློ་འོན་བྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདིའི་བློ་བྱད་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་
ནི་འཆི་བདག་དེ་ས་འོག་ས་སྤྲེང་ས་སྤྲེའི་འཛིག་ཉེན་གསུམ་ག་ལ་མངའ་བསྐྱར་བས་ཁོས་
མ་སྤེལ་བའི་འཁོར་བའི་གནས་མེད་པས་ཐོས་ཀྱང་མི་ཐར་པ་སྟེ་དཔེར་ན་ཡུལ་གྱི་གཅིག་
ཅམ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱིན་ན་ཐར་པ་སྲིད་
ཀྱང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་
དང་། བྱད་ཆོས་གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་སྟོན་པོ་སྟོགས་པོ་ཉར་མངགས་ནས་ཆད་པ་
གཅོད་པ་ཡིན་ན་སྟོན་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་སྤྱོད་སྤྲེལ་ཐོན་སྟོགས་བྱིན་ན་ཐར་པ་སྲིད་ཀྱང་། རྒྱལ་
པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཆད་པས་གཅོད་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་བྱར་མེད་པ་བཞིན་དུ་འཆི་
བདག་འདིས་ཀྱང་ཀུན་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ་དེ་གཞན་སོ་ཉར་མངགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
རང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འོང་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་ཐར་བར་དཀའ་བ་དང་། བྱད་

པོ་ཆེ་དང་བ་ལང་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་སྐང་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ་དེའི་རྩིས་ཀྱི་ཆེ་
བས་མཆོག་གོ། །དེ་ཅིས་པ་འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་འཐད་པའི་ཚྭ་གས་ནི་བ་
སྐང་གི་ལྷ་མཆོག་ནི་ཅང་ཤེས་ཡིན་པས་ཚྭ་གས་གང་དུ་ཕྱིན་ན་ཚྭ་གས་དེར་འཇིགས་པ་
དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མེད་ཤེས་ནས་དེ་དག་མེད་ཅིང་གང་བདེ་བའི་ལམ་དུ་
འགོ་བ་ཡིན་པས་དེས་སྒྲུང་ས་ནས་སོང་བའི་བྱུང་དུ་རྩིས་བཅལ་ནས་ཕྱི་བཞིན་དུ་འགོ་
བ་ལ་འཇིགས་པ་དང་འཕྲང་ལ་རྒྱགས་པ་སོགས་འབྱུང་མི་སྲིད་པས་རྩིས་ཀྱི་མཆོག་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དྲན་པའི་སློང་དེའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ཤིང་དེས་སྒྲུ་
དྲངས་པའི་སློང་སྒྲུ་གང་སྦྲེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ལ་པན་པའི་ཐབས་སུ་འཇུར་
བ་ཤ་སྟག་འོངས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བར་
འཇུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། ༥ །དེ་ཞེས་བཤད་དགོས་ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སོགས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟར་བ་ལས། སྐང་པོ་ཆེའི་རྩིས་ནི་མི་སྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལྷ་མཆོག་དང་ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་བ་སྐང་དུ་བཤད་པ་སོགས་མི་འཐད་དེ། དཔེ་
དོན་མི་འགྲིགས་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་འང་མི་རྟག་པ་དང་འཆི་བའི་
འདུ་ཤེས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་
ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ་ལོ། །**ཞེས་སོ།** །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཛོམས་པའི་ཐོ་བ་དང་། དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བསྟུབ་
པ་ལ་འདུག་པའི་སློང་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བསྟགས་པའོ། །ཆོམས་ལས་ཀྱང་།
འཇུར་ཁ་ཅིག་དུ་ལུས་འདི་བུམ་པ་འདྲ་བར་རྟོགས་བྱས་ཤིང་ཞེས་པའང་འདུག །ལུས་
འདི་རྩ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་འདྲ་བར་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་ཀྱི་པར་བྱ་ཞིང་། །སྟེ་འཇུར་ཅིང་
དེ་བཞིན་ཀྱི་རྩ་ཆོས་རྣམས་སྦྲིག་རྒྱ་ཀྱི་དང་འདྲ་ཀྱི་པར་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤེས་
ནས། །དེ་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་བདུད་ཀྱི་མེ་རྟོག་གི་རྩ་རྣམ་པའི་མདའ་དེ་ཆགས་པར་བྱེད་
པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ནི་འདིར་གཙོད་ཀྱི་ཅིང་

པལ་ཆེར་ངན་འགྱུར་བསྐྱད་ཅིང་བདེ་འགྱུར་ཅུང་ཟད་རེ་འོངས་ཀྱང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་
སྒྲུབ་ཆེ་བས་དེ་དག་ཏུ་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་མི་རྟེན་ལ། བསྐྱབས་པས་ཆོག་པའི་རྟེན་
རེ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་མི་བསྐྱབ་པ་ནི་ད་ཏུང་མི་འཆི་སྟམ་པ་འདི་ལ་ཐུག་
འདུག་པས་ན། སྟོས་མི་འཆི་བའི་ཕྱགས་འདིན་པ་ནི་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྟོང་དང་དེའི་གཉེན་
པོ་འཆི་བ་དྲན་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོལ་། **༡༩༽གསུམ་པ་ལོག་རྟོག་**
སྤངས་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་སྟོམ་དགོས་ཚུལ་ནི་དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་གཞན་
བསྟོམ་རྒྱ་མེད་པ་ནམས་གྱི་ཉམས་ལེན་ནོ་སྟམ་པ་དང་། བསྟོམ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དང་པོར་ཅུང་
ཟད་ཅམ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཡི་རྒྱུན་པའི་ཉམས་ལེན་ཏུ་མི་འོས་སོ་སྟམ་ཏུ་མི་བཟུང་བར་འདི་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་དགོས་ལུགས་ལ་ངེས་པ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་དེ་བསྟོམ་པར་
བྱའོ།

གསུམ་པ་འཆི་བ་དྲན་པའི་སྟོང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི། གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཆགས་པ་བརྟན་པའི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་བལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྒྲག་པ་སྟེ་བ་ནི་ལམ་
ལ་ཡེ་མ་སྐྱངས་པའི་འཆི་བ་ལ་སྒྲག་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་
ན་གང་ཡིན་སྟམ་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལུས་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་
པར་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་སྒྲག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་རེ་ཞིག་ལ་དགག་མི་ཅུས་མོད།
འོན་ཀྱང་འདིག་རྟེན་གྱི་མའི་དོན་ངན་འགྱུར་རྒྱ་འགོག་པ་དང་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་
ལེགས་གྱི་རྒྱ་མ་བསྐྱབས་པར་འཆི་བ་ལ་འདིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་དེས་སྒྲག་པ་བསམས་
ན་དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པས་འཆི་ཁར་མི་སྒྲག་པ་བྱར་ཡོད་ལ། དོན་དེ་དག་མ་བསྐྱབས་ན་
སྦྱིར་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་བ་དང་། བྱད་པར་ཏུ་ངན་འགྱུར་ལུང་བས་འདིགས་ནས་འཆི་
བའི་ཆོ་འགྱུད་པས་གདུང་བར་འཁྱུར་ཏེ། སྟེས་རབས་ལས། **༢༠༽སྐྱ་ཏ་སའི་བུས་རྒྱལ་བྱ་བླ་**
བ་བཟའ་བར་བརྩམས་པ་ན། རྒྱལ་བུ་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་ཞིང་ཐུགས་མི་བདེ་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་གཞན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ལ་གིན་ཏུ་སྒྲག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་
མི་སྒྲག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས་དེའི་ལན་ཏུ་རྒྱལ་བུས་འདི་གསུངས་པ་སྟེ། ཁོ་

བོ་འཆི་བ་ཙམ་ལ་སྐྱག་པར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བོ་ལས་ཉེན་གྱི་དབང་གིས་
 རྒྱུས་ནས་འཆི་བ་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ཀྱང་མི་བོ་འཆི་བར་གནས་བོ་པར་བྱེད་ནི་མི་རུས་
 བོ་ཤིང་། གང་ལ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་བོར། འཆི་དགོས་པར་ངས་པས་ན་འདིགས་ཤིང་
 དངང་བར་བྱས་པ་ཡིས། རྟེན་ལ་པན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། རྟེན་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བོ་ན་
 ཡང་འདིག་རྟེན་པ་གཞན་ནམས་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་ཅིང་ཁོ་བོ་མི་སྐྱག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། འདིག་རྟེན་བོ་ནམ་མེས་ཅན་གྱི་འདི་ཡི་ཆོས་ཉིད་བོ་དམ་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་
 བ། མི་ནམས་བོ་སྤར་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་བོ་དྲན་པས་ནི་བོ་འཆི་བའི་ཆེ་འགྲོད་པར་འགྱུར་
 བོ་ལ། རྟེན་མ་ཟད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཡོངས་བོ་སྤྲོ་མ་བྱས། བོ་སྤྲོ་མ་དུ་
 འགྲོད་ཅིང་། སྤྲིག་པ་བོ་བྱས་ཤིང་དགེ་བ་མ་བྱས་པ་དེས་ཤི་བའི་འོག་དུ་ཕྱི་མའི་ཆེ་ལ་སྤྲོག་
 བསྐལ་འབྱུང་དུ་དོགས། བའི་བོ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་འདིགས་པས་
 ཅི་བོ་བྱ་གཏོལ་མེད་པར་མེས་མོངས་བོ་ཤིང་སྐྱག་པར་འགྱུར། ལ་བོ་བདག་ནི་ལས་
 གང་བོ་བྱས་པ་ལས་བདག་གི་ཡིད་ནི་འགྲོད་བོ་པར་འགྱུར་བའི། བོ་སྤྲིག་པའི་ལས་དེ་
 ཉིད་ནི་བདག་གིས་རྩེད་བོ་ཟད་ཀྱང་བྱས་པར་ཡོངས་བོ་སྤྲོ་མི་དྲན། ལ་དེར་བོ་མ་ཟད་
 དཀར་པོ་བོ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གོམས་པར་བྱས། བོ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐང་
 རྟོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་ན་འཆི་བས་སུ་ཞིག་འདིགས། བོ་ཉེ་འདིགས་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བོ་རྒྱལ་བྱས་སུ་ཉ་སའི་བུ་ལ་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས་
 ཀྱང་། བད་ལོག་ནི་འཆི་འོ་སྤྲོ་མ་བོ་དུ་མེས་པའི། བོ་གང་ཟག་ག་ཀྱིང་ལ་ངེ་ལོས་པར་
 བོ་རམ་འཆི་བ་དྲན་པའི་སློབ་ཅོས་མིན་ཡོད་བོ་པར་གྱུར་པའི། གང་བོ་ཟག་དེས་ནི་བོ་
 དང་པོ་ནས་འཆི་བ་དྲན་པས་གཤམ་ཟེན་པའི་འཆི་ཁར་འདིག་ཆོས་པ་བོ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་བོ་སྤྲོ་བཏང་བོ་བ་ཞིག་འོང་བའི་ཕྱིར། བོ་ཐམས་འཆི་བའི་ཆེ་འཆི་རྒྱ་དེ་བདག་
 ལ་ཡང་ག་ལ་འདིགས་བོ་ཉེ། འདིགས་མི་དགོས་པ་ཞིག་འོང་སྟེ་ཞེས་ཆོ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། རྟེན་ན་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་དང་གྱུར་དུ་འབྲལ་བར་གདོན་མི་ཟེའོ་སྤྲོ་མ་དུ་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་མི་རྟག་པ་བསམས་ན་ནི། དེ་དག་ལ་མི་འབྲལ་བར་རེ་བའི་སྟེད་པ་སྟོན་པས་

དེ་དག་དང་བཅས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བའི་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་སྒྲག་པ་མི་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འཆི་བ་དྲན་པ་ནི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི། ཅ་བ་གསུམ་རྒྱ་མཚན་དགུ་ཤག་
བཅད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གསུམ། དེས་པར་འཆི་བ་བསམ་
པ་**ཁྱེ་བ་དང་པོ་དང་།** རྣམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པ་**ཁྱེ་བ་གཉིས་པ་དང་།** འཆི་བའི་
ཆོ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པ་བསམ་པ་**ཁྱེ་བ་གསུམ་པ་དོ།** **ཁྱེ་བ་**
པ་དང་པོའི་རྒྱ་ཁྱེ་མཚན་ལ་གསུམ་ལས། འཆི་བདག་དེས་པར་འོང་ལ་དེ་ཡང་སྐྱེན་གྱིས་
བསྐྱེད་ཏུ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི་**ཁྱེ་བ་མཚན་གཅིག་ལུས་**ནི་འདྲ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་བྱངས་ཀྱང་
འཆི་བ་འོང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལས། གང་ཡང་སངས་རྒྱས་**ཁྱེ་དང་**རང་སངས་རྒྱས་
ཁྱེ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་**ཁྱེ་རྣམས་ཀྱིས་**ཀྱང་། །སྐྱེ་ལུས་འདི་ནི་སྤོང་བའི་
ཁྱེ་ལྟུང་མཛད་ན། **ཁྱེ་སོ་སོའི་**སྐྱེ་བོ་པལ་པ་**ཁྱེ་རྣམས་འཆི་བ་ལྟ་**ཅི་སྒོས་**ཁྱེ་ཀྱང་**ཅི་**ཁྱེ་**
ཞིག་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་གང་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་འཆི་བ་འོང་བ་ནི་**ཁྱེ་ཆོས་**དེ་
ཉིད་ལས། **ཁྱེ་གནས་**གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའོ། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྐྱང་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་འཁོར་མེད། **ཁྱེ་དེར་མ་ཟད་**རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་
གསེབ་ཏུ་**ཁྱེ་འམ་དཀྱིལ་དུ་**ཞུགས་ན་འཁོར་**ཁྱེ་པ་**མིན། །ཞེས་སོ། །**འདིའི་ཁྱེ་སྐྱེད་གཞི་**
ན་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོས་ཤུག་རྣམས་བསད་པ་ན་སྟོན་པས་ལས་ཀྱི་མཐུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཤུག་འི་བྱ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བཞག་གོ། །གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་
བཞག་གོ། །གཉིས་ཉིད་ཀྱི་ལྷང་བཟེད་ནང་དུ་བཞག་པ་ལས་ཤུག་རྣམས་བསད་ཟིན་པ་དང་
ཤུག་འི་བྱ་སྐྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་ནི་བར་གྱུར་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་གསུངས་པའོ། །སྟོན་དང་ཕྱི་
མའི་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་བས་འདྲོམས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་ནི། དེ་
ཉིད་ལས། **ཁྱེ་སྐྱར་བྱུང་ཁྱེ་བ་དང་ཁྱེ་ཕྱིས་**འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་**ཁྱེ་སེམས་ཅན་**ནི་སྟེད་
ཁྱེ་ཡོད་པ། །ཀྱན་གྱིས་ལུས་འདི་བཏང་ནས་**འདིག་ཁྱེ་སྟོན་སྟོན་ལྟ་**འགྲོ་བ་དང་། །དེ་
ཁྱེ་ཀྱན་འདིག་པར་མཁས་པས་རྟོགས་ཀྱིས་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ལ་གནས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་

ཡིག་མཁན་རང་འགའ་བ་ཞིག་གིས། ད་བ་ས་ཀྱི་ག་ང་གི་ཞེས་པས་འབྲུལ་ཏེ་ཡིག་རྟིང་
 ལ་བཅོས་བྱས་པ་འདྲ་སྟེ། ཆོམས་ཀྱི་དཔེ་རྟིང་མཆན་མ་ཞིག་ཏུ། དེ་ཀྱུན་འཛིག་པར་མཁས་
 པས་རྟོགས་གིས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་ལ་གནས་གིས་ངེས་པར་སྟུང་པ་སྟོང་། ཁྱེད་བསྐྱུལ་
 ཆོག་ཏུ་བྲིས་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་མཆན་བྱ་ཡང་འགོད་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ལ་འདྲིར་
 བྱི་མཆན་བྱུང་འགོད་དཀའ་མོ་བྱུང་སྟེང་ངོ་། །དེ་འབྲི་དག་ཀྱུན་འཛིག་ཅིང་མི་འབྲི་རྟག་
 པར་མཁས་པས་རྟོགས་འབྲི་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ། འབྲི་འཕྲུ་མཆན་དེས་ན་ཆོས་ལ་གནས་
 ཀྱི་འབྲི་སྟེང་ནས་ངེས་པར་འབྲི་ཆངས་སྟོང་གི་སྟུང་པ་སྟོང་། ཁྱེད་སོ། །འཆི་བ་དག་ལ་བྲོས་
 པས་མི་ཐར་ཞིང་སྟགས་ལ་སྟགས་པས་བསྟོན་ཏུ་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་འབྲི་
 མདོ་ལས། དཔེར་ན་སྟོགས་བཞི་ནས་འབྲི་སྟགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་སྟ་བ་བརྟན་པ་སྟེང་པོ་དང་
 ལྟན་པ་སྟེ་ཁོང་འབྲི་སྟེང་མེད་པ་མ་ཞིག་པ་མ་གས་པ་འཕན་མེད་པ་སྟེ་འབྲི་འབྲུལ་དང་
 སྟབ་སྟགས་མེད་པ་གིན་ཏུ་མཁྱེགས་པ་གཅིག་ཏུ་སྟེ་འབྲི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟག་པོ་བཞི་
 གནམ་ལ་རེག་ཅིང་ས་སྟོག་སྟེ། རྩ་དང་གིང་དང་གིང་གེལ་པ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་
 ཅད་དང་སེམས་ཅན་སྟག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་བྱེ་མར་འཐག་ཅིང་འོང་བ་ལ་ནི་
 མཁྱེགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟོན་པའམ་ནོར་གིས་བསྟོན་པའམ་རྣམས་དང་
 སྟགས་དང་སྟན་ལྟམས་ཀྱིས་བསྟོན་པར་སྟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འབྲི་དཔེ་དེ་
 བཞིན་ཏུ་མི་འབྲི་རྣམས་ལ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་འབྲི་པོ་འདི་དག་འོང་སྟེ་དེ་དག་ལས་
 མཁྱེགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟོན་པའམ་ནོར་གིས་བསྟོན་པའམ་རྣམས་དང་
 སྟགས་དང་སྟན་ཀྱིས་བསྟོན་པར་སྟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲི་འཛིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ་གང་ཞེ་
 བ་ཀྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་རྒྱུད་པའོ། །དེ་འབྲི་དག་གི་བྱེད་ལས་གང་ཞེ་ན་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་འབྲི་ཞེས་སྟར་བོས་ནས་བཞི་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་ནི་ཀྱ་བ་ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཛོམས་
 གིང་འོང་། ན་བ་ནི་ནད་མེད་པ་འཛོམས་གིང་འོང་། རྒྱུད་པ་ནི་སྦྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་འཛོམས་གིང་འོང་། འཆི་བ་ནི་སྟག་འཛོམས་གིང་འོང་སྟེ་འབྲི་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ནི་
 མཁྱེགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟོན་པའམ་ནོར་གིས་བསྟོན་པའམ་རྣམས་དང་

སྒྲགས་དང་སྒྲན་ནམས་ཀྱིས་ཞི་བར་སྦྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས།
ད་ལྟ་འཆི་བས་འདིགས་པ་ཞིག་དགོས། འཆི་ཁར་མི་འཆོར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་འོ་སྒྲོལ་
དེ་ལས་ཕྱོག་ནས་ད་ལྟ་མི་འདིགས། འཆི་ཁར་བྲང་ལ་སེན་མོ་འདེབས་གསུང་ངོ་། ། །^{ཁྱེད་}
དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནས་བྲབ་བྱས་པས་འཆི་ཁར་བྲབ་ཟིན་ནས་མི་
འཆོར་ལ་དང་པོར་འཆི་བ་མ་དྲན་པས་སྒྲོད་བྲབས་འབའ་ཞིག་བྱས་པ་ལ་མཐར་འཆི་ངེས་
པའི་ལུས་ཡོངས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲར་འབའ་བའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྲལ་
བ་ལྟར་མཐོང་ཞིང་གི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་ངི་ལྟར་འཁྱར་སྒྲམ་དུ་ཆེས་ཆེར་སྒྲག་པར་གྱུར་གྱང་
དེའི་ཆོ་འདི་བྱེད་ནི་མེད་པར་འཁྱར་བའོ། །

ཆོ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་པ་^{ཁྱེད་}མཆན་
གཉིས་པ་ནི། མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། ད་ལྟ་^{ཁྱེད་}ཏུས་སུ་སྒྲོད་ལམ་སོགས་ལེགས་པར་
^{ཁྱེད་}གཟབ་ཅིང་བག་ཡོད་པས་རང་གི་ལུས་བདེ་བར་^{ཁྱེད་}འཆོ་བའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་
ན་དེ་རིང་ན་ལོ་བརྒྱའམ་^{ཁྱེད་}ཏུ་འཕྲུལ་ཅིག་ལྟག་པར་འཆོའོ། ། ^{ཁྱེད་}ལེགས་པར་མ་
བསྐྱང་ན་ནི་དེ་ཅུ་མི་འཆོ་ཞེས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ^{ཁྱེད་}མདོ་དེ་གསུངས་པའི་
སྐབས་ལྟ་བུ་ལ་རིང་མཐའ་དེ་ཅུ་ཞིག་ཡིན་^{ཁྱེད་}ལ་ད་ལྟ་ནི་ཆོ་ལོ་དུག་ཅུ་ཁ་རལ་གྱི་
སྐབས་སུ་འདུག་པས་^{ཁྱེད་}ཅུ་མ་ཡང་བྲབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བྲབ་ཏུ་ཆུག་གྱང་དེའི་བར་གྱི་ཆོ་
འཛད་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷུར་ཏེ་ལོ་ནི་ལྷ་བ་སོང་བས་འཛད་ཅིང་། ལྷ་བའང་ཞག་སོང་བས་འཛད་
ལ་ཞག་གྱང་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་སོང་བས་འཛད་དོ། ། དེ་དག་གྱང་སྒྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་
སོང་བས་འཛད་པས་ན་ཆེའི་སྒྲི་ཆད་ནི་ཉུང་ལ། དེ་ལའང་སྒྲར་དུ་མ་ཞིག་ཟད་སྒྲང་ཞིང་
ཆོ་ལྟག་ལ་ཡང་སྒྲོན་པ་སྐད་ཅིག་གྱང་མེད་པར་འབྲིད་བྱེད་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་བར་མ་
ཆད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲོད་འདུག་ལས། ཉིན་མཆན་^{ཁྱེད་}སྐད་ཅིག་གྱང་སྒྲོད་པ་ཡོང་
^{ཁྱེད་}ཡི་མེད་པར། ^{ཁྱེད་}བདག་གི་ཆོ་འདི་^{ཁྱེད་}ཏུས་ཏྲག་ཏུ་གོད་^{ཁྱེད་}པ་སྒྲེ་ཆུད་ཐོས་པར་འཁྱར་
ཞིང་། ^{ཁྱེད་}ཏུ་ལོ་སྒྲོད་པ་^{ཁྱེད་}ནི་གུད་^{ཁྱེད་}ནས་སམ་ལོགས་ཤིག་ནས་འོང་བ་^{ཁྱེད་}ཅུང་ཟད་
གྱང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་^{ཁྱེད་}ཏུ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འཁྱར། ^{ཁྱེད་}ཏུ་འཁྱར་བར་ངེས་སོ། ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེ་དྲུ་མའི་སྒོ་ནས་བསམ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཐགས་འཐག་པ་ན་
 ལན་རེ་ལ་སྟུན་ཉག་མ་རེ་ལས་མི་འགོ་ཡང་ལྟར་དུ་བཏགས་ཟིན་ནས་འོང་བ་དང་། ལྷག་
 ལ་སོགས་པའི་གསལ་བྱ་རྣམས་གསོད་པའི་ཕྱིར་འཁྲིད་པ་ན། གོམ་པ་རེ་རེ་སྟོས་པས་
 འཆི་བ་ལ་ཇི་ཉེར་འགོ་བ་དང་། རྒྱུང་དག་པོའི་རྒྱན་འགོ་བའམ་རི་གཟར་གྱི་ཁ་ནས་རྒྱ་
 འབབ་པ་བཞིན་དུ་ཆེ་རྒྱར་དུ་ཟད་ནས་འགོ་བ་དང་། རྒྱགས་རྩིས་དབྱག་པ་བཟུང་ནས་
 རྒྱགས་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་རང་གི་གནས་སུ་སྒྲེལ་བ་ལྟར། བ་བ་དང་ཆ་བས་རང་
 དབང་མེད་པར་འཆི་བ་དག་གི་དྲུང་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱལ་རྣམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྒོམ་པར་
 བྱ་སྟེ། མི་འབྲེག་པའི་ཆོམས་ལས། འབྲེག་འདི་འདྲི་གཞི་ནི་སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་དུ་བསོད་
 སྟོམས་གྱི་ཕྱིར་གཤེགས་པ་དང་། དེ་ན་ཐགས་འཐག་ཅིང་འདུག་པ་སྟུན་བཅུག་ཅིང་བཅུག་
 པས་སལ་ཆེར་རྫོགས་པ་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ། དཔེར་ན་ཐགས་ནི་འབྲེག་པའི་ཆེ་
 རྒྱ་བརྒྱུངས་པ་ལ། སྟུན་ནི་འབྲེག་མོ་རེ་རེ་ནས་གང་དང་གང་བཅུག་པའི། སྟུན་གྱིས་འབྲེག་
 རྒྱ་དེའི་གཏིང་འབྲེག་མཐའ་ལ་གཏུགས་པ་འབྲེག་སྟུན་ལྷང་རྒྱར་དུ་འཐག་ཟིན་འགོ་བ་
 ལྟར། མི་རྣམས་འབྲེག་གི་སྟོག་ཀྱང་འབྲེག་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲེག་ཅིག་དུ་མ་འདས་པས་རྒྱར་
 དུ་འགག་པར་འཁྱར་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲེག་མ་ཟད་དཔེ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་རིས་
 པར་བསད་པར་འབྲེག་པའི་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་དག་འབྲེག་ཤིང་མའི་དྲུང་དུ་འཁྲིད་པའི་ཆེ་གོམ་
 པ་གང་དང་གང་བོར་བ་དེ་འབྲེག་དང་དེས། །བསད་འབྲེག་པར་བྱེད་པའི་དྲུང་དུ་བསྟེན་པ་འབྲེག་
 འམ་ཉེ་བ་ལྟར། མི་རྣམས་འབྲེག་གི་སྟོག་ཀྱང་འབྲེག་ཅིག་གཅིག་སོང་གཉིས་སོང་གིས་
 འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །འབྲེག་ཞན་ཡང་རི་གཟར་སོ་ནས་རྒྱུང་དག་དུ་འབྲེག་
 དུ་འབབ་པའི་རྒྱན། འབྲེག་སྟུན་དུ་ལྷོག་པ་མེད་པ་འབྲེག་དེ་རི་ལྟ་བུར། །དེ་བཞིན་འབྲེག་
 མི་ཡི་ཆེ་འབྲེག་ཡང་རྒྱན་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་ཟད་འགོ་བ། །དེ་འབྲེག་སྟུན་ནི་ལྷོག་པར་
 འཁྱར་བ་རྒྱང་འབྲེག་ཀྱང་མེད་འབྲེག་། །ཡང་ཆེ་འདི་ཡི་ཆེ་ཐབས་བསྐྱབས་པ་ནི་སྟེ་མའི་
 ལས་གྱིས་འཕངས་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་གཅིག་ནི་སྐྱབས་ཀྱང་འབྲེག་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དང་
 འབྲེག་ལ་ཉེ་འབད་པས་རྒྱང་ཟད་སྐྱབ་ཀྱང་རྒྱར་དུ་འཆི་བས་སྟོད་སོང་མེད་པས་ཡུན་སྐར་

བ་དང་། །འོ་སྤྱོད་ལོང་རི་ཅམ་བྱང་བ་དེ་ཡང་འོ་འདི་ཕྱི་རི་སྒྲག་བསྐལ་དུ་འོ་མ་དང་
ལྷན་པ་དག །འོ་ཡིན་པས་ཆེ་འདི་ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་འཇིག་འོ་པར་འཇུར་ཏེ། །འོ་དཔེར་
ན་ཆུ་འོ་སྤྱོད་དག་པོ་ལ་དབྱུག་གྲས་འོ་རི་མོ་བྱིས་པ་ན་དོད་འོ་པར་གྱིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་
ཅུང་ཟད་དོད་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་ལྷུང་དུ་འཇིག་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ཡང་དཔེར་ན་ཕྱགས་འོ་
ཀྱི་རི་འོ་པོ་དབྱུག་འོ་པ་ཐོགས་འོ་པ་རྣམས་ཀྱིས། །ཕྱགས་ཏེ་འོ་དུད་འགྲོ་རྣམས་དེད་
འོ་ནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་ཕྱིན་འོ་པར་བྱེད་འོ་པ་ལྟར། །འོ་དཔེ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་ན་
དང་ཁྱ་བ་ཡིས། །འོ་དེད་ནས་མི་རྣམས་འོ་རང་དབང་མེད་པར་འཆི་བདག་འོ་གི་བྱང་
དུ་སྒྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྩོམ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཆུ་འགྲམ་དུ་བྱོན་ནས་འོ་འཆི་བ་
མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་འོ་དཔེར་ཆུ་བྱི་ལི་ལི་འོ་ལྷུང་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ག་འོ་ཡིད་ལ་
འཆར་བདེ་གསུང་ནས་བསྐྱེད་འོ་པར་མཛད་སྐད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། །འོ་ས་འོག་
ས་སྒྲིང་ས་སྒྲིང་སྤྱོད་གསུམ་མི་རྟག་སྒྲེ་འོ་དཔེར་ན་སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་འོ་ཐོལ་གྱིས་འོང་ཞིང་
སྐད་ཅིག་གིས་ཡལ་བ་དང་འདྲ་འོ་བ་དང་། །འགྲོ་བའི་སྒྲེ་འཆི་འོ་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ནི་
གར་ལ་བལྟ་འོ་བ་དང་མཚུངས་འོ་ཏེ། །དཔེར་ན་གར་མཁན་གཅིག་ཉིད་ཆས་གོས་ཀྱི་
དབང་གིས་སྐད་ཅིག་གིས་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲེ་འཆི་ཡང་
ལས་བཟང་ངན་གྱི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་ལུས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བསྐྱར་བའམ་
ཡང་ན་གར་མཁན་གྱི་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་སོགས་འཛོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་སྐད་
ཅིག་གིས་འཇུར་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲེ་འཆི་སོགས་ལའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་
བརྟན་མི་རུང་བར་སྐད་ཅིག་གིས་འཇུར་འགྲོ་བའོ། །འགྲོ་བའི་ཆེ་འོ་ལྷུང་དུ་འགྲོ་འོ་འམ་
འཇིག་པ་ནི་ནམ་མཁའི་སྒོག་འོ་བྱང་མ་ཐག་ཡལ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། །དེར་འོ་མ་ཟད་
རི་གཟར་གྱི་འོ་རོས་ཀྱི་འབབ་ཆུ་ལྟ་བུར་ལྷུང་འོ་ཞིང་མགྲོགས་པར་འོ་ཡང་འགྲོ། །ཞེས་
དཔེ་དུ་མའི་སྟོན་ནས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ནང་དུ་ཅུང་ཟད་བསམས་པའི་འཕྲིག་ཚུད་པ་ཞིག་ལ་ཕྱི་རི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་མི་སྟོན་པ་མེད་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དུ་མ་ལ་སྐྱར་ནས་བསམ།

ཡང་ཡང་བསམས་ན་ངེས་པ་སྟེ། ཅུང་ཟད་ཅམ་རེ་ལ་མ་བྱུང་བྱས་པས་མི་པན་ཏེ། ཀ་མ་
 པའི་ཞལ་ནས། **རང་གི་སྟོབ་པོ་མ་ལ་ཆོས་**བསམས་པས་མ་བྱུང་བེར་ཏེ་བྱིད་གྱིས་ནམ་
 བསམས་ཉིན་མོ་ནི་ཡེང་ཡེང་བྱེད། མཆན་མོ་**ནི་བ་**གཉིད་ལོག་གིན་འདུག་ན་བརྟུན་མ་
 ཟེར་གསུང་བ་ལྟར་རོ། **ཁྱོད་གཞོད་འཆི་བ་བྱུང་བའི་ཆེ་ཆོས་བྱེད་དགོས་ཀྱང་ད་ལྟ་**
བདེ་བར་སྟོད་པའི་སྐབས་ཡིན་སྟེ་མ་ལ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆེད་མཐར་འཆི་བདག་གིས་
 བཅོམ་ནས་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་མ་ཟད་དེའི་བར་ནམས་སུ་ཡང་འགྲོ་འཆག་
 ཉལ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཆེ་བྱི་ནས་མི་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡེ་མེད་པས། མངལ་དུ་ཞུགས་
 པ་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྟོད་པར་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་ཁ་བལྟས་
 བས་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་བར་གྱི་གསོན་པའང་ན་བ་དང་ཆ་བའི་ཕོ་ཉ་བས་ཁྲིད་ནས་
 འཆི་བའི་བྱིར་དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་གསོན་པའི་སྐབས་ལ་འདིག་རྟེན་བྱི་མར་མི་
 འགྲོ་བའི་སྟོད་པར་བཟུང་ནས་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲག་མཐོན་པོའི་ཆེ་ནས་
 ལྷུང་བའི་ཆོ། ས་ལ་མ་ལྷུང་བའི་བར་སྤང་ལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་འོས་པ་
 བཞིན་ནོ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་**ཁྱོད་ཀྱངས་པ་ལས།** མི་ཡི་དཔའ་བོ་**ཁྱོད་**
ཞེས་གདམས་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ལ་ཕོས་ནས་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བའི་རྩལ་ཐོག་
 མའི་མཆན་མོར་ནི། **ཁྱོད་གང་ཟག་ག་ཀྱིང་ན་འདིག་པོ་རྟེན་ཁྱོད་འདིར་མའི་མངལ་ན་**
 གནས་**ཁྱོད་པར་གྱུར་མ་ཁྱོད་ཐག་པའི།** **ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ནས་བརྟུན་ནས་ཁྱོད་**
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་གང་ཟག་དེ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན། **ཁྱོད་ཡང་འགྲོས་ཁྱོད་**
ལ་བཞོལ་ཁྱོད་མཁན་མེད་པར་འཆི་བདག་ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འགྲོ། ཞེས་
 དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགོག་པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང་། **ཁྱོད་པེར་ན་མི་ཞིག་རེ་བོ་མཐོན་**
 པོའི་ཆེ་མོའི་སྟེང་ནས་ས་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་ཡིས། **ཁྱོད་ལྟས་**ཞིག་པ་ཀྱིར་གྱུར་**ཁྱོད་པའི་ཆེ་**
 ཅི་**ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ཁྱོད་ས་ལ་མ་ཐོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་**བར་སྤང་ལ་ནི་འགྲོ་**ཁྱོད་པའི་ཆེ་**བདེ་བ་མུང་
ཁྱོད་པར་འགྱུར་རམ། **སྟེ་མི་ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱང་**
 རྟེན་ནས་བརྟུན་ཏེ་**མ་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྟོད་པར་འཆི་བ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱི་བྱི་**བྱིར་

འཁོར་མཆོད་ཏུ་རྒྱས་ཉག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཁོར་བྱས་ཏུ་བརྒྱག་པ་འཁོར་མཆོད་པ་ན། །དེ་འཁོར་
ལྷ་བྱའི་མེས་མ་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོག་འཁོར་གྱི་པ་དངོས་ལ་མ་སྤྱད་པའི་བར་སྐབས་གང་ཏུ་
བདེ་བ་དེ་ལྷ་ར་འཁོར་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འཁྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ལྷ་ར་
ཏུ་འཆི་བར་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསེན་པའི་ཆོ་ལ་ཡང་ཆོས་བྱ་བའི་ཡོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་སྒྲུ་
མཆོན་པའི་གསུམ་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རིང་མཐའ་དེ་ཙམ་སྤྱབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་ཡོང་ཡོད་
 བྱར་མི་རུང་སྟེ། དོན་མེད་ཏུ་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་ནི་སྤར་འདས་འདུག་པ་དང་སྟག་མའང་
 གཉིད་ཀྱིས་བྱེད་འདའ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཏུ་མ་ཞིག་
 དོན་མེད་ཏུ་འདའ་བ་དང་། ལང་ཆོ་ཡོལ་ནས་ཀས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེའམ་ནས་ནི་
 ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་པས་ཆོས་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་བརྒྱབ་པའི་མཐུ་མེད་པས་
 ཆོས་བྱེད་པའི་སྐབས་ནི་རུང་ཟད་ལས་མེད་དེ། མངལ་ཏུ་འཇུག་པ་ལས། **མི་པོ་ཞིག་གིས་**
ལོ་བརྒྱ་སྤྱབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་བརྒྱ་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་པོ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཉིན་མཆོན་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེད་པའི་མཆོན་མོའི་ཆ་ནི་གཉིད་ཀྱིས་**ལོན་པའི་ཅིང་ཁེབས་སོ།** དེས་ལོ་
 ལྔ་བརྒྱ་པོ་དང་། ཆོ་སྟོད་སྟེས་ནས་ལོ་བརྒྱའི་པོ་བར་ཏུ་ནི་བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་
 སེམས་རྣལ་ཏུ་མ་འཁོད་པའོ། །**པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡན་ཆད་མཐའི་ལོ་ཉི་ཤུ་ནི་**ཀས་པ་པོ་སྟོར་
 མི་བཟོད་པ་སྟེ། དེ་པོ་སྟོར་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཅད་པའི་སྟག་མ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་། ལོར་
 དང་གཉིན་སོགས་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཀྱི་མུ་ངན་དང་པོ་ངག་གི་སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་
 དང་། པོ་ལུས་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་བ་དང་པོ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
 འཇུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་པོ་ཡུན་རིང་པོར་བཅད། པོ་པ་དང་རང་གི་ལུས་ལས་བྱང་
 བའི་ནད་ཀྱི་བ་རིགས་རྣམ་པ་ཏུ་མ་གྲབངས་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་མས་ཀྱང་བཅད་དོ། །**དེའི་སྟག་**
པོ་མ་ལའང་འདྲ་འདྲི་རྣམ་གཡེང་བྱེ་མོའི་གཏམ་སོགས་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་
རྟོག་ཏུ་མས་བཅད་དེ་ཆོས་བྱེད་ངེས་ཀྱི་སྐབས་ཆེར་མི་འོང་ཞེས་སོ། ཞེས་པ་དང་། ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་བཞི་འགྲོག་པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང་། **ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པའི་སྐབས་འདི་ན་མི་རྣམས་ཆོ་**

ནི་མཆོག་ཏུ་རིང་ཡང་ལོ་བརྒྱུ་ཁོ་ནར་ཟད། །དེ་ལས་འབྲེལ་མ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ནི་དང་པོ་
ལོ་འབྲེལ་བཅུ་ནི་བྱིས་པ་འབྲེལ་དང་ཐ་མ་ལོ་ཉི་ཤུ་འབྲེལ་ནི་ཆས་པས་དོན་མེད་བྱེད། །ལོ་འབྲེལ་བརྒྱའི་
བྱེད་ལྡ་བཅུ་ནི་གཉིད་འབྲེལ་གྱིས་ཆོད་པ་དང་དེའི་འབྲེལ་ལྷག་མའང་ནད་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་པ་
སོགས་དག་གིས་འབྲེལ་ཆེ་དེ་འབྲེལ་ལོ་ཆོས་སྤྱད་པའི་དུས་མེད་པར་འབྲེལ་ཆ་ཤས་ཀྱན་ནས་ཆོས་
འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རེ་བ་འདོམས། །འབྲེལ་བརྒྱེད་པ་དེས་ན་ལུས་སེམས་བདེ་
བར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་ཆོས་སྤྱད་ཏུ་ཡོད་པའི་མི་འབྲེལ་ནང་འབྲེལ་གྱི་འགྲོ་བར་འབྲེལ་སྤྱོད་
པའི་ཆེ་འབྲེལ་ནི་ལྷག་མ་ངེ་ཅམ་འབྲེལ་ཞིག་ཡོད་དེ་འབྲེལ་འགའ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་ལོ་དུག་ཅུ་ལ་སྟོ་རྒྱབ་དང་གཉིད་དང་ན་ཆས་བཅད་པའི་
བཤོལ་ན། ཆོས་སུ་འགྲོ་བའི་ལོ་ལྡ་ཡང་མེད་གསུང་ངོ་། །

འབྲེལ་རྒྱུ་མཆོན་དེ་གསུམ་གྱིས་བྱིར་ན་ཆོས་བྱ་དགོས་པར་ཐག་བཅད་པ་ནི། དེ་ལྟར་
ན་ཆེ་འདིའི་སྤྱན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ལམ་སྤྱན་གཅིག་ན་བདེ་བ་སྤྱད་པ་སད་ནས་
དཔེ་པ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་སུ་དཔེ་པའི་ཡུལ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ལ། འཆི་བའི་དགྲ་ནི་དགག་ཏུ་
མེད་པར་ངེས་པར་འོང་ན་ཅིའི་བྱིར་ཆེ་འདིའི་བསྐྱེད་ལ་དགའ་བར་བྱ་སྒྲུལ་དུ་བསམས་
ཏེ་ཆོས་བྱ་དགོས་པ་ལ་ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་རབས་འབྲེལ་སྤྱོད་གཉིས་པ་
ལྷགས་ཀྱི་བྱིས་ལས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རབས་ལས། འབྲེལ་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་བ་བཞེས་པ་ན་ཡུལ་དེ་ན་ཀྱུ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་
ཅེས་བྱ་བའི་དུས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་བྱ་ཡང་སྤྱོད་དངས་པ་ལ། རྒྱལ་བྱ་དེ་
སྤྱོད་ཆེ་རབས་དུ་མར་སྤྱོད་བ་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ལྷན་མོ་དེ་དག་ལ་གཟིགས་སུ་མ་
བཞེད་པར་ཐུགས་གཤིང་བ་ལས་ནང་དུ་བསྐྱོད་སྟེ་འདི་ལྟར་བརྟགས་པ་ནི། གྱེ་མའོ། །འབྲེལ་
ཞེས་པ་ཐུགས་སྤྱོད་བས་འདིག་ཉེན་ཉེན་མོངས་འབྲེལ་འཕམ་སྤྱོད་བསྐྱེད་དག་ཀྱི། ཅེས་རང་གི་
འཁོར་ལ་བོས་ན་ས་ལྟ་དམོ་འདི་ལྟ་བུར་གན་གྱིས་པ་འདི་འབྲེལ་མི་བརྟན་ཅིང་མི་རྟག་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བདག་ལྷན་མོ་འདི་ལ་དག་འཁོར་འབྲེལ་མི་འགྱུར། །པའི་འབྲེལ་རྒྱུ་མཆོན་
ཡོད་དེ་ཀྱུ་སྤྱོད་ལྟ་ཡི་དཔལ་འབྲེལ་ལམ་ལྷན་མོ་ཆེན་པོ་དུ་སྤྱོད་པ་འདི་ཡང་། །དོ་འབྲེལ་

[illegible]

བྱེད་དགོས་པར་ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། རྟོན་པོ་ཉི་མ་རེ་རེ་
བཞིན་འཆི་བ་བྱེད་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། དེ་རིང་པན་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་འཆི་
བ་འོང་བར་ངེས་ཤིང་། དེའི་བར་གྱི་ཞག་གང་ལ་འོང་མ་ངེས་པས་དེ་རིང་སྟ་བུ་ལ་འཆི་མི་
འཆི་གང་དུའང་ཐག་མི་ཆོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྒོས་འཆི་བའི་སྟོགས་བབྱུང་ནས་དེ་རིང་འཆི་
སྟམ་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་རིང་མི་འཆི་སྟམ་པ་དང་སལ་ཆེར་མི་འཆི་སྟམ་པ་སྒོས་
མི་འཆི་བའི་སྟོགས་བབྱུང་ན་ཆོ་འདིར་སྟོན་པའི་གྲབས་བྱེད་བྱེད་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་
གྲབས་བྱེད་པ་མི་འོང་བས་དེའི་བར་དུ་འཆི་བདག་གིས་བབྱུང་ནས་ཐུང་ན་དང་བཅས་
བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་བྱིར་རྟོ། ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་འཆི་བའི་གྲབས་བྱས་ན་ནི་འཇིག་
རྟེན་ས་རྟེན་གྱི་དོན་མང་པོ་འགྲུབ་པས་མ་ཤི་ན་ཡང་དེ་བྱས་པ་ལེགས་ལ། ཤི་ན་ནི་བྱུང་
པར་དུའང་དེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རང་ལ་གཞོད་པ་བྲག་པོ་བྱེད་པའི་དགྲ་ཆེན་
པོ་ཞིག་དུས་འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་འོང་བར་ནི་ཐག་ཆོད་ལ། ཞག་གང་ལ་འོང་མི་ཤེས་ན་
ཞག་རེ་རེ་ནས་དེའི་ཚོན་བྱ་དགོས་པ་དང་འདྲའོ། །ཞག་རེ་རེ་ནས་དེ་རིང་འཆི་སྟམ་པའམ་
ཐ་ན་དེ་རིང་སལ་ཆེར་འཆི་སྟམ་པ་བྱུང་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་དོན་བྱེད་
ཅིང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྟོན་གྲབས་མི་བྱེད་ལ། བསམ་པ་དེ་མ་བྱུང་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་
སྟོན་པར་མཐོང་ནས་དེའི་གྲབས་བྱེད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་དོན་མི་བྱེད་དེ་དཔེར་ན་
གནས་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་སྟོན་སྟམ་ན་དེའི་སྟོན་གྲབས་བྱེད་པ་དང་། དེར་མི་སྟོན་པར་
གཞན་དུ་འགྲོ་སྟམ་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཉི་མ་རེ་རེ་ནས་
འཆི་སྟམ་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

རྟོན་པོ་ཆུ་བ་གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ། གཉིས་པ་རྟོན་པོ་ཆུ་མཆན་དངོས་
བཤད་པ། འདི་ལ་རྟོན་པོ་ཆུ་མཆན་གསུམ་ལས། འཇམ་བུ་སྤིང་པའི་ཆོ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་
བསམ་པ་ནི་རྟོན་པོ་ཆུ་མཆན་གཅིག་སྤིང་སྤྲོ་མི་སྟན་པའི་ཆོ་ནི་ངེས་ཀྱི། གཞན་རྣམས་རང་

རང་གི་ཆོ་ཆད་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་ནའང་ཕལ་ཆེར་ངེས་པ་མང་ལ། འཛམ་གྲུ་གླིང་པའི་
ཆོ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཆོ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའང་བྱུང་ལ་ད་གདོད་ལོ་
བརྒྱ་ལོན་པ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་དགོས་ཤིང་ད་ལྟ་ཡང་ཀན་གཞོན་བར་མ་གང་ལ་འཆི་མ་
ངེས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། བོ་སྐྱུ་མི་སྟན་ན་ལོ་སྟོང་སྟེ། གཉིས་
ན་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པའོ། ཞེས་སྐྱུ་མི་སྟན་པ་ཆོ་ལོ་སྟོང་། བ་ལང་སྟོད་པ་ལྟ་བུ། ལུས་
འཕགས་པོ་བྱེད་དང་སྐྱམ་བརྒྱའི་ཆོ་ཆད་ཕལ་ཆེར་ངེས་གྲང་། འཛམ་གྲུ་གླིང་འདི་ན་མ་
ངེས་ཐ་མར་ནི། ལོ་བརྒྱ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། ཅིས་དང་། མི་བོ་རྟག་པའི་ཆོ་མས་ལས།
བོ་དེ་རིང་གི་སྤྱོད་རྒྱུ་པོ་མང་བོ་རྟུ་མཐོང་བ། བོ་དག་ལས། ཕྱི་རྩོད་འི་བོ་ནང་གི་ཁ་
ཅིག་མཐོང་བོ་བར་མི་འཇུར་བ་དང་། དེ་རིང་གི་སྤྱོད་རྒྱུ་པོ་མང་བོ་རྟུ་མཐོང་བའི་བོ་
ནང་ནས། ཁང་གི་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་མཐོང་བོ་བར་མི་འཇུར། བོ་བས་མ་ངེས་ཞེས་དང་།
སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་བོ་ཀན་གཞོན་མང་པོ་དང་། དེར་བོ་མ་ཟད་དར་ལ་བབ་པའང་གོ་རིམ་
བོ་ངེས་མ་ངེས་ཅི་རིགས་སུ་འཆི་བོ་བར་འཇུར་བོ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལ་སྟེ་དེའི་བོ་
ནང་ནས་མི་འདི་གཞོན་བོ་བས་ད་དུང་མི་འཆི་ཞེས་བོ་ཟེར་ཏེ། གསོན་པའི་བོ་ལུགས་
བྱེད་པའི་གདོང་རྩོད་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་བོ་བར་ཐལ། བོ་འདིའི་སྤྱིང་གཞི་ནི་སྐྱེས་བུ་
གཞུགས་བཟང་བ་གཉིས་རྒྱལ་པོ་རབ་སྤང་གི་བརྒྱན་མོའི་འཁོར་དུ་སོང་བ་ལས། དེ་ཁྱོས་
ནས་དེ་གཉིས་བསད་དེ་གྱིམ་ལ་མེ་བཏང་བ་ལས་སྐྱམ་མ་དང་བཅས་པའི་བྱུང་མེད་དང་
དེས་མེས་པོ་ཀན་པོ་ཡང་གི་བར་ཇུར་ཏོ་ཞེས་སྟོན་པས་གསན་ནས་འདི་གསུངས་པ། དེའི་
བོ་རྒྱུ་མཆོན་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་བོ་མའི་མངལ་བོ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འཇུར་བ་བོ་དང་། དེ་
བཞིན་བོ་རྟུ་ཁ་ཅིག་བཅས་པའི་སར་འཆི་བ་བོ་དང་། དེ་བཞིན་བོ་རྟུ་ཁ་ཅིག་གོག་ཅམ་
ན་འཆི་བ་བོ་དང་། དེ་བཞིན་བོ་རྟུ་ཁ་ཅིག་ཡོངས་བོ་སུ་རྒྱག་པ་བོ་ཅམ་ན། འཆི་བ་
སྟེ་བོ་གང་ཟག་ལ་ལ་ཀན་བོ་བ་དང་ལ་ལ་གཞོན་པ་བོ་དང་། ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་
མི། བོ་ནམས་གོ་རིམ་མ་ངེས་པར་འཆི་བ་དང་ཡང་འགའ་ཞིག་གོ་རིམ་ངེས་པར་ཀན་
རིམ་ནས་རིམ་གྱི་རབ་དུ་འགོ་བོ་བའམ་འཆི་བར་འཇུར་ཏེ། བོ་འདིའི་སྤྱིང་གཞི་ནི་སྟོན་

པ་དག་སྤོང་གི་ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ་ནགས་སུ་རྒྱ་ཁིང་གཤེགས་པ་ན་ཤིང་ལས་
འབྲས་བུ་ལྟར་བ་གཟིགས་ནས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། དག་སྤོང་དག་སྤོང་གི་ཡིད་བརྟན་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པ། དཔེར་ན་སྤོང་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་སྤྱིན་
པ་འབྲི་སྤྱི་རིམ་ནས་ས་ལ་ལྟར་བ་བཞིན། །འབྲི་བྱ་འཁྱར་བའང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གླ་མའམ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ཆེད་མཐར་མ་བྱིན་པར་སྤོང་བྱ་བྱི་དང་ནང་གི་འཆི་
རྒྱུན་གྱིས་བསམ་པ་མ་རྟོགས་པར་གྱི་བ་མཐོང་ངམ་ཐོས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་ལ། བདག་
ཀྱང་ངེས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་འཆི་བའི་སྤོང་ཅི་
སྤྱི་བྱའོ། །

འཆི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་ཁིང་གསོན་རྒྱུན་ཏུ་བ་བསམ་པ་ནི་འབྲི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་
སྤོང་འདི་ལ་སེམས་ཡོད་པའི་གཞོད་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གཞོད་པ་མང་སྟེ། འདི་ལྟར་
མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་གཞོད་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་དུ་མར་འཆི་བ་དང་
དུད་འགྲོའི་རིགས་ལྟས་དང་སྤོང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་
འཆི་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ནད་རྣམས་དང་བྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་
གཞོད་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་བསམ་མོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ལུས་འབྱུང་བ་
བཞི་ལས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གཞོད་པ་བྱེད་པས་འབྱུང་
བའི་ཁམས་རྣམས་ཆ་མ་སྟོམས་པར་འཕེལ་འགྱུར་དུ་གྱུར་པ་ན་ནད་བསྐྱེད་དེ་སྤོང་འཕྲོག་
པས་གཞོད་པ་དེ་དག་ནི་རང་དང་ལྟན་སྤྱིས་སུ་ཡོད་པས་ལུས་སྤོང་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་
དེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདས་ཆེན་ལས། འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་འཛོག་ཚུལ་ནི་འབྲི་རང་གི་སྤོང་
འདི་རྟག་དུ་དབྱ་སྤང་བ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཏེ་སྤྱད་ཅིག་རེ་རེར་འབྲི་ཡང་ཉམས་པར་བྱེད་ཀྱི་
འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་འབྲི་པ་དང་འབྲའོ་སྟེ་སྤོང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། འབྲི་སྤོང་གི་འཆི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ནང་གནས་པ། རྒྱུང་
དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་བཞིན། ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ཆེ་ནི་གཞོད་མང་
རྒྱུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི། རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དབྱགས་རྩབ་དབྱགས་འབྱུང་

གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས། །སད་ཁོམ་པའི་འཁྱུགས་སུ་བྱེད་པ་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཚར་
ཆེ། འཁྱུག་སྒྲིལ་མི་རིགས་ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། འཁྱུག་གི་ལུས་འདི་འབྱུང་
བ་བཞི་ལས་སྐབ་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་གཞིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ན་
དཔེར་ན་དགྲ་མི་ཤའོ་བཞི་ཁང་མིག་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་དང་འབྲེལ། དེ་དག་པན་ཚུན་
དུ་གཞིན་པ་མ་འཁྱོལ་བའམ་གཞིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པས་འཁྱུག་པའི་ཆོ་འབྱུང་བ་འཁྱུག་
བཞི་པོ་ཀྱན་ལ། འཁྱུག་མཉམ་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་དེའི་ཆོ་འཁྱུག་བདེ་
བ་དང་འཆོ་བ་བཟང་བ་སྦྱེ་འཁྱུག་འབྱུར་ཏེ། །འོན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་
མི་རུང་སྟེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རུང་ཟད་གཞིན་པའི་ཆ་རུང་ཟད་མ་སྟོམས་ནའང་ལུས་
མི་བདེ་ཞིང་ཆེར་མ་སྟོམས་པའི་ཆོ་ལུས་མི་གནས་པའི་རྒྱན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པས་
དགྲ་མི་ཤའོ་བཞི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་འཁྱུག་མི་མཐུན་པ་ནམས་
ལ་འཁྱུག་ཅིག་ཆོགས་པ་བདེའོ་ཞེས། །ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འཁྱུག་ཡིད་བརྟན་པ་མི་རིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲིགས་མ་ལུ་ཤིན་ཏུ་བདོ་བའི་རྒྱས་ཡིན་པས་ཆོ་རིང་དུ་གནས་པའི་
ལས་བཟང་པོ་མཐུ་ཆེན་བསགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། །ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲན་
ནམས་ཀྱང་མཐུ་རྒྱུང་བས་ནད་འདྲིམས་པའི་སྟོབས་རྒྱུང་ཞིང་། །ལོངས་སྤྱད་པ་ནམས་ཀྱང་
བདེ་བར་བྱ་ནས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནམས་རྒྱས་པར་འབྱུར་བའི་མཐུ་བྱི་བས་བདེ་
བར་འབྱུང་དཀའ་ཞིང་བྱ་བས་ཀྱང་པན་འདོགས་པ་རྒྱུང་བ་དང་། །ཆོགས་ཀྱི་བསགས་རྒྱབ་
རྒྱུང་ཞིང་ཉེས་སྦྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བསྐྱུས་བཞེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཐུ་རྒྱུང་བར་སོང་ནས་
ཆོ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །གསོན་རྒྱན་ནམས་ཀྱང་འཆི་རྒྱན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་
དེ། མི་འཆི་བའི་བྱིར་དུ་ནི་བཟའ་བརྟུང་དང་གནས་ཁང་དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་
ཆོལ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བཟའ་བརྟུང་ཏེ་ཅང་མངས་པ་དང་ཏེ་ཅང་ཉུངས་པ་དང་མི་འཕྲོད་པ་
ལོངས་སྤྱད་པ་སོགས་དང་། །གནས་ཁང་རྒྱུ་པ་དང་མཛའ་བོས་བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོན་པ་འཆི་བའི་རྒྱན་དུ་འབྱུར་བས་ན་འཆི་བའི་རྒྱན་དུ་མ་སོང་བའི་གསོན་པའི་རྒྱན་མི་
སྤང་ངོ་། །གཞན་ཡང་གསོན་པ་ཉིད་འཆི་བའི་དོན་དུ་བྱགས་པ་ཡིན་པས་གསོན་པའི་རྒྱན་

ཟ་བར་འོང་། །**འོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་**དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་གྱི་ངོ་ག་ཏ་མི་ཏ་ལྷ་ནན་
 ཏས་ཀྱང་། **འདི་འོ་སྐབ་ཆེན་མི་ཏ་ལྷ་གི་ཉིད་ཡིན་གསུང་།** ས་བདག་ཅེས་བོས་འོ་ནས་
 རི་ལྷར་འོ་རྟེན་ནས་འབྱུང་བཞིའི་གཡར་པོ་འོ་ལྷ་བྱའི་ལུས། །**འོ་ད་ལྷ་ནད་མེད་ཀྱང་།**
 མེད་བདེར་གནས་པ། །དེ་ཉིད་འོ་གྱི་ཆོ་ན་འོ་ལུས་འདི་ལ་སྟིང་པོ་ཐང་འོ་སྟེ། །ན་འཆི་
 ཀྱང་པས་འཇིགས་འོ་པ་མེད་འོ་པར་བཟུ། །**འོ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།** ཏུས་གང་འོ་གི་ཆོ་ན་
 གས་ཀྱང་སོགས་འོ་གྱིས་ནོན་པ་ན། །**འོ་སྟིང་པོ་ལེན་དགོས་སྟམ་དུ་**ངན་ཡང་འོ་སྐབ་མི་
ཏུས་པས་དེའི་ཆོ་ཅི་འོ་འང་བཟུར་འོ་མ་མཆིས་འོ་སོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ། །ཆ་བ་
 གསུམ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམས་ནས་ཐོ་སྣ་འཁྱར་བ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །**འདིའི་འོ་མཐར་དེས་ན་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མི་འདུག་པས་**
ད་ལྷ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱེད་སྟམ་དུ་ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱའོ། །

ཅ་པ་གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆོ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་
 པ་བསམ་པའི་རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་གསུམ་ནི། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགོ་དགོས་པར་
 མཐོང་བ་ན། དེའི་ཆོ་གཞིན་ནམ་བཤེས་ཅི་ལྟར་བཅེ་ཞིང་གཏུང་བ་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱར་
 ཡང་གཅིག་ཀྱང་འཁྲིད་ས་མེད་པ་རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་གཅིག །ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་
 ཅི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་ཕུན་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་འཁྲེར་དུ་མེད་དེ། རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་པ་རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་
 གཞིས། རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་གསུམ་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་ཀྱང་འདོར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་
 རྩོས་ཏེ་འདིའི་རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་གསུམ་ནི་འཆི་བའི་ཆོ་གཞིན་བཤེས་ཀྱིས་མི་ཕན། ནོར་ལོངས་
 རྩོད་ཀྱིས་མི་ཕན་པ། ལུས་ཀྱིས་མི་ཕན་པ་བསམས་པ་གསུམ་མོ། །རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་དེས་ན་ཆོ་
 འདིའི་སྐྱུ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆགས་པས་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་བཅད་པ་ནི། དེས་ན་ཆོ་
 འདིའི་སྐྱུ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་འདོར་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་འདི་
 དག་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འགོ་བ་ཞིག་ངེས་པར་འོང་། དེ་ཡང་དེ་རིང་འོང་སྐྱམ་
 དུ་བསམས་ལ། དེའི་དུས་སུ་ནི་ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཞིན་དུ་
 འཁྱུར་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཀླ་ནི་ཀའི་སྤྱིངས་ཡིག་ལས། ཆོ་འདིར་ནམ་མཁུན་འབྱེན་

པའི་ཁྱེན་ཁྱེན་ལས་ཀྱིས། རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ཞེ་ཁྱེན་ལས་དེའི་རྒྱས་པ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ། ཁྱེན་ཆེ་བྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པའི་གསར་པའི་ལས་ཁྱེན་གཞན་ཞིག་དང་རྗེས་ཁྱེན་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་ཁྱེན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་འཆི་བ་དག་གིས་ནི་དྲངས་པ་ཞེ་ཁྱེན་ཁྱེན་ཁྱེན་འཇིག་རྟེན་ས་རྩལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ན། རང་གི་ཁྱེན་བསགས་པའི་ལས། དགེ་ཁྱེན་དང་སྤྲིན་པ་ཁྱེན་གཉིས་མ་གཏོགས་པར། ཁྱེན་ཆུ་མི་ཆུའི་འགྲོ་བ་ཁྱེན་གཞན་ཐམས་ཅད་སྦྱེལ་ཁྱེན་མ་རང་ཡུལ་ཏུ་ལོག་པ་ལྟར་བྱུང་ལོག་ནས། དེ་ཁྱེན་དག་ལས་འགའ་ཡང་ཞེ་ཁྱེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱུ་ཁྱེན་རྗེས་ཁྱེན་མི་འབྲང་བར། ཁྱེན་པའི་ཆུལ་དེ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ་ཁྱེན་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་གང་གི་ཡང་དབང་ཏུ་མ་སོང་བར་རང་གི་དགེ་སྤྲིན་གི་སྤང་དོར་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལེགས་པར་སྦྱོད། ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་རྣམ་ཏུ་མི་ཉམས་ཀྱང་། ལྟ་ཅིག་ཅེས་སོས་ཁྱེན་ཆེ་འདིར་ལོངས་སྦྱོད་སོགས་ཀྱིས་རི་ལྟར་རྒྱུ་འབྱོར་ཀྱང་། འཇིག་ཁྱེན་འདི་ནས་སྦྱོར་གཤེགས་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞན་ཁྱེན་ཏུ་བཅུད་ཁྱེན་པའི་ཆེ། ཁྱེན་དཔེར་ན་ལྟ་དམ་ཁྱེན་ཐང་ལ་དགས་བཅོམ་ཁྱེན་པ་ལྟར། ཁྱེན་རྒྱུད་གཅིག་སུ་ཁྱེན་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་དེའི་ཆེ་སྤྲིན་མེད་བཅུན་མོ་ཁྱེན་ཡོད་པ་མིན། ཁ་བཟའ་མ་མཆིས་བཤེས་མ་མཆིས། རྒྱལ་སྤྱི་མ་མཆིས་ཁབ་ཞེ་ཁྱེན་མོ་བྲང་མ་མཆིས། ཁྱེན་དང་པོར་རྒྱུད་ལ་དབག་ཁྱེན་ཅུ་མེད་ཁྱེན་པའི་མཐུ་ཁྱེན་སྤྲོ་བས་དང་དཔུང་ཁྱེན་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་སོགས་མངའ་ལགས་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་དེ་ཁྱེན་དག་སྦྱུན་ཀྱིས་གཟིགས་སུ་མ་མཆིས་ཁྱེན་ལྟར་ཀྱིས་གསན་ཁྱེན་མ་མཆིས། ཁྱེན་དེར་མ་ཟད་འཁོར་མང་པོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཞུང་བཟང་བ་གཅིག་ཅུ་ཉིད་ཅིག་བྱི་ཐག་གིས། ཁྱེན་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའང་མི་མངའོ། མཛོད་ན་ཁྱེན་ལུ་ཡུལ་དེ་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་འདྲ་བ་གཅིག་བྱུང་ཞེས་མིང་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིར་བཞག་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཅུ་ཡང་། ཁྱེན་འཇིག་རྟེན་ས་རྩལ་ཏུ་འགྲོ་བ་དེའི་ཁྱེན་རྗེས་ཁྱེན་འབྲང་བ་མེད་ན་གཞན་ཁྱེན་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་དལ་བ་དོན་ཆེ་ཞིང་གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་དང་རྟེན་པར་དཀའ་ཡང་གིན་

ཏུ་འཇིག་སྒྲ་བའི་འཆི་བ་དྲན་པ་བསམས་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་གཏན་བདེ་
ཞིག་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་ན། མ་གྱི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་སེལ་བ་ལ་
ནི་མི་བས་དུད་འགྲོ་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་པས་ན་དེ་དག་ལས་བྱུང་བྱུགས་པའི་སྦྱོད་པ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བདེ་འགྲོ་རྟེན་རྟེན་ཀྱང་མ་རྟེན་པ་དང་འབྲས་ལྷོ། སྦྱོད་འདུག་ལས།
མིར་ཁྱོད་ཟུགས་ཏེ་ཁྱོད་འགྲོ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནའང་མི་དགོན་ཁྱོད་པའམ་མི་
དགའ་བའི། །མཐོག་རྒྱུ་ཆེ་ཁྱོད་འདི་བདེ་བ་གང་ཡིན་ཁྱོད་པའི་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ། ཁྱོད་
རྟེན་དལ་འབྱོར་ཕུན་ཁྱོད་སྐྱུ་ཆོགས་ཁྱོད་པའི་དགའ་དགའ་ཁྱོད་པའི་འདི། །ལས་ཁྱོད་
ཀྱི་སྦྱོབས་ཀྱིས་མནར་བའམ་ཁྱོད་པའི་སྦྱོབ་ནམས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་བཅོམ། །ཁྱོད་པའམ་རྒྱུ་
ཐོས་པར་བྱས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁྱོད་གསུང་འདིས་ནི་ལས་ངན་ཀྱི་མནར་བ་མིན་
པ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་འདི་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་དུ་དལ་འབྱོར་རྒྱུ་ཐོས་བྱེད་མི་རིགས་ཞེས་
གདམས་པའོ། །དེས་ན་སྦྱོང་དགའ་སེ་ཁྱོད་པའི་བྱུང་ཡང་ལམ་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པས་འབད་དགོས་
ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བའི་གཤེས་གཉེན་པོ་རྟོ་བ་ལ་མཆན་ཉིད་པ་ཞིག་གིས་བྱུང་གསོད་ཀྱི་བསམ་
པས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་སྦྱང་བ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་སེལ་བ་དགག་པ་གང་ཡིན། ཞེས་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ན་ཁོ་ཡི་བསམ་པ་མཆོད་ནས་ལན་འཁྱོག་པོར་མཛད་པའི་
སྦྱོ་ནས་དོན་དུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་སྦྱོན་པར་མཛད་པ་ནི་པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། དེད་
ཀྱི་སྦྱང་སེལ་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ། ཉེ་འབྲེལ་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་ཆེ་
འདི་སྦྱང་བ་ཀྱན་བསལ་ནས་རང་གཅིག་ཕྱ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཆེ་པ་རོལ་དུ་བྱུང་ཀྱིས་
འགྲོ་བར་གཤེས་ནས་ཆོས་མིན་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྦྱུ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞིག་
གདོད་འོང་། འདི་སྦྱོ་ལ་མ་སྦྱོས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་འགགས་ནས་འདུག་
པ་ཡིན་གསུང་། དོལ་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཞར་ལ་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྦྱིབ་པ་སྦྱོང་། ལྷ་
དང་སྦྱ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་ཁྱོད་པའི་སྦྱང་ལྷ་སྦྱ་མ་ཡིན་པར་རུས་ཤིང་དང་བཅས་
ནས་ནན་ཏན་ཀྱིས་བསམས་ན། ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་སྦྱོ་སྦྱུ་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སོན་
མི་སྦྱོད་པས་ཅི་ཞིག་ལྷར་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་དགའ་ལྷར་ལ་སྦྱོ་བ་ཡིན་གསུང་རོ། །ཀ་མ་པ་ལ་

དམིགས་པ་སྟོ་བར་ཁྱས་ཅ་ན་སྐྱེ་མ་སྟོར་སྐད། འགྲོ་ནས་ཁྱས་ཅ་ན་འགྲོ་ཡེ་མ་ཐོད་པ་ཞེས་
གསུང་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོས་སྟོགས་ན་སྐྱར་བཤད་པ་བཞིན་བསྟོམ་ཞིང་། དེ་ལྟོས་ཅད་
བསྐྱེལ་ཏེ་སྟོམ་པ་ནི་མ་སྟོགས་ན་ཅ་བ་གསུམ་ལ་རྒྱ་མཚན་དགུ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པར་རེ་
བབྱང་ལ། གསོད་སར་འབྲིད་པ་ལ་རྒྱན་བཏགས་པ་ལྟར་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ནམས་ལ་ཡིད་མ་
ལོག་གི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ལྟོགས་ཅད་ཉམས་ལེན་
དུ་འབྱེད་རྒྱལ་ནི་བཞེས་གཉེན་བཞེན་པ་དང་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པའི་སྟོར་ནམས་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ག་ན་འདུག་ཀྱང་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ཉམས་
ལེན་དུ་ཞེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་སྐྱེལ་བའི་དགོངས་པ་ནམས་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟེན་པར་
འགྱུར་ཏེ་སྐབས་གཞན་དུ་འང་དེ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ལྟོས་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་
དུ་རྟེན་པའི་ཚད་མི་ཐི་བ་འདི་ཡིན་གསུང་། ལྟོས་འདིའི་མཐར་འཁི་བའི་ཆོ་ཆོས་མིན་པ་
གང་གིས་ཀྱང་མི་ཐན་པར་འདུག་པས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བྱ་བར་ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་
མང་དུ་བྱའོ། །

རན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསམ་པ།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྐྱུག་བསམ་
པ་ལྟོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་རྒྱལ་བསམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སྐྱུར་དུ་འཁི་བར་ནི་ངེས་པས་ཆེ་འདིར་ནི་བསྐྱེད་ལོང་མེད་ལ། ཞི་བའི་འོག་དུ་ཡང་མེད་
དེ་མི་འགྲོ་བར་སྟེ་བ་སྐྱང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྟེ་ས་མེད་པས་
བདེ་འགྲོའམ་རན་འགྲོར་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དུ་སྟེ་བ་ལ་རང་དབང་ནི་མེད་པས་ལས་
ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལས་དཀར་ནག་གིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྟེ་
བར་འགྱུར་རོ། །ལྟོགས་པ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྐྱུག་གཉིས་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་

ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱག་བསུལ་བསམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་ངན་སྒྲིབ་
ན་རིམ་ལྟར་བཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྐྱེ་དུ་ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་སྐྱ་
སྐྱབ་ཀྱིས། རབ་ཏུ་ཆ་ཞིང་གང་བ་ཡི། །**འོ་སྐྱག་བསུལ་ཅན་གྱི་དབྱལ་བ་འོ་ལན་ཅིག་དང་**
གཉིས་ཅམ་མིན་པར་ཉི་མ་གཅིག་བཞིན་འོ་དུ་བྱ་པར་བྱ་ཞིང་། །འོ་དེར་མ་ཟད་བཀའ་
སྒྲོམ་དག་གིས་འོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་ཡི། །ཡི་དྲགས་དག་གི་འོ་སྐྱག་བསུལ་ནམས་ཀྱང་
བྱ་པར་བྱ་འོ་ཞིང་། །ཚེངས་པའི་སྐྱག་བསུལ་རབ་འོ་དུ་མང་པོ་དང་འོ་ལྟན་པའི། བྱོལ་
སྒྲིབ་འོ་ལ་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསུལ་མིག་གི་བལྟ་ཞིང་བྱིང་འོ་ན་གནས་པ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་
བྱ་པར་བྱ། །**འོ་ངན་སྒྲིབ་གསུམ་པོ་དེའི་རྒྱ་ནམ་འོ་པར་སྤང་འོ་ཞིང་བདེ་འོ་འགྲོར་སྐྱེ་**
བའི་རྒྱ་སྐྱད། །འོ་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཉིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོབ་དཀའ་འཛམ་སྤིང་མི་
ཡི་ལུས། །དེ་སྟོབ་འོ་པའི་དུས་སུ་ངན་སྒྲིབ་འོ་གི་རྒྱ། །མི་དགེ་འོ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་
གཅད་པ་འོ་འམ་སྤྱོད་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་གཉིས་པ་སྐྱག་བསུལ་བསམ་པ་གནད་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལ་འཁོར་བ་སྐྱིད་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསུལ་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་
སྐྱག་བསུལ་གྱི་མཆོར་ལྷང་བའི་རྒྱལ་བསམས་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བས་ང་རྒྱལ་དང་དེགས་
པ་བསྒྲོག་པ་དང་། སྐྱག་བསུལ་དེ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་སྤིག་ལྷང་ལ་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་འཛོམ་པ་དང་སྐྱག་བསུལ་མི་འདོད་པས་ནི་བདེ་བ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དགེ་བའི་
འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་དགེ་བ་བསྐྱབས་པ་ལ་དཀའ་བ་དང་། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་
ནས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱིང་རྒྱུ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་བྱུང་ནས་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉིར་
སྐྱེ་བ་དང་སྐྱག་བསུལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་སྐྱབས་འགོ་ཤུགས་དག་པོ་སོགས་ཉམས་ལེན་
གྱི་གནད་དུ་མ་ཞིག་འདུས་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། **འོ་འཁོར་**
བའི་སྐྱག་བསུལ་འོ་བྱན་པ་མེད་པར་དེ་འོ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་མེད་པའི་རྒྱ་
འོ་མཆོན། །དེ་བས་འོ་ན་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསུལ་རུང་ཟད་རེ་བྱུང་ཡང་སེམས་ཁྱོད་བཟན་
པར་མཐོས། །ཞེས་དང་། དེ་འོ་ལས་གཞན་ཡང་སྐྱག་བསུལ་འོ་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་

ནི། །འཁྱིལ་སྒྲིབ་པས་ར་འཁྱིལ་དང་ཕྱིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འཁྱིལ་ཉམས་ལ་དཔགས་
ནས་འཁོར་བ་པ་ལ་སྒྲིང་རྗེས། །འཁྱིལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲིབ་འཁྱིལ་ལ་འཁོར་ཞིང་བདེ་འཁྱིལ་
བའི་རྒྱ་དགེ་འཁྱིལ་ལ་དགེ། །ཞེས་དང་། བདག་ནི་འཕྱིགས་པས་རྒྱ་སྒྲིབ་ནས། །དེ་འཁྱིལ་
ལས་སྒྲིབ་བའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྱེད་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུང་། །ཞེས་འཁྱིལ་གསུངས་པ་སྒྲིབ་
རྒྱ། རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྒྱ་སྒྲིབ་འབྱུང་ཁྱེད་རང་གི་རྒྱ་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱ་བསྐྱེད་
ཀྱི་དབང་ཁྱེད་བྱས་ནས་གསུངས་མོད། ཡོན་ཀྱང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་འདྲ་
བ་ཡིན་ནོ། །

། བོ་གསུམ་པ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། དམུལ་བ་དང་། ཅུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་དམུལ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཉེ་འཁོར་བའི་དམུལ་བ་དང་། གང་བའི་དམུལ་བ་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་དམུལ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། **རྩ་། བོ་གདན་འདི་**ནས་དཔག་ཆད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོད་པའི་**བོ་འོག་ན་བོ་ཆ་དམུལ་**གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །**བོ་སྐལ་**འདིར་འདི་ལྟར་གསུངས་ཤིང་འོག་ཏུ་འདི་ནས་དཔག་ཆད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཆུ་བར་ཅན་ཡོད་ལ་དེ་ནས་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གང་དམུལ་གཞན་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་པ། གང་དམུལ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཆ་དམུལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་སོར་དཔག་ཆད་ཁྲི་ཕྲག་རེའི་ས་རོལ་ན་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པས་སྤར་དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོད་པའི་འོག་ན་ཆ་དམུལ་གཞན་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འོག་ཏུ་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གིས་ཆོད་པའི་འོག་ན་གང་དམུལ་གཞན་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་ཐད་སོར་མི་འོང་བས་གང་ཏུང་ཞིག་མ་དག་གམ་གསུངས།

དེ་ལྟར་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཡང་སོས་ན་ནི་དེ་བསྐྱམ་བྱའི་ཉིས་བྱས་གཅིག་བྱང་
དུ་བསང་ནས་བཤགས་སྡོམ་མ་བྱས་ན་ཉིན་ཞག་སྤྲགས་གཅིག་ཡང་སོས་སྟ་སྟེ། དེ་ལན་

མང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། དེའི་ཆོ་ཆད་དུ་ངེས་པར་སྐྱེ་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་
པན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་མཆོན་ཆ་སྣ་ཆོགས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་
ནམས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱལ་ཏེ་ས་ལ་འགྲེལ་བ་དང་
ནམ་མཁའ་ལས་ཁྱེད་ནམས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་དོ། །དེ་ནས་ཡང་
ལངས་ཏེ་སྒར་ལྟར་བསྐྱུན་པར་བྱེད་པས་སྒྲག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་
འགྱུར་རོ། །^(༥)གཉིས་པ་ཐིག་ནག་ན་ནི། སེམས་ཅན་སོ་སོར་^(༥)བཤགས་པ་ཁྱད་དུ་བསད་
ནས་མ་བཤགས་ན་དེར་སྐྱེས་པ་ནམས་དཔྱལ་སྤང་ནམས་ཀྱིས་བྱར་བཞིའམ་བྱར་བརྒྱད་
དམ་ཆར་གསེབ་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་དུ་མར་ཐིག་ནག་པོས་བཅལ་ནས་ཐིག་རི་ལྟར་བཏབ་
པ་དེ་ལྟར་མཆོན་གྱིས་གསེག་ཅིང་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་
འགྱུར་རོ། །^(༥)གསུམ་པ་བསྐྱེས་འཛོམས་ན་ནི། ^(༥)ལྷུང་བྱེད་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་སོགས་སྣ་
མ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པའི་ཆོ་དཔྱལ་སྤང་
ནམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་རི་རའི་གདོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཆང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་རི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆིར་ལ། དེའི་ཆོ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་གི་ལྷུང་རབ་ཏུ་
འབབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་དང་རྟ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་དང་སེམས་དང་སྒྲག་གི་གདོང་པ་ལྟ་བུས་
ཀྱང་འཆིར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་འདུས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བརྒྱག་
ནས་བྱར་ཤིང་འཆིར་བ་བཞིན་དུ་འཆིར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་འདུས་པ་ན་སྤྱང་ནས་ལྷགས་
ཀྱི་ས་བོང་ཆེན་པོ་ལྷུང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གཙོད་པ་དང་འབྱེད་པ་དང་བརྒྱད་པ་
དང་དཔྱལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཆོ་ཡང་ཁྲག་གི་ལྷུང་རབ་ཏུ་འབབ་པོ། །^(༥)བཞི་པ་
ཅུ་འཕོད་ན་ནི། ^(༥)པམ་ལྷག་གི་སྒོམ་པོ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བཤགས་སྒོམ་མ་བྱས་པ་དེར་
སྐྱེ་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཆོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་
བྱེད་དོ། །ཁྲགས་པ་དང་མེ་ཀྱན་ཏུ་འབར་བས་སྐྱེག་པར་བྱེད་དོ། །^(༥)ལྷ་པ་ཅུ་འཕོད་ཆེན་
པོ་ན་ནི། སྣ་མ་དང་འབྲུ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ལྷགས་ཁང་ཉིས་རིམ་དུ་ཡོད་དོ། །^(༥)ལྷག་པ་
ཆ་བ་ན་ནི། སོ་སོ་^(༥)ཐར་པའི་རྩ་བ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་སོགས་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །སེམས་

ཅན་དེ་དག་དཔུལ་སྤྲང་ནམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཟངས་དཔག་ཚད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཞིང་
 འབར་བའི་ནང་དུ་བརྟག་ནས་བསྐྱོལ་ཏེ་ཉ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་
 རབ་དུ་འབར་བས་འཕོངས་ནས་སྤྱད་སྤྱེ་སྤྱི་བོར་འབྱེན་པ་དང་ཁ་དང་མིག་དང་སྒྲ་དང་ན་
 བའི་བྱ་བྱ་གཉིས་གཉིས་དང་བ་སྤྱི་ཁྱུང་བྱ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་མེ་རབ་དུ་འབར་བ་འབྱུང་
 བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་རབ་དུ་འབར་བ་ལ་གན་རྒྱལ་ལམ། ཁ་སྤྱད་དུ་བཞག་སྤྱེ་ལྷགས་
 ཀྱི་ཐོ་བ་ཆ་ཞིང་རབ་དུ་འབར་བས་བརྒྱུད་ཞིང་དཔུལ་བར་བྱེད་དོ། །^{༡༥༥} **བདུན་པ་**རབ་དུ་
 ཆ་བ་ན་ནི། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཞིང་ཅེ་གསུམ་པ་འཕོངས་སུ་བརྟག་ནས་ཅེ་མོ་གཡས་གཡོན་
 གཉིས་སྤྱད་པ་གཉིས་དང་དབྱུང་མ་སྤྱི་བོ་ནས་འབྱེན་ནོ། །དེ་ལ་བཞིན་ནས་ཁ་ལ་སོགས་
 པའི་སྒོ་ནམས་སུ་མེ་མེ་འབར་བ་འབྱུང་ངོ་། །ལྷགས་སྐྱབས་པ་ཆ་ཞིང་རབ་དུ་འབར་བས་
 ལུས་ཡོངས་སུ་དཀྱི་བ་དང་ལྷགས་ཟངས་ཆེན་པོ་འབྱུར་བྱེད་བསྐྱོལ་བས་གང་ཞིང་ཀྱན་
 དུ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྤྱི་ཁྱུང་གསུལ་སུ་བརྟག་ནས་བསྐྱོལ་བ་ན་སྤྱིང་འོག་དང་ཐད་ཀ་ནམས་
 སུ་འགྲོའོ། །དེའི་ཆེ་བགས་པ་དང་ཤ་ཁྱག་ནམས་ཞིག་ནས་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ལུས་པའི་
 ཆེ་ཡང་བྱིར་བྱུང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་འབྱེད་མོ། །དེ་ནས་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྱག་སྤྱིས་
 པ་དང་། ཡང་ནང་དུ་འཇུག་གོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་ཆ་བ་དང་འབྲེལ་གྱི་^{༡༥༦} **བརྒྱད་པ་**མནར་
 མེད་ན་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ནས་ས་གཞི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་སྤྱད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཀྱན་དུ་འབར་ཞིང་
 མཆེད་པ་ལས། མེ་འབར་བའི་ཤུགས་འོངས་ཏེ་དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་པགས་པ་དང་
 ཤ་དང་རྒྱས་པ་དང་རུས་པ་ནམས་རིམ་ཀྱིས་བཞིག་ནས་རྒྱུ་པར་བྱེད་དེ། མར་
 མེའི་སྤྱིང་བོ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་མེ་མེ་འབར་བས་ཁྱབ་པར་འཇུག་གོ། །ཕྱོགས་གཞན་
 གསུམ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་སྤྱི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མེ་འོངས་པ་དེར་འབྲེལ་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐུང་
 བ་བར་མ་ཆད་པས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐད་འབྱེན་པས་སེམས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ཅོམ་མོ། །ཡང་
 ལྷགས་ཀྱི་ཞིབ་མ་^{༡༥༧} **སྤྱེ་སྤྱི་མའི་**ནང་དུ་ལྷགས་ཀྱི་མདག་མ་རབ་དུ་འབར་བ་དག་^{༡༥༨} **དང་**
^{༡༥༩} **ལྷན་ཅིག་**འཁྲབ་དུ་འཇུག་གོ། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞིར་ལྷགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་འབབ་
 འཇོག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ཁ་ནས་སྤྱི་ཁྱུང་སྤྱེ་ལྷགས་ཀྱི་སུར་པ་བརྒྱས་བརྒྱུད་ས་

ནས་སྒྲང་གི་ཀོ་བ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཐང་བཅད་དེ་གཉེར་མ་དང་ཁམ་ཁྱམ་མེད་པར་
བྱེད་དོ། །ཡང་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྷགས་ཀྱི་འབྱེད་སྐྱད་ཀྱིས་ཁ་
ཐྱེ་ནས་ལྷགས་ཀྱི་སྤུ་ལྷམ་འབར་བ་ཁར་འཇུག་པ་དང་ཟངས་བསྐོལ་བ་ཁར་སྤྱགས་ནས་ཁ་
དང་སྐོག་མ་དང་རྒྱ་མ་རྣམས་ཆོག་ནས་རོ་སྤྱད་ནས་འབྱུང་དོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་རབ་དུ་
ཆ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གཞོད་པར་རགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཡང་གཞོད་པ་མང་
པོ་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དེ། ཅི་ཅམ་ན་གནས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆད་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་
དག་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ནས་ངི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་གྲིས་པའོ།

ལྷུག་བསྐལ་དེ་རྣམས་ཡུག་ཅི་ཅོམ་དུ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། དེ་
 ལྷར་ལྷུག་བསྐལ་གྱི་ན་དུ་མི་བཟང་། **ཁོ་པ་དེ་ཁྱོང་བའི་ཡུན་ནི་ལོ།** ཁྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་ལྷུག་
 ཁོ་བསྐལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་ཡང་ནི། **༡༥། ཁོ་དུང་ངེ་སྤྱད་དེའི་ཁོ་རྒྱ་མི་དགེ་ཁོ་པ་དེའི་ཁོ་**
རྒྱས་པ་ཟད་ཁོ་པར་མ་ལྟར་པ། དེ་སྤྱད་དུ་ཁོ་ལན་གཅིག་གི་ཡང་སྐར་མོས་པས་སྟོག་
 དང་བུལ་བར་རམ་ཁོ་ལྷུག་བསྐལ་ཟད་པར་མི་འལྟར་རོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྷར་ལྷུག་
 བསྐལ་དེ་རྣམས་ཁྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱད་དུ་ཁྱོང་དགོས་སོ། **༡༦། ཁོ་**
དག་ནི་གཙོ་ལོ་ཡིན་ཀྱི་བཤད་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བརྩུ་ལ་
 རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཞག་གཅིག་དེ་སུམ་རུ་ལ་རྒྱ་བ་དེ་བརྩུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་
 ལོ་ལྷ་བརྩུ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཆོ་ཆད་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞག་གཅིག་དང་
 དེ་སུམ་རུ་ལ་རྒྱ་བ་དང་དེ་བརྩུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་ལྷ་བརྩུ་ནི་དབུལ་བ་ཡང་སོས་
 པའི་ཆོ་ཆད་དོ། ཁྱེ་བཞིན་དུ་མི་ལོ་བརྩུ་དང་ཉིས་བརྩུ་དང་བཞི་བརྩུ་དང་བརྩུ་དབུལ་དང་
 ལྷོང་དུག་བརྩུ་ནི་སུམ་རུ་ཆ་གསུམ་པ་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པའི་བར་རྣམས་ཀྱི་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། ཆོ་ཆད་ནི་ལྷའི་ལོ་ལྷོང་དང་ཉིས་ལྷོང་དང་བཞི་
 ལྷོང་དང་བརྩུ་དྲུག་ལྷོང་དང་ཁྱེ་དུག་ལྷོང་ཐུབ་པོ། ཁྱེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྷར་ཐིག་ནག་ནས་ཆ་
 བའི་བར་ཀྱི་ཞག་རེ་རེར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷོང་ནས་ཁྱེ་དུག་ལྷོང་གི་བར་ཐུབ་སྟེ། མཛོད་
 ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བརྩུ་ལ། འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས། འོག་མ་**ཁོ་རྒྱལ་ཆེན་**

རིགས་བཞི་པ་ནམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་པོ་བསགས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དེའི་ཆོ་
 ཚད། ལུས་ཅུ་ཙུ་གསུམ་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོད་ལྷ་གོང་མ་པོ་གོང་
 མའི་ཞག་དང་ཆོ་ཚད་གཉིས་ཀ་འོག་པོ་མ་འོག་མ་ལས་ཉིས་འཇུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 སོས་ལ་སོགས་ཏེ་ཆོ་བའི་པོ་བར་རྒྱལ་གི་ཞབག་དང་ཆོ་ཚད་ནི་རིམ་བཞིན། །པོ་རྒྱལ་
 ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་ཆོ་ཚད་ཀྱི་ལོ་པོ་དེ་ཡང་སོས་པའི་ཞག་གཅིག་དེ་བསགས་པའི་རང་
 ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་སོས་པའི་ཆོ་ཚད་ཡིན་པ་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོ་ཚད་ཀྱི་
 ལོ་པོ་དེ་ཆོ་བའི་ཞག་གཅིག་དེ་བསགས་པའི་རང་ལོ་སྤྱི་རྒྱལ་སྟོང་ཆོ་བའི་ཆོ་ཚད་ཡིན་པའི་
 བར་འདོད་ལྷ་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ཚད་དང་ཆོ་པོ་དཔུལ་རྒྱལ་གི་ཉིན་ཞག་པོ་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་མཉམ་པོ་ཞིང་། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་པོ་ཡང་སོས་ནས་ཆོ་བའི་བར་གྱི་ཆོ་དཔུལ་
 རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཆོ། །པོ་ཆོད་ཀྱི་ལོ་གངས་ཀྱི་མིང་འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་དང་འབྲ་
 བ་ཡིན། །འོན་པོ་ཀྱང་དོན་མི་འབྲ་སྟེ་འདོད་ལྷ་རྒྱལ་གི་ཆོ་ཚད་འོག་མ་ནས་ཡར་བབྲངས་
 པ་ནམས་ཆོ་དཔུལ་སྟེང་ནས་མར་བབྲངས་པ་རྒྱལ་ག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞག་རེ་རེར་བྱས་
 བྱིང་དེ་འབྲ་བསགས་པའི་ཆོ་དཔུལ་རྒྱལ་གི་རང་ལོ་དང་འདོད་ལྷ་རྒྱལ་གི་རང་ལོའི་གངས་
 མིང་འབྲ་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་ཙོམ་གཞིའི་ཞག་ནི་བྱད་གིན་ཏུ་ཆོ་བའི་བྱིར། ཆོ་དཔུལ་འོག་མ་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ནི་རབ་ཏུ་ཆོ་པོ་བ་བར་བསྐྱེད་བྱེད་མནར་མེད་ཀྱི་ཆོ་པོ་ཆོད་ནི། །བར་
 ཀྱི་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། །

ཉེ་འཁོར་བ་ནི། དཔུལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཕྱི་ག་ངོས་བཞི་བཞི་དང་སྟོ་
 བཞི་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་བྱི་རོལ་ཏུ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ར་བས་བསྐྱོར་ཞིང་ར་བ་དེ་ལའང་སྟོ་
 བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །སྟོ་དེ་རེ་རེ་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ལྷག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ་མེ་སྐར་
 ཀྱི་འོབས་དང་། རོ་ལྷགས་ཀྱི་འདམ་མམ་བྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྷར་མནམ་པ་དང་། སྤྱི་གིའི་
 ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་རབ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མེ་སྐར་སྤྱི་ལུ་ཙམ་ཡོད་ལ།
 སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཛོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན་དེར་རྒྱང་པ་བཞག་པའི་ཆོ། ཕགས་པ་དང་
 ཤ་ཁྲག་ཀུན་འཛིག་ལ་བཞག་པའི་ཆོ་དེ་དག་སྐར་སྟེ་བར་འཇུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་

འདབས་ཆགས་པ་ན་གྱི་སའི་འདམ་རྩ་ལྟར་མནམ་པ་ཡོད་པ་ལ། སེམས་ཅན་གནས་འཛོལ་
བ་དག་གིས་བཀལ་བ་དང་དེར་འགྲེལ་ནས་མགོ་མན་ཆད་བྱིང་སྟེ་འདྲག་གོ། འདམ་དེ་ན་
འབྲུ་མཆུ་རྫོན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གིས། བགས་པ་དང་ཤ་དང་རྩུས་པ་དང་རུས་པ་
རྣམས་འཕྱགས་ཤིང་རྒྱང་ལ་གཏུགས་ནས་འབྲུ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འདམ་དེ་དང་
འདབས་ཆགས་པ་ན་སྟུ་གྱི་འི་སོ་གཏམས་པའི་ལམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གནས་འཛོལ་བ་
དག་དེར་སོང་བ་དང་རྒྱང་བ་བཞག་ན་ནི་བགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་ཀྱན་གཅོད་ལ་བཞེག་
ན་དེ་དག་སྤར་སྟེའོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལོ་མ་ཅན་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་གནས་འཛོལ་བ་དེ་དག་དེར་སོང་སྟེ་དེའི་གྱིབ་མ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འཁོད་པ་ན་
ཤིང་ལས་རལ་གྱི་ལྷགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འཕྱགས་ཤིང་རྣམ་པར་
གཤེག་གོ། དེ་དག་དེར་འགྲེལ་བ་ན་ཁྱི་སྟེ་བོ་དག་འོངས་ནས་རྒྱབ་བསྐྱལ་ནས་འཕྱོག་ཅིང་
ཟེའོ། །

༡༢༽ སྦྱར་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་འི་ཆལ་ཞེས་པ་མཆོ་མ་རྩས་པའི་འགྲམ་ན་ཡོད་ཅིང་
དེ་ལ་ཁྱུང་རིགས་བཞི་གནས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །འདི་ནི་རལ་གྱི་ནགས་ཆལ་
དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་འི་༡༣༽ འཛིག་རྟེན་གདགས་
པ་ལས་སྟོང་རྒྱང་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཤིང་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟོང་ཡོད་
དེ། འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་འཛམ་བུའི་ཤིང་སྟོན་པ་སྟོང་དང་། རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་གྱི་ཤལ་
མ་ལི་མཐོན་པོ་སྟོང་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་ཀྱི་ཅིང་ཏུ་པར་ལི་སྟོང་དང་། ལུས་ཅུ་
ཅ་གསུམ་པའི་ས་བརྟོལ་སྟོང་འོ་ཞེས་ཤིང་སྟོང་ཆེན་པོ་བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་
ཅིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ན་ལྷའི་རིགས་སྟོང་སྟེས་སོགས་བཞི་སྟོང་དང་ཁྱུང་གི་
རིགས་སྟོང་སྟེས་སོགས་བཞི་སྟོང་ཡོད་ལ་ཁྱུང་བཞི་སྟོང་ཤལ་མ་ལི་མཐོན་པོ་བཞི་
སྟོང་ལ་གནས་ནས་ཁྱུང་སྟེས་ཀྱིས་ལྷ་སྟོང་སྟེས་བཟའ་བར་བྱེད་ཅིང་གཞན་
གསུམ་མི་ཟ། ཁྱུང་མངལ་སྟེས་ཀྱིས་ལྷ་སྟོང་སྟེས་དང་མངལ་སྟེས་ཟ་ཞིང་གཞན་
གཉིས་མི་ཟ་བ་དང་། ཁྱུང་རྟོད་གཤེར་སྟེས་ཀྱིས་ལྷ་སྟོང་སྟེས་མངལ་སྟེས་རྟོད་

གཤེར་སྒྲིལ་གསུམ་ཟ་ཞིང་། རྩལ་སྒྲིལ་བཟའ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྩལ་རྩལ་སྒྲིལ་
ཀྱིས་སྐྱེ་རིགས་བཞི་ག་ཟ་བར་བཤད་ཅིང་། དགའ་བོ་ཉི་དགའ་སོགས་སྐྱེ་ཆེན་བརྒྱད་
ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་པར་གནས་པའི་སྐྱེ་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རྩལ་རིགས་བཞི་གང་གིས་ཀྱང་ཟ་མི་
རྩལ་པར་ཡང་གདགས་པ་ལས་གསུངས་སོ།། ཚལ་ཡོད་དེ་སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་
བ་དེ་དག་དེར་སོང་བ་དང་དེ་ལ་འཛིག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་འཛིགས་པའི་ཆེ་ནི་ཆེར་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཐུར་དུ་བཏུ་ལ། འབབ་པའི་ཆེ་ནི་ཁ་ཁྱེན་དུ་བཏུ་བ་དེ་དག་གིས་ཡན་
ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་འཕྱགས་ཤིང་གཤེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ན་ཁ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་
ཅན་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེས་སྤྲག་པའམ་མགོ་བོ་ལ་བསྐྱད་ནས་མིག་འབྲས་འཕྱག་ཅིང་
ཟུམ་ལོ། །དེ་དག་ནི་མཆོན་ཆའི་གཞོན་པ་འབབ་པར་འབྲས་བས་གཅིག་ཏུ་བྱུམ་ལོ། །བཞི་
པ་ནི། ཤལ་མ་ལི་དང་འདབ་ཆགས་པ་ན་ཆུ་སྐྱང་རབ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་^(བཤ) **ཟངས་ལྷན་**
ནམ་བུ་ཆ་སོགས་ཤིང་རྩལ་འབྱེད་པའི་རྩལ་རྣམས་པོ་བཏབ་པས་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བསྐྱོལ་
བས་གང་བ་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་རྩལ་ནས་^(བཤ) **སྟོན་**
ཚུགས་མེད་པར་སྟོང་འོག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་འཆོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ཟངས་ཚུས་བཀང་བ་
མེ་ཆེན་བོ་སྤར་བའི་ནང་དུ་སྤར་མ་སོགས་སྤྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆུ་སྐྱང་དེའི་འབྲས་
གཉིས་ན་སེམས་ཅན་ལག་ན་དབྱུག་པ་དང་མཆིལ་པ་^(བཤ) **སྟེ་**^(བཤ) **ལྷགས་ཀྱི་**དང་རྒྱ་བཟུང་
བ་དག་བསྐྱད་ནས་བྱིར་འབྱུང་དུ་འང་མི་སྟེར་ལ་མཆིལ་པའམ་རྒྱས་བྱིར་བྱུང་ནས་
ས་གཞི་ཆེན་བོ་འབར་བ་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་སྟེ་ཅི་འདོད་ཅེས་འདྲིའོ། །དེ་དག་
གིས་བདག་ཅག་གིས་ཅིར་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བཀྱིས་སོ་སྟོན་
མོ་ཟེར་བ་ན་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལུས་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཁར་འཇུག་ཅིང་ཟངས་བཀོལ་བ་
ཁར་ལྷགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ། ཉི་འཁོར་བ་དང་
ཉི་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆད་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རི་སྤྱིད་དུ་
སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་དག་ཚྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྩལ་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་གཞི་དེ་དག་ལས་
ཡུན་རིང་བོར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གང་བའི་དཔལ་བ་བརྒྱད་ནི། སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་
སོ་དཔག་ཆད་ཁྲི་ཕྱག་རེའི་པ་རྩལ་ན་ཡོད་ཅིང་འདི་ནས་དཔག་ཆད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་
སྟོང་གི་འོག་ན་ཆུ་བྱར་ཅན་ཡོད་ལ་**འདི་འོག་ཡང་སོས་ཀྱི་ཐད་དུ་འོང་བར་འགྲིག་མི་**
འགྲིག་སྐར་བཤད་ཟིན་དེ་ནས་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་
བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཆུ་བྱར་ཅན་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བྱལ་བས་ལུས་ཐམས་
ཅད་ཆུ་བྱར་ཅི་འོག་ཅམ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་**དེ་འོག་ཅམ་**འབྲམས་པའོ། །ཆུ་བྱར་རྩོལ་བའི་
བྱང་པར་ནི། ཆུ་བྱར་ཅི་འོག་ཅམ་རྩོལ་བ་བཞིན་དུ་**འོག་ཅམ་**འབྲམས་པའོ། །སོ་ཐམ་
ཐམ་པ་དང་། ཀྱི་རུད་ཟེར་བ་དང་། ཞ་ཆུ་ཟེར་བ་ནི། ཆོག་འདོན་ལྷགས་ལས་བྱལ་བས་
པའོ། །ལྷན་ལ་ལྷར་གས་པ་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བྱལ་བས་ཁ་དོག་སྡོ་ཞིང་ཁ་ལྷའམ་
བྱག་ཏུ་གས་པའོ། །པར་ལྷར་གས་པའི་བྱང་པར་ནི། སྡོན་པོ་ལས་འདས་ནས་དམར་
བར་ལྷར་ཏེ་ཁ་བཅུའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ། །པར་ལྷར་གས་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་
པར་ནི། དཔགས་པ་གིན་ཏུ་དམར་བར་ལྷར་ནས་ཁ་བརྒྱའམ་དེ་ལས་མང་བར་ཡང་གས་
པའོ། །དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དང་གནས་ཀྱི་ཆོད་དང་སྒྲག་བསྐལ་ནམས་ནི་སའི་དངོས་
གཞི་རིམ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་རབས་**ཉི་ཤུ་འོག་ལས།** **སྡོན་འོག་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཆངས་**
པའི་འཛིག་ཉེན་དུ་འབྱུངས་པའི་ཆོ་ཡུལ་ལུས་འཕགས་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཡན་ལག་བྱིན་
ཞེས་བྱ་བ་བཤེས་གཉེན་ངན་པའི་དབང་གིས་འཛིག་ཉེན་པ་རྩལ་མེད་པར་འཛིན་
པས་མི་དགེ་བ་སྣ་ཆོགས་སྟོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་དེ་ལོག་ལྷ་དེ་ལས་སྟོག་པའི་དོན་དུ་
གསུངས་པ། ཆོ་འོག་རབས་སྔ་མར་སྟེ་བ་སྔ་བྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ལྷ་བ་
འོག་ལ་གོམས་པའི་འབྲས་བུས་ཆོ་རབས་བྱི་མ་ལ། འོག་གང་དཔལ་དུ་སྐྱེས་བ་དེ་དག་
གང་དུ་གནས་པ་དེ་ན་སྐྱོན་ནག་འོག་ཐིབ་ཅིང་རྒྱང་གང་འོག་ལྷ་ལྷ་འོག་ལ། །དེས་ནི་
ག་འོག་དང་པགས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རུས་པའང་འཛིག་པའི་ནད་གཏིང་འོག་ནས་སྟོང་
འོག་བར་བྱེད་ན། །བདག་ལ་ཐན་འོག་བར་འདོད་པའི་འོག་གང་ཟག་སྐྱེ་ཞིག་དེར་རུ་
འདུག །**ཉི་འོག་འདུག་མི་རིགས་**ཅས་སྐྱོན་པར་འོག་གང་གནས་པར་གསུངས་སོ། །སྟོབ་

རབ་རྒྱུ་མཐོང་། རྒྱུ་མཐོང་པོར་ལྷུང་ནས། །
གནས་ཤིང་། ཉམས་ཐག་པས་ཤིན་པོར་ལྷུང་། །
སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་དག་མཐོང་བ་ནི། སྤྱུག་པ་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་སྤྱེ། དེ་ཡང་སའི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཆེ་འི་ཆད་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཆེ་ཆད་ལས་འོ། །ཞིས་པ་དང་། མཛོད་འབྲེལ་དུ་མ་དེ་ན་ཡུལ་མ་ག་སྤྱི་ཏིལ་གྱི་སྤང་། །

རབ་ཏུ་སྒོང་། རྩོང་པོར་གྱུར་ནས། །
གནས་ཤིང་། ཉམས་ཐག་པས་ཤིན་
སྟེག་བསྡུལ་དེ་དག་ཕྱོང་བ་ནི། སྨར་
ག་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འི་ཆད་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ལས་
འོ། །ཞེས་པ་དང་། མཛོད་འབྲེལ་དུ་མ་
དེ་ན་ཡུལ་མ་ག་སྟེ་ཁྱིལ་གྱི་སྤང་།

ཕྱ་བུར་དོལ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་ནི། ཡང་དག་སྤོང་དག་
པ་སྒྲ་ལྟར་གས་པ་ཉི་ཤུ་རིམ་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་པ་སྒྲ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆེ་དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་ཐོང་ངོ། །མཛེད་ཁྱེད་ལས་ཀྱང་། ཉིལ་
སྤྱང་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཉིལ་རེ་སྤྱང་བས་ཟད་ཀྱུར་པ། ཕྱ་བུར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཡིན་
ཏེ། །གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་ཉི་ཤུར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་ནི། ཆ་དཔུལ་དང་གྲང་དཔུལ་གྱི་ཉི་འཁོར་ན་ཡོད་
ལ། མིའི་ཡུལ་ན་འང་ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། ལུང་གཞི་ལས་
མཆོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དང་ཉི་བ་ན་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་འདུན་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མཛེད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི། ཁྱེད་སྤྱི་ལོ་ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་ལོ་
ན་འི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལས་སྤྱི་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་མངོན་པར་གྱུབ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་རྣམས་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བྲག་པ་མང་པོ་ལས་གཉིས་སམ་གཅིག་གི་སོ་སོའི་ལས་དག་གིས་
མངོན་པར་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་སྤྱི་ལོ་ཞིང་དང་ཀ་བ་
དང་ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་པར་གསུངས་པས་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །ཁྱེད་
དེ་དག་གི་གནས་ནི་རེས་པ་མེད་དེ་ཆུ་བོ་དང་རི་དང་ཐུང་མ་གྱི་ཕྱོགས་དག་དང་
ཁྱེད་གནས་གཞན་དག་དང་ཁྱེད་ཀྱི་འོག་ན་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉི་
བས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་མང་པོ་གསོག་ལ། ལྟར་བསགས་པ་ཡང་ད་དུང་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས་ཡིད་བདེ་བར་སྡོད་པ་མི་རིགས་པས་དེ་དག་བསམས་ནས་
འཇིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་བར་ན་ནི་དབྱུགས་ཀྱི་ཀྱུ་འགྱུ་བ་ཆད་པ་ཙམ་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྡོད་འདུག་ལས། དཔུལ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་ནས། །ཅི་

ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། སྤྱིག་ཅན་འབྲི་
 རང་ཉིད་དབུགས་འབྱུང་འབྱུག་འགག་པ་སྟེ་འབྲི་རྒྱ་བ་ཆད་པ་ཙམ་ཞིག་གི། དུས་
 ཀྱིས་ཆེ་འབྲི་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་འབྲི་པ་ནམས་དཔུལ་བ་ཡི། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཞུལ་
 ཡས་འདི་འབྲི་ནམས་ཐོས་ནས་ནམ་འབྲི་པ་མང་དུ། །མི་འཇིགས་འབྲི་པ་གང་ལགས་འབྲི་
 པ་དེའི་སྒྲིང་ནི་རྩོམ་རིམ་ལྟར་བཞུག་ནོ། །དཔུལ་བའི་འབྲི་གཟུགས་གྲིས་པ་མཐོང་འབྲི་པ་
 དང་ཡོད་འབྲི་རྒྱལ་བཤད་པ་ཐོས་པ་དང་། དེའི་འབྲི་དོན་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱན་འབྲི་པ་དང་དེ་
 འབྲི་སྟོན་པའི་སྤྱིགས་བཅ་བསྐྱེལ་འབྲི་པ་དང་འབྲི་འབག་དང་ཆས་གོས་སོགས་ཀྱིས་
 དེའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེལ་འབྲི་པ་ནམས་མཐོང་འབྲི་བས་ཀྱང་། །འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པར་
 འཇུར་ན་འབྲི་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི། །འབྲི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྱིན་འབྲི་དཔུལ་བ་དེ་དངོས་སུ་
 ཉམས་སུ་ཁྱོང་འབྲི་པ་ནམས་འབྲི་སྟོན་འབྲི་ཀྱང་ཅི་འཆལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་
 བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱི་ནང་ན་དཔུལ་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བཟོད་དཀའ་ལ། དེའི་ནང་ནས་
 ཀྱང་དཔུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བཟོད་སྐྱེལ་མེད་དེ། ཉིན་གཅིག་ལ་མདུང་རྩོན་སུམ་
 བརྒྱས་བར་མ་ཆད་དུ་བཏབ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱིས། དཔུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་དུ་
 ལའང་ཆ་ཙམ་དུ་ཡང་བསྐྱེལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔུལ་བའི་ནང་ནས་ཀྱང་མནར་
 མེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེས་ཆེ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། བདེ་བ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ན་སྟེད་
 འབྲི་པ་ཟད་པ། །འབྲི་འམ་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་བདེ་འབྲི་པ་དེ་བདེ་བའི་བདག་པོ་འབྲི་
 འམ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་རི་ལྟ་བུར། །དེ་བཞིན་འབྲི་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱན་ཀྱི་ནང་ན་
 བློ། །མནར་མེད་འབྲི་པའི་དཔུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རབ་འབྲི་ཏུ་མི་བཟད། །འབྲི་པའམ་
 ཆེས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེའི་ཆད་རི་ལྟར་བུ་ཞེ་ན་འདི་
 ན་ཉིན་གཅིག་མི་འབྲི་གཅིག་ལ་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །འབྲི་བར་མ་ཆད་པར་
 རབ་དུ་བྱུག་བཏབ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབྲི་ཆེན་པོར་མ་ཟད་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དཔུལ་
 བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་དུ་ལའང་། །འོ་ལ་ཡང་མི་དབྱི་ཆར་ཡང་འབྲི་བསྐྱེལ་དུ་མི་སྟེད་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། རང་གི་སྟོན་གསུམ་

གྱི་ཉེས་སྒྲོང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཉེས་སྒྲོང་རྒྱུ་རྩལ་གྱི་མ་གོས་པར་
བྱ་བ་ལ་སྒྲིམ་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་དགེ་འོ་བའི་
འབྲས་བུ་འོ་དཔུལ་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་འོ་ནམ་
རྒྱ་ནི། འོ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྒྲོང་ཁོ་ན་འོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འོ་ཉེས་སྒྲོང་དེ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པ། དེ་ལྟར་འོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
འོ་སྒྲོའི་རྩལ་ཀྱིས་འོ་སམ་མཐུ་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་མཛོད། ཁྱེས་སོ། །

དུད་འགྲོའི་སྒྲུག་བསྐལ་བསམ་པ་ནི། དུད་འགྲོ་རྣམས་མཐུ་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་
རྣམས་གསོད་པ་དང་། ལྟ་དང་མིའི་ཡོ་བྱད་དུ་གྱུར་ཏེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་གསོད་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་གཞོད་པ་བྱེད་ལ། ལྟ་དང་
མི་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བས་གནས་གཞན་མེད་པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་དོ།
མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། དུད་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་རྒྱ་དང་ནམ་མཁའི་སྒྲོང་ཡུལ་བ་དག་
ཡིན་ལོ། དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་གཞན་ནི་དེ་ལས་
འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། དུད་འགྲོའི་སྒྲོ་
གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་དང་། བཅིང་དང་བརྟེན་སོགས་སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲ་ཆོགས་པ།
ཞི་འགྱུར་དགེ་བ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་གིན་ཏུ་མི་ཟད་པ། ཁ་
ཅིག་སྒྲ་ཏིག་བལ་དང་རུས་པ་དང་། ཤ་དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར།
དབང་མེད་གཞན་དག་རྟོག་པ་ལག་པ་དང་། ལྷག་དང་ལྷགས་ཀྱི་གདབ་པས་བཏབ་
སྟེ་བཀོལ། ཞེས་སོ། དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་སྦྱི་དང་། གཉིས་པས་བྱུང་པར་
གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་བསྟན་ཏོ། བརྟེན་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་བཀོལ་བ་དང་
སྒྲ་དབྱག་པ་སོགས་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ནི་མི་དང་མི་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོད་པ་སོགས་
བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་དོ། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཞེས་པ་ནི་དུད་འགྲོ་རིགས་མཐུན་
གྱི་གཞོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་སྟེ། ཞི་བར་འགྱུར་བའི་དགེ་བ་ནི་ཐུང་འདས་
འཕྲོལ་བའི་དགེ་བའོ། དེ་སྤངས་པས་ནི་གིན་ཏུ་སྒྲན་ཞིང་ལམ་གྱི་སྒྲོང་དུ་མིང་རུང་

བར་བསྐྱེད་ཏོ། །དྲོག་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་ནས་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་
ལྷ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟ་དང་མ་ཉེ་དང་པོང་བུ་དང་སྐང་པོ་ཆེ་དང་སྐང་ལ་སོགས་
པའོ། །དེ་དག་ནི་བཤེས་སྤྱིངས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱེད་
པ་དང་རྒྱུ་སྐྱེས་གིང་དེ་དག་ཏུ་གས་ཏེ་འཆི་བ་དང་ཁྱུར་སྐྱེ་བས་ངལ་བ་དང་སྐྱོ་བ་
དང་སྐྱུ་འདྲེག་པ་དང་བདའ་བ་དང་གསོད་ལྷགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཉམ་ཐག་
པར་བྱས་ཏེ་གསོད་པ་དང་བཤེས་སྒྲོམ་དང་ཉེ་ལྷགས་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་རྩོད་པས་
སྒྲོ་དུ་མ་ནས་གཅེ་བས་དེ་དག་ལ་དུས་ནམ་ཡང་འཇིགས་ཡེ་རེ་བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
བའི་ཚུལ་ནམས་བསམས་ཏེ་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ། །ཆེད་ཆོད་ནི་མཛོད་ལས།
དུད་འགྲོ་ནམས། མཆོག་རིང་བསྐྱེལ་པའོ། །ཞེས་ཆེ་རིང་བ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་པ་ཅམ་
ཐུབ་ཅིང་བྱང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །

ཡི་དྲུགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསམས་པ་ནི། སེར་སྐྱ་ཤས་ཆེར་བསྐྱེད་པ་ནམས་
ཡི་དྲུགས་སུ་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བཤེས་གིང་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་བགས་པ་དང་། ཤ་
ཁྲག་ཀྱན་བསྐྱེལ་པ་སྒོང་དུ་མ་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་གདོང་སྐྱས་ཁེབས་པ་ཁ་གྲིན་དུ་བསྐྱེལ་
གིང་ལྷེས་བཤྲུག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། ཟས་སྒྲོམ་ལ་ཕྱི་འཁྱིལ་པ་ཡོད་པ་ནི། དེ་
དག་རྒྱ་མིག་དང་མཆོ་དང་མཆོའུ་ནམས་སུ་རྒྱ་བ་ན། དེར་སེམས་ཅན་རལ་གྱི་དང་
མདུང་དང་མདུང་ཐུང་བཟུང་བ་དག་གིས་རྒྱ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཕྱིར་འགོག་པར་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཡང་ནག་ཁྲག་དུ་མཐོང་ནས་འཐུང་བར་མི་འདོད་པའོ། །ཟས་སྒྲོམ་
ལ་ནང་གི་ཁྱིལ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཁ་ཁབ་མིག་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་ཁ་^{ཁྱིལ་མེ}འབར་བ་
དང་ལྷ་བ་ཅན་དང་གསུམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ། གཞན་གྱིས་གཤམ་མ་བྱས་པ་རང་གིས་ཟས་
སྒྲོམ་རྟེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བཟུང་བཏུང་མི་བྱས་པའོ། །ཟས་སྒྲོམ་ལ་ཁྱིལ་པ་ཡོད་པ་ནི། མེ་
ལྷེད་སྤོང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཐོས་པ་དང་འཐུངས་པ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་
འཆིག་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱན་སྒྲིན་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། བཤང་གཅི་ཟ་ཞིང་འཐུང་བ་
མི་གཙང་ཞིང་མནམ་ལ་རྫི་ང་བ་དང་གཞོད་པ་དང་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཅམ་ལ་བཟུང་

བདུང་བྱ་བར་རྒྱས་ཤིང་། བྱེད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཕྲུག་པའི་ལུས་ལ་བཅད་ཅིང་།
ཟུང་ལ་གཙང་མ་དང་བཟང་པོའི་བཟང་བདུང་ལ་སྒྱུད་མི་རྒྱས་སོ། དེ་དག་གི་གནས་
ནི་མཛོད་འགེལ་ལས། ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་ཇེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།
དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་ཆ་བརྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདིའི་འོག་དཔག་
ཆད་ལྟ་བུར་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ་གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་ཇེ་ཞེས་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་
འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དག་བས་རྫོགས་པས་ལྟའི་དཔལ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་ཞིང་དཔལ་
བར་སྐྱེ་བའི་ལས་རི་ལྟར་བྱས་མི་ཤེས་པ་ནམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པ་དེའི་འཁོར་
རིགས་སུ་མ་ཅུ་ཆ་དྲག་ཡོད་པར་དཔ་པ་ཉེར་གཞག་ནས་གསུངས་ཞེས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་
དག་གསུངས། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། བྱེད་ཀྱི་འགྲོའི་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་མ་
ཟད་ཡི་དྲགས་ན་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་འདོད་པས་འཕྲོངས་པ་ཡིས། བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
སྐྱེད་པའལ་རྒྱན་ཆགས་ཏེ་བྱེད་པར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་མི་འཆོས་པ་བྱེད་ཏེ། རྣམ་
སྒྲིན་སྐྱབ་ཟིན་འཆོས་པའམ་བསྐྱོག་པར་དཀའ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བཤེས་
སྒྲོམ་གང་རྩོད་པ་དང་འདིགས་པ་ཡིས། བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་པའལ་གིན་ཏུ་མི་
བཟད་བྱེད་པ་བསྐྱེན་འཆོལ་ལོ་སྟེ་བྱེད་པསྐྱེན་དགོས་པ་དག་ཡོད་དོ། དེ་དག་རྒྱས་
པར་འཆད་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཅམ་ལ། རྟོ་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཅམ་བཤེས་
པས་ཉེན། མི་གཙང་ཀྱི་ནར་བོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། འཆོལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མ་
ལགས་སོ། ཁ་ཅིག་པགས་རྒྱས་སུ་ཤིང་གཅེར་བྱ་སྟེ། ཏྲ་ལ་འདི་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་བྱེད་ཅིས་
པ་ལྟར་ན་ཆེ་མོ་དང་ཡང་ཐོག་ཅིས་པ་ལྟར་ན་འབྲས་བུའོ། དཔེར་ན་ཤིང་རྟོག་དང་
ལོ་རྟོག་ལྟ་བུ་བསྐྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལགས། ཁ་ཅིག་མཆན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། ཟུང་
སུ་འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་འཆོལ། དམངས་རིགས་འགས་ནི་རྣལ་དང་བྱི་ས་
དང་། འབྲག་སོགས་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྟེན་དེ། ལན་ཚུན་གདོང་དུ་འཆོག་ཅིང་
མཁྱིན་པ་ནས། ལྷ་བ་བྱུང་བ་སྤྱིན་པའི་རྣལ་འཆོལ། ཡི་བྱེད་ཀྱི་འདི་དག་ནམས་

མཐོ་གྲུས་པ་འཕ་ཁྱེ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །དབྱ་བ་འཛོལ་ལྷག་གེར་འདུག་པར་
སོང་ན་ཡང་། །དེ་ཡང་ཡི་ཁྱེ་དྲགས་འདི་ལ་བྱེ་ཆན་ཁྲག་ན་འཕ་ཁྱེ་སྒྲིབ་དམར་
ཁྱེ་ནག་རྒྱུ་ཤིང་ཁྱེ་འཛིགས་པའི། །རྒྱང་དམར་འཛིགས་པ་འཛུགས་པའི་ཐུང་མ་གྱི་
ཁྱེ་ཐང་ཉིད་ཏུ་འཁྱུར། ཡི་ཁྱེ་དྲགས་འདི་ནི་དེར་གནས་ཁྱེ་པའི་ཆེ་བྱེ་ཆན་སོགས་
ཆ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པ་ན་ཆར་སློན་ལྡང་བར་འདོད་ཁྱེ་པ་ན་དང་པོར་
ཁྱེ་བྱུང་ཡང་། །སློན་ཁྱེ་དེ་ལས་ལྷགས་མདའི་ཆར་པ་ཁྱེ་དང་ཡང་ཏུད་ཁྱེ་པ་འཕྱལ་
ཁྱེ་ཞིང་མེ་ཡི་མདག་མ་ཁྱེ་སྒྲེ་མེ་སྒྲུར་ཁྱེ་དང་བཅས། །མེ་པ་ཡི་ཆ་ཆ་རྩོུ་རྩོུ་པ་
བོང་ནམས་འཕྲོ་གསེར་མདོག་ལྷ་བྱ་ཡི། །སྒྲོག་ཐིང་དམར་སེར་འཁྱུ་བ་ལུས་ལ་ཆར་
ཏུ་འབབ། །ཆ་བས་ཉེན་ལ་བྱ་ཡུག་ཀྱང་ནི་ཆར་འཁྱུར་ལ། །ལྷགས་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་
མེ་ཡང་གྱང་བྱེད་དེ། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བའི་ལས་ངབན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སྒྲུབ་
སློན་པས་ནམ་པ་བར་མོངས་པ། །ཡི་དྲགས་འདི་ལ་སྒྲུ་ཆོགས་གྱི་སྒྲུབ་བ་འདི་ཀྱན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབབ་འཛིག་ཏུ་སྒྲུང་། །ཁབ་མིག་ཅམ་གྱི་ཁ་ལ་དཔག་ཆད་མང་མཆིས་
པའི། །སྒྲོ་ཅན་ཉམ་ཐག་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འཕྱུངས་ཀྱང་། །མགུལ་སྒྲུགས་ཡངས་པ་
ཉིད་ཏུ་ཕྱིན་པར་མ་ཁྱུར་པར། །འཕྱང་མ་ཐངག་ནས་ཁ་ཡི་ཏུག་གིས་རྒྱ་ཡི་ཐིགས་
པའང་སྒྲེམས་པར་འཁྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །

ཆེའི་ཆད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་དང་མཛོད་ལས། མི་ནམས་གྱི་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་
ཡི་དྲགས་གྱི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་པར་གསུངས་ལ། །བཤེས་
སློངས་ལས་ནི། །བར་ཆད་ཁྱེ་པ་མེད་པར་སྒྲུག་བསྐྱལ་རྒྱན་ཁྱེ་མར་བསྒྲེན་ཁྱེ་པར་
ཁྱུར་པ། །ཁྱེ་སྒྲོན་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ལས་གྱི་ཞགས་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྒྲུ་བས་
བཅིངས་པའི་ལུས་ཅན་ཡི་ཁྱེ་དྲགས་ཁ་ཅིག་ལོ། །ལྷ་སྒྲོང་དག་དང་ཁྱེ་ཁ་ཅིག་གིས་
ཡང་འཆོལ་ཁྱེ་པར་མི་འཁྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་གི་ཆེ་ཆད་ལྷ་སྒྲོང་
དང་ཁ་ཅིག་གི་ཆེ་ཆད་སྒྲི་ཡིན་པར་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ཁྱེ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
ལྷགས་སྒྲུ་བྱེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཡི་དྲགས་སྒྱུ་ཆེ་ཆད་ལོ་སྒྲི་ལྷ་

སྒྲོང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཙུགས་པ་ན་ལྷགས་སྐྱེལ་མའི་དེ་འདྲ་བའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་
བྱི་མའི་ཁྲི་ལྷ་སྒྲོང་གྲངས་མཉམ་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ཡང་གཞུང་རྩ་བར། ཡི་དྲུགས་ཁ་
ཅིག་ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་དུ་རྩེ་སྐྱེལ་མས་གྲུང་། ཡི་དྲུགས་ཁ་ཅིག་ཆེ་ཆད་ལོ་ལྷ་སྒྲོང་
དང་། ཁ་ཅིག་ཆེ་ཆད་ཁྲི་ཡིན་པར་འབྲེལ་པར་བཤད་ཅེས་སོ་སོར་གསུངས་པས་དེ་
གཉིས་གྲངས་མཉམ་ཡང་དགོངས་པ་མིན་གསུང་། རན་སོང་གསུམ་ག་ལ་ལུས་ཀྱི་
ཆད་ངེས་པ་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་ཆེ་རྒྱུ་སྒྲོལ་གས་སུ་འགྱུར་བར་སའི་
དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །^{༡༥༡}བདེ་འགྲོ་ལ་ལུས་ཆད་ཆེ་བ་བཟང་བར་བྱེད་ཀྱང་
རན་འགྲོ་ལ་ཆེར་ལུས་ཆད་ཆེ་བ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེ་བ་འབབས་པས་རན་པར་བྱེད་
པའོ། །

ཁྱུང་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་བསྒྲོལ་དགོས་ཚུལ་སྒྲོན་བྱུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་^{༡༥༢}དང་
སྐྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་རན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ནམས་སེམས་པ་ན། ད་ལྟ་མེ་མ་སྐར་
དུ་ལག་པ་བརྒྱག་ནས་ཞག་གཅིག་སྔོན་པ་དང་། དཔྱུན་གྱི་ལྷགས་སྐྱེལ་ལ་འབྱུགས་
སྐབས་སུ་གོས་མེད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་སྔོན་པ་དང་། ཞག་ཁ་ཡར་བཟང་བ་དང་བརྟུང་
བ་མེད་པ་དང་ལུས་ལ་སྐྱེལ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་སོ་བཏབ་པ་ཙམ་ཡང་བཟོད་དཀའ་ན། ཆ་
དཔྱུལ་དང་གྲང་དཔྱུལ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་དུད་འགྲོ་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོན་སོར་
མིད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སོགས་བདག་གིས་ངེ་ལྟར་བཟོད་སྐྱེལ་དུ་ད་ལྟར་གྱི་ཉམས་
ལ་དཔགས་ནས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་སྐྱུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་
བསྒྲོལ་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་མ་གོམས་པའམ་དུས་རྒྱུང་ཟད་རེ་བསྒྲོལས་པས་
ནི་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོའི་སྤིང་མོའི་བྱ་གཉིས་རབ་
ཏུ་བྱུང་ནས་སྒྲོག་ཏུ་བརྒྱག་པ་དང་དེ་ཞག་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལྷགས་ནས་ལེ་ལོས་མི་སྒྲོག་
པ་དང་། ^{༡༥༣}རྩེ་འགྲོལ་ཅན་གྱི་མཆོག་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་གཏད་པས་^{༡༥༤}ཡང་སྐར་
བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོས་འདི་གཉིས་ཡིད་འབྱུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
བྱས་པས། མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་ཉིན་མོ་སྒྲོད་དུ་འགྲོ་བའི་སར་བྱིད་ནས་སེམས་ཅན་

དཔུལ་བ་སྒྲུལ་ཏེ་གཙོད་པ་དང་གཤེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཐོས་ནས་བཟུར་ཕྱིན་པ་
དང་། གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ན་ལྷགས་ཟངས་ཆེན་པོ་གཉིས་
ཁོལ་བ་སྤང་ནས་འདིར་སུ་ཡང་མི་འདུག་གམ་ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོའི་
ཆ་པོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལེ་ལོས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་གི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་
ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གིན་ཏུ་སྒྲག་ནས་གལ་ཏེ་ཤེས་ན་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་འདུག་གོ་
སྟམ་ནས་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱའི་སར་ཕྱིན་པ་དང་རི་ལྟར་གྱུར་པ་ནམས་བསྟན་དོ། །དེ་
ནས་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་དགོ་ཚུལ་གཉིས། ཉེས་དམིགས་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་
ལེ་ལོ་ལས་འབྱུང་བས་བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་མས་གིག །ཅེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་
བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་མ་ཞིང་ཟས་མ་ཐོས་པའི་གོང་ཏུ་དཔུལ་བ་བྲན་ན་ནི་ཟ་བར་མི་བྱེད་
ལ། ཟས་ཐོས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་བྲན་ན་ནི་སྒྲུག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉིན་མོ་སྟོད་པའི་
གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཁྲིད་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་དག་སྒྲུལ་པའི་མི་ལྟང་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེ་ཐོས་ནས་བཟུར་ཕྱིན་པ་དང་ལྟའི་བྱ་མེད་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལྟའི་བྱ་མོས་
གང་བ་མཐོང་ནས། ལྟའི་བྱ་མི་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ངེས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོའི་ཆ་
པོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་མ་པས་དེ་གཉིས་གི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་ཞེས་
སྒྲས་པ་དང་། དེ་གཉིས་དགའ་ནས་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་སྒྲས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་གཉིས་
པན་ཡོན་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་བཙོན་འགྲུས་བཙོན་པ་ལས་འབྱུང་བས་བཙོན་
འགྲུས་ཚྭ་མས་གིག །ཅེས་གསུངས་པས། བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་མ་པས། ལྟང་ནོད་པའི་ཁྱོ་
ན་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ལྟང་ལས་འབྱུང་བ་བདེ་འགོ་ནས་ངན་འགོར་སྐྱེ་བ་སྤར་
བྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ན། འཕགས་པ་ཞེས་པོས་ཁྱོ་ནས་བདག་ཅག་གིས་གྲང་
ཡང་ལྟ་མིའི་ནང་ནས་གི་འཕོས་ཏེ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་དགོས་སམ་ཞེས་ཁྱོ་མོའུ་
འགལ་གྱི་བྱ་ལ་ཁྱས་པ་ན་བཞིན་བཟང་གཉིས་ཞེས་ཁྱོ་ནས་ནས་འགོ་བ་ལྟའི་འཁོར་
བར་རི་སྤྱིད་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཐོ་རྒྱན་བརྒྱད་མོའི་ཚུལ་
གྱི་འཁོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཁྱོ་ཞེས་སྒྲས་པས་དེ་གཉིས་ཡིད་བྱུང་ནས་སྟན་ཆད་

ཉོན་མོངས་སྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་བཤད་དུ་གསེལ། ཞེས་ཞུས་པས་མོའུ་
འགལ་གྱི་བྱས་ཆོས་བསྟན་ནས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ལེ་ལོ་འགྲོག་ཅིང་ལམ་བསྐྱབ་པའི་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་ཐར་
པ་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་། དེ་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་རྩ་བ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
པས་དེའི་མན་ངག་ལ། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པ་ནའང་དེ་ལས་ལྷག་པ་གསུང་རྒྱ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་ཉན་ཏུ་གསལ་ལ།
སྒྲོ་ཆོད་ཀྱང་བསམ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འབད་ནས་བསྐྱེད་
དགོས་སོ། །**དན་མོང་རྒྱུ་དང་། བྱི་བཅས་པ་ལ་འཛིགས་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་དེ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་**
སྐྱབས་འཛོལ་དགོས་པ་ནི། རྗེ་འུ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དེ་དག་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཐུར་བྱས་
སམ་མ་བྱས། ད་ལྟ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་བྱི་མ་བྱ་སྟུང་འདུག་གམ་མི་འདུག་བརྟགས་ལ། ཐུར་
བྱས་སམ་ད་ལྟ་བྱེད་དམ་བྱི་མ་བྱ་སྟུང་འདུག་ན་དེར་འགོ་བ་ཡིན་པས། དེར་སྐྱེས་ན་དེ་
ཙམ་དུ་ཅི་ཙམ་བྱེད་ངས་ཀྱས་སམ་སྟུང་ལྟ་བུ་ཆོ་གམ་གམ་པའམ། ཐང་ལ་འདུག་པ་
ཀོག་ཀོག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཚུགས་ཐབས་ཡེ་མེད་པ་བསམས་ལ་འཛིགས་གིང་སྤྱད་པའི་སྒྲོ་ཅི་
སྐྱེ་བྱ་གསུང་ངོ་། །དེ་ནི་གནད་དུ་སྤངས་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིན་བཟང་བས་དེ་ལྟར་བསམས་ན་ཐུར་
བསགས་སྒྱུར་བ་དང་། བྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་ཉུང་དུ་འགོ་ཞིང་དགེ་བ་ཐུར་བསགས་པ་འདུན་
པ་དྲག་པོའི་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་བས་མང་པོར་སྐྱེལ་བ་དང་། གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་
དུ་མ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དལ་བ་དོན་ཅན་དུ་བྱར་ཡོད་ལ། ད་
ལྟ་དེ་རྣམས་མ་བསམས་ན་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཆོ། འཛིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྐྱེབས་པའི་
སྐྱབས་བཙུན་ལང་མི་རྟེན་ཅིང་། **བྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་རྒྱུ་མེས་དཔའ་ལས་འབྲེལ་**
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་དུས་སུ་སྐྱེབ་པས་ད་ལྟ་ནས་ལས་འབྲེལ་འཛིག་དགོས་ཞེས་སྐྱ་མ་སྐྱ་
མ་དག་གསུངས་སོ། །དེའི་ཆོ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོར་ལེན་ལ་སྒྲོའི་མཐུ་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། **བྱི་དུས་གང་། བྱི་གི་ཆོ་དགེ་། བྱི་བ་སྤྱད་། བྱི་པའི་སྐྱེལ་། བྱི་**
བ་དང་ལྡན་ཡང་། །བྱི་དེའི་ཆོ་དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །བྱི་དག་ཐོད་དན་མོང་དུ་

འབྲུག་ནས་སྐྱལ་བཟུལ་འབྲུག་ཡིད་ཀྱི་ཆོངས་པ། དེའི་འབྲུག་གིས་ཅི་
བྱར་ཡོད། དེ་འབྲུག་ཅེས་དང་། འབྲུག་སྐྱེས་ཀྱི་ཞིག་འཛིགས་འབྲུག་ཆེན་འབྲུག་འདི་ལས་
བདག་ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲུག་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་ཞེས། འབྲུག་པས་བྱེད་ཤིང་
འཕྱོད་པའི་མིག་བཟང་ནས། རྒྱལ་བཞིར་སྐྱེས་དག་ཆོལ་བར་བྱེད། དེ་འབྲུག་བཅའ་
བཟང་འབྲུག་བཞིར་སྐྱེས་མཐོང་ནས་ནི། དེ་ནས་ཀྱང་ཏུ་ཡི་སྐྱེས་འགྱུར། འཕྱོད་འབྲུག་
བའི་གནས་དེར་སྐྱེས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། དེ་ཆོངས་ཀྱིས་རི་ལྗང་བྱེད་འབྲུག་སྐྱེས་པ་ལ། འཕྱོད་
བཟང་དང་སོང་གི་གནས་སུ་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་སུ་འོས་པ་གཞན་
ཡོད་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་འབྲུག་བས་འབྲུག་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
འགྲོ་བའི་འབྲུག་ཅན་གྱིས་སྐྱེད་མགོན། འབྲུག་བའི་དུས་ལས་མི་འདེམས་འགྲོ་བ་
སྐྱོབ་པའི་དོན་འབྲུག་བཅོམ་པས་སྐྱེད་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་དང་། སྐྱོབ་ཆེན་པོ་འབྲུག་
ལྷན་པས་སྐྱོབ་ཀྱིས་པ་དེས་ན་འཛིགས་པ་ཀྱང་སེལ་བའི་འབྲུག་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་དེ་ལ། འབྲུག་དེ་རིང་སྐྱེད་འབྲུག་ཉིད་ནས་སྐྱེས་སུ་མཆི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། འདི་དག་ནི་རགས་པ་ཅམ་སྐྱེད་རྒྱལ་བར་དཔེ་པ་ཉེར་བཞག་ན་བཞུགས་པས་མ་འབྲུག་
བཟུངས་པར་མི་ཤེས་པས་ངས་པར་བཟུང་དགོས་ཤིང་འབྲུག་གཅིག་གཉིས་བཟུངས་པ་ཅམ་
གྱིས་མི་ངས་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟུང་དགོས་ལ་མ་འབྲུག་མས་ཤིང་མ་བསྐྱོམས་ན་རྒྱད་
ལ་མན་མི་ཐོགས་པས་བཟུངས་པ་ནམས་གྱི་འབྲུག་ལ་ཡང་འབྲུག་ཡང་དུ་བསམས་འབྲུག་
ཤིང་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། སྐྱོན་འབྲུག་འཕྲུལ་ཆེམས་མདོ་སྐྱེད་པས་བཟུང་དགོས། དེ་བཟུང་
བའི་ཡང་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དགོས། བོ་རྟོ་བས་དག་བཤེས་པ་དེ་དང་མ་མཛུལ་བའི་
རིང་། རང་གིས་བག་རེ་བཟུངས་པ་ལ་ཅེ་རེ་ཡོང་དུ་སོང་གསུངས། སྐྱེད་བཅོམ་གྱི་མཐའ་
བསྐྱོར་ནས་བཞུགས། ད་ལྟ་དབང་པོ་ཐ་མ་འབྲིང་དང་རབ་འབྱེད་དགོས། ཆོད་ཀྱང་དང་
སྐྱེད་བའི་སྐྱེད་འོང་། མི་ཤེས་པ་ལྟར་བཟུང་བའི་གཉེན་པོར་ཆ། དེ་བས་སྐྱེས་སུ་བཞུགས་
པ་ཡིན་མིག་མི་འབྲུལ་བར་བཟུང་གསུང་རོ། །

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་བ།

[illegible]

པོ་ཚྱུགས་ཀྱི་སྒྲང་པོས་། །སྒྲེལ་མར་བསྟོད་པ་ཞེས་པ་ནི། སྒྲེལ་གཞི་སྟོབ་དཔོན་
དཔའ་པོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས། སྒྲེལ་ཆོས་སྟོབ་དཔོན་ཚྱུགས་
ཀྱི་སྒྲང་པོས་སྒྲེལ་ནས་བསྟོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲེལ་གཞི་ལ་དྲི་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་
ཡོད་ན་སྒྲེལ་ཆོས་ཀྱིས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲེལ་བར་མཛད་པ་དང་། སྒྲེལ་གཞི་ལ་ལན་
ལྟ་བུའི་ཆོག་འདུག་ནའང་སྒྲེལ་ཆོས་ཀྱིས་དྲི་བའི་ཚུལ་གྱི་སྒྲེལ་མར་མཛད་པ་ལས་
འདྲིར་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་པས། གཏུག་ཏུ་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱ་སྒྲེལ་ཆོས་ཀྱིས་ཐར་
བ་ནི་དཀའ་ལ་རང་ཅག་ནམས་འཁོར་ཁྱེད་ལ་ནི། །སྒྲེལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོད་ནང་
ན་ནམ་པར་གནས། །སྒྲེལ་འདི་ལ་འདྲི་དོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྒྲེལ་ཉོན་མོངས་མི་
བཟད་པའི། །རྒྱ་སྒྲེལ་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས་། །དེ་རིང་སྒྲེལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་འདི་ལས་
སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱབས་གཏོང་ལ་རྒྱ་སྒྲེལ་སྐྱེད་མཆོད། །སྒྲེལ་ཆོས་འདི་བའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲེལ་གཞིས་པ་རྒྱུད་གཙོ་བོ་གཞིས་བསྟན་པ་ནི་མདོར་ན་རང་
ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་འདིགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྟོབ་པའི་རུས་པ་
ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཞིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཞིས་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན་རྒྱབས་
འགྲོ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། དེ་གཞིས་ཤུགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་རྒྱབས་འགྲོ་
ཡང་ཡིད་འཁུལ་བ་ཞིག་འོང་བས་རྒྱ་གཞིས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

སྒྲེལ་གཞིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་གཞིས། ཡུལ་རོས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་རྒྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཆོད་ནོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲེལ་གཞི་བསྟོད་
པ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས། །སྒྲེལ་རྒྱུ་ལ་པའི་ལན་གྱི་ཚུལ་ནི། རྒྱབས་གང་ཞིག་ལ་ནི་
ཉེས་པ་སྒྲེལ་བཞག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཀྱུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །དེ་
སྒྲེལ་ལྟ་བུའི་རྒྱབས་གང་ལ་སྒྲེལ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་
སྒྲེལ་ཚྱུགས་རེ་བ་མ་ཡིན་པར་རིགས་ཐམས་ཅད་གནས་སྒྲེལ་འཕམ་ལྟན་པར་གྱུར་
པ། །དེ་སྒྲེལ་ལྟ་བུ་ཞིག་གང་ལ་འདུག་ནའང་སྒྲེལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོད་ལས་སྟོབ་པའི་
རྒྱབས་འཆོལ་བར་འདྲི་བའི་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་སྒྲང་དོར་ལ་དཔྱེད་པའི་

གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་པོ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་དེ་
ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་པོ་སྤྱ་འགོ་ཞིང་། །དེ་ཡི་ཡོན་པོ་ཏན་བརྩོད་པའི་བསྐྱོད་པོ་པ་དང་
སྐྱབས་དེ་ནི་པོ་ཟང་ཟིང་ལུས་ངག་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་བཀྱར་བ་དང་། །པོ་
སྐྱབས་དེ་ཡི་པོ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པོ་པ་ལ་ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་གསུམ་ཀྱི་རིམ་
གིས་ཁྱེད་ཀྱི་ནས་གནས་པའི་རིགས་པོ་སོ། །ཞེས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གསལ་བོར་
མ་སྐྱར་བར་སྒྲིན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྩོགས་དེ་སྐྱབས་སུ་འོས་ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་པོ་གང་ཡིན་འབྲེད་པའི་སྒོ་ནི་པོ་མཐུ་ཞིག་
ཡོད་ན་ནི་པོ་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་ཆེ་བསྐྱ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་
བཙུན་ལྡན་འདས་ཉིད་པོ་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་རིགས་སོ། །པོ་
ཆ་འབྲེལ་འདི་དག་གིས་ནི་སྐྱབས་སུ་འོས་པ་དེ་འདྲ་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་ན་
སེམས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱེད། དེ་ཡང་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་
ཏན་ཀྱན་ལྡན་དེ་ལྟ་བུ་གང་ལ་འདུག་པ་དེ་གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འོས་ཤིང་དེ་ལེགས་
པར་བརྟགས་ན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་
གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འོས་པར་བསྐྱེད་པ་དེས་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
ཀྱང་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་པོ་ཚུལ་འོག་ཏུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་
འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་
དང་དགེ་འདུན་ཏེ་དགོན་པོ་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ནི། །ཐར་པ་ཐོབ་པོ་པར་འདོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་པོ་གཏན་གྱི་སྐྱབས་པོ་སྤྱ་འོས། །ཅེས་དགོན་པོ་མཆོག་གསུམ་གྱི་མིང་
དོན་འབྲེལ་པ་གསལ་བོར་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

པོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་པོ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། དོན་བསྐྱ་བ་དང་། རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིད་ཆེས་ལ་ནན་ཏན་དུ་གདམས་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། པོ་སངས་རྒྱས་དེས་འདིགས་པ་མཐའ་དག་
ལས་སྐྱོབ་པར་མི་རྒྱས་སམ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་བདག་ཉིད་

འཛིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྲིར་རྟེ། དེ་མ་ཐོབ་ན་འབྲེལ་བ་འཁོར་གྱི་འཛིགས་པ་འབྲེལ་བ་འཁོར་གྱི་གཞན་ལ་བརྟེན་འཁོར་གྱི་ནམ་ལྗང་བར་མི་རྣམས་པ་ལྟར་འཁོར་འཛིགས་པ་ལས་མ་ཐར་པས་གཞན་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོབ་པར་མི་རྣམས་པའི་སྲིར་རྟེ། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་སྐྱེས་ཀྱིས་དེས་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབས་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་སམ་སྟུང་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གདུལ་བུ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྲིར་རྟེ། དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་འཁོར་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་པའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྲིར་རྟེ། གསུམ་པ་ནི། སྟོབ་འཁོར་གྱིས་ཤིང་སྟོབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྟོབ་པར་མཛད་པའི་ངེས་པ་མེད་དམ་སྟུང་ན་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་འཁོར་གྱི་གཞན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར་དང་ལྟན་པའི་སྲིར་རྟེ། དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་འཁོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་སྟོབ་པའི་སྲིར་རྟེ། བཞི་པ་ནི། དེ་འཁོར་ན་ཡང་འདྲིས་ཤིང་བརྟེན་བཀྱར་པ་སོགས་ཉེ་ས་ལ་སྟོབས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྟོབས་སམ་སྟུང་ན་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་ཟང་ཟིང་གི་མཚོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཉེས་ཀྱི། བསྐྱབ་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་པའི་སྲིར་རྟེ། དེ་མེད་ན་སྤར་སན་བདགས་པ་ལ་བཏུ་པས། འཁོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་སྐྱེས་སྐྱབས་མི་བྱེད་པའི་སྲིར་རྟེ། །

བློ་གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ནི་མདོར་ན་རང་ཉིད་འདིགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལས་ཤོད། གཞན་འདིགས་པ་ལས་སྒོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས། ཀུན་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་
 བོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འདུག །ཐན་བདགས་མ་བདགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་
 བློ་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་བློ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་གདུན་གྱི་སྐབས་སུ་འོས་ལ། དེ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། བློ་གཞན་གྱི་རྩལ་པའི་ལྷ་དབང་སྤྲུག་སོགས་ལ་
 མེད་པས་བློ་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་བློ་གདུན་གྱི་སྐབས་ཡིན་ལ། བློ་རྒྱ་མཆོན་དེའི་
 སྤྱིར་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་བློ་སངས་རྒྱས་དེའི་ཉན་སོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཡང་
 སྐབས་སུ་འོས་སོ། །བློ་གསུམ་པ་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིད་ཆེས་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནི་དེས་ན་

བསྐྱེད་པ་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནམས་ལ་ངེས་པ་དང་ས་ནས་ཆེ་གཅིག་པའི་སྒོ་ས་འདི་
བསྐྱེད་པ་འཆའ་བྱས་ན། མི་སྐྱོབ་པ་མི་སྤྱིད་བས་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་ཞེ། འོ་སྐྱབས་གནས་ཀྱིས་རང་སྐྱོབ་པ་ལ་བྱི་འོ་ནང་གི་རྒྱ་གཉིས་འོ་ཆང་དགོས་
པ་ལས་བྱིའི་ཡན་ལག་གམ་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པར་སྟོན་པས་བསྐྱབས་བྱིན་ཀྱང་།
ནང་གི་ཡན་ལག་འོ་སྐྱབས་གནས་ལ་སྟོ་བཀལ་ནས་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་མ་བྱུང་བས་
འོ་སྐྱར་ཕན་ཆད་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་འོ་སྐྱ་ཕན་ཆད་སྐྱག་བསྐྱལ་
བ་དེ་སྐྱབས་ཀྱིས་མ་ཉིས་རང་གིས་ཉིས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར་འོ་གཞན་ཀྱིས་
མ་བཙོལ་ཡང་འོ་སྐྱགས་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དངས་པ་འོ་སྐྱ་སྐྱེད་ནས་འོ་
གཞན་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་སེལ་བ་དང་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་མཛད་པ་དང་། དེ་
འོ་སྐྱར་མཛད་པ་དེ་ལ་ཡང་འོ་འདུལ་བའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས་ལེ་ལོ་མི་མངའ་
བ་འོ་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་སྐྱབས་གནས་བཟང་པོ་འོ་འདི་སྐྱ་བྱ་རང་གི་མགོན་དུ་
བཞུགས་ཡོད་པ་འདི་རིག་འོ་པའམ་རོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་
བྱ་ཞེ། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས། སྟོན་འོ་པ་ར་ནི་འགོ་འོ་བ་མགོན་མེད་
འོ་པ་བྱེད་ནམས་ཀྱི། འོ་མགོན་དང་ཕན་འདོགས་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་འོ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་རྒྱ་འོ་ཆེར་སྟོགས་ཤིང་། སྐྱགས་བཙེ་བ་འོ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་འོ་ཞགས་
པས་འགོ་བ་ནི། མཐའ་དག་ལ་འོ་དམ་དུ་འབྱུང་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་འོ་སྐྱ་བཟུང་ནས་
བཞུགས། འོ་ཞེས་སོ། སྤྱིར་སྟོན་པ་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་འོ་པོ་མངའ་བའི་འོ་བདག་ཉིད་
ཅན། ཞེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱགས་བཙེ་བར་ལྷན་ཞིང་བཙེ་འོ་བ་དེས་སྐྱགས་
འོ་རྗེས་བཙེ་འོ་བར་མཛད་འོ་པའི་བསམ་པ་སྐྱན་ཆོགས་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་
སྐྱངས་ནས་གཞན་དོན་དེར་བཙོན་འོ་ཞིང་ལེ་ལོ་མི་མངའ་བའི་འོ་སྐྱོར་བ་སྐྱན་
ཆོགས་དང་ལྷན་པས་ན། ཁྱོད་དང་འདྲ་བའི་སྟོན་འོ་པ་གཞན་སུ་འོ་ཞིག་མཆིས་ཏེ་
འོ་མ་མཆིས་སོ། བཙོན་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ནི་སེམས་ཅན་མ་འོ་ལུས་པ་ཀྱན་ཀྱི་མགོན་
འོ་དུ་གྱུར་ཅིག ཞེས་ཅན་སྐྱི་ཡི་འོ་ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་བཟང་པོ་ལགས་འོ་པའམ་

ཡིན་པ་ལ། །བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་ཏུ་འཕྱོངས་སྐྱབས་སུ་
སྐྱབས་མགོན་བཟང་པོ་ཁྱོད་བཞུགས་འདུག་ཏུ་བཞུགས་པར་མ་འཆལ་བས། །ཏེ་
འཕྱོངས་ཤེས་པའམ་ངས་ཤེས་འདྲངས་པའི་སྒོ་སྟོན་མ་བཅས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེའི་འཕྱོངས་
སྐྱབས་ཏུ་འཕྱོངས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕྱོངས་འཁོར་བའི་འདམ་ཏུ་བྱིང་བར་ལྷུང་འཕྱོངས་
ཅས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཁོ་བོའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་མི་
མཆོག་རྣམས་ལ་བསྟན་ན་དོན་ལྡན་ཏུ་འཁྱུར་ཞིང་ཐ་ཤལ་ལམ་དམན་པ་ལ་བསྟན་ན་
རིག་བྱེད་ཆུད་ཟ་བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འཁྱུར་བ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་ཕན་པའི་དོན་
ཏུ་མི་འཁྱུར་ཞེས་བཤད་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ང་ཡི་བསྟན་པ་
འདི་ལ་རིགས་དང་རྩས་མི་གཙོ་རང་རང་གི་སྐྱབ་པ་ནན་ཏན་གཙོ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་
ཀྱིས་རང་གིས་བསྟན་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡང་དག་འཕྱོངས་པར་བཟུང་ཞིང་ཉམས་སུ་
བྲངས་ནས་ནི། །འཕྱོངས་དེའི་མཐུས་གང་ཟག་མཆོག་ཏུ་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཤལ་བས་
ཀྱང་གཞན་ཀྱི་འཕྱོངས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་བུ་དང་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་འཕྱོངས་ཀྱིས་
པ། །འཕྱོངས་དོན་ཆེན་པོར་འཁྱུར་བའི་གང་ཟག་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུག་ཀྱིས་བྱེད་
པ་ཡི་ཆོས་དག་འཕྱོངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི། །བཅོམ་འཕྱོངས་འདས་ཁྱོད་ལས་གཞན་
པ་ཕྱི་རོལ་འཕྱོངས་པའི་སྟོན་པ་སོགས་འགས་ཏེ་འཕྱོངས་ཀྱང་མི་རྟོགས་ཤིང་མི་ཤེས་
སོ། །འཕྱོངས་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྟོབ་ཅིང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་
སྟོབས་སམ་རྒྱུའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཆང་དགོས་པ་ལས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
ཕྱི་ཡི་འཕྱོངས་ཡན་ལག་འཕྱོངས་སྟོབས་ཀྱན་ནི། །བཅོམ་འཕྱོངས་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་
འཕྱོངས་མེད་གསུམ་ཏུ་ཡང་དག་འཕྱོངས་སྐྱབས་འཕྱོངས་ཆང་ལགས་ཏེ། །འོན་ཀྱིས་
ཀྱང་དང་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་གསོལ་འདེབས་སོགས་གདུལ་བྱའི་ནང་
གི་སྟོབས་འཕྱོངས་རྒྱུའི་ཡན་ལག་དག་མ་ཆང་བས། །འཕྱོངས་སོགས་བྱིས་པ་སོ་འཕྱོངས་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འཕྱོངས་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཏུ་འཁོར་བར་སྐྱབ་བསྐྱེད་བསྟེན་
འཕྱོངས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་ནས་གསུངས་པ་བཞི་སྟེ།
ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་། བྱད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཁས་བླངས་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་སྐྱབ་
བས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ། སྐྱབས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་དན་དགོས་པས་དེ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆོས་དང་།
དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དངོས་དང་འཕྲོས་དོན་གཉིས། དང་
པོ་ལ་བཞི་ལས། སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
རྣམས་ཤེས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་སྦྱི་ཤར་ནས་ཡིད་ལ་དན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
དཔེ་ལ་བསྟོན་པ་ལས། བཙུང་མ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་འདས་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆན་གྱིས་སྐྱེས་པར་
གྱུར་པ། ཤིན་ཏུ་མངེས་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་མིག་གི་བདུད་ཅི་ནི། འབྲེལ་བའི་
ན་དབྱར་གྱི་དུས་ཆར་གྱིས་སའི་རྒྱལ་བར་སྤང་ལ་ལྷང་བ་ལེགས་པར་མཉན་དགུན་
ཀྱི་རྒྱལ་བྱེ་མ་ནི་མ་ལངས་པའི་སྤྱིན་མེད་འབྲེལ་བའི་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་
གཡའ་དག་པ་ལ། སྐར་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་ཀྱན་ནས་སྐྱེས་པ་འདྲ། འབྲེལ་བའི་སངས་པ་དང་།
ཡང་སྐབ་པ་འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཀུམ་ཀྱི་མདོག་འབྲེལ་བའི་
འབྲེལ་བའི་དུས་སྤྱིག་གི་ཆོས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་པས་འབྲེལ་བའི་ཤིན་ཏུ་མངེས་པོ་
ལྟ་བུར་གྱུར་པ་
ནི། འབྲེལ་བའི་ན་གསེར་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་མོ་ནི། འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་མཆན་གྱི་སྤྱིན་པའི་དམར་
སེར་གྱིས་དཀྱིས་པ་འདྲ། ཞེས་འབྲེལ་བའི་ཡང་མགོན་པོ་བཙུང་མ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་འདས་ཁྱེད་ཀྱི་
རྣ་ཆ་གདུབ་སུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་མ་བརྒྱན་གྱང་། འབྲེལ་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཤིན་ཏུ་མངེས་པའི་མདངས་འབྲེལ་བའི་བཟང་པོ་གང་ཡིན་འབྲེལ་བའི་དེ་ལྟ་བུ་ནི། ལྷ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་འབྲེལ་བའི་ཉ་གང་བའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་གྱུར་པ། འབྲེལ་བའི་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིན་
དང་བྲལ་འབྲེལ་ལའང་སྐྱེ་འབྲེལ་དེ་འབྲེལ་ཅམ་མ་མཆིས་སོ་འབྲེལ་བའི་སངས་དང་། ཡང་བཙུང་མ་
འབྲེལ་ལྟ་བུ་འདས་ཁྱེད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་སྤྱིན་སྤྱིན་དམར་པོའི་པར་དང་། པར་འབྲེལ་བའི་དམར་པོ་
ཉི་མས་ཁ་བྱེ་བ། གཉིས་ཀྱི་ཀྱུང་བས་མཐོང་ན་འབྲེལ་བའི་དེའི་ཆེ་པར་འབྲེལ་བའི་དངོས་དེ་

ནི། །གང་པོ་ཡིན་སྐྱམ་དུ་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་པོ་ལན་ཚུན་གང་ལ་
མ་རིག་པའི་དབྱང་ཐག་པོ་དང་འདྲ་བ་ལ་འདུག་ཅིང་པོ་གནས་པར་འགྱུར་པོ་ཅེས་
དང་། །ཡང་བཙམ་ལུན་འདས་ཚྲོད་པོ་ཁྱི་ཞལ་པོ་རས་གསེར་གྱི་མདོག་པོ་དང་
ལུན་པར། །ཆེམས་དཀར་བཞི་པོ་བརྩ་ཚང་བ་མངོས་པར་གྱུར་པ་ནི། །དཔེར་པོ་
ན་གསེར་གྱི་རི་པོ་བོའི་གསེབ་སྟེ་པོ་དགྱིལ་དུ་སྟོན་ཀ་ཡི། །ཁླ་ཟེར་དེ་པོ་མ་མེད་
པ་པོ་དཀར་བྱག་གི་ཁྱགས་པ་འདྲ་པོ་ཞིང་། །ཡང་ལྟ་དང་བཙས་པའི་འཛིག་རྟེན་
གིས་མཆོད་པོ་པར་འོས་པོ་པ་བཙམ་ལུན་འདས་ཚྲོད་ཀྱི་བྱག་གཡས་ཀྱི་པོ་མཐིལ་
ན་ནི། །འཁོར་ལོའི་མཆན་གྱིས་མངོས་པོ་པར་གྱུར་པ། །དེ་པོ་ནི་འཁོར་བའི་པོ་
སྒྲག་བསྐལ་གྱིས་སྒྲག་པའི་མི་ནམས་ལ། །མི་འཛིགས་གིང་ང་ཡིས་སྟོབ་པོ་ཞེས་བྱག་
གི་བདེབས་དབུགས་འབྱེན་པོ་པར་མཛད་པ་པོ་ལྟ་བུ་ལགས་ཞེས་པོ་དང་། །ཡང་
བཙམ་ལུན་འདས་བྱབ་པོ་པ་ཚྲོད་གཤེགས་པར་གྱུར་པའི་ཆེ། །ཞབས་གཉིས་ཀྱི་པོ་
མཐིལ་ན་དཔལ་གྱི་པར་འདྲ་པོ་པ་སྟེ་བྱ་གིས་ཀྱི་རི་མོས། །ས་གཞི་འདི་ནི་བྱིས་
པོ་པར་གྱུར་པའི། །པོ་དགེ་མཆན་གྱིས་མངོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་པར་ཅན་པོ་ཉེ་པར་འདི་
ཆལ་གྱིས་པོ་ས་འདི་དེ་ལྟར་མངོས་པོ་ཉེ་མངོས་པར་བྱེད་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དན་པར་བྱའོ། །

གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ནི་པོ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་བ་གང་གི་ལན་དུས་གཅིག་
ལ་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡོད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་དེ་བ་
མི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་རེ་རེ་ནས་དྲིས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལུན་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་བབྱང་ནས། གསུང་གཅིག་གིས་དེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་མཛད་ཅིང་། དེ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་
སེམས་པ་སྟེ། །པོ་གཅེར་བུ་བ་རྗེས་སུ་འཛིན་བྱིར་སྐྱེགས་ཀྱི་ཚུལ་བབྱང་བ་བདེན་
པ་སྐྱེ་བས་ཁྱས་པའི་དགོན་བཅེགས་ཀྱི་བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། །སྟོན་པོ་པའི་
གསུང་གི་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟར་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་པོ་སྟེད་

ཡོད་པ་ཀུན་གྱིས་ངེས་པའི་ཆོག ། ཉེ་ཆུ་འབྱེད་མང་པོ་དག་གིས་འབྱེད་རང་གི་
འདོད་པའི་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་དུས་གཅིག་འབྱེད་ཆེ་ཞུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
བཅོམ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
ཐུགས་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
ལ་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདེབས་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
བར་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
གདུལ་བྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
པར་སྐྱོགས་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
སོགས་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
ཕྱིར་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
བར་མཛད། ཅེས་གསུངས་སོ། ། འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
འཆམས་ལ་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་སྐྱོན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་། བརྒྱ་
ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས།
འདི་དག་ནི་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས།
ཉེས་པ་དུངས་ནས་དུངས་པ་ལ། ཉེས་པ་མཐའ་ལྡིང་དང་འདྲ་བ་ལགས། ཡང་དང་ཡང་
དུ་མི་ཤེས་པའི། རབ་རིབ་འདྲེན་པས་གདུགས་ཉེ་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
པོ་མཛོན་འདྲེན་པས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས།
དོན་ནི་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
པ་ལྷར་བྱུང་པ་ལ་ལོངས་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས།
དང་། ལེགས་པར་སྐྱར་བས་གོ་སྐྱོད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་འབྱེད་ཆུ་
དང་པོར་རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། རྒྱུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས།

རི་ཁྱེ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་ཞིང་ཁྱོད་མཁས་པར་བགྱིས་ན། །འདྲིང་ཆགས་དང་ཁྱོད་
ཞེ་སྒྲིང་གཉི་ཟུག་མངོན་ཁྱོད་ཀྱང་ས་བོན་ནམས་ཀྱང་སེལ། །བ་སྟེ་ཁྱོད་འབྱུང་མི་
སྲིད་པས་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཞིང་ཐོངས་པ་ནམས་ཀྱི་དབུགས་འབྱིན་ཞིང་། །བག་མེད་ཁྱོད་
པ་ནམས་ཀྱི་ཁྱོད་ཉེས་སྟོང་ལས་བསྒྲོག་པའི་སྒྱབས་ཀྱང་མངོན། །འཁོར་ཁྱོད་བའི་བདེ་
བ་ཅན་དག་འཁོར་ཁྱོད་ལ་ཡིད་སྟོང་ཁྱོད་བའི་ཆོས་སྟོན་ཁྱོད་པས། །ཁྱོད་ཁྱོད་
ཀྱི་གསུང་ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱན་ཀྱི་ཁྱོད་དང་མཆོམས་པར་འཇུག་ཁྱོད་ཀྱི། །མཁས་པ་དོན་ཁྱོད་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ཁྱོད་ཆོས་པའི་དགའ་བ་བསྒྱེད། །བར་མ་
ཁྱོད་ཅུང་ཟད་རྟོགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྟོ་ཡང་གོང་ཁྱོད་ནས་གོང་དུ་སྟེལ། །ཁྱོད་ཐ་མའི་མ་
ཁྱོད་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་རབ་རིབ་ནམ་འཛོམས་པས། །གསུང་འདི་སྟེ་བོ་ཁྱོད་
མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་ཀྱན་ལ་སྦྱོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔ་བར་བྱའོ། །

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས། མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བ་
དང་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལག་མཐིལ་དུ་སྒྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་པ་ཐོགས་
པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་པས་བྱུང་གི། དེ་
ལས་གཞན་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་ཤེས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཤེས་པ་རྒྱ་རྒྱུང་བས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་འོས་བསྐྱེད་བསྟོང་ལས། ཁྱོད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་
གིས་ཀྱང་། ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་བྱུང་ཅན། །ཞེས་བདེན་གཉིས་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཁྱོད་འབའ་ཞེག་གི་ཡེ་ཤེས་ཁྱོད་ཅིག་ཉིད་
ཀྱིས། །རི་ཁྱེ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཁྱོད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་སྟོན་སྟེང་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ལ་སྟོན་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལྟག་པ་ལགས་ཀྱི། །ཁྱོད་སྒྲིན་མཐོང་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་དུ། །འདིར་
སྟོང་སྟོང་གྲོས་ཐོགས་གཅིག་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་
ཀྱི་སྟོབ་ལམ་དུ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་གིས་རྟོགས་པ་ལས་
མེད་པས། བཙུག་ལྟན་འདས་ཁྱོད་ལས་གཞན་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྟོབ་ཁྱོད་དང་

ཡུལ་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྟག་པ་ལགས། ཁྱེད་དང་། འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་བུ་འདྲེལ་བའི་གསུང་པོ་ཀུན་འབྱུང་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི། རྣམ་འབྱེད་ཀུན་འབྱུང་གནས་འཁྱེད་མིང་ཡིན་ལ་
 དེ་ལ་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ལས་འདིར་སྤྱི་མ་སྟེ་དེ་རྣམས་
 ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ནམ་དོན་ཉགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ལག་མཐིལ་འབྱུང་རྒྱ་
 རུ་ར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུར། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་མངོན་འབྱུང་གིས་སྐྱེད་ཡུལ་འབྱུང་
 ཐུར། འབྱེད་པ་དང་ཆོས་རྣམས་གཡོ་བ་འབྱུང་དང་མི་གཡོ་བར་སྐྱེད་འབྱུང་
 བཅས། གཅིག་དང་སྟོ་ཆོགས་སོ་སོ་ལ། མཁའ་ལ་སྐྱེད་དག་རྒྱ་བ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་
 ཐུགས་དག་ཐོགས་མི་མངའ། ཁྱེད་གསུངས་པ་ལྟར་བྲན་པར་བཤེ། །

བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་དབང་
མེད་པར་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ། སྤུངས་པ་ཡང་སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་མེད་པར་
བཅིངས་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་གཟིགས་པ་ན་སྤྱད་ཆེ་ཆེན་པོ་རྒྱན་
ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་ཞི། བརྒྱུ་ལ་བཅུ་པ་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། བྱུང་མེད་
ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས། བྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་དག །དགྲོལ་སྦང་
ཡུན་རིང་སྤྱད་ཆེས་བསྐྱེད་སྤྱོད། །དང་པོར་བྱོད་ལ་སྤྱད་བཅིངས། །འོན་ཏེ་འཁྱུ་གང་
གིས་འགན་འཁུར་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱོད། །འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཁྱེན་
བཞིན་དུ་འཁོར་བར་རི་སྤྱོད་པའི་ཡུན་རིང་པོ་དེ་ལྟ་བུར། །བཀྲགས་འཁོར་
པར་མཛད་པའི་འཁྱུ་གཙོ་གཙོ་སྤྱད་ཆེ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱད་བཅིངས། །ཞེས་དང་།
བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིང་སྤྱིང་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་ཆེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་དང་
པོར་རྒྱུ་དུས་སུ་བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཏི་སྤྱད་འགྲོ་གི་སྤྱད་པ་
སྤྱད་ནག་གིས་འཁྱུ་ཉལ་དུ། །སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དགུ་སྐྱེ་འཁོར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། །འཁྱུ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་འཁོར་
བའི་བཅོན་རར་ཆུད་དེ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པར་སྤྱུར་པའི་སེམས་ཅན་

ནམས་གཟིགས་ན། །དེ་ཤིང་བཞེན་ནས་དང་སྤོང་དམ་པ་ཤིས་ངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཤི་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཤི་སྟེ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མནར་བར་གཟིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་གཞན་
མི་དགོས་ལ་རྒྱ་མཆན་དེས་ན་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མི་མནར་བའི་དྲུས་མེད་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་རྒྱན་འཆད་པའི་དྲུས་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་རྒྱས་པར་ཤི་འཆད་པ་ནི་འདྲོད་པས་ཟིལ་གྱི་ནོན་པའི་
ཡིད་ལྷན་དང་། །སྟེད་པ་ཆེ་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཡུལ་བརྟམ་དང་། །སྟེད་པའི་འདྲོད་ཆགས་
རྒྱ་མཆོར་ལྷང་བ་སྟེ་ཤི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཡོངས་སྟོང་པ་དེ་ནམས། །གཟིགས་ན་
རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཤི་ཞེས་དང་། །ཡང་རྒྱ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བྱ་བྱབ་
པའི་སྐྱབས་སུ་ནད་དང་མྱ་ངན་ནམ་པ་མང་དག་གིས། །ཤིན་ཏུ་གཅོས་པའི་སྐྱེ་དགུ་
ནོན་མོངས་ནམས། །གཟིགས་ན་སྟུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་བསལ་སྦྲད་དུ། །སྟོབས་བཅུ་
མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྟག་འབྱུང་སྟེ། །དེ་མི་
འབྱུང་བ་ནམ་ཡང་མི་དམི་འགྱུར། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསམ་པར་གནས་པ་སྟེ། །དེ་བས་
སངས་རྒྱས་དེ་ལ་སྟོན་མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔར་བྱའོ། །

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་
གིས་བྱབ་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་
འདོགས་པར་མཛད་པའོ། །ཤི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ན་འདི་དང་འདི་བྱའོ་
སྟམ་པའི་འབད་ཚོལ་གྱི་ཀུན་སྟོང་གི་རྟག་པ་ཉི་བར་ཞི་བའི་སྟོན་ནས་འདུག་པ་ནི་
ལྷན་གྱིས་བྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་འབད་ཚོལ་གྱི་རྟག་པ་ཡོད་ན་རེས་འཛོག་གཅིག་
འོང་བས་རྒྱན་ཆད་པ་མི་དྲུང་དེ་མེད་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ནམ་རྒྱར་འགྲོ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་བཀྱིར་རུང་ན་ཐུབ་
པས་གདུལ་བྱ་དེ་ཐུན་ཚོགས་དང་མ་སྦྲད་པ་དང་། རྒྱད་པ་ལས་མ་དངས་པ་མེད་
པས་བཀྱི་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས།

འབཅམ་ལྡན་འདས་འགྲོ་བའི་ཁྱེད་ཀྱིས་འགྲུལ་བྱ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་འུ་འགྲོ་བའི་
མེད་པ་གཞོན་པའི་དགོས་པ་འདྲུག་དེ་འུ་ལྟུང་ཡང་བཤད། དེ་འགྲུག་པ་ནས་འཁོར་
བའི་བདུ་ཆེད་ཀྱི་གཡོ་འགྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་དགོས་ལྟུང་དག་
འགྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགྲུག་པའི་རང་བཞིན་ནས་
འགྲུག་པ་ལྟུང་བསྐྱེད་པ་མི་བཟད་པའི་དུང་ལྡན་པར་ཡང་བཟོད། དེ་སྒོར་འགྲུག་
པའི་ཐབས་ཀྱི་འཛིན་པ་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་འགྲུག་པ་ཐོབ་ལྟུང་འགྲུག་བསྐྱེད། འགྲུག་
དེ་ལྟུང་བྱའི་སྒོར་དོར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་པ་ལྟུང་དགོངས་བཅམ་འགྲུག་པ་ལྟུང་ཐུགས་
རྒྱུ་འགྲུག་པ་ལྟུང་ཐོབ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བའི་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི། མེད་པ་ཅན་ནས་ལ་དོན་འགྲུག་
པའི་སྐབས་སུ་བཟུང་ན་དོན་བཟུང་འཆལ་བ་འགྲུག་པ་ལྟུང་། འོས་པ་གང་ཞིག་འགྲོ་
ཀྱིས་མ་མཛད་པ། གཞན་གོ་ཅི་ཞིག་མཆིས་ལགས་ཀྱི། མེད་པར་ཐུག་པའི་ཞེས་
དང་། བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལྟུང་ལས། འགྲོ་བའི་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ལས་འགྲོ་བ་དག་མ་དངས་
ཀྱུང་པ་དེ་གང་མཆིས། དེ་ལྟུང་བྱའི་སྒོར་དོར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་གང་དང་འཛིན་ཆེན་
མ་སྤྱད་པའི། ཐུན་ཆོག་པའི་ཡང་གང་ཞིག་མཆིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟུང་དུན་པར་
བྱའོ། འགྲུག་པའི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་དོན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ལ་སྒོ་སྒྲོ་ཆོག་པའི་ནས་དུང་སྒོ་མ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དུན་པའི་པན་ཡོན་ནི་དེ་དག་
ནི་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟུང་ཐོབ་ལྟུང་ཐོབ་པ་ལྟུང་། སྒོ་སྒྲོ་ཆོག་པའི་ནས་དུན་པར་བྱས་
ན་དང་པ་ཡང་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྒྲེ་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དུན་པར་བྱས་ན་ཐུགས་དག་ལ་
ཀྱུན་རིང་བར་འགྲུར་ཏེ། དགོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་དེ་དང་
འདྲོ། །

འགྲུག་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྒོ་མས་ན་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་བདེ་སྐྱེད་ཏེ་ཆུང་ནི། དེ་ལྟུང་བསྒོ་མས་པས་འཕྲིག་ཆུང་ན་གསུང་
རབ་དང་དགོངས་འགྲུལ་པའི་མེད་པའི་སྐབས་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒོ་ན་པས་སངས་འགྲུག་
རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་ཐུགས་དག་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་ཡོན་ཏན་མི་སྒོ་ན་པའི་གསུང་རབ་

མེད་གསུངས། དེ་དག་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་སྒྲོམ་དོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། དབྱད་སྒྲོམ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་འདོར་
བ་ནམས་ནི། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་སྒོ་དུ་མ་བཀག་
ནས་སྡོད་པ་ཡིན་པས། དལ་བའི་ཉེན་ལ་སྒྲིང་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལེན་པའི་གེགས་
ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ།

རྒྱུག་སྒྲུབ་པ་སྦྱབས་འགྲོ་ནམ་དག་རྒྱ་ཡིད་ཆེས་ལ་སྦྱོང་བ་རྟེན་མ་རྟེན་གྱི་
བྱད་པར་ལ་གཉིས་ལས། ཡིད་ཆེས་རྟེན་པ་ནི། འདི་ནམས་དུས་རྒྱན་པའི་ཉམས་ལེན་
དུ་བྱས་ན་སྒོ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དང་པོར་སྒོ་སྦྱོང་དཀའ་ལེ་བ་ཡང་། ཕྱིས་
དེ་ལ་ངང་གིས་འདུག་པ་དང་། རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་བདག་
གིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་སྟེ་མ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེ་བ་དང་། ཉིན་མཆན་ཀྱང་ཏུ་སངས་
རྒྱས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་སྟག་བསྐལ་ཅི་བྱུང་ཡང་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་བྱན་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེད་
ལ་རྒྱུ་ལས་བསྒོའི་ཁོང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། རྒྱུ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་བོས་ནས་དེ་གང་
ཞེ་ན་རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱུ་སྦྱིར་མི་རྒྱུ་གང་དྲག་གིས་དོན་རྒྱུ་གང་ཡང་རུང་བ་
ལ་རྒྱུ་ལན་མ་ང་དུ་རྟོག་ཅིང་རྒྱུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་། རི་ལྟར་གོམས་རྒྱུ་པ་
དེ་ལ་རྒྱུ་ལན་རྒྱུ་མང་དུ་ག་ནས་རྒྱུ་པའམ་སེམས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱུ་
དོན། རྟེན་བཞིན་དུ་ནི་རྒྱུ་དོན་དེ་ལ་རྒྱུ་ཆེར་མ་དམིགས་ཀྱང་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
སེམས་གཞིལ་རྒྱུ་པར་འགྱུར། རྒྱུ་བ་གཅིག་འོང་ཞེས་སྦྱི་བྱུང་བསྦྱབས་ནས། དཔེ་
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྦྱབས་ཀྱི་དོན་རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་སྦྱ་བྱད་དང་། རྒྱུ་དེའི་ཡེ་ཤེས་དཔག་
ཏུ་མེད་རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པར་སྦྱབ་དབང་བྱན་རྒྱུ་ཅིང་། རྟེན་ཡང་
དུས་རྟག་པར་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱན་དུ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པར་ཡང་རྒྱུ་ཡང་བསྒོམས་རྒྱུ་
པར་བྱས་ན། རྒྱུ་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་རྒྱུ་ཆེར་མ་བསྒྲིམས་ཀྱང་ངམ་ངམ་བྱུགས་ཀྱིས་
སེམས་གཞིལ་རྒྱུ་ཞིང་རབ་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར། རབ་རྒྱུ་ཞིག་འོང་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་

འཆག་འདུག་འགྲེང་ཞིང་གནས་པའི་སྒྲོད་པོ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ། །སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་སྒྲོ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་པ་པོ་དང་། །འཇིག་རྟེན་པོ་ན་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བའི་པོ་པར་བདག་འཇུག་བར། །འདོད་པས་པོ་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས། །པོ་པ་སྒྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དེར་ཡང་འཇུག་ཞེས་དང་། །པོ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་རབ་དང་བ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དག་གི་བསྐྱེད་པ་བརྟུན། །དེ་ལྟར་དེས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་བསྐྱོམས་པས། །ཉིན་མཚན་ཏུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་མཐོང་། །ནམ་ཞིག་དེ་ནི་ན་ཞིང་མི་བདེ་ནས། །ཤི་ལ་ཐུག་པའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཆོར་བྱང་ན། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་བླ་པ་མི་ཉམས་ཏེ། །སྐྱེག་བསྐྱེད་ཆོར་བས་འཕྲོགས་པར་ཡོང་མི་འཇུག། །པོ་ཅེས་དང་དགོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལ་ལས། །གང་དག་སངས་རྒྱས་རྗེས་བླ་ཡིད་བྱེད་པ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བསམ་ཡས་མཐོང་། །ཞེས་པོ་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་པོ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བསྐྱོམ་པ་དང་སྐྱེག་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་དད་པ་བསྐྱོམས་ན་ཏུས་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་འཇུག་ཏེ། །རང་རེས་སངས་རྒྱས་མ་མཐོང་བ་ནི་དེ་ལ་དད་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱད་མ་དག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཀྱི་རྒྱད་དག་ན་སངས་རྒྱས་གར་ཡང་མཐོང་སྟེ། །དཔེར་ན་བེད་ཀྱི་ས་གཞིར་ལྟ་དབང་གི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་མི་འཆར་ཡང་ས་གཞི་དེ་དྲི་མ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེག་མ་སྐྱེག་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། །དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོས་བྱམས་མགོན་དང་སྐྱེན་རས་གཟིགས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས། །པོ་རྟ་བའི་ཞལ་ནས། །ཡང་ཡང་བསམ་ན་ཡིད་རྗེ་ཆེས་དང་རྒྱད་རྗེ་དག་ཏུ་སོང་ནས་བྱིན་རྒྱལས་འབྱུང་། །དེ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་པས་སྐྱེད་ཐག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོབ་ཅམ་ན་ཅི་བྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། །པོ་གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་མ་རྟེན་པ་ནི་འོ་སྐྱེལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པ་ལ་མོ་མ་རྟོགས་ཅམ་ཏུ་ཡང་མི་ཅི་གསུང་། །དེ་

ཡང་མོ་མ་མཁན་ནི་ཤོས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་ད་ལོ་ཁྱོད་ལ་རྒྱབ་ཆགས་མེད། ང་རང་
ཤེས་ཟེར་ན། བདེ་འཕོལ་གྱིས་འགྲོ། དེ་ན་རེ། ད་ལོ་ཆགས་ཡོད་དོ་འདི་ཚུག་གིས་
འདི་མ་བྱེད་ཟེར་ན་འབད་ནས་བསྐྱབ། མ་གྲུབ་ན་འདི་སྐད་ཟེར་བ་ངས་མ་གྲུབ་སྟམ་
ནས་སློ་མི་བདེ་བ་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་སྤང་ངོ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་
དང་འདི་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་བཅས་པ་ལ་སློ་འགེལ་ལམ། མ་གྲུབ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་འོང་
ངམ། ཆོས་ནས་དང་དེ་སྐད་བཤད་དེ། ད་ལྟ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་དེ་ཚུག་མི་གཏུབ། འདི་
ཚུག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རས་སུ་ལིང་གིས་བོར་ནས་རང་
ཤེས་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཁྱུག་གིས་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུང་སྟེ། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་
ཆོག་ཅམ་ལ་འབྲུལ་བ་མིན་པ། ཡིད་ནང་དུ་ལོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་མད་
ཁྱིམ་པ་སྟེ་བདེན་པར་སྤང་ངོ། །ཡིད་ཆེས་ཁྱིམ་པ་ཤེས་འདྲོངས་པ་ལ་ནན་ཏན་
དུ་གདམས་པ་ནི། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སྟོང་ཐག་
པ་ནས་ངས་ཤེས་ཅི་འདྲོངས་ལ་འབད། དེ་བྱུང་ན། དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དང་
ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་ངས་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་རེ་འོང་བས་སྐྱབས་འགྲོ་
གནད་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་མེད་ན་ནི་ལམ་གཞན་ལྟ་ཞོག །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིད་འབྲུལ་བ་
ཡང་འོང་ས་མེད་དོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཁྱེད་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆོས་
དང་དགེ་འདུན་ཡང་སྐྱབས་སུ་འོས་པར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པ་ཅན་འདི་ནི། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འགོག་པ་དང་ལ་མ་
གྱི་བདེན་པ་སྟོན་སྤངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་དུ་བྱས་
པ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་སྟམ་དུ་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་
ལས། གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་
དག་ནི་ཁྱེད་གཞན་ལས་སྟེས་པ་མ་ཡིན་ཆོས་ཁོ་ན་ལས་སྟེས་པ། ཆོས་ཀྱི་ཀྱང་གང་

གིས་སྐྱབ་པ་དེས་འཛོལ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། བོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱལ་
པ། ཚུལ་བོ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོས་བོ་ཁྱིས་བདག་པོའི་ཁྱེན་བོ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ། བོ་
ཏིང་པོ་འཛིན་ཀྱི་ཆོས་ལས་བྱུང་པ། བོ་དང་པོར་ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན། བབར་བྱ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྟོན་པ། བ་མར་བོ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་སྟེ། བོ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེ་འདུན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ། གཙུག་པོ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པོ་དེ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། དགེ་འདུན་ནི་བོ་དག་གིས་ལུང་གི་ཆོས་སྤྱོད་པ། བོ་ལུས་
ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་པ། ཡིད་བོ་ཁྱིས་ཆོས་ཀྱི་བོ་དོན་སེམས་པ། དེས་བོ་ན་སྒོ་གསུམ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་། བོ་ལུང་དང་སྐྱབ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། ཆོས་ལ་བྱས་བོ་རྟོག་ཏུ་
རྟོན་པ། ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ཆོས་སྤྱོད་བོ་བཅུའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་
ལུལ་པ། ཟང་ཟིང་བོ་སྤྱངས་ནས་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ཆོས་སྤྱོད་པ། བུན་སུམ་ཆོགས་པ།
བོ་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་པ། རྟོན་བོ་མོངས་སྤངས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ། ཐེག་ཆེན་བོ་པ་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསུལ་ལས་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིང་ཇེ་བོ་ཆེ་
བའི་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་བོ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པ་སྤྱིང་ཇེ་ཆེ་བས་སེམས་ཅན་སྐྱག་བསུལ་དང་
བུལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིང་ཇེ་དང་ལུན་པ། རྟོག་ཏུ་འཛིན་བོ་རྟོན་ཆོས་བརྒྱད་དང་འདུ་
འཛི་སྤངས་པའི་དབེན་པའི་སྤྱོད་ལུལ་པ། རྟོག་ཏུ་ཐོས་བོ་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཆོས་བོ་ཉིད་ལ་གཞིལ་པ། རྟོག་ཏུ་བོ་སྤྱིག་སྤོང་དགེ་བ་སྐྱབ་པའི་དཀར་པོའི་བོ་ཆོས་སྤྱོད་
པའོ་སྐྱམ་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་བོ་ལྟ་བུའི་རང་ཚུལ་དང་
ལུན་པ་ནམས་དགེ་འདུན་ཡིན་ཀྱི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་བྱིམ་པ་མགོ་རེག་ཡིན། འདི་ལྟར་བྱས་
ན་རང་ཅག་ནམས་དགེ་འདུན་ཀྱི་ནང་བྱ་མ་ཚུད་པར་གདལ། ཡིན་མིན་ཁྱེད་གྱི་བྱ་བ་འཆལ་
ཞེས་ལུགས་འདིའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་དག་གིས་གསུངས་སོ། །

བྱད་པར་ཤེས་པས་སྐབས་སུ་སོང་བ་ནི། བསྐྱེད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་བྱད་པར་ཤེས་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །འདི་ལ་དྲག་ལས། མཆན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་བྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི། དེའི་འབྲས་བུ་**སངས་རྒྱལ་ནས་ཆོས་**
ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོར་བ་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི། གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །འཕྱིན་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་
༼བོ༽སངས་རྒྱལ་ནི་ལུང་ལེགས་པར་འབོགས་པ་དང་། **ཆོས་༼བོ༽ནི་**ཉོན་ཐོངས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། **དགེ་༼བོ༽འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་ཆོས་ཉམས་སུ་སྤངས་**
པས་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྫོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅིང་དེ་གང་ཟག་གཞན་
གིས་ཀྱང་མཐོང་ནས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་སྤྲུལ་དུ་མངོན་པར་སྒྲོ་བར་༼བོ༽གྱུར་ནས་རྫོགས་སུ་
འདུག་པར་བྱེད་པའི་འཕྱིན་ལས་ཅན་ནོ། །ཐོས་པའི་བྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་༼བོ༽སངས་
རྒྱལ་ནི་བསྐྱེད་བཀྱར་ལ་གྲས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་། **༼བོ༽ཆོས་ནི་**མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གྲས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་། **དགེ་༼བོ༽འདུན་ནི་**ཆོས་མཐུན་པའི་དངོས་པོས་ལྟན་ཅིག་གིས་འགྲོགས་པ་ལ་གྲས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བའོ། །སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་
༼བོ༽སངས་རྒྱལ་ནི་མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྱོ་དང་། **༼བོ༽ཆོས་ནི་**ནལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། **དགེ་༼བོ༽འདུན་ནི་**ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྦྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །རྫོགས་སུ་དྲན་པའི་བྱད་པར་ནི། འདི་ལྟར་
༼བོ༽སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པོའི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་དྲན་པའོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་བྱད་པར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་མཆོག་འཕེལ་བ་སྟེ།
སངས་རྒྱལ་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་དང་པོའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་ **༼བོ༽ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་སངས་རྒྱལ་**དང་མང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་**དགེ་༼བོ༽འདུན་**སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་ངེས་པར་བཞི་ཡོད་པར་**འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་**བྱིར་རོ། །ཁས་ལེན་པས་སྐབས་སུ་སོང་བ་ནི།

[illegible]

རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །འབྲེལ་བའི་བས་འབྲས་བྱ་བའི་བ་
འཕོ་བ་བྱེད་པ། །འབྲེལ་བའི་མཆན་དེ་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་སྒྲ་བའི་མེད་གེ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་བཙུག་ཁྱོད་
ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་ལ་ནི་འགྲོ་འབྲེལ་འདི་འབྲེལ་དག་དང་། །ཞེས་དང་། །བསྟན་པ་འཕྲུགས་འཕྲུགས་
བསྟོན་ལས་ཀྱང་། །སངས་འབྲེལ་རྒྱལ་བཙུག་གི་བཀའ་ནི་འདུག་འབྲེལ་དང་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ནི་
ལྟོག་པར་འབྲེལ་བྱ་བ་ཡིན་པ་གང་ལགས་དང་། །འབྲེལ་གཞན་ཡང་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ནི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་འབྲེལ་བའི་བྱོགས་དང་སངས་རྒྱལ་བཙུག་གི་གསུང་ནི་རྣམ་བུ་གེ་འབྲེལ་བྱོགས་ཡིན་
པ་གང་ཡིན་འབྲེལ། །དེ་ཉིད་དཔའ་བོ་སངས་འབྲེལ་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཁྱོད་འབྲེལ་བཙུག་གི་བཀའ་
དང་། །གཞན་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཀྱན་གྱི་ཆོག་གི་བྱང་པར་ལགས། །ཡང་བཙུག་འབྲེལ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་འདི་ནི་དོན་འབྲེལ་ཅི་ལྟར་གནས་པ་གཅིག་ཕུ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་འབྲེལ་དང་།
བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་དེ་ནི་དོན་འབྲེལ་མི་གནས་པའི་བསྐྱེད་ཆོས་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་འབྲེལ་བར་ངས་
ན། །བཙུག་འབྲེལ་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དང་གཞན་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཀྱན་གྱི་ཆོག་གཉིས་
འབྲེལ། །དེ་ལས་བྱང་ཞུགས་འབྲེལ་བའི་གཞན་ཅི་འབྲེལ་ཞིག་འཆལ་ཏེ་མི་དགོས་ཞེས་དང་། །ཡང་
སངས་རྒྱལ་བཙུག་གི་བཀའ་འདི་ནི་འབྲེལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགེ་ལ་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་དེ། །འབྲེལ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བར་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་འབྲེལ་བའི་ལགས་ན། །བཙུག་འབྲེལ་ལྷན་འདས་
ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དང་གཞན་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཀྱན་གྱི་ཆོག་ །དེ་ལས་མི་འདྲ་འབྲེལ་ཆབ་ཆེ་བ་ཅི་
ཞིག་མཆིས་འབྲེལ་ཏེ་མེད་དོ། །ཡང་བྱི་རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཆོག་དེ་ཡིས་འཁོར་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཀྱིས་བསྐྱེད་
ཤིང་ཉེ་འབྲེལ་བར་བསྐྱེད་པར་འབྲེལ་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱལ་བཙུག་གི་གསུང་འདི་ཡིས་ནི་འབྲེལ་སྐར་
འཁོར་བའི་སྟོན་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དག་པར་བྱེད་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ། །དེ་
ཉིད་འབྲེལ་ནི་མགོན་པོ་འབྲེལ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཁྱོད་འབྲེལ་བཙུག་གི་བཀའ་དང་། །གཞན་བྱི་
རྩལ་འབྲེལ་བའི་ཀྱན་གྱི་ཆོག་གི་བྱང་པར་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེས་དགེ་འདུན་གྱི་བྱང་
པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། །བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་བ་
དང་། །མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཆན་གཉིས་ལས། །བཞི་ཆན་དང་པོའི་

རྒྱལ་ཁྲིམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟེན་ནི། རྒྱལ་བཤད་པ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་བརྟེན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་པ་སྟེ་སྟོང་བས་ནི་
 ལམ་སྟོན་པ་ལ་རྒྱལ་པ་སྟེ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་
 ལམ་སྟོན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་
 བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྟེན་ནི། དམ་པ་སངས་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཤད་
 པའི་ཆོས་མདོའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཅི་འོས་སུ་ཉན་ཅིང་། གང་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཉན་མོངས་པ་
 བསྐྱོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་རྒྱལ་པ་སྟེ་སྟོང་བས་ནི་ལྷུང་དང་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་ལ་མདོན་དུ་བྱ་བར་འཛིན་པར་ཉིད་ལ། དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་**ཆོས་ཉན་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་**ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཀྱི་རྩེས་སུ་
 མཐུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཆོས་ལྟ་རན་ལས་འདས་པའི་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པ་
 སྟེ། **ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའོ།** དགེ་འདུན་
 ལ་རྒྱལ་པ་སྟེ་སྟོང་བས་ནི། ལྷུང་འདས་སུ་བཟོད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྟོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་
 མཐུན་པར་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་ཆན་གཉིས་པའི་དབང་པོ་མི་མྱོད་པར་བྱ་བ་
 བ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་བག་ཡངས་སུ་སྟོང་བའི་རྩེས་སུ་ཡིད་འབྱངས་ནས། ཡུལ་རྣམས་
 ལ་མྱོད་པ་ལ་སྟོན་དུ་བཞུགས་ནས་ཡིད་ཕྱིར་བྱོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡང་
 དག་པ་ལྟེན་གྱིས་བྱང་བར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཅི་རུས་སུ་
 ཡོན་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྩེ་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྟོང་རྩེས་ཁྱད་པར་
 དུ་བྱས་པས། དེ་ལ་རྒྱལ་པ་སྟེ་སྟོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་བཅེ་བར་བྱས་ཏེ་འཆོ་བ་
 སྟོང་བའོ། །**འགྲུལ་པོ་འདི་དགོན་མཆོག་ལ་རྒྱལ་པ་སྟེ་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་བྱར་འོང་བའི་རྒྱ་**
མཆན་ནི། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དགོན་མཆོག་ལྟ་བུ་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་ནི་དེའི་སྟོང་རྒྱལ་
 ལམ་ཡོན་ཏན་འགོ་བ་གཅིག་འོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མ་བསྐྱབ་ན་སྟོང་
 རྒྱལ་བཟང་པོ་དེ་མི་འོང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་པའི་

དགོས་པ་ནི། དེའི་སྒྲིབ་ཚུལ་བཟང་པོ་དེ་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་ན་དེའི་
ཞབས་ཏྲིག་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་མེད་ན་བཞེས་གཉིན་གྱི་ཞབས་འདེན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་
ནོ། །དུས་དུས་སུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བཙུན་པ་ལྟེན་བྱ་བ་ནི། ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་
དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །

མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལ་དངོས་པོ་དང་མ་དག་པ་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ལ་གཉིས། སོ་སོ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་བསྐབ་བྱ་
དང་། སྐབ་པའི་བསྐབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་
སྐབས་འགྲོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྟ་ནི་གཞན་དག་ལ། སྐབས་
སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐབས་འགྲོ་བ། ག །འཁོར་ལོ་མཆོག་དུ་ཞི་བའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་འཆོ་བ་ནི་ཞི་བ་མིན་པ་སྟེ། མི་འཆོ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས། སྐབ་
མཐའ་དག་ནི་ཀུན་ལས་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། ཀ །འཆོ་ཞིང་གསོད་པའི་སེམས་དང་
བུལ། ཁ །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐབས་འགྲོ་བ། །མུ་སྟེགས་ཅན་དང་འགྲོགས་པ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་གཞན་ལ་སྐབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆོ་སྤོང་
བ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་
ལྟ་བུ་པོ་དང་བྱབ་འདུག་སོགས་ལའང་ཕྱགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་འཇིན་ན། ཡི་དྲགས་སུ་
གྱུར་པའི་གཞི་བདག་དང་སྤྱི་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཡང་སྐབས་གསུམ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་
དེ་དག་ལ་སྟོ་འགེལ་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་འཕྲལ་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་
ཞིག་གི་གྲོགས་འཆོལ་བ་ཅམ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྦྱིན་བདག་ལ་འཆོ་བའི་
གྲོགས་འཆོལ་བ་དང་། སྐན་པ་ལ་ནད་གསོ་བའི་རེ་བསྟོས་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་འཆིང་བ་དང་གོ་རར་གཞུག་པ་དང་སྒྲ་
འབྲུགས་དང་མི་ཐེག་བཞིན་དུ་འགེལ་བ་ལ་སོགས་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་ལ་
གཞོད་པ་དང་འཆོ་བ་སྤོང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་ཡིད་མི་
ཆེས་ཤིང་། སྐར་པར་བྱེད་པ་ནམས་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །

བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཚེས་དགེ་འདུན་གྱི་ཉིན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
དང་། སྐུ་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཚེས་དགེ་འདུན་གྱི་ཉིན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་
གསུམ་འོ་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་སུ་དང་། མ་གུས་པའི་ནམ་མཁུ་སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ་དང་།
གུས་པར་བསྐྱབ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་རི་མོར་བྱིས་པ་ལེགས་
ཉེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་། དཔུས་མི་གདགས་ཤིང་འོ་བརྒྱལ་སར་མི་བཞག་པ་དང་། གཏའ་
མར་འཛིག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་གུས་པ་དང་། བརྟམ་ཐབས་སྤངས་ནས་སྟོན་པ་ལྟར་བཀྱར་
བའི་ཞིང་ཏུ་བཟུང་སྟེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། རི་ལྟར་བདེ་བཤེགས་སྐྱེ་གཟུགས་ཤིང་ལས་
ཀྱང་། །བཅིས་པ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་མཁས་པས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་འོ་ལ་མ་
གུས་པའི་དཔེ་སྟོན་བྱུང་ནི། ལུང་ནམ་འབྱེད་ལས། ཤེད་བྱ་སེར་སྐྱས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་
པའི་དགེ་འདུན་ནམས་ལ། སྤང་བོའི་མགོ་ཅན་ཁྱོད་གྱིས་ཚོས་སམ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཤེས།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དན་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱས་པས་མགོ་བརྟན་མི་འདྲ་བ་བཅོ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཚུ་སྟོན་ཉའི་རིགས་སུ་སྟེས་ཏེ། སྟོན་པ་འོད་སྤངས་ཀྱི་ཏུས་ནས་ཤུག་ཏུ་
རྒྱལ་བོའི་བར་ཏུ་ཏུད་འགྱོར་བསྐྱད་པར་གསུངས་པ་དང་། འོ་སྐབས་འདིར་གཏམ་རྒྱུད་
འདི་དངས་པ་ནི་སྐྱེ་གཟུགས་ཁྱོན་ལེགས་ཉེས་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་འདི་ནི་འདི་འདྲའོ་
ཞེས་དཔུས་གདགས་མི་རུང་བའི་དོན་ནོ། །ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་སྟོན་པ་འཁོར་བ་འཛིག་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་བོ་མཛེས་ལྡན་གྱིས་མཆོད་ཉིན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་ཏུ་
བཅུག་པ་ན། སྤྱི་མི་ཞིག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོད་ཉིན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཏུ་གཞུག་པར་བཅུམས་
པ། བཅུ་ཅམ་ཟིན་པར་འགྱུར་མཤེས་སོ། །ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་འབྱས་པ་ལ། བྱིས་ལེགས་
པར་ཟིན་པ་ན་འགྱོད་ནས་སྤྲ་རྒྱུ་གིས་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུ་བྱེད་ཏུ་བཅུག་ནས་མཆོད་
ཉིན་ལ་བཏགས་པས་མདོག་དན་ཞིང་ལུས་རྒྱུང་ལ་སྐྱད་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་བཟང་ལྡན་ཏུ་
སྟེས་པར་གསུངས་པས་འོ་གསུམ་པ་གུས་པར་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་འདི་ནི་
འདི་འདྲའོ། །ཞེས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱེ་གཟུགས་སོགས་རྒྱ་བཟང་པོ་ལས་བསྐྱབ་
པའམ། ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབྱ་བ་དང་། དེ་ལས་ཞོག་པའི་ཁ་གཏོགས་སོགས་བྱར་མི་རུང་།

ངོ་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་རྩོམ་པ་ལ་འདམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་ཞིག་གཟིགས་སུ་བྱལ་ནས།
འདི་ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ། ལེགས་ན། རྩོམ་པ་མགར་དགེ་བས་བྱིན་པའི་གསེར་ཞོ་བཞི་བྱིན་
ནས་ལེན་པ་ལགས་ཞུས་པས། རྩོམ་པའི་ཞལ་ནས་རྩོམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་མི་
ལེགས་པ་མེད། ལྟ་བུ་ཞི་འབྱོར་གསུང་ནས་སྒྲི་བོར་བཞག། །བཟོ་བྱིན་པ་ཀྱན་ལའང་དེ་
ལྟར་མཛད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འདི་ལ་དཔགས་ན་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མར་སྒྲར་གཏོང་
བ་སོགས་མི་རུང་ཡང་རི་མི་རི་སོགས་ཀྱི་གཤགས་མ་བརྟུབ་པར་རྩོར་སྒྲ་སྒྲས་པ་ཅམ་རུང་
བ་འདྲ་སྟེ་དེ་མི་རུང་ན་རྩོམ་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་མགར་དགེ་བས་བྱིན་པའི་
གསེར་བྱིན་ནས་འདམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་འདྲ་ལེན་མི་རུང་གསུང་ཐང་བ་ལ་དེ་མ་གསུངས་
པར་ལྟ་བུ་མཁས་མི་མཁས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ནི་
ཆོས་ཆོག་བཞི་པ་ཞིག་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་གྲས་པ་སྤང་ཞིང་། སྤེགས་བམ་གཏར་འདུག་
པ་དང་ཐོང་དུ་བྱེད་པ་དང་ས་སྟེ་བོ་དང་འོ་བརྒྱལ་སར་འདྲིག་པ་དང་། ལྟམ་དང་སྤྲགས་
ཏེ་འཁྱར་བ་དང་འགོམ་ལུག་སོགས་མ་གྲས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་
ལྟར་གྲས་པར་བྱེད་པའོ། །དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྒྲུབ་པ་གསུང་རབ་གདན་དྲངས་པ་མཐོང་བ་ན།
ཐལ་མོ་སྒྲར་ནས་ལྡང་། བྱིས་ལྡང་བར་མ་བྱས་པ་ན་ཐལ་མོ་སྒྲོར་སྐད། རྩོམ་པ་མངའ་རིས་སུ་
བྱིན་པ་ན། སྤྲགས་པ་ཞིག་ཁོང་ལ་ཆོས་མི་ཉན་པ་ལ། དིག་མཁན་ཞིག་སོ་དྲེག་གིས་ཆོས་
ལ་བསྐྱུས་པ་གཟིགས་ནས། རྩོམ་པ་མ་བཟོད་ནས། ཨ་ཅ་མ་མི་རུང་མི་རུང་གསུངས་པས།
སྤྲགས་པ་དེ་དད་ནས་ཆོས་ཉན་སྐད། ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རང་ཅག་ཆོས་ལ་རྟེན་
མོ་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་འདུག་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་གྲས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱ་
ཡིན། རྩོངས་པ་ད་ལྟའི་འདི་གས་ཆོག་གི་རྩོངས་པའི་རྒྱ་མ་གསོག་འདི་ལས་རྩོངས་ན་ཅི་
བརྟུབ་གསུང་ངོ་། །ལོག་བཤད་ཀྱི་ཆོས་སྤངས་ཐ་དད་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་མ་
གྲས་བྱུག་ཏུ་འདོད། །དེ་བྱུག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། ཞེས་འབྱུང་། ཀྱི་གསུམ་
པ་དགེ་འདུན་གྱིས་ནི་དགེ་འདུན་ནམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་ཅམ་འདྲིན་པ་
དང་། དེ་དག་གི་རྟགས་ཅམ་ལ་ཡང་མི་གཤེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་དང་། བྱེད་དང་ངེད་ཀྱི་ཆོ་

ཞེས་རིས་སུ་བཅད་ནས་དགར་བལྟ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་བར་དགེ་འདུན་དགོན་
མཆོག་ལྟར་གྲུག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བ་ལས། **གོང་པོ་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་**
པོ་པར་འདོད་པའི་པོ་དགེ་སྟོང་ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས། །བྱ་པོར་ལ་བཞག་པ་ལྟར་
པ་རོལ་དག་གི་སྟོན་ལ་བརྟག་པོ་པར་མི་བྱ་སྟེ། །བྱས་ན་གཞན་གྱི་སྟོན་མཐོང་ཞིང་
རང་ཉིད་ལྷག་པར་བབྱང་ནས་བདག་ནི་བྱད་པར་འཕགས་ཤིང་བདག་མཆོག་ཅེས། །པོ་
རྒྱགས་པ་དང་རྟེགས་པ་སྟེ་བར་འཁྱར་བའི་བྱིར་དེ་སྟམ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མི་བྱའོ། །སྟེ་
པོ་བྱ་མི་རིགས་ལ། །རྒྱགས་པོ་པའམ་རྟེགས་པ་འདི་བག་མེད་ཀྱན་གྱི་ཙ་བ་སྟེ་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དགེ་སྟོང་མཆོག་གིས་ཀྱང་དགེ་སྟོང་ཡོན་པོ་ཏན་དམན་པོ་པ་
གཞན་ལ་བརྟན་པར་ཡོང་མི་བྱ་སྟེ། །བྱས་ན་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གིས་པོ་སམ་ཐང་ཅིག་
ལ་དགེ་སྟོང་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་འཐོབ་པོ་པར་མི་འཁྱར་པོ་པའི་བྱིར། །འོ་ན་དགེ་
སྟོང་དམན་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་མི་འཁྱར་རམ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྟོང་དམན་
པས་ཀྱང་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་པས་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་པ་འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་
རིམ་སྟེ་པོ་བབ་རྒྱལ་ཡིན་པོ་པའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་
མེད་པའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སྟོན་མཆོག་མཐར་བྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ ཡོན་ཏན་མཐའ་
ཡས་པ། །དེ་ལ་ བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ དེ་དག་རེ་ཞིག་རེག་སྟམ་སེམས། །ཀྱང་གཏན་རེག་
པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱིས་བྱར་འོས་པའི་ རིགས་པའི་རིམ་ པ་ དང་ དེ་ལ་འདུག་པའི་ བྱ་བའི་
རིམ་གྱིས་ནི། །འད་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལས་ རྒྱལ་བར་འཁྱར་གྱིས་ དང་པོ་ནས་ ཐང་ཅིག་
གིས་ སམ་རྒྱུད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བར་ མི་འཁྱར། །བའི་བྱིར། །འོ་ན་ཅི་ཙམ་
ན་འཁྱར་སྟམ་ན་ བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་ཞིག་ན། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ དེ་ནི་
གཉེན་པོའི་ གོ་ཆ་ བརྟན་པོ་ འདུག་ པར་ འཁྱར་ པ་ཡིན་གྱི་ གཞན་དུ་ བསྐྱལ་བ་གཅིག་
ཙམ་དང་རྒྱུད་ཅིག་ཐང་ཅིག་སོགས་ལ་གཉེན་པོ་རྟོགས་པ་ མིན། །བའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །སྟོན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལྷན་པ་སེར་པོ་རེ་འགོམ་པའི་སར་ཡོད་པ་ཡང་
མི་འགོམ་པར་སྐྱགས་ནས་ས་གཙང་སར་སྟེལ་པའི་བྱག་ལེན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། །གཉིས་པོ་པ།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གྲས་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ནི། རང་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ལ་ཅི་ཅམ་གྲས་པ་
དེ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱང་རང་ལ་ཆེས་ཆེར་གྲས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཉིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། ^{༡༥༽}གང་གི་འཁྲལ་བ་ཅི་མཐོང་ཡང་། །དེ་དག་གི་ནི་ཉེས་མི་བཟོད། །ཅི་འདྲ་
བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་^{༡༦༽}པ། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དྲག་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་
པར་དང་། ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སྐར་བཤད་
པ་ལྟར་བྱི་བ་དང་ནང་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་གསུམ་ནང་སྐྱོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་དེ་
དག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ། །བཀའ་ངེན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དྲག་
ཏུ་མཆོད་པ་ལ་^{༡༧༽}རྒྱན་པའི་མཆོད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་མཆོད་པ་དང་། བསམ་པའི་ཁྱད་
པར་སོགས་བརྒྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟག་ཏུ་མཆོད་པར་བརྩོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
བའི་སྲུང་ཀྱང་དབྱལ་བ་ནི། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ^{༡༨༽}བྱིས་པ་དག་ནི་ཟས་ལ་ཆགས་
གྱུར་ནས། །ཟས་ལ་ཆོད་རིག་པར་ནི་མི་བྱེད་དེ། །སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཟས་
རྟེན་ཀྱང་། །དེ་ལ་བྱིས་པ་བྱས་པ་གཞོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁ་ཟས་རྟེན་པས་
མཆོན་ནས་རང་ལ་བདེ་ལེགས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་གི་དྲིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱས་ལ། བྱས་པ་གཞོ་བའི་བསམ་པས་མཆོད་པར་བྱའོ།

^{༡༩༽}གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པ་དེ་ལ་ཡང་མཆོད་པ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པའི་
བསམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱ་ལས། སྐྱེ་ལ་མཆོད་པ་^{༢༠༽}ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ལ་མཆོད་པའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་^{༢༡༽}ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིར་དུ་སྐྱེ་^{༢༢༽}
སངས་རྒྱས་མཆོད་པའམ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའམ་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་
འདོད་པའམ་དེ་ལ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་མཆོད་པའོ། །མངོན་སུམ་དུ་
མཆོད་པ་^{༢༣༽}ནི། དེ་གཉིས་རང་གི་དབང་པོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་པའོ། །མངོན་
སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་^{༢༤༽}ནི། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་

སངས་རྒྱལ་དང་མཚོད་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མཚོད་པ་ལོ། །སངས་རྒྱལ་ཐུང་ན་ལས་
 འདས་ཐེས་ཟུ་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་གཟུགས་དང་མཚོད་ཉེན་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཚོད་པ་ལོ། །དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཚོད་པ་ན་དེ་དག་གཅིག་
 གི་ཚོས་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་ཐུར་པ་གཉིས་པོ་འདི་
 ལའང་མཚོད་ལ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱོགས་བརྒྱ་ཐུ་མེད་པའི་
 མཚོད་ཉེན་ལ་ཡང་མཚོད་དོ་སྐམ་ནས་མཚོད་པ་ནི་མངོན་དུ་ཐུར་མ་ཐུར་སྤྱིའི་མཚོད་པ་
 རྟེ། རྩ་མ་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་
 པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱལ་སམ་དེའི་སྐྱེ་གཟུགས་སོགས།
 གཅིག་ལ་མཚོད་པ་ན་ཚོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོད་
 པའི་འཕེན་པ་གཏོང་བ་གལ་ཆེའོ། །རང་གིས་བྱ་བའི་མཚོད་པ་ནི། ལེ་ལོ་དང་སྟོམས་
 ལས་དང་བག་མེད་པའི་དབང་གིས་གཞན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་རང་གིས་ལག་བདར་
 བྱས་བྱེད་པ་ལོ། །གཞན་བྱེད་དུ་བརྟུག་པའི་མཚོད་པ་ནི། རང་ལ་དངོས་པོ་ཆུང་རྩ་ཡོད་
 ལ། སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་ཁུས་པ་འདི་དག་གིས་མཚོད་པ་
 བྱས་ན་བདེ་བར་འཇུར་རོ་སྐམ་ནས་སྤྱིར་རྗེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་ཁོ་ན་མཚོད་དུ་གཞུག་
 པ་ལོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་ནས་གཉིས་ཀས་བྱེད་པ་ནི། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་སྐྱེ་མོང་
 བ་རྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆུང་ནི་རྩ་མ་དང་འབྲེལ་
 བཀྱར་སྤྱིའི་མཚོད་པ་ནི། ན་བཟའ་དང་ཞལ་ཟས་དང་གཟིམས་ཆ་དང་གདན་དང་བསྟུན་
 གྱི་གསོས་སྟན་དང་ཡོ་བྱད་དང་བདུག་པ་བྱེ་མ། བྱག་པའི་སྟོས་དང་མེ་ཏོག་གི་ཕྱིང་བ་
 དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་མར་མེ་སྒྲ་ཚོགས་འབུལ་བ་དང་། ལྷས་པར་སྒྲ་བ་དང་བྱག་འཆལ་
 བ་དང་མངོན་དུ་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་སྒྲ་ཚོགས་བརྗོད་པ་དང་ཡན་
 ལག་ལྡས་བྱག་བྱ་བ་དང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་
 པའི་སྦྱིན་པ་དང་འོར་བུ་དང་སྟན་ཆ་དང་དཔུང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཐ་ན་
 སྤེལ་བུ་དབུལ་བ་དང་ཀུར་པ་ཏ་གཏོར་བ་དང་སྒྲ་བུས་དཀྱི་བས་སངས་རྒྱལ་སམ། དེའི་

མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པའོ། །ཁྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་ནི། རྟེན་བཀྲར་དེ་དག་གིས་ཡུན་རིང་
པོར་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མང་བ་དང་བཟང་བ་དང་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་དང་།
རང་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དགའ་ཞིང་ཚོས་པ་དྲག་པོས་མཆོད་ལ།
དགེ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། བྱང་གསོད་དམ་བག་མེད་དམ་ལེ་ལོས་གཞན་དག་བྱེད་དུ་མི་
འཇུག་གི། །རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པ་དང་གུས་པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་མ་ཡེངས་
པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་དང་འགྲན་སེམས་ལྟ་བུའི་ཆགས་སོགས་དང་མ་འདྲིས་པར་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་རྟེན་
བཀྲར་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོས་མཆོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ། །མཐུན་
པའི་དངོས་པོ་ནི། མི་མཐུན་པ་བབ་སྐྱས་བྱུག་པ་དང་མར་ཁུས་འཁྱུ་བ་དང་གྲུ་གྲུལ་གྱིས་
བདུག་པ་དང་ཨ་ཁྲའི་མེ་རྟོག་སྟེ་ཆོར་ཁའི་རིགས་དང་དྲུག་གི་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་
དང་། གཞན་ཡང་ཡོ་བྱང་རུང་བ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་རུང་བའོ། །ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་
དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བསྐྱབས་པ་དང་གཞན་ལས་བསྐྱངས་པ་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གང་ཡོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་ཚོས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་བྱས་ནས་ཡི་རང་བྱས་ན། ཆོགས་
རྒྱུང་དུས་ཚད་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་དེ། དེ་ལ་
ནི་རྟོག་ཏུ་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་དགའ་བས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་
སྤྱིན་དང་དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མེ་
རྟོག་དང་འབྲས་བྱ་དང་ཤིང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱལ་བར་བྱའོ། །སྦྱབ་
པའི་མཆོད་པ་འོ་ནི། ཐ་ན་བ་འདྲིས་པའི་ཡུན་ཅམ་དུ་ཡང་ཚད་མེད་བཞི་དང་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟོག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱག་བསྐྱལ་བ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་དང་
སྦྱབས་གསུམ་དང་པར་བྱིན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཚོས་ཤིང་མི་རྟོག་

པར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྒྲིམ་སེམས་བྱེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་པར་
ཕྱིན་དང་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་བསྒྲིམ་པ་དང་བཙུན་པའོ། །མཚན་པ་བཙུན་པོ་དེས་དགོན་མཚོག་
གསུམ་ལ་མཚན་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་མཚན་པའོ། །**ཁྱེད་དག་གྲང་རྟེན་བཀྲ་**
སྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་འདུའོག་གསུངས།

ཁྱེད་གསུམ་པ་བསམ་པའི་བྱད་པར་ནི། དེ་དག་གིས་མཚན་པའི་ཆོ་ན་དགོན་
མཚོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་རྒྱུང་བྱ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་། འབྲས་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་
བསམ་པ་ནི་དུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་སྟུང་པ་དང་། **ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པས་**
པན་འདོགས་པ་གོང་ན་མེད་དོ་སྟུང་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཚོག་གོ་སྟུང་པ་དང་། ལྷ་དུམ་ལྷ་རའི་མེ་རྟོག་ལྷར་གྱིན་ཏུ་དགོན་ལོ་སྟུང་པ་དང་།
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་ན་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་**སངས་རྒྱུས་རྒྱུད་ཐ་**
དད་པ་གཉིས་ཞིང་གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་མི་འབྱུང་བས་འབའ་ཞིག་པའོ་སྟུང་པ་དང་།
དེ་ཁྱེད་ལ་མཚན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་པོ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་དང་མ་འདས་པ་ཁྱེད་
མངོན་མཐོ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་སྐུ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་ལོ་སྟུང་པ་དང་།
བསམས་ནས་མཚན་པའོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ལས་འབྱུང་བ་ལྷར་བྱིས་པའོ། །ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་པོ་ན་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཅུང་ཡོད་པ་
དེ་རྩ་བ་ས་པོན་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་བཙུན་ལྷན་འདས་ལ་
སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རི་ཅུང་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དགོན་མཚོག་
མཚན་པ་སོགས་ལའང་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །བཞི་ཁྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བྱད་
པར་དུས་རྒྱུན་པར་ནི་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་བྱ་ལ། དུས་བཟང་དང་དུས་ཆེན་གྱི་ཆོ་ན་
རང་གི་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུ་བའི་མཚན་པ་བཟང་པོ་རེ་བྱའོ། །ཁྱེད་ཀྱི་བཟང་པོ་ལ་མཚན་
པ་བཅག་བཅག་ཏུ་བཟུང་ནས་བྱས་ན་ཆོ་འདི་ལའང་རི་བདེར་འགྲོ་གསུངས། ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་པོ་
ཆོགས་རྒྱུང་དུས་ཆོགས་རྒྱུགས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཡང་བཟུང་བཏུང་རྒྱུན་དུ་བྱ་དགོས་
པས། དེའི་ཆོ་དེ་དག་གི་སྤྱད་ཀྱིས་མཚན་པ་མ་ཆག་ནའང་ཆོགས་མང་པོ་ཆོགས་རྒྱུང་དུས་

རྫོགས་པས་ཚུ་ཡན་ཆད་གང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤྱད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟིག་ཐག་པ་ནས་མཆོད་
པར་བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་མཆོད་ན་ཐུགས་རྗེས་རྒྱན་མི་ཆད་བྱ་བ་ཡིན།**

ཁྱེད་ཀྱི་ལ་མ་དག་པའི་མཆོད་པ་ནི། དེ་ཡང་སྤྱད་ཀྱི་སྡོམ་དང་ལོ་མའི་སེར་
ས་ལྟ་བུ་ནས་མ་ཡིན་གྱི་གང་བཟང་བ་ནས་བྱ་དགོས་ལ། རའི་སྤྱད་སྟུན་རེ་ལ་འབུལ་བ་
ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་རྩལ་སེལ་བ་འདྲ་བ་རེས་མི་འོང་ཞེས་ག་ར་བའི་གསུང་སྒྲོས་ལས་འབྱུང་
ངོ། །**བདུན་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོད་པར་གྱས་ཚུལ་**དཔེར་ན་ཞིང་ས་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ་ཞིག་ལ་ས་བོན་
འདེབས་དུས་སྤྱི་མ་བཏབ་པར་ལྷུས་པ་འདྲ་ན་དེ་ལྟར་འཛོག་མི་སོད་པ་ལྟར། འདི་ཕྱིར་བདེ་
ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཞིང་ས་དམ་པ་དུས་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་
བདེ་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པས་ཆོག་པ་འདི་ལ་ཡང་དད་པའི་གཤོལ་གྱིས་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཞིང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱ་མ་བྱུང་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
མངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས། **བཙམ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་འདས་**ཁྱོད་
དང་འདྲ་བའི་**བསོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཞིང་དག་ནི།** །འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མ་མཆིས་ཏེ། ཁྱོད་
ནི་སྦྱིན་གནས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ །གྲལ་གཙང་མཛད་པའི་གཙང་མ་**འདི་མི་ཁྱེད་ཀྱི་བ་**
བརྩ་སྤངས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལེགས་སྤྱད་ལ་གཙང་བྱེད་གསུམ་དུ་མཛོད་
ལས་འཆད་ཟེར་ལགས། །**ཁྱེད་ཀྱི་ལ་འདི་ནི་བསྟོན་བཀུར་ལྟ་བུའི་གྲལ་གྱི་གྱུང་དེ་ལ་སྟོན་**
པ་བཞུགས་ན། དེའི་སྤྱགས་རྗེས་དཀོར་སྤྱངས་ནས་གྲལ་དེར་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་དཀོར་
ཀྱི་ཉེས་པས་གཙང་བའམ་མི་གོས་པའི་གཙང་མར་མཛད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཐུག་མ་མཆིས་པའི། །མཚུ་སྟེ་**ཁྱེད་ཀྱི་དུས་དང་ཞིང་དག་**ཇི་ལྟ་བུར། ཁྱོད་ལ་སྦྱོར་དང་
གཞོད་བཀྱིས་པའི། །ནམ་པར་སྦྱིན་པ་གཉིས་**ཁྱེད་ཀྱི་ཀའང་ཐུག་མ་མཆིས།** །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་གྱི་ན་བོར་ནས་མཆོད་པར་བཙོན་པ་ནི།** ཞིང་གི་མཆོག་ལ་ཐ་མལ་
པའི་ཞིང་གི་མཐོང་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ནི། འོ་སྟོལ་སྤངས་བཟང་བར་མི་འདུག་པས་དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཙོན་པར་བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་ལ་དེ་ལྟར་མཆོད་པས་**
མཛོད་མཐོ་དང་ལམ་སོགས་སོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞིང་དམ་པ་ལ་དགེ་ཆ་བསྟན་པའི་

མཐུ་ལས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་ལ་སྒོའི་མཐུ་རྗེ་རྒྱས་སུ་འགོ་བས། མཉན་ན་ཆོག་མི་ཟིན།
བསམས་ན་དོན་མི་གོ། །བསྒོམས་ན་རྒྱད་ལ་མི་སྦྱེ་བའི་སྒོའི་མཐུ་གིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་དུས་སུ་
ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ངག་ཡིན་ནོ། །གོས་ཁྱེད་གསར་པ་དང་སྟོན་སྦྱད་སོགས་ཡིད་
དུ་འོང་བ་གསར་པ་བྱུང་ན་ཞག་རེ་དཀོན་མཆོག་ལ་འབུལ་གསུང་། ག་དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་
ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཀ། ཁོ་ལོ་ནི་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་བྱང་རྒྱུ་མི་རེ་ཞེས་དང་པོར་བཀའ་གདམས་
དར་ཅ་ན་དེ་འདྲ་མིན་པའི་སྒོམ་ཟབ་མོ་ཡོད་སྟུང་དུ། ཁོང་གོལ་བ་བག་རེ་བྱུང་བ་ལ་བྱིས་
ལམ་རིམ་སེམས་སུ་སོང་ཅ་ན་འགྲོས་ལས་དེ་མི་སྤང་། དེས་ན་རྩ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལམ་རིམ་
ལ་སེམས་འགྱུར་བ་ཞིག་མིན་པས་སྒོས་གཏང་མི་ཤོད་པར་འདུག་གསུང་། ཞེས་སྒྲ་མ་སྒྲ་
མའི་གསུང་ལས་བྱུང་། ལ། སྟན་དང་གས་ཚེ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀྱང་ལས། དབང་ཕྱུག་
དང་ནི་གཞུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བཙོན་འགྲུས་སུན་
སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། །དུག་པོ་དག་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སྐལ་བ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དུག་
དང་ལྷན་པས་སྐལ་ལྷན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། སྐལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་པོ། །ཁྱེད་དང་ལྷན་པས། བཙོན་
ལྷན་འདས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་སྟོ། །ཁྱེད་ཀྱིས། དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་པོ་ལྟར། །རྒྱང་
དུའང་གིན་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་ན་སངས་རྒྱས་བཙོན་ལྷན་འདས་
ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་དང་གས་ཚེ་མ་པ་སོགས་ལ་སྐལ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་
གི་སྟོ་གོས་དབྱར་གྱི་རྒྱ་པོ་ལྟར་རྒྱང་ཆེན་པོར་འཕེལ་ཞེས་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མཆོད་པ་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་སེམས་ཀྱི་ཁྱོད་པར་ཡིན་ཚུལ་མཆོད་པ་ཡང་
དངོས་པོ་ལ་མ་འཇོགས་རང་གི་དད་པ་ལ་འཇོགས་པ་ཡིན་གསུང་པ་ལྟར། དད་པ་ཡོད་ན་
མཚུལ་དང་རྒྱ་དང་སྒོས་མ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཆོད་པས་ཆོག་པས་
ཟང་ཟིང་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱ། ག་ཡོད་བཞིན་དུ་གཏོང་མི་ཅུས་པར། བདག་ནི་བསོད་ནམས་
མི་ལྷན་བཀྱེན་ཆེན་ཏེ། །མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
པོ་རྟ་བའི་ཞལ་ནས། དུང་སོར་ངི་མ་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྤང་སྟོས་རེ་བཏབ་ནས། ཅན་དན་ག་
ཤུར་སྟོས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་དམུས་ལོང་གིས་མིག་ལྷན་ལ་མགོ་སྟོར་བྱེད་གསུང་བ་དང་འདྲའོ།

ཀ། །^{༡༥༩}བཏུ་གཅིག་པ་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་གཡོ་མེད་པར་གོང་མའི་རྗེས་སུ་བསྐབ་ཚུལ་
ནི། ལ། །སྤྱ་རྒྱུད་བའི་ཞལ་ནས་ངས་དང་པོ་སྤང་སྤོས་སྤྱ་ཚ་ཉིང་ངེ་བ་ལུལ། དེ་ནས་རེད་བྱ་
ནི་སྤོས་^{༡༦༠}ཐུར་གྱི་མིང་བཞི་སྦྱར་ནི་དྲི་^{༡༦༡}སྤྱམ་པའི་བཞི་ཆོགས་མངར་མིང་བ་དབུལ་རྒྱ་
བྱུང་། ད་ལྟ་ཨ་ཀ་ཏུ་དང་དུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསུང་ཆིང་ངེ་འབུལ་གསུང་བ་ལྟར་མཆོད་
པ་རྒྱུད་དུ་ལ་བརྟམ་ནས་མ་ལུལ་ན། ཆེ་རངས་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ལ། རྒྱུད་རིམ་ནས་
ནན་ཏན་བསྐྱེད་ན་ངེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བས་ཁོང་གི་བྱག་ལེན་ལྟར་བསྐབ་སྟེ། ཁོང་གིས་རེས་
གཅིག་ལ་གསེར་སྤང་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྤོས་སྦྱར་སྟངས། ^{༡༦༢}བཏུ་གཉིས་པ་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་
བའི་དཔེར་དབང་ཐོབ་པའི་མཆོད་ཚུལ་གྱིས་མ་དག་པའི་ལབ་ཚུལ་དགག་པ་ནི། ཡོ་བྱད་
ལ་དབང་ཐོབ་པའི་^{༡༦༣}ཁོས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ལུས་འབུམ་ཕྱག་དུ་མར་སྦྱུལ་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལག་པ་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པར་
སྦྱུལ་ཏེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་བསྐལ་པ་དུ་མར་མཆོད་པ་མཛད་
ན། ཡོན་ཏན་ལྟར་སྤང་རྒྱུད་ཟད་རེས་ཆོག་ཤེས་པ་དག་ཁོ་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་རྒྱུ་མི་
རེ། ཞེས་སྤྱི་བ་ནི་ཆོས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་བའི་ཅལ་ཅོལ་ལོ། ^{༡༦༤}བཏུ་གསུམ་པ་དངོས་པོ་
གཞན་གྱིས་མཆོད་ཚུལ་ནི་དེས་ན་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་^{༡༦༥}ལྟ་
ཡིས་མཆོད་པ་དང་མི་^{༡༦༦}ལྟ་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་མཉན་
ཅིང་། དེ་དག་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ལྟག་པའི་བསམ་པ་མཆོག་གིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟོའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། སྟོང་རྗེ་རྗེས་སུ་དབུལ་པས་འགྲོ་
བ་གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་ཅི་རུས་ཀྱིས་སྦྱབས་
སུ་འགྲོ་བ་ལ་བཅེ་བས་འགོད་པའོ། བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ན་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྟོང་
བ་ནི། བྱ་བ་ངེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་
བྱ་ཡི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་པོན་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་དུ་མི་

རུང་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒོ་ཁེལ་བར་བྱའོ། །**འདི་དག་བཤེས་སྟོན་པ་**
ཟླ་བ་གཉིས་ནས་འདའ་རྒྱའི་རྩལ་གཅིག་ཞུགས་དྲགས་ན་བཞུགས་ཅ་ན་ར་ལྷུམ་དུ་པུ་
གཅིག་ན་བ་ལ་ཐུམ་ལྷོག་བཏང་བ་སྤང་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་དེ་
ཀུན་མ་ལེགས་པ་བྱས་རང་ཅག་ནད་པའི་རིམ་གྱི་སོགས་ཇི་ལྟར་བ་ལ་གསང་སྟགས་
ལས་དེ་ཀུན་གྱི་བྱ་ཐབས་ལ་འདི་མ་བཤད་བྱ་བ་མེད་དེ། ད་ལྟ་སྟོབ་དཔོན་མེད་གསུངས་
ནས་ཐད་ཀྱིས་བཅད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དག་འདུན་གྱི་བསྟོན་
བཀུར་མདོ་སྟེ་ཟབ་མོའི་གསུང་སྟོག་ཁ་འབར་མའི་གཏོར་མ། ལྷ་ལྷ་སྤྱན་གཏོར་སོགས་བྱ།
མདོ་སྟེ་ཀུན་ཡང་སྐབས་དང་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོག་པ་ལས་འུར་སྟོག་སོགས་མི་
བྱ། དཀྱག་མར་འགོ་བས་མི་རུང་གསང་སྟགས་འདི་སྟ་རུང་རུང་ལ་བསྟན་མི་འཚལ། ལུལ་
དུས་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དཀོས་པ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་ལུགས་འདིའི་སྒྲ་མ་སྟེ་མ་དག་གི་
གསུང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

ཐན་ཡོན་ཤེས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་བྱ་
བ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཐན་ཡོན་དང་། ཐན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ལས། བཞི་ཆོན་དང་པོའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ནི། འཆི་
མེད་རྩ་སྤྱི་གཟུངས་ལས། སངས་རྒྱུ་བཙུན་པས་མ་མི་བྱབ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་
བསམ་མི་བྱབ། །འཕགས་པའི་དག་འདུན་བསམ་མི་བྱབ། །བསམ་མི་བྱབ་ལ་དད་ནམས་
ཀྱི། །ནམ་པར་སྤྱོད་པ་བསམ་མི་བྱབ། །ཅེས་དང་། ཐར་ཕྱིན་བསྐྱབས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱབས་
སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན། །འམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོན་དུ་རྒྱུང་། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
པོ་རྒྱ་ཡི་གཏོར། །ལུལ་གྱིས་བཅལ་བར་གཞན་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགའ་
བ་དང་མཆོག་དུ་དགའ་བ་འཕྱོང་བ་ནི། དཔེ་པའི་ཆོས་ལས། གང་ཞིག་ཉིན་དང་མཆོན་
ནམས་སུ། །སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔེ་བྱེད་ཅིང་། །གང་དག་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་
དག་མི་ཡི་རྟེན་པའི་**འདི་མཆོག་ལེགས་པར་རྟེན་པ་**ཡིན། །ཞེས་གཞན་གཉིས་ལའང་སྐྱར་
ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་འདྲ་བའི་སྐྱབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནི་བདག་གིས་རྟེན་

པ་ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྦྱོར་ནས་དགའ་བ་ཇི་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
རྣམ་པར་དག་པ་འཕྲོ་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཤམ་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
བའོ།

བཞི་ཆན་གཉིས་པའི་བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། ལོག་པར་མོས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཡོངས་
སུ་གཏུགས་པ་འཕྲོ་བ་ནི། ལྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་གྲོགས་ངན་པ་ལ་མོས་ནས་སྐྱབས་སུ་
བབྱང་བའི་དབང་གིས་ལས་ངན་པ་བསགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་དང་འདག་པར་འགྱུར་
བའོ། དམ་པ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་སྒྲིབ་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བབྱང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ལྟོན་པ་དང་ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲོད་པ་དང་བསྐྱུར་པ་ལ་དགའ་བའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲིབ་བྱ་དམ་པར་རྒྱུ་ཅིང་ལྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་
དབྱེས་པའོ། ལྟ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དགའ་བ་ནི། བློ་ཡུལ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་གང་ཟག་ཆེ་གེ་མོ་
ཞིག་བློ་སྒྲོན་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གང་དང་ལྡན་པས་ཆེ་བློ་སྒྲུ་མའི་ཡུལ་དེ་ནས་
གི་འཕོས་ནས། བློ་ལྟའི་ནང་འདིར་སྒྲིབ་པའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བློ་སྒྲུ་དང་ལྡན་ཞིང་
དེ་བློ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན། གང་བློ་ཟག་ཆེ་གེ་མོ་དེ་ནི་དེ་བློ་ནས་གི་འཕོས་ཏེ་
ལྟའི་ནང་འདིར་སྒྲིབ་ཏེ། བདག་ཅག་གི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་འོང་ངོ་སྦྱོར་ནས་ཡིད་དགའ་
ཞིང་ཆེད་དུ་བརྟེན་པས་ཆེད་དུ་བརྟེན་པའོ།

མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་མན་ཡོན་ལ་དོ་དངོས་དང་མ་དག་པ་བསལ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་བརྒྱུད་ལས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་རྒྱུད་པ་ནི། སྤྱིར་བྱི་ནང་ལ་འཛིག་ཚུལ་
མང་དུ་སྤྲང་ནའང་། བློ་སྒྲུ་བའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་པ་ནི་ནང་གྲེ་རྣམས་ལྟ་བ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞན་གྲེ་རྣམས་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་
དང་། སྒྲོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ནང་གྲེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནང་བཀའ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། གཞན་
གྲེ་རྣམས་འདོད་པ་བསོད་སྦྱོམས་དང་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་

ཟླ་བ་དང་ལྷན་པ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་པར་གྲགས་པས་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་ནས་མ་
བཏང་བ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པར་ཆུད་པ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྒོན་པ་ལ་སོགས་པར་འདྲིན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་དགེ་བ་གང་བྱས་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་པར་མི་ཆུད་དོ། །སྒོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། མཛེད་འགྲེལ་
ལས། སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནམས་ནི། བོད་ཀྱི་སྒོན་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་བོད་དང་པོར་འདྲུག་པའི་སྒོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་
ཀྱང་། བོད་སྐྱབས་གསུམ་འདྲིན་པའི་དགེ་བསྟེན་གྱི་བོད་མིང་ཅན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་སྐྱབས་བོད་སུ་འགོ་བ། །དེ་ནི་སོ་སོར་བོད་མིང་སྒོན་པ་བོད་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབས་འགོས་ལྷང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིང་
དེ་ལས་སྒོན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །སྒོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ནམས་བསྐྱབས་
ཤིང་འཛད་པར་འགྱུར་བ་ནི། བསྐྱབ་བཏུས་སུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བས་སྤིག་འདག་པར་སྒོན་
པའི་སྐྱབས་སུ། འདིར་ཐག་གི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་དཔེར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐག་ཏུ་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལྷའི་བྱས་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པས་དེར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱབས་འགོ་
བྱས་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་དག་པའི་བྱིར་རོ། །ཐག་གི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་ལས་སུམ་ཅུ་ཆ་
གསུམ་གྱི་ལྷའི་བྱ་གཅིག་ལ་མེ་རྟོག་གི་རྒྱན་རྟིང་པ་ལ་སོགས་པའི་འཆི་ལྷས་བྱང་ཞིང་གི་
ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཤ་ཟ་མོ་ཐག་མགོ་ཅན་གྱི་མངལ་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཤེས་ནས། རྟེན་སུམ་
ཅུ་ཆ་གསུམ་ཞེས་སྐྱེ་སྤྱུགས་འདོན་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱན་མི་བཟོད་པ་འདྲུག་པ་བརྒྱ་བྱིན་
གིས་མཐོང་ནས་དྲིས་པས་སྤར་གྱི་དེ་དག་བཤད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
སྐྱེས་ནས་ཐབས་གཞན་མེད་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
བསྟོན་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཤི་ནས་དགའ་ལྡན་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གང་ཏུ་སྐྱེས་
བལྟས་པས་སུམ་ཅུ་ཆ་གསུམ་མན་ཆད་ན་སྐྱེས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་གོང་མ་མི་ཤེས་པ་ལྷགས་
ཡིན་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གང་ཏུ་སྐྱེས་ཞུས་པས་དགའ་ལྡན་ཏུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་རོ་མཆོར་སྐྱེས་ནས་གང་དག་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་

འདི་རྣམས་གསུངས་པ། གང་དག་སངས་རྒྱུ་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགྱོར་འགྱོ་མི་
འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སྟ། །དེ་དག་ལྟ་ཡི་ལུས་འཐོབ་པོ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་}གང་དག་ཆོས་ལ་
སྐྱབས་སོང་བ་ཞེས་སོགས་དང་། གང་དག་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་བ། །ཞེས་ཆོས་དང་དགེ་
འདུན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྡོན་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་ལ་ལ་ནི་བསྐྱབས་
པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་འཛད་པར་འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ནི། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ངན་འགྱོར་མི་སྤང་བ་ཡང་སྤྲ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་དང་མི་མ་ཡིན་
ཀྱི་བར་གཙོད་ཀྱིས་མི་རྒྱགས་པ་ནི། ^{ཐོས་ཁྱོད་ཀྱི་}ཐོས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་མདོ་ལས། དང་ཀོན་མཆོག་དང་
རྒྱལ་ཁྲིམས་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱབས་ཡིན་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པ་
དག་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་སྟེ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་དུས་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་
ཁ་ཅིག་ནི་རི་ལ་བརྟེན་ཏོ། །གཞན་དག་ནི་ནགས་ཆལ་དང་ཀྱུན་དགའ་ར་བ་དང་གཙུག་
ལག་ཁང་དང་ཤིང་དག་ལ་བརྟེན་པ་གཟིགས་ནས་འདིར་ཡང་གསུངས་པ། འདིགས་པས་
སྟག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །སལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་དང་། །ཀྱུན་དགའ་^{ཁྱོད་ཀྱི་}ར་བ་དང་
ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་གནས་ཀྱི་ལྟ་^{ཁྱོད་ཀྱི་}དང་། །སྟོན་ཤིང་གི་^{ཁྱོད་ཀྱི་}རྟ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་
འགྱོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཅིང་། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་
ནི་བརྟེན་ནས་གྱུར་། །སྟག་བསྐྱལ་ཀྱུན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་། །གང་ཆེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་
དང་། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །^{ཁྱོད་ཀྱི་}འབྲས་བུ་སྟག་བསྐྱལ་^{ཁྱོད་ཀྱི་}དང་རྒྱ་སྟག་
བསྐྱལ་ཀྱུན་འབྱུང་དང་། །^{དེ་ཁྱོད་ཀྱི་}བུ་བུ་སྟག་བསྐྱལ་ཡང་དག་^{ཁྱོད་ཀྱི་}པར་འདས་པ་^{ཁྱོད་ཀྱི་}འཕ་
འགགས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་བ། །མྱ་ངན་འདས་པར་འགྱོ་འགྱུར་
དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བྱེད་པ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་
བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་གྱུར་། །སྟག་
བསྐྱལ་ཀྱུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་མུ་སྟེགས་རྒྱུང་ཞགས་
གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྣམས་དཔེར་བྱའོ། །

ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པ་ནི། ཆོས་ལྡན་ཀྱི་བྱ་བ་གང་བསྐྱབ་པའི་ཐོག་མར་

དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་ཅིང་། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འབྲུབ་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་སྒྲག་
ཏུ་འབྲུབ་པའོ། །ལྷ་ར་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བ་ནི། མེད་གེས་ཁྱེས་པ་ལས། **འདིར་ཁྱེད་དགོན་མཆོག་**
གསུམ་ལ་དད་པས་མི་ཁོམ་སྤོང་བར་འགྱུར། །ཁྱེད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་ངན་སོང་གསུམ་
སྤོང་། འདྲོད་པའི་དད་པས་ལྷ་ཆེ་རིང་དང་ལོག་ལྷ་སྤོང་། དང་བའི་དད་པས་མི་ཁོམ་པ་
ལྷག་མ་གསུམ་སྤོང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་དལ་བ་བྱད་པར་ཅན་རྟེན་ཅིང་སྐྱབས་དང་
མངལ་ནས་ལམ་བྱད་པར་ཅན་ལ་སློབ་ལ། དེས་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ། །དེ་
ལྷ་ར་མན་ཡོན་དན་པར་བྱས་ནས་ཞག་རེ་ལ་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཆོན་ལན་གསུམ་ཏུ་
སྐྱབས་འགོ་བྱའོ། །**ཁྱེད་སྐྱེས་སུ་བསྐྱུང་བ་དཔག་མེད་བཤད་དེ་དེ་ཀྱན་རྒྱས། དེ་མ་ཡིན་**
པའི་རང་གི་ལྷ་ལ་སྤྱོད་འབྲུལ་ཞིང་བྱག་དང་གསོལ་འདེབས་བྱེད་ཅིས་གསུངས། དགོན་
མཆོག་གསུམ་ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ། སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་ཞིང་བསྐྱུང་བར་
བྱ་བ་ནི། ལུས་དང་སློག་དང་ལོངས་སྤྱོད་ནི་**ཁྱེད་མཐར་འཁྱིམ་པའི་ཆོ་ག**དོན་མི་ཟ་བར་
འབྲལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཏུ་དགོན་མཆོག་བཏང་ན་ནི་ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་
སྐྱག་བསྐྱེལ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་སྐྱབས་མི་བཏང་ངོ་སྐྱམ་ཏུ་ཡང་
ཡང་ཞེ་དཔལ་བྱ་ཞིང་། **དོན་ཁྱེད་ལ་མི་གཏོང་བར་མ་ཟད་ཐ་ན་ཀྱུ་རེ་དང་བཞད་གད་ཅམ་**
ཀྱི་ཆེད་ཏུ་ཡང་སྐྱབས་གཏོང་བའི་ཆོག་ཁྱེད་ཅམ་སྐྱུ་བར་ཁྱེད་ལ་མི་བྱའོ། །གཉིས་སྤོལ་མ་
དག་པ་བསལ་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་དགག་པ། བསྐྱབ་བྱ་སོ་སོའི་བྱངས། ཉམས་གཏོང་
འབྲུལ་པ་བསལ་བ། གཏོང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། ནན་ཏན་གྱིས་གཅིས་ཚུལ་སྐྱེལ་པ། དང་
པོ་ནི། སློགས་གར་འགོ་ཡང་དེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་ཅིས་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་གོང་མ་ནམས་གསུང་སྟེ་བྱངས་མ་མཐོང་ངོ་། །**གཉིས་སྤོལ་བྱངས་ནི་**
དེ་ལྷ་ར་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཏུག་ནི་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སོ་
སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་ནི་མདོ་སྟེ་ལས་བཤད་ཅིང་བྱི་མ་གསུམ་ནི། སྐྱབས་འགོ་ཡན་
ལག་ཏུག་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ་རི་སྐད་ཏུ། **ཁྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཞུགས་ཁྱེད་ཆོས་ཆོགས་སུ་**
བཅད་པ་དང་། །དགེ་འདུན་ལྷན་པ་སེར་པོ་བཏབ་པ་ཡན་ཁྱེད་ཆད་ལ། །དད་མོས་སྒོ་

ནས་སྟོན་པར་བརྟག་པ་སྟེ་འབྲེལ་བས་མ། །ཞལ་ནས་གསུངས་པ་མཐའ་དག་ལ། །སྐར་པ་མི་
གདབ་སྒྱི་བོར་སྤང་། །གང་ཟག་དག་དང་མ་དག་ལ། །དམ་པར་བརྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། །འབྱུང་བའི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་རྣམས་
སྟེ་འབྲེལ་བྱར་པའི་ལམ་རིམ་ནས་མ་བྱུང་བ་ལ། །ཀ་མ་པའི་གསུང་ནས་འདི་རྣམས་སྟེ་འབྲེལ་
པ་གསུང་ཐང་བ་ལ། །དེད་མཉམ་པོར་དགོན་པ་བ་ལ་ཐོས་གསུང་ཞིང་། །ཁོང་ནས་ལུམ་པ་
བ་ལ་བརྟུད་པའི་ལམ་རིམ་ནས་འབྱུང་ངོ་། །འབྲེལ་གསུམ་པ་ཉམས་གཏོང་འབྲུལ་པ་བསལ་བ་
ནི། །བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཉམས་པ་དང་གཏོང་བའི་རྒྱར་འབྱར་རྒྱལ་ནི། །ཁ་
ཅིག་སོ་སོའི་བསྐྱབ་པ་དང་སོ་གསུམ་དང་རྒྱན་ཏུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་
མི་གཏོང་བ་དང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་སྟེ་དྲག་དང་འགལ་ན་གཏོང་བར་འདོད་ལ། །ཁ་
ཅིག་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་འགལ་བ་སྟེ་དབྱུས་གཏོང་བར་འདོད་དེ་ལྷག་མ་
ཉམས་པའི་རྒྱར་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་གཏོང་རྒྱལ་དངོས་བཤད་པ་ནི། །འོན་ཀྱང་སྟོག་གི་
ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་གཏོང་བ་དངོས་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་
ཏུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་བཏང་ཡང་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ལ་གཉིས་འདིན་བྱེད་ནའང་གཞན་ཏུ་མི་སྐྱབ་པ་དང་འགལ་ཞིང་། །སྐྱབས་ལ་སྟོ་མ་
ཞེས་བསམ་གཏོང་ལ། །དེ་དག་མ་བྱུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཅུ་ཡིན་གྱི། །གཏོང་རྒྱ་
མིན་པར་སེམས་སོ། །ལྔ་པ་ནན་ཏན་གྱིས་གཅིས་པར་གདམས་པ་ལ་འཇུག་སྟོ་སོགས་
གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་དྲན་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་། །སྐྱབས་དངོས་ཆོས་དགོན་མཆོག་རང་ལ་
རག་ལས་རྒྱལ་གྱིས་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། །དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབ་ན་མི་སྟོབ་པས་ལས་
འབྲས་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་གདམས་པ་གསུམ་ལས་དང་སོ་ནི། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་
ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཅིང་། །སྐྱབས་འགྲོ་ཆོག་ཅུ་
མིན་པ་ཡོད་ན་མཐུ་སྤུ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་གྱིས་
མི་བརྩི་བ་དང་། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྟེ་སྟོ་ཞིང་ཉམས་དཀའ་བས་གོང་ནས་གོང་
ཏུ་འཕེལ་བར་འབྱར་བས་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་འདིགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་སོགས་གྱི་

སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་བཟུང་ཞིང་དེའི་བསྐྱབས་བྱ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་འབད་པ་གནད་དུ་ཆེད།

འཇིགས་པ་ན། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་བཟུང་ཞིང་དེའི་བསྐྱབས་བྱ་དང་མ་འགལ་བར་བྱས་པ་ན་སྐྱབས་ཀྱིས་རི་ལྷར་སྐྱོབ་སྟམ་ན། ཆོས་ཀྱི་འཕྱོད་པ་ཅུང་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་ནས་ཆོས་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བས་བསྟུན་ཤིང་དོན་ལ་བཀའ་ཡིན་པར་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ལས། སྤྱི་པའི་བྱུང་རྒྱུ་གཙང་བྱེད་འཕྱོད་པ་དོན་ལམ་བདེན་དང་དེས་ཐོབ་པའི་འགོག་བདེན་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ནི་སྐྱབས་དངོས་ཡིན་པས་ལམ་འཕྱོད། །ངས་ནི་བྱེད་ཅག་ནམས་ལ་བསྟན་འཕྱོད་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འཕྱོད་པས་སྟོན་པ་པོ་འཕྱོད་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་ལྷ་ཤོགས་སྟེ། བྱེད་ཅག་ནམས་ཀྱིས་དེ་འཕྱོད་པས་ལེན་པར་བྱ་དགོས་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་བསྐྱབ་པའི་ཤོགས་ཡིན་པས། སྐྱབས་དངོས་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕྱོད་པས་འགོ་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་བསམ་པས་ངན་འགོ་ལས་སྐྱོབས། བདེན་བཞི་བསམ་པས་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོབས། ཐབས་ཤེས་བྱུང་འདུག་བསྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱི་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་སྐྱོབས་པས་ན་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་དངོས་སུ་བཞག་གོ། །མཐའི་འཕྲས་བུའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐྱོབ་གཉིས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་བའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་ཕྱགས་རེ་ཅམ་སྤོང་བའི་སྤངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཕྱགས་རེ་ཅམ་བསྐྱབ་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕྱོད་པ་ལས་ཕྱི་མ་བྱུང་ལྷགས་ཏེ་འཕྱོད་པ་མཆོན་དོད་པར་སོང་བ་ལ་འཇོག་གི། །འཕྱོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ཐོབ་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤིང་དེ་ཉིད་གོང་དུ་འཕྱོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་མཐར་ཐུག་གི་འགོག་བདེན་སོགས་གསུང་། དེ་ལས་གཞན་འཕྲས་བུའི་སྐྱབས་སྟོན་བྱུང་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །དེ་འཕྱོད་པ་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི་ཆོས་མཛོད་དུ་བྱ་བར་འཇིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་དགོན་མཆོག་ནི་

སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབས་པའི་སྐབས་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་སྐྱེས་
བྱ་ཚུང་བུའི་སྐབས་འདིར་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབས་པའི་སྐབས་དངོས་གཅིག་
ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་ལས་
སྐྱབས་པ་ལ་རྒྱ་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་འཇུག་པ་ལྟོག་དགོས་པས། དེའི་གཉེན་པོ་དགེ་བཅུའི་
ནམ་དཔེ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་དེ་ལ་
བཞེན་ནས་མི་དགེ་བ་བཅུ་ཅི་རིགས་ཉམས་སྒྲུབ་ནས་དག་པ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཚུང་བུའི་སྐབས་
གྱི་སྐབས་ཡུལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་དེའི་སྐབས་ཡུལ་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་དེ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མཆན་ཉིད་པ་མིན་བྱས་ན་ཅི་འདྲ་ཡོང་ངམ་གསུང་། གསུམ་
འཛིན་པ་ལས་འབྲས་བཞིན་བསྐྱབས་བྱས་གདམས་པ་ལ་མཛོར་བསྐྱབས་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། དེས་ན་སྐབས་འདིར་ནི་དགེ་མི་དགེ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ནམ་དཔེ་
ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་སྐྱ་བྱ་དགོས་ཏེ།
ལས་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རིང་དུ་བསམས་ནས་སྒྲུབ་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་
ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་བསྐྱོག་པས། ངན་འགྲོ་ལ་འཛིགས་ཀྱང་འཛིགས་པ་དེ་ལས་མི་གྲོལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་ཞེས་པ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པས་ལས་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱོམས་ནས་མི་
དགེ་བ་སྤངས་ཤིང་དགེ་བ་སྐྱབས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ངན་སོང་གསུམ་ལས་འཛིན་པ་ནས་བདག་
མེད་གཉིས་བསྐྱོམ་པས་བདག་གཉིས་སྐྱ་མཆན་མར་འཛིན་པའི་གཡང་ས་ལས་འཛིན་
པའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས། དང་པོ་ནི་ལམ་བདེན་དང་དེས་སྐོབ་པའི་འགོག་བདེན་ཏེ་
དེ་ལྟ་བུའི་དཀོན་མཆོག་ནི་སྐབས་དངོས་ཡིན་པས།

འཛིན་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། འབྲེལ་དགོས་པ་དང་། བཤད་པ་
དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་དུས་སྐབས་འགྲོ་ལས་སྐྱབས་པ་ལ་རྒྱའི་དུས་
ན་ཡིད་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་འཆོས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་
པ་ལ་རག་ལས་པས་སོ། །

བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་བ་ བསྐྱེད་པ།

ཤིག་གིས་པ་བཤད་པ་དངོས་བཤད་པ། ཤིག་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། ལས་འབྲས་སྒྱིར་བསམ་པ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་
བསམ་པ་དང་། བསམས་ནས་འདྲུག་ཤོག་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསམ་ཚུལ་
དངོས་དང་། སོ་སོར་བྱེ་སྒྲེ་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ་ཤི་ཤི
ལ་དངོས་དང་། དཀར་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་
དང་འཕགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོར་བ་སེམས་པའི་ནམས་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་
དཔུལ་བར་སྒྲེས་པ་ན་རྒྱུད་བསིལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་
ནི་སྒྲོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་
ནི་གནས་མེད་ལ། ཆོར་བ་གདུང་བའི་ནམས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསུལ་ཐ་ན་དབང་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི། སྒྲོན་མི་དགེ་བ་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི། །དགེ་
བའི་ལས་ལས་སྒྲུག་བསུལ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཤི་རྒྱ་མི་
དགེ་བ་ལས་ཤི་ཤི་འབྲས་བྱ་སྒྲུག་བསུལ་ཀྱན་ཤི་ཤི་འབྱུང་ལ། །དེ་བཞིན་ཤི་ཤི་དྲ་བ་འགྲོ་ཐམས་
ཅད་དོ་སྒྲེ་ཤི་ཤི་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱ་དགེ་ཤི་ཤི་ལས་ཤི་ཤི་འབྲས་བྱ་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །དེར་
མ་ཤི་ཟད། སྒྲེ་བ་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བ་དག་ཀྱང་ཤི་ཤི་འབྱུང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤི་ཤི་གཉིས་པ་
ནི་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསུལ་ནམས་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཙོ་བོ་དང་
དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན་པར་ཉེ་དེ་ནམས་རྒྱ་མེད་
ཤི་ཤི་པར་འབྱུང་བ་མིན་ཉེ། ཉག་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། མར་མེ་འོད་ལས་སྐྱན་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་
དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྒྲི་ལས་བདེ་སྒྲུག་སྒྲི་དང་། བདེ་སྒྲུག་གི་བྱུང་པར་སྣ་ཆོགས་པ་ནམས་

ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཛོལ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་
བའི་ལས་འབྲས་ངེས་པ་ཅན་ནམ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་བསྒྲགས་
པའོ། །ལས་༡༡༽འཕེལ་ཆེ་བ་ལ་༡༥༽ལས་གཉིས་རྒྱུ་ཅུ་ཡང་འཕེལ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཟང་
ངན་འདྲེས་པའི་སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ། དེ་བཟང་པའི་སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ་དེ་འདྲ་བྱུང་དང་འབྱུང་
འཁྱར་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དེ་འདྲའི་མཚོག་ཐོབ་རྒྱུ་དང་།
ལས་རྗེས་སུ་འབྲང་རྒྱུ་དང་དྲག་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་དགེ་བ་རྒྱུ་ཅུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་
བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། ལས་མི་དགེ་བ་རྒྱུ་ཅུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་སྒྲག་བསྐུལ་
ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བས་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་
མེད་དོ། །དེ་ཡང་ཚམས་ལས། སྤྲིག་པ་རྒྱུ་ཅུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་ས་རོལ་འཛིགས་
ཆེན་དང་། །མུང་དགོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འཁྱར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དྲག་བཞིན་ནོ། །བསོད་
ནམས་རྒྱུ་ཅུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་ས་རོལ་བདེ་ཆེན་འདྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་
བྱེད་འཁྱར་ཏེ། །འབྱུ་ནམས་སྤྲོ་ཚོགས་སྦྱིན་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །འདི་༡༥༽དག་གི་བསྐྱུས་
དོན་ནི་སྤྲིག་པ་རྒྱུ་ཅུ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་བསོད་ནམས་རྒྱུ་
ཅུ་བྱས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྟོན་ནས་དེ་དག་ལ་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པར་
བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལས་བཟང་ངན་འདྲེས་པའི་སྟོན་༡༥༽བྱུང་གི་དཔེ་ནི་ལས་རྒྱུ་ཅུ་
ལས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་བརྗོད་པས་ངེས་པ་བསྐྱེད་
པ་ནི། ལུང་གཞི་ལས། གནག་རྗེ་དགའ་པོ་དང་དེའི་འཁར་བས་བརྗེས་པའི་སྤལ་པ་དང་།
ངང་པ་དང་ཉ་དང་རུས་སྤལ་ལྟ་བུ་དང་ཡི་དྲགས་ལྟ་བུ་དང་ཞིང་པ་དང་སྐང་ལྟ་བུ་དེ་
བྱུང་བ་དང་། གསུམ་༡༥༽པ་བཟང་པོའི་སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། མཛངས་སྒྲན་ནས་འབྱུང་བའི་
གསེར་ལྟ་དང་གསེར་དབྱིག་དང་སྐང་པོ་སྦྱོང་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་བཞིན་ཏེ། ལུང་དང་
མཛངས་སྒྲན་དང་ལས་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་ངེས་པར་བྱའོ། །སྟོན་གྱི་བྱུང་༡༥༽པ་དེ་ནམས་
ཀྱང་ལས་འཕེལ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པའོ། །

བཞི་པ་འབྲུང་འཁྱར་ལུང་བསྟན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་རྩ་བའི་ལྷ་མོ་སྟོན་པ་རང་
བཞིན་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་མ་གོས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ཀྱི་གོས་བགོ་བ་སྟོན་པ་
འབྲུང་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཁ་ཏྲོན་སྟོན་དགེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་འབྲུང་འཆག་སྟོན་པ་
ལམ་ནམས་ལ་འདིག་རྟེན་དང་འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བས་ལུས་ངག་གི་སྟོན་ལམ་སྟོན་
སྟུང་ཆོགས་པ་སྟེ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་མ་གོས་པའི་ཆོ་ག་དང་ལོག་འཆོ་ལུས་ཀྱི་
མ་གོས་པའི་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ནམས་འཆོ་བ་དང་འཁོར་ཀྱི་འདས་ལས་འབྲས་མེད་
པར་བཞུ་བ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བར་འདིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་སྟོན་ཀྱི་ལྟ་བ་འདིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་
དེ་བ་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་མ་ཉམས་ཤིང་སྤྲུམ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པར་
ཆ་འགའ་ཏེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནམས་སྐར་སྟེ་བར་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མོ་རྩ་བའི་རྒྱ་མཆོས་
ཞུས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཆོ་བདག་བསྐལ་པའི་དང་པོར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་
ནང་ན་གནས་པ་དང་། གང་གི་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་འདིག་འདིག་རྟེན་ཏུ་
བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་སྐྱེད་སྐྱེད་ལྷ་མོ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱང་བར་
ཁྱར་ཏེ་བདག་ཀྱང་འཁོར་ཉུང་བར་ཁྱར། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་
སྐྱེད་སྐྱེད་ལྷ་མོ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཆད་མ་མཆིས་ཏེ་གངས་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་
པར་མི་ལུས་ལགས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་རྒྱ་ནི་གང་ལགས་རྟེན་ནི་གང་ལགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལྷ་མོ་བདག་པོ་གང་དག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་
ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ཏེ། ཆོ་
ག་ཉམས་པ་དང་འཆོ་བ་ཉམས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་
བྱས་ལ། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ཡང་དང་པོར་ཁྱར་ཏེ་དེ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ནམས་སུ་ནི་མི་
སྟེ་ཡི། ཤི་འཕོས་ནས་སྐྱེད་སྐྱེད་གནས་ནམས་སུ་སྟེ་བར་འཁྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ཡང་སྟོན་པ་འཁོར་བ་འདིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་བྱེ་བ་སྟོན་པ་བརྒྱད་
དང་། སྟོན་པ་གསེར་བྱབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་སྟོན་པ་རེ་བཞི་དང་། སྟོན་པ་འོད་སྟངས་ཀྱི་

བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་རྩ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་གོ་
དགྲ། ཆོ་ག་དང་འཆོ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ལྷན་སྦྲེས་པ་དང་སྦྲེ་བར་
འཇུག་ལ། རང་རེའི་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་འདྲེས་པའི་སྤྱི་གཞུང་པ་རྣམས་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ནས་ལྷན་སྦྲེ་བར་གསུངས་སོ། །**།^{༡༥༩}ལྷ་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་མཆོག་**
ཐུབ་ཚུལ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་སྦྱོར་བ་མ་དག་ཀྱང་། བསྟན་པ་**།^{༡༦༠}ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་**
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསམ་པ་།^{༡༦༡}དང་སྐྱབས་འགོ་ཡང་མ་ཉམས་པའི་
དབང་གིས་ནི་ལྷ་ནས་ནི་འཕྲོས་ཏེ་ལྷ་དང་མིར་སྦྲེ་ཞིང་། བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་འཆང་
རྒྱ་བ་**།^{༡༦༢}སྟོང་པོ་**དེ་དག་གི་བསྟན་པ་ལ་**།^{༡༦༣}ཞུགས་ནས་**ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་མ་
གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་དོ། །**།^{༡༦༤}དུག་པ་ལས་རྗེས་སུ་**
འབྲངས་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་དཀར་ནག་གི་ལས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡང་གི་བ་མ་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་བདེ་སྤྱག་ཆེན་པོ་བསྦྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་སྤྱོད་ནས་
ཀྱང་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་གཞུང་སྤྱོད་ནས་ཀྱང་སྦྲོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོ་མས་ལས།
མཁའ་ལ་བྱ་དག་གནས་པ་དེའི། གྲིབ་མ་ལྷན་ཅིག་འགོ་བ་བཞིན། ལེགས་པར་བྱས་དང་
ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་འགོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། །རི་ལྷར་ལམ་བརྒྱགས་ཏུང་བ་དག་ལམ་
ཞུགས་སྤྱག་བསྐྱལ་འགོ་བ་ལྷར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་
ངན་འགྲོར་འགོ། །རི་ལྷར་ལམ་བརྒྱགས་མང་བསྟོགས་པ། །ལམ་ཞུགས་བདེ་བར་འགོ་བ་
ལྷར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་བྱས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདེ་འགྲོར་འགོ་ཞེས་དང་།
སྤྱི་གཞུང་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་རྩ་ལའང་། །མི་གཞོད་སྟམ་ཏུ་བརྟན་མི་བྱ། །རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་བསགས་
པས་ཀྱང་། །སྦྱོད་ཆེན་ཁད་ཀྱིས་གང་བར་འཇུག། །ཞེས་དང་། སྤྱི་གཞུང་བྱས་བདག་ཉིད་
ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོང་མ་སེམས་ཤིག་རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྷུང་བ་ཡིས། །སྦྱོད་ཆེན་གང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། །རུང་ཟད་བསགས་པའི་སྤྱི་གཞུང་པས་ཀྱང་། །བྱིས་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འཇུག། **།^{༡༦༥}**
སྤྱི་གཞུང་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་རྒྱུ་རྩ་ལའང་བའི་ཕྱིར་བདག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམས་
པ་མེད་པར་མ་སེམས་ཤིག་སྟེ། དུག་རྒྱུང་ཡང་གསོད་པ་དང་མེ་རྒྱུང་ཡང་གཏུང་བར་བྱེད་

པ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་ཆུང་བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོངས་མ་སེམས་ཤིག །ཁུ་ཡི་
ཐིགས་པ་ལྟར་བ་ཡིས། །བྱམ་ཆེན་གང་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །རུང་ཟད་བསགས་པའི་དགེ་བ་
ཡིས། །བརྟན་པ་རབ་རྟུག་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །སྤྱི་རབས་ལས་ཀྱང་། །སྟོན་པ་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་དུས་མཚོ་མི་ཆེ་བ་མེ་རྟོག་དང་རྩ་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མངོས་པར་བྱས་པ་
རྩ་བུ་ལྟར་དུ་སྟོན་གིང་དང་མེ་རྟོག་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ན་ཉའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་རྟུ་འཁྱུངས་ཏེ་
ཉ་ནམས་བྱམས་པས་སྦྱོང་བའི་ཆོ་རེ་ཞིག་ཅིག་ན་ཆར་མ་བབས་པས་མཚོ་སྐྱམས་པ་ལ་
བྱག་ཉ་ནམས་འཆི་བར་ཉེ་བ་ན། །བྱང་སེམས་དེས་ཀྱི་རྟུད་ཉ་ནམས་མ་རུངས་པར་གྱུར་ཀྱི་
མེད་དོ་སྐྱམས་ནས་བདག་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཆགས་བསད་པ་མི་བྲན་པའི་བདེན་
པས་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་ཆར་འབབས་གིང་མཚོ་གང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བདེན་ཆོག་བརྗོད་མ་
ཐག་ཆར་སྐྱིན་འདུས་ཏེ་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་ནས་མཚོ་གང་བས་ཉ་ནམས་རབ་རྟུ་དགའ་
བར་གྱུར་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། །བྱང་སེམས་དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་བྱིམས་དང་ལྟན་པ་ནམས་ཆོ་
འདི་ཉིད་ལའང་འབྲལ་དུ་དགེ་བའི་བསམ་པ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ན་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་ལྟ་
སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སྐྱམ་དུ་དགོངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །དགེ་དང་མི་དགའི་ལས་ནམས་གོམས་བྱས་པས། །མི་ནམས་ལ་ནི་འདྲིས་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་མ་བསྐྱེམས་ཀྱང་། །ཆོ་རབས་གཞན་ལ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་
སྦྱོད། །རབ་རྟུ་སྐྱིན་དང་རྩལ་བྱིམས་ལ་སོགས་མ་སྦྱངས་ན། །རིགས་དང་གཟུགས་དང་ལང་
མཚོའི་ཡོན་ཏན་ནམས་དང་ནི། །སྟོབས་ནི་རབ་རྟུ་ཆེ་ཞིང་ནོར་ནམས་བྱག་ཀྱང་རུང་། །ཕྱི་
མའི་ཆོ་ལ་སྟུ་ཡང་བདེ་བ་འཕྲོ་མི་འགྱུར། །རིགས་ལ་སོགས་པ་དམའ་ཡང་སྤིག་ལ་མ་
ཆགས་གིང་། །རབ་རྟུ་སྐྱིན་དང་རྩལ་བྱིམས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྟན། །དབྱར་ཀྱི་དུས་ན་
འབབ་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་གང་བ་བཞིན། །ཕྱི་མའི་ཆོ་ལ་ངས་པར་བདེ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །དགེ་
དང་མི་དགའི་ལས་ལས་འཛིག་རྟོན་པ་རོལ་དུ། །བདེ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་རབ་རྟུ་
ངས་བྱས་ནས། །སྤིག་པ་སྦྱངས་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་ལ་རབ་རྟུ་འབད། །དད་པ་མེད་པ་དག་ནི་
ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྦྱོད། །ཅེས་སོ། །

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་པ་ཉིད། བདེ་སྤྱད་མྱོང་བའི་རྒྱ་ཁྱུར་པའི་ལས་མ་
བསགས་ན། ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱད་གཏན་མི་མྱོང་བ་སྟེ། སྟོན་པས་ཆོགས་གངས་
མེད་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསགས་མི་
དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསག་དགོས་པ་ཤིང་དཔེར་ན་སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་
སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤང་པ་ལའང་ཞིང་དེའི་རྒྱ་ཡོངས་
རྒྱུགས་བསགས་མི་དགོས་ཀྱང་སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ལས་འབྲེལ་འཛོག་པ་སོགས་རྒྱ་
རྩུང་ཟད་བསག་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་ཤིང་། ལས་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་སྟེ།
ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། དམ་ཟེའི་རིག་ཤིང་རྒྱུད་ནམས་ཤིང་ལས་ནི་དགེ་བ་ཤིང་དང་
སྤྱིག་ཤིང་པ་དག་ཤིང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གཅིག་གིས་བྲིན་པ་ཤིང་གཞན་ཀྱིས་ལེན་ཤིང་པ་
བཞིན་ཤིང་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཕྲོ་བར་སྒྲུབ་ཤིང་། ལས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ལབས་བྱས་ཤིང་མི་ཟ་བ་ཤིང་དང་། མ་བྱས་པ་དང་
སྤང་ཤིང་པ་མེད་ཤིང་པར་གསུངས། ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་
ཤིང་རང་གི་ལས་བྱས་ནས་ཤིང་འབྲས་བྱ་རིག་པར་རོ་མྱོང་ཤིང་བར་མི་འགྱུར་ཤིང་པ་མིན་ཤིང་
ལ། གཞན་ཀྱིས་ཤིང་ལས་བྱས་པའི་ཤིང་འབྲས་བྱ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཞན་ཀྱིས་ཆོར་ཤིང་བའོ་
མྱོང་བར་འགྱུར་བའང་མེད། ཅེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཤིང་སྒར་ལས་ངེས་པ་
དང་འཕེལ་ཆེ་བ་སོགས་བཤད་ཟིན་ནས་དེར་མ་ཟད་ལས་རྒྱམས་ཤིང་བསགས་ནས་བསྐྱེལ་
པ་བརྒྱར་ཤིང་སྤང་ཡང་ནི། རྒྱུད་མི་ཟ་བའང་ཤིང་ཡིན་ཏེ་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཆོགས་ཤིང་པ་དང་དུས། ཤིང་སྐྱབས་རྟེན་ཤིང་པ་ན་ཤིང་བསགས་པ་པོ་ལུས་ཅན་ནམས་ལ་
ནི། འབྲས་བྱ་སྟོན་ཤིང་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཤིང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མོ་མོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བརྟུ་གཅོ་བོར་བསྟན་པ་
 དང་། ལས་དང་འབྲས་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་རྒྱལ་མདོ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་
 བརྟུར་བཤད་པ་དང་། བརྟུའི་སྒྲུང་དོར་གཅིས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་འཆོས་པ་སྤངས་

པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདེ་སྤྱད་གི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། ལས་འཕེལ་
ཆེ་བ་དང་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་ཅིང་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་རིག་པ་དེས་ལས་དང་འབྲས་
བུའི་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་སྤང་དོར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ལེགས་
སྦྱོང་ཉེས་སྦྱོང་འདུག་པའི་སྒོ་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། སྒོ་གསུམ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་
ལས་ཀྱི་ལམ་བརྟུར་མི་འདུས་ཀྱང་། དགེ་མི་དགེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོང་ངམ་རགས་པ་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བའི་གཞི་གི་ན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནད་བསྐྱུས་ནས་
ནག་པོའི་ལས་ལམ་བརྟུར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་སྤངས་ན་དོན་གི་ན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནད་
རྣམས་ཀྱང་བརྟུར་འདུ་བར་གཟིགས་ནས་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་བརྟུར་གསུངས་ཏེ། མཛོད་
ལས། བོད་དགེ་མི་དགེའི་ལས་མང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཏེ་དེའི་བོད་ནང་ནས་ཆེ་ལོང་བསྐྱུས་
ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར་བོད་ཏེ། །གཉིས་ཀ་ལའང་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བརྟུར་
གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། བོད་འདིའི་སྤང་གཞི་ནི་བྱབ་པ་དེས་
བསྟན་པའི་སྒོ་མ་པ་དེ་དག་དགེ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱར་བསྟན་པ་སྟེ། བྱབ་པ་གོ་བྱ་ཏེ་མའི་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཉན་ཐོངས་པ་ལ་འདུན་ཅིང་ཕྱིག་པ་ཉེ་བར་གསོག་ལ། དགེ་བ་བྱ་བ་ལ་རྩོམ་པར་
མི་འདུག་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་རུང་ཟད་ཀྱིས་མགྱ་བར་གྱུར་ནས་དེའི་ཆེད་དུ་བཙུང་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ངག་རྣམས་བསྐྱུང་ཞིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་
མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་བོད་སྤྱི་དག་པར་རབ་
བོད་ཏུ་སྐྱུངས་ན། །དང་སྤོང་བོད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་འཕོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

པོ་གཉིས་པ་ནི། དེ་བོད་ལང་མི་དགེ་བ་བརྟུ་ལས་ལོག་པ་ལ་དགེ་བ་བརྟུར་འདོག་
ཀྱང་། མི་དགེ་བ་བརྟུ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཙམ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཀྱི་དགེ་བར་མི་འགྱུར་
བས་ནག་པོའི་ལས་ལམ་བརྟུ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཤེས་ནས་དེའི་བོད་ཉེས་དམིགས་
མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་ཀྱན་སྤོང་བོད་འགྱུར་ཙམ་ནས་ཀྱང་བསྐྱམས་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དེ་
དག་དང་ཡེ་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་ཡི་བོད་མ་འཆའ་བའི་དགེ་བ་བརྟུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་

བསྟེན་པ་འདི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེས་བུའི་དོན་གཉིས་འབྲུབ་པའི་གཞིར་
མེད་དུ་མི་རུང་བ་**ཁྱེད་པས་**རྒྱལ་བས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་པ་ལས། དགེ་བའི་ཚོས་ནམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། **ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
སྐྱེ་དགུའི་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་**ཁྱེད་པའི་**ཆ་བའི་རྟེན་ལོ། **ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆ་བའི་རྟེན་ལོ། **ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆ་བའི་རྟེན་ལོ། **ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
དགེ་བའི་ཚོས་ནམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་
ནམས་ཏེ་ཞེས་དང་། ལྟའི་བདག་པོ་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་རྟེན་ལོ། **ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
གཉིས་ཡོད་པ་དང་བཅོ་ཁྱེད་པས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཚོང་**ཁྱེད་པས་**ཡོད་
པ་གྲོང་རྒྱལ་དང་མི་**ཁྱེད་པས་**བཞི་ཡོད་པ་སྐྱོངས་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་
ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱ་དང་གིང་གེལ་བ་དང་སྐྱ་དང་གིང་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་
ཁོ་མཛོན་མཐོ་ལྟ་དང་མིའི་སྐྱོགས་དང་བྱ་བ་སྐྱོད་པ་དང་ཞིང་ལས་རྒྱ་འབྲུལ་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་ས་
བོན་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་ལོ་རྟག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་ཚོ་བ་དང་ཤལ་བས་བཤལ་
བ་དང་འབྲུང་བ་ནམས་ནི་ས་ལ་གནས་ཏེ། དེ་དག་གི་གནས་ནི་ས་ཡིན་ལོ། ལྟའི་བདག་
པོ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་བརྒྱའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ནི་ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་དང་ཐེག་**ཁྱེད་**
ཚོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་སྟེ་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
བཅོམ་པའི་དགེ་སྐྱོང་གི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་
ལོ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་ཕྱིར་ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ་ནས་མི་དགེ་བརྒྱ་སྐྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
བསྐྱགས་པའི་དོན། དཔུ་མ་ལ་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
གསུང་སྐྱེས་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བོ་དེས་ནམས་ཏེ་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་
དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་བྱང་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བོ་དེས་པར་ལེགས་པ་དང་། ཁོ་མཛོན་མཐོ་ལྟ་དང་མིའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། ཅེས་**ཁོ་མཛོན་མཐོ་**ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བོ་དེས་པར་ལེགས་པ་དང་། ཁོ་མཛོན་མཐོ་ལྟ་དང་མིའི་

ཁྱད་པར་ཅན་དང་ངེས་ལེགས་འབྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་བྱིམས་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་དགོས་
པས་དེ་དོར་ན་མི་འབྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་སོ། །

འོ་གསུམ་པ་ཚུལ་འཆོས་སྤང་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཚུལ་བྱིམས་སྣ་རེ་ལ་ཡང་སྟོམ་སེམས་
ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་པའོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ནི་ཤིན་
ཏུ་སྤྲད་དེ། སའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་
འཕྱར་གྱི། གང་རི་སྤྱིང་འཆོའི་བར་དུ་ཐ་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་
བསྐྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་ཆོག་འདི་སྤྲད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་སྟེ། ང་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཆོལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་འོ་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་
པ་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་འཆོས་འོ་རྟེན་གྱི་སྤྱིང་ལམ་འཆོས་པས་འདིའི་ཆར་མི་
མོད་པ་འོ་བྱང་སེམས་ཡིན་པ་སྤྲད་དུ་བརྟུན་ཆེན་པོ་སྤྲོ་བ་མི་ཆོས་འོ་སྤྲོ་མ་གཞན་གྱིས་
འདིའི་ཆར་མི་མོད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུན་སྤྲུལ་ཏེ་དེ་འོ་དག་
དཔང་དུ་བཞག་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་འོ་སྤྲོ་བ་དེ་སྐྱབ་པའི་མགོན་དུ་གཉེར་བ་སྤྲད་དུ་
ཁས་འཆེ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མི་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་བར་བྱེད་པ་འོ་རྒྱ་མེད་པར་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཆད་
པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། དེ་འོ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཆོངས་བཞེན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་
ལྟར་བར་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོག་པར་ལྟར་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་འགྲོའི་མིང་གི་
ནམ་གངས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །

ལས་དང་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། ནག་པོའི་ལས་འབྲས་དང་།
དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་དང་། ལས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ནག་
པོའི་ལས་ལམ་དངོས་དང་། ལྷེ་ཡང་གི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་འོ་ལ་ལས་ལམ་དངོས་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ལས་དང་ལམ་
ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས། གྲོག་གཙོད་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གི་ཁྱད་
པར་དང་། ལས་ལམ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གྲོག་གཙོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བསྐྱེད་པར་

གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་བསམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་དང་མཐའ་སྡེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། བར་
པ་གསུམ་བསམ་པར་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྱུར་བ་བསྐྱུས་ནས་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྒྱུར་བ་དང་
མཐར་ཐུག་བཞི་བཞིར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན་འཇུག་པ་བདེ་ཞིང་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་
ལོ། །**འོག་ཉིས་པ་ལ་གཞི་སོགས་བཞི་ལས།** དེ་ལ་སློག་གཙོད་ཀྱི་གཞི་ནི། **འདུལ་བར་**
རང་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་གསུངས་ཀྱང་འདི་ནི། སློག་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་གསོད་པ་སོ་རང་ཉིད་གསོད་ན་སྒྱུར་བའི་སྤྲིག་པ་ཡོད་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས། སློག་ཆགས་པ་རོལ་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །བསམ་པ་ལ་**འདུ་ཤེས་ཀྱན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་པ་**གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་
བཞི་སྟེ། གཞི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་
ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་**འོག་ལྔ་བཞི་སྟེ།** འདུ་ཤེས་དང་སོ་དང་གསུམ་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་དང་།
གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་འཁྲུལ་བའོ། །འདི་ལ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་བྲག་ཅན་དཔེར་ན་ལྟས་བྱིན་
ཁོ་ན་བསད་སྐྱམ་ནས་སྒྱུར་བ་བརྒྱུ་པ་ན་མཆོད་སྦྱིན་དུ་ཁོར་ནས་བསད་ན། དངོས་
གཞིའི་སྤྲིག་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ཤིང་། སྒྱུར་བའི་དུས་སུ་
གང་བྱུང་ཡང་གསོད་སྐྱམ་པ་ཀྱན་སྒྲོང་སྦྱི་ལ་ཁྱུགས་པ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་མི་
དགོས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་**འོག་ལྔ་བཞི་སྟེ།** ལྟ་བུ་ལ་དགུ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་། ཀྱན་སྒྲོང་ནི། བསད་པར་འདོད་
པའོ། །སྒྱུར་བ་ལ་སྒྱུར་བ་སོ་ནི། རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་གྱིས་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་གང་
བྱས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། སྒྱུར་བའི་ངོ་སོ་ནི་མཆོན་ནམ། དུག་གསུམ་རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་
བ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྒྱུར་བ་དེའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་པ་རོལ་
སོ་དེའི་ཆོའམ། དུས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཤི་བའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། **འོག་བསད་བྱ་ལས་གསོད་**
པ་སོ་ཤི་བ་སྡེ་འོག་བ་དང་དེ་འོག་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། **འོག་རྒྱུང་བ་དངོས་འོག་གཞི་**
མེད་དེ་འོག་བསད་བྱ་ཤི་བའི་ཆོ་གསོད་པ་སོས་གསོད་པའི་སྒྱུར་བ་བྱེད་དུས་ཀྱི་ལུས་དེ་

ཞིག་ནས་བར་དོ་སོགས་ལུས་གཞན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་
ཡང་འདྲའོ།

མ་གྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི། བྱིའུ་ལ་བ་ལུང་ལས་རང་ལས་ནོར་ཐ་དད་པའི་
མི་ཡིས་བདག་ཏུ་བབྱང་བའི་རྣམ་རིན་ཐང་ཆང་བ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་གཞན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་རྣམ་གང་ཡང་རུང་བའོ། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་
ཉོན་མོངས་ནི་སྤར་བཞིན་འོ། ཀྱུན་སྒྲོང་ནི་བྱིའུ་ལ་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
ཀྱི་ཕྱིར་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་མ་གནང་ཡང་ས་རོལ་ལས་དབུལ་བར་འདོད་པའོ། སྦྱོར་
བ་ལ་སྦྱོར་བ་པོ་ནི་སྤར་དང་འདྲ་ལ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་འཇབས་ནས་
བརྟུ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་འདྲའོ། ཉེ་ཡང་བྱ་ལོན་དང་བཅོལ་བ་ལ་གཡོ་བྱས་པ་དང་གཡོ་
ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་གྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་ནམ་ས་རོལ་
ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་ནའང་འདྲ་སྟེ་མ་གྱིན་ལེན་འོ། མཐར་ཐུག་བྱིའུ་
བཞི་ལས། མཐར་ཐུག་ངོས་བབྱང་བ་ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། གནས་གཞན་དུ་སྦྱོས་པའོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། བྱིའུ་གཉིས་པ་འབྲུལ་པ་དགག་པ་ནི་འདིའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་རྣམ་
གནས་ནས་གཞན་དུ་སྦྱོས་པ་མཆོན་བྱེད་ཅིམ་ཡིན་ཏེ། ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་
སྦྱོར་མེད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་འོ། བྱིའུ་གསུམ་པ་རང་ལུགས་ནི་དེས་ན་
བྱིའུ་རང་གི་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པའི་ཐོབ་སྐྱོ་སྐྱེས་པའོ། བྱིའུ་བཞི་པ་དོགས་གཅོད་ནི་དེ་
ཡང་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པའམ་བརྟུར་འཇུག་ན་དེ་ལ་སྐྱེས་པས་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གིས་
མ་ཤེས་ཀྱང་མངགས་པས་ས་རོལ་པོ་བསད་ན་དེ་ནམ་གྱི་བ་དང་གསོད་དུ་འཇུག་མཁན་ལ་
དངོས་གཞིའི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་འོ། །

ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་མིན་པ་དང་
གནས་མིན་པ་དང་དུས་མིན་པ་བཞིའོ། ཉེ་ལ་དང་པོ་ནི། བཟོད་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་བྱད་
མེད་དང་། སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མ་ནིང་ངོ་། ཉེའི་དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། མ་ལ་སོགས་

པ་དང་མས་བསྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པ། མདོ་ལས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ནམས་ནི་འབྲུག་པར་
བྱ་བ་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། བཏོད་
པར་བྱ་མིན་ཞེས་བྱ་ནི། །གཞན་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ལྟར། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་དང་
རྒྱལ་སོས་བསྐྱངས། །གཞན་ཀྱིས་སྤངས་བའི་སྤྲད་འཛོད་དང་། །ཉེ་དྲུ་དག་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། །དེ་དག་བཏོད་བྱ་མིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཀྱིས་བརྒྱུད་བ་ནི་
གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་མའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཅན་ནི་རབ་བྱུང་མའོ། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་
ནི་བག་མར་མ་སོང་བ་རང་གི་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ནམ་གྱིས་སྒྲུག་གམ་སྒོ་བསྐྱང་ངམ་
དེ་དག་མེད་ན་རང་གིས་ཀྱང་བསྐྱངས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་དང་བསྐྱོས་པས་བསྐྱངས་པ་ནི་དེ་
ལ་ཆད་པའི་ཁྲིམས་བཅས་པའོ། །གཞན་ཀྱིས་སྤྲ་གཞལ་པའི་སྤྲད་འཛོད་ལ་ལོག་གཡེམ་དུ་
གསུངས་པས་རང་གིས་སྤྲ་བྱིན་པ་ལ་ལོག་གཡེམ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་
དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །སྤྱིས་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་
ནི། མངལ་སྒོ་མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། ཡན་ལག་མིན་པ་
གང་ཞེ་ན། །ཁ་དང་བཤང་ལམ་བྱིན་པ་དང་། །བརྒྱ་བསྐྱམས་ལག་པར་བསྐྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཡན་ལག་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་དང་བཤང་བའི་ལམ་དང་
ཁྱེུ་དང་བྱ་མོའི་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་བྲག་པ་དང་རང་གི་ལག་པའོ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་
ལོ། །གནས་མིན་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་ནམས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དང་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་གནས་དང་སྤྱི་བོ་
མང་པོའི་མདོན་སྐྱམ་དང་ཡུལ་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ས་ཚྭ་གས་འབར་འབྱར་ཅན་དང་སྲ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཡུལ་མིན་བྱ་བ་ནི། །དམ་ཆོས་མཆོད་རྟེན་
སྤྱི་སོགས་དང་། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གནས་སོགས། །མཁན་པོ་དང་ནི་སློབ་
དཔོན་དང་། །ཁ་མ་རྩུང་ན་གནས་པ་ནི། །ཡུལ་མིན་དེ་ཅུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོ་
བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དུས་མིན་པ་ནི། །སྤྲ་མཆན་འཛུགས་པ་དང་སྤྲ་བ་ཆང་
བའི་སྐྱམ་མ་དང་རྩ་ཞོ་འཛུགས་པའི་བྱ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་དང་། །བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་
དང་འཁྲིག་པ་སྤྱད་མི་རྩུང་བའི་ནད་དང་ལྟན་པ་དང་ཆོད་ལས་ལྟག་པའོ། །ཆོད་ནི་ལན་

ལྷའི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་དུས་མིན་བྱ་བ་ནི། ཁྲི་མཚན་
འཛུགས་དང་སྐྱུ་མ་མ་དང་། བྱ་རྒྱུད་དང་བཅས་མི་མོས་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡིད་མི་བདེ་
སོགས་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་གནས་དུས་མིན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་
དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་བྱུང་པར་ནི་ཉིན་མོའི་དུས་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་མཛད་དོ། ཡན་ལག་མིན་
པ་སོགས་གསུམ་ནི། རང་གི་རྒྱུད་མ་ལ་ཡང་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སློས།
བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་**འོ་ལ་ལུགས་གསུམ་ལས་ལས་ལམ་དངོས་ལོག་གཡེམ་**
ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་མ་འབྲལ་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། འདུ་ལ་
བ་ལས། **འོ་གཉིས་པ་མི་ཆངས་སྐྱེད་ལ་འདུ་ལ་བ་ལྟར་ནི་**མི་ཆངས་སྐྱེད་ཀྱི་ཐམ་པ་ལ་འདུ་
ཤེས་འབྲལ་མ་འབྲལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། **འོ་གསུམ་པ་ལོག་གཡེམ་འདུ་ཤེས་འབྲལ་**
སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་ཀྱི་
རྒྱུད་མའི་གན་དུ་སོང་ན་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱུད་མ་ལ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་ཞུགས་པ་ལ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ལུགས་
གཉིས་བཤད་དོ། ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་དོ། ཀྱུན་སྒྲོང་ནི། མི་ཆངས་པར་
སྐྱེད་པས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའོ། སྐྱུར་བ་**འོ་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས་སོགས་མེད་ལུགས་**ནི།
བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་པོ་ལ་ལོག་གཡེམ་
ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། **འོ་ལུགས་གཉིས་པ་ནི་**མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས། དེ་
ལྟ་བུ་ལ་དངོས་གཞིའི་ལས་ལམ་མེད་པར་བཤད་དེ། **འོ་འཐད་ལྟན་ནི་**སྤྲ་མ་དངོས་གཞི་མ་
ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་**འོ་སྐྱུར་བའི་རོ་བོ་ནི་དེའི་དོན་ལ་རྩལ་བའོ་ཟེར་**བརྟག་
གོ། མཐར་ཐུག་ནི་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྐྱེད་པ་**འོ་འདིར་ཞིབ་ཆ་སོ་སོར་དགོས་པའོ།**

བརྟུན་དུ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞི་
དང་དེ་ལས་ལྷོག་པ་བཞི་སྟེ་གོ་བྱའི་ཡུལ་ནི་ས་རོལ་པོས་དོན་གོ་བའོ། བསམ་པ་ལ་གསུམ་
ལས། འདུ་ཤེས་ནི། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བར་བསྐྱུར་བ་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བར་
འདུ་ཤེས་བསྐྱུར་བ་སོགས་སོ། ཉོན་མོངས་ནི་གསུམ་མོ། ཀྱུན་སྒྲོང་ནི། འདུ་ཤེས་བསྐྱུར་ཏེ་

སྤྱི་བར་འདྲོད་པའོ། །སྤྱིར་བ་འོ་ལ་དངོས་དང་དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་བའམ་
ཅང་མི་སྤྱི་བས་དང་དུ་ལེན་པའམ་ལུས་བསྐྱར་བའི་མཆན་མས་སྟོན་པའོ། །འོ་གཉིས་པ་
དོགས་གཅོད་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དགོས་པ་ལ་བསྟེན་པའི་དོགས་གཅོད་ནི་དེ་ཡང་
དགོས་པ་རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་རིམ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་བར་འདྲོད་པར་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་འོ་བཙལ་བའི་དང་། འོ་ཡང་གཞན་གྱི་དོགས་གཅོད་ནི་ལུགས་གསུམ་ལས་
ས་སྒྲེའི་ལུགས་ནི་འདིར་བརྟུན་དང་སྤྱི་མ་དང་ཆོག་རྒྱུ་པ་མོ་གསུམ་ལ་བཙལ་བ་ལའང་དེ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་དབྱིག་གཉེན་འོ་ལུགས་ནི་མཛོད་ཆ་འགྲེལ་དུ་ངག་གི་
བཞི་ག་ལ་བཙལ་བས་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །འོ་འདུལ་བའི་ལུགས་རྩུང་བར་
སྤྱིར་བ་ནི་འདུལ་བ་ལས་ནི། དེ་དག་གི་མཐར་ཐུག་གི་རྩུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གིས་སྤྱི་བ་
པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་འོ་ལ་དངོས་དང་དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི།
པ་རོལ་སོས་གོ་བ་ཡིན་ཏེ་འོ་གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི་མ་གོ་ན་ཆོག་ཀྱལ་པ་ཅམ་དུ་འགྲོ་
བར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་སྤྱི་མ་དང་ཆོག་རྒྱུ་པ་ལ་ཡང་འདྲོ། །

སྤྱི་མའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་ལ་
གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་དང་ཉེན་མོངས་ནི་སྤྱིར་བཞིན་ནོ། །ཀྱུན་སྤྱོད་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་
པ་ལ་དབྱེ་བར་འདྲོད་པ་དང་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་མི་འདུམ་པར་འདྲོད་པའོ། །སྤྱིར་
བ་ནི། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཆོག་གང་ཡང་རུང་བས་བཙོད་བྱ་སྟོན་མི་སྟོན་གང་
རུང་བཙོད་པ་དང་དགོས་པ་རང་གཞན་གང་རུང་གི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྐྱེད་
བ་ལས། མཐའ་ནི་དབྱེ་བར་བྱ་བས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲེད་པའི་
ཆོག་སྤྱི་བ་པ་གོ་བའོ། །

ཆོག་རྒྱུ་པོའི་གཞི་ནི། ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་སྤྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་
ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་། ཉེན་མོངས་ནི། སྤྱིར་བཞིན་ནོ། །ཀྱུན་སྤྱོད་ནི། ངག་
རྒྱུ་པོས་སྤྱི་བར་འདྲོད་པའོ། །སྤྱིར་བ་ནི། བདེན་མི་བདེན་གང་ཡང་རུང་བས་རིགས་སམ་

ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་སྦྱར་བའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ཀུན་སྦྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་བཅམས་ཏེ་མི་སྟོན་
བ་སྣ་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྐྱེད་བ་ལས་མཐའ་ནི་དེ་ལ་ངག་རྒྱལ་པོ་སྣམས་པའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་གང་ལ་སྣམས་པའི་ཡུལ་དེས་གོ་བ་དགོས་པར་མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

ངག་ཀྱལ་པའི་གཞི་ནི། **དགོས་པའི་དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་འོ།** །བསམ་
བ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་
ཀྱང་འདིར་ནི་བཛོད་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་ནས་སྣ་བ་**པོ་ཙམ་གྱིས་**
མ་འཁྲལ་བའི་གོ་ཚད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གོ་བྱའི་ཡུལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**པོ་གསུང་**
འདི་ཡི་རྣམ་པས་གོ་བྱའི་ཡུལ་དགོས་པ་ནམས་ལ། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲལ་བ་ལ་སྣ་བའི་ཡུལ་
དེ་ཉིད་ལའང་དེར་འདུ་ཤེས་པ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟས་སྦྱོར་ལ་སྣ་སྟུང་ནས། མཚོད་
སྦྱོར་ལ་སྣམས་ནའང་འདུ་ཤེས་འཁྲལ་བ་ཞེས་གསུངས། ཉེན་མོངས་ནི་གསུམ་པོ་གང་རུང་
རོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། མ་འབྲེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སྣ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ངག་ཀྱལ་བ་
སྣ་བར་རྩིས་པའོ། །མཐར་ཐུག་**པོ་ལ་དངོས་དང་དབྱེ་བ་དོགས་གཙོད་གསུམ་ལས་དང་པོ་**
ནི། ངག་ཀྱལ་སྣམས་ཟིན་པའོ། །**གཉིས་པོ་ནི།** **པོ་དབྱེན་འབྱེད་པའི་དང་།** ཆོས་ལྟར་སྣང་
གི་དང་། ཉམ་ཐག་གི་དང་། དགའ་མགུ་བར་གྱི་དེ། འདུ་འཛིན་དེ། སྦྱོས་པ་ལྟ་བུའི་དེ། ལོག་
འཛིན་དེ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གཞི་བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་འཐབ་མོ་དང་
མཚང་འབྲུ་བ་དང་རྩོད་པ་དང་འབྱེད་པ་སྣ་བ་དང་། **གཉིས་པོ་ཆོས་ལྟར་སྣང་གི་དེ་ནི་**
ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སམ་བྲམ་ཟེའི་གསང་སྟགས་ལ་དགའ་བའི་སྒྲོས་ལུང་འཕོགས་
པ་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་སོགས་དང་། **གསུམ་པོ་ནི།** ཉམ་ཐག་པའི་སྣ་བ་སྟེ་སྟགས་ལྟ་བུ་
དང་། **བཞི་པོ་ནི།** བགད་པ་དང་རྩིས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྦྱུད་
པར་སྣ་བ་དང་། **པོ་ལྟ་པ་ནི།** རྒྱལ་པོ་དང་སྒོན་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱན་པོའི་གཏམ་ལ་སོགས་
པའི་འདུ་འཛིན་གཏམ་སྣ་བ་དང་། **པོ་བྱག་པ་ནི།** ར་རོ་བ་དང་སྦྱོས་པ་ལྟ་བུར་སྣ་བ་དང་།
པོ་བདུན་པ་ནི། ལོག་པའི་འཛོལ་སྣ་བའོ། །འབྲེལ་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ་
དང་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་སྣ་བ་ནི་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་པ་དང་

བཞད་གད་དང་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲོས་གར་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་བུའི་དུས་ན་སྤྱ་
བའོ། །**འོག་གསུམ་པ་དོགས་གཙང་ནི་**དག་གི་ཉེས་པ་དང་པོ་གསུམ་དག་ཀྱི་ལྟ་བུ་འདོད་མི་
འདོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྱ་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། **དེས་འོག་**
དག་གི་བཞིའི་ནང་ཆན་གྱི་དག་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་དག་ཀྱི་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ནི་དག་གི་དང་པོ་
གསུམ་ཡང་དག་ཀྱི་པ་ཡིན་འོ། །

བནལ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། གཞན་གྱི་འོར་དང་ཡོ་བྱད་དོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས།
འདུ་ཤེས་ནི། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་ངོ། །ཀྱུན་
སྒྲོང་ནི། བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བསམས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཚལ་བ་བྱེད་
པའོ། །མཐར་ཐུག་**འོ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྫོགས་ཆད་དང་། མ་རྫོགས་པ་དང་གསུམ་**
ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བདག་གིར་བྱ་བར་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོར་ལ་སོགས་པ་དེ་
བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་པའོ། **གཉིས་འོ་པ་ནི།** དེ་ལ་བནལ་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ལ་ཆོས་ལྡེ་ཆང་དགོས་ཏེ། རང་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་
དང་ཡོངས་སྤྱོད་གསོག་པར་འདོད་པའི་བརྟམ་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞན་
གྱི་འོར་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་རོ་ཐུང་བར་བྱེད་པས་འཁུམས་པའི་
སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་པ་
འཁྱེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། བནལ་སེམས་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་འོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའོ། **འོག་གསུམ་**
པ་ནི། མ་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། སྦྱོར་བའི་དོགས་གཙང་དང་། མ་རྫོགས་པའི་མཆན་གཞི་
རྒྱས་བཤད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་དེ་ལྟ་བུ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་བནལ་སེམས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྫོགས་སོ། །**འོག་གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་དོགས་གཙང་ནི།** མི་དགེ་བ་བཅུ་ག་
ལ་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སྦྱོར་བ་གསུངས་སོ། **འོག་གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།** ཡོངས་
སུ་མ་རྫོགས་པའི་བནལ་སེམས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཀྱང་མ་བྱིས་ཀྱི་རྗེ་དཔོན་དེ་བདག་གི་
བཅུ་དུ་གྱུར་ཅིང་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་པ་དང་། དེའི་བྱ་དང་ཆུང་

མ་སོགས་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལའང་དེ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། ཀྱི་མ་
བདག་^{༡༥༡}ངན་པ་དང་ཉུང་དུ་རྫོང་པ་ལ་མི་དགའ་བ་མེད་པར་བཟང་མང་སྟོབ་པ་ལ་ལྷག་
པར་དོན་གཉེར་མེད་པས་ཆོག་ཤེས་པའོ། ། འདོད་པ་རྒྱུ་བ་དང་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དང་མང་དུ་སྟོན་པ་དང་གཏོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལ་སོགས་པར་
གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་དང་། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་དེད་དཔོན་དང་འཁོར་
ནམ་བཞིས་བཀྱར་སྟེ་བྱས་པ་དང་ཟས་གོས་སོགས་སྟོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་དང་། ཀྱི་མ་
བདག་གྱི་མ་ལ་ལྟར་སྟེས་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཆེ་བ་དང་། དྲག་པོ་དང་བྱུང་འཇུག་
གི་འཛིག་རྟེན་ནས་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་དུ་སྟེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་འདོད་པ་བསྐྱེད་
པ་དང་། ས་མ་དང་བྱ་དང་རྩུ་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་དང་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་ཡོ་བྱད་
ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ན་ཡང་བརྟམ་སེམས་སོ། །

གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། ཉོན་མོངས་ནི། ཆོག་རྒྱབ་པོ་ཅི་ལྟ་བ་
བཞིན་ནོ། ། ཀྱུན་སྒྲོང་ནི། བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་སྟེ། བསད་པ་དང་བཅིངས་པ་
དང་གཞན་ནམ་རང་གི་ངང་གིས་ལོངས་སྟོད་རྒྱད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་སོགས་སོ། ། སྦྱོར་
བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པའོ། ། མཐར་ཐུག་^{༡༥༢}ལ་དངོས་དང་། རྫོགས་ཆད་
དང་། མ་རྫོགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བརྟེན་པ་སོགས་བྱ་བར་ངེས་པའམ་ཐག་བཅད་
པའོ། ། ^{༡༥༣}གཉིས་པ་ནི། འདི་ཡང་ལྡན་ཆང་ན་རྫོགས་ལ་མ་ཆང་ན་མི་རྫོགས་ཏེ་གཞོད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་མཆན་མར་འཛིན་པས་ཞེ་སྤང་གི་སེམས་དང་། གཞོད་
པ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སེམས་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚུལ་བཞིན་མིན་
པ་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དྲན་པས་ཁོན་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་དང་། བརྟེན་པ་དང་
བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་འཁྱུང་བའི་སེམས་དང་། གཞོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངོ་ཆ་མེད་
ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་སེམས་ལྟ་དང་
ལྟན་པའོ། ། ^{༡༥༤}གསུམ་པ་ནི། གཞོད་སེམས་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ནི་བདག་ལ་གཞོད་པ་
བྱས་སམ་བྱེད་པའོ་སྟམ་ནས་དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱ་བའི་བྱིར་ཅི་སྟེད་སེམས་པ་དེ་སྟེད་ཐམས་

ཅད་གཞོད་སེམས་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་གཉེན་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཆེ་འདི་ལ་ཉམས་པར་སྒྲོན་པ་དང་བྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་སྐྱམ་དུ་སྒྲོན་པ་
ཡང་གཞོད་སེམས་སོ། །

ལོག་པར་བལྟ་བའི་གཞི་ནི་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །**མི་འདི་དགེ་བ་བརྒྱའི་ནང་ཆན་**
དུ་སྐྱར་པའི་ལོག་ལྟ་ལ་ཆད་ལྟས་བྱལ་པས། ཡོད་པའི་དོན་ལ་མེད་པར་བལྟ་བ་དགོས་
སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འདུ་
ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་སྟོགས་ཅུང་ངོ་། །ཀྱུན་སྒྲོང་ནི། སྐྱར་བ་འདེབས་པར་
འདོད་པའོ། །སྐྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་བརྒྱུ་པའོ། །དེ་ཡང་བཞི་སྟེ། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་དང་བྱེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དངོས་སོ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའོ། །རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་ནི།
ལེགས་པར་སྐྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་
བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ལ་གསུམ་ལས། ས་སོན་
འདེབས་པ་དང་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ས་དང་མ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་འོང་
གི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། འཛིག་ཉེན་སྲ་བྱི་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །སྐྱེ་བར་འཇུག་པའི་བྱེད་
པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། སེམས་ཅན་བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །**འདི་འདི་བྱང་མའི་གསུང་**
སོར་གཞག་བཞོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་བར་དོའི་སེམས་ཅན་ནོ། །ཡོད་པའི་དངོས་སོ་ལ་སྐྱར་བ་ནི།
དབྱ་བཅོམ་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ལ་**འདི་དངོས་དང་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་**
བྱད་པར་དང་དོགས་གཅོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱར་བ་གདབ་པར་ངེས་པའོ། །**འདི་**
བྱང་སྒོང་རྒྱང་མིག་གིས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་མེད་པའི་སྐུ་བ་བྱེད་ཞོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་བྱས་ཞེས་གྲགས་
སོ། །གཉིས་འདི་པ་ནི། འདི་ཡང་ལྷས་རྫོགས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་ཚོངས་
པའི་སེམས་དང་རྟོག་པ་ལ་དགའ་བས་དབྱུལ་གྱི་སེམས་དང་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཆོས་
ལ་ངེས་པར་རྟོག་པས་ལོག་པར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་། སྐྱིན་པ་དང་མཆོད་སྐྱིན་
དང་སྐྱིན་སྟེག་དང་ལེགས་སྐྱད་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་རབ་དུ་ཉམས་
པའི་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་

ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་ལྷ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའོ། དེ་ལྷ་མ་ཆང་ན་ནི་
མི་རྣམས་སོ། །**འོ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ལྷ་ལྷ་ཆང་བར་དགོས་པར་**
གསུངས་པས་རྩལ་ཟད་འབྱུང་དཀའ་བའོ། །འོ་གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི། ལོག་པར་ལྷ་བ་
གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་ཁོ་ན་ལ་ལོག་ལྷ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིས་དགེ་རྩ་ཐམས་
ཅད་གཅོད་ཅིང་སྤྲིག་པ་ལ་འདོད་དཀྱར་སྒྱུད་པ་དང་མཐུན་པས་ན་ལོག་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆེ་མོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**འོ་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ལའང་བསམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་ཆང་ཞིང་།**
དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་བསམ་པ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་སྒྲུབ་བ་ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་པ་
ཡོད་ཀྱང་། འདི་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་མེད་པས་འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྟུང་པའི་དང་པོའི་ཀྱན་སྒྲོང་
ནི་སེམས་པ་དེ་ལ་སྐྱར་ཡང་བསམ་མཐོ་བཏང་སྒྲུབ་ཡང་ཡང་རྒྱག་པ་ལྷ་བྱར་སྒྲུབ་བར་བྱ་
དགོས་སམ་གསུངས། །འོ་གཉིས་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། དེ་ལ་སྒོག་གཅོད་དང་
ཆོག་རྩལ་དང་གཞོད་སེམས་ནི་**འོ་དང་པོར་དུག་གསུམ་གྱིས་འོ་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་**
ཚོམ་པར་བྱེད་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་འོ་རྫོགས་པའམ་མཐར་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་། མ་བྱིན་ལེན་
དང་ལོག་གཡེམ་དང་བཟུང་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་ཚོམ་པར་བྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་ཁོ་
ནས་**རྫོགས་འོ་པའམ་**མཐར་འབྱེན་ནོ། །བརྩུན་དང་ཕྱ་མ་དང་ཆོག་ཀྱལ་པ་**འོ་དང་པོར་**
ནི་ཚོམ་པ་དང་འོ་མཐུག་རྫོགས་པའམ་མཐར་བྱིན་པ་གཉིས་ཀ་**འོ་འང་**གསུམ་ཆར་གྱིས་
བྱེད་ཅིང་། ལོག་ལྷ་ནི་**འོ་དང་པོར་དུག་གསུམ་གྱིས་ཚོམ་པར་བྱེད་ལ་འོ་མཐར་**གཉི་ལྷག་
ཁོ་ནས་**འོ་རྫོགས་ཤིང་**མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །**འོ་གསུམ་པ་ལས་དང་ལས་ལམ་གྱི་བྱུང་**
པར་ནི། **འོ་བརྩུ་པོ་དེ་དག་ལས་འོ་ལུས་ངག་གི་ལས་འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྟུང་པའི་ཀྱན་**
སྒྲོང་གི་དུས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ནི་འོ་རང་ཉིད་ལུས་ངག་གི་ལས་གཞན་བདུན་ལ་
པར་འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྟུང་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ཡིན་པས་ལས་ཡིན་ལ་འོ་རང་ཉིད་
ལ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་སྤྲ་མ་གཞན་འཇུག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མེན་
ནོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་**འོ་རང་ཉིད་ལ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་དུས་ཀྱི་སེམས་**
པ་དེ་འོ་རྩུར་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བཟུང་སེམས་སོགས་

ཁོ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ཁོ་ཀླན་སྤོང་གི་སེམས་འདུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
ཀྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ། །སྟེ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྟེ་ཡང་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བཅུད་སྟེ་ཡང་དང་། ཞར་ལ་
སྟོབས་ལྡན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་སྟེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཁོ་ལ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་སྟེ་བ་དང་།
ཡང་བ་དང་། ལྷག་མ་དགའི་སྟེ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་བསམ་ཁོ་ལ་དང་། སྦྱར་བ་
དང་། གཉེན་པོ་མེད་སྟགས་དང་། ཞེན་པ་དང་། གཞིའི་སྟེ་བ་སྟེ་ལྷ་ལས། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་
མཆོན་ན། བསམ་པས་སྟེ་བ་ནི། དུག་གསུམ་དག་པོས་བྱེད་པའོ། །སྦྱར་བས་སྟེ་བ་ནི། སྟོག་
གཅོད་པ་བྱས་སམ། བྱེད་པའམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པའི་སེམས་དང་
ལྡན་པ་དང་རང་ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་དེ་འདྲིན་དུ་འདུག་ཅིང་དེའི་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་འདྲ་བ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམས་ཤིང་བསགས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཉག་ཏུ་དང་གྲུས་པར་བྱེད་ཅིང་ལན་རེ་ལ་ཡང་མང་དུ་གསོད་པ་
དང་སྟུག་བསྐལ་དག་པོ་བསྟེད་པས་གསོད་པ་དང་འདིགས་པ་བསྟེད་ནས་བྱ་བ་མིན་པ་
བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་གསོད་པ་དང་ཞན་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་བ་དང་བཞེན་པ་དང་ཉམ་ཐག་
པར་སྒྲ་བ་དང་སྟོང་རྗེ་བར་སྟེ་སྟགས་འདོན་བཞིན་དུ་གསོད་པའོ། །གཉེན་པོ་མེད་པ་ལས་
སྟེ་བ་ནི། ལྷག་ཁོ་ལ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་གཉེན་པོ་ཁོང་ཁྱོ་
སྟགས་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཡང་མི་ལེན་ལ་ལྷ་བྱེད་དང་
བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྷ་ལ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་དུས་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་
དང་བསོད་ནམས་དང་མངོན་དུ་སྒྲ་བ་དང་བྱག་འཆལ་བ་དང་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་
དང་འདུད་པའི་སེམས་ལ་སྟགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་དུས་སུ་རྩོམ་གསུམ་པ་དང་ཁྲེལ་
ཡོད་པ་དང་འགྱོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་འཐོབ་པ་དང་ཁོ་ལས་ཁོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་
བལྟ་བའི་འདིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་མགོ་གཏོན་
པའི་འདིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ལམ་ཁོ་ལ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མི་ཉག་སྟགས་
བཅུ་དུག་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་བདེན་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མི་རེག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་

དག་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོ་མེད་པའོ། ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མྱི་བ་ནི། རྒྱགས་ཀྱིས་
མཆོད་སྦྱོར་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་འགྲུར་བར་འདོད་པ་དག་གི་ལྟ་བ་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་
པས་ཆོས་འདོད་ནས་གསོད་པ་དང་ཀྱི་བྱམ་ཟེ་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཤ་ཟ་བར་འདོད་ནས་
རྒྱགས་ནམས་ནི་སྦྱོང་བའི་བདག་པོས་ཀྱི་ལྟ་མེད་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྒྱར་སྦྱུལ་
པས་ན་བསད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཀྱི་ཞེས་སྦྱོར་བ་བདེན་སྟམ་པ་ཀྱི་ལྟ་བུ་སོགས་ལོག་ལྟ་
གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་སྟམ་ནས་གསོད་པ་ཀྱི་སོགས་མྱི་བའོ། གཞི་ལས་
མྱི་བ་ནི། དུད་འགྲོ་བོང་ཆེན་པོ་དང་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་དང་། ས་མ་དང་སྤྱ་རྒྱ་དང་སྦྱ་
མ་ལྟ་བུ་དང་ཡིད་གཟུགས་པ་དང་སྟོབ་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་
སངས་རྒྱས་གསོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀྲོངས་མི་རྒྱས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ངན་
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པའོ། ཀྱི་འདི་ལྟར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་
སེམས་ཀྱི་ཁྲག་རྒྱུད་བའི་མཆོམས་མེད་འབྱུང་བའི་ངན་སེམས་ལ་དོན་ལ་བཀྲོངས་མི་རྒྱས་
ཀྱང་སྟོ་རྩོར་གསོད་སེམས་ངེས་པར་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་བརྟན་ནོ། ཀྱི་གཉིས་པ་
ནི། རྒྱ་ལྟ་བོ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ཡང་བའོ། ཀྱི་གསུམ་པ་ལྟག་མ་དགའི་མྱི་
ཡང་དང་། ཞར་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་གཞི་མྱི་བ་རྒྱག་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ཀྱི་མྱི་ཡང་བཤད་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མྱི་བ་དགའ་ལས།

དང་པོ་ནི། ལྟག་མ་དགའ་ཡང་གཞི་མ་གཏོགས་པ་སྟོག་གཅོད་པ་ལྟར་མྱི་ཡང་ཤེས་
པར་བྱ་ལ། མ་བྱིན་ལེན་གཞི་ལས་མྱི་བ་ནི། ཀྱི་དངོས་པོ་མང་པོ་དང་བཟང་པོ་དང་། ཀྱི་
ཡུལ་རང་ལ་ཡིད་བརྟན་པ་ལ་འཁྱུ་ཞིང་འཕྲོག་པ་དང་དམན་པ་དང་བཞེན་པ་དང་མྱི་ཀྱི་
ནང་གཉིས་ཀའི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་ཀྱི་བྱུང་པར་ཆོས་འདི་ཀྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་
འཕྲོག་པ་དང་གོང་དུ་ཀྱི་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་པ་འཕྲོག་པ་དང་སྟོབ་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་དང་
རང་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་རྩམ་འཕྲོག་པའོ། ཀྱི་གཉིས་པ། ལོག་
གཡེམ་གཞི་ལས་མྱི་བ་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་མཐམ་དེ་དང་འབྲེལ་པའམ་སྦྱེས་པ་
ཡིད་གཟུགས་པའི་རྒྱུད་མཐམ་དགེ་སྟོང་མ་དང་དགེ་སྟོབ་མ་དང་དགེ་རྩལ་མ་ལ་ཉལ་བོ་

བྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་མིན་པ་ཁར་འཇུག་པ་དང་། ཏུས་མིན་པ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་
པའམ་སྒྱུ་མ་མ་ལྔ་བ་ཚང་བའམ་ནད་པ་དང་གནས་མིན་པ་མཆོད་ཉེན་གྱི་ཉེ་འཁོར་དང་
དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཉལ་སོ་བྱེད་པའོ། །**ཁྱེད་གསུམ་པ་ནི།** བརྟུན་གཞི་ལས་ཕྱི་
བ་ནི། **ཁྱེད་ཀྱན་སྦྱོང་** གཞན་འདི་ད་ཅིང་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་དོན་མང་སོས་བརྟུན་སྦྱོང་བ་
དང་**ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**པ་མ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་བཟང་སོ་དང་མཛའ་སོ་ལ་སྦྱོང་བ་དང་**ཁྱེད་**
ལས་སྟོན་གཅོད་པ་སོགས་གསུམ་ཕྱི་བ་བསྟེད་པ་སྦྱོང་བའོ། །དགེ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་
བརྟུན་སྦྱོང་བ་ནི། **ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱི་བའོ། **ཁྱེད་ལ་**པ་མ་གཞི་ལས་
ཕྱི་བ་ནི། ཡུན་རིང་སོ་ནས་བཤེས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་པ་མ་དང་བྱའམ་
དགེ་འདུན་འབྱེད་པ་དང་བྱེད་**ཁྱེད་ལས་**ལུས་ཀྱི་གསུམ་ཕྱི་བ་བསྟེད་པའི་སྦྱོང་བའོ། **ཁྱེད་**
པ་ནི་ཆོག་རྒྱུ་བ་གཞི་ལས་ཕྱི་བ་ནི། **ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**པ་མ་ལ་སོགས་དང་སྦྱོང་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོང་བ་དང་
ཁྱེད་ལྷུ་ལ་ཡང་དག་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་མིན་**ཁྱེད་ལས་**པ་མ་ལས་པ་མཆོད་པའི་བརྟུན་གྱིས་ཆོག་རྒྱུ་བ་
སོ་སྦྱོང་བ་དང་མཛོན་སུམ་ཏུ་གཤེ་བ་དང་སྦྱོང་བ་དང་བརྟུན་བཀག་སྟེ་**ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**པ་མ་ལས་སྦྱོང་བ་དང་
པའོ། **ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**པ་གཞི་ལས་ཕྱི་བ་ནི། བརྟུན་ཏུ་སྦྱོང་བ་སོགས་གསུམ་གྱི་དག་
ཀྱུ་ཀྱི་ཕྱི་ཡང་ནི་སྦྱོང་དེ་**ཁྱེད་གསུམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་**བཞིན་ནོ། །འཐབ་མོ་དང་མཚང་འབྱུ་
བ་དང་ཚོད་པ་དང་འབྱེད་པ་ལ་བཞིན་པའི་ཆོག་ཀྱུ་ལ་པ་དང་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བྱེ་རོལ་
པའི་བརྟུན་བཅོས་སྟོན་པ་སོགས་དང་པ་མ་དང་ཉེ་ཏུ་དང་སྦྱོང་མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟེད་བསྦྱོང་དེ་
ཆོད་ཁྱེད་ལྷུ་ལ་དང་ཅོ་འདི་བ་དང་ཆོག་གི་ལམ་སྟེ་**ཁྱེད་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་བ་ལ་**བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་
དང་མི་གཤའ་བ་སྟེ་མི་**ཁྱེད་གསུམ་པར་**བཞོད་པའོ། **ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**པ་བརྟུན་པ་བརྟུན་སེམས་གཞི་ལས་
ཕྱི་བ་ནི། དགེ་འདུན་དང་མཆོད་ཉེན་གྱི་དཀོར་ལ་འདོད་པ་དང་**ཁྱེད་ལྷུ་ལ་**པ་མ་ཉིད་ཡོན་ཏན་
གྱི་སྦྱོང་པས་རྒྱལ་སོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚངས་པ་མཆོངས་པར་སྦྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལས།
ཤེས་ཀྱི་ཁེ་དང་བཀུར་སྟེ་འདོད་པ་སྟེ་**ཁྱེད་ལྷུ་ལོ།** **ཁྱེད་ཀྱང་པ་**གཞོད་སེམས་གཞི་ལས་
ཕྱི་བ་ནི། པ་མ་དང་ཉེ་ཏུ་དང་སྦྱོང་མ་དང་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་བཞུན་པ་དང་སྦྱོང་བ་སྦྱོང་བ་
བ་དང་སྦྱོང་བ་དང་ཉེས་པ་བྱེད་པ་དག་སྦྱོང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་ལ་

མནར་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །**འོད་གྲུ་པ་**ལོག་པར་ལྟ་བུ་གཞི་ལས་སྦྱི་བ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་
ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ལོག་ལྟ་གཞན་པས་ཀྱང་སྦྱི་ལ། འཛིག་རྟེན་ན་
དག་བཅོམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང་ཡང་དག་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཅེས་ལྟ་བུ་
ཡང་རོ་**འོད་སྦྱི་ལོ།** །དེ་ལས་སྦྱོག་པ་ནི་ཡང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོད་གཉིས་པ་སའི་དངོས་གཞིར་བཤད་ཚུལ་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་སྦྱི་བའི་
ཚུལ་དྲུག་གསུངས་ཏེ་**འོད་འདི་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་མངོན་ནོ།** །མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི། དྲུག་གསུམ་མཐ་དེ་གསུམ་མེད་པ་དྲག་པོས་ལས་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་
བའོ། །གོམས་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་འི་ལས་གཉིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་ལན་
གངས་མང་དུ་བྱས་པའོ། །རོ་བོ་ཉིད་ནི། ལུས་ངག་གི་བདུན་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་
ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་
དགེ་འདུན་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་སྡེ་
ངས་པ་ནི། ཇི་སྟེང་འཆོའི་བར་དུ་གཅིག་ཏུ་ངས་པར་མི་དགེ་བའི་ལས་སྦྱངས་ཏེ་འདུག་ལ་
དགེ་བ་ནི་ལན་ཅིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པའོ། །མི་མཐུན་ཚུགས་སེལ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་ཚུགས་
སྦྱངས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་དགེ་བའི་ལས་སྦྱོང་པའོ། །

འོད་གསུམ་པ་བཤེས་སྦྱངས་ཀྱིས་ལྟར་བཤད་པ་ནི། བཤེས་སྦྱངས་ལས་ཀྱང་། **རྩ་**
འོད་མཆོན་འདི་སྦྱར་བྱི་གོམས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་གྱེད་པ་དང་མངོན་པ་ར་
འདི་འོད་སྦྱར་བྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་གནད་གཅིག་ཞེན་པ་འོད་གྲུ་པོ་བྱེད་པ་
དང་འོད་གྲུ་པོ་སྦྱིག་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་མེད་འོད་པས་ཁ་ཡན་ལྟ་བུ། འདི་སྦྱར་མི་མཐུན་
ཚུགས་གཅིག་ཏུ་ངས་པ་སོགས་དང་གནད་གཅིག་ཡོན་ཏན་གྱི་འོད་གཞི་སྡེ་མ་དཀོན་
མཆོག་ལྟ་བུ་དང་ཐན་འདོགས་གཙོ་ལྟ་བུ་འོད་ཀྱི་གཞི་འོད་པ་ལྟ་བུ་སྦྱེ་ལྟ་པོ་དེ་ལ་འོད་
བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ལས། །དགེ་འོད་དང་མི་དགེ་འོད་གང་ཡིན་ཀྱང་སྦྱོང་ཆོན་གཉིས་
པོ་དེ་འབྲས་བུ་ངས་པ་དང་མང་པོར་འབྱེན་པའི་བྱིར་ན་ནམ་པབ་ལྟ་པོ་དེ་འོད་ཀྱི་ཆེན་

པོ་སྟེ། །ལྷ་ཆོན་འབྲི་གཉིས་པོ་དེ་ལས་ཏེ་དེའི་འབྲི་ནང་ནས་དགེ་བ་འབྲི་ལྷ་པོ་སྟུང་འབྲི་པ་
ལ་བཅོན་པར་གྱིས་འབྲི་གི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
ཏན་དང་ལྷན་པའི་གཞི་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་པན་འདོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་
ལྷའོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་ཞིང་
འབྲི་དང་ཏེན་དང་དངོས་དང་བསམ་པ་བཞི་ལས། །འབྲི་དང་བ་འབྲི་ལ་དགོན་མཆོག་གི་
དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཞིང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། །ཞིང་གི་སྟོ་
ནས་སྟོབས་ཆེ་འབྲི་བ་འབྲི་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་དང་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བ་དང་
པ་མ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདི་དག་ལ་ནི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་མེད་ཅིང་པན་གཞོད་ཆུང་
བྱ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དན་པ་ཉེར་
གཞག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དག་ལས་
ནི་ཆུང་བྱ་ཞིག་སྒྲངས་ན་ཡང་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་
ཀྱི་མ་བྱིན་པར་སྒྲངས་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་རིས་སུ་མཐུན་པར་སྦྲར་ལུལ་ན་སངས་རྒྱས་
དང་ཆོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་བརྒྱས་པ་ནི། །འབྲི་དགེ་འདུན་ནི་ཐེག་
དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སོ་སྟེ་ལ་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་བཞི་ཡན་
ཆད་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་དགེ་སྟོང་བཞིར་མ་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཁྱེད་སོ་སྟེ་ནམས་
ཀྱང་དགེ་འདུན་དུ་གཏོགས་ནིང་། གཙོ་པོ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་སོ། །ཆོར་བ་
མ་སྟོང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ་ཞིང་སྟེ་བའི་བྱིར་གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྟོ་ཞིག་
ན་ནི་དེ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ལ་གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྟོ་མ་ཡིན་ན་ནི་
དེའི་ནང་གི་བར་མནར་མེད་པའི་འཁོར་ལྟན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྟེ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲི་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞིང་ནི། །བྱང་པར་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམས་
འདབ་མའམ་མེ་རྟོག་གམ་འབྲས་བྱ་ཅམ་ཞིག་ཚུལ་འཆལ་གྱིས་སྟུང་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་
བ་ཆེན་པོར་སྟེ་བ་དང་བརྒྱལ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཐར་ཡང་འགྲོག་དགོན་པ་གྲོང་འབྲི་ལས་

རྒྱུ་ཤུགས་སུ་འཕགས་པའི་ལུང་པ་རྒྱ་མེད་རྒྱུ་འཕྱོ་བ་ལྷ་ངམ་གྱི་ཐང་ལྟ་བུ་སྟེ་རོ་བསྐྱམ་
དུ་དུད་འགྲོ་རྒྱུ་ལག་མེད་པ་དང་། ཡི་དུགས་ལོང་བ་རྒྱུ་ལག་མེད་པར་སྐྱེ་ཏེ་ལོ་མང་
པོར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ལས་གསུངས་
སོ། །

གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་དང་དགེ་སྟོང་ལ་བསྟོན་པ་མེ་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཙམ་
ཡང་རང་གིས་སྟོད་པ་དང་ཁྱིམ་པ་ལ་སྟེར་བ་དང་ཁྱིམ་པས་ལོངས་སྟོད་དུ་མི་རུང་བར་
གསུངས་ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱ་གྱི་རྩོན་པོ་དག་
གིས་སྟ། །རང་གི་ཡན་ལག་གཏུབས་པ་སྒྲུབ་ཏེ། །དགེ་འདུན་དག་ལ་བསྟོན་ཟིན་པ། །ཁྱིམ་
པ་རྣམས་ལ་སྐྱེན་མི་བྱ། །མེ་སྟེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡི། །སྐྱུགས་ཀྱི་སྐྱ་ལུས་ཐོས་པ་སྒྲུབ་ཏེ། །དགེ་
འདུན་དག་ལས་གང་དེ་ནི། །དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ལོངས་མི་སྟུང་། །སྐྱོན་པོ་དང་ནི་འདྲ་བའི་
མེ། །སྒྲུང་བ་བྱས་ཏེ་ཐོས་པ་སྒྲུབ་ཏེ། །ཁྱིམ་པར་གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི་ །ལོངས་སྟོད་པར་ནི་
མི་བྱའོ། །^{ཁྱིམ་པ་ལག་དྲུག་ཀྱི་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་སྐྱོར་བྱལ་ཞིང་ནང་ཁོ་ལ་རྣམས་དབྱུང་བ་}
^{བྱས་པ་དང་། །ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐྱོང་བར་གྱུར། །ཀྱོགས་ལ་ཤིང་གི་སྟེང་དུ་བཏོག་}
^{པ་ཀྱོགས་སྒྲུབ་ཏེ་ཁྱིམ་པར་གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི་ཀྱོགས་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་ནི་}
^{མི་བྱའོ། །མེ་མདག་དག་གིས་གང་བ་ཡི། །གནས་ཁང་དེར་ནི་ཞུགས་པ་སྒྲུབ་ཏེ། །ཁྱིམ་པས་}
^{དགེ་འདུན་གནས་ཁང་དུ། །མཚན་མོ་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །^{ཀྱོགས་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་གྱུང་}}
^{སེམས་ཀྱི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་ནི་དགེ་མི་}
^{དགའི་ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། །དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་}
^{ལས། །འགའ་ཞིག་ཁོས་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་སྐྱོན་གནག་}
^{དུ་བརྒྱག་པ་བས་ཁོས་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་འདུག་ནས་མ་རུངས་པ་འདི་}
^{མི་བལྟ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་ན་སྤྱི་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། །འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་}
^{སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོགས་པ་བས་བྱང་སེམས་གང་ཡང་}
^{རུང་བ་ལ་སྐྱེད་ན་སྐྱར་ལྟར་དང་། །མཚོད་ཉིན་གང་གྱི་སྤྱིང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་བཞིག་པ་དང་}

བསྐྱེད་པ་ལས་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་། **འོ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཆོགས་**
སྒྱུར་བས་བདག་གཞན་མཉམ་པར་མོས་པ་ཅན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དངོས་ནི་ས་
དང་པོ་ཐོབ་པ་ཡན་ལཱོ། གཞོད་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བསྐྱེད་ཅིང་མི་སྟན་པ་སྒྲས་ན་སྤར་
ལྟར་གསུངས་པ་དང་། **འོ་རང་ཅག་གིས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་དང་ཁ་ཉོན་བྱུང་བྱུང་བྱས་ཀྱང་ཞིང་**
བྱུང་པར་ཅན་ལ་རང་ཅན་ཞིག་གོར་ན་ངོ་ལོན་མེད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་མ་གྲས་པ་
སྤོང་བ་མེད་ན། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་སྒྲ་མ་སྤྲུམ་དག་གསུངས་སོ། །**ངེས་པ་དང་**
མ་ངེས་པ་ལ་འདུག་པའི་བྱག་རྒྱུ་མདོ་ལས། རྒྱགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་ལྷུང་བ་ལ་
བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མིག་སྒྲར་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྤྲུམ་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་མ་བཅོན་ར་ནས་
བཏོན་ཏེ་འཁོར་བསྐྱར་རམ་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས་རིམ་པ་ལྟར་ཐོག་ཆེན་
ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དང་བས་བལྟ་བ་དང་དང་བས་བལྟ་འདོད་ཅིང་དེའི་བསྐྱེད་པ་
པ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་གུངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་
རྒྱུ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འབྱུལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། **འཛམ་བུའི་སྤྱི་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་**
ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་གཅོད་དམ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིགས་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐ་ན་དུད་
འགོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྐྱེན་པའི་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱས་ན་སྤིག་པ་ཆེས་གུངས་མེད་
པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་གནས་འདི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་འོ་པ་ནི། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་འོ་ལ་མཁས་སྒྲུན་གྱི་ཆེ་རྒྱུ་དང་།
སྒྲོ་ལ་ལྟན་གྱི་ཆེ་རྒྱུ་དང་། ལྟལ་འཆལ་གྱི་སྤིག་པ་དང་། **བསྐྱེད་ཏེ་ཆོས་ལ་བཏོན་པའི་ཆེ་**
ལྟལ་བཞི། **དང་པོ་ནི།** ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱ་རྒྱུ་ཡང་རྒྱུ་གཏིང་དུ་འབྱིང་ལ། དེ་ཉིད་སྟོད་
དུ་བྱས་པ་ནི་ཆེ་ཡང་སྟོང་དུ་འཕྱོ་བཞིན་དུ་མི་མཁས་པ་དང་། **མཁས་པས་བྱས་པའི་སྤིག་**
པ་ཡང་ཕྱི་བ་དང་ཡང་བར་གསུངས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདས་ཆེན་ལས། གཏི་ལྷག་
ཅན་མི་འོ་མཁས་པས་སྤིག་པ་བྱས་པ་ནི་**དཔེར་ན་སྤྱང་བྱ་ངར་སྒྲུབས་ལ་འབྱར་བ་འབྱུང་**
འོ་བའམ་ཐོན་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་འདྲེ་བར་ཉེས་པ་རྒྱུ་དུ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་འོ་བའམ་
བཤགས་པར་ཡང་མི་རྒྱས་ཤིང་འོ་ཉེས་པ་སྤྲུམ་ལ་འགྲོད་སེམས་མེད་པས་དེའི་འོ་གཉེན་

པོ་དགེ་བ་གང་འབྱོར་གསར་དུ་སྐྱོད་མི་རུས་ལ། སྐྱོན་སྤྱོད་ཅིང་འབྱོར་གསར་སྤྱོད་བཅས་
པས་སྤར་ཀྱི་དགེ་བ་དག་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་གཤམ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་གཅིག་འབྱོར་བྱས་པས་ན། ད་ལྟ་
ཆོ་འདི་འབྱོར་ནམ་པར་སྤྱོད་པ་འབྱོར་དུ་སྐྱོད་བའི་རྩ་ཡང་འབྱོར་པོར་བསྐྱར་དེ་བྱི་
འབྱོར་དཔུལ་བའི་འབྱོར་སྤྱོད་བསྐྱར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བ་སྐྱོད་འབྱོར་འབྱོར་རོ། འབྱོར་
དཔེར་ན་རྩ་པོར་འབྱོར་ཅམ་ཀྱི་ཉུང་དུར་ལན་མ་སྤྱོད་གང་བཟུང་ན་བཟུང་བར་དཀའ་
བ་བཞིན་ནམ། མི་འབྱོར་སྤྱོད་རྩ་གཞན་ཀྱི་འབྱོར་སྤྱོད་དོང་ཆོ་གཅིག་སྤྱོད་ཞོ་འབྱོར་
ཅམ་ཀྱི་བྱ་ལོན་གཞན་ལས་ཆགས་པ་འབྱོར་པོར་འདེལ་མི་ཤོད་འབྱོར་སྤྱོད་མི་རུས་པས་
འབྱོར་འབྱོར་ཉེ་འཁོར་ཐབས་མེད་པར་གྱུར་པ་དེས་བཅིངས་དཀག་དེ་སྤྱོད་བསྐྱར་སྐྱོད་
བ་དང་འདྲའོ། དེ་འབྱོར་མི་མཁས་པས་སྤྱི་གཤམ་པ་རྩ་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་བཤགས་ཤིང་སྐྱོད་
འབྱོར་ནས་ཆོ་པོར་འབྱོར་བ་དང་མཁས་པས་སྤྱི་གཤམ་པ་ཆོ་པོ་བྱས་ཀྱང་སྐྱོད་དུ་བཤགས་
སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོ་བསྤྱོད་པས་ཡང་བར་འབྱོར་བའོ། ཡང་འབྱོར་རྩ་པ་ལས་
ད་ལྟར་ཀྱི་ཆོ་འབྱོར་ཉིད་ལ་སྐྱོད་བར་འབྱོར་བའི་རྩ་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་བའང་འབྱོར་
ནས་དཔུལ་འབྱོར་བའི་སྐྱོད་བར་སྤྱོད་པར་འབྱོར་དེ། གཉི་སྤྱོད་ཅན་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྩ་
བ་དང་། སྤྱི་གཤམ་པའི་ལས་སྤྱོད་བ་དང་འགྱོད་ཆོངས་མ་བྱས་པ་དང་ཐོག་མར་དགེ་བ་མི་སྐྱོད་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱོད་པ་འགྱོད་པ་དང་བྱི་མ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱི་གཤམ་པ་མི་གསང་ཞིང་
དེའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་བྱེད་པའི་མཁས་པ་ལ་ཡང་བར་གསུངས་ཀྱི། དེ་དག་མི་བྱེད་པར་
བྱུང་གསོད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་ཤེས་བཞིན་དུ་འདུག་པའི་མཁས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་བ་ཡིན་འོ།

འབྱོར་མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་རྩ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་ཆོ་སྤྱོད་མའི་
ལས་ཀྱིས་འདིར་འཕངས་པའི་རྩ་པར་སྤྱོད་བྱུང་བའི་བསྐྱོད་ཉེ་པར་གསུངས་ཀྱང་སྤྱོད་
སྤྱོད་ལས་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སྐྱོད་བཞིན་པ་ཡང་རྩ་པར་སྤྱོད་འཕྲོ་
གཅོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་གཤམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆོ་པོས་ཀྱང་ཆོ་འདིར་འཕངས་བའི་ཀྱི་རྩ་
སྤྱོད་བསྐྱར་བྱིད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་གསུངས་ཤིང་
འདིའི་དོགས་གཅོད་རྩ་པར་འོག་ནས་འབྱོར་རོ། འདི་དག་ནི་ཉེན་ཀྱི་གང་ཟག་མཁས་

སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་མྱེ་ཡང་གི་བྱད་པར་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་པོའི་མདོ་
དང་། ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་པ་ཆར་གཙོད་པའི་མདོ་དང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ལྷགས་གོང་མེ་
མྱེ་འབར་བ་དག །ཅེས་སོགས་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་མྱེ་ཡང་གི་བྱད་
པར་ཡིན་པས་དེའི་ཆོ་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་པ་ཡང་དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རབ་བྱུང་ཚྭ་གས་
སུ་བྱེད་དགོས་གསུང་། **༡༥༽གཉིས་པ་ནི།** རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་ཏེ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་དང་ལྡན་པ་རེ་
རེས་ཀྱང་མར་མེའི་སྟོད་རྒྱ་མཆོ་ཙམ་ལ་སྟོང་པོ་རི་རབ་ཙམ་གྱི་མར་མེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ལས། བྱང་སེམས་བྲིམ་ནས་བྱུང་བས་མར་མེའི་སྟོང་པོ་འབྲུ་མར་
གྱིས་བསྐྱས་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱུང་བྱུ་འདྲིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་སོད་
པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཞིང་ལ་བྱད་མེད་ཅིང་དངོས་
པོ་ལ་བྱད་པར་གྱིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་། **༡༦༽བྱང་སེམས་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་**རྟེན་གྱི་སྟོབས་སུ་
གསལ་ལོ། འདིའི་རིགས་པས་སྟོམ་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་གཅིག་ལྡན་
དང་གཉིས་ལྡན་དང་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟེན་གྱིས་ལམ་བསྟོམ་པ་ཡང་སྡེ་མ་སྡེ་མ་རྣམས་ལས་
བྱེ་མ་བྱེ་མ་ས་ཆོད་ཆེ་བར་གསལ་ཞིང་བྲིམ་པ་ལྟ་བུས་སྦྱིན་གཏོང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་
ཆོ་ཡང་བསྟེན་གནས་འདྲ་བའི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་བྱེད་པ་དང་། སྟོམ་པ་མེད་
པར་བྱེད་པ་གཉིས་དགེ་རྩ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། **༡༧༽གསུམ་པ་ནི།** ཚུལ་
སྤྲིམས་འཆལ་པ་ཆར་གཙོད་པའི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་རྒྱན་ཏུ་
བར་ཆད་མེད་པར་ལོ་བརྒྱའི་བར་ཏུ་སྤྱིག་བསགས་པ་ལས། དགེ་སྟོང་ཚུལ་སྤྲིམས་རལ་བས་
བྱང་སྟོང་གི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་གཡོགས་ནས་དད་པས་བྱིན་པ་ལ་ཞག་གཅིག་ལོངས་སྤྱད་
ན་མི་དགེ་བ་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྟོན་སྤྱིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའོ། **༡༨༽**
༡༩༽མ་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིག་པར་འགྱུར་བ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ་སྡེ་མ་དེ་མིན་པའོ། །ལུང་རྣམ་
འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ལྷགས་གོང་མེ་མྱེ་འབར་བ་དག །ཅོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། ཚུལ་
འཆལ་ཡང་དག་མི་སྟོམ་པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྟོམས་བྲེ་བ་མིན། །ཞེས་ཚུལ་འཆལ་

དང་བསྐྱབ་པ་ལས་སྟོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གསུངས་སོ། །^{༡༥}བཞི་པ་ནི། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་
གསུང་ནས། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པའི་གམ་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤྲིག་པ་བྱུང་བྱུང་ཡིན་
གསུང་སྟེ་མད་པར་སྤང་ངོ་། །^{༡༦}ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཆོས་་
སྟོང་ལྟ་བུ་ལ་མི་བྱེད་པར། རབ་བྱུང་གིས་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཁྱིམ་པས་མི་
དགེ་བཅུ་ག་ལ་སྦྱུང་པ་ལས་རབ་བྱུང་གིས་ཆབ་མ་བླངས་པ་ཙམ་ཕྱི་གསུངས།

། རྟོག་ལྟུང་པ་ནི། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སྐྱེན་པ་གཏོང་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྐྱེན་པ་དང་མཆོད་པ་ལས་ཆེས་སྤལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེ་དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་རྒྱལ་ཟང་ཟིང་གི་སྐྱེན་པ་ལ་ལུས་གཏོང་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་པ་ལ་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་པ་མཆོག་དང་། མི་འཇིགས་པའི་སྐྱེན་པ་ལ་འཁོར་བ་དང་ངན་སྲོང་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་པ་མཆོག་གོ། རྟོག་ཞི་བ་ནི། བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཟང་དེ་ཤུགས་དྲག་ཞན་རྒྱུན་རིང་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་ལྟག་པར་ཆེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་པོ་ལས། རྟོན་རྒྱུང་སེམས་མིན་པའི་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་རི་རབ་ཙམ་བྱེད་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་སྟེད་དུ་རྒྱུང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བསྟེ་སྟང་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེ་སྟང་བྱེད་པ་དང་རྒྱུ་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བས་མེ་རྟོག་གཅིག་ཙམ་དོར་བ་བསོད་ནམས་མང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་དམན་ལ་དམིགས་པ་དང་རང་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པའི་བྱང་པར་དང་དེ་ཡང་ཤུགས་དྲག་ཞན་དང་རྒྱུན་རིང་སྤང་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟོག་དེས་ན་རང་ཅག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་བཙས་མ་རྩུབ་ཆད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས། རྟོག་ཉིས་པ་ནི། ཉེས་སྐྱོད་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་

བསམ་པ་ཤུགས་དག་པ་དང་རྒྱན་རིང་བ་སྟོབས་ཆེ་ལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་
ཞིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། སྟོད་འདུག་ལས། བསྐལ་བ་སྟོང་ཏུ་བསགས་པ་ཡི། སྦྱིན་དང་བདེ་
གཤེགས་མཆོད་པ་སོགས། །ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀྱན་ཀྱང་། ཁོང་ཁྱོད་གཅིག་གིས་
འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་
རྒྱལ་སྐས་ལ་ཁོ་བ་ནི་ཞིན་ཏུ་སྦྱི་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། **འབྲེལ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་**
གཅིག་ཀྱང་གཞོད་སེམས་བྱས་ན་ནི། **དེའི་འབྲེལ་རྒྱུན་པར་དེ་ལ་ཚུལ་སྤྲོས་དབང་**
ལྡན་པ་སོས་པ་**འབྲེལ་བས་སྟོབ་མི་**རུས། **འབྲེལ་དེ་བཞིན་ཏུ་**བསམ་གཏན་པ་**འབྲེལ་པས་**
ཀྱང་མི་སྟོབ་དགོན་གནས་འབྲེལ་གནས་པས་སྟོབ་མི་རུས། **འབྲེལ་དེར་མ་ཟད་སྦྱིན་འབྲེལ་**
གཏོང་མོད་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྟོབ་སངས་རྒྱས་མཆོད་འབྲེལ་ལན་ཡིན་པས་འབྲེལ་སྟོབ་པ་
མིན། །ཞེས་དང་། སྟོད་འདུག་ལས་ཀྱང་། **འབྲེལ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྐས་འབྲེལ་**
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་འབྲེལ་དེ་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་འབྲེལ་ཏེ་ཁོང་ཁྱོད་སྦྱིད་
པར་བྱེད་པ་**འབྲེལ་དེ།** །ངན་སེམས་**འབྲེལ་སྐྱད་ཅིག་མ་ངེ་ཅམ་**བསྦྱིད་པའི་གྲངས་བཞིན་
ཏེ་དེ་འབྲེལ་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་པར་ནི། །དཔུལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྟབ་པས་
གསུངས། །ཞེས་སོ། །**འབྲེལ་འཛོད་ལས།** **ནམ་འབྲེལ་སྦྱིན་** སྟུག་བཟུལ་བྱིར་དང་རྒྱ་འབྲེལ་སྦྱིན་
བསད་བྱིར་དང་། **འབྲེལ་བདག་འབྲས་གཟི་བྱིན་མེད་བྱིར་འབྲས་ནམ་གསུམ།** །ཞེས་འབྲུང་
ཟེར། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ལ་**འབྲེལ་རྒྱུན་སྦྱིན་གྱི་དེ།** **རྒྱ་མཐུན་གྱི་དེ།** **བདག་པོའི་**
འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས། **འབྲེལ་དང་པོ་**ནམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། །ལས་ལམ་བརྟུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་
གཞི་དུག་གསུམ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པས་གསུམ་གསུམ་སོ། །དེ་ལ་སྟོག་གཅོད་
སོགས་ཆེན་པོ་བརྟུ་པོ་རེ་རེས་དཔུལ་བ་དང་། འབྲིང་བརྟུ་པོ་རེ་རེས་ཡི་དྲུགས་དང་རྒྱུང་བ་
བརྟུ་པོ་རེ་རེས་དུད་འགྱོར་སྦྱེ་བར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ། ས་བརྟུ་པའི་མདོ་ལས་
ནི་རྒྱུང་འབྲིང་གཞིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟོག་སྟེ་གསུངས་སོ། །**འབྲེལ་གཉིས་པ་**རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་
བྱ་ནི་ངན་འགྱོ་ནས་མིར་སྦྱོས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་**སྟོག་འབྲེལ་གཅོད་ཀྱིས་**ཆེ་མུང་བ་དང་**འབྲེལ་**
བྱིན་ལེན་གྱིས་ལོངས་སྟོད་ཀྱིས་སོངས་པ་དང་། **འབྲེལ་འཛོད་ལོག་གིས་**རྒྱུང་མ་མ་བསྐྱུངས་

པར་འགྱུར་བ་དང་། **ཁྱུན་གྱིས།** སྐྱར་པ་མང་བ་དང་། **ཁྱེ་མས་མཛའ་བོ་དང་འབྲེ་བ་**
དང་། **ཆོག་རྒྱུ་གྱིས་**ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྐྱོ་སྤོངས་པ་དང་། **རག་ཁྱེལ་པས་**གཞན་གྱིས་
ཆོག་མི་ཉན་པ་དང་། **ཁྱེ་བཟུང་སེམས་**ཆགས་གཞོད་ཁྱེ་སེམས་སྤང་ལོག་ཁྱེ་སྤྱོད་སྤངས་
གསུམ་ཤས་ཆེ་བའོ། །བདེན་པ་པོའི་ལུ་དང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་
བྱ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ཏེ་གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཆེ་མུང་ལ་ནད་མང་བ་དང་ལོངས་
སྤྱོད་ཆུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཡོག་འཁོར་མི་བསྐྱེད་པའམ་ཡིད་
བཟན་དུ་མི་བྱང་ལ་ཆུང་མ་འགྲན་ཟླ་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱར་པ་མང་ཞིང་གཞན་གྱིས་
བསྐྱེད་བ་དང་འཁོར་མི་འདུམ་ཞིང་རན་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤོངས་ཤིང་འཐབ་མོའི་
ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཆོག་མི་བཅུན་པའམ་ཆོག་བཟུང་མི་འོས་ཤིང་མ་ངས་པའི་སྤོངས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་མི་སན་པ་ཆོལ་བའམ་སན་པ་
མི་ཆོལ་བ་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའམ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་ཁྱེ་བ་རན་ཞིང་གཡོ་སྐྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་པ་གོང་མ་རྣམས་མིར་སྐྱེ་
ན་ཡང་སྤོངས་གཙོད་སྤོངས་དེ་དག་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་
དང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཐྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱར་བཞེད་དོ། །**ཁྱེ་འཕགས་པའི་ཐ་སྐྱོད་བྱས་**
པའི་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་པ་ཅ་ལེ་ཅོ་ལེ་མགོ་སྤྱོད་པའམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། རག་
གི་འདི་རྣམས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་རག་མི་བཅུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། འཕགས་
པའི་མི་སྤྱོད་བཞེད་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱ་ཡི། བྱད་མེད་སྤོངས་ཀྱི་གཏམ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སུ་མ་བརྒྱུ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

ཁྱེ་གསུམ་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བྱའམ་དབང་གི་འབྲས་བྱ་ནི། སྤོངས་བཅད་པ་ལས་
ཕྱི་སྤོངས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཟུང་བཏུང་དང་སྤོངས་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སྤོངས་པ་མཐུ་ཆུང་བ་
དང་། **ཁྱེ་ཆུང་བའི་**བསྐྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་སྤོངས་ཆུང་བ་དང་འཇུ་དགའ་ཞིང་
ནད་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་ཆེ་མ་ཟད་པར་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དང་། མ་
བྱེད་པར་ལེན་པའི་**ཁྱེ་བདག་འབྲས་**ནི། འབྲས་བྱ་ཉུང་བ་དང་འབྲས་བྱ་མི་བྱང་བ་དང་

འབྲས་བུ་འཇུག་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལོང་བ་དང་ཐན་པ་ཆེས་པ་དང་ཆར་ཆེས་པ་དང་
འབྲས་བུ་བསྐྱམས་པ་དང་མེད་པར་འཇུག་བ་དང་། ལོག་གཡེམ་གྱི་ནི། བཤང་གཅི་དང་
འདམ་རྩལ་དང་ལྷན་ལྷན་དང་མི་གཙང་བ་དང་རྒྱ་རྒྱ་བ་མང་བ་དང་ཉམ་ང་བ་དང་ཉམས་
མི་དགའ་བའོ། །བརྩན་བུ་སྤྲོ་བའི་ནི། ཞིང་ལས་དང་གྲུ་སྤྲོད་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་པར་
མི་འཇུག་བ་དང་། བྱི་ཆེས་པ་ནི་ཞིང་ལྷ་བུ་ལ་བདག་པོ་སྤྲོ་མའི་ཆོ་སྟོན་ཐོག་བཟང་པོ་འོང་
བ་ལ། བདག་པོ་བརྟེན་པའི་ཆོ་སྤྲོ་མའི་རིང་ལ་མི་འོང་བ་དང་། གྲུ་པོ་ལྷ་བུ་ཡང་དང་པོར་
སྤྲོ་བའི་རྒྱ་འབྲུལ་མང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་པ་མང་པོ་འོང་བ་ལ། བྱིས་བདག་པོ་
གཞན་གཅིག་ལ་གྲུ་པོ་དེའི་བདག་པོ་བྱུང་ན་སྤར་གྱི་དེ་འབྲ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལྷ་བུ་ནི།
བདག་པོ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པ་ལྷ་བུ་འོ། །མཐུན་
པར་མི་འཇུག་ཞིང་སལ་ཆར་བསྐྱུ་བ་དང་འཛིགས་པ་དང་འཛིགས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་
པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྲོ་མའི་ནི། ས་རྒྱུགས་འབར་འབྱར་དང་རྩུང་རྩུང་དང་མཐོ་དམའ་
དང་བཀོད་དཀའ་བ་དང་འཛིགས་པ་དང་འཛིགས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྷན་པ་
དང་། ངག་རྒྱབ་པོའི་ནི། ས་རྒྱུགས་སྤོང་དུམ་དང་ཆར་མ་དང་རྩོད་དང་གསེག་མ་དང་གྲོ་མ་
མང་བ་དང་རྒྱབ་པ་དང་མདངས་མི་སྦྱུ་མ་པ་དང་འབབ་རྒྱ་དང་མཆོ་དང་ཉེང་ཀ་མེད་པ་
དང་སྐམ་ས་དང་ཆུ་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་ཆུ་ཅན་དང་དགོན་དུང་སྤྲོ་སྤྲོ་གྲོག་པོ་སུ་རྒྱགས་དང་ཐ་
ཆད་དང་། བྱི་གཡང་ཁ་དང་སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ས་གཞི་དང་འཛིགས་པའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྷན་
པ་དང་། ཆོག་ཀྱལ་བའི་ནི། འབྲས་བུའི་ལྷན་གྱིང་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཆགས་པ་དུས་མིན་
པར་ཡང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་དང་དུས་སུ་མི་འཆགས་པ་དང་མ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་སྤར་བ་
དང་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བའམ་ནགས་ཚལ་ལམ་
རྩིང་བུ་ཉམས་དགའ་བ་མི་མང་བ་དང་འཛིགས་པའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། བརྟན་
སེམས་ཀྱི་ནི། སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོ་རེ་རེ་དང་དུས་ཆོགས་དང་ལྷ་བ་དང་
ཞག་རེ་རེ་ཡང་ཉམས་གྱིང་འབྲི་ལ་འཕེལ་བ་ནི་མིན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ནི། ཡམས་
དང་གཞོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་དང་འཁྲུག་པ་དང་ས་རོལ་གྱི་དམག་ཆོགས་ལས་འཁྲུག་

ཡོང་མང་བ་དང་མེད་གེ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱལ་གདུག་དང་ཕྱིག་པ་དང་སྲིན་གྱི་མེ་ཁྱི་སྲིན་གྱི་མེ་ཞེས་པ་འདི་ད་ལྟའི་སྒྲིམ་ཆེན་པོ་འདི་ན་བར་སོང་བ་ལ་ས་གཞི་ལ་རས་སྒོན་པོ་འདིར་རྩ་དལ་བྱས་བརྒྱངས་ཤིང་རྒྱ་འཁོར་བ་སོགས་ཀྱིས་དབྱར་ཉམས་གཏོད་པས་ན་བ་ནས་བྱང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་འདུལ་བ་ལུང་ནས་འབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་སྲིན་གྱི་མེ་ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲིམ་ཡིན་གསུངས། མང་བ་དང་གཞོད་སྦྱིན་གདུག་པ་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་མང་བ་དང་། ལོག་ལྟའི་ནི། སྒོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་ཁྱེད་གསེར་ཁ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དག་ཅུབ་པར་འཇུག་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་སྟག་བསུལ་བ་དག་མཆོག་ཏུ་གཙང་བ་དང་བདེ་བར་སྤང་བ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྟག་བསུལ་ལས་བསྒྲོག་པའི་གནས་དང་བྱེ་བྱེད་གཙོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་སྒྲོབ་པ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཉེན་མོངས་པ་ལས་བསྒྲོག་པའི་སྦྱབས་མེད་པར་འཇུག་བའོ། །ཁྱེད་ཀྱི་གསུམ་པོ་འདི་གཞན་དོན་ཏུ་འཇུག་བ་མི་སྲིད་པས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལའང་གནང་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །

དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་གཉིས། དཀར་པོའི་ལས་དང་འབྲས་བྱའོ། །དང་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་ལུང་གིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱེད་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་གཙོད་སོགས་བཅུ་མ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་ལ་གནས་པར་མི་འཇུག་བས་མི་དགེ་བཅུ་དོན་ཟིན་ནས་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ཤིང་བསམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྤོང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་འཇོག་དགོས་པས་དང་པོ་ལུས་ཀྱི་དཀར་པོའི་ལས་གསུམ་ལྟ་བུའི་རོ་བོ་ལ་མཆོན་ན་སྟོན་གཙོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་བསམ་པ་ཅན་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དང་བསམས་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་གཞི་བཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་བྱད་པར་ནི་རྒྱ་གཞི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཁྱེད་གཉིས་པ་ནི། ཞེས་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་པས་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་

ཐུག་ནམས་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་ཏེ། རྟོག་གཅོད་སྤོང་བའི་ལས་ལམ་ལ་མཆོན་ན། གཞི་ནི།
སེམས་ཅན་གཞན་ནི། བསམ་པ་ནི། ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་སྤོང་བར་འདོད་པའོ། རྒྱུར་
བ་ནི་གསོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ཡང་དག་པར་
བསྐྱམས་པ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

འབྲས་བུ་ལ་**འོག་ཀླུ་འབྲུག་པ་དང་། མཆོག་ཡང་འབྲུག་ཚུལ་གཉིས། དང་**
པོ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ནི། དགེ་བའི་ལས་རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་མི་དང་
འདོད་པའི་ལྷ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་སྦྱེའོ། །རྒྱ་མཐུན་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་
བུ་ནི། མི་དགེ་བ་ལས་རྟོག་སྟེ་སྐྱར་རོ། །**འོག་དགེ་བ་བརྒྱ་པོ་འདི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཡོན་**
ཏུན་བསྐྱབ་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པས་སྦྱིའི་ལམ་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ།
གཉིས་འོག་པ་མཆོག་འབྲུག་པ་ནི། ས་བརྒྱ་པ་ལས་ནི། བརྒྱ་པོ་འདི་དག་འཁོར་བས་སྐྱག་
ནས་སྦྱིང་རྗེ་**འོག་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བར་སྤྲིད་འོག་པ་ཐ་མའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་འོག་པ་བསྐྱུན་**
པའི་སྦྱིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འོག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱམས་པས་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུག་པོ། ཡལ་**འོག་བརྒྱ་པོ་གཞིར་བཞག་པ་ལ་སྦྱིང་རྗེ་འོག་ཆེན་པོ་མེད་**
པར་སྤྲིད་འོག་པ་ཐ་མའི་ཆེ་གཞན་གྱི་ངིང་མི་འདོག་ཅིང་སྟེ་ཆོས་འོག་བསྐྱུན་པ་ལ་མ་སྟོས་
པར་རང་ཉིད་འཆང་བྱ་བར་ཏེ་འོག་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་ཉིན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཤེས་པས་སྦྱངས་ན་ནི་རང་རྒྱལ་བ་འབྲུག་པོ། །**དེ་འོག་ཡང་བརྒྱ་པོ་**
དེའི་སྦྱིང་བྱ་སེམས་ལོས་རྒྱ་ཆེ་བ་འོག་དེས་སྦྱིང་ཀྱི་རྗེ་འོག་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་
སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་སྟེ་དེ་འོག་ལྷ་
བྱའི་སངས་ལོས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་རྫོགས་འོག་བྱང་ལ་དམིགས་པས་སྦྱངས་ན་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པོ། །དེ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཆེས་སྦྱངས་པ་**འོག་མཐར་ཐུག་པ་**ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་ལམ་བརྒྱ་ཆོན་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ་གཞུང་
གཞན་ནས་འབྲུང་བའི་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་དང་གཏན་ལ་

དབབ་པ་བསྐྱེད་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་བཤད་པའོ།

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། **འཕེན་རྫོགས་དང་། རེས་མ་**
རེས་དང་། འབྲས་བྱ་ཐོག་མར་གང་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱི་
འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ལུ་བཞི་བཅི་ཚུལ་དང་། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་།
ལས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དུ་འཕེན་བཤད་པ་བཞི་ལས། རྒྱུ་དང་པོ་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།
བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་དགེ་བ་དང་། རན་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་
ལ་རྫོགས་བྱེད་ལ་རེས་པ་མེད་དེ་བདེ་འགྲོར་ཡང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་དབང་པོ་
མ་ཆང་བ་དང་མདོག་མི་སྟག་པ་དང་ཆེ་ཐུང་བ་དང་། ཉན་མང་བ་དང་དབུལ་བ་སོགས་
ནི་མི་དགེ་བས་བྱེད་ལ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ལའང་དཔལ་འབྱོར་ཐུན་ཐུས་ཆོགས་བ་
ཡོད་པ་ནི་དགེ་བས་བྱེད་དོ། **གཉིས་ཀྱི་པ་ནི།** དེ་ལྟར་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་
པ་ལ། **རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་གཉིས་དང་། འཕེན་**
བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་དགེ་བས་རྫོགས་པ་
གཉིས་ཏེ་ལུ་བཞིའོ། རྒྱུ་གསུམ་པ་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ། ཀྱུན་ལས་བརྟམ་ལས། དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་སྤྲ་བོ་ལས་བདེ་འགྲོ་དང་བྱི་བོ་ལས་རན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་
འཕེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། **འཕེན་པ་ནི་བོ་ལས་**
གང་གིས་བོ་འཕངས་བྱེད་འགྲོ་བ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་བྱུང་པོ་འཕེན་བོ་པར་བྱེད་
པའོ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་བོ་ལས་གང་གིས་འགྲོ་བ་བོ་དེར་སྐྱེས་བོ་ཟིན་པ་
ན་བོ་ཉིན་དེ་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་བོ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བོ་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་
སོ། **བཞི་ཀྱི་པ་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་**
གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པ་ནི། མཛོད་ལས། **བོ་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་བོ་ཁོ་ན་འཕེན་**
ནོ། ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། ཞེས་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཀྱི་དུ་མ་
མི་འཕེན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་བོ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་། བོ་ལུས་གཅིག་མི་
འཕེན་པར་བཤད་དོ། རྒྱུ་གཉིས་པ་གཅིག་གིས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཀྱུན་བརྟམ་ཀྱི་ལུགས་ནི།

ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས་ནི། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་
གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་
ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འགྲེལ་པ་ལས་ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྟེ་ཁྱེ་ལས་གཅིག་གིས་ཆེ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་སྟེ་ཆེ་ཁྱེ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པ་དང་། ཁྱེ་ཡང་ལས་ཁྱེ་གཅིག་པ་
དེས་ཆེ་རབས་དུ་མའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་སྟེ་ཆེ་ཁྱེ་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་། ཡང་ཁྱེ་
ལས་སྟོབས་རྒྱུ་བ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་མི་རྒྱས་པར་ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྟེ་
ཁྱེ་ལས་མང་བོས་ཁྱེ་ལུས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་བ་སྟེ་ཁྱེ་གཅིག་པོ་
དེ་འཕེན་པ་དང་། ཁྱེ་ཡང་ལས་མང་བོ་པན་རྒྱུ་བ་སྟོབས་ཁྱེ་ཉིད་འཆོགས་ནས་ཆེ་རབས་
ཁྱེ་མང་བོ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཁྱེ་ལས་མང་བོའི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་
བ་སྟེ་འཕེན་ཁྱེ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དོ། །ཅིས་ཁྱེ་པ་སྟེ་འདི་ནི་དཔེར་ན་མི་བརྒྱས་
མཆོད་གནས་བརྒྱུ་ལ་ཞབས་ཏྟག་བྱེད་པའི་ཆེ་མི་རེ་རེས་མཆོད་གནས་རེ་རེ་ཁག་ཁག་
བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། མི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནས་མཆོད་གནས་བརྒྱུ་ག་ལ་ཞབས་
ཏྟག་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། ཡང་མི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་བ་བརྒྱས་མཆོད་གནས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་
ཞབས་ཏྟག་བྱེད་པའང་ཡོད། ཡང་མི་གཅིག་ཁོ་ནས་བརྒྱུ་ག་ལ་མི་རྒྱས་ལ། རེ་རེ་ལའང་
ཞབས་ཏྟག་བཟང་བོ་མི་འབྱུང་གྱུང་སྤྱོད་བདག་བརྒྱུ་ག་བསྟོམས་ནས་པན་རྒྱུ་བ་སྟོབས་
ནས་མཆོད་གནས་བརྒྱུ་ག་ལ་ཞབས་ཏྟག་བཟང་བོ་འབྱུང་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་གསུངས། ཡང་ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཅིས་པ་ལས་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་སྐད་ཅིག་མའི་གྲངས་
རི་སྟེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ལུས་འཕེན་རྒྱས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་བྱས་ན་གོང་
དུ་ངན་མེམས་སྦྱེས་པའི་གྲངས་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགྲིག་གམ་བརྟགས་
གསུང་། གང་ལྟར་ན་འང་ངག་གི་ཉེས་པ་ལྟ་བུའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པས་
ངན་འགྲོའི་ལུས་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལེན་དགོས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་དེའི་ཆེ་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་ཅིས་པ་འཇགས། ཡང་ན་ལས་དང་བོ་དེས་

ལུས་དང་པོ་སྐབ་ཅིང་ཉིན་དེ་ལ་ལས་སྒྲུ་མ་དེས་སྐྱོན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ནམ་སྐྱུལ་
བྱེད་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསགས་ནས་ལུས་བྱི་མ་བྱི་མ་འཕེན་ཟེར་དགོས་སམ་
སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་གང་བདེ་བརྟགས་ལ་བྱེད་གསུང་།

༡༥༡ གཉིས་པ་ངས་མ་ངས་ལ་བྱས་བསགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང་། ཏུས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་གསུམ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ངས་མ་ངས་སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱས་བསགས་
གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། དེ་གཉིས་སྐྱ་བཞིར་བཤད་པ་དང་། ལྟག་མ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་བཞི་
ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱུང་བར་ངས་པ་དང་མ་ངས་པའི་ལས་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། རྒྱུང་བར་
འཇུར་བར་ངས་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་ཏུ་བྱས་པ་དང་། བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ།
རྒྱུང་བར་འཇུར་བར་མ་ངས་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་ཏུ་བྱས་ལ། མ་བསགས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ༡༥༢ གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་དང་བསགས་པའི་བྱེད་པར་
ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན་བསམས་པའམ་བསམས་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་
གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། བསགས་པའི་ལས་ནི་ལས་རྣམ་པ་
བརྒྱ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་ལམ་ཏུ་བྱས་པ་དང་མ་ཤེས་པར་བྱས་པ་དང་བསམས་
བཞིན་མིན་པར་བྱས་པ་དང་དྲག་པོ་མིན་ལ་རྒྱུན་ཆགས་མིན་པར་བྱས་པ་དང་ལོར་བར་
བྱས་པ་དང་བརྗེད་པས་བྱས་པ་དང་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་བྱས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་
ཏུ་མ་བསྐྱོན་པ་དང་འཁྱོད་པས་བསལ་བ་དང་གཉིན་པོས་བསལ་བ་སྟེ། ལས་རྣམ་པ་བརྒྱ་
པོ་འདི་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་
རྣམ་པ་བརྒྱ་པོ་ཇི་སྐད་བསྐྱོན་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ༡༥༣ དེ་ལ་སྐྱ་བཞིར་
གསུངས་པའི་བྱས་ལ་བསགས་པ་དང་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་གཉིས་རྒྱུང་ངས་སོ། བྱས་
ལ་མ་བསགས་པ་ནི་རྒྱུང་བར་མ་ངས་པའི་ལས་དང་། མ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་ནི་གོ་
སྟོ། །དེ་དག་གི་བྱེད་པར་ཡང་བྱས་པ་ནི་ཀྱན་སྟོང་ལྟར་ལུས་ངག་གང་རུང་ཏུ་ཐོན་པ་ལྟ་
བུའོ། །བསགས་པ་ནི་ལས་བརྒྱ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
པས། མདོར་ན་བྱས་ལ་བསགས་པ་ནི་ཀྱན་སྟོང་ཡང་ཡུན་རིང་ཏུ་འཇུར་ཞིང་དེས་ཀྱན་

ནས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་དུ་སྦྱོར་བ་བཅུ་མས་ནས་མཐར་ཐུག་གྱུ་བ་ཅིང་ལུས་ངག་གང་ཅུང་དུ་
ཐོན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་ནས་འཛིག་ལ་འདྲིར་བསྟན་པའི་བཅུ་པོ་ནི་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་
ལས་ཡིན་ནོ། །གཞན་གོ་སྤྱོད། །^{ཁྱེད་ཀྱི་གསུམ་པ་ལ་སྤྱི་བཞི་ལས་དང་པོ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་}
^{ནི།} །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟར་བར་ཡང་སྤྱི་བཞི་བཤད་དེ། སྟོག་གཅིད་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་
ནི་མི་མཁས་པས་བྱས་པ་དང་འདྲི་^{ཁྱེད་ཀྱི་མཁས་ཚོ་དང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་མི་མཁས་པས་བྱས་}
^{པ་ནི་སྤྱི་བཞི་བར་བཤད་པས་མ་བསགས་པར་མི་འོང་བས་སྦྱོད་ལམ་མི་མཁས་པའམ་འོ་མ་}
^{གཞོ་བས་སྟོག་གཅིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུངས་}མི་ལམ་ན་བྱས་པ་དང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་ལན་ཅིག་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་
དེ་ནས་ཀྱང་འགྱོད་པ་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སེམས་དྲག་པོས་བཅོམ་ནས་སྤོང་བའི་སྤོམ་པ་
སྐྱངས་ནས་ཤིན་དུ་སྤྱི་བཞི་བར་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྤྱི་ན་མ་བསྐྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་
བྲལ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤོང་ལམ་གྱིས་ས་བོན་
ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའོ། །^{ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་}བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི། སྟོག་ཆགས་བསད་པའི་
བྱིར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྗེས་སུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ་སྟོག་ནི་མ་བཅད་པའོ། ། ^{འདྲི་}
^{ཁྱེད་ཀྱི་མཐར་ལུས་ངག་དུ་མ་ཐོན་ཡང་ཀུན་སྤོང་ཐུགས་དྲག་ལ་ཡུན་རིང་བ་སྤྱི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་}
^{བྱེ་བར་བཤད་པ་དང་གནད་གཅིག་པ་ལ་ལྷིག་པ་ཆེ་བའོ། །} ^{ཁྱེད་ཀྱི་གསུམ་པ་}བྱས་ལ་བསགས་
པ་ནི། སྤྱི་བཞི་མ་^{ཁྱེད་ཀྱི་}གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་^{ཁྱེད་ཀྱི་}སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བའི་སྟོ་
^{ནས་}སྟོག་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ^{བཞི་} ^{ཁྱེད་ཀྱི་}མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་
མ་གཏོགས་པའོ། ། ^{བཞི་} ^{ཁྱེད་ཀྱི་}ལྟག་མ་ལ་སྦྱོར་རྩལ་ནི་མ་བྱེད་ལེན་ནས་ངག་ཀྱལ་པའི་བར་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་^{དེ་} ^{ཁྱེད་ཀྱི་}ནས་བཤད་པའི་
སྤྱི་གཉིས་པ་^{ཁྱེད་ཀྱི་}བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་མེད་ཅིང་སྤྱི་དང་པོ་^{ཁྱེད་ཀྱི་}བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་
ལ་ཡང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡང་མེད་དོ། །

^{ཁྱེད་ཀྱི་}གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཤད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཟུང་པར་ངེས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཟུང་བའི་དུས་ཀྱི་སྟོ་ནས་གསུམ་མོ། ། ^{ཁྱེད་ཀྱི་}གཉིས་པ་

ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མཐོང་ཆས་
ལ་ཁྱོད་བ་ནི། ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའོ། །^{༡༩༡}གཉིས་པ་ནི།
དེ་ཡང་ཆེ་འདི་^{༡༩༢}ལ་ལྟ་མི་ལྟ་གཉིས་དང་། སན་སེམས་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་དང་།
དགོན་མཆོག་སོགས་ལ་མནར་སེམས་དང་དད་པ་གཉིས་དང་། ས་མ་སོགས་ལ་སན་གཞོད་
གཉིས་དང་། བརྒྱད་དེ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྤྱིད་པ་ལ་ལྟ་བཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་
ནི་མི་དགེ་བ་ཆེ་འདིར་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་དག་ལ་མི་ལྟ་བཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་
ནི་དགེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་སྦྱོར་རྩེ་ཞིང་སན་
སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་དགོན་མཆོག་དང་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་མནར་སེམས་ཤས་ཆེ་
བ་དང་དེ་དག་ལ་དད་པ་དང་མོས་པའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བ་དག་དང་། ཡང་ས་མ་དང་སྐྱ་
མ་ལ་སོགས་པ་སན་འདོགས་པ་ལ་འཁྱུ་ཞིང་བྱས་པ་མི་གཞོ་བའི་བསམ་པས་ནི་མི་དགེ་བ་
ཆེ་འདིར་ཁྱོད་ལ་སྒྲུར་སན་འདོགས་པས་བྱས་པ་གཞོ་བའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་དགེ་
བ་ཆེ་འདི་ལ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་སོ། །^{༡༩༣}གཉིས་པ་སྦྱེས་
ནས་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཆེ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ཁྱོད་བའོ། །^{༡༩༤}གསུམ་པ་ལན་གངས་
གཞན་ལ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཆེ་གསུམ་པ་སན་ཆད་དུ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའོ། །^{༡༩༥}
གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོག་མར་གང་སྒྲིབ་ནི་དགེ་མི་དགའི་ལས་མང་པོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཚུལ་ནི། ལས་གང་ལྟེ་བ་དེ་ཐོག་མར་སྒྲིབ་ནོ། ལྟེ་ཡང་མཉམ་ན་འཆི་
བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཐོག་མར་སྒྲིབ་ནོ། །དེ་ཡང་འདྲ་ན་གང་གོམས་པ་
ཤས་ཆེ་བ་དེའོ། དེ་ཡང་འདྲ་ན་ཐོག་མར་བྱས་པ་དེ་སྔོན་ལ་སྒྲིབ་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་དུ།
ལས་^{༡༩༦}མང་པོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་^{༡༩༧}འབྲས་བྱ་འབྱིན་ཚུལ་ནི་དེའི་
ནང་ནས། ལྟེ་^{༡༩༨}པ་གང་^{༡༩༩}ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། སྔོན་བྱས་གང་
ཡིན་དེ་ལས་ནི། །སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་སྒྲིབ་འགྱུར། །ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་^{༢༠༠}ཡང་རྒྱལ་
སྐས་པོ་རྟོ་བས། དཔེའི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་བའི་ཐོབ་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་
དུ་སྔ་མོ་ནས་སྒྲིབས་པ་སོགས་ཀྱི་མི་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་སྔེ་པའི་རྟོར་འདྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ན།

ཁོ་དབང་ཆེ་བས་སྟོན་ལ་སྟོལ་དགོས་ལགས། དེ་དང་དབང་ཆེ་ཚུང་འབྲ་ན་ཤན་གཏོང་ཁ་
རང་དུ་མ་སྟེབས་ན་མི་འོང་བས་གཏོང་ཁ་རང་དུ་གང་ཉེ་བ་དེ་སྟོལ་བ་དང་། གཏོང་ཁར་
ཡོད་པ་འབྲ་ན་མཉན་པ་དེ་ལ་སྤར་འདྲིས་གང་ཆེ་བ་དེ་སྟོལ་བ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲ་
ན་དང་པོ་ནས་སྟོལ་བའང་སྟན་ཞུ་འབྲུལ་སྟུ་སྟུ་བ་དེ་སྟོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་པོ་ལས། དང་པོ་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་
བསྟུབ་དགོས་ཚུལ་ནི། མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གིས་ཀྱང་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་རྟེན་མོད་ཀྱང་ནམ་
མཁུན་བསྟུབ་པའི་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་གྲུབ་ན་ལམ་བསྟོམ་པའི་ས་ཆོད་གཞན་
དང་མི་འབྲ་བས་རྟེན་དེ་བསྟུབ་བར་བྱའོ། །^{པོ་མཐུན་པའི་ཡུལ་དེ་བསྟུབ་པའི་གནས་སྟེས་}
^{བྱ་དམ་པ་དེ་གྲོགས།} བསོད་ནམས་དེ་རྒྱ། ལེགས་སྟོན་ནི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་ལྷ་མ་སྟུ་མ་
དག་གསུངས། ^{པོ་གཉིས་པ་རྟེན་དེའི་རྒྱ་ལ་བསྟུབ་ཚུལ་འདི་ལ་གསུམ།} ^{པོ་ཞེས་པ་འོག་}
ནས་འབྱུང་བའི་བརྒྱད་པོ་འདིའི་སོ་སོའི་ངོ་བོ། རྣམ་སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་
བྱ། ^{པོ་ཞེས་པ་བརྒྱད་པོ་དེའི་བྱེད་ལས།} རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱའོ། ^{པོ་ཞེས་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་}
^{ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱའོ།} །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། ཆེ་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་ནི། སྟོན་གྱི་འཕེན་
པས་ཆེ་རིང་དུ་འཕེན་ཞིང་འཕངས་པ་ལྟར་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའོ། །ཁ་དོག་སྟན་སྟུམ་
ཆོགས་པ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལེགས་པས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་དབང་པོ་མ་ཆང་
བ་མེད་པས་བལྟ་ན་སྟུག་ལ་ཆུ་ཞིང་གལ་པས་མངོས་པའོ། །རིགས་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་
ནི། འདིག་རྟེན་པས་བཀྱར་ཞིང་གྲགས་པའི་རིགས་མཐོན་པོ་རྣམས་སྟུ་སྟེས་པའོ། །དབང་
ཕྱག་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་ནི། འོངས་སྟོད་ཆེ་བ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འདིངས་ཆེ་
བ་དང་འཁོར་སལ་ཆེ་བའོ། །ཆོག་བཙན་པ་ནི། ལུས་ངག་གིས་གཞན་མི་བསྟུ་བའི་ཡིད་
བཟན་དུ་བྱང་ལ་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་ཆོད་མར་འོས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོག་འདིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ནི། སྦྱོན་པ་ལ་དཔའ་བའམ་
བརྩོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་གྲགས་པ་དང་སྟན་པ་ཆེ་ཞིང་དེ་ལས་
སྦྱེ་བོའི་ཆོགས་ཆེན་བོའི་མཆོད་གནས་སྟུ་གྱུར་བའོ། །སྦྱེས་པ་ཉིད་ནི། བོའི་དབང་པོ་དང་

ལྡན་པའོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་ལས་དང་བྱ་
བ་དག་གིས་ངལ་དུ་བ་རྒྱུ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནོད་པ་རྒྱུ་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་ཆོ་
འདིའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབ་ཆེ་བའོ། །ཀྱི་འདི་སྤར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོ་འདིར་བྱ་བ་གང་
བྱས་ཐམས་ཅད་ཆབས་སུ་སྤང་བའི་གནད་ཀྱིས་ད་དུང་ཡང་ངས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲུབ་
པོ་སྟམ་དུ་རང་ཉིད་སྟོབ་ཆེ་བའོ། །དེ་ཡང་། བདེ་འགྱུར་གནས་པ་ནི་དང་བོའོ། །ལུས་ནི་
གཉིས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །ལོངས་སྟོང་དང་འཁོར་ནི་བཞི་པའོ། །ཁྲ་པ་ནི་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཆད་མའོ། །དྲུག་པ་ནི་དེའི་གྲགས་པའོ། །བདུན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོང་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པའོ། །

ཀྱི་གཉིས་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱུང་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་གཞན་
གྱི་དོན་ལས་བརྒྱམས་ནས་ཡུན་རིང་པོར་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་
པ་ནི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་དགའ་ནས་འདུལ། དེའི་ཆོག་མཉན་པ་དང་བྱ་བར་
སེམས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྟོན་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱིན་པས་
སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ། ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཁྲ་
པ་ནི། སྟོན་པར་སྐྱབ་པ་དང་དོན་སྟོང་པ་དང་དོན་མཐུན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱུང་ཅིང་
སྐྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་ཕན་བདགས་པས་བྱས་
པ་གཞོ་ཞིང་ལྷུང་དུ་བསྟོན་བ་ཉན་པའོ། །བདུན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དང་
འདུན་པ་དང་རྩིས་པས་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དང་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་ཤེས་བྱ་རབ་
ཏུ་འབྱེད་པའི་སྟོང་དུ་འབྱུར་ལ་གཞན་ཡང་འཁོར་དུ་མི་འཇིགས་པ་ཀྱི་སྟོབས་པ་ཆེ་བ་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཅིག་འགྲོ་བའམ་སྐྱབ་པའམ་ལོངས་སྟོང་པའམ་དབེན་
པར་གནས་པ་ལ་བསྟོན་པ་དང་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ཀྱི་བྱུང་མེད་ནི་གཅིག་ཕྱར་
དབེན་པར་གནས་མི་རུས་སོ། །བརྒྱད་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དང་གང་ལ་ཡང་མི་
སྟོབ་ཞིང་སྟོབྱུགས་ཆེ་ལ་བརྟན་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ནི། ཀྱི་སྐྱེ་ཉག་མ་གཅིག་གིས་
སྟོང་གསུམ་བཅུ་མས་ཏེ་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་འཁོར་རུས་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་

དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲིབས་ཐོབ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟར་བཤོ། །

འོག་གསུམ་པ་ནམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་འོལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་གྱིས་བྱེ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་བ་དང་སྒྲོར་
འོག་བའི་སྒྲོ་ནས་མི་འཆེ་བའི་བསམ་པ་བསྟེན་པའོ། །གཞན་ཡང་། གསོད་སར་རྒྱུད་
པ་ལེགས་བཏང་དང་། །དེ་བཞིན་སྟོག་གིས་ཕན་བཏགས་ཤིང་། །སྟོག་ཆགས་འཆེ་བ་
ལས་ཐོག་བས། །ཆེ་རིང་བ་ནི་འཐོབ་པར་འཇུག། །ནད་པའི་བསྟེན་བཀུར་བྱས་སྒྲན་
པ། །སྒྲན་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། །སྟོག་ཆགས་བོང་བ་དབྱིག་སོགས་ཀྱིས། །འཆེ་བ་
མེད་ལས་ནད་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་
བ་དང་གོས་གསར་པ་སྒྱུན་པའོ། །གཞན་ཡང་། ཁྲོ་བ་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །རྒྱན་
བྱིན་པ་ཡིས་གཟུགས་བཟང་ཉིད། །ཕྱག་དོག་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སྐལ་བ་བཟང་
པོར་རབ་ཏུ་བཤད། །དེ་ཆེ་འདིར་འོག་གསུམ་གྱི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱན་ཆོགས་གང་
ལའང་ཕྱག་དོག་མ་བྱས་པར་དགའ་བ་བསྒྲོམ་པས་བྱི་མར་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཆོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡོངས་སྒྱུད་གང་བྱེད་ཀྱང་ཁོ་མ་ཐེན་མི་ཡོང་ཞེས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཐོབ་པ་ནི་སྐལ་པ་བཟང་བའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ད་རྒྱལ་བཙེམ་
ནས་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱག་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་ལ་བྲན་ལྟར་གྲས་པར་བྱས་
པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྦྲང་བ་ལ་དེ་དག་སྒྱུན་པ་དང་མི་སྦྲང་ཡང་
ཕན་འདོགས་པ་དང་སྒྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་ལ་ཕར་
སྒྱུན་པའོ། །ལྷ་པ་ནི། དག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི་སྦྲང་བ་ལ་གོམས་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། ཕྱི་
མ་ལ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཆོགས་བསྐྱབ་པར་སྦྲོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དེའི་འོག་རྒྱར་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་ས་མ་དང་ཉན་རང་དང་མཁན་སྦྲོབ་དང་སྒྲ་
མ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །བདུན་པ་ནི། རྒྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་དང་བྱད་
མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟེན་བ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་

འདོད་པ་རྣམས་འདུན་པ་བསྐྱོད་པ་དང་པོ་དཔང་པོ་གཙོད་པ་རྣམས་ཐར་བར་
བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། **༼༡༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། མཆོད་**
ཉིན་ལ་རྩོམ་ལ་བྱུགས་པ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ་སངས་རྒྱས་
ལ་བཞིན་པའི་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་གསུངས། གཞན་གྱིས་གཏན་
མི་བྱས་པ་རང་གིས་བྱེད་པ་དང་རང་དང་བསྟོན་པས་བྱས་པ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པ་
དང་བཟའ་བ་དང་བུང་བ་སྟེར་བའོ། །༼༢༽ལུས་ཉམས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པའང་
སེམས་སྟོ་ཞིང་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་བཟའ་བུང་གིས་བྱེད་པའོ། །

༼༣༽གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱ་གསུམ་དང་ལྷན་ན་རྣམ་པར་སློན་པ་
རྣམས་སུལ་བྱ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་གསུམ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་རང་ལ་
བསྟོས་པ་གཉིས་ནི། རྒྱ་བསྐྱབས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བྱ་བསྟོ་
བ་ནི་རྣམ་སློན་ལ་མི་རེ་བའོ། །སྟོང་ཐག་པ་ནས་རྒྱ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྒྱགས་དག་
པའོ། །གཞན་ལ་བསྟོས་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་མཐུན་པར་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་མཐོང་ན་
ཐག་དོག་དང་འགན་པ་དང་བརྟན་པ་སྤངས་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་དེ་དག་
ལྟར་མ་བྱས་ན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་བྱ་སྟུང་བྱར་ལན་མང་བྱ་རྟོག་པའོ། །སྟོར་བ་དག་
པ་ལ་རང་ལ་བསྟོས་ནས་ནི། དུས་རིང་བ་དང་བར་མ་ཆད་པ་དང་རྒྱགས་དག་པའོ། །
གཞན་ལ་བསྟོས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་མ་སྤངས་པ་ལེན་བྱ་གཞུག་པ་དང་། སྤངས་པ་
རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་བཏུགས་པ་བརྟོད་པ་དང་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱེད་པ་
དང་མི་འདོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཞིང་དག་པ་ནི། བསམ་སྦྱོར་དེ་གཉིས་ཉིད་འབྲས་བྱ་
མང་ཞིང་བཟང་བ་སྟེར་བས་ན་ཞིང་བྱ་འདྲ་བས་སོ། །**༼༤༽བརྒྱད་པོ་དེ་སུལ་བྱང་བྱ་**
བྱེད་པའི་རྒྱ་གསུམ་ནི་བསམ་པ་དག་པ་སྦྱོར་བ་དག་པ་གཉིས་དང་ཞིང་དག་པ་ནི་
ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིང་དང་འདྲ་བས་བྱང་སར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་ལོགས་སུ་
ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པ་ལ་འགྲེལ་པས་ཁ་བསྐྱང་
ནས་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་བསམས་ནས་འདུག་ཞོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་
པར་དུ་སྟོབས་བཞིས་སྤང་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་སྤྱི་ལ་ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་བསྐྱོམ་
པའི་སྒོ་སྒྲེ་ཚུལ་དང་། ལས་འབྲས་བསྐྱོམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁོ་ནས་ངེས་ཚུལ་
དང་། སྟོང་ཉིད་ལས་འབྲས་སུ་འཆར་ཚུལ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་མ་བསམས་ན་ཤེས་ལོ་
ཅམ་གྱིས་མི་པན་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱད་ལ་བརྟགས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསམས་
ནས་ཉེས་སྦྱོད་ལས་ཞོག་ཚུལ་དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ལ་འབྲལ་ན་ཕྱགས་
སུ་གཞོད་ཚུལ་དང་། དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་རིགས་པ་དང་བརྒྱད་ལས། དང་
པོ་ནི། སྦྱོད་འདུག་ལས། སྤྱི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱི་འབྲས་སུ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་། སྤྱི་
བར་ནི་ངེས་ཤིང་བདག་གི་རྒྱད་ལ་དེས་གང་བར་འདུག་པས། དེ་ལས་སྤྱི་ཐབས་རི་
ལྟར་སྤྱི་བྱས་ན་ངེས་སྤྱི་པར་ཐར་ཞེས། ཁོང་སྤྱི་དུ་དུག་སོང་བ་ལྟར་ཉིན་མཆན་
ཏྱག་དུ་བདག་གིས་ནི། འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས། ཞེས་དང་། དགེ་
བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རྩ་བ་ནི་དེ་སྤྱི་ལ་མོས་པའི་སྤྱི་འདུན་པར་བྱབ་པས་
གསུངས། ལ་མོས་སྤྱི་པའམ་འདུན་པ་དེའི་ཡང་རྩ་བ་ནི་སྤྱི་དད་པས་འདུན་པའི་
ཉིན་བྱེད་པའི་དུས་ཏྱག་དུ་ནི། སྤྱི་ལས་དཀར་ནག་གི་ནམ་སྒྲིབ་སྤྱི་ཁྱི་འབྲས་སུ་སྤྱི་
བསམས་པའི་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱོམས་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། དཀར་ནག་གི་ལས་དང་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་མི་འཛོག་
པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ཤིན་དུ་སྒྲིག་དུ་གྱུར་པས་ངེས་པ་ཆེས་
རྩིད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་རྩིད་དཀའ་བ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་ཀྱང་ནི་གོ་བུས། འན་ལྟར་ཟབ་པ་
ལས་དང་འབྲས་སུ་ཞེས་གསུང་རོ། །

སྤྱི་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་བསྐྱོམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་ཚུལ་
ནི། དེ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་རྩིད་པའི་ཐབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་
ཆེས་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཟླ་

བ་སྐྱར་མར་བཅས་པ་**འཁོར་གྱི་གནས་ནས་འཁོར་ལ་ལྷུང་ཞིང་།** །རི་དང་གྲོང་དུ་
བཅས་པའི་ས་**འཁོར་པོ་འདི་ནི་སྐྱེ་བུར་དུ་སྤང་ཟན་གྱི་སྤྲུག་གོང་ཞིག་པ་ལྷུར་ཞིག་**
ལ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་**འཁོར་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་**ནམ་པ་གཞན་དུ་**འཁོར་**
འཇུག་བཞེས་མི་སྤྲོད་པའི་ཤེད་གལ་ཉེ་དེ་དག་སྤྲོད་པར་ལྷུར་ཁྱུང་། །**འཁོར་ས་**
རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ནི་མི་བདེན་པ་ཡི་ཆོག་མི་གསུང་། །**འཁོར་འམ་གསུང་**
མི་སྤྲོད་ཅེས་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་བྱས་ཅན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷུར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད། །འདི་ལ་བཅས་མིན་གྱི་
ངེས་པ་མ་རྟེན་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་དགུས་པའི་ངེས་པ་མི་རྟེན་དོ། །**དེ་འཁོར་**
ཡང་ལས་འབྲས་སྟོན་པའི་མདོ་ནམས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་སྐྱེ་ཅི་བཞིན་པར་
གསུངས་པ་ལྷུར་དུ་དགོངས་འབྱེལ་མཁན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱུང་དགོངས་གཞི་དགོས་
པ་གཞན་མ་གསུང་བར་ངེས་དོན་སྐྱེ་ཅི་བཞིན་པར་བཟུང་འོ། །**འཁོར་གསུམ་པ་སྟོང་**
ཉིད་ལས་འབྲས་སུ་འཆར་རྒྱལ་ནི་ཁ་ཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་སྐྱད་ཟེར་
ནས་ལས་དང་འབྲས་སུ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ལ་མི་བཅི་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། **འཁོར་གྱི་རོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་འཁོར་གསུམ་པར་**
གོ་ན་ནི་འཁོར་པ་དེ་ཉིད་འཁོར་གྱི་རོ་བོས་མ་གྲུབ་ཁྱུང་པ་རྟེན་དུ་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་མཐོང་ནས་ལས་འབྲས་
ལ་ངེས་པ་སྟེ་བའི་གྲོགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། **འཁོར་ས་ནམས་**
རྒྱུ་མ་རྒྱུ་བུར་སྤྲིག་རྒྱ་སྤྲིག་འདྲ་ཞིང་། །ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡི་**འཁོར་གྱི་ཁྲ་**
བ་དེ་འཁོར་བར་སྤང་ཡང་ཁྲ་བར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། །**འཁོར་བདེན་པར་སྤང་ཡང་**
བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་ས་རོལ་
འཁོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ཞེས་ཅན་ཤེད་ལས་སྟེས་པ་**འཁོར་གྱི་དེ་བུ་ཞེས་སོགས་མདོ་**
ལས་མིང་གི་ནམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དམིགས་འཁོར་
པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བརྟན་ནས་དེ་ལྷུར་རང་བཞིན་མེད་ཁྱུང་། །**འཁོར་གྱི་མི་**

དགའི་ལས་ནམས་བྱས་པ་མེད་ཁྱེད་ཀྱི་པའམ་མ་བྱས་པ་དང་སྤྱད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་མི་འགྱུར་
 ཉི། ཁྱེད་ཀྱི་དཀར་ནག་རི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་ཡིན་པ་བཞིན་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་སོ་
 སོར་སྒྲིན་པར་བྱེད། ཁྱེད་ཀྱི་པའི་སྟོང་པ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉིན་འབྲེལ་གཉིས་གཅིག་
 རྟོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྟོང་འདི་བཟང་པོ་སྟེ། རྒྱ་ཁིང་ཁྱེད་
 བྱིས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དཀའ་རྒྱལ་བ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

(1) **པའི་པ་ལས་འབྲས་པ་མ་བསམས་ན་ཤིས་པོ་ཅམ་གྱིས་མི་པན་པ་ནི།** དེས་
 བ་ཉིན་འབྲེལ་ལས་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་བཅས་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཉིན་
 མཆོན་ཀྱན་ཏུ་སྒོ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་གིས་ངན་འགོ་གཙོད་ཀྱི། ཐོག་མར་རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཤིས་ཀྱང་སྒོ་གསུམ་བག་ཡངས་སྲ་འདྲུག་པ་
 ཉི་ངན་འགོ་ལྟོ་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྒྱ་མཆོས་ཁྱས་པ་ལས། ལྷའི་བདག་པོ། **(2) ཞེས་**
པོས་ནས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་འགོ་ཕོག་
 པར་རྒྱང་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པར་གཙོད་དོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་སྟ་སྟེ་
 བདག་ངི་སྟར་གྱུར་ཅིང་ཉིན་མཆོན་རྣམས་འདའ་ཞིང་འདྲུག་སྟམ་ཏུ་དགེ་བའི་ཆོས་
 རྣམས་ལ་པོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

(རྟེན་པ་ལས་འབྲས་ཐེམས་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱུར་བས་ཐོག་མར་འཆལ་
 ཚུལ་གྱི་རང་རྟེན་འཕྲོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་པ་ན་གོང་མ་ནམས་གྱི་ཞལ་
 བས། ལས་རྒྱུ་འབྲས་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་དང་བརྟུན་པ་ན་ཡེ་མ་མཐུན། འདིར་འོ་
 སྐོལ་འཆུགས། དེས་ན་ཡེ་མི་ཐར། ལས་འབྲས་དང་བརྟུན་ནས་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན་
 བལྟ་བ་ཡིན། ཆོས་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཁྱས་དག་བྱས་ཅ་ན་མཐུན་པ་ཡེ་མེད་མ་མཐུན་པ་
 ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་དེ་ལྟར་རིག་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། (པཱ་)ཉི་ཤུ་ཙ་ལ་པ་
 མང་འབཤེས་ཀྱི་ཆོམས་ལས། (པཱ་)དགེ་སྟོང་ཞིག་བདག་ནི་བསམ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་

བྱུང་བས་བྱིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ་བཅའ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་གསུངས་པ། བྱིས་
པ་གང་ཞིག་འདི་རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཆོས་དང་བསྐྱུན་པའི་ཆོ་མ་མཐུན་པ་ན་རང་ཉིད་
བྱིས་པའོ་ཞེས། །ཆོས་འདི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐ་མལ་བར་དོ་ཤེས་པ་དེ་འདིར་མཁས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་དང་བསྐྱུན་ཅ་ན་རོ་ཁུར་བ་ལྟར་བསྐྱོལ་དུ་སོང་
བ་ལ་ཆོས་པ་དང་མཁས་བཅུན་ཀྱི་ཡང་ཆེར་རེ་ན་བྱིས་པའི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཆུ་ལྡན་པ་མཛོལ་བཤེས་ཀྱི་ཆོམས་ལས། བྱིས་པ་གང་ཞིག་ཆོས་འདི་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཐ་མལ་བ་ཡིན་བཞིན་དུ་བདག་གི་མཁས་པའོ་འདི་སྒྲུབ་དུ་སེམས་པ། །དེ་གི་
བྱིས་པའི་ནང་གི་ཐ་ཤལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མ་ཐ་ནའང་ཆོས་ལ་འདི་
རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཆོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་འདི་རང་མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པར་རེ་བའི་ཤེད་དེ་སྟེ་སྟོ་སྟོ་འདི་བྱུང་བར་
སོམ་མམ་བརྟུན་དོན་བྱུང་བར་སོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདི་འདི་ཤེད་ཅེས་པ་ཡིད་
ཡིན་པའི་བྱིས་དཔེར་ན་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་ཤེད་བདག་གི་ཤེད་བཞིན་ཡིན་པས་
སོ། །བྱེད་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ལས། མ་ན་ས་ཤེད་ཅན་དང་། མ་རྩ་རྩ་ཤེས་སྐྱེས་སམ་ཤེད་
བྱུང་བར་ཉིད་དང་བམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་དང་མ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱད་
དོད་ཡིན་པར་བཤད། བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་སྐྱུན་ལ་ཅང་མི་ཤེས་པས་ན་སེམས་ཅན་
སོགས་དང་། དེ་སྟོ་གསལ་བས་ཤེད་ཅན་ནས་ཤེད་བྱའི་བར་བཏགས་པར་གདགས་
པ་དང་། ལུང་ལས་བཤད་པའི་བྱིས་དང་། སའི་དངོས་གཞིར་བྱིས་པ་ཤེད་མ་བྱེད་བས་
ཞེས་བརྟུན་མི་ཤེས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་ཡིད་ཀྱི་ས་ལས། ཡུན་རིང་
པོ་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་བསྐྱུང་ལ་བདག་གིར་བཟུང་སྟེ། བདག་དང་
བདག་གི་འོ་སྒྲུབ་ནས་སེམས་ཅན་ནས་ཤེད་བྱའི་བར་མིང་བཏགས་པས་ན་ཡིད་དང་
ཞེས་བཤད་པའི་བྱིས་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ལ་བརྟུན་དོན་བྱེད་པར་སོམ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས། ཆོག་སྦྱི་བཤད་སྐྱབ་རྟོགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་
གིས་ཞེས་སོ། །སོམ་གཞིག་ཅེས་འདི་པ་འདིར་རྩ་བའི་པར་ཡིག་ལ་སོ་དང་མ་གཉིས་

ཀྱི་བར་དུ་ཆོག་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་གཅིག་དང་། སོ་དང་མ་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་ཆོག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་སྒོལ་གཅིག་དང་བཅས་མི་མཐུན་
པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མཆན་བྱ་འགོད་ལུགས་འདི་གི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་།
དེ་ཡང་ཤེད་དེའི་སོ་ཞེས་པ་ཤེད་ཆེ་བ་དང་། མ་གཞི་གཅིས་པ་མ་བསམ་ཞེས་པའམ་
མ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ནའང་ཆོས་ལ་ཤེད་ཆེ་མ་བྱེད་ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན་གསུང་། ཡང་སོམ་འཁོལ་ཞེས་པའི་འབྲུ་མཛད་ནས་ལུགས་འདིའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་
མ་དག་སོམ་གཞིག་ཅེས་འདོན། བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནི་ཆོས་ལ་ཤེད་དེའི་སོ་མ་
གཞིག་གསུངས་ཞེས་སྟོན་ནས། ཤེད་དེའི་སོ་ཞེས་པ་ཤེད་ཆེ་དང་། མ་གཞིག་ཅེས་པ་
མ་བསམས་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་ཤེད་ཆེ་མ་བསམས་པ་དེ་མ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་གསུང་
ངོ་། །དགེ་བཤེས་ལམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་ལས། འཕྲང་བྱང་ཅན་ཆོས་ཡོ་
ཞར་ལ་བཞག་ནས། དེ་ནས་དད་པ་ཅན་དང་མཁས་བཙུན་བཟང་པོར་རེ་སྟེ། བྱིས་པ་
མཁས་པར་སྦྲུམ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱིས་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བར་འགྲོ་གསུངས་མ་
ཐ་ན་ཡང་ང་དང་ཆོས་མ་མཐུན་ཞེས་ཞེ་ཐག་པས་ཤེས་ན་མཁས་པར་འོང་སྟེ། གང་
གིས་བྱིས་པ་བྱིས་ཉིད་རིག་། །དེ་ལ་དེར་འཇིག་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་
མཁས་བཙུན་གྱི་ཐོལ་འཇིག་པ་སྲིད་ཀྱི་ཞེས་དང་། བྱིས་པ་ནི་དོན་ལ་ཤེད་མ་བྱེད་བ་
འོ་སྟོལ་ཡོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་སྒྲ་མ་དག་གིས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུང་
ཞེས་པ་འདི་མཆན་དཀྱུས་མ་མིན་གསུངས། བོ་དྭ་བ་ཡང་སྟེས་རབས་ཀྱི་འདི་བྲངས་
ནས་རྒྱད་ལ་བརྟག་དགོས་པར་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ། དཔེར་འཁོར་ན་མཁའ་དང་
ནི་ས་གཞིའི་བར་ཡང་རིང་། །རྒྱ་མཚའི་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་འགམ་ཡང་རིང་། །ཤར་ནུབ་
གཉིས་ཀྱི་རི་བར་དེ་བས་རིང་། །དཔེ་དེ་འཁོར་བཞིན་དུ་སྟེ་བོ་སལ་པའི་འཁོར་སྟེང་
དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་བར་དེ་བས་རིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སལ་པ་རང་
ཅག་དང་ཆོས་གཉིས་དཔེ་དེ་དག་དང་འདྲ་བར། བར་ན་འགྲངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། །ཆོགས་བཅད་འདི་ནི་བྱང་ལེམས་སྒྲ་བས་བྲམ་བེ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྟེས་

ཁྱེད་འོངས་པ་ཞིག་ལ་སྤང་སྟོང་སྤུལ་ནས་བྲངས་པའི་ཆོས་སོ།། བོ་ཁྱུ་ལ་སྤྲོས་དེས་སྤྲོ་
ཏ་སའི་བྱ་ལ་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསུངས་པའི་བཞི་པའང་འདི་ཡིན་ནོ། །སྟོང་སྤུང་
པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བོ་རང་གི་རྒྱུད་ཆོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་རྟོག་ཤེས་པ་ཞིག་
གིས་བརྟགས་ན་རེ་ཞིག་ལ་དུ་གྱ་ཐབ་ལ་བཏང་བ་ལྟར་ཆོས་དང་རྗེ་རིང་སོང་བ་
ཞིག་འོང་གསུང་ངོ། །

བོ་དུག་པ་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཀྱང་ཉེས་སྦྱོད་ལས་སྡོག་པའི་ཚུལ་ནི།
བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། རྒྱལ་པོ་བོ་ཞེས་བོས་ནས་ཁྱོད་ནི་སྟོག་གཅོད་མ་མཛད་
ཅིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བོ་ཞེ་ན། སྤྱི་བོ་ཀུན་ལ་སྟོག་ནི་རབ་ཏུ་ཐངས། །དེ་བས་ཡུན་
རིང་ཆོ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པས། །དངོས་བོ་སྤྱོད་སྟོག་མི་གཅོད་པར་མ་ཟད་ཡིད་ཀྱི་དགྲ་
ལའང་སྤྱི་བོ་དང་པོར་ཀུན་སྟོང་འཇུག་པའི་སྐབས་ནས་སྟོག་གཅོད་མི་བསམ་སོ། །སྤྱི་
འགོག་བོ་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་དགེ་བ་བརྟུ་དང་གཞན་ཡང་སྤྲོ་
བཤད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནམས་ལ་ཀུན་སྟོང་གི་བསམ་པ་ཅམ་ཡང་མི་རྒྱ་བར་བསམ་
བོ་པའམ་སྦྱོར་བའི་དུས་སྤྱོད་ཐེམ་ཐེམས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། སྦྱོར་བོ་པའམ་དངོས་གཞིའི་
དུས་སྤྱོད་ཐེམ་ཐེམ་པར་བྱ་དེ་གཉིས་བོ་ཀའང་རྗེས་ཀྱི་དུས་སྤྱོད་ཡང་ཡང་ཐེམ་ཐེམ་པ་ལན་
མང་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་སྦྱོད་ལས་མ་ལོག་ན་སྤྱོད་བསྐྱེད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྦྱོང་
དགོས་ཏེ་གང་དུ་བྱིན་ཀྱང་མི་ཐར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བོ་བདུན་པ་འབྲལ་དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྤྲོང་ལ་འབྲལ་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་
ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲལ་དུ་རུང་ཟད་བདེ་བར་སྤྲོང་ཡང་འབྲས་བྱ་སྤྱིན་པའི་ཆོ་ན་མཆི་
མས་གདོང་གཡོགས་ཏེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བསྟེན་དགོས་པའི་ལས་ནམས་ནི་བྱ་བར་
མི་རིགས་ལ། ནམ་སྤྱིན་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགའ་བདེ་ལ་འོངས་
སྦྱོད་པའི་ལས་ནམས་ནི་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཆོམས་ལས། བོ་འདིའི་སྦྱོང་གཞི་ནི།
བཙམ་ལྟན་འདས་རྒྱ་རྒྱ་ཞིང་གཤེགས་པ་ན་ཉ་པ་ཞིག་གིས་ཉ་མང་པོ་གསོད་པ་

གཟིགས་ཏེ། ཉ་པ་ཁྱོད་ལ་གང་འཛིགས་པ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པས། གོ་ཏ་མ་བདག་སྟག་
བསུལ་ལ་འཛིགས་པ་ཡོད་ཅེས་གསལ་པས་འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་སྟག་བསུལ་བར་
མ་བྱེད་ཅིག །དེ་བྱས་པས་རང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ། ཁྱོད་
ནི་སྟག་བསུལ་ཀྱིས་འཛིགས་ཤིང་། ཁྱོད་ལ་སྟག་བསུལ་མི་སྟག་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་
མི་འོང་བའི་སྒོ་ཡོད་ན། །མངོན་སུམ་དག་གམ་སྒོག་ཏུ་འང་བྱང་། །ཞིག་པ་ཅན་གྱི་
ལས་མི་བྱ་སྟེ། །གལ་ཏེ་ཞིག་པའི་ལས་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །དེའི་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་སྟག་བསུལ་ཁྱོད་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་ན་མལ་ནས་
གོག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བྱོས་བྱས་ཀྱང་། །ཁྱིམ་ལྟ་བུ་སྟག་བསུལ་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལས་ནི་ཐར་མི་
འགྱུར། །དེའི་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་མཆན་ནི་གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་ཚུགས་
དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྒྲུང་ལ་མེད་ཀྱི་མཆོད་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་
གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་དང་། །ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ཚུང་བྱ་དཀྱིག་ བདའག་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ལས་ གང་ཞིག་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ནི་སྟོད་པར་བྱེད། །ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
མཁས་པས་ནི་ལས་གང་དག་བྱས་པར་གདུང་འགྱུར་ཞིང་། །མཆི་མས་གདོང་གཡོགས་
བྱ་བཞིན་དུ། །རྣམ་སྒྲིན་མི་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ནི་མ་བྱས་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
བ་ཡིས། །རྣམ་སྒྲིན་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
བྱས་ན་ལེགས། །ཏེ་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
རིའི་བུའི་ཐད་དུ་ཡི་དྲགས་ཤིག་འོངས་ནས་སྒྲིས་པ་ནི། །འཕགས་པ་བདག་ནི་སྟོན་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཆོང་པར་གྱུར་ཏེ། །མེས་སྐྱེད་དང་རིགས་ཀྱིས་ངེགས་པའི་དབང་དང་
ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཚུགས་སྟོད་པའི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲིས་སོ་བདག་ཅག་གི་ཉེ་དུ་
རྣམས་ལ་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་བཞོས་གསལ་བར་

བྱེད་ཏུ་གཞུག་ན་དེ་ནི་ལེགས་སོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྲས་ཏེ་དེའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། །དེ་འོ
སྦྱབ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། རྟོན་ཅིང་འོ་བཀ་མེད་པར་སྡིག་པའི་ལས་བྱས་པའི།
སྡིག་ལས་དེ་ཡི་ནམ་སྤེན་སྦྱག་འོ་བཀ་མེད་པོ་དག །ཁྱེད་ཀྱི་ཉམས་སུ་སྦྱོར་
བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྡིག་འོ་བཀ་ལས་འོ་བཀ་ཀྱིས་འབྲས་ཏུ་བྱས་མ་འོ་བཀ་དེས་
པར་ནི། །མཆོན་བཞིན་གཅོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། །སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་འོ་བཀ་
བྱ་འགྲོ་བ་འོ་བཀ་དང་ཅིར་འགྱུར་དག །འོ་བཀ་ཉིད་ཀྱི་ས་རྩ་ཏུ་ནི་མཛོན་པར་
འགྱུར། །རྩི་འོ་བཀ་མཛོན་ན། །འོ་བཀ་ཉན་ཡོད་ན་ཆོང་དཔོན་གྱིས་སོ་བཞི་ཡོད་
དེ། །གཅིག་ནི་དད་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་རྩ་ཆ་མི་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་སྡིག་ལ་
སྦྱོད་དོ། །བཞི་པ་ནི་སེར་སྒྲ་ཆེད། །དེ་ནམས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྦྱོར་
ཏེ་ནམ་ཞིག་བདག་ཅག་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱབ་སྟེ་མཐོ་རིས་ཐོབ་ནས་དེའི་ཕྱན་སྦྲུམ་
ཆོགས་པ་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་བསམས་ནས་སྟོན་པའི་ཐད་ཏུ་བྱིན་པ་དང་དེའི་ཆེད་
ཏུ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ། །འོ་བཀ་ཀྱིས་ཀྱང་འོ་བཀ་ལས་དེ་དག་འོ་བཀ་ནམ་སྤེན་
ནི། །འོ་བཀ་ཅིང་ཆ་བ་སོ་སོར་བསྟེན་འོ་བཀ་དགོས་པ་ཡི། །འོ་བཀ་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་
འོ་བཀ་འཕངས་པའི་དན་སོང་གི་འགྲོ་བ་དག །འདི་འོ་བཀ་ནི་འཕོས་ནས་འདི་ལྟ་བུ་
ས་རྩ་ཏུ་ནི་ཤེས་པར་ཏེ་འོ་བཀ་མཛོན་ཏུ་འགྱུར། །འོ་བཀ་ཅིས་དང་། སྡིག་པའི་ལས་བྱས་
པས་བྱེད་མཁན་རང་ཉིད་འཕུང་པ་ནི་དཔེར་ན་ལྷགས་ལས་གཡའ་ནི་ལངས་འོ་
པར་གྱུར་པ་འོ་ན། །གཡའ་ལངས་པ་དེས་ནི་འོ་བཀ་སྦྱགས་ཀྱི་གཞི་དེ་ཉིད་ཟ་འོ་བ། །དེ་
བཞིན་ཏུ་འོ་བཀ་དོར་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་འོ་བར་བྱས་པ་ཡིས། །རང་གི་མི་འོ་
དགོ་པའི་ལས་ཀྱིས་འོ་བཀ་བྱེད་པ་སོ་རང་ཉིད་དན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །འོ་བཀ་དང་པ་
དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་མཛད་རིགས་པ་ནི། སྦྱ་རྒྱུང་བ་ལ་ཁམ་ལུང་པས། །འོ་
རང་རེའི་དགོ་བཤེས་འོ་བཀ་སྟོན་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཁོ་ན་གཡའ་ཆེ་བར་གསུང་བ་ལ་ད་
ལྟའི་འོ་བཀ་ཁམས་པ་འདི་ཀུན་དེ་ལ་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་དང་སྟོན་རིན་མེད་པར་བྱེད་

དེ། རྟོལ་པོ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་སྒྲང་དཀའ་འམ་སྒྲམ་གསུངས་པས་སུ་རྒྱུང་བ་
ཡང་དེ་ཙམ་ལགས་གསུང་བ་དང་དགེ་རྟོལ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། རྩོམ་པ་རྟོལ་
ཞེས་པོས་ནས་སྟོང་ཁམ་ཆེར་མི་བྱུང་རྟེན་འབྲེལ་འདི་སྤྲ་གསུང་བ་དང་སུ་རྒྱུང་བའི་
ཞལ་ནས་ང་ནི་ཆས་ཁར་རྟོལ་ལས་འབྲས་སྟོན་པའི་མདོ་མཛེས་སྟུན་ལ་ཁ་ལྟན་རྟོལ་
ཀྱིས་འཁྱིལ་སོང་གསུང་བ་དང་། ཤར་བའི་ཞལ་ནས། སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་ཉེས་སྟོན་ཅི་
བྱུང་ཡང་ཕྱོགས་ངན་དང་མཁར་ལན་ལ་ལེ་ལན་མ་འདས་བར་ལས་འདི་བྱས་པས་
འདིར་སྟེས་བྱ་བ་ཤ་སྟག་གསུངས། རྟོལ་ནས་ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བྱས་པའི་
ལས་ལ་གདའ་གསུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྟོབས་བཞིས་སྒྱུང་བའི་རྩལ་རྟོལ་འི་མི་སྒྲམ་པར་མི་བཞག་པར་
སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་གསུང་ལྟར་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། ལྟུང་བ་བྱིར་
བཅོས་དང་། སྟེན་པ་སྟོབས་བཞིས་བྱིར་བཅོས་པ་དང་། འདག་རྩལ་ཚད་སྟོང་དང་
བཅས་པ་དང་། ཐོག་མ་ནས་མ་གོས་པར་འབད་རྩལ་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་
དཔེ་དང་། གང་གེས་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲང་དགོས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བར་བསྟགས་ཉེ་ལས་འབྲས་གཅིས་པར་གདམས་པ་དང་བརྒྱུད་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་ཉེས་སྟོང་གྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཀྱང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ་ལ་
སོགས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་རྩི་མི་སྒྲམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་བྱུང་བས། སྟོན་
པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་འབད་དགོས་
སོ། །རྟོལ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ལྟུང་བ་བྱིར་བཅོས་རྩལ་ནི། སྟོམ་པ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ།

རྟོལ་གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྟོབས་བཞི་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟེན་པ་བྱིར་བཅོས་པ་ནི་སྟོབས་བཞིས་བྱ་སྟེ། ཆོས་བཞི་བསྟན་
པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་རྟོལ་པོས་ནས་རང་དོན་མཐར་ཐུག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་

བྱང་ཆུབ་པ་དམིགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་། ^(པ་)གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན་ཕྱིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་
 པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་
 པ་ཀྱུན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀྱུན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་སྟོག་པ་དང་།
 རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ནི་ཚྱོང་ངེས་ཡིན་
 པས་དེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་ན་མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ^(པ་)ཐ་མ་སྟེ་མ་དག་སྟོབས་
 བཞི་པོ་འདི་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ་ཕྱིག་པ་སྐྱེས་པ་སྟོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་
 བྱི་རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྐྱུར་བསྐྱེད་པ་དང་།
 གཉེན་པོ་བྱང་པར་བ་བྱེ་བྱག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་བྱི་གཉེན་པོ་ཀྱུན་ཏུ་སྟོང་པའི་
 སྟོབས་དང་། གཉིས་པ་བྱི་རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱིག་པ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་
 པ་ནི། ཉེས་པ་ལས་སྟར་བསྟོག་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིག་པའི་འཕེལ་འཕྲོ་ཆད་པར་བྱེད། གཉེན་པོ་ཀྱུན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཕྱིག་པ་ཉམས་དམའ་བར་བྱེད། ཉེས་པ་ལས་སྟར་སྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིག་པ་
 ཅ་བ་ནས་འདོན་པར་བྱེད། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིག་པ་འབྲས་སྟུག་བཟུལ་ལས་སྟོབས་
 པར་བྱེད་ཅེས་འཆད་དོ། །

རྒྱུ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གསུམ་བཞེད་ཚུལ་བསྐྱེད་དགོས་ལོ། །ལག་
 ཏུ་ལེན་པའི་ཆེ་ནི་གསེར་འོད་དམ་པའི་བཤགས་པ་རྩེ་ཉིད་རྒྱུ་མཐུན་བསྐྱེད་པའང་
 ཡོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལོ་ལྟེན་ལོ་ནས་ཀྱི་བཤགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱའོ། །

འོག་གིས་པ་སྟོབས་གཉིས་པ་གཉིན་པོ་འོག་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུད་པ་ལ་བྱག་ལས་འོག་
དང་པོ་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེའི་ཆོག་ལེན་
པ་དང་འོག་དོན་འཇིག་པ་དང་འོག་སྒྲིགས་བཅས་སྟོག་པ་ཆོག་དོན་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཀྱན་
རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །འོག་གི་སྟོང་དཔལ་བྱིན་ཞེས་པས་བསོད་སྟོམས་ལ་
བྱིན་པ་གཞུགས་བཟང་བ་ལ་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མོ་ཆགས་ཏེ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་
ནས་བྱིམ་བདག་བསད་པ་ལ་འཁྱོད་དེ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྲིད་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་
སྒྲིག་པ་སྒྱུར་བྱ་བྱིན་པས། སངས་རྒྱས་གྱིས་ལྷུང་བ་སྒྱུར་བའི་སེམས་ལ་རྟོག་ཏུ་བརྟག་
པས་སེམས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བས་ལྷུང་བ་དག་སྟེ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །འོག་གཉིས་པ། ལྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་
ནི་འོག་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅིང་འོག་རང་གཞན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་
ཆོས་ཉིད་སྟོང་འོག་པ་ཉིད་ལ་ཐོས་འོག་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་འོག་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གདོད་མ་ནས་འོག་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །སྒྲིག་པའི་འཁོར་འོག་
གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲིག་པ་སྒྱུར་བའི་མཆོག་སྟེ། བསོད་ནམས་
རྒྱུད་ལྡན་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འཇུག། །ཐེ་ཆོམ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་
ཀྱང་། །ཤིད་པ་བྱུང་པོར་བྱེད་པར་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོག་གསུམ་པ་
བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པ་འོག་སྒྲིག་པ་འདག་པའི་མཆན་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བྱ་བ་དང་།
དག་པའི་དཔེ་དང་མཆན་མ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུངས་ཁྱད་
པར་ཅན་རྣམས། སོ་སོའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་རྒྱེས་པའོ། །དཔུང་
བཟང་གིས་ཁྱས་པ་ལས། འོག་དཔེར་ན་སོ་གའི་འོག་དུས་སུ་ནགས་འོག་མེ་མཆེད་
པའི་མེ་སྐྱེ་ཡིས། །འོག་ཆེད་དུ་མ་བསྐྱེམས་བཞིན་དུ་འོག་རྩ་དང་གིང་ལ་སོགས་པའི་
ཆོང་ཆོང་ཀྱན་བསྟེན་འོག་ལྟར། །འོག་གཞུངས་སྒྲགས་ཟབ་མོ་སོགས་བཞུས་བཟོད་
འོག་གྱི་མེ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་འོག་གྱི་རྒྱུད་གིས་སྤར། །བཙོན་འཇུག་ཆེན་པོས་འོག་ཆེ་ཆེར་

བསྐྱེད་པའི་མེ་མྱེས་ཐིག་པ་བསྐྱེད། །**ཁྱེ་ཅེས་དང་གཞན་ཡང་དཔེར་ན་རི་ལྷོ་གངས་**
ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །གདུངས་ན་གཟི་བརྗིད་མི་བཟོད་འདྲ་བ་བཞིན། ལྷ་ལ་
ཁྱེ་ཅེས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་གཞི་རྒྱ་ལྡན་ཡོད་པའི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱིས། །གདུངས་
ན་ཐིག་པའི་གངས་ཀྱང་གྱུར་དུ་བཟོད་པར་འགྱུར། །**ཁྱེས་དང་། ཁྱེ་གཞན་ཡང་**
དཔེར་ན་ལྷ་ནག་སྒྲག་ལ་མར་མེ་བྱང་བ་ཡིས། །ལྷ་ནག་མ་ལུས་སེལ་བར་བྱེད་པ་
བཞིན། །ཆེ་རབས་སྒྲོང་ནས་བསགས་པའི་ཐིག་པའི་ལྷ། །བསྐྱེད་པ་བྱེད་མར་མེས་
ལྷ་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །**འདི་ཁྱེ་དག་ལ་ལྷ་ལ་ཁྱེ་ཅེས་དགོས་པ་ཡང་**
ཡང་གསུངས་པ་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ཡང་ཐིག་པ་བྱང་བའི་མཆན་མ་
མཐོང་བ་དེ་གི་དུ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱིས། །**གཉིས་ཁྱེ་པ་མཆན་མོ་ནི་མི་ལམ་ན་ཟས་**
ངན་པ་སྒྲགས་པ་དང་ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་འཕྱང་བ་དང་སྒྲགས་པ་ཁྱེ་གཉིས་ཀ་
དང་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་ཁྱེ་པ་མཐོང་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་ལུས་སམ་གོས་
ལ་མེ་འབར་བ་དང་མ་ཉི་དང་མི་ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་སྦྱོང་མའི་
དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་། ཁྱེ་ཅན་དན་དཀར་དམར་ག་བྱར་གྱི་གིང་པ་སྒྲིའི་སྦྱང་པོ་
འབྲས་བུ་ཅན་དང་། །འོ་མ་འབྱུང་བའི་གིང་དང་སྦྱང་པོ་དང་ལྷ་མཆོག་དང་རི་དང་
སེང་གའི་ཁྱེ་དང་ཁང་བཟང་གི་སྦྱང་དུ་འདྲིལ་པ་དང་ཆོས་ཉན་པ་མིས་པ་ཡིན་པར་
སྒྲུལ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་ལས་གསུངས་སོ། །**ཁྱེ་གཙོ་བོ་ནི་ཉན་མོངས་པ་རྒྱུ་དུ་སོང་བ་**
དང་། ལྷ་མ་དགོན་མཆོག་དང་ཆོས་ལ་དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་རེ་ཆེ། ཆོས་ལ་སྦྱོང་
འགྲོར་སོང་བ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན། མི་ལམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པོ་ཡོད་པེ་
ཉར་ཡང་ཆོ་འཕྱུལ་ཆེ་གསུངས། །**ཁྱེ་བཞི་པ་སྒྲུ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཁྱེ་སྦྱང་གས་**
སོགས་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་རྟེན་ནས་སྒྲུ་གཟུགས་བྱེད་པའོ། ཁྱེ་དབྱང་
བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་ལས། གཙང་ཞིང་དཔེན་པའི་ས་ཚྭ་གས་དག་ཏུ་ནི། །བྱེ་མའམ་ནི་
འདི་མ་པ་ལས་བྱས་པའི། །བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་རིང་བསྐལ་སྦྱང་པོ་ཅན། །ཐིག་
པ་སྦྱོང་བྱིར་རྟག་ཏུ་གདབ་པར་བྱ། །ཁྱེས་གསུངས། །**ཁྱེ་ལྷ་པ་མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི།**

སངས་རྒྱལ་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་བྱེད་པའོ། །**འོ་ཐུག་**
པ་མཆན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་མཆན་ཐོས་
གིང་བབྱང་བའོ། །འདི་དག་ནི་བསྐྱབ་བདུས་སུ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ཅམ་སྟེ་གཞན་ཡང་
མང་ངོ་། །**འོ་ཐུག་པའི་གཞེན་པོར་དམིགས་ནས་དགེ་ཆ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡིན་**
པར་སེམས་སོ། །

འོ་གསུམ་པ་ནི། ལྟོབས་གསུམ་པ་**འོ་ཉེས་པ་ལས་སྟོག་པ་ལ་ལྟོབས་དངོས་**
པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཞེ་ཐག་བས་སྟོམ་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མི་དགེ་བ་བཅུ་**འོ་ཕྱིན་ཆད་**ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་སྟེ་འདིས་ནི་སྟོག་གཙོད་སོགས་
ཀྱི་སྟོན་སྟོགས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་བྱས་པ། བྱེད་ཀྱི་
བཅུག་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟོན་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འདོམས་པར་ཉི་མའི་སྦྱིང་
པོ་ལས་གསུངས་སོ། །**གཉིས་འོ་པ་ནི།** ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཀྱི་སྟོམ་སེམས་མེད་པའི་
བཤགས་པ་ཆོག་ཅམ་དུ་འགོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་མམ། ཞེས་ལུང་ལས་
གསུངས་པར་འདུལ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ནས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་
པའི་སྟོམ་སེམས་གལ་ཆེ་ལ། དེ་སྟེ་བ་ཡང་**འོ་སྒྲ་མ་ལ་ཁོང་དུ་དུག་སོང་བ་ལྟ་བུའི་**
འཁྱོད་སེམས་ཡོད་ན་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟ་བུ་མི་བྱེད་པའི་སྟོར་རྒྱགས་ཀྱིས་འོང་བ་ལས་
ལྟོབས་དང་པོ་ནམ་འོ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་ལྟོབས་ལ་རག་ལས་སོ། །འོ་དེས་ན་ཐུག་
པ་བཤགས་པ་ལ་ཉེས་པ་སྒྲ་མ་ལ་འཁྱོད་སེམས་དང་བྱི་མ་ལ་སྟོམ་སེམས་གཉིས་མེད་
མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་ཅིང་དེ་ཡང་ལྟོབས་དང་པོ་
དང་གསུམ་པ་འདི་གཉིས་ཡིན་པས་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །

ལྟོབས་བཞི་པ་**འོ་ལ་དངོས་དང་ལྟོབས་བཞིར་ཐུག་པའི་གཞེན་པོ་ཆང་རྩལ་**
གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟོབས་འགོ་དང་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྟོམ་པའོ། །**འོ་གཉིས་པ་ནི།**
དེ་ལ་ལྱིར་རྒྱལ་བས་ལས་དང་པོ་པས་ཐུག་པ་སྦྱོང་བའི་སྟོན་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་

ཀྱང་། གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའོ། །^{༡༧༩}སྤྲུགས་ལས་འབྲས་
བྱ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཟབ་བྱུང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས་ལྟ་སྟེ་བཞིན་ལག་གི་ནམ་པ་ཅན་
བསྐྱོམ་པ་དང་། དག་བྱ་ཕྱིག་པ་དུད་ཁུ་དང་སོལ་ཁུ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་དང་། དག་
བྱེད་རྒྱལ་བའི་བྱུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བདུད་བཅིའི་རྩ་རྒྱན་སོགས་
ཀྱི་ནམ་པར་བསྐྱོམས་ནས་འབྱུང་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་གཉེན་པོ་
སྟོབས་བཞི་ཚང་བ་ལས་མ་འདས་པའོ། །

^{༡༨༠}བཞི་པ་འདག་ཚུལ་ཚུད་སྤངས་དང་བཅས་པ་ལ་དགྲུ་ལས། དང་པོ་སྦྱོང་
མཁན་དང་གཉེན་པོ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འདག་ཚུལ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་
སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། ཕྱིག་པ་འདག་ལུགས་ནི་རན་འགོ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོར་
སྦྱོང་བའི་རྒྱ་ནམས་སྟུག་བསྐྱེད་ཚུང་བར་སྦྱོང་བའི་རྒྱར་འབྱུར་བའམ། རན་འགོར་སྦྱོང་
ཀྱང་དེའི་སྟུག་བསྐྱེད་མི་ཚུང་བའམ། ད་ལྟའི་ཉེན་ལ་མགོ་བོ་ན་བ་ཅམ་གྱིས་དག་
ནས་འགོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་རིང་པོར་ཚུང་དགོས་པ་ནམས་ལུན་ཐུང་ཐུང་མ་
གཏན་ཚུང་མི་དགོས་པར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོང་མཁན་སྟོབས་ཆེ་ཚུང་དང་གཉེན་
པོ་སྟོབས་བཞི་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་བྱུགས་དག་མི་དག་དང་རྒྱན་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་
པའི་སྟོན་ནས་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་དོ། །

^{༡༨༡}གཉིས་པ་ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་རྩ་བ་ནས་འདག་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་དང་
འདུལ་བ་ནས། ལས་ནམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །རྒྱུད་མི་ཟ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་
པོས་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱངས་ན་ནི་ཚུང་ངེས་ཀྱང་འདག་པར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱུད་སྦྱོང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་གང་དག་གཉེན་པོའི་ཚུགས་^{༡༨༢}ཚུང་ཟད་འཕེལ་དུ་ཉེ་
བ་ན་^{༡༨༣}རང་ཉིད་ཚུང་ཟད་འབྱིབ་པ་^{༡༨༤}ལ་ཉེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
^{༡༨༥}གཉེན་པོའི་ཚུགས་ཆེར་འཕེལ་ནས་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་

སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་གཉེན་པོས། བོད་རང་ཉིད་གཏན་ཟད་པར་བོད་འགྱུར་བའི་སྐབས་
སོགས་སྲིད་པས་བོད་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཡའ་ལ་སོགས་པ་བོད་དང་
པོར་སྦྱང་བ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ན་ཅུང་ཟད་དག་པར་འགྱུར་དུ་ཅུང་བས་མཐར་སྦྱང་བ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་གཡའ་ཡང་གཏན་ཟད་པར་འགྱུར་དུ་ཅུང་བ་བཞིན་ནོ། །དམ་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་བོ་ཆོས་སྟོང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་བོད་སྟོབས་ཆེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ངི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བོད་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་རང་ཉིད་གཏན་ཟད་
པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བོད་སྐྱུང་འགྲུལ་འདི་ཡིས་རིགས་པས་
རྣམས་མེས་ཀྱིས་བོད་དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བའི་གནས་ནི་མ་ལུས་
པར་བོད་གཉེན་པོས་ཟད་པར་འགྱུར་བར་བོད་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །

བོད་གསུམ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིག་པ་འདག་ཀྱང་ངེས་མ་ངེས་ལས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་
མི་འགལ་བ་ནི། བོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་མདོ་ལས། གང་ཡང་ལས་ནམས་བསྐལ་
པ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །བོད་ཆུད་མི་ཟ་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆུད་བོད་ཟ་བ་མི་སྲིད་
པའི་ལས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བོད་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚྭ་གས་བསྟོམ་པ་མེད་ན་བོད་ནམ་སྲིན་ཆུད་ཟ་མི་སྲིད་པར་ངེས་
ཞེས་བྱ་བར་གཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བོད་སྐྱུང་འགྲུལ་བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། མདོ་སྟེང་བོད་ལུང་མང་པོ་དང་བོད་ཡང་འགལ་བར་
འགྱུར་རོ། །བོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་འོ་ན་ནམ་སྲིན་ཚུང་ངེས་ཀྱི་ལས་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ་ནམ་སྲིན་ངེས་པར་ཚུང་བར་གསུངས་པ་ཡང་བོད་སྐྱུར་
བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ལྟ་བུ་གཉེན་པོ་མ་བསྟོམ་ན་ནམ་སྲིན་ཚུང་ངེས་ཡིན་
ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་བོད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བོད་ཚུང་བར་མ་ངེས་
པའི་ལས་དང་བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་གཉེན་པོ་བསྟོམ་ན་ནམ་སྲིན་ཚུང་
བར་མ་ངེས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྟོན་མེད་དེ། ཚུང་ངེས་ཀྱི་ལས་
ནི་གཉེན་པོ་མ་བསྟོམ་ན་ནམ་སྲིན་ཚུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ་ཚུང་བར་མ་ངེས་པར་

གསུངས་པའི་འཁམས་ནི་གཉེན་པོའི་སྟོགས་མ་བསྟོམས་སུ་བེན་ཀྱང་འཁམས་སྤྱིན་
 གྱི་འབྲས་ཕྱུ་འབྱིན་པར་མ་ངེས་པས་འབྲས་ཕྱུ་ངེས་འགའ་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་པར་ངེས་
 པར་འཁམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་སྒྲིབ་མཁན་སྟོབས་རྒྱལ་དུས་ལས་གཏན་ནས་མ་དག་ཀྱང་གང་
དག་པ་དེའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཉམས་སྦྱང་པས་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་
ནི། དེ་ལྟར་བཤགས་པ་དང་བསྐྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲིན་པའི་རྣམ་
པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེན་གཞན་དང་སྤང་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིབ་འབྲིན་པར་མི་
འགྱུར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྟ་སྒྲིས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོས་དགེ་ཅ་བཅོམ་པ་ལའང་འདྲ་
བར་གསུངས་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་དགེ་བ་ཡང་ལྟ་བ་ལོག་པ་དང་
གཞོད་སེམས་ཁྱེད་མོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ཁྱོད་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་པའམ་མི་དགེ་བ་ཡང་
སྟོད་པ་སྟེ་ཁྱོད་མ་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་ཁྱོད་མ་ལ་སྟོམ་པ་དང་མི་ཁྱོད་གསང་བར་
འཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་བཟུང་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་གཉེན་པོས་བཅོམ་ཁྱོད་
ལས་སྟོབས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཁྱེད་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་སྟེ་དེ་དང་
སྤང་དུ་བྱིན་ཀྱི་ཀྱང་ཁྱོད་གི་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་དག་ནི་རང་གི་རྣམ་
སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་ས་བོན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁྱོད་གཉེན་པོས་ཉམས་ཁྱོད་ལར་བྱས་
པས་ཁྱོད་དེའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེ་ཁྱོད་གང་ལས་འབྲས་བུ་བའི་སྐྱེད་གང་ཞིག་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཉེན་པོ་རྩལ་ཟད་སྒྲིས་
པ་ན་རང་ཉིད་རྩལ་ཟད་འགྲིབ་དུ་རྩལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་གི་
གཉེན་པོ་དེ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ན་རང་ཉིད་ཅ་བ་ནས་ཟད་པའི་སྐྱེད་པས་ཡོད་པས་
ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
རྩལ་ཟད་སྒྲིས་པ་ན་ཁྱོད་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་རྩལ་ཟད་ཟད་པར་འགྱུར་
བར་མ་ཟད་ཁྱོད་གནས་པའི་སྐྱེད་ཆོགས་པ་ཁྱོད་ཟད་ཅིང་ཟད་པའམ་ཁྱོད་མ་
ཆང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ལ་གཞོད་ཅིང་ཁྱོད་གནས་པ་ལས་དུས་ཀྱང་གཞན་མི་ཁྱོད་

གནས་པ་ཉིད་དུ་འཇམ་པོ་ཟད་པར་གྱུར་ན་སྒྲིལ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ཉམས་
པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆོས་སྒྲོང་གི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་ཅན་
ཁྱོད་ཇི་ལྟར་ན་ཅ་བ་ནས་ཤིན་ཏུ་འབྱིན་པོ་ཅིང་ཟད་པའི་སྐབས་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འབྱིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་པོས་སྡིག་པ་བཅོམ་ཚུལ་ལ་ཅ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱས་པ་
དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་བཅོམ་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པའི་ཆོས་འདི་ན་
པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་སྒྲིལ་ལ་རྒྱ་ལྷན་ཉམས་
སྡིག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བར་དེས་པའི་སྡིག་པ་ཡང་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་
འདི་ལ་འབྱོར་སྒྲིལ་ཆུང་དུ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་འབྱོར་ཏུ་
གཞན་ཡང་སྒྲིལ་མར་རྒྱ་ལྷན་ཉམས་འགྲོ་བའི་ལས་རྒྱམས་དེ། འབྱོར་པོས་བཅོམ་
པས་འདིས་ནི་ཆེ་འབྱོར་སྡིག་བསྐྱལ་ཆུང་དུ་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
གྲུང་འབྱུང་རོ། །འབྱོར་སྒྲིལ་དང་སྐྱར་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཆེ་སྒྲིལ་མར་རྒྱ་ལྷན་
སྡིག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་འབྱོར་མགོ་
བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ། འབྱོར་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་སྐྱེས་གྲུང་མི་དགོ་བའི་རྒྱམ་
སྒྲིལ་ཅ་བ་ནས་དག་པ་མི་འགལ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱོར་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་
འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་འབྱོར་པའི་འབྲས་བུ་ཅ་བ་ནས་བྱུང་བའམ་འབྱོར་པའི་
པ་ཇི་ལྟ་བུར་འབྱིན་ཏེ་འབྱོར་པའི་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འབྱོར་པའི་དེ་སྡིག་
པའི་ལས་དེ་འབྱོར་བུ་རྒྱམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉེན་པོས་འབྱོར་པའི་མ་ལུས་པར་
རྒྱུ་ལྷན་པ་ཁྱོད་འབྱོར་པ་བྱུང་ན་དཔུལ་བའི་སྡིག་བསྐྱལ་འབྱོར་པའི་ཆེན་པོ་ཉམས་
སྐྱེ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་བ་འབྱོར་པའི་ཆུ་ཡིན་པ་ལས། འབྱོར་པོ་གང་དག་གིས་འབྱོར་
སྟོབས་ཀྱིས་ལས་དེའི་རྒྱུ་པ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་དེའི་དཔུལ་བའི་སྡིག་བསྐྱལ་སྐྱེ་
མོ་ཅམ་ཡང་ཉམས་སྐྱེ་ཁྱོད་བར་མ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་འབྱོར་པའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཅ་
བ་ནས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན། ཏེ་འབྱོར་པར་དེ་ལྟར་ཡང་ཆེ་འབྱོར་མགོ་བོ་ཆ་བ་
ལ་སོགས་པའི་འབྱོར་པའི་ཅམ་ལས་འདི་ལས་འབྱུང་བས་འབྱོར་པའི་ལས་དེ་ལ་འབྲས་

བྱ་ཡེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བྱི་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། ། བྱི་བྱུག་པ་སྟོབས་བཞིས་སྒྲིག་པའི་ས་བོན་གཞིམ་པའི་གཉེན་པོ་མ་བྱས་ཀྱང་ཉམས་སྦྱང་པའི་འབྲས་བྱ་མི་འབྱེན་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འཛིམས་པའི་གཉེན་པོ་མ་རྟེན་ཀྱང་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་སྦྱང་པས་རྒྱུན་གཞན་ཆོགས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་འབྱེན་པ་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མང་པོ་སྤར་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་སྒྲིག་པ་བྱང་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱུ་མིན་རེ་ཞིག་རྒྱང་བཅིངས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུན་དང་ཐུད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་འབྱེན་པ་མིན་ཏེ། དེས་དེའི་ས་བོན་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བའི་ས་བོན་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ཟེར་བའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་དགེ་བ་འཛིམས་པའི་རྒྱ་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་མ་བསྐྱུངས་ན་སྤྱི་འབྲས་བྱ་རྩ་བ་ནས་འཛིམས་པ་ལྟར་གསུངས་པས། ཕྱིན་བྱི་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱུང་བ་ལ་འབད་ཅིང་བྱི་སྤྱི་རབས་གས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཕྱིར་བཅོས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །

བྱི་བྱུག་པ་ནི་མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་རྒྱམ་པར་སྦྱིན་ཟིན་པའི་ཞ་ལོང་སོགས་མ་ལྡོག་ཀྱང་དེས་པའི་ལས་ཀྱང་གཏན་ནས་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་ཚུལ་ནི། བྱི་འོ་ན་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ལྟ་བུས་སྦྱངས་ན། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱང་གཏན་སྦྱོང་བར་རྒྱས་ན་མདོ་བྱི་ལས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱམ་བྱི་པར་སྦྱིན་བྱི་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱི་འབྲས་བྱ་དཔྱུས་ལོང་བྱི་དང་ཞ་པོ་སོགས་ཆོ་བྱི་སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱིས་འདིར་འཕངས་ཤིང་འཕངས་པ་ལྟར་རྒྱམ་སྦྱིན་གྲུབ་བྱི་ཟིན་པའི་ཆོ་ན་ད་ལྟར་གྱི་གཉེན་པོས་སྦྱང་དཀའ་ལ། ཆོ་བྱི་སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཀྱང་ད་ལྟ་ལ་འབྲས་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱའི་སྐབས་བྱི་ཡིན་ན་རྒྱོག་པར་སྤྱི་བ་ལ་དགོངས་ནས། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སྦྱོན་མེད་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། གལ་

ཏེ་ཁོ་གཉེན་པོས་བཅོམ་ན་ཕྱིག་པ་ཁོ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡང་གིན་ཏུ་ཁོ་རྩ་བ་ནས་ཟད་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཅི་འདྲི་བྱུང་བཅོམ་ཁོ་ལྟན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་
ནམ་པར་སློན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་པ་བསྟན་ཞེ་ན་ཁོ་དེ་ནི་དཔུང་ཡོང་དང་
མིག་གཅིག་པ་དང་ཞ་བོ་དང་འཐེང་བོ་དང་སྒྲགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་
འབྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་དང་དེའི་རྒྱ་ཁོ་བསགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་ཉི་
བར་ཡོངས་སྟོད་པའི་ཁོ་སྐབས་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་རྒྱ་མཆན་གང་
གི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁོ་ན་ཁོ་ནམ་པར་སློན་ཁོ་ཟིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཁོ་དཔུང་ཁོ་ཡོང་སོགས་བྱུང་ཟིན་པ་ལས་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཁོ་གཉེན་པོ་ཁོ་
སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ལྟ་ན་ཡང་
འབྲས་བུ་བྱུང་མ་ཟིན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཁོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་སེམས་པས་
མདོན་པར་འདྲུ་བྱས་ནི་དེ་ཁོ་བསགས་པའི་ཁོ་ལས་ནི་མི་དགེ་ཁོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
ན་དེ་ལས་སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཏེ་དེའི་ཁོ་གཉེན་པོ་ཐོབ་ཁོ་ཅིང་སྟོམ་པ་ན་
ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ཁོ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་སོར་མོའི་སྤང་
བས་ཁོ་མི་སྟོང་ཏུ་གཅིག་གིས་མ་ཡོངས་པ་བསད་པ་དང་མ་སྐྱེས་དགས་ཁོ་ཡབ་
ཆོས་རྒྱལ་བཀྲོངས་པ་དང་སྤྲ་ག་ས་ཁོ་མ་བསད་པ་དང་ཁོ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བས་
པ་གསོད་པ་དང་ཆོས་ཁོ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་མེད་ཆོ་སྟོད་ཁོ་ལ་གཏུམ་པོ་བྱ་བ་མེད་ཏུ་
བྲགས་པའི་ཕྱིག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁོ་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་བསྟོམས་ཁོ་བས་བདེན་
པ་མཐོང་བ་སོགས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁོ་བརྒྱད་པ་སྟོན་བྱུང་གི་མ་ངས་པ་སྤང་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་དག་དང་
མ་གསོད་པ་དག་ལ་ཁོ་གཉེན་པོ་དགེ་བའི་སེམས་པ་གཞན་སྐྱེས་པ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་
ཅི་འདྲི་བྱུང་ལས་ཟད་པར་མ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་ཁོ་བ་ཉིང་མ་མནར་མེད་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཞེ་
ན། ཁོ་སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་དེའི་ཁོ་རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་རྒྱ་འབྲས་
ཉིན་འབྲེལ་མི་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་བྱེད་དམ་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་

པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བྱིས་ཉིང་མ་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ནམ་མཁུན་གྱུ་བ་ཟིན་གྱི་
འབྲས་བུའི་སྐབས་སྒྲིག་ཏུ་མེད་ཅིང་རྒྱུའི་སྐབས་སྒྲིག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན་མི་ཞིག་
སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་མིའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས། ལོ་བདུན་པ་ལ་མིག་གཅིག་ཞར་བ་དང་
བཅུ་པ་ལ་རྒྱུ་པ་ཞ་བོར་འཇུར་བ་དང་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ལག་པ་ཡང་ཞ་བོར་འཇུར་བར་
འཕངས་ཟིན་པ་ལ་དང་པོ་ལ་བསྒྲིག་ཐབས་སོགས་མ་གྲུབ་པས་འཕངས་པའི་རི་ལྟ་
བར་ལོ་བདུན་པ་ལ་མིག་ཡ་གཅིག་ཞར་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་ན་དེ་ནི་ནམ་མཁུན་གྱུ་བ་ཟིན་
པ་ཡིན་པས་བསྒྲིག་མི་རུས་ལ། ཕྱི་མ་ནམས་འཕངས་ཟིན་ཀྱང་འཕངས་པ་ལྟར་གྲུབ་
མ་ཟིན་པའི་རྒྱུའི་སྐབས་ཡིན་པས་བསྒྲིག་ཐབས་བྱས་ནས་བསྒྲིག་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནམ་གསུངས། ལྷར་སྤིག་པ་གིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡང་གཉེན་པོ་དགེ་བའི་སེམས་
གཞན་སྐྱེ་བ་ན། ཟད་པར་འཇུར་བས་བྱས་པ་ལ། ཞོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བྱི་ཡུད་ཙམ་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་བྱི་ཙམ་ཡིན་གྱི།
ལས་ནམས་ལྟག་མ་མ་ལུས་པར་མ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱི་ཡིན་ན་དཔུལ་བའི་
སྤྱག་བསྐུལ་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱང་དགོས་པ་ལས་དེར་སྐྱེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དར་གྱི་པོ་
ལོང་བརྒྱབས་པ་ལས་དེ་མ་བྱི་ཐག་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་སྐྱེས་གིང་དེ་མ་བྱི་ཐག་
ཐར་པ་ཡིན་ལ། དཔུལ་བའི་མེའི་མེང་བ་ལ་སོགས་པས་བྱི་ཐུང་ཟད་ཀྱང་རེག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་བྱི་གཉེན་པོ་གོམས་པས་སྤིག་པ་བྱི་
སྟོབས་ལྡན་ཡང་གིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་བྱི་དུང་འབྱིན་བྱི་རུས་པར་ཡང་གྲུབ་ལ། བྱི་བྱས་
པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བས་ལས་ལ་འབྲས་བུ་བྱི་གཏན་ནས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱི་
ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བྱི་དགྲུ་པ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ངེས་ཀྱང་སྟོན་མེད་ཚུལ་ནི། འོ་ན་
བྱི་གཉེན་པོ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྤིག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡང་རྩ་བ་ནས་འདག་པས་
བྱས་བམ་ཞེ་ན་ལས་གིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བས་གང་ཟག་གི་བྱི་པར་འགའ་ཞིག་ལ་མ་
ངེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དཔའ་བས་བྱིན་གྱིས་མེ་རྟོག་ལྷ་མཛེས་བཀྲོངས་པ་ལ་འཁྱོད་

དེ། མཆོད་ཉིན་བྱས་ནས་མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱས་ཤིང་ཉིན་རེ་ལ་དུས་གསུམ་
དུ་ཕྱིག་པ་བཤགས་པ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་བྱེ་བ་ཕྲག་གོ་ལྷུར་བྱས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་
པར་བསྐྱངས་ཀྱང་། ཆེ་འཕོས་ནས་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཕྲག་
ཁྲིག་རེ་གཉིས་སུ་མིག་བཅར་བ་སོགས་སྐྱག་བསྐྱལ་མཐའ་ལས་པ་ཚུང་བར་ཉིང་རེ་
འདྲིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །མི་འདི་གདུང་བ་སོར་མོའི་སྤྱིང་བ་ཅན་དང་སྲ་ཀ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་གྱི་བྱང་བ་འདི་རྣམས་མཛདས་སྐྱབ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་མདོ་
རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་འདི་བཤགས་པ་དེ་ཅུམ་དུ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་སྤྱོད་
ངམ་སྐྱམ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བཤགས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་བཤགས་ན་
དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་དང་རྒྱན་རིང་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཚུང་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་འདི་
བཞིན་དུ་བཅས་ལྷན་དགེ་སྟོང་གིས་དུད་འགྲོ་བསད་པའི་ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་པས་
དག་པ་ན། དེའི་ཕྱིག་པ་མ་དག་ཀྱང་སྐྱ་མ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱིར་བཅོས་མ་
བྱས་ན་ལྷུང་བ་དེའི་རྣམ་སྐྱོན་སྦྱེད་དང་བཅས་པ་ལྷག་པོར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་
གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞིས་ཕྱིག་པ་འདག་ལུགས་ལ་རྩ་བ་ནས་འདག་པ་དང་། ཆེན་པོ་
རྒྱུད་དུར་འགྱུར་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་བྱུང་དུར་འགྱུར་བ་སོགས་གཉིན་པོ་སྟོབས་ཆེ་
རྒྱུད་དང་ཡུན་རིང་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གང་དག་པའི་ཆ་དེ་ས་
པོན་མེས་ཆོག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་གཏན་མི་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ།
བྱི་མར་ཚུང་འགྱུར་འདྲིར་བྱངས་པ་ལའང་། ཁ་ཅིག་ཆེ་སྐྱབ་བྱས་པས་བྱི་མ་ལྟའི་ཆེ་
རིང་བ་འདྲིར་བྱངས་པ་སོགས་སྐྱ་ཆོགས་སུ་ཡོད་གསུངས་སོ། །

འདི་ལྟ་བུ་པོ་ཐོག་མ་ནས་མ་གོས་པར་འབད་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་འདི་ལྟར་ན་མཆན་
ཉིད་ཆང་བའི་བཤགས་བསྐྱམ་གྱིས་འདི་ཕྱིག་པ་ལྷག་མ་མེད་པར་འདག་པ་ཡིན་དུ་
རྒྱག་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་དག་པ་དང་བཤགས་ནས་དག་པ་
གཉིས་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་ས་ལས། རྩ་ལྷུང་བྱང་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་
པ་སྐྱངས་པས་བྱིར་འཆོས་ནུས་ཀྱང་། ཆེ་དེ་ལ་ས་དང་པོ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་གསུངས་

པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་
ལ་ལ་ཞིག་ཕྱིག་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་གིས་ཆོས་སྤྱོད་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་བཅུས་པར་
གྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ངི་ལྟར་ཐར་བར་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅས་
གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་
ཅས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉིན་གཅིག་ཅིང་དུས་
གསུམ་དུ་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་བཤགས་ན་དེའི་འོག་དུ་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཕྱིན་
ཆད་ཉུང་ན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱས་བཟོད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕྱིག་པ་དག་གྱང་
ངི་ལྟར་གྱུར་ན་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་
ན་མ་ལུས་པར་དག་པའི་དོན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པ་མ་ལུས་པར་
དག་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བ་སོགས་ནི་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་
དང་པོ་ནས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ལོག་ཏེ་ལྟ་ཆོས་སྤྱོད་ཁོང་ཁོ་དང་། །རྩ་
རྒྱུང་འཁྱོད་དང་སྦྱོད་པ་དང་། །མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་དང་། །རྟེན་བཀྱར་
ཞེན་པས་བྱིམ་པ་དང་། །བྱང་སེམས་སྒྲ་མ་བྱད་དུ་གསོད། །འདི་དག་དགེ་བ་འཛད་
པའི་རྒྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལ་འཛེམ་ཞིང་ཕྱིག་པ་བཤགས་པ་ལ་འབད་པར་
བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཐགས་པ་རྣམས་སོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཕྱིག་རྒྱུང་སྤྲ་མོ་ལའང་ཤེས་
བཞིན་དུ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། བཤགས་པས་དག་པ་དང་། དང་པོ་ནས་མ་བྱུང་
བ་གཉིས་བྱད་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་སྤང་སྟེ།
རྐང་ལག་སོགས་བསྐྱད་པ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་མ་བསྐྱད་པ་དང་མི་
འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཏེ་རྒྱག་པ་གང་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་དཔེ་ནི། དེ་
ལྟར་འབད་པས། ཕྱིག་པའི་ཆོམས་ལས། ཏེ་སྤྱིང་གཞི་ནི་ཐུབ་པས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་
འཕྱལ་ཆེན་པོ་བསྐྱན་པ་ན་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐིལ་གྱིས་ནོན་པ་ལས་བརྩམས་
ཏེ་ཆོགས་བཅད་འདི་གཉིས་གསུངས་པ། ཕྱིག་པ་བྱས་ཤིང་བསོད་ནམས་མ་བྱས་

ལ། །ཆོས་དང་གོལ་ཞིང་ཆོས་མིན་ཐོབ་པའི་མི། །སྤྲིག་པའི་ལས་ཅན་འཆི་བས་
འཇིགས་འགྱུར་ཏེ། །ཁྱ་ཆེན་ནང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཞིག་པ་བཞིན། །བསོད་ནམས་བྱས་ཤིང་
སྤྲིག་པ་མ་བྱས་ལ། །དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་པས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་འཆི་
བས་འཇིགས་མེད་དེ། །བརྟན་པའི་སྐྱེ་ཡིས་ས་རོལ་འགྲོ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྣ་མ་ལྟར་མི་བྱ་བར་བྱི་མ་ལྟར་ཅི་འགྱུར་བཤོ། །

།དེ་བུན་པ་གང་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲང་དགོས་པ་ནི། །དེ་ཡང་ཁ་
།འབྲུག་རིགས་པའི་སྟེ། །འབྲུག་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་ཆོགས་མང་དུ་སྐྱས་ཀྱང་། །འབྲུག་
ལག་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། །བག་མེད་པར་འཇུག་ན་དོན་ཚུངས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་འབྲུག་
ཉུང་དུ་ལས་མི་ཤེས་ཀྱང་གང་ཤེས་པ་ལ་འདོར་ལེན་ཀྱིས་། །འབྲུག་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་
ནས་བསྐྱབ་ན་དོན་ཆེ་སྟེ། །འབྲུག་ཡོད་ཀྱི་ཆོམས་ལས། །དེ་སྤྱིང་གཞི་ནི་རྒྱལ་པོའི་
ཁབ་དུ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་མ་ལྟར་ལའི་མདོག་ཁུ་ཚུར་ཀྱིས་བསྐྱབ་ནས་བསད་
དེ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་དུས་གཞན་ན་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་
ལོག་ནས་ནམ་གངས་དུ་མར་ཆོས་བསྐྱབ་ཏོ། །དུས་དེ་ཉིད་ན་དེ་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ན་བྱེ་
མ་རེད་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ལང་རྩིས་བ་སྤྱང་བཤང་ཞིང་འགྲོ་བ་ཞིག་གྱང་གཟིགས་ཏེ་དེའི་
ཆེད་དུ་འདི་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་། །འབྲུག་བྱིན་ལྟ་བུ་བག་མེད་པས་ཁ་ནས་རིགས་
།འབྲུག་པའི་ཆོ་ནི། །བག་མེད་འབྲུག་པའི་མི་འབྲུག་དེ་དག་དེ་ལྟར་འབྲུག་སུ་
ལེན་པས་བྱེད་འབྲུག་པའི་ཆོ་འབྲུག་། །སྟེ་དཔེར་ན་ཕྱགས་རྩིས་གཞན་ཀྱི་ཕྱགས་བཤང་
།འབྲུག་བྱས་ཀྱང་སྤྱང་བའི་དོན་ཅམ་ཐོབ་ཀྱི། །ཕྱགས་ཉིད་དང་དེའི་འབྲས་སུ་འོ་མ་དང་
མར་སོགས་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། །འབྲུག་མེད་དེ་དག་འབྲུག་གིས་ཀྱང་ཆོག་གི་བྱ་བ་དང་
ལྟན་པའི་བསྐྱགས་པ་ཅམ་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་འབྲུག་གི་སྐལ་བ་སྟེ་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་
སུ་ཐོབ་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་འབྲུག་། །གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་ཉུང་དུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་
རྩིས་སུ་འབྲུག་གིས་རི་ལྟར་སྐྱས་པ་དེ་ལྟར་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་

སྤང་གཉི་ལྷག་སྤོང་བྱེད་པ། དེ་དག་དགེ་སྤོང་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། །དགེ་སྤོང་བག་
ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང་། །བག་མེད་པ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་ལྟ་བུ། །བདག་ཉིད་
ངན་འགྲོ་ལས་འདྲེན་ཏེ། །འདམ་རྩལ་ལས་ནི་སྤང་ཆེན་བཞིན། །དགེ་སྤོང་བག་ཡོད་
ལ་དགའ་ཞིང་། །བག་མེད་པ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་ལྟ་བུ། །ཞིག་པ་ཐམས་
ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད། །རྒྱུད་གིས་སྡོན་ཞིང་ལོ་མ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་སྤོལ་དག་པའི་ལྟ་བར་བསྐྱགས་ཏེ་ལས་འབྲས་ལ་གཅེས་པར་
གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཤེས་སྤྱིངས་ལས། གལ་ཏེ་སྤོལ་པོ་ཁྱོད་མཐོ་རིས་སྤོ
སམ་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐར་པ་དང་སྤོལ་ཐམས་ཅད་མཆིན་
པ་གང་མངོན་ཏུ་སྤོལ་མངོན་བཞེད་ན་སྤོལ་འཇིག་རྟེན་པའི། །ཡང་དག་སྤོལ་པའི་
ལྟ་བ་སྤོལ་གཉིས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་གོམས་པ་དག་ཏུ་
མངོན་སྤོལ་ཞིག་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཟག་སྤོལ་དགེ་སྤྱིག་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྐྱག་
མི་འབྱུང་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྤོལ་འབྲལ་གྱི་སྡོད་ཚུལ་ལེགས་སྤོལ་སྐྱད་པ་ལྟར་
སྐྱད་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་ནམ་པར་སྤྱིན་པ་སྤོལ་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་བཟད་སྤོལ་སྤྱེ་ཆེན་པོ་
དང་ལྟན་སྤོལ་ཤ་སྐྱག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལས་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་བཅས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་ལྟ་བ་འདི་ནི་
ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱིས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞིར་མེད་ཏུ་མི་རུང་
བ་ཡིན་པས་སྤྱར་བཤད་པས་མཆོན་ནས་བྱ་བ་ཉེར་བཞག་དང་། མངོངས་སྤྱོད་དང་།
ལས་བརྒྱ་པ་དང་། རྟོགས་བཟོད་བརྒྱ་པ་དང་། འདུལ་བ་ལྷང་གི་རྒྱད་སྤོང་ནམས་དང་
གསུང་རབ་གཞན་ནམས་ཀྱང་བལྟས་ནས་ངེས་པ་ཤུགས་བྱལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་ནི་གནད་གྱི་དོན་ཏུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྤྱིས་པའི་
ཆད་ནི། སྤྱར་འཇིག་རྟེན་འདི་དོན་གཉེར་བཅས་མ་མིན་པ་ཡོད་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་
མའི་དོན་གཉེར་ཆོག་རྩེས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཙམ་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་གོ་ས་འཕྲོས་ནས་
གྱི་མའི་དོན་གཉེར་གཙུག་བོར་སོང་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ཞར་བྱུང་ཙམ་ཏུ་སོང་ན་

སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བརྟན་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེ་བྱུང་ནས་ཀྱང་འབད་དེ་
སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་^{འི}ལ་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་
དགག་པ་དང་། རེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ནས་
འཁོར་བའི་སྤྱན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་
འཁྲལ་གཞི་བྱས་པ་ཁ་ཅིག་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་
ནི་འཁོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་སྟུང་ན། ^{འི}གཉིས་
པ་དེ་དགག་པ་ལ། མངོན་མཐོར་ལྟོས་ནས་དགག་པ་དང་། རེས་ལེགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུས་སྤྱན་ཚོགས་སོགས་རིམ་པར་
^{འི}རྒྱུད་དགོས་ཚུལ་ནི། རོན་ཏུ་གཉེར་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་དོན་ཏུ་གཉེར་དགོས་
པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཏུ་གཉེར་བྱ་གཉིས་ལས། འཁོར་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་
སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་དོན་ཏུ་གཉེར་
དགོས་ཏེ། ཉེན་དེ་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལས། མཐར་རེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །^{འི}གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་^{འི}དགག་པ་ནི། ལུས་
དང་ཡོངས་སྟོན་དང་འཁོར་སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་
འཁོར་བས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་མཐར་བྱིན་པ་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་དེའི་ཞིང་གི་འབྱོར་བ་དང་དེའི་འཁོར་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་ལས། ཡོངས་སྟོན་སྤྱན་^{འི}སྤྱུམ་ཚོགས་པ་དང་
ལུས་སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་དང་། འཁོར་^{འི}སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་དང་རྩྭ་^{འི}པའམ་
མངོན་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་སྟེ་^{འི}སྤྱན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་བཞི་ལྟན་ཏེ་མངོན་མཐོ་
^{འི}བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སར་བྱིན་དང་པོ་བཞིས་མངོན་མཐོ་
བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་མང་པོ་ནས་^{འི}པར་བྱིན་དང་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་

གིས་གཞུགས་སྐྱབས་སྐྱབ་པར་ཁོ་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ནམ་མཁུན་
བསྐྱབ་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཁོ་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྦྱོན་པ་དང་བཟོད་པ་སོགས་ཆེས་
མང་ཞིང་སྤུ་བྱང་བ་ནམས་དུས་ཁོ་ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱབ་པས་ན། ཁོ་རྒྱ་དེ་དག་
གི་འབྲས་བྱ་ལས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ཡང་ཆེས་སྤུ་བྱང་བ་དོན་དུ་གཉེར་
བར་ཁོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་གཉིས་པ་ངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཁོ་དེ་ཅམ་ཁོ་ནར་མ་
ཟད་རྒྱ་དེ་ལས་མཐར་ཐུག་ངས་ལེགས་ཁོ་གཉིས་འབྲུབ་པ་ནི། སྦྱོང་འདུག་ལས། མི་ཡི་སྤྱ་
ལ་བཏེན་ནས་ནི། སྤྱག་བསུལ་རྒྱ་བོ་ཆེ་ལས་སྦྱོལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིས་མཆོན་པའི་
བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བཏེན་ནས་སྤྱི་མཆོ་བཀལ་བའི་ཁོ་ཐར་པ་དང་ནམ་མཁུན་ཏེ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པའི་གོ་འཕང་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། གོ་ཁོ་འཕང་དེ་ཡང་མངོན་ཁོ་མཐོའི་རྟེན་
གཅིག་ལ་མི་འབྲུབ་པས་ཆོ་དུ་མར་བརྒྱད་པའི་ཁོ་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་མངོན་
ཁོ་མཐོའི། ཁོ་ལམ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་བསྐྱང་དགོས་ཚུལ་ནི། ལུས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དམ་པ་ནི་ཁོ་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་
ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་ཁོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་
ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྐྱམ་ན་མི་ཆོག་སྟེ། བདེ་འགྲོའི་ལུས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
མ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་ལྡན་པས་ལམ་བསྐྱབས་ཀྱང་ས་ཆོད་རྒྱུ་བས་ན་
ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་དགོས་ལ། དེ་ཁོ་འབྲུབ་པ་ལ་ནི་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བས་མི་ཆོག་པས་དགེ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཁོ་
པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། དེ་ཁོ་སྐྱང་བྱས་པ་ལ། ཁོ་
གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག་ཁོ་
ན་རེ་སོ་ཐར་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་ནི་བདེ་འགྲོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་དེ་ནི་བསྟེན་
གནས་ཀྱིས་ཀྱང་འཐོབ་པས་དཀའ་ལ་དོན་རྒྱུ་བའི་དགེ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཞེས་

ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་སོ་ཐར་གྱི་དགོས་པ་དག་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དགེ་སློང་ནི་
ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་བར་དུ་མི་རུང་ཞིང་དགེ་བསྟེན་གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་འཐོབ་ཏུ་
ཡོད་པས་རྟེན་དེ་བསྐྱགས་ཀྱི། དཀའ་ལ་དོན་རྒྱུད་བའི་དགེ་སློང་གིས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི།
༼༡༽གཉིས་པ་ནི། བསྟན་པའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ༼༢༽ལུགས་སྒྲ་
མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ། ཐམས་ཅད་བདེ་འགོ་ཙམ་བསྟུང་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་འདོད་པ་
ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དགོས་པར་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཡིན་
ཞིང་ལུགས་ཕྱི་མ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དག་བཅོམ་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པར་འདོད་པའང་མི་
འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་བསྟུང་བ་ནི་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་བདེ་འགོ་བྱད་པར་ཅན་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་རྟེན་བར་མ་ཆད་པར་བརྟུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པས་དེའི་རྒྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་
རྟུགས་རེ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟུང་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དགེ་
༼༣༽བསྟེན་སོགས་སྟོམ་པ་འོག་མ་འོག་མ་རྟེན་དུ་བྱས་ཏེ། ༼༤༽དགེ་སློང་སོགས་གོང་མ་གོང་
མ་སྐངས་ནས་བསྟུང་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟུང་བ་ལ་འབྲས་པར་བྱའོ། །སྤྱིས་
བྱ་རྒྱུད་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྦྱང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ རྒྱུ་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

བསམ་པ་སྒྲུབ་བ་དངོས།

༥ རྒྱུ་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་མཚན་པར་བཞེད་དེ་
མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་དོན་འབྲུབ་
པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་དང་འདོད་པའི་སྒྲུབ་འཚལ་བ་ནི། རྒྱུ་བྱ་དམ་པ་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེན་
པོ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ལ་གུས་པས་སྒྲུབ་འཚལ་ལོ། རྒྱུ་བྱ་འཁོར་བའི་མཐའ་ངན་པ་
དེ་སྤོང་བའི་ཆེ་འབྲིང་ལམ་ལ་འཇུག་རིགས་པ་ནི། རྒྱུ་བྱ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཆི་བ་རྒྱུ་
སྒྲུབ་པ་དང་། ཞི་ནས་ངན་འགྲོར་ལྟར་བའི་ཚུལ་བསམས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་སྤོ་
ལོག་ནས་བྱི་མའི་བདེ་འགྲོ་དོན་གཉེར་རྒྱུ་ཏེ། རྒྱུ་བྱ་འགྲོ་ཐུན་མོང་བ་དང་དཀར་ནག་
གི་ལས་འབྲས་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤིག་པ་སྤོང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པས་བདེ་འགྲོའི་
གོ་འཕང་འཕོབ་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་གྱི། རྒྱུ་བྱ་ཆུང་ཆུང་
དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་དེ་རྒྱུ་བྱ་པ་དང་། རྒྱུ་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བ་འཁོར་
བ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་
མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། རྒྱུ་བྱ་ཆེན་པོར་འབྲིད་པས་རྒྱུ་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྒྲུབ་
དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་གོ་འཕང་ཕོབ་ཀྱང་། རྒྱུ་བྱ་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་
བསུལ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
པས་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་མེད་ལ་སྤྲོ་ཡང་ངན་འགྲོར་ངེས་པར་ལྟར་བས་མཐའ་ངན་
པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དེ་མ་ཐག་གཡང་སར་ལྟར་བ་འགའ་གཡང་ཁ་ན་ངལ་བསོ་བ་
བཞིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེ་འགྲོ་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་པོ་

སྤྱད་སྤྱད་ནས། ཤི་ནས་ངན་སོང་སྤྱད་བསྐལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་བཟད་ནམས་སྤྱུ་ལྟར་། །ཞེས་
དང་། བོ་སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས་རང་གི་སྒྲོབ་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས་ཀྱང་བོ་མི་གང་ཞིག་
བོ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་བརྟུད་པའི་
འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བོ་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་མ་ངེས་པར་སྐྱེ་བས་ཉག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡི།
ནང་ཏུ་ཞུགས་བོ་པ་ལས་ད་ལྟ་བདེ་འགོ་ཐོབ་ནས་བརྟེ་བ་སྟེ་བོ་ཅུང་ཟད་ངལ་བཞོས་བ་
འདི་ཙམ་ལ་སྒྲོ་བོ་བཀལ་ནས་བདེ་བོ་བར་སེམས་བོ་ཤིང་ཆོས་མི་སྦྱབ་པ། །དེ་ནི་ངེས་
པར་བོ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་བོ་པར་སྐྱེ་འཆི་བརྟུད་པའི་རིམ་གྱིས་
བོ་ལན་གྲངས་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་སྟེ་བོ་མང་པོར། །བདེ་འགོ་འོ་འགོ་བ་རང་བོ་དང་མཉམ་བོ་
པ་དང་མི་མཉམ་བ་བོ་ངན་འགོ་འོ་འགོ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་གསུམ་པ་འཁོར་བའི་སྤྱན་ཆོགས་ལ་ཞེན་ལོག་མ་སྒྲོམ་ན་མི་གྲོལ་བས་བསྒྲོམ་
རིགས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བདེ་འགོ་ལ་ཡང་བོ་ཡིད་བརྟན་མི་མེར་བས་ངན་འགོ་དང་འབྲ་
བར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འཁོར་བོ་བའི་གནས་ཚུལ་གཟིགས་
པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ངན་བ་འགྱོར་མ་ཟད་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དཔུལ་བ་དང་མཚུངས་བོ་
བར་འདིགས་བོ་པ་བསྐྱེད་བོ་པར་འགྱུར་བོ་བས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བོ་མཁས་པ་འཕགས་
པ་དེ་རྣམས་ལ། །སྤྱིད་བོ་པ་འཁོར་བ་གང་ཡིན་བོ་པ་དེ་ལ་འདིགས་པ་མི་བསྐྱེད་བོ་པ་
དགོན་བོ་པ་སྟེ་མེད། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། །སོ་སྟེ་ཐ་བོ་མལ་
བ་འཁོར་བར་དེའི་འོ་སྤྱན་ཆོགས་ཆགས་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་བོ་པ་རྣམས་དེའི་བོ་དབང་
གིས་འཁོར་བར་དུས་ཉག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས་ཀྱང་། །རི་ལྟ་རི་
ལྟར་འཁོར་བོ་བའི་འགོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་བོ་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་ཟུག་
བོ་གི་སྤྱན་པ་བོ་འཕེལ་ནས་ཤིན་ཏུ་འཕྱག་པོར་འགྱུར་བོ་ལ། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་འགོ་བ་ཀུན་
ལ་སྤྱད་བསྐལ་བོ་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་བོ་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཏི་ཟུག་བོ་གི་སྤྱན་པ་ཤིན་
ཏུ་སྒྲབ་པོར་འགྱུར་བོ་ཏེ། །བོ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མི་ཉག་ལས་སྤྱད་བསྐལ། །སྤྱད་
བསྐལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ནི། གོང་གི་

གཤེར་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་པའི་རང་ཁོ་དབང་མེད་པར་སྤང་པོ་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་ཁོ་ཞེས་
 བ་འདས་པའི་ཆིག་དེ་མ་དག་པས་སྤྱོར་བ་ནི་བཅིངས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཀྱོལ་བ་
 བྱི་ཐར་པའོ། ཁོ་གཉིས་པ་དེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནི། དེ་སྐོབ་པར་འདོད་པའི་ཁོ་སྒོ་ནི་ཐར་
 བ་དོན་དུ་གཉིས་པའི་སྒོ་འོ། ཁོ་གསུམ་པ་ཐར་པ་ལ་སྒོ་འདོགས་སྤྱོར་བ་ནི། ཐར་པ་དེ་ཡང་
 ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཁོ་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོར་བྱང་ནས་ཁོ་དུས་སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་
 ཁོ་ནས་འགགས་པ་ལ་མི་བྱ་ཁོ་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་ནམས་ཁོ་རང་གི་དུས་ཁོ་
 སྐྱེད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྤོད་པར་ཁོ་འདིག་པ་ནི་གཉིན་པོ་བསྐོམ་པ་ལོགས་ཀྱི་སྐྱེན་ལ་
 མི་བསྐོས་པས་ཁོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁོ་ལམ་བསྐོམ་པ་ལོགས་ཀྱི་འབད་པ་མེད་
 པར་ཀྱོལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཉིན་པོ་མ་སྐྱེས་ན་མི་འོངས་པར་
 ཁོ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་ཉིང་མཆམས་སྤྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ལ་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པའི་
 སྐྱོབས་ཀྱིས་ཉིང་མཆམས་སྤྱོར་བ་ལོག་པ་ཁོ་འམ་བཀག་པའོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་དེ་བརྒྱད་པའི་ཐངས་འབྲེལ་མཚམས་སྒྲུབ་
བ་དང་། དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲོམ་པའི་སྤྱད་བསྐལ་ཞི་བ་ལ་སྐོབ་
འདོད་ལྷུང་བ་དེ་སྒྲོམ་པས་གདུངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཆམ་པར་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་
བཞིན་དུ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོའི་སྤྱད་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་སྐོབ་འདོད་འཕྱུར་
བ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོའི་སྤྱད་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་
རག་ལས་པས་སྤིང་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒྲོམས་ནས་དེ་ལ་འདོར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མ་སྐྱེས་ན་
སྤྱད་བསྐལ་དེ་ཞི་བ་ལ་སྐོབ་འདོད་མི་འཕྱུར་སྟེ། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། གང་འབྲེལ་གང་ལ་
འཁོར་འབྲེལ་འདིར་འབྲེལ་གནས་པ་ལ་སྤྱད་བསྐལ་བར་མཐོང་བའི་ཡིད་སྐྱོའི་བ་ཡོད་འབྲེལ་
པ་མིན་པའི་གང་འབྲེལ་དེ་ལ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་ལ་གུས་
འབྲེལ་འཕམ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་འབྲེལ་དོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་རང་
གི་བྱིམ་ལ་འབྲེལ་གས་པ་དེས་ཚྭ་གས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་ན་བྱིམ་ནས་སྤྱར་འཕྱུར་དཀའ་བའི་
དཔེ་དེ་བཞིན་འབྲེལ་འཕམ་པའི་གང་ཟག་དེ་སྤིང་བ་འཁོར་བ་ནི། །འདི་ནས་

འབྲུང་བའང་བྱ་བ་དཀའ་པོ་བ་སྟེ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཐེམ་པ་ལ་ལོ་ཕྱིར་
གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཐར་པ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་སྟུག་ཀུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ།

འབྲུང་གི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་། ཀུན་
འབྲུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟུག་བདེན་བདེན་བཞིའི་
ཐོག་མར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་བསྒྲོམ་པ་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། ལན་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་འབྲུང་ནི་རྒྱ་དང་
སྟུག་བདེན་ནི་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཀུན་འབྲུང་སྟེ་ལ། སྟུག་བདེན་འབྲི་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་
བྱིར་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་མཛོད་ལས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པར། དགེ་སྤྱོད་
དག་འཛིན་པོས་ནས་རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མ་དག་པའི་སྤྱོད་བཅུད་འདི་ནི་
སྟུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལོ། །ཉོན་པོ་མོངས་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
ལས་འདི་ནི་ཀུན་འབྲུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལོ། །ཇི་པོ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་
མེད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་མཛོད་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པས་
བདེན་པ་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་ནི། འཕགས་པས་ངེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་
བདེན་ལ། བྱིས་པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་
གསུངས་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་རིག་གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་འདོད་པ། །དེ་
ནི་འཕགས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་རིག་འཛིན་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་པ་
འཛིན་ལ་མཛོད་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟོན་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་

རིམ་པ་ལས་ཐོག་སྟེ་གསུངས་པ་ལ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སྒྱོན་མེད་
དོ།

འོག་ཀྱིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལུང་ལྟར་སྒྲགས་བདེན་དང་ཀྱན་
འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་རིམ་པས་སྒྱོན་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། འོག་
གདུལ་བྱ་ཐར་པར་བཀྱི་བ་ལ་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་མ་སྒྲིལ་ན་ཆ་བ་ཆད་པས་དེ་ཐར་པར་རི་ལྟར་འཁྲིད། དེས་ན་ཐོག་
མར་གདུལ་བྱ་འོག་མར་སྒྲུབ་པ་ཆད་མ་རིག་པའི་སྒྲུབ་པས་བསྐྱེད་པས་ནས། འཁོར་
བའི་སྒྲུབ་ཆོགས་སྒྲགས་བསྐྱེད་པའི་འོག་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་དེ་འོག་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་
བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འོག་འཁོར་བ་
ནི་སྒྲགས་བསྐྱེད་པ་འོག་གི་རྒྱ་མཚོ་འོག་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་འོག་ཀྱིས་པོ་མ་བསྐྱེད་ན་ཐར་
པའི་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ན། བྱིས་པོ་མི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཁྱོད་རྒྱ་མཚོ་འདིར་ནི་འོག་ཡུན་རིང་མོ་ནས་བྱིང་བར་འཁྱུར་བ་འདིས་ལ། །འཛིགས་
འོག་ཤིང་སྒྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཅིས་ན་སྟེ་འོག་བར་མི་འཁྱུར་ཏེ་འོག་འཁྱུར་རིགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་འོག་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ན་འོག་འམ་ངས་པར་བདེ་བ་མ་ཡིན་
གྱི་སྒྲགས་བསྐྱེད་པ་ལ། །ཞེས་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཏུ་མ་གསུངས་འོག་པའང་བཤད་ནས་འོག་
ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བ་ལས་སྒྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ་འོག་སྒྲགས་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་སྒྲགས་
བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཐོག་མར་གསུངས་སོ། །འོག་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དེ་ནས་རང་སྒྲགས་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ལྟར་བ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་པར་འདོད་པ་ན་སྒྲགས་བསྐྱེད་འོག་དེ་བསྐྱོག་
དགོས་པར་མཐོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱ་མ་བསྐྱོག་ན་མི་ཐོག་པར་ཤེས་ནས། འོག་སྒྲགས་བསྐྱེད་དེ་
རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ཏུ་འོག་བརྟགས་པ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་འོག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གསུངས་
སོ། །དེ་འོག་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ནས་འོག་ཀྱན་འབྱུང་དེ་སྤོང་བྱས་སམ་མི་བྱས་སྟེ་ཏུ་བརྟགས་པ་
ན་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་སྒྲགས་བསྐྱེད་དེ་འོག་རྒྱ་མཚོ་ཞིག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་ལས་

ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚ་བ་བདག་འཛིན་དུ་ཤེས་པའི་ཀྱན་
འབྱུང་གི་བདེན་པ་། **འབྱེད་ཚུལ་ངོ་ཤེས་པ་སྦྱིས་ཤིང་ཚ་འབྱེད་བདག་འཛིན་འབྱོར་ཡང་**
འབྱོར་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པས་བབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱོག་ལུས་པར་
མཐོང་བ་ན་སྟུག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཡི་དམ་འཆའ་བས་དེའི་
འོག་ཏུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གསུངས་སོ། །འོ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་དཔེར་ན་བྱམ་པས་དག་
པའི་ས་ཚུགས་དང་དེའི་སྤྱིང་གི་བྱམ་པ་བཀག་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་
འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་བཀག་པའི་བྱམ་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
དེའི་སྤྱིང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་ཡང་འགོག་བདེན་ནོ། །བཟའི་འགོག་པ་ནི་
འཛིན་རྟོན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པའི་འགོག་པའོ། །དོན་དམ་པའི་
འགོག་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་བོན་ཀྱན་ཏུ་བཅུམ་པའི་འགོག་པའོ། །གང་
དུ་འགོག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གང་གིས་འགོག་པ་ལམ་དང་གང་འགོག་པ་ཉོན་མོངས་
འབྱུང་བའོ་ཞེས་སྒྲ་མས་གསུངས།

འོ་གཉིས་པ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སྟུག་བདེན་
བསྟན་པ་ན་ཐར་པ་ལ་འདོད་པ་སྦྱེ་བས་སྟུག་བདེན་གྱི་འོག་ཏུ་འགོག་བདེན་སྟོན་པར་
རིགས་སོ། །ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ་དེའི་ཆེ་སྟུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལ་ཐོབ་ན་སྟམ་པའི་
ཐར་འདོད་ཡོད་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ངོས་མ་ཟིན་ཅིང་རྒྱ་དེ་བསྐྱོག་ལུས་སུ་མ་མཐོང་། **འོ་**
ལ་དབང་རྟོན་གྱིས་ཞེན་དོན་ཚད་མས་མ་ངེས་པར་བྱ་ཆོམ་དུ་དམ་མི་འཆའ་བས་འགོག་
པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་བྱུང་མི་འཛིན་པ་འོ་འམ་དམ་མི་འཆའ་བའི་ཕྱིར་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཐར་པ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་འོ་འམ་དམ་བཅས་པ་ན་
དེར་འགོ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་སྟམ་དུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པས་ལམ་བདེན་ཐ་མར་
གསུངས་སོ། །འོ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་
སྒྲ་མ་ལས། **འབྱོར་པེར་ན་ནད་ནི་འབྱོར་ཤེས་འབྱོར་བར་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། འབྱོར་ནད་**
ལས་གྲོལ་བའི་བདེ་འབྱོར་གནས་འབྱོར་ཐོབ་བྱ་དེའི་འབྱོར་སྦྱོན་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་

ལྟར། སྒྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཕྱི་ག་
པ་ར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེན་པ་ར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་བཞི་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདེན་
བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་བར་འདུག་པ་དང་དེ་
ལས་སྒྲིག་པའི་གནད་ནམས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་
པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་སྒྲུབ་ཡང་ཆེ་བས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་
སྒྲོབ་མ་འཁྲིད་དགོས་ཏེ། སྒྲུག་བདེན་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ལོག་ནལ་
མ་ཞིག་མེད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཆེག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ཅི་བྱས་ཀུན་འབྱུང་དུ་འགྲོ་ལ།
ཀུན་འབྱུང་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ལེགས་
པར་མི་ཤེས་ན་འབེན་མ་མཐོང་བའི་མདའ་བརྟེག་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་གནད་ནམས་ཆད་ཅིང་
སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བརྩུང་ནས་ངལ་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་
འཇུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བྱ་སྒྲུག་ཀུན་མཤེས་ན་དེ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་འང་རོས་མི་
ཟིན་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡང་སྒྲོམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ན་ཐལ་འཇུར་བས་གཞལ་བའི་ཆེ་ན་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་པ་རོས་མ་
ཟིན་ཟེར་དགོས་སམ་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་བསྒྲོམ་པ་དངོས་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྦྱིའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
བསམ་པ་དང་། སོ་སོའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲུག་བསྐྱལ་བརྒྱད་
བསམ་པ། སྒྲུག་བསྐྱལ་དྲུག་བསམ་པ། སྒྲུག་བསྐྱལ་གསུམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་འདི་ལ་སྒྲུག་
བསྐྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་པ་འགོད་པ་དང་། དབང་པོའི་རིམ་པས་བསྒྲོམ་རྒྱལ་དང་། ཕྱིར་ཁྱོད་
དང་བྲལ་བ་དགོས་རྒྱལ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
པས་འབྲུབ་རྒྱལ། བརྒྱད་ཀྱི་བསྒྲོམ་རྒྱལ་དང་། དེའི་ཚུང་བ་སྦྱེས་ཆད་དྲུག་ལས། དང་པོ་
ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དེས་པ་འདི་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་པོས་ནས་འདོད་པས་ཐོངས་འདི་པ་སྦྱེ་

བཅའ་ཀྱང་མ་རྟེན་པ་དང་འཆི་བ་དང་། །ན་བ་དང་ཆ་ཤིས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་བསྐྱེད་
པས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྟུག་པ་དང་ཐུག་པ་དང་། སྟུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མདོར་ན་ཉི་ཤུ་
ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སྟེ་བརྒྱད་ལ་སྟུག་པའི་སྟུག་
བསྐྱེད་ཏུ་མ་ཡི། །འབྱུང་གནས་ཤིས་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་ཤིས་སྟུག་ལ་སྐྱེ་
ཤིས་བསྐྱེད་པས་མཛད་ཅིང་། །འཁོར་ཤིས་འདི་ཡི་ཉེས་པ་རང་གི་ཤ་ཡོན་ཏུ་སྟུག་
ནས་ཀྱང་ནི་གསན་པར་རིགས། ཡིག་ཤིས་ཀྱང་འདི། འདི་ཡི་ཉེས་པ་ཉེས་ཀྱང་གསན་པར་
རིགས། །ཞེས་པའི་རྩ་ཆོག་འདི་ཡི་དོན་ཡིན་འདུག་ཅུང་། འོན་ཀྱང་ཤས་ཞེས་པ་ཆ་ཤས་
སམ་ཉུང་ཤས་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་པའོ། །ཤིས་ལུང་དེའི་དོན་
དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ཏུ་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་སེམས་
པའོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ནི་འདོད་པས་སོངས་པ་ལ་སྟུག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་བཞི་དང་སྟུག་
གྱི་སྒྲིམ་བསྐྱེད་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྟུག་བདེན་
ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྟེ་ཏུ་མར་གསུངས་སོ། །

ཤིས་གཉིས་པ་ནི། ཤིས་སྐྱེས་ཏུ་འབྱིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་སྐྱོར་སྐྱོང་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཤིས་ཀྱང་ཏུ་དང་ཐུན་མོང་བ་ནམས་ནི་ཀྱང་ཏུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ནམས་འདིར་ཡང་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། ཤིས་འབྱིང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོང་བ་ནམས་
ཤིས་དང་དེས་མཆོན་པའི་དམིགས་པ་པལ་ཆེ་བ་ལ་ནི་སྐྱོའི་མཐུ་ཡོད་ན་ཤིས་འདིར་རི་ལྟར་
བྱིས་པ་ལྟར་བསྐྱུང་ལ། སྐྱོའི་མཐུ་ཀྱང་ན་དེའི་ཤིས་ནང་གི་ལུང་འདྲེན་དོར་ནས་སྐབས་སུ་
གང་བབ་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཤིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་བྱང་
ཚུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཆོག་སྟོ་ལ་གཟུང་ནས་བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་དལ་བུའི་ངག་
ཏུ་འདོན་པའི་ཤར་སྐྱོམ་བྱེད་པ་ཉིད་ལམ་རིམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་བྱུང་
ན་ཤིན་ཏུ་ནས་ལེགས་སོ་ཞེས་སྤྲ་མས་གསུངས།

ཤིས་གསུམ་པ་དབྱུང་སྐྱོམ་ཡིན་ཀྱང་བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བར་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་ནི།

འདི་ནམས་དབྱང་སྒྲོམ་ཡིན་ཀྱང་བསྒྲོམ་རྒྱུ་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་དགེ་
མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་ལའང་མི་བཏང་བར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཁྱོད་པ་སོགས་
དགག་།གཉིད་རྒྱགས་དང་བྱིང་བའི་དབང་དུ་ཡང་མི་བཏང་བར་ཤེས་པ་ཆེར་གསལ་ཞིང་
དྲངས་པའི་ངང་ནས་བྱིང་ཆགས་སུ་བསྒྲོམ་སྟེ། སྟོད་འདུག་ལས། བཟླས་བཟོད་དང་ནི་
དཀའ་ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྟུང་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་
པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པ་[།]འཁྱེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་[།]འཁྱེ་ཡོན་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་
མེད་[།]འཁྱེ་པར་འབྲས་བུ་རྒྱུང་བར་གསུངས། །ཞེས་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་དགེ་སྦྱོར་
ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་རྒྱུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྒྲོམ་
པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་གངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་
རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་
པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ནམ་པར་
མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དོན་
དང་ཆོས་ནི་དོན་དང་ཆོག་སྟེ་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོས་དབྱང་
ཅིང་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བསྟུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་[།]འཁྱེ་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་དང་། ཆོག་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དབྱང་པ་དེ་གཉིས་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

[།]འཁྱེ་བཞི་པ་ནི། དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
དགེ་བའི་དམིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་ཆེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་
དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་དང་། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དཔྱེད་
པའི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེད་པ་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཞིག་སྟེ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །[།]འཁྱེ་དེས་ན་སྟུན་པོའི་ལྷ་རྒྱལ་རྒྱུང་པས་མི་འོང་
གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་། འཕགས་པ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་ནམས་

གྱིའམ་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་དགེ་བའི་ཚོས་
འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
གི་འབྲས་བྱར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཞི་ལྷག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པ་གཉིས་མ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་དངོས་གྱི་འབྲས་བྱར་
འོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །^{༡༩༩}ལྷ་པ་བརྒྱད་བསྒོམ་རྩལ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སྟེ་བའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་བསྒོམ་པ་ལ་དང་པོ་ལྷ་དང་། སྤྱིང་པོ་གྲུད་དུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་སྤྱད་བསྐྱེད་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་སྟེ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷ་ལས། སྟེ་བའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དང་ལྷན་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་དང་ཡི་དྲགས་ལ་
མཐའ་གཅིག་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་
བའི་ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་མངལ་ནས་སྟེ་བའི་རྣམས་དང་སྟོང་ལས་སྟེ་བའི་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་
དག་^{༢༠༠}ཐམས་ཅད་ནི་སྟེ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཆོར་བ་དྲག་པོ་མང་པོ་དང་བཅས་པར་སྟེ་
བའོ། །^{༢༠༡}རྩམ་སྟེས་དང་རྟོག་གཤེར་སྟེས་གཉིས་ལ་འདི་མི་འབྱུང་ངོ། །

^{༢༠༢}གཉིས་པ་སྟེ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ནི། ^{༢༠༣}ལས་ཉོན་
གིས་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་པས་^{༢༠༤}ཉེ་རྒྱུད་^{༢༠༥}སྐབས་ནས་ལས་ཉོན་གཉིས་རྒྱར་
སོང་བའི་གནད་གིས་ཁོ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བས་ལས་སུ་མི་རུང་
བ་དང་འདོད་^{༢༠༦}པ་ལྟར་རང་དབང་མི་འདུ་བས་དབང་བསྐྱེད་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་^{༢༠༧}
ཤས་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་^{༢༠༨}ལྟར་རྒྱུད་སྐབས་སུ་ལས་ཉོན་རྒྱར་སོང་བའི་འབྲས་བྱ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ན་འང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་^{༢༠༩}ཐུབ་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཉོན་མོངས་
སྟེ་བའི་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་^{༢༡༠}བའང་དེའི་ས་བོན་གཟུང་
བས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་ཡང་མེད། ཅི་འདོད་འདོད་དུ་དབང་
བསྐྱེད་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་རྒྱུར་^{༢༡༡}ཤས་ཆེན་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན་

ཟངས་དང་གསེར་ལ་སྒྲགས་དང་འཁར་བ་སོགས་འདྲིས་ན་བརྟུང་བ་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་
པའི་གཞུགས་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མི་རུང་བར་འཛོར་བ་དང་གྲོང་གས་ཆེན་པོ་འབྱུང་
བ་རྒྱལ་ལྟར་འདྲིས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འདི་ཡང་ལས་ཉོན་རྒྱར་སོང་བའི་སྒྲོན་
ཏེ་འདི་ནི་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ལོ། །དེར་མ་ཟད་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་གནས་འཕེལ་
བའི་ས་བོན་འདིས་གཟུང་བའི་གནད་ཀྱི་རྒྱན་དང་ཕྱད་པ་ན་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲུག་བསྐལ་
མངོན་གྱུར་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་ལ་ས་བོན་དེ་མེད་ན་རྒྱན་གང་དང་ཕྱད་ཀྱང་དེ་དག་སྒྲེ་བའི་
དོན་མེད་དེ་དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་གི་ལུས་ལ་འབྲས་དང་སོལ་མིག་གི་ནད་ཡོད་པའི་
གནད་ཀྱིས་བརྒྱན་དང་ཉི་མ་སོགས་དང་ཕྱད་པ་ན་བྱུག་རྩ་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི་ནད་དེ་ལྟ་བུ་
མེད་པ་ལ་རྒྱན་དེ་དག་དང་ཕྱད་ཀྱང་བྱུག་རྩ་དེ་དག་སྒྲེ་དོན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །**ཁྱོད་ཀྱིས་**
འདིའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་ལུས་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བ་ལ་སྒྱུར་མི་བཟོད་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་
ངན་ལེན་དང་སེམས་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་མི་བཟོད་པ་
སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་དེ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཟད་ནས་ལུས་སེམས་
གིན་སྐྱབས་ཐོབ་པས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དག་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བའོ་
ཞེས་གསུངས།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲེ་བ་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྒྲུག་བསྐལ་བ་ནི། འཕམས་
གསུམ་དུ་སྒྲེ་བ་སྐྱངས་པས་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཀྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲུག་བསྐལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་**ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་སྐྱངས་ཅམ་ཉིད་ནས་**
ན་ཀྱ་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུག་བསྐལ་རང་ཆས་སུ་འབྱུང་བའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྒྲུག་བསྐལ་བ་ནི། འཁོར་བར་སྒྲེས་པ་ན་ཆགས་པའི་ཡུལ་
དང་སྤང་བའི་ཡུལ་དང་། མོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དུག་གསུམ་སྒྲེ་ཞིང་། དེས་
ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་རབ་དུ་མ་ཞི་ཞིང་སྒྲུག་བསྐལ་ནས་བདེ་བ་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་པས་སྒྲོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་ལུས་དང་སེམས་གདུང་བ་**ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་**
མོངས་སྒྲེ་ཞིང་ཉོན་མོངས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གདུང་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་བསྒྲེད་པའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་

སྐྱེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་བའི་ཚེས་ཉིད་ཡིན་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི། སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་འདོད་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཆི་བར་མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་མུང་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་གཉིས་པ་ལ་དོན་བསྐྱེད་དང་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་ཞིང་། སྐྱེས་པ་དེས་ཀྱང་ན་ཆ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་འཆི་བ་འདྲེན་ལ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནང་འདི་དུ་ཚྭ་གས་ནས་ཡང་ཡང་སེམས་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། སྤྱིང་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མངལ་སྐྱེས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས། དང་པོ་མངལ་དུ་མི་གཙང་བར་གནས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། བྱུང་པར་དུ་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཇི་འདྲ་བ་མུང་བ་ནི། སྤྱིང་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས། ཤིན་དུ་མི་བཟད་དི་ང་མི་གཙང་བཅེར་བས་འགགས། རབ་དུ་དོག་པ་སྤྱན་གནག་འཐིབས་པོར་འདུག་པ་ཡི། མངལ་གནས་དཔུལ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་དེ་ལྷགས་ནས། ལྷས་ཡོངས་བསྐྱམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་མཉམ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་སྤྱིང་མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པས་བྱེད། མངལ་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་མེ་དོག་འབྱལ་བ་དང་པར་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞེངས་པ། བྱོང་བའི་ཚེས་ཀྱིས་མ་གོས་པའོ། །ཞེས་སྤྱིང་མ་སྤྱིང་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཆིག་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་། མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། མི་གཙང་བ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་གནས་ཤིན་དུ་དི་ང་བའི་སྤྱིང་གཉིས་དང་ལྡན་པ་རུས་པའི་བྱ་ག་དང་ཁྱང་བྱ་སྤྱུག་དུ་མ་དང་ལྡན་པ། གཅིན་དང་ལྡན་པའི་འཆི་མཉམ་དང་ལྡན་རྒྱས་དང་འཆི་ཞེས་པ་ལྡན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་བབས་པ་གཅིག་ཡིན་ནམ་གསུངས་རྟེན་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལྡན་ལྡན་ཅན་དུ་པོ་བའི་འོག་ཁོང་ཀའི་སྟེང་ན་འཆི་པོར་སྐྱེ་ན་ཁ་ནི་སྤྱིང་ཆོགས་ལ་བཞུགས། རྒྱུ་ནི་སྟོ་བའི་པགས་པ་ལ་བཞུག་ཏེ། རྒྱ་བ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱ་མཚན་འབྱུང་བས་ནི་བར། འཆི་ཞེས་པ་ཆོམས་པའམ་རྒྱས་པའོ། །

འོག་གཉིས་པ་མས་ཟས་ཟོས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ནི། མ་ཡིས་ཟས་ཀྱི་ནམ་པ་སོའི་
སྤང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་མོར་བྱས་ཤིང་མིད་པར་མིད་པ་ནས། འོག་ནས་ཁའི་ཆའི་རིམ་
དང་ཁ་རྒྱས་བརྒྱན་པ། ལྷེད་ནས་ལྷེད་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱགས་པ་སྐྱགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཟས་ཀྱི་
རོ་འོག་མའི་ཁོང་ནས་འོག་ཕྱི་ལྷེ་བའི་བྱ་གནས་འདྲུག་པས་ནི་བསྐྱེད་ཅིང་། ལུས་ལུས་པོ་
དང་མེར་མེར་པོ་དང་ནར་ནར་པོ་དང་གོར་གོར་པོ་རྒྱང་ལག་འཁྱུས་པའི་རོ་བོར་ཡོངས་
སྐྱེ་འཁྱུར་བར་འཁྱུར་ཞིང་། འོག་དབང་པོའི་སྒོ་ནམས་དོད་པ་ནས་ན་ཆའི་སྐྱག་བསྐྱལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་འབྱུང་ཞེས་སྒྲ་མས་གསུངས། ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་དང་འགྲམ་པ་ནི་
ག་མའི་སྒོད་ཀྱིས་དཀྱིས། ལྷེད་ཕྱི་ས་བཞིན་དུ་རིང་བ་མནམ་པ་མི་བཟད་པ་ལྷན་གནག་
འོག་ལྷན་ལྷན་གྱིས་འགྲེང་བར་ནི་ཡན་མན་འོག་དུ་རྒྱ། འོག་མས་ཟོས་པའི་ཟས་ཀྱི་རོ་ཁ་བ་
དང་རྒྱར་བ་དང་རྒྱབ་པ་དང་ལན་ལྷོ་དང་ཆོ་དང་ཆོ་བ་དང་བསྐྱེད་པ་མེ་སྐྱག་ལྷ་བྱ་དག་གིས་ནི་
རེག་འོག་ལྷས་ལ་གནས་པའི་སྤྱིན་གྲོལ་མ་བཞིན་མི་གཙང་བའི་བྱ་བས་ནི་གསོ། མི་གཙང་
བ་འོག་ཁྱེད་ཞིང་ཐུགས་པ་རབ་དུ་འབར་བའི་འདམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་སོང་། སྒོག་གི་དབང་པོ་ནི་
འོག་ལྷེ་མ་ལྷེ་མ་པོར་གྱུར་པས་མི་བརྟན། འོག་ལྷས་ཤིན་དུ་ཉམ་རྒྱང་བ་ལ་མའི་ལྷས་ཀྱི་ནང་
གི་མེས་ནི་ཀྱན་ནས་གདུང་། ཀྱན་དུ་གདུང་། ཡོངས་སྐྱེ་གདུང་། ཆ་ཀྱན་དུ་ཆ་ཡོངས་སྐྱེ་ཆ།
བསྐྱེད་ཀྱན་དུ་བསྐྱེད་ཡོངས་སྐྱེ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྒྱབ་པ་
མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མྱོང་བར་འཁྱུར་རོ།

འོག་གསུམ་པ་མས་སྒྱུད་ལམ་དང་ཟས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ནི། ཇི་ལྟ་
ཇི་ལྟར་དེའི་མ་གཡོ་བ་དང་ཀྱན་དུ་གཡོ་བ་དང་ཡོངས་སྐྱེ་གཡོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡང་དེ་
བཅིང་བ་ལྷས་འོག་རྒྱང་ལག་བཞི་མགོ་དང་ལྷ་བཅིངས་པ་དང་མེ་མ་སྐྱར་གྱི་དོང་དུ་བཅུག་
པ་ལྟ་བུར་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྒྱབ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
དཔེ་འདི་འོག་ཅམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་དཀའ་བ་མྱོང་བར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མས་ཟས་ཏ་ཅང་མང་ཉུང་དུ་ཟོས་པ་དང་ཏ་ཅང་སྐྱམ་པ་རྒྱབ་པ་གང་བ་ཆོ་བ་
ལན་ལྷོ་ཆོ་བ་སྐྱར་བ་མངར་བ་ཁ་བ་ཆོ་བ་ཏ་ཅང་བསྐྱེད་པའི་ཟས་ཟོས་པ་དང་འདྲོད་པ་ལ་

སྒྱུད་པ་དང་། ཉ་ཅང་རྒྱག་པ་དང་མཚུགས་པ་དང་མཆོང་བ་དང་རྒྱལ་བ་དང་མེའི་བྱང་
ན་འདུག་གམ་ཙམ་ཙམ་སྤྱར་འདུག་ན་ཡང་མངལ་ན་གནས་པ་ལ་གཞིན་པར་གསུངས་
ཤིང་། སོ་བཅས་བཀའ་ལོང་ཀམ་བཞེན་ནས་བཅིང་བ་ལྟས་བཅིངས་བའམ་གསལ་ཤིང་གིས་
བཅུགས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་བཞི་པ་བཅའ་དུས་ཀྱི་སྤྱུག་བསལ་ནི། མངལ་ནས་བཅའ་བའི་ཆོ་དང་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཆེའི་སྤྱུག་བསལ་ཡང་། སྒོ་བ་སྤྱིངས་ལས། **ཁྱེད་ཀྱི་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་**
རིམ་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ན་ཏིལ་མར་བཅོར་སྤྱད་སྲ་བ་ཡིས། བཅོར་བ་ལྟར་བྱས་ཁྱེད་ཀྱི་མ་ཡི་
མངལ་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་དཀའ་དཀའ་ལྟར་བཅས། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོད་ལ་དེ་
སྒོག་མི་འདོར་ཁྱེད་ཀྱི་བ་གང་ཡིན་པ། **དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མི་བཟད་པས་དེ་ལ་སྤྱུག་**
བསལ་ཏེ་བར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་མཐོ་བརྒྱམས་ཁྱེད་ཀྱི་མ་ཡིན་མོད། ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་འོས་མེད་ཅེས་
སོ། མངལ་མི་གཙང་ཁྱེད་ཀྱི་བ་དེ་ནང་གནས་བཅས་འགྲོ་བའི་ལུས་དེ་ནི། མངལ་གནས་སྒོན་
པས་དཀྱིས་ཤིང་དྲི་ང་མི་བཟད་ལྟན། **ཁྱེད་ཀྱི་རུས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས་གཟུང་བས་གཞིན་**
པ་བདོ་དེ་མ་སྤྱིན་ཞིག་པ་ལྟར། སྤྱུག་ལ་བྱག་པ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་མངལ་གྱི་གནས་དེ་ལ་མི་
གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ནས་འབྱུང་འདོད་འབྱུང་ཟེར་སྒོན་གྱི་བྱ་པས་སྒོང་། ཁྱེད་ཀྱི་
ཞེས་པ་ནི་དུས་འཁོར་སོགས་ལས་མངལ་དུ་དང་པོར་ལྷ་བ་བདུན་གྱི་ཆོ་བྱ་པ་མེད་ལ།
དེ་ནས་མ་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་སྒོན་གྱི་ཆོ་རབས་བྱ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། བཅས་པའི་སྤྱུག་
བསལ་གྱིས་སྤྱར་སྐྱེ་བ་བྱ་པ་དེ་བརྗེད་ཅེས་པའམ། ཡང་ན་སྤྱར་མངལ་ན་གནས་པའི་
གནས་སྐབས་རྣམས་བྱ་པ་བརྗེད་ཅེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའོ། ཁྱེད་ཀྱི་དག་གི་དོན་ནི།
མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། དེ་ནས་དེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ནས་གཅིན་
གྱི་གནས་རུལ་བ་ལྟར་བ་འབྱེང་བ་མི་བཟད་པ་དྲི་ང་བ་མནམ་པ་སྤྱན་གནག་མཐོང་ན་
ཤིན་དུ་འདིགས་སུ་རུང་བ་ཕྱི་ས་དང་གཅིན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་དྲི་མི་ཞེས་པའི་དྲི་མ་དང་
ཁྱེད་ཀྱི་ཆུ་མེར་ཅན་ཏྱག་དུ་འཛིག་པའི་མའི་སྒོར་སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་རྒྱང་གིས་རྒྱང་པ་ནི་གྱེན་དུ་བསྐྱེད། མགོ་བོ་ནི་སྤྱར་དུ་བསྐྱེད་ལག་པ་གཉིས་

བསྐྱམས་པ་ན་རྩལ་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་གཟིར། ཀྱན་ཏུ་གཟིར་ཡོངས་སུ་གཟིར་
ཞིང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་
གིས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆ་གསར་པ་ལྟ་བུ་གཟེ་རེ་ཅན་ཐམས་ཅད་། **། རྩོན་པོར་གྱུར་ཞེས་**
པ་དཔེར་ན་འབྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་འདྲུར་མིག་ནས་དངས་པ་ན་དམ་དྲག་པས་དེ་སྔ་ཐང་
ཐང་དུ་སྐབ་མོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྩོན་པོར་གྱུར་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཆོ་མངལ་གྱི་དྲི་མ་ཤིན་ཏུ་བཅོག་པས་ནི་ལུས་གཡོགས་སྒྲོམ་པས་མཆུ་དང་མགིན་
པ་དང་སྤྲིང་ནི་བསྐྱམས་ཏེ། འོག་པ་དང་ཉམ་ང་བ་མི་བཟད་པར་གནས་པ་དེ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
གྱི་དབང་གིས་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤིན་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་རྒྱུད་གིས་སྤུལ་བ་ན་དཀའ་
དཀའ་ལྟར་རི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་འབྱུང་རོ། ། **། རྩོལ་པ་བཅས་མ་ཐག་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི།**
དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ཆ་ལ་ཆེ་དྲག་པོའི་རེག་པ་ཅན་ལྟ་བུའམ་ལག་པའམ་གོས་
ཀྱིས་རེག་ན་རལ་གྱིས་བཅད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩལ་པ་
མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཁྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་བ་ལང་པགས་པ་
བལྟས་པ་ལ་སྒོག་ཆགས་གཞན་གྱིས་ཐོས་པ་དང་མཛོ་ཅན་ལུས་ཆོས་པ་ལྷག་གིས་བྲབས་
པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་དྲག་པོ་ཁྱོད་བ་བཞིན་དུ་བཅས་མ་ཐག་པ་དེ་པང་དུ་གླངས་པ་སོགས་
དང་ཆོ་བ་དང་གྲང་བས་རེག་པ་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་ཁྱོད་བར་གསུངས་སོ། **། རྩོལ་གཉིས་པ་སྤྲིང་པོ་བསྐྱེལ་བ་ནི།** སྤྱག་བསྐྱེལ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་
ནས་ཀྱང་དང་པོ་འདི་དང་ཐ་མ་ལ་ནན་ཆེར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་དགོས་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

། རྩོལ་གཉིས་པ། ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ལ་། **། རྩོལ་རྒྱས་བཤད་དང་།** **སྤྲིང་པོ་**
བསྐྱེལ་བ་གཉིས་ལས། **དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས།** **། རྩོལ་པོ་**གཞུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་
ནི། ཞེད་པ་གཞུ་ལྟར་དུ་སྤྲིང་བ་དང་མགོ་སྤྱོད་པའི་མེ་རྟོག་ལྟར་དཀའ་བ་དང་དབྱལ་བ་དང་
གདན་ལྟར་གཉེར་མས་ཁེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལང་ཆོ་ཉམས་ནས་མི་སྤྱག་པར་འགྱུར་བའོ།
གཉིས་། རྩོལ་པ་མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། འདུག་ན་ས་སྤྱོད་ཐག་པ་ཆད་པ་འདྲ་བ་དང་

ལངས་ན་ཤིང་རྩ་གནམ་དུ་འདོན་པ་འདྲ་བ་དང་སྐྱ་ན་ལྡིབ་ཅིང་འགོ་ན་འབུབ་པ་སོགས་
བྱེད་པའོ། །**ཁྱིམ་གསུམ་པ་**དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དང་བརྟེན་ངས་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་དྲན་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཐུ་བྱི་བའོ། །**བཞི་ཁྱིམ་**ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། བཟའ་བཏུང་
ལ་སོགས་པ་འདྲ་དཀའ་ཞིང་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་ལ་ཡོངས་སྟོན་པར་
མི་རྒྱས་པའོ། །**ཁྱིམ་པ་**ཆེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། ཆེ་པལ་ཆེར་ཟད་པས་ལྷུང་
དུ་འཆི་བ་ལ་ཐྱོགས་པ་སྟེ། དེ་ནམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པའོ། །**ཁྱིམ་པ་སོགས་གསུམ་**
གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པའི་སྐྱབས་གྱི་རྒྱ་ཆེར་རྩལ་པའི་ལུང་འདི་ནམས་སྟོན་བཅོམ་ལྡན་
འདས་གཞོན་ལྟ་དོན་འབྲུབ་གྱི་སྐྱབས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་སྒོ་བཞིར་སྟོབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པ་ན་ཤར་སྒྲོར་ཆ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཟིགས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་སྒྲོར་ན་བ། ལུབ་སྒྲོར་འཆི་བ་
གཟིགས་ནས། འཁོར་ནམས་ལ་འདི་ནམས་ཅི་ཡིན་གསུངས་ནས་དྲིས་པ་ན་རེ་རེ་ནས་
འདི་ལྟར་ཡིན་ཞུས་པ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འོང་བ་ཡིན་
ནམ་གསུངས་པས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་བ་ལགས་ཞུས་ནས། བྱང་སྒྲོར་བྱོན་
པ་ན་དགེ་སྟོང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཅིག་གཟིགས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལས་ཐར་
པའི་ཐབས་འདི་ལ་ཡོད་དམ་དགོངས་ནས་དེ་ལ་སྤར་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་དག་ལས་ཐར་
པའི་ཐབས་གྱི་དྲི་བ་མཛད་པའི་ཆོག་ཡིན་པས། ཆ་བས་ཆ་བྱས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཆ་བའི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་སྣ་ཆོགས་གཟིགས་ཚུལ་ནམས་གསུངས་ནས་བྱབ་པ་སྟེ་དྲང་སྟོང་ངམ་དགེ་
སྟོང་ཁྱོད་གྱིས་ཆ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་པའི་ཐབས་སྟོན་གྱི་ག་
ཅས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་རྩལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆ་བ་**ཁྱིམ་པ་འདིགས་པས་ཆ་ཁྱིམ་པ་ཆས་**
པ་བྱས་ཁྱིམ་པ་ཆོད་གཞོན་ཁྱིམ་པ་ལས་ཡོལ་ཁྱིམ་པ་ལྷུང་ཁྱིམ་པ་ན། **ཁྱིམ་པ་ལེར་**
ན་ཤིང་གི་སྟོང་པོ་ཁྱིམ་པ་འདབ་རྒྱས་པ་གནམ་ལྷགས་གྱིས་ནི་བཅོམ་པ་བཞིན། **ཁྱིམ་པ་**
ལུས་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཉམས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཆ་བས་**ཁྱིམ་པ་ལྟ་འཁོགས་ན་ཁྱིམ་**
འབྱེལ་བ་སོགས་འདིགས་ཁྱིམ་པ་དང་བཅས་ཁྱིམ་པ་ལྟ་འབྱེལ་ལ་ཁད་པ་དང་

འདྲ་ཤིང་བར་སྒྲུབ་པས། རྒྱ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་ཤིངས་པར་འབྱུང་བ་ཤིས་ལྟེ་ཐར་
པའི་ཐབས་ནི་སྐབ་པའམ་ཤིང་ཁྲོད་ཞེས་པོས་ནས་ཁྲོད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཐུར་དུ་སྒྲོམ་ཤིག
ཤིག། གཞན་ཡང་བྱད་མེད་སྒྲིམ་པའི་ཆོགས་གཞོན་ཤི་ཅུ་ལང་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཆ་
བས་སྒྲེམས་ཤི་པར་བྱེད་དོ། དཔེར་ན་འབྲི་ཤིང་སྐྱ་ལའི་ཤི་སྐྱུག་སྐྱན་གཞོན་ཅུའི་ནགས་
ཤི་ཆལ་ལ་རྒྱུད་དམར་ཐོག་ཤི་པ་བཞིན་ཤི་ནོ། གཞན་ཡང་ཆ་བས་སྒྲིམ་ཤི་བྱ་སྟོབས་
ལྡན་གྱི་བཙོན་འགྲུས་ཤི་དང་ལུས་གྱི་རྩལ་དང་ཤི་སེམས་གྱི་སྤྲུགས་འཕྲོག་སྟེ། དཔེར་ན་
སྒྲིམ་བྱ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་བཞིན། ཤི་དེར་མ་ཟད་ཆ་བས་ཤི་སྐྱར་གཟུགས་སྐྱུག་ཅིང་ཡིད་
དུ་འོང་བ་ནམས་གཟུགས་ནི་མི་སྐྱུག་ཤི་པར་བྱེད། དེ་ཤི་བཞིན་དུ་ཆ་བས་གཟི་བརྒྱུད་
འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་འཕྲོག། རྒྱ་བས་ཤི་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ཤི་ལ་རེག་པར་གནས་པ་
འཕྲོག་ཅིང་ཤི་གཞན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་ཤི་ཅིང་། རྒྱ་བས་ཤི་མཐར་ཐུར་དུ་འཆི་ཤི་
བར་བྱེད་ཤི་ཅིང་ཆ་བས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག། ཅིས་གསུངས་སོ། ཤི་གཉིས་པ་སྟོང་པོ་
བསྐྱུ་བ་ནི། ཐུན་སྟེའི་ཞལ་ནས་འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སྟེ། ཡུན་སྐར་། ཆས་པ་འདི་ག་སྐྱ་
གསུང་དོ། གཞ་པའི་ཞལ་ནས། ཆས་པ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་འོང་བས་དག ཤུས་གཅིག་ལ་
འོང་ན་བསྐྱེད་ཐབས་མེད་གསུང་དོ། །

༼༡༽གསུམ་པ་ན་བའི་སྐྱབ་གསལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྷ་ལས། ༼༢༽དང་པོ་ལུས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འཁྱར་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཤ་ཁྱ་པགས་པ་བསྐྱམས་པ་སོགས་སོ། ༼༣༽གཉིས་པ་སྐྱབ་
བསལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་འཕེལ་ཁིང་། དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཚུ་ལ་སོགས་
པའི་ཁམས་ནམས་ཆ་མི་མཉམ་པར་ཤས་ཆེ་ཆུང་དུ་འབྱུགས་པས་ལུས་ལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་
ཅིང་དེས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་ཉིན་མཆན་འདའ་དགོས་པའོ། ༼༤༽གསུམ་པ་
ལུལ་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འདོད་པ་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལུལ་ནམས་ལ་ནད་
ལ་གཞོད་ཟེར་ནས་འདོད་བཞིན་དུ་སྟུང་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ལམ་ཡང་
གང་འདོད་པ་ནམས་བྱར་མེད་པའོ། ༼༥༽བཞི་པ་ལུལ་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ།
མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟུང་དགོས་པ་ནི་སྟོན་དང་བཟའ་བདུང་སོགས་ཡི་གར་མི་འོང་བ་ནན་

གྱིས་སྤྱད་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྐྱེད་པ་དང་མཆོན་གྱིས་འབྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་
དབྱད་རྒྱུ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་དགོས་པའོ།

འོ་ལྷ་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། བད་མི་འཆོ་བར་མཐོང་
ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་དུ་སེམས་པའོ། རྒྱ་ཆེར་རྩལ་པ་ལས་
ཀྱང་། བད་བརྒྱ་མང་འོ་སྟེ་གྲངས་མང་པོ་དང་བད་འོ་རྣམས་སྤྱོད་ཐེབས་པ་འོ་ལྷ་བྱུང་
སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས། །འགྲོ་བ་འོ་རྣམས་གཙུག་ཏེ་འོ་དཔེར་ན་རྩོན་པའི་མི་ཡིས་རི་དྲགས་
འོ་གཙུག་པ་བཞིན། །འོ་དེ་ལྷ་བྱུང་ན་འོ་བ་དང་ན་བས་བཅོམ་པའི་འགྲོ་འོ་བ་འདི་
དག་དགེ་སྦྱོང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ལ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་འོ་དག་ལས་ནི་འོ་རིས་པར་འབྱུང་བ་
འོ་འམ་ཐར་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་བདག་ལ་བྱུང་བ་དགེ་སྦྱོང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱུར་འོ་དུ་ཤོད་
ཅིག །དཔེར་ན་དཔུན་སྦྱང་རྒྱུད་དང་ཁ་བ་ཆེན་འོ་པོས། །རྩ་འོ་དང་ཤིང་གེལ་པ་འོ་དང་
ནགས་འོ་ཆལ་སྤྱོད་འོ་སྦྱངས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མདངས་ཀྱང་འཕྱོག་འོ་པ། །དཔེ་དེ་ལྷར་
བད་འདིས་འགྲོ་བའི་མདངས་འཕྱོག་ཅིང་། །དབང་པོ་འོ་གསལ་བ་དང་གཟུགས་མངོན་
འོ་བ་དང་སྟོབས་འོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །འོ་བད་ལ་མན་དུ་རེ་བའི་རིམ་
ཁྱོ་སོགས་ཀྱིས་ནོར་འབྱུ་ནོར་ཆེན་ཐ་མར་ཟད་པར་བྱེད། །འོ་དེས་ན་བད་ནི་རྟག་དུ་འགྲོ་
བ་བརྟན་ ཤིང་འོ་ཉམ་རྒྱུད་བར་བྱེད། །འོ་འགྲོ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཅིང་སྤྱུག་འོ་ཅིང་
ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ལྷག་འོ་པར་ཡང་སྤང་བར་བྱེད། །འགྲོ་བ་འོ་ཀྱན་ཡོངས་སུ་གདུང་འོ་
བར་བྱེད་འོ་བ་དཔེར་ན་མཁའ་ལས་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོད་ཀྱིས་རྩ་ལ་སོགས་པ་གདུང་བ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།

འོ་བཞི་པ་འཆི་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྷ་སྟེ། འོ་དང་པོ་འོངས་སྟོད་
སྤྱུག་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་དང་། འོ་གཉིས་པ་རྩ་འཛིང་སྤྱུག་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་
ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་དང་། འོ་གསུམ་པ་འཁོར་སྤྱུག་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་
བ་དང་། འོ་བཞི་པ་ལུས་སྤྱུག་པ་སྤྱན་སྤྱུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་དང་། འོ་ལྷ་པ་འཆི་

བདེ་ཆེ་སྐྱུག་བསུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དག་པོ་མྱོང་བ་སྟེ། དེ་ནམས་ལ་ཡིད་སྟོབས་མ་སྐྱུར་
གྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་སེམས་པའོ། །སྒྲ་མ་བཞི་སྐྱུག་བསུལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི་སྐྱུན་ཆོགས་
བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འབྲལ་བར་མཐོང་ནས་སྐྱུག་བསུལ་བའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་།
འདི་འབྲུག་འཆི་འབྲུག་དང་མ་རོལ་འབྲུག་འཕོ་འབྲུག་དང་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་པའི་མིང་འབྲུག་པོ་ཅན་དེ་བྱུང་བ་ན། །གཅིས་
ལ་མངས་ཤིང་སྦྱིང་འབྲུག་པའི་སྦྱོར་པོ་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
བྱུར་འབྲུག་པོ་མི་འོང་ཞིང་དེ་འབྲུག་པོ་དང་དངོས་ཀྱི་ཕྱད་པར་འབྲུག་པོ་བའང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་འབྲུག་པོ། །དཔེར་ན་ཤིང་ལས་ལོ་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
དང་། །ཡང་འཆི་བས་འབྲུག་པོ་དང་དབང་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
ལ་འབྲུག་པོ་དང་དབང་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
པ་བཞིན་འབྲུག་པོ། །ཤི་བའི་ཆེ་མི་ནི་གཉིས་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
གཅིག་ཕུར་འགྲོ། །དེ་འབྲུག་པོ་རང་གང་འདོད་དུ་འགྲོ་བར་ཡང་མེད་དེ། རང་འབྲུག་པོ་
བསགས་པའི་ལས་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
པས་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
མེད་འབྲུག་པོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བས་སྒྲོག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་མི་འབྲུག་པོ་
འདྲིན་ཏེ། །འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁ་གདངས་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནང་དུ་འབབ་པས་
རྒྱ་ནང་གི་སྒྲོག་ཆགས་ཆེ་རྒྱང་ཐམས་ཅད་དང་གྲུའི་ནང་གི་མགོན་པོ་སྐྱུག་པོ་
དེར་འགྲོ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་དཔེ་གཞན་ཡང་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
མཁའ་ལྗོངས་འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་
འབྲུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་

ཆེན་ཅིག་ཡིན་ཀྱང་འཆི་བདག་དང་ཕྱད་ན་ཉམ་ཆུང་གཏིང་རིང་པོར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་
རྒྱུ། །^{པོ}འབྱུང་པའི་སྐྱེ་འདི་ལ་ཡངས་དོག་གཉིས་ལས། སྐྱེ་དོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ནས་བྱི་མར་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་པོར་བྱས་ཤིང་། སྐྱེ་ཡངས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་པོར་བྱས་པ་སྟེ་འདི་ཡང་སྐྱེ་མ་ནི་སྐྱེ་
མ་དང་བྱི་མ་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པས་འགལ་བར་མི་བརྩུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

^{པོ}ལྡ་པ་མི་སྤྱུག་པ་དང་ཕྱད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྡ་སྟེ། དག་ལྟ་
བྱར་དང་ཕྱད་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། དེས་ཆད་པས་
གཙོད་པའི་འདིགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་^{པོ}བྱང་བའི་གསུང་
^{པོ}འགས་མེད་པ་སྟེ་གཏམ་ངན་པས་འདིགས་པ་དང་། ཉམ་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འདིགས་
པ་དང་། ཆོས་ལས་འགལ་བས་ཤི་བའི་འོག་དུ་ངན་འགྱོར་སོང་གིས་དོགས་ནས་འདིགས་པ་
སྟེ། དེ་དག་ལ་སེམས་པའོ། །^{པོ}དུག་པ་སྤྱུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ཡང་ལྡ་
སྟེ། ཆེས་ཕངས་པའི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་དེས་སེམས་ལ་མུ་ངན་སྐྱེ་བ་དང་།
ངག་དུ་སྐྱེ་སྤྱུགས་འདོན་པ་དང་། ^{པོ}བྱང་བརྩུང་བ་དང་སྐྱེ་འབལ་བ་དང་ས་འགམས་པ་དང་
^{པོ}ཐས་གཙོད་པ་སོགས་ལུས་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་བྱ་བ་ཞིང་འདོད་
པས་ཡིད་གདུང་བ་དང་། ^{པོ}ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་སྐྱབ་དུ་ཡོད་པའི་དེའི་ལོངས་སྟོང་མ་ཆང་བ་
སྟེ། དེ་ནམས་ལ་སེམས་པས་^{པོ}སྤྱུག་བསྐྱེད་པའོ། །བདུན་^{པོ}པ་འདོད་པ་བཅའ་ཉེ་མ་རྟེན་
པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྡ་སྟེ། སྤྱུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲའོ། །འདོད་པ་བཅའ་
ཉེ་མ་རྟེན་པ་ནི་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོང་བྱས་ཀྱང་ཁེ་སྟོགས་མ་
ཐོན་པ་སོགས་ཉེ། གང་ལ་རེ་བ་དེ་འབད་ནས་བཅའ་ཡང་མ་རྟེན་པས་ཡི་ཆད་པའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ལོ། །

^{པོ}བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། ལྷིང་པོ་གཅིས་པར་གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྡ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསམ་པ་

ཡང་ལྷ་སྟེ། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྟོང་དྲི་ལ། མངོན་པར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྟོང་དྲི་ལ། སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྟོང་དྲི་ལ། འབྱུར་བའི་
སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྟོང་དྲི་ལ། འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཐུ་ར་པ་སྟེ། དེ་དག་
ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ། །**ཁྱེ་མཆོག་པར་བཤད་པ།** དེ་ལ་ལྷ་**ཁྱེ་ལས་**དང་པོ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཐུང་པོ་འདི་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་**ཉོན་ཁྱེ་མངས་སྦྱེས་པ་དེས་ལས་བསགས་ནས་སྦྱེ་བ་**
ཕྱི་མ་སྐྱ་ཆད་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ནམས་འདེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། **ཁྱེ་དུ་ལྷ་ཉི་ཐུང་པོ་བྱུང་**
ཟིན་པ་འདི་ཁྱེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱེ་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་ཉོན་དུ་ཐུར་
པ་སྟེ། ཁྱེ་ཐུང་པོ་འདི་མ་བྱུང་ན་དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་ནི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་**ཁྱེ་སྐྱུག་བསྐལ་དང་འབྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་གཉིས་པོ་དེའི་**
གནས་ངན་ལེན་ནས་ཁྱེ་སྐྱེ་པོ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་བསྦྱེད་པའོ། །**ཁྱེ་འདི་ནི་**
རེ་ཞིག་བདེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་པོན་ཡོད་པས་ཁྱེ་དང་ཐུད་པ་ནུའང་སྦྱེ་བས་དེ་གཉིས་
ལས་མི་ཐར་བའོ། །ལྷ་པ་ནི། **ཁྱེ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་ཐུར་ཅིང་དེས་བསྦྱེད་པའི་**
ཉེར་ལེན་གྱི་ཐུང་པོ་བྱུང་ཙམ་གྱིས་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱེ། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱ་མའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་ཐུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་གྱི་
སྐྱུག་བསྐལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཉེ་ཁྱེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཏེ།** རིམ་
པ་ལྟར་མ་འོངས་པའི་ལུས་ལ་དམིགས་ནས་ཐོབ་འདོད་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལ་ཆགས་
པའོ། །དེ་གཉིས་ཐུང་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཐུང་པོ་ལ་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་ཐུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་དང་གིང་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྩ་དང་གིང་གི་མེ་
ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་རང་རྒྱུའི་ངོས་ནས་སྒྲ་བཤད་པའོ། །ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐུང་པོ་
ལྷ་པོ་དེས་ཐུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་བསྦྱེད་པས་ཐུང་པོ་དེ་
ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཐུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་བསྦྱེད་
པའི་ཐུང་པོ་ཡིན་པས་སོ། །དཔེར་ན་མེ་རྟོག་བསྦྱེད་པའི་གིང་དང་འབྲས་སུ་བསྦྱེད་པའི་
གིང་ལ་མེ་རྟོག་གི་གིང་དང་འབྲས་སུ་འགྲེལ་བཞེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་འབྲས་སུ་འགྲེལ་

ངོས་ནས་སྒྲ་བཤད་པའོ། །འདི་ནི་རྒྱལ་སྐས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛོད་འབྲེལ་
ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་ལུགས་འདིའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྣམས་གྱིས་བཤད་པའོ། །འདི་ཞིབ་ཏུ་སྟུག་
བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་ཀྱི་པ་སྟོང་པོ་སྟོམ་ཚུལ་གཅིས་པར་གདམས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོའི་
རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་ནས་མ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་སྒྲ་རྣལ་
མ་སྐྱེ་ས་མེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་སྐྱེ་ཐབས་
མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་ཏུ་འཇུག་ཀྱང་བསམ་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད། དེ་སྐྱེ་བ་
ཡང་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཚད་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གོ་
བ་རྣམ་དག་བཅའ་ཏེ། དེ་ནས་རིང་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྟོམ་གྱིས་སྒྲོའི་འགྱུར་བ་
དྲག་པོ་འདོན་དགོས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྟུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
ཤེས་པ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཏུག་པ་དེའི་ཁྱུང་བ་སྐྱེས་ཆད་ནི། དེ་ཏུ་ཡང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་
སྟུག་བསྐྱེད་དང་། ཐ་མ་འདི་གཉིས་བསམ་པ་གལ་ཆེ་སྟེ་འདི་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་
བ་རྟེན་ནས་གོམས་པ་ལ་རག་ལས་གྱིས། སྟུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་པ་རྣམས་ནི་ཁྱི་ལ་རྩོ་
བསྐྱེན་པའི་སྒོ་ལྟར་ལམ་ལ་མ་སྐྱུངས་ཤིང་གསུང་རབ་ཀྱི་གོ་བ་གཏན་མེད་པ་རྣམས་ལའང་
སྐྱེདོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེ་ལན་འདི་གཉིས་ལ་བདེ་
ཞིང་རྩ་བ་འདི་གཉིས་ལ་བྱག་པར་གོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་ཞིང་
དེའི་སྤང་པོ་མི་འགྱུར་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་
ལས་ཉོན་རྒྱུར་སོང་ཞིང་དེའི་ས་སོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་གཞན་
རྣམས་འབྱུང་བ་འོས་མེད་ཡིན་པས། དེ་བྱུང་བ་ལ་མི་འདོད་པ་བྱས་ཞན་འདྲ་བ་ནི། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། རིགས་དྲུག་གང་ཏུ་སྐྱེས་སན་ཆད། བ་ཆ་

དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་འབྱུང་བ་ནི་ན་རྒྱ་ཞིག་ན་བ་ཡིན། འཆི་རྒྱ་ཞིག་
འཆི་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་མི་འོས་པ་ཞིག་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་མིན་འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་དམ་
རང་བཞིན་ཡིན། འཁོར་བར་གནས་རིང་ལ་དེ་ལས་མ་འདས། རང་ཅག་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
ན་སྐྱེ་བ་སྔོང་དགོས། དེ་ལ་རྒྱ་སྔོང་དགོས་གསུང་བ་^{༡༥༥}དང་། **ཡང་པར་རྒྱ་རྩ་འཁོར་གཏམ་**
རྒྱད་རི་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁོང་ལ་སྒོ་བ་མ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་
བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་མཛོ་ནད་བྱུང་བས་སེམས་ཁྲལ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ལ་ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་
མ་བྱེད་འཁོར་བ་འདིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བླངས་བྱིན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་མ་
འདས་ཁྱོད་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་ན་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་འདིས་ལན་པས་འདི་སྔོང་བ་ལ་འབོད་ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆི་སོགས་སྐྱུག་བསྐལ་འབྱུང་བ་ནམས་ལ་དེ་
ལྟར་དུ་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐལ་དུག་བསམ་པ་^{༡༥༦}ལ་དངོས་དང་། དུག་གསུམ་དུ་བསྐྱེ་ཚུལ་
གཉིས་ལས། ^{༡༥༧}དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཤེས་
སྤྱིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བདུན་གསུངས་པའི་ཐ་མ་ནི་སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པས་འདིར་
དུག་བསམ་པར་བྱའོ། **གཉིས་པ་^{༡༥༨}རྒྱས་བཤད་དེ་ལ་^{༡༥༩}དུག་ལས། དང་པོ་ངེས་པ་མེད་**
པའི་ཉེས་པ་^{༡༦༠}ལ་ཆེ་རབས་གཞན་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། ཆེ་འདིར་ངེས་པ་མེད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་ན་ས་མ་ལ་སོགས་པ་གཉིན་ནམས་ཆེ་རབས་
གཞན་དུ་དགར་འཇུར་ཞིང་དག་ནམས་གཉིན་དུ་འཇུར་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ས་བྱར་
འཇུར་ཞིང་བྱ་སར་འཇུར་བ་དང་མ་རྒྱུང་མར་འཇུར་ཞིང་རྒྱུང་མ་མར་འཇུར་བ་སོགས་སུ་
རིམ་པ་བཞིན་འཕོས་ནས་འགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟན་རུང་བ་ཡེ་མེད་པ་སྟེ། བཤེས་
སྤྱིངས་ལས། ས་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་རྒྱུང་མ་ཉིད། སྐྱེ་བོ་དགར་ཇུར་པ་ཡང་བཤེས་ཉིད་^{༡༦༡}དུ་
འཇུར་བ་དང་། དེ་^{༡༦༢}ལས་སྒྲིག་པ་བྱ་^{༡༦༣}སར་ཇུར་པ་སོགས་ཉིད་དུ་^{༡༦༤}འཇུར་མཆི་བས་
^{༡༦༥}རྒྱ་མཆན་དེའི་^{༡༦༦}སྤྱད་དུ། འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་སྟེ་^{༡༦༧}རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མ་
མཆིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །^{༡༦༨}གཉིས་པ་ནི། དེ་^{༡༦༩}དག་ནི་ཆེ་འཕོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་

པ་ཡིན་ལ་དེར་མ་ཟད་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དག་གཉེན་པན་ཚུན་དུ་འཇུག་ནས་འགོ་སྟེ།
དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱས་པ་ལས། རེ་ཞིག་ཅིག་ན་དག་ཡང་མཛའ་བོར་འཇུག། མཛའ་བོ་
ཡང་ནི་དེ་བཞིན་དགར་ཡང་འཇུག། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ནི་བར་མར་འཇུག། །བར་མ་
དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དག་བོར་འཇུག། །དེ་བཞིན་མཛའ་བཤེས་འཇུག་བར་རིག་ནས་ནི། །སྒོ་ཤོས་
ལྷན་པས་ནམ་ཡང་ཆགས་མི་བྱ། །གཉེན་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་ནམ་ཉླག་དག །བསྒྲིག་
ནས་དགེ་འོ་བའི་ཚུགས་ལ་ཅི་བདེར་ཏེ་འོ་རང་བབ་དུ་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བསྒོམས་ནས་དག་གཉེན་ལ་རིས་སྤྱ་བཅད་ནས། ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་སྦྱོ་བ་བཀག་
སྟེ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སྒོ་གཏད་ས་གང་ཡང་མེད་པར་བལྟས་ལ་སྦྱོ་བར་བྱའོ། །

འོ་གཉེས་པ་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་འོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་རེ་
རེའི་རྩ་ཞོ་སྤར་ཅི་ཙམ་སྤྱད་པ་དང་ད་དུང་ལམ་ལ་མ་འབད་ན་སྤྱད་དགོས་ཚུལ་ནི། འོ་
སེམས་ཅན་རེ་རེས་རི་འོ་རབ་ཀྱི་ཚུགས་བཞིའི་རྒྱ་མཆོ་བཞི་ལས་ལྟག་པ་ཡི། །འོ་མ་འོ་
སེམས་ཅན་གཅིག་ཉིད་ནས་ཀྱང་སྤར་འཇུངས་འོ་པས་བྱབ་ཏེ་ད་དུང་འོ་འཇུང་དགོས་
མི་དགོས་ནི་སོ་སོ་ཡི། །སྦྱོ་བོ་འོ་བྱིན་པོ་འདིའི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་འོ་ནས་ལམ་བསྒོམ་པ་
ལ་མ་འབད་ན་དེ་འབྲ་བའི་འཁོར་བ་བས། །སྤར་ཀྱི་དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བཏུང་
འཆལ་ལོ། །འོ་ཞེས་ཏེ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་ན་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་
དུ་བྱེད་པའང་ཡོད་པས་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་སྤར་མའི་རྩ་ཞོ་རི་ཙམ་
འཇུངས་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་མ་བསྐྱབས་ན་རི་ཙམ་འཇུང་བར་འཇུག་པ་
སེམས་པའོ། །གཉིས་འོ་པ་འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱུག་གིས་ངོམས་པ་དང་སྤན་པ་མེད་ཚུལ་ནི།
འདི་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ་འཁོར་བའི་སྤན་ཆོགས་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་འདི་མ་ཚུང་བྱ་བ་
མེད་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ཡིད་སྦྱོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། འོ་སྦྱིར་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པ་
ནི་ཡིད་ཆོམ་པའི་བྱིར་ཡིན་ན་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ནི་རི་ཙམ་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་ཆོམ་པ་མེད་
པས་བྱི་བྱིར་སྤྱིད་པ་འཕེལ་བར་འཇུག་ཞིང་། འོ་རྒྱ་དེས་ཀྱང་འཁོར་བར་འོ་ཡུན་རིང་
དུ་འབྱམས་ཏེ། བདེ་བ་དེ་དག་གིས་ཆ་ཙམ་དུ་ཡང་འོ་བསྐྱན་དུ་མི་ཤོད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་

གིན་ཏུ་བཅོད་དཀའ་བ་ནམས་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །**དེ་པོ་ཡང་**
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་ཆུལ་པོ་ཆངས་སྦྱིན་གྱི་སྐས་ཁྱེུ་ཆུ་སྦྱིས་སུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སྦྱེ་བ་
སྟོན་མ་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་ལོ་དུག་ཅུར་ཆུལ་སྤིད་གྱི་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཉེས་པས་ལོ་
སྟོང་ཕྱག་དུག་ཅུར་དཔུལ་བའི་སྦྱག་བསྐལ་མྱོང་བ་བྲན་ནས་སྒྲགས་འཕྱིར་ཆུལ་བཟུང་བ་
དེ། བདག་གི་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་བྲན། ལོ་ནི་དུག་ཅུརི་བར་དག་ཏུ། མི་ཡི་ནང་དུ་རིགས་
བརྒྱད་པའི། ཆུལ་ཆབ་བདག་གིས་བཅུས་པ་གང་། ལོ་ནི་དུག་ཅུརི་བར་དག་ཏུ། དཔུལ་
བའི་འབྲས་བྱ་མི་བཟད་སྦྱིན། དཔུལ་བའི་འབྲས་བྱ་མི་བཟད་པ། དྲག་པོ་འཛིགས་བྱེད་
དེ་བྲན་ནས། དཔུལ་བར་ཡང་བྱིན་མི་རུང་བས། ཆུལ་སྤིད་ལ་ནི་མངོན་མི་དགའ། ཡབ་
གཅིག་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང་། བདག་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བཅུད། ཅེས་ཡབ་
ལ་གནང་བ་གསོལ་བར་སྦྱིས་རབས་བཞི་བཅུ་ཅད་ཀྱི་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་
ལུགས་འདིརི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་སོ། །པོ་གསུམ་པ་འཁོར་བའི་བདེ་བ་མཛོ་ནད་
བཞིན་དུ་སྦྱད་པས་མ་ཆོམ་པར་སྦྱག་བསྐལ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་ཆུལ་ནི། བཤེས་སྦྱིངས་ལས། ཇི་
ལྟར་མཛོ་ཅན་སྦྱིན་བྱས་ཉེན་པ་ནི། བདེ་བའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀྱན་བསྟེན་གྱང་། ཞི་བར་མི་
འགྱུར་དེ་ཉིད་འབྲ་བར་ནི། འདོད་པ་ནམས་ལ་ཆགས་པའང་པོ་བསྟེན་པས་ཞི་བར་མི་
འགྱུར་ཞིང་སྐར་འཕེལ་བར་མཁྱེན་པར་མཛོད། ཅེས་དང་། པོ་བཞི་པ་ནད་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་
གསོ་དཀའ་བ་ལྟ་བུའི་སྦྱག་བསྐལ་ནི། སར་བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས་གྱང་། འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་
པ་དང་། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང་། མང་དུ་བསགས་པས་མི་ངོམས་ན། དེ་
ལས་ནད་ཆེ་གང་ཞིག་ཡོད། ཅེས་དང་། པོ་ལྷ་པ་སྟོན་ཆད་མ་མྱོང་བའི་སྦྱག་བསྐལ་དང་
འཁོར་བའི་བདེ་བ་མེད་གྱང་ཆགས་བྲལ་མེད་ཆུལ་ནི། སྦྱོབ་སྦྱིངས་ལས་གྱང་། པོ་སྦྱིད་
ཅེ་ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་གྱི་འགྲོ་བ་འགྲོ་བར་ལན་བརྒྱར་ཏེ་པོ་གངས་མེད་པར་མ་སོན་
འགྲོ་དེ་གང་ཞིག་ཡོད། སྟོན་ཆད་ལན་མང་མ་མྱོང་བདེ་བ་དེ་གང་ཞིག རྩ་ཡབ་དཀར་
མཛོས་ལྟ་བུའི་དཔལ་གང་མ་ཐོབ་པ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད་ན་སྟེ་པོ་མེད་མོད་འོན་
གྱང་དེས་པོ་མ་ཆོམ་པར་སྐར་ཡང་འདོད་ཆགས་འཕེལ། དེ་པོ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཆད་ལན་

མང་མ་མྱོང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་མིན། །འགྲོ་བར་གང་གིས་ཆོས་འགྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་
མེད། །གང་གི་སྒྲོར་མ་ཉལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་མེད་ན། །འོན་ཀྱང་ངི་ལྟར་འཁོར་བ་པ་ལ་
ཆགས་བྲལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །**འོ་དྲུག་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བནག་**
དག་འམཐའ་མེད་ཏུ་མ་མྱོང་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་སྒོ་བ་**འོ་དཔོན་རྟ་དབངས་ཀྱིས་མུ་དན་**
བསལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཡང་དང་ཡང་ཏུ་
དཔུལ་བ་ན། །ཟངས་ལྷན་བསྐྱོལ་བ་གང་འཐུངས་པ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རྩེ་ལ་ཡང་། །དེ་
ཡི་ཆད་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁྱི་དང་པག་ཏུ་གྱུར་པ་ན། །མི་གཙང་བ་ནི་གང་ཞོས་པ། །རི་
ཡི་རྒལ་པོ་ལྷན་པོ་ཡི། །ཆད་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་འགྱུར། །མཛེས་བཤེས་རབ་ཏུ་བྲལ་བ་
ཡིས། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་གང་བྱས་པ། །མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་པ་ཡི། །སྒྲོད་ཏུ་རྒྱ་
མཚོ་**འོ་འང་**བྱང་མ་ཡིན། །པན་ཚུན་དག་ཏུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། །མགོ་བོ་བཅད་པ་གང་ཡིན་
པ། །སྤྱངས་ན་དེ་ལྟར་མཐོ་བ་ནི། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། །སྤྱན་བྱར་གྱུར་
ཅིང་རབ་བཤེས་པས། །ས་ལུད་ཞོས་པ་གང་ཡིན་པ། །འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་ཏུ། །དེ་ཡིས་
བཀང་ན་ཤིན་ཏུ་འགོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདུན་འོ་པ་སྤར་གྱི་ལུས་བཟང་ངན་གྲངས་མེད་རྒྱུད་ཞོས་པ་དྲན་རྟེ་བྱང་རྒྱབ་
ལམ་ལ་འབད་པར་བསམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། །ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་འོ་
ནག་གི་རྒྱས་དོན་མེད་རྒྱུད་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྤོན་གྱི་མཐའ་མེད་འོ་པ་གང་འོ་ཡིན་
པ་དེ་དྲན་འོ་པར་བྱས་རྟེ། །**འོ་དྲུག་གདོད་ངོས་ཟིན་པའི་རྩལ་གྱིས་དེ་རིང་འོ་ཉིད་ནས་**
ཐུ་མེད་བྱང་རྒྱབ་ཡོངས་འོ་སྤྱུ་ཆོལ་འོ་བའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ལྷགས་དང་། །**འོ་ཞེས་པ་ཉེས་**
སྤྱོད་བརྟུལ་བ་དང་ལེགས་སྤྱད་ལ་གཞུག་པ་ལ་ཟེར། བཅས་འདིར་འོ་སྤྱོད་མཐུ་ཅི་ཡོད་
ཀྱི་བརྟུལ་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་ཆོམ། །**འོ་གཞན་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་འོ་ཆེན་གྱི་རྒྱས་**
དོན་མེད་རྒྱུད་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྤོན་གྱི་མཐའ་གང་དྲན་བྱས་རྟེ། །**འོ་གྲངས་མེད་པ་དེ་**
ཅམ་གྱི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་གང་གྱའི་བྱེ་འོ་མ་སྤྱོད་བྱོན་འོ་ཀྱང་ལུས་གཅིག་གིས་སངས་
རྒྱས་གཅིག་ཅམ་ཡང་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། །འདི་འདྲའི་གསུང་འོ་དམ་པའི་ཆོས་གང་

སངས་རྒྱལ་ལས་མ་ཐོས། །**པམ་ལུས་མང་པོ་རྒྱད་གཟན་**ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྲིད་པའི་
ལུན་ཆོགས་རི་སྟེང་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་། འོན་མེད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་མྱོང་ནས་སྤར་ལྟར་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱད་ཐོས་པ་དྲན་པར་བྱ། ད་དུང་ཡང་
མ་འབད་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསམས་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །**པའི་བརྒྱད་པ་དེ་**
ལྟར་བསྒྲོམས་པས་མྱོང་བ་སྐྱེས་ཆད་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་བྱེད་ཚུལ་ནི། ལུན་
སྤའི་ཞལ་ནས། རྩོམ་སྟོན་པ། **པའི་ཞེས་པོས་ནས།** ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཅི་འདྲའི་ལུས་ཞིག་
སྤངས་ལ། ད་རེས་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བྱེད་མ་མྱོང་བས་འབྱུངས་དགོས་གསུང་བ་
དང་། **འཁོར་པའི་བར་ཐུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རི་ཙམ་མྱོང་སྟེ་ལམ་གྱི་གནད་**
གསུམ་དེ་སྤར་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་མ་མྱོང་ཞེས་སྤར་པ་དག་གསུངས་སོ།། གསང་ཕྱ་བའི་ཞལ་
ནས། འཁོར་བ་འདིར་**པའི་རེས་བདེ་འགྱོར་སྐྱེས་རེས་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བས་གན་པའི་རྒྱལ་དང་**
ཁ་བྱབ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ཉམས་ལ་རེ་མ་བབ་གསུང་བ་ལྟ་བུའི་སྒོ་སྒྲ་མ་
སྐྱེས་གྱི་བར་དུ་བསམ་དགོས་ཤིང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྐྱུང་དགོས་སོ། །

པའི་གསུམ་པ་ལུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ་ནི། རེ་རེའི་བདག་
ཉིད་རྩས་པའི་སྤང་པོ་ནི། །ལུན་པོ་མཉམ་པ་སྟེང་ཅིག་འདས་ལྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སེམས་ཅན་རེ་རེས་ལུས་སྤངས་ནས་དོར་བའི་རྩས་པ་མ་གོད་ན་ལུན་པོ་ལས་ཀྱང་མང་
བའོ། །**བཞི་པའི་པ་**ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པ་ལ་**པའི་གསུམ་ལས། དང་**
པོ་ཁྱུངས་ནི། མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱུག་ཆོག་གྱུ་ཙམ། །རི་ལུས་བཟངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །**པའི་གཉིས་པ་འབྲུལ་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི།** འདི་སྤར་
མ་རྣམས་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་མ་བྱས་པའི་ཀྱངས་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། **ཐུགས་**
པའི་སྤར་འདིས་དགག་སྟེ་འདིའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག་དཔེར་
ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱུག་གི་ཆོག་གྱུ་ཙམ་གྱི་རི་ལུ་ཐོགས་
ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་མདོ། འདི་ནི་བདག་གི་མ་དེའི་ཡང་མདོ། །ཞེས་འདོར་བར་བྱེད་ན།
དགེ་སློང་དག་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འཛིན་པ་ནི་ཆེས་སྤར་འཛད་པར་འགྱུར་གྱི། མི་རྣམས་

ཀྱི་མ་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་མ་ནས་དེའི་མ་ལ་སོགས་པའི་མ་རིམ་པ་
གཞིན་ཏུ་བརྒྱད་པ་སྟོན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་གསུམ་པ་དགག་པ་ནི་གཞུང་ལས་
ཀྱང་མའི་ཐུག་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོན་གསུམ་པ་དེའི་བསྟོམ་ཚུལ་གསལ་བ་
ནི། འདི་སྟོ་བའི་རྒྱར་འབྱར་ལུགས་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་འབྱོལ་ཆེ་ཐོག་འབྱོལ་མེད་
པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོང་བའི་འཁོར་བའི་ལུས་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ཡང་། ཐོག་མའི་
རྒྱ་འམ་འབྱོལ་ཐུག་མཐའ་ནི་འབྱོལ་ལའང་འདི་ཅམ་མོ་ཞེས་སྤང་འབྱོལ་མིན་པ། དེའི་འབྱོལ་
འབྲས་བུ་གཅིག་འབྱོལ་ཉིད་ལ་ཡང་འབྱོལ་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱས་པར། མཐོང་ནས་འབྱོལ་བྱིས་
པ་གང་ལ་འདིགས་འབྱོལ་མི་འབྱུང་འབྱོལ་སྟེ་འབྱུང་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དེའི་
འབྲེལ་པར་ཡང་། འདིས་ནི་རྒྱན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་འབྱོལ་རིག་པའི་ཆང་ཆིང་གིས་
ཆེས་རྒྱ་བར་འབྱོལ་པ་བཞུགས་པར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་འབྱོལ་
ལ་ཉག་ཏུ་སྟོ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དེ་འབྱོལ་མས་ཐར་པའི་ཐབས་ཚུལ་བཞིན་
གྱི་འབྱོལ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ནམ་པ་བསྟོམ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

རྟོན་པ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་མཐོ་དམན་ཏུ་འབྱུར་བའི་ཉེས་པ་རྟོན་ལས་དང་
པོ་འགྲོ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་འདིག་ཉིན་མཆོད་འོས་བྱུར་ནས་
ནི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟངས་ལྟངས་། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཉིད་ཏུ་བྱུར་ནས་
ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བྲན་ཉིད་ཏུ་འབྱུར། །རྟོན་གཉིས་པ་རིག་པའི་བདེ་སྤྱུག་ཚུང་བ་
ནི། མཐོ་རིས་བུ་མོའི་བྱ་མ་རྟེན་པ་ལ། །རིག་པས་བདེ་བ་ཡུན་རིང་ཚུང་ནས་སྤྲུལ་
བར་འཐག་གཙོད་དབྱེད་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི། །རིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཚལ་
ལོ། །རྟོན་གསུམ་པ་གནས་བཟང་ངན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་ནི། འབྱོལ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་རིན་པོ་ཆེའི་
རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་ལ་རིག་ན་བདེ་བའི་མེ་ཉླ་གི་བཅའ་བཀའ་པ་རྟེན་པ་བཞག་
ན་ནེམ་བྱེད་ཅིང་བཏོག་ན་འཕར་བྱེད་པས། རྟེན་པའི་རིག་པས་ནེམས་པར་བདེ་བཟོད་
པ། །ལྟན་པོའི་སྟོ་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། །སྤྲུལ་ཡང་མེ་སྤྲུལ་རྟོ་ལྟགས་རྒྱ་བ་ཡིས། །སྤྱུག་

བསྐྱལ་མི་བཟོད་ཐོག་སྐྱམ་བཞུད་འཆལ་ལོ། །བཞི་སྒྲིབ་ཡིད་འོང་མི་འོང་གི་བྱ་བའི་སྐྱག་
བསྐྱལ་ནི། མཐོ་རིས་སྒྲིབ་མེས་འཁྲེངས་ཏེ་སྒྲིབ་སྟེན་གིང་དགའ་བ་དང་། །རྣམ་
པར་མངོས་ཆལ་སོན་པར་བཅེས་ནས་སྤྲ། །འདབ་མ་རལ་གྱི་འབྲེལ་ཆལ་གནས་རྣམས་
ཀྱིས། །རྒྱུ་ལག་རྩ་བ་སྤྲ་གཅོད་འཛོལ་པར་འགྱུར། །སྒྲིབ་པ་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་བཟང་ངན་
ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་ནི། །སྒྲིབ་མེས་ཀྱི་སྤྲ་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་པར་སྐྱ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། །གདོང་མངོས་སྒྲིབ་
རྣམས་དང་སྟེན་ཅིག་གསེར་གྱི་པད་མ་སྒྲིབ་སྟེན་སྒྲིབ་མེས་ཀྱི་སྤྲ་བུ་ལྷགས་ནས། །སྤྲ་ཡང་
དཔལ་བའི་སྤྲ་བུ་རབས་མེད་པ། །སྒྲིབ་སྤྲ་བུ་དང་གྱི་སྤྲ་བུ་སྤྲ་བུ་མོས་བཟོད་སྤྲ་བུ་སྤྲ་
ཆོད་འཇུག་འཆལ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་བདེ་སྐྱག་སྤྲ་ཆོགས་སྤྲ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ནི། །སྤྲ་ལུལ་
འདོད་བདེ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །ཆངས་སྒྲིབ་ཀྱི་འོད་སྤྲ་ལ་ཆགས་བལ་བདེ་བ་ཐོབ་
ནས་སྤྲ། །མཁར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་གིང་གྱུར་པ་ཡིས། །སྐྱག་བསྐྱལ་སྤྲ་མི་འཆད་པ་བསྟེན་
འཆལ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་ལུས་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་འོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་ནི། །ཉི་མ་ལྷ་བཞིད་
ཐོབ་རང་ལུས་ཀྱི། །འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྤྲང་བྱས་ཏེ། །སྤྲ་ཡང་སྤྲ་གནས་
སྤྲ་ཏུ་ཕྱིན་གྱུར་ནས། །རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུད་པའང་མི་མཐོང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

[illegible]

ནི་ཉེ་དུ་དང་ཐང་པ་མཆོག་ཏུ་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ནི་བརྟན་ལེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་
བྱེད་དོ། །ཅི་ཙམ་ན་རྒྱལ་པོས་ནོར་མ་ལུས་པ་འཕྲོགས་པ་དང་། བྱིས་མེས་ཆོག་པར་ལྷུང་
པ་དང་། གཉེན་དང་བྲལ་བར་ལྷུང་པ་དང་། ཤི་བར་ལྷུང་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེ་དག་
གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ། བསགས་པ་ཀྱན་
གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང་། །མཐོན་པོ་ནམས་གྱི་མཐའ་ལྷུང་འལྱར་། །ཐང་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་
བ་སྟེ། །གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །**ཁོང་ལྟུག་པ་**གྲོགས་
མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། **གོང་ཁྱེད་བསྟན་པ།** དེ་ལྟར་ནོངས་པར་འལྱར་འཆལ་བ་**ཁྱེད་**
འཆི་དགོས་པར་མཁྱེན་པར་མཛད་ལ། བསོད་ནམས་ནི། **སློ་གསུམ་གྱི་འཕ་ལྱུན་པ་དང་**
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམ་ཁྱེད་པ་གསུམ་ཁྱེད་གྱིས་མར་མེད་སྤང་བ་ཁྱེད་
ཐུགས་ཉམས་སུ་རབ་ཁྱེད་བཞེས་ཤིག ཁྱེད་པར་བྱིན་དང་པོ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བྱིན་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། པར་བྱིན་ལྟག་མ་བཞི་བསྟོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ནང་དུ་བསྟར་བའོ། །དེ་ལྟར་མ་མཛད་ན་གྲོགས་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་སུ་ཁྱེད་
སྟན་པ་གཞན་ཉི་ལྔ་འོད་གྱིས་སེལ་ཡང་འདིར་ཉི་མ་ལྔ་བས་མི་བརྩི་བ་ཁྱེད་འཕ་ལྱུང་
གྱིས་མི་ནོན་པའི། ཁྱེད་མ་རིག་པའི་སྟན་གནག་མཐའ་ལས་ཁྱེད་པའི་ནང་དུ་འལྱུག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ནོངས་པར་འལྱར་བ་འཆལ་བ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་འཆི་
དགོས་པ་མཁྱེན་པར་མཛད་ལ། བསོད་ནམས་གྱི་སྤང་བ་བཞེས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །བསོད་
ནམས་གསུམ་ནི་སློ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའམ་བྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་གཞི་གསུམ་མོ། །སྟན་
གནག་མཐའ་ལས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་སྟན་པའོ། །གྲོགས་མེད་པར་འལྱུག་པ་ནི་སྒྱུད་འལྱུག་
ལས། **ཁྱེད་པོར་སྟེ་བ་ན།** ལུས་འདི་གཅིག་སུ་བྱུང་བ་**ཁྱེད་པོར་ཡང་།** །ལྟན་ཅིག་སྟེས་
པའི་ཤ་རུས་དག །ཞིག་སྟེ་**ཁྱེད་པོར་སོ་སོར་འབྲེས་ཁྱེད་པོར་འལྱར་ན།** །མཛའ་བ་གཞན་ལྟ་
ཅི་ཞིག་སྟོས། །སྟེ་**ཁྱེད་པོར་གཅིག་སུ་སྟེ་འལྱར་ཞིང་།** །འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་**ཁྱེད་**
འཆི་སྟེ། །སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཁྱེད་པོར་སྟུག་གཞན་ཁྱེད་པོར་མི་ལེན་ན། ཁྱེད་པོར་གྱི་གེགས་བྱེད་
མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱེད་གཉིས་པ་དུག་གསུམ་དུ་སྦྱང་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བྱུག་ནི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱ་ས་མེད་པ་དང་། དེའི་བདེ་
བ་ལ་ངེ་ཙམ་སྦྱད་ཀྱང་ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་
ལུས་འདོར་བའོ། །ཕན་གཞོད་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། དེས་པ་མེད་པའོ། །སྐྱ་
ཆོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའོ། །འགྲོགས་པ་ལ་ཡིད་
བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། ཁྲོགས་མེད་པར་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་
བ་སྟེ། རྩེ་བ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་མི་མངོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱུས་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱག་བསྐུལ་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་འོ། ། **འོས་སྡེ་དང་དབུ་མའི་ལྷགས་**
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་འཇུར་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་ནི། **འོ་མདོ་ལས་བདེ་**
བའི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་བདེ། གནས་པ་ན་ཡང་བདེ། འཇུར་བ་སྟེ་ཞིག་པ་ན་སྐྱག་

བསྐུལ་ལོ། སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་སྐྱག་བསྐུལ། གནས་པ་ན་ཡང་སྐྱག་

བསྐུལ་ལོ། ཞེས་དང་གང་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱག་བསྐུལ་ལོ། ཞེས་སོ། ཞེས་འཆད་དོ། །དཔེར་

ན་སོལ་མིག་གམ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཆོ་བ་དེ་ལ་ཆུ་བསེལ་བ་བཟབ་ན་ **འི་རྩང་ཟད་བདེ་བར་**

སྤར་བ་ལྟ་བུ་ནི་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ **འོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་** **ཚོར་བ་བདེ་བ་སྟེ།** འདི་ནི་ནམ་

ཞིག་པ་**འམ་** **འོ་འགག་པ་** **ན་ཡང་སྐྱག་བསྐུལ་** **འོ་གཞན་བསྐྱེད་པས་** **འོ་ན་** **འཇུར་བའི་སྐྱག་**

བསྐུལ་ལོ། **འོ་འདི་སྐྱག་བསྐུལ་ཡིན་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱག་བསྐུལ་ནི་མ་ཡིན་**

ནོ། །དེ་ཡང་ཚོར་བ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་

གཞན་རྣམས་དང་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འཇུར་བའི་

སྐྱག་བསྐུལ་ལོ། **འོ་གཉིས་པ་སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་ནི།** འབྲས་ཆོ་བས་གདུངས་པ་དེ་

ཆ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འཇུར་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དང་སྤྱད་པ་ན། ཆེས་སྐྱག་བསྐུལ་བ་བཞིན་ཏུ་

ཚོར་བ་སྐྱག་བསྐུལ་ **འོ་ཡང་** ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། **འོ་དེ་** **ནམ་སྐྱེས་པ་ཅམ་ནས་ལྷས་སམ་སེམས་**

གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ **འོ་ན་** **སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་ཏེ།** མཁལ་མའི་བྱག་གཟེར་

བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚོར་བ་གཅིག་སྤྱི་མིན་པ་ **འོ་མཚུངས་ལྷན་དང་ཡུལ་ཟག་བཅས་རྣམས་**

གྲུང་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །^(༡)གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱལ་བསྐལ་ནི། ^(༢)ཆུ་བའི་ལ་བ་
 དང་འཇུར་བྱེད་ཀྱི་རེག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་མ་སྟད་པའི་དུས་ཀྱི་འབྲས་ཆ་བ་ལྟ་བུ་ནི་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། **ཉོན་པོ་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་རྗེས་**
སུ་འབྲེལ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱལ་བསྐལ་ལོ། །^(༣)ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱལ་
 བསྐལ་ཡིན་པའི་ཆུ་མཆན་དུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་
 ལུང་མ་བརྟན་གསུམ་ཡོད་ལ། དགེ་བ་དེ་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཟག་བཅས་ནམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱལ་བསྐལ་དུ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཟག་མེད་ནམས་སྐྱལ་
 བདེན་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བག་ཆགས་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ས་བོན་ཞེས་པ་ནམས་ནམ་
 གངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལ་བཅི་བའི་གཞི་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་
 མ་འབྱེད་དགོས་པ་ལས། འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱལ་བསྐལ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་དང་ཆུ་
 དང་ས་བོན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་ཆོར་བ་གཅིག་སྤུ་ལ་མི་བྱ་བ་ནི་
 སྤར་ལྟར་རོ། །^(༤)ཞེས་སྐྱལ་བསྐལ་གསུམ་ཀྱི་མཆན་གཞིར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྐྱལ་
 བཏང་སྟོམས་གསུམ་བབྱང་ཞིང་། དེ་གསུམ་སོ་སོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱང་
 གཞན་ནམས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ནམས་གྲུང་སྐྱལ་
 བསྐལ་གསུམ་སོ་སོར་བསྐྱབ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡུལ་ཟག་བཅས་ལ་དབང་པོ་དང་དབང་
 ཉོན་སོགས་གྲུང་ཡོད་པས་དེའི་དུས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ག་འང་དེར་བསྐྱེད་གོས་པ་འདྲའོ། །ལས་
 ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྤང་པོའི་འཇུར་བ་སྤུ་མོ་དང་ལས་ཉོན་རྒྱར་སོང་བའི་དབང་
 གིས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའམ་རང་དབང་མི་འདུས་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་སྐྱལ་བསྐལ་ཀྱི་མཆན་གཞི་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱལ་
 བསྐལ་འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤུ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་སྐྱལ་བསྐལ་དང་
 ཉོན་མོངས་པ་བྱི་མ་ནམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ན་^(༥)ཆུ་འབྲས་ཀྱན་དུ་འགོ་
 བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའོ། །^(༦)བཞི་པ་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གནས་ངན་ལེན་སྐྱེ་

ཚུལ་ནི། ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་དྲུག་གསུམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་དེས་ན་
དེ་དག་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་པ་རྒྱས་པ་དང་སྐྱུག་
བསྐྱེས་པ་ན་ཁོང་ཁྱོད་འཕེལ་བ་དང་བདེ་སྐྱུག་གང་ཡང་མིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དུ་
གཏོགས་པའི་ལུས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འདྲིན་པས་གཏི་མུག་རྒྱས་པར་འཕྱུར་
རོ། །^{༡༥༥}ལྷ་པ་གནས་ངན་ལེན་ལས་སྐྱུག་བསྐྱེས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་འདྲོད་ཆགས་གྱིས་ནི་
བྱི་མར་འགོ་བ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེས་བསྐྱེད་ལ། ཞེ་སྤང་གིས་ནི་འདྲིར་མུ་
ངན་སོགས་དང་བྱི་མར་ངན་འགོའི་སྐྱུག་བསྐྱེས་བསྐྱེད་ཅིང་། གཏི་མུག་གིས་ནི་དེ་གཉིས་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེས་གཉིས་ཀ་མི་གཏོང་བའི་བྱིར་ཞུགས་པའོ། །^{༡༥༦}དྲུག་པ་ཚོར་
བ་གསུམ་ལས་གནས་ངན་ལེན་དགག་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་^{༡༥༧}ཁྱིེད་
དོན་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེས་ཡིན་པ་ལ་སྤར་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་བར་བབྱུང་བ་ལ་དེ་^{༡༥༨}རྒྱེ་
ཤེས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེས་དུ་བསྐྱེས་ལ་འདྲོད་ཆགས་དགག། ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེས་ལ་^{༡༥༩}ཟག་
བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་^{༡༦༠}ཁྱིེད་སྐྱུག་བསྐྱེས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་^{༡༦༡}སྐྱུག་
བསྐྱེས་འབྱུང་བ་ནི་སོལ་མིག་ལས་རྒྱག་རྩ་ལྟར་བྱུང་བར་བསམས་ལ། ^{༡༦༢}སོལ་མིག་གི་
ནད་གཞི་རང་ལ་ཡོད་ན་དེ་ལས་རྒྱག་རྩ་བྱུང་བ་ལ་སྐྱོ་མི་རིགས་པ་ལྟར་ལེ་ལན་སྤང་པོ་ལ་
བདས་ལ་ཞེ་སྤང་དགག། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཟད་ཅིང་འགོག་པའི་
རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྐྱེས་^{༡༦༣}ལྷ་པ་སྐྱེ་བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོམ་ལ་གཏི་མུག་དགག་སྐྱེ་ཚོར་
བ་གསུམ་དྲུག་གསུམ་གྱི་རྒྱར་མི་གཏོང་བའོ། །^{༡༦༤}བདུན་པ་དེ་དག་གི་ཁྱུངས་ནི། དེ་དག་
ནི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོད་པའི་ས་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་
དུ་བཤད་པའོ། །

^{༡༦༥}གཉིས་པ་དབུ་མའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་ལ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་
ཅིང་བྱབ་ཚུལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་^{༡༦༦}རྩ་བའི་ཁྱིེད་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་
ཚུལ་དང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ^{༡༦༧}དེ་ཡང་། དཔེར་ན་སྤྱར་ཆེན་པོ་བྱིར་བ་ན་སྤྱར་དེ་
རི་ཅམ་འཁྱུར་དགོས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ^{༡༦༨}ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་

འཕངས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའི་ཁུར་ཁྱིའདི་ཡང་ཁྱིའདང་པོར་སྒྲངས་པ་ནས་
བརྩམས་ཉེ་ཇི་མིད་བཟུང་དགོས་པ་དེ་མིད་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་འདི་
ལ་ཁྱིའབྱས་བྱ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ཁྱིའུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁྱིས་བོན་བསྒོས་པའི་
གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ཆགས་པ་སྟེ་ཁྱིའུ་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བར་ཡོད་པས་ཁྱིའུ་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཁྱིའུ་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
དེ་ཡོད་ན། ཁྱིའུ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་ཆོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མངོན་ཁྱིའུ་རྒྱར་གཉིས་ཀ་ད་ལྟ་
མེད་པའི་སྐབས་རེ་ཕུང་ཡང་ཁྱིའུ་རྩེན་དང་ཕྱད་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཏུ་མ་བསྐྱེད་པས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱབ་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཙུ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྒྱུ་བ་མང་ཏུ་བསྒོམ་མོ།

ཁྱིའུ་གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཆགས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ད་ལྟའི་ཆོར་བ་ཁྱིའུ་
ཐང་ཆད་པ་ངལ་གསོ་བ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ནི་པལ་མོ་ཆེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཁྱིའུ་མ་བྱིར་བཅོས་པ་
སྟེ་ཁྱིའུ་འགགས་པ་ལ་བདེ་བའི་སྒོ་སྒྲེས་པ་ཡིན་ཀྱི། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཁྱིའུ་གཞན་བསལ་བ་ལ་མ་
བསྒོས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བ་ཁྱིའུ་བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་མེད་དེ། དཔེར་ན་འགྲོ་
ངགས་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ན། བསྐྱེད་པས་བདེ་བའི་སྒོ་འབྱུང་བ་དེ་སྒྲ་མའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེ་
རིམ་ནས་འགགས་པའི་ཆོ། བདེ་བ་རིམ་གྱིས་སྒྲེས་པར་སྤྱང་བ་ཡིན་ཀྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་
བ་ནི་མིན་ཏེ། སྤྱར་ཡང་བསྐྱེད་ངགས་ན་སྒྲ་མ་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རི་ལྟར་བསྐྱེན་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་རེ་
འཕེལ་ཏུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ཏུ། འགྲོ་འདུག་དང་ཉལ་བ་དང་བཟུང་བུང་དང་ཉེ་མ་དང་གི་བ་
མ་བསྐྱེན་པ་སོགས་ཀྱང་རི་ཙམ་རིང་ཏུ་བསྐྱེན་པ་དེ་ཙམ་ཏུ་བདེ་བ་རེ་འཕེལ་ཏུ་འགྲོ་
དགོས་པ་ལ། རིང་ངགས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་སྤྱང་བའི་བྱིར་རོ། ཁྱིའུ་
ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་པལ་ཆེ་བ་རོ་བོ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
གཞན་ཞིག་ཆེ་རིམ་ནས་འགགས་པ་ན། དེའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱང་ཏུ་སྤང་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
གཞན་ཞིག་རྒྱང་ཟད་གསར་ཏུ་སྒྲེས་པ་ན། དེ་རྒྱང་བས་མ་མངོན་པར་བདེ་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་

བདེ་སྐྱེག་བསྐྱེལ་བྱིར་བཅོས་པ་ལ་བདེ་བདེ་སྒོ་སྒྲིལ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གཤིང་ལོ་བདེ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཆེར་སྒྲིལ་ནས་མངོན་ཐུབ་པ་ན་སྐྱེག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཏུ་སྤང་ཞིང་། ལོ་བོ་ཉིད་གྱི་
བདེ་བ་ཡིན་ན་ཁོ་ཅི་ཙམ་བསྐྱེན་དགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་རྗེ་ཆེར་འཇུར་དགོས་པ་ལ།
དེ་མི་འཇུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆད་པས་གདུངས་པ་ན་གང་སར་བསྐྱད་མ་ཐག་བདེ་
བར་སྤང་ཡང་དེར་བསྐྱད་དགས་ན་སྤར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་
སྐྱེག་བསྐྱེལ་གསར་པ་གཞན་འབྱུང་ལ། །ཞེས་དང་། དགའ་བོ་མངལ་འབྱུག་ན་ཡང་སྐྱེག་
བསྐྱེལ་འདི་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ་འགགས་ན་ཡང་སྐྱེག་བསྐྱེལ་འདི་ཁོ་ན་འགགས་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངལ་ཏུ་འབྱུག་པ་ལས། **བཅོམ་འཁོལ་ན་འདས་གྱིས་དགའ་བོ་འཁོལ་སྒྲིལ་**
བོས་ནས་འཆག་པ་དང་འབྱུག་པ་དང་འབྱེད་བ་དང་ཉལ་བའི་སྒྱུད་ལམ་དག་ཀྱང་སོ་སོ་
སོ་སོར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་པས་སྒྱུད་ལམ་དེ་དང་དེ་དག་གི་
རང་བཞིན་བརྟགས་ན། གལ་ཏེ་འཆག་པས་ཉི་མ་འདུལ་བར་བྱེད་ཅིང་འབྱེད་བར་མི་བྱེད་
འབྱུག་པར་མི་བྱེད་ཉལ་བར་མི་བྱེད་ན། དེས་འཆག་པ་དེ་ལ་སྐྱེག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་སོ་སོར་
སྒྱུང་བར་འཇུར་ཞིང་དག་པ་ཉིད་དང་རྒྱབ་པ་ཉིད་དང་མི་བཟད་པ་ཉིད་དང་ཡིད་ཏུ་མི་
འོང་བ་ཉིད་སོ་སོར་སྒྱུང་བར་འཇུར་གྱི། འཆག་པ་དེ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་ནི་
མི་འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྱུད་ལམ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས།
དགའ་བོ། འོན་ཀྱང་སྒྱུད་ལམ་གྱི་སྐྱེག་བསྐྱེལ་དེ་དང་དེ་རྒྱན་བཅད་པའི་བྱིར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་
གསར་པ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ། དགའ་བོ་འབྱུང་བ་
ན་ཡང་སྐྱེག་བསྐྱེལ་འདི་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། **འཁོལ་སྒྲིལ་ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་བྱུང་**
ཙམ་ནས་ལོ་བོ་སྐྱེག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས། འགག་པ་ན་ཡང་སྐྱེག་བསྐྱེལ་
གྱི་འཁོར་བ་བཞིན་འདི་ཁོ་ན་འགག་ **འཁོར་ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་འབྱུང་བ་**
ན་ཡང་འཁོར་བའི་ཏུས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་གཞན་འདུ་བྱེད་པའི་འཁོར་བ་
བཞིན་དག་ཉིད་འཁོར་ཏུ་འབྱུང་བ། **འཁོར་དེ་འགག་པ་ན་ཡང་འཁོར་བའི་ཏུས་སྐྱད་ཅིག་**
གཉིས་པར་སྐྱེག་བསྐྱེལ་གཞན་འདུ་བྱེད་པའི་འཁོར་བ་བཞིན་དག་ཉིད་འཁོར་ཏུ་འགག་གོ།

།ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་ན་རེ་འོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་བསྟེན་དྲགས་པའི་མཐར་
 གུག་བསྐལ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ལྷག་བསྐལ་བསྟེན་དྲགས་པའི་མཐར་བདེ་བ་བསྐྱེད་
 དགོས་པའང་ཡོད་པར་མཚུངས་མོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། འཕེལ་བཞིན་
 པ་ཡི་བདེ་བ་འོ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་བསྟེན་དྲགས་པའི་མཐར་ལ་། །དི་
 ལྟ་གཏེ་འོ་བར་འོ་དེ་ལས་འོ་བརྒྱེད་པའི་འོ་ལྷག་བསྐལ་བསྐྱེད་པར་མཐོང་འོ་བར་གྱུར་
 པ། །དེ་ལྟར་འོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་འཕེལ་བཞིན་འོ་པ་ལ། །འོ་མཐར་དེ་ལས་
 བརྒྱེད་པའི་འོ་ཚོར་བ་བདེ་བ་འདྲེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཁོ་མོའི་སྐྱབ་བསྐལ་ལ་བཤད་ཟིན་གསུམ་དང་། མ་བཤད་པ་བཤད་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སོ་མོའི་སྐྱབ་བསྐལ་བསམ་པ་ལ་བྱག་ཡོད་པ་ལས། རན་སོང་
 གསུམ་གྱི་སྐྱབ་བསྐལ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁོ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མི་ཡི་སྐྱབ་
 བསྐལ་ནི། བཀའ་ཤིང་སྒྲོམ་པ་དང་ཆ་ཡང་གི་རིག་པ་ཡིད་བྱ་མི་འོང་བ་དང་ཆོལ་འཕྲོ་དང་
 ངལ་བའི་སྐྱབ་བསྐལ་དང་གཞན་ཡང་སྐྱེ་གྲ་འཆི་སོགས་བདུན་ནི་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །མི་ཁོ་ལའང་རན་འཕྲོའི་སྐྱབ་བསྐལ་ཆ་འདྲ་ཡོད་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཆོགས་
 གྱི་གཏམ་ལས། རན་འཕྲོའི་སྐྱབ་བསྐལ་མ་ལུས་པ། མི་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སྤར། །སྐྱབ་
 བསྐལ་གཟིར་བས་དཔུལ་བ་མཚུངས། །དབུལ་བས་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་པ། །འདི་ཡི་
 དུད་འཕྲོའི་སྐྱབ་བསྐལ་ཡང་། །མཐུ་ལྷན་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུ་མེད་པ། །རྣམ་པར་གཞོན་ཞིང་
 འཆོ་བ་དག་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཁ་ཅིག་དབུལ་བ་ལས་སྐྱར་བ་དུང་། །གཞོན་
 ཞན་དག་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལས་བྱང་བ་བ། །ཡོངས་པོ་སྐྱེ་ཆོལ་བའི་སྐྱབ་བསྐལ་
 མི་བཟད་པ་དང་། །ཁོ་མོས་ཅད་འཁྱེད་ཞིང་གསོད་པ་ཡིན། །ཁེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་
 ལས། །ཁོ་མི་མཆོག་པོ་རྣམས་ལ་ཁོ་སེམས་ཀྱི་ཁྱར་ཆེ་བས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱབ་བསྐལ་ཏེ། །ཁོ་
 མི་མ་མལ་པོ་བ་སྟེ་མལ་བ། །རྣམས་ལ་ཁོ་དབུལ་སོངས་པ་བཞོལ་སྟོད་སོགས་ལུས་པོ་
 ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱབ་བསྐལ་གཙོ་ཆེ་བས་སོ། །སྐྱབ་བསྐལ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདི།
 ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པ་སྤར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁོ་གཉིས་པ། ལྟ་

མ་ཡིན་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་དངོས་པོ་དང་། རྟོའམྱོ་བར་དབྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
བཤེས་སྒྲིངས་ལས། ལྷ་མིན་དག་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྤང་བྱིར་ཡིད་གྱི་
སྐྱུག་བསྐལ་ཆེ། །དེ་དག་སྟོ་དང་ལྷན་ནའང་འམྱོ་བ་ཡི། །སྒྲིབ་པས། རྟོའམྱོ་བའི་སྒྲིབ་པ་ནི་
འམྱོ་བ་དེར་སྒྲིབ་ཅམ་ནས་སྒྲིབ་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་གྱིས་འབྱུང་བ་འདྲ་སྟེ་གྲིག་པ་རྩ་ཅན་དུ་
སྒྲིབ་བྱིན་ཞེ་སྤང་ཆེ་བ་ལྟ་བུའོ། །བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲུག་དྲོག་གིས་ཡིད་གཏུང་
ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་དང་འཐབ་པ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་དྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་
བསྐལ་དུ་མ་ཁྱོང་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཡང་རྣམས་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་པོ་
རྣམས་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནི། འམྱོ་བ་གང་དུ་སྒྲིབ་ན་རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་
སྒྲིབ་འམ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་སྒྲིབ་ཀྱང་སྒྲིབ་སྒྲགས་ལས། བརྟེན་དགོས་པ་སོགས་
དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉེས་པར་བཤད་པའི་བྱད་པར་ཤེས་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
སྤྱར་འམྱོ་བའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་པས། རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་དུ་
མི་བྱང་ངོ་། །རྟོག་ཉིས་པ་ནི། འདི་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་དུད་འམྱོར་གསུངས་ལ། རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་ལས་ལྷའི་འམྱོ་བར་བཤད་དོ། །

རྟོག་སྐྱུམ་པ། ལྷའི་སྐྱུག་བསྐལ་བསམ་པ་ལ་རྟོའམྱོ་དོད་ལྟ་དང་། ཁམས་གོང་གི་
ལྷ་གཉིས་ལས། རྟོའམྱོ་དོད་ལྟ་ལ་སྐྱུག་བསྐལ་གསུམ་སྟེ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ལྷུང་བའི་
སྐྱུག་བསྐལ་དང་། སྤྲ་གོང་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་དང་། བཅད་པ་དང་དྲལ་བ་དང་གསོད་པ་དང་
སྐྱུག་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྟོའམྱོ་འཕོ་དང་། ལྷུང་བ་གཉིས་ལས། རྟོའམྱོ་དོད་
འཆི་འཕོ་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་ནི། མཐོ་རིས་ན་ཡང་བདེ་ཆེན་དེ་དག་གི། འཆི་འཕོའི་སྐྱུག་
བསྐལ་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཟད་འབྱུར་
མཐོ་རིས་སྤྱད་དུ་སྒྲིབ་མི་བཟྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱར་ལྷའི་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་
པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ། འཆི་ལྷས་ལྷ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
སྐྱུག་བསྐལ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱུང་ངོ་། །འཆི་ལྷས་ལྷ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཀྱི་ཁ་དྲོག་མི་སྐྱུག་

འཇུར་བ་དང་། རྟུན་ལ་མི་དགའ་མེད་ཀྱི་མེད་ཉིངས་དང་། རྟོག་ལ་རྒྱུ་མ་ཆགས་དང་ལུས་
ལ་ནི། རྟོན་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་ཞེས་བཀྲི་བ། མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྟོན་བྱེད་འཆི་
ལྟས་ལ། ལྟ་ལུལ་གནས་པའི་ལྟ་རྟུན་ལ་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་མི་རྟུན་འཆི་བར་འཇུར་བ་
དག རྟོན་པར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྟས་རྟུན་དང་འབྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། **འཇིག་རྟེན་པ་ནི།**
གནས་ལོག་མར་ལྷུང་བའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ནི། ལྟ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་ནས་འཕོས་པ་ལ། གཤམ་
ཏིང་པའི་ལྟ་མ་འགའ་མེད་ན། རྟེན་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་ཡི་དུགས་དང་། དཔུལ་
བར་གནས་པ་གང་ཡང་བྱུང་བར་འཇུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། **འཇིག་རྟེན་པ།** སྦྱ་གོང་
བ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ལྟ་རྟུན་ལ་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ཆེས་སྦྱུང་བྱུང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟའི་བྱ་བསོད་ནམས་རྒྱུང་བ་རྟུན་གྱིས་མཐོང་
བ་ན་སྦྱ་གོང་བར་འཇུར་ཞིང་། གཞི་དེ་ལས་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ཆེན་པོ་མུང་
བའོ། ། **འཇིག་རྟུན་པ་ལ་བཅད་དུ་ལ་སོགས་དང་། གཡེང་བའི་སྦྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ལས། དང་**
པོ་ནི། བཅད་ཅིང་དུ་ལ་ལ་གསོད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ནི། ལྟ་རྟུན་ལྟ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་པ་
ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཆད་པ་དང་ལུས་དུལ་བ་དང་གསོད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་མུང་
སྟེ། མགོ་བཅད་ན་ནི་འཆི་ལ་ཡན་ལག་ལྟག་མ་བཅད་ཅིང་དུ་ལ་བ་རྟུན་གྱིར་སྦྱེ་ཞིང་
འཆོའོ། ། སྦྱགས་པ་ནི། ལྟ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་རྟུན་འབྱུགས་ན་ལྟའི་བྱ་ཆེས་མཐུ་རྒྱུང་
བ་རྟུན་རང་གི་གནས་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའོ། ། **འཇིག་རྟེན་པ་གཡེང་བའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ནི།**
གཞན་ལང་། ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་སྦྱོང་ལྟ་ནི་གང་ཡིན་པ། རྟེན་ལའང་བདེ་བའི་
སེམས་མེད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རིམས་བཏབ་པའི། རྟེན་གི་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་སྦྱར་
ཀྱང་པ། གང་ཞིག་སེམས་གཡེངས་ཀྱང་པ་དག རྟེན་ལ་བདེ་བ་གཤམ་ཡོད། གཡེངས་མེད་
སེམས་ལ་སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་། དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། རྟུན་གཡེང་དུ་གྱུགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན། རྟུན་ཡང་ཞི་བར་མི་འཇུར་ཏེ། རྒྱུང་བཅས་འབར་བས་བྱབ་པ་ཡི། མེ་ནི་
མིང་དང་བཅས་དང་མཚུངས། ཞེས་དང་། ནད་བསོས་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པའི། ནད་པས་
མི་འཕྲོད་ཟོས་དང་མཚུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྐྱག་
བསྐུལ་དེ་དག་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྦྱིབ་པ་དང་བཅས་ལ་འཆི་
འཕོ་བ་དང་། གནས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པས་དེ་དག་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་ནི་སྐྱག་
བསྐུལ་བའོ། །འོ་སྐར་ཡང་ངན་སོང་ཏུ་ལྷུང་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་ཡོད་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་
ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། གང་ཞིག་གཟུགས་ཅན་ཏེ་འོ་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་གཟུགས་མེད་
པའི་འོ་ལྷ། །སྐྱག་བསྐུལ་ཀྱི་འོ་སྐྱག་བསྐུལ་འགྱུར་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་ལས་འདས་འོ་པ་ལྷ་
བྱར་བྱུང་གིང་། ཉིང་འོ་རེ་འཛིན་འོ་ཀྱི་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་འོ་ལ་བསྐྱལ་བ་
འོ་མང་པོར་གཡོ་བ་མེད་པར་གན་ས་འོ་ལ། །དེ་ཡང་འོ་འཁོར་བ་ལས་གིན་ཏུ་ངས་འོ་
པར་གྲོལ་འོ་བ་མིན། །ཀྱང་གས་ཆེར་གྲོལ་བར་རྫོམ་ཞིང་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་
ལ་ཐར་ལམ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་ཐར་པར་འབྲལ་བ་ལས་འཆི་འཕོ་
ཀར་སྐར་ངན་འགྱོར་ལྷུང་བར་མཐོང་ནས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་གཏན་མི་རུང་བར་སེམས་པའི་
ཡོག་ལྷ་སྟེས་ཏེ་མནར་མེད་སོགས་སུ་སྟེ་བས་དེ་ལ་འོ་བཞེན་ནས་སྐར་ཡང་མནར་མེད་
སོགས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་འོ་ལ། །དེ་ལྷ་བྱའི་བསམ་གཏན་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ངན་འགྱོའི་
སྐྱག་བསྐུལ་ཅ་སྟོང་ལས། །འདས་པ་ལྷ་བྱར་བྱུང་འོ་བར་ལྷུང་འོ་ཀྱང་དོན་ལ་མ་འདས་
ལ། །བས་མ་གཏན་དེ་ལ་རི་ཅམ་འབད་ཀྱང་རི་ལྷ་ར་རིང་ཏུ་མི་གནས་འོ་པ་ནི། །དཔེར་
ན་མཁའ་ལ་ལྷིང་བའི་བྱ་དང་མཚུངས་པའམ། །བྱིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མདའ་འཕངས་འོ་
པ་ལྷར། །དེ་ནི་འོ་མཐར་ལྷུང་བའི་མཐའ་ཅན་ཡི་ན་འོ་ན། །དེ་ལྷ་ར་གཟུགས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ལྷ་དེ་གཉིས་འཆི་འཕོ་བ་དང་གནས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པས་དཔེར་ན། མར་
མེ་རིང་ཏུ་འབར་བ་དག་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཛིག་པ་ལྷར། །འོ་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་འདུ་
བྱེད་ཡོངས་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡི། །སྐྱག་བསྐུལ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཙུག་འོ་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་ལྷ་ར་རིགས་ལུའམ་དུག་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྐྱག་བསྐུལ་
བསམས་ནས། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ན་དེ་ལྷ་ར་འཁོར་བའི་རྒྱ་གང་གིས་བྱས་

སྐྱམ་དུ་རྒྱ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་བས། གཉིས་པ་ཀྱན་འབྱུང་གི་སློན་སྐུ་འཁོར་བའི་འདུག་རིམ་
བསམ་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་ཚུལ། དེས་ལས་གསོག་ཚུལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་
ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་**འོན་མོངས་གཙུག་ལྷན་དང་། དེ་ངོས་ཟིན་**
དགོས་པ་དང་། དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
མེད་ན་སྤར་བསགས་ཀྱི་ལས་བགྱངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤར་དང་ས་ལ་སོགས་པ་
མེད་པའི་ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་བྱ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ལས་ལ་སྤོང་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པས་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱ་བྱ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྤར་བསགས་མེད་
ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གསར་དུ་བསགས་ནས་སྤར་བོ་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་
འབྲེལ་ལས། སྤོང་བའི་སྤོང་ལས་རྣམ་བཞུལ་བ་**འོན་མོངས་སྤངས་པའི་དགྲ་བཙུན་**
པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི། །ལས་ཀྱིས་**འོན་མོངས་པོ་**གཞན་འཕེན་རྒྱས་**འོན་མོངས་པ་**ཡིན་ཏེ། །སྤོང་
ཅིག་བྱེད་པའི་**འོན་མོངས་པོ་**ཟད་**འོན་མོངས་པོ་**ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། **འོན་མོངས་པོ་**ཟད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སྤོང་བ་འོན་མོངས་པོ་། **འོན་མོངས་པོ་**ཡོད་ན་**འོན་མོངས་པོ་**ཟད་ཀྱི་ལས།
སྤངས་ཡང་**འོན་མོངས་པོ་**ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**འོན་མོངས་པོ་**
ནི། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཤེས་པ་
ལ་རག་ལས་པས་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

འོན་མོངས་པོ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་
ངོས་བབྱུང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུད་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ། **སྤོང་པོ་མཆོད་ཉིད་དང་། སོ་སོའི་མཆོད་ཉིད་གཉིས་**
ལས། དང་པོ་ཉོན་མོངས་སྤོང་པོ་མཆོད་ཉིད་ནི། ཀྱན་ལས་བརྒྱུས་ལས། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ན་
རབ་རྒྱ་མ་ཞི་བའི་མཆོད་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་རྒྱ་མ་ཞི་བར་
འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཆོད་ཉིད་དོ། །**འོན་མོངས་སྤངས་སྤོང་པོ་མཆོད་ཉིད་སྤོང་**
སྤོང་པོ་ལྟར་བ་ནི་སེམས་རབ་རྒྱ་མ་ཞི་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་

པ་ནི་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་རྒྱུད་རབ་རྒྱུ་མ་ཞི་བར་
བྱེད་པའོ། །^{༡༥༩}གཉིས་པ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ། ^{༡༦༠}ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་ཉོན་མོངས་
བརྩུ་ལས། འདྲིང་ཆགས་ནི་ཕྱི་འཕེལ་ནང་གི་ཡུལ་སྐྱུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རས་ལ་སྐྱུམ་ཁྱུགས་པ་དབྱུང་དཀའ་བ་བཞིན་དུ། འདི་ཡང་
རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་མཆེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དང་དབྱེས་དཀའ་བའོ། །ཁོང་
ཁྱོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་མཆོན་དང་ཆོར་མ་སོགས་སྐྱུག་བསྐྱེད་
གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་པ་སེམས་རྒྱུ་མོ་ཡུལ་དེ་རྣམས་
ལ་གཞོན་པ་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །^{༡༦༡}ཁོང་ཁྱོད་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་བྱི་མ་ལ་སྐྱ་
མས་བྱབ་ཀྱང་སྐྱ་མ་ལ་བྱི་མས་མ་བྱབ་པོ། །ང་རྒྱལ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱི་འཕེལ་ནང་
གི་མཐོ་དམའ་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་
དུ་འཇུག་པའོ། །མ་རིག་པ་ནི། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་གི་རང་
བཞིན་ལ་སྟོ་མི་གསལ་བས་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །^{༡༦༢}སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་རྒྱང་
དུ་འོང་བས་སུ་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་དང་སྟོ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པས་འདིར་
ཡང་མ་རིག་པའི་ངོས་འཇིན་ནི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལྟར་གསུངས་སོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི།
བདེན་པ་^{༡༦༣}ལས་འབྲས་དཀོན་མཆོག་སོགས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་དམ་མེད་
ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་པའོ། །འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སྟོ་ལ་དམིགས་
ནས་ང་དང་ངའི་ཞེས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །^{༡༦༤}
འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་གོ་དོན་ནི། དེ་ལ་འཇིག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཆོགས་པ་ནི་དུ་མ་
ཡིན་པས་འདིས་གང་ལ་ལྟ་བུའི་གཞི་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ཆོས་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྟག་
པ་དང་གཅིག་སྤྱི་གང་ཟག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་
ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །^{༡༦༥}འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པ་ནི། འཇིག་
ལྟས་སྤང་སྟོ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ནམ། རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་སོགས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤང་སྟོ་དེ་རྟག་དུ་མ་ཡིན་པར་

འཇིག་པ་དང་གཅིག་ཕྱ་མིན་པར་ཚགས་པའོ་ཞེས་བསྟན་པའོ། །མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་
ནི། འཇིག་ལྟས་གང་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ཐེར་བྱས་པའམ་འདི་
ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ནོ། །**འདི་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དོ།** །ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། འཇིག་
ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་གསུམ་གང་བྱང་དང་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་
ལྟ་བ་པོའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཚོག་ཏུ་སྟེ་**འདི་དག་གྲོལ་གྱི་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་**
ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ནི། **འདི་རང་གི་སྒྲོ་རྩལ་**
འཆལ་ཚུལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། **འདི་སྒྲུབ་ཐོག་པའི་གཡང་གཞི་དང་ཀེང་རུས་འཆང་**
བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དང་འདི་རྟག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་འབྲེང་སྟེ་ཉི་མ་ག་ལ་བ་དེར་བལྟ་བ་
ལྟ་བུའི་ཚུལ་དང་འདི་རྟག་ཏུ་ལུས་ལ་ཐལ་བས་བྱུག་པ་སོགས་དང་ལུས་གཅིར་བྱ་ངག་མི་
སྒྲུབ་སོགས། ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། གང་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བ་**ཕྱིར་རོལ་འདི་པ་ཁ་ཅིག་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཆར་དག་**
གྲོལ་གྱི་རྒྱར་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིག་པ་འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་
ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེན་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ནོ། །**འདི་སྤྱར་ཡོན་ཏན་འདོད་པ་ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས།** ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱུང་བ་དེས་སྒྲོམ་ནས་དག་སྒྲོང་འདབ་པ་སོགས་
གཞན་ལ་བརྟེན་ཤིང་བྱུང་གསོད་པ་མི་བྱང་བར་གསུངས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདིའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་མཚོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ནི་དོན་ལ་དག་གྲོལ་གྱི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་
གཅིག་ལ་དེ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་པལ་ཆེར་
ནི་སོ་སྟེ་ཐ་མལ་བས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་སྟོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་སྟེ་བ་སྤྲུལ་གར་སྟེས་བརྟགས་པ་ན་
ཆེ་སྤྲུལ་གྱི་པག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྟེས་པ་དེ་མཐོང་ཞིང་བརྟུལ་ཞུགས་
དེའི་མཐུས་འདིར་སྟེས་པ་མིན་པར་དག་ཅ་གཞན་གྱི་མཐུས་ཡིན་ཀྱང་ཁོས་དེའི་དབང་

གིས་ཡིན་པར་བརྒྱུད་ནས་བརྟུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་འབྲུབ་པོ་སྒྲུབ་ནས་ད་ལྟའང་
བརྟུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ན་པ་སོགས་དང་། ཡང་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་
སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱེ་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱེ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་མཐོང་། དེ་
ཕན་ཆད་མ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཕན་ཆད་མེད་སྒྲུབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱེ་མེད་པར་དམ་
འཆའ་བ་སོགས་དང་། བ་སྐྱུང་དང་རི་དྲགས་དང་བྱ་གཤམ་གི་བ་མི་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་མཐོང་
ནས་དེ་དག་གི་བརྟུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱར་འགྲོ་བར་འདི་ན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་
ནི། ཆེ་སྐྱ་སྐྱེ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་
གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱར་འདི་ན་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ནོ། །འདི་ན་ན་སྐྱབས་འདིའི་ལོག་ལྟ་ལ་སྐྱོ་སྒྱུར་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀའང་ཡོད་
དོ། །ཉོན་མོངས་བརྒྱུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཀྱན་ལས་བརྟུས་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་དང་ཕྱང་
པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལྟའི་གསུམ་ལས་དང་པོ་འདིག་ལྟ་དང་མ་རིག་
པ་འགལ་བར་འདོད་པ་ས་ལྟའི་ལུགས་ནི། འདིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལྟར་
ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་སྐྱེན་པ་ཅུང་ཟད་བབ་སྟེ་ཐག་པའི་གནས་ལུགས་མི་
གསལ་བ་ན་དེ་ལ་སྐྱེལ་ཏུ་འདི་ན་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་གསལ་བ་
ལ་སྐྱིབ་པའི་མ་རིག་པའི་སྐྱེན་པ་ལས་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ཉོན་
མོངས་གཞན་རྣམས་སྐྱེའོ། །འདི་གཉིས་པ་འདིག་ལྟ་ཉིད་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་
པ་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་ནི། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་འདིག་ལྟ་ཉིད་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་རྩ་བའོ། །འདི་གསུམ་པ་ལུགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་རྩ་ཉོན་ལྟག་མའི་སྐྱེད་རྩལ་ནི།
དེ་ཡང་འདིག་ལྟས་བདག་ཏུ་བརྒྱུད་བ་ན་རང་གཞན་སོ་སོ་བར་རིས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་
ལ། དེ་ལྟར་བཅད་ནས་རང་གི་སྦྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་ཀྱི་སྦྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་འབྱུང་
ཞིང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་པ་ཡང་སྐྱེ་ལ། བདག་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་ཏུ་འདི་ན་
ཅིང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱོང་པ་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འདི་ན་པ་

སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་དང་
བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལོག་ལྟ་འཇགས། ཡང་ན་དེ་
ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་
ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འདྲིན་དང་སྤང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་
འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །**འོ་སྐྱེ་**
ཚུལ་ལ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་འདྲིན་ཅིང་མ་རྟོགས་
ལོག་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་འདོད་ལ་འདྲིན་ལྟ་ནི་བདག་འདྲིན་དུ་འདོད་
པས། དེ་ལྟར་ན་སྤང་པོའི་གནས་ལུགས་གསལ་བར་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་སྤང་པོ་
ལ་བདག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་འདྲིན་ལྟ་སྐྱེ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་དཔེར་ན་
ཐག་པ་ལ་ཐུན་པ་ཅུང་ཟད་བབ་པ་ན་དེ་ལ་ཐག་པར་མི་ཤེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤུལ་འདྲིན་
ཀྱི་སྒོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ལྟར་ན་འདྲིན་ལྟ་ཉིད་མ་
རིག་པ་ཡིན་པས་ལོག་རྟོག་ཏུ་ཡང་བཞེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་དུག་**འོ་བྱང་སར་གསུངས་པ་ལས་ཉེན་ནི།**
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཏེ་འོས་བོན་ལོ། །དམིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་
མཐུན་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྤང་བའོ། །འདྲུ་འདྲིན་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གྲོགས་ངན་
པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པའོ། །བཤད་པ་ནི། ཆོས་ལོག་པ་མཉན་པའོ། །གོམས་པ་ནི། སྟོན་ཉོན་
མོངས་པ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྤྱག་མི་སྤྱག་གི་མཆན་མ་
སྒོ་འདོགས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདྲིན་པ་སོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དོ། །བཞི་
པ་ཉེས་དམིགས་ལ་**འོ་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་ལམ་གཞོད་པ་རིང་དུ་བྱས་ཚུལ་དང་། དེས་ན་**
དགྲར་བལྟ་ཚུལ་དང་། དམ་པ་གོང་མའི་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་
པ་ན། དང་པོར་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་མཐུན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མི་
འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཆེ་འདི་དང་

ཕྱི་མ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
མྱོང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མྱང་འདས་ལས་
རིང་དུ་དང་དགེ་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལོངས་སྟོན་ལས་ཉམས་པ་དང་འཁོར་
གྱི་ནང་དུ་སོང་བ་ན་ཡིད་ཁུམ་པ་དང་དགའ་བ་དང་མི་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཕྱོགས་
མཚམས་ཀྱན་དུ་མི་སྟོན་པ་འཕེལ་བ་དང་། རྟོན་པ་དང་སྤང་མ་སོགས་དམ་པས་སྟོན་
པ་དང་། འཁྱེད་བཞིན་དུ་འཆི་ལ་གི་ནས་ཀྱང་འགྲོར་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་དོན་མི་འཐོབ་
པའོ། །མདོ་སྐྱེད་ཀྱན་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་འབྱོར་དང་ཕྱི་མར་སྐྱུག་བསྐྱེད་
ཆེན་པོ་ལ་སྟོར་བས། བདག་འདོམས་འབྱོར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་བདག་ཉིད་ལས་
གཞན་པའི་སེམས་ཅན་འབྱོར་གྱི་ལུས་སོག་ལོངས་སྟོན་དགེ་རྩ་སོགས་འདོམས་གིང་སོག་འབྱོར་
གཅོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་འབྱོར་སྐྱུག་སྐྱེད་ཆོགས་པ་འདོམས་འབྱོར་
དང་། །དགེ་འདུན་དང་ལྟན་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ལས་ཉམས་འབྱོར་བཅས་འབྱོར་གཞན་མ་
དད་པས་ཟང་ཟིང་གི་རྟེན་པས་དམན་ཞིང་འབྱོར་དང་གིས་བསྟོན་ཅིང་མཆོད་པའི་ལྟ་དང་
དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་སྤང་འབྱོར་སྟོན་པ་དང་དེ་བཞིན་འབྱོར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་ཚྱོད་ནི་བྱིས་པའོ། །སྐྱུན་
པོའོ། །ཤེས་རབ་འཆལ་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱན་ནོ་ཞེས་སོགས་རྣམ་
གྲངས་དུ་མའི་སྟོན་པས་སྟོན་པས་སྟོན་པ་དང་། །འབྱོར་གས་ཆངས་པ་མཆོངས་པར་སྟོན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་དེ་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ལྟན་ཅིག་གནས་
པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚེད་པ་མི་སྟོན་འབྱོར་སྟོན་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏམ་ངན་གྱིས་བྱབ་པ་དང་ཚུལ་འཆལ། དེ་ནི་སྐྱེ་འབྱོར་གཞན་དུ་
འབྱོར་འགྲོ་སོགས་མི་ཁོམ་འབྱོར་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་འབྱོར་དང་། །ཡོན་ཏན་སྤར་ཐོབ་འབྱོར་
དང་འབྱོར་སྤར་མ་ཐོབ་འབྱོར་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་འབྱོར་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་འཁྱེད་
འབྱོར་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འབྱོར་གཉིས་པ་ནི།
སྟོན་འདུག་ལས་ཀྱང་། ཞེ་སྤང་སྐྱེད་སོགས་དྲག་རྣམས་ནི། །རྒྱང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་

ལ། །དཔའ་མངས་མིན་ཀྱང་ངི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས། །བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ། །དགའ་མགུར་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་མི་སྒོ་བཟོད་པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྦྱང་པའི་གནས། །གལ་ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ནམས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགའ་ལངས་ཀྱང་། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་པའི། །མེ་ནང་སྤྱིད་ཅིང་འཇུག་མི་བྱས། །ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེན་དག་འདིས་ནི། །གང་དང་ཕྱད་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདོར། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་གང་། །དུས་རིང་སྟོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །དག་གཞན་ཀྱན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར། །ཡུན་རིང་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བསྟེན་བྱས་ན། །ཐམས་ཅད་པན་དང་བདེ་བྱེད་ན། །ཉོན་མོངས་ནམས་ནི་བསྟེན་བྱས་ན། །ཕྱིར་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཞོད་པ་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །^{༡༥༡}གསུམ་པ་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལུགས་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་དང་སྦྱར་རྒྱུ་ལ་ནི། །དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། །ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་མཆོན་ཉིད་དང་གཉེན་པོ་དང་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ནམས་ཤེས་དགོས། །ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྦྱོན་དུ་བཞུ། །དགའ་བབྱང་ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་ན་དགའ་མི་གོ་བས། །མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་སྦྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་མདོན་པ་མཉན། །མ་ཐ་ནའང་ཐུང་པོ་ལྡེའི་རབ་བྱེད་མཉན་ལ། །རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ནམས་དོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་སྦྱོས་ཅ་ན་འདི་དེ་ཡིན་ཨང་སྒོ་བྱང་རོ་སྒྲུམ་དུ་རོས་བབྱང་གིན་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པ་ཡིན་ནོ་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །^{༡༥༢}བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། ^{༡༥༣}རང་སེམས་འདུལ་གཞན་སེམས་སྤང་བ་དེ་ཡང་བག་ཡོད་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེས་ལས་གསོག་པའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། །བསག་པར་བྱ་བའི་ལས་རོས་བབྱང་བ་དང་། །དེ་ངི་ལྟར་གསོག་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། །གཉིས་ཏེ། །སེམས་པའི་ལས་དང་། །བསམས་པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། །ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། །སེམས་པ་གང་ཞེ་ན་

སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ནམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་ལུལ་ནམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྒྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །གཉིས་པ་^{འོ}ལ་དངོས་དང་། དེའི་ངོ་བོ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་སྐབས་
ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་། ལས་གསུམ་ངོས་བབྱུང་ནས་མི་གཡོ་བའི་དོན་བཤད་
པ་དང་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི། སེམས་པ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ།
མངོད་ལས། ལས་ནི་^{འོ}ཀྱན་སྒྲོང་གི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་པའི་^{འོ}ལས་དང་དེས་བྱས་^{འོ}པ་
དེ། །བསྐྱེད་པའི་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་
བསྐྱེད་^{འོ}པའི་སྟོག་གཅོད་སོགས་ལ་འཇུག་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལུས་དང་ངག་
གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟོག་པ་དེ། ^{འོ}གཉིས་པ་ནི། ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་རིག་བྱེད་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲིབ་པ་འདོད་པ་ལ།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀག་ནས། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་
པའི་སེམས་པ་ལ་བཞེད་པས་ལས་གཉིས་ཀ་སེམས་པར་བཤད་དོ། །^{འོ}ལས་གསོག་པའི་
ཚུལ་ལ། བསག་བྱའི་ལས་ལ་སེམས་པའི་ལས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཀྱན་
སྒྲོང་གི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་པ་དང་། བསམ་པའི་ལས་ནི་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པའོ། །བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲིབ་པས་ལུས་ངག་གི་
ལས་ལ་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོད་འབྱེལ་དུ་
བཀག་ནས། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཉིས་ཀའང་སེམས་པར་བཞེད་དོ། །^{འོ}གསུམ་པ་
ནི། སྦྱར་ལས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དང་པོ་གཉིས་
སོ། །དགེ་བའི་ལས་ལ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ལས། འདིར་^{ཏོན་འོ}མོངས་པའི་
ཟག་བཅས་དང་དེ་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
པ་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མའོ། །^{འོ}པ་ནི། དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དགེ་

བའི་ལས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་
བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་
དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་
བའི་ལས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ཁམས་ན་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྒྲིན་རྒྱུའི་ལས་ཁ་ཅིག་
མི་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་གཡོ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དྲུ་ཁམས་གོང་མར་ས་གཞན་དྲུ་སྒྲིན་རྒྱུའི་ལས། ས་དེ་ལས་གཞན་དྲུ་མི་སྒྲིན་པས་མི་གཡོ་
བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་དྲུ། །ལས་རྣམས་སྒྲིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་གསོག་པའི་ཚུལ་ལྟེན་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་མི་དགའི་ལས་ཙམ་
གསོག་པ་དང་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་འཁེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་མི་གཅིག་པ་ནི། སྤྱིར་
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་གསོག་པ་ཡོད་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་
རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོའི་འཁོར་བར་
འཁེན་པའི་ལས་ནི་འཕགས་པས་གསོག་པ་མི་སྤྲིད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། འཁོར་བའི་རྩ་
བ་འདུ་བྱེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། །མཁས་
མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ལུང་གི་དོན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྟེ་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་རྒྱ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ་མཁས་པ་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ་གསོག་པ་མི་སྤྲིད་ཅིང་། དེས་ན་འཁེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་
གསོག་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་མཁས་པ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་རྣམས་
དེ་གསོག་པའི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོད་ལས་དྲུ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། བདེན་
པ་མཐོང་ལ་འཁེན་པ་མེད། །དབྱི་བྱེད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྤྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ།

༡༥༽གཉིས་པ་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་ནི། དེས་ན་རི་སྤྱོད་ཏུ་
རང་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་སྤྱོད་ཏུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསོག་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ནས་ནི་ལས་ཉོན་ཀྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་ཏུ་མི་གསོག་སྟེ། མི་
སྟོབས་ལྡན་ཀྱིས་སྟོབས་རྒྱུད་ཏུ་བརྟུང་བ་ལྟར། རྒྱུ་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་ཀྱང་བདག་
འཛིན་དང་ཏུ་མི་ལེན་ཅིང་། སྤོང་བར་ནལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ༡༦༽འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་ཏུ་གསོག་པ་མེད་པ་ནི། བདག་མེད་
མངོན་སུམ་ཏུ་མ་རྟོགས་ཚུན་ཆད་ཏུ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱི་གཞན་དབང་ཏུ་རྒྱར་
པ་འདྲ་བ་ཞིག་དང་། བདག་འཛིན་ཀྱང་ཤུགས་དྲག་པ་ཡོད་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསོག་རྒྱས་ལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་ནས་བདག་འཛིན་ཤུགས་ཞན་ཏུ་སོང་
ཞིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ལ་ནི་ལས་སྟོབས་ཆེན་དེ་ལ་བདག་འཛིན་ཡང་ཤུགས་
དྲག་པ་ཞིག་གིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་
གསར་ཏུ་མི་གསོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བར་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་གསོག་པ་པོ་
ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་མན་ཆོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཐམས་
ཅད་དོ། །

༡༧༽གསུམ་པ་དེས་ལས་གསོག་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་
འཛིག་ལྟའི་གཞན་དབང་ཏུ་རྒྱར་པ་དེས་སྟོན་གསུམ་པོས་སྟོན་གཙོད་སོགས་མི་དགེ་བ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་དགེ་
བ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་རྒྱལ་བྱིས་པ་སྐྱུང་བ་སོགས་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སས་བསྐྱུང་པའི་ཞི་གནས་སོགས་བསྐྱོམ་ན་མི་
གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༨༽བཞི་པ་ལམ་ཞུགས་ཆོགས་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཀྱི་སེམས་པ་ཡང་ཀྱུན་འབྱུང་དངོས་

མིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ནི། འོན་མེད་པའི་སྤྱན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་
དམིགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ཐར་པ་འདོད་པའི་འདུན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དགེ་བའི་
ལས་དུ་མ་བསྐྱབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀྱན་
འབྱུང་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཚོགས་ལམ་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
རང་དགའ་བ་གསེག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་དང་བདག་
མེད་པ་ལ་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ནི། སྤྱིད་པ་བྱི་
མ་ལ་སྤྱིད་པའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཅིང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་དམིགས་
རྣམ་འགལ་བར་འདུག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་རང་དགའ་བ་དངོས་མ་
ཡིན་ཀྱང་། ཡང་སྤྱིད་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཀྱན་
འབྱུང་གིས་བསྐྱེད་པར་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས། ^{པོ}སྦྱོར་
ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་^{པོ}སྤྱིད་པའི་རྒྱ་སྤྱིད་པ་
སྤྱན་འབྱེན་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་པར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་
^{པོ}ངེས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་དག་ཅིའི་བྱིར་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་དག་ནི་^{པོ}ཐར་པའི་རྒྱ་འཁོར་བའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་
འབྱུང་བའི་སྤྱིད་པ་འཁོར་བ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་འབྱུང་བའི་^{པོ}
བདེ་འགྲོའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་^{པོ}ལས་ཀྱི་
ཀྱན་འབྱུང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར་ཀྱན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

^{པོ}ལྟ་བུ་པ་དེས་ན་ངེས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་དགོས་པ་ནི། འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་^{པོ}དང་རྒྱ་ལེགས་པར་བསམས་ནས། དེ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བསམ་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགེ་བའི་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་

ནམས་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་མཐུན་པར་གསུངས་པས་བསམ་པ་འདི་དང་བདག་མེད་པའི་ཤེས་
རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །^{༡༥༩}སྒྱུར་ཆོགས་སྒྱུར་བས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་
དུ་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་དེས་ཟིན་པའི་དགེ་རྩ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་དེས་ཟིན་པ་སོགས་ནི་
ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དངོས་
མིན་ཏེ། རྩ་མ་དེ་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་ལ་སྲིད་པའི་གཉེན་པོའི་ཚྭ་གས་དང་། བྱི་མ་ལ་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་བདག་འཛིན་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བར་འཛིག་རྟེན་པའི་
ཆོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དེ་ཀྱན་འབྱུང་
བདེན་པ་རང་བཞིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ངེས་ནས་དེ་དག་ཁོ་རང་གི་དོ་བོ་ཡང་འབྱུང་བའི་
སྲིད་པ་ལ་མི་ཚྭ་གས་པ་སྟེ་འཁོར་བ་ལ་སྲིད་པའི་གཉེན་པོའི་ཚྭ་གས་ཡིན་ཞིང་། ཡང་འབྱུང་
བའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་སྟེ་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱན་
འབྱུང་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མ་
སྒྲ་མས་གསུངས། དེས་ན་ངེས་འབྱུང་དང་ལྟ་བ་གང་རུང་གིས་མ་ཟིན་པའི་རང་ཅག་ལས་
དང་བོ་པའི་དགེ་རྩ་པལ་ཆེར་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཤས་ཆེ་བས་དང་སང་
ལྟ་བ་དང་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་ན་རབ། དེ་ལྟར་མེད་ན་སོ་ཐར་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བསྐྱུང་བ་
འདི་དང་པོར་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་དུས་ཀྱིས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པས་འཁོར་བའི་
རྒྱུར་མི་འགོ་ཞིང་། ཐར་པའི་རྒྱུར་འགོ་བ་ལ་འདི་ཀ་དྲག་པས་ཟབ་མོར་སྒྲོམ་པ་གཞན་ལས་
འདི་ལ་འབད་པ་ཉིད་དགའ་ཞིང་ད་ལྟ་དགེ་རྩ་དེ་སྒྲ་མ་བཟང་པོ་ལྟ་བུས་བསྐྱོ་བ་སྐྱོན་ལམ་
ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་ན་སྒྲར་ཀྱི་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པའི་རྒྱུར་
འགོ་བ་ཡང་འགའ་རེ་ཡོད་དོ་གསུངས་སོ། །

^{༡༦༠}དུག་པ་ངེས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་དང་བལ་
པའི་དགེ་སྒྱུར་པལ་ཆེ་བ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་འཁྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་རྣམ་
གྲངས་དུ་མར་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་འཁོར་བའི་སུན་ཆོགས་ལ་སྲིད་

པ་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མ་རྟེན། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་མ་དབྱད། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་
པ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སྦྱོར་ནམས་ནི་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་
ཀྱན་འབྱུང་རང་དགའ་བར་འགྲོ་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །^(༥) **བདུན་**
པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་ཚར་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་གསོག་ཚུལ་ནི། ལས་གསོག་པ་དེ་ཡང་
གཉིས་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་གསོག་པ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྦྱོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གསོག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་། ལ་ཕྱིར་བལྟའི་བདེ་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
གཙུག་པོར་མ་གྱི་ཅམ་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་ན་ནི་བསོད་ནམས་
མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་གཙུག་པོར་དམིགས་
ན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་གོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བའི་བདེ་བ་ལ་
གཙུག་པོར་དམིགས་ན་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནས་དང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་
མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་པ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་ཚོར་བ་བདེ་བས་ཀྱང་
ཡིད་སྤྲུག་ནས་ཚོར་བ་བཏང་སྦྱོམས་པའི་དོན་དུ་ལས་འདུ་བྱེད་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །^(༥) **བརྒྱད་པ་རིས་འབྱུང་གི་ལས་རིས་ཐར་པའི་རྒྱ་ཁྱབ་པ་ནི།** དེའི་
རིགས་པས་སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བ་ལ་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་འཁོར་བ་ལ་རྗེ་རིང་དང་ཐར་པ་ལ་རྗེ་ཉེར་འཁྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ལྟ། འཆི་བའི་རྒྱུ། འཆི་
བའི་སེམས། རྟོད་གང་ནས་སྤྱད་པ། ཤི་ནས་བར་དོ་འབྱུང་ལུགས། དེ་ནས་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་
བ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཆེ་^(༥) **ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་**
དང་། ཡང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆེ་ཟད་པས་འཆི་བ་ནི། སྟོན་

གྱི་ལས་གྱིས་ངི་ལྟར་འཕངས་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཟད་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དུས་ལ་བབ་ནས་
འཆི་བའོ། །**འི་གཉིས་པ་**བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ནི། ཡོ་བྱད་མེད་ནས་འཆི་བ་ལྟ་
བུའོ། **འི་གསུམ་པ།** ཡང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་བ་ནི། ཆེ་མ་ཟད་པར་འཆི་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་
དགུ་མདོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཟས་ཆོད་མི་ཟིན་པར་ཟ་བ་དང་མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བ་
དང་སྡེ་མ་མ་ཁྱ་བར་ཟ་བ་དང་མ་ཁྱ་བ་སྟོར་བསགས་པ་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་སྒྲིན་
པ་བསྒྲགས་པ་དང་། སྒྲན་སོ་སོར་མི་བསྟེན་པ་ནི་**འི་ཟས་དེ་དག་སོ་སོར་ཟོས་ན་ནད་མི་**
སྐྱེད་ལ་སྦྱར་ནས་ཟོས་ན་དུག་ཏུ་འཁྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་གོམས་པ་དང་མ་གོམས་པ་མི་ཤེས་
པ་དང་**འི་མཆོངས་ལ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་མ་གོམས་པས་མཆོངས་ན་གཡང་ལ་ལྷུང་བ་ལྟ་**
བུ་དུས་མ་ཡིན་པར་འགོ་བ་འི་དབྱར་ས་རྩོས་པའི་གཡང་ཁར་འགོ་བ་དང་དགུན་ཤིང་ལ་
འི་འདྲིལ་པ་ལྟ་བུ་དང་འི་བྱད་མེད་ཀན་མོ་ལ་མི་ཆོངས་པར་སྒྱུད་པའོ། **འི་འཆི་བའི་**
སེམས་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་བར་དུ། དགེ་མི་དགེ་གང་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་
དེ་འབྱུང་ལ། དེ་མཉམ་ན་དང་པོར་གང་བྱ་བ་དེ་ལས་སེམས་གཞན་ཤས་རྒྱུང་བས་སྐྱེ་མི་
ལྷས་སོ། །འཆི་སེམས་དངོས་གཞི་ལ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྲུབ་བོ། །འཆི་ཁར་དགེ་སྤྲེག་
གི་མཆན་མ་ཉམས་སྤང་ལ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་བཟའ་བརྟུང་སོགས་མི་འདོད་པ་ཡི་དྲགས་
སུ་སྐྱེ་ལ། བཟའ་བརྟུང་སོགས་འདོད་པ་དེར་མི་སྐྱེ་བ་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོ་
སྐྱེ་གཤེགས་ཁར་སྤྲས་གྱིས་ཟས་མ་སྤུལ་བས་བཀྲེས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེར་བྱོན་པ་ལ་འཕགས་
པ་བཟའ་བརྟུང་གང་ན་ཡོད་ཅིས་ཁྱས་པ་ལ། བྱང་སྟོགས་ལྷང་ལོ་ཅན་ན་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་
སྤྲས་གྱི་བྱང་ན་ཡོད་ཅིས་གསུངས་པས་དེར་འདོད་པ་སྐྱེས་པས་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་སྤྲས་གྱི་
སྤྲས་རྒྱལ་བ་བྱུ་མཆོག་ཏུ་འཁྱུངས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་འཆི་བའི་སེམས་**འི་ལ་དེའི་སེམས་རགས་པ་དང་།** ཐ་མའི་སྤ་མོ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་ནི་**འི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས།** དང་པོ། དགེ་བའི་སེམས་དང་
ལྟན་པར་འཆི་བ་**འི་ལ་སེམས་གྱི་འདུག་རྒྱལ་སོགས་ལྟ་ལས།** དང་པོ་དགེ་སེམས་གྱིས་
འཆི་བ་ནི། རང་གིས་བྱ་བ་པའམ་གཞན་གྱིས་བྱ་བུ་བརྟག་པ་ཡང་བྱང་སྟེ་དད་པ་ལ་

སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་བར་དུ་སེམས་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་
པའོ། །^{༡༩༩}གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གོམས་པ་ཆ་མ་མཉམ་པས་འཆི་བ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་དྲན་པར་བྱེད་ཀྱང་རུང་
སྟེ་སྟོན་གང་ལན་མང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རྟེ། དེས་
སེམས་དེ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ནི་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །^{༢༠༠}གསུམ་པ་ཆ་མཉམ་
པའི་འཆི་བ་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་གོམས་ན་ནི་དང་པོར་གང་དྲན་པ་དེ་ལས་སྟོན་
པར་མི་འགྱུར་རྟེ་སེམས་གཞན་དུ་མི་འདུག་གོ། །^{༢༠༡}བཞི་པ་དེ་དུས་ཀྱི་སྤང་བ་ནི། དགེ་བ་
བྱེད་པ་ནི། སྟན་ཁོད་ནས་སྤང་བར་འགོ་བ་དང་འདྲ་ལ། འཆི་བའི་དུས་ན་དེ་ལ་མི་ལམ་
ལྟ་བུའི་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་། བདེ་བར་
འཆི་བར་འགྱུར་རྟེ་འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྤྱུག་བསུལ་གྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་མི་འབྱུང་རོ། །^{༢༠༢}
^{༢༠༣}པ་གནད་གཅོད་མེད་པ་ནི། ལས་ལེགས་པར་བྱེད་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་གནད་གཅོད་
ཤིན་ཏུ་ཆབས་ཆུང་བ་ཡིན་འོ། །

^{༢༠༤}གཉིས་པ། མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་^{༢༠༥}ལ་དུག་ལས། དང་
པོ་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེས་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་དྲན་ཏུ་བརྟུག་
ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དྲན་པ་ནམས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱ་བའི་བར་
དུ་འབྱུང་ཞིང་། འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྤྱུག་བསུལ་གྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཁྱོད་པ་དང་། ^{༢༠༦}
གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་སྤང་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་
བྱེད་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ནི། མི་དགེ་བ་སྤར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྤྲོ་ལྟས་ནམས་འདིར་
ཁྱོད་སྟེ། མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པ་དུ་མ་དེ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་རྟེ། སྤང་བ་ནས་
སྟན་ཁོད་དུ་འགོ་བ་དང་འདྲ་འོ། །^{༢༠༧}གསུམ་པ་དེ་ཆེན་པོའི་སྤང་བ་དང་བྱེད་པ་ནི། མི་དགེ་
བ་ཆེན་པོ་ངེས་པ་ནམས་ནི། མཆོན་མ་མི་སྤྱུག་པ་དེ་དག་མཐོང་བས་ལུས་ལ་སྤྱུག་བསུལ་
འབྱུང་ཞིང་སྤྲོ་བྱིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། ཀླང་ལག་གཡོ་བ་དང་བཤང་གཅི་འབྱུང་བ་དང་
ནམ་མཁའ་ལ་རྟོབ་པ་དང་མིག་སྟོན་པ་དང་ཁ་ནས་དབྱ་བ་འབྱུང་བ་དང་དེ་འདྲ་བ་ནམས་

འབྲུང་ངོ་། །^{༡༥༩}བཞི་པ་དེ་འབྲིང་གི་སྒྲུང་བ་དང་བྱེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་འབྲིང་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལས་ཁ་གཅིག་འབྲུང་ལ། ཁ་ཅིག་མི་འབྲུང་བས་རྫོགས་པར་མི་འབྲུང་ངོ་། །ལས་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ནམས་ལ་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཆབས་ཆེ་ལོ། །

^{༡༦༠}ལྷ་པ་གནད་གཅོད་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ནི། གནད་གཅོད་ནི། ལྷ་དང་དཔུལ་བ་མ་གཉོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་^{༡༦༡}གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །^{༡༦༢}དེ་ལྷ་ཡང་སྐྱུག་བསྐལ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནད་དམ་སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་འདི་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཕྱིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་སྐྱུག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྲུང་ཞིང་། དགེ་བ་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་སྐྱུག་བསྐལ་རྒྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་ཡིད་དགའ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ལྟ་བུ་དམིགས་བསལ་གཏན་ནས་མི་འབྲུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །^{༡༦༣}དུག་པ་འཆི་སེམས་གསུམ་ག་ལ་སྟེད་པས་མཆོམས་སྦྱར་རྒྱལ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་ཆེ་ན་འདུ་ཤེས་མི་གསལ་བ་ལ་མ་སྟེབ་པའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་གོམས་པའི་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྲུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས། བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་ལུས་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱལོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་ལ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྲུང་མོད་ཀྱི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྟོང་གི་དང་དུ་མི་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་རྒྱུང་བརྟུང་བ་དང་འབྲལོ། །བྱིར་མི་འོང་ནམས་ལ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་མི་འབྲུང་ངོ་། །^{༡༦༤}ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་མི་གསལ་བ་ལ་མ་སྟེབས་ཀྱི་བར་དུ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་འབྲུང་། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སྐྱུག་ནས་ལུས་ལ་དགའ་བའི་སྟོང་འབྲུང་སྟེ། དེ་ནི་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་ལ་བདག་ཆགས་དེ་འབྲུང་ཡང་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོང་ལ། བྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་མི་འབྲུང་སྟེ་བྱིར་འོང་ནི་འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་བདག་དེ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། བྱིར་མི་འོང་བ་དེ་སྦྱར་ལས་དབང་གིས་

འདྲོད་པར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བདག་ལ་ཆགས་པ་མི་འབྱུང་
ཞིང་དེས་ཁམས་གཞན་ལའང་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤར་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཆགས་དེ་
བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱར་བཤད་ན་བྱིར་མི་འོང་ལ་དེ་མེད་ན་དེའི་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་
དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། བྱིར་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ལ་ལྷས་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྡོན་
སྒྲོས་པ་ལ་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོས་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྡེ་མ་འདི་ལ་མེད་པས་བྱི་
མ་ལ་བཞེན་ནས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱིར་མི་འོང་དེ་སྡོན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་ན་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །མཛེད་འགྲེལ་ལས། དགེ་དང་མི་དགེའི་སེམས་གཉིས་དམིགས་རྣམ་འདྲིན་
པའི་སྒོ་ཤུགས་ཅན་ཡིན་པས་འཆི་སེམས་ཆད་ལ་ཁད་པ་ལ་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཞན་པ་དེ་དང་
མི་མཐུན་ལ། ལུང་མ་བསྟན་དང་སྒྲོའི་རིགས་མཐུན་པས་འཆི་སེམས་དངོས་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱིས་བྱབ་པར་གསུངས་སོ། །

༥༥། གསུམ་པ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བ་བྱེད་བྱེད་པའམ་དེ་མ་བྱས་ཀྱང་བྱང་སྟེ། རང་གིས་དེ་གཉིས་མ་བློན་ལ་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་བློན་པར་མ་བྱས་པའོ། །དེ་ནི་འཆི་བའི་ཆེ་བ་དེ་སྤྱུག་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །**༥༦།**
གཉིས་པ་སྤྲ་མོའི་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ནི། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
འཆི་བ་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པའི་བར་ལ་ཡིན་གྱི། འདུ་ཤེས་ཆ་སྤྲ་མོ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ནི་
དགེ་བའི་སེམས་ལྡན་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་སེམས་སུ་འཁྱུར་ཏེ། དེས་དེའི་ཆེ་སྡོན་
གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་ཡང་བརྩལ་བར་མི་རུས་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བློན་པར་
བྱེད་མི་རུས་སོ། །མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་འདུ་ཤེས་སྤྲ་མོ་རྒྱ་བ་ན་འཆི་སེམས་
ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །མཛེད་འགྲེལ་ལས། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསལ་
བས་འཆི་སེམས་ཆད་པར་འཁྱུར་བ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བློད་གང་
ནས་སྤྱད་པ་ནི། མི་དགེ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་སྟོད་ནས་ལྷས་འདོར་བར་
བྱེད་དེ་དང་པོར་རོ་སྟོད་ཀྱང་མོར་འཁྱུར་ཏེ། སྤྱིང་ག་ལ་ཤུག་པའི་བར་དུ་འདོར་ལ། དགེ་

བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་སྤང་ནས་འདོར་ཞིང་གང་བར་འགྱུར་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྱིང་ག་ནས་རྣམ་
ཤེས་འཕོའོ། །དང་པོ་ཁྱ་ཁྱག་གི་དབུས་སུ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞུགས་པ་དེ་ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་གར་
འགྱུར་ཞིང་། ཐ་མར་ཚྭགས་གང་ནས་འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་ཐོག་མར་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་དོད་ཐོག་མར་སྤྱོད་ནས་སྤྱིང་གའང་སྤང་ནས་སྤྱིང་གར་བསྐྱུས་ནས་དེ་ནས་
སྤང་དམ། སྤྱོད་ནས་དེ་བར་དུ་སྤྱད་པ་ནི་མ་གསུངས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི་ནས་བར་དོ་འབྱུང་ལུགས་ལ་**ཁྱི་བརྩ་བཞི་ལས། དང་པོ་བར་དོ་གནས་**
གང་ནས་བྱུང་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གང་ནས་འཕོས་པའི་ཚྭགས་དེ་ནས་བར་
མ་ཆད་པར་སྒང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་ཤི་བ་དང་བར་དོ་འབྱུང་སྟེ། **ཁྱི་གཉིས་པ་**
བར་དོ་བྱུང་པའི་རྩ་ནི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྟེས་པ་དང་། སྡོན་སྟོས་པ་ལ་དགའ་བས་ཡོངས་
སུ་བསྟོས་པ་དང་། དག་མི་དག་གང་རུང་གི་ལས་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། **ཁྱི་**
བར་དོ་ནི་རྩ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོ་ཆང་བ་འགོ་
བ་གང་དུ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་བྱད་གཟུགས་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱང་མིག་ཁར་བར་སྟེ་ན་བར་དོ་དེ་
ཁར་བ་དང་། སྤར་པོར་སྟེ་ན་སྤར་པོར་འོང་བ་ལྟ་བུ་མི་དགོས་ཀྱང་མིར་སྟེ་འགྱུར་ཡིན་
ན་མིའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་རྩ་འབྱུང་དང་ལྟན་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་པས། རྩ་
འབྱུང་ཐོབ་པ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཛོད་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་འོངས་པ་ན་རང་ལ་འབྱུང་
འགྱུར་གྱི། སྡོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དེའི་ཤ་ཚྭགས་སམ། བྱད་གཟུགས་ཅན་མིའི་བར་དོ་ནང་
ཕན་ཚུན་དང་ལྟའི་བར་དོ་ནང་ཕན་ཚུན་ལྟ་བུའི་བར་དོའི་རིགས་མཐུན་དང་ལྟའི་མིག་
ལ་སྟེས་ཐོབ་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་མ་དག་པ་དང་། བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ནི་དག་པ་ཡིན་
པས་ཕྱི་མས་མཐོང་ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྟའི་མིག་ལྟ་བུས་མི་མཐོང་
ངོ། །འོན་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཆི་བའི་སྡོན་རོལ་ཏེ། སྟེ་
བའི་སྐད་ཅིག་ཕན་ཆད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མཛོད་ལས་ནི་མི་བསྟོག་ཅིས་བཤད་ཀྱང་
ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་བསྟོག་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །བར་དོ་དེ་སྡོན་ཀྱི་ལུས་ལ་
རྣམ་ཤེས་མི་གནས་པ་དེ། དེ་དང་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་ཟིན་པས་སྡོན་ཀྱི་ལུས་

དེ་ངའི་ཡིན་སྐྱེམ་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་སྟོན་གྱི་ལུས་མཐོང་
ནས་བར་དོ་དེ་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་དེ་སྐྱེ་བ་
སྐྱེ་མ་ལ་བྱས་ནས་དེའི་བྱད་གཟུགས་སུ་འདོད་པ་སོགས་ནི་སྟོན་བཏགས་སོ། །མཛོད་ལས་
ཀྱང་། སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཞེས་མ་འོངས་པའི་ཆིག་འབྱུང་གི་འདས་པའི་ཆིག་མི་འབྱུང་
ངོ་། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་རྒྱུ་ནམ་སྐྱེན་འབྱེན་པ་སྟོན་ལས་གྱིས། བྱོད་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་བྱུར་
ཏེ། །གསར་པའི་ལས་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོ་སྐྱེ་མའི་ལུས་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་དེའི་བར་དོའི་ལུས་དེ་བཏང་བེན་ཅིང་བར་དོའི་ལུས་དེ་དང་ཆོ་སྐྱེ་མའི་ལུས་
གཉིས་འཕེན་བྱེད་གཅིག་པས་ཆོ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་གསུང་
གི་ཆོ་སྐྱེ་མའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་མ་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་
ཆའི་འདམ་གྱི་རྗེས་བཅངས་གྱི་ཆོ་མས་ལས། མཐོང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་ཡར་མར་
གྱི་བྱངས་ཐལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེས་ན་མིར་སྐྱེ་
འཁྱར་སོགས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས་དེར་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་དགའ་བར་
འཁྱར་བ་དག་མཐོང་ནས་དེར་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་ཡང་མི་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་གང་དུ་
སྐྱེ་འཁྱར་གྱི་འགྲོ་བ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོ་སྐྱེ་མའི་འགྲོ་བ་དང་རིགས་མཐུན་
པའི་དོན་མིན་ནོ། །ངན་འགྲོའི་བར་དོ་བ་བྱུར་བ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་ནི་ཉམས་སྤངས་གི་
བྱད་པར། སྤོང་དུ་མ་ཐེས་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ནི་ཁ་དོག་གི་བྱད་པར། རྒྱུ་པའམ་དབྱིབས་
གྱི་བྱད་པར་ནི་སྐྱར་བཤད་བེན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

༼དེ༽གསུམ་པ་བར་དོའི་གཙུགས་སོགས་ནི། བར་དོ་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བ་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འཁྱར་བ་དེའི་ལུས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བ་
མ་སྤངས་གྱི་བར་དུ། མིག་ནི་ལྟའི་མིག་ལྟར་སོགས་པ་ཐེད་ཅིང་ལུས་ཀྱང་རྩ་འབྱུལ་དང་
ལྡན་པ་བཞིན་དུ་སོགས་པ་ཐེད་དོ། །མཛོད་ལས་ཀྱང་། ༼དེ༽དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་གཙུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐྱེད་
ཅིག་པན་ཆད་དོ། །རིས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་གྱི་རྩ་འབྱུལ་གྱུགས་དང་

ལྷན། །དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྷན། །མི་ལྷོག་དེ་ནི་རི་ཟེལ། །ཞེས་བར་དོ་རིས་
མཐུན་དང་བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་འཁྱིལ་གྱི་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ལ། འགྲོ་བ་གང་
ཡིན་པའི་བར་དོ་བྱུང་བ་དེ་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་ཏུ་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་མོད། ཀུན་
ལས་བདུས་སུ་ལྷོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །**།^{༡༥༩}བཞི་པ་སྟོན་དུས་རིས་བརྒྱུད་བ་ནི།** སྟོན་དུས་
ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་སྲིད་པ་བཞི་སྟེ་མི་ནས་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་བར་ནི་བར་སྲིད་དང་། སྐྱེ་བ་སྤངས་
པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་སྲིད་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་སྐད་
ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྟོན་རྒྱུ་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་འཆི་
སྲིད་དུ་མཛོད་ལས་གསུངས་པས། །**།^{༡༦༠}ལྷ་པ་སྟོན་དུས་དེ་ལྷ་ར་ཡིན་པས་གཞན་འཁྱུལ་པ་**
ནི། ད་བཟོད་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཆི་སྲིད་ལ་བསྟོས་པའི་སྟོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་
འཁྱུལ་ནས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ལྷ་པ་དབྱིབས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་བྱི་མའི་ལྷ་པ་དབྱིབས་
སུ་བཤད་པ་ཡང་མཐོང་ནས་ཞག་བྱེད་དང་བཞི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དང་བྱེད་དང་བཞི་བྱི་མའི་
ལྷ་པ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་ཁྱེད་རྣམ་དག་གང་ཡང་མེད་པས་སྒྲོ་བདག་ས་ཁོ་
ནས། །**།^{༡༦༡}དུག་པ་གཞན་ཀྱི་བར་དོའི་སེམས་རྩལ་སོགས་འཁྱུལ་པ་ནི།** རྣམ་ཤེས་མི་གནས་
པས་སྟོན་ཀྱི་ལྷ་པ་ལ་འདོད་པ་མི་འབྱུང་བར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སར་གསུངས་པས་སྟོན་
ཀྱི་ལྷ་པ་མཐོང་ནས་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡང་སྒྲོ་བདག་ས་ཁོ་། **།^{༡༦༢}བདུན་པ་དགེ་**
མི་དགེ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་སྤང་བ་འཆར་རྩལ་ནི། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་ནི། ཟུར་
བ་ནག་པོ་འམ་མཆན་མོ་ཐུན་ནག་ཏུ་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་ནི། སྤང་
བུ་དཀར་པོ་འམ་ལྷ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཆན་མོའི་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །**།^{༡༦༣}བརྒྱད་པ་**
མཐོང་རྩལ་ནི། རང་དང་རིགས་མཐུན་ཀྱི་བར་དོ་དང་དེ་དག་དང་རང་གི་སྐྱེ་གནས་ཀྱང་
མཐོང་རོ། །**།^{༡༦༤}དབུ་པ་བར་དོའི་ཁ་དོག་ནི།** མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དཔྱལ་བའི་བར་དོ་
ནི་སྤོང་དུ་མ་མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགྲོའི་བར་དོ་ནི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་
བར་དོ་ནི་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མའི་བར་དོ་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་
ལམས་པའི་བར་དོ་ནི་དཀར་པོར་གསུངས་ཏེ་ཁ་དོག་གི་བྱེད་པར་རོ། །**།^{༡༦༥}བརྒྱ་པ་བར་**

དོ་ཡོད་མེད་ཡས་མས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། གཞུགས་མེད་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་ན་
བར་དོ་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་ནས་གཞུགས་མེད་ཏུ་སྐྱེ་ན་གང་ཏུ་ཤི་བ་དེར་གཞུགས་མེད་ཀྱི་
སྤང་པོ་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དོ་མེད་དོ། གཞུང་ཁྲུངས་མ་རྣམས་ནས་བར་དོ་མེད་པའི་དམིགས་
བསལ་འདི་ལས་མ་བཤད་པས། ཡར་དང་མར་གྱི་མཆམས་མེད་ལ། བར་དོ་མེད་པར་འདོད་
པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །^{༡༩༩}བརྩ་གཅིག་པ་འགྲོ་རྩལ་ནི། ལྷའི་བར་དོ་ནི་ཁྱེན་ཏུ་ལོ། མའི་བར་
དོ་ནི་ཐད་ཀར་འགྲོ་ལོ། ཉེས་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དོ་མིག་སྤར་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་བྱ་
རྩལ་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ། མཛོད་འགྲེལ་
ལས། མི་དང་ཡི་དྲུགས་དང་ཏུད་འགྲོ་གསུམ་རང་རང་རི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་འགྲོ་བར་བཤད་
དོ། །^{༢༠༠}བརྩ་གཉིས་པ། ཆེ་ཆད་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་རྟེན་ན། རེ་ལྟར་སོགས་ན་འང་ཞག་
བདུན་གནས་སོ། རྒྱུ་རྟེན་ན་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །^{༢༠༡}བརྩ་གསུམ་པ་མ་རྟེན་ན་འང་བདུན་
སྟག་བདུན་རྩལ་ཆད་ལས་པན་ཆད་མི་གནས་པ་ནི། མ་རྟེན་ན་ཡང་ལུས་བརྟེན་ནས་ཞག་
བདུན་སྟག་བདུན་རྩལ་ཆད་ཏུ་གནས་ཀྱི། དེ་རྩལ་ཆད་ཏུ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྟེན་པས་
དེ་པན་ཆད་མི་གནས་སོ། གཞུང་ཁྲུངས་མ་གང་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས།
དེ་ལས་རིང་བ་གནས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །^{༢༠༢}བརྩ་བཞི་པ། བར་དོ་བ་གཞན་
ཀྱི་བར་སྤིང་ཏུ་འགྱུར་རྩལ་ནི། ལྷའི་བར་དོ་ལྟ་བུ་དེ་ཞག་བདུན་གྱིས་ཤི་འཕོས་ནས་ལྷའི་
བར་དོ་དེའམ། ཡང་ན་མི་ལ་སོགས་པའི་བར་དོ་འགྲུབ་སྟེ། ལས་གཞན་གྱིས་བྱ་བ་འགྱུར་
བས་བར་དོའི་ས་བོན་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

ལྷ་པ་དེ་ནས་སྐྱེ་སྤིང་ཏུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་རྩལ་^{༢༠༣}ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་ཆགས་
སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ལ་འགྲོ་རྩལ་ནི། མངལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་བར་སྤིང་དེས་སྐྱེ་བའི་
གནས་སུ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་བརྟུ་བ་དང་ཆེ་
བ་སོགས་བྱ་བར་འདོད་ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། ^{༢༠༤}གཉིས་པ་
མཐོང་རྩལ་འཁྲལ་པ་ནི། པ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ས་
མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མེད་བཞིན་ཏུ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་སྐྱེ་མ་བཞིན་ཏུ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་

ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །^{༡༥}ཞེས་པའི་དོན་བར་དོ་བ་དེས་ས་མ་ཉལ་སོ་བྱེད་པ་གང་ཏུ་
མཐོང་བའི་གཞི་བྱེད་དངོས་གནས་ལ་ས་མ་གཉིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་སྤྲུག་ལ་ས་མ་
ཉལ་སོ་བྱེད་པ་མཐོང་ཞེས་པའོ། ཡང་ན་ས་མ་ཉལ་སོ་བྱས་པའི་མཐུག་ཁོ་ནར་སྤྲུག་བ་བསྐྱ་
བ་ཐིགས་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་ཡང་རྗེས་སུ་ས་མ་གཉིས་ཀ་ལས་སྤྲུག་གི་
ཐིགས་པ་དྲངས་པ་གཉིས་འབྱུང་ལ་དེ་གཉིས་མའི་མངལ་ཏུ་འབྲེས་པའི་དབྱས་སུ་ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བར་བཤད་པས་དེའི་ཆོ་ས་མ་ཉལ་སོ་བྱས་ཟིན་པས་ད་ལྟ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་
ཡོད་པར་མཐོང་བའོ། །དེར་ཡང་མོར་སྒྱེ་ན་བྱད་མེད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་ཅིང་། སྒྱེས་པ་
ལ་ཆགས་ཏེ་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །ཁོར་སྒྱེ་ན་ནི་སྒྱེས་པ་དང་འབྲལ་འདོད་ཅིང་བྱད་མེད་ལ་
ཆགས་ནས་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ནས་འཁྱོར་སྒྱུད་པའི་སར་ནི་^{༡༦}བར་དོ་དེས་ས་
མ་དངོས་མཐོང་བ་མིན་པར་^{༡༧}ས་མའི་སྤྲུག་ལ་ས་མར་འབྲལ་ནས་ཉལ་སོ་བྱེད་པར་
མཐོང་བར་བཤད་དོ། །^{༡༨}གང་ལྟར་ན་འང་དང་པོར་ནི་སྒྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་
མཐོང་ལ། ཕྱིས་ནི་མཆན་མ་གཉིས་ཅམ་མཐོང་བ་སྟེ། །

^{༡༩}གསུམ་པ་ཁྲོས་པས་ནི་ནས་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་སྒྱེས་ནས་
རི་ལྟ་རི་ལྟར་ཉེ་བར་ཕྱོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྒྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དེའི་ཡན་ལག་གཞན་
གང་ཡང་མི་སྣང་བར་སོ་སོའི་མཆན་མ་གཉིས་ཅམ་ཞིག་མཐོང་རོ། །དེ་ལ་ཁྲོས་ནས་བར་
སྲིད་དེ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྒྱེད། །^{༢༠}བཞི་པ་ཡུལ་གང་ལ་རྩལ་རི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྒྱུར་
བ་ནི། དེ་ཡང་ས་མ་གཉིས་ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ་འདོད་ཆགས་དྲག་པོའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་
ན་མཐུག་ཁོ་ནར་སྤྲུག་བ་བསྐྱ་བ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་ལས་སྤྲུག་གི་ཐིགས་པ་
གཉིས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་མའི་སྒྱེ་གནས་སུ་འབྲེས་ནས། དཔེར་ན་འོ་
མ་བསྐོལ་བ་གང་བའི་སྤྱིས་མ་བཞིན་ཏུ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བར་སྲིད་
དེ་དགག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འགགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་མཐུས་དེ་^{༢༡}འོ་མ་བསྐོལ་བའི་སྤྱིས་མ་བཞིན་ཆགས་པའི་སྤྲུག་འདུས་པ། ལས་གཞན་
པའི་དབང་སོ་^{༢༢}ལྟའི་^{༢༣}རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་སོ་^{༢༤}བཞི་ཆ་སྤྲ་བ་དང་^{༢༥}ལྟ་

མ་འདྲིས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདུས་པ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་མ་ལས་གཞན་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དབྱས་སུ་ནམ་ཤེས་ཁྱུ་ཁྱུ་པ་ནི་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་འབྱུང་མ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་གི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་དབང་པོ་འབྱུང་བམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ལས་བྱུང་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་མ་བཞིན་དེས་ས་བོན་དང་ལྷ་ཁྱུ་བཞིན་དུ་ཁྱུ་ཁྱུ་དབང་པོ་མེད་པ་འགགས་ནས་ཡོད་པ་སྟེ་ཞེས་ཟེར། ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ནམས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བར་འདོད་དོ། །འོ་སྤྱི་མ་འབྱུང་སྟེ་གས་ལས་ནི་བར་དོ་བ་དེ་པའི་ཁམས་སྤྱི་བོ་ནས་ཁྱུ་ཁྱུ་ཉེ་ཆ་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བབ་པའི་བྱང་ལེམས་དང་འགྲོགས་ཉེ་མའི་མངལ་དུ་འདུག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་བཤད་པ་ལྟར་མ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདྲིས་པའི་དབྱས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ན་ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ཀྱན་གཞི་ནམ་ཤེས་དང་། ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་སྤྱི་མ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཆོ་བྱི་མའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཅུང་ཟད་སྟེས་པའི་ཆ་ཕྱ་བ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འདྲིས་པའི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདུས་པ་ལས་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་སྤྱི་མ་ཤེས་མ་ཁྱུ་ཁྱུ་པའི་གོང་གི་ཁྱུ་ཁྱུ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་དེའི་དབྱས་སུ་ནམ་ཤེས་ཁྱུ་ཁྱུ་པ་ནི་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །མདོར་ན་ནམ་ཤེས་མ་ཁྱུ་ཁྱུ་གོང་དུ་མ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདུས་པ་དེ་དབང་པོ་དང་མ་བཅས་པ་ཡིན་པ་ལ། བར་དོ་དེ་ཆོ་སྤྱི་མ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་དབང་པོ་ལྷའི་བག་ཆགས་སམ་ས་བོན་བསྒྲོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱུ་ཁྱུ་དེའི་དབྱས་སུ་བར་དོ་དེ་ཁྱུ་ཁྱུ་མ་ཐག་ནས་ལུས་བྱི་མའི་དབང་པོ་ལྷའི་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་རེ་རེར་སྟེས་ནས་དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་ཞིང་འདྲིས་པའི་དབང་པོ་ལྷའི་ཆ་ཤས་དེ་དང་བཅས་པའི་ཁྱུ་ཁྱུ་ཉུ་ལྷུར་བས་སྤྱི་བཤད་པོ་དང་མ་བཅས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ནི་དཔེར་ན་ཞོའི་བྱ་མ་མ་བཅུག་གོང་དུ་ཞོའི་ཆ་ཤས་དང་མ་བཅས་པའི་འོ་མ་ཡིན་ཀྱང་། བཅུག་ནས་དེ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ལྷ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་གིས་མཆོམས་སྒྱུར་དབྱས་ཀྱི་སྤྱི་དང་སྤྱི་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་འོ་བར་དོ་དེ་བསོད་ནམས་ཆུང་བྱ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། རིགས་དམའ་བར་སྟེ་སྟེ་འཕོ་བ་

དང་འདྲག་པའི་ཆེ་ཀྱ་ཙམི་སྒྲ་དང་འདམ་བྱ་དང་ནགས་ཐིབས་པོ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་
འགྲོ་བའི་སྤང་བ་འབྱུང་ལ། ལེགས་བའི་ལས་བྱེད་བྱེད་པ་ཞིག་ནི་རིགས་མཐོན་པོར་སྒྲེ་
ཞི་བ་དང་སྤྲན་པའི་སྒྲ་འབྱུང་ཞིང་ཁང་བཟང་དང་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་
སྒྲ་འགྲོ་བའི་སྤང་བ་འབྱུང་ངོ་། །**ཁྱེད་ཀྱི་མངལ་དུ་ལུས་རྒྱུ་ཆུང་དང་བཅའ་དུས་ནི།**
མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཡག་སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་དགུ་ལ་ཞག་བཞིས་
ཆགས་པ་ལ་མངལ་དུ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་
ཞག་བཞི་ལོན་ནས་བཅའ་སྒྲེ། **མངལ་དུ་འདྲག་པ་ལས།** དེ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དགུ་ལྷ་དེ་ལས་འདས་
ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་དགུ་ལ་ཞག་བཞི་ན་**
ལོ། ཁྱེད་ཀྱི་གམ་བདུན་ཀྱིས་ནི་མི་རྒྱུགས་ཏེ་ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་མངལ་འདྲག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་བདུན་པ་སྒྲེ་གནས་ངན་པ་རྣམས་སུ་བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་མི་འདོད་ན་མི་སྒྲེ་བ་
ནི། སྒྲེ་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་མེད་ན་མི་འགྲོ་ལ་མ་སོང་ན་དེར་མི་སྒྲེ་བས་དཔུལ་བར་སྒྲེ་
བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་གོམས་པ་འཕྲ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་
བཟུང་ནས་བྱ་ཐམས་ཅད་གསོད་པའམ་པག་འཆོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེ་མ་མིན་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་བར་སྤིང་ནི་སྒྲེ་གནས་སུ་ལྷག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མི་ལམ་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་སྒྲེ་
གོམས་པའི་དགའ་བས་དེར་རྒྱག་གོ། དེ་ནས་སྒྲེ་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལ་ཁྱོས་ནས་བར་
སྤིང་འགག་ཅིང་སྒྲེ་སྤིང་དུ་སྒྲེ་སྒྲེ། དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཡི་དྲགས་ལྷ་བ་
ཅན་སོགས་པར་སྒྲེ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་བརྒྱད་པ་དུད་འགྲོ་སོགས་ངན་པར་སྒྲེ་**
ཆུང་ནི། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་མི་དང་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་
པའི་ལྷ་འུ་རིས་རྣམས་སུ་སྒྲེ་ན་ནི། སྒྲེ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་དགའ་བར་
འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ཞིང་དེ་ནས་དེར་དགའ་བ་དང་འདོད་པ་བསྒྲེད་དེ་སོང་བ་
དང་། སྒྲེ་བའི་གནས་ལ་ཁྱོས་ནས་བར་སྤིང་འགག་ཅིང་། སྒྲེ་སྤིང་དུ་སྒྲེ་བར་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པའི་སར་གསུངས་ཏེ། སྒྲེ་མ་མིན་ཅན་བྱ་བ་དང་པག་འཆོང་སོགས་མིན་པའི་དཔུལ་

བར་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བར་བྱའོ། །^{༡༩༡}དགུ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་ངོད་གཤེར་
དང་རྩལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། མཛོད་དུ། ཇི་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། ཞེས་ངོད་
གཤེར་ལས་སྐྱེ་ན་ཇི་འདོད་པ་དང་། བརྩལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་གནས་འདོད་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ།
དེ་ཡང་ཆ་དམུལ་དུ་སྐྱེ་ན་ངོ་བོ་འདོད་པ་དང་། གྲང་དམུལ་དུ་སྐྱེ་ན་བསེལ་བ་འདོད་ནས་
བར་སྐྱེ་དུ་འགྲོ་བར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །སྒྲོང་སྐྱེས་ཀྱང་མངལ་སྐྱེས་དང་འབྲེལ་བར་
མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་ཚུལ་རྣམས་ནི་དམིགས་
བསལ་མེད་པ་རྣམས་ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཤད་པའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ་ལ་བཞི། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་
བ་དང་། ཡན་ལག་གི་བསྐྱེ་བ་དང་། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེ་བའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་^{༡༩༢}ལ་མ་རིག་པ་དང་
འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་དང་
སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་ཁྲ་ཤིའི་ཡན་ལག་གི་བར་ཏེ་བརྒྱ་གཉིས་
ལས། ^{༡༩༣}དང་པོ་ཐུན་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་^{༡༩༤}ལ་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།
ངོ་བོ་ལ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་ནི། ^{༡༩༥}ཁྲ་མོ་ལོང་བ་དང་
འབྲ། མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་མཛོད་རྩལ་སྐྱེས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་
མི་མཛོད་བ་དང་རྩལ་ནི་མཛོད་བའམ་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་མམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་
ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། མཛོད་བ་དང་བདེན་ཆོག་གི་འགལ་ལྷར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཚུགས་
ལ་བྱེད་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་ཡང་གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་རིག་པ་བཀག་ཅམ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་འགལ་ལྷར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཚུགས་སོ། །^{༡༩༦}མ་

རིག་པ་དེ་རིག་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་
མཛེལ་བ་དེ་ཡང་མཛེལ་བ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མཛེལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སོགས་
ཁོང་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འདོན་ཞེས་སྒྲ་མ་
དག་གསུངས་སོ། །^{༡༥༡}གཉིས་པ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། དེ་ལ་འདིར་
གཉེན་པོ་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པས་
དེའི་འགལ་ལྗང་གི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བཞེད་ལ། ^{༡༥༢}གསུམ་པ་མ་རིག་པ་ལྟ་བ་དང་འགལ་བར་འདོད་པའི་
ལུགས་ནི། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཚོངས་པ་ཅམ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་དོ། །མདོར་
ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་
ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞེད་པར་
འདྲའོ། །^{༡༥༣}མ་རིག་པའི་ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡི་ཤེས་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་
ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་སོགས་ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་ཡང་སྒྲ་མས་ནི་དེ་དང་
འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་སློབ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཏུ་བཞེད་ལ། ཕྱི་
མས་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མི་ཤེས་པའི་སློབ་ནས་ཚོངས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་
བཞེད་དོ། །^{༡༥༤}གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཚོངས་པ་དེ་ལ་ཕྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་པ་དང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཚོངས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་
བྱེད་གསོག་ལ། གཉིས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་གསོག་པར་ཀུན་ལས་བརྟུས་
སུ་གསུངས་སོ། །^{༡༥༥}གཉིས་པ་^{༡༥༦}རང་འབྲས་སྤང་བོའམ་ཡང་སྤིད་འདུ་བྱེད་པ་འདུ་བྱེད་
^{༡༥༧}རྒྱ་མཐའ་འདྲ། ^{༡༥༨}དེ་ལ་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་ཡིན་ལ། ^{༡༥༩}
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། བདེ་འགྲོ་
འཕེན་པའི་ལས་སོ། །ཕྱི་མ་ལའང་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་

ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། ལམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །^{༡༧༩}
རང་གི་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པས། ^{༡༨༠}གསུམ་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་^{༡༨༡}སྤྱི་ལྟ་བུ་འདྲ། ^{༡༨༢}དེ་ལ་ངོ་
མོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་གསུངས་ཀྱང་།
འདིར་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞི་ལས་ལེན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ། ལས་མི་ལེན་པ་
རྣམས་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །^{༡༨༣}གཉིས་པ་དེ་ཡང་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་
སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ལ་སྒྲོལ་བ་པས་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདྲ་
བྱེད་ཅིང་གསེག་ལ། ལས་དེའི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་ཆེ་འདིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུ་
དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་
ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འབྲས་བྱའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོལ་བའི་དབང་གིས། བདེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་
པར་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་བར་བཟུང་བས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་
བའི་ལས་གསེག་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་
ལམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོར་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འབྲས་བྱས་ཀྱི་འོ། །

^{༡༨༤}བཞི་པ། ^{༡༨༥}སྤྱི་ལྟ་བུ་སོ་སོར་སྒྲུབ་མཁུན་མཁུན་གྱིས་ལྟར་བརྟེན་པས། མིང་དང་
གཞུགས་ལ། ^{༡༨༦}གཉིས་ལས་དང་པོ་^{༡༨༧}སྤྱི་ལྟ་བུ་ཞུགས་པ་འདྲ། མིང་ནི་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་
དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུ་བཞི་འོ། །^{༡༨༨}
གཉིས་པ། གཞུགས་ནི་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན། གཞུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅམ་ཡོད་ཀྱི་གཞུགས་
མེད་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་སུ་ནི་མེར་མེར་བོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་རི་ལྟར་
རིགས་པར་སྒྱུར་རོ། །^{༡༨༩}དབང་པོ་དྲུག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའམ་རྟེན་བྱེད་པས་
དབང་པོ་ཡང་ཟེར། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པས། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཟེར། རྣམ་
ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

^{༡༩༠}ལྟ་བུ་དེ་ལ་དངོས་དང་། རོགས་གཙོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་

མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མཆེད་དྲུག་མྱོང་ཤིང་མྱོང་ཤིང་འདྲ། བེ་མངལ་ལས་སྐྱེ་ན། དང་པོར་རྣམ་
ཤེས་བྱགས་པའི་བྲུ་བྲག་གི་མེར་མེར་པོ་དང་མིང་རྣམས་འཕེལ་བས་མིག་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཟུབ་པ་སྟེ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མེར་མེར་པོའི་དྲུས་ནས་ཡོད་
དོ། །**ཤིག་ཉིས་པ་ནི།** བརྟམ་ཏེ་སྐྱེ་ན་ནི་ཉིང་མཆོམས་སྟུར་བའི་ཆེ། དབང་པོ་རྣམས་ཅིག་
ཅར་དུ་འབྱུང་བས་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། **ཤིག་ཉུམ་པ།** མྱོང་སྐྱེས་དང་རྟོད་གཤེར་སྐྱེས་
ལ་ནི་མངལ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དེ་དང་འདྲ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་དོ། །**ཤིག་
གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ་གཉིས་ལས་རོ་པོ་དང་།** ཁམས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་རོ་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མིང་གཞུགས་ཟུབ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་རོ་པོ་འཛོལ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
ཟུབ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་བྱད་པར་ཟུབ་པས་ཡོངས་སྟོད་པ་པོར་ཟུབ་པའོ། །**ཤིག་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
ལ་མྱོང་སྐྱེས་དང་རྟོད་གཤེར་སྐྱེས་ལ་མངལ་དུ་ཞེས་པའི་ཆབ་དུ་མྱོང་དང་རྟོད་གཤེར་
འདོན་པ་སྟོབ་མ་གཏོགས་མངལ་སྐྱེས་དང་འདྲའོ།** མིང་གཞུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཟུབ་
ནས་ལུས་ཀྱི་རོ་པོ་དང་བྱད་པར་ཟུབ་པས་ཡོངས་སྟོད་པ་པོ་ཟུབ་ལ་རེག་པ་དང་ཆོར་བ་
ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་སྐྱེན་ཀྱི་ཡོངས་སྟོད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཟུབ་ནས་ཡོངས་སྟོད་རྣོགས་པ་
ཡིན་འོ། །**ཤིག་གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ནི།** སྐྱེ་མཆེད་གཞུགས་ཅན་ལྟ་བུ་གཉིས་གཞུགས་
མེད་ན་མེད་དོ། །

རྒྱལ་པ་རེག་པ་ནི། ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་རེག་
 པར་བྱེད། ཤེས་པ་ཡུལ་དང་སྤང་པའི་ཆེ་རེག་པའི་ཐ་སྟངས་འདོགས། དེ་ནི་འོ་བྱེད་འདྲ་ཞེས་
 གདའ། ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་རྩ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་
 ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ། རྩེ་མཆེད་རྒྱག་གི་རྒྱུན་ཀྱིས། ཤེས་གསུངས་པས་ནི་ཡུལ་དང་ནམ་
 ཤེས་ཀྱང་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བ་ལྟར་པ་ཆོར་བ་པོལ་ས་ཀྱི་འབྲས་རྩ་གསུམ་ཚྱོར་བ་ནི།
 མིག་པོལ་མདའ་ཐོག་པ་འདྲ། རེག་པས་ཡུལ་གསུམ་བཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 ཆོར་བ་བདེ་རྒྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་རྩེས་པའོ། །རྒྱུད་པ་སྟེད་པ་པོལ་བཞི་ལས།
 དང་པོ་པོ་པོ་ནི། པོལ་ཆང་འཐུང་འདྲ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་རྒྱག་བསྐལ་ལ་

འབྲེལ་བར་སྲིད་པའོ། །**འོག་ཉིས་པ་རྒྱན་གྱི་དོགས་གཙང་ནི།** ཚེར་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྲིད་པ་
རྒྱེ་བར་གསུངས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ། རིག་པའི་རྒྱན་གྱིས་བྱང་བའི་ཚེར་བ་ལས་
སྲིད་པ་བསྐྱེད་ཀྱི། མ་རིག་པ་མེད་ན་ནི་ཚེར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་པ་མི་སྐྱེའོ། །**འོག་སྐུམ་པ་**
རིག་ཚེར་དང་ངེས་ཀྱི་དོགས་གཙང་ནི། དེ་ལྟར་ན་རིག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་།
ཚེར་བ་ནི་རྒྱེ་བའམ་ནམ་སྐྱེན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་ན་ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །**འོག་པ་སྲིད་པའི་དབྱེ་བ་ནི།** དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པ་གསུམ་
ཡོད་དོ། །

འོག་ཡང་སྲིད་དགུ་པ་ལེན་པ་ལ་འོག་ཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་པོ་ནི། **གིང་རྟོག་འོག་**
ལེན་པ་འདྲ། ཡུལ་ནམ་པ་བཞི་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་བཞི་སྟེ། **འོག་ཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི།**
འདི་ལྟར་གཞུགས་སྐྱེལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་དང་འཇིག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་
པ་ནམས་དང་ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྲིམས་ངན་པ་དང་། འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉེ་བར་
ལེན་པ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྲིམས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཉེ་བར་
ལེན་པའོ། །**འོག་དང་པོར་སྤྱད་པས་རིག་པ་བསྐྱེད།** དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྤྱག་ཚེར་རོ། །དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་འཕེལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་སྲིད་ལེན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་
ངན་གསོག། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་ངན་བསྐྱེད། ཞེས་གོང་མ་དག་གསུངས་སོ། །**བརྒྱུ་**
གཤམ་ལ་ངོ་པོ་དང་། སྐྱོད་ན་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྲིད་པ་ནི། **འོག་བྱད་མེད་སྐྱུམ་མ་འདྲ།** ལྟར་
གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་ནམ་ཤེས་ལ། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པ་སྲིད་ལེན་གསོས་བཏབ་
པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འདྲེན་པ་ལ་མཐུ་ཅན་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། **འོག་ཉིས་པ་ནི།** རྒྱལ་འབྲས་
བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །**འོག་བརྒྱུ་གཅིག་པ་རྒྱེ་བའི་འོག་ངོ་པོ་ནི།** **འོག་བྱ་རྒྱེ་བ་འདྲ།** རྒྱེ་
གནས་བཞི་པོར་དང་པོར་ནམ་ཤེས་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་བ་འོག་ལས་དང་སྒྲོན་ལམ་དང་
བརྒྱུས་ཏེ་རྒྱེ་བ་གསུམ་ལས་འདིར་ལས་ཀྱི་རྒྱེ་བའོ། **འོག་བརྒྱུ་གཉིས་པ་ཀ་ཤིའི་འོག་ངོ་པོ་ལ།**
རོ་འོག་ཁུར་བ་འདྲ། ཀ་བ་ནི། སྤང་པོ་སྐྱེན་ཅིང་གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། **འོག་བྱ་པོ་འཇིག་**

པས། ཤི་བ་ནི་ཕུང་པོའི་རིས་མཐུན་དོར་བ་^{འོ}འབྲས་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱིས་པ་ནི་
སྦྱི་བ་ཡིན་ལ། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་པའི་བར་འབྱུང་བ་ན་ཆ་ཤིའོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་མདོར་བསྟུ་བ་^{འོ}ལ་བཞི་དང་། གསུམ་དང་། རྩ་བཞིར་བསྟུ་
བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཞིར་བསྟུ་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། རྟོགས་གཙོད་དང་།
འཕེན་ཚུལ་དང་། འབྱུང་ཚུལ་དང་། ཐུབ་དོན་བཤད་པ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། ཀྱན་ལས་
བདུས་ལས། ཡན་ལག་མདོར་བསྟུ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་འཕངས་
པའི་ཡན་ལག་དང་མདོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་མདོན་པར་བྱུང་བའི་
ཡན་ལག་གོ། **གཉིས་འོ**ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན།
མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། **འོ**གཉིས་པ་ནི། འཕངས་པའི་ཡན་
ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་གཟུགས་དང་སྦྱི་མཆེད་དུག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བའོ། **འོ**
གསུམ་པ་ནི། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་
པའོ། **འོ**བཞི་པ་ནི། མདོན་པར་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྦྱི་བ་དང་ཆ་ཤིའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། **འོ**གསུམ་པ་རྟོགས་གཙོད་ལ་རྟོགས་པ་བཅད་པ་དང་། ཡན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་འཕེན་པ་དང་འབྱུང་བའི་རྩ་འབྲས་ཆོན་པ་གཉིས་ཀྱིས། སེམས་
ཅན་གཅིག་གིས་སྦྱི་བ་ལེན་པའི་རྩ་འབྲས་ཆོར་གཅིག་སྟོན་ནམ། ཆོར་གཉིས་སྟོན། དང་
པོ་ལྟར་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་པའི་བར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྲིད་པ་སོགས་སྦྱི་
བར་བཤད་པ་མི་རིགས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྩ་འབྲས་སྟོར་བྱི་མ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་
བྱེད་དང་རྩ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྩ་འབྲས་སྟོར་སྒྲ་མ་ལ་སྲིད་ལེན་དང་
སྲིད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། **འོ**གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། དང་པོ་གོ་ཐོབ་ཀྱི་ལན་
དང་། དགོས་པ་བཤད་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་མེད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྩུས་གང་
འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྩུས་བསྐྱབས་ཅིང་འཕངས་པ་དེ་བྱུང་བ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱི་
བ་དང་ཆ་ཤིར་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ། **འོ**གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྟུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
སོ་སོར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བའི་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ཚུལ་སོ་སོར་

གོ་བའི་དགོས་པ་དང་། མེད་ཚོར་གྱི་དོགས་གཅོད་གསུམ་ལས། དགོས་པ་དང་པོ་ནི། འོ་
ན་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་སུ་བཤད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་འབྲས་བུའི་སྒྲུག་བདེན་
དང་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་འབྲས་བུའི་སྒྲུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡེ་མ་ནི་འཕངས་པའི་དུས་ན་ས་བོན་དུ་གནས་ཀྱི། རང་གི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་འོངས་པ་
ན་སྒྲུག་བསྐྱལ་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ནི་སྒྲུག་བསྐྱལ་དེ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཆེ་འདི་
ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་བའོ། །

༼༤༽**དོགས་པ་གཉིས་པ་ནི།** གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་འཕེན་པའི་རྒྱ་
དང་། དེས་འཕངས་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་རོས་བབྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་
གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ཡི་དངོས་གཞིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཚོར་
བ་ལ་ཐུག་པ་དག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ནི་རྣམས་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཞེ་ན། སྒྲུག་བསྐྱལ་བའི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་པ་དང་མངོན་པར་འབྲུབ་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ལས། དུ་ཞིག་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་ལ།
ཆེ་འདིའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ནིའོ། །དུ་ནི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
གྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནས་ཚོར་བ་ལ་ཐུག་པ་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །༼༥༽**གསུམ་པ་མེད་ཚོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ནི།** དེས་ན་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་མེད་པ་དང་དེ་
བསྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་གཉིས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པས་མེད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཞན་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །༼༦༽**འདིའི་འཕེན་འབྲུབ་གྱི་**
ལས་དང་སྡེར་བཤད་པའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་གོ་དོན་མི་གཅིག་
སྟེ། སྡེར་བཤད་པ་ནི་ལུས་དེའི་རོ་བོ་འཕེན་བྱེད་ལ་འཕེན་བྱེད་དང་། བྱད་པར་འཕེན་
བྱེད་ལ་རྫོགས་བྱེད་དུ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་འཕེན་བྱེད་གྱིས་ལུས་དེའི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་
གཉིས་ཀ་འཕེན་ལ། འབྲུབ་བྱེད་གྱིས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼༧༽**བཞི་པ་འཕེན་**

ཚུལ་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པ་ནི་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་འཕངས་ན་འབྲས་
དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ནས་ཚར་བའི་བར་ཡན་ལག་བྱེད་དང་ལྟོ། །གང་གིས་འཕངས་ན། མ་
རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་འཕངས་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ལ་ལས་
ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སོ། །འཕངས་པའི་དོན་ནི། སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲུབ་
བྱེད་ཡོད་ན་འབྲས་བྱ་དེ་དག་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པའོ། །**༼རྒྱ་པ་ལ་འབྲུབ་ཚུལ་དངོས་དང་**
གཞན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲུབ་བྱེད་དང་བྲུབ་པ་ནི། གསུམ་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གང་གིས་
འབྲུབ་པར་བྱེད་ན་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཀྱི་ལེན་པས་སོ། །གང་འབྲུབ་པར་བྱེད་ན་རྒྱེ་བ་དང་
ཆ་ཤིའོ། །རི་ལྟར་འབྲུབ་པར་བྱེད་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ལ་བསྒོམ་པའི་ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་དེ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སོ། །**༼རྒྱེས་པ་འབྲུབ་ཚུལ་གཞན་ནི།**
རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དུ་རྒྱེ་བ་གཅིག་བྱ་བྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ནས་ཆ་ཤི་དེ་དག་
གི་ཉེས་དམིགས་སུ་གསུངས་སོ། །**༼རྒྱག་པ་བྲུབ་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་དགེ་པའི་**
འཕེན་འབྲུབ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་
བསྐྲངས་པའི་མི་དགེ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ལ་ལས་ངན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་
ནས། ངན་སོང་གསུམ་ཀྱི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ནས་ཚར་བའི་བར་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་
པ་དེ། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་བཏབ་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་
ཐུར་ནས་ཕྱི་མ་ངན་འགྲོར་རྒྱེ་ཆ་སོགས་འབྲུབ་ལ། **༼གཉིས་པ་དགེ་བའི་འཕེན་འབྲུབ་**
བཤད་པ་ནི། ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྲངས་པའི་
འདོད་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ཁམས་
གོང་མས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་སོགས་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ལ།
ལས་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ལྷའི་
འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ནས་ཚར་བའི་བར་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་ལེན་ཀྱིས་ཡང་
ཡང་གསོས་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་ནས་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོ་དེ་དག་དུ་རྒྱེ་
བ་སོགས་འབྲུབ་པོ། **༼གཉིས་པ་ཡན་ལག་ནམས་ལམ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ཚུལ་ནི།** དེ་ལྟ་བུའི་

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལམ་གསུམ་
ཏུ་འདུ་སྟེ། སྒྲོན་པ་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་ཀྱིས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་པ་བཅུ་པ་
ལས་ཡིན་ཏེ། །སྤྱད་མ་བདུན་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །**ཁྱེད་གསུམ་**
པ་རྒྱ་བཞིན་སྤྱད་པ་ནི། སྤྱུ་ལུ་ལྷང་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་
བཞི་གསུངས་ཏེ་མ་རིག་པའི་འདེབས་པ་པོས་ལས་ཀྱི་ཞིང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་
པ་དེ་སྟེད་པའི་རྒྱས་བརྒྱན་པར་བྱས་ན་མའི་མངལ་ཏུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་གུ་འབྱུང་པར་
བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆེ་ཏུ་ལ་རྫོགས་པ་ལ་དངོས་**ཁྱེད་དང་།** འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་བདག་
མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཅམ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་འབྱུང་རྒྱལ་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་
དམིགས་དང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་། ལས་ཉོན་གཉིས་ལས། ཉོན་མོངས་དགྲར་
ཤེས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུས་བྱ་གསུམ་གའི་ལམ་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་དང་དྲུག་ལས།
དང་པོ་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གི་བར་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བཟང་ལས་འདས་
པས་ཆོད་པ་ཡོད་པའང་སྲིད་ལ། ཆེ་གཞན་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་ལ་འབྱུང་
པའང་སྲིད་དོ། །འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་ཏུ་
འོང་པས་སྦྱར་བ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཞིག་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཆེ་འདི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་ལྟར་
སྦྱོར་ནས་ཕྱོང་བར་འབྱུང་བའི་ལས་གསར་ཏུ་བསགས་ན། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་
བྱེད་དང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། ཡན་ལག་བྱེད་དང་གསུམ་དང་འཆི་ཁ་རྒྱུན་ཆད་ཏུ་སྟེད་
ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་རྫོགས་ལ། རྒྱུ་བ་བྱི་མ་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བྱེད་དང་ལྷ་དང་གྲུབ་
པའི་ཡན་ལག་གཉིས་རྫོགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡུན་རིང་ན་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ།
འབྱུང་བྱེད་དང་གྲུབ་པ་གཉིས་དང་འཕེན་བྱེད་གསུམ་ལ་ཆེ་རེ་རེ་དགོས་ལ། འཕངས་པའི་
ཡན་ལག་རྣམས་ཡན་ལག་ཏུ་འདུས་པའི་བྱིར་དང་། འཕེན་བྱེད་དང་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་བར་ཏུ་
ཆེ་ཏུ་མས་ཆོད་ཀྱང་ཉེན་འབྲེལ་གཞན་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་ཀྱི། ཉེན་འབྲེལ་དེའི་ཆེ་མིན་པའི་བྱིར་
རོ། །འདི་དག་ལ་བར་དོའི་ཆེ་རྒྱར་ཏུ་མ་བཅིས་སོ། །**ཁྱེད་གཉིས་པ་ནི།** དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་

ཡན་ལག་དེ་ནམས་གྲུབ་པའི་ཆེ་ན་ཡང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་གི་། **༡༥༽གསུམ་པ་ནི།** ལྷ་ར་བཤད་པ་ལྷ་ར་ཆོས་ཅམ་གི་རྒྱའི་ཡན་ལག་
ལས། ཆོས་ཅམ་གི་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་ནམས་འབྱུང་ཞིང་། འཁོར་བའི་ཚུལ་མ་ཤེས་
པར་དེ་ལ་ཚོངས་ནས་བདག་ཏུ་བབྱང་ཞིང་། བདག་བདེ་བར་འདོད་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་
གསུམ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྤར་ཡང་འཁོར་བས་ན་ཉོན་
མོངས་པ་གསུམ་ལས། ལས་གཉིས་དང་དེ་ལས་སྤྱད་བསྐྱལ་བདུན་འབྱུང་ཞིང་། བདུན་པོ་
ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སྤར་ལྷ་ར་འཁོར་བས། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་
མེད་པར་འཁོར་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་སྤྱད་ཀྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་
ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཉིད་ནི་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འཁོར། ཞེས་གསུངས་སོ། **༡༦༽སྲིད་པ་སྤྱད་བསྐྱལ་གི་རང་བཞིན་ཏེ་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྤང་རྒྱས་དེས་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་བས། དེ་སྤོང་
བར་བྱེད་པ་ལའང་བྱི་ནང་གི་ཆོས་མུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་མེད་པར་ཤེས་དགོས་
ཏེ། རྒྱའི་དུས་སུ་ལས་གསོག་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་ལས་ཉོན་གཉིས་གི་ཀྱན་
འབྱུང་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། འབྲས་བུའི་དུས་སུ་ནམ་སྤོང་མྱོང་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དེ་སྤྱད་བསྐྱལ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། **༡༧༽བཞི་པ་ནི།** དེ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་
བསམས་ན་ནི་སྒྱོ་བའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ལ། **༡༨༽ལྷ་པ་ནི།** བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
ནས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་གི་ལས། ནམ་སྤོང་མ་ཕྱང་ཞིང་གཉོན་
པོས་མ་བཅོམ་པ་ནམས་ཀྱང་ད་ལྟའི་སྲིད་ལེན་གིས་གསོས་བཏབ་ན། དེའི་དབང་གིས་
བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོར་འབྱམས་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་སྒོན་སོ་སྟེའི་དུས་སུ་བསགས་
པའི་འཕེན་བྱེད་གི་ལས་བགང་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མེད་པས་འཁོར་བ་
ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ན་ཉོན་མོངས་ལ་དགར་བབྱང་ནས་འགོག་
པ་ལ་བཙོན་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། **༡༩༽དུག་པ་ལ་གསུམ་ལས།** དང་པོ་སྟེས་བུ་རྒྱུང་དུའི་
ལམ་གི་གཞི་བྱེད་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་བཤེས་གཉོན་ཆེན་པོ་སྤྱུང་བ་ནི། ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་**

བར་འབྲུང་བའི་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་ཉིད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་མཛད་ཅིང་། ལམ་རིམ་ཡང་དེའི་
ཕྱོག་འདྲུག་སེམས་པ་རང་ལ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་
འདྲུག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་རྩུང་བུའི་སྒྲོ་རྩིན་ལ། **འབྲིང་གི་གཞི་བྱེད་ཚུལ་**
ནི། དེ་ནས་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་འདྲུག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་
འབྲིང་གི་སྒྲོ་རྩིན་རོ། །**འབྲིང་གི་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེར་བསྟེན་ཚུལ་ནི།** དེ་ལྟར་རང་གི་ཉམས་
ལ་དཔགས་ནས་མར་ཀླུ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
ལ་ཐོབ་འདོད་སྒྲུབ་བ་དང་དེའི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་རྩིན་དུ་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་བ་**འབྲིང་ལ་ངས་འབྲུང་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་**
ཅིང་བག་ཆགས་སད་པའི་ཐབས་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལས་བཤད་
པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་སྟོན་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ཤེས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་
པ་ལྟར་ཀྱན་འབྲུང་ལས་དང་ཉེན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་སྤང་པོ་
འབྲུབ་ཚུལ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་
ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩ་བ་ཚོངས་པའི་སྐྱེན་པ་མི་བཟད་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་
པའི་རྒྱ་ལས། ཕྱི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྲུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་
སེལ་བ། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་**འབྲིང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོག་**གཅིག་པའི་**འབྲི**
ཆོས་ཀྱི་རྟོག་འབྲིང་གི་ལྟ་བུ་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་ནས། སྒྲོ་ཤས་
དྲག་པོས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་བསྐྱུལ་བ། སྔར་དེ་ལྟར་གོམས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་
གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་བག་ཆགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་ལོ། །**འབྲིང་གི་སྐྱེས་པ་**
ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱེད་པའི་རྒྱུད་ལས། གཏི་སྐྱུག་ལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་
གིས་སོ། །ཞེས་དང་། སྐུ་ལྷ་ལྷང་པ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མཐོང་ན་སྟོན་དང་བྱི་
མའི་མཐའ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་གསུངས་

པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་
མཛོད་ཀྱི་གཅིས་པ་ཟབ་མོ་དེ། །ཞེས་པ་དང་། **༡༥༽གསུམ་པ་ནི།** འདུལ་བ་ལུང་ལས། མཆོག་
ཟུང་གཅིག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་ནི་དུས་སུ་དུས་སུ་འགོ་བ་ལྡར་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་བརྒྱས་ནས་
འཛམ་བུའི་སྤིང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཁོར་བཞི་པོ་ལ་དེ་དག་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནམས་བརྗོད་པར་
མཛོད་དོ། །གང་ལ་ལའི་**༡༦༽ཁང་པ་གཅིག་ཏུ་**ལྷ་རྟེན་ཅིག་གནས་པ་དང་། **༡༧༽ཁང་པ་སོ་སོར་**
ཉེ་བར་གནས་བའི་ཉེ་གནས་ཆངས་སྦྱོང་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་དག་དེས་ཁྲིད་དེ་མཆོག་ཟུང་
གཅིག་འདོམས་སུ་འཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་འདོམས་སོ། །གདམས་
པ་ན་ཆངས་སྦྱོང་ལ་དགའ་ཞིང་གོང་དུ་བྱད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོན་པས་
གཟིགས་ནས་ཀྱན་དགའ་པོ་ལ་ངེས་པས་རྒྱ་མཆོན་ནམས་གསོལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལྟ་བུ་དག་མི་འབྱུང་བས་སྒོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྡེའོར་
ཡུག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་གིས་ཤིག་གསུངས་
ནས་དེ་ནས་སྤིང་པའི་འཁོར་ལོ་བྲིས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཟུ་ཏ་ཡ་ན་ལ་བྲིས་སྐྱབ་བསྐྱར་བ་ན།
འོག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྡོག་གིས་ནས་བསྐྱར་བ་རྒྱལ་
པོས་བཟུང་ནས། རྣམ་ལངས་པའི་ཆོ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་ལུས་ངང་པོར་དབ་པ་ཚྭགས་
པར་བཞག་སྟེ། **དེ་ཡང་། ༡༨༽རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དབ་པ་**
ནི་ནག་པོའི་ཚྭགས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱིར་ཚྭགས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབ་པ་
དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་མཛོན་པར་ཚྭགས་པར་ཞེས་བྱའོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་གཉིས་ལ་རྣམ་
པར་བལྟས་པས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །**༡༩༽རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་**
སྤྲིང་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་ཟུ་ཏ་ཡ་ན་གཉིས་འཕྲིན་ཡིག་བསྐྱར་རེས་བྱེད་པའི་ཐྱོགས་པོ་ཡིན་པ་
ལ། ལན་ཅིག་ཟུ་ཏ་ཡ་ནས་དྲོ་རྒྱས་ཀྱི་ཁབ་འོར་བུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡིག་རྟེན་དུ་བསྐྱར་བས་
རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོས་དེའི་ལན་དུ་ཡིག་རྟེན་དེ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་བསྐྱར་རྒྱུ་མ་
རྟེན་ན་ཁོ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་ཡུལ་དབུས་སུ་དམག་ངངས་སུ་དྲོགས་ནས་
སེམས་ཁྲལ་བྱས་པས་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་

ཞུས་པ་དྲག་ཟེར་བ་བཞིན་ཞུས་པས་སྟོན་པས་བཀའ་གནང་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
བྱིས་སྐྱེའི་འོག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དང་སྲིད་པའི་འཁོར་
ལོ་བྱིས་པ་བསྐྱར་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིག་རྟེན་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པས་བསུ་བ་ལ་ཤོག་བྱས་པས།
ཁོས་དེ་མི་བདེན་ཡང་། རེད་རང་གི་བདེན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོའོ་སྟུང་ནས། བསུ་བ་
བྱས་ཏེ་དེའི་ལུས་མོ་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་སྟོ་ལ་བབྱུང་ནས་བསམས་པས་ནམ་ལངས་པ་
ན་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །

བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད།

གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད། རྟོལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྣམ་དག་སྐྱེས་
པའི་ཚད་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་བར་བྱས་པ་ན། དེ་དག་འདོར་བར་
འདོད་པ་དང་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཙམ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པ་ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རིགས་པ་དྲག་ཏུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ས་
གསུམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ན་འདུག་པ་ནི། བྱིས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་
དུ་ཆུད་པ་བཞིན་དུ་ངེས་བར་དེ་ལས་འདའ་བར་འདོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཇི་
ལྟར་བཅོན་ནི་བཅོན་ར་ལས། ཞེས་སོགས་སྐར་དངས་པ་ལྟར་མེ་འབར་བའི་བྱིས་དུ་ཆུད་
པ་དང་། བཅོན་རར་ཆུད་པའི་བཅོན་གནས་དེ་དག་ལ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ནས་ཐར་
བར་འདོད་པའི་སྟོ་ཇི་ཙམ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོའི་ཆོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། རྟོལ་
གཉིས་པ་དེ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱུང་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་ཀྱང་རྩི་འཕེལ་དུ་བཏང་དགོས་སོ། ། རྟོལ་
ཡང་སྲིད་ལེན་པ་ལ་བསད་བྱའི་མི་ལ་རལ་གྱི་འབྱར་བ་ལྟར་འཇིགས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་
གསུངས། རྟོལ་གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡམ་མེ་བ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལྟར་སྐྱུང་

ལས་མི་སྤྱི་བ་ནི། བསམ་པ་འདི་ཤར་བས་གསུངས་པ་ལྟར། སིང་སྒྱུར་ལ་བཏབ་པའི་བྱེ་
བཞིན་ཁ་ན་པར་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་ན། འཁོར་བའི་རྒྱ་ཁྱུན་འབྱུང་ལ་མི་འདོད་
པར་བལྟ་བ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་མི་འོང་། དེ་ལྟར་ན་སྒྲགས་ཁྱུན་འགགས་པའི་འགོག་པ་
ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་བའི་ལམ་ལ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པར་
འདོད་པ་ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་སྒྲགས་
བསྐྱེད་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡང་འོང་ས་མེད་ལ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མ་
བཅོས་པ་ཡིད་སྒྲུལ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཤུགས་ཅན་ཡང་མི་སྤྱི་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་
ཆོག་རྩེས་འབྱངས་པའི་གོ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །**འཁོར་བའི་པ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་**
ཀའི་དུས་སུ་ཡང་གདམས་པའི་མཐིལ་ཡིན་པ་ནི། དེས་ན་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་འདི་དག་
གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བབྱང་ནས་སྦྱོང་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་**འཁོར་བའི་པར་རྟོག་རྒྱུ་དང་། དེ་སེལ་བ་**
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བས་ཡིད་ཤིན་དུ་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བ་བསྒྲུམས་ན་
ཉན་ཐོས་ལྟར། འཁོར་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བས་སྒྲོ་བ་
བསྒྲུམ་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་མཛོས་གྱི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་དེ་བསྒྲུམ་པ་མི་རིགས་
ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་
ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བབྱང་ནས། འཁོར་བ་ལ་པན་ཡོན་དུ་བལྟ་བ་དེ་ལྟར་
ནི་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
འཁོར་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་སྒྲགས་ན་ནི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྷུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། བཅོམ་
ལྷན་འདས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་སྒྲགས་པར་འགྱུར་ལགས་གྱི། བྱང་

གཞན་དོན་གྱི་ཚུགས་མཐའ་ཡས་པར་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤར་ཡང་གྲིང་པར་
སྐྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅིས་སོ། །^{༡༥༩}གཉིས་པ་གྲིང་པར་ཕན་ཡོན་དུ་
བལྟ་བ་གསུངས་པའི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་བ་བསལ་ཚུལ་ནི། གྲིང་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་བལྟ་
བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་ཡང་། མདོ་དེ་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཅོན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ངེ་ལྟར་བཅོན་པ་དེ་ལྟར་བྱགས་བདེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། གྲིང་
པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་དོན་འཁོར་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་
དགའ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟོ། །^{༡༦༠}གསུམ་པ་འཁོར་བར་སྤྱིང་རྗེས་སྐྱེ་བ་ལ་དགའ་ཡང་
ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲག་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་འབྱམས་ན་སྒྲག་བསལ་དུ་མས་མནར་ནས། རང་གི་དོན་ཡང་མི་ལུས་ན་གཞན་
གྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་ནི་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་
བྱས་ལ་དགག་དགོས་ཤིང་། སྒྲོན་ལམ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གྲིང་པར་སྐྱེ་
བ་འཛིན་པ་ལ་ནི་དགའ་བར་བྱ་དགོས་པས་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་གོ། །^{༡༦༡}པ་ལས་ཉོན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲས་ན་
འདུག་སྟེ་མ་ཅན་ལ་ཉེས་བྱས་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པར་སྤར་ལྟར་སྤར་ན་ནི་སྤར་བ་པོ་
དེ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་ན་ཉེས་བྱས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱང་ས་
ལས་གསུངས་ཏེ། ཆེག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྱིས་སོ། །^{༡༦༢}ལྔ་པ་གྲིང་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་
སྤངས་པའི་སྐྱོད་པ་རང་ལུགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་བཞེད་ཚུལ་ནི། དེའི་བྱིར་གྲིང་པའི་
སྐྱོན་མཐའ་དག་པར་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་ཡང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བྱངས་
པས་གྲིང་པ་མི་སྐྱོང་བ་ནི་ངོ་མཆར་བ་ཡིན་གྱི། གྲིང་པའི་སྤྱན་ཚུགས་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་
ལྟར་མཐོང་བའི་བྲོད་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྱི་བར་གཞན་དོན་ལ་སྤྱད་བཏགས་ནས། ཁོ་
པོ་ཅག་འཁོར་བ་མི་སྐྱོང་བྱས་ཀྱང་མཁས་པ་མཁུ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །དབུ་མའི་སྤྱིང་པོ་ལས་
ཀྱང་། ^{༡༦༣}བྱང་སེམས་གྱིས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་^{༡༦༤}བའི་ངེས་འབྱུང་ཕྱགས་དྲག་དང་
ལྟན་པའི་བྱིར་ནི་^{༡༦༥}གྲིང་པའི་སྤྱན་ཚུགས་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གྲིང་པར་^{༡༦༦}གནས་

པ་མིན་པའི་ཀྱང་།། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
 ཕྱིར་པའི་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་མུ་ངན་པའི་ལས་འདས་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་མི་གནས། གཞན་དོན་
 བརྟེན་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་གི་བརྟེན་པའི་ཀྱང་། གྱི་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྤྲོད་
 རྒྱུ་དང་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་གི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པའི་ལོལ་བ་ན་ཡང་སྤྲོད་པ་
 འཛིན་ཅིང་གནས་པར་བྱེད། རེས་གསུངས་སོ། །

པའི་དུག་པ་རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྲོད་ཆེན་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་དང་། ལོལ་བ་མི་སྤྲོད་
 བ་གཉིས་འགལ་ཆུལ་ནི། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་བསྤྲོད་
 པའི་རྒྱུ་བྱང་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར། སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་མཐའ་
 ཡས་པ་མཐོང་ནས། སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་བསྤྲོད་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་
 དང་། ལོལ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །པའི་བྱང་ཆུབ་
 ལོལ་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཆེ་ཡང་ཞི་མཐར་མི་ལྟར་བར་སྤྲོད་ཆུལ་གཅེས་པ་ནི། ལོལ་
 བ་ལ་ཡིད་ལེགས་པར་འབྱུང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་རང་གི་གཉེན་
 དུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་འདུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་རྣམས་འབྱོར་སྤྲོད་པ་བཞི་བརྒྱུད་པའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྤྲོད་ཆེན་
 ཆོལ་པོ་ལྷ་བ་ཀྱུ་ལས་པས་ཀྱང་། དེའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་མཛད་དེ་རི་རྒྱུད་དུ། ལོལ་
 བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་ཡིད་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 རེས་པར་སྤྲོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྤྲོད་དག་ལྟར་རིང་པོར་
 ལོལ་བར་ལོལ་བ་རྣམས་ལ། པའི་རང་རེའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་པའི་གནས་ན་གནས་
 པར་གསུངས། གང་ལ་པའི་མཐའ་མཐའ་བྱའམ་བྱའམ་ཆེ་དུའམ་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་གི་གཉེན་མཚམས་གང་
 ཡང་བྱང་བའི་གནས་དང་འབྲེལ་བར་མི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་ཅན་འགའ་
 ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་གསུང་རིག་པར་བྱས་ནས་ལོལ་བ་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་ཆེན་ཆོལ་པའི་དང་མ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་ཀྱི་ཆེད་མཁོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་ཚུལ་གྱི་གཟིངས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོང་བར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༥༽}བརྒྱད་པ་སྟོ་དེ་འདྲ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་དུ་མ་ཟད་སྒྲགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རིགས་དྲུག་གི་བཟང་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་སྟེད་དགོས་ཚུལ་ནི། ཚུལ་དེ་ནི་གསང་སྒྲགས་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དགོས་ཏེ། སྟོད་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་མེ་ལས། རིམ་པ་འདིས་ཤིན་ཏུ་སྟོས་པ་མེད་པའི་སྟོད་པ་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱབ་པ་ཐོས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་བྱན་པར་བྱས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་འདོད་པས་འདུ་འཛི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་དབང་སྐྱག་ལ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལྷན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

བཞི་པ་ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་^{༡༦༽}ལ་མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཁོར་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་སྟོ་བ་སྟེད་དགོས་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ཙུག་ཏུ་མི་ཉལ། སྐྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མཐའ་མེད། །སྤིད་པའི་སྟོང་དུ་བྱིང་བྱུར་ཀྱང་། །སྟོ་མེད་འཛིགས་མེད་དགའ་དང་ཁྲོད། །བདག་ཅག་སྟིང་ལ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །ཁོངས་དང་བཅའ་དཀའ་བསྐྱང་དང་བརྒྱག། །འབྲལ་དང་ན་ཆ་རྒྱད་པ་ཡིས། །ཉག་ཏུ་འབར་བའི་མེར་ཁྱགས་ཀྱང་། །བདེར་སྟོམ་སྟོན་པ་ལགས་པར་སྒྲམ། །ཞེས་དང་། གྱི་རུད་འཛིག་རྟེན་མིག་བཅས་ཡོང་། །མངོན་སུམ་རྟག་ཏུ་ངེས་མཐོང་ཡང་། །ད་དུང་ཅུང་ཟད་མི་སེམས་པ། །ཁྱོད་སྟིང་རྩོ་རྩེར་བྱུར་ཏམ་ཅི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན། རང་ལ་རང་གིས་བསྐྱལ་ཞིང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟོམ་པས། གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་

པ་བརྗོད་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་གནས་པ་ཚུ་ནང་སོང་བའི་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བཞིན་གཡོ་བར་མཐོང་། འདྲོད་པ་ཁྲོས་པའི་སྒྲུལ་གྱི་ལུས་བསྐྱེལ་གདེངས་ཀའི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་། འཁྲོ་བ་འདི་དག་སྒྲུག་བསྐྱེལ་མེ་ཡིས་ཀྱན་ཏུ་འབར་བར་མཐོང་བས་ན། རྒྱལ་པོ་བདག་ཅག་ངེས་པར་འབྱུང་ལ་མངོན་དགའ་དུར་ཁོད་དག་ཏུ་མཆི། །¹⁵¹ གཞོན་ལྷ་མ་བདུན་ནི་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྲིའི་སྒྲས་མོ་ཡིན་ལ། དེ་འཁོར་བས་སྐྱོ་ནས་བྱིས་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཡབ་ལ་གནང་བ་གསོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་བཅུད་གྱི་འཁོར་བ་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཚུ་སྒྲ་ལྟར། སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྟོན་པར་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མཐོག་ཚུང་ལ་ཉེན་ཆེ་བ་སྒྲུལ་གདུག་པའི་ལུས་གྱི་གྲིབ་མ་དང་འདྲ་བ་དང་། འཁྲོ་བ་ལྷ་པོ་རྣམས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གསུམ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་ཀྱན་ཏུ་གདུངས་པར་མཐོང་ནས། སྲིད་པ་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་སྒོ་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་ན། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐོབ་འདྲོད་འབྱུང་ངོ་། །བྱང་བའི་བྱིས་པ་ནི་བྱང་ན་རྩམ་པ་དཀོན་པས་ཉུང་མ་ཉི་ཆེ་བ་སྐྱེས་པ་ཞིག་བཤེས་ཏེ་རྩམ་པ་བྱ་འདྲོད་ནས། མ་ལ་བས་བསྐྱངས་པ་ལ་མ་ལ་རྩམ་པ་མེད་པས་ཉུང་གཤེར་ཞིག་བྱིན་པས་དེ་མི་འདྲོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་བསྐྱེས་པས་མི་འདྲོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་སོ་ག་ཞིག་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ང་མི་འདྲོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་བཙོས་འཁེངས་ཤིག་བྱིན་པས་དེ་ཡང་ང་མི་འདྲོད་ཟེར་ཞིང་ཁོ་མ་མགྱུ་ནས་དེ་ཡོ་ཉུང་མ་ཡིན་ཟེར་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན་དེ་ཡོ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་ཡིན། ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྒྲུམ་ནས་སྒྲུག་ཏིང་ཏིང་བ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །¹⁵² གཉིས་པ་བྱིན་ཆད་ཀྱང་འཁོར་བར་སྐྱར་འཁོར་དོགས་ནས་གཞོམ་པར་བརྩོན་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་བསམས་པས་ནི་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། ད་གདོད་འབྱམ་དགོས་པ་བསམས་པས་ནི་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་

སྒྲོ་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་སོང་པ་སྐྱེས་པ་དེས། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་
པས་ལྷ་མི་དང་། །དུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོའི་གནས་དག་ཏུ། །སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་
ལགས་སྐྱེ་བ་ནི། །གཞོན་པ་དུ་མའི་སྟོང་འཁྱུར་ལགས་མཁྱེན་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར། །གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བསྒྲིག་དགོས་སོ། །
ཀུན་མཁེད་པ་འཁོར་བ་བསྒྲིག་འདོད་པས་མི་ཆོག་པར་རྒྱ་ཉན་མོངས་གཞོམ་དགོས་པ་
ནི། དེ་ཡང་རྒྱ་ལས་དང་ཉན་མོངས་གཉིས་བསྒྲིག་པ་ལ་བསྟོན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་
ཉན་མོངས་མེད་ན་ལས་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འཁྱུར་ལ། ཉན་མོངས་ཡོད་ན་
ལས་སྤར་བསགས་མེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། འབྲལ་འབྲལ་དུ་གསོག་བར་འཁྱུར་བས་ཉན་
མོངས་གཞོམ་པར་བྱའོ། །
ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་
བ་གཅེས་རྒྱལ་ནི། དེ་འཛོམས་པ་ཡང་ལམ་མ་ཞོར་ཞིང་ཆང་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་རག་
ལས་སོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་འདི་ལ་གཉིས། ཉན་ངི་
ལྷ་བྱས་འཁོར་བ་བསྒྲིག་པ་དང་། ལམ་ངི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་བསྒྲིག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལས། དང་པོ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཉན་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་བསྒྲིག་
དགོས་པ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ལོག་པར་ལྷ་བ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་
དྲགས་ཉིད་དང་དུལ་བར་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་
ཏུ། །མ་ཁོར་སྐྱེ་དང་སྐྱེན་ཞིང་སྐྱེགས་པ་ཉིད། །ཆོ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་
ནི། །སྐྱེ་བ་ཞེས་བཀྱི་མི་ཁོམ་སྟོན་བརྒྱུད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྟེན་ནས་
ནི། །སྐྱེ་བ་བསྒྲིག་པའི་སྤྱད་དུ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དལ་འབྱོར་
ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་བསྒྲིག་དགོས་ཏེ། མི་ཁོམ་པར་ནི་བསྒྲིག་པའི་སྐབས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ད་རེས་འབད་དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་འབྱོར་
བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ད་རེས་ཕྱགས་ལས་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་དུས་ཡིན་ལོ་གསུང་།
པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་སྤར་དེ་ཅམ་ཞིག་འབྱམས་པ་ལ་རང་ལོག་མ་བྱུང་ཅ་ན། ད་

ཡང་རང་ལོག་མི་འོང་བས་བསྒྲིག་དགོས། བསྒྲིག་པའི་དུས་ཀྱང་ད་རེས་དལ་འབྱོར་
 ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་ཡིན་གསུང་ངོ་། །^{༡༥༩}གསུམ་པ་རྟེན་ལ་རབ་བྱུང་བཟང་ཚུལ་ནི།
 དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་བར་ཆད་མང་ཞིང་ཉེས་པ་དུ་མའི་
 སྒྲོན་ཆགས་ལ། རབ་བྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་ཐོག་པས་ན་འཁོར་བ་བསྒྲིག་པའི་རྟེན་ནི་
 རབ་བྱུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་མཁས་པས་རབ་བྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་
 བྱའོ། །^{༡༦༠}ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་སྒྲོན་ཡོན་བསམ་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱིམ་པའི་སྒྲོན་
 དང་རབ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ནི། སྤར་རབ་བྱུང་བ་ནམས་གྱི་
 ནི་བསམ་པ་བཏན་པར་འགྱུར་ལ། རབ་བྱུང་མ་བྱུང་བ་ནམས་གྱི་ནི་བཟང་པོའི་བག་
 ཆགས་འདོག་ཅིང་སད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

^{༡༦༡}ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་ནས་རབ་བྱུང་བའི་དགོས་
 པ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་ནི། འབྱོར་ན་དེ་བསྐྱུང་བའི་འབད་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ།
 དབུལ་ན་ནི་འཆོལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཤུ་ཐང་བས་བདེ་བ་མེད་པ་ལ། རྫོངས་ནས་
 བདེ་བར་འཛིན་པ་ནི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བུར་གྱིས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་བཙོ་
 །^{༡༦༢}བརྒྱད་པ་ལས་བཙོམ་།^{༡༦༣}ལྷན་འདས་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོ་རྒྱལ་རིགས་སྐྱག་
 པོའི་ཁྱིམ་སྐྱབ་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུངས་ཏེ་སྐྱེ་པོ་ཀུན་གྱི་དབྱང་གཉེན་དུ་གྱུར་
 པ་ན་ཁྱིམ་གྱི་ཉེས་པ་རིག་ཅིང་རང་གི་ས་མ་གཉིས་ཆོ་འདས་པས་ཀྱང་ཁྱིམ་ལ་གྱིན་
 ཏུ་སྒྲོ་བས་ཁྱིམ་རྒྱས་དང་དབྱིག་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད་པ་གཞན་ལ་བྱིན་ཁྱིམ་པོར་ཏེ་རབ་
 ཏུ་བྱུང་ནས་ནགས་ཆལ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལ་དེའི་ཆོ་སའི་མཛའ་པོས་དེར་འོངས་
 ནས་ཁྱོད་དབུལ་པོའི་ལས་གསར་དུ་སྐྱངས་པ་ལྟར་ཟས་གོས་ངན་པས་འཆོ་བ་འདི་
 མི་རིགས་པས་རང་གི་ཁྱིམ་སྐྱབ་སུམ་ཆོགས་པར་བསྐྱད་ནས་ཆོས་ཀྱང་སྦྱོད་པར་གྱིས་
 གིག་ཅེས་ནན་གྱིས་སྐྱས་པ་ལ་དེའི་ལན་དུ་བྱང་སེམས་དེས་ཁྱིམ་གྱི་ཉེས་པ་གསུངས་
 པ། བཙོན་ར་འདྲ་བའི་ཁྱིམ་ལ་ནི། །ནམ་ཡང་བདེ་བར་མ་སེམས་གིག་། བྱུག་གམ་ཡང་
 བ་དབུལ་ཡང་བྱུང་། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནད་དུ་ཆེ། །གཅིག་ནི་བསྐྱུང་བས་ཉོན་མོངས་

ལ། །གཉིས་པ་ཚེ་ལ་བས་ཤ་ཐང་ངོ་། །བྱུག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་བ་ཡང་། །གང་ན་བདེ་
བ་མེད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་དགའ་བ་ཚོངས་པ་ནི། །སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་སྦྲིན་པ་ཉིད། །འོ
གང་ན་བདེ་བ་མེད་པའི་བྱིས་ལ་ཆགས་པ་ནི། །བྱིས་ག་མི་གཙང་བ་ལ་དགའ་བ་ལྟར།
ཆོ་རབས་སྒྲ་མའི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྲིན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྲ་མ་གསུངས། ཅེས་འོ
བྱང་སེམས་དེས་པའི་མངོའ་པོ་ལ་གསུངས་སོ། །དེའི་བྱིས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་འདྲིན་པ་
དང་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཚེ་ལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་བྱིས་
པ་དང་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་པས་སོ། །འོ་བཞི་པ་བྱིས་པ་ཚོས་དང་རང་ལྷགས་གྱིས་
འགལ་པའི་ཉེས་པ་ཤེས་ནས་རབ་བྱུང་ལ་སྦྲོན་པ་ནི། །གཞན་ཡང་བྱིས་ན་གནས་པ་
ནི་ཚོས་དང་འགལ་བས་དེར་ཚོས་བསྒྲུབ་པར་དགའ་སྟེ། །སྒྲིས་འོ་རབས་དེ་ཉིད་ལས།
བྱིས་གྱི་འོ་ཉེས་པ་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་བྱིས་ན་གནས་བྱིན་རྒྱན་སྒྲ་དགོས་པ་སོགས་
ཚོས་འགལ་གྱི་ཉེས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་བྱང་སེམས་དེས་པའི་མངོའ་པོ་ལ་སྒྲས་པ།
བྱིས་གྱི་སོ་ནམ་བྱས་ན་ནི། །བརྒྱན་དུ་མི་སྒྲར་མི་རུང་ཞིང་། །ལ་རོལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་
ལ། །ནན་ཏུར་མི་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཚོས་སྦྱོད་བྱིས་གྱི་སོ་ནམ་འཆོར། །བྱིས་ལ་
བྱོགས་ན་ཚོས་ཀྱང་ག་ལ་འབྲུབ། །ཚོས་གྱི་ལས་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན། །བྱིས་གྱི་དོན་
ནི་དག་ལྷུལ་ཅན་གྱིས་འབྲུབ། །དེ་བས་ཚོས་དང་འགལ་བའི་སྦྲོན་ཡོད་ཕྱིར། །བདག་
ལ་སན་འདོད་སུ་ཞིག་བྱིས་ན་གནས། །ཞེས་དང་། །འོ་དེས་ན་བྱིས་ལ་གནས་པ་ལ་
སྦྲོན་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་བྱིས་དུག་སྒྲུལ་གྱི་ཆང་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཡོད་སུ་ཞི་བར་
གནས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱང་སེམས་དེས་དེ་ལ་གསུངས་པ། །འོ་བྱིས་ན་གནས་པས་
འབྱོར་བ་ཆེན་དེ་གས་འོ་པ་དང་ང་རྒྱལ་ཆེ་འོ་ཞིང་འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་
ཚོངས་པའི་གཉི་ཟུག་འོ་སྟེ་དུག་གསུམ་སྒྲུལ་གྱི་ཆང་འོ་ལྟ་བུ། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་འོ་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ། །དགའ་བའི་བདེ་འོ་པ་འདྲིག་པར་འོ་བྱེད་ཅིང་། །འཁོར་བའི་
སྒྲུག་བསྐལ་མི་བཟད་འོ་པ་མང་པོའི་འོ་འབྱུང་གནས་འོ་སུ་གྱུར་འོ་པའི་བྱིས། །འོ
སྒྲུལ་གདུག་པ་གནས་པའི་ཁུང་འོ་བྱ་དང་འདྲ་བ་འོ་དེར་སྒོ་ལྡན་སུ་ཞིག་གནས་

པར་བྱེད། །^{༡༩༩}དེ་དག་གནས་མི་རིགས་སོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སྒྲོན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོན་པར་བྱའོ། །

^{༢༠༠}ལྟ་བུ་རབ་བྱུང་ཡང་ཆོག་ཤེས་དང་དབེན་པར་དགའ་བ་སོགས་དགོས་
ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ངན་ངོན་དང་བསོད་སྦྲུམས་གྱིས་ཆོག་
ཤེས་ཤིང་དབེན་པར་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱངས་ནས། གཞན་གྱི་ཡོན་གནས་བྱེད་
པ་ལ་སྒྲོན་པ་ནི། གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། སྐྱ་རྣམས་བྲེགས་པར་སྦྱར་
ནས་ནི། དཔྱད་དར་ཁྲིད་གྱི་གོས་འཆང་ཞིང་། །དགོན་པ་ཡུལ་དུ་འདོད་པར་ནི། །ནམ་
ཞིག་དེ་ལྟར་འཇུག་ཞིག་གྱུ། །གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་རྣམ་བཟྩ་ཞིང་། །ས་ཡི་ལྷུང་བཟེད་
ལག་ཐོགས་ནས། །དབྱས་མེད་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་དུ་ནི། །ནམ་ཞིག་སྒྲོང་མོ་སྒྲོད་པར་
འཇུག། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །ཉོན་མོངས་ཆེར་མའི་འདམ་རྩལ་
དག །སྒྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་ཁྲོད་ཁྲེར་གྱི། །སྒྲིན་པའི་གནས་སུ་ནམ་ཞིག་འཇུག། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །^{༢༠༡}དུག་པ་དེ་བས་སྦྱངས་ཡོན་ལ་དགའ་བ་ནི། མལ་སྟན་རྩ་
ལས་བྱས་པ་ལ་སྤྲ་གབ་མེད་པར་ཉལ་བས། གོས་བ་མོས་མྱི་བ་དང་བཟུང་བཏུང་ངན་
ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། གནས་མལ་ཤིང་དུང་དུ་རྩ་འཇམ་པོ་ལ། ཆོས་གྱི་དགའ་
བདེས་འཆོ་ཞིང་ཉལ་བ་ལ་སྒྲོན་པ་ནི། རྩ་ཡི་ཆོགས་ལས་ལངས་ནས་ནི། །བ་མོས་
མྱི་བའི་གོས་དག་དང་། །ཟས་སྒྲོམ་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ནི། །ནམ་ཞིག་ལུས་ལ་ཆགས་
མེད་འཇུག། །ཤིང་དུང་ནེ་ཙྰ་ལྟར་ལྷུང་བའི། །དུར་བ་འཇམ་པོའི་གོས་ཅན་དུ། །མཐོང་
ཆོས་བདེ་བའི་དགའ་སྒྲོན་དང་། །ནམ་ཞིག་བདག་ནི་ཉལ་བར་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །^{༢༠༢}བདུན་པ་གོང་མའི་སྒྲོན་ལམ་ལྟར་བསྐབས་པ་ནི། བོ་རྟོ་བ་མཁར་ཐོག་
ཏུ་ཁ་བ་འཆགས་ནས་དོ་ནུབ་ནི། གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནས་བཤད་པ་
དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་དགའ་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤང་འདོད་
པ་མིན་པ་གཞན་མེད་གསུང་རོ། །^{༢༠༣}དེས་ན་སྒྲོན་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དགོངས་ནས་
རབ་བྱུང་དགའ་སྦྱད་གྱི་ཚུལ་མཛད་པ་བཞིན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་

པས། རྒྱུད་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟས་སེམས་མི་རྟག་ཅིང་བདག་མེད་གོམས་པར་
སྒྲོན་ཚུལ་ནི། སྒྲོན་སྒྲོངས་དང་རྒྱ་བོད་འོགས་སུ་གནས་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲེ་འཇིག་
བྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལྟས་སྒྲོག་གཉིས་འདྲ་བར་སེམས་པ་དང་། སྒྲིད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་
རན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིད་བྱེད་བདག་ཏུ་འཇིག་པ་སོ་སོར་རྟག་པའི་གེས་རབ་ཀྱིས་
འགོག་ཅིང་། སྒྲིད་པའི་དགའ་བདེ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་སྒྲོད་བརྒྱད་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་ནམས་སྒྲུ་མ་སོགས་དང་འདྲ་བར། ཡང་དང་ཡང་ཏུ་སེམས་པ་ལ་སྒྲོན་པ་ནི།
ནམ་ཞིག་རྒྱ་རོགས་སྒྲོན་སྒྲོངས་སུ། གནས་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྱུང་འཇིག་དང་། འཚོ་
བའི་འཇིག་རྟེན་གནས་འདྲ་བར། ཡང་དང་ཡང་ཏུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ལྟ་བ་ཀྱན་ཀྱི་
མར་གྱུར་པའི། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་འབྱེན་པ་དང་། སྒྲིད་པའི་ཡོངས་སྒྲོད་མི་འདོད་
པར། བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གྱ། མི་ལམ་སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲུ་མ་སྒྲིག་། འི་ཟའི་ཤོང་
ཁྱེར་མཚུངས་པར་ནི། རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་འཇིག་རྟེན་དག ནམ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱས་ནས་བྱ་བ་
དེ་དག་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་པ་བྱེད་པའོ། རྟེན་རྒྱུ་འཇིག་རྒྱལ་པོ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་
ཚོས་སྒྲུད་ཅི་འདྲ་བར། ཟས་དང་སྒྲོམ་དང་དེ་བཞིན་གོས་ནམས་དང་། མེ་རྟག་སྒྲོས་
དང་ཐེང་བ་ནམས་ཀྱི་ནི། རྒྱབ་མཚོག་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་བཀྱར་བྱས་མི་འགྱུར། གང་
ཞིག་བྱང་རྒྱུ་རབ་ཏུ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། འདུས་བྱས་རན་ལ་ཡིད་འབྱུང་སེམས་ཅན་
ཀྱི། རྟོན་ཏུ་དགོན་པར་བྱོགས་དེར་གོམ་བདུན་པོར། འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་
བྱུང་པར་འཕགས། ཞེས་སྒྲུ་མ་གསུངས། རྒྱུ་དགུ་པ་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་རྒྱུ་འོང་
བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། མཆན་ཀ་བའི་ཞལ་ནས། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་རི་སུལ་ཏུ་བྱང་སྒོང་གི་སྒྲོད་
ཚུལ་ཀྱིས་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ད་གཞོད་སས་བྱ་གསོས་བྱ་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང་།
ག་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བྱིམ་པ་ལས་ཀས་བྲེལ་བའི་དུས་སུ་གོས་བཟང་བཟང་གྱོན་
ལ། དེ་ན་སར་སོང་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཨ་རེ་སྒྲིད་སྒྲུམ་ནས། མ་འོངས་པ་ན་རབ་བྱུང་
གི་བག་ཆགས་འཛོག་གསུང་ངོ། །

༼དེ༽བརྩ་པ་མདོ་ལས་རབ་བྱུང་ལ་བསྐྱགས་ཚུལ་ནི། དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱས་
པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཀྱང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མདོན་པར་བྱུང་
སྟེ། བཅ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་སྟོང་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་བཅ་ཞིག་ན་དགེ་འདུན་
གྱི་ལས་དང་། གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་དང་དགག་དབྱེད་ལས་དང་འདུད་པའི་ལས་དེ་
ལ་གནས་པར་འགྱུར་སྟེ་མ་ནས། དེས་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ལ་དགའ་
བར་བྱའོ། ། ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་ན་གནས་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་བྱ་བར་
གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གཙོ་བོར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །མདོ་
ལྗེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུགས་དག་ནི། ༼དེ༽འདི་ཕྱི་ལོ་ཉན་ཆད་མེད་
ནམས་དང་ལྷན། ༼དེ༽ལྟར་སྟོན་བཅོན་ཁྱིམ་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་བྱང་
འཕགས། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ༼དེ༽བརྩ་གཅིག་པ་མདོ་ཚུགས་སུ་མ་ཟད་ལམ་སྟོན་ལྟར་
དུས་འཁོར་སོགས་སྤྲེལ་མེད་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྐྱགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་
པ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་
ལ་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱགས་པར་མ་ཟད། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གསང་སྐྱགས་
ཀྱི་ཐེག་པའི་སྟོན་ནས་ནམ་མཁུན་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་། རྒྱུད་རྩོམ་ཐེང་བ་ལས། ཕྱི་རུ་
ཉན་སོས་སྟོང་སྟོང་ཞིང་། །ནང་དུ་འདུས་པ་ལ་རབ་དགའ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་གྱུར་ལས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། དུས་འཁོར་ལས། གསུམ་ལས་དགེ་སྟོང་མཆོག་ཡིན་
འཕྱིང་། །དགེ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་དེ་དག་ལས། །ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ཐ་མདོ། ༼དེ༽ཞེས་སོགས་
དུ་མ་ཡོད་པས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་
ནི་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སོ་སོར་༼དེ༽གཅིག་གི་བྱེད་དང་ཡན་ལག་དང་། །ལག་
མཐིལ་ཁབ་ཅེ་རི་རབ་བཞིན། །བར་ཆོད་མཆོར་ལྟར་མཉམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཐར་
པ་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་གྲས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལམ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟོམས་པས་བསྟོག་པ་༼དེ༽ལ་ལམ་རོས་བབྱང་
སྟེ་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་

[illegible]

སེམས་མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །**འི་སངས་རྒྱས་**
པའི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། བྱི་རོལ་བ་ལ་སོགས་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་
ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་འོ། །འི་གཉིས་པ། འབྲས་བྱ་ལ་བསྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། ཚུལ་
སྤྲིམས་མ་ཉམས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་འདོད་པའི་བདེ་འཁྱོག་གཉིས་ཡིན་ལ། ཉམས་པའི་
འབྲས་བྱ་ནི་ངན་འཁྱོལ། །སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་བདེ་
འཁྱོག་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། ཐར་པ་སྟེ། མདོར་ན་བསྐྱབ་
བྱ་མངོན་མཐོ་དང་། ངེས་ལེགས་གཉིས་དང་། སྡེ་མ་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེ་
འཁྱོག་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་གསུམ་མོ། །དེ་གཉིས་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་
གསུངས་སོ། །**འི་གསུམ་པ།** གོང་མ་རྣམས་ནི། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་བསྟོས་ནས་ཀྱང་
གསུམ་བྱ་བཞེད་དེ། ཉོན་མོངས་སུན་འབྱེན་པ་དང་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་དང་
ས་བོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་མོ། །**འི་གཉིས་པ་**གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི།
ཚངས་པས་ཁྱེས་པ་སའི་དངོས་གཞིར་བྱངས་པ་ལས། རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། ཞི་
བའི་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་། འཕགས་པའི་ལྟ་དང་སྤྲིག་པའི་ལྟ། ལྟན་པར་བྱ་ཞིང་
བྲལ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཚུལ་སྤྲིམས་ནི་རྩ་བ་སྟེ། གཞན་
གཉིས་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཚུལ་སྤྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་བྱིར་འཕགས་པའི་ལྟ་བ་**འི་བདག་མེད་རྟོགས་**
པ་དང་ལྟན་ཞིང་སྤྲིག་པའི་ལྟ་བ་འི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འདྲིན་པ་དང་བྲལ་
བ་ནི་གསུམ་པའོ། །འི་གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་**འི་ལ་ལྱང་དགོད་**
པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚངས་པས་ཁྱེས་པ་ལས། ཡན་ལག་
བྱུག་དང་ལྟན་པ་དང་། གནས་བཞི་བདེ་དང་ལྟན་པ་དང་། བཞི་པོ་ཡི་ནི་རྣམ་པ་
བཞི། རྟག་ཏུ་ཡི་ཤེས་དག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་རོ། །

། རྟོག་ཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དེ་ལ་ཚུལ་གྱི་མཉམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རྟོག་རང་བཞིན་
ནི་ཡན་ལག་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། རྟོག་བསྐྱབ་པ་སྐྱངས་ནས་ལྷན་རག་གི་ལས་ཀྱི་
མཐའ་མ་ལོག་ཅིང་མ་ཉམས་པ་དང་སྟོན་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཚུལ་གྱི་མཉམས་དང་ལྡན་
པ་དཀར་མོ་མོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པས་བསྐྱེད་མས་པ་མོ་མོར་རྟོག་པ་རིགས་བརྒྱུ་
གང་རུང་ལས་འདྲིར་ནི་དགེ་སྟོང་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པས་བསྐྱེད་
པའོ། །གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐར་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཉམས་དག་པ་བསྟན་
ཏོ། །ཆོ་ག་དང་སྟོན་ལུ་ལ་སྟོན་ཆོང་སོགས་ལྷ་སྐྱངས་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
མ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཉམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །སྟོན་རྟོག་ཆོས་ལོས་བཞོ་དང་བཤང་
གཙུག་འདྲེན་། རྒྱ་ལྷན་མོ་ཤིང་གོང་འབྱུག་གོ་ཁ་ཏོན་ཐ་མ་འབྱུང་ལྡང་དང་། བད་
གཡོག་ཐ་མ་འབྱུང་ལྡང་སོགས། རྟོག་ལྷན་ལྱ་དགེ་སྟོན་ཀྱི་ཆོ་ག་ནམ་པ་གསུམ་རྒྱ་
འདྲེན་། དགེ་སྟོན་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི་ཆོས་སྟོན་བཅུའོ། །འཛིག་ཉེན་འབྱུང་དང་རྗེས་མཐུན་
ཞིང་། མི་འགལ་ཆོ་ག་དང་ལྡན་པའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱ་རགས་ལ་ཡང་འཛིགས་བར་
བསྟན་བཤས་ནི་མ་ཉམས་པའི་ཚུལ་གྱི་མཉམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་ནམས་
རྟོག་པ་དང་ཐོར་སྟོམ་པ་ལེན་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་གཙོ་སྟོང་གི་མདོ་འདོན་རྒྱས་དང་།
དེ་ནས་མཁས་པ་ལ་ཉན་རྒྱས་དང་གསུམ་ལས། སྤྱ་མ་སྤྱ་མའི་རྒྱས་སྤྱ་མ་གོ་བ་ནམས་
སྤྱ་མ་སྤྱ་མའི་རྒྱས་སྤྱ་དམིགས་བྱེད་པའི་གོ་བས། ཡང་དག་པར་སྐྱངས་ཏེ་སྟོབ་པ་ས་
ནི་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱི་མཉམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །རྟོག་ཉིས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ནི། སེམས་ཀྱི་གནས་བཞི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡིན་ལ།
དེ་ཉིད་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པས་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པའོ། །རྟོག་སུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ནི། བཞི་པོ་ནི་བདེན་པ་
བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་ནམ་པ་བཞི་ནི་རྒྱུ་བསྐྱལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྒྱུ་བསྐྱལ་བ་དང་
སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་དོ། །ཀྱན་འབྱུང་ལ། རྒྱ་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་རབ་སྟེ་དང་ཁྱེན་
ནོ། །འགོག་བདེན་ལ། འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང་ཁྱེན་དང་ངེས་འབྱུང་ངོ་། །ལས་

བདེན་ལ། ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་ངེས་འབྱེན་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྟོགས་
པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འོ། །

འོ་བཞི་པ་བསྐྱབ་པ་གཞན་འཆད་འཇུར་དུ་བསྟན་པ་ནི། འདིར་སྐྱེས་བྱ་
འབྲིང་གི་ལམ་རང་དགའ་བ་ལ་འབྲིང་ན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པ་འབྲིང་ལྷགས་རྒྱས་པར་
དགོས་ནའང་། དེ་མིན་པས་ཤེས་རབ་ལྷག་མཐོང་དང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཞི་གནས་
བསྐྱེད་ལྷགས་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འཇུར་བས་འདིར་
དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤོའོ། འོ་ལྔ་པ། དེས་ན་ཚུལ་བློམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་
ཤིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། འོ་ཚུལ་བློམས་ལ་བྱད་པར་དུ་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་ལ་ཐོག་མར་འོ་
བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་བློམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ནས།
སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྤྱོད་ལྷགས་འཕེལ་བར་བྱ་སྟེ། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས།
ཚུལ་བློམས་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོས་དང་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགོ་
བའི་ཐེམ་སྐྱས་སོ། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ས་ཡིན་པ་ལྟར་རྩ་བའོ། རྩ་བ་དཔོན་
ཆོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགོ་བ་ལྟར། དགེ་བའི་ཆོས་འོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་འམ་འོས་གཞིར་འགོ་བའོ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་མཆན་བསྐྱེད་པ་
ལྟར་འོ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་འོས་ཐུན་པའི་ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆན་ནོ། འོ་རྒྱ་སྤྱིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་འོ་འབྲས་བྱ་ངན་སོང་
གི་ལམ་གཏན་གཅིད་པའོ། སྤྱིག་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་འོ་ལས་གསོ་བ་སྟེ་ཞི་འོ་བར་
བྱེད་པས་སྟན་གྱི་སྤོང་པོ་ལྟ་བུའོ། ཤིང་པ་འོ་འཁོར་བའི་ལམ་ཉམ་ང་བ་འོ་ངན་
འགོ་སོགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་འབྱམས་པའི་འོ་ལམ་བརྒྱགས་འོ་གྱི་ཆོགས་སོ། ཉེན་
མོངས་པའི་དབྱ་འཛོམས་པའི་གོ་མཆོན་ནོ། ཉེན་མོངས་པའི་སྐྱལ་གདུག་པ་སེལ་
བའི་རིག་སྤྱགས་སོ། སྤྱིག་པའི་རྩ་ལས་སྤོལ་བའི་ཟམ་པའོ། ཞེས་པ་དང་། མགོན་
པོ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། བློམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་

རྟེན་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེད་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།
རི་ལྟར་ལོ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ནི། །བརྟེན་ནས་སྟོན་མེད་པར་ནི་སྟེ་བ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཆོག་སྟོང་རྗེའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་ནི་རྣམ་
པར་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །

༡༥༽གཉིས་པ་མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། །ཁས་སྐྱངས་ནས་མ་བསྐྱུངས་
ན་ཉེས་དམིགས་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དགེ་སྟོང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས། ལ་ལའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་བ་སྟེ། །ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན་པ་
བདེ་བ་སྟེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །ཞེས་བསྐྱེད་པ་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་
ཐན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲགས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །༡༦༽སྐྱང་
བར་བྱར་ཡོད་པ་དང་ཆོགས་རྒྱུད་ལས་བཟོ་བར་ལྟས་པ་དེ་ལས་འདས་ན་འང་མ་ཐོབ་
པ་ཐོབ་པ་མོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་མེད་པར་འགྱུར། དན་སོང་དུ་འགྲོ། བདག་ཉིད་དམ་སྟོན་
པའམ་ལྟའམ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་པར་འགྱུར། སྒྲགས་
མཆམས་སུ་མི་སྟན་པའི་སྒྲ་བསྒྲགས་ནས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་
དེ་དག་ལ་འདིགས་པར་བཟོ་ཞིང་སྒྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བསྐྱེད་པའི་གཞི་སྤྲ་མོ་ལའང་
བསམ་བཞིན་དུ་མི་འདའ་བར་བརྒྱལ་འདས་ན་ཡང་ལྟར་བ་ལྟར་བར་ཆོས་བཞིན་དུ་
ཕྱིར་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསམས་ལ་
བསྐྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་གྱས་པར་བྱའོ། །

༡༧༽གསུམ་པ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་༡༨༽ལ་ལྟར་བ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་
བཞིར་གདམས་པ་དང་། ཐོག་མ་ནས་མ་གོས་པར་འབད་པ་དང་། གོས་ན་འང་ལྟར་
དུ་བཤགས་དགོས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་མི་གོལ་བ་དང་། ལྟར་པར་དེང་དུས་
བསྐྱུངས་པའི་ཐན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་དང་། སྟོང་ཁམས་མི་རུང་བ་དང་། རབ་བྱང་ལྟགས་
པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་ཚུལ་དང་། ཉན་སོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གདམས་པ་

དང་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་ལས། རྒྱུ་དང་པོ་མི་ཤེས་པའི་
གཉེན་པོར་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ནམས་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་གཉིས་པ་བག་མེད་
པའི་གཉེན་པོར་ནི། གླང་དོར་གྱི་དམིགས་ནམ་མ་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་དང་འཕྲལ་
འཕྲལ་དུ་སྒོ་གསུམ་ལ་རྒྱུ་དང་ལྷ་བདག་རི་ལྟར་བྱེད་ཅིང་འདུག་སྟམ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་
ཅིང་། ལེགས་ཉེས་གང་ལ་འདུག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། རྒྱུ་བདག་
གམ་ཚས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་འདྲེས་པ་དང་འདིག་རྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་མི་འདྲེས་པ་སྤངས་ཏེ། བདག་བྱང་རྒྱུ་བཅས་དཔའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་འདིགས་
པ་དང་ཚས་བྱང་རྒྱུ་བཅས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་དང་འགལ་བས་འདིགས་པ་དང་། འདིག་
རྟོན་པས་འབྱ་ཞིང་སྐྱར་པས་འདིགས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འདྲེས་པའོ། །བདག་གམ་ཚས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འདྲེས་པའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤང་དུ་
འོང་སྟམ་ནས་འདྲེས་པའི་སྤྲེལ་ཡོད་དང་། ཉེས་སྡོད་ཀྱི་ནམ་སྟོན་ལ་འདིགས་ནས་
བག་འཁུམས་པ་སོགས་དགེ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱིས་དོགས་པ་དང་མི་དགེ་བ་འཕེལ་གྱིས་
དོགས་པའི་བག་ཡོད་ལ་བསྐྱབ་པོ། །རྒྱུ་གསུམ་པ་མ་གྲས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ལྟོན་
པ་དང་དེའི་བཅས་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྡོད་པ་ནམས་ལ་གྲས་པར་བྱ་རྒྱུ་
སྟེ་བྱ་བ་ནམས་ལ་སྟོང་ནས་མངོན་དུ་བྱོགས་ཏེ་བྱེད་པ་ནི་བྱང་དུ་གསོད་པའི་གཉེན་
པོའོ། །རྒྱུ་བཞི་པ། ཉན་མོངས་མང་བའི་གཉེན་པོར་ནི། རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ཏེ། ཉན་
མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཉེན་པོ་འབད་ནས་བརྟེན་ནོ། །རྒྱུ་གཉིས་པ་བཅས་པ་སྤ་
མོ་ལ་ཡང་བག་ཡངས་སུ་བྱ་མི་རུང་རྒྱུ་སྟོན་བྱུང་དང་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མི་འབད་
པར་འདི་ཅམ་ལས་འགལ་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་འོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། བཅས་པ་ནམས་ལ་
བག་ཡངས་སུ་འདུག་པ་ནི་སྐྱུག་བསུལ་འབའ་ཞིག་འཕྲོ་སྟེ། ལུང་ནམ་འབྱེད་ལས།
གང་ཞིག་སྟོན་པ་བྱགས་མེད་བརྟན་པ་ལ། །ཡང་བར་སེམས་ཤིང་རུང་ཟད་འདའ་
བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྐྱུག་བསུལ་གཞན་དབང་འཕྲོ་བ། །སྐྱིག་ཆལ་བྲེགས་པས་ཨ་
ཕའི་ཆལ་ཉམས་བཞིན། །རྒྱུ་བཟའ་ཤིང་ལ་ཨ་ཕའི་ཆལ་སྐྱིག་མའི་ར་བས་བསྐྱར་བའི་

ཕྱི་སྒྲིག་མའི་ཚལ་བྲེགས་པས་ནང་ཨ་ཕའི་ཚལ་ཉམས་པ་བཞིན་དུ་རང་གཞིན་གྱི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མི་དགེ་བ་བརྩ་སྤོང་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་སྤྲོས་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ལེན་
སོགས་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བའི་ཚུལ་སྤྲོས་ནམས་གསུངས་པ་ལ། འདི་
ཙམ་ལས་འགལ་ཡང་ཉེས་བ་རྒྱུ་ལྟར་ཡང་བར་བརྩུང་ནས་མ་འདྲིམ་ཞིང་ཕྱིར་
བཅོས་མ་བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་རྩ་བའི་ལྷུང་བས་ཀྱང་
གོས་པར་འགྱུར་ཞིང་བྱད་དུ་གསོད་པའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཨེ་ལའི་འདབ་སྒྲུབ་
བྱུང་བ་སྒྱུར་རོ། །འདི་ན་ལ་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཆོག་ཆེན་ཡང་། །འདས་ན་ལན་འགའ་ཆད་
པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལྟར་ཚུལ་མིན་འདས་བྱས་ན། །དུད་འགྲོར་འགྲོ་
འགྱུར་ཨེ་ལའི་འདབ་སྒྲུབ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཤིག་སྒྲུམ་པ་གོས་ན་**
ལྷུར་དུ་བཤགས་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་བས་ན་ཉེས་ལྷུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་
བརྒྱལ་གོས་ན་ཡང་ངི་མི་སྒྲུམ་པར་མི་འདྲིག་པར་ལྷུང་བ་དང་སྤིག་པའི་ཕྱིར་བཅོས་
ལ་ངི་ལྷུར་གསུངས་པ་ལྷུར་འབད་པར་བྱའོ། །ཆངས་པས་ཁྲུས་པ་ལས། །བསྐབ་པ་ལ་
ནི་བསྐྱེན་པར་བྱ། །དེ་ལ་སྤྱིང་ནས་ནན་ཏན་བྱ། །ཕྱིར་ནི་སྤང་པར་མི་བྱ་ཞིང་། །སྔོག་
གི་ཕྱིར་ཡང་བཤིག་མི་བྱ། །རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གནས་པར་བྱ། །འདུལ་བ་ལ་ནི་འཇུག་
པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཚུལ་སྤྲོས་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སྤོང་དག་
སྔོག་དང་བྲལ་ཞིང་གི་བ་ནི་སྤྲ་ཡི། ཚུལ་སྤྲོས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོག་དང་བྲལ་ཞིང་གི་བས་ནི་སྤྱི་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཟད་
པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་སྤྲོས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྤྱི་བ་འབུམ་སྤྲུག་བརྒྱའི་བར་
དུ་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ། རྣམ་པར་ལྷུང་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་སྒྲུལ་པ་ལྷུར། སྔོག་དང་
བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བདག་སྐྱ་བྲེགས་ཤིང་གོས་རྩར་སྤིག་
བགོས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས།
སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་ནས། །སྤིག་པའི་ལས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་

བྱེད། །འོར་དང་འབྲུ་ལ་སྦྱིང་པོར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། །བཞེན་དང་བ་སྦྲང་ཤིང་རྟ་རྒྱུ་ལ་ཆགས། །གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ནན་ཏན་མེད་པ་རྒྱུ་ལ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཅི་ཕྱིར་མགོ་བོ་བྲེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**འོ་བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བར་མ་བྱས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་ནི།** འདུས་བྱས་འཁོར་བ་ལས་འབྲོས་པར་འདོད་ནས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འགོ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཉམས་ན་ནི་འགོ་མི་རྒྱས་པར་མ་བྱེད། འཁོར་བར་སྦྲར་འཁོར་ཞིང་སྦྱག་བསྐྱལ་རྒྱུ་ལ་ཉམས་ཀྱིས་འཛོམས་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་ཞིག་ཆོས་རྒྱན་མང་པོས་རབ་གཅིས་ནས། །འཆོ་བར་འདོད་པས་བྲོས་ཤིང་འགོར་བཅའ་ན། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ལ་འགོ་ཞིང་རྒྱག་མི་རྒྱས། །ཆོས་རྒྱན་དག་གིས་དེ་བཟུང་བཅོམ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཚོངས་པའི་མི། །འདུས་བྱས་དག་ལས་འབྲོས་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་དེ་ཡང་འབྲོས་མི་རྒྱས། །ན་ཆ་འཆི་བ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་འཛོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །**ལྷ་པ་འོ་དེང་དུས་བསྐྱང་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་ནི།** དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། ཁྲིམ་པ་སྦྱ་བོད་ལོས་གྲོན་ལ། །ངས་ནི་བསྐྱབ་པ་གང་བཤད་པ། །དེ་ཆོ་དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་ལ། །བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་འཇུག། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་བསྟེན་ལ་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བ་དགེ་སྦྱོང་ལ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་དུས་འདིར་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པ་ནི། ལྷག་པར་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གརྒྱའི་བྱེ་སྟེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒོམ་རྒྱུ་ལ་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེད་ཐེང་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྲོ་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། །བདེར་གསེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཉིན་མཆན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཅིག་སྟོན་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་དྲུག་པ་བཤགས་ཆོག་སྐྱམ་པའི་སྦྱིང་ཁམ་མི་རུང་བ་ནི། གཞན་ཡང་ལྟར་

བ་བྱང་ཡང་བཤགས་པས་ཆོག་སྟམ་ནས། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱོམ་སེམས་མེད་
པར་འདུག་པ་ནི་ཕྱིས་བཅོས་པས་ཆོག་ཟེར་ནས་དུག་ཟ་དང་འདྲ་སྟེ། དུམས་པ་སེང་
གེ་སྒྲའི་མདོ་ལས། དུམས་པ། ཕྱི་མའི་ཆོ་ཕྱི་མའི་དུས་ལྡ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བྱིམ་ན་གནས་པ་དང་རབ་དུ་བྱང་བ་ཁ་ཅིག་དེ་དག་འདི་སྐད་ཅས།
སྒྲིག་པའི་ལས་ནི་ཉེས་པ་བཤགས་པས་མ་ལུས་པར་འཛད་པར་འཇུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་
ཞིང་། དེ་དག་སྒྲིག་པ་མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མདོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཡང་བཤགས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ལྷུང་བ་ལྟག་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིས་ཕྱོམ་པ་འཛིན་པར་ནི་མི་
བྱེད་པ་དག་འབྱུང་བར་འཇུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཆི་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ང་སྒྲ་
སྟེ། འཆི་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དུག་ཟ་བའི་མི་དེ་དང་འདྲ་བར་
འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ནམས་སུ་འགོ་བར་འཇུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
དང་། དུམས་པ་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་དུག་ཅས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
བསྐྱབ་པའི་གཞི་རིམ་ལྟར་བཅས་པ་དག་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱེད་ཅག་
གིས་ནི་དུག་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

༼དེ༽བདུན་པ། རབ་བྱང་སྒྲགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཚུལ་སྤྲིམས་བསྐྱང་དགོས་པ་
ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྒྲགས་པ་རབ་བྱང་དུ་མ་ཟད་བྱིམ་པས་ཀྱང་སལ་ཆེར་བསྐྱང་
དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱང་པ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོམ་ལྡན་ཡིན་ན་གསང་
སྒྲགས་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་རྒྱད་ལས། རྒྱལ་བ་ངས་
གསུངས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡི། ཚུལ་སྤྲིམས་ནམ་དག་འདུལ་བ་མ་ལུས་ལས། །སྒྲགས་
པ་བྱིམ་པས་ཉགས་དང་ཆོག་སྟངས། །ལྟག་མ་ནམས་ནི་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་
སྒྲགས་པ་བྱིམ་པས་ཀྱང་རབ་བྱང་གི་ཉགས་ཀྱི་སྟོར་དང་ལས་ཀྱི་ཆོག་དང་བཅས་པ་
རྒྱང་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདུལ་བ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ་དགོས་པར་
གསུངས་ན། སྒྲགས་པ་རབ་བྱང་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །༼དེ༽གཉིས་པ་དེ་
ལྟར་མ་བསྐྱངས་པར་ཚུལ་སྤྲིམས་འཆལ་བས་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་མེད་

པར་མ་ཟད་བདེ་འགྲོ་ཡང་མི་ཐོབ་པར་སྟོན་པས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། སྐྱགས་འབྲུབ་
པའི་རྩ་བ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་བ་ལས། སྐྱགས་ཀྱི་རྩ་བ་
དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། །དེ་ནས་བཙུག་འབྲུག་དང་ནི་བ་ཐོད་པ་དང་། །རྩ་ལ་བ་ལ་
ནི་དད་དང་བྱ་ང་རྒྱུ་མེས་ས། །གསང་སྐྱགས་དང་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པའོ། །དི་ལྟར་མི་
དབང་རིན་ཆེན་བདུན་ལྔ་པ། །སྟོ་བ་མེད་པར་སྟེ་དབྱ་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་
སྐྱགས་པ་ཡན་ལག་འདི་བདུན་དང་། །ལྔ་པར་ཐུར་ན་སྤྲིག་པ་འདུལ་བར་བྱེད། །མི་
འདི་དབང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱིས་སྟེ་དབྱ་འདུལ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་དགོས་
པ་ལྟར་སྐྱགས་པས་སྤྲིག་པ་འདུལ་བ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་དགོས་གསུངས། ཅེས་
དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། །འདི་སྐྱགས་སྟོས་པའི་པན་ཡོན་མང་དུ་བཤད་
ནས་པན་ཡོན་དེ་འབྱུང་བའི་སྐྱགས། །སྟོས་པ་འདི་ལ་འདི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་པ་
གཅིག་གྲོགས་སུ་དགོས་ཀྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས། །པ། དེ་ལ་འདི་དངོས་སྟབས་མི་འབྲུབ་
པའི་ཚུལ་ནི། སྟབས་པ་མཆོག་མེད་ཅིང་། །སྟབས་པ་འབྲིང་ཡང་ཡོད་མེད་དེ། །སྟབས་པ་ཐ་
མའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ལ་སྟབས་དབང་གིས། །སྐྱགས་འབྲུབ་པར་ནི་མ་
གསུངས་ཏེ། །ཐུང་ན་འདས་གྲོང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཡུལ་དང་ཕྱོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་
པ་ངན་པ་འདི་ལ་ནི། །སྐྱགས་འབྲུབ་པ་ནི་ག་ལ་ཡོད། །སྟེ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་འདི་
ལ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་ག་ལ་ཡོད། །མཐོ་རིས་རྩ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །བདེ་བ་མཆོག་
དུང་མི་འགྱུར་ན། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་སྐྱགས་ནམས་ནི། །འབྲུབ་པར་འགྱུར་བ་
སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འདི་གསུམ་པ། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉམས་ལེན་གཞན་ཐམས་ཅད་པན་
རྩ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འབྱེར་ཚུལ་དམ་པ་གོང་མའི་བྱག་ལེན་ལ་བཏབ་
ཚུལ་ནི། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་སྟག་གི་བྱང་ཙ་ན་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་འོང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གོར་གོར་འོང་བས་འདི་
ལ་འབྱུངས་ཤིག །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའང་ལས་འབྲས་མ་བསམས་པ་ལ་མི་འོང་

པས་དེས་ན་འདི་སེམས་པ་མན་ངག་ཡིན་གསུང་བ་དང་། ཤར་བའི་ཞལ་ནས་
ཀྱང་། སྤྱིར་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱང་ཡང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ནང་ནས་ཀྱང་འདུལ་བ་
ནས་ངི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ན་བསྐྱབ་ཀྱང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཅང་བ་བརྟག་ཐུབ་
པ་ཉམས་དགའ་བ་མཐའ་བཟང་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་
ནས་ཀྱང་། ཆོན་ཞིག་གིས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅ་
འབྱིད། སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བའི་བཅས་མཆོམས་ཅ་འབྱིད་དེ། འདུལ་བ་
སྒྲགས་ཀྱི་ཁྲོགས་སྒྲགས་འདུལ་བའི་ཁྲོགས་སུ་སྔོང་བ་དང་འདི་སྒྲ་མའི་བཀའ་བརྒྱད་མིན་
པ་མེད་གསུང་བ་དང་། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་ཁ་ཅིག་གིས་འདུལ་བའི་ཁྲོགས་
བཟུང་ནས་སྒྲགས་ལ་མི་གུས། ཆོན་ཅིག་གིས་སྒྲགས་ཀྱི་ཁྲོགས་བཟུང་ནས་འདུལ་
བ་ལ་ཐེག་དམན་ཞེས་སྐྱར་པ་འདེབས། དེ་གཉིས་གཅིག་ཁྲོགས་སུ་གཅིག་སྔོང་བ་
དང་སྒྲ་མའི་བཀའ་བརྒྱད་མིན་པ་མེད་གསུངས། དེ་གཉིས་གཅིག་ཁྲོགས་སུ་གཅིག་
སྔོང་བ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ཁྲོགས་སུ་དགོས་ཚུལ་ཡང་སྐྱར་
གསང་སྒྲགས་འབྱུང་བ་ལ་ཚུལ་བྱིམས་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་ལ།
གསང་སྒྲགས་འདུལ་བའི་ཁྲོགས་སུ་དགོས་པ་ནི། དགེ་སྟོང་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ལྟ་བུས་
ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཟས་ཐོས་ན་འདུལ་བ་རྒྱང་པ་ཡིན་ན་ལྟར་བྱེད་ཅམ་ལས་མིན་ཀྱང་སྒྲགས་
ལས་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་ཅ་ལྟར་དུ་གསུངས་པས། སྒྲགས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་
དགེ་སྟོང་ལས་སྒྲགས་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་སྟོང་དེས་ཆེས་འདོམ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
གསུངས། དེ་ཡང་གསུང་འདི་དང་སྐྱར་ཡང་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞི་ལམ་ཀྱི་ཁྱེར་
ཤེས་པ་དང་སྒྲ་མ་ཞེས་གསུངས་པ་གནད་གཅིག་ཅིང་། དེ་དག་གི་དོན་དང་འོག་ཏུ་
གནང་བཀའ་མི་འགལ་བར་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དོན་ནི། ཁྱོད་བཀའ་ལ་ལར་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཞེས་སྒྲགས་དང་འདུལ་བ་གཉིས་ཀར་
བཀའ་པར་འདྲ་བ་ཞིག་དང་། གཉིས་ཀ་ནས་གནང་བར་འདྲ་བ་ཞིག་དང་ཚུལ་
གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་ཤེས་སྤྲུལ། ཡང་གཅིག་ལས་བཀའ་པ་དེ་གཅིག་གོས་ལས་གནང་

བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདུལ་བ་ནས་བཀག་ཅིང་སྐྱགས་ནས་གནང་བ་
སལ་ཆེ་བ་ནི་འདུལ་བ་ལས་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་། བདེ་
སྤྱོད་དབྱེར་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོག་པ་མཐོན་པོ་ལ་མ་སྐྱེ་བ་པའི་གདུལ་བྱ་ནས་
ཆེ་བས། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་མངོན་ནས་བཀག་ཅིང་། དེ་ལ་ནི་སྐྱགས་
ལས་ཀྱང་མ་གནང་ལ། དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ལ་
སྐྱགས་ལས་གནང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་འདོད་ཡོན་སོགས་ལ་སྦྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་
མེད་པ་ནི་འདུལ་བའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་དང་མི་ལྷན་པས་སྦྱད་ན་
ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྐྱགས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། །^(༡༩)བཞི་པ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་བསྐྱེད་དགོས་པ་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོར་མ་ཟད་དགོན་སྡེའི་བྱག་ལེན་དུ་བཏབ་ཚུལ་ནི། རྩ་བའི་ཞལ་ནས་
ཀྱང་། རེད་རྒྱ་གར་བ་ལ་དོ་གལ་ཆེན་པོ་འཕྲ་བ་སྡོ་བྱར་བ་བྱུང་ན་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་
རྣམས་ཆོགས་ནས། སྡེ་སྡོད་གསུམ་ནས་མ་བཀག་གམ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་མི་འགལ་
ལམ། ཞེས་གཏན་ལ་སབ་ནས་དེའི་སྤྱོད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། རེད་བྱི་ཀ་མ་ལ་སྡོ་ལ་
བ་ལ་དེའི་སྤྱོད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ནས་མ་བཀག་གམ་དེ་དང་མི་འགལ་ལམ་
བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། མདུན་མའི་ཞབས་འདུལ་བ་འཛིན་པས་འདུག་པ་ཡིན་གསུང་
དོ། །^(༢༠)བརྒྱད་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གདམས་པ་ལ། གཉེན་པོ་སྦྱིར་
བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་གདམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱལ་བ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་
གཙུག་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བཙུམ་པ་ལ་དཔའ་བོར་བསྐྱགས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་
ལ་རྒྱག་ལས། དང་པོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པ་ལ་བརྟོས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། སྤྱུ་རྒྱར་བའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་ནང་
ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཐབ་པ་འདི་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་མ་འཐབས་ན་
རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པ་མི་འོང་། དེ་ཙམ་ན་ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་པ་དང་ཆད་ནས་སྤོང་
བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མི་འོང་བས་འཁོར་བར་གཏན་དུ་

འབྲམ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ངོས་ཟིན་པར་
བྱས་ལ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དང་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས།
བླན་པ་དང་གེས་བཞིན་གྱི་སོ་བཅུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་གང་མགོ་འབྱར་འབྱར་ལ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་མདུང་བྱ་འདེབས་དགོས། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
རང་གི་རྒྱད་ལ་ཉུག་གིས་བྱང་མ་ཐག་ཉིད་དུ། དེ་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་འཐབ་དགོས།
དེ་ལྟར་མིན་པར་དང་པོར་བྱང་ཅན་དང་དུ་ལེན། རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་གསོས་
འདེབས་པར་སོང་ན་འཐབ་ཆེ་མེད་པར་ཁོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གསུང་རོ། །

གཉིས་པོས་བྱང་ཡང་རྒྱན་གཙོད་པ་ལ་འབད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབད་པས་
མ་ལྟོག་ན་ཡང་། རྒྱན་མི་འབྱད་པར་མོད་ལ་ལྟོག་པ་རྒྱལ་རིམ་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
དགོས་ཀྱི། རྩོམ་རིམ་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྤྱངས་ལས། སེམས་ནི་རྒྱ་དང་
ས་དང་རྩོམ་ལ། །རིམ་མོ་བྲིས་པ་དེ་འདྲར་རིག་པར་བཀྱི་བྱེད་ལས། །དེ་རིམ་ནང་བྱེད་
ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་བྱེད་ལ་རིམ་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ནི། །མཆོག་སྟེ་ཆོས་
འདོད་རྣམས་ལ་ཐ་མ་རྩོམ་ལ་རིམ་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་ལགས། །བྱེད་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱགས་གྱིས་བཏང་སྟོམས་ལ་རིམ་མོ་བསྐྱད་ཀྱང་རུང་མ་བསྐྱད་ཀྱང་རུང་བས་བར་
མ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱིས་ཆོག་པར་གེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ནི་
དེ་ལས་ལྟོག་པར་བྱའོ། སྟོན་འདུག་ལས་ཀྱང་། །བྱེད་ཉོན་མོངས་འདི་ལ་བདག་གིས་བྱེད་
སྤར་གཞོད་པ་བྱས་རྒྱལ་ཡིད་ལ་བབྱང་ནས་ཞེན་བྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། །བྱེད་མཆན་དེས་
ཁོན་དུ་བབྱང་ནས་གཡུལ་སྤང་དེ། །བྱེད་ལ་བར་བྱའོ། །སྟོན་ལས་གཞུང་བཟང་
པོ་མ་བསྟེན་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆོས་ལ་འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་
མོངས་པ། །བྱེད་སྟོན་དུ་མི་རུང་ཡང་ཉོན་མོངས་འཛིན་པ་བྱེད་པའི་བྱེད་
ཉོན་མོངས་ལ་འཁོན་འཛིན་བྱེད་རུང་བ་ནི་མ་གཏོགས་བྱེད་དམིགས་བསལ་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་ནི་བསྐྱེད་ཏེ་བྱེད་ཁ་ཅིག་བཤས་ཏེ་ཟེར་བསད་སྐྱར་
ཏམ། །རྩོམ་པ་ལ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་གསུངས། བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་

ཟ། །ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དག་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

འོག་གསུམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་ལ་ཉེས་པའི་སྒོ་ནས་དགར་བལྟས་
ན་ཐོག་སྒྲ་བ་ནི། དགེ་བཤེས་སྤྱ་རྒྱུད་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ང་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
སྒྲིར་གྱིས་མནན་ཡང་མ་ཐའང་འོག་ནས་སོ་ཆེགས་བྱེད་གསུང་བ། བོ་རྟ་བས་གསན་
པ། དེ་ཚུག་སོང་ན་མོད་ལ་ཐོག་གསུང་ངོ་། འོག་བཞི་པ་བསྒྲོག་ན་དག་ལྟར་སྒྲར་མི་
ཐོག་པ་ནི། ཐ་མལ་བའི་དག་ནི་ལན་ཅིག་བརྟན་ཡང་ཡུལ་གཞན་བཟུང་ནས་སྟོབས་
ཉིད་པ་ན། སྒྲར་ཆོལ་དུ་འོང་བ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་
ལ་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་བྱུང་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་ཡང་མེད་ལ་སྒྲར་ལོག་
ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་
བས་ལན་ཏེ། སྒྱུད་འདུག་ལས། ཐ་མལ་དག་པོ་ཡུལ་ནས་བྱུང་ཡང་ནི། །ཡུལ་གཞན་
དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བཟུང་ནས། །རྒྱས་པ་བརྟན་ནས་དེ་ནས་བྱིར་ཐོག་གི། ཉོན་
མོངས་དག་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཉོན་འོངས་དེ་དང་
དེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང་། །བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགོ་
བར་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ནས་བདག་གཞོད་བྱ་བྱིར་འོང་། །སྒོ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་
པ་མེད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

འོག་ལྔ་པ་བསྒྲོག་ཐབས་ལ་རྒྱར་བྱ་ཚུལ་ནི། བསྐྱུག་རུམ་པའི་ཞལ་ནས། ཉོན་
མོངས་པ་རྒྱག་གིས་བྱུང་ཅ་ན་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བར་མོད་ལ་གཉེན་པོས་བསྒྲོག་ །བསྒྲོག་མ་
རྒྱས་ན་ལངས་ལ་མ། །ཡུལ་དང་མཆོད་པ་བཤམ། སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་ལ་སྐུལ་ལ་གསོལ་
བ་གདབ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོ་བོའི་བསྐྱེས་པ་བྱས་པས་ཉལ་གྱིས་འགོ་གསུང་བ་
དང་། སྤང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། འདུག་ས་སྒོས་པ་དང་སྟེ་རྩ་རྩ་བྱས་པ་ཅམ་
གྱིས་ཀྱང་ཉལ་གྱིས་འགོ་གསུངས་ཏེ། །ཁོང་རང་ཉོན་མོངས་དང་འཐབས་པར་སྤང་

གསུང་རྒྱུ་། །དུག་པ་ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཞིམ་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། དེ་ཡང་
དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། ཉེན་མཆན་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་བྱ་ར་བྱ་བ་ལས། གཞན་ཅི་
ཡོད་གསུང་པ་ལྟར་ཕྱེད་པ་ཞིག་ལ་འོང་ཆེད་དུ་གདའ། རྩོམ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཉེ་
མ་གཅིག་ལ་ལན་དུ་སྟད་ཀྱང་། དེའི་རིང་ལ་སེམས་བཟང་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས་ནས་
འདྲི་སྐད།

གཉིས་པ་འཁོར་མོར་གདམས་པ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་གཉི་ཟུག་གི་གཉེན་
པོར་གདམས་པ། ཉེན་མོངས་དེ་དག་རི་ལྟར་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་ལ་དབུལ་
བར་དཀའ་ཞིང་། ཉེན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པ་ནི་གཉི་ཟུག་ཡིན་
པས། དེའི་གཉེན་པོར་ཉེན་འབྱེལ་མང་དུ་བསྒྲུམས་ལ། འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡན་ལ་
མཁས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་གོམས་ན་ནི་ལྟ་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
མི་འབྱུང་རྒྱུ་། །འཁོར་གཉིས་པ་ཞེ་སྟངས་གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི། འདི་ཕྱི་གཉིས་
ཀར་ཟུག་བསྐྱེད་ལྟེན་ཞིང་དགོ་ཆ་བསགས་པ་ནམས་འཁོར་གཉིས་པ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེ་
གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོམས་པའི་དགྲ་ནི་ཞེ་སྟངས་ཡིན་ཏེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ཞེ་སྟངས་
ལྟ་བུའི་ལྡན་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་སྐབས་མི་དབྱེ་བར་བཟོད་པ་ལ་འབད་དོ། །འདི་མ་བྱུང་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་བདེ་སྟེ། གང་ཞིག་བསྐྱེད་ཏེ་ཁོ་འཛོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་
དུ་བདེ། །ཞེས་སྦྱོང་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཁོར་གསུམ་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི། དགོ་མི་དགོའི་ལས་སྟར་བསགས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་
འབྱུང་པ་ལ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱས་པ་རེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་སྟེད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པ་ནམས་ལ་ནི། ཡུལ་ལ་འོངས་སྦྱོང་པའི་རེག་པའི་
རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆར་བའི་རོ་ལྟངས་པ་ལས་འབྱུང་བས། ཕྱི་དང་ནང་གི་མི་ཟུག་པ་དང་
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསྒྲུམས་ལ་བསྒྲུག་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རི་དྲགས་འཁོར་སྟངས་འཁོར་བྱེད་མ་ལེབ་དང་

ཉ་པོ་དང་། །སྒང་མ་ལྔ་པོ་པོ་སོ་སོ་འདོད་ཡོན་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ཡིས་བཅོམ་པོ་པར་
གུར་ཏེ། །པོ་འདོད་ཡོན་ལྔ་པོ་གཅིག་གིས་པོ་གྲང་དེ་ལྟར་འཛམས་པོ་རྒྱས་ན་པོ་
སྒྲིས་བྱ་གང་ཞིག་པོ་འདོད་ཡོན་ལྔ་པོ་ཅར་ནམས་ནི། །པོ་དུས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པ་
པོ་དེ་ནི་འདོད་ཡོན་ལྔ་པོ་ཅི་ཕྱིར་འཛམས་པོ་པར་མི་འགྱུར་པོ་ཏེ་འགྱུར་རོ། །རི་
པོ་དུགས་སྒྲིང་བྱ་སོགས་སྒྲ་དང་སྒང་པོ་རྒྱབ་ཟ་བ་ཕྱག་པ་ལྟ་བུའི་རིག་བྱ་དང་བྱ་
མ་ལེབ་མར་མེ་སོགས་གཟུགས་དང་ཉ་རོ་དང་སྒང་མ་དྲིས་བཅོམ་སྟེ་འདོད་ཡོན་
ལྔ་རེ་རེས་གྲང་དེ་ལྟར་འཛམས་བར་རྒྱས་ན་ལྔ་པོ་ལྟ་བུས་རྟག་ཏུ་བསྟེན་ན་ལྟ་ཅི་སྟོན་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །པོ་བཞི་པ་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི། གཞན་ཡང་འབྱུང་
ཉེ་ལ་དབུལ་བར་དཀའ་བ་རྟེན་པ་དང་གྲགས་པ་དང་བསྟོད་པ་དང་བདེ་བ་བཞི་ལ་
སྟེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཕྱོག་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་
དེ། དེ་ཡང་སྒྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟོམ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཆི་བ་བྲན་
པ་གནད་དུ་སོང་ན་ཕྱོག་པར་འགྱུར་རོ། །པོ་ལྔ་པ་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟོང་རྩལ་ནི།
དང་རྒྱལ་ནི་འདིར་ལམ་སྟེ་བའི་གོགས་ཀྱི་མཆོག་ཕྱི་མར་བྲན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པས་སྒང་སྟེ། སྟོང་རྩལ་ནི། བཤེས་སྒྲིངས་ལས། བྲ་ཀ་འཆི་སྟུག་བྲལ་དང་དེ་བཞིན་
དུ། །ལས་ནམས་བདག་གིར་བྱ་ལས་མ་འདས་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་
པ་ནི། །དེ་ཡི་གཉེན་པོའི་སྟོན་རྒྱགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདེན་
པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་སྤ་རྒྱས་པོ་
ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་ངོ་། །

པོ་དུག་པ་ཉེ་ཉོན་ཀྱི་གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི། གཞན་ཡང་གཉིད་དང་
རྒྱགས་པ་དང་ཁྱོད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པ་དང་ངོ་ཆ་མེད་ཅིང་སྤེལ་མེད་
པ་དང་བརྟེན་ངས་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
ནམས་ནི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྱུར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་འབྱུང་ཉེ་བ་ནམས་ཡིན་
པས། ཉེས་དམིགས་རིག་པར་བྱས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་མཐུ་ངེ་

ཆུང་དུ་གཏོང་བ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །ཉེས་དམིགས་ནི། བཞེས་སྤྱིངས་ལས། རྟོན་
དང་འགྲོད་དང་གཞོད་སེམས་སྒྲགས་པ་དང་། །གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་
ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །སྤྱིབ་པ་ལྡ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ལོ་རྒྱུད། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ལགས་
པར་རིག་པར་མཛད། །ཅེས་དང་། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་པ་ལས་ཀྱང་། །གང་
ཞིག་གཉིད་དང་སྒྲགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །བད་ཀན་རྒྱུང་དང་དེ་བཞིན་མཁྲིས་པ་
རྣམས། །དེ་དག་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཤས་ཆར་འབྱུང་། །དེ་ཡིས་ཁམས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཁྲུག་
པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྒྲགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །ཁ་ཟས་ཉེས་པས་སྟོ་
ནི་མ་དག་ཅིང་། །ལུས་ཀྱང་སྦྱི་ལ་ཐོ་མདོག་བདེ་མ་ཡིན། །**འོ་དགེ་བའི་དམིགས་**
པ་ལ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་སྦྱི་བ་དེ་ཡི་ཆོག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
དང་། །གང་ཞིག་སྒྲགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་**འོ་སྤང་དོར་ལ་ཆོངས་**
ཤིང་འོ་དགེ་བའི་ཆོས་འོ་སྒྱུབ་པ་ལ་འདུན་པ་ཉམས། །བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས། །དཀར་པོ་**འོ་ཆོས་ཉམས་ཤིང་འོ་མ་རིག་པའི་སྟན་པ་འོ་སྒྲགས་**
པོ་དང་ལྷན་པའི་རན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས་
པ་དང་། །རྒྱ་པ་ཉེར་གཞག་ལས། །ཉན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་**འོ་ཡོད་པ་དེ་**
ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱན་
མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །ཆོམས་ལས། **འོ་སྤང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་ན་དེད་དཔོན་**
གཉིས་ཡོད་དེ་གཅིག་ནི་ལོར་མང་བ་ཞིག་གོ། །གཅིག་ནི་ཉུང་བ་ཞིག་གོ། །**ཇི་ཙམ་ན་**
ལོར་མང་ཤོས་ནི་བྱད་མེད་དང་རྒྱན་པོ་སོགས་ལ་ཆགས་པས་ལོར་ཟད་དེ་སྤོང་མོ་ལ་
ཞུགས་སོ། །གཅིག་ཤོས་ནི་བཙོན་འགྲུས་ལ་གནས་པས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་
པ་རིམ་གྱིས་འབྱོར་བ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་དེ་
ཐོས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་དང་། །དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་པ། །བག་མེད་པ་
ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །སྦྱོར་བྱིས་པ་བསམ་བཞག་ཡིན། །ཆོང་དཔོན་ལོར་རྣམས་བསྐྱུང་
བ་ལྟར། །མཁས་པས་བག་དང་ལྷན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། །སྦྱོར་རབས་ལས། **སྟོན་འོ་པ་**

བྱང་མེམས་ཀྱི་དུས་བཅའ་ཟེ་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས་པ་ན་རིག་བྱེད་སྟོབ་པའི་ཆེ་བཅའ་ཟེ་འི་
སྟོབ་དཔོན་དེས་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟགས་པའི་བྱིར་ང་དབུལ་བས་བྱེད་
རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་འོར་བརྟུས་ནས་ང་ལ་སྟེར་དགོས་ཟེར་བས་སྟོབ་མ་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་བྱ་བར་ཁས་སྐྱེས། བྱང་མེམས་འདིས་ཁས་མ་སྐྱེས་པར་འདི་སྐྱད་
ཅས་དགོས་པ་རྒྱུ་དུའི་བྱིར་ལྟ་ཞོག་ལྟ་དབང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་བྱིར་ཡང་ངོ་ཆ་
པོར་ནས་རྒྱ་བ་སོགས་མི་རིགས་པའི་སྡིག་ལས་བྱེད་པ་ལས་རྩ་པོར་བྱིར་ནས་སྟོང་
མོ་བྱེད་པ་དགའ་ཞེས་བྱང་མེམས་དེས་སྟོབ་དཔོན་ལ་སྐྱུས་པ། ལྟ་དབང་བྱིར་ཡང་ངོ་
ཆ་པོར་ནས་ནི། །ཡིད་ལ་ཆོས་དང་འགལ་བ་བྱེད་པ་བས། །**ཁྱོད་ལྷགས་དམན་པ་གྱུ་**
མོའི་སྟོད་ཐོགས་གོས་ངན་གྱེན་ནས་ནི། །**ཁྱོད་བའི་ཡུལ་དག་པོའི་བྱིས་དུ་འབྱོར་**
པ་མཐོང་ཁྱོད་སྟོང་མོ་སྟོད་པ་ཡང་སྟ། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དབང་
ཕུག་ཁྱོད་ཅས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས་ལུས་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རང་གི་སྟོ་གསུམ་དུ་
གཏོགས་ཁྱོད་པའི་དྲན་པ་མི་ཁྱོད་ཅེད་པ་ནི། བདེར་གཤེགས་ཁྱོད་ཅེས་ལྟན་འདས་
ཀྱི། །**ཁྱོད་ཀྱིས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་**
བསྟེན། །དེ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་མངོན་པར་བསྐྱེད་བཟུང་བཟུང་སྟེ། །དྲན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་
ཀྱན་འཛིག་པར་འགྱུར། །**ཁྱོད་ཅེས་པ་ལྟན་པོ་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་སྟེག་**
གིས་གསུངས། །ཞེས་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས། ཐོས་ལྟན་དད་པ་ཅན་དང་ནི། །བཙོན་
པ་ལྟར་ལེན་དུ་མ་ཡང་། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྟོན་ཆགས་པས། །ལྟང་བའི་རྟོག་དང་
བཅས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་དགག་པར་མ་རྟུས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁ་མི་སྟོར་བྱོགས་མི་འཛིན་
པར་དགྲར་བལྟ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་དུ་མི་རུང་བས་གཉེན་པོའི་བྱོགས་བཟུང་ལ་ཉོན་
མོངས་སུན་འབྱེན་པ་ལ་འབད་ནས་རང་གིས་གང་ཁས་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་བའི་མེས་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ།

ཁྱོད་ཀྱིས་གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་བརྒྱལ་བ་དངོས་སུ་བྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོར་བསྟན་པ་ནི། རྩ་བོ་

ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་མ་དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤུ་རྩུ་པ་ལ། ཡེ་འཁོའེས་
འབར་འཁོའེས་བོས་ནས་སང་གནངས་ཙ་ན་འཁོའེས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་དགེ་བཤེས་བ་ཀུན་ལ་
མི་གཞན་གྱིས། བྱིད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་པ་དེ་ཀུན་མན་ངག་གི་མཐེལ་འཁོའེས་སྒྲགས་དམ་
ཀྱི་གཙ་པོ་ག་ལ་བྱེད་ཟེར་ནས་འདི་ན། མངོན་པར་ཤེས་པ་འཕམ་ཡི་དམ་ཀྱི་ལྟ་ཞལ་མཐོང་
བ་ལ་བྱེད་བྱས་པར་འོང་ངོ་། །འཁོའེས་ཀྱང་དེ་འདྲ་མིན་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྩེ་ངེས་རྩེ་ངེས་
སོང་ནས་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོམ་པ་དག་པར་བསྐྱུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཞིག་འཁོའེས་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ་གསུང་། དེས་ན་བསྒྲོམས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཉོན་མོངས་རྩེ་རྒྱུང་དུ་སོང་བ་ལ་བྱ་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ། །འཁོའེས་པ་ཉོན་མོངས་
བཙམ་པ་དཔལ་པོར་བསྒྲགས་པ་ནི། ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ཐིག་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་འབའ་
ཞིག་བསྐྱེད་པའི་གཞན་དང་འབྲུག་པ་ལ་ཡང་། དེའི་རིང་གི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སྟོག་
དང་བསྐྱོས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཆས་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདི་དེའི་ཆེ་བྱུང་བ་
ཡིན་ཟེར་ནས་ངོམས་པར་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་དུས་སུ་དཀའ་སྐྱུང་
བཟོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རིགས་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཉོན་མོངས་དག་ཡིས་ཆ་སོལ་བཏོད་
པ་ཡང་། ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྟེལ་བྱེད་ན། ཉོན་ཆེན་བསྐྱབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བཙོན་
གུར་པ། བདག་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཅི་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། ཉེ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་པའི་དག་ལ་འཐབས་ནས་རྒྱལ་བ་ལ་དཔལ་པོ་ཞེས་བྱ་ཡི། དག་གཞན་ལ་འཐབ་པ་
ནི་མ་བསད་ཀྱང་ངང་གིས་འཆི་བ་ལ་རྟོལ་བས་རོ་ལ་གསོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་
ལས། སྐྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བསད་ནས། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་དག་འདོམས་པ། ཉེ་དག་
རྒྱལ་བྱེད་དཔལ་པོ་སྟེ། ལྟག་མ་རོ་ལ་གསོད་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཉེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་
ལས། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲོད་གནས་ན། རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསྐྱུན་གཟུགས་སྟེ། ལྷ་ལ་སོགས་
པས་སང་གོ་བཞིན། ཉོན་མོངས་ཆོགས་ཀྱིས་མི་རྒྱུགས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་གྱི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་གྱིས་རྒྱུར་ལ་མི་རྒྱུགས་ཤིང་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱའོ། རྒྱེས་བྱ་
འབྲིང་དང་སྐྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ རྒྱུམ་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

འོག་གསུམ་པ་རྒྱུམ་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་མཆོད་བཞིན། མཚམས་སྦྱོར། ལམ་དངོས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུམ་བྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྱས་པས་བྱུག་འཆལ་ལོ། འོག་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་རང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པ་ལའང་གཞན་དོན་པོར་མི་རིགས་པས་དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒོ་སྒྲུབ་ཆོགས་ནས་རྒྱུན་རིང་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལས། སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བའི་རྒྱབས་ལྟར་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱན་ཏུ་གདུངས་པ་དེས། ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་ལྟར་སྐར་ལྗོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་འོག་རང་དོན་ཆོས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་པས་སྦྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་བྱུགས་རེ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་དོན་མ་ཚོགས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཉི་ཆེ་བར་ཟད་ཅིང་། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དགོས་པས་ན། སྒོ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཐོག་མ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པར་རིགས་ཏེ། འོག་སྒོ་བ་དཔོན་དཔལ་ལོན་པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་འོག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱུང་འོག་སེམས་ལ་མཐུ་མེད་པའི། འོག་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་དུ་འོག་ལམ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྤངས་འོག་ལམ་བྱས་ཤིང་། དང་པོ་འོག་ཉིད་ནས་སྤུང་བ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྟེ་འོག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེང་རྒྱུ་ཆེ་འོག་ཐོས་འོག་ལམ་གང་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྒྱུ་སྤྱུགས་པ་དེ་ལ། འོག་འོག་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་རང་འདོད་ཀྱི་འཕྲི་བ་སྦྱོ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་གཞན་པ་ཐོག་མ་གཅིག་རང་བཞིན་འོག་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་དག་འཇུག་ འོག་ལམ་བྱ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ལྟ་སར་འགྲོ་འདོད་པའི་མི་ལམ་རྒྱས་ཤིས་པ་དང་།

མི་ཤེས་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལམ་ཡིན་མིན་གྱི་མཆོམས་སུ་སྒྲིབས་པ་ན་
ལམ་རྒྱས་ཤེས་པ་དེས་ལམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་བསྒྲིག་ནས་ལམ་ཡིན་པ་དེ་བཟུང་པར་བྱེད་
པ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དམན་པའི་ལམ་ལས་བསྒྲིག་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་
ཞུགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཅིས་དང་། ཡང་དེ་ཉིས་ལས། བདེ་དང་མི་བདེ་ཁོ་བ་ལོགས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ཁོ་དང་འདྲ་ཁོ་བར་ཁོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བགྱངས་ཁོ་པ་སྟེ་
མཐོང་ཤིང་། ཁོ་རྒྱ་གཉི་ལྟག་ཁོ་གི་སྟོན་གྱིས་ཁོ་ཉམ་ཐག་ཅིང་དམའ་བའི་འགྲོ་ཁོ་བ་
ནམས་མཐོང་ཁོ་བ་ན། ཁོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེས། ལས་ཀྱི་དམ་པ་ཁོ་སྟེ་མཆོག་
གཞན་དོན་ཁོ་ལ་དགའ་ཁོ་བ་དེ་པོར་ཞིང་། རང་ཉིད་ཁོ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ལ་ཁོ་བྱང་
སེམས་དེ་གོ་ཅི་སྟེ་བཙོན། ཁོ་ཉེ་བཙོན་མི་རིགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁོ་གཉིས་པ་
འགྲོ་ཀུན་མར་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་སྟུག་བསྐལ་བ་ཡལ་བར་འདྲོར་བ་རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱིས་
མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་མཆོར་ལྷུང་བ་དང་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱང་
སྐང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་རྒྱམ་པས་ཉམ་ང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཤོད་
མི་རུས་པར་གོམ་འགོས་འཁྱོར་བ་མཐོང་ན་རྒྱལ་བའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ནམས་གཞན་ལ་
བཙེ་བ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མི་བཙོན་པ་ནི་མི་རིགས་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། འགྲོ་བ་
ཁོ་སྐང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་གྱི་མིག་རྒྱམ་ཁོ་པས་ངན་འགྲོའི་གཡང་ཁར་འགོས་
འཁྱོར་ཁོ་བར་གྱུར་པ་ཁོ་དེ་དག་ལ། །འཇིག་རྟེན་ཁོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཁོ་པར་
དམ་བཅས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཁོ་སྐྱས་རྒྱལ་ཁོ་བ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་མཐུ་
ཆེན་ཡིན་པས་ན་རིགས་ཁོ་དང་ལྡན་པ་ན། ཁོ་སྟེ་ཡིན་པར་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་དེ་
དག་ལ་སྒྲིང་རྗེ་མི་བསྐྱེད་ཁོ་པའི་སྟེས་བུ་ཁོ་བྱང་སེམས་གང་ཞིག་ཡོད། ཁོ་དེ་ཡོད་མི་
རིགས་པས་འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་ཁོ་སྐང་དོར་མི་ཤེས་པའི་ཚྭངས་ཁོ་པ་བསལ་ནས་མདོན་
མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་བཙོན་འགྱུས་ཁོ་བྱང་སེམས་སུ་ཁོ་ཞིག་མི་ཚྭ་
སྟེ་ཁོ་ཚྭ་རིགས། །ཞེས་སོ། །

(五)གསུམ་པ་གཞན་ཐངས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུ་པ་ཆེན་པོར་འོས་པས་དེ་ལྟ་བུ་པ་ཉི།

ཁོ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འདི་ན་སྐྱེས་བུ་ཁོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོ་རང་གཞན་ལ་ཕན་
ཅིང་། བདེ་བ་དང་བཟིང་བཀའ་ཁོ་སྐྱེ་གཟི་བཟིང་དང་ཆེ་བྱད་དང་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཁོ་ལམ་
སྟོབས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཁུར་དུ་འབྱེད་བ་ཡོད་ཁོ་མེད་དང་ཆུང་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བར་
རིགས་ཏེ་རང་གི་དོན་ཁོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་བཙོན་པ་དང་བཟུང་བུང་ཅམ་ལ་དམིགས་
པ་ནི་ཁོ་འག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་དུ་འགྲོ་རྣམས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ་། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རྩལ་ནི་གཞན་གྱི་ཁོ་གནས་སྐབས་
སྐྱ་ཕན་ཁོ་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ཁོ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་སྟོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མིས་སྟོབ་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས། ཁོ་རང་དོན་དུ་བཟུང་
བུང་འཆོལ་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་དུང་འགྲོའི་ཀུན་སྟོད་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྟེན་སྦྲེལ་ཁོ་བའི་
རྩ་ཁམ་འགའ་སྟེ་ཁོ་དེ་ཅམ་ནི་ཐུགས་ཏེ་ཁོ་དུང་འགྲོས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཁོ་གྱིས་འཆོལ་
ཞིང་། ཁོ་ཤེས་པ་དེར་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་སྟོམ་པས་གདུངས་པ་ཁོ་ན་འང་ཆུ་ཞིག་ཁོ་བཙལ་
ནས་རྟེན་ཁོ་པ་ན་དགའ་མགུར་འཐུང་། ཁོ་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་དག་ཡིན་པར་ཐུགས་ལས་བྱེ་
བྲག་འབྱེད་པའི་རྩལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་འབྱེད་པའི་སྐྱབས་འདི་
ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བཙོན་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ཁོ་སྐྱེས་བུ་འདིའི་བཟིང་བཀའ་
ཁོ་གམ་གཟི་བཟིང་ཡིན་ཏེ་ཁོ་སྐྱེས་བུ་དེ་ཁོ་འཕམ་དང་ཡུན་དུ་བདེ་ཁོ་ཞིང་སྐྱེས་བུའི་
ཁོ་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྩལ་ཁོ་ལམ་སྟོབས་དེ་ཁོ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་། ཁོ་དེའི་དཔེ་
ཡོད་དེ་ཉི་མ་ཁོ་འོད་ཟེར་རྒྱབས་ཆེན་ཁོ་རྟ་མཆོག་བདུན་གྱིས་བྱངས་པའི་ཤིང་རྟ་ཁོ་ལ་
ཞོན་ནས་ཁོ་སྤྱིང་བཞི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བས་ཁོ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྤང་ཁོ་པར་བྱེད་ཁོ་པ་གང་
ཡིན་ཁོ་པ་དང་། ཁོ་ཐེག་མི་ཐེག་ཅས་ཁུར་ལ་མི་རྟེན་ཁོ་པའམ་མི་རྟེན་པར་ས་ཁོ་ཆེན་
པོ་འདི་ཡིས་ཁོ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་འདིག་རྟེན་འདེགས་པར་ཁོ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཁོ་པ་དཔེ་
དེ་བཞིན་ཁོ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ཁོ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་འགའ་ཁོ་ཡང་སྟེ་བྱང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཁོ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ནམ་ཆོས་ཉིད་ནི་གཅིག་
ཏུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་སྟེ་དེ་ཁོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་

དག་འདིག་ནིན་། སྒྲིམས་ཅན་ལ་སྤལ་དུ་ཕན་། སྒྲིམ་དང་། སྒྲིལ་དུ་བདེ་བའི་རོལ་། སྒྲིམས་ལ་གཅིག་དུ་གཞོལ་བའི་སྒྲིལ་མཆན་ཡོད་དེ། ། ཞེས་སོ། །

ཁོ་པའི་པ་གཞན་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་སྐྱོབ་ཆེད་དུ་སྐོང་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་བཙོན་པ་
 ཉི་སྐྱེས་བྱ་དང་མཁས་པར་འོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཕྲོ་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཀྱང་དུ་གཤུངས་
 པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་སྐྱུག་ཁོ་བསྐྱེད་མེལ་བ་དང་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བཙོན་
 ཁོ་འབྱུངས་གྱིས་ཡིད་བེལ་བ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཁོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གྲང་དེ་ལ་བྱ་
 སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་ཏེ་ཁོ་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མ་རིག་ཁོ་པ་མོགས་
 ཉོན་མོངས་གྱི་དུད་སློབ་འཁྲིགས་པས་ཁོ་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་ནས་གྱི་མར་འཕྲོ་
 བའི་ཁོ་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་གྱིས་འབྱུགས་ཁོ་པར་གྱུར་པས་ཁོ། །འབྲས་བྱ་འཁོར་
 བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེ་རབ་དུ་འབར་བ་ཁོ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་ཁོ་རང་དབང་མེད་ཁོ་པར་ལྷུང་
 ཁོ་བ་ནམས་མཐོང་ནས། ཁོ་དེ་འདོན་པའི་གྱིར་ཐོད་ལ་ཁོ་འམ་མགོ་ལ་མེ་མཆེད་ཁོ་
 ཅིང་འབར་བ་ཁོ་བསྐྱོག་པ་ལ་བཙོན་པ་ལྟ་བུར་ཡིད་བེལ་ཁོ་ཞིང་བཙོན་པ་གང་ཁོ་ཡིན་
 པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དེ་དག་ཁོ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཁོ་དམ་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཁོ་དེར་མ་ཟད་
 མཁས་པ་བྱ་ཁོ་བའང་དེ་དག་ཁོ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །

བོ་ལྷ་པ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་མཐོང་ཐོས་དྲན་
 རེག་ཐམས་ཅད་འདྲིན་པའི་ལམ་ལ་འབྱུག་པ་ནི་བདག་གི་ཆེད་པ་ཆེན་པོར་བསམ་པ་ནི།
 བོ་ལྷ་ར་བཤད་པ་ལྟར། དེའི་སྤྱིར་རང་བོ་དང་གཞན་གྱི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་
 བོ་པའི་གནས། སྐད་པའི་བོ་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྒྲན། སྒོ་བོ་ཆེན་མཁས་པའི་སྐྱེ་
 བོ་ཀུན་གྱིས་བོ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་བོ་གཅིག་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་བོ་
 མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། བོ་ན་བས་ཐོས་པ་དང་ཡིད་བོ་ལ་དྲན་པ་དང་། བོ་ལྷས་གྱིས་
 རེག་པས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བོ་སན་བདེའི་གསོས་སུ་འབྱུར་བ། བོ་རྒྱལ་སྐས་ནི་བ་ལྷས།
 མང་ཏུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། བྱབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་

མཛད་པ། །འདི་ཉིད་གྱི་ནི་བྱད་པར་ལྟོས། །ཞེས་དང་། རྒྱུས་རབས་ལས། རང་དོན་བཙོན་
པས་གཞན་དོན་བཙོན་པ་གང་ཡིན་པའི། །ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་མཐུན་
མ་གྱུར། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིས་བརྗོད་པ་མ་ཞོར་གསལ་བར་གྲགས། །མཉམ་མེད་དེ་དང་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་བོས་མཚོད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། རང་དོན་བཙོན་པ་ཉན་རང་
གིས་གཞན་དོན་ཅམ་བྱས་ཀྱང་། །གཞན་དོན་བཙོན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་འབའ་
ཞིག་བསྐྱབ་པས་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲ་མས་བྱི་མའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཅམ་ཡང་འགྲུབ་པར་མ་གྱུར་པར་མ་ཟད། །སྒྲ་མས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས། བྱི་མས་
རང་དོན་གཏན་ནས་མ་བསྐྱབས་པས། རང་དོན་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲ་མས་ལྟག་པར་འགྲུབ་
དགོས་པ་ལས། རང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྒྲ་མས་བྱི་མའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཅམ་ཡང་མ་
འགྲུབ། དེས་ན་གཞན་དོན་བཙོན་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་
གྱུར་པ་ན་རང་དོན་གྱི་འཁྲི་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཞན་དོན་ཁོ་ན་མཛད་པ་སྟེ། རང་
དོན་ཆོས་སྐྱའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་སོང་ནས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར་པས་སྟོན་སྟོབ་
པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མ་ཞོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པས། སངས་
རྒྱུས་པའི་ཆེ་ན་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བརྗོད་པ་མ་ཞོར་ཞིང་དོན་དང་
མཐུན་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། །ཞེས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་ཞུགས་པས་རང་གི་དོན་མ་ཆང་བ་མེད་
པར་ཞར་ལ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་
ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ཀྱི་མའོ་བདག་གིས་རྟོག་པའི་**ཁྱེད་ཀྱི་མཚོག་ལེགས་པར་རྟོག་དོ་སྙམ་ཏུ་བསམས་**
ལ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཚོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་སར་
ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། **ཁྱེད་ཀྱིས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་**
མཛོད་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཚོག་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་ཁྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ལ་ཁྱེས་འབྱུང་། ཁྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་དེ་
ནི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ཐར་ལམ་མཚོན་པ་ལ་མིག་བཞིན་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
འོད་ཀྱི་དང་ལྷན་སྤྱང་དོར་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོད་དང་འདྲ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་དྲངས་པའི་
གུས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ།

འོག་སྐུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྐྱེད་བ་ལ་གསུམ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་དང་། སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོད་པ་ལ་སྒྲོ་བ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་འོག་ལ་ཐེག་
ཆེན་དུ་འཇུག་སྒྲོ་དང་ས་བོན་སོགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་འབད་པ་ཆེར་བྱས་པ་དོན་
གིན་དུ་ཆེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བྱད་པར་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཐེག་པ་གཉིས་ཁོ་
ནར་བསྟན་ནས་འཇུག་སྒྲོ་སྒྲོ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་ན་འཇུག་
པའི་སྒྲོ་གང་ནས་ཡིན་སྟུམ་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་བས་ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་
གསང་སྔགས་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུངས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ནི་མེད་དོ། །འོག་གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གྱི་འཇུག་སྒྲོ་དེ་ལ་རག་ལུས་པ་ནི། དེ་གཉིས་གང་གི་
སྒྲོར་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྒྲོ་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱད་ལ་ནམ་སྐྱེས་པ་
ན་གཞན་གང་ཡང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ནམ་བུལ་བ་ན་
སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
སར་ལྷུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་གཞུང་དུ་མ་ལས་
གསུངས་གིང་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོག་སྐུམ་པ་ཐེག་ཆེན་པར་རྒྱད་མི་རྒྱད་དང་གནས་མི་གནས་དེར་བསྟོས་པ་
ནི། དེས་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་པར་རྒྱད་པ་ཡང་། སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་

ལ། ཕྱིས་ཐེག་ཆེན་པའི་ནང་ནས་འཕྱོད་པའང་དེ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་པས་ན་
ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཇིས་སུ་འགྲོ་ཤིག་བྱེད་དོ། **ཧྲི་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་**
གཞན་མེད་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་འདུག་
ལས། དྲང་རྒྱལ་**ཧྲི་བཞི་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནམ་སྐྱེས་ཧྲི་བཞི་པར་གྱུར་ཧྲི་བཞི་པ་ནི་སྐྱོད་ཅིག་**
གིས། ཧྲི་བཞི་པ་སྐྱོད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྐྱོད་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལ་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱེས་
པའི་ཉམ་ཐག་ཧྲི་བཞི་པ་མལ་པ་ཡིན་པ་ནམས། ཧྲི་བཞི་པར་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྐྱེས་ཧྲི་བཞི་པའི་བདེར་
ག་ཅི་ཞེགས་ནམས་ཀྱི་སྐྱེས་ཞེས་ཧྲི་བཞི་པའི་མིང་གིས་བཟོད་ཧྲི་བཞི་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་དང་།
དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། སངས་རྒྱས་སྐྱེས་སུ་ད་ཀྱང་ཏོ། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་
ཐག་ཏུ་རྒྱལ་སྐྱེས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ལ། **ཧྲི་ལྔ་པ་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ཆེར་མེད་**
ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་རིགས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་ཆེ་བ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྩ་རྩ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་རྩ་རྩ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྣམ་པར་བསྟོག་གོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་རྩ་རྩ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཀྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་། དྲང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་
མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྟོག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་མ་
བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་དེ་ཡོད་ན་དྲང་རྒྱལ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་དང་།

ཧྲི་དྲུག་པ་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་
གྱིས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་ཉིན་འདིས། ལྷ་མེད་དྲང་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་ན། དེ་ཡི་
རྩ་བ་དྲང་རྒྱལ་སེམས། རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཟོན་དང་། ཞེས་དང་། **ཧྲི་བདུན་པ་ཟབ་**
པའི་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོར་འདུག་པ་དཀའ་བའི་རི་བ་ནི། ལག་ན་རྩ་རྩ་ཆེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་
ལས་ཀྱང་། དྲང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུངས་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གིན་ཏུ་

ཀྱ་ཆེ་བ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་བ་འདི་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་གསང་བ་བས་ཀྱང་
ཆེས་གསང་བ་སེམས་ཅན་སྡིག་ཅན་ནམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཞིག་སྤྲུས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་མ་སྟོན་ན་འདི་སེམས་ཅན་རི་ལྟ་བུ་
དག་ལ་བཤད་པར་བྱ། **༼༥༽བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་དུ་འཇུག་མི་རུང་བ་**
ལ་ནམ་སྐྱེས་དུས་འཇུག་པ་ནི། ལག་ན་རྡོ་རྗེས་སྤྲུས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གང་གི་ཆོ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གྲུབ་པར་
གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐོ་སྦྱོད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གཟུངས་སྤྲུགས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱ་ཡི། **༼༥༽དགུ་བ་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེད་པར་འཇུག་པ་**
སྟགས་དང་ཉན་སྟགས་མི་རུང་བ་ནི། གང་དག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་
པ་དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་བསྐྱར་མི་གཞུག་གོ། དེ་
དག་ལ་ནི་བྱག་ཀྱང་དང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **༼༥༽བརྒྱ་**
པ་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པས་མི་ཆོག་པ་ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ཡིན་པས་མི་ཆོག་གི། གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བར་རྒྱུད་པ་ཞིག་གལ་ཆེའོ། **༼༥༽བརྒྱ་**
གཅིག་པ་ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ཆོག་ཅམ་ལས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་
ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རག་
ལས་པས་ན། སེམས་དེ་གོ་བ་ཅམ་ལས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་དེ་དང་འདྲ་ལ། སེམས་དེ་
མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་ནམ་པར་དག་པ་ཞིག་འོང་བས་འདི་ལ་
འབད་པར་བྱའོ།

༼༥༽བརྒྱ་གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པས་གཞན་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི།
འདི་ལ་སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ངས་པ་རྟེན་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་
བྱའོ། **༼༥༽བརྒྱ་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟགས་ལས་ཀྱང་**

སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་རིགས་པ་དང་ལུང་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ངེས་པ་ནི། དེ་ལ་ཆུ་དང་
ལུད་དང་རྩོད་དང་ས་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆོགས་ན་འབྲས་ཀྱི་ཟུ་གུའི་
རྒྱ་བྱེད་ལ། གྲོ་དང་ཤུན་མ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དང་ཆོགས་ན་འང་དེ་དག་གི་ཟུ་གུའི་རྒྱ་
བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །ནས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་རྒྱུ་སྲ་དང་ཆོགས་ཀྱང་
འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཟུ་གུའི་རྒྱར་མི་བྱང་བས། ནས་ཀྱི་ཟུ་གུའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཡིན་ལ་དེས་ཟིན་པའི་རྒྱ་ལུད་ལ་སོགས་པའང་ནས་ཀྱི་ཟུ་གུའི་རྒྱར་འཁྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟུ་གུའི་རྒྱའི་ནང་ནས་ས་བོན་ལྟ་བུ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྒྱ་ལུད་ལ་སོགས་པ་
དང་འདྲ་བར་བྱང་རྒྱལ་གསུམ་གའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་།
ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང་། །ཞེས་བྱང་རྒྱལ་
གྱི་སེམས་ནི་པའི་ས་བོན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ།
དཔེར་ན་ས་བོད་ལ་ནི་བྱ་རྒྱ་དང་ཉོར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་པ་ནི་བྱའི་རིགས་ངེས་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་མ་བོད་ལས་ནི་བྱ་སྣ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་བས་ཐུན་མོང་གི་རྒྱར་འཁྱར་བ་བཞིན་
ནོ། །

༼དེ༽བརྒྱ་བཞི་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་ཡང་ལྟ་བུས་མི་འབྱེད་པར་
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྟོན་པས་དབྱེ་བ་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུང་གིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བསྟེན་པའི། །ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་
ཉིད་ཁྱོད། །གཞན་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས། །༼དེ༽གསུང་འདིས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་
རྒྱལ་ལ་དགོས་པར་བསྟན་པས་ཤེར་ཕྱིར་གྱི་བསྟགས་པ་དང་། །ཡང་ལམ་གྱི་སྟོག་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
ལམ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བསྟགས་པའང་སྟོན་པ་འདྲ་བ་
ཞིག་ཡོད་གསུང་། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ལ། དེས་
ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡུམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་སྐས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་

པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་འབྲེད་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་སྟོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ཉན་
ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། སྟོད་པ་ཡོངས་བསྡེ་མ་
བཤད་དེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་ལྟ་བུས་མ་ཕྱེ་ཞིང་སྟོད་པས་ཕྱེ་
བར་གསུངས་སོ། །

༼དེ༽བཙེ་ལྟ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཙོ་བོར་མི་བསྟོམ་པར་ལམ་ལྟར་སྤངས་དང་
ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལམ་གྱི་གཞུང་གིང་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཕྱ་མོ་སྟོམ་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་
ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ནམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྟོང་བ་མེད་ཅིང་སྟན་འགོ་ལ་ཆོག་ཙམ་ཞིག་དྲན་
པར་བྱས་ནས་༼དེ༽སྒྲགས་ཀྱི་འང་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་མེད་པར་བསྐྱེས་
པ་ཙམ་དང་པར་བྱིན་གྱི་སེམས་གནས་ཙམ་དང་བྱིན་པ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་རེ་
ལ་ནན་ཉན་དུ་མས་འབད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱས་ཤིན་དུ་ཆུང་བར་གསལ་ལོ། ༼དེ༽བཙེ་བྱུག་པ་
སྦྱིར་ཐབས་ཤེས་མང་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་གིང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟ་བ་གལ་ཆེ་བ་
ནི། སྦྱིར་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་ས་མ་གཉིས་ཅར་དགོས་པ་ལྟར། ལམ་ཆ་ཆང་བ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆང་བ་དགོས་ཤིང་བྱུང་པར་དུ་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དགོས་ལ། ༼དེ༽བཙེ་བདུན་པ་རེ་རེ་ཙམ་གྱོལ་
འདྲོད་ན་ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་སྟོམ་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རེ་རེ་པ་ལས་མི་བསྟོམ་ན་འཁོར་བ་
ལས་གྱོལ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ན་ནི་ཞི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་མ་འཁྲུལ་བར་བྱས་ནས་
བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམ་དགོས་ན་འང་༼དེ༽བཙེ་བརྒྱད་པ་ཐེག་ཆེན་མུང་
འདས་འདྲོད་ན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་གཙོ་བོར་དགོས་རྒྱལ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་ཁས་
འཆེན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ཤེས་པས་
སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྦྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་

གྱིས་འཁོར་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་ལ། སྤྱིང་རྗེས་ནི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་དགོས་
པས་ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་བར་ལྷུང་བ་མི་ཞིགས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིང་བའི་མཐར་མ་ལྷུང་བ་
ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་གྱི་དགག་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི་
བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་འབད་ན་དོན་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ལྷ་ལས། མཁྱེན་པའི་མངའ་
བདག་རྒྱལ་སྤྱོད་ནམས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ནམས་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་
འདི་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་མད་དུ་བྱུང་བའི་ལམ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཡ་མཚན་པར་
འཛིན་གྱི། དེས་པ་མགུ་བའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་སྤྱོད་གས་གྱི་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་བསམ་གཏན་
སོགས་བྱི་ནང་གི་བྱན་མོང་གི་ཆོས། སྤྱོད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཅམ་དུ་མི་འཛིན་ཏེ།
སྤྱིང་འདུག་ལས། གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་
གང་། །སེམས་གྱི་རིན་ཆེན་བྱང་པར་འདི། །སྤྱོད་མེད་པའི་མད་ཅིག་འཁྱུངས། །ཞེས་དང་།
དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་བཤེས་གྲུང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་
ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། གང་ལ་སེམས་གྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐྱེ་ལ་བྱུག་
འཆལ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་བྱུང་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུང་རབ་གྱི་སྤྱིང་པོ་བྱུང་བའི་གདམས་པའི་མཚོག་ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །

ཁོ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དམའ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གང་ལས་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་
ཉིད་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་ལས་གྲུང་རིན་ཆེ་བའི་རྣམ་ཐར་ནི། དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་
དབུ་མའི་ལྟ་བུ་འཛིན་ཅིང་གསེར་སྤྱིང་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ཡིན་
གྲུང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་པས་སྤྱོད་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཉོན་ལྟ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གསུང་རབ་གྱི་གནད་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་ལམ་གྱི་

གནད་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །^{༡༥༥}གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཟན་སྟེར་
བ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུང་ལ་མེད་ན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཡང་མི་འབྱུར་
བ་ནི། འདི་ལ་འབད་ནས་བཅས་མ་མིན་པ་ཞིག་སྟེ་རྒྱ་བྱང་ན་དེས་ཟིན་པའི་བྱ་རྒྱུ་ལ་
ཟན་ཉུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་པའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་ཡི། དེ་
མེད་ན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ་བྱིན་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོན་བར་མི་
རྒྱུད་དོ། །^{༡༥༦}བཞི་པ་དེ་མེད་ན་རྩལ་སྤྲིམས་སོགས་དང་ཉ་བསྟོམ་སྒྲགས་བསྐྱེད་ཅ་རྒྱུ་
བསྟོམ་ཡང་རྩལ་སྤྲིམས་ཀྱི་སྟོན་པར་མི་རྒྱུད་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲིམས་ནས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བར་དང་ཉ་བསྟོམ་པ་དང་ཅ་རྒྱུ་ཐིག་ལེ་སོགས་བསྟོམ་པའང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་པར་མི་རྒྱུད་དོ། །

^{༡༥༧}ལྔ་པ་སྟོང་ཐུན་དང་ཉི་ལྔ་དེ་གི་བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཆ་ལ་གྱི་དཔེ་སོགས་བཞིན་
སེམས་བསྐྱེད་བཟུན་པ་ཡོད་ཅེས་གྱིས་སྐད་ཅིག་གི་ཤེར་བྱིན་བསྟོམ་པ་ཅེས་དག་བཅོམ་
ཆེས་མང་བས་བསྐྱེད་པར་འབད་ཀྱང་མི་ཡོང་བས་ས་ཆོད་ཆེ་རྩལ་ནི། འདིག་ཉེན་ན་རྩ་
ར་བ་དང་ཟོར་བ་བདར་བའི་དཔེ་བརྗོད་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆའི་སེམས་འདི་གནད་དུ་མ་
སོང་བར་ཡུན་རི་ཅེས་དགེ་སྦྱོར་ལ་འབད་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་ཟོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་བས་རྩ་ར་བ་
དང་འབྲས་ལྟེ། ས་བཅད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སེམས་འདི་གནད་དུ་ཞིག་སོང་ན་རེ་ཞིག་ལ་
མི་རྩ་བར་ཟོར་བ་བདར་ནས་རྩོན་པོར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་བཤས་པས་རྩང་ཟད་ཅེས་ལའང་
མང་དུ་བཤས་ཟིན་པ་དང་འབྲས་ལྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་ཆོགས་སྦྱང་
པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བྱས་ཤིང་དགེ་བ་རྒྱུང་བ་དང་བར་སྐབས་སུ་འཛད་པ་ནམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་
དང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོན་འབྱུག་ལས། སྤྱི་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་མིན་པ། །དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པར་འབྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྤྱི་པ་ཆེན་ནམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་
གིས་ངེས་པར་སྤྱི་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ལྷན་ནད་ཅེས། །བསལ་ལོ་
སྟམ་དུ་བསམས་ནའང་། །པན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་

ལྷན་གྱུར་ན། །སེམས་ཅན་རེ་རེ་མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། །རེ་
རེ་འང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། །བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་། དགེ་བ་
གཞན་ཀྱན་ཚུ་གིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་གིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །

རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ།

གཉིས་པ་སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་
ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤང་བའི་རིམ་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་ཆད་དང་། ཆོ་གས་
བབྱང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་^{༡༥༥}རྒྱུན་བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། སྒྲོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་
གསུམ་ལས་^{༡༥༦}དང་པོ་^{༡༥༧}ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་བར་དོན་གཉེར་གཉིས་ཆང་དགོས་ཚུལ་དང་། དེར་བསྐྱེད་པ་
དང་། རྒྱུན་བཞིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནམ་གངས་པར་བཤད་པ། མཆན་ཉིད་པ་ངོས་བབྱང་བ་
དང་དུག །དང་པོ་ལ་བཞི། དང་པོ། རྒྱུན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་ག་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རང་གིས་མཐོང་བའོ། །ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཐོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གང་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་མཐུ་ཆེའོ་སྟེ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། ^{༡༥༨}གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ཐོས་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལས་བརྒྱུམས་པའི་སྡེ་སྡོད་མཉན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་། ^{༡༥༩}གསུམ་པ་ཆོས་མ་ཐོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་རྒྱབ་ཏུ་ཉེ་བ་མཐོང་བ་ན།
ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱེག་བསལ་སེལ་བར་བྱེད་པས་
བདག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་

དོ་སྒྲུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཆོས་རྒྱལ་པར་མ་མཐོང་ཡང་དུས་ངན་
པ་གཉི་ལྷག་དང་རྩ་ཆ་དང་ཁྲིལ་མེད་དང་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་སོགས་ཤས་ཆེ་བའི་དུས་
འདིར་ནི་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའང་རྟེན་པར་དཀའ་ན། གླ་མེད་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། རེ་ཞིག་བདག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ན་གཞན་ཡང་
དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དཀའ་བར་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་
བཞི་འོ། །བཞི་གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་བཞི་
གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་མ་ཆང་བར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཅམ་དུ་བཤད་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
ཅིས་གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །བཞི་གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གང་གིས་
བྱས་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་རྩ་མཆར་བ་ནམས་མཐོང་ངམ། ཐོས་ན་ལ་
མཆན་སྐྱེས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་ནས་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉན་པས་དང་པོར་དད་པ་སྐྱེས། དེ་ནས་དེ་
དག་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱལ་པར་འགྱུར་བ་མ་
བཟོད་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ་འདི་ལ་བསྟན་པ་མ་རྒྱལ་ན་
སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསུལ་བསྐྱོག་པར་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སྤྱད་བསུལ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་
དམིགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙུག་པོ་བསྟན་པ་རྒྱལ་པ་ལ་
མ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོག་དུ་སྟོང་རྩེ་ལ་བཞུགས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་
སྟོན་སོ། །བཞི་པ་ནི་དོན་ཆེ་བའི་སེམས་དེ་དཀོན་པར་མཐོང་ནས་གཙུག་པོར་དེས་བསྐྱུལ་
ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ། བཞི་གསུམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱང་
ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའི་སྟོན་ནས་བཞག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྟོན་ནས་མ་བཞག་པར་སྒྲུང་
རོ། །བཞི་གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་དོན་གཉིས་གཉིས་ཆང་དགོས་པ་ནི།
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྐྱུངས་པའི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་ཐོབ་འདོད་མེད་ན་
རང་གི་དོན་འགྱུར་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱུང་བས་ཆོག་པར་འདིན་པའི་སྟོན་མི་ལྟོག་སྟེ། བྱམས་པ་དང་

སྤྱིང་རྩེ་སྤྱངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
 འདོད་པས་ནི་གཞན་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འདྲིན་པ་བསྒྲགས་ཀྱི་
 ཆོག་འདྲིན་སྐྱ་མ་བསྒྲགས་མི་ཀུས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་འགོག་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རང་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་བསྒྲགས་མི་དགོས་བའང་
 མིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་གྱི་ཐེག་དམན་ལ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཚྱུགས་རེ་བ་
 ལས་མེད་པས་རང་དོན་སྤུངས་ཆོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་སྤིད་པའི་རྒྱད་པ་
 ལས་ཐར་ཡང་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་སྤུངས་ཆོགས་པ་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་པ་དོན་གཉེར་གཉེས་ཆང་**
བ་དེར་བསྐྱགས་པ་ནི། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྤྱངས་ནས་གཞན་དོན་
 ལྟོ་ཞོག །རང་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ལའང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ན་ནི་ཐེག་
 དམན་དུ་མི་ལྟོག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་པ་རྒྱུན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་**
དེ་སྦྱོང་པ་ནམ་གངས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་བཤད་པའི་སེམས་བསྦྱོང་པ་དང་པོ་གཉེས་ལ་
 ནི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེས་བྱངས་པ་མི་སྤྱང་ལ། གསུང་རབ་དང་བསྐྱེད་བཙུགས་གཞན་ལས་
 གྲང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱངས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལ་སེམས་བསྦྱོང་དུ་བཤད་པ་མང་པོ་སྤྱང་བ་དང་། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་ཡི་དམ་བཅས་པའང་སེམས་བསྦྱོང་དུ་གསུངས་
 པ་སྤྱང་བས་དེ་གཉེས་རེ་རེ་ཡང་སེམས་བསྦྱོང་པ་ཙམ་གྱི་གྲངས་སྟུ་བཀྲང་དགོས་ལ། **ཁྱེད་**
དུག་པ་སེམས་བསྦྱོང་མཆན་ཉིད་པ་རྣམས་བཟུང་པ་ནི། མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
 སེམས་བསྦྱོང་ལ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་འདོད་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་
 བའི་འཕྲོག་འདོད་དང་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་མིན་པར། གཞན་གྱི་
 ཕྱིར་དུའང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྦྱོང་པ་ནི་
 གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་

དོན་གཉེར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

འི་གཉིས་པ་རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རིགས་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་པ་དག་བཤེས་ཀྱིས་
ཟིན་པ་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ་འཁོར་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱོ་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །འི་གསུམ་པ་སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་དངོས་འི་དང་། དེ་དག་བརྟེན་
མི་བརྟེན་གྱི་བྱད་པར་དང་། དེས་ན་དེང་དུས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་རིགས་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་རང་གི་སྟོབས་དང་གཞན་གྱི་མཐུས་
རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་གཞན་གྱི་སྟོབས་དང་སྟོན་ཐེག་ཆེན་ལ་གོམས་པ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུའི་སྟོབས་དང་འདིར་དམ་པ་
བརྟེན་ཞིང་ཆོས་ཉན་ལ་སེམས་པ་སོགས་གྱི་དག་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་
བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ལོ། །འི་གཉིས་པ་བརྟེན་མི་བརྟེན་གྱི་བྱད་པར་ནི། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་
བརྒྱད་པོ་སོ་སོ་བའོ། །ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་བརྟེན་
ལ་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་མི་བརྟེན་པར་
བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །

འི་གསུམ་པ་དེང་གི་དུས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་ནན་ཉན་
དུ་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ནུབ་ཏུ་ཉེ་ཞིང་།
སྤྱིགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤྱིགས་མར་ཀྱར་པའི་དུས་འདིར་ལེགས་པར་གོ་ནས་སྤྱིང་ཐག་པ་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་རིག་པར་བྱས་ལ་དམ་པའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡེ་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འབད་ཅིང་
གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེལ་བ་དང་གཡམ་ལ་རྒྱགས་དང་སྟོལ་ཀ་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱ་
བར་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་རྒྱགས་པར་བྱ་སྟེ།
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་མི་ཟད་དོ། །སྤྲི་བོ་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེད། །དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱིར་རོ། །བཅུན་པ་ཤུར་དུ་ཉིའི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
དབུགས་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ནི་མིའི་སྟག་གི་དབང་པོའི་སྤོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་
སྤོན་ཏུ་འགྲོ་བ་སྤྲི་བོ་དེ་ལ་ངས་པར་བསྟོས་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། །སྤྲི་གསུམ་པ་
བྱང་སེམས་སྦྱོད་པའི་དོན་ཚུལ་བྱེད་ཡིན་པ་ནི། །སྤྲི་རི་གྲུ་ཡ་གོ་རི་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་གི་སྤྲིང་
དུ་གསུངས་པས་མིང་གྲུ་ཡ་གོ་རི་སྤྲི་ཞེས་གྲགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །འཇམ་དཔལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་པ་ནི་ཅི། །གནས་ནི་གང་། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་
སྤྲིས་པ། །ལྟའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་པ་སྤྲི་སྤྲི་གྲུན་སྤྲིང་ནི་
སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་ལོ། །གནས་ནི་སེམས་ཅན་ལོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲི་བཞི་པ་དེ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་
ནི། །དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མ་བསྐྱབས་ན་མི་འགྲུབ་པར་
མཐོང་ནས་བྱ་དཀའ་བའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པས་ན་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་
ལོ། །སྤྲི་གཉིས་པ། །བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་སྤྲི་ལ་ལྟ་ལས། །དང་པོ་སྤྲིང་རྩི་ཡང་ཡང་མ་བསྐྱོམ་ན་
ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་ནི། །དེ་ལྟར་ལན་ཅིག་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་སྤྲིས་ནས་ཞུགས་ཀྱང་སེམས་
ཅན་གངས་མང་ཞིང་བྱེད་དན་པ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའང་གིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་མཐའ་
ཡས་པ་དང་དུས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན་ཞུམ་ནས་ཐེག་པ་དམན་
པར་ལྷུང་བ་ལ་སྤྲི་གཉིས་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་མི་སྦྱོ་ཞིང་ཆོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པ་
ནི། །སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་ལན་ཅིག་བསྤྲིད་པ་ཅུམ་མིན་པར་རྩི་འཕེལ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་
རང་གི་བདེ་སྤྱད་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་མི་སྦྱོ་བས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་
ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། །སྤོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། །དེ་ལྟར་སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོས་བསྦྱོད་པས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞན་ལ་གིན་ཏུ་ཐན་པ་དོན་དུ་གཉིར་
བའི་བྱིར་ཆོགས་བསག་པ་གིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་ཡུན་རིང་ལ་དུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་
གོ། །འཕགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྤྲིད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེ་ལ་སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་

ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་སྟེ་བ་མི་ལེན་
པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་བདེ་བའི་སྟེ་བ་མི་འདོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས། །**འོག་གསུམ་པ་**
ཆོག་གས་ལྟར་དུ་རྫོགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གྱི་ཉུང་པ་ལ་ཞུགས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་ཆོག་གས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ། །**འོག་འདིར་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་ན་ལམ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བར་**
ནམ་མཁུན་ཐོབ་པ་གདོན་མི་བྱ་བར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །འོག་པ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་རྗེ་ལ་རག་ལས་པས་རྩ་བ་ཡིན་
པ། དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སྦྱིང་རྗེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །

འོག་གསུམ་པ་ཐ་མར་གཤམ་ཆེ་བ་འོག་པ་དང་། བྱད་པར་སྦྱིང་རྗེ་དང་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གདམས་པའི་མཐིལ་བྱེད་པར་གདམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས།
དང་པོ་ཞི་མཐའ་སྤངས་པས་དུས་ཀྱན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སྦྱིང་རྗེའི་མཐུ་ཡིན་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བུ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ཡང་ཐེག་དམན་བཞིན་ཞི་བར་མི་གནས་
པར་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའང་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་སྟེ། དེ་མེད་
ན་ཉན་ཐོས་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། **འོག་གཉིས་པ་དུས་ཀྱན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་**
པ་སྦྱིང་རྗེར་བསྟན་པ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་ན་
སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམས་རང་གི་དོན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོག་གས་པ་མཐའ་དག་བརྟེན་
ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་དང་། **འོག་**
གསུམ་པ་མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་པ་སྦྱིང་རྗེར་བསྟན་པ་བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ནི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །**འོག་བཞི་པ་**
ཕྱིའི་དཔེ་གསུམ་གས་སྦྱིང་རྗེ་གཅིག་ཤུ་མཆོན་པ་ནི། དཔེར་ན་ལོ་ཐོག་ལ་ཐོག་མར་ས་
པོན་དང་བར་དུ་རྩ་དང་ཐ་མར་སྦྲིན་པ་གཤམ་ཆེ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་ལའང་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བ་སྦྱིང་རྗེ་ཡིན་པར་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གསུངས་
ཏེ། གང་ཕྱིར་**འོག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བཅེ་འོག་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དེ་ཁོ་འོག་རྒྱལ་**
བའི་ལོ་ཐོག་སྤྲུལ་ཆོག་གས་དེ་འོག་ཡང་ཐོག་མར་སྦྱིང་རྗེ་རང་གཤམ་ཆེ་ཡང་། བར་དང་ཐ་མར་

སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱང་རྩེ་ལ་གལ་ཆེ་ཕྱད་གི་བྱད་པར་འབྱེད་དཀའ་ནའང་སྦྱང་རྩེ་རང་
ལ་བསྐྱེད་པ་འདྲ་ཞིག་སྤང་། སྦྱར་ཆོས་གསུམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་ཡང་
དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྦྱང་རྩེ་གལ་ཆེ་བའི་ཆོད་དེ་ཅམ་དུ་གཞན་གཉིས་གལ་མི་ཆེ་བ་གོ་
དགོས་འདིའི། །^{༡༥༩}ཐོག་མར་ས་བོན་དང་ནི་^{༡༦༠}བར་དུ་སྤེལ་^{༡༦༡}ལ་ཆུ་འདྲ་^{༡༦༢}ཐ་མར་
ཡུན་རིང་དུ། །འོངས་སྦྱོད་གནས་ལ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ལྟར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་
ཐོག་མར་སྦྱང་རྩེ་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །ཞེས་སོ།

^{༡༦༣}ལྟ་བུར་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་རྟེན་པ་ལག་མཐིལ་
གྱི་དཔེ་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་རབ་དུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་གཅིག་རབ་དུ་བབྱང་ཞིང་རབ་དུ་རྟོགས་པར་
བགྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ལག་མཐིལ་ན་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་
གཅིག་བྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོས་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་
པ་ལགས་སོ། །^{༡༦༤}དུག་པ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལྡན་འོང་བ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་བགྱི་ན་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དབྱང་གི་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་
པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །^{༡༦༥}དུག་པ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་
པོ་གང་ལ་ཡོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་མཆིས་འོང་བ་སྟོག་གི་དབང་པོའི་དཔེ་ནི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་བགྱི་ན་སྟོག་གི་དབང་པོ་མཆིས་ན་དབང་པོ་གཞན་ནམས་ཀྱང་
མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཆོས་གཞན་ནམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །^{༡༦༦}གཉིས་
པ་བྱད་པར་དུ་སྦྱང་རྩེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་གནད་མཚོག་ལུང་རིགས་མཐའ་ཡས་གྱིས་བྱབ་པས་གཅིས་པར་བྱེད་
པ་ནི། ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་དང་རིགས་པས་བྱབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་
པ་རྟེན་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩ་བ་སྟོང་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་སྒྲོར་ལ་གདམས་པའི་
མཚོག་ཏུ་ཅིའི་བྱིར་མི་འདྲིན། །^{༡༩༩}གཉིས་པ་ཞང་སྣ་རྩུང་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་གནད་མ་གོ་བ་མི་
བྱ་བར་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཉིང་ཁུར་འདྲིན་པར་གདམས་པ་ནི། དེས་
ན་ཞང་སྣ་རྩུང་སྟོན་པས་རྩི་བོ་ལ་གདམས་ངག་ཞུས་ཀྱང་འདིག་རྟེན་སྟོས་སྟོངས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སྟོམས་བྱ་བ་ཞིག་ལས་མི་འོང་བས་པ་ལ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་ཁྲིལ་ནས་དེ་རྩི་
བོའི་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་བྱུང་བ་ལ་གསུང་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་གནད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །^{༢༠༠}
གསུམ་པ་རྟེན་དཀའ་བ་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྣོ་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བསག་སྐྱུང་དང་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི། དེས་པ་རྟེན་པའང་
འདི་ཁོ་ན་དཀའ་བས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་བསག་སྐྱུང་དང་སྟོང་བོ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་
རབ་དང་དགོངས་འབྲེལ་^{༢༠༡}བསྐྱབ་སྟོན་དང་རྒྱན་སོགས་ནམས་བལྟས་ནས་ངེས་པ་བརྟན་
པོ་བཅའ་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། ^{༢༠༢}སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་
ཐུགས་ཏེ་^{༢༠༣}བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རིན་པོ་ཆེ་^{༢༠༤}འདི། །རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་^{༢༠༥}ཀྱི་ས་
བོན་དེ། །དཔལ་^{༢༠༦}པོ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཁྱོད་ཁོ་ནས་^{༢༠༧}ལམ་གྱི་སྟོང་པོར་མཁྱེན། །དེ་
ཡིན་^{༢༠༨}པར་གཞན་^{༢༠༩}བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་འོལ་^{༢༡༠}ཡང་མི་དབྱེ། །^{༢༡༡}བ་སྟེ་ངེས་པ་མི་
རྟེན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་ནམས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་^{༢༡༢}མར་ཤེས་ནས་
བྱམས་པའི་བར་རྒྱ་དང་། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྟོང་རྗེའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མར་ཤེས་ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་^{༢༡༣}དོགས་གཙོད་
དང་བཅས་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདྲིད་ཐུགས་དྲག་
སྐྱེ་ཚུལ་ནི། སྦྱིར་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདྲིད་ཅམ་ཞིག་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་སྟུག་བསྐྱེད་
ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་སྟོ་དེ་སྐྱེ་སྐྱ་བ་དང་ཐུགས་དྲག་པ་དང་བརྟན་པོར་སྐྱེ་

བ་ལ་ནི་སྒོན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། གཅེས་ལ་སངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་
དགོས་ཏེ། གཉེན་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་ན་མི་བཟོད་ལ་དགའ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་ན་དགའ་
ཞིང་དགའ་གཉེན་བར་མ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་ན་སེམས་ཅན་ལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་
སྒོམས་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། །^(༡)གཉེས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆེ་བ་སྒྲེ་བར་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་དང་
པོ་ནི་ཡིད་དུ་སྐྱུག་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རི་ཙམ་གཅེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་
མི་བཟོད་པའང་དེ་ཙམ་སྒྲེ་སྟེ། གཅེས་པ་རྒྱུ་བ་དང་འབྲིང་ལ་མི་བཟོད་པ་ཤས་རྒྱུ་བ་
ཤིན་དུ་གཅེས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལའང་མི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྒྲེ་བར་སྤྱང་བས་སོ། །དགའ་
ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་ན་འབྲལ་འདོད་མི་སྒྲེ་བར་མ་ཟད་ད་དུང་དེ་ལས་ཆེ་བ་དང་དེ་དང་
མ་བྲལ་ན་སྐྱེས་པ་སྒྲེ་བ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་ལན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཤས་ཆེ་
རྒྱུ་བ་ཞིག་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་དགའ་བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུ་བ་འགྱུར་རོ། །དགའ་གཉེན་བར་མའི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་པའང་མེད་ལ་དགའ་བའང་མེད་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་
ཡང་མེད་པས་ལན་ནོ། །^(༢)གསུམ་པ་གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པས་མར་སྒྲོམ་པ་དང་
རིན་པོ་དང་རིན་གཞོ་གསུམ་གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ། དེས་འབྲས་བུ་བྱམས་པ་
ཆེན་པོ་དང་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གཉེན་དུ་བསྒྲོམ་པ་
ནི་ཡིད་འོང་བསྒྲེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་ནི་མ་ཡིན་པས། མར་བསྒྲོམ་
པ་དང་དེའི་རིན་པོ་དང་རིན་ལན་གཞོ་བ་གསུམ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་པ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་གཅིག་བྱ་ལྟར་སྟོང་དུ་སྐྱུག་པར་འདྲིན་པའི་བྱམས་པ་ནི་དེ་
གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་དེས་སྟོང་རྩེ་སྒྲེད་པར་བྱེད་དོ། །^(༣)བཞི་པ་བྱམས་སྟོང་རྩེ་ཙམ་
ལ་རྒྱ་འབྲས་མ་རེས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་རེས་པ་མི་སྤང་རོ། །^(༤)ལྔ་པ་མར་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེའི་
གཞིར་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་མར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་
སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་གཉེས་ཀའི་གཞིར་
སྤང་བས་འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ། །

༡༥༥ ལྷག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉེན་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་མན་ངག་དེ་སྤྱི་
ལྷགས་ཡིན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ནམས་གཉེན་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་འདི་
ནི། སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས་༡༥༦ བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་
པར་སྐྱེ་གནས་སུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་དག་ལ་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་
སྤྱིར་དང་མ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་རྗེའི་རྒྱ་ཅན་ཅེས་པ་ནས་
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་ནས་ཡིད་སྒྲག་ཅིང་སྒྲོལ་བར་འདོད་པ་ནམས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ངེས་པར་སྐྱུར་བའི་དོན་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དགེ་སྒོར་དག་ཡུན་རིང་
པོར་ཞེས་པ་ནས་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་དང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ལག་
ཏུ་སྐྱུར་པའི་འགྲོ་བ་བྱ་ཞིང་མགོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་གཟིངས་
གྱིས་བསྐྲུལ་བར་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། བཅུན་པ་རྒྱ་བས་༡༥༧ སྒོ་བ་སྤྱིར་ལས།
ཉེ་ཏུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ཁོང་ཏུ་ཆུད་སྐྱུར་པ། སྒོར་གྱི་ནང་ཏུ་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་བྱུར་
པ། སྐྱེ་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མཁེས་པ་དེ་པོར་ནས། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་
ཀ་མ་ལ་ཕྱི་ལས་༡༥༨ སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མངའ་བཞེས་གྱི་སྤྱོདས་ནམས་
ལ་ངེ་སྒྲུང་སྒྲུས་པའི་ལྷག་བསྐྱེད་སྐྱེ་ཆོགས་ཉམས་སུ་སྤྱོར་བར་མཐོང་བས་བསྒྲོམ་པར་
བྱའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་
བདག་གི་གཉེན་ཏུ་སྐྱུར་པ་ཁོ་ནའོ་སྟུང་ཏུ་བསམ་ཞིང་བར་མའི་སྤྱོདས་ནམས་ལ་བསྒྲོམ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་པ་དང་དབྱེ་ལ་ཡང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
སྤྱིར་རྗེ་བསྒྲོམ་པར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་པར་འདོན་བར་
འདོད་པ་ངང་གིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ནམས་གྱིས་བཤད་དོ། །

རྟོག་ཞེས་པ་སྟེང་རྩེ་དེ་ལས་སྟག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱར་འཕྲུར་
 ཚུལ་རྟོག་པ་དང་། ལན་གཞིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་སྟར་མོ་རིམ་གྱིས་སྒྲུངས་པས་
 རྟེང་རྩེ་སྟེས་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྟེ་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་
 ཚོག་མོད། བར་དེར་སྟག་བསམ་བཅུག་པས་ཅི་བྱ་སྟམ་ན། རྟོག་ཞེས་པ་ལན་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་པའི་ལྷག་བསམ་མེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་
བདེ་བ་དང་སྤྲད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྤྲུམ་པའི་བྱམས་པ་དང་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་
མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་
བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་རང་གི་ཁྱེད་ཀྱི་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་
མེད་པས་སྤྲིང་སྤྲོ་བས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །**འོག་ཉིས་པ་**
ཉན་རང་དང་མི་འདྲ་བའི་ལྷག་བསམ་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་པ་ཤེས་བྱེད་དཔེ་དོན་གྱིས་བཤད་
པ་ནི། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་སྤྲད་ན་སྤྲུམ་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་
བྲལ་ན་སྤྲུམ་པས་མི་ཆོག་གི་རང་གིས་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐག་པ་ནས་འཕྲིན་
དགོས་པས་བྱེད་པར་ནམས་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲོ་བས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། སྤྲོ་བས་རྒྱ་མཆོ་
དཔེར་ན་ཆོང་དཔོན་ནམ་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟ་བུ། འདོད་པ་སྤྲུག་པ་སངས་པ་
ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་བྱིས་པར་གྱུར་པས་
གར་བྱེད་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་འོ་མ་དང་གཉེན་
གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་དེ་མཐོང་ལ། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་ངེ་ཆེན་པོས་
འདེབས་ཤིང་མུ་འཕྲེད་ལ་སྤྲོ་བས་འདོན་ཏེ། མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ནས་
ཁྱེད་ཀྱི་འདོན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་འོ་མ་སྤྲོ་བས་འདོན་ཏེ་དེས་བྱ་གཅིག་
བྱེད་པའི་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ལྷུང་བར་མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་རིངས་པ་རིངས་པར་
བརྟབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་ལྟ་བུ་དེ་འདོན་པའི་སྤྲོ་བས་འདོན་ཏེ་སྤྲུག་སྤྲོ་བ་མེད་
པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བྱ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལྷུང་བར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་ཞུས་པ་གསུམ་
པོ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོང་དང་། བྱ་གཅིག་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་མ་དང་གཉེན་ནི་
སེམས་ཅན་འཁོར་བར་ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་མུ་འཕྲེད་དང་སྤྲོ་བས་འདོན་གྱི། གདོན་པར་
ཞུས་པ་མེད་པར་ཉན་རང་དང་། ཆོང་དཔོན་དང་ཁྱིམ་བདག་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
དང་དཔེ་དོན་དུ་སྤྲུག་ནས་གསུངས་ཏེ་བྱ་གཅིག་ལྟ་བུ་གཅིས་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་
བ་ལ་དེའི་མ་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་སྤྲོ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །**འོག་གསུམ་པ་**

དེས་ན་བར་དེར་ལྷག་བསམ་སྦྱོང་དགོས་པ་ནི། དེས་ན་སྤྱིང་རྩི་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བའི་ཁྱར་འཁྱེར་བའི་ལྷག་བསམ་བསྦྱོང་པར་བྱའོ། །**༼དེ་བཞི་པ་ལྷག་བསམ་དེས་སེམས་བསྦྱོང་རྩལ་ནི།** དེ་ལྷན་སེམས་ཅན་སྦྱོལ་བའི་སྒོ་སྦྱོར་པ་ན་རང་གི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་རྒྱུ་ལས་པའང་བྱ་བར་མི་ལུས་ལ། དེར་མ་ཟད་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་རེ་དང་དེའི་དོན་ཡང་ཐར་པ་ཙམ་བསྐྱབ་པར་ལུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་འགོད་མི་ལུས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་པར་སྦྱོང་ཞིག་གིས་ལུས་སྦྱོམ་དུ་བསམས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་ལུས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྦྱོང་དོ། །

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱང་བ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྦྱང་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྦྱང་བ་དང་། སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྦྱོང་པ་དངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་དེ་སྦྱོང་བའི་གཞི་བསྐྱབ་པ་དང་། སྒོ་དེ་བསྦྱོང་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་**༼དེ་གཉིས། སྦྱོན་འགྲོའི་རིམ་པ་དང་། བཏང་སྦྱོམས་སྦྱོམ་རྩལ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི།** སྦྱར་སྦྱོར་བུ་རྒྱུ་འབྱིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སྦྱོན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་འདིར་ཡང་གྲངས་ལ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །**༼དེ་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཆགས་སྤང་བཀག་ནས་སེམས་སྦྱོམས་པ་དགོས་པ་ནི།** དེ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ལ་སྤང་བའི་སྦྱོགས་རིས་སུ་གཅོད་པ་བཀག་ནས་སེམས་སྦྱོམས་པ་མ་བསྐྱབས་ན་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩི་གང་སྦྱོང་བ་དེ་སྦྱོགས་རིས་ཅན་དུ་སྦྱོང་ཡི་སྦྱོགས་རིས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྦྱོང་བས་བཏང་སྦྱོམས་བསྦྱོམ་པར་བྱའོ། །**༼དེ་གཉིས་པ་བཏང་སྦྱོམས་གང་བསྦྱོམ་པ་ནི།** བཏང་སྦྱོམས་ལ་འདྲ་བྱེད་བཏང་སྦྱོམས་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྦྱོམས་དང་ཆད་མེད་བཏང་སྦྱོམས་གསུམ་ལས་འདིར་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་

པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་
ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་ནས་སེམས་སྟོམས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་བྱི་མདོ། ༡༩༽
གསུམ་པ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། འདི་བསྟོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི་སྐྱེ་སྤྱུ་བས་ཐོག་མར་ཕན་
ཡང་མ་བཏགས་གཞོན་པའང་མ་བྱས་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་བསལ་ཏེ། སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་སྟོམས་
པ་བྱབ་ན་དེ་ནས་མཛའ་བཤེས་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་མི་སྟོམས་པ་
ནི་ཆགས་སྤང་གིས་རས་སུ་གཙོད་པའམ་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་མ་སྟོམས་པའོ། །དེ་ལ་
སྟོམས་ནས་དབྱེ་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་སྟོམ་སྟེ་དེ་ལ་མི་སྟོམས་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་
མཐུན་པར་བལྟས་ནས་ཞེ་སྤང་བའོ། །དེ་ལ་སྟོམས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
སྟོམས་པ་བསྟོམ་མོ། ༡༩༽**རང་གི་མ་ལྟ་བུ་ལ་དང་པོ་ནས་ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་སྟོ་ཡོད་བཞིན་**
ཏུ་དེ་བཀག་ནས་སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སེམས་སྟོམས་པའི་རྗེས་
སུ་སྐར་ཡང་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ་སྟམ་ན་སྟོན་མེད་དེ་སྤྱི་
མའི་བྱམས་པ་ནི་དོན་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ལ་ཆགས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་པ་ན་གང་ཟག་གཉིས་ལ་ཆགས་སྤང་གིས་
རིས་སུ་གཙོད་པའམ་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་སེམས་མ་སྟོམས་པ་འགོག་པ་ཆ་གཅིག་ནས་
ཡིན་མོད་ཀྱང་དེར་མ་ཟད་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལའང་ཆགས་སྤང་གང་རུང་གི་སྟོ་ཡོད་
ན་དེ་ཉིད་མ་སྟོམས་པ་ཡིད་ལས་འགོག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རིའི་སྤང་གཤོངས་གཉིས་མ་
སྟོམས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རི་མགོ་མཐོན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐོང་གསལ་པས་མ་སྟོམས་པའི་
སྟོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༢༠༽**བཞི་པ་གང་བསྟོམ་པས་ཆགས་སྤང་འགོག་པ་ནི།** འོ་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་ཞིག་
བསྟོམས་པས་ཆགས་སྤང་སྟོང་ཞེ་ན་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ནི་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པས་ན་ཁ་ཅིག་ལ་ཉེ་བར་བབྱང་
ནས་ཕན་འདོགས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ལ་རིང་བར་བབྱང་ནས་གཞོན་པ་བྱེད་པའམ་ཕན་པ་མི་

བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་སྟེན་པ་དང་། རང་གི་ངོས་ནས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་
སེམས་ཅན་གང་ལན་བརྒྱར་བདག་གི་གཉེན་དུ་མ་ཐུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་གང་ལ་
ནི་ཆགས་པར་བྱ་ལ་གང་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱ་སྟེན་དུ་སེམས་པའོ་ཞེས་སྒྲོ་མ་རིམ་བར་པ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཡང་གཉེན་ལ་ཆགས་པ་ལ་ནི། བུ་མོ་ལྷ་བ་མཆོག་གིས་ཁྱས་པ་ལས། བདག་
གིས་སྡོན་ཆད་བྱེད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསད། །བདག་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་སྡོན་ཆད་གསལས་
གིང་གཏུབས། །ཀྱུན་ཀྱང་པན་ཚུན་དག་དང་གསོད་པ་ཡིན། །བྱེད་ཅག་རི་ལྷར་འདོད་
ཆགས་སེམས་ཀྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤར་ངེས་མེད་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་
པ་ལྟར་དག་གཉེན་ཐམས་ཅད་ཐུར་དུ་འཐུར་ནས་འགོ་བའི་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་
ཁོ་ཆགས་གཉིས་ཀ་བསྒྲོག་གོ། **ལྷ་པ་དག་གཉེན་གྱི་སྒྲོ་མི་འགོག་ཀྱང་ཆགས་སྤང་འགོག་**
པ་ནི། འདི་དག་འམ་གཉེན་བྱེད་པར་གྱི་གཞིར་བབུང་ནས་བྱེད་དགོས་པས་དག་གཉེན་གྱི་
སྒྲོ་སྟོན་མི་དགོས་ཀྱི་དག་གཉེན་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཆགས་སྤང་གིས་རིས་སུ་
གཅོད་པའི་སྒྲོ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། **།འི་གཉིས་པ།** ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་ནམ་པ་ཅན་དུ་
བསྐྱབ་པ་**།འི་ལ་མཚམས་སྐྱར་བ་དང་།** **སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་ནམ་པ་ཅན་**
དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། **དང་པོ་ལ་གཉིས།** **དང་པོ་ཡིད་འོང་གི་གོ་རིམ་ནི།** **སྒྲོ་མ་རིམ་བར་**
པ་ལས། བྱམས་པའི་ཚུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརྒྱན་ཏེ་སེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྟོང་
རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་གིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འཐུར་རོ། **།འི་གཉིས་པ་**
ཡིད་འོང་ངོས་བབུང་བ་ནི། དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱམས་པས་བསྒྲོས་ནས་སྟོང་རྗེ་བསྒྲོས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་
ཡིད་འོང་གི་ནམ་པ་ཅན་ཏེ། བཏང་སྟོམས་བསྒྲོམས་པས་ཆགས་སྤང་གིས་མ་སྟོམས་པའི་
རང་རྩོད་ནམས་ཞི་སྟེ། ཞིང་ས་ལེགས་པར་དུལ་བ་ལྟར་ཐུར་པ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་
བྱམས་པའི་རྒྱ་ཡིས་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་སྟོང་རྗེའི་ས་བོན་གྱང་པོ་བཏབ་ན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་སྟེ་བར་གསུངས་པ་འདི་གནད་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྟོགས་སོ། །

།འི་གཉིས་པ། འདི་ལ་**།འི་མར་ཤེས་དང་།** **རིན་པོ་དང་།** **རིན་གཞོ་གསུམ་ལས།**

མར་བསྐྱེམ་པ་**༼དེ་ལ་གསུམ༽** **དང་པོ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི།** འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་
པས་རང་གི་སྐྱེ་བ་ལའང་ཐོག་མ་མེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་དང་གི་བ་བརྒྱད་མར་བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་
ན་ལུས་འདི་མ་སྤངས་བྱ་བ་དང་ཚྭགས་འདིར་མ་སྐྱེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་མེད་ལ། མ་ལ་སོགས་
པའི་གཉེན་དུའང་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། **༼དེ་གཉིས་པ་ལུང་གིས་བྱུབ་པ་ནི༽** སའི་དངོས་གཞིར་
བྲངས་པ་ལས། ལྷོན་ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་གང་དུ་བྱེད། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སོང་བ་དང་
མ་གི་བའི་ས་ཚྭགས་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའོ། །ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་སེམས་ཅན་
གང་བྱེད་གྱི་སའམ་མའམ་སྤྱ་རྒྱུའམ་སྤིང་མོའམ་སྒོ་བ་དཔོན་ནམ་མཁན་པོའམ་སྤྱ་མའམ་སྤྱ་
མའི་གནས་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **༼དེ་གསུམ་པ་**
ད་དུང་མར་བྱེད་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི༽ དེ་ཡང་སྤར་མ་བྱས་པར་མ་ཟད་མ་འོངས་པ་
ནའང་མ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའང་མཐའ་ལས་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རང་གི་མ་བྱས་པ་ལ་
ངས་པ་བརྟན་པོ་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་སྐྱེས་ན་དེ་ནས་དེའི་དྲིན་བྲན་པ་སོགས་སྐྱེ་བར་
སྤྱ་ལ། མ་སྐྱེས་ན་དྲིན་བྲན་པ་སོགས་གྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

༼དེ་གཉིས་པ༽ དྲིན་བྲན་པ་བསྐྱེམ་པ་ལ་**༼དེ་དྲུག་ལས༽** **དང་པོ་ཆེ་འདིའི་མས་སྡོན་**
ནས་མ་བྱས་པ་སོགས་བསམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བསྐྱེམས་པའི་འོག་ཏུ་
ཐོག་མར་ཆེ་འདིའི་མ་ལ་བསྐྱེམས་ན་སྐྱེ་གྱུར་བར་པོ་རྟོ་བ་བཞེད་པ་ལྟར་བསྐྱེམ་པར་བྱ་སྟེ།
མདུན་དུ་མ་ནམ་པ་གསལ་པོ་ཞིག་བསམས་ལ་ད་ལྟར་དུ་མ་ཟད་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་འདིས་བདག་གི་མ་བགང་ལས་འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་ལན་འགའ་ཞིག་
བསམ་སོ། **༼དེ་གཉིས་པ་ཆེ་འདིར་ཡང་བསྐྱངས་ཚུལ་ནི༽** དེ་ལྟར་དེས་མ་བྱས་པའི་དུས་སུ་
གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱབས། བན་བདེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས། བྱད་པར་དུ་ཆེ་འདིར་
ཡང་དང་པོ་མངལ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བརྒྱང་། དེ་ནས་བཅས་པའི་དུས་སུ་སྤྱ་སེར་ཟེང་ངེ་བ་
ཞིག་གཤི་རྩོད་ལ་བཅར། སོར་མོ་བརྒྱའི་ཁ་ལ་གཡེངས། ལུ་ཞོ་བསྐྱུན། འོ་མ་བྱ་ཁས་བསྟོད།
སྤྱབས་ལུད་ཁས་བྱིས། མི་གཙང་བ་ལག་པས་བྱིས་གྱིན་ཐབས་སྤྱ་ཆོགས་གྱིས་སྐྱོང་ལ་མེད་
པར་བསོས། **༼དེ་གསུམ་པ་རང་གིས་སྤྱད་མི་སོད་པས་བསྐྱངས་པ་ནི༽** དེ་ཡང་བཀའ་སྐྱོམ་

གྱི་དུས་སུ་བཟའ་བཏུང་དང་འབྲུགས་པའི་དུས་སུ་གོས་དང་སྡོམ་པའི་དུས་སུ་འོར་རང་གིས་སྤྲད་མི་བྱ་བ་ནམས་ཕྱིན། །**པེ་བཞི་པ་ཡོ་བྱད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་རང་ལས་བྱ་གཅིས་ཚུལ་ནི།** ཡོ་བྱད་དེ་ནམས་ཀྱང་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟེན་ནས་མིན་གྱི། རྟེན་དང་སྐྱབས་དང་གཏམ་ངན་དང་བསེས་གྱིན་ཤ་ཐང་ཐང་དུ་བཅའ་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན། བྱ་ལ་ན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་བྱུང་ན། བྱ་འཆི་བ་བས་རང་འཆི་བ་དང་། **འདི་ནི་བདེ་འགྲོར་མ་ཟད་ཞེ་སྤང་གི་ཕུང་པོ་དོམ་དང་རྟེན་པས་ཀྱང་རང་ལུས་ཐོས་ནས་ཀྱང་བྱ་གསོ་ཞིང་མི་སྒོ་བའི་གཅིས་པ་སོགས་ཡོད་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོན།** བྱ་ན་བ་བས་རང་ན་བ་དང་བྱ་སྐྱབས་པ་བས་རང་སྐྱབས་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འདམ་ཞིང་སྦྱོར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། །**པེ་ལྔ་པ་སྤྱིང་པོ་ཀྱད་དུ་སྟོན་ཚུལ་ནི།** མདོར་ན་རང་གིས་ཤེས་ཆད་དང་ལྷན་ཆད་གྱིས་པན་བདེ་གང་ཡིན་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྐྱབས་བསྐྱེད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནམས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པའོ། །**པེ་དྲུག་པ་ཕྱོད་བའི་རིམ་པས་ཁ་སྐྱོ་སྤེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།** དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་དྲིན་དྲན་པའི་སྟོ་ཆོག་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ནས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་གཞན་ལའང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ། **པེ་མར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་མོས་སྐྱོམ་ཉན་ས་དང་སྟོ་སྦྱོང་དུ་མ་ལྟ་བུ་དང་།** རིགས་པས་བསྐྱོམས་པ་འདི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཉན་སར་བཤད་ཅིང་པན་ཡོན་མོས་སྐྱོམ་གྱིས་རིགས་པས་བསྐྱོམ་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་སྐྱེད་པར་བཤད་པས། རིགས་པས་བསྐྱོམ་པ་གཙོ་ཆེ་ཡང་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམ། དེ་ནས་བར་མ་ནམས་ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱོམ། དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་འདྲ་བའི་སྟོ་སྐྱེས་པ་ན་དགྲ་ནམས་ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱོམ། དེ་ལ་མ་དང་འདྲ་བའི་སྟོ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ལ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ཐེ་ཆེར་བཏང་ལ་བསྐྱོམ་མོ། །

པེ་གསུམ་པ། དྲིན་དུ་གཞོ་བ་བསྐྱོམ་པ་པེ་ལྔ་པ་ལས། **དང་པོ་སྐྱེ་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་ཀྱང་དོར་ན་ཁྱིལ་མེད་པ་ནི།** དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་བདག་གི་མ་དྲིན་ཅན་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཞིང་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་ནམས་ཅིས་མེད་དུ་

དོར་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཅི་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲིལ་ཆུང་བ་མེད་དེ། སློབ་མ་ལ་
སྤྲིངས་པ་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་གུར་པ། ཁྲོད་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་
ལྟ་བུར་སྤང་བཞིན་དུ། སྦྱེ་གི་འཕྲོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་
བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲིལ་བོར་མེད། །ཅེས་སོ། །**འིག་ཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཁྲིལ་མེད་མ་རབས་ནམས་**
ཀྱིས་ཀྱང་མི་རིགས་ན་ཡ་རབས་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་རི་ལྟར་རིགས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རིན་
ཅན་འདྲོར་བ་ནི་མ་རབས་ནམས་ལའང་མི་རིགས་ན་བདག་གི་ཚུལ་དང་ག་ལ་མཐུན་སྟམ་
དུ་བསམས་ནས་རིན་ལན་བསྐྱོར་བའི་ཁུར་བཟུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱིས་པ་བང་ན་བཅའ་
བ་སྟེ་**འིག་བྱ་ར་བྱེད་དགོས་པ་རང་གིས་ཅི་ཡང་མི་ལུས་པས།** **འིག་གང་གི་ལུ་ཞོ་འི་མའི་**
སེམས་བྱམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འིག་བྱ་དེས་གཟགས་འིག་ཤིང་འཐུངས་པ། **འིག་དེ་ཉིད་**
མངལ་དུ་དང་སྦྱོར་དུས་དང་སྦྱོར་ནས་ཀྱང་དཀའ་ཆོགས་ཀྱིས། དལ་བ་མང་འིག་བྱ་བསྟེན་
འིག་ཅིང་བྱམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་འདིར། **འིག་བྱ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཏ་འི་ཅང་ཁྲིལ་མེད།** མ་
རབས་ཤིག་ནའང་སློང་མི་རིགས་ན་ཡ་རབས་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་སློང་བར་སུ་ཞིག་
སྟོ། །**དེའི་འིག་མཆན་འིག་མ་གང་གིས་ཁོང་ན་བྱ་བའི་འདི་འིག་ཆགས་པའི་སྐབས་ཉིད་**
ནས་གནས་བྱས་པའི་འིག་མངལ་དུ་སྦྱེ་ཚུལ་ཤེས་ཤིང་། **འིག་སྦྱོར་དུས་མ་རང་གི་ལ་ཤུག་ཀྱང་**
འིག་གང་གིས་བརྟེན་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་འིག་བྱ་དེ་ལ་གཞོད་དོགས་པའི་སྟོད་ལམ་
གཟབ་པའི་འིག་ནི་འིག་དོགས་པའི་ཚོན་འིག་དང་བཅས་འིག་པའི་འིག་བྱ་དེ་མི་གཙང་པའི་
ཁོད་ནས་བྱ་འདི་འིག་ལྟར་དུ་ཁུར་དུ་སྤངས་པའི་མ་། **འིག་སེམས་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་ཤིང་ཉམ་**
ཐག་པས་ཉོན་མོངས་འིག་ཤིང་དེ་དག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་འིག་མགོན་དང་སྐབས་འིག་ཞན་
མེད་པའི་འིག་རྒྱན་ནམས་འཁོར་བ་པ་ནམས་འཁོར་བ་འདིར་བོར་ནས། **རང་འིག་**
གཅིག་ཤུར་ཐར་པར་བརྩོན་པ་འགྲོ་བ་མ་རབས་ཐ་ཤལ་ཞིག་ནའང་སུ་ཞིག་སྟོ། **འིག་སྟེ་མི་**
རིགས་ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། **སེམས་ཅན་གང་དག་མ་**
རིག་སྟོངས་པས་བསམ་པ་རྒྱད་པའི་སྟོ་གོས་ཅན། །ཁ་དང་བྱར་གུར་ནམས་ཀྱིས་བདག་ལ་
བསྟེན་བཀུར་བྱམས་པས་ཐན་བཏགས་པ། །དེ་དག་བཏང་ནས་གཅིག་ཤུ་ཐར་བར་བྱེད་པ་

བདག་གི་ཚུལ་མིན་ཞེས། །དེ་སྤྲད་ཁྱོད་གྱིས་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ངེས་མཐར་བཁྱེད་སྤྲད་
སྒོན་ལམ་བཏབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་ཕ་པག་ལན་ཟག་བཅས་གྱིས་མི་རིགས་པས་**
མ་རིག་པ་ལས་ཐར་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ། འོ་ན་པག་ལན་བྱེད་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་སྟེ་
ན། མ་རང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་
མ་བསྐྱུས་པ་མེད། དེས་ན་བདག་གིས་སྒོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱི་བརྒྱམས་པའི་
དབང་གིས་ཆས་ནས་ཆ་དག་པོ་བྱུང་བྱིན་པ་ལ། བ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་འཁྱུར་བྱེད་འདེབས་
པ་དང་འདྲ་བར། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱད་བསྐྱུས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྤྲར་ཡང་སྤྱད་བསྐྱུས་
སྟེ་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱམས་པས་པག་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ཟུང་ན་ལས་
འདས་པའི་བདེ་བ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྟེ་པག་ལན་བྱ་དགོས་ཏེ། དབུ་མའི་སྤྱིང་པོ་
ལས། གཞན་ཡ་གྱིང་སྒོན་གྱི་ཆད་ཁྱེད་སེམས་ཅན་ལ་རྒྱན་ལན་འདལ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་
ནས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ་སྤྲར་བ་ཁྱེད་རྣམས་ཉོན་ཁྱོངས་པའི། གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པ་
དག་གིས་ནི། རྣམས་ཁྱོད་པའི་ཁྱེད་ལ་འཁྱུར་བྱེད་འདེབས་པ་བཞིན། **ཁྱོད་པའི་སྤྱད་**
བསྐྱུས་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ནད་པ་ཁྱེད་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་སྤྱད་བྱས། ཁྱོད་པར་ཟད་གྱི་ད་
ནི་སྟེ་བ་གཞན་ཏུ་ཁྱེད་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས། **ཁྱོད་པའི་ལྟུང་ལ་བྱམས་དང་བསྟེན་བཀྱར་**
པག་པ་བྱས། ཁྱོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཁྱོད་པའི་ལན་ཏུ་པག་གདགས་པའི་ཁྱོད་ལ། ཟུ་
ངན་འདས་ཁྱོད་པ་ལས་གཞན་ཁྱོད་པའི་ཡོད་དེ་ཁྱོད་པའི་རིང་པར་ངེས། །ཅེས་སོ། །

ཁྱོད་པའི་ལྟུང་ལ་བྱས་པ་མི་གཞོ་བ་ངན་ཞིང་སྤྲད་ལ་གཞོ་བ་བསྐྱུས་པའི་རིགས་པས་
སྒོན་བྱུང་རྩ་སྤྱི་རྣམ་ཐར་ནི། ལྷ་མཆོ་རི་རབ་དང་བཅས་པའི་ཁྱུང་ལས། བྱས་པ་མི་གཞོ་
བ་ཁྱུང་ཆེ་བ་དང་། བྱས་པ་བཞོ་བ་ནི་མཁས་པས་བསྐྱུས་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མཆོ་
ལྷ་པོ་རྩ་སྤྱི་ཆོགས་བཅད་ལས། ལྷ་མཆོ་དང་ནི་རི་རབ་དང་། ལྷ་རྣམས་བདག་གི་ཁྱུང་
མིན་གྱི། བྱས་པ་མི་གཞོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་བདག་གི་ཁྱུང་ཆེན་ཡིན། །མི་གང་སེམས་
ནི་མི་ཆོད་ཅིང་། བྱས་པ་གཞོ་དང་བྱས་པ་ཆོར། བྱས་པ་ཆུད་གཞོན་མི་བྱེད་པ། །དེ་དག་
མཁས་པས་རབ་ཏུ་བསྐྱུས་ལ། ཞེས་སོ། །**ཁྱོད་པའི་ཁྱུང་ཏུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།** མདོར་བསྟན་ན་རང་

གི་མ། དཔ་པ་ལ་དུ་མི་གནས་པར་སྒྲིལ་བའི་མིག་ལོང་བ་ལོང་བའི་མེད་པ་ཞིག་གོམ་པ་
རེ་རེ་ནས་བརྟེན་འཆའ་ཞིང་གཡང་ཁ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ལ་མངོན་པར་སྒྲགས་ནས་འགྲོ་
ན། མ་དེས་ཀྱང་བྱ་དེ་ལ་མི་རེ་ན་སུ་ལ་རེ། བྱ་དེ་ལའང་མ་དེ་འཛིགས་པ་དེ་ལས་སྒྲོལ་བ་
མི་འབབ་ན་སུ་ལ་འབབ་པས་དེ་ལས་སྒྲོལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དཀྱུགས་པས་ནི་ཤེས་པ་
ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པས་སྒྲོ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུའི་མིག་དང་ནི་
བྲལ། ཡང་དག་པའི་བཤེས་ཀྱི་ལོང་འཁྲིད་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཉེས་སྒྲོད་གྱིས་
དབྱེན་བཅོས་པས་ནི་བརྟེན་འཆའ། སྒྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་གཡང་ཁ་
འགྲིམ་པ་མཐོང་ན་མ་དེ་ཡང་བྱ་ལ་རེ་དགོས་ལ། བྱ་ལའང་མ་དེ་འདོན་པ་འབབ་པས་དེ་
ལྟར་བསམས་ནས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་གདོན་པའི་དྲིན་གཙོ་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས།
ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲོ་གཏི་ལྷག་ལྟོངས། གཡང་ས་མང་པོའི་ལམ་དུ་ནི། ཁོམ་པ་རེ་རེ་བརྟེན་
འཆའ་བ། བདག་དང་ག་ཞན་ཏྲ་ག་འབྱོར་མུང་ངན་འབྱོར་གཞི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་འབྱོར་
འཁོར་བའི་ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་འབྱོར་གདུངས་པར་མཆོངས། ཞེས་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་ནས་གཞན་
ལ་སྒྲོན་བཅའ་བར་མི་རིགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་སྟེ་མཐོང་ན་ངོ་མཆར་བར་བབྱང་ཞེས་
གསུངས་མོད་ཀྱང་འདྲིར་ཡང་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་སྒྱུར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྱོར་འཁོར་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་བྱམས་པ།
སྟོང་རྗེ། ལྷག་བསམ་གསུམ་ལས། འབྱོར་པོ་བྱམས་པའི་དམིགས་རྣམ་སོགས་དགུ་ལས་
དང་པོ། བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བྱམས་པའི་དམིགས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་
སེམས་ཅན་ནོ། འབྱོར་གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་དང་
བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་བྱའོ་སྟམ་པའོ། འབྱོར་
གསུམ་པ་པན་ཡོན་འབྱོར་སྒྱིར་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སངས་རྒྱལ་ལ་དུས་ཅག་ཏུ་མཆོད་
པ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཀྱིགས་
པའི་ཞིང་དག་ན། མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་སྟེད་པ། སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་

ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཆར་མི་མོད། ཁྱེད་དངོས་པོ་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་པའི་ཞིང་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལས་བསོད་
 བྱམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། ^(༤)བཞི་པ་ཞིང་འདིར་མཆོད་ན་སྤར་ལས་ཀྱང་ལྷག་
 པ་ནི། འདས་དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་སངས་རྒྱས་དབང་
 ཐུག་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན་དགེ་
 སྟོང་འགོག་པ་ལ་ཁྱུགས་པའི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་ལྷན་
 འོ།། དེར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཆངས་སྟོང་སྟུང་པས་ནི་ཞིང་འདིར་ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་
 པའི་ཡུན་ཅུམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་སྤར་ལས་བསོད་
 བྱམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཉིན་མཆོན་དུ་གནས་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་ཞེས་བཤད་པ་དང་། ^(༥)
 ལྷ་པ་ལྟ་མི་བྱམས་པ་སོགས་པན་ཡོན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་བསྐྱེད་བའི་ཡང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་
 ཚུལ་ནི། རིན་ཆེན་ཕྱིར་བ་ལས་ཀྱང་། ^(༦)རྩ་མ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་རྩུ་དང་དེའི་ནང་དུ་འབྱས་
 བཅོས་པ་ལ་རྩུ་ཆོས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ཏུང་ཆོས་བྱས་པས་ཞིམ་སྟེའི་ལྷགས་ཡིན་པས་རྩ་
 མ་ཆེན་པོར་བཅོས་པའི་མང་སྟོ་ལས་ལྷག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩུ་ཆོས་^(༧)གྲངས་སྐུམ་བརྒྱའི་
 ཁ་ཟས་ཞིམ་སྟོ་^(༨)སྐྱར་བ་དག་ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་^(༩)དུ་སྦྱིན་པས་ཀྱང་། བྱམས་པ་ཡུད་
 ཅུམ་ཐང་ཅིག་གི་བསོད་བྱམས་དག་ལ་ཆར་མི་མོད་^(༡༠)། ལྟ་བུའི་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྐྱེད་བའི་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དང་བདེ་མ་ང་དང་། དུ་ག་དང་
 མ་ཆོན་གྱིས་གནོད་མེད་དང་། འབ་ད་པ་མེད་པར་དོན་འཕྲོག་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་
 རྟེན་སྦྱེ་འགྱུར་རྟེ། བརྒྱད་དོ། ^(༡༡)བྱམས་པ་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་ཀྱོལ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། ^(༡༢)གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་། བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་^(༡༣)འཕྲོག་པོ། ^(༡༤)
 བརྒྱད་གང་ཞེ་ན་^(༡༥)ཞེས་གསུངས་རྟེ། བྱམས་པ་ཡོད་ན་ལྟ་མི་བྱམས་ཤིང་ངང་གིས་འདུ་
 བ་དང་རྒྱལ་བས་ཀྱང་བདུད་སྟེ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པམ་པར་མཛད་པས་བསྐྱེད་བའི་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། ^(༡༦)དུག་པ་ཐོག་མར་སྦྱེ་དཀའ་ཡང་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
 ཆོག་གིས་ཀྱང་སྟོམ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་སྦྱེ་བར་དཀའ་ཡང་འབད་དགོས་རྟེ། བསྐྱེད་བའི་

ལས། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོགས་
བཅད་ནམས་ལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ཏེ་ཐ་ན་ཆོག་ཏུ་ཡང་བཏོན་ནས་བསྒྲོམ་
པར་གསུངས་སོ། །**༥༽བདུན་པ་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཁྲུངས་དང་བཅས་པ་ནི།** ཆོག་དེ་
ནི། གསེར་འོད་དམ་པའི་རྩ་ཆེན་སྒྲ་ཡིས་ནི། སྤྱིང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་
འདི་ན། །ངན་སོང་སྤྱག་བསུལ་གཤིན་རྩེའི་སྤྱག་བསུལ་དང་། །དབུལ་བའི་སྤྱག་བསུལ་
སྤྱག་བསུལ་ཞི་བར་ཤོག །ཅིས་སོགས་སོ། །**༦༽བརྒྱད་པ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་**བྱམས་པ་
བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དག་
ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བསྒྲོམ་སོ། །**༧༽**
དགུ་པ་བསྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསུལ་བས་
སྤྱག་བསུལ་བའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱི་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ལ་ཟག་བཅས་
དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་མེད་ཅིང་བདེ་བས་སོངས་ལུགས་ནམས་ཡང་ཡང་བསམ་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་གོམས་པ་ན་བདེ་བ་དང་སྤྱད་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་བདེ་བ་སྣ་
ཆོགས་པ་ནམས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་དེ་དག་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་བསྟུབ་པར་བྱའོ། །

༨༽གཉིས་པ་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་༩༽སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་དང་། **སྤྱིང་རྩེ་**
དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀའི་དོགས་གཅོད་དང་། **སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱད་པར་ཏུ་དོགས་པ་**
གཅོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ། **སྤྱིང་རྩེའི་དམིགས་པ་ནི།** **སྤྱག་བསུལ་**
གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤྱག་བསུལ་བའི་སེམས་ཅན་ནོ། །༡༽གཉིས་པ་སྤྱིང་རྩེའི་ **རྣམ་**
པ་ནི་སྤྱག་བསུལ་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་སྟམ་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་བྲལ་
བར་བྱའོ་སྟམ་པའོ། **༢༽གསུམ་པ་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི།** ཐོག་མར་མཛའ་བཤེས་
དང་དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དག་ལ་བསྒྲོམ་སྟེ་མཛའ་བཤེས་དང་འདྲ་བར་དག་ལའང་
སེམས་སྟོམས་པར་འདུག་པའི་ཆོ། **རིམ་གྱིས་སྤྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་**
བསྒྲོམ་སོ། །༣༽བཞི་པ་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ཆོས་མཛོད་པའི་མདོའི་དོན་དང་དེ་
གནད་ཆེ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བཏང་སྟོམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ལ་ལུལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་

རིམ་ཅན་དུ་བསྒོམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་ཀ་
མ་ལ་ཕྱི་ལས་མཛད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་དང་པོ་ནས་
སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱངས་པ་ལ་སྟེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་རེ་རེ་ནས་བསམས་ན་གང་ལའང་
མི་སྟེ་བར་སྤང་ལ། རེ་རེ་ནས་ཡིད་འགྱུར་བའི་ཚུང་བ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བཏོན་ནས། རི་
མང་དུ་བཏང་སྟེ་མཐར་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་བསྤྱངས་ན་ཆོགས་པ་དང་སོ་སོ་བ་གང་ལ་
དམིགས་ཀྱང་ནམ་དག་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །**༼༡༩༩༩༽པ་མར་**བསྒོམས་པའི་ཚུལ་ནི། མར་གྱུར་
པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནམས་འཁོར་བར་སྤྱང་ནས་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྤྱག་བསལ་རི་ལྟར་ཉམས་
སུ་ཚུང་བ་ནམས་སེམས་པ་སྟེ་སྤྱག་བསལ་ནམས་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །**༼༢༠༩༩༽པ་དེའི་**
བསྒོམ་ཚུལ་སྟེ་སྤྱི་རིམ་ནི། དེ་ཡང་སྤར་སྟེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་སྤྱངས་པས་སྟེས་པ་ཡིན་
ན་རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་སྟེ་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །**༼༢༡༩༩༽པ་དམིགས་**
པའི་བྱང་པར་ལ་གཉིས་ལས་བསྒོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། རང་གི་སྟོང་དུ་དེ་དག་བསམས་
ན་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྟེ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ལ་གཞན་སྟོང་དུ་བསམས་པས་སྟོང་རྗེ་སྟེ་
བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་སེམས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་གནད་དུ་འགོ་བ་མི་
སྟེ་ལོ། །**༼༢༢༩༩༽པ་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་ནི།** དེ་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། རྒྱས་པར་སྟོང་རྗེའི་
དམིགས་པའི་སྤྱག་བསལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་བྱང་སར་གསུངས་པ་ལ་སྟོའི་མཐུ་ཡོད་པ་ནམས་
ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །**༼༢༣༩༩༽པ་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤྱག་བསལ་སེམས་པ་**
མང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྤྱག་བསལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐར་
བྱག་པ་སྟོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱག་བསལ་མཐོང་བ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་རྗེ་
བསྒོམ་པས་སྤྱག་བསལ་སེམས་པ་མང་བར་གསུངས་སོ། །**༼༢༤༩༩༽པ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་**
ལ་ཤུགས་དང་རར་བསྐྱེད་ཚུལ་གཅིས་པ་ནི། བདེ་བ་མེད་པ་དང་སྤྱག་བསལ་བའི་ཚུལ་སྟོ་
མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསམས་ན་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྟེ་ལ་རྒྱན་རིང་
བར་བསམས་ན་ཤུགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་སྟེ་བས་གདམས་དག་ཚུང་ཟད་རེས་ཆིམ་ནས་
གཞུང་ཆེ་བ་ནས་བཤད་པ་ནམས་ལ་བསྒོམ་པ་དོར་ན་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངོ་། །

འོག་ཉིས་པ་སྟོང་རྩ་དང་མེས་པ་བསྐྱེད་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་ལ་སྟོམ་ཚུལ་
དམིགས་བྱེད་གོ་རྟོགས་དགོས་ཚུལ་དང་། རྩུང་བ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་ས་མི་ཆོད་པ་དང་། སྟོང་
རྩ་དང་བྱམས་པའི་སྟེས་ཆད་དང་། དེས་མེས་པ་བསྐྱེད་འདྲེན་པས་སྟེས་ཆད་མཚུངས་
པར་བསྟན་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྟོ་མེས་
པ་བསྐྱེད་ཡིན་ལུགས་དང་སྟོང་རྩ་ཆ་བར་འགོ་ལུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་གྱི་དམིགས་ལེགས་
པར་བྱེ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱུང་ཅིང་བསྐྱེད་པའི་མཐར་སྟེས་པའི་
རྩུང་བ་དགོས་ཀྱི། **འོག་ཉིས་པ་ནི།** གོ་བས་ལེགས་པར་དམིགས་མ་བྱེད་པར་སྤར་ཚུགས་
རེ་ལ་འབད་པའི་རྩུང་བ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་བྱིན་ཏེ། ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་གཞན་
ཏུའང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། **འོག་ཉམས་པ་བྱམས་སྟོང་རྩ་སྟེས་ཆད་ནི།** དེ་ལ་སྟོང་རྩ་སྟེས་
པའི་ཆད་ནི། སྟོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་ཏུ་
མེས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འང་སྟུག་བསྐྱེད་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་ནམ་པའི་སྟོང་
རྩ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་བདག་ཉིད་གྱིས་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་**འོག་རང་**
གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། བདག་ཉིད་གྱིས་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་
ནམ་གངས་ཡིན་པས། **དོན་ལ་ཆེར་མ་བསྐྱིམས་ཀྱང་ངམ་ངམ་ཤུགས་གྱིས་སྟེའོ།** དེའི་ཆེ་
དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་སྟོང་རྩ་ཆེན་པོའི་མིང་འཕྲོ་སྟེ་ཞེས་བྱ་ཚུང་ཏུ་སྟོང་ཏུ་ཆེས་སྟུག་པ་
སྟུག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་ལ་མ་དེ་སྟོང་རྩ་རི་ཅམ་སྟེ་བ་དེ་ཅམ་པའི་སྟོང་ཆོད་ཅིག་མེས་
པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྩ་རང་གི་ངང་གིས་སྟེ་བ་ན་སྟོང་རྩ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་ཆང་
བར་གསུངས་སོ། འདིས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེས་པའི་ཆད་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། **འོག་བཞི་པ་**
དེས་མེས་པ་བསྐྱེད་འདྲེན་པ་སྟེས་ཆད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཡང་ལུང་དེའི་འཕྲོས་
ཉིད་ནས། དེ་ལྟར་སྟོང་རྩ་ཆེན་པོ་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་མེས་པ་ཅན་མ་ལུས་པ་བྱང་བར་
དམ་བཅས་ནས་སྤོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་བྱང་ཚུབ་གྱི་མེས་པ་བསྐྱིམ་མི་དགོས་པར་སྟེ་སྟེ་ཞེས་སྟོན་མེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་སྤར་
བཤད་པའི་སྟོང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་མེས་པ་སྟེས་

པའི་ཚད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

༼༥༽གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱད་པར་དུ་དོགས་པ་གཙོད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེ་འདྲ་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྤངས་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་སྦྱོང་བ་སོགས་བདུན་ལས། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་
ནས་དགོས་པ་ནི། འདི་ཡང་ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མིན་གྱི། ལས་དང་པོ་
བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཐེག་བསྟུས་ལས་ཀྱང་། བཟང་དང་སྟོན་པའི་
སྟོབས་ཅན་དང་། འདུན་བརྟན་བྱད་པར་འགྲོ་བ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་
གསུམ། །ཀྱན་ཏུ་རྩོམ་པར་མངོན་པ་ཡིན། ༼༦༽སེམས་བསྐྱེད་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་དེ་བྱང་
སེམས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་རྩོམ་པའི་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་རྩོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་
སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ༼༧༽གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་སྟམ་པའི་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྤངས་ནས་དེ་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་སྦྱོང་བ་ནི། དེས་ན་འདི་དག་གི་
ཚུགས་དང་ཡུལ་ཅམ་ནའང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་བྱ། དེའི་དོན་དུ་བདག་གིས་དགེ་བ་འདི་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་ཆེས་
ཆེར་འབྱུལ་ནས་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་པོ་སྟམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་མི་སྦྱོང་བར་གཞན་ཞིག་ནས་འཆོལ་
ཞིང་འབད་པས་ས་མང་པོ་ཞིག་བཅད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྤང་བ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
གནད་ཤེས་པས་བསྟུས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་སྤང་སྟེ། རྒྱལ་སྤངས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པ་དུ་མར་བྱགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྦྱོང་བར་གཞན་དུ་མ་ལས་འབྱུང་ན་
གོ་བ་ཅམ་ལས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། ༼༨༽གསུམ་པ་སྦྱོང་ཉིད་སོགས་
ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་ལམ་གཞན་བསྐྱོམ་དུ་མི་རུང་བེར་
བ་མིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྒོར་ལའང་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་
བསྐྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་བེར་བ་ཡིན་ནོ། ༼༩༽བཞི་པ་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་

གོང་དུ་འང་འདྲག་སྒྲིམ་འཛིན་ཚུལ་ཆེན་པོས་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་སྐར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་^{༡༥༥}
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཚོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱང་བ་མ་སྦྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་བར་བྱ་
བ་ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྡོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲག་པའི་
སྒྲིམ་པ་ཆོ་གས་བབྱང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའང་ཡོད་དེ། སྦྱོང་འདྲག་ཏུ།
སྡོན་ལ་སྒྲིམ་པ་དང་སེམས་བབྱང་^{༡༥༦}བཤད། བས་དེའི་^{༡༥༦}རྩིས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་དུག་
གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ལུགས་ནམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། ^{༡༥༧}འདི་ནི་ཁ་ཅིག་ཚུལ་སྤྲིམས་ལེའུའི་ནམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་རིས་འགའ་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ལ་སྡོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཚོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱང་
བ་ཐོན་པ་དགོས་ཟེར་བ་ལེགས་པར་བཀག་གོ། ^{༡༥༨}ལྟ་བུ་པ་དེ་ལའང་སློ་མང་པོ་སྦྱང་དགོས་
པས་འོལ་སྦྱི་བྱན་འགོར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་ཙམ་དང་
མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྦྱོང་བྱང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལའང་སྡོན་དུ་སློ་མང་པོ་
ཞིག་སྦྱང་དགོས་པར་སྤང་སྟེ། བན་ཡོན་སེམས་པ་དང་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སྦྱབས་
འགྲོས་རྒྱུད་སྦྱོང་བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱང་འདོད་བསྐྱེད་པའོ། ^{༡༥༩}
དུག་པ་དེས་ན་སྦྱང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་འགྲོ་ལུགས་མིང་ཙམ་སྤྱང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་
དུ་སོང་ནས་ས་ལམ་བཟོད་པའི་མིང་ཙམ་ཡང་འདིར་མི་སྤྱང་བས་འཆོལ་དགོས་ཚུལ་ནི།
དེས་ན་ལམ་བཟོད་པ་ལ་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྦྱངས་ནས་ངེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་
ལ་མིང་ཙམ་ཞིག་སྤྱང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྐྱངས་
ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་ལུགས་པར་སོང་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པ་ལ་མིང་ཙམ་ཡང་
མི་སྤྱང་རོ། ^{༡༦༠}བདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལམ་བཟོད་པས་སངས་རྒྱས་ཚུལ་དབྱ་སེམས་
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་བཞིན་བྱ་ཚུལ་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ནི། འདི་ནི་
རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བརྟན་བཙུག་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉེར་གཉིས། ^{༡༦༡}མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དང་
པར་བྱིན་བརྒྱ་དང་སྦྱང་ཉིད་ཉི་ཤུར་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་སོགས་གསུངས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་

པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལྷག་བསམ་བསྒྲུབ་པ་^{ཁྱིལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་དངོས་དང་།} ^{དེའི་དོགས་གཙོད་}
^{དང་།} ^{ལམ་གཞན་བསྒྲུབ་དུས་དང་།} ^{རྒྱན་དུ་སྒྲུབ་པ་བཞི་ལས།} ^{དང་པོ་ནི།} ^{དེ་ལྟར་བྱམས་}
^{པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲུབ་པའི་མཐར་ཀྱེ་མ་བདག་ལ་སྤྱད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་}
^{འདི་དག་འདི་ལྟར་བདེ་བས་མོངས་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་ན་འདི་དག་རི་ལྟར་}
^{བདེ་བ་དང་སྤྱད་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་ཤིང་དེ་དག་སྒྲོལ་}
^{བའི་ཁྱུང་འཁྱུང་བ་ལ་ཐ་ན་ཆོག་ཅམ་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་སྤྱོད་བའོ། །} ^{ཁྱིལ་གྱིས་པ་ནི།} ^{འདི་དེན་}
^{ལན་གཙོ་བའི་སྤྱད་སྤྱོད་ལྟར་ཅུང་ཟད་བྱུང་མོད་ཀྱང་འདིར་བསྒྲུབ་པ་ནི་བདེ་བ་དང་}
^{སྤྱད་ན་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྱལ་ན་སྤྱད་པའི་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་མི་ཆོག་གི་སེམས་ཅན་}
^{ལ་བདག་གིས་པན་བདེ་བསྐྱེད་པོ་སྤྱད་པའི་བསམ་པ་འདྲེན་ལྟས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་}
^{རྩེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །} ^{ཁྱིལ་གསུམ་པ་ལམ་གཞན་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་ལྷག་}
^{བསམ་རྣམས་སྒྲུབ་དུས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་ནི།} ^{དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་ལ་མིན་གྱི་}
^{ཐུན་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱན་པར་བྱས་ནས་རྒྱན་ལྷན་དུ་བསྐྱུངས་}
^{ན་བོག་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ།} ^{སྤྱིང་རིམ་བར་པ་ལས།} ^{སྤྱིང་རྩེ་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འདུག་ཀྱང་རུང་}
^{སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འང་རུང་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲུབ་}
^{པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ལ།} ^{སྤྱིང་རྩེ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་དམིགས་རྣམ་གང་སྤྱོད་ཐམས་}
^{ཅད་ལ་འདྲའོ། །} ^{ཁྱིལ་བཞི་པ་རྒྱན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི།} ^{སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅུ་གྲོ་མིས་ཀྱང་།}
^{སེམས་ཀྱི་ཤིང་ནི་ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན།} ^{ཉོམ་མོངས་ཁ་བའི་ཁྱུང་བས་བསྐྱེད་བསྒྲུབ་པ།} ^{ཁོ་}
^{ཞེས་དངོས་པོར་བཀྱི་བར་མི་ལྟས་ལ།} ^{ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པས་ཅི་རུ་འགྱུར།} ^{ཞེས་རོ་}
^{ཤིན་དུ་ཁ་བའི་ཉིག་ཏའི་སྤོང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱར་ཁྱུང་བྱའི་ཐིགས་པ་རེ་རེ་ཅམ་}
^{སྤྱད་པས་མངར་བོར་བྱ་མི་ལྟས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་ཁ་བས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་}
^{བསྒྲུབ་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བྱམས་པའམ་སྤྱིང་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་པ་ཡུན་}
^{ཐུང་ཐུང་རེས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱན་ལྷན་དུ་སྤྱོད་དགོས་}

སོ། །

གཉིས་ཀྱི་པ་ལ་འཁོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་འདུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་ཚུལ།
།༡༽བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལོ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་རིམ་པས་བདས་
ནས་གཞན་དོན་ལ་བྱང་ཚུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་སྐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའང་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྒར་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་
སྐྱེ་གསུང་བྱགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐོག་མར་དད་པ་ཅི་
འཕེལ་བྱ། དེ་ནས་དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་
སྒྲིབ་ཐག་པ་ནས་སྐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ། རང་གི་དོན་ལའང་རྣམ་མཁྱེན་སྐོབ་པ་མེད་དུ་མི་
རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བྱང་ངོ་། །འཁོར་གཉིས་པ་རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་
ལུང་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མང་ཡང་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཞེས་ཞོན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱང་
པར་ཆེ་བར་ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱུ་ཉིད་ངེ་འདྲིན་ལས་བཀའ་སྒྲུལ་བར་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ངོས་བཟུང་བ་འཁོར་མཆན་
ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་ཚུལ་སྒྲོམ་རིམ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། བཀའ་ལན་མ་སྒྲོས་
པ་བཤད་ཟིན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ནི་སྒར་བྱངས་པའི་མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་གྱི་ལུང་དོན་བཞིན་ཡིན་ལ། འཁོར་གཉིས་པ་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་སྒྲོང་པོ་
བཀོད་པའི་མདོའི་རྒྱུ་སུ་འབྲངས་ནས། སྐྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་
ཡི། དེ་བྱག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། དེ་བྱག་རིམ་
བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་དེ་གཉིས་ས་སྐོབ་མ་སྐོབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་ཆོས་བཤེས་ཆོགས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དང་ལ་ལས་འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་ཆད་ལ་འདོད་པ་སོགས་མི་མཐུན་
པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའམ་སངས་རྒྱས་
སུ་འཇུར་བར་བའོ་སྒྲུམ་དུ་སྒྲོན་ལ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་མི་
སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་རི་སྐྱོད་དུ་སྒྲོམ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྐྱོད་དུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པ་

བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འདྲག་པའི་སེམས་སྤྱེལ་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་སྤྱི་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་ཕན་ཆད་སྒྲིམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་ནམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །**འདིར་སྒྲོན་འདྲག་གི་བྱད་པར་འདྲག་སྒྲིམ་བཟུང་མ་བཟུང་ལ་མཛད་དོ། །འདི་གསུམ་པ།** འདི་ལ་བཀལ་ལན་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་**འདི་གསེར་ཕྱིང་དུ་འདྲི་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྒྲིམ་སོ། །**

བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཞི་བ་ལྷན་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་ལ། **འདི་བདག་གཞན་བརྟེན་མ་བརྟེན་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང་། དེ་གོམས་ན་སྦྱིད་ཅུས་པ་དང་། གོམས་ཚུལ་གསུམ་ལས།** **འདི་དང་པོ།** བདག་གཞན་བརྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བརྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ལ་བཞི་འུལ་སྤྱོད་པ་དང་པོ་དོན་གཉིས་སྤྱི་ཅིག་ཅེས་བདག་གཞན་བརྟེན་པ་ནི། སྤྱོད་འདྲག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་ནམས་ནི། ལྟར་དུ་སྦྱོབ་པར་འདོད་པ་དེས། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྟེན་བྱ་བ། གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། **འདི་ཚུལ་འདི་ཉན་རང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་མི་ཤོང་བས་གསང་བའི་དམ་པ་ཞེས་སྒྲིམ་སོ། ཞེས་དང་།** **འདི་གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྟེན་མ་བརྟེན་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་པ་ནི།** འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཇི་སྟེད་པ། དེ་ཀུན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། **འདི་གསུམ་པ་ཕན་ཉེས་དཔེས་བཤད་པ་ནི།** མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་དགོས་ཏེ། བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། ལྷན་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱད་པར་སྟོས། **འདི་བཞི་པ་དེས་ན་བདག་གཞན་མ་བརྟེན་ན་སངས་རྒྱས་སོགས་འགྲུབ་དཀའ་བ་ནི།** བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དག་ཡང་

དག་བཟུང་བར་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་གཅེས་པར་འདྲིན་པ་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲོ་དང་གཞན་
གཅེས་པར་འདྲིན་པ་སྟུན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྟབས་མ་མོ། །

༼༡༽གཉིས་པ། བདག་གཞན་བཟུང་བའི་བསམ་པ་གོམས་ན་བསྐྱེད་པར་རྒྱས་པ་ལ་
དངོས་༼༡༽དང་། དེའི་དོགས་གཙོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟར་རང་གི་དག་བྱེད་པ་མིང་ཐོས་
ནའང་འདྲིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཞིག་གིས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་མཛའ་བ་ན་དེ་མེད་ན་མི་དགའ་
བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སྒྲོ་གོམས་པའི་རྗེས་སྟེད་པས་ན་བདག་ལ་གཞན་བཞིན་དང་
གཞན་ལ་བདག་བཞིན་དུ་བལྟ་བའང་གོམས་ནས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དཀའ་ལས་ཕྱིར་
ལྡོག་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །གང་གི་མིང་ཐོས་འདྲིགས་པ་ཡང་། །དེ་
ཉིད་མེད་ན་མི་དགར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བདག་གི་ལུས་ནི་གཞན་དག་ཏུ། །བཞག་པ་དེ་
ལྟར་དཀའ་བ་མེད། །ཅེས་སོ། **༼༢༽གཉིས་པ་དེའི་དོགས་གཙོད་ནི།** གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ལུས་
བདག་གི་ལུས་མིན་པས་དེ་ལ་རང་གི་སྒྲོ་འདྲ་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་དུ་བྱུང་སྟུང་ན། ལུས་འདི་
ཡང་ས་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་
སྒྲོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ངར་འདྲིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར་གཞན་ལུས་ལའང་རང་གི་བཞིན་
གཅེས་པར་འདྲིན་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ཇི་ལྟར་གཞན་དག་
གི་ །ཁྱུ་བ་ཁྱག་གི་ཐིགས་པ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ངར་འདྲིན་བྱས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་
གོམས་པར་གྱིས། །ཅེས་སོ། །

༼༣༽གསུམ་པ་གོམས་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་སན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་
བསམས་པས་ནི་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དེ་བསྟོམ་པ་ལ་སྒྲོ་བྱུགས་སྐྱེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་
བསྐྱེད་རྒྱས་པར་ཡང་མཐོང་བ་དེས། བདག་གཞན་བཟུང་བའི་རྒྱལ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་
**༼༤༽གསུམ། བདག་གཞན་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དེའི་གོགས་སེལ་བ་དང་། སྟོམ་
རྒྱལ་དངོས་དང་གསུམ་ལས། ༼༡༽དང་པོ་ནི།** བདག་གཞན་བཟུང་བའི་ཞེས་པ་དང་བདག་གཞན་

དུ་བྱ་ཞིང་གཞན་བདག་ཏུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ལ་ངའི་སྒྱུ་དུ་དང་དེའི་མིག་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ངའི་འོ་སྒྱུ་པའི་སྒོ་སྤྱོད་བ་མིན་གྱི། རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་གཞན་
 ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་གཉིས་གོ་ས་བཞེས་ཏེ་གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་
 རང་ལ་གཞན་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བདེ་བ་དང་
 གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཞེ་བར་གསུངས་པའང་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དགྲར་བཞུས་ནས་
 བདག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་
 བཞུས་ནས་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡལ་བར་འདོར་བ་བཀག་ནས་དེ་སེམས་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་
 བྱེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་རང་གི་བདེ་བ་ལ་མི་ལྟ་བར་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསལ་བའི་དོན་
 དུ་འཇུག་པའོ། །**ཁྱེད་གཉིས་པ།** སྒོ་དེ་སྤྱོད་བ་ན་གེགས་ནི་གཉིས་ཏེ། **ཁྱེད་པོ་ལ་དངོས་**
དང་། དེའི་ཁྲངས་གཉིས་ལས། **དང་པོ་ནི།** རང་གཞན་གཉིས་སོ་སོར་རིས་སུ་འཛིན་པའི་
གེགས་བསལ་བ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱུག་གི་རྟེན་བདག་དང་གཞན་གཉིས་སྒོ་
 སེར་ལྟར་སོ་སོ་བར་རིས་སུ་བཅད་ནས་བྱབ་པར་འཛིན་ཅིང་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 བདེ་སྐྱུག་ལའང་འདི་ནི་ངའི་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པའམ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་གཞན་གྱི་
 ཡིན་པས་སྒྱུ་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བདག་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་སོ་སོར་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་དེ་ཕན་ཚུན་བཞུགས་ནས་བདག་ལའང་གཞན་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་
 ལ་གཞན་ལའང་བདག་གི་སྒོ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ས་རི་ཚུ་རི་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ས་རི་ལ་
 འདི་ངོས་ནས་ས་རིའི་སྒོ་སྤྱོད་ཡང་ས་རིར་བྱིན་ན་ཚུ་རིའི་སྒོ་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོན་
 པོ་ཁ་དོག་སུ་ལ་བཞུགས་ཀྱང་སྒོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་ཡི་ཁ་དོག་གཞན་གྱི་སྒོ་མི་སྤྱོད་བ་དང་
 མི་འདྲའོ། །**ཁྱེད་གཉིས་པ་ཁྲངས་ནི་**དེ་ལྟར་ཡང་། བསྐྱབ་བཅུས་ལས། བདག་གཞན་མཉམ་
 ཉིད་གོམས་བྱས་པས། བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བརྟན་པར་འགྱུར། །བདག་དང་གཞན་ཉིད་**ཁྱེད་**
ཕན་ཚུན་བཞུགས་ཁྱེད་ནས་བྱབ་པ་སྟེ། **ཁྱེད་པེར་ན་ཚུ་པོའི་ས་རོལ་གྱི་ངོགས་དང་ཚུ་རོལ་**
གྱི་ཁྱེད་ངོགས་ཇི་བཞིན་ཁྱེད་པོ་སོས་མ་བྱབ་པས། རུན་ཁྱེད་པོ་ལ་ཡིན་པར། **ཁྱེད་པོ་ཚུལ་ནི་**
ས་རོལ་གྱི་ངོགས་ཏེ། **ཁྱེད་པོ་རང་གི་ངོས་ཁྱེད་ནས་ས་རོལ་ཏུ་ཁྱེད་པོ་བྱབ་པ་མིན།** །**ཏེ་ཁྱེད་པོ་**

ཕྱིན་པ་ན་དེ་ལ་ཚུ་རྩལ་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཆེ་ཚུ་རྩལ་དུ་འང་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ།
གང་ལ་བཞུགས་ནས་འབྲེལ་བའི་ཆུང་ལྷན་ལྟུང་། འབྲེལ་བའི་བཞུགས་གཞི་པ་རྩལ་བདག་ཉིད་
འབྲེལ་བའི་རང་གི་ངོས་འབྲེལ་མ་གྲུབ་ན། འབྲེལ་པ་རྩལ་གང་ལ་བཞུགས་ཏེ་གཞན་ཚུ་འབྲེལ་
དུ་འཇུག། ཏེ་མི་འཇུག་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞུགས་ས་ལ་བཞུགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་སོ། འབྲེལ་གཉིས་པ། འབྲེལ་གསལ་གཉིས་པ་བསལ་བ་ལ་
གཉིས་ནི། ཡང་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པས་དེ་མེད་པའི་དོན་དུ་
མི་འབད་དོ་སྟམ་པའི་གཉིས་བསལ་བ་འབྲེལ་ལྷན་ལས་དང་པོ་ཀན་གཞོན་གྱི་བྱ་བས་དགག་
པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཀས་པའི་ཆེ་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་དོགས་ནས་གཞོན་པའི་ཆེ་དོན་གསོག་པ་མེད་
པར་འཇུག་ཏེ། ཀས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞོན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འབྲེལ་གཉིས་
པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོའི་བྱ་བས་དགག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་ལག་པས་
མི་མེད་པར་འཇུག་ཏེ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འབྲེལ་སྤྱད་པ་ཉི་མ་དང་
ལོ་དང་ལྷན་པ་སྤྱི་བྱ་བས་དགག་པ་ནི། ཀན་གཞོན་དང་སྤྱི་བྱ་བྱ་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་
གྱི་ཉི་མ་སྤྱི་ཉིད་ངམ་སྤྱི་དང་ཕྱི་དོ་སོགས་ལའང་སྤྱིར་རོ། འབྲེལ་པ་ཚོད་སྤྱི་བྱ་དང་
ཆོགས་པ་དང་རང་རྒྱ་བ་མེད་པས་དགག་པ་གལ་ཏེ་ཀན་གཞོན་རྒྱ་བཅིག་ཡིན་ལ་རྒྱ་
ལག་ཆོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གཞན་གཉིས་དང་མི་འདྲའོ་སྟམ་ན། རྒྱ་དང་ཆོགས་
པ་ནི་སྤྱི་བྱ་མང་པོ་དང་ཆོགས་པ་ཙན་མང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱ་བའི་ངོ་
བོ་མེད་ལ། རང་གི་བདག་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཀྱང་ཆོགས་རྒྱ་དེ་ལ་འཛིག་དགོས་པས་
བདག་དང་གཞན་བཞུགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། འབྲེལ་
ལྷན་པ་གོམས་པའི་དབང་ཡིན་པས་གཞན་གཅིས་འཛིན་ཡང་སྤྱི་བར་གྲུབ་པ་ནི། འོན་ཀྱང་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིས་འཛིན་གོམས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་
མི་བཟོད་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལའང་གཅིས་འཛིན་གོམས་ན་དེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལའང་མི་
བཟོད་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ།

འབྲེལ་སྤྱད་པ་དེ་ལྟར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་གཉིས་བསལ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་

དངོས་པོ་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས། དང་པོ། བདག་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་
 དམིགས་བསམ་པ་ནི། བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རང་གཅེས་པར་བརྒྱུད་བ་འདིས་
 འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་མི་འདོད་པ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱེད་ལ། རང་སྤྱོད་སྣ་ཆོགས་
 པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་རང་གི་དོན་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་སྟེ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་
 པས་བསྐྱལ་པ་བཟང་ལས་འདས་པ་སོང་ཡང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ། མ་
 གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤྱི་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་གིས་མནར་བར་གྱུར། རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་
 དེ་གཞན་ལ་སྒྲིམ་ནས་ཞུགས་ན་ཆེས་ཤིན་དུ་སྤྱི་བར་སངས་རྒྱས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་
 ཐམས་ཅད་སྤྱོད་སྣ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་དཀའ་
 ལ་དོན་མེད་པས་དུས་འདས་སོ། །**ཁ་ཉིས་པ་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དབྱེད་བལྟས་ཏེ་**
སྤྱོད་པར་མི་འཇུག་ཚུལ་ནི། ད་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དབྱེད་མཆོག་བདག་གཅེས་
 པར་འཛིན་པ་འདི་བྱན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ནས་འབད་པ་དུ་མས་མ་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་
 པ་དང་སྤྱོད་པ་རྒྱན་མཐུད་དུ་མི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ངེས་པ་བཟོན་པར་བྱས་ནས་ལན་དུ་
 མར་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་ཡིས་བརྒྱ་ཕྱག་ཐམས་ཅད་དུ། འཁོར་
 བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས། ཡིད་ཚྱོད་རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས། བསྐྱལ་པ་བྱངས་
 མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་། ཁལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས། ཚྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་
 བསྐྱབས། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ཚྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། སངས་
 རྒྱལ་སྤྱོད་སྣ་ཆོགས་པའི་མིན་པ། གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་མིད། ཅེས་སོ། །**ཁ་གསུམ་**
པ་དགེ་རྩ་སོགས་རང་དོན་དུ་དམིགས་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་ཁ་མི་འཛིན་ཕྱོགས་
 མི་སྤྱོད་པར་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་རྣམས་བསྟོས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་
 ལ་གཏོང་བའི་སྒོ་ཡང་ཡང་སྤྱོད་པ་དང་གང་ལ་བཏང་བ་དེའི་དོན་བྱ་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་
 ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་མི་རིགས་པས་ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་དམིགས་
 པའི་སྒོ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། **སྤྱོད་འཇུག་ལས།** རང་གི་སེམས་ལ་བདག་གི་ལུས་ལོངས་
སྤྱོད་དགེ་རྩ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་བེན་པས་ཡིད་ཚྱོད་ཀྱང་བདག་

གིས་གཞན་ལ་བྱིན་པས་ད་ནི་བདག་མི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་དབང་པ་ཡིན་པས་
ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་། བདག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་འབྱུང་གྱིས་པ་ཡིན་ཅེས། ཡིད་ཁྱོད་
འབྱུང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ངེས་པར་གཤེས་འབྱུང་གིས་ལ། སེམས་ཅན་ཀྱན་འབྱུང་གི་དོན་མ་
གཏོགས་པར། ད་བྱིན་འབྱུང་གི་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་མི་བསམ། ཞིང་འབྱུང་སེམས་ཅན་གཞན་
དབང་འབྱུང་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། རང་འབྱུང་གི་དོན་བསྐྱབ་པར་རིགས་འབྱུང་མ་ཡིན་
འབྱུང་། མིག་ལ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་གང་ལ་བཏང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་འབྱུང་གི་དོན་འབྱུང་
བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། འབྱུང་སེམས་ཅན་དེ་འབྱུང་གི་ལོག་པར་
འབྱུང་བ་པའམ་གཞི་དཔ་བྱ་མི་རིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲུབ། ཞེས་སོ། འབྱུང་བཞི་པ་ལུས་སོགས་རང་
དོན་དུ་སྤྱད་ན་ཐོག་མེད་ནས་དེས་ཉེས་ཚུལ་བསམ་པས་དགག་པ་ནི། ལུས་ལ་སོགས་པ་
ལ་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་པ་ཤོར་ཏེ་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པའམ་ལུས་ངག་དང་ཡིད་
ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞི་དཔ་འབྱུང་བའི་སྤྱད་པར་སྤང་ན་འདིས་སྤང་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་གཞི་དཔ་
པ་ལ་སྤྱད། ད་དུང་ཡང་ཕན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ལ་འབྱུང་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་ན་སྤྱད་
བསྐྱལ་གིན་དུ་མི་བཟད་པ་བསྐྱེད་དོ་སྤྱད་ནས་དགག་པར་བྱ་སྤྱོད་འབྱུང་ལས། གཅེས་
འདིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཀྱི་གར་བསྐྱེད་པའི་འབྱུང་བས། ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་དུས་དེ་འབྱུང་
འབྱུང་གར་མ་གཤེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། རངས་འབྱུང་གི་གདོན་ངོས་ཟིན་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་བདག་ལ་གཞི་དཔ་སྤྱོད་པའི་དག་ཡིན་པར་མཐོང་འབྱུང་སྤྱོད་དུ་འགྱོ། འབྱུང་
ཡང་སྤོས་པས་མི་ཐར་བས། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་གི་ལ་གང་བྱས་ཆོག་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་པ་འབྱུང་
འམ་ང་རྒྱལ་ཀྱན་གཞི་འབྱུང་བྱའོ། འབྱུང་ཁྱོད་ཀྱིས་ད་དུང་བདག་ལ་འབྱུང་སྤྱོད་རང་གི་
དོན། འབྱུང་ཆགས་པ་ཡོད་སྤྱོད་འབྱུང་སེམས་པ་དེ་དོར་ཞིག་འབྱུང་གི་བདག་སྤང་དང་
མི་འདྲ་བས་བདག་གིས་འབྱུང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་འབྱུང་ཁྱོད་ཁྱོད་འབྱུང་ཡང་། བཅོངས་
འབྱུང་པ་སྤྱོད་བསྤོས་ཟིན་གྱིས། འབྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་འབྱུང་སྤྱོད་བསྐྱལ་བར་མ་སེམས་འབྱུང་འབྱུང་
ལུས་འབྱུང་། འབྱུང་དོན་ལ་ཁུལ་འབྱུང་པ་ལྟར་ཀྱིས་མིག་བདག་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ནམས་
གཞན་ལ་བསྤོས་པ་ལས་གཞན་གལ་ཏེ་བག་མེད་འབྱུང་བདག་གཅེས་འདིན་གྱི་གཞན་

དབང་དུ་གྱུར་ནས་འོ་ཡིད་ཁྱོད། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན། འོ་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་
འོ་བདག་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་ཁོ་ལོ་དཔུལ་བ་ཡི། སྤང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས། འོ་
སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་འོ་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱི་རེ་ལྟ་ཞིག་ འོ་སྤྲོ་ཡུན་རིང་ཞིག་ཁོ་ལོ་འོ་དཔུལ་སྤང་
རྣམས་ལ་བྱིན་པས་ཡུན་རིང་སྤྱག་འོ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ལ། ད་ནི་འོ་སྤང་བདག་ལ་གཞོད་
པ་བསྐྱེད་པའི་ཁོན་རྣམས་དྲན་འོ་པར་བྱས་ཏེ། འོ་སྤང་ལྟར་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་འོ་
འབའ་ཞིག་སེམས་པ་དེ་འོ་བདག་གིས་གཞོམ་འོ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །

འོ་ལྟ་པ་གཞན་གཅེས་འདྲིན་རྒྱུ་སྤྱོད་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་གཅེས་པར་
འདྲིན་པའི་པན་ཡོན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་སྤྱིང་ཐག་པའི་སྒོ་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་
ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་རྒྱུ་མཐུད་དུ་མི་གཞུག་
ཅིང་། གཞན་ལ་སངས་པ་དང་སྤྱག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་སྐྱེད་སྒོ་ནས་སྤང་རང་ལ་
གཅེས་པར་འདྲིན་པ་བཞིན་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་
རྣམས་བདག་བཞིན་བཟུང་བར་བྱ། ཞེས་སོ། འོ་དུག་པ་གཞན་གཅེས་འདྲིན་གྱི་ཡལ་
སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ལྟར་ཞིང་མཆོག་ཏུ་སེམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཅེས་
པར་འདྲིན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་དེའི་དྲིན་དྲན་པའམ་དེས་རང་ལ་པན་འདོགས་པར་མཐོང་
བ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ས་པོན་གྱང་པོ་བཏབ་པ་ལས་སྟོན་ཐོག་མང་ཞིང་བཟང་བ་འབྱུང་བར་
མཐོང་ན་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ལ་གཅེས་སྤྱས་སུ་འདྲིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་
ལས་ཀྱང་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་པོན་བཏབ་པ་ལས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་གཅེས་པར་འདྲིན་པ་སྐྱེ་བས་དེ་དག་
བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འདུག་ལས། འོ་རྒྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་འོ་ལ་དམིགས་ནས་བྱམས་
སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་དང་རྒྱལ་བ་འོ་ལ་དམིགས་ནས་དད་པ་
དང་མཆོད་པ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལས། འོ་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་འོ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་འོ་པ་
ཡོད་པར་འདྲ་བ་ལ། འོ་རྒྱ་དེས་རྒྱལ་འོ་བ་ལ་གུས་འོ་ཤིང་ཞེས་བྱེད་འོ་པ་རི་ལྟ་བུ། དེ་
བཞིན་དུ། འོ་རྒྱ་དེས་སེམས་ཅན་ལ་འོ་ཡང་གཅེས་ཤིང་འཕངས་བར་འདྲིན་པ་མིན་

[illegible]

མཆོག་དམན་འབྱུང་བར་ཁྱེད་ཀྱི་བཅད་པ་ན། ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་
ཀྱང་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་དོན་མི་བསྐྱབ་པར་རང་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་འབའ་ཞིག་ལ་ཆགས་ཤིང་རི་ལྟར་
གནས། ཉེ་ཁྱེད་ཀྱི་གནས་མི་རིགས་ཞེས་སོ།

ཁྱེད་ཀྱི་བཅད་པ་དེ་དག་གི་ཆ་བ་སྟོང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྲེལ་ནས་དེ་བསྟོམ་
པ་རྒྱལ་སྐྱེས་ནམས་ཀྱིས་ལྷུ་ལེན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་
དང་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལས་འབྱུང་བར་ཤེས་ཤིང་དེའི་ཆ་
བ་ནི་སྟོང་རྗེར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་ནམས་དེ་བསྟོམ་པ་ལྷུ་ལེན་ལ་ཆེས་གོམས་པས་
དེ་དག་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་སྐྱབས་ཆེན་པོའི་སྟོང་པ་ལ་རང་དབང་
མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་བརྟན་པའི་ཆ་བ་ཅན་ཁྱེད་ཀྱི། བྱང་
ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལས་བྱུང་བ། ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་
གཞོལ་བ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱབས་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་
འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
དེ་སྟོམ་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷུ་ལེན་པར་བྱེད་ཁྱེད་ཀྱི། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེས་གོམས་པས་ཁྱེད་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པར་ཁྱེད་ཀྱི་གྱུར་བ་ན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་དང་པོར་གང་
ཟག་གཞན་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ལ་ཆ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ལྷུ་ལེན་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
སྐྱེས་པ་མེད་ཅིང་ཁྱེད་ཀྱི་དང་པོར་པར་གྱུར་པ་ནམས། བྱང་བའི་སྟོང་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
པས་ཁྱེད་ཀྱི་རང་ཉིད་བསམ་གཏན་ཁྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་དོར་ནས་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་
དོན་དུ་མནར་མེད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུལ་བར་ཡང་འཇུག་ཁྱེད་ཀྱི་ཅིང་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་གནས་
པར་བྱེད། ཁྱེད་ཀྱི་ཅིང་མགོ་དང་རྒྱུ་ལག་སོགས་དངོས་སུ་སྦྱིན་པ་གཏོང་ནས་པ་འབྱུང་བ་
དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེས་ཐོབ་ཐོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེས་ཐོབ་ཐོང་པས་བསྐྱེད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐོང་
ཁྱེད་ཀྱི། འདི་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཚུལ་ལྟགས་ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་ལས་ཆེས་མཆོག་ཁྱེད་ཀྱི་གྱུར་
པའོ། ཅེས་སོ།

འོ་བརྟུ་གཅིག་པ་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་ཚུལ་དྲན་པས་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། ད་ནི་
ཚུལ་དེ་དག་ལ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྩ་བའི་
ཞལ་ནས། དམས་པ་དང་སྟོང་རྩི་སྤྱོད་མི་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བོད་ཀྱིས་ཤེས་
པ་གསུང་། འོ་ན་ཅི་ཚུག་བྱེད་འོ་ཞུས་པ་ན་དང་པོ་ནས་གོ་རིམ་དུ་བསྐྱབས་ནས་བྱེད་པ་
ཞིག་དགོས་གསུང་། འོ་གསུང་འདིའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་འོང་ཐབས་མེད་ཅིང་། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོང་དགོས། དེ་ཡང་སྤྱད་ཚུགས་སུ་
སྤྱངས་པས་མི་ཡོང་བས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་སྤྱངས་ནིང་། བྱང་པར་དེ་ཡི་
ཆ་བ་སྟོང་རྩི་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་དམས་སྟོང་རྩི་ཐུགས་དམ་ཀྱི་མཐིམ་དུ་བྱེད་དགོས་
གསུངས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྩིགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱ་ལས། དེས་ན་འདོད་དོ། །གང་ན་ཐ་
ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དེའོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན་གཞན་ཀྱི་དོན་དུའོ། །ཞེས་པས་དོན་དུ་
གཉེར་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སྟོན་ལ་འབྱུང་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་
གཉེར་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་གོ་རིམ་ལྡན་སྟེ་སྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་
དོན་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་མཁས་པ་
དང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོགས་སུ་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་རོ་བོ་
ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་འོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དང་པོར་གཞན་དོན་ཕྱིར་ཞེས་པས་
དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་སྤྱངས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་
པས་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྒོ་སྤྱངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ་སྟམ་དུ་ཁོ་བོ་སེམས་སོ། །འདིའི་དོན་གྱིར་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱོང་བ་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་དང་སྐྱོད་འདུག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རེ་རེ་ལའང་རིམ་ཅན་དུ་རྒྱ་འབྲས་མན་
ངག་བདུན་ཀྱི་སྐྱོང་དགོས་པའི་མན་ངག་བདུན་ཀྱི་བྱང་སྟོམས་ཡང་དང་པོར་སེམས་
ཅན་བར་མ་དང་། དེ་ནས་དབྱ་གཉེན་ལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོང་

ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མར་གཤེས་ལ་དང་པོ་མ་ལ་བསྒྲུབ། དེ་ནས་པ་ལ་དང་། དེ་ནས་གཉིན་ལ་དང་། དེ་ནས་དགུ་ལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲུབ་པ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ལའང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདྲ་པའི་དད་པ་དང་། དེ་ནས་གཞན་དོན་དུ་མ་ཟད་རང་དོན་དུ་འང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་ཚུལ་ཀྱི་དོན་གཉིས་དང་། དེ་ནས་དེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ནང་གི་བྱམས་པ་ལྟ་བུའང་དང་པོ་མོས་སྒྲུབ་དང་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཛོལ་བཤེས་དང་བར་མ་དང་དགུ་གསུམ་རེ་རེ་དང་། དེ་ནས་དེ་གསུམ་གཉིས་རེ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་དང་བཞི་སོགས་ནས་ཤར་རྒྱགས་ཁྲབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱགས་བརྒྱར་ཁྲབ་པར་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མོས་པས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་བ་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཙོན་པ་ཞེས་པ་ནས་དང་པོ་ཁོ་ནར་མཛོལ་བཤེས་ཀྱི་རྒྱགས་གཅིག་དང་། དགུ་བོའི་རྒྱགས་གཅིག་དང་། ཐ་མལ་པའི་རྒྱགས་གཅིག་ལ་མོས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་འོག་དུ་མཛོལ་བཤེས་ཀྱི་རྒྱགས་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་དང་སུམ་ཅུ་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ནས་སྟེ་མ་བཞིན་རྒྱགས་རྒྱགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དག་མཛོལ་བཤེས་ཀྱི་འདབ་ཆགས་སུ་གང་སྟེ་གང་དུ་འདབ་ཆགས་སུ་མ་གྱུར་པའི་གོ་སྐབས་ནི་ཐ་ན་འཁར་བའི་རྩེ་མོ་གཞུགས་པའི་གཏོས་ཅམ་ཡང་མེད་པར་མོས་པར་བྱའོ། །མཛོལ་བཤེས་ཀྱི་རྒྱགས་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དགའི་རྒྱགས་དང་ཐ་མལ་པའི་རྒྱགས་ལའང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩེ་བོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་སྟོང་གི་རིམ་པར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། རིགས་པས་བྱམས་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་ཉན་ས་ལས་བྱམས་པའི་སྟོང་བ་དེའང་མི་སྟོང་བར་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་བཞིན་དུ་ཅེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ་བདག་གྲང་གཞན་དག་གི་མཛོལ་བཤེས་སུ་གསུམ་པ་ཡང་ཡིན། དག་བོར་གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་ནས། དེ་ནི་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལོ་ནས། དེ་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བྱམས་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རང་ལ་གཞན་གྱི་དག་གཉེན་ངེས་མེད་ཀྱི་བྱམས་པ་དེ་ནང་ལུས་ཀྱི་
 རྩན་ཉེ་དང་ཕྱི་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་མོས་པའི་བྱམས་པ་ཕྱི་སེམས་རྩན་ཉེ་དང་། ཕྱི་ནང་
 གཉིས་ཀར་དག་གཉེན་ངེས་མེད་བསྒོམ་པ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་རྩན་ཉེར་བཤད་དེ། ཁ་
 རོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ས་ལས། ལྷ་ལ་འབྱོར་
 པས་གཟུགས་ཀྱི་མཆན་མ་ཁ་རོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཆན་མ་དང་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 མཆན་མ་བཟུང་ནས་མངོན་བཤེས་དག་པོ་ཐ་མལ་བའི་རྩྱགས་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ན་དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ནི་ལུས་རྩན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་པན་ཡོན་ཞེས་སམ་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་རིམ་སོགས་རྒྱས་ཉེ། བརྒྱད་སྟོང་ལས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། ཁོ་
 བོ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པར་མི་འདོད་དོ། གང་དཀའ་
 བ་སྤྱོད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་
 ལ། མར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། མར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བྱར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བྱ་མོར་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བདག་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་
 བར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འདུ་ཤེས་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 སྟེ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ། །བདག་གིས་
 སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལས་ཐར་བར་
 བྱའོ། །བདག་གི་ལུས་བརྒྱར་གཏུབ་ཀྱང་ཐ་ན་འདི་དག་ལ་གཞོད་སེམས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་སྟམ་
 དུ། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཉེ་
 སེམས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་གནས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་དང་། སྤྱད་པར་ཡང་།
 མངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་གང་། །འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་
 མའི་འདུ་ཤེས་དང་། །པན་པའི་སེམས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བཏུལ་བྱ་ཞིང་། །ཐ་བ་
 མེད་ཅིང་དང་ལ་ཆོག་འཇམ་སྤྱོད་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱལ་པོར་ཡང་། གཞོན་

ཅུ་རི་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
གཞོན་ཅུ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་ཉེ་དུའི་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བར་བྱ་སྟེ། ཉིན་ལན་གསུམ་མཆན་ལན་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བར་བྱའོ། །གཞོན་ཅུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ཐབས་མཁས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ལྷན་དུ་ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་ཐོབ་ཅིང་ལྷན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱའོ་ཞེས་སོ། །འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་ཡིན་ན་དེ་འབྲེལ་དུ་
ཤེས་འབད་ནས་གིས་ཤིག་གསུང་བ་མཆན་འཛིན་ནམ་བདེན་འཛིན་འབད་ནས་སྒྲུམས་
ཤིག་གསུངས་པར་འཇུག་བས་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་མིན་པར་ཤེས་སོ། །སྤང་
རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས་ཤུ་པོ་པ་དང་རེད་གཉིས་ལ་མི་ཐབས་བཙུ་བ་བརྒྱད་རྟ་ཐབས་གཅིག་
དང་བརྒྱ་དགུ་ཡོད་མི་ཐབས་ནི་འདིའི་མི་ཐབས་བཙུ་བ་ལ་ལ་གངས་འབྲེན་རྒྱ་
མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ལ་ཅིག་སོ་རྩལ་སྣ་དགུ་དང་སོ་རྩེད་སྣ་དགུར་འདོད་པ་སོགས་
ཞེས་འཇམ་དབྱངས་གསུང་ལྟར་སྣ་ཆོགས་སྣང་ཡང་། གངས་འབྲེན་ན་ནི། རིག་གནས་
བཙུ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་མི་རིགས་དུག་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་ཐབས་མང་
པོ་རིག་གནས་བཙུ་བ་ལ་དེ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་ཐབས་ཆང་ཞིང་། མི་མཐོ་དམན་ཀྱན་ལ་མཁོ་
བ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོད་འཇུག་
ལས། རྒྱལ་སྐས་ནམས་ཀྱིས་མི་སྟོབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ས་
ལྷ་པའི་མདོ་ལས། དེ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་ནས། བྱད་པར་གྱི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་བཙུལ་བ་ལ་མངོན་པར་བཙུན་པས་འཛིག་རྟེན་ན་ཡི་གེ་དང་བརྟན་བཙུན་

དང་ཅིས་དང་དབྱད་དང་ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་གང་ལ་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་སྦྱིང་རྗེ་དང་ལྡན་
པས་མཐར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པའི་བྱིར་མངོན་པར་བསྟུབ་པོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཚུལ་བདུན་བརྒྱ་མོགས་མང་པོ་རྣམས་པར་བྱིན་
བཅུ་དང་། བསྟུ་བཞི། ཆངས་གནས་བཞི་སྟེ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་བཅུ་བཞིར་འདུ་བར་
མདོ་སྟེ་དང་དབྱུ་མ་ལས་བཤད་ཅིང་། བྱི་མ་བཞི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་མང་དུ་
བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རི་སྟེད་དང་སེམས་བསྟེད་
ནས་ཀྱང་པར་བྱིན་དུག་གམ་བཅུ་དང་བསྟུ་བཞི་སོགས་གྱིས་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དུ་བྱེད་པ་ཞིག་དངོས་བསམ་གཉིས་ལ་དགོས་གསུངས་པའི་དཔེ་མའི་འཆོ་ཐབས་རིག་
གནས་བཙུ་བརྒྱད་བཞིན་ཞེས་པའོ། རིག་གནས་བཙུ་བརྒྱད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཙུ་བརྒྱད་
ནི། ཆོང་པ་དང་། རྩ་མཁན་དང་། འཕྲེང་རྒྱུད་མཁན་དང་། ཆང་མ་དང་། ཕྱགས་རྩི་དང་།
འབྲེག་མཁན་དང་། འབྲུ་མར་མཁན་དང་། ཕྱག་མཁན་དང་། མགར་བ་དང་། ཤིང་མཁན་
དང་། ཐ་ག་པ་དང་། ཀོ་ལྷགས་མཁན་དང་། ཉ་པ་དང་། བཙུ་བརྒྱད་མཁན་དང་། སྟུག་མ་
མཁན་དང་། ཤན་པ་དང་། གཤེད་མ་དང་། ཤིང་རྩ་མཁན་ཉེ་བཙུ་བརྒྱད་དང་། ཀོ་ས་ལའི་
རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ནི། སྟུན་པ་དང་། ཅིས་མཁན་དང་། རི་མོ་བ་དང་། མགར་བ་དང་།
སེན་མོ་འབྲེག་པ་དང་། རྩི་ཞིམ་འཆོང་པ་དང་། ཤིང་བཙོ་དང་། རྩི་བཙུག་པ་དང་། བཙུ་
བརྒྱད་མཁན་དང་། ཆོམ་བྱ་བ་དང་། འཁྱར་བ་མཁན་དང་། ཡིག་མཁན་དང་། ཆང་འཆོང་མ་
དང་། ཤན་པ་དང་། ཀོ་ལ་འཆོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་བཙོ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། རྩོན་
གྱི་གཞན་སྟེ་རིག་གནས་བཙུ་བརྒྱད་ནི། རོལ་མོ་དང་། འབྲིགས་ཐབས་དང་། སོ་ཆོས་
དང་། གངས་ཅན་དང་། སྦྱ་དང་། གསོ་བ་དང་། ཆོས་ལྷགས་དང་། བཙོ་བ་དང་། སྤངས་
སྦྱད་དང་། གཏན་ཆོགས་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། དྲན་པ་དང་། སྐར་མའི་དབྱད་
དང་། ཅིས་དང་། བྱིག་འཕྱལ་དང་། རྩོན་གྱི་རབས་དང་། རྩོན་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ཉེ། རིག་
པ་བཙུ་བརྒྱད་དེ་དང་དེ། རྩོན་གྱི་དང་སྟོང་དག་གིས་བཤད། ཅིས་སོ། བྱང་རྒྱུ་མཆོག་

ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་སྒྲོབ་པ་དེ་ཡིན།

༡༩༽ སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་མ་ཟད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལུས་ཡོངས་སྒྱུད་ལ་ཞེན་ཆགས་རྒྱུ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཞེན་ཆགས་མེད་པ་འཕགས་རིགས་སུ་བཤད་དེ། མདོ་ཞེ་རྒྱན་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱས་ཚུལ། རྣམ་འབྱེལ་ལས། བདག་དང་བདག་གིས་འཛིན་བཅས་པའི། །འདུ་བྱས་སྒྱུད་ལ་ཚོམ་ཆགས་ནི། །ཞེས་དང་། སྤྱི་པས་སྒྱོན་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྤྱི་པ། །ཞེས་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་འཕོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། །བདུད་ཀྱི་འཐིབས་ཀྱིས་འོན་པ་དང་། །ཟབ་མོད་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་། །མུང་པོ་ལ་སོགས་མདོན་ཞེན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་སྤྱི་པ་མཐའ་འགོག་ཚུལ། སྤྱི་པ་རྣམས་ཞེ་མཐའ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་ལ། བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་བྱར་སྟོན་ཚུལ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཆོ་བ་གང་ཡོད་དང་། །འཇིགས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་ཀྱང་ན། །འདྲེ་ཆེན་དེས་གོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །སོགས་མང་པོ་དང་། །འཇུག་པར། རྟོན་མོངས་སྒྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་ལས་འབྱུང་བར་ཞེས་སོགས་དང་། སྒོ་སྒྱུང་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་མཐིལ་སྟོན་ཚུལ་མང་ཡང་བསྐྱེད་མཉམ་པའི་སེམས་བརྩ་སྟེ་སྤང་པོ་བཀོད་པ་ལས། དེ་དག་ལ་བྱ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །པ་དང་མའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྐྱོན་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དཀོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དཀའ་བར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཅེས་སྐྱས་སུ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བན་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཁན་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དང་པོ་པ། །ཐོག་མ་ཉིད་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །སེམས་བརྩ་ཉེ་བར་ཞོག་ཅིང་སྒྲོན་བྱེད་པ། །འདི་ནི་སྒྱོན་དང་བྲལ་བའི་གདམས་ངག་གོ། །པན་པའི་སེམས་དང་དེ་ནི་བདེ་བའི་སེམས། སྤྱི་པ་རྣམས་དང་དེ་ནི་བྱམས་

པའི་སེམས། །བསྐྱེད་བའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་མཉམ་པའི་སེམས། །སྒྲོབ་དཔོན་སེམས་
དང་དེ་བཞིན་སྒྲོན་པའི་སེམས། །སྤྲུག་པའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་པན་འདོགས་སེམས། །དེ་
འདྲའི་སེམས་ནམས་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལོ། །

ཏྲ་ཐབས་ནི་བྱང་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་སྐྱེས་པ་མི་གནས་ཤིང་འཕེལ་དུ་མི་སྐྱེར་
བ་བདག་གཅེས་འཛིན་ཡིན་པས་འདི་ལ་ཟུར་བསྟན་ནས་ཅི་གཞོད་དུ་སྦྱོང་། སེམས་ཅན་
ལ་མཐིལ་བསྟན་ནས་ཅི་པན་དུ་སྦྱོང་བ་ཡིན་གསུང་། །^{༡༩༩}གསུང་འདིའི་དོན་ལ་མི་ཐབས་
ནི་གཉེན་སྦྱོང་པའི་ཐབས་དང་། ཏྲ་ཐབས་ནི་དགྲ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་ཟེར་ལ། དེ་ཡང་མི་
ཐབས་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་གྲངས་བཙོ་བརྒྱད་སོ་སོར་འདྲེན་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། ད་ལྟ་འཛིག་
རྟེན་འདི་ན་མི་བྱ་བ་མང་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་མི་བྱེད་དགྲ་བྱེད་དགྲ་གཉིས་ལོག་པོའི་བཙོ་
བརྒྱད་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གྲགས་པ་ལྟར་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོངས་རྒྱུའི་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་གྲངས་མང་པས་དེ་སྦྱོང་བའི་
ཐབས་ཀྱང་གྲངས་མང་བ་དང་། དགྲ་འདུལ་ཐབས་གཅིག་ལས་མེད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
འདུལ་རྒྱུའི་དགྲ་རང་གཅེས་འཛིན་གཅིག་པོ་ལས་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལོ་ཞེས་
བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་གསུང་ངོ་། །དགེ་བཤེས་སྒྲོན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཁོ་བོ་
ལ་རྒྱང་མཉམ་འདུག་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་དང་འདི་ཡོད་བྱས་པས། ཁྱོད་ལ་
རྣ་རྩར་ང་བོ་ཆེ་བརྒྱངས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་སྒྲོམ་ཡོད་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་བྱང་རྒྱབ་
ཀྱི་སེམས་མེད་ན་ཉིན་མཆན་དུ་བཤགས་པ་བྱ་དགོས་པའི་སར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ་གསུངས་ཏེ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་འགོ་ས་ཡོད་
པ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་རང་ཅག་གིས་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་ལ་
ཡོ་ལེ་བྱོད་དེ་བྱས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟར་འོང་གསུང་ངོ་། །

^{༢༠༠}བརྒྱ་གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་དང་སྒོ་དང་པོར་རྩྭ་པར་བསམས་ནས་
ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྒྱགས་མི་རྒྱགས་དང་

ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ཏུ་བཅོས་མ་མིན་པར་ཚུད་མི་ཚུད་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་
པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ལ་སློ་སྐྱེད་ཅི་བྱུང་བ་ལྟས་ལ་སྐྱེས་ན་ནི་ལེགས། མ་སྐྱེས་
ནའང་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་དགེ་བཤེས་ལ་རྟག་ཏུ་བརྟེན། དེ་ལྟར་སློ་
སྐྱེད་བའི་གྲོགས་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
ལ་བལྟ། དེའི་རྒྱུ་ཚོགས་གསེག་། དེའི་གོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྐྱོང་། རང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སློ་
སྐྱུངས་ན་ས་བོན་ཚང་བར་ཐེབས་ངེས་པས་ལས་དོན་མི་རྒྱུད་ཞིང་དགའ་བར་རིགས་ཏེ་རྩ་
བོ་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲོར་འདུག་འདོད་པས། ལུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། ཞི་
ཟླ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། བསྐྱེད་པར་འབད་པས་སྐྱེ་ཡང་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་བུ་གསུམ་པ་སྐྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་གཅེས་འཛིན་ངམ་ངམ་ཐུགས་ཀྱིས་**
སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་ཆད་དུ་བསྟན་པ་ནི། སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ནི། སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བབྱུང་བའི་ཚུལ།

བཞི་པ་ཆོ་གས་བབྱུང་བ་**ཁྱེད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས།** དང་པོ་
ནི། རྩ་བོ་ཆེན་པོས། དེ་བསྐྱེད་སྐྱོང་བར་འདོད་པ་ཡིས། བྱམས་སོགས་ཚངས་པའི་གནས་
བཞི་པོ། འབད་པས་རིང་དུ་བསྐྱོམ་བྱས་པས། ཁྲགས་དང་ཕྱག་དོག་བསལ་བྱ་ཞིང་། ཡང་
དག་ཆོ་ག་བྱས་པས་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློ་སྐྱུངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་
བཟན་པ་ན་དེ་བབྱུང་བའི་ཆོ་ག་བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་**འདི་ལ་གསུམ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་སོ། དང་པོ་ལ་
གསུམ། གང་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ། གང་གིས་ལེན་པའི་རྟེན། རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཆོ་གའོ། དང་
པོ་**ཁྱེད་ཀྱི་མདོར་དང་། དོགས་གཙང་གཉིས་ལས།** དང་པོ་ནི། སྤར་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས།

མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་བ་དཔོན། ཞེས་པ་ལས་རྩི་བོས་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། བོད་
མ་རྣམས་སྒོན་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་གནས་པས་མི་ཆོག་གི་འདུག་སྒོམ་
དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐད་དུ་སོང་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
པར་སྣང་ངོ་།།

༼༥༽གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་པར་གཞན་གྱིས་འདྲིན་དུ་བཅུག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཉན་ཐོས་བཤད་པ་ནི་དེས་བསྐྱེད་ཞིང་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས་འདྲིན་དུ་བཅུག་པ་ལ་
གསུངས་པས་དེས་ཆོ་ག་བྱས་པར་མི་སྣང་ངོ་། **༼༥༽གཉིས་པ་**ལེན་པའི་རྟེན་ནི། སྒྱིར་
རྩི་རིས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་རྟེན་དང་བསམ་པ་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་དང་
ལྡན་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་དང་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྒོན་
སེམས་སྒྱིར་རྩུང་བ་ཐམས་ཅད་འདྲིན་རྟེན་དུ་རྩུང་ཡང་འདྲིན་ནི་ལམ་སྒོན་འགྲེལ་པ་ལས།
འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ལ་འཆི་བ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྩེ་ཆེ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་
སྒྲིར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྱུངས་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འབྱུར་
བའི་ཉམས་ཐྱིང་རྩུང་ཟད་རྟེན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། **༼༥༽གསུམ་པ་**རི་ལྟར་ལེན་པའི་
ཆོ་ག་ལ་**སྒྱིར་༼༥༽དངོས་མཐུག་**གསུམ་ལས། **༼༥༽དང་པོ་**སྒྱིར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། སྒྱུབས་
འགྲོ་བྱེད་པར་ཅན་བྱ་བ་དང་། ཆོགས་བསག་པ་དང་། བསམ་པ་སྒྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། གནས་བརྒྱན་ཅིང་རྟེན་བཟམ་ནས་མཆོད་རྟེན་བཤམ་པ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་
ཅིང་སྒྱུབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྒྱུབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱེད་བྱ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་**༼༥༽ལ་**
གནས་རྟེན་མཆོད་སོགས་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་དོགས་གཅོད། **ཆོགས་ཞིང་སྒྱུན་འདྲེན་**
པ་གསུམ་ལས། **དང་པོ་**ནི། ཐེག་པ་ཅན་གྱི་སྒྲེ་བོས་དབེན་པའི་ས་ཁྱོགས་སུ་ས་གཞི་ལེགས་
པར་བྱས་ཤིང་གཙང་བ་དེར་བ་བྱུང་ལས་བསྐྱེད་བྱུང་དང་བྱུག་པ་བྱས་ལ། ཅན་དན་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་སྤྱུལ་དུ་བྱུང་བས་ཀྱང་བྱུག་ཅིང་རྒྱུ་སྤྱུལ་པའི་མེ་རྟོག་སེལ་མ་གཏོར་ལ།
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྱུགས་མ་ལ་སོགས་པ་དང་བྱ་རྟེ་ལ་སོགས་པ་དང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་གཞུགས་ནམས་ཁྲིའམ་ཁྲིའུ་འམ་སྟེགས་བྱ་བཟང་པོ་ལ་བཞུགས་
སུ་གཞུག །སྒྲ་རེ་ལ་སོགས་པ་དང་མེ་རྟག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རི་ལྟར་འབྱོར་
བ་དང་རོལ་མོ་དང་ཞལ་བས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ནམས་སྟོག་བྱ། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བཞུགས་པའི་གདན་སྤོ་མེ་རྟག་གིས་བརྒྱན་པའང་བཤམ་མོ། །གོང་མ་ནམས་ནི་
སྟོན་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་འབྱུང་པོའི་གཏོར་མ་བཏང་བའི་སྟོན་མཆོགས་
གསོག་པ་དང་། **༼༡༽གཉིས་པ་མཆོད་པའི་དོགས་གཙང་ནི།** མཆོད་པའང་མེད་ན་བསྐལ་
བཟང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རས་གྱི་ཁ་ཆར་སྤུལ་བ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཡོད་ན་
གཡོ་མེད་པར་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་བཅལ་ནས་གྲོགས་པོའི་སྟོར་མི་ཤོང་བ་ཅམ་བཤམ་
དགོས་ཏེ། རོ་བོ་ལ་བོད་སྟོན་ནམས་གྱིས་མང་ཡུལ་དང་བསམ་ཡས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས་
ཏུས་སུ་མཆོད་པ་ངན་པས་མི་སྦྱེ་གསུང་སྐད། **རྟེན་གྱི་༼༢༽བྱད་པར་སངས་རྒྱས་དཀོན་**
མཆོག་གི་རྟེན་ཡང་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་སྦྱར་བ་གནས་ཅན་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་ཆོས་
༼༣༽དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་སྟེགས་བམ་ཡང་སྦྱད་པ་ཡན་ཆད་ཤེར་བྱིན་ལ་བྱ་གསུང་ངོ་། **༼༤༽**
གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། སྟོབ་མའི་བྱད་པར་དང་། གཞན་གྱི་སྟོན་སྦྱར་དགག་པ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཆོགས། **༼༥༽མ་**
ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་ཀྱུར་ཅིང་སོགས་གྱིས་མ་གྲུ་རྟེན་བཟང་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་
སྦྱན་ཏངས་ཤིང་༼༦༽བཞུགས་པར་གསལ་བཏང་མཆོད་པའི་སྦྱིན་གྱི་གཞུངས་ཆར་གསུམ་
གདོན་ཞིང་བསྟོད་པར་བྱའོ། **༼༧༽གཉིས་པ་ནི།** དེ་ནས་སྟོབ་མས་ཁྲུས་བྱས་**༼༨༽སེམས་**
བསྐྱེད་ལ་དགའ་བ་བསྟོམས་པས། གོས་བཟང་པོ་དགོས། ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལ་སྒྲ་མས་ཆོགས་
གྱི་ཞིང་ནམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་དང་བ་བསྐྱེད་ཏུ་བཅུག་ལ་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ་རེའི་བདུན་ན་རང་ཉིད་འདུག་པར་བསམས་ནས་དལ་བྱས་
༼༩༽བཟང་སྦྱོད་གྱི་ཡན་ལག་མདུན་པ་བྱེད་ཏུ་གཞུག་གོ། **༼༡༠༽གསུམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་**
དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྤྲ་མ་པལ་མོ་ཆེ་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་ཞི་བ་ལྟ་ནས་
བརྒྱུད་པ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་བྱམས་པ་དང་སོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་བྱག་དང་

མཆོད་པ་གཉིས་ཅམ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་བྱེད་ན་འགྲོད་དགོས་པས་ཡིད་མི་
དགའ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིད་དགའ་སྟོང་དང་ལྷན་པ་ལ་སྦྱེད་དགོས་པས་ཞེས་སྒྲུབ་པ་
གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་པའི་ཆོ་གར་བྱག་འཆའ་
བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་ལ། ལྷ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་
ལས་ཡན་ལག་བདུན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་བྱ་བར་གསལ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་དང་ཞི་བ་ལྷའི་ལྷགས་ལའང་མི་སྦྱེད་བར་ཁས་སྤྲང་
དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་**ཁྱེད་ཀྱི་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། སྐྱབས་འགོ་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས། དང་**
པོ་ནི། དེ་ནས་སྤྲི་མ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་
ལྷ་མོས་པ་བྱས་ལ་བྱག་འཆའ་ཏེ་ཡོན་དང་མཐུལ་བུལ་ལ་བུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་
བཅུགས་ནས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་བོ། རི་ལྟར་
སྟོན་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་བོར་སྤྲོ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བྱགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་
འདི་ཞེས་བཅི་བའང་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལན་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་བརྫོད་དོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་སྐྱབས་**
འགོ་ལ་བསམ་པ་ཡུལ་བཅས་དང་། ཆོ་གའི་ཆོག་དང་། དོགས་གཙོད་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། དེ་ནས་སྐྱབས་འགོ་བྱུང་པར་ཅན་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དང་ཆོས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འགོག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དགེ་
འདུན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ། དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོང་པོ་བྱང་
ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་
ཁུ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་དུ། ལམ་སྟོན་ལས། མི་ལྟོག་པ་ཡི་སེམས་དག་

གིས། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ལྷོག་པར་བྱའོ་
སྒྲམ་པའི་འདུན་པ་དག་པོ་བྱས་ལ་སྟོང་ལམ་སྤར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
བྱ་སྟེ། **༼༦༽གཉིས་པ་ནི།** སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བ་དུས་
འདི་ནས་བཟུང་ནས་ངི་སྟིད་བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱང་གཉིས་ནམས་ཀྱི་
མཆོག་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟ་བུ་འདས་ནམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་
གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ངི་སྟིད་བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་
ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ནམས་
ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བ་དུས་
འདི་ནས་བཟུང་ནས་ངི་སྟིད་བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་
མཆོག་འཕགས་པ་བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་དཔལ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་ནམས་ལ་སྐྱབས་
སུ་མཆིའོ་ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། **༼༧༽གསུམ་པ་ནི།** དཀོན་མཆོག་རེ་རེའི་སྐྱབས་འགོ་
ལ་དགོངས་གསོལ་རེ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་འགོའི་ཆོག་གཞན་དང་མི་འདྲ་ཡང་རྩོམ་སྟེ་
མཛད་པའི་ཆོ་ག་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་འོ། །

༼༨༽གསུམ་པ། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སྤར་སྟེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་སྐྱབས་སུ་
བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་འདིར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱའོ། **༼༩༽གཉིས་**
པ། ཆོགས་བསག་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གར་སྐྱབས་འདིར་ཡང་བྱག་དང་མཆོད་
པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་པ་ལས། ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་དཔལ་དང་སྟོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་བཤེས་གཉེན་ནམས་ཡིད་ལ་དྲན་པར་
བྱས་ནས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤམ་ནམས་ལ་མཆོད་པ་ནི་མཆོད་པ་སྤམ་པའི་དུས་
སྟུང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི་བཟང་སྟོང་དང་སྟོང་འདུག་གི་གཞུང་གང་
རུང་གིས་བྱའོ། **༼༡༠༽གསུམ་པ།** བསམ་པ་སྐྱུང་བ་ནི། ལམ་སྟོན་ནས། བྱམས་པའི་སེམས་སྟོན་
དུ་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེའི་དམིགས་ནམ་གསལ་གདབ་པོ། །

འོག་གིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་འོག་པ་དགུ་ལས། དང་པོ་སྦྱོང་ལམ་ནི། སྒོ་བ་
 དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་བྱས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་པའམ་ཅོག་ཤུའང་རུང་བས་
 འདུག་ལ་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འོག་གིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱང་
 པར་ནི། དེ་ཡང་ལམ་སྒྲོན་ལས། ལྷོག་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
 བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་། ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་བར་དུ་ཞེས་གསུངས་པས།
 གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་མིན་གྱི་སེམས་དེ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་བཏང་ངོ་སྒྲུལ་དུ་དམ་འཆའ་བ་
 ཡིན་པས་དེའི་བསམ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། འོག་གསུམ་པ་དེའི་དམིགས་
 བསམ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒོ་བ་པར་མི་རྒྱས་ན་མི་བྱ་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱུ་ལྟར་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་ཙམ་ཆོ་གས་བསྐྱེད་ན་
 ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒོ་བ་པར་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པས་ཆོག་གོ།
 འོག་གིས་པ་འཇུག་སེམས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱང་མི་བསྐྱང་ལུགས་གཉིས་བྱེད་པ་དོན་མིན་པ་
 ཆེན་པོར་བཤད་པ་ནི། སྒོན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་རུང་གི་འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་ལེན་པ་
 ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡེ་མི་སྒོ་བ་པ་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་བས་ཁྱ་སྒྱུབ་དང་ཐོགས་
 མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ག་མང་པོ་ལ་བྱར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བྱང་པར་
 འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོའོ།

འོག་པ་དེས་ན་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་ལས་འཇུག་སྒྲོམ་ཆོ་གས་སྤང་བའི་
 ཚུལ་བཤད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱ་རྩ་ལྟར་ཙམ་ཡང་ཡེ་མ་བཤད་པ་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་གཞུག་པ་ནི།
 གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་དང་པོ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་དུ་འཇུག་སྒྲོམ་འཛིན་པའི་ཆོ་གས་
 ཡང་ཡང་འཛིན་པར་བཤད་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྦྱི་དང་བྱང་པར་དུ་རྩ་ལྟར་ཡེ་མི་ཤེས་པས་རི་
 ལྟར་བྱ་བའི་བྱང་པར་མ་བརྟན་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། འོག་ཕྱག་
 པ་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཡང་མི་བསྐྱང་ན་སྒྲོན་སེམས་བྱེད་ལ་འཇུག་སྒྲོམ་མི་རུང་བ་ནི། གསལ་
 རྒྱལ་ལ་གདམས་པ་ལས་ཀྱང་། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་ན་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པ་ལའང་བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་པར་གསུངས་པ་
ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། གང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནམས་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
དུ་སློབ་མི་ནུས་པ་དེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སྒྲུབ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་པས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བྱར་བྱང་བ་དང་སྟོན་པ་བཟུང་དུ་མི་བྱང་བར་
ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །^{༡༩༩} **བདུན་པ་**སེམས་བཟུང་བའི་ཆོ་ག་**དངོས་བྱ་ཚུལ་**ནི། ཟླགས་
བཅུ་ནམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་
ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བས་སྐྱེ་
བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དང་བསྟོན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བདག་གིས་བཟྱིས་པ་དང་
བཟྱིད་དུ་བསྐྱེལ་བ་དང་བཟྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས། ཇི་ལྟར་
སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་
དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་སླ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོ་
ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བཟྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྐྱལ་བ་ནམས་བསྐྱལ་བར་བཟྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་ནམས་
གྲོལ་བར་བཟྱིའོ། །དབྱགས་མ་ཕྱིན་པ་ནམས་དབྱགས་དབྱུང་བར་བཟྱིའོ། །ཡོངས་སུ་ཐུ་
ངན་ལས་མ་འདས་པ་ནམས་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཟྱིའོ་ཞེས་པ་སྟེ། ལན་གསུམ་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །^{༢༠༠} **བརྒྱད་པ་དགོས་པ་མཛད་དང་ཐོགས་མེད་ལྟར་**སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོ་ག་དང་
འདི་གཉིས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་དགོས་པའི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་དགོས་པ་
ཡིན་ནོ། །^{༢༠༡} **བསྐྱབ་བདུས་ལས་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་དེའི་རྗེས་**
སུ་བརྗོད་པའམ་ཡང་ན་ཞེས་སོ། །དགུ་པ་རང་གི་ཆོ་གས་སྤངས་ཐབས་ནི། དེ་དག་ནི་སློབ་

དཔོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ་སློབ་དཔོན་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཐེམས་བསྐྱེད་པའི་
 ཆོག་རྩོམ་མཛད་པ་ལས། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་མེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐེམས་
 བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་ཚུགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ་བྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོག་ལ་སོགས་
 པ་བྱས་ནས། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྤངས་པའི་སྐྱབས་
 གུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་གོང་མ་བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །^{༡༩༡}
གསུམ་པ་མཇུག་གི་ཆོག་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་ཐེམས་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱ་ནམས་སློབ་མ་ལ་
 བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཆོ་འདིར་ཐེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་
 ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྒྱེ་བ་གཞན་དུའང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 བཞི། ཐེམས་བསྐྱེད་ལ་སློབ་ལྟས་འཕེལ་བའི་བྱིར་དུ་ཕན་ཡོན་དྲན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་།
 ཐེམས་བསྐྱེད་དངོས་འཕེལ་བའི་བྱིར་དུ་ལན་དུག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། གང་གི་
 རོན་དུ་ཐེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐེམས་ཅན་སློབ་མི་སྤང་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །^{༡༩༢}**དང་པོ་ལ་ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ་**
དང་། དམ་པའི་གསུང་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཐེམས་མང་པོས་གཟིགས་
 པས་བསྐྱལ་པ་སོགས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་བལྟ་བའམ་སྤྲ་མ་
 ལས་མཉན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནམས་ཐེམས་པ་སྟེ། རྫོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེར་བལྟ་དགོས་ཤིང་། ^{༡༩༣}**སོན་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་གནད་ཆང་བ་**
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་སྤར་དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
 བོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་། ^{༡༩༤}**གཉིས་པ་ལམ་ཀྱི་གནད་ཆང་བ་ནི།** བྱང་ཆུབ་ཐེམས་
 དཔའི་སྟོན་པ་དང་སློབ་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་བྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས།
 ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྟན་དུ་ཐམས་ཅད་

འདུས་པས་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེའི་སྒྲིམ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གནད་བསྟུན་པའི་སྒྲིམ་དུ་གསུངས་སོ། །

འོག་གཉིས་པ་བྱང་ས་ལས་སྐྱོད་ཡོན་གསུངས་པ་ནི་སྒྲིམ་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པས་དེ་
ལས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱོད་ཡོན་གཉིས་གསུངས་ཏེ་ཞིང་
དམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དང་
པོ་འོག་ཞིང་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡོན་གནས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་
པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱུ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་དང་། འཛིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་
གནས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། འོག་གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་དག་བཅོམ་པ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲོ་མཉམ་
གོང་མར་འགྱུར་བ་དང་། འོག་གསུམ་པ་ནི། བསོད་ནམས་བྱ་བ་རྒྱུ་བྱས་ཀྱང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་
བྱ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱེན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དང་། འོག་བཞི་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་བརྟེན་པས་ས་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ས་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་
བའོ། །

གཉིས་པ་གཞོད་པ་མེད་འོག་ཚུལ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་སྤྱང་མས་བསྐྱང་ཚུལ་ནི།
འོག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྩ་རྩེ་སྤོང་གི་བསྐྱང་མ་ཡོད་
པར་བཤད་ཅིང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱང་བའོ། །འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་བསྐྱང་བའི་སྤྱང་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་རྟག་ཏུ་བསྐྱང་བས་གཉིད་ལོག་གམ།
ཁྱོས་སམ། བག་མེད་པར་གྱུར་པ་ནའང་གཞོད་སྦྱིན་རྣམ་མི་མ་ཡིན་གཏུག་མར་གནས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་མི་རྣམས་པའོ། །འོག་གཉིས་པ་སྤྲགས་སོགས་འབྲུབ་སྤྲོ་བ་ནི། གསང་སྤྲགས་
དང་རིག་སྤྲགས་ཀྱི་ཆོག་ །ཡམས་དང་གཞོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སེམས་

ཅན་གྱི་ལག་ན་འདུག་པ་མ་གྱུབ་པ་ནམས་ཀྱང་འདིའི་ལག་ཏུ་འོངས་ནས་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་ན་གྱུབ་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྟོན། འདིས་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོགས་ཀྱང་སེམས་
 བསྐྱེད་བརྟན་ན་འགྲུབ་སྟེ་བར་བརྟན་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱུབ་པ་ལའང་འདི་
 ཡོད་ན་ལྷན་བཅོམ། །^{༡༩༩}གསུམ་པ་དེ་ཡོད་པའི་རྩོགས་ལ་ཡམས་ནད་སོགས་མི་འོང་ལ་ཞི་
 བ་ནི། གནས་གང་ན་གནས་པ་དེར་ཡང་འཛིགས་པ་དང་འཛིགས་པར་འགྱུར་བ་དང་སྟ་
 གེ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོད་པ་མ་བྱུང་བ་ནམས་མི་འབྱུང་བ་ཞིང་བྱུང་བ་ནམས་ཞི་བར་
 འགྱུར་རོ། །^{༢༠༠}བཞི་པ་གཞོད་པ་ཉུང་བ་ནི། ཆོ་འཕོས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་གཞོད་པ་ཉུང་
 ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་པ་དང་གཞོད་པ་བྱུང་ནའང་ཡུན་རིང་པོ་དང་དྲག་སོས་མི་
 འདེབས་པ་དང་། ^{༢༠༡}ལྔ་པ་མི་ངལ་ཞིང་བརྟེན་པ་རྒྱུ་བ་ནི། ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ལ་འདུག་པ་ན་ལུས་མི་ངལ་ཞིང་བརྟེན་ངས་པ་དང་སེམས་ཉམས་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །^{༢༠༢}དྲུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ངན་ལེན་རྒྱུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་རིགས་ལ་
 གནས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་ཉུང་བ་ཡིན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་
 ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱིན་ཏུ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་རོ། །^{༢༠༣}བདུན་པ་ཁྲོ་བ་དང་
 སྤྲུལ་དོག་རྒྱུ་བ་ནི། བཟོད་པ་དང་ངེས་པ་དང་ལྡན་པས་ཚུར་གཞོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་
 ཅིང་ཕར་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ནའང་གིན་
 ཏུ་མི་དགའ་བ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་སྤྲུལ་དོག་དང་གཡོ་དང་འཆབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་
 ཀྱང་རེས་འགའ་ཙམ་ལས་མི་སྟེ་ཞིང་སྟེས་ནའང་ཤུགས་མི་དྲག་ལ་རིང་དུ་མི་གནས་པར་
 ལྷུར་དུ་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །^{༢༠༤}བརྒྱད་པ་ངན་སོང་དུ་སྟེ་དཀའ་ཞིང་ལྷུར་དུ་གྲོལ་བ་ནི།
 ངན་སོང་དུའང་སྟེ་དཀའ་ཞིང་སྟེས་ནའང་ལྷུར་དུ་ཐར་བ་དང་དེར་ཡང་སྟུག་བསྐྱེད་རྒྱུ་
 བ་དང་དེས་རྟེན་བྱས་ནས་འཁོར་བ་ལ་གིན་ཏུ་སྟོབ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལའང་སྟོང་
 རྩི་སྟོལ།

^{༢༠༥}དགུ་པ་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་ཤིང་དཔག་པར་མེད་ཚུལ་ནི། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
 ཀྱི་བསོད་ནམས་གཞུགས་ཅན་དུ་གྱུབ་ན་ནམ་མཁར་ཡང་མི་ཤོང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཟུང་

ཟིང་གིས་མཚན་པས་ཆ་ཙམ་དུང་མི་ཚོག་པ་ནི། དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁྱས་པ་ལས། **༼༡༽**
མཐའ་མེད་པ་ནི། དུང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་
ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕྱུར། **༼༢༽**
དཔག་ཏུ་
མེད་ཚུལ་ནི། གང་གྱི་བྱེ་མའི་གངས་སྟེད་ཀྱི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནམས་མི་གང་གིས། །རིན་
ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀང་སྟེ། །འདིག་རྟེན་མགོན་ལ་ཐུལ་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་མོ་སྐྱར་
བཀྱིས་ཏེ། །དུང་རྒྱལ་ཏུ་ནི་སེམས་བཏུད་ན། །མཚན་པ་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས། །དེ་ལ་
མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། **༼༣༽**
གཉིས་པ་དམ་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱགས་ཚུལ་ནི། རོ་
པོ་ཆེན་པོ་རྩེ་གདན་ལ་སྒྲོར་བ་མཛད་ནས་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་ལྟར་དུ་རྩོགས་པའི་དུང་རྒྱལ་
འཕོབ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་ན་སྐྱེ་གཟུགས་རྒྱུང་བ་ནམས་བཞེངས་ནས་ཆེ་བ་ནམས་ལ་ལྟུར་
དུ་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་དྲིས་པ་ན་དུང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། གན་རྩེ་ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱད་མེད་ཀླན་པ་ཞིག་ལ་
གཞོན་པ་ཞིག་གིས་དྲིས་པ་ལའང་ལན་སྟར་ལྟར་མཛད་པ་གསན་པས་དུང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
ལ་ཐུགས་ངེས་ཆེ་བར་སོང་སྟེ། **༼༤༽**
གསུམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དུང་སེམས་མང་
པོས་གཟིགས་པས་བསྐྱལ་པ་སོགས་སུ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱེས་པ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་
ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱད་ཚོས་རྒྱལ་སྐས་ནམས་སྟོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
ལ་བསྐྱལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ནི་དུང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་བསྟོམ་པ་ལ་སྟོ་
ཤུགས་ཇི་འཕེལ་དུ་བཏུང་ནས་སྟོམ་པས་རྒྱུའི་གཏམ་ཐོས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། བསྐྱལ་པ་དུ་མའི་
བར་དུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་ཕྱ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་ནམས་ལ་དབྱེད་པ་ན་
འདི་ཉིད་འཛང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྐས་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།
དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་འཇུག་ལས། བསྐྱལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་
ནམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་པར་གཟིགས། །ཞེས་སོ།

༼༥༽
གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་དུག་ཏུ་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། མྱོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། སྤེལ་བ་ལ་
 བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་**འོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེ་བཏང་ན་སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ་ལས་ཕྱི་བ་**
 བློ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་བཤེས་གཉེན་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་སྤྱན་
 ལྷན་སེམས་ཅན་མ་བཤལ་བ་ནམས་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་
 གངས་མང་ཞིང་བྱེད་ངན་པའམ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་འབད་དགོས་པའི་དུས་རིང་བའམ་
 ཆོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་ཤིང་བྱ་དཀའ་བ་ནམས་ལ་སྤོབ་དགོས་པར་མཐོང་བས་ཞུས་
 པའི་སྤྱན་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱར་བཞག་ན་སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ་ལས་ཀྱང་སྤིག་
 ཆེ་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཟ། །སྤྱོད་ཀྱང་རང་
 རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། །དེ་ཆོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱོད་བྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
 པ་ཡིན། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ཕས་ཕམ་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཕྱི། །ཞེས་བྱང་སེམས་དེའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། **འོ་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་བཏང་བ་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྤྱོད་**
ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་པར་བྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྤྲོམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ཉམས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་མ་དོར་ན་འདོད་
 ཡོན་ལ་འདྲིམ་མེད་དུ་སྤྱོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོམ་སེམས་མ་རལ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྤྱོད་
 ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་སྐུབས་སོང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འགྲུབ་
 བྱ་སྟམ་དུ་ཀྱན་མཆིན་ཡིད་བྱེད་ན། །མཁས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་གནས་རིག་པར་
 བྱ། །ཞེས་སོ། །**འོ་གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་**
པ་དོར་ན་ངན་འགྱུར་རིང་དུ་འབྱམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པའི་སེམས་དོར་
 བ་ངན་འགྱུར་རིང་དུ་འབྱམ་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འདུག་ལས། དངོས་པོ་སལ་པ་**འོ་ཟས་ཁམ་**
གཅིག་སོགས་ཅུང་ཟད་ལ་འོ་འང་། །ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་བསམས་བྱས་ནས། །མི་གང་སྤྱོད་
 པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་དེ་ཉིད་ཡི་དྲགས་**འོ་གྱི་རྒྱར་གསུངས་ན།** །སྤྱོད་མེད་
 པའི་**འོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་**བདེ་བ་**འོ་དང་གནས་སྐབས་ལྟ་མའི་བདེ་བ་ལ།** །ཆོག་ཅམ་མིན་

པར་བསམ་པ་ཐག་པས་ཁྱེ་མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགོན་པོ་དུ་གཉེར་ནས་ཁྱེ་བཞོལ་
ཏེ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཁྱེ་པར་བྱས་ན། ཁྱེ་གང་ཟག་དེ་བདེ་འགྲོར་ཅི་ག་འགྲོ་ཁྱེ་
པར་འགྱུར་རམ་ཏེ་མི་ཁྱེ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། ཁྱེ་མདོ་གཉིས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི།
བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བསམས་པ་ལས་མ་བྱིན་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་
བར་སྐྱེ་ལ། དམ་བཅས་པ་ལས་མ་བྱིན་ན་མེས་ཅན་དཔུལ་བའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་
རོ། ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། མི་གང་འབྲས་ཆན་ཆོད་མཐའ། ཏེ་
བཞིན་ཅ་བ་འབྲས་བྱ་དག་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱིན་ཞེས་དམ་བཅས་ནས། འདུངས་པས་སྐྱིན་པར་
མི་བྱེད་ན། ཏེ་ནི་ཡི་དྲགས་འཇིག་རྟེན་དང་། སྐྱུག་བསྐལ་མི་བཟད་མུང་པར་འགྱུར།
ཞེས་གསུངས་སོ། ཁྱེ་བཞི་པ་རྟེན་དཀའ་བའི་ནོར་བུ་ལྟ་དབང་གི་གཙུག་རྒྱ་བྱག་དར་གྱི་
ཁོད་ནས་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་སློབ་བྱེད་པ་ནི། དེས་ན། ཏེ་ཉིད་ལས། ཁྱེ་དབུལ་ཞིང་སྤངས་
པའི་ལོང་བས་བྱག་དར་ཁྱེ་གྱི་སྤང་པོ་ལས། ཏེ་ཁྱེ་ཞིག་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་ལྟར་ཁྱེ་
རམ། ཏེ་པེ་དེ་བཞིན་ཁྱེ་ཏེ་ཁྱེ་ཞིག་ལྟར་ཏེ་ཁྱེ་དཀའ་དཀའ་ལྟར་སྐྱེས་ཁྱེ་དབང་གིས་སམ་
སྐབས་ཡག་གི་ན། བྱང་ཚུབ་ཁྱེ་གྱི་མེས་ཁྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བདག་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་ངས་ཁྱེ་
པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་འདྲ་བ་བདག་གིས་རྟེན་པ་གིན་ཏུ་
ལ་མཆན་ནོ་སྐྱེས་དུ་བསམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བཏང་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་
ལ་བྱེ་བྱག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདོར་བའི་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཁྱེ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་བཏང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྐྱེལ་དགོས་
པ་ནི། ཏེ་ལྟར་མ་བཏང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆན་ལན་གསུམ་
དུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྐྱེལ་བར་བྱའོ། ཁྱེ་གཉིས་པ་དུས་དྲག་ཏུ་ཆོག་བྱེད་ཚུལ་ལ། ཏེ་
ཡང་སྐར་བཤད་པའི་ཆོག་རྒྱས་པ་སྐབ་ན་དེ་ལྟར་བྱ། མ་སྐབ་ན་ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་གསལ་
གདབ་ལ་མཆོད་པ་སྐལ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྐྱིང་རྩེ་སོགས་སྐྱུངས་ཏེ་ལན་དྲག་གཟུང་བར་
བྱའོ། ཁྱེ་གསུམ་པ་དེའི་ཆོག་ཁྱེ་བསྐྱུས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་
རྣམས་ལ། བྱང་ཚུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐབས་སུ་མཆོ། བདག་གིས་སྐྱིན་སོགས་བཀྱིས་

པ་འདི་དག་གིས། །འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་པར་ཤོག། །ཅེས་པ་སྟེ་ལན་གསུམ་གསུམ་མོ། །**འོག་གསུམ་པ་**སེམས་ཅན་སྟོས་མི་སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་**གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་**ནི། ལམ་སྟོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་། ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་ཞིང་མི་གཏང་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་དེའི་པན་ཡོན་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་ཐུན་མོང་གི་སྤེལ་བ་དང་མི་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བབྲངས་བྱུང་ལ། རྩ་བའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་སྤང་བས་དེ་ལའང་བསྐྱབ་པོ། །**འོག་གཉིས་པ་**སྟོས་སྤངས་པའི་ཆད་ནི། མི་འཐད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ནི་དུས་ནས་དུའང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྟུམ་པ་སྦྱིས་པའོ། །**འོག་གཉིས་པ་**ཆོགས་གཉིས་བསག་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་བརྒྱུད་བ་ནས་ཞག་རེ་རེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་འབད་པའོ། །འདི་གོང་མ་ནུམས་གསུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཁྱུངས་དག་པོ་ནི་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་པན་ཆེ་བར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྦྱི་བ་གཞན་དུའང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་དང་། མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་**འོག་གསུམ་པ་གཉིས་པ་**ཆོས་བཞི་བཤད་པའི་ཁྱུངས་དང་། ཉམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་པ་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པའི་འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སྦྱི་བ་གཞན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བརྟེན་པའམ་མངོན་དུ་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཆོས་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྟེན་པའམ་མངོན་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གསུངས་པ་དེ་སྟོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མཛད་པ་**འོག་གཉིས་པ་** བསྐྱབ་བྱུས་སུ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་འོད་སྤངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་མཁན་པོ་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་མ་སྦྱིན་གནས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། གཞན་

འཁྱོད་པ་མེད་པ་དག་ལ་འཁྱོད་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱགས་པ་མིན་པ་དང་མ་སྟོན་པ་དང་བཟོད་པ་མི་ལྟན་
པ་དང་། ཆོགས་སྲུ་བཅད་པ་མིན་པ་བྱིན་པ་དང་སྐྱུ་དང་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོད་ཀྱི་
ལྷག་པའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་འོད་སྲུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱེས་མ་
ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་ཏུ་འགྱུར་ཉེ་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་ཏུ་བར་
མ་དོར་བཟེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོག་གི་ཕྱིར་རམ་ཐ་ན་བཞད་
གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་ཏུ་རྩོད་ཀྱི་ཆོག་མི་སྤྲོ་བ་དང་། སྐྱུ་དང་གཡོ་མེད་པར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ན་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་བསྐྱགས་པ་ཚྭགས་
བཞིར་བཟོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཉི་ཆེའི་ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་
དག་པར་འདོན་ཏུ་འདུག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་འདི་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་བྱང་
བའོ། །

༼༦༽གཉིས་པ་དེ་ལ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ལས། ༼༦༽དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་
ནི། མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་དང་སྤྲ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་ལ་བསྐྱབ་བ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ནི་མཁན་སྟོབ་གོ་སྤྲ་ལ་སྤྲ་མ་ནི་པན་པར་འདོད་པ་དང་སྦྱིན་གནས་ནི་
གངས་སུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པའོ། །ཞེས་འོད་སྲུང་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་ལས་
བཤད་དོ། ༼༦༽གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སུ་འགོ་
སྟོན་ན། ཡུལ་དེ་དག་གང་བྱང་ལ་རང་གིས་ཤེས་བཞིན་ཏུ་བསྐྱས་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སོ། ༼༦༽
གསུམ་པ་བསྐྱུ་ལུགས་ནི་ཡུལ་དེ་དག་གིས་སྟིང་བཅེ་བས་ལྷུང་བ་སྤངས་པ་ན་རྩོད་ཀྱི་ཆོག་
གིས་མགོ་ཚོངས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་ལ། སྤྲ་མ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་པའི་སེམས་
ཀྱིས་དབུ་བསྐྱོར་ཐབས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་དོ། ༼༦༽བཞི་པ་དོགས་གཙོད་ནི། འོན་

ཀྱང་རྩལ་མེད་པའི་གཡོ་སྤྱོད་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་རྩལ་བྱས་ནས་དབུ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། བསྐྱེད་བརྒྱུས་སུ་ནག་པོའི་ཆོས་ནམས་སྟོང་བ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
 འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་དཀར་ཆོས་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེ་ལྟ་པ་མཆན་གཞི་**
ནི། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལ་གྲོས་གཞན་ཞིག་ལྟ། སྟོན་ཏུ་གྲོས་གཞན་ཞིག་བྱས་ནས་དགེ་བཤེས་
 གྱི་གསན་དུ་འོང་རྒྱུ་ཟེར་ཏེ་སྟོབ་མ་སྟོང་རག་མས་སྒྲ་མའི་དབུ་གཡོག་གསུང་། **ཁྱེ་གཉིས་**
པ་ནག་ཆོས་གཉིས་པ་ལའང་ལྟ་ལས་དང་པོ་ཡུལ་ནི། གཞན་འཁྱོད་པ་མེད་པ་ལ་འཁྱོད་
 པ་ཉི་བར་བསྐྱེད་པ་ལའང་གཉིས་ལས་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་གཞན་དགེ་བ་བྱེད་པ་འཁྱོད་པ་
 དང་མི་ལྡན་པའོ། **ཁྱེ་གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི།** དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། འཁྱོད་དུ་གཞུག་པའི་
 བསམ་པས་འཁྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁྱོད་པ་བསྐྱེད་པའོ། **ཁྱེ་གསུམ་པ་འདིའི་**
དོགས་གཅོད་ནི། འགྲེལ་པས་ཆོངས་པ་མཆོངས་བར་སྟོང་པ་ཡང་དག་པའི་བསྐྱེད་པ་ལ་
 གནས་པ་ནམས་གཡོ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་མགོ་ཆོངས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། **ཁྱེ་བཞི་**
པ་འདི་རང་ལུགས་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་ཐབས་ཐབས་དང་འཁྱོད་པ་སྦྱོར་མ་
 སྦྱོར་འདྲ་བར་བཞེད་དེ་འགྲེལ་པ་དང་ཡང་མཐུན་པར་སྤྱང་རོ། **ཁྱེ་ལྟ་པ་འདིའི་དོགས་**
གཅོད་གཞན་འགྲེལ་ལུགས་ནི། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པས་བྱི་མ་ཡང་མགོ་ཆོངས་པར་བྱེད་པ་
 ལ་བྱས་སོ། **ནག་ཆོས་ཁྱེ་གསུམ་པ་**ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་
 ཅན་ནམས་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྤྱོད་པ་ལ། **ཁྱེ་བཅུ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་**
ཡུལ་ནི་ཆོ་གས་སེམས་བསྐྱེད་གཟུང་ནས་ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བཞེད། ཁ་ཅིག་སྤར་སེམས་
 བསྐྱེད་ན་ད་ལྟ་མི་ལྡན་ཡང་འདྲ་བར་འདོད་དེ། དེ་ནི་མདོ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་
 དོ། **ཁྱེ་གཉིས་པ་འགྲེལ་པར་མི་གསལ་བ་ནི།** འགྲེལ་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 པ་ཙམ་ལས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་རོ། **ཁྱེ་གསུམ་པ་རང་ལུགས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འདྲིན་པ་**
ནི། སྐབས་གཞན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལྡན་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་
 ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་བཤད་པ་མང་པོ་སྤྱང་ནའང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ནས་
 བརྒྱུད་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། **ཁྱེ་བཞི་པ་བྱ་བ་ནི།** དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། མི་བསྐྱེད་པ་

སོགས་སྒྲས་པའོ། ཞེ་སྒྲ་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐངས་ནས་བཟོད་པ་དགོས་པར་བཞེད་པ་ནི་
འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་ནོ། བོ་ལྷ་པ་ཆད་ནི། ཡུལ་གང་ལ་སྒྲས་པ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའམ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་བསྒྲག་པའི་ཕྱིར་དུ་
དེ་དག་ལ་སྒྲས་པ་ལ། བོ་ལམ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་པས་བཤད་ཀྱང་དོན་གོ་བ་ཞིག་གིས་ཆོག་
པ་འདྲའོ། བོ་རྟུག་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི། དེ་ལ་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ནི་ངང་ཚུལ་ངན་
པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཉེས་པའི་དམིགས་མ་བྱེ་བར་བཟོད་པའོ། མི་སྟན་པའི་སྒྲ་ནི་མི་
ཆངས་པར་སྐྱད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་ཀྱིས་བྱེ་ནས་བཟོད་པའོ། བཟོད་པ་མ་ཡིན་པ་
ནི། ནམ་པ་འདི་དང་འདིས་མི་ཆངས་པར་སྐྱོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནམ་པར་བྱེ་ནས་བཟོད་པ་
དང་ཆོགས་བཅད་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྐྱར་ཏེ་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། བོ་
འདིའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའམ་སྐྱད་
ར་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱ་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྐྱར་བར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་བསྐྱགས་
པ་མིན་པའི་སྐྱད་ར། མི་སྟན་པའི་སྐྱད་ར། བཟོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་ར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
དང་པོ་ནི་སྐྱོད་ངན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱར་སྒྲ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འདིས་མི་ཆངས་པར་སྐྱོད་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྒྲ་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་གནས་འདིར་བྱད་མེད་འདི་ལ་དུས་
འདིའི་ཆོ་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་ནམ་པར་བྱེ་ནས་བཟོད་པའོ།

བོ་བདུན་པ་རང་ཅག་ལ་འབྱུང་ཏེ་ཞིང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སྐང་དགོས་ཚུལ་ནི། འདི་
རང་ཅག་ལ་འབྱུང་ཡང་ཏེ། ཉེས་དམིགས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་སྐར་མདོར་བསྐྱས་སྟོབས་ལྡན་
ལས་གྱི་སྟོ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའི་བོ་སྐབས་སུ་བཟོད་ཟིན་ལ། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་
བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནའང་དེ་སྟེད་གྱི་བསྐྱལ་པར་བྱང་སེམས་དེ་དཔྱལ་བར་གནས་
དགོས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་ལས་གཞན་
གང་གིས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་མི་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནམ་པར་
ངེས་པའི་ཆོ་འཕྱུལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། བརྒྱད་པ་བྱང་བོ་རྒྱལ་ལས་རིང་དུ་བྱེད་ཚུལ་
ནི། སྐྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། ལུང་

བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁོས་ཚོད་པ་ཚོམ་བྱེད་ན། །ཐ་བ་སྐྱོན་ལྡན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རི་
 རྟེན་པར། །དེ་སྟེན་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྱིའི་
 བསམ་པ་ཅི་ཙམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཙམ་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པར་གསུངས་
 ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་འགྱུར་བའོ། །**༼༤༽དགྲ་པ་དེ་བཤགས་པའི་པན་ཡོན་ནི།**
 དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྱི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དགག་པ་དང་བྱུང་ནའང་དེ་མ་ཐག་བཤགས་པ་
 དང་ཕྱོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་འདི་བཟང་བ་མིན་སྟམས་ངན་པ་སྐྱེད་
 བྱེད་ཅིང་། །སོ་སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱང་ཕྱོམ་བྱེད་ལ། །དགའ་བར་མི་བྱེད་
 དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་འདིར་སྟོབ། །ཅས་སོ། །**༼༥༽བཅུ་པ་པན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་བསྟན་**
ནས་ལམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། ཞེ་སྟངས་ལ་སྐབས་བྱེ་ན་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་སྟར་ཡོད་མཐུ་
 རྒྱུ་ཏུ་འགོ་ཞིང་རིང་ཏུ་སྦྱངས་ཀྱང་སྟར་མེད་གསར་ཏུ་བསྐྱེད་དགའ་བར་འགོ་བས་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད་ལ། འགལ་སྐྱེན་ཞེ་སྟངས་བཀག་ནས་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱངས་ན་
 རིམ་བུ་རྩེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་ཆད་མེད་པར་འགོ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 གཞོད་མེད་ན། སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་སྟར་
 མ་ཡི། །ས་བོན་ལས་ནི་འཕེལ་བ་ཅན། །བཅེ་བ་ལ་སོགས་སྟོ་དེ་དག །གོམས་པར་སྦྱར་ན་
 གང་ན་གནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །**༼༦༽བཞི་པ།** སྦྱོང་དང་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོང་བྱི་ལྟག་
 པའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པ་ལ་**༼༧༽གསུམ་ལས་དང་པོ།** ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གང་
 ཡང་རུང་བའོ། །**༼༨༽གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི།** དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། གཡོ་སྦྱོང་སྦྱོང་བའོ། །**༼༩༽**
གསུམ་པ་ཆོག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། ལྟག་བསམ་ནི་བསམ་པ་རང་བཞིན་པ་ལ་འབྲེལ་
 པས་བཤད་དོ། །གཡོ་སྦྱོང་ནི་བྱེ་སྟངས་ལ་སྦྱོང་བྱེད་པ་སོགས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི་འབྱུང་གིས་རག་
 མར་གཏོང་བ་ལ་སྟོན་ལ་སྟོང་ལུངས་སུ་གཏོང་བྱས་ནས་ཕྱིས་རག་མ་ཅི་བདེར་ཁས་སྦྱངས་
 པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུང་ངོ། །ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི། གཉིས་ཀ་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་
 དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་པར་འབྱ་
 བ་ལ་སྦྱོང་བྱི་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་གཡོ་བྱི་རང་གི་ཉེས་པ་སྦྱོང་

བ་ལ་གསུངས་ཏེ། སྒྱིང་བ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའོ། །

༼དེ༽གཉིས་པ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ལས། དཀར་ཆོས་དང་པོ་ལ་༼དེ༽གཉིས་ལས་
དང་པོ་དེའི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ལོ་ཅོག་གོ། ༼དེ༽གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་སྒྲིག་གས་
ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་ཏུ་རྩན་སྒྲ་བ་སྒྲིང་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་གི་
མཁན་སྒྲོབ་སྒྲིགས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྩན་ཀྱིས་མགོ་བསྐྱོར་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དཀར་
ཆོས་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེའི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། ༼དེ༽གཉིས་
པ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པར་ལྟག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་སྟེ་བསམ་པ་བྱང་པོས་
གནས་པའོ། །འདི་ནི་ནག་ཆོས་བཞི་པའི་གཉེན་པོའོ། །དཀར་ཆོས་གསུམ་པ་ལ་བཞི་༼དེ༽
ལས། དང་པོ་དེའི་ཡུལ་ནི། བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་དོ། ༼དེ༽གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་དང་
འབྲ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་དོན་གནས་ཀྱི་བསྒྲགས་པ་ཞུགས་བཞིར་བརྗོད་
པའོ། ༼དེ༽གསུམ་པ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་ནི། འོ་སྟོན་དགེ་བ་འབྲ་བ་བྱད་བྱད་བྱེད་པར་
འདུག་ཀྱང་འཕེལ་རྟགས་མེད་པར་ཟད་རྟགས་མང་བ་དེ་བྱང་སེམས་དང་ཞུགས་ལ་ཞེ་
སྤང་དང་བརྟན་པ་བྱས་ཤིང་ཆ་ཕྱང་བས་ཟད། དེས་ན་འདི་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཆ་འབྲེན་པ་
སྒྲིང་བ་གཉིས་བྱུང་ན་བསྐྱེད་བྱུས་ནས་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་དུ་འགྱུར་གསུངས་པ་
ཐམས་ཅད་མི་འོང་གསུང་སྟེ། བྱང་སེམས་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས་པས་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཁྱེས་
པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དག་སྤང་སྒྲིང་བའི་དབང་ཏུ་
མངོན་པ་ཡིན་ལོ། ༼དེ༽བཞི་པ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའང་ཉན་པ་
པོ་སྐབས་ལ་བབ་པ་ན་ཡིན་ཀྱི་ཞུགས་བཞིར་སོང་ནས་མ་བརྗོད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི་
མིན་ལོ། །འདི་ནི་ནག་ཆོས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོའོ། །དཀར་ཆོས་བཞི་པ་ལ་དངོས་༼དེ༽དང་།
ལྷང་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་༼དེ༽དེའི་ཡུལ་ནི།
རང་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལོ། ༼དེ༽གཉིས་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་ནི། ཉི་ཆེ་བའི་ཐེག་
པ་མི་འདོད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོན་ཏུ་འདུག་པའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ངོས་ནས་
གདུལ་བྱ་དེ་ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བསམ་པ་དེ་མ་སྦྱོས་ན་ཉེས་པར་འགྲོ་

བ་མ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནག་ཆོས་གཉིས་པ་སྤོང་སྟེ། གཞན་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་འཛིག་འདོད་ཡོད་ན། གཞན་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འགྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བསྐྱེད་པའི་སྒྱུར་བ་ཆེད་དུ་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༩༩}གཉིས་པ་ལུང་གསུམ་བསྐྱབ་བརྟམ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་གཞན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད་པའི་སྐབ་ཡོན། སེང་གིས་ཁྱས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ཀྱན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས། ཁྱི་ལམ་ན་ཡང་སེམས་འདི་ནི། །འདོར་མི་འཇུར་ན་མ་ཉལ་ཆོ། སྟོས་ཅི་འཆལ་བར་གང་གིས་འཇུར། །བཀའ་སྟུལ་པ། ཁྱོང་ངམ་ཁྱོང་ཁྱེར་ནམས་སུའམ། །གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ནམས་སུ། བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཡང་དག་འཛུད། །དེས་ན་སེམས་འདོར་མི་འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །^{༢༠༠}གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལས་ང་རྒྱལ་སོགས་སྤངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་མི་འདོར་བ་ནི། གཞན་ཡང་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་དང་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་སྤངས་པ་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་བ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་བཞི་དང་ལྷན་ན་སྟོན་ལམ་མི་འདོར་བར་འཇམ་དཔལ་^{༢༠༡}གྱི་ཞིང་^{༢༠༢}གི་བཀོད་^{༢༠༣}པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ^{༢༠༤}གསུམ་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱི་བཟོ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྟོད་ལམ་དང་དགེ་བ་གང་བྱེད་ཀྱི་མགོར་སེམས་བསྐྱེད་ན་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྲལ་བར་བཤད་པ་ནི། དགོན་མཆོག་སྤྱི་བཟོ་ལས། སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་བ་དང་དགེ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བ་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མི་འབྲལ་བ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་ནི། ^{༢༠༥}ཉམས་ཚུལ་དང་འཆོས་ཚུལ་དང་། འཇུག་སྟོམ་ཅན་ལའང་སྟོན་སེམས་བྱན་མོང་མིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཉམས་གཏོང་ཡིན་མིན་ལ་དབྱད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱར་འདོད་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཉམས་གཏོང་གི་རྒྱ་དང་ཡུལ་དུས་ལ་དབྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་གཏོང་བའི་རྒྱ་དང་དུས་གཉིས་ཀ་ཞོར་བ་ནི། ནག་པོའི་

ཆོས་བཞི་དང་སེམས་ཅན་སྒོས་སྒོང་དང་ལཱའམ་ངས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པར་མི་ཁུས་སྟམ་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བ་དང་དྲུག་ལ་སྤྱན་ཆོད་འདས་ན་སྒོན་སེམས་གཏོང་ལ་སྤྱན་ཆོད་
ཀྱི་ནང་དུ་འགྱུར་པས་སྐྱེ་བ་ན་ཉམས་པའི་རྒྱུ་འགྱུར་ཞིང་། ལན་དྲུག་ལེན་པ་དང་ཆོགས་
གཉིས་ལ་སྒོབ་པ་ཉམས་ན་འང་ཉམས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱ་བྱང་ན་སྒོན་སེམས་
ལེན་པའི་ཆོག་སྒྱུར་ལ། ཉམས་རྒྱ་ཅམ་ལ་ནི་ཆོག་བསྐྱར་མི་དགོས་བཤགས་པས་ཆོག་གོ་
ཞེས་མང་པོ་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུགས་དེ་དགག་པའི་རིམ་པ་ནི།**
དེ་ལ་ངས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པར་མི་ཁུས་སྟམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བཞག་ན་དེ་ལ་ནི་དེ་
མ་ཐག་ནས་གཏོང་གི་སྤྱན་ཆོད་ལ་བསྟོས་གཏན་ནས་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མི་འཐད་དོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནག་ཆོས་བཞི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལམ་སྒོན་གྱིས་བཀག་པ་**
ནི། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི་ཆོ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་རྒྱ་མིན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆོ་འདིར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒོན་
ལས། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་བྱ་དོན་དུ། འི་སྐད་བཤད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ་འི་སྐད་བཤད་པ་ནི་འོད་སྤང་གིས་ཁྱེས་པ་ལས་འི་སྐད་བཤད་
པའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པས་འོད་སྤང་ལེའུ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་ནི།** མདོ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ་འོད་སྤང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིང་པོ་
ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བཅེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དཀར་ཆོས་བཞིའི་སྐབས་
སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་ནག་ཆོས་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཆོ་འདི་ཕྱི་འུ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་
ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དེ་བཞི་སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱ་ཅམ་**
ཡིན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ཆོ་འདིར་ཡང་ནག་ཆོས་རྣམས་བསྟེན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་རྒྱུ་དུ་
འགྱོ་བར་འགྱུར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་ཕྲ་མོ་རྩ་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས་པས་**
ལྷང་གཉིས་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྡན་གྱིས་བཞད་གད་ཀྱི་
ཕྱིར་རྒྱུན་རྒྱུང་ཟད་སྐྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྒྱུ་རྒྱུང་ཟད་བཞིས་པ་དང་། བྱང་སེམས་

ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ངན་སྦྱས་ཅུང་ཟད་བཟོད་པ་དང་གཞན་གྱི་དགེ་ཆ་བྱས་པ་ལ་འཁྱོད་པ་
 ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ནས་འཁྱོད་པ་མེད་པར་སྤྱན་ཚོད་འདས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཏོང་
 བར་འཇུར་ཏེ་དེ་དག་གིས་སྟོན་སེམས་གཏོང་ལ་སྟོན་སེམས་བཏང་ན་སྡོམ་པ་གཏོང་བར་
 བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་བཏུས་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༩༡}བདུན་པ་དེ་འབྲའི་ཆ་
 ལྟར་མ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་ལྟར་དུ་བཞག་དགོས་ན་དེ་འབྲ་
 བ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །^{༡༩༢}བརྒྱད་པ་སྤྱན་ཚོད་དེ་མདོའི་
 འོན་མེད་པ་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྤྱན་ཚོད་བཅི་བ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱུས་པ་ལ་
 བཏེན་པར་སྤང་ན་དེ་ནི་མདོའི་འོན་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་འུའི་རྣམ་བཤད་
 ལས་བདག་གིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ཟེན་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །^{༡༩༣}དགུ་པ་སེམས་
 ཅན་སྟོས་སྤངས་པའི་གཏོང་ཚུལ་རིགས་པས་བསྐྱབས་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྟོས་སྟོང་བ་ནི་
 སེམས་ཅན་གྱི་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་ཅམ་གྱི་དོན་བདག་གིས་མི་རྒྱས་སོ་སྟམ་
 བས་སྟོས་སྟོང་ན་ནི་སྟོན་སེམས་བཏང་བ་ཉིད་དུ་གསལ་ལ། ^{༡༩༤}གཉིས་པ་ཡུལ་^{༡༩༥}དུས་
 ལ་དབྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདིའི་དོན་དུས་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ་
 སྟམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ན་ཆོགས་པ་འདིག་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་
 ཅོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདིག་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་དོར་ཞིང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་སྟེ་བར་འཇུར་དགོས་སོ། །

^{༡༩༦}གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པའི་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་ལ་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་
 པ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཨིན་ཆུ་ཏི་དང་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་དང་དཔའ་བོ་དང་ཞི་བ་ལྟ་དང་
 ཅན་གྱི་མི་དང་། ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་ཐ་དད་པར་ལྟར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་
 དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་ཁྱུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་སོ་
 ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་

དོ། །ལ་ལས་ནི་ཆོགས་ལམ་པའི་བསྐབ་བྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །གཞན་དག་
ནི་བསྐབ་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མི་བཞེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐབས་འགྲོའི་བསྐབ་
བྱའི་སྟེང་དུ་སེམས་མི་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་བརྒྱད་བསྐྱེད་བར་བྱའོ་
ཞེས་བཀོད་ནས། སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གི་ལྷགས་དེ་མདོ་ནས་ཀྱང་གསུངས་པས་རང་རང་
གི་སྒྲ་མས་གང་གནང་བའི་ལྷགས་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་གསུང་ངོ་ཞེས་
འཆད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པར་སྣང་ངོ། །**། །འོག་གཉིས་པ་**
འགྲེལ་པ་འདི་རྩོམ་ཆེན་པོའི་ཡིན་མིན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། སྐྱིར་འགྲེལ་པ་འདི་དག་བཞེས་
སྟོན་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ནམས་རྩོམ་འགྲེལ་པར་མི་མཛད་ལ་ནག་
ཆོ་ནས་བརྒྱད་པ་ནམས་རྩོམ་མཛད་པར་བཞེད་ཅིང་། ནག་ཆོའི་སྐས་ཆོས་སྲུ་འདོད་
དོ། །**། །འོག་གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་བསྐྱེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ངག་རྒྱུན་ནི།** འོན་ཀྱང་སྒྲ་མ་
ནམས་ལ་གྲགས་པ་ལ་བྱ་རངས་སྲུ་འགྲེལ་པ་བསྐྱེས་པ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་བསམ་ཡས་སྲུ་
ཐེབས་པ་ན་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བས་སྟོན་མ་ཞུས་ནས་རྒྱས་སྲུ་བཏང་ཟེར་བ་འདུག་པས་རྩོམ་
འགྲེལ་པ་བསྐྱེས་པ་ཞིག་མཛད་པ་ལ། གསུང་བཀོས་ལ་གཞི་སྒྲངས་བའི་བཤད་པ་རེ་མང་
ཞིག་བསྟན་པའི་རིགས་སྲུ་འདུག་པས་ནོར་བར་མདོན་པ་འགའ་བྱུང་སྣང་ཞིང་གཞུང་གི་
དོན་ལེགས་པར་ཤོད་པའང་མང་པོ་སྣང་བས་བདག་གིས་ཀྱང་མ་ནོར་བ་ནམས་སྐབས་
གཞན་དང་ལམ་རིམ་དུ་བྱངས་ནས་བཤད་དོ། །**། །འོག་བཞི་པ་དེས་ན་བསྐབ་བྱའི་བཤད་པ་**
འདི་བསྐྱེས་བསྐྱེད་པས་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བ་ནི། འདིའི་བསྐབ་བྱ་སྐར་བཤད་པ་
ནམས་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་མི་སྣང་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་འདུག་སེམས་གྱི་བསྐབ་བྱ་
ལ་བྱེད་ན་ནི་སྐབས་འགྲོའི་བསྐབ་བྱའི་སྟེང་དུ་དཀར་ནག་གི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འདུག་སྟོག་
བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མི་སྲིད་པས་མི་འཐད་ལ། སྟོན་སེམས་རྒྱུང་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི། དེའི་
བསྐབ་བྱ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མན་ཆད་གྱི་བསྐབ་
བྱ་ལ་སྟོབ་པ་མི་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་སྟོམ་པའི་བསྐབ་བྱ་དང་བྱུང་ཐེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །**། །འོག་གསུམ་པ་རང་ལྷགས་གྱི་བསྐབ་བྱ་ནི།** སྐར་བཤད་པའི་བསྐབ་བྱ་གཉིས་མ་

གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ལམ་སློབ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟ་ལོན་ལ། ཚེས་
བདུན་པའི་མདོ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི་མདོན་ཤེས་ལྷན་བར་འདོད་པས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མི་སྣང་བས་མ་བྲིས་སོ། །**།^༡གཉིས་**
པ་འཆོས་ཚུལ་ལ་འཇུག་སྟོན་མི་ལྟན་དུས་འཆོས་ཚུལ་དང་། དེ་དང་ལྟན་དུས་འཆོས་ཚུལ་
བྱར་དུ་མི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་སློབ་སེམས་མི་
གཏོང་བ་དང་སེམས་ཅན་སློབ་མི་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་དང་འགལ་
ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷང་
བ་མེད་ཀྱང་བར་མ་དགེ་བ་ཁས་བླངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པས་ཉེས་སྦྱོད་
དུ་འགྱུར་བས་སྟོབས་བཞིས་བཤགས་པར་བྱའོ། །**།^༢གཉིས་པ་ནི།** བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་
པ་ཐོབ་ནས་ནི་སྟོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ལྷང་བར་འགྱུར་པས་ལྷང་བའི་ཕྱིར་
བཅོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཚོག་པས་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ནང་དུ་
འདུས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ། །**།^༣གསུམ་པ་འཇུག་སྟོན་ཅན་ལའང་སློབ་སེམས་**
ཐུན་མོང་མིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ལན་དུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སློབ་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །**།^༤སློབ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལན་དུག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་**
ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་ནམས་འཇུག་སྟོན་བབྱང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
དགེ་ཚུལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སལ་ཆེར་དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་
མི་འགྲུབ་པ་བརྟན་པ། བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་**།^༡ལ་**

གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་པ་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་སྒོབ་པ་དེ་ཡང་བྱམས་པའི་
ནམ་པར་ཐར་བའི་ལུང་ཟུར་བྲངས་པ་ལྟར་ཐན་ཡོན་ཆེ་མོད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་མ་བྱས་ན་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པས་སྦྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
སྟེ། གྲ་ཡ་གྲོ་རི་ལས། བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ནམས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱབ་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྒྱགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟེན་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གཉིས་པོ་**
པ་རང་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་བྱལ་བས་ཐོག་མར་རང་འདུལ་བ་ནི། སྒྲུབ་རིམ་དང་པོ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་
འདུལ་བར་གཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་རོ། །སྐྱབ་པ་
མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་དང་། ནམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཅེ་ལྟན་སྟག་བསྐལ་
གཞོམ་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ནམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། ཐབས་བྱང་ནི་**པོ་རྒྱ་སྙིང་རྩེ་**
ལས་བྱུང་བའི་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་དེ་པོ་ཡི་རྒྱ་ནི་པོ་སྙིང་རྩེ་སྟོག་པོ་ཏུ་
ཁྱུར་བས། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ལ་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་
ཡོད་ན་ནི་དེའི་སྟག་བསྐལ་བསལ་དགོས་ལ་དེ་སེལ་བ་ལ་སྟག་བསྐལ་དང་བྲལ་ན་སྒྲུམ་
པའི་སེམས་བཟང་བས་མི་ཆོག་གི་དེའི་ཐབས་ལ་འདུག་དགོས་སོ། །**པོ་གསུམ་པ་ཐོག་**
མར་རང་འདུག་ས་མ་ཞོར་བ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་སྒོན་དུ་རང་ཉིད་ཐབས་དེ་ལ་མ་ཞུགས་
པར་ནི་གཞན་སྒོལ་བར་མི་ལྷུས་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་སྒོན་དུ་རང་ཉིད་
གདུལ་བར་བྱེད། །དེ་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་སྐྱབ་པའང་སྒོམ་
པ་བརྒྱུད་ནས་དེའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒོབ་པར་གསུངས་པས་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་བྱེད་ས་

མ་འབྲུགས་པ་གལ་ཆེན།

གཉིས་པ་ལམ་མ་^{༡༥༡} རྟོར་ཞིང་ཆ་ཆང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་
དང་། དེ་ལ་ཚུད་པའི་ལན་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་མ་རྟོར་བ་དགོས་པ་དང་། ཆ་ཆང་
དགོས་པ་དང་། ཆ་ཆང་བའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པར་འདོད་པས་མི་ཆོག་གི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ཐབས་མ་
རྟོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟོར་བའི་ལམ་ལ་ཅི་ཅམ་འབད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ་འོ་མ་
བཞོ་བར་འདོད་ནས་རྒྱ་ལ་འཐེན་པ་བཞིན་ནོ། ^{༡༥༢}གཉིས་པ་ནི། མ་རྟོར་བུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་
མ་ཆང་ན་འབད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ་ས་བོན་དང་ཆུ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་
ཞིག་མ་ཆང་ན་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། རྒྱ་རྟོར་བ་ལ་
ནན་ཏན་བྱས་ན་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་མེད་
དེ་དཔེར་ན་རྒྱ་ལས་འོ་མ་བཞོ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཐའ་དག་མ་སྐྱད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
འབྱུང་བ་མེད་དེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པའི་
འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་འབྲས་བུ་དེ་ལ་འདོད་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་
རྟོར་བ་དང་མཐའ་དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། ^{༡༥༣}གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། སོ་སོར་
བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བ་གང་ཞེ་ན་ནམ་སྐར་མངོན་
བྱང་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ཞེས་^{༡༥༤}ཕྱག་ན་རྟོ་རྗེ་ལ་བོས་ནས། ཐམས་ཅད་མཆེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྒྲིང་རྗེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། ^{༡༥༥}གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ནི་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་
དང་ཐབས་ནི་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྲོ་ལས་
བཤད་དོ།

^{༡༥༦}གཉིས་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཚུལ་དང་། དེ་དགག་པ་

གཉིས། དང་པོ་ལ་ལོག་པར་འཛིན་ཚུལ་དང་། དེའི་ཁྲངས་ལོག་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་
རེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་བྱིན་ཆད། ངན་རྟོག་ཡིན་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་བཟང་རྟོག་ཡིན་
ནའང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། གསེར་སྒྲོག་དང་
ཐག་སྒྲོག་གིས་བཅིངས་པ་དང་སྤྱིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིབ་པ་དང་
ཁྱི་དཀར་ནག་གང་གིས་སྤྲུག་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ། དེས་ན་ཅིར་ཡང་
མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་
སོགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་དོན་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱས་པའི་སྤྱི་པོ་སྤྲུན་པོའི་དོན་ཏུ་གསུངས་
པ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་དེ་རྟོག་ནས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལ་འདུག་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དམངས་ཀྱི་
སར་བབ་པའམ། སྤང་པོ་རྟོག་ནས་སྤང་པོའི་རྗེས་ཆོལ་བ་དང་འབྲ་བར་སྤྱོད། །^{༡༥༩}གཉིས་
པ་དེའི་ཁྲངས་ལོག་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཏུ་ཤང་གིས་ནི་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་བསྐྱེད་ས་
པ་མཛད་པའི་མདོའི་ཁྲངས་བརྒྱད་ཅུ་དྲངས་ནས་བསྐྱབས་སོ། །^{༡༦༠}གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་
ལ་ལོག་ལྟའི་ཐ་ཆད་མཁས་པས་བཀག་ཚུལ་དང་། མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐབས་ཤེས་
གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱར་དགོས་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་
ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དགོས་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་གཅིག་བྱ་འདོད་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཀག་
ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་བཀག་སྟེ་སངས་རྒྱས་དབྱེས་པར་བྱ་
ཚུལ་ནི། འདིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་
རྫོབ་ལ་སྐྱར་བ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཅིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱེད་པ་བཀག་པས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྒྱང་
རིང་ཏུ་སྤངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱད་ཞུགས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཅམ་ཏུ་བསྐྱར་བྱུང་བའི་
སེམས་ཅོམ་འཛོག་ཅིག་ལ་ལམ་གྱི་དམ་པར་བཟུང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་འདི་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་ལུང་དང་རིགས་པ་རྩི་མ་མེད་པའི་ཆོགས་
ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱས་པར་མཛད་མོད། ^{༡༦༡}

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཀག་ཀྱང་བསོད་ནམས་དམན་པས་ལུས་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་
ནུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་སླེབ་པ་དང་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་
དང་རྩི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་མཐའ་ཚད་པར་ངེས་པའི་དམ་པ་ནམས་ཟད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཤིང་ཆོས་ལ་དད་པ་རྒྱུ་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་
གྱི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་མང་བས་ད་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱེད་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་
ཚུགས་ནམས་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ལམ་བསྟོན་པའི་ཆེ་དེ་དག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉ་ཤང་
རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལ་ལ་ནི་ཐབས་གྱི་ཆ་ལ་སྐྱར་པ་དེ་མ་གཏོགས་པ། ལྟ་བུའི་གོ་
ལུགས་ཉ་ཤང་གི་དེ་ལེགས་པར་འདོད་ལ། ^{༡༧༩}ཞེས་དང་གཞན་ཡང་གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པའི་ཉ་ཤང་གི་སྟོན་དེ་ལེགས་པར་འདོད་
པར་སྒྲུང་རོ། ^{༡༨༠}ཞེས་ལུགས་གཉིས་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་སྒྲོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་
ཀྱང་། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་ཚུགས་སྲ་གསུམ་བསྐྱར་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
པོ་རྟོ་བའི་ལུང་རྒྱུངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་འདི་དོན་གཅིག་པས། དོན་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་
བསྟོན་བྱ་གནས་ལུགས་དེ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བསྟོན་པའི་ཆེ་ཡང་དང་པོ་
ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དཔྱད་དུ་མི་རུང་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་
ཉིད་གནས་ལུགས་བསྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་དང་པོར་ལྟ་བུ་འཆོལ་བའི་ཆེ་དཔྱད་
པ་བྱེད་ཀྱང་ལྟ་བུ་རྟེན་ནས་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་འདི་ཡིན་འདི་མིན་དཔྱད་དུ་མི་རུང་བས་ཅི་
ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཇོག་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའི་ལུགས་
གཉིས་དང་ལུགས་སྲ་མ་འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

^{༡༨༡}གཉིས་པ་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་
དགོས་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་མི་དགོས་པ་ལུང་རིགས་ཐམས་ཅད་
དང་འགལ་བ་ནི། དེ་དག་གི་ལམ་དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟོན་པའི་ཚུགས་དང་ལུལ་ནའང་
མི་སྒྲུང་མོད། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟོན་པ་ཡིན་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་རྟེན་ནས་བསྟོན་ལུགས་མ་ཤོར་བར་བསྟོན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ནམས་གྱིས་

སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྟོད་ཚྭ་གས་ཀྱི་རྫོང་པའི་ཡུལ་ཅན་ནམས་མི་
བསྐྱེད་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དེ་ནམས་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྟོད་མ་ནས་འབད་མི་དགོས་སོ་
ཞེས་སྒྲ་ན་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཁོ་
ནར་སྤང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཆོགས་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་མུང་འདས་ལ་
མི་གནས་པ་ནི་རྩི་སྟེད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཀྱུ་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་དང་ཐབས་གྱི་ཆ་ཞེས་
པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**༡༩༽གཉིས་པ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་**
གཉིས་བཀག་ཚུལ་ལུང་དུ་མས་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པའི་མདོ་ལས། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ལགས་
སོ། །བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་བར་
ལགས་སོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པར་བཟུང་ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ནམ་
མཁའི་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཤེས་རབ་གྱི་ཤེས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
འདོར་རོ། །ཐབས་གྱི་ཤེས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་ཞེས་དང་།
འཕགས་པ་དགོངས་འབྱེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཚྭ་གས་པ་དང་འདྲ་
བྱེད་མདོན་པར་འདྲ་བུ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཚྭ་གས་པ་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་མ་བརྟན་ཏོ་ཞེས་སོ། །**༢༠༽གསུམ་པ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མ་**
ཆང་ན་གྲིད་ཞིའི་མཐར་འཁིང་ཚུལ་ལུང་དུ་མས་སྐྱབ་པ་ནི། རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་
བརྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་འཁིང་བ་ནི་གང་ཐར་པ་
ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་མེད་པར་གྲིད་པར་འགྱོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་འཆིང་བའོ། ཐབས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ཐར་པའོ། ཤེས་རབ་མེད་
པར་སྲིད་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཆིང་བའོ། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནི་ཐར་པའོ། ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་
བའོ། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་
འཆིང་བའོ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །⁽¹⁾
བཞི་པ་སངས་རྒྱལ་སྐུ་པ་དེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་བསྒོམ་པ་ནི། དེས་ན་འབྲས་བུ་སངས་
རྒྱལ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ལམ་གྱི་ཆོ་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཅར་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡ་
བྲལ་གྱིས་མི་འབྲུབ་སྟེ། གྲུ་ཡ་གྲོ་རི་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་
བསྟུན་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་པོ་ཞེས་པ་དང་།
དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ནི་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འོད་སྲུང་གིས་ཁྱས་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྲུང་འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་ན་སྒོན་པོས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་
པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

⁽²⁾**གསུམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དགོས་ཚུལ་**
ནི། དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་ཡི་སྟོང་པ་རྒྱང་པས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དེ་བྱམས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་
ཤིང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་མདོན་པར་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་སྦྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བཟོད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་བརྟོན་འབྲས་དང་མ་བྲལ་བ་བསམ་
གཏན་དང་མ་བྲལ་བ་ཤེས་རབ་དང་མ་བྲལ་བ་ཐབས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཀའ་

སྒྲུལ་ཅིང་དེའི་དོན། རྒྱུད་སྒྲུབ་མར་ཡང་། དེ་ནམས་འདྲི་བྱེད་གང་དག་ཡིན། རྩིན་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་ལ་སོགས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། རྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་
སྲུ་བཟོད། རེས་ཁ་ཅིག་གིས་མགོ་འདྲི་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས་ཁ་ཅིག་གིས་ལག་པ་ཤེས་
ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རི་མོ་མཁན་མང་པོ་འཆོགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་
འདྲི་ན་རི་མོ་མཁན་གཅིག་མ་ཆང་ནའང་ཡོངས་སྲུ་མི་རྫོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་རྒྱལ་
པོའི་གཟུགས་ནི་རྟོང་ཉིད་དང་རི་མོ་མཁན་ནམས་ནི་རྩིན་སོགས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་
ཏེ། རྩིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ནམས་མ་ཆང་ན་མགོ་རྩམ་དང་ལག་རྩམ་ལ་སོགས་པའི་
གཟུགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

༡༥༽ **བཞི་པ་ཤེས་རབ་གཅིག་སྲུ་འདོད་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཀག་ཚུལ་ལ་ལྟ་**
ལས། དང་པོ་རྟོན་པས་སྟོགས་སྤར་སྒྲངས་ནས་བཀག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་རྟོང་པ་ཅམ་
ལ་བསྐྱེམ་རྒྱར་བཟུང་ནས་གཞན་བསྐྱེམ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོགས་སྤར་སྒྲངས་ནས་བཀག་ཅིང་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དྲུས་སྲུ་
བསྐྱལ་བ་དུ་མར་རྩིན་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་
ངས་དོན་མ་གོ་བའི་ཤེས་རབ་འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྟུས་པ་ལས།
བྱམས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པ་
འདི་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་བྱིར་ཡིན་ན། དེ་ལ་མི་སྟོན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བྱི་ས་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལྟག་མ་ནམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཟེར་ཞིང་དེ་དག་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཞན་དག་ལ་
སྟན་འབྱེན་པར་སེམས་སོ། ། ༡༦༽ **གཉིས་པ་རྟོན་པས་འབད་ནས་བསྐྱབས་པའི་ནམ་ཐར་དང་**
འགལ་ཚུལ་ནི། མ་ཐམ་པ། འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། ཀ་ཤིའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་
དེས་སྟག་རོན་ཀྱི་བྱིར་རང་གི་ཤ་ཁྲ་ལ་བྱིན་པ་དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནམ། བྱམས་པས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ།
བྱམས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྟོད་པ་ན་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་

དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ང་ལ་གཞི་དཔར་གྱི་འཇུག་
 ཏམ། བྱམས་པས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེད་པ་དེ་བྱམས་**
པས་བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུར་འབད་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་འགལ་བས་བཀག་པ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། མ་ཐམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུར་སྐྱེན་
 པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རྩལ་
 ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུར་བཟོད་པའི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུར་བཅོན་
 འགྲུས་ཀྱི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱེད་པ་དུག་ཅུར་བསམ་གཏན་ཀྱི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱེད་
 པ་དུག་ཅུར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ན། **ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེད་པ་དེས་སྐྱེན་**
པ་སྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་མི་སྐྱེན་པ་དེ་དག་འདི་སྐྱེད་ཏུ། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་འདི་
 ལྟ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་སོ་ཟེར་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྐྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྷ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་རབས་ལ་སྐྱུར་པ་ནི།** དེས་ན་སྐྱོད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་
 པ་ནི་རང་གི་སྐྱོན་པའི་སྐྱོན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་
 པའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེད་པ་དེ་ལ་རྩོད་པའི་ལན་དགག་པ་ལ། སྐྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཐབས་
 མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་རྩོད་པ་དགག་པ། སྐྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེད་པ་ལ་བྱིན་ཏུག་ཆང་བས་
 ཐབས་མི་དགོས་པར་རྩོད་པ་དགག་པ། གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གལ་ཏེ་བྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོ་སྐྱ་ཆོགས་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱོད་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 བཟན་པོ་མེད་ན་ཡིན་ཀྱི་ཡོད་ན་དེས་ཆོག་གོ་སྐྱེས་པའང་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། **ཁྱེད་**
གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་ནི། འདི་ལྷ་སྐྱེད་
 དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་
 ཤེས་ཐོབ་པའི་ས་ཆེན་པོར་རྩོད་པའི་རྒྱས་སྐྱེས་རྣམས་དང་བྱུང་པར་དུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་

དབང་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཁེམས་ནམས་ལ་སྟོང་པ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་
ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལའང་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རེ་
རེ་ཡིན་ཀྱང་རྟག་མ་ནམས་ཀྱང་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ས་བརྒྱ་པ་ལས་གསུངས་པས་
ས་རེ་རེ་ན་པར་ཕྱིན་བྱུག་བྱུག་གས་བརྒྱ་སྟོང་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་གི་དོན་རྗེ་བཅུན་
མ་པམ་པ་དང་ལྷ་སྦྱབ་དང་སོགས་མེད་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བས་ནམ་པ་གཞན་
བྱུང་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། **༡༩༽གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་**
ཐབས་ཤེས་དགོས་ཚུལ་ནི། བྱང་པར་བྱ་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་
ཅད་ཟད་པས་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་དོན་དམ་པ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ནམས་
ཀྱིས་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འདི་ཙམ་ཀྱིས་ནི་འཆང་རྒྱ་བར་མི་ལུས་ཏེ་ཉོན་མོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདི་ཐོབ་པས་སོ། **༢༠༽གསུམ་**
པ་དེས་ན་དང་པོ་ནས་ཐབས་ཤེས་མི་དགོས་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་ནི། དེད་ཀྱི་
སྦྱོང་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་འདི་དག་ལ་སྟོས་ཤིག་དེད་ཀྱི་སྟོབས་
ལ་སོགས་པའང་བྱེད་ལ་མེད་ཀྱི་དེའི་ཕྱིར་བཙོན་འགྱུར་ཚུམས་ཤིག། སེམས་ཅན་མ་ཞི་བ་
ཉོན་མོངས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་དཀྱུགས་པ་ལ་སོམས་ཤིག། བཟོད་པ་འདི་ཡང་མ་འདོར་ཞིག་
ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས་བྱང་ཁེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་སྟོབ་དགོས་པར་བཤད་ན། ཉིང་དེ་
འདྲིན་ཤ་མོ་རེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་གཞན་ནམས་འདྲིག་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་
གནས་ཡིན་ནོ། **༢༡༽བཞི་པ་ས་བརྒྱད་པར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ལ་བསྐྱལ་ཚུལ་**
ཀྱིས་དགག་པ། དེ་སྐད་བྱུང་། ས་བརྒྱ་པ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་
ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་
བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུན་སྟོང་ཉིད་**༢༢༽ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་**
ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུག་འདས་ནམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་
བར་སྦྱབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྐྱལ་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ལེགས་སོ་
ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་

པའི་བཟོད་པའང་ཡིན་ན་འོན་ཀྱང་ངེད་ཀྱི་སྟོབས་བརྩ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དེ་བྱིད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱན་སྤུམ་
ཆོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཞོན་འབྲས་ཚུམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སློ་
¹⁵⁴སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ། འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་འདོར་ཞིག་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་པ་
སྤྱ་ཆོགས་ཀྱུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་རྣམ་པ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་གཡན་སྟོ་པ་འདི་དག་ལ་
སོམས་ཤིག །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་བྱང་མ་བྱང་ཡང་བྱང་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ། །¹⁵⁵ཞེས་པ་ནི་དཔེར་ན་བྱམ་པ་རང་བཞིན་
མེད་པ་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱང་མ་བྱང་གང་ཡིན་ཀྱང་དེ་དེའི་ཆོས་
ཉིད་དུ་དང་པོ་ཉིད་ནས་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཆོ་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་པོ། །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་ངེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆད་མེད་པ་དང་
ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཆད་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབ་
པ་ཆད་མེད་པ་དང་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆད་མེད་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་
པར་དག་པ་ཆད་མེད་པ་ལ་སྟོས་ལ་བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྐྱེད་ཅིག་ཅེས་
སོ། །¹⁵⁶ལྟ་བུ་ལྟར་ལམ་སྐྱད་ཀྱིས་ཐབས་སྟོང་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པའི་ཆད་དང་འགལ་བས་
དགག་པ། ཡང་དཔེར་ན་གྲུ་བོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོར་ཁྱུགས་ནས་མཐུན་པའི་རྩུང་གིས་བསྐྱེད་
ནས་འགོ་བའི་ཆེ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་རི་ཅམ་ཆོད་པ་དེ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཁྱུགས་པའི་སྟོན་དུ་ཆེད་
དུ་འབད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཆེ་ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་ཆོད་པ་བཞིན་དུ། ས་བརྒྱད་པར་

སྒྲིབས་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་བསྟོན་པར་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
ལམ་ཇི་ཅམ་གཙོད་པ་དེ་ཅམ་ནི། ས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྟོན་ཏུ་བསྐྱལ་པ་འབྱམ་ཏུ་ལམ་ལ་
འབད་པས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པར་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལྷུར་ལམ་ཡོད་པ་སྐད་ཟེར་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་མི་སྟོན་པ་ནི་རང་གིས་རང་བསྟན་བཤོ།

༼༡༽གཉིས་པ་ལ་ཕྱིན་ཏུག་ཆང་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གི་སྦྱིན་སོགས་མི་དགོས་པའི་ཆོད་
པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཆེ་ཆུལ་ལྟར་སྤང་གིས་ཆང་ཆུལ་ནི། གལ་
ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པར་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པ་དེ་ལ་
དེ་དག་ཆང་སྟེ་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་དང་སྦྱིན་ཇས་སུ་མི་ཞེན་པས་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་
ཆང་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟག་མ་ནམས་ཀྱང་ཆང་ཞིང་མདོ་ལས་ཀྱང་རེ་རེའི་ནང་ཏུ་ཏུག་ཏུག་
འདུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན། ༼༢༽གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་དེ་
ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ལའང་ཕྱིན་ཏུག་ཆང་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆང་བར་འགྱུར་ན་
སྦྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཞེ་གནས་ནམས་ལའང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཏུས་ན་དེ་ལྟར་ཏུ་ཞེན་པ་མེད་པས་པར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་འགྱུར་ལ། བྱད་པར་ཏུ་
སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཉིད་ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་འགྱུར་བས་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་རོ། ༼༣༽གཉིས་པ་
ཏུག་ཏུག་ཆང་བར་བཤད་པས་མ། ཡལ་གཅིག་སུས་ཆོག་པར་ཐལ་བ་ནི། རེ་རེའི་ནང་ཏུ་
ཏུག་ཏུག་འདུས་པར་གསུངས་པས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་ན་འོ་ན་མ། ཡལ་འབྱལ་བ་
ལའང་། བ་ཡི་ཕྱི་བ་རྒྱར་བཅས་སྦྱིན་པ་སྟེ། ༼ཞེས་སོགས་གྱིས་ཏུག་ག་ཡོད་པར་གསུངས་
པས་དེ་ཁོ་ན་བྱ་བར་རིགས་སོ། ༼༤༽གསུམ་པ་ཕྱིན་ཏུག་ཆང་ཅམ་དང་དེས་ཟིན་ཅམ་འབྲ་
བས་ཕྱིན་ཏུག་སོ་སོར་ཞུགས་པ་མིན་ཆུལ་ནི། དེས་ན་ལྟ་བུས་ཟིན་པའི་སྟོན་པ་དང་ཐབས་
གྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དཔེར་ན་བྱ་སྒྲུག་པ་ཤི་བའི་མུ་ངན་གྱིས་མནར་བའི་མ་དེ་
གཞན་དང་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པའི་ཆེ་སྟོ་ཅི་སྟེས་ཀྱང་མུ་ངན་གྱི་ཤུགས་དེས་མ་
བཏང་ཡང་སྟོ་དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་མུ་ངན་གྱི་སྟོ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཏུ། སྟོང་པ་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་དྲག་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་སྐྱོར་བ་དང་བཞུགས་
བརྟེན་བྱེད་པའི་ཆོ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་དེ་ནམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་
དེའི་ཆེའམ་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འདུག་པ་མི་འགལ་ལ། ཐུན་འགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཤུགས་དྲག་པོ་སྒོ་ན་དུ་བཏང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཆོ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཆེས་ཟིན་པ་མི་འགལ་ལོ།

འོ་བཞི་པ་གཏོང་སེམས་ལྟ་བུའི་ཆེས་ཟིན་པ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཀྱང་
གཏོང་སེམས་གཏན་ནས་མེད་པ་སྦྱིན་པར་སྐྱ་མི་རུང་བ་ནི། དེས་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་
པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། གཏོང་པའི་སེམས་པ་གཏན་མེད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་མི་བརྟུབ་
ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟག་མ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟ་བུ་ཐབས་ཤེས་མ་བྲལ་ཚུལ་འོ་ཡང་ཆེས་
ཟིན་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོག་སྐྱུ་
པ་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ། རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་
དང་། རིགས་པ་ཀྱང་དང་འགལ་བ་དང་། དམིགས་མེད་བཤད་པའི་མདོ་དུ་མ་དང་འགལ་
བ་དང་། རྒྱ་དེ་ཁོ་ནས་བྱ་བ་རྒྱ་ལུང་དོའི་དཔེ་རྒྱ་རྒྱུན་ནམ་གཞག་གི་ལུང་རིགས་དང་འགལ་
བ་ལྟ་ལས་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མདོ་ན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་འགལ་བར་མི་རུང་བ་
ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་ཆོ་
རིང་བ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལའང་འཁྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་
དང་བྲལ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཟིན་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
རྒྱར་ཤིན་ཏུ་རུང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། འོ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་
མདོར་བསྟར་ན། རྒྱལ་པོ་འོ་ཞེས་པོས་ནས་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བ་ཆོགས་ལས་འཁྲལ་ས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་ལུང་མཐའ་ཡས་སོ། །འོ་ཞེས་པ་རང་ཆོག་སྟོན་པའི་ལབ་བཞིན་འགལ་
བ་ནི། གཞན་ཡང་བྱེད། རེས་འགའ་ནི་ངན་འགྲོའི་རྒྱར་འགྲོ་བའི་ཉེས་སྟོང་དང་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱར་ནས་པར་སྐྱ་ལ་རེས་འགའ་ནི་མདོ་ན་མཐོ་
རྒྱར་འཁྲུར་བའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ནམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་

ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྩེ་ལ་འཕྱར་ཟེར་བ་སྤང་བས་སེམས་རྣལ་དྲུ་ཞོག་ལ་སྒྲོས་ཤིག །^{༡༥༽}
གཉིས་པ་ཁོའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཁོ་རང་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
མདོ་ནས་བསྟན་པ་ནི། ཡང་མདོ་ལས། རྒྱུན་སོགས་དྲུག་ལ་^{༡༦༽}བདག་གཉིས་སུ་མདོན་པར་
ཞེན་པ་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ་ཞེས་པ་དང་། སྤང་བོ་གསུམ་པ་ལས། ^{༡༧༽}བདེན་པར་ཞེན་ནས་
དམིགས་པར་སྤང་བས་རྒྱུན་པ་བྱིན་པ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཆོག་འདྲིན་གྱིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་
བསྐྱུངས་བ་སོགས་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་པར་བཞུའོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་།
ཆངས་པས་ཁྱུས་པ་ལས། ^{༡༨༽}དེ་ཁོ་ནར་སྟེ་བ་སོགས་དཔྱེད་པ་རི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་
རྟོག་^{༡༩༽}པས་བརྟགས་པའོ་ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
ལའང་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ།

^{༢༠༽}གཉིས་པ་སྤང་དང་པོའི་བྱིན་དྲུག་གི་བཤད་རྒྱལ་དང་འགལ་བ་ནི། དང་པོའི་
དོན་ནི་བདག་གཉིས་སུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རྒྱུན་སོགས་ནི་
མ་དག་པས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུན་སོགས་བདུད་ལས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་
དུ་ན་དྲུག་ག་ལ་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱང་བདུད་ལས་སུ་འདོད་པར་
གྱིས་ཤིག །^{༢༡༽}གསུམ་པ་སྤང་གཉིས་པའི་ཆོག་ཟིན་དང་དངོས་སུ་དམིགས་པར་སྤང་བས་
ཞེས་བྱས་པས་འགལ་བ་ནི། སྤང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་
པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པས་མ་དག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་རྒྱུན་སོགས་རྣམས་མི་བསྟོན་
པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པར་སྤང་བས་རྒྱུན་པ་བསྐྱུལ་བ་ཞེས་
དམིགས་པར་སྤང་བ་མི་དགོས་པར་སྒྱུར་བྱིན་པ་བཏང་བ་བཤགས་སོ་ཞེས་གསུང་རིགས་
པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ནས། ལན་འདེབས་རྒྱལ་འདི་
ལྟར་མཛད་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་འདི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་ནས་སྟོད་ཚུགས་ཐམས་
ཅད་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་མཆན་འདྲིན་དུ་བྱས་ནས་མཆན་བཅས་སུ་འདོད་
པའི་བྱིར་རོ། །^{༢༢༽}གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོན་སྟོང་སོགས་བརྟེན་པར་བཤད་
པའི་རིགས་པ་སོགས་དང་འགལ་བ་ནི། རྩས་འདི་གཏང་རོ་སྟམ་པའི་གཏོང་སེམས་དང་

ཉེས་སྦྱོད་འདི་བསྐྱམ་མོ་སྐྱམ་པའི་སྒྲོམ་སེམས་དང་དེ་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་
ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ནམས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་དགག་པར་རིགས་ཀྱི་དེ་ཆེད་དུ་བྱས་ལ་བརྟེན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རིགས་**
པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་གང་ལའང་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་སྦྱོན་ནི། འདི་འདིའོ་སྐྱམ་
པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བྱས་ན། བཤེས་
གཉེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་དལ་འབྱོར་དང་འཆི་བ་དང་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
སེམས་པ་དང་སྦྱབས་འགྲོ་དང་ལས་འདི་ལས་འབྲས་བྱ་འདི་འབྲུང་དང་། བྱམས་པ་དང་
སྤྲིང་རྗེ་དང་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་འདུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྦྱོང་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ལས་འདི་འབྲུང་ངོ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་དམིགས་འདི་
ཡོད་སྐྱམ་དུ་བསམས་ནས་ངེས་པ་རྒྱང་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་ངེས་
པ་ཆེ་བ་ཅམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྗེ་འབེལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་
ངེས་པ་ཅི་ཅམ་ཆེ་བར་བསྐྱངས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ལམ་དེ་དག་གི་ངེས་པ་རྗེ་རྒྱང་དུ་འགྲོ་བས་
སྦྱོང་བ་དང་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་འགལ་འདྲར་སོང་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་
ཤེས་ཤུགས་བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྐྱེད་ས་མེད་པར་འགྲོའོ།

ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཆ་གང་ལྟར་མི་འགལ་བ་དང་། བདེན་གཉིས་འཛོག་
པའི་ཆད་མ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་ཚུལ། ལུང་གསུམ་པའི་དོན་བཤད་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་སྦྱོབ་བྱར་འཛོག་པ་
དང་གཟུགས་སྦྱོབ་བྱར་བྱེད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ལྟར། ལམ་ཀྱི་ཆེ་ཡང་བདག་གཉིས་
སྤྱི་མཆན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་སྦྱོས་བྲལ་ལའང་
ངེས་ཤེས་འདེན་པ་དང་། འདི་ལས་འདི་འབྲུང་དང་འདི་ལ་སྦྱོན་ཡོན་འདི་ཡོད་ལ་ཡང་
ངེས་ཤེས་འདེན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། **ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནི།** དེ་ཡང་གཞིའི་
ལྟ་བུ་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པས་ལུང་དང་རིགས་པས་འཁོར་

འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སམ་ཡིན་ཚུལ་ལ་རང་གཞིན་རྒྱལ་ཅམ་
ཡང་མ་སྐྱབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དོན་དམ་པ་ནམ་པར་འཛོག་པའི་ཆད་མ་དང་།
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ནམ་པར་
འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགོ་བ་ལྟ་ཅི་
སྒྲོས་ཏེ། གཅིག་གཅིག་གི་གྲོགས་སུ་འཁྱུར་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་དེ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ་
ཚུལ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།

༼༤༽གསུམ་པ་ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། མདོ་དཔེ་སྐབས་དེ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་
དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མ་སྦྱིས་པར་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་
པའི་ཞེས་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཅམ་དུ་སྟོན་ཀྱི་དེ་དག་མི་བསྟེན་པར་དོར་བྱར་སྟོན་པ་
མིན་ནོ། ༼༥༽བཞི་པ་དམིགས་མེད་གསུངས་པའི་མདོ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བ་ལ་བདུན་
ལས། དང་པོ་དམིགས་མེད་སྟོན་པའི་ཤེར་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་གོ་སྐབ་ནས་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་
ཀྱི་བར་ཕྱིན་དུག་སྒྱུད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་དེ་མི་བྱ་བ་ནི། དཔེ་ཕྱིར་སངས་མ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྱུད་པ་དེ་ནམས་ལ་སྒྲོབ་མི་དགོས་པའི་སྐབས་མེད་པས། བ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་
པ་དུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུད་པ་ནམས་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ད་ལྟ་སྤྱིར་ཐག་པ་
ནས་འབད་ནས་བསྐྱབས་ན་འབྲུབ་པ་ནམས་འབད་པས་བསྐྱབ། རེ་ཞིག་ལ་བྱར་མི་རྒྱས་པ་
ནམས་ཀྱང་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱས་པའི་རྒྱར་ཆོགས་གསོག་
སྐབ་པ་སྒྱུར་སྒྲོན་ལམ་མང་དུ་བྱས་ན་རིང་པོ་མི་སོགས་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་པར་འཁྱུར་
རོ། ༼༦༽གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་སྤར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་རང་གཞན་
ཐུང་བྱེད་དང་བདུན་ལས་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་དང་མི་
བྱེད་པའི་ཚྭ་གས་བཟུང་ནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲིན་ན་ནི་རང་ཡང་ཐུང་
ལ་གཞན་ཡང་ཐུང་བར་བྱེད་ཅིང་བསྟེན་པ་རྒྱབ་པའི་ཡང་རྒྱན་དུ་འགོ་བས་མི་བྱ་སྟེ། ༼༧༽
གསུམ་པ་སྐྱ་མེད་བྱང་རྒྱལ་འདོད་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་ལ་མི་སྒྲོབ་ན་མདོ་རྒྱན་ལས་བདུས་དང་

འགལ་བ་འབྱུང་། མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ་ལས། འདུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལའང་སོ་
སོར་རྟོག་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བས་འབྱེད་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྒྲི་
བ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །འཕྲོ་ཡང་དེ་ལས་སྒྲིག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་འབྱེད་ཕྱོགས་ཐབས་
ཀྱི་ཆ། ཡང་རབ་རྒྱ་ཤེས་ལ་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པའི་ལམ་འབྱེད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་ན་
བདུད་ཀྱི་ལས་སོ་ཞེས་དང་། འབྱེད་པ་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཅན་སྒྲིང་པ་སྤང་བར་
བཤད་པ་དང་འགལ་བ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་
ཟབ་མོ་ཉིད་ལ་མདོན་པར་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང་། འབྱེད་པ་དམིགས་པ་གཏན་ནས་
མེད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འབྱུང་བས་མདོ་དང་འགལ་བ་ནི། གསང་བ་བསམ་ཀྱིས་
མི་བྱབ་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མེ་ནི་རྒྱ་ལས་འབར་ཏེ་རྒྱ་མེད་ན་ཞི་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལས་སེམས་འབར་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་ཞི་
བར་འགྱུར་རོ། །འབྱེད་པ་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་
དམིགས་པ་ཉི་བར་ཞི་བར་ཡང་ཤེས་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པའང་ཉི་བར་ཞི་བར་
མི་བྱེད་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའང་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་ལ་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པའི་དམིགས་
པ་ལའང་འཛིག་པར་བྱེད་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལའང་སོ་སོར་རྟོག་ལ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དམིགས་པ་ལའང་བལྟའོ་ཞེས་དམིགས་པ་མེད་ལུགས་
དང་དམིགས་པ་ཡོད་ལུགས་སོ་སོར་གསུངས་པ་རྣམས་བྱེད་དགོས་སོ། །འདིས་འབྱེད་ཀྱི་
མདོའི་དོན་ཞིབ་རྒྱ་བཟུང་ལོ། །བདུན་པ་ཉོན་མོངས་དང་མཆན་འདྲིན་ཀྱི་འཆིང་བ་སྟོད་
ཀྱང་བསྐྱེད་སྒྲིང་སྟོད་པ་གཏན་ནས་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཆན་
མར་འདྲིན་པའི་འཆིང་བ་སྟོད་དགོས་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཐག་པས་དམ་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་
དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཞིག་དགོས་ལ་དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་དགོས་པས་བསྐྱབ་
པས་བསྐྱེད་པ་དང་མཆན་འདྲིན་ཀྱིས་བཅིངས་པ་གཉིས་མི་གཅིག་ཅིང་བསྐྱེད་སྒྲིང་
སྟོད་པ་དང་བདག་རྒྱ་འདྲིན་པའི་འཆིང་བ་སྟོད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་གཅིག་གོ། །འབྱེད་པ་ལ་

དངོས་དང་། མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེས་ན་དེ་དག་གིས་ས་བོན་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབ་པ་གཅིས་པར་གདམས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བྱ་བ་རྒྱ་ཁྱུར་རྩོད་ཀྱི་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རྒྱ་ཁྱུར་མ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རེ་རེ་བས་མི་ཆོག་པས་བྱ་བ་རྒྱ་ཁྱུར་རྩོད་གཅིག་གིས་འདེད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་ནས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་སྒྲིང་པོ་སྒྲངས་པས་ཆོག་པ་ལ་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྒྱུད་པ་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །**འོག་གཉིས་པ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པར་སྒོབ་པ་མིང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྒོབ་མི་སྒོབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཉི་ཆོ་བའི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆུང་བྱ་གཉིས་མིང་གི་ནམ་གངས་ཡིན་ལ་ཉི་ཆོ་བའི་དོན་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**འོག་གསུམ་པ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྩེ་རྩེས་སུ་བྱེད་པས་དེ་མི་རིགས་པ་ནི།** ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དམན་པ་བཟང་བརྒྱུད་སོགས་ལའང་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་དགོས་པར་སྒྲུང་ན་སྒྲིས་བུའི་དོན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་རེས་ཆོག་པར་འདྲིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྩེ་རྩེས་སུ་བྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**འོག་བཞི་པ་འདི་པད་དཀར་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཚུལ་ནི།** འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིང་རྩེ་པར་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་ཉི་ཆོ་བས་ཉི་ཆོ་བ་འབྱུང་བ་དང་མཐའ་དག་པས་མཐའ་དག་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །**འོག་ལྔ་པ་དེར་མ་ཟད་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་འགལ་བ་ནི།** དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲིབ་པ་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱ་གཅིག་ཤུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྐས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ནི་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་སྟེ་བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆད་མེད་པས་མི་དོམས་པ་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་དང་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དང་། དེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། གྱེ་ཕྱོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་བསོད་**

ནམས་བརྒྱུ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །སྟོད་པོ་འདུག་ལས། རྒྱལ་སྐྱུ་ནམས་ཀྱིས་མི་སློབ་
བའི། དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། དགེ་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། དགེ་བའི་ལམ་ཚད་མེད་པ་ལས་ངེས་པར་
སྐྱེས་པའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །མགོན་པོ་སྤྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། གང་ཀྱི་ཀྱི་ཆེ་སངས་
ཀྱི་རྒྱས་པོ་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི། རྒྱུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཀྱི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཉིན་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོའི་རྒྱ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཀྱི་དུ། ཀྱི་གཞལ་ཀྱི་དུ་མེད་
ཀྱི་ལ་དེའི་ཀྱི་ཆེ་ཀྱི་ན་སྟེ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི། རྒྱུ་ལྟ་རི་ལྟར་གཞལ་
དུ་ཡོད། དེ་ཀྱི་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། ཀྱི་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་
པ་ལ་སློབ་པ་མདོ་སྐྱུགས་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ། བ་
རྩལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་པ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱུགས་དང་པ་རྩལ་
དུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་གཞལ་ལས་
ཁང་དང་ལྟའི་བཀོད་པ་རི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
བཤད་པའི་ཆེ་ཕྱིན་དུག་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དུག་ལ་སོགས་པའི་
པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་
ན་གང་ཟག་གི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་པ་རྩལ་དུ་ཕྱིན་
པ་ནས་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་གི་འདོར་ལེན་མ་གཏོགས་པ་ནམས་ཐུན་མོང་བཞེད་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱའོ། ཀྱི་གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ས་བོན་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབ་པ་གཅེས་པར་
གདམས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལ་ས་བོན་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་ལམ་ཕྱོགས་
རེ་བ་མིན་པའི་ཆ་ཚང་བ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིའི་ལམ་ཀྱི་རྒྱུང་མི་ཟེན་
པར་སྐྱར་བས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ལ་སློབ་དུ་མ་
ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིམ་རྒྱས་སུ་བཏང་པར་བྱའོ། །

༥ དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་ལ་བསྐབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་བསྐབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
སྤྱི་ལ་བསྐབ་ཚུལ་དང་། བྱད་པར་དུ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཐེག་ཆེན་སྤྱི་ལ་བསྐབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། དང་པོ་
ལ་གསུམ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་ལ་སློབ་འདོད་སྤང་པ་དང་། སྤངས་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་
སློམ་པ་བཟུང་བ་དང་། བཟུང་ནས་རི་ལྟར་བསྐབ་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་
སློམ་པའི་
ས་པོན་དུའང་བསྐབ་བྱ་ལ་བསྐབས་ནས་སྤང་ཚུལ་དང་། སློ་ཅི་ལྟ་བུས་ལེན་ཚུལ་དང་། དེ་
ཡང་ཐབས་བཟང་པོ་ཡིན་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུལ་བ་དང་སྐྱགས་གཉིས་ལ་
དང་པོར་རང་རང་གི་སློམ་པ་མ་བཟུང་བར་བསྐབ་བྱ་ནམས་མཉན་དུ་མི་བྱང་ཡང་འདི་
ནི་དེ་དག་དང་མི་འང་སྟེ་སྟོན་དུ་བསྐབ་བྱ་ནམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས། རྒྱུད་སྤངས་
ནས་དེ་ནས་འཛིན་པར་སློབ་ན་སློམ་པ་འཕོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། འདི་གཉིས་པ་སློ་རི་
ལྟ་བུས་ལེན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་། བྱང་ས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
སློམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བར་འདོད་པ་ལ་སྐྱ་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྟོན་སྟོན་
ཀྱི་མ་ཚོ་འདི་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་པའི་གཞི་དང་ཉེས་པའི་གནས་གང་དག་
བརྟན་པ་དེ་དག་བསྐྱག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྟོང་ནས་བརྟགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་
བརྟགས་ནས་སློབ་པར་གྱུར་ལ་པ་རོལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བརྟག་པའི་བྱིར་ཡང་མ་
ཡིན་པ་རོལ་དང་འགྲན་བྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ན་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པོ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་འདི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དེས་གྱང་
ནོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་དཔོག་པར་ཡང་བྱའོ། འདི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོན་ནི་སངས་
རྒྱས་སལ་པོ་ཆེ་དང་། མ་ཚོ་ནི་བྱང་ས་དང་། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མ་
ཚོ་བསྟུས་བ་ཟེར་བ་འདི་དག་ལས་བཤད་པའི་བསྐབ་བྱ་ནམས་འཆད་པ་ལ་སློ་ཞིང་གཞན་

གྱིས་དབང་མེད་བྱས་པ་དང་འགྲན་ཕྱིར་སོགས་མིན་ན་སྒྲོམ་པ་སྦྱིན། ཞེས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི།** དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་དག་ལ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲོབ་འདོད་སྦྱངས་ནས་སྒྲོམ་པ་སྐྱབས་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་པས་འདི་ནི་ཐབས་བཟང་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱབས་འདི་དང་འོག་གཉིས་ཀར་བཤད་ན་ཆོག་གི་ཁུར་ཆེས་པར་འགྱུར་བས་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་དང་པོ་ནི་ལྟར་ལེན་ལུགས་དང་དེ་མ་ཐག་ནས་ཆ་ལྟར་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟར་བ་ནམས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ལུགས་ནམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་བབ་ཟིན་པས་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ངེས་པར་བསྟན་གོས་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། དེར་བསྐྱབ་པ་ནམས་འདུས་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་**ཁྱེད་ཀྱིས་དུག་ཏུ་ལམ་འདུ་བར་མ་བཟང་གོ་བ་སྦྱོང་ཚུལ་བཟང་བ་དང་།** བསྐྱབ་བཞི་ཡང་དེར་འདུས་ཀྱང་དགོས་པས་བྱེ་ཚུལ། ཆོགས་གཉིས་དང་བསྐྱབ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་ཀྱན་བསྐྱབ་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་གལ་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་ལས། **དང་པོ་ནི།** གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་རིགས་བསྐྱབ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཏུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་འདུ་བས་ཕྱིན་དུག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་གནད་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་འོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནི།** བསྐྱབ་བཞི་ཡང་དེར་འདུ་སྟེ་ཕྱིན་པ་འདུ་བ་ནི་སྤྲོ་ལ། ཆོག་སྟན་པ་ནི་ཕྱིན་དུག་ལས་བཅམས་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཅིང་དོན་སྦྱོང་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞན་བཞོད་པ་ཡིན་ལ་དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ནི།** དེ་ཡང་ཆོགས་གཉིས་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་མེད་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་གི་གོ་བ་བསྦྱོང་པ་ལྟར་སྦྱང་བྱེད་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་རྣམས་པས་ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་གངས་ངེས་པ་དང་། ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་

བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་^{༡༥}ལ་མཚམས་སྒྱུར་དང་། དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཕྱིན་དུག་གི་སྒོམ་ཙམ་མཛད་པ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱི་གནད་ནམས་དགོངས་པ་བཞིན་བཀྲལ་ནས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་གྲངས་
ངེས་ཚུལ་འདི་ནམས་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ན་ཕྱིན་དུག་གི་
ཉམས་ལེན་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བས་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །^{༡༥}
གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་^{༡༥}མངོན་སྲེ་རྒྱན་ནས་བཤད་པ་དང་། སེང་བཟང་གིས་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་མངོན་མཐོ་ལ་བསྟོས་པའི་དང་། རོན་གཉིས་སྒྱབ་པའི་དང་། གཞན་དོན་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་པའི་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྦྱད་པའི་དང་། ལམ་མམ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་པའི་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་དང་། དུག་ལས་^{༡༥}
དང་པོ་མངོན་མཐོ་ལ་བསྟོས་པའི་གྲངས་ངེས། ^{༡༥}ལ་ལྡེལ་ས། དང་པོ་རྟེན་ཆ་ཐམས་ཅད་
ནས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དགོས་ཚུལ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལྡབས་ཆེ་བ་རྣམས་རྫོགས་པ་
ལ་ཆེ་རབས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བརྒྱད་དགོས་ལ་དེར་ཡང་ལམ་གྱི་ས་ཆོད་འོང་བ་ལ་རྟེན་
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་མེད་པར་ད་ལྟའི་རྟེན་འདི་འདྲ་བ་ཆ་རེ་རེ་ཙམ་ཡོད་
པས་བསྐྱབས་ཀྱང་བོགས་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པས་རྟེན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཞིག་དགོས་སོ། །^{༡༥}གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་རྒྱ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི།
དེ་ཡང་གང་ལ་སྦྱོད་པའི་ཡོངས་སྦྱོད་དང་གང་གིས་སྦྱོད་པའི་ལུས་དང་གང་དང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་སྦྱོད་པའི་འཁོར་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་གང་བཅུམས་པ་རྣམས་འགྲུབ་པའི་སུན་སུམ་
ཆོགས་པ་བཞི་ལྷན་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་དག་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
པའི་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བ་མང་བས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་དེས་ཀྱང་མི་
ཆོག་པས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདུག་ཅིང་སྟོག་པའི་དམིགས་
ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིག་མ་དང་རྒྱ་ཤིང་རང་གི་འབྲས་བུ་
ཆགས་པ་དང་དེའུ་མོ་སྦྱུམ་པས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་སུན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སྤར་གྱི་བཟང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཤེས་ནས་སྤར་ཡང་

རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འབད་དེ་རི་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཤེས་རབ་མེད་ན་སྤར་བསགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་
 ཡོངས་སྤྱད་པས་ནི་ཟད། གསར་དུ་ནི་མི་སྤེལ་བས་བྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་མགོ་ཚུགས་
 པར་འཇུར་རོ། །**འོག་གཞུག་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་སྤྱབ་ཚུལ་ནི།** དེས་ན་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་དེ་དྲུག་
 འབྱུང་བའང་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡང་
 ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ངེས་པས་ཆེ་འདིར་ཕྱིན་དྲུག་ཀྱང་ཏུ་བསྐྱེན་གོམས་ལན་མང་དུ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ལ་
 ཅི་ཅམ་ཁྱད་ཞུགས་པ་དེ་ཅམ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་རྒྱམས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །**འོག་
 བཞི་པ་མངོན་མཐོ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་གི་མངོན་མཐོ་གཉིས་
 ཡོད་ཚུལ་དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ཡིན་ལ་ལུས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་སོགས་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་མཐོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་དོ། །**འོག་ལྔ་པ་ལུང་ནི།** དེ་ལྟར་
 ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། **འོག་ལ་ཡོངས་སྤྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱད་འོག་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་
 པ་དང་གང་གིས་ཡོངས་སྤྱད་པའི་ལུས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དང་། འོག་དང་ལྟན་ཅིག་
 སྤྱད་པའི་འཁོར་འོག་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་གང་བརྩམ་འབྲུབ་པའི་རྩམ་
 འོག་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་འོག་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་བཞི་ལྟར་མངོན་མཐོ་དང་། དེ་འོག་
 དག་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་དུ་འཇུར་པ་མང་ཡང་དུས་ཅུག་
 ཏུ་ཉོན་མོངས་འོག་པའི་དབང་ཉིད་འོག་ཏུ་མི་འགྲོ་འོག་དང་། འོག་འཁོར་བའི་སྤྱན་སྤྱུང་
 ཆོགས་པ་སལ་ཆེར་ཆོས་མིན་ལ་སྤྱད་པ་མང་བས་སྤྱང་དོར་གྱི་བྱ་བ་རྒྱམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ཡོག་པར་འཇུག་ཅིང་སྟོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །****

འོག་གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འོག་
 གང་ལ་ཡོངས་སྤྱད་པའི་ཉོན་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་ཟད་དེ་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །**འོག་གཉིས་པ་ནི།**
 དེའི་བྱིར་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྟོས་པའི་གངས་ངེས་འོག་ལ་བདུན་ལས། **དང་པོ་ཕྱིན་
 དྲུག་གི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་དོན་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་ནི།** དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་
 བསྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མར་ཟང་ཟིང་གིས་སྤོང་གདགས་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་

འཆེ་དང་བཅས་པའི་སྦྱིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་
པ་ལས་ལེགས་པར་སྒྲིག་པ་ཉིད་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཚུལ་སྤྲོས་དགོས་སོ།། དེ་
མཐར་འབྱིན་པ་ལའང་ཚུར་གཞོན་མ་བཟོད་པར་གཅིག་ལན་དང་གཉིས་ལན་བྱས་ན་
ཚུལ་སྤྲོས་དག་པོ་མི་འོང་བས་ཚུར་གཞོན་ལ་ངི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ་དགོས་སོ།། འདིས་
ལན་མ་བྱས་པས་གཞན་གྱིས་སྒྲིག་གསོག་པ་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་དེས་འདུན་ནས་དགེ་བ་ལ་
སྦྱར་དུ་ཡོད་པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་འོ།། **༼ཁོ་གཉིས་པ་རང་དོན་གང་གིས་བྱེད་པ་ནི།** རང་
གི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སེམས་
རྣམ་པར་གཤེད་པ་ལ་མི་འོང་བས་བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་
དམིགས་པ་ལ་ངི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་གནས་པའི་ལས་རུང་ཐོབ་པ་དགོས་སོ།། **༼ཁོ་གསུམ་
པ་བཙོན་འགྲུས་གཉིས་ཀའི་གཞིར་འགོ་ཚུལ་ནི།** དེ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་མི་སྦྱེ་བས་ཉིན་མཆན་
ཀྱན་དུ་མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་དགོས་པས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་གཞི་འོ།། **༼ཁོ་བཞི་པ་
དེའི་ལུང་**དེས་ན་དོན་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱིན་དུག་དུ་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་དོན་ལ་
རབ་བཙོན་པ། གཏོང་བ་**༼ཁོ་སྦྱིན་པ་དང་།** **སེམས་ཅན་ལ་པར་མི་གཞོན་༼ཁོ་པ་ཚུལ་སྤྲོས་**
དང་ཚུར་གཞོན་པ་ལ་ངི་མི་སྐྱམ་པ་བཟོད་པས་བྱེད། **༼ཁོ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་༼ཁོ་**
པའི་ལས་རུང་ཐོབ་པ་བསམ་གཏན་དང་༼ཁོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་
༼ཁོ་བ་ཐོབ་པ་དང་དེ་དག་གི་གཞིར་༼ཁོ་བཙོན་འགྲུས་དང་བཅས་པས། **༼རང་དོན་རྣམ་པ་**
ཐམས་ཅད་སྦྱོང་།། ཅེས་ཏེ། **༼ཁོ་ལྷ་པ་དུག་ཀས་འདི་ལ་༼ཁོ་གཞན་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་**
རྣམ་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་མེད་པས། གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་མེད་དོ།། **༼ཁོ་དུག་པ་བྱི་**
མ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་མི་གཅིག་པས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་གསལ་བ། གནས་དང་གྲོལ་བ་
ཞེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལག་རྒྱུ་དང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་སུ་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་ན་ཞི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་
དུ་མི་འཁྲུལ་ལོ།། **༼ཁོ་བདུན་པ་དེས་ན་བྱིན་དུག་གི་གུངས་ངེས་གལ་ཆེ་བ་གདམས་པ།** དེ་
ལྟར་ནས་སེམས་འཛིན་ཟབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་

རེར་འགྱུར་བས་ཕྱིན་དུག་གི་ལུས་རྫོགས་པ་ལ་ངས་པ་རྟེན་དགོས་སོ། །

འོག་སྐྱུ་ལ་གཞན་དོན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
གངས་ངེས་ནི། ཐོག་མར་ཟང་ཟེང་བཏང་བས་དེའི་ཐོངས་པ་སེལ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་གང་
ལའང་པར་གཞོད་མི་བྱེད། དེར་མ་ཟད་ཚུར་གཞོད་བཟོད་པར་བྱས་ཁོའི་གྲོགས་བྱས་པས་
མི་སྐྱོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བཅས་ཤིང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་འཁུལ་སོགས་ཀྱིས་
ཡིད་འདུན་པར་བྱས་ཏེ་སྟོད་རུང་དུ་སོང་བ་ན་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བཤད་
དེ་ཐེ་ཆོམ་བཅད་པས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངས་ཏེ། འོག་མར་ཟང་
ཟེང་གི་སྐྱིན་པས་མི་ཐོངས་བ་སྟེ་འོག་མར་སེལ་བ་དང་རྣམས་པར་མི་འཆོ་འོག་མའི་རྩལ་
ཁྲིམས་དང་། འོག་གཞན་གྱི་རྣམས་འཆོ་བཟོད་འོག་པ་དང་འོག་སེམས་ཅན་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་
བྱ་བས་མི་སྐྱོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་འཁུལ་སོགས་
ཀྱི་ཡིད་དགའ་ཞིང་འདུན་པར་བྱེད་སྟོད་འདུན་རུང་དུ་སོང་བ་ན་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་
དམ་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་བརྟེན་པ་འོག་མའི་ལེགས་པར་བཤད་པས་ཐེ་ཆོམ་བཅད་དེ་རྣམས་
གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་གཞན་དོན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། འོག་པར་ཕྱིན་དུག་
གི་སྐྱོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་འོག་སྐྱབ་པ་འདི་ནི་རང་གི་དོན་འོག་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། ཞེས་སོ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིན་དུག་ལ་མི་བརྟེན་
དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྣམས་དེ་ལས་འགྲུབ་ལུགས་ལ་ངས་པ་
རྟེན་ན་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་རོ། འོག་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྟོད་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་གངས་ངེས་འོག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སོ་སོའི་སྟོད་ཚུལ་ནི། འདི་
ལྟར་ལོངས་སྟོད་རྟེན་པ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་མ་རྟེན་པ་དོན་དུ་མི་གཉིས་བས་ལོངས་སྟོད་
ལ་མི་བཟུ་བ་དང་དེ་ཡོད་ན་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པར་རུས་པས་རྩལ་ཁྲིམས་ལེན་ཅིང་དེ་ལ་
གྲུས་པ་དང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་སྟུག་བསྐྱུ་
ལ་བཟོད་པས་མི་སྐྱོ་བ་དང་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཇི་འདྲ་བ་ལ་སྐྱོར་ཡང་སྐྱོར་བས་དེས་མི་སྐྱོ་བ་
དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམས་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་

པ་རྒྱལ་གིས་ནི་འདིས་འགྲོ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་རྒྱལ་གིས་རིམ་པ་བསྐྱབ་ཅིང་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་ཞེ་འོ་མ་ཆགས་པས་དེ་དོན་དུ་མི་གཉིས་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟ་བ་ཞེ་དེ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཅིང་བསྐྱང་བ་ལ་རབ་འོ་རྒྱ་གུས་པ་འོ་དང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་འོ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱལ་བསྐྱེད་ལ་བཟོད་ནས་མི་སྤྱོད་འོ་བ་དང་། འོ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཇི་འདྲ་བ་ལ་སྦྱར་ཡང་སྦྱོབས་དེས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། འོ་བསྐྱེད་པ་ཞེ་རྒྱལ་གིས་ནི་འདིས་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་བསྐྱས་པས། ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འདིར་ཟད་དོ། འོ་ཞེ་འདུས་པའོ། ཞེས་སོ། འོ་གཉིས་པ་ཉ་ཤང་སོགས་ཐེག་ཆེན་འདོད་ཀྱང་ཕྱིན་རྒྱལ་མི་འདོད་པ་འགལ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་རྒྱལ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་འདོར་བ་ནི་འགལ་བའོ། །

འོ་ལྟ་པ་ལམ་མཐ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་གྲངས་ངེས་ནི་འོ་ཕྱིན་རྒྱལ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་གང་དང་གང་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་རྒྱལ་ལས་དང་པོ་ཕྱིན་པས་ལམ་བསྐྱས་ཚུལ་ནི། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མ་ཆགས་པའི་ལམ་མཐ་ཐབས་ནི་ཕྱིན་པ་ཞེ་གཏོང་བ་ལ་གོམས་པས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡུལ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་བའི་རྣམ་གཡེང་སྟོམ་པའི་ཐབས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་མཐའི་རྣམ་གཡེང་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞུམ་འོ་བ་བཟོད་པས་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི་བཟོད་པ་ཞེ་གཏོང་བ་བྱེད་པའི་སྐྱལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་བཞི་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་དགེ་བ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་བརྒྱམས་པ་ལས་དེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྟ་པ་འོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་སྐྱིབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ནི་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་

ཏེ། བསམ་གཏན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཤེས་སྐྱིབ་ནམ་པར་སྒྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། བོ་སྐྱུང་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཡུལ་བོ་གྱི་མོངས་སྒྱུང་ནམས་
ལ་ནི་མ་ཆགས་བོ་པའི་ལམ། བོ་སྐྱུང་ཐོབ་སྐྱུང་ཕྱིན་པ་དང་སྐྱུང་ཐོབ་ཐོབ་པའི་མོངས་སྒྱུང་དེ་
ཐོབ་པའི་བོ་ཕྱིར་ཚུལ་བའི་ནམ་གཡེང་སྐྱུང་པའི་བོ་སྐྱུང་ཐོབ་ནི་སྐྱུང་ཐོབ་ལས་གཞན། བོ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་སེམས་ཅན་བོ་སྐྱུང་མི་གཏོང་པའི་བོ་སྐྱུང་ཐོབ་བཟོད་པ་དང་དགེ་བ་འཕེལ་
བའི་བོ་སྐྱུང་ཐོབ་བཟོད་འགྲུས་དང་། བོ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ནམ་པར་སྒྱུང་
བའི་བོ་སྐྱུང་ཐོབ་ནི་སྐྱུང་ཐོབ་ལས་གཞན། བོ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་
ལོ། ཞེས་སོ། བོ་དུག་པ་ཕྱིན་དུག་གིས་ཐབས་གང་བྱེད་བསམས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པར་
གདམས་པ་ནི། འདོད་ཡོན་གྱི་ནམ་གཡེང་བྱང་བའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ལ་མ་ཆགས་པའི་
སྐྱིན་པ་དང་སྐྱུང་ཐོབ་བྱང་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་མེད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ནམ་གཡེང་
སྐྱུང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེམས་ཅན་བྱེད་ངན་པ་གངས་མང་ཞིང་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ་བཟོད་
ནས་དེའི་དོན་ལས་ཕྱིར་ཐོག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་ལ་གོམས་པ་སྐྱུང་ཐོབ་པ་དང་
དགེ་བ་གངས་མང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་བསྐྱབས་པའི་སྐྱོ་ནས་འཕེལ་བ་ལ། དེ་དག་གི་སྐྱུང་
ཡོན་སོགས་བསམས་པའི་སྐྱོ་ནས་སྐྱོ་བ་དུག་ལ་རིང་བའི་བཟོད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མགོ་
གཞོན་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་དེའི་ས་བོན་དང་ཤེས་སྐྱིབ་འཛོམས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་
པར་བསྐྱུང་པ་འདིས་ནི་ཕྱིན་དུག་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱུང་རོ། །

བོ་དུག་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བཞུགས་པའི་གངས་ངེས་བོ་ལ་གཉིས་ལས་དང་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུང་ཚུལ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་རོ་བོ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ་
དེ་ཡང་མོངས་སྒྱུང་ལ་མི་བཟུང་བའི་སྐྱིན་པ་ཡོད་ན་ཡང་དག་བར་ལེན་པས་དེ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་ཆོགས་སོ། ཡང་དག་པར་སྐྱབས་པའང་གཤེ་བ་ལ་སྐྱུང་མི་གཤེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་བཟོད་པས་བསྐྱུང་བས་དེ་ནི་དེའི་འཁོར་རོ། བསམ་གཏན་ནི་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་
ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལོ། བཟོད་འགྲུས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
ག་ལ་གཏོགས་པས་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། བོ་སྐྱུང་ཐོབ་བསྐྱབ་བོ་པ་གསུམ་བོ་གྱི་དབང་

དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་བྱིན་པ་དུག །ཡང་དག་པོ་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་བཤད་དེ་པོ་བསྐྱབ་པ་དང་པོ་ཚུལ་པོ་ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་པར་བྱིན་དང་པོ་
གསུམ། །པོ་དང་བསྐྱབ་པ་ཐ་མ་པོ་ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་པོ་
བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ནམ་པ་གཉིས་པོ་དང་། །གཅིག་བཙོན་པོ་འགྲུས་
ནི་བསྐྱབ་པོ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་སོ། །པོ་གཉིས་པ་དེས་ན་གྲངས་དེས་
ལ་མཁས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཉེན་སྲུང་སྲུང་ཆོགས་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡོངས་སྲུང་ཆོགས་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཐེག་པ་གང་ལ་གནས་ནས་
ཐབས་ཀྱི་ནམ་པ་དེ་སྙེད་དང་ལྡན་པས། བསྐྱབ་པ་གང་སྐྱབ་པའི་ཉེན་དང་དོན་དང་ཐེག་
ཆེན་དང་ཐབས་དང་བསྐྱབ་པ་ནམས་ཡོངས་སྲུང་ཆོགས་པར་བྱེད་པ་དང་སྐྱད་པར་བྱེད་པ་
ནི་པར་བྱིན་དུག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒྲིམ་ཡིན་པ་ལ་དེས་པ་ཆེན་པོ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །པོ་གཉིས་པ་སྒྲོབ་
དཔོན་སེང་བཟང་ལུགས་ལ་མི་མཐུན་ཚུགས་སྒྲོང་པའི་གྲངས་དེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་འགྲུབ་པའི་གཞིའི་གྲངས་དེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲངས་དེས་གསུམ་
ལས་དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་དང་པོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའམ་མི་འཕགས་པའི་
རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སྒྲོང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱིམ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་
བྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྱིམ་སོ། །ལན་ཅིག་འཕགས་ཀྱང་མཐར་མི་བྱིན་པར་སྐར་ལྡོག་པའི་
རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་སྐྱབ་ཀྱིས་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་དགེ་ཚུགས་ལ་ཡུན་རིང་
པོར་སྒྱུར་བས་ཡོངས་སྲུང་ཆོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཏེ་སྐྱག་
བསྐྱལ་དང་གཞོད་པ་ལ་དེ་མི་སྐྱམ་པ་དང་དུས་དཔག་དུ་མེད་པ་ལའང་ཉི་མ་གཅིག་ལྟ་
བུར་བལྟ་བའི་སྒྲོབ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱངས་ན་ལྡོག་པའི་རྒྱའི་
གཉེན་པོ་བྱེད་ཅུས་པའི་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་སྒྱེ་བས་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ཅམ་པའི་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པར་མ་ཟད་ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་དགེ་སྒྱུར་ལའང་དཀའ་སྐྱད་ཐན་
ཐུན་ལ་བཟོད་བསྐྱབ་རྒྱུ་བ་དང་གང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་སྒོ་བྱགས་རྒྱུ་བའི་རྒྱ་མཆན་

གྱིས་དང་པོར་ཁྱེད་ཀྱི་མཁུ་ལ་མ་སྦྱངས་པས་ལན་ནོ། །བར་དུ་མ་ལོག་ཀྱང་ཚུད་ཟ་བའི་
 རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་
 ཤེས་རབ་འཆལ་བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་སེམས་གཞན་
 དུ་གཡེངས་པའི་བསྐྱེད་མཚན་གྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་
 སྡོད་ཀྱི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་རྒྱས་ན་འདྲུག་ལྡོག་གི་གནས་རགས་
 པ་ལའང་འཁྲུལ་ནས་ལོག་པར་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་
 གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་ངེས་སོ། །**།^{༡༥༩}གཉིས་པ།** སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་འགྲུབ་པའི་གཞིའི་གནས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ནི། སར་བྱིན་དང་པོ་བཞི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 ཆོགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་བཞི་གས་མི་གཡེང་བའི་སར་བྱིན་བསམ་གཏན་འགྲུབ་ལ། དེ་
 ལ་བཞེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །**།^{༡༦༠}**
གསུམ་པ་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི།
 སྤྱར་བཤད་པའི་གསུམ་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །**།^{༡༦༡}གྲངས་ངེས་ཚུལ་འདི་རྣམས་གནད་ཆེ་བར་**
གདམས་པ་ནི། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་
 པོས་བཀོད་པ་སྤྱར་བཤད་པ་སྟེ་བྱིན་དུག་ལ་ངེས་པ་སྟེ་བ་ལ་གནད་ཆེ་བར་སྤྱང་ངོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་**།^{༡༦༢}སྟེ་རིམ་དང་། དམན་མཚོག་དང་། རགས་**
ཕྱའི་རིམ་པ་གསུམ་ལས། **།^{༡༦༣}དང་པོ་**སྟེ་བའི་རིམ་པ་ནི། ལོངས་སྦྱོད་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་མ་
 ཆགས་པའི་སྦྱིན་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་སྦྱོད་ལེགས་པར་སྟོན་པའི་
 ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་གཞོད་པ་ལ་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ། །དཀའ་སྦྱོད་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་
 བཟོད་པ་ཡོད་ན་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཉུང་བས་བཟོན་འགྲུས་ཚུམ་པར་རུས་སོ། །ཉིན་མཚན་དུ་
 བཟོན་འགྲུས་བརྒྱུ་ལ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ལས་སུ་བྱུང་བའི་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟེའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པ་
 འབྱུང་ངོ། །**།^{༡༦༤}གཉིས་པ་**དམན་མཚོག་གི་རིམ་པ་ནི། སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་དམན་ལ་བྱི་མ་བྱི་མ་

མཆོག་གོ། །**འོག་སྐྱུ་པ་**རགས་སྤའི་རིམ་པ་ནི། སྡེ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་
དང་བྱ་སྤྱོད་བས་རགས་ལ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྡེ་མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་བྱ་བར་དཀའ་བས་
རང་རང་གི་སྡེ་མ་ལས་སྤྱོད་བ་སྟེ། བདོ་སྤྱེའི་རྒྱལ་ལས། སྡེ་མ་ལ་བཞེན་ཕྱི་མ་སྟེ། །དམན་
དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་
པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

སྐྱོད་པ་སྐྱི་ལ་སློབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོད་པ་སྐྱི་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་དང་།
བྱད་པར་དུ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱོད་པ་སྐྱི་ལ་སློབ་
པའི་ཚུལ་རྒྱས་ཀྱིས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་པར་བྱིན་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྟུ་བ་
བཞི་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །

སྐྱོན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་རྒྱག །སྐྱོན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཅོན་འགྲུས་
དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྐྱོན་པའི་
རོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས། སྐྱོན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་རྟོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁོ་བཞི་ལས་དང་པོ་སྐྱོན་པའི་རོ་བོ་ནི། བྱང་ས་ལས། སྐྱོན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་ལུས་ལ་མི་བཟོ་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མ་
ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་
སྐྱོན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་དང་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྷན་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་
སོ། །ཁོ་གཉིས་པ་དེའི་པར་བྱིན་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ནི་དེ་ལ་སྐྱོན་པའི་པར་བྱིན་རྣམས་པ་

བྱི་ཕྱིན་བྱའི་རྩལ་གཞན་ལ་བཏང་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབུལ་བ་ཐོར་བ་ལ་མི་བསྐྱོས་
 ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་འགྲོ་བ་བཞེན་པོ་དུ་མ་ཡོད་པས་སྤར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་
 ཕྱིན་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །**ཁྱེ་གསུམ་པ་ལུས་ངག་མི་གཙུག་ཅིང་ཡིད་གྱིས་སེར་**
སྤྲེལ་མེད་པར་འབྲས་བུ་སོགས་གཏོང་ཚུལ་དེས་ན་ལུས་དང་ངག་མི་གཙུག་ཅིང་སེམས་གཙུག་
 ཐོར་གྱུར་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་རང་ལ་བདོག་པའི་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོང་དགེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་
 སེར་སྤྲེལ་འཛིན་པ་བཙུག་ནས་གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་གཏོང་ཞིང་། དེ་ཙམ་དུ་
 མ་ཟད་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བདར་བའི་སྒོ་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ལས་ཕྱིན་པའི་སར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོང་འཇུག་ལས།
 ཁྱེ་གསུམ་ཏེ་ཁྱེ་འགྲོ་བ་ཁྱེ་མཐའ་དག་གི་དབུལ་ཁྱེ་བ་ཐོར་བ་དགོས་ཁྱེ་པ། ཕྱིན་ཁྱེ་པའི་
 ས་རོལ་ཁྱེ་ཏུ་ཕྱིན་ཁྱེ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡིན་ཁྱེ་ཞེ་ཁྱེ་ན། ཁྱེ་ད་དུང་འགྲོ་ཁྱེ་བ་
 བཞེན་ཁྱེ་པ་ཡོད་ན་སྟེ་ཡོད་ཁྱེ་པའི་ཕྱིར་ཁྱེ་སྟོན། སྟོན་པ་ཁྱེ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པ་ཙམ་ལྟར་
 འདས་རྣམས་རི་ལྟར་ཁྱེ་ཕྱིན་པའི་ས་རོལ་ཁྱེ་ཏུ་ཕྱིན་ཁྱེ་པ་རྫོགས་ཏེ་མ་རྫོགས་པར་ཐལ་
 ཁྱེ་འོ་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་ལུས་ཡོངས་སྟོང་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེ་ཁྱེ་དག་
 བཏང་བའི་འབྲས་ཁྱེ་བུ་དགེ་ཆ་དང་བཅས་ཏེ། སྟེ་ཐོ་ཁྱེ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཏང་ཁྱེ་
 བའི་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་རྫོགས་པ་ཉིད་གྱིས། ཕྱིན་པའི་ས་རོལ་ཁྱེ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྱེ་རྫོགས་
 པར་གསུངས་ཏེ། ཁྱེ་འམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་ཕྱིན་པ་རྒྱ་མཚན་སྤར་བཤད་པ་དེ་
 ལྟ་བུས་ཁྱེ་ན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱེ་ཉིད་ནི་སེམས་ཁྱེ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་དོ། །སྟེ་ཁྱེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་སོ། ཁྱེ་བཞེན་པ་དེས་ན་ཁྱེ་ཉམས་སུ་ཡོན་ཚུལ་ལ་ཕྱིན་པའི་སར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ཡོན་
 བྱི། དཔོན་སུ་རྩལ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་
 ཅིང་རིམ་ལྗོངས་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཐབས་ལ་དངོས་དང་། ལས་དང་པོ་བའི་
དམིགས་བསལ་དང་། དེ་ལ་དོགས་གཙོད་གསུམ། དང་པོ་ལ་མེར་སྣ་དང་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་
ཉིས་པ་དང་། གཉོང་མེས་ལ་འབྲུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་མེར་

སྒྲུ་མེད་ཅམ་གྱིས་པར་ཕྱིན་དུ་མི་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་ལ་སེར་སྒྲུ་མ་ལུས་
པར་བཅོམ་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ཕྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་སེར་སྒྲུ་ནི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་དེས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་**
དགོས་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཏོང་བའི་གོགས་སེར་སྒྲུའི་ཀྱན་ཏུ་འདྲིན་པ་བསལ་བ་ཅམ་
དུ་མ་ཟད་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་
དགོས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་བབྱང་བའི་ཉེས་པ་དང་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་སེམས་དགོས་པར་**
གདམས་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་བསྒྲོམ་
དགོས་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། **ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མདོའི་ལུང་**
ནི། ཟླ་བ་སྟོན་མ་ལས། རུལ་བར་གྱུར་པ་སྟེ་མི་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ལུས་འདི་དང་། སྟོག་གྱང་
གཡོ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རང་དབང་མེད་ཅིང་། ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོག་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་གཞན་
དབང་ཅན་རྩལ་པ་མི་ལམ་སྒྱུ་མ་འདྲ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ལ། དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་བྱིས་པ་
སྐྱོ་སྐྱོ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ལུས་སྟོག་ལ་ཆགས་པས་ན། དེའི་དབང་དུ་སོང་ནས་གིན་ཏུ་
མ་རུངས་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོན་ཆེན་པོའི་ལས་བྱས་ཏེ། སྟོག་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་
སྟོང་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་སྐྱོ་སྐྱོ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་རྣམས་འཆི་བདག་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་
ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་ཏེ་སོང་། ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་
ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་བཟད་ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཆེན་པོར་འགྲོ། ཞེས་ལུས་མི་
གཙང་བ་དང་སྟོག་རི་གཟར་གྱི་རྩལ་ལྟར་གཡོ་བ་དང་ལུས་སྟོག་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་དང་མི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟར་རྩལ་
པར་བཞུགས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དགག་དགོས་ཏེ་དེ་མ་ལོག་ན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་སོང་
སྟེ་ཉེས་སྟོན་ཆེན་པོ་རྣམས་བསགས་ནས་ངན་འགྱོར་འགྱོར་བར་གསུངས་པ་དང་། **ཁྱེད་ཀྱིས་**
གཟུངས་ཐོབ་པ་ཡང་འདྲིན་མེད་ཆགས་མེད་ལ་རག་ལས་པ་སྟོན་ཐམས་ཅད་པ་བསྐྱབ་པའི་
གཟུངས་ལས་ཀྱང་། **ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་གཟུངས་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ། ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་**

འདིར་སེམས་ཅན་གང་དག་ཀྱི་ཆོ་བའི་ཐུང་བ་ལྟར་པའི་རྒྱ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་
ཅིག་ཀྱི་ལ་ཚོད་ཅིང་ཀྱི་འབྲུགས་ནས་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱི་
ལ། སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་དེ་ཡི་གཞི་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཀྱི་ཡང་ཟས་ལྟར་སོགས་ལ་སྟེད་ཅིང་
ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ལ་ཀྱི་ཐུག་པ་སྟེ། རྒྱ་ཀྱི་མཆན་དེ་ལྟ་ཀྱི་བས་ན་དེའི་ཀྱི་ཕྱིར་ཤེས་གོ་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གང་ལ་ཀྱི་ཡང་སྟེད་པར་འགྱུར་བ་སྟོངས་ན་ཀྱི་ཆོ་སྒྲུབ་པའི་གཞུངས་
སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཀྱི་གང་ལ་སྟེད་པ་སྟངས་པ་བྱས་ན་ཆོ་ཀྱི་སྒྲུབ་
པའི་གཞུངས་སུ་འགྱུར། བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཞེ་ན། ཅིང་ག་ཀྱི་
དོན་ནི་ཆོ་སྒྲུབ་པའི་གཞུངས་ཡོད་དེ་ཡུལ་ལ་སྟེད་པ་སྟངས་ན་ཆོ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་གཞུངས་
སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། ཆོ་བའི་ཐུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། སྟོག་གཅོད་
པའི་གཞི་ནི་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཀྱི་ཅིས་པའོ། ཞེས་དང་། ཀྱི་བྱུག་པ་
ལུས་འདིས་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་རིན་ཐང་མེད་པ་སྟངས་ལྟར་ཀྱི་བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་
བདག་གི་ལུས་དང་སེམས། སྐད་ཅིག་རེ་རེས་འདིག་ཅིང་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གི་མར་འགྲོ་བ་
ཉིད། ཀྱི་ཡིན་པ་ལ་གལ་དེ་མི་རྟག་ཅིང་ཀྱི་མཆིལ་སྒྲུབས་སོགས་དྲི་མི་ཀྱི་གཙང་བ་
འབབ་པའི། ལུས་ཀྱིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་རྟག་ཅིང་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མེད་གྱི་ཀྱི་ལུས་
ཅན། སྐྱ་མེད་བྱང་རྒྱལ་འཕོབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ནི་རིན་ཀྱི་ཐང་མེད་ཀྱི་པར་རྟེན་
པ་ཀྱི་ཆོན་པོ་ཐོབ་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཀྱི་ཡིན། ཞེས་དང་། ཀྱི་བདུན་པ་ལུང་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་དེ་བཤད་རྒྱལ་ནི། ཀྱི་སྟོན་བཙུག་ལྟར་འདས་བྱས་ཟེར་འབྲུངས་ནས་སྟག་མོ་ལ་ལུས་
སྒྱིན་པར་བཏང་བཞེད་པའི་ཆོ་སྒྲིབ་རབས་ལས་ཀྱང་། ཀྱི་བཙུག་ལྟར་འདས་སྟོན་བྱས་
ཟེར་རིགས་སྟེ་པོ་ཀྱན་གྱིས་འདུད་ཅིང་བཀྱར་བ་ཞིག་ཏུ་འབྲུངས་པའི་ཆོ་སྟོན་མ་སོགས་
འགྲོ་བ་མང་པོ་ལམ་བཟང་པོ་ལ་བཀོད་དེ། རིམ་ལྡན་སྟོན་སྟོངས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་པ་ན་
སྟག་མོ་སྐྱ་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་ཐག་པ་བྱ་སྒྲིབ་པའི་སྐྱ་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་བཀྱེས་
པས་སྐྱ་ཀྱི་བར་བཅུམས་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་ལས་དེའི་སྐྱ་བསྐྱལ་མ་བཟོད་པས་སྐྱ་
ལུས་ཆེས་ཆེར་འདར་ཞིང་སྐྱ་བསྐྱལ་འདི་སེལ་ཐབས་རང་གི་ལུས་བྱིན་རྒྱ་ཡོད་བཞིན་

དུ་མི་སྟེར་བ་ནི་མི་རིགས་སོ་སྟེན་དུ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ལ་རིང་ནས་ཐོགས་པའི་ཤུགས་
 གིས་སྤྱི་ལུས་སྤྱི་པ་ལ་ལྷག་པར་སློབ་ནས་འདི་སྐད་ཅིས་གསུངས། ཁྱིའི་ཐོས་གྲུབ་པའམ།
 བདག་མེད་ཅིང་ཁྱིའི་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་ལ་ཁྱིའི་རང་གར་བཞག་ན་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་
 མེད་པའི་ལུས། ཁྱིའི་འདི་རོ་བོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཁྱིའི་རང་བཞིན་ལ་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱི་ཕན་
 བདུགས་པའི་དྲིན་ཁྱིའི་ལན་མེད་ཅིང་ཁྱིའི་དུས་རྟག་དུ་མི་གཙང་པའི་རྩིས་སོ་ཁྱིའི་དུག་ལས་
 གྲུབ་པའི། ལུས་ཀྱིས་ཁྱིའི་དུག་གཞན་ལ་ཁྱིའི་སྤྱི་པར་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་
 ཁྱིའི་པར་འཇུར་བའི་ཁྱིའི་སྐབས་རྟེན་པ་ལ། གདམ་བར་མི་འཇུར་བའ་དེ་ནི་མཁས་ཁྱིའི་པ་
 མ་ཡིན། ཁྱིའི་དུག་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་ན་དོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ་མཐར་ཉི་ཤེས་པར་
 འདོར་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་ཇུར་ན་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབད་པ་
 དུ་མས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཤེས་པར་འདོར་དགོས་པའི་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་གཞན་ལ་བསམ་
 པས་བཏང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་མང་པོ་འབྱུང་པ་ལ་དེ་ལྟར་སློ་མི་སྤྱིང་བ་ནི་བདག་
 སྤྱི་པའི་སྟེན་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སློ་ཅི་སྟེ་བྱའོ།

ཁྱིའི་བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཚུལ་སྤྱིང་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཁྱིའི་བདོག་ཁྱིའི་པ་
 ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྷ་པོ་ཁྱིའི་ལས་འདས། ཁྱིའི་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་ཁྱིའི་བདག་ཁྱིའི་རང་
 ཉིད་སློ་ཁྱིའི་ལྷ་པོ་ཁྱིའི་ལས་འདས་པ་བསྟུན། ཁྱིའི་པོ་ཁྱིའི་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་
 བ་སྤྱི་པ་གཏོང་དགོས་ཏེ་དེ་ཁྱིའི་ཡང་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཁྱིའི་འབྲལ་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པས་མི་འདོད་བཞིན་གཏོང་བར་ཁྱིའི་བྱེད་དགོས་པར་ཆབས་ཅིག་ཏེ་ཁྱིའི་འབྲལ་བ་
 ལ། ཁྱིའི་དུག་རང་དབང་ཡོད་དུས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་བཏང་བ་ཁྱིའི་འབྲལ་བ་ཡོད་པས་
 མཆོག་ཁྱིའི་ཡིན། ཅིས་སོ། ཁྱིའི་དགུ་པ་རང་གཞན་གྱི་འོངས་སྤྱིང་མི་རྟག་པ་དན་པའི་སྤྱིང་
 རྩིས་གཏོང་ཚུལ་ཁྱིའི་སློབ་དཔོན་དཔའ་པོས་པར་བྱིན་བསྟུས་པ་ལས་ཀྱང་། འོངས་སྤྱིང་
 ཀྱིས་ནམ་པ་མི་རྟག་ཁྱིའི་པར་མཐོང་ཁྱིའི་པར་ཇུར་ཅིང་། ཁྱིའི་ཇུར་པ་དང་ཡིད་སྤྱིང་རྩིས་
 ཆེན་པོ་རང་གི་རང་ཁྱིའི་གིས་ཏེ་གཞན་དབང་དུ་ཇུར་ཁྱིའི་པ་གཉིས་ཡོད་ན། བྱིན་པར་
 ཁྱིའི་བྱ་བའི་དོར་བདག་གི་ཕྱིས་ཁྱིའི་དུ་བཞག་པ་ཁྱིའི་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་ཁྱིའི་ཡིན་

བར་ཁྱེད་གསུམ་པར་གྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་གཞན་གྱི་བཅོལ་མ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་རིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ་རྒྱ་ཁྱིམ་ཆོན་དང་བཅས་ཏེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱིམ་ཆོན་ལ་ནོར་
 བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་མ་བཏང་བའི་ཉེས་དམིགས་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། ཁྱིམ་ཆོན་པས་བདེ་བ་འཕེལ་ཞིང་བབྱང་བའི་
 གསོག་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་གང་བྱིན་ན་ཁྱིམ་ཆོན་དེ་ལས་ཏེ་དེ་ཁྱིམ་བཞེན་པའི་
 འདིགས་པ་སྟེ་ཁྱིམ་ཆོན་པ་སྟེ་ཁྱིམ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཁོར་ཁྱིམ་བྱིན་པར་རང་གི་ཁྱིམ་ན་
 གང་བཞག་ཁྱིམ་དེ་ལས་ཏེ་དེ་ཁྱིམ་བཞེན་པའི་འདིགས་པ་འཕེལ་ཁྱིམ་སྟོན་འབྱུང་།
 ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མི་ཆོག་ཁྱིམ་སྟེ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་གཞན་
 གྱིས་སོགས་པ་དང་རྒྱ་བ་སོགས་མི་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པས་གཞན་དང་། སྤྱན་མོང་
 བ་ཁྱིམ་དང་རྟག་ཏུ་ཁྱིམ་སྟོན་སྟེ་བསྐྱར་དཔོན་པ་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཞིང་ཤས་ཆེར་
 འབྲས་བུ་མེད་པའཕེལ་འབྲས་བུ་ལོག་པར་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ཏེ་འགྱུར་ཁྱིམ་ལ། ཁོར་
 གཞན་ལ་སྟོན་ན་འབྲེལ་ཁྱིམ་པར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཁྱིམ་གཞི་གཞོད་ཁྱིམ་པར་མི་
 འགྱུར་ལ། ཁྱིམ་སྤྱད་སྟོན་པས་འདིག་ཞེན་པ་རོལ་ཏུ་མདོན་མཐོ་ཁྱིམ་ལེགས་ཀྱི་བདེ་
 བ་འབྱུང་། ཁྱིམ་བྱིན་ཞིང་ཁྱིམ་སྐྱུངས་པའི་ཆེ་བྱི་མར་མ་ཟད་ཆེ་འདི་ཉིད་ལའང་སྤྱད་བསྐྱེལ་
 བསྐྱེད་ཅིང་ཁྱིམ་སྐྱུངས་མི་སྤྱབ་སྟེ། ཁྱིམ་ཆོན་གཅིག་པ་གཏེར་ལྟ་བུ་ནི། མི་ཡི་ནོར་
 རྣམས་སྐྱར་མདའ་ཁྱིམ་སྟོན་ལྟ་བུར་ཡང་རིང་པོར་མི་སོགས་པར་ཡལ་འགོ་བའི་རང་
 བཞེན་ལྟར། ཁྱིམ་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ཁྱིམ་ཆོན་དེ་དག་ཁྱིམ་ཐར་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཁྱིམ་རང་བཞེན་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་མ་བྱིན་ཁྱིམ་ནོར་རྣམས་ཁྱིམ་ཁའི་ཟིལ་
 པ་ལྟར། མི་རྟག་ཁྱིམ་ཅིང་འབྲས་བུ་མེད་ཁྱིམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཁྱིམ་ཐར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལ་
 བྱིན་པས་ཁྱིམ་ཆོན་དེ་དག་གི་ཁྱིམ་ཐར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་ཡོད་པའི་གཏེར་དུ་འགོ་ཞིང་
 བྱད་ཁྱིམ་པར་དུ། ཞེས་མཐའ་ཅན་ཁྱིམ་ཕན་པར་གཞོལ་བས་གང་བྱིན་པའི། ཁོར་རྣམས་ཁྱིམ་
 ཐར་སྟོང་པོ་མེད་པའང་བྱིས། ཁྱིམ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། འབྲས་བུ་
 འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར། ཁྱིམ་ཆོན་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱོས་ནས་དགེ་ཆ་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། བསྐྱོ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་
ཀྱང་གྲངས་མེད་པའི་བྱིས། ཞེས་སོ། །བཙུ་འཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ་པར་བྱིན་གྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཐོགས་
དང་དངོས་པོ་སྤོང་བ། གཞན་ཡང་གཏོང་བ་འཕེལ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་ཀྱི་དང་སེར་
སྒྲ་འཕེལ་བ་དང་གཏོང་སེམས་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་
འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་ནམས་སྤར་ཡོད་མི་བཟུང་ཞིང་གཞན་གྱིས་བྱིན་ནའང་སྤང་བར་མི་བྱ་
སྟེ། པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། སེར་སྤྱི་སྤྱོད་ནི་གང་གིས་འཕེལ་འགྱུར་རམས། །ཡོངས་
འཛིན་ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་ནོར་གྱི་མིང་ཡིན་གསུངས། ཡོངས་སུ་གཏོང་སེམས་འཕེལ་
བར་མི་འགྱུར་བའི། ཡོངས་ཀྱི་འཛིན་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱེད་བ་དག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔས་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤང་། གང་ཞིག་གཏོང་སེམས་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་དག་ཡང་
དག་བྱང་རྒྱུ་ལམ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་ན། ཉེ་འདྲའི་ནོར་རམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱི་དང་། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྤང་བར་འོས་པ་མིན། ཞེས་སོ། །

འཁྱེད་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་གནང་བློ་ཉེ་འདྲུག་རྒྱལ་དེ་ལྟར་བྱེད་
པའི་ཆེ་སེར་སྤྱི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ན་ཐུབ་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་
བྱང་རྒྱུ་བསྐྱུས་པ་དང་བདག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་དམ་བཅས་པ་བློ་པར་བྱས་
ཏེ་བདག་གིས་སྤར་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་ནས་དེ་ཡང་
ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ན་བདག་གི་སྤྱོད་པ་ནི། སྤང་བོ་ཆེ་ཉི་མས་གདུངས་པ་ན་
རྒྱར་ཞུགས་ནས་ཁྱེད་ཅིང་སྐམ་ལ་སྐྱིབ་པ་ན་ས་ལ་འགྲེ་ཕྱོག་བྱས་པས་ལུས་ལ་སས་
གོས་པ་མཐོང་ནས་སྤར་ཡང་རྒྱར་འདྲུག་དེ་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ་སྐམ་
དུ་བསམས་ནས་མ་ཆགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐུབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོག་བློ་
བྱས་ཤིང་། ཉེ་གཞོལ་རང་གི་དམ་བཅས་བསམ་བྱ་སྟེ། ཡོངས་འཛིན་ཆགས་པ་ནམ་པར་
བསལ་བའི་བྱིས། སེམས་ལ་རྟོག་པའི་དམ་པ་འདི་དག་རྟོགས། འཁྱོ་བ་ཀུན་ལ་བདག་
གིས་ལུས་བཏང་སྟེ། །འཁྱེད་ཀྱི་ལུས་དེ་བཏང་འཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དེ་དགེ་ཆ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདག་

ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞན་དོན་བརྗེད་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ད་ལྟ་མོས་པ་མ་སྒྲིན་ཅིང་སྟོབས་རྒྱུ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསམ་པས་ལུས་བྱིན་
ཟིན་ཀྱང་ཤ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་མོད། འོན་ཀྱང་ལུས་སྟོག་གཏོང་བའི་བསམ་པ་
མ་སྒྱུངས་ན་གོམས་པ་མེད་པས་ད་གཏོང་ཀྱང་ལུས་སྟོག་གཏོང་མི་རུས་པར་བསྐབ་བརྟས་
ལས་གསུངས་པས་ད་ལྟ་ནས་བསམ་པ་སྒྱུང་དགོས་སོ། །^{༡༩༽}གཉིས་པ་གཞན་དོན་བརྗེད་
པའི་ཉེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་བའི་ཟས་གོས་དང་
གནས་ཁང་སོགས་ལ་སྦྱོད་པ་ན་གཞན་དོན་ཏུ་འདི་དག་སྒྱུད་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་བསམ་པ་
བརྗེད་ནས་རང་དོན་ཏུ་སྟེད་པས་སྦྱོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟངས་དང་། སྟེད་པ་ནི་མེད་
ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིལ་པ་བརྗེད་པའམ་སེམས་ཅན་
གཞན་ཞིག་གི་བྱིར་ཆགས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟངས་འོ། །གཞན་ལ་བསྟོན་
པ་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྣམས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་རང་གི་བྱིར་སྦྱོད་ན་མ་བྱིན་ལེན་ཏུ་འགྱུར་
ཞིང་རིན་ཐང་ཆང་ན་སོ་ཐར་གྱི་སམ་པར་འགྱུར་བར་བསྐབ་བརྟས་ལས་གསུངས་སོ། །

^{༢༠༽}གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ལ་སམ་པའི་དོགས་གཅོད་དང་། ཉེས་མེད་ཀྱི་དོགས་
གཅོད་དང་། དངོས་སུ་མི་སྟེར་ན་བསམ་པས་བཏང་བ་མཆོག་མིན་སྒྲུམ་པའི་དོགས་གཅོད་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་སམ་པ་གཏན་མེད་འདོད་པ་མི་འཐད་
པ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོན་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་
ལ་རིན་ཐང་ཆང་བ་མི་སྟེད་པས་སམ་པ་མི་འོང་ཞེས་འདོད་ལ། གཞན་དག་སེམས་ཅན་
རེ་རེ་ལ་འང་ཡོ་བྱད་རིལ་སོ་བསྟོན་པས་དེ་མི་འཐད་པར་སྒྲུ་ཞིང་ལ་ལ་གཞན་ལ་བསྟོན་
ཀྱང་དེས་བདག་ཏུ་བབྱུང་བ་མེད་པས་སམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །^{༢༡༽}གཉིས་པ་དགོངས་
པ་བཞིན་གྱིས་སམ་པ་འབྱུང་བའི་རང་ལུགས་ནི། དགོངས་པ་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་པ་ལ་བསམ་
པ་ཐག་པ་ནས་བསྟོན་ཤིང་དེས་ཀྱང་དེ་རིག་ནས་བདག་ཏུ་བབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གཞན་
གྱི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་རང་དོན་ཏུ་ལེན་པ་ལ་རིན་ཐང་ཆང་ན་སམ་པ་འོང་བས་དེ་
ལ་དགོངས་སོ། །^{༢༢༽}གསུམ་པ་སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པ་ནི། དེའི་བྱིར་སྟེ་པ་

གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་སྦྱ་བའང་མི་འཐད་དོ། །^{༡༥༡}གཉིས་པ་ཉེས་མེད་གྱི་དོགས་གཙོད་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་ན་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གི་
 ལོངས་སྟོང་སྟུང་ལ་ཁོའི་དོན་བྱའོ་སྟུང་ནས་སྟུང་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། ^{༡༥༢}
 བདག་གི་ལུས་ལོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བསྡོམས་པས་བདག་པོ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་
 འདྲ་བས་གཞན་གྱི་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལོངས་སྟོང་ནམས་གྱིས་^{༡༥༣}གཞན་གྱི་བདག་
 པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་བསྐྱང་ངོ་ལུས་བསོས་ནས་གྱི་སྦྱར་བདག་པོ་སེམས་ཅན་ཁོ་རང་
 གི་དོན་བྱའོ་སྟུང་པས་སྟུང་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ་བྲན་ཉག་ཏུ་རྩི་བོའི་ལས་བྱེད་པ་གང་གིས་
 འཚོ་བ་བདག་གི་རྣམས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །^{༡༥༤}གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་མ་གནང་
 བར་སྟུང་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བསྡོམས་ཟིན་པས་དེས་
 མ་གནང་བར་སྟུང་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤིན་ཏུ་
 རྩི་བོའི་དོན་ལ་བཙོན་པའི་བྲན་གྱིས་རྩི་བོ་ན་བ་ལ་སོགས་པས་སྦྱ་བའི་སྟོ་ཅན་གྱིས་གནང་
 བ་མེད་པར་སྟུང་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །^{༡༥༥}གསུམ་པ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་ན་ཡིད་གྱི་
 ཐུན་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྟུང་པ་མི་རིགས་པ་ནི། དངོས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་ཐམས་ཅད་མི་
 སྟེར་ན་སྟོས་བཟང་བ་དེ་བརྟུན་དུ་སྦྱང་བས་དེ་འདྲ་བ་ལ་སྟེང་བོ་མེད་དོ་སྟུང་ཏུ་མ་དད་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་འགའ་ཞིག་
 གིས་དེ་ཁོ་ན་མ་རིག་པར་མ་དད་པར་བྱ་བར་ནི་མི་རིགས་ཏེ་གཏོང་བའི་སེམས་ངོ་མཚར་
 ཆེན་པོ་ཅན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་
 མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོ། །^{༡༥༦}ལུས་ལོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་ན་
 ཐུན་སྟུང་ཏུ་བསམ་པ་སྦྱངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་སྟོ་སྦྱངས་བས་རང་
 ཉིད་ལ་གཏོང་སེམས་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་ལ། དེ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེས་ན་
 ཆགས་ཞེན་མེད་ན་དངོས་སུ་ཡོ་བྱད་མང་དུ་བཅངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཐུན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཉེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་རི་ལྟར་བྱ་
 བ་དང་། ཉེན་སོ་སོ་ལ་བསྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ཐུན་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་

བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ་དང་། སར་བྱིན་ལྷན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་
དམ་པ་ལྷན་པ་དེ་བཞི་ཉེན་དམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེས་ཀྱིན་
ནས་བསྐྱངས་ནས་བྱེད་བའོ། །དངོས་པོ་དམ་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་བྱང་པར་ནམས་ལ་འཇུག་པ་ནའང་དེའི་བསམ་པ་མ་དོར་བ་ཡོད་དོ། །ཁྱེད་
འདིའི་དོན་སྤྱིར་སྤྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་སྟམ་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་བྱང་ད་
རེས་བཟའ་བཏུང་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱིན་རྒྱ་ཡིན་ནའང་སྤྱིར་བསམ་པ་དེས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་
སྤྱིར་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པའི་ནང་ནས་ད་རེས་འདི་སྤྱིན་སྟམ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ལའང་སྤྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་མཐའ་དག་བསྐྱང་དེའི་ནང་ནས་ད་ལམ་འདི་བསྐྱང་
སྟམ་པ་ལྟ་བུ་སོགས་འདྲའོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲལ་དུ་
བདེ་བ་དང་ཐུགས་སུ་ཕན་པའི་བྱིར་དུ་གཏོང་བའོ། །ཐབས་མཁས་པ་དམ་པ་ནི། རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་གསུངས་ཏེ་ལས་དང་པོ་པས་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་བྱའོ། །བསྟོན་པ་དམ་པ་ནི། བཏང་བའི་དགེ་བ་རྟོགས་
བྱང་དུ་བསྟོན་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྤྱིབ་འགོག་པ་སྟེ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཁྱེད་གཉིས་པ་སར་བྱིན་ལྷན་པ་དེ་བཞི་ཉེན་དམ་པ་དེ་
སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་པ་ན་ཉོན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་གཞན་གྱིས་གཤེ་བ་བཟོད་པ་དང་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་བརྟེན་འབྲས་དང་ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་དེ་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོན་བའི་བསམ་གཏན་དང་སྤྱིན་བྱ་སྤྱིན་
བྱེད་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་དུག་ཆང་བར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་
སྟོབས་ཆེ་སྟེ་དེ་དག་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་པ་ལས། དང་པོ་ཉེན་སོ་སོར་སྤྱིན་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི།
སྤྱིར་ཐང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པ་ཁྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་ལ་བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གིས་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཁྱིམ་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་
 རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
 པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་དབུལ་བ་སྤུལ་བ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་རབ་ཏུ་བྱང་བར་
 བྱུར་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་ཞིག་བསྟན་
 བ་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་སྤྱི་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 ནི་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྐྱོན་པ་བྱ་བར་མ་གནང་ངོ་ཞེས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རབ་**
བྱང་གིས་ཐོས་སོགས་བར་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་མི་རུང་བ་དང་རྟེན་ན་སྟེར་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་
 ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་གཅོད་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པར་བསྐྱབ་བཏུས་སྤྱ་གསུངས་
 ཏེ་རབ་བྱང་གིས་ཟང་ཟིང་ཆེད་ཏུ་བསྐྱབས་ནས་སྐྱོན་གཏོང་བྱེད་པ་བཀག་གི་རང་གི་
 དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་གཞོད་པར་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་མང་ཏུ་རྟེན་ན་ཟང་ཟིང་
 གཏོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་རབ་བྱང་གིས་ཟང་ཟིང་གཅོ་བོར་མི་སྟེར་**
བ་ནི། ཤར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ངས་ནི་བྱེད་ལ་གཏོང་བའི་ཕན་ཡོན་མི་བཟོད་ཀྱི་འདྲིན་
 པའི་ཉེས་དམིགས་བཟོད་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ་རབ་བྱང་གིས་ཤར་ཐང་ཐང་ཏུ་ལོར་བཅོལ་ཞིང་
 བསགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མ་མང་ཏུ་བྱང་སྟེ་སྐྱོན་པ་གཏོང་བ་ལ་མ་དགུས་པའི་གཏམ་
 མོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་སྐྱོན་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་ཆོས་ཁྱེད་དང་། མི་འདིགས་པ་དང་། ཟང་**
ཟིང་གི་དེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 སྟོན་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་འདིག་རྟེན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་སྟོབ་པ་
 རིགས་པར་སྟོན་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འདྲིན་ཏུ་འཇུག་པའོ། །**ཁྱེད་ཀྱིས་པ་མི་འདིགས་**
 པའི་སྐྱོན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་མིའི་འདིགས་པ་དང་སངས་ཀྱི་དང་སྟག་
 དང་རྒྱ་སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པའི་འདིགས་པ་དང་རྒྱ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་
 པའི་འདིགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྤྱོད་པའོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ཟང་ཟིང་གི་སྐྱོན་པ་ལ་གཉིས། ཟང་ཟིང་དངོས་སྤྱ་གཏོང་བའི་སྐྱོན་
 པ་དང་། བསམ་པ་ཅམ་གྱི་སྐྱོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཟང་ཟིང་གཏོང་བའི་ཚུལ། གཏོང་

བར་མ་རྒྱས་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ། རྒྱུན་པའི་གཤམ་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
གང་ལ་གཏོང་བའི་ཞིང་། གང་གིས་གཏོང་བའི་བསམ་པ། རི་ལྟར་གཏོང་བའི་སྒྱུར་བ། གང་
གཏོང་བའི་དངོས་པོའོ། །དང་པོ་**འདི་གང་ལ་གཏོང་བའི་ཞིང་ནི་བཅུ་ལྔ། འདིར་རྒྱུན་འདི་**
ཡུལ་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་སོགས་བཅུ་གསུངས་པའི་ནང་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། བཅུ་སྟོ་སྟོར་བཟང་བ་ནི་འོག་
ཏུ་གསུངས་པའི་བསམ་པ་རྒྱུ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་པ་གཞི་དེ་བྱེད་ལ་བྱམས་པའི་
སེམས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟོན་པའི་ཡུལ་སྟོ་སྟོར་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ། །རང་
ལ་ཕན་འདོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་**འདི་ལ་ཆགས་པ་བཀག་སྟེ་དང་གཞི་དེ་བྱེད་པའི་**
དབྱ་པོ་འདི་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དང་ཕན་གཞི་དེ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཐ་མལ་པ་
འདི་ལ་གཅེས་སེམས་ཀྱིས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་འདི་ལ་དད་གུས་
ཀྱིས་དང་ཚུལ་འཆལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཅན་འདི་ལ་སྟོང་རྩེ་ཆེ་བས་དང་རང་ལས་དམའ་
བ་འདི་ལ་ང་རྒྱལ་སྤངས་ཏེ་དང་རང་དང་མཉམ་པ་ལ་འདི་འགྲན་སེམས་བསལ་ཏེ་དང་རང་
ལས་ལྷག་པ་འདི་ལ་ཕྱག་དོག་བསལ་ཏེ་དང་འབྱོར་ཞིང་རྒྱུད་པ་དང་སྤྲུག་ཅིང་སོངས་པ་དེ་
འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱིས་བསྐྱུལ་ཞིང་འདོད་པས་གསུངས་པར་སྟོང་རྩེ་ཆེར་བསྐྱེད་
ནས་བྱེད་པའོ།

འདི་གཉིས་པ་བསམ་པ་ལ་གཏོང་འདི་བའི་སེམས་དང་། སྤང་བྱའི་བསམ་པ་གཉིས་
ལས། **དང་པོ་ལ་རྒྱུད་པས་མ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དང་།** བྱེ་བྲག་སྟོ་སྟོར་བསམ་པ་
གཉིས། **དང་པོ་བསམ་པ་རི་ལྟར་བྱ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་ནི།** འདི་ལ་བཞེན་ནས་སྤྲོ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུན་པའི་ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་དགོས་པ་ལ་དམིགས་
པ་དང་། དང་པོ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་
ཟིན་པས་བཅོལ་བ་ལེན་པ་ལྟར་གཏོང་བར་བྱ་བའི་རང་གི་རྫས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ་སྟམ་
པ་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བའི་ཞིང་ནམས་ལ་འདི་དག་བདག་
གི་རྒྱུན་པའི་ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་སྟོ་སྟམ་པ་ཞིང་

ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བསམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། པར་བྱིན་བསྐྱེད་པ་ལས། སློང་
 བ་སྟོན་དུ་འོངས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་དེས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འཕྱོ་ཆོགས་འཕྱོ་བྱིན་པའི་
 པར་བྱིན་ནི་སྟེལ་བའི་བྱིན། འཕྱོ་བྱང་སེམས་དེས་ལོ་རྒྱུ་འོངས་སྟོན་གཞན་ལ་བསྟོན་
 པས་གཞན་ཀྱི་འཕྱོ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བདག་གི་འཕྱོ་ལོ་རྒྱུ་ལ་བཞག་འཕྱོ་ནས་བཏང་བའི་ཆོ་
 བཅོལ་མ་ལེན་པ་ལྟར་བྱས་ཤིང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཕྱོ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སློང་འཕྱོ་བ་པོ་དེ་
 ལ་བསྟེན། ཅེས་སོ། འཕྱོ་གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ལ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་
 པོ་རེ་རེ་གཏོང་བ་ལ་དགོས་པ་འདི་དང་འདིའི་བྱིན་གཏང་བར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་དགོས་པ་
 ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་རྒྱས་པར་ནི་ལག་བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་དང་པར་བྱིན་བསྐྱེད་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། འཕྱོ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཞིང་བཅུ་སོ་སོའི་བསམ་པ་སྐྱེར་
 བསྟན་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཞིང་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་དགོས་པས་
 སྐྱེའི་བསམ་པ་ཡིན་ལ། འཕྱོ་གཉིས་པ་ཞིང་སོ་སོ་ལ་བསམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་བྱེད་ཆུལ་ཞིང་གི་
 བསམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ནི། གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་
 རྩེའི་བསམ་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་དང་ཐན་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་
 བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བསམ་པ་བཞག་ནས་བྱིན་པར་བྱ་བའོ། འཕྱོ་གསུམ་པ་ཞིང་གི་བསམ་པ་
 གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་པར་བྱིན་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སེམས་རྒྱལ་ཞིང་རྣམས་ལ་འང་སེམས་
 སྟོམས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་བྱིན་པ་བཏང་བའི་དགོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡང་སློང་བ་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བ་དང་བྱང་པར་དུ་སྐྱག་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་ལ་བཅེ་བར་བྱ་སྟེ། ཟླ་
 བ་གྲགས་པས། བྱིན་གང་མེར་སྤྲ་དང་བྲལ་བ། ཡོན་ཏན་འཕྱོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དམ་འཕྱོ་
 ཆུལ་འཆལ་སོགས་སྟོན་མིན་དེ་དག་ལ། མཉམ་པར་སེམས་སྟོམས་པས་གཏོང་བའི། བྱིན་
 དེ་བྱིན་པ་པོ་ལས་དག བཅེ་བས་བྱིན་དང་བྱིན་པའི་འབྲས། གཉིས་ཀའང་ཅིག་ཅར་དོན་
 གཉེན་ལ། གཏོང་བའི་བྱིན་གང་མེར་སྤྲ་མེད། འདི་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། ཞེས་
 པ་དང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོན་པ་ལས་ཀྱང་། འཕྱོ་བསྟོན་པ་འདི་དག་བཅོམ་པ་
 ཆོས་ཀྱི་འབངས་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་འབྲེལ་བ་ཡང་

ཡོད། བོ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ནི་སྟོན་སྟོང་བ་པོ་ཞིང་དག་མ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་
པར་བྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་དཔལ་དང་སྟོངས་པ་སྟོང་བོ་བ་
ལ་རེ་བའི་བསམ་ལྡན་བོ་ཉམ་ཐག་པ་མཐོང་ན་ཡང་། དེ་བོ་ལས་བཙེ་བོ་བ་མེད་ཅིང་
བོ་དེ་ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱི་མར་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་ལ་
སྒྲ་མ་དང་ཡོད་ཏན་ཅན་སོགས་ལ་བཏང་ན་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟམ་དུ་
རང་གི་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་འདོད་པས་སྟོན་བོ་དམ་སྟོན་ཡུལ་གཞན་ཡོན་ཏན་དག་
དང་ལྡན་པ་བོ་སོགས་བཟང་པོ་འཛོལ་བ། བསམ་བསྒྲགས་དེ་ནི་སྟོན་པ་གཏོང་བོ་བར་
བྱེད་ཀྱང་ནམ་བོ་སྟོན་ལ་རེ་བས་སྟོང་བ་བོ་པོ་དག་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས། རྒྱ་བོ་མཚན་
དེ་བོ་ཡི་སྟོན་དུ་བཙམ་བོ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ནི་བྱགས་རྗེས་སྟོང་བ་བོ་པོ་ནམས་ལ་བོ་
སྟོམས་པར་སྟོན་པར་བཞེད་ལ་བཞུགས། ཞེས་སོ། བོ་དེས་ན་ལས་དང་པོ་བས་ཆོགས་
གྱི་ཞིང་ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་ལ་བཞེན་དགོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་སྟོན་པ་གཏོང་བ་ལ་ཞིང་དག་མ་དག་མི་འདམ་པའི་སྟོན་པ་དེ་སྒྲ་མ་ལས་ལྷག་
པར་གསུངས་སོ། བོ་གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་སྐྱངས་པ་དགོས་པ་ལ། བོ་བཙུ་
གཅིག་ལས། དང་པོ་ལྟ་ངན་མཆོག་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སྟོན་པ་ལ་འབྲས་
བུ་མེད་དོ་སྟམ་པ་དང་གཞོན་འཛོའི་སྟོན་པས་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་དང་དགེ་མཚན་
དང་བཀའ་ཞིས་དང་སྐུར་ཏེ་སྟོན་པ་དང་སྟོན་པ་རྗེས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་མི་སྟོན་པའོ། བོ་གཉིས་པ་ཁེངས་
པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སྟོང་བ་པོ་ལ་བརྟན་པ་དང་གཞན་ལ་འགལ་པ་དང་བྱིན་ནས་
ཀྱང་བདག་ནི་གཏོང་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་
པའོ། བོ་གསུམ་པ་ཞེ་སྟང་མེད་པའི་གཏོང་རྒྱལ་ནི། ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ནམ་པར་དག་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནམས་སྟོན་པ་གཏོང་བའི་ཆོ་སེར་སྣ་ཅན་ནམས་ལ་མི་དང་
པར་བྱེད་ཅིང་དེས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་ནས་དཔུལ་བར་འགོ་བས་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱིབས་པར་
གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བའི་ཆོ་ཡང་རྒྱལ་འཆལ་ལ་མི་སྟོན་པ་སྐྱས་པས་སྐྱེ་

པོ་མང་པོ་མི་དད་པར་བྱེད་ཅིང་མ་དད་པ་དེས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་དང་བཟོད་པ་སོགས་
ལ་གནས་ནས་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་ལ་མི་བསྐྱུགས་པ་བརྟེན་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་བསྒྲིབས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

༼༥༽བཞི་པ་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པར་གཏོང་བ་ནི། དེས་ན་
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། བྱོད་ཀྱིས་ཐོས་དང་སྟོ་གོས་
ཆེ་བའི་ཆོ་ན་བདག་བསྟོད་མ་མཛད་ལ། །འགྲོ་བ་ཡོན་ཏན་ཚུང་བ་གཞན་ནམས་ཀྱང་ནི་
མཐོན་པོར་བཀྱར་བར་གྱུར། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལ་གནས་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོད་པ་ཉེས་པ་ཚུང་
བྱུང་བཟུང་། །༼༥༽རང་ཆེ་མི་མཛད་ཅིང་གཞན་བཀྱར་བ་དང་རང་མཐོན་པོར་གྱུར་ཀྱང་
རང་སྟོན་ཚུང་བྱུང་ཡང་ངོས་བཟུང་ནས་སྟོང་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །༼༥༽ལྷ་པ་རྟེན་པའི་
བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ལྷན་གྲགས་འོང་བྱ་རེ་ནས་སྐྱིན་པ་མིན་པའོ། །༼༥༽དྲག་པ་ཁྱམ་པའི་
བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ལྷེར་བའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཞིང་སྐྱིན་པའི་ཆོ། དང་བར་
བྱེད་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱིན་པ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམས་
ཐོས་ནའང་ཡིད་ཁྱམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་བདག་ལ་བྱད་བྱུ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པར་སྟོ་བ་
སྟེལ་བའོ། །༼༥༽བདུན་པ་རྒྱུ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། དག་གཉེན་ཐ་མལ་པ་
ནམས་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྟོ་མས་པའི་སྟོང་རྗེས་སྐྱིན་པའོ། །༼༥༽བརྒྱད་པ་ལན་ལ་བལྟ་
བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ས་རོལ་པོས་སན་འདོགས་སུ་རེ་ནས་གཏོང་བ་མིན་པ་སྟེ་སྟེ་བོ་
ནམས་བདེ་བས་ཐོངས་བ་དང་སྟེད་པའི་ཐེས་ཆོག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སེལ་བའི་མཐུ་མེད་
པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །༼༥༽དགུ་པ་ནམ་སྐྱིན་ལ་བལྟ་
བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། བྱི་མ་ལ་ལོངས་སྟོད་དང་ལུས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ནམ་སྐྱིན་ལ་
རེ་བ་མེད་དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པོ་མེད་པ་དང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་སན་
ཡོན་བྱུ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །༼༥༽བརྒྱ་པ་དམན་པའི་རེ་བ་སྤངས་ཏེ་གཏོང་བ་ནི། གནས་
སྐབས་སུ་འབྲས་བྱ་དེ་དག་ལ་རེ་བ་འགོག་པ་མིན་གྱི་སྟོད་པའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་ཅམ་
ལ་ཐོབ་བྱར་འཛིན་པ་འགོག་པའོ། །༼༥༽བརྒྱ་གཅིག་པ་ལོག་སྟོན་སྤངས་པའི་གཏོང་ཚུལ་

ནི། གཞན་ཡང་སྦྱོར་པ་བཏང་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་གཏོང་མེད་ཅན་དུ་ཤེས་ནས་བཀྱར་
སྟེ་བྱང་ན་སྟམ་དུ་ལོག་འཛའ་བསམ་པ་མེད་པ་དང་དབུལ་པོར་འཇུར་དུ་དོགས་ནས་
མི་སྦྱོར་པ་དང་སྟོང་བ་པོ་ལ་བསྟུ་བའི་བསམ་པ་དང་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་རང་
སེམས་ནམ་པར་གཡེངས་པ་མེད་པ་དང་། སྟོང་བ་པོའི་ལོག་བསྟུ་བ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོར་
མེད་པ་དང་རང་བསྟུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་བ་པོའི་སྟོན་མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་སྟོག་པའི་
བསམ་པ་མེད་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཁ་ངང་དུ་མི་ཐུབ་པར་སྦྱོར་པ་སོ་སོ་ལས་འབྲས་བྱ་སོ་
སོ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་ནས་སྦྱོར་པའོ། ། **འིགས་ལ་ཐུག་པ་**འི་ལྟར་གཏོང་བའི་སྟོར་བ་ལ་**སྟོར་**
འིགས་པ་འི་འབྲེལ་བས་མི་གཏོང་བ་དང་། **སྟོར་བ་**འི་ལྟ་བུས་གཏོང་བ་གཉིས་ལས། **འིགས་པ་**
སྟོར་བ་འི་འབྲེལ་བས་མི་གཏོང་བ་འིགས་ལ་ཐུག་ལས། **དང་པོ་སྟོར་བ་**མ་དག་པ་སྟེ་**འིགས་**
བྱ་བཅུ་གསུམ་སྤངས་ཏེ་གཏོང་ཚུལ་ནི། ལྟར་པོར་མི་སྟོར་བར་འགྲངས་ཏེ་སྟོར་བ་དང་ཉེན་
མོངས་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྟོར་བ་དང་ཆོས་སམ་འདིག་ཉེན་གྱི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་
ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་སྟོར་བ་དང་སྟོར་འདི་ཙམ་སྟོར་རོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལས་ཐི་
ནས་ངན་པའམ་ཉུང་ཅུ་སྟོར་བ་དང་རིན་བཟང་གི་ནས་སྟོར་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱིན་པས་
ཆོག་པ་ལ་བསྐྱོར་ཏེ་ཉུང་ཅུ་ནས་སྟོར་བ་དང་རྒྱལ་པོར་ལྟར་པ་ན་གཞན་གྱི་བྱ་དང་རྒྱང་
མ་སྟོགས་ཏེ་སྟོར་བ་དང་སྟོར་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ནན་གྱིས་སྤངས་ཏེ་གཞན་
ལ་སྟོར་བ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་འཇུར་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོར་པ་གཏོང་བ་དང་རང་
ཉིད་སྟོམས་ལས་སུ་བཞུད་དེ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་སྟོང་བ་ལ་སྟོད་པས་འཕྱ་
བ་དང་ལྷན་གྱིས་སྟོད་པའི་བསྟོང་བ་དང་ངག་རྒྱུ་བ་པོས་སྟོར་བཞོང་བར་བྱས་ནས་སྟོར་བ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསྟོན་པ་དང་འགལ་བར་བྱས་ཏེ་སྟོར་བ་དང་ལོངས་
སྟོད་འབྲལ་ལ་འིགས་བྱང་བ་བཞིན་དུ་མི་གཏོང་བར་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་ནས་སྟོར་
བ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྟོར་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་འདོར་བར་བྱའོ། །

འིགས་པ་བསགས་ཏེ་གཏོང་བའི་སྟོར་བ་སྤང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་བསགས་པའི་སྦྱོར་པ་ནི་ཁ་ན་མ་སོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་ལོངས་སྟོད་འིགས་བྱང་བ་

བཞིན་ཏུ་སྐྱེན་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ་འདི་ལྟར་བསགས་ནས་དུས་གཅིག་
 ཏུ་གཏོང་བ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་མེད་པ་དང་། གསོག་པའི་རིང་ལ་ཡོ་བྱད་སྟོང་བ་དུ་
 མ་ཞིག་ཕྱིར་བསྐྱོད་སྟེ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ད་གདོད་མ་བསྐྱངས་པ་ཁ་ཅིག་
 ལ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། **༼༥༽གསུམ་པ་བསགས་པས་བར་ཆད་བྱེད་ཚུལ་ནི།** དེ་ལྟར་བྱང་སར་
 གསུངས་པ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ་དེའི་རིང་ལ་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་
 དང་བསྐྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བྱ་བ་མང་པོའི་བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་
 བ་དང་། བལ་ཆེར་བར་སྐབས་སུ་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བས་མཐའི་སྐྱེན་པའང་མི་འགྲུབ་པར་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། **༼༥༽གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་རི་ལྟ་བུས་བཏང་བ་ལ་༼༦༽བདུན་ལས། དང་**
པོ་རང་གི་ལུས་ངག་བྱད་པར་དུག་ལྷན་གྱི་སྦྱོར་བས་བཏང་ཚུལ་ནི། བཞིན་གྱི་མདངས་
 གསལ་ཞིང་འདྲུམ་པ་སྤར་བྱེད་ལ་གསོང་པོར་སྦྱ་བ་དང་ལྷན་པས་ཞིང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་
 བྱས་པ་དང་རང་གི་ལག་གིས་དང་། དུས་སུ་དང་གཞན་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་གྱི་
 སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱབ་ནས་སྐྱེན་པའོ། **༼༥༽གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་བྱད་པར་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་**
ནི། བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས། རིམ་གྱོར་བཀྱིས་ཏེ་བསྐྱལ་བས་ནི་གཉེན་ལ་སོགས་པས་རིམ་
 གྱོ་བཀྱིད་པར་འགྱུར། ལག་བདར་ཏེ་བསྐྱལ་བས་ནི་རིམ་གྱོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། དུས་སུ་
 བསྐྱལ་བས་ནི་དོན་རྣམས་དུས་སུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་
 བསྐྱལ་བས་ནི་ལོངས་སྟོང་བརྟན་པ་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར། མི་བདེ་བ་བཟོད་པས་བསྐྱལ་
 བས་ནི་འཁོར་སྤྱིང་ཏེ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཛོད་ལས། ལག་བདར་ཏེ།
 བྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟེན་པར་གསུངས་སོ། །ལོངས་སྟོང་བརྟན་པས་ནི་ལོངས་
 སྟོང་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མི་ཆོད་ཅིང་མེ་ལ་སོགས་པས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་མཛོད་
 འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

༼༦༽གསུམ་པ་རང་གི་ལག་བདར་བའི་དམིགས་བསལ་དགོས་པ་རང་གཞན་
གཉིས་ཀར་སྐྱེན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་སྐྱེན་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། རང་
 ལ་ཡོ་བྱད་ཡོད་ན་སེར་སྣ་ཅན་ལན་འགའ་ཡང་སྐྱེན་པ་གཏོང་མ་སྟོང་བ་རྣམས་གྱི་བྱིམ་

དུ་སོང་ནས་མཁུ་ཞིང་བག་ཐེབས་པར་བྱས་ཏེ་འདི་སྐད་དུ་ངའི་གན་ན་ཡོ་བྱད་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ཡོད་དེ་ང་སྦྱོན་པའི་པར་སྦྱོན་རྒྱུ་ལས་པའི་སྦྱོར་དུ་སྦྱོང་བ་པོ་འདོད་པས། བྱིད་སྦྱོང་བ་
དང་ཕྱད་ན་བསྒྲིག་སྟེ་མ་གཏོང་བར་ཡང་ན་ངའི་ཞོར་ལས་ལོངས་ལ་དེ་དག་ལ་བྱིན་ཅིག་
ཡང་ན་དེ་ངའི་ཐད་དུ་བྱིད་དེ་ཤོག་ཅིག་ངའི་སྦྱོན་པ་ལ་ཡི་རང་བའང་གིས་ཤིག་ཅིས་
བསྒྲོམ་། །དེས་ཀྱང་ཞོར་གོད་པ་མེད་ཅིང་དགའ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་
དག་ལ་སེར་སྒྲུའི་རྩི་མ་བསལ་བའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་ལས་རང་
ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཞོར་ཉུང་དུ་སྟེར་ཞིང་མ་ཆགས་པ་རྒྱུ་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་འཛོམ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཁན་སྦྱོབ་དང་སྦྱོབ་མ་དང་གྲོགས་
བཟའ་ཆགས་ཅན་གཏོང་མི་རྒྱས་པའམ་དེ་མིན་ཀྱང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་
བྱིན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱོན་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅིང་རང་ཉིད་མི་བྱེད་དོ། །**།^{༡༥༩}བཞི་**
པ་དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི། འདིས་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བསྐྱེད་ལ་གཞན་ཁ་
ཅིག་གི་ཉོན་མོངས་བཏུལ་བ་དང་ཁ་ཅིག་གི་ཆོས་འདོད་པ་རྒྱུ་ལས་པར་བྱས་པ་དང་སེམས་
ཅན་བསྐྱུས་པ་དང་སྦྱོན་པར་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །**།^{༡༦༠}ལྔ་པ་རྩེ་ལ་བའི་བྱེད་ཚུལ་ནི།** དེ་
བཞིན་དུ་རང་ལ་ཡོ་བྱད་མེད་ན་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་ཞོར་བསྐྱབས་ཏེ་སྟེར་བ་
དང་ཡང་ན་དབུལ་པོ་དང་སེར་སྒྲུ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོན་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་གཞན་
ལ་བྱེད་དོ། །**།^{༡༦༡}དྲུག་པ་རང་ལ་མེད་ཀྱང་གྲོགས་བྱ་ཚུལ་ནི།** ཡང་ན་སྦྱོང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་
དད་པ་ཅན་འབྱོར་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིས་དུ་གཏོང་བ་དང་རང་ཡང་དེར་སོང་ནས་ཅི་
རྒྱས་གྱིས་སྦྱོན་པ་གཏོང་བའི་གྲོགས་བྱེད་དོ། །**།^{༡༦༢}བདུན་པ་བཟང་རིམ་ནས་སྟེར་ཚུལ་ནི།**
གཞན་ཡང་སྦྱོན་བྱའི་རྩིས་རྣམས་ལ་འདམས་ཏེ་བཟང་རིམ་ནས་སྟེར་བ་དང་སྦྱོན་པར་བྱ་
བའི་རྩིས་བཤམས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ལས་པར་སྦྱོན་པར་བྱེད་དོ། །

བཞི་^{༡༦༣}པ་གཏོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས། གཏོང་བ་དང་མི་གཏོང་བའི་དངོས་
པོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གང་བཏང་བ་དེས་
འབྲལ་དུ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱགས་སུ་པན་པ་སྤིག་

སྒྲོང་བའམ་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་འཕམ་ཏུ་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཡང་སྤྱགས་སུ་པན་ན་
 བྱི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཏང་བར་བྱ་ལ། གང་བཏང་བ་དེས་འཕམ་ཏུ་གདུང་བ་
 བསྐྱེད་ལ་སྤྱགས་སུ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་དང་འཕམ་པ་དེ་ཡང་སྤྱགས་སུ་གཞོད་ན་གཞན་
 ལ་བཏང་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉང་གི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་དང་། ཕྱིའི་དངོས་
 པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉང་གི་དངོས་པོ་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་
 ཤེས་ན་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནམས་གཏང་བྱར་ཤེས་པས་ཐོག་མར་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་བཤད་
 པར་བྱའོ། །འདི་ལ་། **།^{༡༥༩}དུས་ཀྱི་དང་། དགོས་པའི་དང་། སྒྲོང་པ་པོའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བ་**
གསུམ་ལས་།^{༡༦༠}དང་པོ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་།^{༡༦༡}གསུམ་ལས་དང་པོ་དོན་
ཆེན་པོ་ཉམས་དོགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་
 ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་མོད་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་
 ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོང་
 ཡང་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། **།^{༡༦༢}གཉིས་པ་ཕྱིན་ཟེན་ཀྱང་དུས་ཀྱི་མི་ཕྱིན་ཚུལ།** བསྐྱབ་བཏུས་
 ལས། གང་གིས་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བའི་བཙོན་འགྲུས་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་འདི་
 སྟོབས་རྒྱུང་བ་ལས་སྤྱི་བའམ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྩོམ་པའམ། མོས་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་
 པ་ནམས་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་ནམས་རྩོམ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་རང་གི་ཤ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །འདིས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ལུས་ཕྱིན་ཟེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཟད་དེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་སྒྲོ་བར་གྱུར་པས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ས་པོན་རྒྱུད་ཟ་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་
 བྱང་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །**།^{༡༦༣}གསུམ་པ་དུས་མིན་དུ་སྦྱིན་པ་བདུད་ལས་ཡིན་**
ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མངོད་ཀྱི་མདོ་ལས། དུས་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་དང་། སྦྱོད་འདུག་ལས་ཀྱང་། **།^{༡༦༤}བྱང་རྒྱལ་**
སེམས་དཔའ་དང་པོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་བ་
ཡིན་ཀྱང་བདག་ལས་གཞན་གཅེས་པའི་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། །^{༡༦༥}སྦྱོར་བས་

ལུས་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་རང་གིས་ངོས་ནས་སེར་སྣ་
ལ་སོགས་པའི་བགེགས་དང་བྲལ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་
ཡིད་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་འཁྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཆོགས་ཆེན་པོ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཆོ་ན། ཅི་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱུང་ཆེ་རབས་འདི་དང་ཆེ་ཁྱེད་ཀྱི་རབས་གཞན་དག་
ཏུ། ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་དོན་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུར་ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་དངོས་སུ་འང་
བཏང་ངོ་། ཞེས་སོ། ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྟོན་ནས་གཏང་དུ་མི་བྱུང་བ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་རྒྱུ་དུ་འདི་དོན་དུ་ཆེན་པོ་མི་གཏོང་བ་ནི་དགོས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལུས་མི་
གཏང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་གང་ཞིག་བསྐྱུང་ན་རང་གཞན་ཀྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་
དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོད་པའི་རྟོན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་པའི་རང་གི་ལུས། ཁྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཕྱན་
ཆོགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཏོང་བ་སོགས་གཞོན་ཁྱེད་ཀྱི་པ་མི་བྱ་ཁྱེད་ཀྱི་བར་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བར་
བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ནས་
སེམས་ཅན་ཀྱི། བསམ་པ་རྒྱུར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཁྱེད་ཀྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་
པ་རང་ལ་སེར་སྣའི་གེགས་མེད་པ་དགོས་པར་ལྟ་རྒྱུ་ལ་ནི། རང་ངོས་ནས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་
པ་སྦྱིན་པའི་གེགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་ངོས་ནས་ལུས་མ་བཏང་ན་སེམས་ཅན་མང་པོའི་
དོན་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཡང་མི་སྦྱིན་ལ། སྟོག་
གཅོད་སོགས་གཞན་དང་རང་ལ་གཞོན་པའི་ཉེས་སྟོད་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་
ན་ནི་རེ་ཞིག་ཅམ་ཡང་རང་ཉིད་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲུམ་པ་སྟོང་བ་པོའི་
སྟོན་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་བྱུང་བ་ལ་བདུད་ཀྱིས་བརྒྱམས་པ་ལ་མི་སྟེར་བ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་མི་
སྟེར་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བྱིན་ན་ལྷུང་བར་འགྱུར་རྒྱུ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ལ་སྟེར་
རྒྱུ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི། བདུད་རིས་ཀྱི་ལྟ་དང་དེས་བརྒྱམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཐོ་
འཆམས་པའི་བསམ་པས་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ན་མི་སྦྱིན་ཏེ་དེ་དག་ཉིད་ལ་གཞོན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་འཁྲུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་ན་འང་མི་
སྟེར་ཏེ་འདི་དག་ནི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་

ཕྱིར་རོ། **།གསུམ་པ་ནི།** དེ་དག་ལ་མ་བྱིན་ན་ལྟར་བ་མེད་པར་མ་བཟད་ཀྱི་བྱིན་ན་ལྟར་བར་
འབྱུང་བའོ། **།ཁོ་བཞི་པ་ནི།** དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་སྒོང་བ་ལ་བྱིན་པར་བྱ་
སྟེ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསེས་ནས་གཏུན་དུ་བྱིན་པ་དང་གཞན་གྱི་ཚས་ལྡན་གྱི་
དགོས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱན་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་གནས་སྐབས་དབང་བྱས་བྱིན་པ་གཉིས་
སོ། **།ཁོ་གཉིས་པ་**ཕྱིར་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱིར་དངོས་
པོ་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་། ཕྱིར་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས་**།ཁོ་དང་**
པོ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དཔེར་ན་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་གནས་ཅན་ལ་བྱི་
རྩའི་ཁ་ཟས་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

།ཁོ་གཉིས་པ་བྱིན་བྱའི་ལུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་**།ཁོ་དུག་ལས་དང་**
པོ་སྒོམ་བཙུན་སོགས་ལ་ལྷག་མ་སོགས་མི་རུང་བ་ནི། སྒོམ་བཙུན་ཅན་ལ་ཟས་སྒོམ་ལྷག་
མར་གྱུར་པ་སྟེར་བ་དང་བཤད་གཅི་དང་མཆིལ་སྒྲབས་དང་སྒྱུག་པ་དང་ནག་ཁྲག་གིས་
འབགས་ཤིང་གོས་པའི་བཟའ་བརྟུང་སྟེར་བ་དང་། སྒོག་བཙུང་དང་ཤ་མི་བཟ་ཞིང་ཆང་མི་
འཁྱུང་བ་དང་དེ་དག་ལ་བཟའ་བརྟུང་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་
རུང་བའི་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྒོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གིས་འབགས་པ་སྟེར་
བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ལེགས་པར་བརྟེན་ཅིང་དགའ་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་མཛའ་བ་དང་
གཞོད་བྱིན་དང་སྲིན་པོ་ནམས་དང་དག་ཤུལ་གྱིས་གཞོན་པའམ་བྱས་པ་མི་གཞོ་བ་བརྟེན་
ངས་པ་ནམས་གྱིས་སྒོང་བ་ལ་བྱ་དང་བྱན་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་དང་། བཟའ་བརྟུང་མི་
འཁྱོད་པ་དང་། འཁྱོད་ཀྱང་ཆོད་མི་བཟ་པར་སྒོང་བའི་ནད་པ་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་དང་ཉ་
ཅང་སྟེད་པ་ཆེ་ཞིང་འགྲངས་པས་ཁ་ཟས་བསོད་པ་སྒོང་བ་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་དང་། ལུ་
སྟེགས་ཅན་ལྡན་ཀ་ཆོལ་བ་དང་སྟེགས་བམ་གྱི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནོར་གྱི་
འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་སྒོང་བ་ལ་སྟེགས་བམ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། **།ཁོ་གཉིས་པ་ལུ་སྟེགས་སོགས་**
ལ་ནང་པའི་སྟེགས་བམ་དང་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་དེ་སྟེར་ན་ཉེས་པ་འོང་ཚུལ་ནི། བྱང་སར་དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་འདི་རྒྱས་པར་བྱང་སའི་ནམ་པར་གཏུན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་

བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུགས་བཅ་བྱིས་ཟིན་པ་སྔོངས་
 མོ་བ་བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་**ནོར་གྱི་འབྲུག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོང་བ་**ནམས་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
 བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་སྦྱིན་པའི་བྱིར་གཞན་དག་ལ་སྔོང་
 བར་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་**དེ་འབྲུག་སྔོང་བ་པོ་**
དེ་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་ཡང་བདག་གིས་འདི་ཆོས་ཟབ་མོ་ནམས་འདིན་དུ་གཞུག་པ་དང་
 མོས་པར་བྱ་བྱས་སོ་སྟེ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་སྒྲུགས་བཅ་མམ་སྒྲུགས་ཅན་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་སྒྲུགས་བཅ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་དེ་ཡི་གེར་འདྲིར་བརྟུག་ནས་
 གཤམ། བྱིས་ཟིན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དམ་གཞན་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱིན་པར་
 བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །**འོག་སྐྱུ་པ་སྒྲུགས་པའི་སྒྲུགས་བཅ་**
ལག་ན་ཡོད་པས་ཡང་བྱེད་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲུགས་བཅ་བྱིས་ཟིན་པ་ལག་
 ན་བདོག་པ་དེ་ཡང་བྱིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འདྲིར་གཞུག་པའམ། **འོ**
ལག་དུ་ཡོད་པའི་རིང་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
 བྱ་ཞིང་གཞན་དག་ལའང་**དེ་འབྲུག་**མི་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་བསྐྱག་པར་བྱའོ། **འཁྱི་པ་འོ**
སྒྲུགས་བཅ་ཕྱ་ཉི་མ་བྱིས་པ་སྔོང་ན་བྱེད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲུགས་བཅ་མ་བྱིས་པ་སྔོང་བ་
 ཞིག་འོང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྱི་བར་
 བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་བཅོངས་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟུང་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་གལ་ཏེ་**འོག་ཕྱའི་**སྒྲུགས་བཅ་དེ་**འོག་བརྒྱད་སྔོང་པ་ལྟ་བུའི་**ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བྱས་
 པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བར་**འོག་འོག་ཕྱའི་**རིན་བདོག་ན་རིན་སྦྱིན་པར་
 བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིན་མི་བདོག་ན་གཉིས་ཀ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། **འོག་པ་**
སྒྲུགས་བཅ་མ་བྱིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་མིན་ན་སྟེར་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་
འདི་འབྲུག་འོངས་ཅན་གྱི་སྟོན་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་བདེ་བར་ཡོངས་
 སུ་ཡོངས་སྟུང་པར་བྱ་བའི་བྱིར་**འོག་འོག་ཕྱའི་**སྒྲུགས་བཅ་དེ་ཉིད་སྦྱིན་པར་བྱའོ། **འོག་**

པ་གཞུང་ངན་པ་འདི་བར་འདོད་པ་ལ་ཤོག་བྱའི་སྒྲེགས་བམ་མི་སྟེར་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
གལ་ཏེ་གཞུང་ཤིན་དུ་ངན་པ་འདི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་མེད་དོ། །གཞུང་ཤིན་དུ་ངན་པ་འདི་བར་འདོད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་འབྲིང་
འི་རིག་གནས་ཐུན་མོང་བ་སོགས་འདི་བར་འདོད་པ་ལ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་འི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་འདི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ན་
ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

འི་གསུམ་པ། ཉེན་གྱི་སྟོན་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བ་འི་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སེར་
སྒྲ་མེད་ཅིང་སྒྲེགས་བམ་གྱི་དགོས་པ་མ་གྲུབ་ན་མི་སྟེར་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་སྒྲེགས་བམ་གྱི་
དགོས་པ་བསྐྱབས་ཟིན་པའང་མིན་ལ་དེ་ལ་སེར་སྒྲའི་དྲི་མ་ཡང་མེད་པའི་ཆོ་ཤེས་པར་
འདོད་ནས་སྟོང་བ་ལ་སྒྲེགས་བམ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འི་གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདི་
སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་པ་ནི་དགོས་པ་རང་གི་
འི་སེར་སྒྲ་འགོག་པ་དང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་པ། གསུམ་གང་རུང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་མ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་
བྱི་མ་གཉིས་ལྟག་པོ་ཡོད་ཀྱི་བྱིན་པ་ལ་ལྟག་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དགོས་པ་དང་པོ་བསྐྱབ་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལྟར་རང་ལ་སེར་སྒྲའི་དྲི་མ་མེད་པས་སེར་སྒྲའི་ཉོན་མོངས་
བསམ་མི་དགོས་པ་དང་མ་བྱིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མང་དུ་མཐོང་ལ་བྱིན་ན་ཆེན་པོར་
མི་འཇུག་བ་དང་། མ་བྱིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱབས་པས་སེམས་ཅན་འདི་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་
བྱེད་ནུས་ཀྱི་བྱིན་ན་འདི་གཅིག་ལྟ་དགའ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འི་གསུམ་པ་དགོས་
པ་ཆེ་ཆུང་གིས་མི་སྟེར་བའི་ཁྱད་པར་ནི། བྱང་སར། དགོས་པ་ཆེ་ཆུང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་།
སྟོད་འདུག་ལས་ཀྱང་། ཆུང་དུའི་ཕྱིར་དུ་ཆེ་མི་བཏང་། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་བྱིན་ན་ཉེས་
པ་མེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་སྒྲིབ་མི་འི་རུང་བའོ། །འི་བཞི་བ་མ་བྱིན་ཀྱང་པ་རོལ་ལ་
མི་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ཁྱོད་ལ་མི་སྒྲིབ་ནོ་ཞེས་ཆོག་བསྐྱང་པོས་

བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐབས་མཁས་པས་བརྟམ་སྤྲད་ནས་གཏོང་བའོ། །**ཁྱེ་པ་རྣམ་བཟགས་**
འདུལ་བས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ་བྱང་ལེམས་ཀྱིས་དང་པོ་
ནས་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ལེམས་ལ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་ཐག་པས་བསྡོམ་
ཏེ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་གིས་མཁན་སློབ་ལ་ཆོས་གོས་**ཁྱེ་པ་ལ་སྟོགས་པ་དེའི་ཁྱེ་པ་**
པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་བཟགས་ཀྱི་**ཁྱེ་པ་བཟུངས་**བྱས་ནས་**དེ་ཁྱེ་དག་ལ་**བསྡོམ་ཏེ་
འཆང་བ་བཞིན་ནོ། །**ཁྱེ་པ་ལ་དེའི་པུ་ཡོན་ནི།** དེ་ལྟར་བསྡོམ་པས་**ཁྱེ་པ་ལ་སྟོགས་**
པའི་ཡོ་བྱད་ཁྱེ་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ཀྱང་མ་**ཁྱེ་པ་ལ་**དང་པོ་དོན་ཅུང་མ་གྱིས་ཆོག་
ཤེས་པའི་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ལེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསོད་ནམས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་ལོ། །**ཁྱེ་པ་ལ་རྣམ་བཟགས་ལྟ་བུ་བྱེད་ཚུལ་ནི།** དེས་ཡོ་བྱད་དེ་དག་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་ལེམས་རྣམས་ཀྱིས་བཅོལ་བ་དང་འདྲ་བར་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་སློང་བ་
པོ་འོངས་ཤིང་ཡོ་བྱད་དེ་ཡང་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་ལེམས་
ཀྱིས་ལེམས་ཅན་ལ་མ་བཟང་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་བྱས་ནས་སྟེར་ལ།
འོས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་བཟགས་ཀྱི་ཆོག་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་བསྡོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཞིན་བཟང་། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་ཏེ་བྱེད་ལ་ངས་སྦྱོར་བུ་མེད་དོ་ཞེས་ཆོག་འཇམ་
པོས་གོ་བར་བྱེད་དོ། །**ཁྱེ་པ་ལ་ཡོད་ན་རིན་སྟེར་བ་ནི།** ཡང་ན་སྟོགས་བམ་དེའི་རིན་
ཉིས་འཁྱར་རམ། ལུས་འཁྱར་དུ་སྦྱོར་ཏེ་ཅི་ནས་ཀྱང་དེས་བྱང་ལེམས་ལ་འདི་སྟེད་པ་ཆེ་
ནས་མི་སྦྱོར་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོགས་བམ་འདི་སྦྱོར་པའི་དབང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅེས་སྟུང་
དུ་འཁྱར་བ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་པའོ། །

ཁྱེ་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོན་སྦྱོར་དུ་མི་བྱང་བ་ནི། **ཁྱེ་པ་ལ་སྟོགས་གང་ཟག་**
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་མི་སྟེར་བ། ཆོས་གོས་ལྟག་པོ་མེད་ན་མི་
སྟེར་བ་གསུམ་ལས། **དང་པོ་**རང་གི་ས་མ་དང་སྟོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་བཟུང་བཟུང་
དང་། བརྟམ་སྤྲད་པ་དང་སྤྲད་ཀྱང་སྟེར་བ་ལ་མི་མོས་པའི་བྱ་དང་རྒྱུ་མ་དང་བྲན་ལ་
སྟོགས་པ་དང་བྱ་དང་རྒྱུ་མ་སྦྱོར་ལོབས་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མི་ལྟ་བུའོ། །འདི་བྲན་གྱི་དོན་

དུ་མི་སྟེར་བ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བར་སྤང་བས་དངོས་པོའི་ནང་དུ་བགྱངས་སོ། །^(༤)གཉིས་པ་གནང་པའི་ཡོ་བྱད། དགེ་བའི་ཚྭ་གས་ལ་མཁོ་བ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཉིས་པ་མེད་པ་ནི། བྱང་སའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བར་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་ལྷག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ནམས་ལ་སེར་སྤེའི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་དགེ་བའི་ཚྭ་གས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ན་སྟོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཉིས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོ་བྱད་ལྷག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་བ་དག་གལ་ཏེ་སྟོངས་མོ་བ་འདོད་པ་ནམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་ཕྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་སོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ཚྭ་གས་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིར་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱིན་པར་མི་བྱེད་ནའང་ཁ་ན་མ་སོ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །^(༥)གསུམ་པ་ལྷག་པ་མེད་ན་ཆོས་གོས་གསུམ་མི་སྟེར་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་བ་ལས་ནི། སྤྱི་ཤིང་བྱ་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སྟོང་བ་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཁྱུར་ན་དེས་འདོད་པ་རྒྱུད་བ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་བྱིན་ན་ནི་བྱང་སེམས་རབ་བྱང་ལ་ལྷུང་བར་འཇུག་རོ། །

^(༦)ལྷ་པ་དགོས་པའི་སྟོན་ནས་ཕྱིན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་^(༧)དུག་སོགས་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་སྟགས་སོགས་མི་རུང་བ་དང་། སྟག་ཆགས་དེར་གནས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ས་ཚྭ་གས་མི་སྟེར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ངམ་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བྱིར་དུ་སྟོང་བ་ལ་དུག་དང་མཚོན་དང་མེ་དང་ཆང་སྟེར་བ་དང་ངན་འགོར་འགོ་བའི་རྒྱ་གསོག་པའི་དགག་བྱ་དང་ལྷན་པའི་དགའ་ཞིང་ཆེད་མོ་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ལ་དེ་དག་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱ་དང་ས་མདའ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་བྱིར་དུ་སྟོབ་པ་དང་སྟོང་བ་ལ་དེ་དག་སྟོབ་པ་དང་ཕྱིན་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ་འདིས་ནི་སྟག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྟག་དང་ཡོངས་སྟོང་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་དུ་དེ་དག་གི་མན་ངག་སྟོབ་པའང་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །**ཀྱིས་པ་ནི།** གཞན་ཡང་སྐམ་མམ་གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་
བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་ཚྭགས་དང་ཆུ་སྟོང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་ཡུལ་མི་དེའམ་གཞན་
ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་དང་སྟོང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་མི་མཛེས་བ་
ནམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་དེའི་དག་ལྟར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱིས་པ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཆུལ་ལ་**ཀྱིས་པ་**དུག་ལས། **དང་པོ་དུས་སོགས་**
རུང་ན་སྟེར་དགོས་ཆུལ་ནི། རྟེན་དེ་ལ་སྟོན་པས་མ་བཟུགས་པའི་དུས་དང་གང་ཟག་དེ་ལ་
སྦྱིན་པར་བྱ་བ་གཏོང་བ་དེ་མི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཅིང་དེ་དང་འཆམ་པ་ཡིན་ན་སྟེར་དགོས་
པ་དང་། རྟེན་ཡང་སྐར་བཤད་པ་ལས་སྟོག་པ་སྟེགས་བམ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་ལྗན་པ་ཡིན་ན་
སྟེགས་བམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་མ་ཟིན་ཀྱང་སྟོང་བ་པོ་ཤེས་འདོད་ཅན་ལ་སྦྱིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་
དཔེ་གཉིས་པ་ཡོད་ན་དེ་སྟེར་དགོས་ལ་མེད་ན་དཔེ་འབྲི་བའི་རིན་སྟེར་དགོས་སོ། །**ཀྱིས་**
གཉིས་པ་རིན་མེད་ནའང་སྟེར་ཆུལ་ནི། དེ་ཡང་མེད་ན་བདག་གིས། འདི་བྱིན་པས་ཆོ་
འདི་ལ་སྐྱགས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྒྲ་ཡི་སེར་སྒྲ་དང་དུ་སྒྲང་བར་མི་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་ལ་
ངེས་པར་སྦྱིན་ནོ། །**ཀྱིས་པ་**གང་ཟག་སྟེར་ཆུལ་ནི། དངོས་པོ་ཡང་སྐར་བཤད་པ་
ལས་མ་གཏོགས་པ་ནམས་དང་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ་གཞན་གྱི་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལ་སོགས་པ་
བདག་པོ་དང་ཁ་སྐྱལ་ནས་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་ཡང་། ཁྱོང་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོང་བ་
ལ་སྦྱིན་ནོ། །**བཞི་ཀྱིས་པ་**ངན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་དགའ་ཆེད་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་སྟེར་བ་
ནི། དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་ཆེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་གཞན་ལ་མི་
གནོད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོག་ཆགས་ལ་མི་གནོད་ན་སྟོག་ཆགས་གནས་པའི་སྐམ་
དང་གཤེར་གྱི་ས་ཚྭགས་དང་སྟོག་ཆགས་མེད་པའི་བཟའ་བརྟུང་ནམས་སྟོང་བ་ལ་སྦྱིན་
དགོས་ལ། རང་ངམ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ན་དུག་དང་མཆོན་དང་མེ་དང་ཆང་
ཡང་སྦྱིན་ནོ། །**ཀྱིས་པ་**ཟང་ཟིང་སྟོང་བ་པོ་བཞེན་འབྱོར་གཉིས་ལས་བཞེན་པར་ཐབས་
ཀྱིས་སྟེར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་ཆོ་སྟོང་བ་པོ་བཞེན་པ་དང་འབྱོར་པ་ཅན་
གཉིས་བྱུང་ན་ངེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དང་པོ་ནས་སྟོང་བ་པོ་དེ་གཉིས་བྱུང་ན་གཉིས་

ཀའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་རྒྱས་ན་ནི་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་བསྐྱང་བར་བྱ་ལ་མ་རྒྱས་ན་ནི་
བཀྲེན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྒྲམ་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་གཉིས་
ཀའི་འདོད་པ་སྐྱོང་མ་རྒྱས་པའི་ཆེ། བཞིན་བཟང་། རས་ཡོ་བྱད་འདི་དང་པོ་ནས་བཀྲེན་
པ་འདི་ལ་བསྡོམ་ཟིན་པས་ཁྱོད་རོ་བསྐྱོག་གོ་སྒྲམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག་ཅེས་ཆོག་འཇམ་པོས་
གོ་བར་བྱས་ནས་འབྱོར་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་པ་དེ་དག་**
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་ལྡན་ལ་གལ་ཆེ་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱིན་པ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་
འདི་དག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་
བས་བྲིས་པ་སྟེ་དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་བྱང་སའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་
པའོ། །

གཉིས་པ་གཏོང་བར་མ་རྒྱས་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་ལྟ་**ཁྱེད་ཀྱི་པ་དེ་དག་**
སྒྲུང་ན་འདི་དང་བདག་འབྲལ་སྒྲམ་དུ་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྒྲོང་བ་པོས་བསྐྱངས་
པའི་ཆེ་སེར་སྒྲམ་ལོན་ན་འདི་སྒྲམ་དུ་དངོས་པོ་འདི་དང་བདག་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲལ་
ཏེ་འདིས་ཀྱང་བདག་འདོར་བདག་གིས་ཀྱང་འདི་འདོར་རོ། དེས་ན་འདི་བཏང་ལ་ཡིད་
དགའ་བ་དང་སྦྱང་པོ་སྐྱངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་བྱའོ། །འདི་བཏང་ན་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་
ལོར་ལ་ཆགས་པར་མི་འཇུག་ཞིང་འགྱོད་པ་མེད་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པ་སྐྱེའོ་སྒྲམ་དུ་
བསམ་མོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་པ་དེ་ལྟར་བསམ་ཡང་སྟེར་མ་རྒྱས་ན་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱང་བ་ནི།**
དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་གཏོང་མ་རྒྱས་ན་བདག་ནི་ད་དུང་མཐུ་ཚུང་ཞིང་དགེ་རྩ་མ་སྒྲིན་ཏེ་
ཐེག་ཆེན་ལ་ལས་དང་པོ་པ་དང་མི་གཏོང་བའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་སྐྱར་པ་དང་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་བདག་དང་བདག་གིར་འདྲིན་པ་ལ་གནས་པ་ལགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་
དམ་པ། བཟོད་པར་མཛད་ཅིང་གདུང་བར་མི་མཛད་དུ་གསོལ། རི་ལྟར་ཁྱོད་དང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་འཇུག་བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བཅུའོ་ཞེས་སྒྲོང་བ་
པོ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བར་དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱས་པ་ལས་གསུངས་
སོ། །**ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་པན་ཚུན་སྤིག་མི་གསོག་པ་ནི།** འདི་ནི་པན་ཚུན་དུ་

མ་དད་པའི་ཉེས་པ་གཞན་སྤང་པའི་བྱིར་ཡིན་གྱི། སེར་སྤུང་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་སེར་སྤྲ་སྤྲད་པར་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་གསུངས་སོ། **།བཞི་པ་།****འདི་དེས་བྱང་**
སེམས་ཀྱི་སམ་པ་ཡང་ཁེགས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱས་ན་**ངོ་།འཁོར་འཁྱོད་འདི་པས་**
ཀྱུན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་བྱིར་སེར་སྤྲ་ཆོས་འོར་མི་སྟེར་བའི་སམ་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་
འདྲའོ། **འདི་ལྟ་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ལུང་**པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྟེ་སྟོང་བ་
མངོན་དུ་འོངས་ཀྱར་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཚུང་སྦྱིན་པར་མ་ལུས་ན། ཁྱི་ནས་སྟོང་བ་དམའ་
བབ་མ་ཀྱར་པར། འཇམ་པའི་ཆོག་གིས་དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་བཞོ། བྱིན་ཆད་སྟོང་བ་བྱུང་དུ་
འོངས་ཀྱར་ན། ཁྱི་ནས་ཡི་ཆད་དམའ་བར་མི་འགྱུར་བར། འདྲུངས་པའི་སྦྱོན་ནམས་ནམ་
པར་བསལ་བར་བྱ། སྟེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བྱིར་ནན་ཏན་བྱ། ཁེས་སོ། །

འདི་གསུམ་པ། སྦྱིན་པའི་གེགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལ། གེགས་ནི་བསྐྱུ་བ་ལས་
འབྱུང་བ་ལྟར་བཞི་སྟེ། མ་གོམས་པ་དང་། རྒྱད་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་མཐོང་
བའོ། ཇེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་རྩིས་ཡོད་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་པོ་ལ་སྦྱིན་མི་འདོད་
པ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་འདི་ནི་བདག་སྟོན་སྦྱིན་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་
ལན་པར་ངེས་སོ་སྟམ་དུ་ཐུར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་མ་བཏང་ན་སྦྱེ་བ་
བྱི་མ་ལའང་སྦྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སོ་སོར་བཏགས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
ཀྱི་མ་གོམས་པའི་ཉེས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བའོ། གཉེས་པ་ནི། འོངས་སྟོད་ཏེ་ཅང་ཚུང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྦྱེ་བ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། འདི་སྟམ་དུ་བདག་
འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆོ་ས་རོལ་ལ་སན་མ་བཏགས་པར་སྟོན་གྱི་ལས་སམ་གཞན་གྱི་
དབང་དུ་ཐུར་པས་བཀའ་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བཟོད་དཀའ་བ་མང་པོ་མེད་
ན། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་སན་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོ་འདིའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དེས་
བདག་འཆི་ཡང་བདག་ལ་ནི་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་ལེགས་ཀྱི་སྟོང་བ་པོ་བྱིར་བསྒྲོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། འོངས་སྟོད་དེ་མེད་ཀྱང་སྟོ་རྟེན་ཅི་ཡང་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་འཆོའོ་སྟམ་དུ་བསམས་
ནས་སོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དེ་དང་དུ་སྤངས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱོན་བྱའི་རྩལ་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མཆོག་དུ་སྐྱར་པ་ལ་ཆགས་
ནས་སྒྲོང་པ་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཆགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་
སྐྱར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་བདག་སྐྱུག་བསུལ་བ་ལ་བདེའོ་སྐྱམ་དུ་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་
དུ་མཛིན་པ་འདི་ནི་བྱི་མ་ལ་སྐྱུག་བསུལ་བ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཞོ་སྐྱམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་སྤངས་ཏེ་
དངོས་པོ་དེ་སྐྱོན་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱོན་པ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་མ་མཐོང་བར་ཡོངས་སྟོན་ཆེན་པོའི་པན་ཡོན་ལ་བལྟས་
ནས་གཏོང་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་དེ་སྐྱར་བར་རིག་པར་བྱས་
ནས་སྐྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཛིག་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡོངས་
སྟོན་འཛིག་ཅིང་འབྲེལ་བར་བལྟས་ནས་སྐྱོན་པ་གང་གཏོང་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཡོངས་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་ནམ་སྐྱོན་ཙམ་ལ་བལྟ་བ་
ནི། རིན་གྱི་བྱིར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་ཆོང་པ་ལ་ཁེ་
ཙམ་ཐོབ་ཀྱི་བསོད་ནམས་མི་འཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྟོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱི་ཐར་པ་ནི་མི་
འཐོབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། **ཁྱོན་ཡུལ་འདིར་ཁྱོད་འདི་ལ་སྐྱོན་པ་ཡི་སྐྱོན་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཉན་པའི་**
འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བ་འགྱུར་ཞེས། །ལན་དང་**ཁྱོད་ཀྱི་ལ་རེ་**
བས་སྐྱོན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི། །ཆོང་**ཁྱོད་པ་ལ་ཁེ་སྟོགས་ཁྱོད་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྦྱང་**
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། **ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་བསྟོས་པ་དེ་ནམས་ནམས་སྐྱོན་ལ་མི་རེ་བར་**
འཛིག་པ་ནི་དེ་ནམས་སྐྱོན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་པ་ལ་བྱེད་ན་མི་རིགས་པས་གཞན་དོན་དུ་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནམ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་ཙམ་གྱི་སྐྱོན་པ་**ཁྱོད་ཀྱི་ལ་བསམ་**
པ་ཙམ་གྱིས་གཏོང་ཚུལ་དང་། དེའི་པན་ཡོན་དང་། རྟེན་འབྱོར་བ་མི་ལྟན་པ་བྱེད་ཚུལ་
དང་། བསམ་པ་ཙམ་གྱི་སྐྱོན་པ་དེས་མ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང་བཞག་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།
དབེན་པར་སོང་སྟེ་ཡིད་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསམ་པ་དག་ཅིང་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་དང་བས་
སྐྱོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་དུ་མེད་པ་རྟོག་པས་སྐྱུལ་ནས་སེམས་
ཅན་ནམས་ལ་བྱིན་པར་མོས་པར་བྱེད་པའོ། **ཁྱོད་གཉིས་པ་ནི།** དེས་ཆོགས་རྒྱུང་དུས་བསོད་

ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་བ་དང་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་
སྦྱོན་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །**འཁོར་བ་དང་མི་ལྡན་པས་འདི་བྱ་**
བར་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་འཁོར་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །**འཁོར་བཞི་པ་ནི།** འོངས་སྟོན་མེད་པའི་ཆེ་སྦྱོན་པ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་
གྱི་སྦྱོན་པ་ནམས་ནི། ལྷག་བསམ་ནམ་པར་དག་པའི་ས་ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡིན་གྱི་
ས་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་འོངས་སྟོན་གྱིས་ཐོངས་པ་མི་སྲིད་དེ་བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་རི་སྲིད་བསམ་པ་ནམ་པར་དག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འོངས་སྟོན་དེ་དག་
མེད་དེ་མི་བདོག་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་ནི་རི་ལྟ་བུས་ངན་སོང་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་
པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འོངས་སྟོན་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲུབ་པ་བཟུང་ནས་ས་མཐོན་
པའི་སྦྱོན་པ་ལ་སྟོང་ཚུལ་ནམས་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བ་དང་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་
བུའི་སྦྱོན་གཏོང་ལ་ད་ལྟ་ནས་འཇུག་པ་ནམས་གྱི་གནང་བཀག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོབ་
པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ལུས་དང་འོངས་སྟོན་དང་དགེ་རྩ་ལ་སེར་སྒྲའི་གཉེན་པོ་བརྟེན་ཞིང་
གཏོང་བའི་སྟོ་རི་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
དགའ་བ་བསྟོམ་པ་དང་སྟོ་དེ་ལྟར་མ་སྦྱངས་པ་ལ་ཡིད་གདུང་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཆོགས་ཆུང་ངུས་
སྦྱོན་པའི་སར་བྱོན་རྒྱལས་པར་བྱེད་ཀྱས་གྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་བཞག་ན་ནི་ཆེ་
འདིར་ཡང་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱི་བ་ནམས་གྱིས་རྒྱན་ཏུ་གོས་པར་འགྱུར་ལ་ཆེ་རབས་གཞན་
དུའང་འཇུག་སྟིང་མི་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། **དེའི་འཁོར་ལྡན་གཞན་ཡང་པར་བྱོན་བསྟུས་པ་ལས།** **སྤར་འཁོར་**
པའི་སྦྱོན་པ་དེ་འདྲའི་རྩ་བ་འཁོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་པས། དེ་འདྲའི་

སྐྱིན་པ་གཏོང་འདོད་ཀྱི་འོག་ཀྱན་སྒྲོང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མི་བདེ་འོག་ཀྱི་ལྷོ། འཇིག་རྟེན་ཏུ་
 སྐྱིན་པའི་ནང་ན་དེ་འོག་ཀྱི་གཏོང་འདོད་ཀྱི་འོག་ཀྱན་སྒྲོང་སེམས་འོག་བསྐྱེད་དང་
 ལྡན་པ་འོག་ནི། །གཏོང་བའི་ནང་ནས་མཆོག་ཅེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། འོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱོད་པའི་རྟེན་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བྱ་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་དང་། བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་སྐྱོན་ཞིང་སྐྱོན་ལམ་འདེབས་པ་ནི་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཏོང་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ནི་ལག་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་
 རྟོན་བསྐྱུས་བའི་གནད་དམ་པའོ། དེ་འོག་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དུག་ཀའི་རྩ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་
 ཡིན་པས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་བྱ་ཅིང་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་རྩེ་ཟད་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་རྟོན་བསྐྱུ་འདི་ཕྱིན་དུག་ཐམས་ཅད་
 ལ་འདྲོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་བོ། དེ་བསྐྱོམ་པ་
 ལ་འདྲུག་པའི་ཐབས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་
 བྱ་བ། དེ་དག་གི་རྟོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འོག་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་བོ་དང་། དེའི་
 པར་ཕྱིན་ཀྱི་རྩ་བོ་དང་། སྐྱབས་འདིར་ཉེས་སྐྱོད་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཤད་ཚུལ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ལོག་
 པའི་སྒྲོང་སེམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས། འོག་གཉིས་པ་དེའི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་རྩ་བོ་
 དང་། སེམས་དེའི་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 བ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་སེམས་ཅན་གཞོད་འཆེ་མ་ལུས་པ་
 དང་བྲལ་བ་ལ་བཞོད་པའི་སྐོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་སེམས་ཅན་ནམས་གཞོན་འཆོ་དང་མ་བཤལ་བས་
སྐར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་ནམས་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་གཞོན་འཆོ་དང་བཤལ་བའི་བྱོགས་སུ་བཀྱི་བར་མི་རྒྱས་པའི་
བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞོན་འཆོ་དང་བཤལ་ལམ། མ་
བཤལ་ཡང་སྤྲ་ཡི་རང་གི་རྒྱུད་ཉིང་དུ་དེ་དག་ལ་གཞོན་པ་ལས་སྒྲིག་པའི་སྤྲོད་སེམས་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉ་ལྷོ་
དང་རི་ཁྱོད་གསལ་ལ་སོགས་པ་གང་ཁྱོད་ཞིག་ཏུ། །དེ་ཁྱོད་གསལ་འཁོར་ཁྱོད་འདི་གནས་
ཁྱོད་གསལ་པ་སོགས་ཁྱོད་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱད། །དུ་ཡོད་དེ་ཁྱོད་བསྐྱད་མི་རྒྱས་པའི་
བྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཆོ་བ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སོགས་སྤྲོད་ཀྱི་པའི་སེམས་ནི་
ཁྱོད་གོམས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ལས། །ཚུལ་སྤྲིམས་ཁྱོད་ཀྱི་པ་རོལ་ཁྱོད་བྱིན་པ་ཁྱོད་
རྫོགས་པར་མཛོ་ཁྱོད་ལས་བཤད། །པ་ཁྱོད་ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞོན་འཆོ་
དང་བཤལ་མི་དགོས་ཏེ་དགོས་ན་ཅེས་ཁྱོད་ཀྱི། །ཁྱོད་འདིར་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་རོ་བོ་སྤྲོད་
སེམས་ཀྱི་ཉིང་ནས་རོས་འཛིན་མཛད་པ་ནི་བྱོགས་གཅིག་ཉི་ཤུང་སེམས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་དང་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་སྤྲིམས་ནམས་ཀྱི་རོ་བོ་སྤྲོད་སེམས་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། །ཁྱོད་གསལ་པ་ཉིས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་སྤྲིམས་
ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྤྲོད་པའི་སེམས་སུ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་སྤྲོད་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་
དགེ་བཅུ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་བ་བཅུ་ཡིན་ལ། རང་གི་རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་དགེ་བ་
བདུན་སྤྲོད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྤྲོད་བ་བདུན་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲིག་པ་མི་འབྱུང་
བའི་བྱིར་སེམས་ལ་ཡིད་གཅགས་པའི་མེ་ཞི་བས་བསེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རམ་བདེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པ་དག་གིས་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
ཚུལ་སྤྲིམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྲོད་བ་བདུན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནོ། །འདི་ཁྱོད་ཡན་ཆད་སྤྱོད་

ལ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། འདི་མན་ཆད་
ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་སྟོང་བ་བདུན་བཤད་ཀྱང་ཀུན་སྟོང་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་དགེ་བ་བཅུ་བཤད་ཅེས་སོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི་དེ་དག་ཀུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་
ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་
ལམ་བཅུ་རྣམ་པར་བཤད་དོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟོན་པའི་ཐབས་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་རང་
གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་སྦྱབ་འདོད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་སྐྱེད་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ལྷན་པར་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྐྱེད་པ་
པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་བསྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་དང་ཉམས་ན་
རན་འགྲོར་ལྟར་བས་གཞན་ཀྱི་དོན་ལྷ་ཞོག་རང་གི་དོན་ཡང་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྲོས་བྱ་བ་
ལ་སྟོད་པར་མི་བྱ་བར་བསྐྱེད་སྟོན་ལ་ཤིན་ཏུ་གིམས་དགོས་ཏེ། བར་བྱིན་བསྐྱེད་པ་
ལས། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་ལྷན་པར། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་
དོན་གང་བརྩོན་པས། །རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོག་མར་ཡོངས་སུ་སྟོང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་
དག་པའི་མཐུ་ཡི་སྟོབས་ཀྱང་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་རང་དོན་
མི་རྒྱས་ན། །གཞན་དོན་ཚུལ་ལ་མཐུ་ཡོད་ག་ལས་འོང་། །དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་ལེགས་
པར་བརྩོན་པ་ཡིས། །འདི་ལ་རིམ་གྱོ་སྟོད་པར་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དེའི་འཇུག་ཞོག་གི་རྒྱན་ནི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱེད་པའི་སན་
ཡོན་བསམས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཇུག་
ཞོག་གི་གནས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཅས་པ་ལྟར་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་

བསྐྱེད་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་རིང་ཏུ་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་འདོད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་མི་བཟད་འཇིགས་པ་མཐོང་བྱ་ཞིང་། །སྤང་འོས་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པར་སྤང་བར་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉེས་དམིགས་གྱིས་འཇིགས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྒྱུ་དུང་འབད་པས་སྤོང་བ་སྟེ་ཚུལ་སྤྲིམས་གྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གྱི་རགས་ཤོས་མི་དགེ་བཅུའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །^(༥)གསུམ་པ་ལྟ་མིའི་སྤྱན་ཚོགས་ཅན་དུ་མ་བཟད་སངས་རྒྱས་དང་
ཚོས་ཀྱང་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ཕན་ཡོན་ནི། སྤར་ཡང་བཤད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་དཔལ་
པོས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལྟ་རྗེས་དགའ་རྒྱ་མི་ཡི་ལོངས་སྟོང་དང་། །བདེ་
མཆོག་རོ་མཆོག་ལྟ་ཡི་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས། །ཚུལ་སྤྲིམས་རྒྱས་བྱུང་ཅི་ཞིག་རོ་མཆོར་
ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་དེ་ལས་བྱུང་བ་སྟོས། །ཞེས་དང་། ^(༥)**བཞི་པ་རྟེན་ཐམས་**
ཅད་ལ་ལེགས་པ་གྱུན་བྱེད་ཅིང་མངོས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་
གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོང་རྗེའི་ངང་ཅན་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་
རྣམས་དང་བསྐྱེད་པ་མཆོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་ཉེས་སྟོང་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙང་མ་འཐོབ་པ་དང་། རྒྱན་གཞན་ནི་ཏ་ཅང་གཞན་པ་དང་ཏ་
ཅང་ཀན་པ་ལ་བཏགས་ན་འབྱས་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་མི་མངོས་ཀྱང་ཚུལ་སྤྲིམས་
གྱི་རྒྱན་ནི་ཀན་གཞན་པར་མ་སུ་ལ་ལྟན་ཡང་ཐམས་ཅད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་རྒྱན་
གྱི་མཆོག་དང་། དེ་བཟད་པོ་གཞན་ནི་རྗེ་ཚྭ་གས་སུ་འགྲོ་ཡང་རྗེ་ཚྭ་གས་མ་ཡིན་པར་
མི་འགྲོ་བས་ཚྭ་གས་རེ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་སྤྲིམས་གྱི་གྲགས་པའི་དེ་ནི་ཚྭ་གས་ཐམས་
ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཆ་གདུང་སེལ་བའི་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་ལྟེ་གུའི་བྱག་པ་ནི་
རབ་བྱུང་ལ་འགལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གདུང་སྟོབ་པའི་བྱག་པ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་
མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པ་དང་། རབ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཅན་ལྟན་པར་འདྲ་ཡང་ཚུལ་
སྤྲིམས་གྱི་ནོར་དང་ལྟན་པ་ནི་གཞན་ལས་སུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་བྱད་པར་ཐོབ་པའི་ལམ། །སྤྱིང་རྗེའི་ངང་ཅན་ནམས་དང་མཉམ་
པར་བསྐྱབ། །ཡེ་ཤེས་གཙང་མ་སུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །སློན་བལ་རྒྱ་དུ་འཁྱར་བའི་
མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་འོང་ངི་བསུང་སྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་དང་མི་
འགལ་བྱུག་པ་ཡིན། །ཆ་ལུགས་མཐུན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་གྱུར་ན། །མི་ཡི་ནང་ན་
དེ་ནི་འཕགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

།རྟོག་པ་ཁ་གསག་སོགས་མེད་ཀྱང་སུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འདུ་ཞིང་ཞབས་
སེན་ལྟ་མའི་གཙུག་ཏུ་ཡོན་ཚུལ་ནི། །གཞན་ཡང་གཙམ་གསག་གི་ཆོག་མ་བཟོད་
ཅིང་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཆོགས་གྱིས་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལོངས་སྟོད་ངང་
གིས་འདུ་བ་དང་བྲག་པོའི་ལས་གྱིས་བསྐྱེགས་པ་མེད་ཀྱང་སྟེ་བོ་ཀུན་འདུད་པ་དང་
རང་གི་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སློས་སུ་མེད་པ་དང་། །སྤར་ཕན་མ་བཏགས་
པ་དང་ངོ་མི་ཤེས་པའི་སྟེ་བོ་ནམས་ཀྱང་ངང་གིས་བྱམས་པ་དང་རྐང་པའི་རྗེས་གྱི་
ས་རྩལ་ཡང་ལྟ་དང་མི་ནམས་གྱི་སྟེ་བོས་གཏུག་ཅིང་ཐོབ་པ་ནམས་མཆོད་པའི་ཞིང་
དུ་འཁྱེར་བར་བྱེད་པའི་སན་ཡོན་ནམས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། ཆོག་ཏུ་མ་བཟོད་ཆོགས་སུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། །ཉམས་སུ་མཁོ་བའི་ལོངས་སྟོད་རིམ་
གྲོ་འདུ། །བསྐྱེགས་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཀུན་འདུད་དེ། །ཆོགས་མེད་མ་བསྐྱབས་
དབང་བྱུག་འཐོབ་པར་འགྱུར། །བཟོད་དུ་མ་འོས་ཞེས་པ་།རྟོག་པ་ཐོན་པ་དཀའ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། །སན་ཞིང་དབེན་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་
ཤིང་། །སློན་ཆད་མི་ཤེས་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པའི་སྟེ་བོ་དེ་ལ་
འདུད། །རྐང་བས་བྲག་ཤིས་གྱུར་བའི་རྩལ་དག་ཀྱང་། །སྟེ་གཙུག་དམ་པས་སྤངས་ཤིང་
ལྟ་དང་མི། །བྱུག་འཆལ་མགོས་གཏུགས་ཐོབ་པ་ཀུན་ཏུ་འཁྱེར། །དེ་བྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་ལྡན་རིགས་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

།རྟོག་པ་དེ་ལྟར་སན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་མིག་ལྟར་བསྐྱུང་བ་

ནི། དེ་ལྟར་སྐྱོན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམ་པའི་མཁས་པས། དེ་ཉིད་
ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱེད་འོས་ཚུལ་སྤྲོས་དག། རང་གི་བདེ་ལ་བརྟམ་
པས་དིལ་མི་བྱ། ཞེས་དང་། རང་དབང་གྱུར་པས་ཉམས་སུ་བདེ་བ་དང་། མཁས་པས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱན་ལྡན་ཚུལ་སྤྲོས་བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པའི་གནས་རྣམས་ཚང་བར་
ཡོངས་རྫོགས་པས། གྲུབ་རྫོགས་བསྐྱེད་པ་མེད་ཚུལ་སྤྲོས་ཡང་དག་བསྐྱེད། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་དགོས་ལ། རྒྱུན་པ་འཛིགས་སྐྱོན་དང་ལེགས་སྐྱོན་གྱི་
ཚུལ་སྤྲོས་སུ་མ་སོང་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུལ་སྤྲོས་ཀྱི་སར་
བྱིན་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་རང་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་ཅམ་དང་ལྟ་དང་མིའི་
སྐྱོན་སྐྱུམ་ཆོགས་པ་ཅམ་ལ་སྐྱོན་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚུལ་སྤྲོས་ལ་
དགོད་པའི་བྱིར་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་དཔག་ལས་
སེམས་ཅན་དག་མཐའ་དག་ཚུལ་སྤྲོས་དག་ལ་དགོད་མོས་གིང་། འཛིག་རྟེན་སྐྱོན་
བྱིར་ཚུལ་སྤྲོས་སྟེན་བྱེད་པ། དེ་ནི་ཚུལ་སྤྲོས་པ་རོལ་བྱིན་པར་གསུངས། དེ་བས་
རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་དང་རྒྱལ་སྤྲོད་དང་། མཐོ་རིམ་སྐྱོན་སྐྱུམ་ཆོགས་ལ་སྐྱོན་བསལ་
ཏེ། ཚུལ་སྤྲོས་དེ་མེད་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱ་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་དོན་ལ་བརྩོན་པས་
ཚུལ་སྤྲོས་བསྐྱེད། རྒྱུན་པ་ཚུལ་སྤྲོས་དག་པ་ཅམ་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་ཀྱང་
ཚུལ་སྤྲོས་ཀྱི་སར་བྱིན་དུ་འགྱུར་བས་གཞན་དོན་དང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་དགོས་པར་བསྐྱོན་ནམ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚུལ་སྤྲོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྐྱོན་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་དང་།
དགོད་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་
སོ། མཆན་རྒྱུན་པ་ཉིད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་གསུམ་ལས་དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
ཉེས་སྐྱོན་བསྐྱེད་བར་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་
སྐྱོན་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་སོ་སོར་ཐར་པ་རིམ་
བདུན་ལ་གསུངས་པས་འདྲིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོན་པ་བྱང་

སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འཛོག་མི་རུང་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་པམ་པས་དེ་བཏང་ཡང་སེམས་
བསྐྱེད་ཡོད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་གཏོང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་ཡང་སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མི་བཏང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་ནམ་བཤད་ལྟར་ཞིབ་ཆ་འཕོན་
ངེས་དགོས་སོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་ལྟན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་
ཡིན་ན་ནི་ཁྱིམ་པའམ་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དངོས་དང་དེ་དག་
དང་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲོང་སྒྲིམ་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པའི་
ཉིན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་ལྟན་ཡིན་ན་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅི་རིགས་པར་སྒྲོང་
བའི་སྒྲོང་སྒྲིམ་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །སོ་པོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྟན་ན་
དགེ་བཅུ་ལྟ་བུ་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་བ་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཞེས་སོ། །

དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ནི། ཇི་པོ་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལྟར་དགེ་
བ་བྱེད་པར་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ། ཕྱིན་དུག་ལ་སོགས་པའི་དགེ་
བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་མི་ཉམས་པ་དང་
གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བར་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནི། ཇི་པོ་ལྟར་སྒྲོན་
གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ཁས་སྐྱབས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་དེས་ཤེས་སོ། །སེམས་ཅན་ནམ་
པ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ནམས་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། འདི་ནམས་རྒྱས་པར་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལེའུའི་ནམ་བཤད་དུ་བདག་གིས་གཏན་ལ་ཐབ་ཟིན་པས་དེར་ངེས་པར་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བཟླ་དགོས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་གཤམ་
ཆེ་བར་པོ་གདམས་པ་ནི། དེས་ན་འདིར་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་

བདེ་བཅས་པ་ནམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་བྱང་བདེ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་ཟུར་ན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ལ། ཚུལ་སྤྲོས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་སོ་ཐར་
གྱི་བཅས་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་འཇུག་ཞོག་བྱེད་པ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལའང་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་སའི་
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། ཚུལ་སྤྲོས་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འདི་
ལྟ་སྟེ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་འདི་ནི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དང་འབྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ་དེ་བསྐྱམས་ཤིང་བསྐྱངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་བསྐྱམ་ཞིང་བསྐྱང་བར་
འགྱུར་ལ། དེ་མ་བསྐྱམས་ཤིང་མ་བསྐྱངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་མི་བསྐྱམ་
ཞིང་མི་བསྐྱང་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པའི་ཚུལ་
སྤྲོས་ཉམས་ན་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། **། དེས་སོ་ཐར་དེ་ཚུལ་སྤྲོས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གཞིར་འོང་ལ་**དེའི་ཕྱིར་
སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་འཇུག་ཞོག་
གི་བཅས་པ་ནམས་དོར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཞིག་ལ་སྒོམ་རྒྱ་
ཡིན་པ་སྐྱད་ཟེར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་སྤྲོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གནད་
མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་ནི་ཚུལ་སྤྲོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་དང་
གནས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོམ་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནམས་སྒོང་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ནམས་ཀྱི་ཡང་ཉེས་
དམིགས་ཆེ་བའི་གནད་ནམས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་
པའི་མི་དགེ་བཅུ་སྒོང་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཀུན་སྒོང་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་
སྒོ་གསུམ་ཡང་དག་པར་སྒོམ་དགོས་ཏེ། ཐར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། མཐོ་རིས་ཐར་
པའི་བདེ་ལམ་གྱུར་བ་སྟེ། །ལས་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་ལས་ཉམས་མི་བྱ། །འདི་ལ་གནས་
པས་འགྲོ་ལ་ཕན་བསམ་པའི། །བསམ་པའི་བྱད་པར་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར། །དག་

ལུས་ཡིད་ནམས་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱ་བ། །མདོར་བསྡུས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་
བས་གསུངས། །ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ལུས་འདྲ་བའི་གཞི་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་ནམ་
པར་སྦྱང་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་ལ་བཤད་ལ། །ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་
པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བས་ཐོག་མར་འདི་ལ་སྤར་ལྟར་སྟོན་སེམས་
སྦྱངས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་མ་ནམས་ཀྱང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པའི་དེ་དག་རིམ་ལྔ་བསྐྱེད་པ་ནི། དམ་པ་དྲུག་ལྟན་དང་པར་བྱིན་དྲུག་ལྟན་
དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་པར་བྱིན་དྲུག་ལྟན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་རང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས་གཞན་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འགོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱིན་པ་ཡིན་ལ་ལྟག་མ་ནམས་ནི་སྤར་བཞིན་
ནོ། །ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། །སྟོད་པའི་རྟེན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མི་ཉམས་ཤིང་རེ་
འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་ལ་འདུག་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཅིང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོན་པ་ལས་སྟོན་པའི་ཡང་མཆོག་ཡིན་ལ། །ས་མཐོན་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནམས་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བ་དང་ལས་དང་པོ་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྒྱུས་པའི་འདུག་སྟོན་གི་གནས་ནམས་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ད་
ལྟ་ནས་སྟོབ་པ་དང་། །བྱད་པར་དུ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ཤེས་པ་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་སྟོན་སེམས་མང་དུ་བཏང་ཞིང་དེ་དག་གི་
ནང་ནས་ཀྱང་སྟོན་པ་གང་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྩ་ལྟར་ནམས་ལ་སྟོན་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྲས་སྟེ་བ་གཞན་
དུའང་ཆོགས་རྒྱུ་དང་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་
རྒྱུས་པར་བྱེད་ཀྱས་གྱི། །ད་ལྟ་དེ་ནམས་ཡལ་བར་དོར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡི་བའི་ཉེས་ལྟར་གིས་
རྒྱན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་ཞིང་སྟེ་བ་དུ་མར་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོབ་
མི་ཀྱས་པར་འགྱུར་པས་ད་ལྟ་ནས་འབད་པར་བྱའོ། །

བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྦྱོར་ཆུལ།

འོག་གསུམ་པ་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་ལ། བཟོད་པའི་རོ་བོ། དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་ཐབས། བཟོད་པའི་རབ་རྩ་དབྱེ་བ། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཁྱུར་བྱ་བ། དེ་
དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་འོག་པ་བཟོད་པའི་རོ་བོ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་བྱུགས་
དང་། བཟོད་པའི་པར་བྱིན་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞན་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་རི་མི་སྟུམ་
པ་དང་། རང་གི་རྩུབ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་དང་རྩུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་
པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པ་གིན་རྩུ་གནས་པའོ། །འོག་གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་
པའི་བྱུགས་ཀྱང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་ཁྱུ་
ནས་སྟོན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མ་མོས་གིང་མི་འདོད་པའོ། །

འོག་གསུམ་པ་དེ་ལ་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པ་ནི་རང་གི་འོང་ཁྲོ་བ་
ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་མི་བསྐྱུན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་མི་རྩུ་
པའི་བྱིར་དང་རང་གི་སེམས་བརྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དགོས་པ་འབྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། སྦྱོད་
འཇུག་ལས། ཁྲོ་ཁྲོའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་མི་བསྐྱུན་འོག་པ་ནི་ནམ་མཁའ་
བཞིན་རྩུ་འོག་ཐམས་པས། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོངས་འོག་ལེ་འམ་གཏན་ནས་མི་
ལང་། །འོག་ཡང་རང་གི་སྟོབས་སེམས་འདི་གཅིག་འོག་བཅོམ་ན། །འོག་རོལ་གྱི་
དབྱ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་འོག་པ་དང་འདྲ་འོག་པར་བཟོད་པ་རྫོགས་པ་ལ་ཁྲོ་ཁྲོའི་
དམིགས་ཡུལ་ཟད་མི་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན། །ས་འོག་སྟེང་འདི་དག་འོག་ཐམས་ཅད་
གོ་འོག་བས་གཡོག་རྩུ་འདོད་འོག་ཀྱང་། །དེ་སྟེད་གོ་བས་ག་ལ་ལང་། །སྟེ་མི་འོག་
ཡང་དགོས་པ་རྒྱང་པ་ལ་ཆེར་མ་མི་རྒྱག་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་སྟུམ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་གོ་

བས་ནི། །རང་གི་འོ་རྒྱུ་པ་གཡོགས་ན་ས་སྤེང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོ་བས་གཡོགས་འོ་
 པ་དང་དགོས་འོ་པ་འགྲུབ་པར་འདྲ་བའི་འོ་བྱིར། །དཔེ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་བྱི་རོལ་འོ་
 བྱི་གཞོན་བྱེད་བྱི་དངོས་པོ་ཡང་། །འོ་མཐའ་དག་བདག་གིས་བྱིར་བསྐྱོག་འོ་པར་
 བྱེད་པས་མི་ལང་གིས། །བདག་གི་སེམས་འདི་འོ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་
 ཁོ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱིར་བསྐྱོག་པར་བྱའི། །དེ་གོམས་འོ་པ་ལ་བཅོད་པ་རྒྱགས་པར་
 འགྱུར་བྱི་ཁོང་ཁོའི་ཡུལ་གཞན་རྣམས་འོ་བདག་གིས་བསྐྱོག་གོ་ཅི་ཞིག་དགོས་སྟེ་
 མི་དགོས་ཤིང་མི་རྣམས་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས་ལ་འོ་སྐྱོན་ཡོན་དང་ཉེས་
 དམིགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འདི་བྱི་ཀུན་ཏུ་བདེ་ཞིང་དག་
 ཏུང་བ་ནི། སྒོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཅོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་དང་མི་བཅོད་པའི་
 ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་ཡོན་ནི། བྱང་ས་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བཅོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོན་དུ་བཏུ་བ་ཡིན་ཏེ་གང་
 ཟག་བཅོད་པ་ཅན་ནི་བྱི་མ་ལ་དག་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྱེ་བ་མང་བར་མི་
 འགྱུར་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་འགྱོད་པ་མེད་པར་
 འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ལུས་ཞིག་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་བྱི་འཇིག་
 ཉེན་དུ་ཉ་རྣམས་བྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་སྟེ། དེ་དེ་ཉུར་སྐྱོན་ཡོན་དུ་བཏུ་
 བས་བདག་ཉིད་བྱིས་ཀྱང་བཅོད་ཅིང་གཞན་ཡང་བཅོད་པ་ཡང་དག་པར་འཇིན་
 དུ་འདུག་ལ་བཅོད་པའི་བསྐྱེགས་པའང་བརྒྱུད་ཅིང་གང་ཟག་བཅོད་པ་ཅན་མཐོང་
 བ་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འོ་གཉིས་
 པ་གཞོན་སེམས་བྱི་མེ་གསོད་པའི་རྒྱ་པོ་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱི་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ཆང་
 ཚུལ་ནི། པར་བྱིན་བསྐྱེས་པ་ལས་ཀྱང་། འོ་བྱང་སེམས་ལ་གཞན་བྱི་ཡོག་སྐྱབ་བྱིས་
 གཞན་དོན་འདོར་ཞིང་འོ་ཐེག་ཆེན་ལས་བསྐྱོག་པར་སེམས་པའི་ཡིད་དང་ལྷན་པ་
 ལ། ཐེག་འོ་ཆེན་ལས་མི་ལྷོག་པའི་ཚུལ་བྱི་འོ་འཕྲ་རྒྱུའི་དམ་པ་བཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་

གསུངས། །འདི་ག་རྟེན་ན་འདི་དང་ཕྱི་མའི་ལེགས་པ་སྤྱན་སྤུངས་ཆོགས་པ་དག་འབྱོར་
འཛམས་པའི་དབྱ། །ཁྲོ་བའི་སྒྲོན་ལ་བཟོད་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ། །འབྱོར་ཉིད་མཐུ་
འབྱོར་དང་ལྡན་འབྱོར་ནམས་ཀྱི་འབྱོར་ཡོད་བཞིན་གཞོད་བྱེད་མཐུ་རྒྱུ་རྩ་ལའང་
བཟོད་པས་མི་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་གྱི་དམ་པར་འབྱོར་པ་སྟེ། རྟེན་འབྱོར་གསུང་
པར་བྱེད་པའི་དཀའ་ལུག་འབྱོར་ཆུ་ལ་འཆང་འབྱོར་ནམས་ལ་སྟོབས་ཀྱི་སྤུལ་རྩ་རྩུང་
བའམ་དམ་པ་དང་། །གཞོད་སེམས་རྒྱ་འབྱོར་པའི་འཕྲོག་འབྱོར་གི་མེ་ལྷ་འབྱོར་ལ་
བཟོད་འབྱོར་དེ་གཞི་ལ་པའི་རྒྱ་ལི་རྒྱན་ལྷ་བྱ་འབྱོར་ཆོ། །འདི་དང་སྒྱེ་འབྱོར་གཞན་
ལ་གཞོད་འབྱོར་ཡོད་དུ་འབྱོར་ཡོད་ཆད་བཟོད་པས་སེལ། །སྒྱེ་བོ་མཆོག་གི་
བཟོད་པའི་གོ་ཆ་ལ། །མི་བསྐྱུར་སྒྱེ་བོའི་ཆོག་གི་མདའ་འབྱོར་ལོག་སྐྱབ་ཀྱིས་མདའ་
རྒྱགས་པས། །མི་འབྱོར་པ་དེ་དག་འབྱོར་མཆོར་སྒྱེ་ཞིང་དད་ནས་བསྟོད་པའི་མེ་
རྟོག་བཟང་པོ་འབྱོར་པར་ལྷུང་ཅིང་། །དེ་འབྱོར་གྱི་ཐོས་བས་སྒྲན་པའི་གྲགས་
པའི་ཐེང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འལྱར། །ཞེས་དང་། །འབྱོར་གསུངས་སྐབས་སུ་འང་བཟོད་
པས་གཞུགས་བཟང་དམ་པ་ཐོབ་པར་འལྱར་ཞེས་དང་། །མཐར་ཐུག་གསེར་གྱི་མདོག་
ཅན་ཡོན་ཏྲན་མཛེས་ལྡན་འགྲོ་འབྱོར་ཡིད་འཕྲོག་པའི་མཆན་འབྱོར་དཔེ་བྱེད་
ཀྱིས་རབ་འབྱོར་བརྒྱན་པ་ཡི། །གཞུགས་འབྱོར་གཉིས་བསྐྱབ་འབྱོར་པའི་བཟོ་ཡི་གནས་
འབྱོར་མཁས་པའི་བཟོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་སྐྱབ་
ཀྱིས་གཞན་དོན་ལས་མི་སྟོག་པ་དང་དགེ་རྩ་མ་འཛམས་པའི་ཁྲོ་བའི་དབྱ་ལས་
སྒྲོབ་པ་དང་གཞོད་བྱེད་མཐུ་རྒྱུ་རྩ་ལའང་བཟོད་པས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་དང་།
རྟེན་འབྱོར་གསུང་བར་བྱེད་པའི་དཀའ་ལུག་པ་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དམ་པ་དང་གཞོད་
སེམས་ཀྱི་མེ་ཆེན་པོ་འཛམས་པའི་རྒྱུ་རྩ་དང་མི་བསྐྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་ལོག་སྐྱབ་
ཀྱི་མདས་མི་ཕིགས་པའི་གོ་ཆ་དང་། །གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འགྲོ་བའི་ཕིག་དང་ཡིད་
འཕྲོག་པའི་གཞུགས་བཟང་པོ་བསྐྱབ་པའི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་
དུ་མའི་སྟོན་སྐྱོན་བསྐྱགས་པའོ། །འབྱོར་གསུངས་པ་ཁྲོ་བ་འཛམས་པ་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

པར་ནི། ཁྱོ་བའི་ཡུལ་རི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཁྱོས་པ་དགོས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱང་ཁེམས་དགོས་
པར་འཆད་ལ་ཁ་ཅིག་ཡུལ་སྤྱི་ལ་བཞེད་པའི་འདི་འོ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྟེ། དྲི་བ་ལྷག་
བསམ་རབ་དཀར་ལས་ཁྱོང་ཁྱོ་སྤྱོད་རེས་ཀྱི་དགེ་ཆ་འདྲིམས་པས་ད་ལྟའི་སྤྱོད་པོ་ལ་
དགེ་ཆ་མེད་པར་འདོད་ན་ཞེས་པ་དེའོ། །སྤྱི་མ་ནི། འདུག་པ་ལས། གང་འོ་གི་ཕྱིར་
འོ་བྱང་ཁེམས་འོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་འོ་རྒྱལ་ཏུ་ཁེམས་བསྐྱེད་
པ་ནམས་ལ་ཁྱོས་པ་ཡི་འོ་བསམ་པས་། །སྤྱི་ན་འོ་བ་འོ་དང་ཁྱིམས་ཀྱི་འོ་པར་
ཕྱིན་གོམས་པ་ལས་བྱང་འོ་བའི་དགེ་བ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར། བསགས་པའི་འོ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་འོ་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་གིས་འོ་འདྲིམས། འོ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྲོད་རོ། །

འོ་གཉིས་པ་རྟེན་ནི། ཁྱོང་ཁྱོ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ནི་བྱང་ཁེམས་ཀྱིས་ཁྱོས་ནའང་
དགེ་ཆ་འདྲིམས་ན་བྱང་ཁེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་ཁེམས་ལ་ཁྱོས་ན་ལྟ་ཅི་སྟོན་པར་
འདུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། འོ་གསུམ་པ་ཡུལ་ཀྱི་དོགས་གཅོད་པ་ནི། ཡུལ་དེ་
བྱང་ཁེམས་སུ་ངེས་མ་ངེས་དང་ཁྱོ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱི་སྟོན་མཐོང་བ་བདེན་མི་བདེན་
ནི་སྤྱི་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་དགེ་བ་འདྲིམས་པ་ལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་
འོ་དཔའ་པོ་དང་རྒྱུས་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་བསྐྱལ་པ་སྟོང་ཏུ་བསགས་པའི་ཡུལ་དང་རྟེན་
ལ་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་དགེ་ཆ་འདྲིམས་པའི་ཁྱོང་ཁྱོ་
ཡུལ་ལ་ནི་བྱང་ཁེམས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ནི་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་སུ་ཡོད། རྟེན་ནི་
འདིར་བྱང་ཁེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་ཀྱི་བྱང་ཁེམས་ལས་
སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་འདྲའོ། །འདུག་འགྲེལ་ཏུ་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་ཁེམས་སུ་གསུངས་
ཤིང་། རྟེན་ཀྱི་བྱང་ཁེམས་ནི་སོ་སྐྱེར་ངེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཁེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་
རྒྱུང་བ་ལ་དང་བྱང་ཁེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་ཁེམས་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོས་པ་དང་། བྱང་
ཁེམས་སྟོབས་རྒྱུང་བས་ཆེ་བ་ལ་ཁྱོས་པ་དང་། བྱང་ཁེམས་སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་
པ་ལ་ཁྱོས་པ་དག་ལས་དང་པོ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྟོང་ཏུ་མཛོན་

ཅིང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་། གསུམ་པའི་ཡུལ་གྱི་མཚོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ལ་
 བརྟེན་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་ཚུལ་ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་
 བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །^{༡༥༡}གཉིས་པ་ཁོ་ཡུལ་བྱང་སེམས་
 བློ་བྱང་རབ་བྱང་ཡིན་ན་གཙོད་ཚུལ་ནི། སྒྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཛོམས་པ་ལ་བྱང་
 སེམས་ལ་ཁྲིས་པ་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
 སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྦྱོང་དག་དགེ་སྦྱོང་གིས་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་དང་སེན་མོའི་
 མཚོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱག་འཆལ་ཏེ་སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་
 ལྟོས། བརྟེན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དགེ་སྦྱོང་དག་འདིས་ས་རི་ཅམ་ཞིག་ནོན་པའི་
 འོག་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྦྱོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་བྱག་པའི་བར་
 ན་བྱེ་མ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་དགེ་སྦྱོང་འདིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་
 སྲིད་སྦྱོང་འགྱུར་དུ་ཡོངས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་
 ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་བརྟེད་
 དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དགེ་སྦྱོང་
 གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 དེ་དག་གང་དུ་ཟད་པ་དང་བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་
 འགྱུར། ཉེ་བར་འཁོར་རི་ལྟར་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་མས་
 པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
 འདི་དག་བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །**འདིའི་**
^{༡༥༢}**ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱང་སེམས་ཡིན་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །**ཉེ་བར་འཁོར་
 དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལའང་སྤྱོད་དུ་མ་ཐེས་ཆོག་པ་སེམས་གྱིས་གཞོད་པར་
 མི་བྱ་ན་རྣམ་པར་གཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་འདོན་
 བོ། །^{༡༥༣}དེ་ལ་བསྐྱབས་པ་ནི་དགེ་རྩ་བུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆེས་ཆེ་བ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་དུ་
 གཏོང་བ་དང་། རྒྱན་རིང་བསྐྱེད་པ་བྱུང་དུ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་

བཅོམ་པས་ཟད་པ་རྒྱུ་དུ་ལོ། །བྱང་པ་ནི་ཟད་པ་འབྲིང་པོ་ལོ། །ཡོངས་སུ་ཟད་པ་འམ་གཏུགས་པ་ནི་ཟད་པ་ཆེན་པོར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཞེས་སོ། །^{༡༩༩}གསུམ་པ་དོགས་གཙོད་ལ་མཁས་པའི་དོགས་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་ཅ་བཅོམ་པའི་དོན་ནི་སྤར་གྱི་དགེ་བ་ནམས་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅོམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ཞེ་སྤར་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི་དུ་གདོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་བུའི་ས་བོན་སྤོང་མི་རྣམས་ན་ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྤོང་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གསུང་ངོ་།

^{༢༠༠}གཉིས་པ་ལ་ས་བོན་མ་ངེས་པ་དང་། རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཅམ་བཅོམ་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་བུ་མི་འབྲུང་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེ་ནི་མ་ངེས་པར་སྤང་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་མི་དགེ་བ་སྐྱུངས་པའི་དག་པའང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་ད་བཟོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་ནམ་མཁུན་འབྲིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ^{༢༠༡}གཉིས་པ་ནམ་མཁུན་ལྟར་ཟེན་པའི་ལས་གྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པ་ནི། རང་རང་གི་ནམ་མཁུན་ལྟར་ནས་ཟད་པའི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་ནམ་མཁུན་དེ་འབྲུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ^{༢༠༢}གསུམ་པ་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་འང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །^{༢༠༣}གཉིས་པ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཅམ་བཅོམ་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་^{༢༠༤}ཅང་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་སྤར་དངས་པའི་ལས་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་གང་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གང་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་དེས་རེ་ཞིག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་བཀག་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་

བ་འཛོམས་པར་འཁྱུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་པར་བཞག་མི་རྣམས་ཤིང་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འཁྱུང་དང་མཁས་པས་བཅོམ་པའི་ཐ་སྟོན་རེ་ཞིག་ནམ་མཁུན་རྒྱང་བསྐྱེད་པ་
 ཅམ་དགེ་ཅུ་བཅོམ་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་འཁྱུང་བཅོམ་ལས་རྒྱང་བསྐྱེད་པ་
 བ་དང་འཛོམས་བྱེད་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་
 ལྡན་ཐམས་ཅད་དགེ་ཅུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་འཁྱུང་
 པ་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ནི་འཁྱུང་མ་སྟོང་པོའི་འབྲེལ་པར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མི་
 དགེ་བ་སྟོབས་བཞིས་སྤྱངས་པ་དང་ལོག་ལྟ་དང་གཞོན་སེམས་ཀྱིས་དགེ་ཅུ་བཅོམ་
 པ་རྟོག་གེ་འཁྱུང་འབར་བ་ལས་གང་གི་ཆེ་དགེ་བ་ཡང་ལྟ་བ་ལོག་པ་དང་། གཞོན་
 སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་འགྱུར་བའོ། མི་དགེ་བ་ཡང་སྟོན་པ་དང་སྟོམ་པ་དང་ཆགས་
 པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྟོབས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཆོགས་པ་
 ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་ཉམས་པ་གང་ལས་འབྲས་བུ་གང་
 ཞིག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ། །གཉིས་ཀྱི་འཁྱུང་འབྲེལ་ལས། ས་བོན་སོགས་
 གྲུབ་ཆོག་ནི་ཞེས་དང་། ཉིལ་མར་སྐྱུང་དང་མེས་བསྐྱེད་སོགས་ཞེས་དང་། རྟོག་
 གེ་འབར་བ་ལས་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ས་བོན་ཆོག་གམ་རུལ་ལམ། སྤྱད་
 པ་ལས་ཀྱང་མིན་ལ་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་ན་མདོན་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་བོན་ཉམས་པ་རྒྱུ་དང་ཕྱད་ཀྱང་སྐྱུ་གུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ད་
 གཞོན་རྒྱུ་དང་ཕྱད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་རྣམས་པར་གསུངས་སོ། །འཁྱུང་ཞེས་བྱའི་
 དགེ་ཅུ་ནི་སྟོན་འཇུག་ལས། སྐྱིན་དང་བདེ་གསེགས་མཆོད་ལ་སོགས། ཞེས་དང་།
 འཇུག་པར་སྐྱིན་དང་ཁྱིམས་བྱུང་ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་བར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཞེས་གསུངས་པས་བདག་མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དགེ་ཅུ་ལ་མི་བྱེད་པ་འདྲ་སྟེ་
 དཔྱེད་ཅེས་གསུངས། དགེ་བ་འཛོམས་པའང་ཁོང་ཁྱོད་མ་ཐག་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་
 མེད་པ་འགོ་བ་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྣམས་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་

ཟད་པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བཤད་པའི་གང་གཞི་དཔེ་བྱས་ཆོད་དེ་སྐར་མིན་མི་
ལྷན་པའོ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་དཔེ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ལམ་སྒྲུར་པོར་སྒྲེ་བའི་ལྷན་པ་བཅོམ་པ་
དང་། བདེ་འགྲོ་ཞོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ལ་གཞི་དཔེ་བྱས་པ་གཉིས་པོ། ཟླ་བ་སྒྲོན་
མའི་བསྐྱབ་བརྟམ་སྒྱུ་བྲངས་པ་ལས། བན་ཚུན་གཞི་དཔེ་སེམས་སྒྱུ་གང་བྱེད་པ། དེ་
ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྒྱབས་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་གནས་སྒྱབས་
མི་བྱེད། །སྦྱིན་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པས་སྒྱབས་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས། བན་
ཚུན་ནི་གོགས་ཆངས་པ་མཆོངས་པར་སྦྱོད་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཞོགས་བྱག་གིས་མི་
སྦྱོབ་པ་ནི། དེ་དག་གིས་ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་འདོམས་པ་འགོག་མི་ལྷན་པའོ། །

འོ་བཞི་པ་འདོམས་ཚུལ་ཞིབ་ཆ་དང་བཅས་པ་ལ་ནམ་མཁུན་དང་རྩ་མཐུན་
ནམ་བུ་དཔེ་བཅོམ་མ་བཅོམ་སོ་སོའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྷང་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱོས་ཚུལ་དང་།
ཆེན་པོའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་
སྒྲིག་པ་བསགས་པ་སྟོབས་བཞིས་སྒྱུངས་པས་འདག་ཁྱང་ལམ་གོང་མ་སྒྲེ་བ་བྱལ་
བྱ་སོང་བ་མི་འགལ་བ་ལྟར་འོ་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་བན་ཚུན་གཅིག་གིས་
གཅིག་ལ་ཁོང་ཁྲོ་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལན་འགའ་སྒྲེས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་བཀྱར་ལ་གཞི་དཔེ་
གཉིས་བྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱས་སྦྱོར་ཆེ་བ་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྦྱོད་དང་ལྷན་སྐྱུན་སྐྱུལ་ཆོགས་པ་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅོམ་ཡང་གཏོང་བ་དང་སྦྱོང་སེམས་ལ་གོམས་པའི་བྱེད་པ་རྩ་མཐུན་
གིས་སྐར་ཡང་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགེ་རྩ་སྒྲེ་སྐར་བ་འདོམས་མི་ལྷན་པ་དང་།
སོ་བར་ཀྱི་འོ་བམ་པ་ལྟ་བུ་ཁ་ཅིག་ལ་ནང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྩ་
མཐུན་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སྒྱུ་འབྱུང་བ་བཅོམ་ནས་ལྷན་དང་ལོངས་སྦྱོད་སོགས་
སྐྱུན་སྐྱུལ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་མི་འདོམས་པ་དང་། འོ་བའི་བྱང་སེམས་ལ་བྱང་སེམས་གིས་
ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་སྒྲེས་པ་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག་ལ་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ལྷང་བསྐྱུན་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མ་སྒྲེས་ན་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གིས་རྫོགས་པར་བཏོད་ལྷན་པའི་

ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོང་ཁོའི་བསམ་པ་གཅིག་སྐྱེས་ན་ལམ་དེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་
 པ་མ་བཟུང་ཡང་བསྐྱལ་པ་གཅིག་གི་ཡུན་གྱིས་ལམ་བཟོད་པ་བྱལ་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་
 རྟེ། མདོར་ན་རྟོགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་མི་དགེ་བ་འདག་པ་ལའང་རྟོགས་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་
 སྐྱེན་ཀྱན་ནས་དག་ཅིང་དེའི་བྱེད་པ་རྟོགས་མགོ་པོ་ན་བ་ལྟ་བུ་སོགས་གང་ཡིན་
 ཐམས་ཅད་འདག་མི་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར་དགེ་བ་བཅོམ་པ་ལའང་དེ་རྟོགས་
 གི་རྣམ་སྐྱེན་བཅོམ་པ་ཅམ་མམ་ངོ་པོ་ཅམ་མམ་བྱེད་པ་ཅམ་བཅོམ་ཡང་དེའི་བྱེད་
 པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདྲེན་མི་དགོས་སམ་སྐྱེན་མོ། །སྟེ་རྟོགས་དཀར་ནག་གི་
 རིགས་འདྲ་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་རྟོགས་ལམ་འདི་གལ་ཆེ་
 ཞིང་ཕྱ་རྟོགས་རང་འདོད་མི་བྱེད་པར་སྐྱེས་རབས་དང་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་སོགས་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་གི་ཡུང་དང་དེ་ལ་གཏིང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སོགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་བས་ལེགས་པར་གསུང་
 རབ་བཞགས་ལ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཐུབ་རྟོགས་ཐའོ་འོག་མི་གཅིག་པས་སོ། །སྤྱད་པ་
 ལས། ཡུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། ཡུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་
 སེམས་ཁྲིམ་ཚོད་པ་ཚོམ་བྱེད་ན། ཁ་བ་སྟོན་ལྟན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རི་སྟེད་པ། དེ་
 རྟེད་བསྐྱལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །ཞིས་དང་། མདོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་སུ་
 བྱམས་པ་སེང་གི་སྒྲིའི་མདོ་དངས་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཡུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཡུས་ངག་རྟེན་མ་ཐོན་པར་ཡིད་
 ཀྱིས་སྤང་བ་ཅམ་བསྐྱེད་ན་སེམས་དེ་གངས་རི་ཅམ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱི་བསྐྱལ་པར་
 གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་དཔེར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ལྷུར་པོར་སྒྱུར་ལམ་དུ་འཕོ་བྱལ་པ་ཞིག་གིས་ཡུང་བསྟན་
 ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲིམ་ན་ཁྲི་སེམས་ཀྱི་གངས་རི་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་སྒྱུར་ལམ་
 དུ་འཕོ་མི་རྣམས་པར་གཞི་ནས་ལམ་ལ་བསྐྱལ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སྟོན་འཇུག་
 ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྐྱེན་སྐྱེན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་བསྐྱེད་

པར་བྱེད་པ་དེས། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐྱེད་པ་ནི། །དུམ་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་པས་གསུངས། །ཞེས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་དུམ་པར་གནས་པར་གསུངས་པ། གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལས་བཤགས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པས་ལམ་བུ་བ་སོར་མི་རྒྱུད་ཀྱང་ནམ་མཁུན་གྱི་ཕྱོད་པ་འདག་པར་འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མིན་པ་ལ་ཁྱོས་ནས་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིར་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་ལ་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

འོག་གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ནམ་མཁུན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་དྲག་པ་འཕེན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ནམ་མཁུན་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱེན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོག་པ་ནི་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །འོག་པ་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འཕྲོས་འོད་དང་བཅས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡིད་ཞི་བ་སོགས་མི་ཕྱོད་ཚུལ་ནི། ཡིད་ཞི་ཞིང་དེས་པ་ཉམས་སུ་མི་ཕྱོད་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྤར་ཡོད་འདྲིག་ཅིང་བྱི་མ་མི་འཕྲོལ་བ་དང་གཉིད་མི་ཕེབས་ཤིང་སེམས་ནལ་དུ་གནས་པའི་བརྟན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ཆེན་སྤར་དྲིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པས་ཀྱང་དྲིན་བརྟེན་ནས་གསོད་པ་དང་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སུན་ནས་སྦྱོང་བ་དང་སྦྱིན་པས་བསྐྱུས་ཀྱང་མི་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། འོག་ལྷག་བསྐྱེད་པ་ལ་པོ་བསྐྱེད་པས་ཞེ་སྤང་བྱུང་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སེམས་འཆང་ན། ཡིད་ནི་སྦྱག་འོག་བསྐྱེད་ཞེ་བའི་འོག་དགའ་བ་ཉམས་འོག་སྦྱ་མི་ཕྱོད་འོག་ཞིང་ཡིད། །དགའ་འོག་དང་འོག་ལུས་བདེ་བའང་མི་འཕྲོལ་ལ། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་སེམས་འོག་ནལ་དུ་ཕེབས་པའི་བརྟན་འོག་ལང་མི་འགྱུར་རོ། །ཁོང་འོག་ཁྱོད་ཅན་གང་དག་ཤོར་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡིས། །དྲིན་བྱིན་ཏེ་འོག་བསྐྱུངས་པ་སན་བྱེད་དེ་ལ་བརྟན་འོག་པར་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་འོག་ཞེ་སྤང་འོག་དང་ལྷན་པའི། །རྟེན་པོན་དེ་ལ་འོག་སྤར་གསོད་པར་སྟོལ་འོག་པ་ཡོད་དོ། །ཁོང་ཁྱོད་ཡིས་མཛའ་བཤེས་འོག་ཀྱང་ཡིད་སུན་ནས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ལ་ཡིད་འོག་ཕེབས་པའི་

ཕྱིར། །སྦྱོར་པས་བསྐྱུས་ཀྱང་། །འོད་གཤམ་བས་སྦྱོར་། །འོད་པར་མི་བྱེད་། །འོད་ལ། །མདོར་ན་
 གྲོ་བའི་། །འོད་བར་དུ་སྤང་བ་བདེ་། །འོད་པར་གནས་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་སྦྱོར་། །འོད་ཐུང་
 ཟད་ཀྱང་ཡོད་། །འོད་པ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྦྱོར་། །འོད་པས་ཉེར་གཅིག་པ། །གཙུག་། །འོད་
 ཐུང་བར་ཐུབ་ཀྱི་སྦྱོར་རབས་ལས་ཀྱང་། །སྦྱོར་། །འོད་པ་བས་མེ་ཞིག་དུ་འཁྲུངས་པ་རབ་
 དུ་བྱུང་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་དེའི་ཐུང་མ་རབ་དུ་བྱུང་བ་
 ཡང་དེ་དང་ཉེ་བར་ཆོས་སེམས་ཤིང་འཁོད་པ་ན། །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དེར་འོངས་པས་
 དེ་གཉིས་མཐོང་སྦྱོར་འདི་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་བཞགས་ལ། མེད་ན་ཐུང་
 མ་འཕྲོག་སྦྱུང་ནས་ཀྱི་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཞིང་ནགས་དཔེན་དུ་འདི་ལྟར་གནས་པ་ལ་མི་
 དན་གྱིས་ཐུང་མ་འཕྲོགས་ན་དག་དེ་ལ་ཞིང་གྱི་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་ཐུང་མ་འདི་
 མོ་བྱང་དུ་བཞག་ན་རིགས་ཟེར་བ་ལ་སེམས་དཔའ་དེས། །ལྷ། །བསྐྱུང་བ་ཡང་མེད་ན་
 གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཆར་པས་ས་རྒྱལ་མནན་པ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་གཞོད་བྱེད་
 དེ་གཞོམ་པར་བྱའོ་གསུངས་པས་རྒྱལ་པོས་འདི་ཐུང་མ་ལ་ཆགས་འདུག་པས་དཀའ་
 ཐུབ་ཀྱི་རྒྱས་པ་མེད་དོ་སྦྱུང་ནས་འགའ་ཞིག་བྱད་མེད་དེ་ཁྲིད་དུ་བཞག་པ་ལ་སེམས་
 དཔའ་དེ་ཅི་ཡང་མི་གྲོ་བར་བཞུགས་པས། དེས་ཞུད་ཀྱི་སྤར་བསྦྱེམས་ཆོག་དམ་མ་
 བཅས་སམ། ད་དག་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ལ་མཐུ་རྒྱས་སྦྱོར་ཅིག་ཟེར་བ་ན། །ལྷ་བདག་གིས་
 དམ་བཅའ་མ་ཉམས་ཀྱི་དག་དེ་མདོན་སུམ་དུ་གཞོམ་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུང་པ་ན་
 འོ་ན་ཞིང་གྱི་དག་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འདི་བར་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དག་ནི་གྲོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྲོ་བས་གཞོད་པ་འདི་ལྟར་བྱེད་ཅིས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 དེས་རྒྱས་པོ་ལ་གྲོ་བའི་སྦྱོར་གསུངས་པ། གྲོ་བའི་མེ་ཡིས་བཞིན་མདོག་ཉམས་གྱུར་
 བ། །ཐུན་གྱིས་བཞུན་ཡང་བཟང་པོར་ཡོང་མི་སྤང་། །མལ་སྦྱོར་བཟང་པོ་དག་ལ་ཉལ་
 གྱུར་ཀྱང་། །གྲོ་བའི་བྱག་རྩས་སེམས་ནི་སྦྱག་བསྐྱེད་འཁྱུར། །བདག་ལ་པན་པའི་དོན་
 འཐུབ་བཟེད་འཁྱུར་ཏེ། །གྲོ་བས་གསུངས་ནས་ལམ་དན་འགྲོ་བར་བྱེད། །གྲགས་དང་
 དོན་གྱུབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འཁྱུར། །ཁྲོ་བ་མར་གྱི་དོ་བཞིན་དཔའ་ཡང་ཉམས། །མཛའ་

བཞེས་དག་གིས་རབ་ཏུ་གཙུགས་ལྟར་ཁྱད་ཀྱང་། །ཁྱོད་པས་མི་རིགས་གཡང་སར་ལྟར་བར་
འཁྱུར། །པན་དང་གཞོན་པར་སེམས་ལ་སྒོ་ཉམས་ནས། །པལ་ཆེར་འགལ་ཞིང་སེམས་
ནི་ཆོངས་པར་འཁྱུར། །ཁྱོད་པས་སྒྲིག་པའི་ལས་ནི་གོམས་བྱས་པས། །དན་སོང་དག་ཏུ་
ལོ་བརྒྱར་སྒྲུག་བསལ་ཆོང་། །གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པས་། **འོད་གྲ་ག་། འོ་ལེན་པར་དོན་**
འོ་ཏུ་གཉེར་བའི། །དགས་ཁྱད་དེ་ལས་སྒྲུག་པ་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཁྱོད་པ་འདི་ནི་ནང་གི་
དག། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ནི། །དེ་ཡི་མཐུ་ནི་འསྐྱོ་བ་དག་ །སྒྲིས་བྱ་སྒྲ་ཞིག་
བཟོད་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

འོ་གཉིས་པ་ཉེས་པ་ལ་ངས་པ་རྟེན་ཚུལ་ནི། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་ནམས་ཁྱོད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ངས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་རྟེན་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འདུག་ལས། **འོ་ལམ་སྒྲེ་བའི་བགེགས་དང་དགེ་བ་འདོམས་**
པ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་པ་མེད། །**ཉོན་འོངས་ཀྱི་ཆ་གདུང་སེལ་བ་ལ་བཟོད་པ་**
ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད་འོ་པས། །དེ་བས་འོ་ན་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་འོ་པ་ལ་ནན་ཏན་
ཏུ། **སྒྲོ་འོ་དང་ཐབས་སྣ་ཆོགས་འོ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ།** །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ལ་སྒྲོ་ཏུ་མ་ནས་བཟོད་པ་
བསྒྲོམ་པ་ལ་འབད་དོ། །**འོ་གསུམ་པ་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་ནི་** །རྐང་པ་དང་པོའི་རྒྱ་མཆན་ནི།
འདུག་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་རྒྱའི་ཆད་སྒང་གངས་ཀྱིས་ངས་པར་མི་རྣམས་པ་
ལྟར་དེར་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་མཆོམས་ངས་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་
བྱ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དང་དགེ་བ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་པ་ནི་མི་
བཟོད་པ་ལས་གཞན་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ཏེ་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱིན་ཁྱད་དགེ་རྩ་མི་འདོམས་ན་དེ་ཅམ་
ཏུ་སྒྲིག་ཆེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**བཞི་འོ་པ་འསྐྱོས་པ་ནི།** །**ཉོན་འོངས་གཞན་གྱི་དགེ་**
རྩ་འདོམས་པ་ཡོད་མེད་ནི། །འོན་ཁྱད་ནམ་སྒྲིན་ཆབས་ཆེ་བ་འབྱིན་པ་དང་དགེ་རྩ་
འདོམས་པ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་ཉེས་སྟོན་ནི་ཞེ་སྒྲུང་ལས་གཞན་པའང་མང་སྟེ། རྒྱ་

འབྲས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་དམ་པའི་ཚས་སྡོང་བ་དང་བྱང་མེས་
དང་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱུང་བའི་གསོད་ཅིང་ར་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཏེ་
བསྐྱབ་བརྟམ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོག་གསུམ་པ་བཅོད་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། གཞོད་བྱེད་ལ་རི་མི་སྟམ་པ་
དང་། སྟག་བསྐལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཚས་ལ་ངེས་མེས་ཀྱི་བཅོད་པའོ། །དང་པོ་
གཞོད་བྱེད་ལ་རི་མི་སྟམ་པའི་བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་གཞོད་
པ་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་འཕྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་
པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་བའི་གོགས་བྱས་པ་དང་སྟག་
བསྐལ་བར་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀུར་བ་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་
པ་དང་བརྟམ་པ་སོགས་གསུམ་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཁྲོ་བར་བྱ་བ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་། བཅེ་བར་བྱ་བར་རིགས་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་དང་། རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་
པའོ། །དང་པོ་ལ། **བརྒྱ་འོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་**རང་དབང་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་
རིགས་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟམ་དུ་བརྟག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
སྡོམ་དུ་བཅུང་ནས་སྦྱོར་བས་རང་གི་བདེ་བ་བཀག་པའམ་ལུས་དང་མེས་ལ་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བའི་སྟག་བསྐལ་བསྐྱེད་པས་སོ་སྟམ་ན། གལ་ཏེ་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་མི་
བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞོད་པ་བསྐྱལ་བས་ཁྲོ་བ་ཡིན་ནམ་དེ་ལ་རང་
དབང་གཏན་མེད་དེ་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱལ་ནས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་
པས་ཁྲོ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྲོ་མི་རིགས་ཏེ་དེས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་རང་ལ་
རང་དབང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྡོམ་གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་
པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བ་དང་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནམས་
ཚོགས་པ་ན་གཞོད་པའི་མེས་དེ་བསྐྱེད་དོ་སྟམ་དུ་མ་བསམས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་

གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ཁྲིམ་དེ་དག་མ་ཆང་ན་བསྐྱེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་
བསམས་ཀྱང་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྩ་ཁྲིམ་དེ་དག་གིས་གཞོད་པ་བྱེད་
འདོད་བསྐྱེད་ལ་དེས་ཀྱང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྱུར་བ་ནམས་བསྐྱེད་ཅིང་དེས་གཞན་
ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་དབང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དོ། །ཁོ་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་དེའི་བྲན་ལྟར་སོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །**༡༥༽གཉིས་པ་རང་དབང་མེད་ན་ཁོ་མི་རིགས་པ་ནི།** རང་ལ་རང་དབང་
གཏན་མེད་པར་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྒྱུལ་ནས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་
གིན་དུ་ཡང་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་ནས་དེའི་དབང་དུ་
སོང་བ་འགའ་ཞིག་རང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཕན་འདོགས་མཁན་ལ་གཞོད་
པ་བྱེད་འདོད་ཅིང་བརྟེན་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་འདི་ནི་གདོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་
པར་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ་སྒྲུལ་ནས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཁོ་བར་གདོན་དང་
ཅི་སྤེལ་སྤེལ་ལ་འབད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་གྱིས་གཞོད་
པ་བྱེད་པ་ན་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་དེ་
ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས་གང་ཟག་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཁོ་བར་
འདི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་དབྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གིས་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྱུད་པ་ལ་
འབད་དོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

༡༦༽གསུམ་པ་དེའི་ཁྲུངས་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། **སྐྱན་པོ་པ་དང་**
ཉེ་དུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཁོ་ཡང་འབྱུང་པོའི་པོ་གདོན་གྱིས་བཟུང་པོ་ནས་སྒྱུ་
བའི་པོ་ནད་པ་ལ། ཉེ་དུ་པོ་དང་སྐྱན་པ་པོ་སོགས་འབྲུག་པ་མིན་པར་དེ་དང་པོ་
འབྲུལ་བའི་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། འབྲུག་པས་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
དག་གཞོད་པོ་པར་གཟིགས་པོ་ནས་དེ་དང་འབྲུལ་བའི་ཐབས་མཛད་ཀྱི། ཉོན་
མོངས་དང་འབྲེལ་པོ་པའི་གང་ཟག་དེ་པོ་ལ་མི་དབྱེས་པ་མིན། །ཞེས་དང་། སྒྲོ་བ་
དཔོན་ལྷ་བ་ཀྲགས་པས་ཀྱང་། འདི་འདིར་སེམས་ཅན་སྒྱུན་མིན་གྱི། འདི་ནི་ཉོན་

མོངས་ནམས་སྒྲོན་ཞེས། །ནམ་པར་དབྱང་ནས་མཁས་པ་ནམས། །སེམས་ཅན་དག་ལ་
 འཁྲུག་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་རིགས་པ་མང་ཡང་རང་དབང་
 ཡོད་ཅིང་བརྟགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་ཚུལ་ནི། སྒྲོད་འཇུག་ནས་རིགས་པ་
 མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ངེས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་ཞིང་ཁྱོད་པའི་གཉེན་པོར་འཇུར་ཆ་བས་
 ཆེ་བར་སྤང་ལ། བྱང་སར་ཡང་ཆོས་ཅམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེམས་ནས་གཞོད་པ་བཅོད་
 པར་གསུངས་པའང་འདི་དང་དོན་གཅིག་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྐྱེམ་
 པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་རང་དབང་ཡོད་དམ་སྐྱེས་པའི་དོགས་གཙུག་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་
 ཅན་དེ་དག་ལ་རང་དབང་ཡོད་ན་ནི་འགའ་ཡང་སྤྱད་བསྐྱེལ་བར་མི་འཇུར་ཏེ་སྤྱད་
 བསྐྱེལ་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལའང་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་དེ་དག་ཉན་མོངས་དྲག་པོས་བསྐྱོད་པ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་ཅིང་པངས་པའི་
 རང་ལའང་འགག་པ་དང་གཡང་དུ་མཆོང་བ་དང་། ཆེར་མ་དང་མཆོན་ལ་སོགས་པས་
 གཞོད་པ་བྱེད་ཅིང་ཁ་ཟས་གཙུག་པ་སོགས་བྱེད་ན་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་
 སྐྱེས་དུ་བསམས་ནས་ཀྱང་ཁྱོད་པ་དགག་པར་བྱའོ། །སྒྲོད་འཇུག་ལས། སྤྱི་གངས་ཅན་
 པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པས་འདོད་པའི་གཙུག་པོ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱས་འབྲས་བྱ་
 རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྐྱེས་པ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྤྱི་འབྲས་བྱ་
 བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་སྤྱི་ཅན་ཡིན་ལ་རྒྱུན་དེ་ནམས་ཀྱང་
 རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ། །དེ་ཡི་དབང་གིས་སྤྱི་འབྲས་བས་འབྲས་བྱ་དེ་སྤྱི་འབྲས་མི་
 འབྲས་གི་དབང་ཅིང་པར་སྤྱི་རྒྱ་མ་དང་སྤྱི་ལ་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱབ་པས་སྒྲོང་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྤྱི་ལ་སྤྱི་
 བྱའི། །དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཁྱོད་སྤྱི་བར་མི་འཇུར་སྤྱི་བས་ཉན་མོངས་གྱི་ས་བོན་འཛོམས་
 པའི་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་ཅིང་པར་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་སྤྱི་
 མཆོན་དེ་བས་སྤྱི་ན་དག་འམ་མཛའ་ཡང་བྱང་། །མི་རིགས་པའི་སྤྱི་གཞོད་པ་བྱེད་
 པ་མཆོང་སྤྱི་བར་ཁྱར་ན། །གང་སྤྱི་ཟག་འདི་ལ་རང་དབང་ཅིང་གྱི་ཉན་མོངས་འདི་

འདྲའི་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ཉོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ་ཁོ་བོ་དགག་ཅིང་ཡིད་བདེ་བ་
མ་ཉམས་པར་བདེ་བར་མཐོས་ཏེ་འབོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་གྱི་གཞན་
དབང་ཅན་མིན་པར་རང་དགས་ཏེ་འབོད་དབང་དུ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲས་བུ་
འབྱུང་འབྱོར་འབྱུར་ན། །འབོད་མཁས་ཅན་འགའ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པས། །ལུས་
ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྐྱེལ་འདུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་འབྱོར་མི་འབྱུར། །བོ་འབོད་
ལྟར་སྐྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་བདག་ལ་རང་དབང་མེད་པས་དེ་ལ་ཁོ་བོར་མི་
རིགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྒྱུ་གྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཆོས་ལ་ངེས་ཉོགས་
ཀྱི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞོད་འབོད་ལ་རི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ་ནི། གང་འབོད་
གི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པས་འབོད་ཀྱིས་དབང་འབྱུར་པས་འབོད་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་བདག་ཉིད་
འབོད་པ་མཆོད་བརྟེན་པ་དང་རང་གི་སྤྱི་དུ་སྐྱག་ཅིང་འབོད་པས་ཉིད་ཀྱང་གསོད་
འབོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་འབོད་ན། །དེ་འབོད་ཆེ་དེ་དག་གཞན་འབོད་ལྱུས་ལ། །གཞོད་འབོད་
པ་མི་བྱེད་པར་རི་ལྟར་འབྱུར། །ཏེ་མི་འབྱུར་བས་སྦྱོན་པ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྐྱེལ་
ཁོ་སྦྱོང་སྦྱང་རྒྱུ་ལ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དུག་འབོད་སྦྱོན་དེ་སྦྱོར་བར་བ་དང་
རང་བཞིན་གང་ཡིན་བརྟེན་ན་མི་རིགས་པ་ནི་གཞན་ལ་འཆོ་བ་བྱེད་པའི་སྦྱོན་དེ་
སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་རང་བཞིན་ཡིན་ན་
ནི་ཁོ་བོར་མི་རིགས་ཏེ་མེ་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁོ་བོར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་
ཏེ་སྦྱོར་བར་བ་ཡིན་ནའང་ཁོ་བོར་མི་རིགས་ཏེ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྦྱང་
བ་ན་དེའི་སྦྱོན་གྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁོ་བོར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ་སྐྱམ་
དུ་བསམས་ལ་ཁོ་བོ་དགག་སྟེ། སྦྱོད་འདུག་ལས། །གཞན་འབོད་པ་འཆོ་བ་བྱེད་པ་དེ་
སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་དང་པོ་གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཆོ་བོ་
བར་བྱེད་པ་འབོད། །ཕྱིས་པ་འབོད་སོ་སོ་སྦྱོར་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབོད་ན། །དེ་ལ་
ཁོ་བོར་མི་རིགས་ཏེ་འབོད་པར་ན་ཆ་ཞིང་། །བསྐྱེད་པ་འབོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་འབོད་
པས་ལག་པ་ཆོག་པ་ན་མེ་འབོད་ཁོ་བོར་མི་རིགས་པ་

དང་ཡང་འདྲའོ།། འོན་ཏེ་འབྲི་གཞན་ལ་འཆེ་བ་སྒྲིན་དེ་སྒོ་བྱར་དུ་འབྲི་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཅན་འབྲི་གྱི་རང་བཞིན་ནི་འབྲི་འདྲངས་ཞིང་ངེས་པ་འབྲི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། །འོ་ན་འང་གཞོན་འབྲི་བྱེད་ལ་སྒོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །འབྲི་ནམ་མཁའ་ལ་སྒོ་བྱར་འབྲི་དུ་དུང་འབྲི་པ་འབྱུང་བ་འབྲི་ནམ་མཁའ་ལ་ཞེ་བཞོན་པ་འམ་འབྲི་བསྐྱེམས་ཞིང་སྒོ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ཏེ། །དུ་འབྲི་བས་མིག་ཆ་བ་དུ་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའི་ཉེས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་འབྲི་པ་གཞོན་པའི་དངོས་བརྒྱད་གཉིས་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ། དངོས་དང་བརྒྱད་པ་གང་གིས་གཞོན་པ་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། དངོས་སུ་གཞོན་པ་བསྐྱེད་པའི་གཞོན་བྱེད་ལ་སྒོ་ན་ནི་དབྱུག་པ་སོགས་ལ་གང་ཟག་བཞིན་དུ་སྒོ་དགོས་ལ་བརྒྱད་ནས་གཞོན་པ་སྐྱེལ་བའི་གཞོན་བྱེད་ལ་སྒོ་ན་ནི། དབྱུག་པ་སོགས་སྐྱེས་བྱས་ཐད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་ཡང་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ཐད་པས་ཞེ་སྤང་ལ་སྒོ་དགོས་ཏེ། ཡང་ས་རྩོལ་སོས་གཞོན་པ་བྱས་པས་སྒོ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་ན་དངོས་སུ་གཞོན་བྱེད་ལ་སྒོ་ན་དབྱུག་པ་འབྲི་དང་མཆོན་ཆ་ལ་སོགས་འབྲི་པས་དངོས་འབྲི་སུ་བཞོལ་ཏེ། །དེ་དག་འབྲི་གིས་གཞོན་པ་བྱས་པས་དེ་ལ་སྒོ་བར་རིགས་ལ། ཡང་དེས་རང་དབང་དུ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་བྱས་འཕངས་པ་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་འཕེན་པར་འབྲི་བྱེད་པ་ལ་སྒོ་འབྲི་སྐྱེས་ན། །འབྲི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཡང་ཞེ་སྤང་གིས་རང་འབྲི་དབང་མེད་པར་ཐད་འབྲི་པ་ཡིན་པས། །ཉེས་ན་སྐྱེ་གཉིས་འབྲི་སུ་འམ་ཅིས་ཀྱང་སྒོ་ན་ཞེ་སྤང་ལ་སྒོ་འབྲི་བར་རིགས། །ཞེས་སོ། །

འབྲི་བརྒྱད་པ་གཞོན་བྱེད་དངོས་བརྒྱད་ལ་ཞིབ་བརྟགས་གྱི་རིགས་པ་གཞན་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དབྱུག་པ་ལ་མི་སྒོ་ན་འཕེན་མཁན་ལའང་སྒོ་བར་མི་རིགས་ལ་འཕེན་མཁན་ལ་སྒོ་ན་ཞེ་སྤང་ལའང་སྒོ་བར་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདྲིན་པ་ནི། སྒོ་མ་རིག་པའི་ལམ་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ངེས་པ་དང་ལ་དབྱུག་པ་ལྟར་གང་ཟག་ལའང་མི་སྒོ་བར་བྱ་བའི་ཚྭ་གས་སུ་ཡིད་དང་སྟེ། འདི་ལ་འང་དབྱུག་པ་དང་འཕེན་པ་པོ་ལ་གཞོན་སེམས་ཡོད་མེད་གྱིས་མི་

ཕྱིད་པ་ནི་སྤར་བསྟན་པའི་རང་དབང་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགྲ་
འོ་པ་གཞོད་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་གཞོད་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་
བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཛུང་
བ་ནི་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་ལས་
ཀྱི་དབང་གིས་གཞོད་བྱེད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་
གིས་ལན་པ་ལ་གཞན་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་སོ་སྟེན་དུ་རང་ལ་ལེ་ལན་དེད་ནས་ཁོ་
བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། །འོ་བརྒྱ་པ་དེས་ན་ལེ་ལན་བདེ་འཁྱུ་
ནི། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྤང་མ་རྣམས། རང་གི་ལས་ངན་གྱིས་བསྐྱེད་
ནས་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། བདག་གིས་སྟོན་ཆད་ཆོ་འོ་རབས་སྟོན་མ་
ལ་སེམས་ཅན་ལ། །ད་ལྟ་འོ་རང་ལ་བྱུང་བ་འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོད་པ་བྱས། །པའི་འོ་
རྣམས་མིན་གྱི་འབྲས་སུ་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཛུང་ནས་ད་ལྟ་མཛུང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་
འབྲས་སུ་གཞོད་པ་འདི་ཉིད་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་བས་འོ་ན་སེམས་ཅན་འོ་ལ་འཆོ་
འོ་བར་བྱེད་པ། བདག་ལ་ད་འོ་ལྟ་བུར་བའི་གཞོད་པ་འདི་ལྟ་འོ་བྱུང་འོ་བར་
རིགས། །འོ་སྟེན་དུ་བསམ་ལ་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། །འོ་བརྒྱ་གཅིག་པ་རང་
གི་ལས་ལ་བརྟན་བགྲངས་ནས་ཁོ་བར་དགག་ཆུལ་ནི། ཕྱིས་པ་འོ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་
མི་འདོད་ཅིང་། །འོ་སྟོན་གཙོད་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་འོ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟམ་ཞིང་བ་སྟེད་
པས་ན། །འོ་སྟོན་གྱིས་རང་གི་འོ་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་འོ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སུ་རང་
ལ་གཞོད་པ་འོ་བྱུང་བར་འགྱུར་བའམ་འོ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། །གཞན་ལ་ཁོ་འོ་བའི་ཞེ་
བཀོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་འོ་རང་གི་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་
ན་དཔུལ་བའི་སྤང་མ་དང་། །རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་འོ་སོགས་གྱིས་རང་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་དེ་གཞན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མིན་ཀྱང་རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བ་དེ་ལ་ཁོར་མེད་པ་ལྟར། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་འོ་ཆོ་འདིའི་འོ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་

པ་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ། །རང་གི་ཉེས་པ་ལ་འབད་ཞིག་ཡིན་པས་
 བྱིན་ཆད་སྐྱུག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། རྟོ་བརྩུ་གཉིས་
 པ་རང་གི་ཉེས་པ་བསམ་ཚུལ་ནི། བདག་གི་ལས་པོ་ཆེ་སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་
 གྱིས་བསྐྱུལ་པོ་བར་བྱས་ནས། །ཆེ་པོ་འདིར་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་པོ་གང་ཟག་
 བ་རོལ་པོ་ནམས་འབྱུང་པོ་བའམ་བྱུང་སྟེ། །བདག་པོ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་
 པོ་གང་ཟག་དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔུལ་པོ་བར་འདོད་པར་འཇུར་ན། །བདག་གིས་
 གང་པོ་ཟག་དེ་དག་མ་བཞུག་གམ། །སྟེ་པོ་བཞུག་པས་བདག་གིས་ཁོ་ལ་པར་གཞོད་
 པ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཁོས་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །རྟོ་བརྩུ་གསུམ་པ་
 གོང་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་གྱི་པོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ངས་མ་ལན་ཟེར་ཅ་
 བ་དོན་དུ་བ་ཆོས་གྱི་བག་ཞད་ཀྱང་མེད་བྱ་བར་བསྟན་གསུང་ལོ། །ཆེ་འདིའི་པོ་སྐྱུག་
 བསུལ་བམས་ཅད་རང་གི་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དགོངས་པའོ། །

རྟོ་གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་ལ་བརྟགས་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་སྐྱུག་བསུལ་མི་འདོད་པ་དང་གཞན་ལ་ཁྲོ་བ་འགལ་བ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་
 བ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱུག་བསུལ་མ་བཅོད་པས་ཡིན་ན་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་ད་ལྟའི་
 སྐྱུག་བསུལ་སྤྱ་མོ་ཞིག་ལ་མི་བཅོད་ནས་ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསུལ་དཔག་དུ་མེད་པའི་
 རྒྱ་ནག་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ནི་མིན་དུ་སྐྱབ་པའོ་སྟུམ་དུ་རང་
 གིས་རང་ལ་ཁྲེལ་དེ་དེ་ཁྲོ་བ་མ་གོར་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། རྟོ་གཞན་གྱི་རང་ལ་
 མཆོན་བསྐྱུག་པ་དང་བཀྲེས་སྟོམ་སོགས་ད་ལྟའི་སྐྱུག་བསུལ་སྐྱབ་པོ་བྱ་འདི་ཅམ་
 ལའང་། །བདག་གིས་བཅོད་པར་མི་བྱས་ན། །པོ་རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་བྱི་པོ་མ་དཔུལ་
 བའི་སྐྱུག་བསུལ་ཆེས་པོ་ཆེར་མི་བཅོད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། །ཁྲོ་བ་ཅི་སྟེ་སྟོག་པོ་བར་
 མི་བྱེད། །པོ་དེ་འབད་པས་བསྟོག་པར་བྱའོ། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པོ་ལས་ངན་འཛད་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁོ་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་ལ་གཞོད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསུལ་ནི་
 སྟོན་གྱི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་དེ་མྱོང་བས་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་འཛད་ལ་

བཟོད་པར་བྱས་ན་ནི། སྤྲིག་གསར་དུ་མི་གསོག་ཅིང་བསོད་ནམས་མང་པོ་འཕེལ་
བས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཉམས་པ་ལའང་མི་བཟོ་བར་རང་གི་སྤྲིག་པ་སྦྱང་བའི་བྱིར་དུ་
ཞུགས་པ་འདྲ་བའི་གཞོན་བྱེད་ལ་དིན་དུ་བཟོ་དགོས་ཏེ། སུམ་རུ་བྱི་ཆ་གསུམ་པ་
མ་ཉེའི་སྤྲིས་རབས་ལས། སྟོན་བྱི་པ་སྟོན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་དུས་ནགས་ཆལ་
དགོན་པ་ཞིག་ན་མ་ཉེའི་བྱ་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་དུམ་བུ་རྒྱང་པས་འགྲོ་གེས་པ་འདྲ་བ་
ཞིག་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆེ་སྤྲིན་མི་བསྐྱུན་པ་ཞིག་གིས་དེ་སྤྲིང་རྗེ་དང་ལྷན་ཞིང་ཁོ་བ་
མེད་པ་གེས་པས་དེ་ལ་ཞོན་ནས་བརྒྱག་པ་སོགས་བརྒྱས་ཐབས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྣ་ཆོགས་
བྱེད་པ་ལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་ཅི་ཡང་མི་སེམས་གིང་བཟོད་པར་མཛད་པ་ན་
གཞོན་སྤྲིན་ཞིག་གིས་སྤྲིན་དེ་ལྟར་བྱས་པ་མ་བཟོད་ཅིང་སེམས་དཔའ་དེའི་བསམ་
པ་བརྟགས་པའི་བྱིར་མ་ཉེ་ཁྱོད་སྤྲིན་འདིས་ཉོས་སམ། འདིས་འཛིགས་སམ། མཐུ་
མེད་དམ། ཁྱོད་ཀྱི་ར་ཆེ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དེས་འདི་བརྒྱག་པར་མ་བྱས་ན་ཁྱོད་ལ་བདེ་བའི་
སྐབས་མེད་དོ་ཟེར་བ་ལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་ཉམ་རྒྱང་དེ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཆན་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་པ་བྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་བྱི་གཞན་ལ་གཞོན་
པ་བྱས་པས་རང་གི་འདི་དང་གཞན་དུ་པན་པའི་ཆོས་བྱི་ལས་ཉམས་པར་བྱི་འགྱུར་
བ་ལ་མི་སེམས་པར། ཉེ་དྲི་མི་བྱི་སྐྱུམ་པར་བདག་ལས་གཞན་གཅེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་
བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པས་བདག་གི་སྤྲིར་བྱི་བསགས་ཀྱི་སྤྲིག་བྱི་པ་སྦྱང་བྱི་པའི་
བྱིར་ནི་ཞུགས་བྱི་པའམ་ཆས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་བྱི་པ་ལ། འདི་ལའང་བདག་གིས་དིན་
བྱི་དུ་གཞོ་ཞིང་བཟོད་པར་མི་བྱེད་ན། ཉེ་ལས་གཞན་པ་དིན་མེད་བྱི་པའམ་དིན་
དུ་མི་གཞོ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱི་ཡོད་དེ་མེད། ཉེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རང་
གི་བྱི་ལས་ལ་གཞོན་པའི་སྤྲིག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སོགས་པས་སྦྱབ་པ་དེ་ནི་རང་
གི་སྤྲི་བ་སྟོན་བྱས་པ་ཡི་སྟོག་བྱི་གཙོད་སོགས་ཀྱི་མི་དག་བྱི་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་བྱི་བའན་སོང་གསུམ་དུ་ནམ་སྤྲིན་དག་པོ་ཁྱོད་ཞིང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟག་མར་
ལུས་པ་ཅན་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མ་ལུས་པ་སྟོག་པའི་

རྒྱ་གར་། །ཡིན་པ་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ་
 རྟེ་དེ་ནི་ཡིན་པའི་ལ། །སྤར་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་པོ་ལན་བྱེད་པ་དང་ནི་རྒྱུད་པོ་
 ཁོངས་ནས་འབྲུགས་པའི་ཁྲོ་བས་སྤྱད་བསྐྱེད་འདིར་ཁྱོད་པོ་ལས་ཆེར་ལྷག་པའི་
 སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིར། །དེ་པོ་སྤར་བྱི་མར་ཁྱོད་པའི་ས་པོན་ཉིད་དུ་རི་ལྷ་བྱར་ན་འཁྲིད་
 པར་བྱེད། །པོ་རིགས་དེ་མི་རིགས་ཅེས་སོ། །དེ་པོ་ཡང་ཆོ་འདིར་རང་ལ་གཞན་གྱིས་
 གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དེས་ཆོ་སྤར་མའི་ལས་རན་གྱི་ལྷག་མ་སྤྱད་ནས་བྱི་
 མར་བདེ་བར་འབྱུར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་སྤར་གཞན་ལ་གཞོད་ལན་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་སོགས་
 ཀྱིས་ཆོ་བྱི་མར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱ་འབྱུང་བའི་ས་པོན་འདེབས་མི་རིགས་པས་ནད་
 བྱང་བའི་བྱིར་གཏར་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བཅོད་དགོས་པ་ལྟར། བྱི་མའི་སྤྱད་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་རན་དག་བྱེད་ཀྱི་གཞོད་པ་བཅོད་དགོས་སོ། །པོ་གསུམ་པ་དེས་
 སྤར་ལྷར་བཅོད་རིགས་པ་ནི། དེས་ན་ནད་ཆེན་པོ་གསེབ་པའི་ཐབས་སུ་གཏར་སྤྱད་
 བྱེད་པ་ལ་བཅོད་པ་ལྷར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བསྐྱོད་པའི་བྱིར་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཅ་
 ལ་བཅོད་པར་གྱིན་ཏུ་རིགས་སོ། །

པོ་གསུམ་པ་ཉེན་ལ་བརྟགས་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ། གསུམ་ལས། དང་
 པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་འབྲད་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཁྲོ་མི་རིགས་པ་ནི། གཞོད་
 པའི་རྒྱ་དང་སྐྱོན་ཅན་སྐྱོན་མེད་ལ་བརྟགས་པ་ནི། ས་རྩལ་གྱི་པོ་དབྱེད་ལ་སོགས་
 པས་རང་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
 གཞན་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་དེ་ས་རྩལ་པོ་དེ་ཡི་མཆོན་དང་བདག་གི་ལུས། །གཉིས་
 ཀྱི་པོ་བདག་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་པོ་མཆོངས་པའི་བྱིར་དེ། །པོ་ས་
 རྩལ་པོ་དེས་མཆོན་པོ་བྱུང་བདག་གིས་ལུས་བྱུང་སྟེ་གཉིས་པོ་ཀའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱད་
 བསྐྱེད་བ་ཡིན་ན། །ས་རྩལ་པོ་དང་རང་གི་ལུས་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱེད། །དེ་
 པོ་ཡང་ན་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་ཀྱི་ས་རྩལ་འབའ་ཞིག་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་
 པ་སོགས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ན་ས་རྩལ་གྱིས་མཆོན་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་

བ་དེ་ས་རྩལ་སྤོང་མ་ཉེས་ཀྱི་རང་གི་ལུས་བབྱང་ཉེས་པས་ལན་ཏེ་འདི་ལྟར་བྱ་བ་མི་
ཡི་གཟུགས་འདྲ་བའི། །རྣམ་པ་འབྱེད་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་རེག་ཏུ་མི་བཟོད་འབྱེད་པའི་
སྤྱད་བསྐལ་ཅན། །འབྱེད་ལུས་སོགས་ལ་མེད་པ་འབྱེད་པ་རིག་པའི་ཡིང་རྟོག་གིས་
སྒོ་སྒྲིལ་ཀྱི་མིག་མདོངས་འབྱེད་པའམ་ཡོང་བ་བདག་གིས་བབྱང་འབྱེད་ལྟར་འབྱེད་པ་
ན། །ཆེར་འབྱེད་ལས་ཀྱང་འཛོམས་ཀྱས་པ། དེ་ལ་གཞོད་པ་འབྱེད་ལ་སྒྲིལ། །རང་གི་འབྱེད་
ལུས་རགས་པ་གཏོས་བཅས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་འདི་བབྱང་བས་གཞན་གྱིས་
མཆོན་ལ་སོགས་པ་བདེག་པར་ཟད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱད་ཀྱང་ཅི་
ཡང་བྱར་མེད་པས་འཕེན་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་ནི་སྒོ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་
འབྱེད་ལ་ལ་ལས་འབྱེད་ལ་སྒོ་བར་པས་སྒོག་འབྱེད་སོགས་གཞན་ལ་གཞོད་
པ་བྱེད་འབྱེད་ལ། །གང་ཟག་ལ་ལ་སྒོ་བའི་འབྱེད་དམིགས་ལ་སྒོ་བར་ཏེ་སྒོ་འབྱེད་ལྟར་
ན། །འབྱེད་ཀྱིས་པོ་དེ་ལ་སྒྲིལ་མེད་གང་གིས་བྱ། །སྒྲིལ་དང་བཅས་འབྱེད་པོ་དེ་གང་ཞིག་
ཡིན། །གཉིས་ཀ་སྒྲིལ་འབྱེད་ཏུ་མཆོངས་པས་གཞོད་བྱེད་ལ་ལན་ཏུ་སྒོ་བར་བྱ་མི་
རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །འབྱེད་ཀྱིས་པོ་རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟག་འབྱེད་པོ་བཟོད་
བསྐལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་བདག་གཅིག་ཤིང་དོན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལའང་མི་
བཟོད་པར་སྒོ་བར་མི་རིགས་ན། བདག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སན་བདེ་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་གཞན་ཀྱི་དོན་ཏུ་ཞུགས་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒོས་སྒྲིལ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པའི་
བསྐལ་བསྐྱེད་པའོ། །འབྱེད་སྤྱད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐལ་པ་རང་སྤྱོད་གི་སྒོ་མ་པ་ལ་
ངོས་འཛིན་དགོས་པས་སྒོ་མི་རིགས་པ་ནི། པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྐལ་པ་ལ་སྤིག་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་གཞོད་པ་བག་ཅམ་བྱང་ན་བཟོད་པ་མི་བསྒོམ་
པར་འདིས་བསྐལ་པ་རྩ་བ་ནས་བཞིག་ཟེར་བྱུངས་བྱེད། དེས་ནི་སྒོ་མ་པ་གཏོང་བ་
ཡིན། བསྐལ་པ་རྩ་བ་ནས་དེས་བཞིག་པ་ཡིན་སྤྱིར་བསྐལ་པ་འོ་ཅག་ལ་མེད་རང་
གི་སྒོ་མ་པ་ཤོར་ན་སྒོས་ཀྱབ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། སྒྲོ་བོག་པའི་གཡག་གི་མཆུག་མ་

བསྐྱམས་ནས་འཕགས་པས་སྐྱམས་རྒྱུ་ཡིན་པ་བརྟུང་ལ། སྒོ་དེ་ན་མེད་ལྷུང་ནས་བདེ་བ་ལྟར་གཞོན་བྱེད་ལ་མ་སྒོ་དེ་པར་དེའི་ཆུ་བྱས་པས་རྩི་མི་བདེར་འགྲོ་གསུང་རོ། །

གཉིས་པ་བཅེ་བར་བྱ་བར་རིགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་རང་གི་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་དང་མཛའ་བོར་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་མི་རྟག་ཅིང་སོག་དང་འབྲལ་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་སྦྱག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་དང་། ཉེན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སྦྱོ་ནས་རང་གི་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་ནམས་ཀྱང་འདིག་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་བཅེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་ཁོ་བ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་ཏུ་ག་ལ་རུང་སྒྲུལ་ཏུ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སེམས་པའོ། །**ཧཱུྃགཉིས་པ་ནི།** བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པ་དང་བརྟན་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་གོགས་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། སྦྱོན་ཡོད་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་རང་གི་གྲགས་པ་རྒྱས་པ་ལ་ཆེ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་སོགས་ཆེ་འདི་དང་བསོད་ནམས་སྟོབ་པ་སོགས་སྦྱོ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སོ་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་ཉམས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ནི། གནས་ཁང་གི་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་པའི་བྱེ་མའི་ཁང་བྱ་དེ་བ་ན་བྱིས་པ་རྒྱུ་ཏུ་ནམས་ཏུ་བ་དང་བདག་ཅག་གཉིས་བྱེད་མེད་དོ་སྒྲུལ་ཏུ་རང་ལ་སྦྱང་ནས་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། **བདག་ཤོ་ལ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཤོ་པ་དང་སྒྲིག་ཏུ་སྦྱོན་པ་བརྟུང་པའི་གྲགས་པའི་** **རིམ་གྱོ་ཤོ་འམ་བཀྱར་སྟེ་ནི་ཤོ་སྦྱོས་བྱའི་འདོད་དོན་ཏུ་བརྟུང་པ་ལྟ་ལས།** །བསོད་ནམས་ཤོ་འཕེལ་བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཤོ་ཞིང་ཆེ་རིང་ཤོ་བའི་རྒྱར་ཤོ་ཡང་མི་འགྱུར་ཤོ་ལ། །བདག་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཤོ་རྒྱར་ཡང་མི་འགྱུར་ཤོ་ལ་ནད་མེད་ཤོ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བའང་མི་ན། །ལུས་བདེ་བའི་ཤོ་རྒྱར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་དེ་ཤོ་བས་ན། །བདག་ནི་རང་ཤོ་གི་དོན་ཏུ་ཤོ་འགྱུར་མི་འགྱུར་དབྱེད་ཤེས་ཤོ་པར་གྱུར་ན། །བསྐྱེད་ཤོ་

གྲགས་དེ་ལ་རང་པོ་ལ་སྐྱེ་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་མེད་པོ་ལས་དེས་ན་གཞོན་
པ་ལ་མི་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཅེས་དང་། པོ་དཔེར་ན་བྱེ་མའི་ཁང་བྱ་རྒྱུ་པོ་
བར་ཐུར་ན། བྱིས་པ་པོ་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་མས་ནི་ག་པོ་ཐག་ཆད་ཀྱི་པོ་བར་དུ། །དེ་གཞིན་
པོ་དུ་བསྐྱོད་དང་གྲགས་པོ་པ་ཉམས་པོ་ལས་མི་དགའ་བར་བྱེད་ན། །རང་གི་སེམས་
ནི་བྱིས་པ་པོ་རྒྱུ་དུ་བཞིན་དུ་པོ་འཁྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཡེང་བ་
དང་སྐྱོ་ཤས་འཇིགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྒྲག་དོག་བསྐྱོད་པ་དང་དགེ་བའི་བྱ་
བ་རྒྱུ་ཉམས་པར་བྱེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་བསྐྱོད་
པར་བྱ་སྟེ། གཞན་པོ་ཡང་བསྐྱོད་གྲགས་སོགས་ལ་གཞོན་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་
ཏེ་བསྐྱོད་པ་པོ་དང་རྟེན་བཟུང་གྲགས་པ་སོགས་བདག་ནི་དགེ་པོ་བའི་དམིགས་
པ་ལས་གཡེང་བར་བྱེད་པོ་ཅིང་། །དེས་ནི་པོ་འཁོར་བའི་སྐྱེ་ཆོགས་ལ་སྐྱོ་བའང་
འཇིག་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་། །པོ་གཞན་ཡོན་ཏན་པོ་དང་ལྡན་པོ་པ་ལ་སྒྲག་དོག་
དང་རྒྱ་དེས་པོ་རང་གི་དགེ་བ་དང་གཞན་གྱི། །སྐྱེ་སྐྱེ་ཆོགས་པའང་འཇིག་པར་
བྱེད། །པས་པོ་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་ཐུར་བའི་བྱིར། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་
ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་གི་བསྐྱོད་པ་དང་གྲགས་སྐྱེན་དང་རྟེན་བཟུང་ཉམས་པར་བྱེད་
པ་ནི་བདག་ངན་འཁྱོར་འཁྱོར་བ་སྐྱུང་བྱེད་དང་ཆགས་པའི་འཆིང་བ་གཅོད་བྱེད་དང་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་འབྱུག་པར་འདོད་པའི་སྐྱོ་འགོགས་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ལྟ་
བུར་ཐུར་པ་ཡིན་ནོ་སྐྱེ་དུ་བསམས་ནས་སྐྱིང་ཐག་པ་ནས་ཁྲོ་བ་དགག་ཅིང་དགའ་
བ་བསྐྱོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་པོ་མཆན་དེ་པོ་ཡི་བྱིར་བདག་གི་བསྐྱོད་པ་པོ་དང་གྲགས་
པ་སོགས་ནི། གཞིག་པོ་པའི་བྱིར་པོ་གང་ཟག་གང་དག་ཏེ་པོ་བར་གནས་པ། །དེ་
དག་བདག་ནི་ངན་སོང་དུ། །ཁྱེད་བ་སྐྱུང་བྱིར་ཞུགས་པོ་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པོ་
ལས་དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་བདག་ནི་སྲིད་པོ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་
དུ་གཉེར་པོ་པ་ཡིན་ལ། །རྟེན་དང་བཟུང་སྟེ་འཆིང་བ་ནི་སྲིད་པོ་པར་འཆིང་

བྱེད་ཡིན་པས་དེ་མི་དགོས་སོ། །འོ་ཡང་གང་ཟག་གང་དག་གིས་རྟེན་འགྲུར་
 དེའི་གོགས་བྱས་ནས་བདག་བཅིངས་པ་འོ་ཡས་སྒྲོལ་འོ་པར་བྱེད་པ། །དེ་ལ་བདག་
 བྱི་རི་ལྟར་ཁྱོད་སྟེ་དགའ་འོ་པར་རིགས་སོ། །འདིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བདག་བྱི་རྟེན་
 བཀྲར་འོ་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་འོ་ཁང་པར་འཇུག་
 འོ་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཉེ་བ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱི་བྱིན་འོ་གྱིས་བསྐྱབས་འོ་པ་
 བཞིན་དུ། །སྐྱུག་འོ་བསྐྱལ་གྱི་ཁང་པར་མི་གཏོང་འོ་པའི་སྒྲོ་འཕར་ཉིད་འོ་དུ་སྐྱར་
 པ། །དེ་ལ་བདག་བྱི་རི་ལྟར་ཁྱོད་སྟེ་འོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་ཤེས་ནས་དགའ་
 བར་བྱེད་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟན་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཅོད་
 པ་དགག་པ་ལ་བཞི་འོ་ལས་དང་པོ་བརྟན་པ་ཆིག་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་མི་གཏོད་པ་
 བྱི། སེམས་བྱི་ལུས་ཅན་མིན་པས་དངོས་སུ་གཞན་གྱིས་གཏོད་པ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་ལ་
 ལུས་ལ་དངོས་སུ་གཏོད་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སེམས་ལ་གཏོད་པ་ཡིན་ན། བརྟན་པ་
 ལ་སོགས་པས་བྱི་ལུས་ལའང་གཏོད་པར་མི་རྒྱས་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་
 གཏོད་པས་དགའ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་དགག་སྟེ། དེ་ཁོགས་
 བ་ཞེ་སྤང་མི་སྟེ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཡིད་བྱི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས། །དངོས་
 འོ་སྐྱུ་ཆིག་རྩལ་དང་མཆོན་ལ་སོགས་པ་སུས་ཀྱང་གང་དུའང་གཞོམ་འོ་པར་མི་
 རྒྱས་ལ། །འོ་དེས་ན་རྟོག་པས་ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན། །ལུས་འོ་ལ་བྱི་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་དག་གིས་གཏོད། །འོ་ནས་གཏོད་བྱེད་དེ་ལ་ཁོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 མི་རིགས་ཏེ་གཞན་གྱི་རང་ལ་བརྟན་འོ་པ་དང་ཆིག་རྩལ་སྐྱུ་བ་དང་། །མི་སྟན་པ་
 བརྟེན་འོ་པ་ཡི་ཆིག་དེ་ཡིས། །འོ་རང་གི་ལུས་ལ་འོ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་གཏོད་པར་མི་
 འཇུར་ན། །སེམས་ཁྱོད་ཅིའི་འོ་བྱིར་རབ་དུ་ཁོ་འོ་སྟེ་ཁོ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །འོ་
 གཉིས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གོང་མས་ཉམས་སུ་སྤངས་སྒྲུལ་བྱི། །ཤར་བའི་ཞལ་ནས། །ཁམ་
 ལུང་པ། རྟེན་ལུང་པ། གཤམ་པ་གསུམ་ལ་སྟན་དུ་ཅི་ཅམ་གསོལ་ཡང་ས་རྟོ་ལ་སྐྱུ་བ་
 དང་ཁྱད་མེད་པས་བདེ་བར་བྱང་། བྱི་མ་ཀྱན་སྟན་ཁྱད་སྐབ་པས་མ་བདེ་བར་བྱང་།

གསུང་པ་དང་། གཤེན་ཉོན་ལ་འདི་འདི་སྐད་ཟེར་བྱས་ན། རྒྱུ་ཁ་བཅད་པོ་ལའང་
 གཏོང་བྱ་བ་ཡིན་ཚུངས་པ་མ་གྱིས་གསུང་པ་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་བ་ཤེས་རབ་རྩི་ལ། འོ་སྐྱོལ་ལ་འགབ་མ་ཡང་གྲགས་ཟེར་ནས་མིས་སྤྲོ་ཡིན་
 འདུག་བྱས་པས། ལགས་མིའི་སྤྲོ་གཞི་མི་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོ་ན་ཅི་ལ་བྱེད་གསུངས་
 པས། དེ་ནས་ཕྱ་མ་སྐྱེལ་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་གསུང་། **།གསུམ་པ་བརྟན་སྒྲོད་སོགས་**
ཀྱིས་གཞན་འབྱོར་བྱེད་ལ་མ་དགའ་ཡང་མི་གཞོད་ཚུལ། གལ་ཏེ་བརྟན་པ་སོགས་བྱས་
 པ་ན་གང་ཟག་གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བས་དེའི་ཕྱིར་མི་དགའ་འོ་སྟུང་ན། གཞན་
 བདག་ལ་མི་དགའ་བས་བདག་ལ་གཞོད་ན་བདེན་ཏུ་རྒྱུག་ཀྱང་། དེས་ནི་རང་ལ་
 ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་མི་དགའ་བ་སྤངས་ཏེ། གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་
 བ། དེས་ནི་ཆེ་འདི་འཕ་ཆེ་འབྱོར་བས་གཞན་ལ། བདག་ལ་འབྱོར་ཅིང་ཟ་བར་མི་
 བྱེད་ན། བདག་ནི་ཅི་འབྱོར་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད། **།དེ་མི་འདོད་པ་མི་འབྱོར་གས།** ཅས་
 སོ། **།བཞི་པ་གཞན་མི་འབྱོར་བ་དེས་རྟེན་བཀུར་མ་བྱུང་ཡང་མི་གཞོད་ཚུལ་ནི།**
 མི་དགའ་བས་བདག་ལ་མི་གཞོད་མོད་འོན་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལས་རྟེན་
 པ་འཕྲོ་བ་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པས་བརྟན་པ་དང་སྤང་པ་དང་མི་སྟན་པ་སྤྲོ་བ་ལ་ཁྱོའོ་
 སྟུང་ན། རྟེན་པ་ཐོབ་ཀྱང་འདིར་བཞག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཁྱོས་པའི་སྤྲོ་བ་ཤིག་པ་རྩིས་སུ་
 འབང་བས་རྟེན་པ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཏུ་གྱི་བ་དང་ལོག་འཆོས་རིང་ཏུ་གསོན་པ་གཉིས་
 རྩ་མ་བཟང་རོ། **།རྟེན་བཀུར་འབྱོར་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་**
ནས་ཀྱང་དགག་པ་ནི། རྟེན་པ་ཐོབ་སྟེ་རིང་ཏུ་གནས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མི་ཐར་བས་
 འཆི་དགོས་ལ། འཆི་བའི་ཆོ་ན་སྤར་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་སྦྱད་པ་དང་ལོ་གཅིག་ཙམ་
 བདེ་བ་སྦྱད་པ་གཉིས་འདྲ་སྟེ་གཉིས་ཀ་དུན་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཏུ་ཟད་ཀྱི་དེའི་ཆོ་བདེ་
 སྤྲོ་བ་གི་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མི་ལམ་ཏུ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་
 རྩུང་བ་དང་ཡུད་ཙམ་ཞིག་བདེ་བ་རྩུང་བ་གཉིས་སད་པའི་ཆོ་བདེ་མི་བདེ་ལ་བྱེད་
 པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་ལྡོག་ན་

བརྟན་པ་དང་མི་སྟན་པ་སྟོགས་པ་སོགས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་
 གྱི་རོར་རང་ཉིད་བྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུབ་པ་ལ་དོན་གཉིས་མེད་པས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་
 བདེ་བ་མི་ཐོག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བརྟན་སྟོན་སོགས་ཀྱི་རང་གི་རྟེན་
 པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བྱིར། །གལ་ཏེ་བརྟན་སྟོན་སོགས་འདི་དག་མི་འདོད་
 བྱེད་ཅིང་། བྱི་གང་གི་དོན་དུ་ཁོ་བོ་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་རྟེན་པ་ཐོབ་བྱི་གང་
 ཆོ་འདིར་ཡང་བྱི་ལྟར་དུ་འདོར་གྱི། བྱི་ཁོ་བའི་སྤྱི་གཤམ་དག་ནི་བྱི་བདག་གི་རྟེན་
 ལ་རྟེན་བརྟན་པར་གནས་པའི་འབྲས་བྱི་བྱུག་བསྐྱེད་པས་རྟེན་པ་མ་གྲུབ་
 ཀྱང་སྒྲུབ། གཞན་ལ་ཁོ་བོ་མི་བྱེད། བདག་ཉིད་བྱི་རྟེན་པ་མེད་པར་དེང་བྱི་སང་
 ཉིད་ནི་མི་ཡང་སྒྲུབ། གཞན་ལ་ཁོས་བྱི་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ལོག་འཆོ་བྱི་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡུན་རིང་བྱི་པོར་གསོན་བྱི་དུ་མི་རུང་བྱི་སྟེ། བདག་ལྟ་བུ་རྟེན་བྱི་པ་
 དང་བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་བྱི་དུ་གནས་བྱི་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱི་མཐར་ཐམས་ཅད་དོར་
 བས་འཆི་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་བྱི་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བའི་ཉིད་ལས་བྱི་མ་འདས་པ། ཡིན་
 པའི་བྱི་བྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་མི་ལམ་བྱི་དུ་ལོ་བརྒྱུད་བདེ་བྱི་བ་ཁྱོད་བྱི་བར་རྟེན་
 བས། སང་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་། བྱི་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་ཡུད་ཅམ་བདེ་
 བབ་ཁྱོད་བྱི་བར་རྟེན་བས། སང་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། སང་པར་བྱི་གྱུར་བའི་
 ཆོ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལའང་། བདེ་བ་དེ་ནི་བྱིར་འོང་བྱི་བ་མེད་པ་བྱི་དེ་བཞིན་
 དུ། ཆོ་རིང་བ་བྱི་དང་ཆོ་ཐུང་རུང་བདེ་བ་སྦྱད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་། བྱི་མཐར་འཆི་
 བའི་དུས་སུ་དན་པའི་བྱི་ཡུལ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲར་ཟད་པས་རྟེན་བྱི་བཀྱར་ལ་
 ཁྱོད་པར་མི་རིགས་སོ། གཞན་ཡང་རྟེན་པ་མང་པོ་ཐོབ་བྱི་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་བྱི་ལ་
 ཡུན་རིང་བྱི་པོའི་དུས་སུ་བདེ་བྱི་བར་ལོངས་སྦྱད་ཀྱང་། བྱི་མཐར་འཆི་བའི་དུས་
 སུ་ཆོམས་པོས་སྟོགས་པ་འདི་བཞིན་དུ། བྱི་གོས་མེད་པའི་སྟེན་མོ་རང་ལོར་མེད་བྱི་
 པའི་ལག་པ་སྟོང་བར་འགོ་དགོས་པ་བྱི་སོགས་བསམ་ལ་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པར་
 མི་བྱེད། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དག་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པ་ལ་
བཞི་པོ་ལས་དང་པོ་དག་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་མི་རིགས་
པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གིས་བདེ་བ་རྟེན་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་
རྒྱ་བར་འདོད་ཟེར་ནས་དེ་དག་ལ་རྟེན་བཀྱར་དམན་པ་ཅམ་བྱང་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་
བ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ་སྙམ་ནས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་འབྱོར་པ་ལ་འང་ཕྱག་དོག་
སྤངས་ཏེ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པ་ནམས་མིང་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་པོ་ལ་འགོད་པར་འདོད་
པས། པོ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། པོ་སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱོབ་པར་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་བ་པོ་ཅུང་ཟད་ཅམ་རྟེན་པོ་ནས་འདོད་
པ་གྲུབ་པ་ན། དེ་ཀོ་སྟེ་པོ་ད་ནི་ཅི་སྟེ་པོ་ཁྱོད་ཁྲོ་བར་བྱེད་དེ་པོ་དགའ་བར་རིགས་
སོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གྱི་མཆོད་པའི་པོ་གནས་འཛང་རྒྱ་བར།
སེམས་ཅན་ནམས་ནི་འདོད་ཅེས་ཁས་པོ་སྐྱངས་ཤིང་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ན། །སེམས་
པོ་ཅན་དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ངན་ངོན་ཅམ་པོ་བྱང་བ་མཐོང་ནས། །ཁྱོད་པོ་
རྒྱ་མཆན་ཅི་པོ་ཡི་ཕྱིར་དེ་ལ་མི་པོ་དགའ་ཞིང་ཡིད་གདུང་བར་བྱེད། པོ་རང་གི་
འདོད་པའི་རྩྱགས་ཅམ་གྲུབ་པས་དགའ་བར་འོས་ཏེ་དཔེར་ན་གསེ་བྱ་གང་ཞིག་ཁྱོད་
པོ་ཀྱིས་གསོ་བའི་པོ་བྱ་ལ་སོགས་པ། །ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱིན་པ་བར་བྱས་པོ་སྟེ་གསོ་
དགོས་པོ་པའི། །གཉེན་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་མ་དགོས་པོ་པར་ཁོ་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་
འཆོ་བ་རྟེན་པོ་པར་གྱུར་ན། པོ་ཁྱོད་དགའ་པོ་བར་མི་འགྱུར་བར་སྤར་ཁྲོ་འམ་སྟེ་
པོ་དགའ་བར་རིགས་སོ། །ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་དེ་ཅི་འགྲོ་
བ་ལ་བྱང་པོ་ང་བ་མི་འདོད་ན། །སེམས་པོ་ཅན་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པོ་པར་འདོད་
པའི་པོ་གང་ཟག་དེ་གང་ཡིན། པོ་གང་ཟག་གང་ཞིག་གཞན་པོ་གྱི་འབྱོར་པ་པོ་

ཕན་ཆེགས་བྱུང་བ་ལ་ཁྲོ་སྤོབ་དེ་ལ། །འགྲོ་བ་སྤོམ་ཐའ་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤོབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་མི་སྤོམ་འབྱུང་
 བས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་གཞན་གྱི་རྟེན་བཟུང་ལ་ཕྱག་དོག་
 འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྤོབ་དག་དེས་སྤྱིན་སྤོབ་དག་དེ་ལས་སྤོབ་ཐམས་ཀོས་
 སོགས་རྟེན་དམ་སྤོམ་འོན་ཏེ། །སྤྱིན་བདག་སྤོབ་རང་གི་ཁྲིམ་ན་གནས་སྤོབ་ལྟར་པའི་
 སྤོབ་ཐམས་ལོར་ཡིན་ཡང་རུང་། །གནས་སྤོབ་ལྟར་ཏུ་དེ་ཁྲོད་ལ་མེད་པ་སྤོབ་འདྲ་བ་
 ཡིན་ན། །དེ་སྤོབ་དག་ལ་བྱིན་ཡང་སྤོབ་རུང་མ་བྱིན་སྤོབ་ཡང་རུང་སྤོབ་ཕྱག་དོག་དེས་ཅི་
 བྱ་སྟེ་སྤོབ་བྱ་མི་རིགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་སྤོབ་དག་ལ་བསམ་ངན་མི་རུང་བ་ནི། དག་
 རྒྱུད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་བརྟག་ན་སྤྱིམ་པའི་བསམ་པ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་
 དག་ལ་མི་གཞོད་པས་རང་སྤྱིམ་བསམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་གཞོད་ནའང་རང་གཞན་
 བྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་
 བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དག་ཞིག་མི་དགའ་ཞིང་མ་བདེ་ནའང་། །དེ་ལ་ཁྲོད་དགའ་བར་སྤོབ་
 བྱར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་དེས་ཁྲོད་སྤོབ་མི་སན་ཞིང་གཞོད་པའི་བྱིར་དག་ལ་གཞོད་
 པ་བྱུང་ན་སྤྱིམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཡིད་སྒྲོན་ཙམ་གྱིས་ནི། །སྤོབ་དག་དེ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱར་
 མི་འགྱུར་ལ། དག་སྤོབ་རུངས་པར་ལྟར་ཅིག་སྤྱིམ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་འདོད་པས་ས་སྤོབ་
 རྩལ་པོ་ལ་སྤྱིམ་བསམ་དེ། །གལ་སྤོབ་ཏེ་བྱུང་ནའང་ཁྲོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་
 སྤོབ་པའི་བྱིར། །གལ་ཏེ་དག་སྤོབ་གཞོད་པ་བྱུང་ན་འདོད་པ་བྱུང་པས་འཆོངས་པར་
 འགྱུར་རོ་སྤོབ་ཞེ་ན། །གཞོད་སེམས་སྤོབ་དག་པོ་སྤྱིམ་པ་དེ་ལས་བྱང་བའང་གཞན་ཅི་
 ཡོད། །དེ་དེས་སྤོབ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བྱིར་དཔེར་ན་ཉ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱས་
 ཉ་བཟུང་ནས་འཆོད་པ་ལྟར་ཉ་མོངས་པ་སྤོབ་ཞེ་སྤང་གི་ཉ་པས་བཏབ་པ་ཡི་གཞོད་
 སྤོབ་སེམས་དག་པོའི་སྤྱིམ་པའི་ལས་ཀྱི། །མཆིལ་པ་ལྷགས་སྤོབ་ཀྱི་འདི་ནི་མི་བཟད་
 ཅིང་སྤོབ་གཟེབ་སྟེ་དེས་པར་ཟིན་པ། །དེས་བཟུང་སྤོབ་ནས་སེམས་སྤོབ་ཅན་དཔུལ་སྤོབ་
 པའི་བྱུང་པར་ཡང་། །དེ་སྤོབ་ཐངས་ཀྱི་ནང་དུ་དཔུལ་པའི་སྤྱང་མས་སྤོབ་ཐུག་ནས་

བདག་འཛོད་ཀྱི་པར་ངེས། །ཞེས་སོ། །ཀྱུ་ལྟུམ་པ་ནང་གི་དག་ཁོང་ཁྱོ་འཛོམས་པ་
ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་དང་རང་གི་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་འདོད་པའི་
གེགས་བྱེད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཚྭགས་བསྐྱབས་པ་དང་རང་གི་དགའི་སྐྱ་སྐྱ་
ཆོགས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ནམ་པར་བལྟས་ན་དེ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་
སྐྱེ་ལ། དེ་འཕེལ་ན་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་ཅིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བ་ལོག་ན་ཡིད་
མི་བདེ་བསྐྱོག་ལ་དེ་ལོག་ན་ཞེ་སྤང་མི་སྐྱེ་བས་སྤར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བ་ནམ་པར་བསྐྱོག་ལ། སྒོ་དུ་མ་ནས་ཁོང་
ཁྱོ་དགག་པར་བྱ་སྟེ་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །འགོག་ཚུལ་ཡང་ལུང་
ཀྱི་རིགས་མཐའ་ཡས་པ་དབྱུད་སྒོམ་ལ་རག་ལས་ཤིང་གནད་ཆེ་བར་བསྐྱབ་པ་ནི།
འགོག་པའི་གདམས་ངག་ཀྱང་སྤར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་སྐྱས་ནམས་ཀྱི་རིགས་པ་རང་
གི་ཉེན་མོངས་པ་དང་བཀལ་ལན་བྱས་ནས་ཁ་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་དགའི་མཆོག་ཁོང་ཁྱོ་
འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་འདི་དག་ཡིན་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ལེགས་པར་དབྱུད་ནས་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བཀག་ན་ཁོང་ཁྱོ་འདི་ནང་ཆན་ཀྱི་
རིགས་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་བཟོད་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལུང་གི་དོན་དུ་
མ་མེད་པའི་རིགས་པས་རྟེན་པའི་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཁྱོང་བ་ཡིན་
པས་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱི་པའི་སྒོམ་འདོར་
བ་དག་གིས་ནི་ལམ་ཟབ་མོ་འདི་དག་སྤངས་པས་དུག་བཞིན་དུ་དོར་རྒྱལ། སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་སྒོམ་འདོར་བ་ནམས་ནི་འདི་དག་ལ་སོགས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དོར་བ་ཡིན་པས་རང་དང་གཞན་ནམས་
ཀྱི་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལོན་པའི་གེགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་
ལ་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་པར་བྱོ། །

གཉིས་པ་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱག་
བསྐྱེད་དང་ལེན་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་།

གཞི་ཡི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འདུག་ལས། **འཁོར་པོ་བ་འདི་**
ན་བདེ་བའི་རྒྱ་དགེ་པོ་བ་ནི་རེས་འགའ་པོ་ཙམ་ ཞིག་པོ་ལས་མི་འབྱུང་ལ། །སྤྱག་
 བསྐལ་པོ་ཁྱི་རྒྱ་པོ་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་ནི་གིན་ཏུ་མང་ **བས་འཁོར་བའི་པོ་རང་བཞིན་**
དེ་ལས་མ་འདས་པས་སྤྱག་བསྐལ་བྱུང་ཡང་བཅོད་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་རྒྱན་ཏུ་འབྱུང་བས་
 དེ་ལས་ཏུ་འཁྱེར་གཤམ་པ་ཞིག་མེད་ཏུ་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེས་བསྐྱབ་བརྟུས་
 སྤྱ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ན་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་ལ་ཡང་ན་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྟོ་གི་བའི་
 བྱམ་པ་བསྐྱེད་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
 སྤྱག་བསྐལ་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་གྱིས་བྱས་པའང་ཡོད་ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་
 བྱས་མ་བྱས་གང་ལའང་སྟོན་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པའང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ནི་འོག་ནས་
 འཆད་པ་ལྟར་དགེ་བའི་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་འབྱུང་ལ་མ་ཞུགས་ན་མི་འབྱུང་བའང་
 ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་གྱི་ལས་དང་འབྲལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབང་གིས་ངས་པར་སྐྱེ་བ་དེ་
 དག་ནི་རེ་ཞིག་བསྐྱོག་མི་བྱས་གྱི་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་དང་ཏུ་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་
 མེད་ན་སྤྱག་བསྐལ་གཞུག་མ་དེའི་སྟེང་ཏུ་རང་གི་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཁལ་
 གྱི་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱན་ནས་གིན་ཏུ་བཅོད་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། དང་ལེན་ཡོད་ན་
 སྤྱག་བསྐལ་གཞི་བཞག་དེ་མ་ལོག་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བྱེད་པའི་
 སེམས་ཁལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་དེ་གཏན་མི་འབྱུང་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གཞན་དེ་ལའང་ལམ་
 ཏུ་འཁྱེར་ཐབས་བྱས་པས་སྤྱག་བསྐལ་ཆེས་རྒྱུང་བར་འགྱུར་བས་བཅོད་པར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་དང་ལེན་གྱི་བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་གནད་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་པོ་**དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་**ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐལ་བྱུང་བ་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བར་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་དེ་དང་ཏུ་སྦྱང་བར་
 འོས་པར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་བྱུང་བ་དེ་སྦྱར་བཅོས་སྤྱ་འདུག་ན་ནི་
 ཡིད་མི་དགའ་བ་བྱ་མི་དགོས་ལ་བཅོས་སྤྱ་མི་བྱུང་ན་ནི་མི་དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་ཕན་

པ་མེད་པས་དགོས་ཅུག་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཟེ་རེ་ཆེན་སྒྲག་
བསྐལ་སྤྲོ་མོ་གིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་ལ་བཟེ་རེ་རྒྱུ་ན་སྒྲག་བསྐལ་ཆེན་པོ་ཡང་བསྐལ་
ཅུག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། **གང་འབྲེལ་སྤྱི་ཡོད་མི་བདེ་སྦྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་གལ་ཉེ་བཅས་སུ་**
ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བར་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་དེ་འབྲེལ་ཐག་བཅས་
པའི་ཡོད་མི་བདེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གལ་ཉེ་བཅས་སུ་མེད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་
མི་དགའ་འབྲེལ་བར་ཕྱས་འབྲེལ་ཅི་ཡན་ བླ་མ་མཁའ་ཐོགས་འབྲེལ་ཐུགས་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་ལ་
མི་དགའ་བ་ཕྱས་པས་མི་ཐན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། **འབྲེལ་བའི་ཆ་འབྲེལ་གྱི་**
འབྲེལ་དང་ཆར་དང་རྒྱུ་ཆོགས་ཐོགས་འབྲེལ་གྱི་ཉེ་དང་། །ནད་དང་འབྲེལ་ཐག་པས་འཆིང་
འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བྱུག་པས་བརྟེན་འབྲེལ་ཐོགས་ལ། །བདག་གིས་བཟེ་རེ་སྦྱེ་བཟོད་འབྲེལ་
བསྐལ་རྒྱུ་བར་མི་བྱ་སྤྱེ། །གཞོད་པ་འབྲེལ་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱས་ན་གཞོད་པ་འབྲེལ་གྱི་
པར་འཕེལ་བར་འབྲེལ་ཉེ་བཟོད་པ་རྗེ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲག་བསྐལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་། སྒྲག་
བསྐལ་གྱི་དཀའ་སྒྱུད་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་། རྒྱུ་རིམ་ནས་གོམས་ན་
མི་དཀའ་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྡན་སྤྱེ། འདི་ལྟར་སྒྲག་བསྐལ་མེད་ན་དེ་
ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་མི་སྦྱེ་བས་ཐར་པ་ལ་ཡོད་བསྐལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲག་
བསྐལ་གྱིས་ཐེབས་པ་ན་སྒྲོམ་པས་མཐོ་བ་འདིག་པས་དེགས་པ་སེལ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་སྒྲག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་དག་པོ་མྱོང་བ་ན་དེ་མི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་བས་འབྲས་བྱ་
དེ་མི་འདོད་ན་རྒྱ་ལས་སྒྲོག་དགོས་པས་སྤྱིག་ལ་འདྲེམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྒྲག་
བསྐལ་གྱིས་གདུངས་པ་ནི་བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དགོས་ན་རྒྱ་དགེ་བ་བསྐྱབ་དགོས་
པས་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་དཀའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔག་ནས་
སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་སྒྲག་བསྐལ་ལོ་སྒྲུམ་ནས་འཁོར་བ་ན་འབྲས་པ་
རྒྱུ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་སྦྱེ་བའོ། །དེ་དག་དང་དེས་མཆོན་ནས་རང་གིས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
གཞན་གེས་པར་ཕྱས་ལ་སྒྲག་བསྐལ་འདི་ནི་འདོད་པའི་གནས་སོ་སྒྲུམ་དུ་སྒྲོ་ཡང་

ཡང་སྤང་སྟེ། བོ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བོ་བསམ་པ་མེད་པར་འཁོར་བོ་བ་ལས་
 རེས་བོ་པར་འབྱུང་བོ་བའི་སྒོ་མེད་བོ་ལ། །དེ་བས་བོ་ན་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་
 མཛོམ་ལ་བོ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བཅོད་པར་གྱིས་གིག །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲོལ་བ་
 གོན་བོ་གཉེན་གྱིས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བོ་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། །གིན་བོ་ཏུ་
 ཆེ་སྟེ་རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེས་སྒྲོ་བས་ང་རྒྱལ་བོ་རྒྱགས་པའི་
 དྲིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །གཞན་སྤྱག་བོ་བསྐལ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་བ་ན་དེ་
 དང་བྲལ་ན་སྒྲུལ་པའི་འཁོར་བ་པ་ལ་སྟིང་རྩེ་སྟེ། །བོ་སྤྱག་བསྐལ་དེ་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་
 འབྲས་བུ་མཐོང་ནས་སྤྱག་བསྐལ་མི་འདོད་པས་སྒྲིག་ལ་འདྲེམ་ཞིང་སྤྱག་བོ་བསྐལ་
 མི་འདོད་པ་དེས་བདེ་བ་འདོད་ལ་དེ་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་དགེ་བོ་བ་
 ལ་དགའ་བ་བོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེ་བའི་སན་ཡོན་བསམ་པ་
 དང་། སྤྱག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྒྲོག་པའི་སན་ཡོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 བདག་སྟོན་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆེ་དགོས་པ་དམན་པ་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་རེའི་
 ཕྱིར་དུ་སྤྱག་བསྐལ་འབྱུང་བར་གཤམ་ཁྱང་སྤྱག་བསྐལ་དུ་མ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཕྱི་མ་
 ལ་སྤྱག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཁྱོད་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དོན་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་
 དུ་མ་དང་དུ་སྤངས་ན་དེ་ནི་བདག་རང་གཞན་གྱི་སན་བདེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱབ་
 པའི་དགེ་བ་ལ་ཁྱགས་པར་གཤམ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མ་ལས་བྱེ་བ་སྤྱག་འབྲུམ་འབྱུར་དུ་སྤྱག་
 བསྐལ་དང་དུ་སྤང་བར་རིགས་ན་དེ་བས་ཅུང་བ་ལ་ལྷ་ཅི་སྟོས་སྟུམ་དུ་ཡང་ཡང་སྒོ་
 བརྟན་པར་བྱའོ། །སྟོན་འདུག་ལས་ཁྱང་། སྟོན་བོ་ཆད་བདག་གི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་
 ཡུལ་ལ་སྟེད་པའི་འདོད་པའི་དོན་དུ་ལམ་ངན་བོ་བ་ལ་ཁྱགས་པས་བསྟེག་བོ་བ་ལ་
 སོགས་བོ་ལ། །དཔུལ་བར་སྤྱག་བོ་བསྐལ་བསྐྱལ་པ་སྟོང་ཕྱག་བོ་མང་པོར་སྒྲོང་བོ་
 པར་གྱུར་ཁྱང་། །བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་བོ་གང་ཡང་བྱབ་
 བོ་པར་མ་བྱས་སོ། །བོ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་འདི་ནི་སྒྲ་བོ་མ་དེ་

ཅམ་ཁྱེད་པ་ཡང་མིན་ལ་འདི་པོ་ལ་བཞུགས་ནས། འོན་ཆེན་པོ་པོ་དག་
ཀྱང་འབྲུག་པོ་པར་འཁྱུར་བས། འཕྱོ་བའི་གཞོད་པ་པོ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་པོ་
དགའ་ལྷུད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ལ་དང་པོ་དྲུ་བྱངས་ནས། འདྲུག་པ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་
པོ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་སྐྱབ་
པའི་དགའ་ལྷུད་དེ་ཅམ་བྱས་པ་ལ་བསམས་ནས་ད་ནི་དོན་ཆེན་པོ་འབྲུག་པའི་སྐྱུག་
བསྐལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཟོད། དེས་ན་སྐྱུག་བསྐལ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་བྱར་ཡོད་པ་ནི་
བདག་གིས་ཡིགས་པ་རྟེན་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་འཕངས་མཐོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །གཞན་
ཡང་བཤེས་གཉིན་རན་པས་བསྐྱུས་ནས་དོན་མེད་པའི་ལམ་རན་པ་ལའང་མདུང་
ཅེ་གསུམ་ལ་མཆོང་བ་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་དགའ་ལྷུད་བཟོད་པར་བྱེད་པ་
དང་། འདིག་རྟེན་པའི་དཔོས་པ་དམན་པའི་ཆེད་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་གཡུལ་
འབྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་དུ་མ་ལ་བསྐྱབ་འདྲུགས་པ་རྣམས་བསམས་ལ་དགའ་
ལྷུད་ཀྱིས་མི་འདིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །པོ་གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐལ་དཔག་མེད་
བསྐྱོག་པའི་སྐབས་ཡོན་བསམ་པ་ནི། གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་པའི་སོར་མོ་ཅམ་བཅད་
ནས་གསོད་པ་ལས་ཐར་ན་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། མིའི་དགའ་ལྷུད་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐལ་སྤ་མོ་འདི་འདྲས་སྤྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང་བྱེད་པར་དུ་དཔུལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་རན་འཕྱོའི་སྐྱུག་བསྐལ་གཏན་བསྐྱོག་བྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡིགས་སོ་སྙམ་
དུ་འབྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྣམས་ཡིགས་པར་བསམས་ན་
དགའ་ལྷུད་ལ་མི་འདིགས་པའི་སྤྱིར་སྤོབས་སྐྱེ་སྟེ། གསོད་པོ་པར་འོས་པའི་མི་ཞིག་
ལག་པོ་པ་བཅད་དེ་དེས་པོ་བསད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ཡིགས་ཏེ་པོ་
ཡིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་མི་ཡི་བཀྲེས་སྟོམ་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཅམ་གྱི་
སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས། དཔུལ་པའི་པོ་སྐྱུག་བསྐལ་དང་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ཡིགས། །སྐྱུག་པོ་
བསྐལ་ཆུང་དང་དྲུ་བྱངས་ནས་ཆེན་པོ་བསྐྱོག་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་པ་རྒྱུ་རིམ་ནས་གོ་མས་ན་མི་དཀའ་བ་ཁྱེད་ལ་མདོར་བསྟན་གྱིས་

བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱུ་བཅོད་པ་གོམས་ན་སྟུག་བསུལ་ཆེ་ཡང་བཅོད་པར་
 འགྱུར་ཏེ་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་སེམས་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས། གོམས་
 བ་སྟོབས་པར་མི་འགྱུར་བའི། རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་པོ་དེ་རྒྱུ་དག་གང་རྒྱུ་ན་
 ཡང་ཡོད་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་ཞོ། རྒྱུ་སེམས་ཆོས་དེ་བས་ན་ཆ་གང་དང་གཞན་གྱི་ཆོག་རྩུབ་
 རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་སྟངས་ནས་བཅོད་པ་བསྟོམས་
 པས། རྒྱུ་སྟུལ་བའི་མེ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་འདྲ་བཅོད་པར་རྒྱུ་འགྱུར་
 བ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟུག་བསུལ་དང་རྒྱུ་ཡེན་པའི་བསམ་པའི་
 གོ་ཆ་བཟུང་ནས་སྟུག་བསུལ་རྒྱུ་རིམ་དང་བསེས་ཀྱིན་བྱས་ན་སྟུག་བསུལ་དང་རྒྱུ་
 ཡེན་པ་སྟོབས་ཅི་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་རྒྱུ་སྟུག་བཤད་ལ་གསུམ་ལས་དང་
 པོ་རྒྱུ་རིམ་ནས་གོམས་པ་ནི། བསྟོབས་བུས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྟུག་བསུལ་རྒྱུ་དང་
 ལ་གོམས་པ་སྟོན་རྒྱུ་བཏང་ན་དཀའ་བ་དང་ཤིན་རྒྱུ་དཀའ་བ་ལ་གོམས་པ་འགྱུར་སྟེ།
 དཔེར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསུལ་ལ་བདེ་བར་
 འདུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་རྒྱུ་སྟུག་བསུལ་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་ཏེ་
 བར་བཞག་པ་གོམས་པས་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་རྒྱུ་ཏེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་སོ། རྒྱུ་གཉིས་པ་སྟུག་བསུལ་དང་ཡེན་གྱི་སྟོན་ལྷགས་རྟོགས་པ་ལ་མི་མཐུན་
 རྒྱུ་གས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་བཅོད་པ་བསུན་དགོས་པ་ནི། དེ་དག་འོང་བའང་། དྲག་
 ལྷུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་བྲལ་བར་
 བྱའོ་ཞེས་དང་། སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
 གཞོམ་པའི་ཕྱིར་བྱབ་པར་དཀའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟུག་
 སེམས་ཤིན་རྒྱུ་བཏན་རྒྱུ་གས་པའི་སྟོང་སྟོབས་དགོས་ཀྱི་སེམས་སྟབ་མོས་མི་འོང་
 རོ། རྒྱུ་གསུམ་པ་སྟོང་སྟོབས་བསྐྱེད་ན་སྟུག་བསུལ་ཆེན་པོ་འདྲ་གྲོགས་སུ་འཆར་བ་
 ནི། དེས་ན་དང་པོ་ནས་སྟོང་སྟོབས་མ་རྒྱུ་བར་བསྐྱེད་ན་སྟུག་བསུལ་ཆེན་པོ་ཡང་
 གྲོགས་སུ་འགྱོ་སྟེ། དཔེར་ན་དཔའ་པོ་འགའ་ཞིག་གཡུལ་རྒྱུ་གས་པ་ན་རང་གི་ཁྱག་

པོ་བ་མཐོང་ན་དེས་སྒྲིང་སྒྲོབས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱག་འབྲེལ་དང་
འབྲེལ་ལེན་ལྷན་མི་ལྷན་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞོག་བྱེད་ཚུལ་ནི། དང་
པོ་ནས་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ཀྱང་ངས་དེ་འདྲ་བ་མི་འོང་བེད་ནས་རང་བྱུང་བསད་ན་ནི་སྐྱག་འབྲེལ་ཆུང་དུས་ཀྱང་ལམ་ལས་ཞོག་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་
ན་སྤར་མི་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ན་འང་ཐོག་ནས་འབྲེལ་འགྲོ་བ་བཞིན་
ཏེ། སྒྲིས་བུ་འབྲེལ་དཔའ་པོ་ལ་ལ་གཞན་གྱིས་འབྲེལ་དཔའ་མཆོན་བསྐྱུན་པའི་བདག་གི་
ཁྲག་མཐོང་ན། །སེམས་འབྲེལ་གྱི་དཔའ་བརྟན་ལྷག་པར་སྒྲེ་འབྲེལ་འགྱུར་འབྲེལ་ཡོད་
འབྲེལ། །སྤར་མ་ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ཡང་། །ཐོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་འབྲེལ་
ཡང་ཡོད། །འབྲེལ་པས་དེ་ནི་སྤྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་མཐུ་ཆེ་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་
ལྷན་ལ་སྒྲི་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངང་བརྟན་དང་། །སྤར་མའི་
ཚུལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བསྐྱུན་པའི་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འབྲེལ་གསུམ་པ་གཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྐྱག་འབྲེལ་བྱུང་བ་དང་
དུ་ལེན་དགོས་ན། རི་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་འབྲེལ་དང་དུ་བྲང་སྒྲམ་ན། འདི་ལ་
བརྒྱད་ལས། འབྲེལ་དཔའ་པོ་གནས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྒྲོམས་དང་མལ་
ཆ་དང་སྒྲན་དང་ན་བའི་བསོས་སྒྲན་དང་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ནི་ཆངས་སྒྱུད་འཕེལ་བའི་
གནས་སོ། །དེ་ནམས་ངན་པ་དང་ཉུང་བ་རྟེན་པ་དང་ས་རོལ་སོས་མ་གྲས་པ་དང་
ཡུན་རིང་དུ་བརྒྱངས་ནས་བྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་ཡི་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དེ་དག་
ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་འབྲེལ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །གཉིས་འབྲེལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལ་
བརྟེན་པ་ནི། མ་རྟེན་པ་དང་མི་སྒྲན་པ་དང་སྦྲད་པ་དང་སྐྱག་འབྲེལ་བ་དང་འཇིག་
པ་བྱད་པ་ཀ་བ་ན་བ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ནམས་འཇིག་པ་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དགུ་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་དམ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱག་འབྲེལ་
ནམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །འབྲེལ་གསུམ་པ་སྒྱུད་ལམ་ལ་བརྟེན་

པ་ནི། འཆག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ནི་སྒྲོད་ལས་བཞི་ཡིན་
 ལ། དེའི་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་སྒྲིབ་པ་ནམས་ལས་ཉིན་མཆན་དུ་སེམས་སྒྲོང་བ་
 ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་དང་དུ་ལེན་གྱི་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲིམ་གྲིུ་འམ་
 རྩ་བཏིང་བའམ་ལོ་མ་བཏིང་བ་ལ་སྒྲོས་འབེབས་པར་མི་བྱེད་པའོ། **།བཞི་རྒྱུ་པ་**ཆོས་
 ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱེད་
 པ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ནམས་བབྱང་བ་དང་བབྱང་བ་
 རྣམས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དང་གསངས་བསྟོད་དེ་ཁ་ཏྲོན་དུ་བྱ་བ་དང་གཅིག་
 བྱ་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་དང་ནལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
 ཟིན་པའི་ཞི་ལྷག་བསྐྱེམ་པ་སྟེ་ཆོས་འདྲིན་པ་བདུན་འོ། །དེ་དག་ལ་ཚོལ་བ་ན་སྐྱག་
 བསྐུལ་བྱུང་བ་དེ་དང་དུ་ལེན་པའོ། **།རྒྱུ་པ་**སྒྲོངས་མོས་འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྐྱ་
 དང་ཁ་སྐྱ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞུགས་མི་སྐྱག་པ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་དང་གོས་
 ཏས་པ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་དང་འདྲིག་རྟེན་པའི་སྒྲོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལས་བསྐྱམས་ནས་གནས་པས་རྒྱལ་གཞན་བྱ་བ་དང་ཁིང་ལ་སོགས་པ་སྐྱངས་
 ཏེ་གཞན་ལས་རྟེན་པས་འཆོ་བས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་འཆོ་བ་ཅན་དང་རྟེན་པ་
 རྣམས་གསོག་ཅིང་མི་སྒྲོད་པས་རི་སྲིད་འཆོ་བའི་བར་དུ་གཞན་ལས་ཆོས་གོས་ལ་
 སོགས་པ་འཆོལ་བ་དང་། མི་ཆངས་སྒྲོད་སྐྱངས་པས་མ་གྱི་འི་བར་དུ་མི་འདྲོད་པ་
 རྣམས་ལས་ལྷོག་པར་བྱ་བ་དང་གར་དང་བཞད་གད་སོགས་སྐྱངས་པས་མཛའ་བོ་
 དང་སྦྱིང་དུ་སྐྱག་པ་དང་རྒྱུང་བོ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་དང་དགའ་མཁུར་སྐྱད་པ་སྐྱངས་
 པའི་བྱིར་མ་གྱི་འི་བར་དུ་མི་འདྲོད་གཞན་རྟེན་ལས་ལྷོག་པ་སྟེ་སྒྲོངས་མོས་འཆོ་བ་བདུན་
 འོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱག་བསྐུལ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པའོ། **།རྒྱུག་པ་**མདོན་
 པར་བཙོན་པས་དུབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དགེ་བྱོགས་ལ་བཙོན་པ་ལ་ལུས་དང་སེམས་
 གྱི་དུབ་པ་དང་འཁྲུག་པ་ངལ་བའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་རྣམས་དང་དུ་
 ལེན་པའོ། **།རྒྱུ་བདུན་པ་**སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བཅུ་

གཅིག་སྟེ། དེ་ལས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བྱུང་བའང་དང་ཏུ་ལེན་པའོ། །^(༡) **བརྒྱད་པ་**འབྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞོ་གས་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱིམ་པའི་འབྲལ་གྱི་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཏུ་ལེན་པའོ། ། **དེ་^(༢)བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ལེན་གྱི་བཙོན་འགྲུས་**དེ་ལྷུར་གཞི་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གང་ཡང་རུང་བས་ཐེབས་ཀྱང་སོ་སོའི་བཙོན་འགྲུས་མི་གཏོང་ཞིང་བྱང་རྒྱལ་ལ་འདྲུག་པ་དང་ཞུགས་ནས་བསྒྲོག་པའི་གོགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བ་མེད་པར་འདྲུག་གོ།

གསུམ་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ། མོས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྒྱད་དེ། དང་བའི་ཡུལ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མངོན་ཏུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །འདྲོད་པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ཡང་མངོན་པར་གཤམ་པའི་མཐུ་དང་པར་བྱིན་ཏུག་གི་མཐུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མཐུ་གསུམ་མོ། །ཁྲང་དོར་གྱི་ཡུལ་ནི། ལེགས་པར་སྦྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྦྱད་པའི་རྒྱ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་སུ་འདྲོད་པ་དང་མི་འདྲོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་སུ་བྱའོ། །བསྐྱོམ་པའི་ཡུལ་ནི། ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་རྒྱལ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་བྱའོ། །ཐོས་བསམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྟོན་ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གྲོ་ཡུང་པ་བཞེད་དོ། །སྟོབས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལེའུར་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱ་དགོས་སམ་**ཕྱི་མ་འདི་རྗེའི་རང་^(༣)ལུགས་ཡིན་ཏེ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་ཏུས་གཤམ་སོ།** །སྟམ་མོ། །མོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་རི་ལྷུར་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འདྲིན་ཅིང་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་སེམས་པའོ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ལེན་དང་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་

བཙུན་ཚན་གཉིས་ནི་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་བཀོད་པ་སྟེ་བྱང་པར་དུ་ཚོས་ལ་ངེས་
མེས་འདི་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་རྟོག་པར་དུ་དག་བསྟུབ་པའི་ཆེ་ཁྱེར་བྱ་བ་ནི། བཙུན་པ་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྟུབ་པ་ན་འང་དམ་པ་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་པར་བྱིན་དུག་
ཚང་པར་བྱས་ནས་བསྟུབ་པ་སྟེ། གཞན་བཙུན་པ་ལ་འགོད་པ་བཙུན་པའི་བྱིན་པ་
ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲུབ་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུབ་ནི། སྟོན་
པའི་རྟེན་མེས་བསྟེན་པ་རྗེས་སུ་དཔྱད་ཞིང་བསྟོམ་པ་ནི། མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་
ཟད་པའི་བཙུན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་རྗེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་
ས་མཐོན་པོའི་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བ་དང་། ལས་དང་པོ་
པའི་བཙུན་པའི་བསྟུབ་བྱ་རྣམས་དམིགས་བྱེད་པར་བྱས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་སློབ་པ་
དང་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་མཚམས་ལས་འདས་ན་འང་བྱིར་འཚོས་པ་ལ་བཙུན་པ་དགོས་ཀྱི་
དེ་དག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་ཡལ་བར་དོར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཆེན་པོ་དུ་མས་རྒྱུན་དུ་གོས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། སྟེ་བ་གཞན་དུ་འང་བྱང་མེས་ཀྱི་སྟོན་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ་ལམ་གྱི་གནད་དམ་པར་བལྟས་ནས་རྒྱས་པ་
རྣམས་ད་ལྟ་ནས་བསྟུབ་ཅིང་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་འང་བསམ་པ་སྦྱངས་ན་ལག་བཟང་གིས་
ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོགས་རྒྱུང་དུ་དང་སྟུག་བསྟུལ་རྒྱུང་དུས་བཙུན་པའི་པར་
བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཡར་བྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།

བཞི་རྩེ་པ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཡར་བྱིན་ལ་བསྟུབ་པ་ལ་ལྟ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རོ་
པོ། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ། བསྟུབ་
པའི་ཆེ་ཁྱེར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དགེ་བ་ལ་

དམིགས་ནས་ནམ་པ་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་སྟེ། སྒྲོད་འདྲུག་ལས། བཙུན་པོ་འགྲུས་གང་
པོ་ཞེས་དགེ་པོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་བའོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། དགེ་བ་
བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ཡོག་པ་དང་དེས་བསྐྱངས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་
མཚམས་པོ་སྒྲུར་དང་། བན་ཡོན་དང་། ཉེས་དམིགས་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། བཙུན་
འགྲུས་བཅམས་པའི་པན་ཡོན་དང་མ་བཅམས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་སེམས་པ་
སྟེ་དེ་ལ་གོམས་ན་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །པོ་གཉིས་པ་དེ་
ལ་པན་ཡོན་ནི། བཞི་པོ་ལས་དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས། སོ་སྟེ་ཐ་པོ་མལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཚང་ཞིང་
ལས་ལ་སོགས་པ་བཙུན་འགྲུས་བཅམས་པས་ཆེ་འདིའི་དབྱལ་སྤངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་མེལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པའི་བཙུན་འགྲུས་
བཅམས་པས་འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱན་སེལ་པོ་བ་དང་བྱ་བ་དང་པོ་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་ལ་ཚོངས་པའི་སྒོ་ཡིས་སྐྱན་པ་སེལ་པོ་པར་བྱེད་ཅིང་། །ཁྱད་པོ་པར་དུ་
ངན་སྤང་གི་སྐྱུག་པོ་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་པོ་ལམ་གྱི་གཞིར་རམ་པོ་གནས་
སུ་གྱུར་པ་དུས་གསུམ་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཡོན་པོ་
ཏན་གྱིས་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། །པའམ་པོ་འཕགས་པའི་ལོར་གང་ཡིན་པོ་
པ་དེ་ནི་གྲུས་པ་དང་ཉག་ཏུ་སྒྲོར་པོ་བའི་སྒོ་ནས་བརྟེན་པར་གྱིས་ ཤིག །པོ་འཛིག་
རྟེན་འདི་ན་བཙོ་གང་ཞེས་སོགས་འདིའི་དོན་སྒྱུར་ཞིང་ལས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་པའི་དགོས་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཁ་ན་མ་སོ་བ་མེད་པ་སྟོན་པ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་འཛིག་རྟེན་འཁོར་
བས་བསྐྱེས་པའི་མངོན་མཐོའི་གནས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་ཅིང་
རིགས་གཞུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྔ་ཀྱི་ལུས་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་འཁོར་
པོ་བ་འདི་ན་སྒྲོད་པོ་བཅུད་ཀྱི་བཙོ་གང་རི་པོ་སྟེད་ཡོད་པོ་བ་དང་། །འཛིག་རྟེན་

བོལ་མ་འདས་པ་ངས་འཁོལ་གས་ཀྱི་དག་པའི་ཞིང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་
 སོགས་ཀྱི་བཙོ་གང་དག་རི་བོ་སྟོང་ཡོད་པ་བོ་ཐམས་ཅད། བཙོན་འགྲུས་བཙམས་
 པའི་བོ་གང་ཟག་དེ་ལ་རྟེན་པར་མི་དཀའ་ན། མཁས་པ་ཤེས་བོ་རབ་ཅན་སུ་དག་
 བཙོན་འགྲུས་བོ་བཙམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སམ་བོ་དབང་གིས་སྐྱོ་ཞིང་བོ་སུན་ཏེ་
 མི་སྐྱོ་བར་མི་རིགས་སོ། གང་ཟག་གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བོ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་བོ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་བོ་པར་གྱུར་པ། རྟེན་དག་བཙོན་བོ་འགྲུས་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཞུགས་ལེ་ལོའི་རྒྱ་རྒྱགས་པ་བོ་དང་གཉིད་བོ་ཀྱི་སྐྱོན་ནམས་མཐོང་ཞིང་བོ་
 སྤངས་ནས་ནི། བོ་དུས་རྟག་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པ་བ་ལ་གནས་པར་བྱེད། རྟོགས་
 ཞེས་བོ་བྱ་བ་འདི་ནི་བཙོན་བོ་ལྟན་འདས་ང་ཡིས་གྲོལ་བོ་བ་དོན་གཉིར་དེ་དག་
 བོ་ལ་བསྐྱལ་བོ་མ་བྱས་པའམ་བོ་གདམས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རང་ཅག་རྗེས་
 འདུག་ནམས་ཀྱི་སྟོ་ལ་བཅགས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་བོ་ནམ་གཡེངས་
 སོགས་ཀྱིས་མི་སྐབ་ཅིང་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཐོབ་པ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བོ་
 འདིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དག་པའི་ཚོགས་བོ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་བཙོན་
 འགྲུས་མཚོག་དུ་བོ་གྱུར་བོ་པ་ཡིན་ཏེ། བོ་རྒྱ་མཚན་བོ་འདི་ལྟར་བཙོན་བོ་འགྲུས་
 བོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་དེ་དང་རྗེས་བོ་སུ་བོ་ཡོན་བོ་ཏན་དུ་མ་
 འཐོབ་བོ་པས། བོ་པར་འགྱུར་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། བཙོན་
 འགྲུས་ཀྱིས་ནི་མོད་ལ་ཏེ་བོ་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་ཆེ་འདིར་བོ་བསམ་གཏན་སོགས་མཐོང་
 ཚོས་ཀྱི་བདེ་བ་བོ་ལ་རིག་པར་གནས་བོ་པ་མཚོག་འཐོབ་བོ་པ་དང་། རྟེན་བོ་ལས་
 ནི་འདི་བོ་དང་ཕྱི་མ་དངོས་གྲུབ་འདིག་རྟེན་བོ་ལས་འདས་བོ་པ་དང་འདིག་རྟེན་
 བོ་པར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་བོ་པ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་སྟེ། བཙོན་འགྲུས་
 ཀྱིས་ནི་བོ་འདིག་རྟེན་པ་སྟིད་བོ་པ་འཁོར་བོ་བའི་ཡོངས་སྐྱོད་རི་བོ་ལྟར་འདོད་
 པ་འཐོབ་བོ་པ་བོ་དང་། བོ་ཡང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་མི་དག་བོ་བོ་བཙུ་འདིག་
 རྟེན་བོ་ལས་འདས་པ་དག་པའི་རྒྱལ་བོ་སྤྱིམས་རབ་བོ་དུ་འགྱུར་བོ་པ་དང་ལྟན་

པའི་སྐྱེས་པའི་བྱ་རྒྱུ་དང་། བཙུག་ལྟུང་གི་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་འདི་ག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུ་པོ་ལས་པོ་དཔལ་པའི་རྒྱུ་པ་འདས་
ནས་ཁོ་ལ་བུ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་། བཙུག་ལྟུང་གི་ཆོས་
ཀྱི་པོ་བདག་འདི་ན་སྤངས་པ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་སྤྱོད་པའི་སྤངས་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་པོ་
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པོ་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྟན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། ཞེས་
དང་། གཞན་པོ་ཡང་བཙུག་པོ་འབྱུང་ཅན་ཉན་མོངས་ཀྱིས་མི་ཐམ་ཚུལ་ནི། བཙུག་
ལྟུང་པོ་དང་ལྟན་པ་ཆོས་པོ་དང་སྤྱི་ལོངས་སྤྱོད་པོ་ལ་ཆགས་ཞེན་ཀྱིས་ཡོན་
ཉན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ཐམ་པའི་པོ་སྐྱེས་པའི་མེད་པ་པོ་དང་། བཙུག་ལྟུང་པོ་དང་
ལྟན་པ་ལམ་ལ་པོ་བསྐྱབ་པས་གཉིད་པོ་མ་རིག་པ་སོགས་ཉན་མོངས་ཀྱིས་ཡོན་པོ་
ཉན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ཐམ་པོ་པའི་མེད་པ་པོ་དང་། བཙུག་ལྟུང་པོ་དང་ལྟན་པ་སྐྱིན་པོ་
སོགས་ཚུལ་དང་པོ་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་པོ་འཕྲུང་ལ་ཞིང་སྤྱོད་པས་ཡོན་ཉན་
པོ་འབྱུང་བ་ལ་ཐམ་པ་མེད་པ་པོ་དང་། གཞན་པོ་ཡང་བཙུག་པོ་དང་ལྟན་པ་
ཐོབ་པོ་བྱའི་པོ་ཡོན་ཉན་རྒྱུ་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པས་ན་ཡོན་ཉན་ཐོབ་པས་ཐམ་པ་
མེད། ཅེས་དང་། པོ་གསུམ་པ་བཙུག་ལྟུང་སྐྱིན་སོགས་པས་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ནི་
བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། གང་གི་བྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་ལྟར་ཡང་
དག་པར་འབྱུང་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དང་མཆོག་ནི་བཙུག་པོ་ལ་ཡིན་ཀྱི་
གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། བཙུག་ལྟུང་གི་སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བསྟན་
པས་སྟོན་པ་མཛད་དོ་ཞེས་དང་། བཞི་པོ་བཙུག་ལྟུང་ཅན་ལ་ཡོན་ཉན་པོ་འབྱུང་
བར་མ་ཟད་མི་མིན་ཡང་དགའ་ཚུལ་ནི། བར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སྤྱོད་
བ་འཕྲུང་པོ་འཕྲུང་པའི་པོ་བཙུག་ལྟུང་ཆེན་པོ་པོ་དང་ལྟན་ན། ཐོབ་བྱ་པོ་
འདི་མི་འཐོབ་བྱ་བའམ་པོ་དོན་འདི་མི་འབྱུང་བྱ་པོ་བའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད་པ་
པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། ཅེས་དང་། ལྟ་དང་པོ་སྤྱོད་སོགས་མི་མིན་ཀྱང་བཙུག་པོ་

འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་པན་པར་དགའ། །ཞིང་གོགས་བྱེད་ཀྱི་པར་འགྲུར་ཏེ། དཔེར་
ན་རྒྱལ་བུ་དགེ་དོན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་ནས་ལོན་པ་ལྷན་བརྒྱས་པ་ན་རྒྱ་མཚོ་
སྐྱེམས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་གོས་ཐུད་ནས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་གཞིར་བས་དེའི་སྤྱིང་སྟོབས་
གྱིས་སྐྱག་པས་ནམ་མཁའ་ལྗིང་དང་ལྷ་སྐྱབ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་གོགས་བྱས་ཏེ་མཐར་
ལོན་བུ་སྐྱར་བུལ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉིང་རེ་ཀྱི་འཛིན་ནམ་པ་ཀུན་ཀྱང་འཕྱོང་
པར་འགྲུར་བ་དང་། །དགེ་བ་ལ་རྒྱུན་དུ་འབད་པའི་བཙུན་འགྲུས་གྱིས་ཉིན་མཚན་
གྱི་ཀྱོང་དུས་ནམས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདའ་བ་དང་། །ཐོས་བསམ་ཀྱི་སྒྲོམ་གསུམ་
ལ་བཙུན་འགྲུས་བརྒྱུ་པས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབྱར་མཚོ་ལྷར་འཕེལ་བས་
ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོགས་གྱིས་དམའ་བར་འགྲུར་བ་མེད། །མི་ཡི་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཀྱོང་དུ་པར་གོང་མ་ནམས་གྱིས་ཆེས་
ཆེར་ཀྱི་འཕེལ་བ་དཔེར་ན། །མེ་རྟག་ཟུད་པ་ལའི་ས་བོན་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་སྤོང་པོ་
ཆེན་པོ་དང་དེ་ལས་འབྲས་བུ་མང་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ཀྱི་ལྷ་ནམ་པར་འཕེལ། །མེ་
རྟག་ཟུད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་པ་བོད་ན་མེད་ཅིང་། བྱང་གི་རྒྱ་ཉིང་གི་མཚམས་ན་ལི་
ཡུལ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག་གི་འགྲམ་ན་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་འདུབ་མ་ནམས་རལ་གྱི་ལྟ་བུ།
རིང་ཐུང་མཐོ་བྱེད་གསུམ། སྐབ་འབྲུག་སོར་བཞི་ཙམ་བྱས་པ་ཡོད་ཅེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་
ཞེས་སོ། །ཀྱོང་གསུམ་པ་ཉེས་དམིགས་ནི། སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ལྷན་པ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་
ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རིང་ཞིང་ནམ་པར་རིང་ངོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ནམས་ལ་ནི་སྐྱིན་
པ་མེད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་མེད་
དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་པ་ཉིང་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཉིན་མོངས་ནམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་
ནི། ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཙུན་འགྲུས་མེད་ན་ལེ་ལོ་འདི་དབང་དུ་སོང་ནས་
དཀར་ཆོས་ཀུན་གྱིས་སོངས་པར་འགྲུར་བས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་
བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་ཉམས་པར་འགྲུར་རོ། །

འོག་གསུམ་པ་བཙུན་འབྲུག་གི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། རབ་དབྱེ་དངོས་
དང་། བཙུན་འབྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བཙུན་
འབྲུག་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་གི་བཙུན་འབྲུག་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གི་
བཙུན་འབྲུག་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་འོག་ལས་དང་པོ་བསམ་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་
འབྲུག་ནི། བྱང་སེམས་ནམས་བཙུན་འབྲུག་ཚེས་པ་ན་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་རྒྱུ་ནས་སེམས་
གི་སྒྲོ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་གྱུར་པར་བྱེད་དེ། བདག་ནི་
བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་སྦྱོར་དང་ཡུན་མཉམ་པའི་ཉིན་ཞག་བསགས་པའི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་
གྲངས་མེད་པ་གསུམ་བྱེ་བ་ཤུག་འབྲུག་འབྲུར་གྱིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་
བསམ་པའི་བྱིར་དུ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཁོ་ནར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་པར་
འབྲུར་ནའང་སྒྲོ་བར་བྱེད་དེ་རྒྱགས་བྱང་གི་བྱིར་དུ་བཙུན་པར་བྱེད་ལ་བཙུན་འབྲུག་
ལ་ཞུགས་པའང་མི་གཏོང་ན། དུས་གི་ཡུན་དེ་ལས་བྱང་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ཆེན་
ཆུང་བས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སྒྲུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲུག་སོ། །བྱང་སེམས་གང་
བཙུན་འབྲུག་དེ་འདྲ་བ་ལ་མོས་པ་ཅམ་དང་དད་པ་ཅམ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་བརྟན་
པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་གི་བྱིར་དུ་བཙུན་འབྲུག་ཚེས་པ་དཔག་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་
རྟེན་པར་བྱེད་ན་བཙུན་འབྲུག་དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་
གཞན་གི་བྱིར་དུ་ལས་གང་ལ་སེམས་ཞུམ་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད་དགོས་པའི་བྱ་དཀའ་
བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བྱང་སེམས་གསུངས་ཏེ་འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་ལ་གོམས་པར་
བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་གི་རྒྱས་པ་སང་ངེས་པའི་རྒྱར་འགྲོ་བས་སྤྱང་བར་
བྱའོ། །འོག་གཉིས་པ་དེ་ལས་ལྟག་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲུག་ནི། བར་བྱིན་བསྐྱེད་པ་
ལས་ཀྱང་། སྒྲ་བྱིར་རམ་སྒྲོན་འོག་ཀྱི་མའི་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་མཉམ་འོག་པ་
ཅམ་དུ། རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འོག་ལྟན་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཆན་མོ་ཡོད་པར་གྱུར་ལ་དེ་ལྟ་
བུའི་ཉིན་འོག་བསགས་པས་ལྷ་བ། །དེ་འདྲའི་འོག་བསགས་པས་ལོར་གྱུར་པ་
དེ་འོག་བསགས་པས་དུས་རིང་བའི། །བསྐྱེད་པ་ དེ་འོག་ཀྱི་མཆོད་ཆུ་ཐིགས་འོག་

ཀྱི་གྲངས་སྟེང་གིས་འབྲེལ་ལ་བྲམ་མེད། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ཅིག་སྟེ་འགྲུར་
ལ། །སྟེ་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལོ་ལ་ཆོག་གས་གྲངས་མེད་དུ་མ་བསག་དགོས་པའི་ཆ་
གས་ཅིག་སྟེ་བར་འགྲུར་ལ་དེ་འདྲི་ནམ་པས་ཏེ་འབྲེལ་བཞིན་དུ་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆ་འབྲེལ་
གས་གཞན་རེ་རེ་ཞིང་། །འབྲེལ་དེ་ཅམ་རེས་བསྐྱབ་དགོས་འབྲུར་གྱི་པར་གྱི་སྟེང་
རྩེས་འབྲེལ་ཡིད་བསྐྱོད་པའི་བྱང་སེམས་སྟོང་པ་དང་ཡིད་འབྲེལ་སྟེང་པ་མེད་འབྲེལ་ཅིང་། །བྱང་
ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་མི་འབྲེལ་པར་འདུག་སྟེང་པའི་སྟེང་ལུག་མེད་པར་བསྐྱབ་འབྲེལ་
མིང་། །འཁོར་འབྲེལ་པར་འཁོར་པའི་ཆོ་རང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་འབྲེལ་པའི་སེམས་
བཏང་ཞིང་། །འབྲེལ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆ་བརྟན་པ་དཔག་ཡས་འབྲེལ་སྐྱར་བཤད་པ་
དེ་ལྟ་འབྲེལ་བསྐྱོད་པའི་བཙུན་འབྲེལ་བཙུན་པ་ན། །བརྟུལ་ཞུགས་འབྲེལ་བརྟན་ཅིང་
སྟེང་སྟོབས་ཆེ་བའི་དཔལ་པོ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་སྟེང་རྩེ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ཅན་འབྲེལ་
གཞན་དབང་ཅན་ལ། །ཡང་དག་སྒྲངས་པ་དང་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་
པའང་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་སོ།།

འབྲེལ་སྐྱེད་པ་གོང་ན་མེད་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་ནི། །གཞན་ཡང་འཁོར་
བཟོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཞག་སྐྱེད་ཚུལ་བྲམ་བ་
དང་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་འབྲེལ་སོང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་
སྟེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་གཅིག་མཐོང་ལ་དེ་འདྲ་བ་གང་གྱུར་གྱི་བྱང་གི་བྱེ་མའི་གྲངས་དང་
མཉམ་པ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་དང་སྟོད་པ་ཤེས་ལ། །དེ་ལྟ་བུའི་
ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་མི་
ཞུམ་པའི་གོ་ཆ་ལ་གོ་ཆ་མི་ཟད་པར་སྟོང་གོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ་
གོང་ན་མེད་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །མདོར་ན་འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་རེ་
བསྐྱོད་ཀྱས་ན་ཆོག་གས་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་སྐྱེད་ཏེ་ཆོག་གས་ཤིང་སྐྱིབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
འདག་ལ་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྒྱ་མཆོག་ཏུ་འགྲུར་ཞིང་། །ཡན་རྩི་སྐྱར་རིང་བ་ལ་དགའ་
བ་དེ་ཅམ་དུ་གྱུར་དུ་འཆང་རྒྱ་ལ་སྟོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཆེས་རིང་བ་སོགས་

ལ་སྒྲོ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་དུས་ཐུང་དུས་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་
ཆེས་རིང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་མད་དུ་བྱུང་བ་སྦྱེ་
བ་ལ་གཤམ་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་ཁྱོན་ནས། གང་གི་དོན་དུ་
བཅོན་འགྲུས་ཚེས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་བཅོན་འགྲུས་ནི། ཕྱིན་
དུག་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པའི་བཅོན་འགྲུས་ནི། དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱོར་བའི་
བཅོན་འགྲུས་སོ། །གཉིས་པ་བཅོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་**འོག་གཞུག་ལས་དང་**
པོ་གལ་ཆེ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་
དང་གནས་པ་དང་། འཕེལ་བ་འདི་ལ་རག་ལས་པས་འདི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་
ནི་གིན་དུ་གལ་ཆེའོ། །**གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གདམས་ངག་གང་ཡིན་ནི།**
དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ཉིད་གོ་སྤྱོད་ཞིང་སྦྱོར་བའི་ལ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མཐོང་བས་དེའི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གཞུག་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འདི་ལ་བཞི། བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་གཤམ་འགལ་
ཁྱེན་སྤང་བ་དང་། མཐུན་ཁྱེན་དཔུང་གི་ཆོགས་བསག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་བཅོན་འགྲུས་ཚེས་པ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། དེ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་བྱུང་
བ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་བྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྦྱོང་བའི་
ཐབས་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་**མདོར་བསྟན་ཐུག་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་**ནི། ལམ་
ལ་མི་འདུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱས་པར་མཐོང་ཡང་མི་འདུག་པ་དང་། བདག་
གིས་དེ་འདྲ་བ་བསྐྱབ་ག་ལ་བྱས་སྟུང་སྟེ་ཁྱམ་ནས་མི་འདུག་པའོ། །བསྐྱབ་བྱས་མི་
བྱས་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་བྱོགས་ནས་མི་བསྐྱབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་གྲོལ་བ་དོན་
གཉིས་ལ་འཆད་པས་སྐབས་མིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་**གཉིས་པོ་སྤྱད་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་དང་**
བཤད་པའི་ནམ་གྲངས་གཞུག་ལས་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ད་དུང་ཡོང་ཡོད་སྟུང་
ནས་ཕྱི་བཞོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་དང་། དེ་མིན་གྲང་བྱ་བ་དམན་པ་ཐ་མལ་པའི་བྱ་

བ་རྣམས་ལ་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོང་འཇུག་ལས། **བཙོན་**
འགྲུས་དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཚྭགས་བཤད་འབྲེལ་པར་བྱའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་འབྲེལ་སྤང་
ཡིད་ལས་སུ་མི་རུང་བ་སྟོམ་ལས་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཞེན་པའི་ལེ་ལོ་དང་འབྲེལ་བྱ་བ་ངན་
འབྲེལ་ལ་ཞེན་པའི་འབྲེལ་ལོ་ལོ་དང་། །དགེ་བ་བསྐྱབ་འབྲེལ་ལ་སྦྱིད་ལུག་ནས་ངས་མི་
འབྲེལ་སྟུང་དུ་བདག་ཉིད་ལ་བ་རྣམས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་འབྲེལ་ལེ་ལོ་སྟེ་བའི་རྒྱ་
ནི། སྟོམ་ལས་དང་བདེ་བ་དམན་པའི་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་གཉིད་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྦྱིད་
པ་དང་འཁོར་བ་ལ་སྟོམ་གསལ་མེད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན་
དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྟོམ་ལས་ལ་བདེ་འབྲེལ་བ་བཟུང་ནས་ཞེན་པའི་བདེ་བའི་
རོ་ཟུང་འབྲེལ་དང་། །གཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱིད་པ་ཡིས། །འབྲེལ་ལེ་ལོ་བསྦྱིད་པར་
བྱེད་ལ། འཁོར་བ་ལ་རུང་བཟུང་གྱི་སྒྲག་པར་འཁོར་བའི་སྒྲག་བསྐྱེད་འབྲེལ་མི་སྟོ་
འབྲེལ་ལས། །ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྟེ་བར་འགྱུར་འབྲེལ་སྒྲ་རོས་བཟུང་ནས་ལེ་ལོ་འགོག་
པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འབྲེལ་སྟུང་པ་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཁ་
ཅིག་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་རྒྱུ་སྟེ་བ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །

འབྲེལ་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། **འབྲེལ་དང་སོ།** ཕྱི་
བཞོལ་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་པ་ལ་གསུམ། ལུས་ཐོབ་པ་འདི་རྒྱར་དུ་འཇིག་པ་ནི་བའི་འོག་
ཏུ་ངན་འགྱོར་ལྟར་བ་སྐྱར་ཡང་ཉེན་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་དཀའ་བ་གསུམ་བསྟོམས་
ནས་ལོང་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་ལེ་ལོ་བཀག་ནས་ལོང་མེད་རྒྱུ་ལ་བསྦྱིད་པའོ། །དེ་
གསུམ་ནི་སྐྱར་སྟེས་བྱ་རྒྱུ་འདི་སྐྱབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །**འབྲེལ་གཉིས་པ་**བྱ་བ་ངན་པ་
ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འདི་ཕྱིར་དཀའ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་དོན་མེད་པའི་ཅལ་ཅལ་སྐྱ་བ་དང་ཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞུང་
རྣམས་འདི་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མར་དོན་མ་ཡིན་པ་སྒྲག་
བསྐྱེད་དུ་མ་བསྦྱིད་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་བསྟོམས་ལ་དགག་པར་བྱ་གྱེ། **འདི་ཕྱི་**
འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་འབྲེལ་བས། །དམ་འབྲེལ་པའི་ཆོས་

། བོ་ཉམས་སྤྱི་ཡོན་པ་ལ་དགའ་བའི་མཆོག་སྒངས་ནས། ། བོ་འབྲས་བྱ་སྒྲུག་བསྐལ་། བོ་
འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡི་སྤྱིག་། བོ་པ་དང་འདྲ་འདྲི་མང་པོའི་ནམ་གཡང་དང་། ། བོ་ཆེ་ཞིང་།
མོད་། བོ་པ་སོགས་བྱ་། བོ་བ་མ་ཡོན་པ་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཡི་སྤྱིར་དགའ། ། རྟེ་། བོ་དགའ་བར་
མི་རྒྱལ་ས་ཞེས་སོ། ། བོ་གསུམ་པ་སྦྱིད་ལྷག་པའམ་བདག་ཉིད་བརྟན་པ་དགག་པ་ནི།
དེ་ལྟར་སྦྱི་བཤོལ་དང་བྱ་བ་རན་ཞེན་བཀག་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྟོ་བ་བྱུང་ཡང་དེ་
ཙམ་གྱི་མི་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོ་བ་དཔོས་པས་དེ་ལ་བདག་འདྲ་བས་བསྐྱབ་
མི་ལུས་སོ་སྟམ་ཏུ་ཁྱམ་ན་དེ་བསལ་བར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གསུམ། མོ་བ་བྱ་ལ་སྐྱིད་ལུག་པ་དགག་པ་དང་། དེ་མོ་བ་པའི་ཐབས་ལ་
 སྐྱིད་ལུག་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཏུ་གནས་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་ཁུམ་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་ཏེ་དགོས་པ་དང་། དགག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མོ་བ་བྱ་
 སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱོན་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན་
 བདག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱོན་སྣ་རེ་འཁོག་པའང་ཆེས་དཀའ་
 བར་སྒྲར་བས་བདག་འདྲ་བས་ནི་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་བ་མོ་བ་པར་ག་ལ་རུས་སྒྲམ་པའི་
 ཁུམ་པ་དངོས་སུ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་བསྐྱིད་གཏོང་བས་ཉིས་དམིགས་ཆེ་ལ་མ་བྱུང་
 ཡང་དང་པོ་ནས་དེའི་མཐའ་དགག་དགོས་སོ། །རྒྱུ་གཉིས་པ་འཁོག་ཚུལ་ལ་བྱུག་
 ཏེ་ལས་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆར་རྒྱ་བར་གསུངས་པས་
 ཁུམ་པ་དགག་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་གསུང་གི་བརྟུན་
 དང་ཡོག་པ་མི་གསུང་པའི་ཆད་མའི་སྐྱིས་བྱ་དེས་སྒྲར་བྱ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱུང་བྱང་ཆུབ་
 འཕོ་བ་པར་གསུངས་ན་བདག་ནི་མིར་སྐྱིས་པས་ཉེན་བཟང་ལ་གླང་དོར་ལ་དཔྱོད་
 པའི་སྒྲོའི་མཐུ་ཡོད་པས་བདག་གིས་བཅོན་པ་མ་བཏང་ན་ཅིའི་སྒྱིར་མི་ཐོབ་སྒྲམ་ཏུ་
 གཟེངས་བལྟོད་དེ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཞེས། སྐྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་
 ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །བདེན་པ་རྒྱུ་འབང་ཞིག་གསུང་བས་སྐྱིན་ཅི་ཡོག་ཏེ།
 གསུང་པའི་རྒྱ་མེད་པས་ཡིད་བརྟན་རྩང་བའི་བདེན་པ་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་རྒྱུ་

ལྟར་གསུངས་ན་སྤང་བྱ་ཤ་སྤང་བྱང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤིན་བྱར་གང་ཟུར་པ། །དེས་
ཀྱང་བཙུན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་ཚྲགས་སྤོག་གཉིས་བསགས་ན། །རྫོགས་སྤོག་པའི་བྱང་
ཚུབ་འཛོལ་སྤོག་པར་དཀའ་སྤོག་སྤོག་མེད་སྤོག་པ་དེ་འཛོལ་པོ་ཞེས་སྤོག་གསུངས་
ན། །བདག་ལྟ་སྤོག་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱང་སྤོག་པར་དུ་འབགས་པ་མིར་སྐྱེས་ལ། །བསམ་པ་
བྱང་སྤོག་པར་ཅན་བྱང་ཚུབ་བསྐྱེད་པ་ལ་སན་སྤོག་པ་དང་གཞོད་པའི་སྤོག་སྤང་དོར་རོ་
ཤེས་ནས། །བྱང་ཚུབ་སྤོག་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སྤོག་སྤངས་ཏེ་མ་བཏང་ན། །བདག་གིས་བྱང་ཚུབ་
ཅིས་མི་འཛོལ་སྐྱེ་ངེས་སྤོག་པར་འཛོལ་ནུས་སྐྱམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཅིས་སོ། །གཉིས་
སྤོག་པ་དུས་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཀུན་ཀྱང་བདག་འདྲ་བ་སངས་རྒྱས་པས་ཁྱུ་པ་
དགག་པ་ནི། །གཞན་ཡང་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཏེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཏེ་
བཞུགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འཛང་རྒྱ་བ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཟིན་གཅིག་གིས་
ལམ་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱིས་བདག་ཅག་འདྲ་བ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡར་ལ་ངེ་མཐོར་གཤེགས་
ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་བའོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་ནས་ཁྱུ་པ་དགག་སྟེ། །དཀོན་མཆོག་
སྤིན་ལས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུན་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
པ་དེ་དག་དང་གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དེ་དག་དང་། །གང་དག་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་དང་
ལམ་འདི་འདྲ་བ་དང་བཙུན་འགྲུས་འདི་འདྲ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་
བྱ་བ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་ཟུར་པ་ཤ་སྟག་
ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། །བདག་ཀྱང་ཅི་ནས་སྤོག་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་གི་བཙུན་འགྲུས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱིས་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བཙུན་པོ་

འབད་དོ་ཞེས་དང་། གསུམ་པ་འོ་ཁུམ་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་
ནི། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་སུ་ལ་ལ་དག་གིས་འོ་སྟོན་
བདེ་འོ་བར་གཤེགས་འོ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་
ཀྱི་འོ་གནས་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་བདག་ཅག་གི་གནས་སྐབས་འདི་བས་འོ་ཀྱང་གིན་ཏུ་
སྤང་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ལྷང་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས། །བདག་འོ་ཅག་རྣམས་དབྱུགས་
དབྱུང་ཞིང་སྟོབ་བསྟེད་པ་དེ་འོ་ཡི་སྤང་དུ་བཅོམ་འོ་ལྟན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉམ་
ངར་འོ་རམ་ཉམ་ཐག་པར་ལྷང་པའི་ཆེ་ཡང་འདི་ཙམ་ཀྱིས་འོ་ཀྱང་ལམ་ལ་བསྐབས་
ནས་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་བདག་ཉིད་སྤང་འོ་པར་མ་མཛད་པར་སྟོབ་འོ་བསྟེད་པར་
མཛད་དོ། །བདག་ལ་སྟོད་པ་མི་རུང་བའི་འོ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ་སྟེས་བྱ་ལམ་ལ་སྟོབ་
པའི་དད་པ་དང་གེས་རབ་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དར་བ་རྣམས་ཀྱང་འོ་བདག་ལྟ་བུས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་སམ་སྟམ་དུ་སེམས་ཁུམ་པར་བཀྱིད་དུ་འོ་དོགས་པ་
ལགས། །འོ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་བཟགས། ཞེས་སོ། །བཞི་འོ་པ་གོ་ན་ཁུམ་པ་སྟེ་བའི་
དན་རྟགས་ནི། ཁུམ་པ་སྟེ་བ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་གིང་འབྲས་
བུ་རྒྱའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ལམ་ཀྱི་ཆེ་ཡོན་ཏན་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་།
སྟོན་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་དགག་དགོས་པར་ལེགས་པར་གོ་ནས་དེ་ནས་རང་སྟོང་
དུ་བལྟས་པ་ན་ཁུམ་པ་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཉམས་
ལེན་གྱི་དུས་སུ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྱོད་མོ་རེ་ལ་རྒྱང་འདེད་དང་སུར་རྒྱགས་བྱས་པས་
འབྲུབ་སྟམ་དུ་ལམ་ཀྱི་གོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སོང་ན་ད་ལྟའི་དུས་བཞིན་དུ་ཁུམ་པ་
གཏན་མི་སྟེའོ། །ལྟ་པ་གོ་ན་འོ་ཁུམ་པ་སྟེ་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་དེ་བཟང་རྟགས་མིན་
གྱི་ལམ་ཀྱི་འགོ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པའམ་གོ་བ་ཐར་ཐོར་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་
ལག་དུ་མ་སྤངས་པས་སྦྱ་སྦྱ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བསྐྱིབས་པས་ལན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་
ལེན་ལ་གཏུགས་པ་ན་ལམ་ཀྱི་མགོ་མཇུག་རགས་རིམ་བསྐྱིགས་པའི་ལུས་ཆང་བ་
ཙམ་རེ་བསྟན་པ་ན་འང་དེ་ཙམ་དགོས་ན་སུས་རྒྱས་ཟེར་ནས་ལེགས་པར་སྟོང་བར་

སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་རྒྱུ་དམ་པའི་གསུང་གིས་བརྒྱན་པ་ནི། ཤར་བའི་ཞལ་ནས་
ཀྱང་། ལག་ལེན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཀུན་མཁའ་འཕེན་
མིག་ལ་སྤྲོ་བར་སོང་ནས་ཞུམ་པ་ཅམ་མི་འོང་ད་ལྟ་ཆེས་ལེགས་པོར་ཆང་བ་རང་
མེད་པས་ཞུམ་པ་དང་རང་བྱུང་དུ་གསོད་པའི་སར་ཕྱིན་པར་མི་འདུག་ཞེ། ལེགས་
པར་ཆང་ན་ཞུམ་པ་དང་བྱུང་གསོད་འབྱུང་ཉེན་ཆེ་གསུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་མད་པ་ཡིན་ལོ།

རྒྱུ་གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཞུམ་པ་དགག་པ་ལ་རྒྱུ་གསུམ་ལས་དང་
པོ་རྟེན་ལག་སོགས་གཏོང་མི་ལུས་སོ་སྟམ་པ་དགག་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྐྱབ་པ་ལ་
རྟེན་ལག་ལ་སོགས་པ་བཏང་དགོས་ལ་དེ་འདྲ་བ་བདག་གིས་མི་ལུས་སོ་སྟམ་ན་དེ་
ཅམ་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ནི་བཟོད་དགོས་ཏེ། སྟོན་པ་ནམས་ལ་མ་ཞུགས་པར་རང་དགར་
བསྐྱེད་པ་ལའང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་འལ་བ་དང་སྟུགས་པ་
དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་བཟོད་ལས་འདས་པ་ཁྱོང་ལ་དེར་ཡང་
རང་གི་དོན་མ་གྱུབ་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་བ་སྟོན་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་
ནི་སྟུག་བསྐྱལ་སྤྲོ་མའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མེད་ལ་རང་གཞན་གྱི་དོན་འགྱུར་པའི་དགོས་
པའང་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་ཏེ་བཙོན་རྒྱུ་པས་སྐྱབ་ལུས་ཀྱང་རྟེན་ལག་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་
མགོ་ལ་སོགས་པ། གཏང་དགོས་པའི་རྒྱུ་དཀའ་བའི་སྟོན་པ་དེ་དག་བདག་གིས་
མི་ལུས་རྒྱུ་པས་བདག་ནི་འཛིགས་ཞེ་ན། །དེ་རྒྱུ་དག་སྦྱིན་པར་གཏོང་དགོས་ཀྱང་
སྟུག་བསྐྱལ་སྦྱི་རྒྱུ་པ་དང་ཡང་བའི་བྱུང་རྒྱུ་པར་ལེགས་པར་མ་དབྱེད་པར་འདོར་
རྒྱུ་ལེན་ལ། རྟོང་ས་པས་བདག་ནི་འཛིགས་པར་ཟད་ཀྱི། །དེ་ཅམ་རྒྱུ་འཛིགས་མི་
དགོས་ཏེ་ལེགས་པར་བསམ་ན་སྟོན་སོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཆེ་
དཔུལ་བར་སྦྱོས་ནས་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གངས་མེད་དུ་རྒྱུ་ལེན་གཅིག་དང་གཉིས་མིན་
པར། །ལན་གངས་དུ་མར་རྒྱུ་པས་བཅད་པ་དང་། །དབྱུག་རྒྱུ་པ་དང་རྒྱུ་མེས་བསྐྱེད་
རྒྱུ་པ་དང་མཚོན་གྱིས་གསེག་པའི་སྟུག་རྒྱུ་པས་ཁྱོང་བར་གྱུར་ཅིང་དུང་དེ་
ལྟར་འགྱུར་གྱིས། །དེ་ཅམ་ཁྱོང་རྒྱུ་པས་དོན་མེད་དུ་ཆུད་ཐོས་པ་མ་གཏོགས་སྤྲོ་

ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོབ་པའི་འབྲུག་མི་འགྲུར་རོ། །འབྲུག་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ལ་བསམ་ཞིང་དེའི་རྩིས་བཏང་ན། བདག་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེལ་པ་ཡི། །དཀའ་འབྲུག་
ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འདི་ནི་སྐྱེ་མ་འབྲུག་ལྟེན་ན་དུས་བྱང་ཞིང་གི་ན་ཏུ་ཆུང་ལ་འདི་ཙམ་
ནས་ཟད་ཀྱི་ཆོད་ཡོད་པ་སྟེ་གཟུང་འབྲུག་ཞིང་བཟོད་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། །ནད་འབྲུག་
ཀྱི་བྱུག་རྩ་ཁོང་འབྲུག་པར་བསྐྱེལ་འབྲུག་པའི་གཞོན་འབྲུག་བསམ་གྱིར་འབྲུག་། །ལུས་འབྲུག་
མ་ཆུང་འབྲུག་ཟད་གཏོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བཟོད་འབྲུག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འབྲུག་
སྐྱེན་པ་ཀྱུན་ཀྱང་སྐྱེན་འབྲུག་ལས་སོགས་ཀྱིས་གསོ་བ་འབྲུག་དང་གཏར་བ་འབྲུག་བསྐྱེལ་
པ་སོགས་བྱེད་ཀྱི། །མི་བདེ་བ་ཆུང་འབྲུག་ཟད་ཙམ་པ་ཡིས་ལུས་འབྲུག་ནད་ཆེན་པོ་འབྲུག་
དག་མེད་འབྲུག་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་བསྐྱེལ་པའི་དཀའ་འབྲུག་ཀྱང་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་གིན་ཏུ་ཆུང་བ་དེ་བས་འབྲུག་འཁོར་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མང་པོ་དག །གཞོན་
འབྲུག་པའི་གྱིར་དཀའ་འབྲུག་ཀྱི་མི་བདེ་འབྲུག་ཆུང་འབྲུག་དེ་བཟོད་འབྲུག་བྱེད་
སྟེ། །རང་འབྲུག་ཞན་ཀྱི་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གྱིར།
ཞེས་སོ། །འབྲུག་གིས་པ་སེམས་ལ་བདག་འཛིན་མེད་པས་སྐྱེ་ཆུལ་ནི། །ལུས་གཏོང་བ་
ནི་དང་པོ་ནས་འཛིགས་པའི་ཆོ་མི་གཏོང་གི་སྐྱིན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེལ་པས་རང་
ལུས་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་། སྐྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཆོ་དོན་ཆེན་པོར་འགྲུར་
ན་གཏོང་བས་གཏོང་བའི་དུས་སུ་ནི་དཀའ་བ་མེད་དེ། །བྱང་ཆུབ་འབྲུག་བསྐྱེལ་པའི་ཆོ་
དཀའ་འབྲུག་གཏར་བསྐྱེལ་དབྱུག་གསུམ་སོགས་ནད་གསོ་བའི་གསོ་དབྱེད་པལ་པ་
འདི་འདྲ་བའང་། །བྱུང་པའི་འབྲུག་པོ་སྐྱེན་པ་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། །ལམ་
བདེ་འབྲུག་འབྲུག་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆོ་ག་གིན་ཏུ་འཇམ་པོ་འབྲུག་ཞིང་
དུབ་པའི་མཐའ་དང་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིས། །ཉོན་
མོངས་འབྲུག་པའི་ནད་ཆེན་པོ་དཔག་མེད་འབྲུག་གསོ་བར་མཛད། །པས་དཀའ་འབྲུག་
ལ་འཛིགས་མི་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ལུས་སྐྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་དགོས་པས་
དཀའ་འཁྱེད་ཞེ་ན། སྐྱིན་མེད་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་ཆོག་པའི་

[illegible]

ཁོ་གསུམ་པ་གང་ཏུ་གནས་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་ཁུམ་པ་དགག་
པ་ལ་ཁོ་རྒྱག་ལས་དང་པོ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་ཀྱང་སྐྱོ་དོན་མེད་པ་ནི། སངས་
རྒྱལ་བསྐྱབ་པ་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མཐའ་ལས་པ་བླངས་ནས་བྱེད་དགོས་ལ་དེའི་
མེ་འཁོར་བའི་རྒྱག་བསྐྱལ་གྱིས་གཞོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མི་རྒྱས་མོ་རྣམས་ན། བྱང་
སེམས་གྱིས་རྒྱལ་བསྐྱལ་པས་རྒྱ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མོར་བ་རྒྱག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་ལ།
འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར་ཉོགས་པ་བརྟན་པས་སེམས་ལ་རྒྱག་བསྐྱལ་
མེད་ཅིང་ལུས་སེམས་བདེ་བས་རྒྱས་ན་འཁོར་བར་ཕྱོད་ཀྱང་སྐྱོ་དོན་མེད་པས་དེ་
ལྟར་བསམ་རྟེ། རྟིང་རྟེན་བསམ་ཁོ་པ་དག་པའི་བྱང་སེམས་དེ་སྐོ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་
པ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཁོ་ལུས་གཏོང་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྒྱག་བསྐྱལ་

མེད། །ཅིང་ལུས་འབྱོར་གྱི་ལྷན་པ་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་ལུས་བཏང་འབྱོར་ན་ཡིད་
ལ་མི་དགའ་བ་འབྱོར་མེད་དེ་རྒྱ་འཕྲོད་ཀྱི་མཆན། །འདི་ལྟར་གང་ཟག་གི་འབྱོར་དག་དང་
བདག་གིས་ཞེན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། །སློག་འབྱོར་ཅོད་སོགས་ཀྱི་སློག་པས་
སྒྲ་འབྲེལ་སེམས་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ལུས་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་འབྱོར། །སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་དེ་དག་སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་པོ་ཆེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་ཀྱིས་ནི་
ལུས་བདེ་ལ། །སྐྱེད་དོར་གྱི་འབྱོར་དག་དང་སྦྱོར་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པ་ཡིས་ནི་
མཉམ་བུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ཏུ་ལྟར་སེམས་བདེ་བ་འབྱོར་ན། །ཉེ་ཡིན་འབྱོར་
པས་གཞན་དོན་འབྱོར་འཁོར་བར་བསྐྱེད་འབྱོར་ལྷན་གནས་ཀྱང་ནི། །སྦྱིང་རྒྱུ་ཅན་
བུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཅི་སྟེ་སྟོ། །སྟེ་སྟོ་བའི་འབྱོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
སྒྲ་འབྲེལ་དཔའ་རྒྱ་མཆན་དེ་འབྱོར་བས་ན་འབྱོར་སེམས་སྟོ་བ་དང་འབྱོར་ལུས་ངལ་འབྱོར་
བ་ཀྱན་སེལ་བའི། །བྱེད་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་བུང་རྒྱུ་འབྱོར་སེམས་ཀྱི་རྟ་སྟོབས་
འབྱོར་ལ་ཞོན་ནས། །འབྱོར་སེམས་བདེ་བའི་འབྱོར་ནས་འབྲས་འབྱོར་བདེ་བར་
འགྲོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་པའི་མཉམ་འབྱོར་སྒྲ་ཞིག་སྦྱིད་ལྟག་འབྱོར་འབྱུར་ །ཉེ། །སྦྱོད་
འབྱོར་ཉམས་སྒྲ་ལེན་པ་ལ་སྦྱིད་ལྟག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྱོར་རིང་
བ་ཅམ་ལ་སྦྱོ་མི་རིགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཏུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོར་བས་ཀྱང་
ཡིད་ཁུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་ཏུས་རིང་བ་ཅམ་སྦྱོ་བའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྒྲག་
བསྐྱེད་ཆེན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་ཏུས་ཐུང་ཡང་སྦྱོ་ལ། །སྒྲག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་ན་ཏུས་
རིང་བ་ཡང་མི་སྦྱོ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། །རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། །སེམས་འབྱོར་ཐ་མལ་པ་
ལུས་སེམས་ཀྱི་སྒྲག་བསྐྱེད་བས་འབྱོར་ཐེན་པ་ལ་ཏུས་ཐུང་འབྱོར་ཡང་། །བཟོད་འབྱོར་
པར་དགའ་འབྱོར་ཡུན་རིང་པོར་འབྱོར་ཐེན་པ་ལ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །བུང་རྒྱུ་འབྱོར་སེམས་
དཔའ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྒྲག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བས་འབྱོར་བརྒྱན་པ་ལ། །མཐས་ཡས་འབྱོར་
པའི་ཏུས་སྒྲ་འབྱོར་བསྐྱེད་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོན། །འདོད་པ་འབྱོར་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་མི་
འདོད་པ་རྒྱུང་བུང་ཀྱང་མེད་དམ་འོན་ཀྱང་བུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གདུང་

བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 དེ་དེ་ལ་ལུས་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་མེད་པའོ། །ཡིད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་སྤྱིང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སེམས་
 སྤོམ་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱུགས་གདུངས་པ་མ་བཤམ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་དེ་ཉིད་གྱིས་
 བ་གཞན་སྤོམ་དཔའ་དུ་སྦྱར་པའི་བྱང་སེམས་ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་སྤོམ་གནས་པ་
 ཡིན་ལོ། །སྤྱི་ཆུ་མཆོན་དེ་བས་སྤོམ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྤོམ་ཡུན་རིང་པོར་
 ཐོགས་ཞེས། ཁྱོད་དང་ཐུན་པ་སྦྱིད་སྤོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱིད་མི་ལྷག་སྤོམ་ཅིང་། ཉེས་
 སྤོམ་ཟད་སྤོམ་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྤོམ་འདི་དོན་དུ་ནི། སྤོམ་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་
 འདི་ལ་རྟག་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སྤོམ་སྐྱེད་པ་ཀྱན་སྦྱོང་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་
 དྲངས་པས་སྤྱི་མཐའ་ཡས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་མི་དཀའ་ཆུལ་ནི་ཡང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་
 ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྫོགས་དགོས་ལ། དེ་ནི་རྟག་དུ་དཀའ་བས་མི་རྣམས་སོ་སྟེ་ལྷན་དུ་ལྷན་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པར་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། དུས་དཔག་དུ་
 མེད་པར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟེ་ལྷན་ནས་
 སྦྱོམ་པ་བཟུང་བ་ན་གཉིད་ལོག་མ་ལོག་དང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་མི་གཡེངས་
 ཐམས་ཅད་དུ་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྦྱོམ་པ་ཡོད་པ་དེ་མིད་དུ་རྟག་
 དུ་གསོག་པས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྫོགས་པར་མི་དཀའ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 སྦྱོང་འོག་ལ་སྤོམ་གས་པའི་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་། ལས་དང་རྒྱ་དང་
 མེ་དང་རླུང་སྤོམ་ནམས་དང་། རི་ལྟར་མཐའ་ཡས་སྤོམ་དེ་བཞིན་དུ། སྟུག་བསྐྱེད་
 སྤོམ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་སྤོམ་འདོད་སྤོམ་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་
 སྤོམ་དེ་དག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་བཅེ་བས། སྤོམ་ཀྱན་ནས་སྐྱངས་ནས་
 སྟུག་བསྐྱེད་སྤོམ་མཐའ་དག་ལས་དྲངས་སྤོམ་བྱས་ཏེ། ལངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་
 པར་ངེས་སོ། །སྤོམ་དམ་བཅས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་སྤོམ་སེམས་བསྐྱེད་

བརྟན་པར་གནས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ །མི་ཉལ་བའམ་ཉལ་ཡང་རུང་། །ཁྱེད་ཀྱི་བཅའ་དེ་
ཉིད་ཡང་དག་སྒྲངས་པ་ནས་བཟུང་། །དགེ་བ་པོལ་ཡིད་མི་གཏོད་པའི་བག་མེད་
པོལ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་ཡུལ་སེམས་ཅན་རྣམས། །མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རམ་
རྒྱ་པོལ་མཆན་གྱི་ན་སེམས་ཅན་པོལ་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་པོལ་དུ། །བསོད་ནམས་མཐའ་
ཡས་པའི་པོལ་དུས་རྟག་པོལ་གསོག་པའི་པོལ་འགྱུར་བས་པོལ་རྒྱ། །མཐའ་ཡས་པའི་པོལ་དེས་
ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཐའ་ཡས་པའི་པོལ་འཛོལ་མི་དཀའ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པའི་པོལ་
བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པོལ་གང་ཞེས་དཔག་མེད་པོལ་གྱི་དུས་པོལ་ལམ་བུ་བར་
གནས་ཏེ། །ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱུག་པའི་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ། །བྱང་
ཆུབ་ཡོན་པོལ་ཉན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་པོལ་བརྒྱན་པ་འདོད་ཅིང་། །ཁྱེད་ཀྱི་ཆོག་གསུང་གཉིས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་པོལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་པོལ་དཔའ་ཆོག་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པ་ཀྱི་དེས་ཀོ་སྟེ་པོལ་དེས་ནི་བྱང་
ཆུབ་དཔག་མེད་ཀྱང་། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །ཆོག་གསུང་རིང་པོ་མི་ཐོགས་
པར། །རི་ལྷ་བྱར་ན་འཛོལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་པོལ་འགྱུར་བར་ཐལ། །ཀྱི་ཞེས་སོ། །པོལ་
མཐའ་ཡས་བཞི་དང་དཔག་མེད་བཞི་ཞེས་གྲགས་པའོ། །

པོལ་བཞི་པ་སེམས་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་འདུག་ལ་གཞོན་པས་སྤང་ཆུལ་ནི། །དེས་ན་
བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཤུགས་དྲག་ནས། །ཡིད་
བསྐྱོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དུས་ཐུང་བུ་ཞེས་ལ་ཐོབ་ན་སྐྱམ་པ་
ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་རྩེ་མཆར་ཡང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ན་མེད་པའི་ཆེ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་
བ་དང་། །སྐྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་མང་དུ་དགོས་པ་
རྣམས་མཐོང་བ་ན། །དེ་ལྟར་སོང་ན་སྐྱུས་ལྱས་སྐྱམ་ནས་ཉེ་ལམ་འཆོལ་བ་སྐྱད་བྱེད་
ན་ནི་སྒྲོན་སེམས་ལ་བརྒྱན་ནས་གཞོན་ཅིང་། །འདུག་སེམས་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་ལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམས་པ་རྩེ་དམན་དུ་སོང་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཆེས་རིང་དུ་
འགོ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཆུལ། །རྒྱལ་བའི་

དགོངས་པ་སྐྱབས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་ལེགས་པར་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ལྷ་པ་མ་ཁྱམ་པའི་ཆོས་བྱེད་པ་སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ལྟར་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་
འོ་མཆོན་དེ་ལྟར་ན་ཁྱམ་ནས་བསྐྱེད་པས་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་པན་ཞིང་རྗེ་ཁྱམ་དུ་འགྲོ་
བས་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀླམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒོ་གཟེངས་
བསྟོན་ན་དོན་ཀླམས་འགྲུབ་པ་ལག་ན་ཡོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འོ་ལེགས་པར་ས་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པའི་སྐྱེས་རབས་ལས། འོ་སེམས་ཁྱམ་པས་སོངས་འོ་ཤིང་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་
ལས་ཐར་འོ་པ་ལ་མི་པན་གྱི་འོ་སྐྱ། །དེ་བས་འོ་ན་ཡིད་སྐྱ་ངན་གཏུང་བར་མ་བྱེད་
པར། །དགོས་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའི་འོ་ཐབས་ཤེས་པའི་མཁས་འོ་པ་ལ་བརྟེན་འོ་
པར་བྱས་ན། །རབ་ཏུ་ཐར་འོ་པར་དཀའ་བ་འོ་ལ་འང་འོ་བྱ་སྐྱ་བས་ཐར་བར་འགྱུར་
པའི་འོ་ཐབས་ཡོད་ཀྱི། །དེ་བས་འོ་ན་འཇིགས་ཤིང་འོ་སྐྱག་པ་དང་ཡིད་མི་དགའ་
འོ་བར་མ་བྱེད་པར། །འོ་བདག་གིས་བསྟོན་པའི་རྗེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་
འོ་ལས་ནོར་བུ་ལོན་ནས་བདེ་བར་སྒྲོལ་བའི་དགོས་པ་སྐྱབས་ཤིག །དེའི་འོ་ཐབས་
ནི་སྤང་དོར་ལ་མཁས་པའི་གཟི་བརྒྱུད་འོ་དང་ལྷན་པ་མ་ཁྱམ་ཞིང་སྟོང་སྟོབས་
བཟན་པས་གཟེངས་བསྟོན་དེ་བཙུག་འོ་འགྲུལ་ཀྱིས་འབད་ན། །འོ་འདོད་པའི་དོན་
ཀླམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་འོ་རང་གི་ལག་ན་ཡོད་པ་འོ་དང་འདྲ། །འོ་འདི་ནི་
བཙུག་ལྷན་འདས་ལེགས་པར་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་འཁྲུངས་པའི་ཆོ། དོན་མཐུན་གྱི་
འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་མཆོར་ཁྱམས་པ་ན་བུ་བོ་ཆེ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱོད་དུ་ཆུད་པར་ཉེ་
བ་ན་འཁོར་ཀླམས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་ལ་གདམས་ཤིང་གཟེངས་བསྟོན་ནས། བདག་
ཉིད་ཤིད་བྱེ་བ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་མི་ངན་པའི་བདེན་པ་
དང་། བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱོད་ལས་སྐར་ལོག་པར་སྐྱར་
ཅིག་ཅེས་བདེན་ཆོག་གསུངས་པས་བདེ་བར་ས་རོལ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དེ་
ཡིན་ནོ། །ཅེས་སོ། །འོ་སྐྱག་པ་མ་ཁྱམ་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པ་

ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱང་
ཁྱུ་པ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ད་ལྟ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྟར་སྤང་རེ་འམ་
ཡོན་ཏན་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚྭ་གས་གཅིག་ཅམ་ཞིག་སྐྱེས་ན་ལམ་གྱི་ས་ཆེན་
པོ་ཞིག་བཅད་དོ་སྐྱམ་ཞིང་དེ་ག་གོམས་པས་ཆོག་པར་འདྲིན་ལ། ལམ་གྱི་གནད་
ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་བར་ནས་བརྟོན་ནས་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་
གཅིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་བྱིན་དོ། །ཞེས་བརྟུན་པ་དེ་གོ་
རྒྱ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཁྱུ་ནས་འགོ་བར་སྤང་བས་ཡོན་ཏན་ཚྭ་གས་རེས་ཆོག་
པར་མི་འདྲིན་པར་གོང་མའི་བྱད་པར་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་
སློབ་དགོས་ཀྱང་ཁྱུ་པ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་སྤང་དོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་དབྱང་གི་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་བཞི། མོས་པ་དང་།
བརྟན་པ་དང་། དགའ་པའི་སློབས་བསྐྱེད་པ་དང་། དོར་བའི་སློབས་སོ། །དང་པོ་ལ་
འོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་མོས་པ་དོན་བབྱུང་བ་ནི། འདུན་པས་བཙོན་འགྱུར་གྱི་རྟེན་
བྱེད་པར་གསུངས་པས་འདྲིན་མོས་པ་ནི་འདུན་པའོ། །དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། བདག་
ནི་ཆེ་འོ་རབས་སྟོན་དང་ད་ལྟར་ཡང་། །འོ་རེས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་ནས་དགེ་
བའི་ཆོས་ལ་མོས་འོ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །ད་འོ་དུང་འཁོར་བའི་རྒྱད་པས་ཟིན་
པའི་མོངས་པ་འདི་འདྲ་བྱུང་བར་གྱུར་ན། །འོ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་
གཏོང་། །རྒྱད་པ་ལས་འོ་ཐར་པར་འདོད་ན་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཆོས་
ལ་མོས་པ་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། དགེ་བའི་ཚྭ་གས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དགེ་བའི་ཆོས་ཇི་འོ་
ལྟར་རེས་པ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྩ་བ་མོས་པ་བྱབ་པས་སྐྱེ་འོ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་
གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་གཉིས་པ་མོས་པར་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་འོ་ལ་
མོས་པ་ནི་དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི། །དགེ་མི་དགེའི་འོ་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་འོ་གྱི་
འབྲས་བྱ་ལ་འོ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྟོམས་པས་སོ། །ལས་འོ་འབྲས་ལ་རེས་པ་ལེགས་པར་

མ་རྟེན་ན་ཚེས་གང་ལའང་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྟེན་པས་འདི་ལ་འབད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དཀར་ནག་གི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འབྱུང་བའི་
 ཚུལ་བསྟོམ་པ་ལ་བཤད་དེ། དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་པ་དང་སྤང་བར་འདོད་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཕན་
 ཡོན་དང་། དེ་དག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ་
 སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

འོག་སྐུམ་པ་རང་ལ་ཞེན་བསྐྱལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་
 བས་དེའི་སྒྲོར་ཞུགས་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་བསལ་བ་དང་ཡོན་
 ཏན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཉེས་པ་རེ་རེ་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་མཐར་ཐུག་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་
 བསྐྱལ་པ་དུ་མ་ཞིག་གོམས་དགོས་ན། བདག་ལ་ནི་དེ་དག་སེལ་བ་དང་བསྐྱབ་པའི་
 བཙུག་འགྲུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་ཡང་མི་སྤང་བས་བདག་གིས་ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་བཏང་
 འདུག་གོ་སྟེ་མ་དུ་བསམས་ནས་རང་ལ་རང་གིས་བསྐྱལ་དགོས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་
 ཀྱི་ཉེས་པ་ནི། དཔག་འབྱུང་མེད་པ་འོན་ཀྱང་བདག་གིས་གཞོམ་པོ་པར་བྱ་སྟེ། འོག་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་བྱིར་རོ། །ཉེས་པ་འདོམས་པའི་
 དུས་གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱལ་པ་རྒྱ་མཚོར་འོག་ཉེན་པོ་བསྟོམ་པས་ཟད་
 འོག་པར་གྱུར་འོག་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཉེས་པ་ཟད་པོ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་མ་པ་
 དེ་ཡི་ནི། །ཆ་འོག་ཤས་ཅམ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན། འོག་ཉེན་པོ་དེ་ཅམ་བསྟོམ་
 མི་རྒྱས་ན་ངན་འགྲོར་སྟེ་བ་ཐག་ཆོད་པས་སྐྱག་བཟུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འོག་འབྱུང་
 བའི་གནས་སུ་འགྱུར་པ། །བདག་གོ་ཅིས་ཏེ་སྤྱིང་མ་གས་པ། །སྤྱིང་རེ་འོག་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། བདག་དང་གཞན་གྱི་འོག་པར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་
 ནི། །མང་པོ་བདག་གིས་བསྐྱབ་པོ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་འོག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་

དུས་ནས་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཏན་མ་ལུས་པ་ལྟ་ཞིག་མཆན་དཔེ་
ལྟ་བུ་ཡོད་ཏན་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚར་རྒྱ་འཛིན་གས་གོམས་འབྲེལ་པར་བྱ་
དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་འོན་ཀྱང་། །བདག་འབྲེལ་ནི་ཡོད་ཏན་དེ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆ་ཅམ་
ལའང་། །གོམས་པ་འབྲེལ་དུས་ནས་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ་འབྲེལ་དུས་རིང་མོ་ནས། །ཅི་ཞིག་ལྟར་
ཏེ་འབྲེལ་ཀའ་དཀའ་ལྟར་རྟེན་པའི་འབྲེལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི། །བདག་གིས་དོན་མེད་
འབྲེལ་རྒྱུ་ཐོས་བྱས་པ་མཆན་ཆེ་ཞེས་ཡིད་འབྲེལ་ཆད་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་གོ། །ཞེས་སོ། །

འབྲེལ་གཉིས་པ་བརྟན་པའི་སྟོབས་འབྲེལ་བརྒྱུད་ལས་དང་པོ་དོན་བཟུང་བ་
ནི། །གང་ལ་བཙོན་འགྲུས་བརྒྱུས་པ་དེ་ལས་མི་ལྟོག་པར་མཐར་འབྱིན་པའོ། །འབྲེལ་
གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ནི་དེ་ཡང་དང་པོ་ཅི་རུང་རུང་རུ་མི་འདུག་པར་ལེགས་པར་
བརྟགས་ལ་རྒྱས་པ་ལྟ་ན་འདུག་ལ། །མི་རྒྱས་ན་མི་འདུག་པ་དང་ཁྱེད་གས་ནས་བར་
སྐབས་སུ་འདོར་བ་ལས། །དང་པོ་ནས་མི་རྩོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི།
དམ་བཅས་པ་བར་མ་དོར་འདོར་བ་ལ་གོམས་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཐུན་
གིས་བསྐྱེད་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་སོགས་འདོར་བས་ཆེ་དེར་གྲིག་འཕེལ་བ་དང་། །སྐྱེ་བ་
གཞན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེག་བསྐྱེད་འཕེལ་བ་དང་སྐྱེ་མ་དེ་བྱ་བར་བསམས་པས་
དགེ་བ་གཞན་མི་འགྲུབ་པ་དང་། །སྐྱེ་མ་དེ་ལས་ལོག་པས་དེའི་འབྲས་བུ་དམན་པ་
དང་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་མ་བྱིན་པས་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །མདོར་
ན་གང་བྱ་བར་ཡིད་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་མགོ་མི་ཐོན་ལ་གཞན་འགྲུབ་པའི་ཡང་
གེགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་སྟོམ་པ་ཁས་སྦྱངས་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་མི་
བརྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། །བྱ་བ་ལ་འབྲེལ་པའི་དང་པོ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ཡི་སྒྱུར་
བ་འབྲེལ་འབྱོར་པ་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ནི་འབྲེལ་རྒྱས་པ་ལྟར་
ན། །བརྒྱུ་མཐུན་ཡང་ན་མི་རྒྱས་འབྲེལ་ནི་བརྒྱུ་མཐུན་འབྲེལ་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲེལ་དང་པོ་
ནས་མ་བརྒྱུས་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་གྱི། །བརྒྱུས་ནས་འབྲེལ་མཐར་མ་བྱིན་གྱི་དེ་ལས་
ལྟོག་པར་མི་བྱའོ། །འབྲེལ་བརྒྱུས་ནས་དོར་བ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན་ཡོད་དེ་སྐྱེ་མ་

དེའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་སྡེ་བ་གཞན་དུ་སྒྲིག་པ་ཡང་འདྲར་བ་དེ་གོམས་གིང་། །དམ་
སྒྲིག་འཆར་ཉམས་པའི་སྡེས་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་སྤྲིག་སྒྲིག་པ་དང་དེའི་སྒྲིག་སྡེ་
སྤྲིག་བསྐྱེད་འཕེལ་སྒྲིག་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲིག་སྡེ་བཅའ་པའི་བྱ་བ་གཞན་དང་སྒྲིག་
ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་དུས་ཀྱང་ནི། །དམན་པ་དང་སྒྲིག་དུས་རིང་པོར་འགོར་བར་
འགྱུར་བ་དང་སྒྲིག་ལས་གཞན་དེ་ཡང་འགྲུབ་སྒྲིག་པར་མི་འགྱུར་སྒྲིག་པའི་བྱིས། །ཞེས་
སོ། །སྒྲིག་སྡེ་པ་དང་རྒྱལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པར་འདྲོད་
པས་དང་རྒྱལ་གསུམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བྱ་བ་དེ་སྒྲིག་ལ་ཞུགས་ནས་བྱ་བའི་ལས་དང་སྒྲིག་
སྤྲིང་བྱའི་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲིག་འདུག་ཞུག་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་མ་
སྒྲིག་ཞིང་སྤྲིང་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་དང་རྒྱལ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་སྒྲིག་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་དང་རྒྱལ་ནི། གཞན་སྒྲིག་ལ་ཡང་
རང་གི་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲོགས་ཀྱི་བསྟོན་པ་མི་འཆར་བར་རང་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པ་སྟེ།
གཞན་ཀྱི་སྒྲིག་བར་འོས་པའི་ལས་མཐོང་ན་བདག་ཉིད་གཅིག་ཕྱས་བྱའོ་ཞེས། །སྤྲིང་
སྒྲིག་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་དང་རྒྱལ་ཉིད་སྒྲིག་ཏོ། །ཅེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་
ལས་ཀྱང་། ཐར་པ་ཐོབ་སྒྲིག་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་སྟོན་པ་ལ་རག་ལས་སྒྲིག་
ཡིན་ཀྱི་འདི་ལ་ནི། །རང་གིས་སྐྱབ་སྒྲིག་ལ་མ་བསྟོན་པར་གཞན་གྱིས་ཁྲོགས་བསྐྱེད་
ཅི་ཡང་མ་མཐོངས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཞན་ལ་མི་རེ་བར་བདག་གཅིག་
ཕྱས་བསྐྱེད་པོ་སྟེན་པ་ལ་དང་རྒྱལ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེར་བཏགས་པའོ། །སྒྲིག་ཉིས་
པ་རྒྱས་པའི་དང་རྒྱལ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་རང་
གི་དོན་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་ན་གཞན་ཀྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྟོན། བདག་གིས་ནི་རང་
གཞན་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པར་རྒྱས་སོ་སྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །སེམས་སྒྲིག་ཀྱི་དོན་བྱ་
བ་གང་ཟག་གཞན་ལ་རེ་བསྟོན་མི་འཆར་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་པས་སྒྲིག་དབང་མེད་པར་སྒྲིག་པའི་འདིག་ཉིན་སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་གཞན་
དོན་སྒྲིག་ཞོག །རང་སྒྲིག་དོན་སྒྲིག་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་པས། །འགྲོ་བ་འདི་བས་

བདག་ལྟར་རང་འགྲུབ་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ལ་
བརྩོན་པར་མི་རུས་ཏེ། །འོ་ཆུ་མཆན་དེ་བས་ན་འོ་དེ་དག་ལ་རེ་བསྟོན་བཅས་ཀྱང་
ཕན་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་འདི་ཐམས་འདྲི་ཅད་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་ཀྱང་དམན་པའི་ལས་ལ་རྩོལ་བ་མི་གཙོད་ན་
བདག་འབྲས་བྱ་བ་ལོ་ལ་བ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་སྟམ་ཏུ་བསམས་ནས་
བསྐྱབ་པ་སྟེ། འོ་འདི་ག་རྟེན་པ་གཞན་དག་ཞིང་འོ་ལ་སོགས་དམན་པའི་ལས་ལ་འོ་
འབད་པར་བྱེད་ན། །འོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་བདེ་སྦྱབ་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་
བསལ་བའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་ཁྱེད་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་སོས་འོ་དེ་ལ་བར་རི་ལྟར་འདུག་
སྟེ། འོ་འདུག་མི་རིགས། །ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ན་གཞན་ཁྱད་ཏུ་
བསད་ནས་རང་ལ་རྩོལ་པས་བསྐྱབ་པ་མིན་གྱི། བཅེ་བའི་ནམ་པ་ཅན་ཏུ་བལྟས་ནས་
ང་རྒྱལ་དང་མ་འདྲེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞན་ནི་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ལ་བདག་
ནི་བཟང་པོའི་ལས་བྱེད་དོ་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་འདི་མི་བྱེད་
དེ། །བདག་བྱང་འོ་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཉོན་འོ་མོངས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་འོ་ཉིད་
མཆོག་འོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཅེས་སོ། །གཞན་གྱིས་མི་རུས་པ་བདག་གིས་རུས་སྟམ་པ་
ཡང་ང་རྒྱལ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་ང་རྒྱལ་ཏུ་བཏགས་སོ། །

འོ་གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་དེ་འོ་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་དངོས་ནི། ཉོན་
མོངས་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཁྱད་ཏུ་བསད་ནས་བདག་འདི་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་
ཡི། འདི་དག་བདག་ལས་ནམ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྟམ་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཐྱོགས་
འདོམས་པ་ལ་སྟོའི་དཔའ་བསྐྱེད་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བདག་གིས་ཉེས་འོ་པ་
ཀུན་ལས་རྒྱལ་འོ་བར་བྱ་སྟེ། །བདག་ལས་ཁམས་འོ་གསུམ་པའི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་
པ་སྟེ་ཡང་རྒྱལ་འོ་བར་མི་བྱ་ འོ་སྟམ་པའི་ཀྱོ། །ང་རྒྱལ་བ་སེང་གའི་སྐས་འོ་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བདག་པས་ཉེ་འོ་བདག་གིས། །ང་འོ་རྒྱལ་གྱི་འོ་མཆོག་འདི་ལ་
གནས་པར་བྱའོ་རྟེན་གྱི་གང་འོ་ཟག་གང་གིས་ན་བདུད་དང་སྦྱེགས་སོགས་ཀྱི་རི་

དྲགས་སྐྱག་པར་མངོན་ཤིང་ཞེས་སོ། །འིབཞི་པ་དང་རྒྱལ་གསུམ་མ་བྱས་པའི་ཉེས་
པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་སྟེ་ཤི་ན་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་རྒྱུ་ཡང་གཞོན་པ་རྒྱས་པ་
ནི། ཤི་བའི་སྐུལ་དང་ཕྱད་པར་གྱུར་ཤིང་ལྟོ་བ་ན། །བྱ་ཁྱ་འིབཞི་ཉ་ཡང་མཁའ་མྱིང་ལྟ་བུར་
ནམ་འིབཞི་མཁའ་ལ་སྐྱོད་པ་དེ་འིབཞི་བཞིན་དུ། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་འིབཞི་གཉེན་པོ་ཉམས་འིབཞི་
སྟོབས་རྒྱུ་བར་འིབཞི་གྱུར་ན། །ལྷུང་བ་ཆེན་པོར་འིབཞི་མ་ཟད་རྒྱུ་ཡང་ལམ་ལ་འིབཞི་བར་
ཆད་ཀྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པས། །འིབཞི་བསམ་པ་ལྷུང་པ་འིབཞི་དང་བཅས་པར་འིབཞི་བྱས་
ནས་དོན་གཉེས་སྐྱབ་པའི་རྩིས་བཞོན་པ་ལ། །མོངས་པའི་འིབཞི་གནས་སྐབས་ལས་ཐར་
བ་ཡོད་དམ་ཅི་སྟེ་མེད་འིབཞི་པར་ངས་སོ། །ཞེས་སོ། །འིབཞི་ལྟ་པ་ཆོས་ལ་མོས་པ་པོར་བའི་
སྐྱག་བསུལ་ནི། ཤར་བའི་ཞལ་ནས། ཆོས་པོར་བའི་བདེ་བ་ལ་སྤར་གྱི་བདེ་བ་ལས་
ལྟག་པ་ཡང་མེད་ལ། འདིར་ཆོས་པོར་ན་བྱི་མ་ཐན་ཆད་དུ་སྐྱག་བསུལ་སྐྱ་མཐའ་མེད་
པ་ཉམས་སྐྱ་སྒྲུང་དགོས་པ་ཡང་བསམ། རང་གིས་རྩིས་བཞོན་པ་མ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པས་
ཡང་སྤྱིང་རྩི་མི་བལྟ། གཉེན་པོ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟོམ་མི་རྒྱས་པས་ངེད་རང་རྩོགས་
པར་བྱེད་ཟེར་ནས་མི་འོང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཡང་
བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་གསུང་ངོ་། །འིབཞི་དྲག་པ་ཆོས་ལ་མོས་པའི་པན་ཡོན་ནི། སྤར་མ་ལྟ་
བའི་དང་རྒྱལ་བྱས་ན་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཆེན་པོས་ཡང་བར་དུ་གཙོད་མི་རྒྱས་པས། དེས་
ན་དང་རྒྱལ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། །འིབཞི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་དང་རྒྱལ་སྐྱོང་
འིབཞི་བས་བཙོན་འགྲུས་རྩིས་བཞོན་པས་ནི། །འིབཞི་སྤང་བྱ་ཆེན་པོ་ཡིས་ཡང་བྱབ་པར་
དཀའ་འིབཞི་བ། །དེ་བས་འིབཞི་ན་སེམས་ནི་བརྟན་པོ་ཡིས། །ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་འིབཞི་
པར་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་པོ་ལྷུང་བས་ཐམ་པར་བྱས་ན་ཁམས་
གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པས་ཁྲེལ་བའི་གནས་ཡིན་
ཏེ། བདག་གི་ལྷུང་བས་འིབཞི་རྒྱར་ཐམ་འིབཞི་པར་བྱས་ན། །ཁམས་གསུམ་འིབཞི་ཐམས་ཅད་
ལས་བདག་ཉིད་རྒྱལ་འིབཞི་བར་འདོད་འིབཞི་པ་ནི། །བཞད་གད་ཀྱི་འིབཞི་གནས་སྐྱ་འགྱུར་
འིབཞི་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱས་ནས་འདྲོམས་པར་འདོད་

པས་ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བདགས་སོ། །བདུན་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་དེ་རིགས་
པས་ཐུབ་པས་ནམ་བཤད་ཁ་ཅིག་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་འདི་རིགས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་
མཛད་པ་རྣམས་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་འཆད་མོད། གཞུང་ལ་སྤྲོ་མ་འགྲིག་གམ་སྦྲུལ་
མོ། །པོ་བརྒྱད་པ་དོན་དེ་ལག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གཞན་
ལ་རེ་བ་བཀག་ནས་རང་གཅིག་ཕྱས་བྱེད་པར་གོ་བགོ། དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་རང་ལྟར་
བྱ་བར་མི་ལྱས་ཀྱི་རང་གིས་ལྱས་སོ་སྦྲུལ་དུ་གདེང་འཆའ། དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་བསྐྱེད་
པའི་ཆོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་ལ་གཞོམ་གྱི། དེས་ཚུར་ལ་ནམ་ཡང་འདྲིམས་མི་ལྱས་
པར་བྱེད་པའི་སྒྲོའི་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་བཅའ་བར་སྐབས་སུ་འདོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་བསམས་ལ། ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་མཐར་འབྲིན་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ། །པོ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་
པ་ནི། དེ་ལྟར་འདུན་པ་དྲག་པོའི་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཙོན་འབྲས་མ་བསྐྱེད་པ་
བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་ཟིན་མི་ཕྱོག་པའི་རྒྱར་བརྟན་པའི་སྟོབས་སམ་ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་
བསྐྱེད་ནས་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཡང་དགའ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷགས་
པའི་ཆོ་ཡང་ལས་དེའི་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་འདོད་པས་མི་རྒྱུ་པའི་བསམ་པ་ནི་
དགའ་བའི་སྟོབས་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་ལ་འབྲས་
བྱ་དམིགས་པས་མི་རྒྱུ་པ་ནི། དེ་ལ་མི་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་
པ་ནི། བྱིས་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ཅེད་མོའི་བདེ་པོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཚུང་པོ་བར་འདོད་པ་
ལྟར། །པོ་བྱང་རྒྱལ་ཞེས་དཔའ་འདི་ཡིས་པོ་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ལས་གང་ཡིན་
པའི་ཐོས་པོ་བསམ་དང་། །བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དེ་ལ་
ནི་ཞེན་པོ་བར་བྱ་རྟེ། །སྒོ་པོ་བཞིན་དུ་ལས་དེས་མི་རྒྱུ་པའི་ཞིང་རྒྱུན་མ་པོ་ཆད་
པར་བྱ་བར་འདོད་པས་འཇུག་པར་དགའ་བར་བྱའོ། །པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་
པ་རྣམས་ཅེད་མོའི་ལས་ལ་རྒྱུ་པའི་ཞིང་པར་འཇུག་པ་དང་འདྲ་བའི་སྒོ་སྐྱེས་སྐྱེས་

སྐྱེ་འབད་པ་འོ། །**འོག་ལྷན་པ་བདེ་བའི་རྒྱལ་མི་ངོམས་པ་ནི།** དེ་ཡང་འབྲས་བུ་བདེ་
 བས་མི་ངོམས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ངོམས་དགོས་ཏེ། བ་མལ་
 པ་རྣམས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ཐེ་ཚམ་ཟ་བ་ལ་ཡང་འབད་ནས་འཇུག་
 བ། ལས་གང་སྐྱད་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ལ་སློབ་སྦྱོར་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། **འཛིག་རྟེན་པ་འོག་ལྷན་ལུས་སེམས་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཚང་ཞིང་འོག་ལས་སོགས་**
ཀྱིས་ལས་བྱས་ཀྱང་། དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འོག་ལུ་མི་འཇུག་གཏོལ་
མེད་པ་འོག་སྟེ་ངེས་པ་མེད་ཀྱི། བྱང་འོག་ལུ་སེམས་དཔལ་གང་གི་ལས་ཉིད་གནས་
འོག་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་དུ་ངེས་པར་བདེ་འོག་ལུ་འཇུག་བ། དེ་ལྟ་འོག་བུའི་ལས་
མི་བྱེད་པ་འོག་ལུ་ལྟར་བདེ་བར་འོག་ལུ་འཇུག། ཞེས་སོ། བཞི་པ་འོག་བདེ་བ་རྒྱང་ཅ་
ལའང་མི་ངོམས་ན་ཆེན་པོས་ངོམས་མི་རིགས་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་འདིས་
 ཀྱང་ངོམས་པར་མི་རིགས་ཏེ། **དཔེར་འོག་སྐྱེ་གྱིའི་སོར་ཆགས་འོག་པའི་སྤང་ཅི་སྟེས་**
ཐུངས་འོག་ལས་རོ་མངར་བར་རྩང་ཟད་ཚྱོད་ཡང་སྟེ་ཆད་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་འབྱུང་བ་
ལྟ་འོག་བུའི་གཟུགས་སྐྱེ་འོག་སོགས་པའི། འདྲོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་འོག་ལུ་
ཅི་ཅམ་སྐྱད་ཀྱང་མི་ངོམས་ན། གནས་འོག་སྐྱབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་ལྟ་འོག་དང་
མིའི་མངོན་མཐོ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་བདེ་ལ་མཐར་ཐུག་སྐྱུག་འོག་བསྐལ་ཐམས་
ཅད་ཞི་བ་ཡི། འོག་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས། བ་མེད་འོག་ལུ་གོམས་པར་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་མངར་བའི་རོ་རྩང་ཟད་ཐུང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་བསྐལ་ན་སྟེ་གཤོག་པའི་
 སྐྱེ་གྱི་རྣོན་པོའི་སོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་བར་འབྲས་བུ་བདེ་རྩང་ཟད་ཡོད་
 ཀྱང་འདི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐལ་ཆབས་ཆེ་བ་སྟེར་བའི་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་དུ་འོང་
 བ་སྐྱད་པ་ལ་ཡང་ངོམས་པ་མི་སྤང་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་ཡུན་གྱི་
 བདེ་བ་མཐའ་ལས་པ་སྟེར་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཅི་སྟེ་ངོམས་པར་རིགས་སྟུམ་དུ་བསམས་
 ལ། མི་ངོམས་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། **ལྟ་པ་འོག་སྤང་ཆེན་པད་མཚོར་འཇུག་**

པ་ལྟར་རིགས་པ་ནི། དེས་ན་གང་འདྲུག་པའི་དགེ་བའི་ལས་རྒྱམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འདྲུག་པ་ཉི་མས་གདུངས་པའི་སྒྲང་ཆེན་ཉི་མ་བྱེད་ཀྱི་
དུས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་པད་མཚོར་འདྲུག་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་མ་སྒྲེས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྱུར་
བར་བྱ་སྟེ། གནས་སྐབས་འབྱོར་མཐར་བྱག་དུ་བདེ་བར་ངེས་པའི་ལས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
འདྲུག་རིགས་པས། དེ་ལྟ་འབྱོར་པས་ན་འབྱོར་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་འབྱོར་བཅའ་པ་
དེ་ཆར་འབྱོར་མཐར་བྱིན་འབྱོར་བྱ་བྱའི་ཕྱིར། ཉི་མ་བྱེད་འབྱོར་ཀྱི་དུས་སུ་ཆ་
འབྱོར་དང་སྒྲོམ་པས་གདུངས་པ་ཡི། སྒྲང་ཆེན་འབྱོར་ཆུ་མཚོ་འབྱོར་པ་འབྱོར་
སྒོ་བཞིན་དུ་མཚོ་འབྱོར་འདྲུག་འབྱོར་ལྟར། བྱེད་འབྱོར་སེམས་དཔའ་ལས་དེ་ལ་
ཡང་སྒོ་འབྱོར་བཞིན་དུ་འདྲུག་པར་བྱའོ། འབྱོར་སོ། འབྱོར་པ་དོར་བའི་སྒོ་བས་ལ་
འབྱོར་དོར་དང་བཅོན་འགྲུས་ལ་བསྐྱབ་ཆུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ངལ་
བསོ་བ་ནི། བཅོན་འགྲུས་བཅའ་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ན་རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་དགོས་
ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གིན་དུ་སྒྱུ་ཞིང་སུན་པས་བྱིས་བཅོན་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། འངལ་བསོས་མ་ཐག་ཡང་བཅོན་འགྲུས་བཅའ་ཞིང་སྒྲ་མ་ལེགས་པར་
མཐར་ཐོན་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་གོང་མ་གཞན་ཞིག་བྱ་བ་ལ་བཅོན་
འགྲུས་བཅའ་དགོས་ཏེ། དགེ་བ་ལ་འབད་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ནས། སྒོ་བས་ཉམས་
པ་དང་རྗེས་འབྱོར་འབྱོར་ལ་འབྱོར་པས་ཏེ། སྒྲར་འབྱོར་ལས་དེའི་འབྱོར་བྱའི་
དོན་རེ་ཞིག་དུ་དོར་བར་བྱ་ཞིང་འབྱོར་པས་ནས་ཀྱང་བཅའ་པར་བྱའོ། ལས་སྒྲ་
མ་ལེགས་པར་བྱིན་འབྱོར་ན་འབྱོར་ལས་བྱི་མ་དང་། འདི་ཡི་འབྱོར་། བྱི་མ་འབྱོར་གཞན་
དང་གཞན་བྱ་བར་འདོད་པས་འབྱོར་བྱིན་པ་དེ་སྒྲང་འབྱོར་འབྱོར་ཏེ། ཞེས་
སོ། འབྱོར་ཉིས་པ་ངལ་བ་སྒྲང་བ་གལ་ཆེ་བ་ནི། བྱི་མ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། ཡོན་ཏན་
སྒྲ་མ་རེས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ན་ཁྱད་པར་གོང་མ་མང་པོ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་གེགས་ཆེན་པོར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། འབྱོར་སྒྲུམ་པ་ཏ་ཅང་དམ་སྟོད་མིན་པའི་ན་རེ་བ་ནི། འདིས་ནི་
བཅོན་འགྲུས་ཚོམ་ལུགས་བསྐྱབ་ཏེ་ཏ་ཅང་བརྟུན་ངས་ཏེ་ཚོལ་བ་དྲགས་པ་དང་ཏ་

ཅང་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ནས་ཆུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ན་རེ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མ་
 ལ་གྲུས་འབྲེལ་པ་མ་ཁོལ་ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཁོལ་དང་རྟ་དབངས་དང་མ་རྟ་
 ཅི་ཏེ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོ་དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཡོན་ཏན་གོང་འབྲེལ་ནས་
 གོང་དུ་བྱད་པར་འབྲེལ་བྱ་འཕགས་པར་བཟུང་བའི་འབྲེལ་བས་སྐབས་པ་ལ། །རྒྱའི་སྐབས་
 སྐབས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཚུད་ལ་བཙུག་འབྲུས་ཏེ་ཅང་དག་ཐལ་བའམ་ཏེ་ཅང་སྟོང་
 པའི་ཐང་སྟོང་འགའ་འབྲེལ་ཡང་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་འབྲེལ་ས། །རྒྱ་མཚན་དེ་འབྲེལ་
 སྟེ་དུའམ་བྱིར་ན་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སྐབས་བཙུག་ལྷན་འདས། །ཚུད་ཀྱི་འབྲེལ་ཏན་
 ཀྱི་བྱད་པར་རྣམས་འབྲེལ། །ཐོག་མ་སྟེ་འབྲེལ་སྟེ་མ་དང་། རྟ་ན་འབྲེལ་ནས་པ་སྟེ་
 དུས་མཉམ་པའམ་ཡང་ན་ཉེ་རིང་ངམ་རྩ་རྩེ་འམ་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་
 རིམ་པ་དབྱེར་མ་མཆིས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་འབྲེལ་པའི་གསུང་ཚུལ་ནི། བོ་རྟ་བའི་
 ཞལ་ནས་ཀྱང་། དང་པོར་གྲོ་བྱེ་འབྲེལ་པ་སོགས་གྲབས་ལུལ་མི་བྱེད་པར་མཚུགས་
 པར་འགོ་རིང་པོར་མི་སོགས་པར་སྟོག་པའི་སེ་མོ་བྱ་བའི་ར་མདའ་ལྟ་བུས་མི་འོང་།
 བྱང་བའི་ར་མདའ་དང་པོ་སོས་བདལ་ནས། གྲབས་ལུལ་འབྲེལ་མས་ཅད་བྱེད། དེ་ནས་
 རྟ་པ་མ་སྟེ་བ་བར་དུ་འདེད། འདི་འབྲེལ་ལུགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ནམ་སྟེ་དེ་
 བཞིན་དུ་སོས་བདལ་ལུན་བཞིངས་ནས་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་གྲིག་གིས་སོས་བདལ་
 ནས་མ་བསྐྱད་པར་བྱིན་པས་རྒྱར་དུ་བྱིན། རྩི་བས་ཐེབས་རེ་མཚོངས་གིང་བསྐྱད་
 པས་མ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་གཉིས་པ་བཙུག་འགྲུས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
 ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་ལྟར་བཙུག་འགྲུས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་
 གསུམ་ངོས་བབྱང་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ་ཉམས་སྦྱང་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་བའི་མཐུན་
 རྒྱུ་མོས་པ་དང་། ལྷགས་ཟིན་མི་སྟོག་པའི་རྒྱ་བརྟན་པ་དང་ལས་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་
 ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་འདོད་པ་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོར་བའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་བཙུག་འགྲུས་རྩིས་ལུགས་ལ་མཁས་པ་ན། བཙུག་འགྲུས་ལ་ལྟར་བྱང་བའི་སྟོབས་
 བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཅུ་གཅིག་ལས་

དང་པོ་ནི་ལྷ་ར་ཚྭ་པ་ནི། དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤང་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཚྭ་པའི་ཆེ་རི་
ལྷ་ར་བྱ་བ་ནི། འཐབ་མོ་གོམས་ཁྱིའི་འཐབ་རྩིང་ཁྱིའི་པ་མཚོན་ཆའི་ལས་དང་དགྲ་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བ་དགྲ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་ཁྱིའི་འཐབ་པའི། །གཡུལ་ངོར་རལ་
ག་ཁྱིའི་འབྱེད་པར་ལྷགས་པའི་ཆེ་ཁྱིའི་ན་རང་མཚོན་ལས་བབྱར་ཞིང་དགྲ་ལ་མཚོན་
འདེབས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཁྱིའི་རང་ཉིད། །ཉོན་མོངས་ཁྱིའི་པ་མཚོན་ལས་བབྱར་
ནས་བསྒྲོག་ཁྱིའི་པར་བྱ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་པས་མ་བཙོམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཁྱིའི་
པའི་དགྲ་རྣམས་གཉེན་པོའི་མཚོན་གྱིས་འདིབས་ཤིང་ཁྱིའི་གནད་དུ་བསྐྱུན་པར་བྱེ་
ཁྱིའི་མར་བརྟག་ཅིང་ཁྱིའི་རྩད་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷན། དཔེར་ན་
འཐབ་མོ་བ་རྩིང་པ། ལས་དེ་ལ་གོམས་པའི་མཁས་པ་ནི་དགྲ་དང་རལ་ག་སོགས་
འབྱེད་པའི་ཆེ་པ་རྩལ་འདྲེམས་པ་གཅིག་སྤྱི་ཅིས་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་ལ་མཚོན་གྱི་
གཞོད་པ་འབབ་པ་ལས་བབྱར་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། སར་ལ་འདྲེམས་པ་གཉིས་ཀའི་
ལས་བསྐྱུབ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱུབ་པ་པོ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་
གྱིས་ཚུར་སེམས་ལ་མ་འབྲིན་པ་ལ་ཐོན་བྱེད་ཅིང་བབྱར་བ་དང་། སར་ལ་གཉེན་པོ་
བསྐྱེན་ནས་འདྲེམས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་བཙོན་པ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་
ལྷ་ར་མ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཆ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ཞིག་གཉེན་པོས་བཀག་གྱུང་ཉོན་
མོངས་གཞན་ཞིག་གིས་གྱུང་དགེ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འཕྲོག་པའམ། ཡང་ན་སེམས་
ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་སོང་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་
སྐྱེད་འོང་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་བཙོན་ན་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་
གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྐྱམ་ནས་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྦྱིང་པོར་བབྱར་ནས་རྩད་བཅད་པ་ན་
མི་ཤེས་པའི་རྫོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཡང་ཉོན་མོངས་གཞན་ལ་ཐོན་མ་བྱས་པས་
དེའི་རིང་ལ་ཉེས་སྦྱོད་དུ་མས་གོས་ནས་རྩད་ཆེས་མ་བྱངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་
པ་ལས་གྱུང་རྩད་འདུལ་བ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྐྱམ་ནས་བསྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་
རྫོངས་པའི་དགྲ་ལ་ཐོན་བྱེད་པ་དོར་ནས་ཆོས་མ་ཉན་ཅིང་མ་བསྐྱབས་པས་རང་གི་

ལས་སྒངས་པའི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་འདུག་ལྷན་ལ་ཆེས་ཚོངས་ནས་རྒྱུ་དུ་
ལྷང་བས་འདྲིམས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འི་གཉིས་པ་སྒང་སྒང་གི་དབྱ་པ་སྒྲིམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་
འཐབ་པའི་ཆེ་ཡང་གཡུལ་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་ལག་ནས་རལ་གྱི་ལྷང་ན། བསད་ཀྱིས་
དོགས་པའི་འདྲིམས་པས་ལོང་ཡོད་མི་བྱེད་པར་དེ་མ་ཐག་དུ་ལེན་པ་ལྟར། སྒང་
སྒང་གི་འདུག་ལྷན་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་དབྱ་པའི་མཆོན་ཤོར་ན་ངན་
འགྲོར་ལྷང་བའི་འདྲིམས་པས་དེ་མ་ཐག་དུ་དབྱ་པ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། དབྱ་དང་འི་
འཐབ་པའི་གཡུལ་དུ་རང་གི་ལག་འི་ནས་རལ་གྱི་འི་ཤོར་ཏེ་ལྷང་འི་བར་སྐྱར་
ན། །གཞན་གྱིས་འི་བསད་དོགས་པའི་འདྲིམས་པས་སྐྱར་དུ་འི་རལ་གྱི་ལེན་པ་ལྟར་
འི་རམ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཆེ་དགེ་བའི་དམིགས་
རྣམ་མ་བཟེད་པའི་དབྱ་པའི་མཆོན་ཤོར་ན། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་དཔྱལ་
བར་སྐྱེ་བས་དཔྱལ་བའི་འདྲིམས་འི་པ་དབྱ་པས་འི་དབྱ་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྐྱར་དུ་
སྒང་འི་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འི་གསུམ་པ་སྒང་སྒང་གི་དབྱ་པ་ཉམས་ན་ཆོས་ཀྱན་
འདྲིག་པ་ནི། དབྱ་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་འདི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
དབང་སྐྱུག་འི་ཅེས་རྒྱལ་པོ་ལ་པོས་ནས་ལུས་ཀྱི་འབྲེང་བ་འི་དང་འདུག་པ་སོགས་
ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་བྱ་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྒོ་གསུམ་འི་བྱ་བ་
གང་བྱེད་དབྱ་པ་བསྟེན་འི་པ་ནི་དུས་གསུམ་ཀྱི་བདེར་གཤེགས་འི་རྣམས་ཀྱིས། །འི་
ཐར་པར་འགྲོ་བའི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་སྟེ་ཆོས་བྱེད་འི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་པོ་
ཆེ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བསྟན། །ཏེ་མདོ་ལས། དགེ་སློང་འི་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་
པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་
འདའ་པར་བྱེད་པ་དང་རིགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་དབྱ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བས་ན་དབྱ་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྒྲིམས་ནས་མངོན་པར་

བསྐྱེད་པོ་པར་བཅི་དགོས་སྟེ། །སྐབས་ཀྱི་དམིགས་ཅན་མི་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་
ཉམས་པས་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱན་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
སོ། །བཞི་པ་བྲན་པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སྤང་བྲང་ཤེས་དགོས་
ཚུལ་ནི། གང་ལ་བྲན་པ་བསྟེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱེ་བ་
ཞིག་བྲན་པས་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱི་བྲན་པ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུལ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་དོ། །དེས་
ནས་ན་ཆོས་མི་ཤེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་བའི་ཅན་བཞག་མི་འོང་བས་སོ། །

པོ་ལྟ་བུ་བྲན་ཤེས་མེད་ན་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེ་
ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེ་བ་དགོས་ན་སྤྱིར་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་འདུག་ཤོག་གི་གནས་
ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་པར་དུ་རང་རང་གིས་ཁས་གང་སྤངས་པའི་སྟོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྤང་བྲང་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ན་ཉམས་ལེན་
རྒྱུ་གས་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་གཅིག་སྟེ་ལ་བྲན་ཤེས་བསྟེན་
པ་ཅམ་གྱིས་ནི་གར་ཡང་མི་བྱིན་ཏོ། །དེ་ཡང་གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་དང་པོ་ནས་མ་ཤོར་
བ་ལ་འབད་པ་དང་། བརྒྱུ་ལ་ཤོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ལེན་པ་ནི་བསད་གྱིས་དོགས་
པའི་འཛིགས་པ་ཆོག་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཐུག་པ་ལྟར། ལམ་བསྟོམ་པ་པོས་
ཀྱང་དང་པོ་ནས་སྤང་བྲང་མ་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་ཤོར་དོགས་བྱེད་པ་དང་། ཤོར་ན་
ཡང་དེ་མ་ཐག་དུ་བསྟེན་པ་ནི་བྲན་པ་ཉམས་པའི་ཆེ་ཉེས་ལྟར་གིས་གོས་པའི་འབྲས་
བྱུང་ན་སོང་དུ་ལྟར་བ་ལ་འཛིགས་པ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ལ་ཐུག་
གོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་མཐིལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་རག་ལས་པས་འོ་སྐྱོལ་དེ་
དག་ལ་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་སྟམ་པའི་སྟོ་མི་སྦྱེ་བ་རྣམས་ལ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་དམ་པ་
མཁས་པ་མགུ་པའི་སྦྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་
ཉེས་པ་རྒྱུད་ཡང་དུག་གི་རྩ་བ་ཞིན་དོར་དགོས་པ་ནི། འོ་ན་ཉེས་སྦྱོང་རྒྱུད་ཅམ་
ལ་ཡང་འཛིགས་པར་བལྟས་ནས་རྒྱན་འབྱེད་དུ་མི་འདུག་པར་དེ་མ་ཐག་ནས་དགག་
དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟམ་ན། དཔེར་ན་དུག་མདས་ལུས་ལ་མ་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཏོད་ན་

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་དྲག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་
མ་དེ་བཅད་ནས་འཕོར་དགོས་པ་ལྟར། ཉེས་སྦྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ལ་མ་རྩུང་ཟད་
ཅིག་ལས་མ་བཟོད་ཀྱང་དེ་ཡིས་བར་དོར་ན་ལྷུང་དུ་སེམས་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པས་
རྩུང་དུར་མི་འགྱུར་གྱི། ཆེན་པོར་འགྱུར་བས་དང་པོ་ནས་མི་འབྱུང་བར་འགོག་པ་
དང་གལ་ཏེ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་དུ་རྒྱན་བཅད་དགོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཏེ་**འོ་དཔེར་ན་**
དྲག་ཅན་གྱི་མདའ་ལུས་ལ་བྱུག་པ་ན་ཅ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲག་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། དྲག་
ནི་ལུས་**འོ་ཀྱན་ལ་བྱབ་འོ་པར་འགྱུར་བ།** །དེ་བཞིན་**དུ་བྲན་པ་འོ་ཉམས་པ་སོགས་**
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས་སྐགས་ནི་ཆེད་**འོ་པར་གྱུར་ན།** །**ཁོ་བ་འོ་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་པས་**
སེམས་ལ་བྱབ་པར་འགྱུར། །**པས་འོ་ལྷུང་དུ་བསྐྱོག་དགོས་ཞེས་སོ།** །

འོ་བདུན་པ་བྲན་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སེམས་སྦྱིམ་ཚུལ་སོག་བཞིན་བསྐྱང་
ཚུལ་སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། འོ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་
བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཇི་ལྟར་བརྟེན་སྦྱིམ་ན། **དཔེར་འོ་ན་མི་ཞིག་ལ་**ཉུངས་མར་
འོ་གྱིས་བཀང་བའི་སྟོད་བསྐྱར་ལ། །**འོ་ལམ་འགྱུང་བ་ལ་འགྱོར་བཅུག་སྟེ།** རལ་གྱི་
སོགས་པས་**འོ་དེའི་བྱང་འོ་དུ་བསྐྱང་དེ།** །**འོ་ཐིགས་པ་གཅིག་ཙམ་པོ་ན་གསོད་**
འོ་ཅེས་བསྐྱེགས་ན་འོ་བསད་པའི་འདིགས་པས་**འོ་སྦྱིམས་པ་**ལྟར། །**བྱང་རྒྱབ་འོ་**
སེམས་དཔའ་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་**འོ་གཉེན་པོ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་**སེམས་སོགས་བྲན་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་བབྱང་ནས་དཔེ་དེ་བཞིན་འོ་དུ་བསྦྱིམ་འོ་པར་བྱའོ། །**ཞེས་པ་**ལྟར་
བསྦྱིམ་དགོས་ཏེ་འདི་ཀླ་རྩ་ཡ་ནའི་བྱང་བའི་མཐའི་ལྷང་ནས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་**འོ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་**རྒྱལ་པོ་ནག་པོ་བྱབ་འདུག་བྱ་བ་ཞིག་གིས་
ཡུན་རིང་པོར་སྟོན་པ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐད་ཆ་མ་ཐོས་ཤིང་ཕྱིས་ཐོས་ནས་
སྟོན་པ་དེ་ཉིད་དམ་དེའི་ཉོན་ཐོས་མཆོག་ཅིག་ཐེབས་དགོས་པའི་སྐུན་འདྲེན་བྱུང་
བས། མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བའི་མཆོག་འཕགས་པ་ཀླ་རྩ་ཡ་ན་དཔོན་སྟོབ་བྱོན་པ་ན།
རྒྱལ་པོས་ཆེད་མོད་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྐྱ་བ་མང་དུ་བྱས་པས་དཔོན་སྟོབ་ནམས་དབང་

པོ་འི་སྒོ་ལེགས་པར་བསྐྱམས་པས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་རྒྱལ་པོས་ལྷན་མོ་ཅི་
འདྲ་རྒྱུ་པ་ལ་མ་གཟིགས་པའི་རྒྱལ་གསུངས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལ་སྐར་
ཁྱི་ལྷན་མོ་དེ་ལྟ་བུ་བཤམ་དུ་བཅུག་ནས། མི་ཞིག་ལ་ཡུངས་མར་གྱིས་བཀང་བའི་
གཞོང་པ་བསྐྱར་ཏེ། འདི་ལས་ཐིགས་པ་གཅིག་པོ་ན་རྒྱལ་པོས་བསོད་ཅེས་བསྐྱོས་
ནས་པོ་བྲང་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཏེ་སྐར་འཁོར་བ་ན་ཁོས་ལྷན་མོ་གཅིག་
ཀྱང་མ་མཐོང་བ་འདུག་པས། རྒྱལ་པོ་ཡིད་ཆེས་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །^{༡༥༩}བརྒྱད་པ་པར་དུ་སྐྱལ་ལྷང་བ་ལྷན་ཉེས་པ་དེ་དག་ལ་འཇིགས་པ་ནི། དེ་ལྷན་
བསྐྱེམས་པའི་ཆོ་སྦྱར་ཉེས་སྦྱོད་དང་བྱད་པར་དུ་གཉིད་ལ་སོགས་པ་ལེ་ལོའི་རྒྱ་འོང་
བར་སྐར་ན་དང་དུ་མི་ལེན་པར་གདོང་ནས་བསྐྱོག་དགོས་ཏེ། ^{༡༦༠}ཉེན་ཁྱོའོངས་ཀྱིས་
དགེ་བ་བཅོམ་ནས་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བས། དེ་བས་ན་སྒོ་^{༡༦༡}ཁྱུར་དུ་པར་དུ་སྐྱལ་^{༡༦༢}ཁྱེ་
གདུག་པ་འོངས་ན། །^{༡༦༣}ལྷན་རིངས་སུ་ལྷང་བ་བྱེད་དགོས་པ་ལྷན། །^{༡༦༤}ཁྱེ་དཔེ་དེ་བཞིན་
^{༡༦༥}ཁྱེ་འདུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་པའི་གཉིད་དང་སྒོམ་^{༡༦༦}ཁྱེ་ལས་འོངས་ན། ^{༡༦༧}ཁྱེ་
དཔྱལ་བའི་འཇིགས་པས། ལྷན་དུ་དེ་དག་བསྐྱོག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །^{༡༦༨}ཁྱེ་དགུ་པ་ཉེས་
པ་ལ་མི་དགའ་བ་ནི། དེ་ཡང་འགྲོ་གཅོད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་ཉེས་པ་བྱང་བ་དེ་ལ་ཡིད་
མི་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས། བདག་སྒོན་ཡང་འདི་ལྷན་སོང་བས་ད་བར་དུ་འཁོར་
བར་འབྱམས། བྱད་པར་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱེད་
བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་ནི་གིན་ཏུ་སྐྱད་པའི་གནས་སོ་སྐྱམ་དུ་བསམ་པ་
དང་། ད་ཕྱིན་ཆད་ཉེས་པ་འདི་ཡེ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་ཕྱིན་ཆད་སྒོམ་པའི་
འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་མང་དུ་བཏང་སྟེ། ཉེས་པ་བྱང་བ་རེ་རེ་བཞིན། །^{༡༦༩}ནམ་^{༡༧༠}ཁྱེ་བྱང་དུས་
སུ་སྐར་ཡང་དེ་ལྷན་བྱས་པས་མི་འདོད་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཐོབ་ཅིང་འདོད་པ་མ་ཐོབ་ལ་ད་
དུང་ཁྱོད་དེ་ལྷན་བྱེད་དམ་ཞེས་བདག་^{༡༧༡}ཁྱེ་ཉིད་ལ་སྐྱད་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །བདག་ལ་
^{༡༧༢}ཁྱེ་དུས་ཕྱིས་^{༡༧༣}ཁྱེ་ཉེས་པ་འདི་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ལྷན་^{༡༧༤}ཁྱེ་འབད་པར་བྱའོ་^{༡༧༥}ཁྱེ་ཞེས་ཡུན་
རིང་^{༡༧༦}ཁྱེ་ཐོར་བསམ་^{༡༧༧}ཁྱེ་ཞིང་སྒོ་བས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་པ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །^{༡༧༨}

བཙུན་པ་འབྲུག་པ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཙུང་པ་འབྲུག་པ་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་ཆགས་
སྲུང་བུང་བའི་རྒྱ་གང་ཟབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་བཤེས་དང་དམ་པའི་
གྲོགས་དང་འགྲོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མང་དུ་སྐོས་པ་སོགས་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་འབྲུག་པ་མི་འབྲུང་བ་དང་བྱུང་བ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་
བག་ཡོད་དང་ཤེས་བཞིན་ལྟར་སྒྲུབ་པ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ། འབྲུག་
པ་གོམས་པ་ཉིད་འབྲུག་པ་འོ་ཞེས་འབྲུག་པ་མཐའ་པའི་ཀུན་སྟོང་གི། རྒྱ་འདི་ཡིས་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་པའམ་དེ་མ་ཐག་མ་འབྲུག་
ཕྱད་ཀྱང་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་དོན། །རིགས་འབྲུག་པ་འབད་པའི་ལས་
ནི་འདོད་པར་བྱའོ། །འབྲུག་པ་སོ། །འབྲུག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་པ་སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པ་
བསྟེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྟུན་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ལེགས་
པར་དམིགས་བྱེད་པའི་སྐོས་པ་བྱས་ནས། ཤེས་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་སྟོད་ལམ་ཐམས་
ཅད་དུ་འབྲུག་པ་རྒྱ་ཆགས་སྲུང་བུང་པ་ལ་བཙུན་འབྲུག་པ་ཆེན་པོས་པས་བཙུན་པ་
མ་འབྲུགས་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་འབྲུག་པ་ཆེན་པོ་འབྲུག་གི་འགལ་རྒྱུན་གསུམ་ནི་གང་
ཞེ་ན། བྱ་བ་ངན་ཞེ་ན། སྦྱིད་ལུག་པའམ་བདག་ཉིད་བརྟན་པ། ཡོང་ཡོད་སྟུང་པའི་བྱི་
བཤོལ་ལོ། །བཙུན་འབྲུག་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ལས་རུང་ཐོབ་པ་ནས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དེ་ལས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་འབྲུག་པ་ལས་དང་
པོ་དངོས་གྱི་དོན་ནི། དབང་དུ་སྟུར་པའི་སྟོབས་ཏེ། དེ་ཡང་བག་ཡོད་ལེན་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་དགོས་ལུགས་དང་། ལས་སྒྲུབ་ནས་
མ་བསྐྱབས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཉོན་མོངས་ལ་དབྱར་བལྟ་ལུགས་དང་། དེའི་ཆེ་
དགའ་སྦྱད་ལ་ཁུར་དུ་མི་འཛིན་པར་རྒྱན་དུ་བལྟ་བའི་སེམས་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་
ལས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་དུ་བསྟོམས་ནས་ལུས་སེམས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་
མཆོར་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྟོག་ནས། བྱང་སེམས་གྱི་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ལ་ལྡང་བ་ཡང་བར་

བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ཀྱང་འབྱོར་གཏེ་བའི་ལས་བྱུང་སྟེ་འབྱོར་པའི་སྟོན་རྒྱུ་ནས། འདྲེ་བའི་འབྱོར་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུ་བཅོལ་འབྱུངས་ཀྱི་སྟོབས་ཡོད་པ། འབྱོར་འབྱོར་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་འབྱོར་བཀ་ཡོད་ལུ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་བཀ་ཡོད་འབྱོར་སྟོན་ཚུལ་གྱི་གཏམ་འབྱོར་ནམས་ཅན་འབྱོར་བར་བྱས་ཏེ། བདག་ཉིད་དེ་བའི་བྱ་བ་འབྱོར་ལས་ངན་གྱི་མཆོར་སྣང་དང་བྲལ་ཏེ། ལྷང་བ་ཡང་བར་བྱའོ། །འབྱོར་སོ། །

འབྱོར་གཉིས་པ་བཅོལ་འབྱུངས་ལ་དབང་བ་ནི། དེ་ལྟར་འབད་པས་བཅོལ་འབྱུངས་རིམ་བྱ་བའི་གྲེ་བར་འབྱུར་སྟམ་ན། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་པར་ལ་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་ལ་འོང་བ་ལ་ཆུང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་དགོ་བ་ལ་སྟོབས་འབྱོར་སྟོན་གྲགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་ལྟར་འབྱོར་པ་ན་བཅོལ་འབྱུངས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟེས་ན་དེ་ནས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་དུ་འབྱུབ་པར་འབྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་འབྱོར་ཆུང་ནི་འབྱོར་ལས་འགྲོ་བ་དང་། འབྱོར་འོང་བས་ཤིང་བལ་འབྱོར་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། འདྲེ་བཞིན་དུ་དེ་འབྱོར་ལ་སྟོབས་ལུས་འབྱོར་དབང་བསྐྱར་འབྱོར་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱོར་བྱས་ན་ནི་སྟོབས་འབྱུངས་ཀྱི་དེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལྟར་དུ་འབྱུབ་པར་འབྱུར། ཞེས་སོ། །འབྱོར་སྟམ་པ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་སྤྱོད་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་ནམས་བྱ་དཀའ་ཡང་དོར་དུ་མི་རུང་གི་འབད་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཆུ་དགོ་འབྱོར་བལ་དཀའ་སྤྱད་འབྱོར་གྱིས་བཅོལ་འབྱུངས་བཅམས་པའི་ལས་ནི་མ་བཤིས་པར། འབྱུངས་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འབྱོར་མཆོག་རྟེན་འབྱོར་དཀའ་འབྱོར་མི་འཕྲོ་ཅེས་མཁྱེན་འབྱོར་ས། རྒྱ་མཆོན་དེ་འབྱོར་མི་སྤྱད་འབྱོར་ཏེད་ཀྱི་འབྱོར་དང་སྟོག་ལའང་མ་གཟིགས་པར། སྟོན་སྟོབས་འབྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བཅོལ་ལྷན་འདས། རྟོད་ཀྱིས་བཅོལ་འབྱུངས་སྣང་མེད་འབྱོར་སར་དུ་བཅམ་ཞིང་སྣང་ཡོད་གོང་ནས་གོང་དུ་ལེགས་པར་སྟོན་འབྱོར་མཛད། ཞེས་སོ། །མདོར་འབྱོར་ཅན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཉོན་མོངས་ནམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་ལེ་ལོ་འགོག་པའི་བཅོལ་འབྱུངས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བཅོལ་

འགྲུས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་སྟོབས་བཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །འགལ་
རྒྱུན་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་ཀྱས་སུ་མཐོང་ཡང་མི་འཇུག་པ་དང་། བདག་གིས་ག་ལ་རྒྱས་
སྟམ་པའི་ཁྱམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལོང་ཡོད་ཀྱི་བྱི་བཞོལ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་
པའི་ལེ་ལོ་གཉིས། དང་པོའི་གཉེན་པོར་འཆི་བ་དྲན་པ་དང་། ཤི་ནས་ངན་འགྱོར་ལྷུང་བ་
དང་། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བསམ་སོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོར་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ཕྱིར་
དགེ་ཞིང་། རྟོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བས་འདི་ཕྱིར་རྟོན་མི་འགྲུབ་པ་སོགས་བསམ་སོ། །⁽¹⁾བཞི་པ་
དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བཙུག་ལྷན་གང་ཚོས་ཡང་དམ་པ་དྲུག་ལྟན་དུ་བྱ་
བ་དང་ཕྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་གྱི་སྤྱིན་པ་ནི་རང་དེ་ལ་
གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་རྟོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྟོན་པའི་རྟེན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དྲན་
ཅིང་བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙུག་ལྷན་ལ་འགོད་པའི་རྟོན་དུ་སློབ་པ་ལ་
སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་རིམ་ལྟར་གཏོང་ཞིང་དེ་ནས་ས་མཐོན་པོའི་བཙུག་ལྷན་ཚོས་
ལུགས་རྣམས་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་ལ། ལས་དང་པོ་པའི་བཙུག་ལྷན་ལ་བསྐྱབ་
ལུགས་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱབ་ནས་འབད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བཙུག་ལྷན་གྱི་སྤར་བྱ་ཁྱམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་འགོག་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་བྱང་ཚུབ་
དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྐྱེད་བསྐྱབ་ཅིང་སེལ་བ་དང་། དུས་ཆེས་
རིང་བ་དང་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་སློབ་པའི་གོ་ཆའི་
བཙུག་ལྷན་བསམ་པས་ཀྱོན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་བསམ་པ་ཤིན་དུ་རྒྱབས་ཆེ་བ་བསྐྱེད་
པ་ཅམ་གྱིས་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེ་བ་གསོག་པར་ལག་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས་གསུངས་
པས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཏན་མི་རྒྱས་ཤིང་ཉེས་སྟོན་
དུ་མས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་གོས་ལ་ཆེ་རབས་གཞན་དུའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སློབ་པ་ཆེས་
དཀའ་བར་འཇུག་ཞིང་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་བཞིན་ཉམས་སུ་མ་ལོན་
ཀྱང་སློབ་དེའི་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ནས་ཅི་རྒྱས་པའི་བཙུག་ལྷན་བརྒྱམས་ནས་ལག་བཟང་གིས་

ཞུས་པ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱེ་བ་གཞན་དུ་ཆོགས་ཆུང་བྱས་སྟབས་ལྟུང་མེད་པར་ལྟར་
དུ་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།

འོ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ། དེ་
བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། བསྐྱབ་པའི་ཆོ་རི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་
དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དགེ་བ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ཐོས་པ་དང་
བསམ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོ་ལྟ་བུ་འཇིག་
རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དགེ་བ་སེམས་གནས་པ། འོ་
ཚུགས་ཀྱི་སྟོན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚུགས་སམ་ལྟག་མཐོང་གི་ཚུགས་སམ་དེ་འོ་ལྟ་བུ་འཇིག་
དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྟོད་
འཇུག་ལས་ཀྱང་། ལྟར་བཅོན་འོ་ལྟ་བུ་འགྲུས་ལེན་པས་སྟུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དགེ་འོ་ལྟ་བུ་ལ་
སྟོན་པའི་བཅོན་འགྲུས་བསྟེན་ནས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིད་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིག་
ལ་མཉམ་འོ་ལྟ་བུ་བཞག་པར་འོ་ལྟ་བུ་བྱའོ། །ཅིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་
ཐན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱོམ་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །

འོ་ལྟ་བུ་ལྟར་བཞག་ནི། ལྟར་བྱངས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་ཉིང་ལ་
དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་དང་ཚུགས་ཀྱི་སྟོན་པས་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་ལས་ཀྱིས་བྱེ་

ཆོ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་
 པར་བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །དེ་ལ་
 དང་པོ་ནི། གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པའི་
 བསམ་གཏན་ནམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་རྣམ་ཐར་དང་ཟད་པར་དང་ཟིལ་
 གཞོན་སོགས་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་ནམས་
 སོ། །གསུམ་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བརྟུ་གཅིག་གི་དོན་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །⁽¹⁵⁾
བཞི་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཇིན་དགེ་བ་རི་འང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ནའང་དམ་པ་དྲུག་
 ལྟན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་པར་བྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། རང་བསམ་གཏན་ལ་
 གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པ་
 རྣམས་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །⁽¹⁶⁾**ལྔ་པ་**དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྦྱོང་པའི་རྟེན་སེམས་
 བསྐྱེད་རྗེས་སུ་དབྱེད་ཞིང་བསྐྱོམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་
 འགོད་པའི་བྱིར་དུ་སློབ་པ་ལ་སྦྱུལ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་བཟོན་པར་སྟེལ་ནས་བསམ་གཏན་
 གོང་མ་རྣམས་སློན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་
 མ་རྩལ་ནའང་དུས་དུས་སུ་སེམས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་ཅི་རྩལ་སུ་སློབ་པའི་
 བཅོམ་པ་མི་གཏོང་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་
 ཉེས་པས་རྒྱན་དུ་གོས་པར་འཇུར་བ་དང་། ཆོ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱི་
 ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ལ་འདུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་
 འཇུར་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཆོ་འདིར་ཡང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བ་རིམ་རྒྱུ་འགོ་
 བས་དགེ་བ་བསགས་པ་རྣམས་མཐུ་ཆེ་ཞིང་བྱི་མར་ཡང་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་སེམས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྟན་པས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་
 བྱིན་རྫོགས་པར་སླ་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཞི་གནས་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་
 འཇུར་བས་འདིར་མ་སློབ་སོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ།

༼དེ༽ ལྷན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཁྱེར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་རབ་ནི་**༼དེ༽** ཡུལ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་**༼དེ༽** ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། **ས་༼དེ༽** མ་སྐོབ་པའི་གོང་གི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་**ས་སྐོབ་༼དེ༽** ས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་པོ་ནང་གི་རིག་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་གསོ་བའི་རིག་པ་དང་སྐྱེའི་རིག་པ་དང་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ས་མ་སྐོབ་པའི་གོང་གི་ཡིན་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ས་སྐོབ་ནས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་**༼དེ༽** ལ་མདོར་བསྟན་དང་། **སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་**ནི། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྷ་བ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འཇུར་བས་འདིར་མི་སྣོ་ལ་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །**གཉིས་པ་༼དེ༽** ས་ལ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ལས་སྟོན་མར་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ལ། **དགུ་ལས་དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་**ཡིན་པ་ནི། འདི་དང་བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཡོན་ཏན་འདི། **༼དེ༽** ཞེས་པ་སྤྱིར་དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་དང་།

ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བར་བྱས་པ་དང་། མཐོང་མ་མཐོང་ཆེ་འདི་བྱི་ལ་
བྱས་པ་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མཐོ། །ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །དེ་ལྟར་འདི་བྱིར་ཡོན་འོ་
ཏན་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ། །ཆོ་འོ་འདིར་བདེ་བའི་
ཆོས་འོ་དང་བྱི་མར་མངོན་མཐོའི་དོན་འོ་དུ་འདོད་འོ་པ་དང་ཐར་པ་ཡི། །བདེ་བ་འོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་རིག་པར་ཏེ་འོ་ཤེས་རབ་ཡིན། །འོ་རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་
ན་གྲོལ་འོ་པ་དོན་གཉེར་གྱིས་དང་པོ་གྲས་པ་ཡིས། །མ་ནི་ཤེས་འོ་རབ་པ་ནི་ཐབས། །ཞེས་
པ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་སྐྱས་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་རབ་ཡུམ་ཆེན་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་འོ་པ་
སྐྱིན་སོགས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུ་ནི། ཤེས་རབ་སྐྱིན་སོགས་ལཱའི་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། སྤྱད་པ་ལས།
གང་འོ་གི་ཆེ་ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཟིན་འོ་པར་གྱུར་པ། །དེ་འོ་ཡི་ཆེ་སྤར་པར་
བྱིན་འོ་གཞན་ལྟ་མིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མིག་རྟེན་འོ་པར་གྱུར་ཅིང་པ་རོལ་དུ་འོ་བྱིན་པ་
ཞེས་པ་ཡང་འདི་ཡི་མིང་འཕྲོ་བོ། །དཔེར་ན་རི་མོ་འོ་མཁན་གྱི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོའི་
ལས་འོ་གཞན་ནི་ཡོངས་འོ་སུ་ཟིན་འོ་གྲུང་མིག་མེད་པ་འོ་ནི། །རི་སྤྱི་དུ་མིག་མ་
བྱིས་པར་སྐྱོན་འབྱེད་འོ་སོགས་ཀྱི་རྩན་པ་མི་འཕྲོ་འོ་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་
གཞན་ལ་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་འོ་བཞིན་དུ་སྐྱིན་སོགས་ལྟ་ལ་དགོས་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན་
གསེར་བཟང་པོ་ལས་བསྐྱབས་པའི་རྒྱན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མི་རྒྱ་ནི་ལ་
འོ་དབང་པོ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱས་སྤྱས་ན་སྟོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་དུ་ཡིད་འཕྲོག་
པ་བཞིན་དུ། སྐྱིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ལྟ་བོའི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཡང་རིགས་པ་དང་
མི་རིགས་པ་ནས་པར་འབྱེད་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱ་དང་འབྲེལ་ན་ཤིན་དུ་མད་དུ་བྱུང་
བར་འཁྱར་ཏེ། འདིས་སྐྱིན་སོགས་ལྟ་བོ་ཆེས་ནས་པར་དག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལཱའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་
འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་དཔལ་བོས། སྐྱིན་འོ་པ་ལ་སོགས་པ་
འོ་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྟས་བསྐྱབ་པའི་བསོད་ནམས་འདི་དག་ནི། ཤེས་རབ་འོ་གྱི་མགོན་
འོ་དང་བཅས་འོ་ན་ལྟག་པར་མཐུ་འོ་དང་ལྟན་འོ་པར་འཁྱར་ཏེ། །འོ་དཔེར་ན་གསེར་

གྱི་རྒྱན་བཟང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ། །རིན་ཆེན་འོག་གཞན་གྱི་ཕྱ་བཀོད་ན་རྒྱན་འོག་བཟང་
དེ་དག་གི་འོད་གྱིས་འཛིན་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་བྱེད་འོག་འོག་བཞུགས། །ཡིན་པའི་ཕྱིར། སར་
ཕྱིན་གཞན་འོག་ལྷ་སོ་སོའི་དོན་ལ་དེ་དག་གི་སྒྲིན་སེལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པའི་
མཐུ། །ཤེས་ལ་དེ་དག་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་པར་བྱེད་པ་འོག་ཏེ། །དཔེར་ན་མིག་
སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་འོག་ལྷ་རང་རང་འོག་གི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་བྱ་གྲུགས་སོགས་ལ། །འདུག་
འོག་ཅིང་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དག་གི་བཟང་ངན་དང་སྒྲིན་ཡོན་འབྱེད་
པའི་མཐུ་ནི་འོག་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་ཡིད་གྱིས་འོག་ཤེས་པ་གསལ་བར་བསྐྱབས་ཅིང་འོག་
ངས་དགོས་པ་བཞུགས་འོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །འོག་གསུམ་པ་དབང་པོ་ལྷའི་གཙུག་པོ་
ཡང་ཤེས་རབ་ཡིན་ཚུལ་ནི། །དེ་བཞུགས་ཏུ་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་འདང་
ཤེས་རབ་ཉིད་གཙུག་པོ་ཡིན་ལ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མགོན་ཡོད་ན་སྒྲིན་པ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་
ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཏེ། །དད་དང་ཚུལ་འོག་ཁྲིམས་
ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། །རྩོམ་ཤེས་དང་ཁྲིམ་ཡོད་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཞེས་དད་འོག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་འོག་ལྷ་ལ་ཡང་། །ཤེས་འོག་རབ་གཙུག་པོ་ནི་དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་གཞན་ལ་འོག་ཡུལ་འདྲིན་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་སྒྲོ་དགོས་འོག་བཞུགས་འོག་ཏུ་
ཤེས་རབ་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་རབ། །དེ་ཡི་མགོན་འོག་དང་ལྷན་པས་སྤང་འོག་བྱེད་དོར་
བྱའི་ཡོན་ཏན་འོག་དང་སྒྲིན་ཤེས་པས་ཡོན་ཏན་འོག་སྐྱབས་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་འོག་
ཐབས་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བ་འོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་འོག་བྱང་སེམས་དགའ་སྐྱེག་གི་མི་གཡོ་བའང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིན་ཚུལ་
ནི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སྒྲོང་བ་པོ་ལ་ཤ་བྱིན་ཀྱང་སྒྲན་གྱི་སྤོང་པོ་ལས་སྤངས་པ་ལྟར་
ང་རྒྱལ་དང་ཁྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་འགྱུར་བ་ནི། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་ལ། །སྤྱི་ཞིའི་རྒྱུད་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འོག་ཐབས་
ཚུལ་ཁྲིམས་གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་བསྐྱབས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། །

མི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པའི་སྒྲིན་ཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་སེམས་བརྒྱལ་བས་ལོག་
སྐབ་དང་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་
པའི་གཞི་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བཙོན་པས་ལམ་གྱི་ཆོད་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བདེ་མཆོག་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐབ་པར་བྱེད་པས་སྒྲིན་སོགས་ལྡེ་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་ཏེ། **གནས་པའི་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་པའི་ཀྱི་མིག་གསལ་པའི་པོ་**
ནམ་པར་བྱེ་པའི་བར་གྱུར་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རང་གི་ཤ་བཅད་པའི་ནས་སྤོང་པ་པོ་
ལ་བྱིན་གྱང་། པའི་དཔེར་ན་སྒྲིན་གྱི་པའི་སྒྲིན་ཤིང་ལས་པའི་བཅད་པ་ལྟར་བདག་པའི་གཅིས་
འཛིན་དང་དངོས་འཛིན་གྱི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་པའི་གཞན་གྱིས་མི་བྱས་པ་བདག་གིས་
བྱས་སྒྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི། མཐོ་པའི་འམ་བདག་ལ་སྐྱུག་པའི་བསྐལ་འདི་ལྟ་བུ་བྱང་སྒྲུལ་
ཏུ་སེམས་བྱས་པའི་དཔལ་བར་འགྱུར་བ་གང་པའི་ཡང་བྱང་སེམས་དེ་ལ་མེད། ཅིས་དང་།
པའི་རང་ཉིད་པའི་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བསྐྱབ་ན། བྱི་མ་མངོན་པའི་མཐོ་ལྟ་
མའི་གོ་འཕང་སོགས་སྒྲོ་པའི་ལྟ་བུ་བྱང་པའི་སེམས་སྤིད་པ་པའི་འཁོར་པའི་པའི་གནས་བཙོན་
ར་འདྲ་པའི་སྒྲིན་མཐོང་ཞིང་། འཁོར་པའི་འམ་སྤིད་པ་དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་
ཅན་མ་ལུས་པའི་ཐམས་ཅད་གདོན་པའི་པར་མོས་པ་འམ། དམ་བཅས་པའི་པ་ཡིན་པས་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་ཡང་གཞན་དོན་ཏུ་ཡིན་གྱི་པའི་སྤིད་པའི་སྐྱུག་པའི་ཆོགས་འཕོབ་པའི་
དོན་ཏུ་ཚུལ་པའི་ཁྲིམས་མི་བསྐྱབ་པ་པའི་ལྟར་སྒྲོས་ཅི་དགོས། ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་
པའི་དང་ལྟ་པའི་བྱང་པའི་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ནམས་ལ་གཞན་གྱི་གཞོད་པ་དག་པའི་བྱང་
ཡང་། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དཔལ་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིན་ཤེས་པ་ཡོད་པས་ཐུགས་པའི་དམ་
ལ་གཞོད་པའི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། པའི་དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་ཏུལ་པའི་སྤང་པོའི་མཆོག་ནམས་
ལ། ལྷུ་ཆེན་པོ་འགའ་པའི་བ་དང་བལྟལ་རིང་པོར་བགྱེད་དགོས་པ་སོགས་ལས་གྱི་བྱང་
པར་ནམ་པབ་མང་པོར་བཟོད་པ་བཞིན། ཡང་ཤེས་པའི་རབ་མེད་པར་བཙོན་འགྲུས་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པ་ལ་ས་ཆོད་པའི་ཆེན་པོ་མི་འོང་བས་ངལ་བའི་མཐའ་ཅན་ཅམ་ཡིན་པའི་གྱང་དེ་

ལ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྦྱོར་པ་སྟེ་ཕན་ཀྱི་བཏགས་ན་ས་ཆོད་ཆེན་པོ་འདྲ་
བས་དོན་ཆེན་པོ་བདེ་ཀྱི་སྒྲགས་ཏུ་འབྱུང་བའི་དང་། གོང་དུ་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་བསམ་
གཏན་བདེ་དགའ་མཆོག་གི་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་ཀྱི་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་
ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པས་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ། །སྟོན་ཀྱི་བསགས་
ཉེས་པ་ཆེན་པོས་སྒྲགས་ཀྱི་པའམ་གོས་པར་གྱུར་པའི། །ལམ་གོལ་སར་ཀྱི་འབྱུངས་པའི་
ཀྱི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །སྟེ་ཀྱི་ཐོ་མ་རབས་པ་ཀྱི་དག་གིས་ཡིད་ལ་ཉིང་
རེ་འདྲིན་སྟོན་ཀྱི་མེད་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་ཀྱི་འབྱུང། །ཅེས་སོ། །ལྷ་པ་གཞན་ལ་ཀྱི་
འགལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་བ་ནི། འགལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་པས་མི་འགལ་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི་བྱང་སེམས་སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་
བསྐྱར་གྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ན། འདྲིན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་པོ་
དང་ལྡན་པའི་མཐུ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པ་
ཤུགས་དྲག་ཀྱང་འདྲིན་ཆགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་
ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཡོད་ཀྱང་མྱ་ངན་གྱིས་ནོན་ནས་དགེ་
བ་ལ་མི་སྟོན་བའི་ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་། དགའ་བ་ཆོད་མེད་པ་ལྡན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་
ལས་གཡེང་བའི་ཡ་ཡ་པོ་མེད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱན་དུ་ལྡན་ཡང་འགྲོ་
བའི་དོན་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དེ་དག་སྟོབས་མཚུངས་
སྒྱ་བསྒྲུབ་པའི་གོགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་ཀྱི་ལྡེའི་ཡུལ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་འདྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མི་ལས་བྱུང་
ཀྱི་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྟ་རྒྱས་འདྲ་ཀྱི་བ་བདོག་ཀྱི་པ་སྟེ་ཡོད་པའི། །སྤྱིང་བཞི་ཀྱི་ལ་
དབང་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་སོགས་སྒྱ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེ་ལྡན་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་སྟེས་བྱ་དམ་པའི་རང་བཞིན་
འདྲིན་ཡོན་ཀྱི་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཚུལ་མིན་ཀྱི་དུ་འབྱུར་བ་མེད་པ་ཡང་། །ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པོ་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་མཐུ། །ཡིན་

ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ཀྱི་བ་ལ་འགལ་བར་དོགས་པའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ནམས་
མི་འགལ་བ་དང་། འདྲེས་པར་དོགས་པའི་སྒྲིན་ཡོན་ནམས་མ་འདྲེས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་
ཤེས་པའང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡིད་དུ་འོང་
ཀྱི་བའི་ནམ་པས་ཕན་ཀྱི་འདོགས་བྱེད་པ་ལ་མཐའ་གཤིས་ཅིག་དུ་གཞོལ་བ་རོག་ཅིག་
ཀྱི་བའི་བྱམས་པ་ཤུགས་ཀྱི་དྲག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དྲི་མ་ཀྱི་ཐུང་ཟད་
ཀྱང་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀྱི་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་
ཐུང་ཀྱི་ཟད་ཀྱང་། མི་བཟོད་ཀྱི་བའི་སྤྲིང་རྩེ་ཤུགས་དྲག་ལ་ཀྱི་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་
ལ། རྒྱ་དན་ཀྱི་ཀྱི་ཁུར་གྱིས་འོན་ཀྱི་ནས་དགེ་བ་ལ་མི་སྤོ་བའི་ལེ་ལོས་ཀྱི་སྤྲིང་སྤོབས་མི་
དམའ་ཀྱི་བ་དང་། དགའ་བ་ཆད་ཀྱི་མེད་པ་མཆོག་དང་ལྡན་ཀྱི་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཀྱི་
དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་ཀྱི་ཡ་ཡ་པོ་མེད་ཀྱི་བ་ཀྱི་དང་། ཀྱི་འགྲོ་ཀྱི་བའི་དོན་ལས་
ཀྱི་སྤྲིང་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་ཀྱི་བའི་ཀྱི་བཏང་སྤོམས་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཀྱི་ལྡན་པས་
ཡོན་ཀྱི་ཏན་ཀྱི་དང་དེ་དག་ཀྱི་སྤོབས་མཆོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་གཉེན་པོ་སྤྲེ་ཀྱི་བགེགས་
སམ་མི་མཐུན་བྱོགས་སུ་ཐུར་པའི་ལམ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བཀག་པས་མ་འདྲེས་ཀྱི་བར་
སོ་སོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་ནམ་པར་མཛོལ། ཞེས་སོ། །

ཀྱི་དྲུག་པ་བདེན་པ་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་པ་ནི།
གཞན་ཡང་། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྐྱོད་ལས། ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པའི་ཆོས་ཉིད་འདོར་བར་མི་མཛད་ལ། སྤྲེ་འདོར་མི་དགོས་ཀྱི་ཤིང་རྒྱ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་
འདི་འབྱུང་ནི། ཀྱུན་རྫོབ་དང་ཡང་མི་ཀྱི་འགལ་ཞིང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤོང་པ་ཀྱི་ཉེན་
འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོན་མར་འདྲིན་
པའི་དམིགས་གཏད་བྱས་ནམས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་པའི་
ཆོས་ཉིད་འདོར་མི་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས། འབྲས་བུ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་
ལ་ངས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་རྟེན་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཞིང་རྩེས་སུ་མཐུན་
པ་གཞན་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའང་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པ་དང་།

བདུན་པོ་ལ་གནང་བཀག་སོགས་མི་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པ་ནི། ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། བོ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་དང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གནང་བ་དང་ནི་བཀག་པ་ལ། བཙམ་
བོ་ལྟན་འདས་ཚྭ་དེ་བོ་ཀྱི་བཀའ་ལ་ལར་མཐུན་ཅིང་བོ་གཞུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་བོ་
ཡང་ཡོད་ཅིང་གཞུང་། །ལ་ལར་སྒྲགས་བོ་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གནང་
བ་དང་འདུལ་བ་ནས་བཀག་པ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་མ་ལགས་པར་མི་བོ་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་
ལ། །དེ་གཉིས་བོ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཡང་དུས་སྐབས་དང་ཁྲོགས་
དང་དགག་དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་པན་ཚུན་འགལ་བའང་མ་མཆིས་སོ། །དེ་དེ་བོ་ལྟར་ཤེས་
ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་གོང་འོག་
དང་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལ་གནང་བཀག་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་གང་
ཟག་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཉིས་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་
བ་ལ་སློང་མཐུ་མེད་པའི་སྒྲོངས་པ་ལ་འགལ་ཡང་མཁས་པ་ལ་མི་འགལ་བའང་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པོ་ལ་དེས་ན་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བར་འཛིན་པ་ཤེས་
རབ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་མེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་བ་
མཐའ་ཡས་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུང་རབ་པན་ཚུན་ལ་གནང་བཀག་
མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྱེད་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྒྲགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དགུ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་བྱུང་ན་སྤྱོད་ལ་ངོ་ཅི་མཆར་བ་ནི། མདོར་
ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། བོ་དཔེར་ན་བུ་གཅིག་བོ་བུ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་ལ་བྱམས་ཤིང་ཟབས་གོས་སོགས་ཀྱི་པན་འདོགས་པའི་མ་བོ་དང་འདྲ་བོ་བའི་
ཤེས་རབ་ལས། །རྒྱན་བོ་ཟས་གོས་སོགས་དེ་འདྲའི་འཁོར་བོ་བའི་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་བོ་
པ་འབྱུང་བོ་བ་ཅི་མཆར་ཀྱི། །སྟེ་ངོ་མཆར་ཆེ་རྒྱ་མེད་དེ་ཤེས་བོ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་
ལེགས་ཐར་པའི་བདེ་བ་དང་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བདེར་གཤེགས་བོ་ཀྱི་སྟོབས་
བརྒྱ་ལ་སོགས་བོ་པ་སྟོབས་ཀྱི་སྤུལ་བོ་དུ་བྱུང་བ་དང་། །བོ་སྒྲུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

མཚུངས་འབྲེལ་མེད་པ་འབྲེལ་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་འཁོར་བ་ཇི་
 སྲིད་པར་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པ་སོགས་མཚོག་ཏུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 དེ་མཐར་འབྲེལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། །འཛིག་རྟེན་འབྲེལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲེལ་ཆོགས་གཞན་མ་ལུས་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བྱ་འབྲེལ་
 ཐམས་པའི་མ་དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་འབྲེལ་རྒྱ་ལས་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་འབྲེལ་
 མདོར་བསྟན་ནས། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་
 དག་ན་སྒྲུ་ཆལ་དྲུག་རྩ་ཆ་བཞི་འབྲེལ་སོགས་དང་ཆོས་དང་ནོར་གྱི་གཏེར་མཚོག་དང་། །སྟོན་
 འབྲེལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སྟེ་དེའི་གསུང་རབ་བྲང་དོར་གྱི་འབྲེལ་གནས་ཐར་ལམ་བལྟ་
 བ་ལ། མིག་འབྲེལ་འདྲ་འབྲེལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །འབྲེལ་ནད་དང་གདོན་ལ་སོགས་པ་འདི་
 དང་བྱི་མའི་ཉར་འཆེ་ལས། །ཡོངས་སུ་སྟོབ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བས་སྒྲན་དབྱེད་ཟས་
 སྟོད་བྲང་དོར་སྟོན་པའི་གྲོགས་དང་སྟོ་འབྲེལ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
 བཏུབས་ཤིང་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པ་དང་། །ལྟ་དང་མའི་བྲང་སྟོང་བདེན་
 ཆོག་གྲུབ་པས་སྒྲས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་ལ་སོགས་པ། །ཞི་འབྲེལ་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་སྒྲུབ་
 པའི་ཐབས་དེ་དག་གི་རྣམ་འབྲེལ་པར་བཀོད་འབྲེལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ངོ་འབྲེལ་ཐ་དད་འབྲེལ་
 པ་དང་། །རྣམ་བྱངས་རྣམ་འབྲེལ་མང་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་འབྲེལ་རྣམས་དང་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་འབྲེལ་
 དམ་རྣམ་ཐར་སྟོ་འབྲེལ་གསུམ་དག་དང་། །མདོར་འབྲེལ་འཛིག་རྟེན་འབྲེལ་པན་པའི་ཐབས་ཀྱི་
 རྣམ་འབྲེལ་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེས། །རྒྱལ་སྐས་བྱང་སེམས་
 འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་པན་བདེ་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་སེལ་བའི་མཐུ་ཆེན་པོ་
 མདོན་འབྲེལ་སྐུ་དུ་རྣམ་པར་སྟོན་འབྲེལ་བྱེད་པ། །གང་ཡིན་འབྲེལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 རབ་འབྲེལ་མཐུ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་ཁོལ་ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ། ཤེས་ཁོལ་དང་བྲལ་བའི་
 ཉེས་པ་དང་། མོངས་པའི་རྒྱ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་ལོགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་དཔུས་ལོང་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་མེད་ན་ཁྱེད་ལོགས་རྣམས་

མིག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི། སྤང་བ་ལས། བྱོན་པེར་ན། དམུག་ལོང་དམིགས་བྱ་
ལོང་བྱོན་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ནམས། བྱོན་པེར་འཛོག་པའི་རང་གི་མདུན་གྱི་ལམ་
ཡང་མི་ཤེས་ན་བྱོན་པེར་འཛོག་པའི་གྲོང་བྱིར་བྱོན་པེར་འཛོག་པའི་ལྟུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཉེ་མི་
རྩམ་བྱོན་པེར་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་མེད་ན་བྱོན་པེར་མིག་མེད་པ་དང་བྱོན་པེར་འཛོག་པའི་ས་རོལ་
བྱོན་པེར་བྱོན་པེར་དང་པོ་ལྟ་བུ་འདི། དམིགས་བྱ་ལོང་བྱོན་པེར་འཛོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
བྱིན་པེར་མེད་པས་བྱོན་པེར་བྱང་ཆུབ་བྱོན་པེར་རེག་པར་རྩམ་བྱོན་པེར་མ་ཡིན་པའི་བྱོན་
པེར། ཞེས་སོ། བྱོན་པེར་པེར་སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། དེའི་བྱིར་
སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་པེར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡང་མི་རྟོག་དེ། ཤེས་བྱོན་
རབ་མེད་པའི་གང་ཟག་མེད་ཀྱང་ཆུང་བ་དགག་སྒྲོལ། བྱོན་པེར་རབ་མེད་ན་བྱོན་པེར་སྤྱོད་པེར་
གསུམ་དག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆུལ་ནི། ཤེས་རབ་མེད་ན་སྤྱོད་པེར་ཆུང་བྱོན་པེར་འབྲས་བྱ་
བྱུང་དུ་བྱུང་བ་དོན་བྱོན་པེར་གཉེར་པའི་གང་ཟག་པེར། བྱོན་པེར་སྤྱོད་པེར་འཛོག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
བྱོན་པེར། བདག་ཉིད་ནམ་པར་དག་པེར་སྤྱོད་པེར་བྱོན་པེར་མི་འགྱུར་ཉེ། བྱོན་པེར་རབ་ཆེན་པོ་
བྱང་ལེན་གྱིས་གཞན་དོན་དུ་རྒྱོགས་བྱོན་པེར་ལ་དམིགས་ནས་བཏང་བ་བྱོན་པའི་མཆོག་
བྱོན་པེར་ཉེ་ས་རོལ་དུ་བྱོན་པེར་འགྱུར། ཅེས་བྱོན་པེར་སྤྱོད་པེར་གསུངས། ལ་ལ་དེ་ལྟར་
བྱོན་པེར་ཤེས་པར་རང་ཉིད་འབབ་ཞིག་གི་བྱིར་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་ཆེད་བཏང་བ་ནི།
ལྟག་མ་ཤེས་རབ་བྱོན་པེར་མའི་དགེ་བ་ཅུང་དང་ཉན་རང་གི་བྱོན་པེར་ནི། རོར་སྤེལ་དོན་གྱི་
སྤྱོད་པེར་བྱོན་པེར་སྤྱོད་པེར་ཆོང་པེར་སྤྱོད་པེར་ལེན་པེར་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱོན་པེར། ཞེས་དང་། བྱོན་
པེར་ལྟག་མ་བཞི་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། ཤེས་རབ་བྱོན་པེར་སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་ལོངས་
པའི་སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་ལས་ལ་ན། ཆུལ་ཁྲིམས་བྱོན་པེར་སྤྱོད་པེར་དང་ལྟན་པེར་བྱོན་
པེར་གང་ཟག་དེ་མི་འགྱུར་བྱོན་པེར། ལས་ཆེར་ཤེས་རབ་མེད་པས་དགག་བྱོན་པེར་གནང་གསུམ་
གྱི་མཆོམས་མི་ཤེས་བས་དེའི་ཆུལ་ཁྲིམས་བྱོན་པེར་དག་བྱོན་པེར། ཤེས་པེར་སྤྱོད་པེར་པའི་སྤྱོད་
པེར་བཅས་བྱོན་པེར་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉན་ལོངས་བྱོན་པེར་རྟོག་པེར་བྱོན་པེར་བཅས་བྱོན་
པེར་འགྱུར་པའི་བྱོན་པེར། ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་བྱོན་པེར་ཅི་ལོག་པའི་སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་སྤྱོད་པེར་

བརྟེན་གསུམ་ན། །ཁོ་འོ་དང་བཟོད་པའི་སྟོན་ཡོན་མི་ཤེས་པས་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དེའི་འོ་
 རྒྱུད་ལ་གནས་འོ་པར་མི་མོས་ཤིང་། །ཤེས་འོ་རབ་མེད་པས་ལེགས་ཉེས་རྟོག་འོ་པ་ལ་མི་
 དག་འབའི་རྒྱལ་འཆང་ཞིང་། །འོ་སྒྲུང་དོར་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ལ་འཇུག་པས་དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་
 མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་འོ་དན་པ་ལ་གྲགས་པ་ལན་ཅིག་བྱུང་འོ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་འོ་ཡོན་ཏན་སྤུ་འོ་བྱུང་བར་བསྟགས་ཤིང་འོ་
 གྲགས་པར་གྱུར་ཅིང་། །འོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ལས་སྤྱིང་ཟབ་པའི་ཡོན་
 འོ་ཏན་གཞན་མེད་པ་ཡིན་འོ་པས། །འདོད་དང་འོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་གྱིས་ཡོངས་
 སྤྱོད་བསྐྱབ་པའི། །རྒྱལ་འོ་བ་རྣམས་གཤེགས་པའི་ཡིད་ལམ་དྲང་པོར་ཤེས་རབ་མེད་འོ་
 པར་མི་འགྲོ་ཞིང་། །ཞེས་དང་། །ཤེས་རབ་མེད་ན་འོ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མི་རྟོག་དེ་ཤེས་
 རབ་འོ་གྱི་རྒྱལ་ལ་འོ་དག་འཁོར་སྟོ་བའི་བཅོན་འོ་པ་མེད་འོ་པའི་སྟོ་འཆང་ན། །འོ་
 གང་ཟག་དེ་ཡི་ལྟ་བ་ཡོངས་སྤྱོད་དག་འོ་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་
 བློ། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པ་ལན་ཅིག་བྱུང་ཡང་ཉམས་ནས་འགྲོ་བའོ། །འོ་
 གསུམ་པ་ཤེས་རབ་མེད་པའི་གཏི་མུག་སྟན་པ་ལྟ་བུ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གཏི་མུག་ཚོངས་པའི་
 སྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འོད་ཆེན་མ་ཤར་བར་དུ་མི་ལྟོག་ལ། དེ་ནམ་ཤར་བ་ན་ལྟོག་པས་
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་དང་མཐུ་ཅི་ཡོད་གྱིས་འབད་དགོས་ཏེ་འོ་དཔེར་ན་ཉི་མའི་
 འོ་འོད་ཆེན་འོ་པོ་ཤར་བར་གྱུར་པ་ན་འོ་སྟན་པ་སེལ་བ་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་འོ་ཞེས་པ་
 སྒྲ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་གྱང་
 སྒྲ་དོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བ་སྤྲུམ་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་སྟེ་
 འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་འགྲོ་བའི་འོ་ཤེས་རྒྱུད་རྣམས་གཏི་འོ་སྟག་གི་སྟན་ནག་འོ་སྟག་པོས་
 གང་འགེབས་པའི་སྟན་པ་དེ་འོ་དག་འབད་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉི་འོ་མའི་འོད་གྱི་
 མཐུ་ཆེན་འབྱུང་བས་ན། །སྟན་པ་དེ་འོ་དག་ཐམས་ཅད་བསལ་འོ་པར་འགྱུར་འོ་ཞིང་
 ཤེས་རབ་དེ་སྟེས་པ་ན་གཏི་མུག་ཚོངས་པའི་སྟན་པ་དེ་དག་བསལ་བྱིན་པ་དེའི་མིང་ཅམ་
 འབའ་ཞིག་ལྟག་འོ་མར་ལུས། །ཞེས་དང་། །རྒྱ་འོ་མཆོན་དེ་བས་འོ་ན་རང་གི་འོ་སྟོའི་

མཐུ་ནམས་ཀྱན་གཏུགས་ཏེ་འཕམ་སྒྲིའི་མཐུ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས། །དེ་འདྲིའི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་འབད་བཅོམ་པར་བྱ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པོ་མྱོངས་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ་མྱོངས་པའི་རྒྱ་ནི། གྲོགས་ངན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ལེ་
ལོ་དང་སྒྲོམ་ལས་དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་མི་མོས་པ་དང་། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་སྒྲམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་
དང་བདག་འདྲ་བས་མི་རྒྱས་སྒྲམ་དུ་ལྷམ་ནས་མཁས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱི་བོ་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་བོ་དང་སོས་དལ་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོམ་པོ་ལས་དང་བསྐྱེད་ངན་སྒྲི་
གྲོགས་པོ་ངན་བསྐྱེད་པ་དང་། །གཉིད་ཀྱི་དབང་བོ་དུ་གྱུར་པ་བོ་དང་མི་རྟོག་ངང་ཚུལ་
ཏེ་སོ་སོར་རྟོག་པོ་པ་ལ་མི་མོས་པ་དང་། །ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་
པོ་པ་མེད་པོ་པ་དང་། །མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཤེས་སྒྲམ་པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་བོ་
གྱིས་ནོན་པས་པོ་གཞན་ལ་བྱད་གསོད་ཀྱིས་དོན་འདྲི་བོ་པ་དང་། །བདག་གིས་མི་བོ་
རྒྱས་སྒྲམ་པའི་དམའ་སེམས་པོ་སམ་ལྷམ་པས་བདག་པོ་ཉིད་ལ་ཞེན་པ་བོ་ལས་བྱུང་བའི་
རྒྱས། །མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་བོ་ལ་བསྐྱེད་ནས་པོ་མང་དུ་སོས་པར་མ་དད་པོ་པ་དང་། །ལྷན་
སྐྱེས་དང་པོ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ལོག་པའི་ནམ་རྟོག་པོ་གི་དུག་ཆེན་པོས་པོ་སེམས་བྱུང་
པའི་ལོག་ལྟ་དག །མྱོངས་པོ་པའི་གཏི་མུག་པོ་གི་རྒྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོག་སྐྱམ་
པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་ལ་བརྟུ་ལས་དང་པོ་མཁས་པ་བསྐྱེད་ནས་སོས་བསམ་བྱེད་དགོས་
པ་ནི། དེས་ན། མྱོངས་པའི་རྒྱ་དེ་བོ་དག་སྤངས་ཏེ། བསྐྱེད་པོ་པར་འོས་པོ་པའི་སྐྱ་མ་
མཁས་པོ་པ་བསྐྱེད་ནས་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་བཀུར་བོ་བྱས་ཏེ། །སོས་པོ་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་
ཤེས་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར་པོ་མང་དུ་སོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པ་
བསྐྱེད་ནས་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་སོས་པ་རེ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཅི་ཞིག་བསྒྲོམ་པ་མི་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་དང་། སོས་པ་བྱས་ན་དེའི་དོན་བསམས་པས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་
བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་དཔའ་བོས།

ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་འབྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ལྡན་སུ་གསུངས་པ་ལ་ཐོས་འབྱུང་འབྱེད་
ནི་དཔུང་ལོང་དང་འབྱེད་བས་རི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་ལ་ཐོས་འབྱེད་། དེ་མེད་
འབྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། རྟེན་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་
ན་ཐོག་འབྱེད་ཐོས་འབྱེད་ལ་བཅོན་འབྱེད་འབྱེད་དེ་རྒྱ་ལས། དེའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་
དུ་འབྱེད་བསམ་པ་དང་། རི་ལྟར་བསམས་འབྱེད་འབྱེད་ལང་ལང་བསྒྲོམས་པས་ཐོས་འབྱེད་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་རྟེན་གྲོང་འབྱེད་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་། ཞེས་
སོ། །གཉིས་འབྱེད་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི། རྩེ་བཅུན་
བྱམས་པས་ཀྱང་། དབུ་མ་རང་འབྱེད་པ་ལྟར་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་འབྱེད་པར་
ནམ་པར་རྟོག་པ་དག་འབྱེད་། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་འབྱེད་པར་འདོད་ལ། ཐལ་འབྱུར་
པ་འབྱེད་ལྟར་ན་འབྱེད་ཤེས་དུག་ལ་ཡུལ་རང་རྩོམ་ནས་བྱུང་པར་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་འབྱུལ་
བའི་ཆ་དང་རྒྱན་དང་སྒྲུང་ཀྱང་རང་འབྱེད་བདེན་འདིན་མི་བསྐྱེད་པར་བདེན་སྒྲུང་ཅམ་
སྐྱེད་པའི་བདེན་འདིན་གྱི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། སེར་སྒྲུལ་སོགས་པ་རྩེ་ཉན་འབྱེད་
དང་ཉེ་ཉན་གྱི་ནམ་རྟོག་གང་འབྱེད་པ། དེ་ནི་ཉན་མོངས་འབྱེད་པའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་ལ་
བདག་མེད་འབྱེད་རྟོགས་པའི། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འབྱེད་སྒྲིབ་གཉིས་འདི་དག་ནི། སྒྲོང་འབྱེད་
བའི་རྒྱ་ལས་འབྱེད་ཐལ་གཞན་མེད་འབྱེད་དེ་ཡི་བྱིས། འབྱེད་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཉམས་འབྱེད་སྒྲུང་བྱེད་མཆོག་ཡིན་ཅིང་ཤེས་འབྱེད་དེ་འབྱེད་གཞི་ལས་འབྱེད་རྩེ་བ་ནི། མང་
འབྱེད་ཐོས་པ་ཡིན་འབྱེད་དེ་འབྱེད་བྱིས་བྱོལ་བ་དོན་འབྱེད་གཉེར་གྱིས་ཉམས་སྒྲུང་བྱེད་
ནང་ནས་ཐོས་པ་མཆོག་འབྱེད་ཉེ། ཅས་གསུངས་སོ། །འབྱེད་སྒྲུམ་པ་ཐོས་པའི་རྒྱ་ལ་དག་
པ་ལ་མི་སྒྲོམ་བའི་བཟོད་པ་གལ་ཆེ་བ་སོགས་ནི། བསྐྱེད་བདུས་ཀྱི་རྩེ་བ་སྒྲོམ་ལས་ཀྱང་།
འབྱེད་པོ་དག་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་སྒྲོམ་བར་བཟོད་འབྱེད་པར་བྱས་འབྱེད་མང་དུ་ཐོས་པ་བཅའ་
བར་བྱ། དེ་ནས་འབྱེད་པའི་ནགས་སུ་གནས་འབྱེད་ནས་ཐོས་པའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་
ཡིད་ལ་བསམ་པར་བྱ། དེ་འབྱེད་མཉམ་པར་བཞག་ལ་བསམ་འབྱེད་པའི་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་
བཅོན་འབྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་ལ། རྩེ་བ་སྒྲོམ་ནི་དེའི་རང་འབྱེད་ལས་ཀྱང་།

མི་བཟོད་པ་ནི་སྐྱོ་བ་ན་སྐྱ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོན་པ་ཉམས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་པ་དང་མི་ལྷན་པས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
ནམ་པར་སྐྱོང་བའི་ཐབས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ།
ཞེས་དང་། **བཞི་པ་ཐོས་པ་ཅན་གྱིས་བདུད་བཞི་སྒྲག་པ་ནི།** སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱས་ལྷན་པ་
ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཐོས་པ་དང་ལྷན་ན་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཤེས་
རབ་དང་ལྷན་ན་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཁི་བར་འགྱུར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་བདུད་
གྱིས་སྒྲགས་མི་རྟེན་དོ། ཞེས་གསུངས་སོ། **ལྔ་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་འདོད་ནམས་ལ་**
ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་སྒྲ་མེད་མང་ཏུ་ཐོས་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་
ལྟར་ན་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནམས་ལ་ལམ་གྱི་སྟོག་དམ་པ་ཆོས་རབ་
ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་སྒྲ་ན་མེད་པ། དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་
བསྟན་བཅོས་ལ་མང་ཏུ་ཐོས་པ་དགོས་སོ། **༡༢༽ དུག་པ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་ལུང་རིགས་ཀྱི་**
བསྐྱབས་ཀྱང་མི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱུད་སྒྲོམ་དགོས་པ་ལ་ངེས་
པ་མ་རྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཞེས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་དེ་དགོས་པར་
འདུག་སྟམ་ཏུ་མི་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱུད་
སྒྲོམ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ཅིང་། མི་དགོས་པར་འདུག་སྟམ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ངེས་པ་རྟེན་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ནི་དེ་འདྲ་བ་དེ་
དུག་བཞིན་ཏུ་སྤང་བར་བྱའོ།

༡༣༽ བདུན་པ་སངས་རྒྱ་བ་ལ་མང་སོ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་རེ་རེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཡོང་
ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། རྩོ་བོ་པ་**ཞེས་བོས་༡༤༽ བོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་**
མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ། ༡༥༽ ས་བཅུ་སོ་སོའི་སྐལ་པས་སུ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལའང་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་དགོས་པས་བོ་ཉི་མཛོ་ཞལ་ཅམ་པ་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་པར།
ལག་མཐིལ་ཅམ་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ཅུག། སྤྱིད་པ་ཅུག་བྱས་པས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་གསུང་། སུ་
རྒྱུང་བ་བཀའ་བོད་ཞལ་བྱེ་བ་སྤུས་ན་བཞག་ནས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྟོབ་པ་བྱ་བ་ཡིན་པས་

བལྟ་བ་མ་བྱུང་ཡང་། འདི་ཀུན་ལ་ཞེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་མཛད་པས་ལྷན་དུ་བྱུང་
པ་ལག་བཟང་གིས་ཁྱས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལགས། ཆོས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་ཟེར་ན་ངེ་
ལྟར་བྱེད་དམ་གསུང་སྟེ། ལྷན་སྡེ་གྲ་པས་པོ་རྟོ་བ་ལ་སྐྱེལ་བྱུང་བྱས་པའི་དུས་སྟེ། བྱེད་
སྐྱིད་ཅེས་ལན་གསུམ་གསུངས་ནས། ངའི་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏྲོག་རྒྱ་ཆེ་བ་གནས་གིས་
ས་བཀའ་པ་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པས་གཞན་ལ་ནི་འགྲམ་ཆུ་མི་ལྡང་། ཅེ་འགྲེལ་དམར་
ཤིག་ཤིག་པ་བལྟ་མི་དགོས་པར་བདེ་སྒྲག་རྟེན་པས་ནི་ལས་ཆུང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཏྲོག་
དང་ལས་ཆོགས་ལམ་བསམས་པས་ནི་སྒོ་བདེ། སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་ལས་ཆོགས་
འདིས་ལས་འདི་འབྲུབ་མང་པོས་ནི་ཞེ་ཏྲོག་ཡིད་ཆོས་ལ་འགྲངས་གསུང་། ཤར་བའི་
ཞལ་ནས། ཏྲོག་པའ་བར་འགྲོ་བའི་རྟེན་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྡར་མ་ཐོས་པ་བཅའ་
དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་བའི་རྗེས་ནས་གསར་སྒོ་བ་མེད་
ཀྱང་ཤེས་ཟིན་ལ་སྒོ་བ་དགོས་པས་སོ། །འཆང་མ་རྒྱས་བར་དུ་སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཆར་བ་མེད་
སངས་རྒྱས་ཅེ་ན་ཆར་བ་ཡིན་གསུང་། ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བྱེད་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་
བྱས་ན་རང་ཉིད་ཉམས་ནས་འགྲོ་བ་ཏྲོག་ཡིད་ཅོས་ཆུང་ལ་འབྱུང་ཉེ། བུ་རྒྱུ་
བྱས་ན་སྟེ་ཏྲོག་འབད་པས་བསྒྲུབས་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་ཟེར་ཉེན་ཆེ་ཏྲོག་སྟེ་ཆོས་བུ་རྒྱུ་
བྱེད་ན་སྟེ་ཏྲོག་འབད་པས་བསྒྲུབས་རྒྱ་ཡིན་ན་ཤེས་དགོས་ཉེ་དེ་ཡང་ཏྲོག་སྟེ་གསུངས་ཀྱི་ཆེ་
བྱུང་འདི་ཏྲོག་པའ་མི་རྒྱུ་པས་སྟེ་ཏྲོག་པའ་དུ་མར་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བར་མ་ཆད་དུ་
འཐོབ་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་ཀ་མ་འཕྲུགས་པར་བྱས་ལ་ཨང་ཀ་ཞེས་པ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་གྲངས་ཡིག་ལ་བཤད་པས་དལ་འབྱོར་གྱི་
གྲངས་ཡིག་གམ་གོ་རིམས་མ་འཕྲུགས་པར་བྱས་ནས་རྟེན་དེ་དག་ལ་གནས་ནས། ཐོས་པ་
རྒྱན་མ་ཆད་དུ་བྱ་སྒྲུལ་དུ་བསམ། ཏྲོག་ཅིག་སྒྲིམ་པ་པོ་ལ་ཐོས་ཏྲོག་པའི་དགོས་བཤད་པ་
པོ་ལ་དགོས་སྒྲུལ་སྟེ། འཆད་པ་པོ་ལ་ཐོས་པ་མེད་ཏྲོག་ཡིད་ཅོས་པའི་བཤད་པའི་
སྟེན་ཏྲོག་འགྲོ་བའི་རྟེན་ཆེ་ཏྲོག་པའི་ཅམ་ཡིན་སྒྲིམ་པ་པོ་ལ་ཐོས་པ་མེད་ན་བསྒྲུབ་ཚུལ་འཛིན་
མི་ཤེས་པས་ལམ་གོལ་སའམ་ས་ཆོད་མི་འོང་བས་སྒྲིམ་པ་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཐོས་ཏྲོག་པའི་པའ་

དགོས་གསུང་ངོ་།

བརྒྱད་པའི་དབྱུང་སྒོམ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་གདམས་ངག་ཆེ་ཚུལ་ནི་
དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྒྱ་ཐོས་པ་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་
པོ་རྟེན་དགོས་ཏེ། འདི་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་དབྱུང་སྒོམ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་
རྟེན་ན་གཉིས་ཏུ་འོང་དགལ། དག་པར་འདོད་པའི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཉམས་
ལེན་གྱི་སྡོན་འགྲོ་ཙམ་མཐ། གདམས་པ་དངོས་སུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱབ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གོ་
ནས་འོང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་ལྟར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དགོས། སངས་རྒྱས་
གྱི་བསྟན་པ་ལ་**བྱ་བ་བྱེད་པའི་པར་འདོད་ན་**ཐོས་པ་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་སན་པ་དང་
སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཙལ་ཙལ་ཆེན་པོའི་འགལ་འདུ་སྟེ། བསྟན་པ་
ལ་ལྷང་གི་བསྟན་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། སྡེ་མ་ནི་སྐྱབ་པ་བྱེད་
ལུགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་ཤེས་ནས་ལག་ལེན་ལ་བཀལ་བ་ཡིན་པས་
བསྐྱབ་པ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་
པའི་བསྟན་པ་མ་ཞོར་བར་འཛིན་པ་ལྷང་གི་བསྟན་པ་མ་ཞོར་བར་གོ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལམ་གྱི་**ཀྱན་དུ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བར་ཐོས་བསམ་དང་དབྱུང་སྒོམ་གིན་**
ཏུ་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། སྡེ་ཆོས་མང་དུ་ཤེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་
ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་པས་བརྟེན་དུ་གཞུག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དང་པོ་ནས་མི་ཤེས་ན་ཡང་ཁྱེས་
པར་མི་བྱ་བར་སྟོ་དང་བསྟན་པའི་ཐོས་པ་ཆེ་རྒྱུ་གང་འཐད་རེ་ལ་འབད། དེ་ཡང་ཐོས་པ་
ལོགས་སུ་བྱེད་སྐྱབ་པ་ལོགས་གིག་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས་དེ་ཉིད་
ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་དགོས་པས་ཚུགས་རེ་བར་མ་སོང་བའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་
བྱང་ཆེམས་ལས་དང་པོ་བའི་ཉམས་ལེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ལ་
སྟོའི་མཐུ་རྒྱུ་ན་དེ་ཙམ་ལ་གོམས་སུ་གཞུག་སྟོའི་མཐུ་ཆེ་བའམ། དང་པོ་རྒྱུ་ཡང་གོམས་
པས་ཆེ་བར་སོང་བའི་ཆོ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་རྗེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བས་གསུང་རབ་དང་
དགོངས་འགྲེལ་ངོ་མེད་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་ནས་འགྲོ་བས་རྒྱར་དུ་ཐོས་པ་བཙལ་མི་

དགོས་སོ། །དགུ་པ་གདམས་ངག་བཟང་ངན་གྱི་བྱང་པར་བྱེ་ནས་བཟང་པོའི་དོན་ལ་
ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་བསྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། དེའི་བྱིར་གདམས་པ་མ་དོར་བའི་
ཆ་ཆང་ཞིག་ཡིན་ན། མདོར་བསྟུས་ཀྱང་མདོ་སྟགས་དང་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་ལམ་གྱི་
འགག་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལ་རྒྱས་པར་བཀྲལ་ན། བསྟེན་པ་མཐའ་དག་ལ་འགྲོ་བ་སྤྱབ་པ་
ཞིག་དགོས་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རྟེན་བར་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚྭ་གས་རེ་ཅམ་ལ་བྱོད་པ་རྟེན་
པ་སྤྱིད་ཀྱི། བསྟེན་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་
མི་སྤྱིད་པས་དམ་པའི་བཤེས་དང་གྲོགས་ལ་བརྟེན། ལས་སྤངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་
གཞིར་བཟུང་གདམས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉན་ནས་སྤྱོད་བཞིར་བཅད་དེ་དམིགས་ནམ་
བསྐྱུང་། ལྟ་དང་སྒྲུ་མ་ལ་གསལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་ནས། ཚོགས་བསག་པ་དང་སྤྱིབ་པ་སྐྱུང་
པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་འདུག་པའི་རྒྱ་ཆ་ཆང་རེ་ལ་འབད་ན་དེ་ནས་སྒོ་ལ་བྱང་པར་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་འོ། །**བརྒྱ་པ་པོ་གདམས་ངག་ལ་**
སྐྱུངས་པའི་ལག་རྟགས་ནི། དམ་པ་སྤྲུལ་ནམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤར་ཐོས་པའི་ཆོས་
ནམས་སྒོ་ལ་རུག་གི་ཡོད་པར་བྱས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པར་བྱེད་འཇལ་བར་བྱེད་
རྟོག་པར་བྱེད་དགོས། ཆོས་བརྟེན་དུ་བརྟུག་ནས་སེམས་འཛིན་རྒྱུང་པ་རེ་ལ་སྒྲོབ་པ་དེ་ལ་
གྲོགས་མེད། སྒྲོམ་ཆེན་རབ་ལ་སྟོན་པ་རབ་སྒྲོམ་ཆེན་འབྲིང་ལ་སྟོན་པ་འབྲིང་འོང་བ་ཡིན།
རི་ཅམ་བསྒྲོམས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཆོས་ཤེས་པ་རེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་བསམས་
པས་ངེས་ཤེས་བརྟན་ན་དགེ་མི་དགའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་
ཞེས་སྟོག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟེར་བ་ན། ཆོས་ནས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཡང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་སྟམ་ནས་ཁོའི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་ཞིག་འོང་། དེ་མེད་ན་དད་པ་ནི་བག་
རེ་ཡོད་ཤེས་རབ་མེད་པ་དེ་ལ་དུ་བའི་ཁ་ལ་བཞུས་ན་དུ་ཤོ་ཚོད་པའི་ཁ་ལ་བཞུས་ན་ཚོད་
ཤོ་རྒྱ་སྟོབ་ཞིན་དུ་ཅི་ཟེར་ལ་བདེན་སྟམ་ནས་གར་བྲིད་སར་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། དོན་དམ་རྟོགས་པ་དང་། ཀྱུན་
རྫོབ་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །དང་པོ་ནི། བདག་

མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་གྱི་འོ་ནས་འདུལ་བ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འདུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། །**འོ་རྒྱུ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུབ་སུ་**རིག་འོ་པའི་གནས་ལྡེ་དག་ལ་**འོ་མཁས་ཤིང་བཙོན་པར་མ་**བྱས་པར་མཉམ་འོ་གཞག་རྒྱང་པས། །**ཁ་དང་པོ་ཐོབ་པ་སོགས་སྟོབ་པ་**འོ་འཕགས་འོ་**པ་མཆོག་འོ་དག་གིས་ཀྱང་འོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་**འོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་འོ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །**ཐོབ་བྱ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་སྟོན་འོ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར།** །བ་སྟེ་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །**འོ་རྒྱ་མཆོན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་འོ་བས་ན་དེའི་བྱིར་འོ་ཤེས་བྱ་ཆོས་འོ་ཅན།** །རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་མི་མོས་པ་འོ་གཞན་དག་ཆར་བཅད་པའི་བྱིར་འོ་སྒྱ་དང་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་དང་། །བསྟན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་རྒྱུ་གཟུང་འོ་ཞིང་ཕན་གདགས་པའི་བྱིར་བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་འོ་པར་བྱ་འོ་བའི་བྱིར་ནང་རིག་འོ་པ་འཆོལ་བའི་དགོས་པ་བྱེ་བྲག་པ་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་པོ་དེ་ལ་འོ་བྱང་སེམས་དེ་བཙོན་འོ་པར་བྱ་དགོས་འོ་ཏེ། །ཞེས་གཏེ། །གསུངས་པ་ལྟར། །བསྟན་པ་ལ་མི་མོས་པ་རྣམས་ཆར་བཅད་པའི་བྱིར་སྒྱ་དང་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་དང་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བྱིར། །བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་དང་རང་ཉིད་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །ནང་རིག་པ་འཆོལ་བ་ནི་དགོས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕོབ་པའི་བྱིར་དུ་འཆོལ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའོ། །

བཞི་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། དོན་དམ་རྟོགས་འོ་པ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ན་དམ་པ་བྱག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་དང་བྱིན་བྱག་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །རང་དེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཤེས་

རབ་ལ་འགོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ་གཞན་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ་
 དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྒྲོང་པ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་མེད་ན་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པར་མི་འགྱུར་བས་སྒྲོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་
 རིམ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས། ས་མཐོན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནམས་ཀྱང་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་
 དུ་བྱས་ནས་སྒྲོད་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་གོང་ན་མེད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་ཤེས་རབ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ད་ལྟ་ནས་འབད་ཅིང་ཐོས་པ་འཆོལ་དགོས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་མ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་འགལ་ནས་ཉེས་ལྷུང་གིས་འདྲིམས་པ་དང་། ཆོ་
 རབས་གཞན་དུའང་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་མི་དགའ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལ་
 སྒྲོབ་པར་མི་རུས་ལ། ཆོ་འདིར་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནམས་ལ་འབད་ན་འདིར་མ་
 བསྐྱབ་པའི་ལྷུང་བ་ཁེགས་ཤིང་ཆོ་གཞན་དུ་ཡང་། ལག་བཟང་གི་ཁྱེས་པ་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བདེ་སྒྲག་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོ་
 རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་དུག་ལས་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་ལེན་ཀྱི་
 རིམ་པ་རྩུང་ཟད་སྤང་ལ། གཞན་ལྷ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྩུབ་སྤང་བས་དེ་དག་གི་
 ཉམས་ལེན་ཀྱི་གནད་བསྟུས་པ་དང་། དེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྩུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རིམ་ལྟ་བུ་དང་རིམ་ལྟ་བུ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་རིམ་ལྟ་ཉམས་
 སུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་
 གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་རྒྱས་པར་ནི་འོག་ནས་སྒྲོན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཆང་གང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་བར། བྱང་
 ས་ལས། ཕྱིན་དུག་རེ་རེའི་མཐར་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་པས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་
 ད་ལྟར་བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་བཞོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་དང་། འདི་དུག་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་
 གནད་ཕྱོགས་སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་དག་གིས་སྒྲོ་
 ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུ་ཆེན་པོ་དང་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་སྤུངས་ཆོག་པའི་
རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྒྱགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱ་བ་བཞི་ལ་ལྟ། བསྐྱ་བའི་རིམ་གྱི་
བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན། བསྐྱ་བའི་བྱེད་ལས། འཁོར་སྤྱད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ།
ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ནི་སྤར་པར་བྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
པ་དང་འདྲ་ལ། སྦྱན་པར་སྤྱོད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤར་བྱིན་ནམས་སྟོན་པའོ། །དོན་སྦྱོང་པ་
ནི། རི་ལྟར་བསྐྱོན་པའི་དོན་དེ་ནམས་ལ་གདུལ་བྱ་སྦྱོང་བྱ་འདུག་པའམ་ཡང་དག་པར་
ལེན་བྱ་འདུག་པའོ། །དོན་མཐུན་པ་ནི། གཞན་ནམས་དོན་གང་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་རང་ཡང་
གནས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོབ་པ་སྟེ། བདོ་སྤེའི་རྒྱལ་ལས། སྦྱིན་པ་ནི་བྱིན་བྱུག་
གི་སྐབས་སུ་སྤར་བཤད་པ་དང་མཚུངས་ལ་སྦྱན་སྤྱོད་ནི་བྱིན་བྱུག་དེ་བྱེད་གཞན་ལ་སྟོན་བྱེད་
པ་དང་། དོན་སྦྱོང་པ་ནི་བསྐྱོན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་འདུག་བྱེད་པ་དང་། དོན་བམུན་
པ་ནི་གཞན་ཉམས་སུ་ལེན་བཅུག་པའི་ཆོས་དེ་ལ་བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་འདུག་བྱེད་པ་སྟེ་
དེ་ནམས་ཀྱིས། །མིང་ནི་གོ་རིམ་བྱེད་བཞིན་བྱེད་པ་དང་སྦྱན་པར་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་དོན་
སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། དོན་མཐུན་བྱེད་པ་ཉིད་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་
བྱིར་བསྐྱ་བ་བཞིར་ངས་ཞེ་ན། འཁོར་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བའི་བྱིར་སྤྱད་པ་ལ་ནི་ཐོག་མར་དེ་
དག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་ལུས་ལ་སྤོང་འདོགས་པ་ལ་བསྟོན་

སོ། དེ་ལྟར་དགའ་ནས་ལམ་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་ཐོག་མར་དེས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་
ཡང་སྟན་པར་སྒྲུབ་ས་ཆོས་བཤད་པས་མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དོར་ནས་དོན་གྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་འདྲིན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དོན་སྟོད་པས་དགེ་བ་བསྐྱེད་
པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་མ་བསྐྱེད་པས་ན་གཞན་ལ་འཇུག་ཞོག་འདི་ལྟར་
བྱ་དགོས་སོ། ཞེས་བཤད་པ་ན་ཁྱོད་རང་ཡང་དོན་དེ་མི་བསྐྱེད་ན་གཞན་ལ་དེ་སྐྱབ་ཅེས་
ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུ། ཁྱོད་ཀྱང་ད་དུང་གཞན་གྱིས་བཅོས་དགོས་སོ། ཞེས་ཟེར་ནས་བསྐྱེད་ཏུ་མི་
ཉན་ལ། རང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གང་ལ་བཅུད་པའི་དགེ་བ་དེ་ལ་
ཁོང་རང་ཡང་གནས་པར་བྱེད་པས་ན་འདི་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་ཅག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་
བར་འགྱུར་ངེས་སྟེན་ནས་གསར་དུ་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་ཞོག་པར་
བཟན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ནི་དོན་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། **ཐོག་ཁྱེད་མར་ཟང་ཟང་**
གི་སྐྱིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཕན་ཁྱེད་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཁྱེད་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པ་
དང་ནི། དེ་ནས་སྟན་ཁྱེད་སྐྱེས་ཆོས་གྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདྲིན་པར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་
དང་དོན་སྟོད་ཁྱེད་པས་ནི་ཆོས་གྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཟུང་བ་དེ་ལས་མི་ཞོག་པར་ཡུན་
རིང་པོར་ཐེམས་འཇུག་ཁྱེད་པར་བྱེད་ཁྱེད་པ་དང་། དོན་མཐུན་པས་རང་གིས་སྐྱབ་པ་དེ་
བཞིན་དུ་གཞན་ཁྱེད་དག་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་ཁྱེད་པར་བྱེད་པ། ཁྱེད་དེས་ན་འཁོར་སྐྱད་པ་ལས།
བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིར་ངེས་ཁྱེད་པར་ཤེས་ཁྱེད་པར་བྱུང་། ཁྱེད་ཞེས་སོ། གསུམ་པ་བྱེད་ཁྱེད་
ལས་ནི། བསྐྱེད་པ་བཞི་པོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱིན་པས་ནི་ཆོས་
ཉན་པའི་སྟོད་དུ་བྱང་བར་བྱེད་དེ། འཆད་པ་པོ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟན་
སྐྱེས་ནི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་བྱེ་བྱག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐེ་
ཆོས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དོན་སྟོད་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། དོན་མཐུན་
པས་ནི་ཞུགས་པ་དེ་མི་ཞོག་པར་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཁྱེད་
སྐྱིན་པས་ཁྱེད་འཆད་པ་པོ་ལ་དགའ་བས་སྟོད་ཁྱེད་ཀྱང་དུ་འགྱུར་ཁྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁྱེད་
པ་ཞེ། གཉིས་པ་སྟན་པར་ཁྱེད་སྐྱེད་པ་ཡིས་ནི་ཁྱེད་བསྟན་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་ཁྱེད་

པ་ཡིན་པའི་ལ། གསུམ་པ་དོན་སྤྱོད་པ་ཡིས་ནི་བསྟན་པ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། བཞི་པ་དོན་མཐུན་པས་དེ་ལས་མི་སྟོག་པར་ཡུན་རིང་པོར་སེམས་ནམ་པར་
སྦྱོང་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་སོ། བཞི་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པ་
དང་ཐབས་བཟང་པོར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པས་ན། འཁོར་སྐྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། འཁོར་སྐྱད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཞིའི། ཚུལ་འདི་
ལ་ནི་ཡང་དག་བསྟེན་པར་འོས་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ། ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པར་བྱེད་
ཅིང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་བཟང་པོ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་
རབ་ཏུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ལྟ་བུ་ནི། སྟན་སྟེ་ལ་གཉིས་ལས། འདིག་
རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ལྡན་པའི་སྟན་སྟེ་ནི། ཁྲོ་གཉེར་མེད་ཅིང་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བར་
འཛུམ་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ། ལམས་འདི་བ་ལ་སོགས་པ་འདིག་རྟེན་གྱིས་ཚུལ་གྱིས་སེམས་
ཅན་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྟན་སྟེ་ནི།
དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་གཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལས་
བརྒྱུ་མས་ནས། བན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའོ། རང་གསོད་
པའི་དགུལ་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བན་པའི་ཆོག་བརྟོན་པ་དང་། དབང་པོ་གིན་ཏུ་
རྟུལ་བ་ལ་ཡི་ཆད་པ་མེད་པར་སྦྱོར་བ་དང་དུ་སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བརྟོན་ཅིང་དགེ་
བ་འདིན་ཏུ་འདུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཡོ་སྐྱུ་ཅན་མཁན་སྟོབ་སོགས་ལ་བསྟུ་ཞིང་
ལོག་ལྷགས་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་མེད་པར་བན་པའི་ཆོག་བརྟོན་པའི་སྟན་པར་སྟེ་བ་ཆེས་
དགའ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟོབ་པ་དང་། རྒྱུད་མ་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱིབ་པ་སྤང་བ་དང་བདེ་འགོར་
སྟེ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་རྟོ་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་
སྦྱིན་པ་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ། ཡང་དག་སྤུལ་གྱི་
ཆོས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པ་དང་། བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བག་མེད་པ་
རྣམས་བག་ཡོད་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་བསྟུལ་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བྱུང་བ་རྣམས་བསལ་བའི་ཕྱིར་
དུ་ཆོས་འཆད་ཅིང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ནི་སྟན་པར་སྟེ་བའི་སྟོའོ། དོན་སྤྱོད་ནི་མ་སྦྱིན་

པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་ནམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཆེ་
 འདིའི་དོན་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་ནི། ལོངས་སྒྱུད་ནམས་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱང་པ་དང་སྒྲེལ་
 བའི་ཐབས་ཆོས་དང་མཐུན་པས་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་ལོ། །ཆེ་བྱི་མའི་དོན་འཛིན་ཏུ་འཇུག་
 པ་ནི། ལོངས་སྒྱུད་སྤངས་ནས་སྤོང་མོས་འཆོ་བའི་རབ་བྱུང་ལ་འགོད་པ་སྟེ། འདིས་བྱི་མ་
 ལ་བདེ་བར་ངེས་ཀྱང་འདིར་མ་ངེས་སོ། །ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་
 ནི། བྱི་མ་པའམ་རབ་བྱུང་ལ་འཛིག་ཉིན་པ་དང་འཛིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་
 འཛིན་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ། འདིས་ཆོས་འདི་ལ་ལྷས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་བསྐྱེད་ལ། བྱི་མ་
 ནམ་པར་དག་པའི་ལྟ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་སྒྱུད་པ་ཆེས་
 དཀའ་བ་ལའང་འཇུག་སྟེ། སྒྲིན་དགེ་རྩ་མ་བསགས་པ་ལ་དགེ་བ་འཛིན་ཏུ་འཇུག་དཀའ་བ་
 དང་། ལོངས་སྒྱུད་སྤུན་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཅན་ནམས་ནི་བག་མེད་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
 པས་དེ་དག་ལ་དོན་སྒྱུད་པ་དཀའ་བ་དང་། སྤྱི་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་གོམས་པ་ནམས་
 ནི་བསྐྱན་པ་འདི་ལ་སྤང་ཞིང་སྤྱན་པས་རིགས་པ་མི་གོ་བས་དེ་དག་ལ་དོན་སྒྱུད་པ་དཀའ་
 བའོ། །དོན་སྒྱུད་པའི་རིམ་པ་བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ནམས་ཐོག་མར་སྤྱོད་པའི་གདམས་ངག་
 ལ་འཇུག །དེ་ནས་སྒོ་འབྲིང་ཏུ་སོང་བ་ན་འབྲིང་གི་གདམས་ངག་དང་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་
 པོར་སོང་བ་ན་ཆོས་ཟབ་མོ་དང་གདམས་ངག་ཕྱ་མོ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དོན་མཐུན་
 པ་ནི། ས་རོལ་གང་ལ་དགོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའམ་ལྟག་པ་ལ་རང་གནས་པར་བྱེད་
 པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་ནས། བསམ་པ་གཞན་
 དོན་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱང་སྒྱུར་བས་རང་འདུལ་དགོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་
 པར་བསྒྲོད་པ་ལས། **གཞན་དོན་བྱེད་པའི་པར་སྒོབ་པ་**འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་ཏུལ་བཞིན་
 ཏུ་**གཞན་ལ་སྤང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་གནས་**རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་སྤྱོད་ཡང་། །རང་
 གི་**སྤྱོད་པའི་**ཆོག་དང་**རང་གི་སྒྱུད་པ་**འགལ་བར་བྱེད་པས་གཞན་དག་གཏུལ་
 བར་མི་རྒྱས་ཞེས། **པཅོམ་ལྟན་འདས་**ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་ནས་**རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་**
སྤང་ཏུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་བརྩེ་**བཞེས་ཆེན་པོའི་ཡུལ་**ལ་བཞག་**པར་མཛད་**

ནས། །སྒྲོན་སྒྲོབ་ཀྱི་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་མ་དུ་ལ་བ་ཉིད་འདུ་ལ་
བར་མཛད་ཀྱི་པའི་ཕྱིར་ཀྱི་དུ་བཅོན་པ་དུ་མ་བྱགས་ཀྱི་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ལགས། །ཞེས་
སོ། །

ཀྱི་གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བསྟུ་བ་བཞི་ཡང་ཟང་ཟིང་གིས་བསྟུ་བ་དང་། ཆོས་
ཀྱིས་བསྟུ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི། དང་པོ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་བསྟུ་བས་བསྟུས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པའི་ཆོས་དང་སྦྱབ་པའི་ཆོས་དང་
དེ་ནམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཏེ། ཀྱི་དང་པོ་སྦྱིན་པ་ནི་ཟང་ཟིང་དང་ལྷག་མ་ཀྱི་གསུམ་ནི་
ཆོས་ཀྱིས་ཀྱི་བསྟུ་བ་གཉིས་ཏེ་ཕྱི་མ་ཀྱི་ལ། །དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དང་ལ་སོགས་པ་ཀྱི་
སྦྱབ་པའི་ཆོས་དང་དེ་ནམ་པར་སྦྱོང་བ་ཡིས། །བསྟུ་ན་ཆོས་དང་ཀྱི་ཟང་ཟིང་གིས་བསྟུ་བ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི། །རྒྱས་ཀྱི་པར་ན། བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་
ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་ཡིན་པས་བཞེད་པ་
གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་སེམས་ཀྱི་ཅན་འཁོར་དུ་བསྟུས་ཀྱི་པ་དང་མ་ཀྱི་འོངས་
པ་ན་སྦྱད་པར་འགྱུར་བ་དང་། །གང་དག་ད་ལྟར་སྦྱད་ཀྱི་པར་བྱེད་པའི་སངས་ཀྱི་རྒྱས་
བྱང་སེམས། །དེ་ཀྱུན་དེ་འདྲ་གྱི་སྒྲགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཀྱི་བསྟུ་བ་བཞི་སོ། །འདི་ནི་
སེམས་ཅན་སྦྱིན་ཀྱི་པར་བྱེད་པའི་བཞེད་ཀྱི་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཀྱི་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལ་སྦྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་སྦྱོམ་ཆེ་བ་ནི་པར་བྱིན་དང་བསྟུ་བཞི་
ཡིན་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། དེ་གཉིས་པར་བྱིན་དང་བསྟུ་བས་བསྦྱབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་བྱེད་དེ་མདོར་བསྟུ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་དགེ་བའི་
ཆོས་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དེ་
གཉིས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་གཤེས་པར་འདོད་ན་བྱང་ས་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེ་

དག་ལ་མཉམ་ཐེས་སུ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྩོམ་ཆེན་པོས། དྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲིང་པ་ནི། རྒྱབས་ཆེན་པ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་སོགས། མཉམ་གཞག་ལངས་པའི་ནལ་འབྱོར་
གིས། རྩོགས་ཀྱི་ལམ་འདི་བཏན་པར་བསྐྱབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་བཟུང་བའི་དྲང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེས་མཉམ་ཐེས་
གཉིས་གང་ཅིད་ཀྱང་ཕྱིན་དྲུག་ལས་མི་འདའ་བས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ལ་མཉམ་གཞག་དུ་བསྐྱང་
ཞིང་། ལ་ལ་ཐེས་ཐོབ་དུ་བསྐྱང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་རོ་བོ་ཞི་གནས་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རོ་
བོར་ལྟར་བའི་ལྷག་མཐོང་འགའ་ཞིག་མཉམ་གཞག་དུ་བསྒྲོམ་ལ། པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་
དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཐེས་ཐོབ་དུ་བསྐྱང་རོ། །བཙུན་འབྲུག་ནི་
མཉམ་ཐེས་གཉིས་ཀར་འོང་ལ། བཟོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་སེམས་
པ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་གཞག་དུ་ཡང་འབྱུང་རོ། །རྩོམ་ཆེན་པོས། མཉམ་གཞག་ལས་
ལངས་པའི་དུས་དག་ཏུ། རྒྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུར་ནི། རྩོམ་གྱུན་བདེན་སྒྲིང་སྤྱོད་མ་ལྟ་
བུའི་ལྟ་བ་གོམས་པར་བྱས་པས། ཐེས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སྐྱང་བ་དང་། ཐབས་
ཀྱི་རྩོམ་ལ་ལ་སྒྲོབ་པ་གཙོ་བོར་བྱ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དག་ཏུ། ཞི་གནས་ལྷག་
མཐོང་ཆ་མཉམ་ཞིང་། རྟོག་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བས་
ཤེས་པའི་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་གཙོ་བོར་བྱའོ། ཞེས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་པ་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བ་
བྱ་དགའ་བ་སྒྲོམ་སྐྱུངས་པས་ཐོས་པ་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པར་ག་ལ་རྒྱས་སྒྲུམ་དུ་ཡིད་ལ་
གདུང་བ་བསྐྱེད་པ་ནམས་ནི། དྲང་སེམས་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཉམས་སུ་བཞེས་
མི་རྒྱས་ཀྱང་། ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་ཚུན་ཆོད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། ཕྱིས་
ནས་ནི་འབད་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་འོང་བས་གོམས་པ་གལ་ཆེ་
སྟེ། དངོས་སུ་འཇུག་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་བའི་གོམས་པའང་དོར་
ན། ལམ་རྒྱུ་པར་དག་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་
བསྒྲོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐོས་པར་ལྟར་ནའང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྤྱོད་ལ་འདི་རྩམས་ལ་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་པ་རྒྱས་སམ་སྒྲུམ་དུ་ཡིད་ཁུམ་པས་གཞོད་པ་སྐྱེ་བའི་འབྲུག་

འབྲེལ་བ་དང་། །དེར་མ་འབྲེལ་གང་ཡང་། །འབྲེལ་ཅོམ་ལྟན་འདས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་
སྟོབ་པ་འབྲེལ་མ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུན་རིང་པོའི་འབྲེལ་བར་དུ་སྐྱེ་ཉམས་འབྲེལ་བཞེས་པར་
མི་སྟོད་པ་འམ་མི་འབྲེལ་བའི་། །སྟོད་པ་དེ་དག་ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་རིང་དུ་གོམས་འབྲེལ་བར་
མཛད་པས་མཐར་འབྲེལ་བ་ལ་མ་བཞུས་པར་དུས་སུ་རང་གི་རང་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བར་
གྱུར། །འབྲེལ་བའི་དེའི་འབྲེལ་བ་དུ་རང་རེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོབ་བའི་ཡོན་
ཏན་དག་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་གོམས་འབྲེལ་མ་བཞུས་ན་འབྲེལ་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་
སྐྱར་ཡོད་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་ལ་བར་དཀའ་བ་ལགས། །འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་སྐྱབ་ལྟན་པ་
ལྟན་དངོས་སུ་བསྐྱབ་ཅིང་མི་ལྟན་པ་ལྟན་བསམ་པ་ཚུན་ཆད་དུ་སྐྱོར་བར་བའོ། །ཞེས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་བཟུང་བ་ལྟན་ཀྱིས་སྟོད་པ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་
ཐབས་མེད་ལ། །ལྟན་སེམས་ཚོ་གས་མ་བཟུང་བ་ལྟན་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོབ་འདོད་སྐྱོང་བ་ལ་
འབད་ནས་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་སྟོན་ལྟན་འཕེལ་བ་ན། །སྟོམ་པ་བཟུང་ན་གིན་ཏུ་བཟན་པར་
འགྱུར་བས་འབད་པར་བའོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། །སྟོན་སེམས་སྐྱང་བ་
དང་རྒྱལ་ལྟན་གྱི་སྟོད་པ་སྐྱེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡེ་ཆ་རྩ་ཉེ་ཏུ་བ་ན་ལམ་ཉེ་ཏུ་ཉེ་ལྟན་སྐྱེ་ག་ཏོ་བ་དང་། །ཉེ་ལྟན་ཡོ་ནི་རོ་རྩ་
ཞེ་མི་བླ་དྲི་མ་རྩ་བ་མ་ཎེ།